РП II 15

ВИЛЕВ БИБЛИОТЕКА II Бр. 102

У Београду 1. Јнуарија 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 1.**

Мирођија.

Суза. Човекъ има два извора одакле та нѣжна водица извире. Суза обично капље са угля очію, и отудъ се и зове *суза*, коє значи капља воде *съ уза*, т. є. одande гди є око узано. Суза' као и люди има различити. Само права жалость мати є праве сузе, премда и суза радости извире изъ найнѣжни и найлепши чуства. Оне друге сузе све су кћери людски страсти Сузе, коє се изъ нѣжни душевни осећаня рађаю, само су людма одъ природе поклонѣне. И болѣ би се могло о човеку казати: да є животно плачно, него што є Платонъ казао да є двоножно безъ перя. Нема оногъ човека кои се родио и макаръ мало живио, а да ниє нигда сузомъ оросио своє очи; ниє било и нема тога човека на зёмльи, кои нигда ниє крозъ сузе гледао овай светъ. Дете како се роди и како отвори очи и угледа овай светъ, врискомъ врисне, и са сузама облиє груди своє майке. Да-ли су то сузе радости или жалости, неуме намъ нико казати. Сузе су различите као што су ћуди и околности людске различне. Света є суза у оку майке за своимъ дететомъ; смешна є суза у оку пияна човека; нѣжна є суза у оку залюбљене девойке; горка є суза сбогъ неправде проливена; страшна є суза у оку властна и пакостна човека; лажљива є суза у оку тирана; лепа є суза у оку юнака. Човеку могу да теку сузе обично одъ жалости, одъ рена и одъ белогъ лука. Деца осимъ свию други случаєва плачу обично одъ іогунства, а найвише зато плачу, што є њима докъ су іоштъ мали и докъ се на овай светъ ненавикну, плачъ єдина готово забава; єръ мала деца само єду, спаваю и плачу. Жене могу да плачу — — но о женскимъ сузама нећемо овде ни почињати да говоримо. Оне млого плачу; њиове сузе немогу се разликовати и разделити коя изъ кога чуства извире. Само то можемо као извѣстно казати да ни єдна женска суза неизвире изъ претварана или изъ лукавства него — изъ очію.

Берберинъ.

Берберинъ. Добро ютро Господине!

Господинъ. Данасъ некаже се добро ютро, него срећна нова година.

Берберинъ. Я знамъ да починѣ данасъ друга година, али опетъ држимъ да є болѣ казати добро ютро, него срећна нова година; єръ коме є свако ютро добро и срећно ютро, томе є заиста цела година добра и срећна. Како можемо казати за оно да є ново, што є 1856. пута само одъ рођеня Христова на овай светъ долазило, и съ долазкомъ чега не само човекъ него цела вселена постає све старија. Само є покойни Адамъ кадъ се у раю пробудио и видио предъ собомъ Еву, могао казати: фрайлице, срећна вамъ нова година. Само є то била нова година; и по томе я држимъ да би приличније било место нова година казати стария година. А найболѣ би іоштъ било свагда казати; помози Богъ; човекъ како се обогати и постане варошкинъ и господинъ, онъ онда некаже више помози Богъ, или може бити то долази одтудъ што люди међ' собомъ у варошима тако у пријательству живе да своимъ ближнѣмъ кадъ га сретне вели казати: слуга, него пожелити му и казати: помогао ти Богъ. Прости люди, селяци и сиротиня осећаю да є помоћь Божя у свему найболя, и они іоштъ у своіой искрености єданъ другогъ поздравляю са помози Богъ. И тако видите господине имао самъ више узрока да вамъ кажемъ добро ютро, или помози Богъ, место: срећна нова година. Међу тимъ будите увѣрени да осимъ нове године ништа друго ниє ново. Шта намъ є вайде одъ нове године, кадъ є стара скупоћа, стари дугови, стара плата, стари пазаръ, стара пакость, старе клевете, старе новине, стара цензура и све проче на свету. Нове године покриваю само съ новимъ хальинама старе страсти у прсима люди. Нова година ниє ништа друго него почетакъ єдне врсте у великой књижурини човечества. Нова година у траяню вселене ништа друго ниє него єдна капља у мору.

Господинъ. Я немаримъ да ти филозофирашъ. Има-ли што друго ново?

Берберинъ. Осимъ нове године има млого нови календара са старимъ светцима. Српски календари оплавише цело српство; гди годъ има српска Типография само є прошле године календаре печатала. И то є готово єдина књига што се у прошлой години на полю српскогъ књижества показала, и то су іоштъ єдине књиге коє Срби съ обе стране Саве радо купую. Српски

списатељи и читатељи воле календаре, вальда зато што у њима има доста праздника. Ко узпише историю српске књижевности може прошлу годину само са две речи описати, т. є. нека стави само: календарска година; єръ српски народъ ни єдне године ниє имао више календара а манѣ књига.

Господинъ. Шта има изъ страногъ света ново.

Берберинъ. И добро и зло. У Паризу на конференцияма сви су се лепо поравнали, а у исто време єданъ свештеникъ прободе онога найвећегъ — —

Господинъ. Кога несрећниче?

Берберинъ. Полако. У мало васъ непосеко. — — прободе найвећегъ Свештеника. Париски Архиепископъ г. Сибуръ погинуо є. То є рѣавъ знакъ. То є први случай одъ старогъ времена, да се таково убиство и то предъ олтаромъ догоди; и предшественикъ овога ниє умро одъ своє смрти, онъ є 1848. год. погинуо на барикадама.

Господинъ. Како є име ономе што є убио тога садъ Архиепископа?

Берберинъ. Волтеръ.

Господинъ. Одкуда то славно име таквомъ злодѣю.

Берберинъ. Та то є тай исти Волтеръ списатель. Онъ є истина умро али нѣгове су књиге остале, коє су ону прву революцию ако не са свимъ довеле а оно баремъ ускориле, и коє су християнство онда у Француской обориле, коє су онолике свештенике на губилиште довеле; и зато я мислимъ да ниє Волтера било, овай Верже што є убио Сибура неби смео подићи руку, онъ би мислио да ће му се рука окаменити. Наполеонъ I. кадъ є повраћао у Француской календаръ са нѣговимъ светцима и старе християнске обичае, наилазио є на такве пречоне, да є єданпутъ у лютини повикао: „О чуда, я немогу съ моимъ баіонетима да подигнемъ оно, што є онай проклети Волтеръ съ перомъ оборио“.

Мрвице.

Изъ вароши єдне гди є яка туча пала, пише єданъ своме приятелю: „Нова стакла на прозорима то є найновиє у нашой вароши, єръ сва стара стакла туча є полупала“.

— Херцогу Пантѣвру доћу слуге нѣгове и чеситаю му нову годину. „Хвала вамъ“ одговори Херцогъ — „и поклонямъ вамъ све оно што сте у прошлой години одъ мене покрали, а ви сами знате да то више износи него што ће и єданъ господинъ своимъ слугама напойнице на данашньи данъ дати.

(Два смисла) Єданъ лѣкаръ у некомъ друштву врло є хвалио єдну масть коју є онъ противъ очију продавао, на коє єданъ рекне му ове двозначеће речи: „Што се мене тиче я могу свакога увѣрити да болестнимъ очима ништа болѣ ниє одъ ваше масти“.

— Єданъ гостъ упита момка предъ вратима: „Є-ли господинъ кодъ куће?“ — „Ниє“ одговори слуга. „Кадъ ће доћи?“ упьта далѣ гостъ, на коє му слуга одговори: „я вамъ неумемъ казати, єръ онъ данасъ кадъ є куѣи дошао, казао ми є, ко га годъ узтражи да кажемъ да ниє кодъ куће.“

— Три ствари у животу ниє нуждно чинити: Прво, снегъ нетреба лопатомъ одгртати, онъ ће найпосле и самъ отићи; друго, девойкама нетреба мужа тражити, оне ће га найпосле и саме наћи; и треће ниє нуждно звати лѣкара, єръ — човекъ найпосле мора и безъ лѣкара умрети!

— Нютонъ (славни математикъ и астрономъ) заборавляо є често и на єло и на пиће, кадъ се дубоко занесе у своє заплетене математичке рачуне. Нѣговъ є ручакъ стаяо обично у другой соби на фуруни. Єданпутъ є дошао къ нѣму єданъ одъ нѣгови приятеля башъ у време ручка, и видећи, да се Нютонъ дубоко у своє рачуне занео, отиде у другу собу, и поєде спремљени ручакъ па оде, а остави судове опетъ на фуруну. Мало затимъ доће и Нютонъ да руча, и видећи судове празне, чудио се, како є онъ то заборавіо, да є већъ єданпутъ ручао.

— Нютонъ є учіо год. 1650. у Гретену, и често є гладовао, єръ є имао за целу неделю само 4 шилинга на издржаванѣ. — Године 1835. купіо є лордъ Сревсбури єданъ зубъ Нютоновъ за 16.595 франака.

— Да може и найученіи и найдаровитіи човекъ и одъ простогъ селяка гдишто научити, сведочи слѣдующа анекдота изъ Нютоновогъ живота. Овай є шетао єдномъ по полю, кадъ наєданпутъ зачує гласъ єдногъ чобанина, кои му рече: Поитайте господине, да што пре у оближнѣ село доћете, ако нисте ради да покиснете. — Небо бяше сасвимъ ведро, и небяше на нѣму ни єдногъ облачка; Нютонъ продужи дакле спокойно и полако свой путь; но не проће ни по сата, а онъ се на жалость и велики єдъ свой увѣри, да є селякъ погодио: „Чудновато!“ рекне онъ „да є тако простъ селякъ тако вештъ пророкъ у предсказиваню времена!“ — Ова му се ствaрь учини вредна точногъ испитиваня. Онако іоштъ мокаръ одъ плюска врати се онъ іоштъ єданпутъ натрагъ, и кадъ є ступио у колебу чобанина, рекне му: „Ево ти єданъ дукатъ, да ми кажешъ, гди си ти научио предсказивати време?“ „Съ драге волѣ, господине“ одговори чобанинъ; „видите тамо мога црногъ овна?“ — „Видимъ.“ — „Кадъ онъ леђа окрене вѣтру, то се слободно можете у вашъ живогъ обкладити, да ће найдалѣ за єданъ сатъ киша плюскомъ падати.“ — „Шта!“ викне прослављени Нютонъ, „заръ я да свакадъ, кадъ бы хтео дознати, сађемъ са моє звездарске куле па да гледамъ твога овна? — Ево ти дукатъ, па до врага!“ и отиде лютито изъ колебе.

— О Нютону приповедаю, да є онъ ђакомъ био врло неприлѣжанъ и лењ па да му є зато опредѣлено прво почестно мѣсто у задньой скаміи невалялаца, на комъ се донде одржао, догодъ га ниє єданпутъ онай, кои є до нѣга седио, яко у трбу ногомъ гурнуо. После овогъ догађая постао є мали Нютонъ изъ освете и за инатъ тако прилѣжанъ, да є за кратко време постао први ђакъ у целой школи.

— Отацъ запита свога сина, кои се вратио съ универзитета. „Синко, шта си радио и учио на универзитету?“ Синъ му одговори кратко и искрено: „Ништа, и притоме самъ пио пива.“

Малине.

— Добродѣтель є далеко више способна, да сама себе награди, него найсрећніи порокъ, да самъ себе казни. Зато башъ млого ће се пре честанъ човекъ у несрећи къ добрдѣтельи обратити.

— Знанѣ свакогъ човека починѣ съ веромъ, и човечество би злосрећно у томъ било, кадъ би оно съ разпознаванѣмъ поедини истина, дотле чекати морало, докъ неби разумъ последнѣ и найдублѣ основе исти одкрио.

— Представляня о Богу и будућности снажно дѣйствую на волю свакогъ човека, и она су често *єдина подпора и найтврђе* основоположенѣ людске добродѣтельи. Права верозакона представлѣня могу богатъ источникъ найлепши мисли и тврда ограда спрамъ дражести порока бити; она су средство къ нравственомъ изображеню, съ коимъ се у сили и траяню никаково друго сравнити неможе.

— Безъ любави къ отечеству, безъ покорности према законима, безъ трудолюбия у дужностима позива нашегъ, безъ уздржаня у желяма и страстима нашима, безъ добродѣтельи и поштеня, нема блаженства.

— Основоположенѣ є добри срца, све люде за добре сматрати, кои невалялство доказано ние; и заиста мало има неваляли, кои незнаю хитрость, да себе одъ доказателства не обезбеде.

— Нити валя лађу само за єданъ ленгеръ, нити животъ само за єдну надежду везати.

— Срећанъ и миранъ животъ у онога є, кои себе строго кадъ испита, наће; да никакво преступленѣ себи пребацити нема.

— Сваки нека сматра не само себе самога, него и све друге люде за *цѣли*, а не само за *средство* къ узвишеню своегъ собственогъ блаженства.

— У савршенству састои се суштество Бога; оно є планъ створеня, источникъ свию природни случаєва, цѣль свию наши лакомости и желя, правило свию наши дѣла; оно є найвише основоположенѣ у моралу, у политики, и у вѣштинама и желяма задовольства. Оно є сунце у системи знаня, безъ кога се све у ноћь и забуну стропоштава.

— До найвећега свога добра доспе човекъ крозъ несрећне случаєве и иляду би му одкровеня остала сакривена, да ій нужда ние изнашла. Она є тежина на сату, коя све точкове тера. То є исто и са буряма у нашимъ прсима, са людскимъ страстима. — Сви пороци и све погрешке нашегъ рода мораю найпосле целоме найвеће добро дати. Сва несрећа, коя изъ страсти, предразсудка, леньости и незнаня происходи, може човека само научити, да кругъ свой болѣ позна све раскошности съ десна на лево найпосле га одгураю натрагъ къ нѣговомъ средоточию.

— Човекъ безъ благородногъ поноса раванъ є дрвету, кога дебло уместо да до венца израсте, савезано на земльи остане. Лепа женска безъ лица пуногъ изражая равна є небесномъ своду безъ сунца.

— Онога изберн себи за приятеля, кои ти неодає увекъ у говору явну похвалу и одобраванѣ; а одъ онога затвори кућу свою: кои говори само зато да ти се допадне, и кои волѣ и желѣ твоє штеди.

Истокъ и Западъ.

Као што су истокъ и западъ међу собомъ различни, тако су и обичаи люди на та два края землѣ различни и єдни другима противни. На истоку люди брию главе а пуштаю браду и бркове, на западу сасвимъ на противъ брию браду и бркове а пуштаю косу да расте; на истоку єду съ прстима, на западу съ вилюшкама; на истоку прекрсте ноге па при земльи седе, на западу седе на узвишенимъ столицама; на истоку люди носе широке дугачке и шарене альине, на западу кратке црне и са свимъ узане; на истоку дочекати кога гологлавъ то є увреда, на западу то є велика почесть; на истоку пишу одъ десна на лево, на западу пишу одъ лева на десно; на истоку говоре тихо и полагано, на западу гласно и брзо; на истоку люди узимаю по 7. жена, на западу єдва и по єдну; на истоку жене се замотаваю и крию лице, на западу и съ голимъ грудма иду; на истоку непию вино и нееду крметину, на западу безъ тога нема части; напоследку, на истоку живе мусломани, на западу християни.

Школски театеръ.

Учитель. Ђаче ученичe, у школама изборниче, кажи шта є то земльописъ.

Ђакъ. Земльописъ или география єсть наука коя учи землю познати.

Учитель. Колико части света има и кажи ій по имену.

Ђакъ. Има шестъ части света, и єсу слѣдующе: Европа, Азия, Африка, Америка, Аустралия и Русия.

Учитель. Ниси погодио. То одма съ почетка па незнашъ. Кажи дакле коє землѣ ограничаваю Русию.

Ђакъ. (крозъ плачъ) Енглеска, Француска и Аустрия.

Учитель. Неваля то ништа. Седи доле ти ништа незнашъ. Далѣ ти до нѣга. Кажи ми какви люди има на свету?

Ђакъ. Има началника, совѣтника, капетана и практиканта.

Учитель. Неваля то ништа, о Боже, шта да радимъ съ ньима ни єданъ неће да се труди. Што непазишъ шта те питамъ? кадъ кажемъ какви люди има на свету, я то онда питамъ, какве су фарбе люди?

Ђакъ. Има люди беле, црне и бакарне фарбе.

Учитель. Какве су дакле фарбе люди у Европи.

Ђакъ. Европа, Европа граничи се, Европа граничи се, одъ истока оцеаномъ, — —

Учитель. Непитамъ те то, далѣ ти и-за нѣга што дремашъ. Какве су дакле фарбе?

Ђакъ. (брзо) Обично су беле фарбе и разликую се одъ остали животиня у томе што су питоми, и што кадъ се єданпутъ на ярамъ навикну вуку — —

Учитель. Шта брбляшъ коєшта. Ти незнашъ іоштъ ни о чему говоримо. Я те питамъ изъ земльописа а ти одговарашъ изъ єстественe историє. Што непазишъ? Што дремашъ?

Ђакъ. Заборавио самъ господине Европу.

Учитель. Леньштино! — Богъ є заборавио и тебе и Европу. Што дремашъ?

(продужаће се)

Зачинци.

Новъ є приятель као и ново вино. Остави га некъ остари па га онда пробай, старо вино подмлађує човека.

Болѣ є имати чисту савѣсть за себе него десетъ сведока.

Црквена звонара то є прстъ окренутъ у небо, кадъ є годъ видишъ помисли на прстъ божій, безъ кога ништа неможе се догодити, и кои є свему узрокъ што годъ бива.

Нерадуй се кадъ ти какавъ неприятель умре, єръ ти незнашъ каква судбина твой животъ сутра чека.

Рѣава савѣсть подобна є пећи (фуруни) коя се непрестано пуши. Она є тужитель, судия и целатъ у єдной истой особи.

Загонетке.

— Лепа є моя рана, сладакъ є плодъ труда могъ, опасна є освета моя.

— Никада нит' самъ што єо ни пио, и опетъ живимъ. Мати моя никада ниє дошла у мою кућу, а опетъ ни даню ни ноћу неоставля ме.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 30. Децембра. Њена Свѣтлостъ княгиня юче око подне обрадовала є Његову Свѣтлость са сином. Како Свѣтла княгиня тако и новорођени Княжевићъ налазе се у повольномъ стаю здравля.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— *Паризъ 24. Декембра.* Пуномоћници юче су подписали протоколъ. Конференције уклониле су све препоне съ пута, и изравнале су и помириле све стране. Єдногласно заключено є: да границе одъ траянске долине до рѣке Ялпука иду, а Болградъ и Тобакъ да остану Молдавіи. Русия добия на десной страни, Комратъ са 350 квадратни врста землѣ Зміински острови сматра ће се да припадаю ушћу Дунава. Сва друга уступлѣна земля саюзиће се съ Молдавиомъ, осимъ оне землѣ гдѣ Дунаво утиче, коє припада Турской. Конференције закључиле су далѣ и то: да се то уступанѣ граница найдалѣ до 18. Марта свршити мора; до тогъ времена изаћи ће Енглези са своимъ лађама изъ црногъ мора, и Аустриянци изъ Влашке. Комисия ће у подунавскимъ княжествама онда свой задатакъ свршити и потомъ конференціи своє извѣстиє поднети.

— Сва є прилика да ће се распра између Швайцерске и Прайске безъ рата смирити. Преговори воде се и надежда є да ће се безъ повреде чести и єдне и друге стране све поравнати.

Паризъ 22. Декем. Страшно єдно убиство догодило се данасъ овде у Паризу. Архіепископа паризкогъ Сибира кои є служио у цркви Св. Стефана на єдан-путъ съ єднимъ дугимъ ножемъ прободе предъ олтаромъ неки свештеникъ именомъ Верже. Архіепископъ издане истогъ тренутка. Убилацъ съ крвавимъ ножемъ стаяо є мирно и съ некомъ радостћу гледао є своє грозно дѣло. Убилацъ є одма уваћенъ и затворенъ. Онъ ниє веровао на то да є майка Христова наитиємъ светогъ духа зачета, зато є и викнуо кадъ є Сибура пробо: доле съ богињама! и због такви невѣровања коя є црква католичка примила, гонио га є Сибуръ и одузео му є парохию. Убилацъ є текъ 32. године старъ и некає се за своє безбожно дѣло. — Црква Св. Стефана затворена є и неће се у њой служити докъ се наново неосвети, она є сада сва црномъ чоомъ съ поля застрта. Овай догађай яко є на цара дѣйствовао. Тѣло Архіепископа Сибура однешено є у његову палату, гдѣ ће се пошто се бальзамира, на изложъ свету ставити.

— Изъ Падуе являю одъ 22. Дек да су тамо царъ аустриски и царица приспѣли.

Огласи.

Експедиція Шумадинке налази се сада исподъ варошкапіе у сокаку водећемъ на саву, у кући г. Крсте Ракића.

КОНТОРА
„СРБСКИ НОВИНА“
(у господской улици у кући Г. Попечителя Стефана Марковића)

отворена є, и предплата за год. 1857. прима се у њой одъ 8 сатій изютра до 12 у подне, и затимъ одъ 2 сата по подне до 5 у вече.

У Београду 28. Децем. 1856.
МИЛОШЪ ПОПОВИЋЪ.

ЄДНА СОБА
на долнѣмъ бою, за єдногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковића, у господской улици.

СВЕТОВИДЪ ЗА 1857. Г.
VI. ГОДИНА.

Одъ 1. Януара г. 1857. настає течению наши новина VI година. Оне ће одъ нове године излазити са *подлисткомъ*. Цѣна имъ є за по године 6 фор. ср. а за 3 месеца 3 фор. сребр. Позиваю се дакле сви любители новина найучтивіе на предплату. У *Београду* прима новце изъ внутрености Србиє г. *Вик. Станисављевићъ* осмотритель Читалишта или г. *Вел. Валожићъ* кньижаръ.

Зимзеленъ за год. 1857. изишао є и може се добити у *Београду* кодъ г. *Браће А. Ђорђевића* трговца, кодъ В. Валожића и Саре Возаровићъ, а у *Земуну* кодъ *Ш. Андреевића* синова. Цена му є 40. кр. ср. Дѣло є са *три* велика мѣдореза украшено. Тко жели обашка имати ликъ *рускогъ царa* и *Стратимировића*, може га у поменутой трговини добити по 10. кр. сребр. *Зимзеленъ* є найсходніи даръ за нову годину.

У Бечу у Дек. 1856.

А. Адрићъ
Учредникъ и издатель Световида.
Обитава у С. Улриху, neue Schotten gasse № 113.
(1—3)

У Београду 3. Јануарія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 2.**

Мале приче.

(О великомъ Петру). Царъ Петаръ, кои є све фабрике и радионице прилѣжно посѣћавао, долазио є често у гвожђарницу фабриканта Милера у Истию на калугайскомъ друму 90 врсти далеко одъ Москве. Тамо є онъ поредъ свои државни послова занимао се и тиме, да є при топлѣню и кованю гвожђа и самъ припомагао, и тако научио є ковати гвожђе у шипкама. Почемъ є онъ овай посао већъ добро сватио, и кадъ є єднога дана свога тамо бавлѣня самъ своіомъ рукомъ 18 пуди гвожђа (320 ока) скивао и сваку шипку своимъ печатомъ означио, у комъ му є послу нѣгова пратня одъ дворяна и бояра помагала: ћумуръ доносили, ватру распиривали, месове пекли и друге послове поредъ нѣговогъ царскогъ величества извршивали, дошао є царъ неколико дана затимъ къ притяжателю ове фабрике, Вернеру Милеру у Москву, похвалио є нѣгову радионицу и питао є, колико се єдномъ раднику тамо плаћа за скованѣ єдногъ пуда гвожђа у шипкама? „Три копѣке или єданъ алтинъ, одговори Милеръ. „Добро“, одговори царъ, „то самъ и я 18 алтина зарадио и имамъ толико примити. Вернеръ Милеръ отиде одма, и извади изъ сандука дуката, и изброявши ій цару, рекне му: „Раднику, кас што є ваше величество, неможе се за єданъ пудъ манѣ платити.“ Царъ Петаръ пакъ отисне одъ себе дукате и рекне: „Узми твое дукате натрагъ; я нисамъ болѣ радио одъ други радника, плати ми, колико свакомъ другомъ; а я ћу за те паре да купимъ нове ципеле, кое су ми баш сада врло потребне.“ У исти ма онъ му покаже свое већъ єдномъ крпљене и излизане ципеле, узме 18 алтина, отиде у єданъ дућанъ, и купи доиста нове ципеле, кое є онъ задуго носио, у дружтву често показивао и обично говорио: „Ово самъ я са зноемъ и мукомъ зарадио.“

— Кадъ є царъ Петаръ са целомъ войскомъ, на Пруту год. 1711. одъ 100.000 Турака стесненъ и сасвимъ обколѣнъ био, кадъ му є довозъ ране, цебане и ратни потреба сасвимъ пресеченъ, и кадъ є већъ држао, да є онъ и сва му войска пропала, сѣдне онъ єдномъ мирно у свой шаторъ, напише єдно писмо, дозове єдногъ одъ свои најодабрани и највѣрни официра и запита га: би-ли се онъ одважио, подкрасти се крозъ турску войску, и однети єдну депешу у Петробургъ? Официръ, коме су сви путови, странпутице и кланци тамошнѣгъ предѣла познати били, увѣравао є цара, да се нада, да ће се срећно подкрасти и нека се нѣгово царско величество слободно ослони на нѣга, да ће онъ срећно до Петробурга доћи. После толикогъ увѣраваня преда му царъ саморучно писмо, управлѣно на државни савѣтъ, полюби га у чело, и рекне му само ове речи: „Иди съ Богомъ и онъ некъ ти буде у помоћи.“

Официръ стигне деветогъ дана свога путованя срећно у Петробургъ и преда писмо у пуномъ засѣданию савѣта. Но какво є удивленіе обузело скуплѣне совѣтнике, кадъ су у найвећой тайности и при заключанимъ вратима прочитали писмо, гласеће овако: „Я вамъ являмъ, да самъ я са цѣломъ моіомъ войскомъ, и то не сбогъ наше кривице или погрешке, него єдинствено сбогъ лажљиви донешени ми вѣсти обколѣнъ, одъ четири пута яче турске войске, да намъ є довозъ ране и потреба ратни сасвимъ пресеченъ тако, да намъ безъ особите божіе помоћи предстои или извѣстна коначна пропасть или робство. Ако би се ово последнѣ догодило, онда нетребате да ме сматрате више за цара, вашегъ господара, нити треба да испуните оно, шта би вамъ я, па ма било саморучнимъ моимъ писмомъ, наложио и заповедио, догодъ се у средину вашу невратимъ. Ако я пакъ погинемъ, и ви несумнительну вѣсть о смрти моіой добиете, онда изберите найдостойнегъ изъ ваше средине за мога преємника.“

Свога сина Алексия, кои му се ніе покоравао, и кои є био пустъ и покваренъ, царъ є већъ био изключио одъ наслѣдства.

Мирођија.

Папиръ є артия, а артия є папиръ. У старо време кадъ ніе било артіе сви су люди писали на кожи, у нова времена кадъ артіе има доста, сви люди пишу на артіи, владатељи само пишу іошт на кожи. (кадъ коме дипломе и чинове даю; нарочито кадъ люде претвараю у бароне, графове и проче) Талияни кажу да су они пронашли артию, а Немци присвояваю ту заслугу себи и наводе да се у Нирнбергу у архиви найстаріи ко-

мадићъ артиѥ налази, на комъ ѥ написано 1319. година. На сваки начинъ ми држимо да су Немци пронашли артию, єръ они млого новаца одъ артиѥ праве. Прва фабрика за артию подигнута ѥ у Нирнбергу 1390. год. — Артия прави се по већой части одъ дроњака, и зато они кои млого пишу иду дроњави. У Лондону іоштъ 1728. године почели су правити папиръ одъ коприва, на той артіи пишемо Шумадинку, а то не зато да кога ожари него само зато што ѥ євтиния. Међутимъ ми ни ѥдномъ читателю непрепоручуємо да на овой артіи одъ коприва пише какве молбе, зато ѥ найбольи гладки кинезки папиръ, што Кинези праве одъ пиринчане сламе, бамбуса, лесковине, а нарочито онай папиръ добаръ ѥ што се прави одъ свилени буба.

Списителъи су птице. Єръ, птице лете радо по воздуху, то и списателъи чине; птице певаю, и списателъи певаю; птице су плашльиве, то исто и списателъи су; птице любе слободу, то исто и списателъи; међъ птицама има кукавица, међъ списателъима такође; птице затвараю у кавезъ, списателѣ такође затвараю; птица има шарени, исто тако и списателя. Само та ѥ разлика између птица и списателя, што-люди млоге птице уче да говоре, а списателѣ напротивъ са свима средствама уче да ћуте.

Берберинъ.

Берберинъ. Дошао самъ. Изволѣте да васъ бриемъ.

Господинъ. Чекай да обуємъ папуче. — Шта се смеєшъ?

Берберинъ. Смеємъ се ономе значеню, коѥ су люди папучама придодали. А обично и свака жена кадъ спомене папучу сладко се насмеѥ; єръ свака зна шта то значи; то ѥ скиптаръ у рукама ньиовимъ, то ѥ знакъ ньиове владе и господарства. Али добри и благи мужеви нека се тѣше тиме, што ѥ сада читавъ светъ подъ папучомъ. Свак' има свою папучу што га гнияви. Све стои подъ папучомъ. Приятелство стои подъ папучомъ интереса; родолюбиѥ подъ папучомъ себичности; новине подъ папучомъ цензуре; мужеви подъ папучомъ жена; жене подъ папучомъ суѥте и т. д. Све на овомъ свету има свою папучу и своѓъ тирана. Кодъ Мусломана папуча ѥ текъ у своємъ правомъ значеню. Ако ѥ жена одъ своѓъ мужа тако увређена, да жели съ ньиме да се распусти, она оде кадіи и предъ ньимъ преврне само свою папучу, и ни єдне єдине речи нетреба више да говори, кадия разуме довольно то значенѣ и разпусти ѥ одъ мужа. Ако жели туркиня да се разговара са своимъ мужемъ, она му пошалѣ єдну папучу по робкиньи, и мужъ онда већъ зна да га она съ нестрпленѣмъ очекуѥ. Ако ѥ каква страна жена кодъ нѣ дошла, онда она мете папучу своѥ приятельице предъ врата, коѥ значи, да нѣнъ мужъ неулази нипошто онда у харемъ. Шта више Мусломани имаю особите папуче у коима иду у џамие. — Одъ свию тиранства найлакше ѥ опетъ женско нѣжно тиранство, и лакше ѥ бити подъ папучомъ жене, него подъ нипучомъ своєвольства, пакости и неправде. Сваки вратъ има свой ярамъ. Одъ папуче постало ѥ и оно што се каже: нико незна гди кога чизма жульи. Кажу да ѥ римски сенаторъ Паулусь Емилианусъ први то казао и одъ нѣга ѥ после остало. Онъ ѥ са своіомъ женомъ Папириномъ своѓъ рођеноѓъ сина доцниѥ прославлѣноѓъ Сципия Емилиануса, одбацио одъ себе и одрекао се са свимъ да му ниѥ отацъ; кадъ су га млоги приятельи савѣтовали да то нечини и да се своѓъ рођеноѓъ сина неодрече, онда онъ место свакоѓъ другоѓъ одговора навуче на ногу ципелу и рекне: „Вид'те, ова ѥ ципела нова, она ѥ лепа, али ипакъ нико незна гдѣ ме она жульи.“ — То ѥ сва история о папучи, и нико нетреба за другога да каже: онъ ѥ подъ папучомъ, єръ читавъ ѥ светъ подъ папучомъ, само редко се зна гдѣ кога папуча жульи. Папуча напослѣдку, то ѥ найстаріи орденъ на свету, нѣга ѥ носио іоштъ Адамъ; єръ да онъ ниѥ био подъ папучомъ Еве, неби га могла она наговорити и натерати да загризе у ону киселу ябуку и да преступи Божию заповѣсть, и због тога да изгуби рай. Адамъ ѥ био врло добаръ човекъ, єръ онъ ѥ био први човекъ, а у оно време први люди били су добри и искрени. Адамъ ѥ био добаръ човекъ, но Адамъ ѥ био подъ папучомъ, слѣдователно сви мужеви кои су подъ папучомъ они су добри, искрени и благи. Они слѣдую примѣру првоѓъ човека, они увиђаю да ѥ то промисао Божіи тако наредио да жена коя нема никаква оружя осимъ лепоте и суза, влада са своіомъ нѣжностћу надъ оружанимъ людма.

Мрвице.

— Велик математикъ Нютонъ, кои ѥ радо пушио, бияше често тако разтроєнъ и замишлѣнъ, да ѥ єданпутъ у крайнѣмъ разтроєню зграбио прстъ єдне до нѣга седеће госпе, да ньимъ напуни свою лулу.

— Єданъ простакъ добио ѥ єдномъ на лутріи грданъ капиталъ, и желио ѥ, да се одъ тогъ времена съ вишимъ класама дружи и у одличния дружтва долази. Онъ запита дакле свога берберина, кои бяше врло препреденъ, како ће се онъ владати и обходити у великомъ и отмѣномъ дружтву. Берберинъ му одговори: „Обуци црнъ фракъ, па неговори ништа!“

— Некадашньи енглески први министеръ лордъ Нортъ имао ѥ обичай, да често заспи при дугимъ и непріятнимъ беседама неки и неки членова парламента; но међутимъ, докъ ѥ онъ спавао, прибележивао ѥ нѣговъ секретаръ главне точке беседе противне партае; и тако ѥ лордъ одма, чимъ ѥ само погледъ на ове бележке бацио знао, шта му на то одговорити валя. Приликомъ рѣшаваня єдногъ питаня, тичућегъ се флоте и морепловства, єданъ членъ нашао ѥ за добро да изложи целу историю бродарства, почевши са Ноєвимъ ковчегомъ па тераюћи тако до времена велике шпанске флоте подъ кральицомъ енглескомъ Елисаветомъ (то ѥ онай догађай изъ 16. века, кадъ ѥ силни и горди шпански краль Филипъ II. хтео са силномъ флотомъ покорити Енглеску, коѥ му ѥ несрећно испало за рукомъ). У томъ башъ тренутку разбуди се лордъ Нортъ, и мислећи, да га ѥ нѣговъ секретаръ пробудио запита овога: „Докле ѥ већъ дошао са своимъ говоромъ членъ парламента?“ — „До кральице Елисавете“, бяше одговоръ секретара. Саньивъ и неразположенъ лордъ одговори: „За бога, што ме нисте оставили, да преспавамъ іоштъ неколико столѣтия.“

— Єданъ путникъ дође у єдну гостилницу и преко ноћь легне на єдномъ чардику гдѣ му є домаћинъ спремио постелю, да спава. Предъ зору кадъ се пробуди чуе како се домаћинъ и нѣгова жена кои су подъ чардакомъ доле спавали — разговараю о своіой сиротиньи, после дугогъ разговора и уздисаня, мислећи на Бога рекне жена своме мужу: „Немой човече тако млого бринути се, онай *одозго* би-ће нама у помоћи.“ На то путникъ мислећи да се то нѣга тиче, скочи и повиче са чардака: „И я самъ човекъ сирома, немой те се ви у мене ништа уздати я немогу платити ни мой трошакъ што самъ ноћио, ако рачунъ буде велики“.

— Покойни Магарашевићъ први учредникъ србски Лѣтописа у єдномъ друштву дуго є лепо и паметно говорио. Єданъ младићъ одушевљенъ нѣговимъ говоромъ повиче у друштву: „О, да ми є да самъ баремъ половина овога славногъ мужа!“ — „Неочаявайте господине“ предсретне га Берићъ кои се свагда шалио — „єръ ви сте већъ прва половина нѣговогъ имена.“

Школски театоръ.

Учитель. Кажи ми одъ чега постає бисеръ?

Ђакъ. Одъ суза!

Учитель. Што немислишъ кадъ говоришъ? како си могао казати да бисеръ постає одъ суза?

Ђакъ. Єръ моя нана плакала три дана, па є после имала савъ фесъ навезенъ бисеромъ.

Учитель. Ха, ха, ха,! — лудо, тай бисеръ ниє постао одъ суза, него є опетъ куплѣнъ. Онъ постає у морскимъ школькама. Кажи ми, колико има дана у єдной години?

Ђакъ. У єдной години има 7. дана!

Учитель. Срамъ те било, то толико ниси могао запамтити!

Ђакъ. Нема господине више. Неделя, понедельникъ, вторникъ, среда, четвртакъ, петакъ и субота То су сви седамъ дана у години, я незнамъ друге дане.

Учитель. Година има 365. а када є преступна има 366. дана — Читай штогодъ изъ читанке.

Ђакъ. (чита.) Човекъ є найсавршеніе створенъ на свету, онъ є єдини разумомъ обдаренъ. — Почитуй Бога єръ онъ є податель свега што є добро. Люби своє ближнѣ и закланяй ій у свакой бѣди. Немой нигда противу свога ближнѣга лагати. Клевета и опаданѣ претвараю човека у сатану, кои разорава друштво людско. Одврати лице своє одъ онога кои своме ближнѣмъ ломи врать.

Учитель. Шта си ти устао тамо у последньой скаміи?

Ђакъ. Овай господине што седи до мене измоловао коня па подписао одоздо ваше име.

Учитель. Нека тай обешенякъ изиђе овамо на полѣ да клечи; а ти за то твоє добро владанѣ за награду пређи па седи у првой скаміи; па и одъ садъ пази шта кои ради и говори, па доћи кући те ми кажи, па ћу те іоштъ болѣ наградити, и поклони ћу ти мали лепи киьига коє су добримъ ћацима опредѣлене: тако се владай непрестано, и я ти добаръ стоимъ да ћешъ бити велики човекъ. Видте децо, како є то лепо. — Далѣ читай.

Ђакъ. (чита) Неверуй ономе кои радо друге оговара. то су єдовите змиє коє носе подобіе човека. Немой нигда на своегъ ближнѣгъ мрзити по туђимъ клеветама, єръ то су люди кои за тобомъ такође другчіе говоре. Богъ є милостивъ и прашћа грехове людма, и ти носишъ подобіе Божіе буди и ти милостивъ. Небой се нигда истину казати, а нарочито онда кадъ ћешъ тимъ своегъ ближнѣгъ одъ напасти избавити. Почитуй своє родителѣ єръ они су те родили и стараю се о твомъ припитанію. Почитуй своє учителѣ єръ они се стараю о напредку твоє душе.

Учитель. Чуешъ ти што клечишъ, како се у овой киьизи лепо каже да почитуешъ своє учителѣ, а ти седишъ тамо па подписуешъ моє име онде гди нетреба.

Ђакъ. (крозъ плачъ) онай є слагао господине, онъ мрзи на мене што имамъ лепши дивитъ. Я нисамъ моловао васъ. Онай лаже господине, питайте све ђаке.

Сви изъ стражнѣ скамиє. Онъ ниє кривъ ништа, онай лаже господине само да га преместите у прву скамію.

Учитель. Ви да ми кажете да овай ниє кривъ. Обешеняци ни єдни, научи ћу я васъ. Ви сви изъ стражнѣ скамиє остаћете данасъ у апсу, и нећете ићи кући на ручакъ.

Домаћи театоръ.

Дете. Што ложишъ мамо фуруну?

Мати. Па зима сине.

Дете. Али сви люди што су пре два три дана долазили, рекоше да є дошло лето.

Мати. Оно є сине ново лето, то се текъ тако каже, али зима трая ће іоштъ задуго.

Дете. Па заръ може нано да буде то тако да сви люди нешто кажу да єсте, а опетъ сви да знаду да то ниє тако.

Мати. Окани ме се дивте, кадъ порастешъ види ћешъ самъ.

Зачинци.

Ко нигда ниє любавъ и приятельство осећао, тай є млого бѣдніи одъ они кои су у любави и приятельству несрећни.

Онай кои радо друге дира и заеда, треба найпре да се научи трпельиво сносити све увреде одъ други.

Онай кои нигда ниє прошеногъ хлеба єо, незна шта є горчина.

Човекъ кадъ ниє узрокъ своє несреће, онда є само у пола несрећанъ.

Пре него што почнешъ о другима што хрђаво говорити, помисли найпре на себе.

Приятельи су као сенька одъ сунца, како облаци сунце заклоне, сенка више се невиди.

Одгонетке: Пчела, — пиле у яету.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Берлина являю да се Енглеска съ Француском заузела да посредую у швайцерской размирици. Прайска остав постояна у своме закгеваню да се одма пусте они њени привржении што су у Наенбургу затворени. Говори се и то, да Енглеска и Француска оспгураваю независность Наенбурга, и подваћаю се да ће израдити да и Прајзка на то саизволи.

— Една наполитанска воена лађа коя е са изслуженим солдатима ишла у Сицилию, запалила се и сва у водухъ отишла. Тимъ случаемъ много е люди животъ изгубило.

— Изъ Цариграда являю: да се Шахъ персиски обратио цару рускомъ и молио за помоћъ противу дѣйствованя различни партая. Турска е узаймила 120. милиона форинти сребра одъ енглески капиталиста, на кое ће 6. на сто интересъ плаћати. Одъ те суме употреби ће се 50. милиона за државне потребе. 40. милиона узеће султанъ себи за свою личность, а оно друго предаће се у касу. Черкези врло се спремаю за ратъ, и говори се да су већъ на едномъ месту едну руску войску разбили. Енглеска флота добила е заповесть да буде спремна єръ ће скоро изићи изъ црногъ мора

— Изъ Берна одъ 27. Дек. являю: да се Швайцерски посланикъ са францускимъ кабинетомъ већъ споразумео. Основи тога споразумленя есу: да Швайцерска пусти све похватане прайске привренике, и докъ се та размирица са свимъ не сврши да сви обтужени иду изъ Швайцерске. Прайска престала е одъ свию ратни спреманя.

Г. Карлъ Маєръ трговацъ съ лепимъ художествама у Бечу приспео е ови дана у Београдъ и има такви лепи образа за украшенѣ соба, какве човекъ само може видити у првимъ продавницама Париза и Беча. Има-ій съ фарбомъ и безъ фарбе. Исто тако има православни икона кое су на єданъ особито лепъ и новоизобретенъ начинъ украшеке. Према лепоти и финоћи ови ствари цена е врло мала. Онъ ће іоштъ неколико дана овде седити, и седи у зданию кодъ єлена № 7.

Огласи.

ПРОДАЯ.

(1—3) Путемъ явне лицитације коя ће се 25. 28. Января и 1. Февруара о ве 1857. године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Миловановића — Спаіе — б. жителя Шабачкогъ, по жељи нѣгови тестаментални наслѣдника, — добра су слѣдуюћа:

1. Една механа са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ матеріяла са имаюћимъ съ лица просторомъ за подизанѣ више дућана.

2. До ови исти дућана, една велика зидана кућа одъ тврдогъ матеріяла са 4 собе, єднимъ форхаузомъ зиданимъ и великимъ подрумомъ, мутвакомъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине авліомъ у коіой и єданъ добро озидани бунаръ постои, и

3. Спроћу ове куће, єданъ празанъ плацъ довольне величине.

Сва ова добра, коя су іоштъ 1852. год. у попису око 1000 □ цес. преценѣна, леже на малой піяци у Шабцу и то лево скоро преко целе мале піяце и на углю идући одъ креста преко ћупріе у Селакову башту, и пружаюћи се све уедно до куће поч. Димитрія Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све уедно или понаособъ купити, нека се у наведене дане лицитираня, на малой піяци пре а последнѣгъ дана и после подне, наће, а може пре тога са подписанима као законимъ пуномоћницима Яковлѣви наслѣдника и безъ лицитираня у погодбу ступити.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стояданъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

(1—3) Подписани узимамъ честъ явити поштованомъ публикуму, да самъ у моіой трговачкой радньи узео као ортака могъ млађегъ брата Косту, и тако да досадашня єдинствено подъ моимъ именомъ стоећа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаиловићи“ подъ пилтомъ кодъ княза „Менчикова.“

У Беогр. 1. Января 1857.

Атанасіе Исаиловићъ
трговацъ на Сави.

СВЕТОВИДЪ ЗА 1857. Г.

VI. ГОДИНА.

Одъ 1. Января г. 1857. настае теченію наша новина VI година. Оне ће одъ нове године излазьти са *подлистком*. Цѣна имъ е за по године 6 фор. ср. а за 3 месеца 3 фор. среб. Позиваю се дакле сви любительи новина найучтивіе на предплату. У *Београду* прима новце изъ внутрености Србие г. *Вик. Станисављевића* осмотритель Читалишта или г. *Вел. Валожића* књижаръ.

Зимзеленъ за год. 1857. изишао е и може се добити у *Београду* кодъ г. *Браће А. Ђорђевића* трговца, кодъ В. Валожића и Саре Возаровићъ, а у *Земуну* кодъ *Ш. Андреевића* синова. Цена му е 40. кр. ср. Дѣло е са *три* велика мѣдореза украшено. Тко жели обашка имати ликъ *рускогъ цара* и *Стратимировића*, може га у поменутой трговини добити по 10. кр. среб. *Зимзеленъ* е найсходніи даръ за нову годину.

У Бечу у Дек. 1856.

А. Адрићъ
Учредникъ и издатель Световида.
Обитава у С. Улриху, neue Schotten gasse № 113.
(1—3)

ЄДНА СОБА

на долнѣмъ бою, за єдногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковића, у господской улици.

КОНТОРА „СРБСКИ НОВИНА“

(у господской улици у кући Г. Попечителя Стефана Марковића)

отворена е, и предплата за год. 1857. прима се у њой одъ 8 сатій изутра до 12 у подне, и затимъ одъ 2 сата по подне до 5 у вече.

У Београду 28. Децем. 1856.

МИЛОШЪ ПОПОВИЋЪ.

У књигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 5. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ налази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 3.**

Срећа.

Цео светъ око єдне точке се окреће,
Велико и мало тражи станакъ среће:
Овай у єдноме, тай у другомъ чему
Сваки у ономе, што се свиди нѣму,
Што єдни презиру, мрзко имъ є веле,
То є другимъ предметъ найтоплиє желѣ,
Где єданъ налази своє задовольство
Ту найвеће другогъ мучи неспокойство.
Што єднога блажи и душу му крепи
Одъ тога се други ужасава, стрепи.
Єданъ саблю паше у битку се спрема,
Други надъ папиромъ ради среће дрема;
Єданъ моремъ плови, златна брда тражи,
Други са одеждомъ свештеномъ се блажи;
Єданъ жели варошь и златомъ се кити,
Други у пустиню и пештеру хити. —
Мнима є людска срећа теке сенка сама,
Но када бы и та была постояна! —
Судбина се наша различно окреће
И по неравнини иде точакъ среће:
Єданъ весо игра, а други унива,
Єданъ славу сбира, а други ужива;
Кои први бяше, последньи є сада,
Ко с' юче славляше, данасъ горко страда. —
Неправилно коло света є овога,
Неумитна судба есте одвећъ строга:
Данасъ човекъ благо на гомилу слаже,
Сутра веће други ньиме разполаже;
Данасъ якъ и богатъ диже с' и поноси
Сутра одъ другога кору леба проси;
Данасъ дворе зида, да с' у ньима слади,
Сутра већъ умире одъ велике глади;
Данасъ у слободи сладки су му данци,
Сутра већъ га тиште тешкогъ робства ланци.
Све на свету пада, све подлежи мѣни;
И то свуда влада по целой вселени. —
Єданъ спрема лађе и по мору блуди.
Ал' немож' да наће за чим' срце жуди,
Бруянъ ветаръ дуне, приспу беде веће,
Лађе се утоне — ето станка среће; —
Други опетъ мисли, да у слави стои,
Оно, што ће душу да му узпокои,
Па поради тога у ратъ и бой хити,
Да победнимъ венцемъ славе се окити.
Али га залуду ратна слава дражи,
Кадъ неможе наћи, што му срдце тражи.
Залудъ жанъ плоде своє ратне службе,
Кадъ подлећи мора законима судбе;
Данасъ душманина побеђена гледа,
Сутра нѣму самомъ други заповеда! —
Неки опетъ себи приятелѣ тражи
Да са ньима беде у животу блажи,
Али среће нема ни на томе путу,
И — све се судбине покорава скуту.
Єръ докле є богатъ, дотле г' сваки пази,
И дотле с' прияна сувише налази,
А чимъ мало склизне и допадне беде;
Приятельи неће ни да га погледе —
Некогъ случай какви до нечегъ узнезе
И онъ лакоуманъ одма се понесе
Блага има доста разкалашно живи
Кои га познае чуди се и диви,
Ни одъ когъ нестрепи а многима суди
Због власти и блага ласкаю му люди
Но ништа на свету за дуго нетрає,
Нит' вечито судба штогодъ коме дае.
Онъ падне, и блага нѣговогъ нестане
Пре него га злоба гонити престане! —
Тако све на свету єднако с' окреће
И садъ є већъ коровъ што бияше цвеће.
Тако судба срећу суновратъ обара
И ючашнѣ сласти у пеленъ претвара.
Тако животъ земни самомъ с' тугомъ рани
Докъ се трошно тѣло у гробъ несарани!
Нигде нема среће нигде нѣна стана,
Гдегодъ има ноћи и белога дана.
Пре ће ярко сунце за навеки заћи,
Нег' што ћемо срећу овд' на земльи наћи.
Свуд' є сама беда, свуд' неволя клета,
И туга є обшта владателька света. —

І. Драгашевићъ.

Берберинъ.

Господинъ. Само немой више да ми брбљашъ о неважнимъ стварма, као што си последньи путъ непрестано говорио о женскимъ папучама.

Берберинъ. Последньи путъ причао самъ вамъ о папучама, садъ ако имате волю да вамъ говоримъ о чарапама, па о шнолама, па о подвезама и тако све далѣ.

Господинъ. Нећу, нећу, говори шта му драго друго.

Берберинъ. Мени све єдно, я само немогу ћутати, а о чему годъ оћете я могу говорити; ако оћете и о мушкимъ калошама?

Господинъ. Е башъ би био радъ знати шта се може па било паметно било лудо, о калошама говорити. Дакле говори данасъ само о калошама.

Берберинъ. Нема те ствари на свету господине тако мале и незнатне, о коіой паметанъ човекъ неможе паметно говорити, а нема тако узвишене и велике ствари о коіой низке памети люди неговоре ниско и неважно. Човекъ кои уме мислити, о найманѣмь црвићу божествено говори, а човекъ са слабимъ промишљаванѣмъ и о Богу несмислено говори. Међу тимъ будите увѣрени, да ни су сами берберн кои на овомъ свету говоре коєшта, то се догађа у целомъ свету; често, врло често говори се коштa у парламентима, у ученимъ друштвама, у совѣтима, у камерама, у скупштинама, и на прочимъ местима. При томъ и у свимъ приватнимъ друштвама, светъ се извештио, па сваки радиє говори о маловажнимъ стварма и людма, него о важнимъ предметима и людма. Єръ кадъ човекъ говори о великимъ предметима као што є: истина, правда, кралѣви, уставъ, министери, слобода и т. д. може рѣаво да проће са своимъ говоромъ, а кадъ говори о маловажнимъ стварма као што су папуче, чарапе, подвезе, калоше и проче, небои се да ће се икоме замерити.

Господинъ. Є-самъ ти казао о калошама да говоришъ.

Берберинъ. Опростите я ћу говорити, али сваки разговоръ има свой предговоръ; и веруйте мени є лакше о тако незнатной ствари говорити, него да сте ми рекли да говоримъ о американской републики То самъ вамъ само хтео казати, да кадъ човекъ у каквомъ друштву говори о незнатнимъ стварима и коєшта, онъ гласно говори, а како што оће о истини, правди или слободи да каже, онъ пришаплѣ само ономъ до себе. Видте то су люди научили одъ воденице, т. є. одъ воденичногъ камена, єръ каменъ докъ жито мелѣ и брашно баца, онъ само гуди и єдва се чуе; а како нема брашно да баца и немелѣ єзгру одъ жита, онъ се чуе далеко и прави велику ларму, и онда и воденичаръ и сви помеляри обрате позоръ и сви скоче на ноге, а докъ є брашно бацао и саму єзгру млео, нико се ниє ни осврtao. Тако є и на овомъ свету међу людма, ако се човекъ уподоби ономе камену што само жито мелѣ, и радећи свой посао ћути, онъ є заборављенъ одъ свакога; а човекъ, на подобиє онога камена, што ништа немелѣ, него само ларму прави или као што воденичари кажу яуче, кадъ такавъ човекъ у овомъ се свету окреће, онда сви люди обраћаю на њга позоръ и обасипаю га съ добрама као што помеляри обасипаю са житомъ онай каменъ што яуче.

Господинъ. О калошама, или ћути.

Берберинъ. Оћу господине, оћу, волимъ и о калошама и о свему говорити него ћутати. Али морамъ издалека почети, морамъ целу њиову историю причати вамъ.

Господинъ. Мисли о калошама.

Берберинъ. Я докъ самъ вамъ све ово говорио я самъ непрестано мислио на калоше; тако то иде на овомъ свету, човекъ обично єдно говори а друго мисли.

Господинъ. Говори о калошама.

Берберинъ. Ове црне калоше што се сада обично носе, праве се одъ каучука или Гута-перча; а та смеса прави се одъ дрвеногъ сока. У Америки има такови дрва коя даю тай сокъ изъ кога се Гута-перча прави; Американци пробуше такво дрво, одточе 40—50 фунти тога сока кои є жућкастъ, па онда затворе опетъ ону рупу и замажу, тако дрво не само да се неосуши него после 5. година опетъ толико сока може дати, одакле после праве ову масу за калоше. Те вражке калоше, одъ те смесе, чудновато су пронађенѣ. Оне су намъ изъ Америке найпре дошле и єднако долазе. Покойни добри нашъ Доситей, повикао є єданпутъ: „О Колумбе, више ти Фала за кромпире, што су изъ твоє пронађене Америке у Европу пренешени и разплођени, него за сво злато и драго каменѣ што є изъ Америке донешено“. Доситей имао є право єръ кромпирима сада раки се пола света, и одъ кромпира човекъ мало кадъ єде савршено є ситъ, али одъ злата неможе бити ситъ, и што човекъ више злата има све више гладни или као што кажу жедни за њимъ.

Господинъ. Опетъ онъ неговори о калошама.

Берберинъ. Ове мекане калоше пронађене су у Америки; и да є живъ Доситей можда би садъ казао: „О Колумбе, Фала ти што си пронашо Америку те сада имамо овакву згодну обућу.“ Єръ заиста ове калоше кадъ є блато, то су човеку као кола и коньи. Међу тимъ калоше са свимъ су сходно изобрѣтение за нашъ углађени и просвећени вѣкъ. У старомъ среднѣмъ вѣку, кадъ є ячи слабиємъ право ногама газио, већма є болело, єръ онда су ритери, графови и кралѣви, носили дебеле гвожђемъ оковане чизме; а сада господине кадъ насъ ко годъ гази, слабо и осећамо, єръ калоше су мекане, и неосећамо да насъ боли, само осећамо тежину газења. Я говоримъ о Америки коя є ове калоше пронашла, и той слободной Америки оне су биле прво потребне, єръ тамо човекъ найявние гази право човека, а опетъ предъ белимъ светомъ важи за найслободнию землю, а то зато што све газе у калошама, т. є. лепимъ и углађенимъ формама. Калоша милионима преносе къ нама у Европу. Слободна Америка тргуе са робовима. Ви сте вальда читали „Чича-Томину колебу“ и видли сте образе оне бѣде, и оно газенѣ. — Човекъ гази явно право човечества, убия, пали, сруши у темель свога ближнѣгъ, одузме му честь и сво иманѣ, учини га робомъ или злодѣомъ.

Мале приче.

(О великомъ Петру)

Како є царъ Петаръ познавао духъ свию готово странаца, кои су у нѣговомъ царству у службу примлѣни, ясно се увиђа изъ слѣдуюћегъ разговора нѣговогъ у косилегиюму адмиралитета, приликомъ приманя различни странаца, занатлия, фабриканта и художника: „Француз у“, говораше царъ, може се свакадъ дати повећа плата; єръ онъ угодно живи, и потрошиће све, што заслужи, у земльи; а исто тако и Немцу, єръ онъ се лепо рани и части; и меће врло мало или готово ништа на страну одъ своє заслуге; Енглезу се може слободно дати іошть већа плата, єръ онъ оће лепо да живи, па макаръ іошть и изъ свога џепа заслуги додавао. Холандезу пакъ већъ валя нанѣ дати, єръ онъ се єдва ситъ неруча да само новаца нагомила; а Талиянцу іошть манѣ, єръ овай є одъ природе тако умѣренъ, да му свакадъ новацъ претече; а притоме Талиянацъ ни найманѣ не таи, да онъ само съ томъ намѣромъ ванъ землѣ служи и умѣрено живи, да стечени новацъ у своме обожаваному раю, у Италіи, гди мало новаца има, у миру и ратлуку ужива.

Малине.

— Досетльивость безъ здравогъ разума престае бити добро и постане зло; она само дає морепловцу више ветрила а съ тимъ га баца на стрмените и шиљасте стѣне у мору.

— Уђите крозъ тесна врата смрти. Истина су она узана, и незгодна є путаня, коя къ њой води. Али є земля, у коюо она спроводи, пространа, света, лепа земля. То є земля покоя и награде. То є земля великогъ мира и неувенуте милине.

— Поредъ божества, непочитуй ни на небу ни на земльи ништа тако високо, као огледало божества у савести твоіой, разумъ!

— Кадъ нађешъ гроблѣ отворено, немой да га мимоиђешъ, ако ће ти бити неколико корак ля и на странпутици. Сматрай отворена врата као опомену, да ћешъ и ти гроблю, ћумруку томъ вечитости, дати оно, шта нѣму припада.

— На правомъ одваяню онога, што є у свету средство и цѣль, почива мудрость. И све шта чуствама принадлежи само є средство а ние цѣль.

— Свака ноћь некъ ти є залогъ дана.

— Ако и има мало любимаца среће, то съ гимъ више има весели и задовольни люди и ове врло често наодьмо у свакомъ стаю, у свима редовима люди; врло често и у найнижимъ колебама землѣдѣлца, у неукрашенимъ рукодионицама рукодѣлца и убожества.

— Божіи верозаконъ свеза є любави, найистинитиєгъ сѣдиненя између створителя и нѣгови створеня, и измеђь свию размишляваюћи и разумни створеня, међу собомъ самима, основъ найточниєгъ саюза природногъ са нравственимъ светомъ, и садашньости са будућносћу.

— Редко ћешъ ти съ неправеднимъ куденѣмъ твоме непријателю, али ћешъ увекъ съ неправедномъ похваломъ твоме пријателю наудити.

Мрвице.

— Єданъ Немацъ у Бечу што є превео неке народне србске песме почне преводити и гди-коє пословице и здравице. Кадъ дође на ону народну здравицу у коіой срби желећи да имъ Богъ опетъ дарує патриярха у србской пећкой патриярши кажу: „Да Богъ поживи четири вселенска патриярха и петогъ да мете у Пећъ“ (у Ипекъ), а онъ преведе на немачки овако: „да Богъ поживи четири вселенска патриярха и петогъ да мете у Фуруну“.

— Херцогъ одъ Норфолка био є са свимъ пиянству одань. Кадъ є єдномъ хтео на маскирани балъ да иде, упита єдногъ списателя: „Шта мислите, како ћу да идемъ на маскирани баль, а да ме нико непозна?“ — „Идите трезни!“ одговори му онай.

— Лорду Норту преговоре єдномъ приликомъ да є хрђаво учинио што є оставку на министерство дао пре него што є своє пријателѣ наградио; на коє онъ одговори: „Моє министерисанѣ умрло є напрасно, одъ шлога, и нисамъ имао времена тестаментъ правити.“

— Шпаньолци 1580. год. заробе нидерландскогъ предводителя Ла-нуа. Нидерландци жалећи млого за своимъ важнимъ предводителѣмъ, понуде Шпаньолцима размену са грофомъ Егмонтомъ и барономъ Селесомъ, коє су они опетъ били заробили. Принцъ Александеръ Фарнезъ одъ Парме предводитель шпански, одбияюћи ту понуду одговори имъ: „Мени ниє могуће дати у размену лафа за два овна.“

— У некомъ друштву очеци єданъ своге сусѣда, кои повиче одма: „магарче!“ — „то я нисамъ одговори сасвимъ ладно онай — „него самъ марвени лѣкаръ, и ако вамъ се каква несређа догодила я ћу васъ съ драге волѣ излечити.“

Зачинци.

Човеку є чиста савѣсть найлепше благо. Она му є подпора кадъ пада; услађенѣ кадъ се подиже; она му є изворъ у жеђи, а узглавлѣ на смрти.

Кадъ хрђавъ и безбожанъ човекъ у палати живи, немой мислити да є та палата шта друго осимъ єдне паучине, коя ће се првимъ вѣтромъ развући.

Водена капля издуби каменъ кадъ само често каплѣ, добра речь наће ма кадъ своє место само кадъ се често повторава.

Зрнца песка створе брегъ, минути годину, а мимолетеће мисли вѣчна дѣла.

Они люди постаю великима кои ништа на свету недрже за маленкость.

Храбрость познає се у битки, пријательство у нужди а мудрость у лютини.

Одъ природе люди су сви међъ собомъ равни, али воспитание доцние чини ін неєднакима.

Тиранъ є само онда якъ кадъ су други слаби, бои се одъ они кои се нѣга небоє, клони се одъ они кои се нѣга неклоне

Болѣ є умрети него сироти хлѣбъ узети.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

Београдъ 4. Јануарія. „Српске Новине“ у старомъ своме формату, т. є. на табаку, подъ учредничествомъ г. Милоша Поповића іуче су први путъ изашле. Признаваюћи трудъ и вредность г. К. Вунћа кои є те новине прошле године, оставлћенъ одъ сваке помоћи, поредъ оволики тешкоћа издавао, поздравлямо новогъ или болћ рећи старогъ четрнаестогодишнћегъ њиновогъ учредника, са онимъ искренимъ осећанћемъ, съ коимъ смо га у овомъ листу и изпратили, када є околностима притеснћенъ, оставио полћ явности српске, и желимо да са оваквимъ истимъ осећанћемъ предсретну „Српске Новине“ сви читатель, кое новине са овомъ годиномъ већъ 24-ту годину живота и траяня своегъ починю, и кое су крозъ цело то време свагда одъ стране публикума достойно уважаване.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Петерсбурга являю: да се царъ рћшио цело воєно воспитанћ младића сасвимъ преиначити; и примати ій текъ у воєне школе пошто они подъ надзираниемъ свои родителя своє кућевно воспитание свршили буду. Велики князъ Константинъ одпутовао є у Хановеръ, одакле ће своіой майци, коя се сада у Италіи налази, ићи.

— У Хановеру 2. тек. м. држаће се велико фармасонско торжество. Извћстно се чує да ће тогъ дана краль Хановерански у редъ фармасона бити примљенъ, и пошто све степене проће велики майсторъ свию редова у нћговомъ кралћству постати.

— Што се тиче Швайцерске размирице, изъ Париза пишу: да су Енглеска, Аустрия и Француска заєдно найновия предложеня учиниле. Прайска пристала є на иста предложеня. Саюзни швайцерски савћтъ примио ій є и пристає. Нема сумнћ да и саюзна швайцерска скупштина неће ій примити, и тако наєнбургско питанћ можемо сматрати да є већъ свршено. Министеръ француски графъ Валевски, одпустио є єдну ноту, по речма коє ноте, све тежнћ и труди Француске, (пошто у Наєнбургу пусте оне затворене) би ће управљени на то да Наєнбургъ остане у будуће независимъ.

— Изъ Лондона являю: да є херцогъ Кембрицъ главни повелитель войске, издао заповесть: да све за службу у Индіи опредћлене регименте безъ икаквогъ одлаганя буду спремљне за ратъ — Лордъ Напиръ наименованъ є за енглескогъ посланика у Америки. Енглеске новине вичу противъ тога избора

— Изъ Кине одъ 29. Нов. пр. г. стигла є та важна вћсть да су побунћени потукли се са царскомъ войскомъ, и побивши царску войску заузели су Сенге. Предводитель побунћника прогласио є да є сбачена са престола породица Манцу, коя є досадъ у Кини владала, и да є намешћена династия Мингъ да влада, коє су прави потомциЧенг-тиа последнћгъ цара те династиє, коя є 1644. год. одъ Шун-чи предводителя ондашнћ революциє сбачена.

Огласи.

ПРОДАЯ.

(2—3) Путемъ явне лицитаціе коя ће се 25. 28. Јануара и 1. Фебруара о ве 1857. године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Миловановића — Спаіе — б. жителя Шабачкогъ, по жељи нћгови тестаментални наслћдника, — добра су слћдуюћа:

1. Єдна меана са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ матеріяла са имаюћимъ съ лица простороmъ за подизанћ више дућана.

2. До ови исти дућана, єдна велика зидана кућа одъ тврдогъ матеріяла са 4 собе, єднимъ форхаузомъ зиданимъ и великимъ подрумомъ, мутвакомъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине авліомъ у коіой и єданъ добро озидани бунаръ постои, и

3. Спроћу ове куће, єданъ празанъ плацъ довольне величине.

Сва ова добра, коя су іошть 1852. год. у попису око 1000 # цес. прецењена, леже на малой піяци у Шабцу и то лево скоро преко целе мале піяце и на углу идући одъ кр-ста преко ћупріе у Селакову башту, и пружаюћи се све уєдно до куће поч. Димитрія Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све уєдно или понаособъ купити, нека се у наведене дане лицитираня, на малой піяци пре а последнћгъ дана и после подне, наће, а може пре тога са подписаними као законимъ пуномоћницима Яковљеви наслћдника и безъ лицитираня у погодбу ступити.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стоядинъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

ОБЯВА.

Долеподписани обзнанюемо свакомъ, кога се тицало буде, да є трговина бывша подъ фирмомъ Стефанъ М. Плашипилетовићъ у Шабцу, у коіой є као братъ и смесникъ Стоянъ М. Плашипилетовићъ участвовао, одъ 13. Децембра текуће 1856. год. прешла на овогъ другогъ подъ фирмомъ **СТОЯНЪ М. ПЛАШИПИЛЕТОВИЋЪ**. Ко годъ дакле што одъ постояше фирме съ подписомъ или по тевтеру тражити или давати има, нека се на долеподписаногъ на првомъ месту обрати, почемъ се онъ свега приманя и одговараня приміо, а тако исто и сва непокретна добра у Смедереву на себе преузео, и брата Стефана у свему готовимъ новцемъ исплатіо.

У Шабцу 18. Дец. 1856.

СТОЯНЪ М. ПЛАШИПИЛЕТОВИЋЪ с. р.
СТЕФАНЪ М. ПЛАШИПИЛЕТОВИЋЪ с. р.
(3—3)

Стецишта су отворена:

1. При Суду Окр. Пожаревач. надъ иманћмъ поч. браће Іована и Филипа и живећегъ Анћелка ћората изъ Свиня. Ко има шта тражити да се прияви Суду до 23. Марта.

2. При Суду вароши Београда надъ иманћмъ поч. презад. Ламбре Михаиловића. Рокъ траженя до 22. Фебр.

Продаваће се:

1. Непокретна добра Милана Стаоєвића изъ Свилаенца 7. 8. и 9. Ян.

2. Непокретна добра Петра Максовића изъ Опланића Окр. Руднич. 28. 29. и 30. Јануара.

3. Плацъ кућни Степана Илића у београд. Палилули заєдно съ кућомъ, 15. 16. и 17. тек. м.

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 8. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртькомъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 4.**

Мале приче.

(О великомъ Петру) У време буне руски стрелаца (старе руске войске) учинала су два њиова официра, Сикенъ и Сукавнинъ, сазаклетиє, да убию цара Петра. На тай конацъ смислили су они, да запале у средъ Москве две сусѣдне око двора куће. Почемъ є царъ свакадъ єданъ одъ први био, кои долазе гасити, то су сазаклетници скроили планъ, да и они на мѣсто пожара дођу, гди да се привидно съ гашенѣмъ занимаю, цара у забуни и гунгули обколе, и тако му смртни ударацъ зададу.

Данъ за извршенѣ овогъ богомрзкогъ дѣла бяше већъ опредѣленъ. Сазаклетници скупили се кодъ Сукавнина, и после веселе части пило се тамо до мрклогъ мрака. Сви се бияу добро напоили пивомъ, шербетомъ и ракиомъ. Међутимъ изађе око 8 сати єданъ одъ стрелаца у авлию. Други пође одма за овимъ узастопце. Кадъ се обоица у авли виде сами, рекне єданъ одъ ови ономъ другомъ: „Брате, мени се чини, да ће намъ нашъ намишляй наопако за рукомъ испасти.“ „Я тако исто велимъ, брате“ одговори онай други. „Садъ намъ неостає ништа друго, него да одемо цару, па да му све изкажемо.“ Они пруже єданъ другомъ руку, и завѣре се тврдо, да ће тако учинити. Затимъ оду они опетъ у друштво сазаклетника, и изяве тамо, да имаю на неколико сати кодъ куће посла. Друштво одобри, да сваки, кои кодъ куће има посла, може тамо на неколико сати отићи, но мораю тврдо обећанѣ дати, да ће пре поноћи опетъ у друштво доћи; остали некъ остану кодъ Сукавнина, докъ се куће незапале, и докъ звоно на пожаръ не зазвони.

Затимъ оду оба ова другара управо у дворацъ преображенски, гди є царъ седио, и зактевали су, да ій пусте предъ цара, коме они имаю врло важну тайну саобштити. Царъ дође одма у предсобие, и пусти преда-се стрелце. Ови чимъ умотре цара, падну на колена и рекну, да они полажу цару свое главе, коє су они изгубили зато, што су се били придружили єдной чети сазаклетника одъ њиовогъ друштва, коє се у кући Сукавнина скупило, и тамо до поноћи чека на уговорене знаке, па да онда цара убию. Царъ саслуша њихово казиванѣ ладнокрвно, и ниє ништа друго питао, него само то, да ли є доиста све тако као што они казую? „Єсть цѣла истина; одговоре стрелци, „пошльи само тамо твоє люде, па ћешъ ій тамо око поноћи све на скупу наћи.

Царъ задржи оба стрелца у апсу у преображенскомъ дворцу; затимъ напише у 8 сати у вече єдну цедулю капетану нѣгове преображенске гарде, Лапухину, и заповеди му, да цѣломъ нѣговомъ ротомъ око 11 сати ноћи у найвећой тишини пође кући Сукавниновой, тако, да у 11 сати цѣла кућа буде свудъ унаоколо обколѣна, и да у той кући све повата. Царъ пакъ мислио є, да є у цедульи назначио Лапухину десети сатъ, и држао є, да ће у пола 11 сати наћи у Сукавниновой кући све свршено. И зато сѣдне онъ после 10 сати у свой интовъ, и отиде самъ онъ и єданъ денчикъ кући Сукавниновой. Онъ се не мало зачудио, кадъ ниє ни на капіи, нити око куће ни єдногъ момка одъ одређене гардейске роте видио. Но при свемъ томъ онъ є мислио, да су страже разпоређене по авли и у самой кући. И тако уђе онъ безъ икаквогъ стра и узтезаня съ колима у авлию, сиђе предъ кућевна врата, и уђе у кућу, праћенъ само своимъ денчикомъ. Сва се кућа узбунила и узруяла, кадъ се дознало, да є царъ дошао. Петаръ уђе неустрашимо у собу, и затече тамо на скупу Сукавнина, Сикена и цѣлу чету сазаклетника, кои у првой забуни одма сви устану, да своме цару дужностно страопочитание одаду. Онъ ій поздрави приятельски, наводећи, да є онъ при пролазеню видио свећу у соби њиовой, да є онъ по томе мислио, да ту има друштва, и почемъ му се чини іоштъ врло рано за спаванѣ, то є овди свратио, да іоштъ кою чашу съ њима попиє. Премда се царъ био яко упрепастио, а и на капетана разлютио, кои по нѣговомъ држаню и мишленю ниє заповѣсть на уречено време извршио; то онъ зато опетъ ниє ништа о томе дао на себи познати. Онъ є іоштъ позадугo сѣдио, а около нѣга сазаклетници су стаяли, и у здравлѣ цара редомъ здравице пили, па и самъ царъ є юначки съ њима пио. Међутимъ даде єданъ одъ Стрелаца Сукавнину тайни знакъ, и шапне му: „брате, садъ є време! Сукавнинъ намигне на нѣга окомъ, и одговори му: „іоштъ ниє време. Чимъ є Сукавнинъ ове рѣчи изустио, скочи царъ Петаръ и съ найвећомъ одважности удари Су-

кавнина песницомъ у чело тако силовито, да є овай одма посрнуо и о землю лупио говорећи страовитимъ гласомъ: „Ако теби іоштъ ниє време, издаицо, мени єсте! Вежите псе.“ У исти ма избияо є єданайсти сатъ, и гардейски капетанъ уђе у собу, а за њимъ цела наоружана рота преображенске гарде. Сазаклетници падну одма на колена и признаду свою кривицу. Царъ заповеди, да се сами сазаклетници узаймице вежу; кое є тако и учињно. Затимъ се окрене царъ гардейскомъ капетану, и у првой лютини лупи га песницомъ укораваюћи га, зашто ниє на уречено време дошао. Овай се извинявао показиваюћи писмену заповѣсть, коју є изъ џепа извадио, кои одма свою собствену погрешку увиди, капетана у чело полюби, као честитогъ официра похвали, и њему везане сазаклетнике преда, кои су после сви погубљени.

Берберинъ.

Берберинъ. Іоштъ нешто да вамъ кажемъ о калошама, што самъ моимъ искуствомъ познао. Кадъ гди-годъ дођемъ у кућу ма каквогъ великаша, могу свагда знати по калошама што стоє на полю, ко одъ господе има кодъ господина.

Господинъ. Како то?

Берберинъ. Кадъ какве калоше стоє башъ предъ вратима, онда то є какавъ гостъ кои є раванъ томе господину; кадъ калоше стоє предъ ходникомъ, онда є когодъ опетъ одъ већи али опетъ зависи одъ тога господина; кадъ су калоше скинуте и оставлѣне у пола басамака, то є неки одъ маньи чиновника дошао званичнимъ посломъ; кадъ су калоше оставлѣне на дну басамака, то є онда опетъ єданъ одъ маньи чиновника дошао нешто да моли; напоследку кадъ нађемъ какве калоше чакъ у авліи, онда за цело знамъ да є то какавъ практикантъ. И тако, кадъ є какво честитанѣ, и кадъ є пуна соба разне класе люди, примѣти ћете одъ врата сале па до авлиске капиє, како стоє калоше по степену свои притяжателя, єдне иза други; и оне изпредъ сале поносито гледаю на оне друге низъ басамаке.

Господинъ. А кадъ нема предъ вратима никакви калоша, а опетъ осимъ домаћина има неко у соби. Ко є то онда?

Берберинъ. То є онда берберинъ. И ви то преговарате мени што самъ я съ калявимъ чизмама ушао у собу. — Берберинъ свуда є одма пушћенъ, онъ нигди нестои предъ вратима. Предъ њимъ иде нѣговъ занатъ и врата найвеће господе отвара. Сваке неделѣ по неколико пута стои глава свакога краля у рукама бербера, и онъ є часъ на єдну часъ на другу страну по своіой вольи окреће, шта више, оне, кои све друге шишаю, стрижу и шишаю берберы. Само ми берберы виђамо кралѣве и великаше раздрљени груди, неочешљяне и не обучене. Па ми садъ кажите да берберы нису велики и важни люди. Међу тимъ берберинъ разликуе се одъ велики люди у томъ што ниє гордъ. Садъ бриє генерала а после десетъ минута бриє простогъ солдата.

Господинъ. Шта има изъ страногъ света ново?

Берберинъ. У Сициліи вешаю све оне што су се преварили у календару.

Господинъ. Я те не разумемъ.

Берберинъ. А ко кога разуме на овомъ свету? Милионима разговора изговори се међу людма, коє редко да се разуму. Овай є светъ у говору и у своимъ жељяма подобанъ вавилонской кули, што годъ далѣ напредуе све є веће замѣшателство у политики, у философіи, у разликованю добродѣтельи одъ недобродѣтельи, у искрености, у повѣреню, и у самомъ разговору. Мислите ви да разумете шта то значи, кадъ вамъ когодъ рекне: я самъ вашъ найвећи почитатель и неби жалио умрети за васъ; то толико значи колико да вамъ є казао: дошао самъ да васъ нешто колимъ, али другчиє да неучините него да ми помогнете. Зато млоги кои є искусанъ овомъ свету, како му ко годъ почне говорити да му є приятель великы, пита: шта желите, у чему васъ могу служити; кадъ вамъ когодъ пиє у здравлѣ и пева многая лѣта, то на просто значи: доноси іоштъ вина; кадъ вамъ ко годъ — — —

Господинъ. Та кадъ ћешъ єданпутъ казати о онима што су се у Сициліи преварили у календару, и зашто ін вешаю?

Берберинъ. За штраньку господине. А оно што самъ казао да имъ є то єдина кривица што су се преварили у календару, то є цела истина. Ви се опоминѣте да се у Новембру месецу била подигла буна у Сициліи, но коловоће буду поватане и сада оће да ін казне. И то є очевидно да су се преварили у календару, и држали да є Новемберъ какавъ други месецъ; єръ нису у своимъ предузећу успѣли, а да су успѣли они неби били казнѣни Ви знате да толико примѣра у исторіи свакогъ народа имамо, да они, кои се нису преварили у календару, него су у своє време буну почели, нису дошли на висока вешала, него на висока достоинства, ношени су на рукама, и тражећи народно право и слободу, нашли су власть, ордене, богатство, гордость и све прочe што њима треба а народу нетреба.

Господинъ. Говори о чему болѣмъ.

Берберинъ. О онимъ революцияма коє су успѣле. Збиля, више на свету нема ништа сталногъ и постояногъ, кадъ и у самомъ непоколебимомъ великомъ кинезкомъ царству, революция надвладала, и цара кинезкогъ господина Манцу съ престола сбацила, и сада тай што се толико заборавио да се на земльи звао небесно величество, остао є кодъ свои 200 милиона поданика, безъ ни єдногъ слуге да му чизме очисти. Нѣгово небеско величество увидило є сада, да ниє брать сунца, а то є могао и безъ революціе видити, кадъ ноћу у своиой соби угаси свећу и постане помрчина.

Шабирци

— Први споменъ о новцима налази се у Мойсеовимъ књигама, гди Абимелехъ 1000. комада златни новаца Авр му плаћа. Потомъ опетъ на другомъ месту у истой књизи споминѣ се сума новаца, гди Аврамъ одъ Ефрона за 400 кеса сребра купуе єдну њиву да тамо Сару сарани. Прве новце у време кадъ се Троя зидала дао є Еритониусъ у Тесалоніи ковати. Усавршенствованѣ и далѣ кованѣ новаца припада нарочито Нуми краю римскомъ, одкудъ є и речь *Нумусъ* (новацъ) постала; дру-

ги пакъ кажу да є та речь постала одъ грчке речи *номосъ* коє значи законъ.

— Познати француски списатель Александеръ Дима да садъ є написао 50. комада за театре, и написао є 700. части (књига) романа. 1853. године почео є писати єданъ романъ на комъ мисли целогъ живота радити, и већъ є 21. књигу одъ тогъ романа написао.

Мрвице.

— У єдной гостилници између остали гостию, єданъ єдући рибу рекне мимопролазећемъ келнеру: „донеси ми литру вина єрбо риба оће да плива“. Њговомъ сусједу кои є у исто време печену говеђину єо допадне се та досетльивость и желећи и онъ вина повише за келнеромъ: „и мени литру вина єрбо во оће да пие“.

— Єдногъ ђака кои є економию учио и кои на испиту ништа није знао, запитаю зашто незна? на коє онъ одговори: „я самъ по правилу Економије коя штедню препоручуе поступао, и врло самъ штедльиво учио“,

— Єданъ француски официръ, кои є у свима ратовима старогъ Наполеона са одличиемъ участвовао, посѣтио є Петробургъ и добио є тамо приступа и аудиенцию кодъ цара Николе, за кога се казивало, да є велики почитатель Наполеона био, и да є у своимъ собама много коєшта хранио, што є подсећало на овогъ великогъ мужа. Ту се могло видити ликъ Наполеоновъ, изрезанъ одъ белогъ мермера, далѣ прослављени живописъ Верне-а, представляюћи смотру царске гарде у тилѣрияма, а најпосле и єданъ комадь оне чизме, кою є Наполеонъ у битки кодъ Лајпцига носио, и кою су морали разсећи, да му є скину съ ноге. Овай чудновати споменъ лежи на єдномъ ястучићу одъ белогъ атласа подъ стакленимъ звономъ. Најпосле налазила се у приватной библиотеки цара Николе, осимъ „Памятописа са острова свете Єлене“, іоштъ и сва дѣла, коя су на францускомъ єзику изашла о Наполеону и њговимъ ратовима.

— Єданъ француз читао є у єдномъ француском листу єданъ романъ у подлистку, и текъ што є неколико ставова прочитао, падне у несвесть у присутству своє породице. Одма му пусте крвь, и онъ доће изъ несвестице къ себи и кадъ га є лѣкаръ питао, шта є дало повода овоме случаю приповѣдио є болестникъ слѣдуюће: „Пре неколико дана враћао самъ се я у 11. сати у вече изъ театра натрагъ; на ћошку єдногъ мрачногъ и пустогъ сокака заустави ме єданъ прерушенъ човекъ, и поднесе ми пиштоль подъ носъ. Я, мислећи, да є разбойникъ, пружимъ му сатъ и кесу съ новцима. Но непознати врати ми то натрагъ. „То я непотребуемъ“, рекне онъ, „я оћу ваш животъ“. „Я самъ фамилиянъ човекъ ако имате душу, поштедите ме“. — „Я вамъ кажемъ, да я оћу ваш животъ, или ћу васъ, ако се противите, убити. Айдете самномъ и приповѣдите ми историю и догађае вашегъ живота.“ Ове речи непознатогъ човека охрабе ме. Онъ ме счепа за руку, и одведе ме на єдно усамљено место. Овде ме онъ натера, да му изпричамъ савъ мой животъ, и претио ми є, да ће ме убити, ако покушамъ утећи. И тако самъ я, господине! цѣлу готово ноћь све, што самъ годъ за мога живота урадио и што ми се догодило, њему исказао, и будући су године моє младости биле доста раскалашне и бурне, то є ово приповеданѣ мога непознатогъ и по нужди друга яко увеселявало. И гледайте садъ, господине! како є овай човекъ моє повѣренѣ и искреность злоупотребио; ево, читайте!“ — Съ овимъ рѣчима пружи тай господинъ лѣкару подлистакъ новина на кога є свршетку стояло: „Догађаи господина Н . . . печатани могу се добити кодъ издавателя Н . . . , у две свезке, 8 части. Цѣна є 15 франака.“

Мавице.

— Природа є велико темпло пуно живи писмена и броєва, кои име Божие изговараю — Вѣрозаконъ є и тайни и явни гласъ вѣчитогъ духа, кои све оживлява. — Човекъ є єдно створенѣ на земльи, коє стои између Бога и природе, єръ онъ єданъ предъ собомъ природу а у себи Бога види.

— Слѣдуюћа четири вида представляю рачунъ живота людскогъ: Дете брои, Младићъ сабира, Човекъ умножава, Старацъ одузима. — Пети води прави край рачуну и разделюе, а то є — Смрть.

—Две су ствари, за притяжаванѣ кои неплаћамо ништа, али за кои губитакъ скупо плаћамо. То су време и здравлѣ.

— Мрзость и любовь у томе су єдно другомъ равни што се обоє одъ неповереня разставити немогу.

— Детиньство и старость єдно су другомъ равни, као найвиша и найнижа жица на гитару. Єданъ є тонъ само є октавъ различанъ.

— Срдце и духъ ишту єднаку рану како кодъ мушкогъ тако и кодъ женскогъ. Кои духовно чуствуе, тай добия двогубо. Кои срдачно мисли тай є двоструко добаръ. Духъ є мати мисли; любе ли се духъ и срдце као родительи, то напредую и деца њиова — мисли.

— Три су главне добродѣтельи истинито мудрогъ човека: Самъ да чини, шта другима препоручуе; ништа да не чини противъ правде и правице, и увреде други трпельиво да сноси.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 8 Јануара. Юче после божествене литургие торжествено є крштенъ новорођени княжевићъ, и на крштеню добио є прослављено име свога деде, Ђорђе. Свакомъ є било мило чути, и сваки жели да се са тимъ именомъ обнови стара храбрость и патриотизамъ.

6 Јануара као што „Србске новине“ являю г. Т. Вучићъ подарио є 100. # цес. на подизанѣ споменика Карађорђу, и тиме є основао тай фондъ, кои ће непремѣно за кратко време нарасти. Тай лепъ примѣръ побудиће све друге. Време є већъ одавно било тога се сетити. Први споменици, на коє Срби нарочито у Србіи треба да мисле, то су Карађорђа и Доситею. Први є основао темель државе, други є основао темель књижевности. — Али пре свега тога, я мислимъ да би најпрече било, написати пространу историю Карађорђу и њговогъ времена. На то є требало одавно мислити, за то є требало одавно фондъ и неко друштво начинити. Одъ приватни люди, неможе се очекивати да они по Србіи о своимъ трошку путую, шанцеве разгледаю и современике Карађорђеве кои већъ сада врло мало има, исцитую. Ние-ли то

чудо, да српски народъ нема іошть никаквогъ животописания Карађорђевогъ. — Єдно одъ три листа има, и то є преведено съ нѣмачкогъ, изъ іорданови годишньи лѣтописа. Ниє л' то чудо, да овай садъ нараштай познає самоимена: Айдукъ-велька, Милоша поцерца, Якова Катића, Луке, Чупића, Чарапића, и проче, а о њима ништа незна, осимъ ако є што годъ у народнимъ песмама одъ слепаца слушао. Тако я држимъ, да ако ништа друго, а оно требало би єдну часть тога фонда и на скуплянѣ дати и писанѣ отечествене историє обратити. Кадъ се шанцеви Карађорђеви заравне и преору, кадъ они што су съ њимъ воєвали помру, онда ће бити доцканъ на то мислити, онда ће наши потомци свою историю преводити съ други єзика, али то неће бити история, него биће наопачке написане басне.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Подъ 8. пр. м. изъ Трапезунта являю; да су се на азовскомъ мору турски матрози и Руси потукли, гди є 7. руски солдати убиєно. Но овай приватни догађай нема никакве политичне важности.

— Изъ Петерсбурга телеграфираю: да се посланикъ француски графъ Морни вѣнчао са княжевномъ Трубецкой. Нѣнъ отацъ скоро се изъ прогнанства вратио, и остао сасвимъ безъ имања. Графъ Морни после Ротшилда найбогатіи є у Француской. Онъ є дао своіой невести два милиона у диямантима. Девойка є текъ 17. год. и врло є лепа.

Огласи.

(1—3) Долеподписани обявлює свакомъ трговцу, кои бы у своіой радньи потребовао вештогъ переводителя, за свой контоаръ, да є онъ готовъ примити се на таковомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служио є у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори српски, немачки и мацарски, а био є и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю є показати за себе ємства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Српске круне“ или г. Петру Янковићу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

ПРОДАЯ.

(3—3) Путемъ явне лицитаціе коя ће се 25. 28. Януара и 1. Фебруара о ве 1857. године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Милошевића — Спаіе — б. жителя Шабачкогъ, по жельи нѣгови тестаментални наслѣдника, — добра су слѣдуюћа:

1. Єдна меана са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ матеріяла са имаюћимъ съ лица простромъ за подизанѣ више дућана.

2. До ови исти дућана, єдна велика зидана кућа одъ тврдогъ матеріяла са 4 собе, єднимъ форхаузомъ зиданимъ и великимъ подрумомъ, мутвакомъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине авліомъ у коіой и єданъ добро озидани бунаръ постои, и

3. Спрочу ове куће, єданъ празанъ плацъ довольне величине.

Сва ова добра, коя су іошть 1852. год. у попису око 1000 ⌗ цес. преценѣна, леже на малой піяци у Шабцу и то лево скоро преко целе мале піяце и на углю идући одъ кр ста преко ћупріє у Селакову башту, и пружаюћи се све уєдно до куће поч. Димитрія Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све уєдно или понаособъ купити, нека се у наведене дане лицитираня, на малой піяци пре а последнѣгъ дана и после подне, наће, а може пре тога са подписаними као законимъ пуномоћницима Яковљеви наслѣдника и безъ лицитираня у погодбу ступити.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стоядинъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

ЄДНА СОБА

на долнѣмъ бою, за єдногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковића, у господской улици.

(1—3) Кои би желио спремљеногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт є у фатове сложенъ, и гдѣ се можа за цѣну разумети.

(3—3) Подписаный дошавши садъ изъ Беча са готовимъ мушкимъ альинама свакогъ рода, а тако исто и са неизрађенымъ єспапомъ, препоручуємъ се поштованомъ публикуму за млогобройне наручбине съ врло умѣреномъ ценомъ и изреднымъ радомъ. Сместиште трговине моє налази се у кући Г. Игнята Станимировића Професора Права' идући ћумруку.

У Бѣограду 29. Нов. 1856.

Арсенїе Княжевићъ.
кроячъ мужкогъ одѣла.

(2—3) Подписани узимамъ честъ явити поштованомъ публикуму, да самъ у моіой трговачкой радньи узео као ортака могъ млађегъ брата Косту, и тако да досадашня єдинствено подъ моимъ именомъ стоєћа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаиловићи“ подъ шилтомъ кодъ княза „Менчикова.“

У Беогр. 1. Януара 1857.

Атанасіе Исаиловићъ
трговацъ на Сави.

У књигопечатньи княжества српскогъ.

У Београду 10. Јануарија 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА
КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 5.**

Мале приче.

(О великомъ Петру) При првой побуни стрелаца руски у Москви, бияше царъ Петаръ као іоштъ младъ момчићъ, побегао съ майкемъ своіомъ и съ маломъ пратньомъ вѣрни служителя у монастиръ Св. Троице, 60 врсти далеко одъ Москве, мислећи, да ће тамо у подпуной безбѣдности бити. Но стрелци прочую, гди се млади царевићъ прикрио и склонио, и ньиове разуздане чете доѣзде монастиру, да га убию. Они су ову свету обитель скрозъ претресли, и ненашавши онога, кога су тражили, навали єдна чета ови зликоваца и у самъ свети храмъ. Овди усмотри єданъ одъ ньи младога царевића у обятияма своє майке у олтару; кадъ то види ниє се нимало затезао, већъ є одма съ ножемъ у руци царевићу пошао; онъ є већъ био ножъ потегао да му прси прободе. Но кадъ га є бунтовни стрелацъ ножемъ хтео заклати, викне єданъ измећу остали бунтовника у цркви снажнимъ гласомъ: „Стани брате! не кодъ олтара ако Бога знадешъ, причекай, докъ га изъ цркве изведемо; онъ намъ већъ више неможе утећи.“ У исти ма опазе неки одъ бунтовника, кои су изванъ цркве били, да є у найвећемъ трку пристигла єдна яка коняничка чета царске гарде; они викну дакле онима у цркви, да се наглимъ бѣгствомъ спасу. У овой забуни разбегну се сви кудъ кои, и тако се избави царъ чудноватимъ начиномъ.

Двадесетъ и више година после овогъ догађая, кадъ є не само ова, него и све доцније побуне стрелаца угушене, кадъ су ови већъ истреблѣни, кадъ є већъ сва земля мирна била, и кадъ се царъ занимао са усавршаванћмъ своє войске и уређенћмъ руске морске силе, држао є царъ єднога дана смотру на адмиралитетской ливади надъ неколико стотина новодошавши матроза. Проматраюћи овако момке редомъ, усмотри єдногъ измећу ньи и ужасне се, да є неколико корака натрагъ посрнуо и заповѣдио, да га одма вежу. Матрозъ, коме є одма савѣсть нѣгова казала, да га є царъ познао, падне на колена и викне: „Господару, милость, милость! Нико одъ околостоећи, нити официри ни онога матроза друштво ниє знало, шта овай появъ значи; будући є овай матрозъ већъ толико година познатъ као морнаръ, кои є свой посао вѣрно и прилѣжно радио, и кои ниє ништа скривио. Съ ужасомъ пакъ чую они, како є царъ матроза запитао, да ли є онъ бунтовни стрелацъ, и то башъ онай, кои га є у монастиру Св. Троице кодъ олтара убити хтео? „Тако є господару!“ одговори матрозъ, я самъ тай.“ На даля питаня царева одговори онъ, како є онъ као младъ стрелацъ уплетенъ био у ону буну, како се набрзо покаио за своє безбожно дѣло, како се онъ бѣгствомъ спасао, а нѣгово друштво напротивъ повратано є и повешано; како є онъ више година бѣдно провео и скитао се по дивлячнимъ и необитаванимъ пустарама; како се онъ найпосле приявио адмиралитету у Архангелу за матроза подъ именомъ селяка, кои є дошао изъ Сибириє и како є одъ тогъ времена вѣрно и поштено служио. Царъ є био искренимъ изказиванћмъ тако тронутъ, да му є опростио нѣгово вапиюће бездѣлиє, и поклони му животъ; но подъ тимъ условиємъ, да ће га мучителномъ смрћу погубити, ако му икадъ у животу нѣговомъ на очи изађе. Матрозъ благодарио є Богу и цару на овой ненадной милости и посланъ є у тако удалѣну провинцию, да є могао сасвимъ спокоянъ бити, да за целога живота неће више никадъ цара видити.

— Први година по осниваню Петробурга кадъ є тамо іоштъ врло мало калдрмисани сокака било, и кадъ є тамо на млогимъ местима било подлокани блатни мѣста, особито у кишовито време, бияше старо-руски обичай, да сваки на колена падне, чимъ се царъ укаже, коіомъ су се приликомъ наравно блатомъ искаляли. Царъ Петаръ ниє никако хтео, да му тимъ начиномъ почесть одаю, и махао є обично рукомъ, да непадну на колена; шта више, онъ є често изявльивао, да му се тиме никакво удовольство не чини. Но кадъ при свемъ томъ народъ ниє хтео на то да слуша, већъ є при усмотреню царэ по старомъ обичаю на колена падао, онда є царъ найжешћомъ тѣлесномъ казни забранио, да нико несме предъ ньимъ на колена пасти и нѣга ради блатомъ искаляти се.

— Отацъ єданъ посѣти свога сина у Минхену, кои є на тамошньой академіи живописанѣ учио. Почемъ є више изображения, коя є синъ нѣговъ са боіомъ и плайвазомъ израдио, прегледао, био є врло задоволянъ. „Садъ любезни отацъ“, рекне синъ, „треба да видите и оне послове, коє самъ съ кредомъ израдио; изволте дакле да

сиђемо доле у собу". „Заръ ти држишъ осимъ ове собе іоштъ кою собу?" запита отацъ. „Дабогме, и у њой седимъ често више сатій; изволте само самномъ, она ће вамъ се допасти". Обоица сиђу доле, синъ отвори врата и — нађу се у крчми, гди се пиво точило. Почемъ отацъ и синъ неколико сајтлика пива попију, узме синъ отца за руку и рекне му: „Садъ давамъ покажемъ, шта самъ съ кредомъ израдио". Онъ преврне црну таблу крчмарову а на њой стаяше написано: „Г. Н. . 160. фр. и 3 кр." Отацъ у почетку погледи га по преко, али затимъ опетъ изплати синовљевъ дугъ и рекне му: Дела ти у будуће повише молуй са боіомъ и плајвазомъ, єръ ми се ово дрлянђ съ кредомъ нимало башъ недопада".

— Селянинъ єданъ, кои є читавъ данъ на ветру и киши у полю радио, дође у вече кући уморенъ и до голе коже мокаръ. Жена његова, коя є читавъ данъ у кући седила, дочека га на вратима. „Любезни човече! почемъ због проклете ове кише, коя непрестано яко пада, нисамъ могла воде донети, то нисамъ ни у стаю била, да ти што за вечеру сготовимъ; него отиди ти самъ собомъ и донеси котао воде, єръ си и тако покиснуо, да већъ већма мокаръ бити неможешъ". На ове речи жене своє неодговори мужъ ништа, већъ узе празна два котла, оде съ њима на бунаръ, кои є прилично далеко одъ његове куће био, и донесе кући воде. Кадъ є съ водомъ кући дошао, жена є седила кодъ ватре и греяла се. Онъ пакъ узме єданъ па и други котао и обадва изручи на жену свою, и затимъ іой рекне: „Ето си и ти мокра као и я, садъ можешъ и сама донети воде, већъ већма мокра бити неможешъ".

— Богатъ єданъ енглезки спаия, кои є врло слабо марио за помодно девоячко воспитаніе, предохранявао є дорастлогъ сина свога одъ научени и помодни девояка. „Ти морашъ добро гледати", обичествовао є говорити, да праву кућаницу теби изберешъ, а не лутку, коя се преко метле подтакне!" Ова наука падне младићу на срдце, и тако єдногъ лепогъ пролећњегъ дана, кадъ є отацъ њговъ силне госте на часть на своє польско добро сазвао, метне онъ метлу попреко на басамакъ кућевни, преко когъ су гости, кадъ съ ручка у шетню у башту пођу, прећи морали. „Пази добро рекне онъ другу єдномъ своме, съ коимъ є у авліи стаяо, „ова метла нека ми девойку избере. Она девойка измећу друштва, коя се небуде стидила, већъ метлу ту са земль дигне, би ће моя жена". Они су чекали докъ є друштво изъ трапезаріе изишло. Већа часть девояка прешла є преко метле прекорачивши исту, неке су се и подстакле, но єдна се измећу свию њи наће, и то башъ понаймлаћа и найлепша коя се сагне, дигне метлу горе и остави є на своє место. Младићъ одржи свою речь, она постане жена његова, и ни єдно одъ њи ниє никада узрока имало каяти се, што су се састали.

Корабљекрушеніе.

„Лионе" енглески паробродъ жалостно є пропао готово са свимъ путницима. 1. Новем. пошао є онъ изъ Ню-іорка и осимъ млогобройни путника, било є на њму за 50. хиляда талира еспапа натоварено. „Лионе" путовао є брзо преко мора, прелазећи за 1. сатъ 11. морски миля. 2. Нов. ноћу око 11. сати примћте єдну лађу коя є управо на „Лионе" ишла. Како примћте на пароброду ту опасность издаду знакъ да би се она уклонила, али пре него што се то могло учинити, удари она лађа о паробродъ тако силно, да є њнъ клюнъ на комъ є єдна златна аждая била у ребрима паброда заломила. — Море є било доста бурно, а рупа на паброду била є тако велика да се ниє могла затворити, бадава су трпали платна и душеке. Вода уће унутра и угаси ватру што є машину окретала, и до зоре паробродъ био є тако пунъ воде, да су већъ сви о пропасти њговой и своіой почели мислити Међутимъ сви су радили и изпразньивали су воду шмрковима, али и шмркове вода загуши. Онда капетанъ заповеди да се еспапъ и пртлягъ у воду баца, коє су не само матрози него и сви путници помагали. Кадъ никакве далъ надежде ниє било, онда закључе да оставе паробродъ. И чамце коє су на паброду имали спусте на воду. У први чамацъ смести се 25. персона, међъ коима є 10. паробродски матроза и слугу било, они су имали са собомъ компасъ. У други чамацъ седне такође 25, персона, и понесу са собомъ ране на путъ и нуждна морска орудия за путованъ по мору; єданъ маньи чамацъ прими 20. а други іоштъ маньи 18 персона. Садъ чамаца више ниє било, а люди било є іоштъ доста. Онда начине одъ катарки и дасака єданъ сплавъ и привежу га за паробродъ, съ томъ намћромъ, да кадъ паробродъ почне са свимъ тонути, да люди прећу на сплавъ и да га одсеку одъ парброда и да се предаду морскимъ таласима и вћтру на милость. То є све ишло тако своимъ редомъ, да ниє никакви забуна било или грабленя ко ће пре у чамацъ сести; како матрози, тако и путници ладнокрвно сматрали су ову опасность. Текъ 4. Новембра у 8. сати оставе паробродъ, и крену се на онай край гдћ су мислили да є найближа земля. До 5. сати после подне путовали су тако заєдно сви чамци; али око 5. сати падне єдна густа магла, коя ій разтави, затимъ одма наступи буря на мору, и чамци се удале и изгубе єданъ одъ другогъ, притомъ іоштъ и снегъ почне падати, и то є била пропасть они други чамаца. Лађа „Елиза" коя є путовала изъ Бремена наиће на єданъ тай чамацъ, петъ дана после кораблекрушения, четворица била су се смрзли. Та лађа узме оне што є у животу нашла полумртве одъ зиме и глади, и донесе ій у Ню-іоркъ. О онимъ другимъ чамцима и о сплаву гди су люди морали до пояса у води стаяти, нема іоштъ ни трага ни гласа. — Како є тай гласъ у Ню-іоркъ дошао, одма се кренуо єданъ паробродъ, коме є заповећено да десетъ дана тамо амо плови, да разбиєни паробродъ и оне несрећне чамце съ людма, тражи.

Забрица.

— Єдне тиролске новине являю слћдуюћи чудновати догађай: Єданъ ловацъ изъ окружия Радскогъ нашао є у планини на єдной чистини єдногъ великогъ мртвогъ орла, коме є вратъ зубима одгриженъ био. При точніемъ проматраню овогъ ловца, кои є хтео себи разяснити овай појавъ, нашао є онъ унаоколо по снегу поредъ изчупаногъ перя умртвљногъ орла и млоге изкрзане длаке одъ лисице. Изъ ове околности увиђа се, да се орао съ лисицомъ борио, и да є лисица орлу вратъ одгризла и тако га умртвила.

— Кадъ є недавно саданьи енглески наслѣдникъ, принцъ одъ Велса тайно, подъ туђимъ именомъ и безъ сяйне свите по западной Енглеской путовао, рачунао є єданъ угоститель тако извѣстно на долазакъ нѣговъ, да є найвећа спремања чинио, и са грозничнимъ нестрплѣнѣмъ долазакъ принца кои є онуда проћи морао изчекивао. И доиста доћу єдно после подне єданъ одличанъ човекъ съ єднимъ младићемъ, и закгевали су найболѣ собе. Газда и млађи одавали су овимъ странцима найвеће почитанѣ. Истога дана у вече, кадъ є гостионица већъ пуна била, доћоше іошть два странца са єднимъ дечкомъ. Газда ій дочека слѣдующимъ речма: „Жао ми заиста, у гостилници има само іошть за двоицу мѣста, но млади ће господинъ моћи и на канабету спавати.“ Тако є и било, и сутраданъ се дознало, да є онай младићъ, кои є на канабету спавао, наслѣдникъ енглеске круне и скиптра.“

— Єдногъ Американца укоравали су нѣгови приятельи, зашто онъ толико пиє, и савѣтовали су му, да се толико неодає той убитачной страсти. „Шта страсть!“ одговори онъ ньима раздражено. „Гледай ти ньи! Заръ ви мислите, да я пиємъ изъ наклоности! Я пиємъ изъ отечествољубия. Размислите се добро, шта одржава биће єдне државе? Таксе и порези. Е, то я онда са свакомъ капльомъ ракие, коя се крозъ моє грло слива, плаћамъ по неку таксу, са свакомъ чашицомъ ликера, кою испразнимъ умножавамъ я приходе државне, и утврђујемъ по томе државу. То є основъ, зашто я пиємъ, а не наклоность. Кадъ бы я слѣдовао моіой наклоности, то би я пио сурутку или воду као ви што радите, саможиви изроди отечества. Но я нисамъ као ви; я немислимъ само на мене, я мислимъ на цѣлокупность, коє самъ я саставна часть, и зато убиямъ клице мои наклоности, зато се я самогъ себе одричемъ, па — пиємъ. Садъ усудите се, да ми пребацуєте пиянство.

— Два отмѣна господина сукобе се на своимъ лакимъ колима, коя су они сами управляли, у єдномъ тесномъ сокаку; и ни єданъ одъ ньи ниє хтео ономъ другомъ скренути съ пута. После подужегъ времена приђеже єданъ одъ ньи узде за кола, извади новине изъ џепа и занесе се у читанѣ. Ономъ другомъ пакъ то се ніе досадило, нити га є раздремало; него шта више, онъ рекне ономъ другомъ: „Господине, кадъ будете прочитали листъ, онда ћу вас молити, да га и мени дате на читанѣ.

— Философия, православие и медицинска наука єсу три земльишта човеческогъ ума. Философия є шума, што се дублѣ у ню улази, то є она све мрачния и неизвѣстния. Православие є воћнякъ, у коме дрва плодове носе; а медицинска є наука крompиромъ засѣяно полѣ; — плодови леже у земльи!

Мрвице.

— Єданъ граћанинъ у єдной нѣмачкой варощи добио є буре старогъ вина и запечатио га брижльиво, да га сачува одъ млађи; нѣговъ пакъ слуга пробушио є буре одоздо, и одпио є мало по мало знатну количину. Кадъ є господаръ после некогъ времена буре отворио, яко се зачудио, што є млого вина нестало, при свемъ томъ, што є печатъ сасвимъ читавъ и недирнутъ. На то рекне нѣгова жена: „Види да ниє вино како годъ одоздо источено: „Будало“; одговори онъ, „та доле у бурету не фали нимало вина, него фали горе.“

— Єданъ човекъ сећаше у єдной берберници и рекао є околостоећимъ приятельима: Пиво є садъ по меанама млого болѣ и яче, него прие, зато самъ ноћасъ, кадъ самъ се изъ меане кући вратио, спавао, као во.“ Єданъ до нѣга седећи лѣкаръ одговори му на то: „То ниє одъ пива, него то є ваше природно спаванѣ.“

— Єданъ сеоски парохъ радо се шалио и у шали заєдао. Єданпуть проће єданъ селякъ съ колима, у коима су два коня упрегнута била, тако полако, да є парохъ нашао за умѣстно, измеяти га, говорећи му: „Приятелю, шта би ти искао за твоя два вола?“ Селякъ му одговори: „Я вамъ то немогу одсечно казати; найвише є затимъ стало, шта би єданъ трећи за ньи дао.“

— Єданъ землѣдѣлски економъ, кои є са своимъ омлађимъ обично врло опоро поступао, имао є на продаю неколико угоєни волова. Єданпутъ дошао є къ нѣму єданъ касапинъ и желио є, да види найвећегъ и найкрупниегъ вола. Економъ є обично самъ пазарио, да би свой еспапъ довольно похвалити и болю му цѣну истерати могао. И тако доће къ нѣму слуга, кога є касапинъ за волове запитао, и рекне своме газди у найвећой но двосмисленой невиности. „Газда, изићите наполѣ, касапинъ є радъ да види найвећегъ вола.“

— У єдномъ тесномъ сокаку сусретне се єданъ лепо обученъ господинъ на єдногъ селяка, кои се возио на волуйскимъ колима. Гиздави господинъ викне селяку: „Приятелю, како ћемо се ми мимоићи?“ „То є найлакше“, одговори селякъ, паметніи свагда се укланя и скрене полако волове на страну.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Берна одъ 5. Януара телеграфираю: Скупштина швайцерска примила є предложенѣ саюзногъ совѣта са 33 противъ 2 гласа. Затворени у Паєнбургу биће одма пуштени.

— Изъ Париза одъ 4. т. м. телеграфираю: да є у „Монитеру“ изишао єданъ чланакъ, кои каже да є Француска морално обвезана Швайцерской, и Прайска би погрешила кадъ би какве тешкоће полагала и неби предложеня примила.

Изъ Париза одъ 1. Ян. пишу: да се о млогимъ новимъ променама у унутрашньости царства говори. Али найвише се говори да ће цару Наполеону плата са 6 а млоги говоре са 10 милиона франака да се повиси. Тако исто умножиће се брой совѣтника.

— Изъ Шпаније све вѣсти коє стижу слажу се у томе, да є станѣ землѣ врло опасно, и сваки данъ све су ближе революционимъ догађаима.

— Изъ Цариграда являю: да шахъ персиски остає у томе постоянъ да води ратъ са Енглескомъ. Уговоръ є о займу изъ Лондона прегледанъ стигао. Г. Лаяръ обвезуе се кадъ му привилегию даду, за два месеца саставити друштво коє ће правленѣ гвозденогъ Рушчукскогъ пута преко Єдрене и Шумле безъ осигураня интереса,

предузети. Г. Чеме добио є дозволенѣ да прави еуфратски гвоздени путъ са 6 на сто осигуранимъ интересомъ.

„Пей“ одъ 5. Јануара явля: да ће енглески кабинетъ кадъ се камере отворе искати новаца за умноженѣ войске у Индіи и за умноженѣ флоте. За садъ Сеймуръ добио є заповѣсть да престане туѣи се са кинезима.

Паризъ 2. Јануара. За великогъ княза Константина спремаю у тилѣријама павилонъ Марзанъ, гди ће онъ докъ годъ у Паризу буде обитавати. И великомъ князу Михаилу кои є сада у Ници, надаю се у Паризу. Спреманя већъ сада починю се да та два руска принца са найвећимъ одличиемъ дочекаю. Њиовъ долазакъ и задржаванѣ у Паризу іоштъ ће болѣ утврдити приятельство између Француске и Русиє.

— „Карлъ III.“ паробродъ што є кодъ Неапла запалио се и отишао у воздухъ имао є натоварени 70 хиляда пушака. Узрокъ одъ кудъ є ватра постала незна се, єръ ключъ одъ камере што се запалила, и у коіой є 27 центи барута било, био є кодъ команданта кои є іошъ у вароши био. То запаленѣ барута такавъ є потресъ у вароши учинило, да нико ниє знао шта є то. Сви су прозори са стране до мора попрскали. Воздухъ се тако био потресао да су се лампе и гасъ што є горио угасиле, и у театру сви наєданпутъ остали су у мраку; коє є немали стра узроковало. — Тимъ случаємъ 80 люди погинуло є, а млого є осакаћени.

— У Лондону млоги лекари што су на Криму у войсци служили, нудили су се швайцерскомъ конзулу да ће радо поћи да у Швайцерской служе ако се ратъ отвори.

— Єдне француске новине являю: два швайцерска бегунца Розеле и Делашо 27. Дек. кодъ Малпара, сретну неки младиѣи кои су певали путемъ, и викали: да живи република, и упитаю набусито те швайцерске бегунце; шта су они? „кралѣвци“ одговори Розеле, на ту речъ нападну они и изоду ножемъ и њега и његовогъ другара тако да є слаба надежда да ће живи остати.

Огласи.

СВЕТОВИДЪ ЗА 1857. Г.

VI. ГОДИНА.

Одъ 1. Јануара г. 1857. настає течению наши новина VI година. Оне ће одъ нове године излазити са *подгисткомъ*. Цѣна имъ є за по године 6 фор. ср. а за 3 месеца 3 фор. среб. Позиваю се дакле сви любители новина найучтивіе на предплату. У *Београду* прима новце изъ внутрености Србиє г. *Вик. Станисављевиħъ* осмотритель Читалишта или г. *Вел. Валожиħъ* кньижаръ.

Зимзеленъ за год. 1857. изишао є и може се добити у *Београду* кодъ г. *Браће А. Ђорђевиħа* трговца, кодъ В. Валожиħа и Саре Возаровиħъ, а у *Земуну* кодъ *Ш. Андреевиħа* синова. Цена му є 40. кр. ср. Дѣло є са *три* велика мѣдореза украшено. Тко жели обашка имати ликъ *рускогъ цара* и *Стратимировиħа*, може га у поменутой трговини добити по 10. кр. среб. *Зимзеленъ* є найсходніи даръ за нову годину.

У Бечу у Дек. 1856.

А. Андриħъ

Учредникъ и издатель Световида.

Обитава у С. Улриху, neue Schotten gasse № 113.

(3—3)

(1—3) Подписани обзнанюе почитаємомъ публикуму да се кодъ њега може добити с у в а п е ш т а н с к а к в а с ц а — pres germ. у свако доба, за кои подписаный ємствуе и добаръ стои да ће свако съ њимъ умешено тесто добро за рукомъ доћи, ако се на єдну оку воде или млека єданъ лотъ квасца мете.

У Београду 9. Јануара 1857. г.

Стефанъ Лазаревиħъ

пекаръ спроћу г. Куманудине куће

(1—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаємой публици, да я у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицеи, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло євтином. ценомъ и то: Пелисиера фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; япунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковиħъ.

(2—3) Кои би желио спремљеногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт є у фатове сложенъ, и гдѣ се можэ за цѣну разумети.

(2—3) Долеподписани обявлюе свакомъ трговцу, кои бы у своіой радньи потребовао вештогъ переводителя, за свой контоаръ, да є онъ готовъ примити се на таковомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служио є у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори србски, немачки и мацарски, а био є и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю є показати за себе ємства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Србске круне“ или г. Петру Янковиħу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

Стецишта су отворена:

1. При Суду Окр. ћупрійскогъ надъ масомъ поч. Миліе Янковиħа изъ Параћина, кога є малолѣтна наслѣдница умрла до 26. Јануара. о. г.

2. При Суду вароши Београда надъ масомъ поч. Милоша Міоковиħа б. Аћутанта Штаба до 31. Јануара о. г.

3. При истомъ Суду надъ масомъ поч. Петра Миленковиħа бакалина изъ Београда до 15. Февруара о. г.

Продаваће се:

Начaлн. Окр. Руднич. продаваће непокретна добра поч. Тодора Паіовиħа изъ Заграће 26. 27. и 28. Јануара.

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 12. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА
КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 6**

Мале приче.

Доле слѣдующа повѣсть спада заиста међу найчудноватије догађаје, кои су се икада случили:

Спаия Б. ишао є прошли година єданпутъ изъ Великогъ Варада на своє єдно польско добро, коє є недалеко одъ ове вароши лежало. Онъ є путовао самъ, праћенъ само єднимъ кочиашомъ, и то на своимъ собственимъ колима и са четири прекрасна коня, кои су често тимъ путемъ изъ вароши у речено польско добро ишли. На єдномъ врло згодномъ мѣсту зауставе наєданпутъ 5. наоружани люди кола, и повичу спаіи, да имъ изда савъ новацъ, што при себи има. На одпоръ ниє било ни мислити, и тако є морао г. Б. по закгеваню учинити, но спаия имао є случайно врло незнатну суму новаца при себи, за то налюћени разбойници закључе, да то надокнаде съ колима и коньима. И тако рекну они спаіи, да иде у оближнѣ своє польско добро пешке, а по осталу суму, коя му данасъ ниє при руци била, доћи ће они сами у нѣговъ дворацъ. По овомъ приятномъ обећаню посѣдаю разбойници на кола и оду као вѣтаръ.

Кадъ є г. Б. приспѣо пешке на своє польско добро, затече тамо млоге своє приятелѣ изъ оближнѣгъ предѣла, кои су му у пооде дошли. После први поздрава, приповѣди имъ спаия догађай на путу, па напомене и претню разбойничкогъ четовође. Сви су били тога мишленя, да ће ова посѣта разбойника на брзу руку слѣдовати, и да се валя свакимъ могућнимъ начиномъ на то спремити. Одма се предузму найживлѣ мѣре, да се нападанѣ разбойника не само одбиє; него да се, ако є могуће, и цѣла чета повата. Сви су гости закључили, да остану у кући свога приятеля, и шта више, да сазову и іоштъ неке друге приятелѣ изъ оближнѣгъ предѣла. Сви се одма наоружаю, и сви улази у дворацъ снабдѣвени су са наоружанимъ засѣдама противъ спремљеногъ нападая разбойника.

У овимъ спреманяма проће и данъ, и ноћь є мрачна наступила. До поноћи бияше глува тишина, — кадъ наєданпутъ зачу се изъ дальине неко топотанѣ и тутньава, коя се све ближе и ближе и ясније чула, и у єданъ ма задрма се изъ темеля главна капия дворца, као да є громъ у ню ударио, и као да се на комаде разпрсла. За часъ бияху сви на ногама; капия буде по договору отворена, да би разбойнике са читавимъ плотуномъ изъ пушака дочекали, но гле дивна чуда! — у авлию уђу четири запенушена вранца, вукући за собомъ єдна путничка кола; конѣ пакъ одма познаду, єръ то бияу они исти, коє су разбойници спаіи отели. Сви приступе къ ближемъ испитиваню, и ко ће описати удивлѣнѣ присуствующи, кадъ на преднѣмъ мѣсту, гди кочиашъ сѣди, виде єдногъ обнесвешћеногъ човека, гди се извалио на леђа, а у колима бияу іоштъ ньи четворица у истомъ станю несвестице, и спаия Б. и нѣговъ кочиашъ познаду одма на први погледъ, да су то они исти разбойници, кои су ій на путу напали и кола имъ одузели. Како су они у ово станѣ дошли и коимъ су начиномъ доюрили коньи съ колима и разбойницима у польски дворацъ, бияше за онай паръ свима неразрѣшима тайна и загонетка, докъ се ниє єдва найпосле г. Б. сетио споредни околности и повода свога путованя у варошь, и тиме нашао ключъ за разрѣшенѣ ове чудноватe загонетке.

У кући и аровима спаиє Б. бияу се одъ дужегъ времена разплодили врло млоги пацови, коє є спаия дао тровати сарачикомъ. Но при томе изгубило се изъ вида да се отровани овимъ начиномъ пацови повлаче у своє рупе, гди су манькавали, у трулежъ прелазили, и несносанъ смрадъ и задай причинявали; и да би той незгоди доскочио, дао є спаия Б. у велико-Варадинской апотеки єдно буренце обичне ракиє помѣшати са шећеромъ и знатномъ количиномъ опиюма, у намѣри, да съ томъ сладкомъ ракиомъ пацове изопия, кои ће онда бити троми и безбрижно излазиће полако изъ свои рупа, па се могу лако потући. Разбойници нашавши буренце съ ракиомъ у колима, попили су путемъ половину; дѣйство наравно ниє могло изостати. Вѣрни пакъ коньи, осѣтивши, да ій никаква рука више неуправля, окренули су се натрагъ, и нашли су у поноћи у найвећой магли и мраку дворацъ свога газде.

— Царъ Александеръ II. при посѣти воєногъ шпиталя у Петерсбургу ступи и у воєну апотеку, гди су

неколико млади воєни апотекара са приправлянѣмъ лекова у послу били. Кадъ ступи у апотеку сви оставе посао и укажу цару обично почитанѣ, єданъ одъ ньи само, погледа цара и нѣгову сяйну пратню, па продужи далѣ свой посао. Єданъ генералъ дође къ нѣму и рекне: „Заръ ви невидите да нѣгово величество предъ вама стои? — „Видимъ“ одговори млади апотекаръ — „али нѣговомъ величеству више є стало за животомъ єдногъ храброгъ официра, коме я садъ башъ медицину приправлямъ, и одлаганѣмъ свакогъ минута коме се опасность умножава, него за обичнимъ почестима коє му треба учинити.“ — Царъ се насмеє и са задовольствомъ сматрао є како онай свою медицину спрема. Кадъ млади апотекаръ буде са своимъ посломъ готовъ и медицину пошлѣ болестномъ официру, стави се предъ цара и поздрави га по обичаю. „Добро, врло добро!“ рекне царъ, — и окренувши се онимъ другимъ што су свой посао били оставили рекне: „И вама желимъ господо да у свомъ послу будете тако прилѣжни. А ви господине штабсапотекару останите свагда тако ревностни, и примите ово за знакъ моє наклоности.“ При овимъ речма узме съ прсию єдногъ изъ своє пратнѣ официра орденъ, и преда га зачуђеномъ младомъ апотекару.

— Текъ што є жена єдна у Паризу дућанъ платнене робе и преобуке, отворила, алъ єдно ютро уђе у нѣнъ дућанъ єданъ младъ, красанъ и особито лепимъ огртачемъ огрнуть човекъ. „Госпоя“, рекне іой онъ, ви имате, као што видимъ, велики изборъ кошуля, коє су, као што ми се види, врло добро израђене, ви ћете сигурно имати и женски кошуля готови?“ Имамъ на служби, господине, коє су іоштъ къ томе особито лепо сашивене. — „Я самъ намислио, да се женимъ“, продужи непознати, „па самъ радъ да любезници моіой съ тимъ мали поклонъ єданъ учинимъ“. Ниє прошло дуго време и већъ су предъ ньимъ биле закгеване кошулѣ. Почемъ ій є онъ неко време, као што се чинило, врло внимателно прегледао, примѣти трговкиньи, као да му се чини, да ће бити узане, „почемъ є моя заручница єднакогъ съ вама стаса и висине, то би самъ васъ лепо молио, да ви зарадъ болѣгъ увереня тако преко альина єдну кошулю на себе навучете“. „Съ драге волѣ“, одговори продавателька и оде на други край дућана, да желю красне своє муштериє изпуни. Почемъ є кошулю на себе навукла и напредъ дошла прегледаше исту кошулю овай са сваке стране и затимъ се иза нѣни леђа сагне, да дужину кошулѣ болѣ види, или управо да са дугачкомъ чиодомъ кошулю за альину и сукнѣ прибоде и што болѣ утврди. Трговкиня садъ хтеде да навучену кошулю са себе свуче, па како є ову горе повукла да є преко главе скине, наравно онда одвуче съ ньомъ такође и альину и сукню горе, и тако у лютини срдито рекне: „Прођите се молимъ васъ шале, то ниє одъ васъ лепо“. Али є іоштъ горе било то, што є купацъ сва три туцета кошуля подъ лепи свой огртачъ узео и съ ньима тако брзо, колико є само могао утекао. — Шта да ради? мислила є садъ сирота трговкиня. Да тако обучена за лоповомъ пођe, плашила се да за ньомъ као за съумашедшомъ у гомилама деца неповрве; а да лопова пусти жáо іой є било грдногъ своггъ губитка; но ипакъ є ово последнѣ првоме предпоставила и заверила се, да ће у напредакъ спрамъ свакога и свачега предосторожна бити.

Мрвице.

— Єданъ американски листъ доноси слѣдующе извѣстиє: ово дана су у предѣлу нашемъ убили змию єдну, коя є имала 30. стопа дужине, и кадъ су є разпарали, нашли су у ньой две веверице, петъ птица и два детета. — Одма затимъ други листъ наштампа ово извѣстие: Па то све оиє ништа; али су кодъ насъ уватили єдну змию одъ 50.стопа дужине, и нашли су у ньой єдну фамилиярну библию, грађу за тробойну кућу, три велике кутиє моризонски пилула заєдно са наставленіемъ употребляваня, єдногъ упола свареногъ адвоката, остатке одъ єдногъ хомеопатичногъ апатекара, три залутана коня, єданъ паръ воду непушаюћи у себе чизама, по милѣ несвршеногъ гвозденогъ пута, и двогодишнѣ броєве єдни бечки новина.

— Єданъ брзоплетни назовиучени младићъ запита при асталу, за коимъ су млоги гости за ручкомъ седили, отмѣногъ єдногъ позориштника посмеятелно, каква є разлика између веселе, жалостне и позориштне игре. Позориштникъ, кой се безобразнимъ питанѣмъ тимъ истина увређенъ нашао, али ипакъ ладнокрвно и пристойно одговори: „Одговоръ се наоди у самомъ вашемъ питаню; єръ то, шта ви незнате, за мене є весела, за васъ жалостна, а за почитаєму господу госте, позориштна игра.

— У ковници у Н; покраденъ буде кованъ новацъ. Сумня падне на єногa одъ они майстора, кои су новце ковали. Онъ буде испиту подвргнутъ, па почемъ се ни єдно доказателство ненађе, коє би га у томе убѣдило, судъ му напоследку заклетву предложи, и онъ се заиста закуне и іоштъ тай исти данъ продужи свой посао у ковници. Али наеданпутъ, башъ кадъ є хтео нескована парчета у калупъ да метне, калупъ му прва три прста одъ десне руке прегнѣчи. Почемъ су пакъ они исти прсти били коє є онъ при заклетви у висъ подигао, то га обузме тако велики стра, да садъ самъ собомъ учинѣну крађу и лажно положену заклетву исповеди и призна.

(Неваля бити свакой птици кобацъ·) У гостионици некой тако є млого младићъ єданъ о себи велехвално говорио, да є то найпосле гоета єдногъ изъ стрпельивости извукло тако, да му є свай доста опоро рекао: Заиста смо и сувише већъ чули, шта сте ви коєшта у станю урадити; него дела намъ кажите да знамо, шта ниете у станю урадити, а я вамъ ево іоштъ напредъ добаръ стоимъ, да ћу я то у станю бити урадити. „Да вамъ кажемъ шта нисамъ у станю урадити“ одговори онай, „Добро дакле: я нисамъ у станю трошакъ за овай ручакъ платити и особито се радуємъ, што сте ви то учинити у станю“. На то дигне се обшти смей и брзоплетни гость, ако и безъ волѣ, али ипакъ дану речь свою точно одржи.

(Прескупа ягњетина.) Єдна лепа госпоя, коя є прекрасно обучена била, дође у дућанъ єданъ у Паризу, и даде петъ фунти вуне, по шестъ франака фунту, измерити. На цаку єдномъ, кои є до кантара, на комъ є вуна мерена, стаяо, лежао є красанъ єданъ ягњећи бутъ, кои

є куварица трговца тога у тай башъ паръ изъ месарнице куhи донела била. Бутъ тай тако се омили купователи вуне, да га є ова, докъ є калфа друге муштерије служио, сасвимъ вешто у куплhну вуну утурила, и съ овомъ заедно у торбу, коя є за вуну спремлhна била, стрпала. Али огледало, коє є у дуhану висило учини господару своме велику услугу, те овай целогъ тогъ позория гледаоцъ буде. Кадъ госпоя тезги приhе, да трговцу куповину свою исплати окрене се овай на калфу и запита га: „Єсте ли ви башъ осведочени, да се ниште у мери преварили? Я мислимъ да hе милостива госпа имати више него петъ фунти вуне у нhной кеси“. — „Можемо се лако осведочити“, одговори калфа, „я hу кесу ево садъ одма по други путъ измерити“. Посао одма буде свршенъ и наhе се, да є завежљяй осамъ фунти тежакъ. „Видите милостива госпо учинhна є погрешка“, рекне трговацъ подсмеятелно. „Стои вамъ садъ на вольи, или hете сувишакъ да вратите или hете исти за себе задржити?“ „Задржавамъ за себе“, брзо одговори зарумењивша се госпа и — исплати ягнhтину као и вуну са шестъ франака фунту. Тако ю є дакле незаконимъ путемъ присвоєни ягнhhи бутъ осамнаєсъ франака стао. Кажу, да є трговацъ новце те сиротиньи поделио.

(Препоручењ Полюбацъ.) Ветрогонясти путникъ єданъ сусретне у полю сеоску єдну девойку, коя є више магараца предъ собомъ изъ паше куhи терала. „Одкудъ си лепа девойко?“ запита є онъ. „Таки ту изъ првогъ села, господару“, одговори му она. „Ти безъ сумнh познаешъ кhерь сусhда свога Н., па вере ти буди тако добра и однеси іой овай полюбацъ“. Съ тимъ речма хтеде онъ младу селянку да загрли и полюби. „Остави се тога господару“ примhти му она, „паметниє hе бити, полюби ти єдногъ кога очешъ одъ мои магараца, па како hе они пре мене кодъ нhне куhе бити, и ню пре мене видити, немой се бринути, они hе свесрдно препоруку брата свога испунити“.

Малине.

Познати себе самогъ найтеже є. Простота држи то за лако, єръ она себи самой ласка.

Велики духови нетребаю дугачакъ, него славанъ животъ.

Споменици благодhяния изредніи су и постоянніи, него сви споменици побhда.

Труди се да будешъ добаръ. Кадъ си вhъ то, немой се стидити, вhъ и за приятельствомъ добри тежи.

Представи себи увекъ човечи родъ съ болh стране, а слабости истога у целоме и понаособъ покри огртачемъ любави; познай себе самога, па hе и срдце твоє благоволеню наклонhно бити. Али због тога опетъ съ твоимъ поверенhмъ небуди издашанъ, то некъ заслужи само онай, кога си ти сасвимъ измерио. Превелика искреностъ одкако є, била є опасна препона приятельства, и найсветиє свезе разкидала є.

О! како мало нhи младиhа у чувствованю своє слабости стоє иза родителя и знаменитіи лица. Съ места су они паметни, съ места знаду они све: неуважаваю они никога, никоме неслужи за образацъ, они су сами себи примhръ.

Нашъ се животъ састои у саединеню єдне видиме части съ єднимъ вишимъ суштествомъ, о коме ми само изъ дhйствованя нhгови судити можемо. Ово є саединенh на неки начинъ нашой вольи на волю оставлhно, безчислено млогимъ другимъ случаєвима изложено, и стои на сакривенъ начинъ подъ владомъ Бога.

Сажаленh є врло благодhтелна наклоностъ. Она сиромау лебацъ, бедноме подкрепленh, болестноме олакшаваюhу помоhъ добавля. Она скопчава тврhе свезе приятельства, любави, дружевности; она умножава нашъ ужитакъ и нашу срhу, почемъ насъ она участницима срhе свию други чини.

Чувствованh приятельства, обште любави и благонаклоности чини, да неможемо налако никога ожалостити, незадовольна учинити, или гледати какву нужду да іой непомогнемо, никакове сузе гледати да іи неутремо, никакову молбу чути да є неуважимо, никаковомъ на сваhу готовомъ и срдитомъ да насупроть нестанемо.

Цhль є, коіой ми тежимо, неограничена влада разума при непроменhной раздражљивости чуства. Ово саединенh найвеhи є и досада іоштъ нерhшени задатакъ човечности.

Све красоте земальске нису ништа, оне су само снови наспрамъ небесни чуствованя, съ коима приятельство одушевлява; то є найчисти найсвети саюзъ, кои є измеhу две душе могуhанъ.

Театоръ на сокаку.

Први патролция. Ко иде?

Гласъ изъ мрака. Шта си зинуо те вичешъ?

Други патролция. Остави га некъ иде, то мора да є какавъ господинъ.

Први патролция. Одъ кудъ ти то знашъ, кадъ се ништа невиди?

Други патролция. По томе што є тако неучтивъ. Онъ да є какавъ други човекъ онъ би сасвимъ тихо и понизно одговорио: „наши смо, добри люди брате.“

ДОМАhЕ НОВОСТИ.

\+ Београдъ 10. Януарія. Прошле годинh читали смо у новинама, како є часъ єдногъ, а часъ другогъ окружія народъ нашъ ону рану, за непредвиhене случаєве скуплhну у време последнhгъ рата на истоку, добровольно, но слhдствомъ понуде Високогъ Правительства, давао, да се прода, и новци одъ нh употребе на установленh пензіоногъ фонда за удовице и сирочадъ свештеника и учителя.

Благодарни на отеческомъ стараню Васокогъ Правительства, о сиротама наши свештеника и учителя, и добровольномъ поклону народа, можемо садъ съ радошhу явити, да су новци одъ речене ране, почемъ є продата, понайвише вhъ послати Попечительству Просвештенія, коє ій є, да неби безкористни лежали, одма пре-

дало Депутаціи главнимъ фондомъ школскимъ управляюћой съ тимъ, да ій подъ интересъ да, и рачунъ о њима до далѣ наредбе особитый води. Подъ тимъ „*до далѣ наредбе*“ разумевамо мы то, докъ се правила непропишу, о установленю пензіоногъ фонда за удовице и сирочадъ, свештеника и учителя, коіомъ ће се приликомъ одредити, ко ће, и како ће съ тимъ фондомъ управляти У исто време рѣшиће се и то, оће ли єданъ фондъ за све быти, или ће се два установити, па єданъ свештеничкій, а други учительскій звати; као што ће се и правила поставити, колико ће свештеници и учитељи у тай фондъ улагати, и колику ће потомъ пензію њине удовице и сирочадъ уживати.

Пре пакъ свега по мнѣнію нашемъ треба рѣшити: одкуда ће и како ће учитељи пензію добивати, кадъ изслуже, или у болесть и слабость тако падну, да више учительску дужность испуняваги немогу? Ово пытанѣ тимъ пре треба рѣшити, што по самой природи стварій, найпре се треба састарати о лицама, коя народу служе, па онда о њіовимъ удовицама и сиротама. Ако се узме, да пензіе учителя падну на теретъ обштый, т. є. главногъ фонда школскогъ, онда бы могао єданъ фондъ за удовице и сирочадъ свештеника и учителя быти. Напротивъ пакъ овога, ако изъ єдногъ и истогъ фонда, учитељи и њине удовице и сирочадъ пензію добивали буду, онда за удовице и сирочадъ свештеника, мора другій фондъ постояти. — Имаюћи предъ очима стањ свештеника и учителя, и познаваюћи њине околности, мы се усуђуємо рећи, да бы найболѣ было: учитељима пензію давати изъ главногъ фонда школскогъ; а за удовице и сирочадъ учителя и свештеника ипакъ одвоене фондове установити. Овомъ одвоєню по мнѣнію нашемъ међу остали узрока и тай є, што се свештеници, кадъ обудове, вище женити немогу, а учитељи могу, па бы свештеници могли мислити, да удовице и сирочадъ учителя падаю у нечему на теретъ њима. Исто тако могли бы и учитељи држати, да бы њіовъ фондъ болѣ стояо, кадъ бы за себе установлѣнъ быо, єръ учитељи добиваю и друге службе и званія, па бы већъ умноженый процентъ у фондъ само на користь њіову остаяо. За избећи дакле разне мисли међу свештеницима и учитељима, мы се изяснявамо за одвоєнѣ фондова удовица и сирочади њини; у комъ смислу, као што смо дознали, почело се и радити. Овай є предметъ врло важанъ за наше свештенике и учителѣ, а одтуда и за цело отечество наше, па быо овако, или онако рѣшенъ, мы му се свакояко радуємо, єръ ће онъ удовицама и сирочадма оны людій кору леба обезбѣдити, кои су народу одъ найвеће користи, и безъ кои народъ никако быти неможе; па зато ћемо рѣшенѣ нѣгово очекивати и радостно поздравити. (Овай чланакъ наменѣнъ є быо „Србскимъ новинама“ но како є дописникъ искусіо да учредничество исты новина мена не само речи, него и смисао чланка квари, то га учредничеству Шумадинке дає, да га заєдно са овомъ примѣтбомъ печата.)

В. *Београдъ 12. Ян.* Као извѣстно можемо явити, да є Нѣгова Свѣтлость одпустила свима попечительствама налогъ, да сви званичници одъ шефа па до практиканта и после подне мораю непремѣно у све канцеларије долазити, и званичнимъ се пословима занимати. Како неби никаквъ посао за израђенѣмъ чекао. Време канцелариско у истомъ височайшемъ налогу одређено є пре подне одъ 8. до 12., а после подне одъ 2. до 5. а лети одъ 3. до 6. сати.

= *Београдъ 10. Ян.* Друштво србске словесности држаће свою годишню скупштину 13. т. м. после божествене литургије, и то у сали лицея; а и школско торжество слави ће се такође у сали лицея као и сваке године 14. о. м.

В. *Београ. 11. Јануар.* Пре неколико дана саобштили смо рођенѣ и крштенѣ младогъ княжевића Ђорђа, сада являмо читательима овога листа, да се и друго веселѣ приближує у роду Нѣгове Свѣтлости. Княжески ађутантъ подполковникъ г. Георгије Карађорђевићъ юче у вече испросио є господичну Сару, кћеръ г. маіора Мише Анастасијевића.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Одъ 4. т. м. енглеске новине являю: да се Француска са Енглескомъ споразумѣла, да своє войске и лађе изъ Пирея и грчки пристаништа одма повуку.

— Изъ Брисела до 5. т. м. телеграфираю: „Генерал-гувернеръ источне Индије неда адмиралу Сеймуру кои се у Кини туче, войску у помоћъ кою є онай искао

— Изъ Париза являюћи єданъ у бечкимъ новинама „Преси“ о сяйной припреми за дочекъ великогъ князя Константина вели: „посѣта ова сматра се као почетакъ руско-францускогъ саюза, кои саюзъ далѣ є успѣо него што се мисли.

— Затворени у Наєнбургу пуштени су, и преко швайцерске границе испраћени. Са оваквимъ свршетком ове размирице нису сви кантони у швайцерской задовольни, и на млого страна вичу да є то срамно за Швайцерску, исто тако ни у Берлину нису задовольни.

— У Сициліи на ново су млоги іоштъ смрћу казнѣни. У Катаніи іоштъ ниє са свимъ миръ повраћенъ.

— Убилацъ Верже кои є осуђенъ на смрть, предао є цару прошеніе да га помилує.

— Изъ Париза телеграфираю одъ 7. т. м. да ће царъ Наполеонъ по свой прилици отићи у Ницу, да тамо посѣти царицу руску, майку цара Александра. — Персиски посланикъ са своіомъ сяйномъ пратньомъ дошао є у Паризъ.

Огласи.

(1—3) По рѣшенію ово-окружногъ Суда одъ 25. Мая тек. г. № 7411. кои закгева да се дугъ школи Обштине Шабачке принадлежећи, наплати па неимаюћи изъ чега другогъ то продаваће се нижеслѣдуюћа непокретна добра Васе Тушановића овд. за рачунъ наплате и наведеногъ и прочи њиови дугова за коє интабулација постои. Добра истога Тушановића, за продаю намѣнѣна, єсу: єданъ плацъ у прекомъ шору ове вароши не врло далеко одъ пияце на врло добромъ и важномъ мѣсту постоећи; плацъ овай садржи у себи 6 фати 1 шухъ и 6 цоли ширине и 58 фати и 2 шуха дужине, на коме постоє 2 куће обе одъ тврдогъ материяла, коє обе садрже коє са лица коє у авліи 1 дућанъ 5 соба 3 куйне и 1 подрумъ одъ овы 2 коморе и єдна шупа одъ дрвеногъ материяла подъ єднимъ кровомъ єдна фуруна за печењ леба и бунаръ озиданъ. Све ово оцѣнѣно є до 500 # цес. и продаће се у мѣсту овд. вароши путемъ явне тридневно 7. 8. и 9. Фебруара 1857. год. држати се имаюће лицитације, и ономе теслимити, кои на трећой и последньой лицитаціи, коя ће тога дана после подне у 4 сата по европски заключити, найвећу цену обећа и готове новце одма положи.

Продаю ови добара дакле настоећимъ обзнанює Началничество Окр. Шабач. свима жительима отечества нашегъ съ тимъ, да сваки онай, кои би такова купити желіо, у означене дане овамо доће и на лицитаціи присутствуе.

№ 5765. 7. Декем. 1856. у Шабцу.

У кньигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 15. Јануарија 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 7.**

Дойчинъ-Петаръ.

(Сремска)

Вино пиє Дойчинъ-Петаръ
Варадински Банъ;
Попио є сто дуката
Све за єданъ данъ,
И іоштъ къ томе врана коня,
Златанъ буздованъ.

Карао га краль Матия
Землѣ господаръ:
Богъ т' убио Дойчинъ-Петаръ
Варадински Банъ,
Буд' ти попи сто дуката
Све за єданъ данъ,
Зашто попи врана коня
Златанъ буздованъ.

Некарай ме краль Матия
Землѣ господаръ;
Да ти пиєшъ оно вино
Коє пиємъ я,
И да любишъ ону мому
Кою любимъ я,
Попио би равну Пешту
И съ ньомъ Будимъ-градъ,
И іоштъ къ томе градъ Варадинъ
И савъ Нови-Садъ.

Мале приче.

(Медведъ у школи.) У Нюшнемстру на сѣверной граници савезни американски држава има више сорти медведа, кои су мали, црни и врло мирни. Они живе одъ воћа и ненападаю на люде осимъ само у великой зими. Пре више година наће єдно дете таковога єдногъ медведа и доведе кући своіой, и ту су га тако чували да є наскоро врло питомъ постао као и свако псето. Дете є ишло у школу, коя є подалеко одъ куће одстояла и медведъ га є свакадъ пратио. Деца у школи плашили су га се с'почетка, али доцниє онъ є постао ньиовъ другъ у игри и они су съ ньимъ заєдно и єсти почели.

После две године оде медведъ у шуму и за четири године ниє се знало ништа за њега. Учитель ове школе умре и ту школу єдна госпоя прими на себе и сасвимъ є преустрои. Єдногъ дана, кадъ є учителька децу учила и кадъ є врло ладно било, дође медведъ у школу. Децу нападне смртни стра, и она би бегала али немогау будући є медведъ на вратима стаяо, но єдно мѣсто гди су се сакрити могли била є табла. Медведъ є мирно стаяо и никоме ништа учинио ниє. Доцниє приближи се оцаку и стане се мирно греяти, а после єдногъ четвртъ сата погледи на дуваръ и види дечиє корпице съ єстивомъ, коє полако све изпразни кадъ є то свршио прође опетъ ватри и стане се опетъ греяти, па затимъ мирно пође. Садъ дигну деца вику и сусѣди полете за медведомъ и убію га, и после по некимъ знацима познаду да то ниє био никакавъ непріятель већъ онай стари другъ прећашньи ученика.

(*Стражаръ и царъ Никола.*) — Г. Камеронъ приповѣда у своимъ путованю крозъ Русию између осталогъ и слѣдуюће: Єдне врло студене зимнѣ ноћи дођоше єдне саонице и два путника предъ дворску капию кремля, и онай стасомъ већи зактевао є заповедателнимъ гласомъ да га одма стажаръ пусти унутра у кремлъ, но буде одъ стражара кратко и рѣшително одбиєнъ. Овай преки одговоръ пакъ као да се обоимъ странцима ниє ни найманѣ допао, и онай, кои є найпре речь повео, повтори опоримъ гласомъ своє зактеванѣ, придодавши, да є онъ ђенералъ. „Да сте ви“, одговори войникъ безъ и найманѣ забуне, „доиста ђенералъ, као што велите, то би ви за цѣло морали знати, да є послушность прва и највећа добродѣтель войника“ и потомъ продужи своє размѣрено стражарско корачанѣ, коє є овимъ краткимъ разговоромъ прекинуто било. Кадъ су странци видили, да са стражаромъ на край немогу изићи, замоле га они да дозове дежурногъ официра. Войникъ ій послуша, и кадъ є на њговъ гласъ єданъ наредникъ на полѣ изишао, позове овай странце, дознавши ньиовъ чинъ и достоинство, да уђу у стражару, да тамо зактеванѣ своє дежурномъ официру саопште. Но текъ што є овай чуо гласъ оногъ већегъ одъ оба странца, кадъ онъ наєданпутъ на ноге ђипи, и са найвећимъ страопочитаниємъ запита за њгове заповѣсти и налоге. Путникъ се насмеши и запо-

веди само то, да стражара одмену и къ нѣму доведу. То є одма учињено; и кадъ є войникъ ушао у собу, збаци странацъ своє просто япунце, у коє се умотао био. Предъ войникомъ стаяше племенить и величественъ обликъ, високо заповедателно чело владаоца, на кога се лицу ясно познало, да є изразъ магновеногъ нестрплѣня уступио веселомъ и благоволителномъ разположеню. Войникъ се укочио као кипъ, и упрепастио се, кадъ є видио, кога є онъ тако решително и опоро одбио; но ипакъ га є тѣшила помисао, да є онъ само по дужности своіой поступио. Царъ му рекне, да приђе ближе, похвали га за нѣгово примѣрно владанѣ, и заповедио є, да му се не само 100. рубаля сребрни даду, него є у исто време писао и команданту тогъ войника, да овога одма за наредника произведе, коє є наравно одма и учињено. Даби се пакъ овай привидно чудновати и изненадни долазакъ царевъ те ноћи раяснио, валя примѣтити, да му є при неуморной нѣговой дѣлателности већъ скоро у обичай прешло, да сѣдне съ єднимъ пратиоцемъ на саонице или кола, и тако у тайности кудгодъ одпутуе, кадгодъ є увѣренъ, да ће нѣгово присутвованѣ ускорити окончанѣ каквогъ важногъ посла. И тако є цѣль нѣговогъ путованя бивала обично текъ овда позната кадъ є већъ лично дошао.

(*Бонапарта.*) Осамъ миля одъ Флоренца у селу Черталду живио є год. 1807., у найсяйниє доба Наполеонове владе, єданъ сиромашни сеоски парохъ, по имену Бонапарта. Нико ниє дошао ни на край памети, да є онъ са царемъ Наполеономъ у сродству. Онъ є Корзику сасвимъ заборавио, занимао се само са своимъ духовнимъ пословима, и имао є особито радо єдногъ белогъ петла, єдногъ младогъ момка и єдну младу девойку, коє последнѣ желио є да єдно за друго вѣнча. И тако є живио мирно и безбрижно, докъ наєданпутъ зачує онъ топотъ коня, и цѣла се авлия напуни коняницима. Єданъ царски ђенералъ у богатой, златомъ извезеной униформи и съ беломъ перяницомъ на шеширу приђе страопочитателно старцу и запита га: „Зове те л' се ви Бонапарта, и єстели ви уякъ Наполеона француского цара и краля одъ Италиє?

„Єсамъ“ одговори свештеникъ кои є сасвимъ сумнително слушао о срећи свога нећака.

„Мати нѣговогъ величества . . .“

„А-ха, єсть Летиция. . . .“

„Нѣно Величество царица говорила є о вами са царемъ.“

„Са малимъ Наполеономъ?“

„Єсть, съ царемъ, и овай не налази за сходно, да єданъ тако блиски нѣговъ сродникъ, као што сте ви, нь живи као простъ сеоски парохъ. Онъ ме є дакле послао къ вами да васъ запитамъ, кою архиєрейску столицу у Француской или Италіи желите имати.“

Сирома парохъ ниє у своме живогу никадъ отмѣниє лице видио, него свога владику. Онъ се ниє могао одма рѣшити, шта да одговори, и запита после некогъ времена: Єли све то цѣла истина? Заръ є моя сестра Летиция царица? я самъ є први изповедио! . . . Я морамъ добро да се промислимъ, докъ се рѣшимъ на тако изненадну и неизмѣрну промѣну.“

У авлій пакъ све се мећутимъ яко узруяло. Войници су облетали око Аматеє, девойке, кою смо напредъ напоменули, коя свога наменѣногъ іой младоженю Томазея ниє ни найманѣ волела, и тако се она на брзо склонила, поћи съ єднимъ младимъ лепушкастимъ коняникомъ. Томазео лютио се яко на то, но остали войници изсмеявали су га и дотле су га дирали, да се овай найпосле рѣшио, ступити у войску. Стари парохъ Бонапарта чуо є и гледао све то са жалостнимъ и суморнимъ лицемъ и рекне ђенералу: „Фала лепо моме нећаку, цару, но я самъ радъ остати парохъ у момъ сиромашномъ непознатомъ селу, као и досадъ. Полюбите у место мене мога малогъ нећака Наполеона и Летицию нѣгову майку; Богъ нека имъ да свако добро; то су валяна дѣца, кадъ су се у срећнимъ околностима сѣтили и свога старогъ уяка. Я нисамъ радъ бити ни владика ни кардиналъ.“

Кадъ є царъ што заповѣдио, то є тако морало безусловно и бити. Ђенералъ є одъ цара добио налогъ, да старога пароха доведе у Паризъ или у Римъ, и зато се онъ изъ пстни жила трудио, да на то склони старца, кои пакъ остао є сталанъ при своіой намѣри.

Кадъ є царъ чуо за ово и видио како овай Бонапарта нема ни искре славолюбия, онъ се дивио и не понятно му є било.

Аматеа венчала се съ нѣнимъ драгономъ, кои є на скоро постао полковникъ.

Томазео пакъ ступио є у войску, и био є при паденію цара Наполеона капетанъ у царской гарди.

Стари парохъ Бонипарта умро є у своме селу предъ паденіе царства. И то є може бити єдини Бонапарта, кои є мирно и у тишини спокойно живио и умро.

Мрежице.

— Графъ Остерманъ врло є радо имао медведе. Кадъ є за асталомъ сѣдио, онъ є свакомъ одъ гостию метуо иза столице по єдногъ медведа, кои є свою кудраву главу наслонио на главу госта, мрмляюћи, да би му дали што єсти, и наслањаюћи на асталъ своє шапе, съ кои су за предупређенѣ сваке могуће несреће нокти одрезани били. Чудновато є, да є овай мужъ и прекрасне палате зидао, и свимъ превеликимъ богатствомъ вѣштине и художества подпомагао.

— Енглески историописацъ Олдисъ био є више година у тавници. По краткомъ времену свога тамо затвора умео є онъ толико задобити благоволенѣ и милость тавничара, да му є овай чешће дозволявао, ићи у вече у шетню, и посѣћавати своє приятеље. — Олдисъ є често употребленъ чинно одъ ове особите милости, и долазио є натрагъ, што є годъ доцниє могао. Єдномъ пакъ дошао є башъ у поноћь, и лупао є да му тавничаръ отвори, кои є већъ заспао био; овай найпосле отвори врата, и рекне му онако буновань: „Г. Олдисъ! ако ви станете у будуће овако доцканъ долазити, онда ми ништа друго неостае, него да васъ никако унутра и не пустимъ. Упамтите ово добро!“

— Нинона, славна француска списателька, тужена є више пута кральици француской Анни за разкалашно и неуредно владанѣ. И тако пошлѣ најпосле кральица єдногъ наредника одъ своє тѣлохранителне страже Нинони, съ налогомъ, да она мора сбогъ свогъ рђавогъ владаня одрећи се света, и кральица іой чини милость и оставля іой на волю да иде у кои оће редъ и монастиръ. Нинона пакъ учинила се као да то прима као неку шалу, и пошлѣ по наредннку слѣдуюћи одговоръ: „Я са найвећомъ признателносћу увиђамъ доброту моє премилостиве кральице, и тврдо самъ се рѣшила, да идемъ у монастиръ францишкански монаха.

Маліе.

У свему има средньи путъ; здравъ разумъ нађе га лако, страсть никада.

Умъ преживи сва заблуђеня као савесть све страсти.

Некада ће попадати звезде, пропасти небо; али любавь вечнога, любавь добри люди остає.

Тешко томе, кои сатъ єданъ за велико дѣло пусти да на праздно проће! Онъ ніє кадаръ други наћи.

Нечини насъ име, нечини исповеданѣ, нечини славно почитованѣ вере, ни мудріима, ни больима, ни благополучніима. Она недѣйствуе на насъ као волшебно средство безъ нашегъ знаня и безъ нашегъ садѣйствованя. Она чини то само утолико, уколико є ми познаємо, о ньой размишлявамо и заиста є употреблявамо.

И онай, кои се неда слепо одъ други руководити него своимъ собственимъ увиђеняма и основоположеніяма слѣдуе; и онай, кои є оштроуманъ и предосторожанъ, себе одъ сваке преваре чува, и сваку стварь до самогъ темеля радо проницава; и онай, кодъ кога истина и правица сва друга разсматраня превазилазе и више важе, него сва преимућства сродства и приятельства; и онай, кои нешто, зашто га молимо, постояно одриче, кои є у некимъ приликама неумољнъ и строгъ, кои онде увекъ недае и непомаже, гди би други дали и помогли: сви ти могу добро, особито добро срце имати; но доброта є ньиова са мудросћу, разлогомъ, съ мушкомъ снагомъ и ячиномъ саєдиненя, а то іой текъ дає праву и траюћу вредность.

На земльи се све меня; како времена и судбине, тако и ми. Благо пролеће младости изтиснуто буде одъ превећъ топлогъ лета мужества, време зреле єсени бежи, лишће пада са дрвећа, зима є, седе старости ту. Али врло брзо, па смо и ову већъ претрпили. Укочене гробове разкравлюе небесно светило, а прославлѣнъ духъ поздравля у лепшимъ предѣлима съ добродошлицомъ вечито пролеће.

Млоги држе радость за госта, кои є изъ далека дошао. То долази одтуда, што радость подъ ньиовимъ кровомъ ніе удомаћена. И Божия каштыгованя благодѣяния су, и шта срећомъ називмо опасанъ є ледъ. Онъ ствара одъ земль лишће и преобраћа лишће опетъ у землю. Ми неразумемо владу нѣгову, и врло се много одважавамо, кадъ исту хвалимо или хулимо.

Шта є наша смрть, до кое смо ми тако близу, да є свакогъ идућегъ магновения изгледати морамо? Єсмо л' ми то, што ту умиру? Нисмо, светъ, кои намъ умире, за насъ само пропада.

Любавь къ добродѣтельи и желя къ Богу, први темель къ увереню о свомъ суштествованю у човеческомъ срцу, произрашћую на истой земльи и изъ истогъ семена. Ньино є разлученѣ нешто неприродно и редко.

Нравствено чувство слушати, дужность є саданѣгъ магновеня — исто исправляти дужность є читавогъ живота.

Срећа или несрећа свраћаю се кодъ они люди, кои за єдну или за другу задовольно већъ готовине имаю.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

В. *Београдъ 14. Ян.* Юче држало є друштво Србске Словесности при млогобройномъ сбору членова свои и одлични гостию свою годишню скупштину подъ предсѣдателствомъ Попечителя Просвештения и Правосудия г. Стефана Марковића. Подпредсѣдатель друштва г. Архимандритъ Гаврилъ говорио є найпре съ похваломъ о прошлогодишньомъ послованю и лепомъ реду друштва; Секретаръ друштва г. Ђ. Малетићъ професоръ изложио є затимъ подробно и обширно све послове кое є друштво предузимало и свршило. Казначей друштва г. М А. Симићъ Секрет. Попеч. Просвешт. дао є точно извѣстяе о стаю кассе друштвене, по томъ, Попечит. Просвешт. г. Марковићъ изразивши своє подпуно задовольство о дѣланю друштва, сажалѣвао є да є друштво прошле године више пута сбогъ немана извѣстни свои соба, узнемиривано, и у исто време увѣраваюћи друштво и о далѣмъ покровителству Правителства, обнадеждио га є такође да ће скоримъ опредѣлити се сходне собе у коима ће друштво своя засѣдания држати и своє кньиге сместити моћи. По томъ предложио є за подпредсѣдатель гг. Архимандрита Гаврила, К. Магазиновића чл. Касац. Суда, и Я. Шафарика Професора, кои последньи буде вишеством гласова избранъ; за Секретаре одъ г. Предсѣдателя буду предложени: гг. Ђ. Малетићъ Проф. Милов. Янковићъ Професс. и Ђ. Поповићъ Даничићъ Библиотекаръ, кои последньи скоро єдногласнимъ вишеством гласова буде изабранъ. Казначей остао є по жельи свию опетъ онай исти. Затимъ є г. Предсѣдатель благодарио заедно са целимъ друштвомъ досадашнѣмъ гг. Подпредсѣдателю и Секретару на ньиовой свакомъ приликомъ указаной ревности. — При свршетку скупштине изабранъ є за почестногъ члена єдногласно: Преосвештени г. Михаилъ Епископъ Шабачки, за корешподентне членове опетъ єдногласно: г. А. Гилифердингъ изъ Русие списатель они знаменити писама о Србима и Бугарима; г. Ами Буе учени Французъ; вишеством гласова за корешподент. чл. г. Петаръ Протићъ капетанъ и надзиратель Тополивнице у Крагуєвцу. Вишеством гласова избрани су за редовне членове Професори: гг. Михаилъ Рашковићъ, І. Илићъ, Єв. Аврамовићъ, С. І. Вельковићъ, Дам. Маринковићъ, Н. Новаковићъ, М. Панићъ и М. Ђ. Милићевићъ канц. княж. канцелариє.

Београдъ 15. Јнуора. Празникъ св. Саве покровителя српски школа, прославлѣнъ є и ове године достойно и лепо. У цркви служило є Њгово високопр. г. митрополитъ, а г. Архим. Сава говорио є празднику и чуству српскомъ сходно слово. По томъ у присуству многобройне господе разногъ степена у сали Лицея по освећеню водице говорио є овог. ректоръ г В. Маринковићъ научно слово о душевномъ развиянію; а г. Мил. Спасићъ управитель школа као членъ школске депутације, изавио є да депутация фонда школскогъ сбогъ преустроєня и сбогъ тога што нису сви новци послани у фондъ неможе засадъ о св. Сави као обично поднети своє извѣстиє, него ће то учинити скоро преко новина. Њгова Свѣтлость князъ приложио є и ове године 100. # цес. овомъ фонду. Исто тако славило є Богословско заведение, Гимназия и основне школе овай данъ у своимъ школама.

Беогр. 14. Ян. Данасъ є саранѣнъ овде г. Таса Марковићъ секр. суда окр. Смедеревскогъ, кои се юче после дужегъ болованя у вѣчность преселио.

Огласи.

Експедиция Шумадинке налази се сада испод Варош-капие у сокаку водећемъ на Саву, у кући г. Крсте Ракића.

(2—3) Долеподписани обявлюе свакомъ трговцу, кои бы у своіой радньи потребовао вештогъ пероводителя, за свой контоаръ, да є онъ готовъ примити се на таковомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служио є у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори српски, немачки и мађарски, а био є и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю є показати за себе ємства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Српске круне“ или г. Петру Янковићу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

(2—3) Подписани обзнанюе почитаємомъ публикуму да се кодъ њга може добити с у в а п е ш т а н с к а к в а с ц а — pres germ. у свако доба, за кои подписаный ємствуе и добаръ стои да ће свако съ њимъ уменено тесто добро за рукомъ доћи, ако се на єдну оку воде или млека єданъ лотъ квасца мете.

У Београду 9. Јануара 1857. г.

Стефанъ Лазаревићъ
пекаръ спроћу г. Кумануине куће

(2—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаємой публици, да я у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицея, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло євтином. ценомъ и то: Пелисиера фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; јапунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковићъ.

(2—3) Кои би желио спремљеногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт є у фатове сложенъ, и гдѣ се можа за цѣну разумети.

Стецишта су отворена:

1. При Суду вароши Београда надъ масомъ умр. Димитрия Ресничанина бив. калфе шнайдерск. 21. Февр. т. г.

2. При Суду Окр. Алексиначкогъ надъ масомъ поч. Ивана Смиљковића изъ Рамня 31. Јануара т. г.

(3—3) Подписани узимамъ честъ явити поштованомъ публикуму, да самъ у моіой трговачкой радньи узео као ортака могъ млађегъ брата Косту, и тако да досадашня єдинствено подъ моимъ именомъ стоећа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаиловићи“ подъ шилтомъ кодъ князя „Менчикова.“

У Беогр. 1. Јануара 1857.

Атанасіе Исаиловићъ
трговацъ на Сави.

Продаваће се:

При Началничеству Окр. Ужичкогъ добра Борисава Ђорђевића изъ Рогу 3. 4. и 5. Февруара.

При Началничеству Окр. Пожаревачкогъ добра Іоце Страновића изъ Прова 22. 23. и 24 Февруара.

Судъ Окр. Београдскогъ прогласіо є Настаса Николића изъ Гроцке за распикућу,

Судъ Окр. Пожаревачкогъ позива Іосифа Добринковића шнајдера, аустрискогъ поданика, кои є незнано куда у светъ отишао, да му за годину и єданъ данъ ради приманя 158 гр. и 36 пара предстане.

У кньигопечатньи княжества српскогъ.

У Београду 17. Јануарија 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 8.

Слово Дарин своимъ войницима.

„Ви, мало пре као господари оногъ предѣла, кои съ єдне стране океанъ изпира, съ друге Хелеспонтъ затвара, нетреба садъ за славу да се борите, већъ за безбѣдность и што и самой безбѣдности предпоставляте, за слободу. Овай ће данъ оно владѣније одъ когъ знаменитије никакви векъ видио није, или утврдити или окончати. Кодъ Граникума съ најманьомъ части войске борили смо се съ непријательима: у Киликіи побеђене, могла насъ є Сирия дочекати; велика є заштита кралѣвска био Тигрисъ и Еуфратъ. Дошло є садъ до тога, да разбиени ни бежати заиста неможемо. Све овимъ дуготраюћимъ ратомъ опустошено, за нама є; вароши немаю свои обитателя, земль немаю свои обдѣлателя. И жене и деца наша пошла су на ову битку; спремлѣнъ є непријателю плѣнъ, ако за наймилију залогу томе противъ нестанемо. Што се мене тиче, войску самъ, кою готово неизмерима равница єдва обувата, сабрао; конѣ и оружѣ самъ разделио; за довозъ ране побринуо самъ се, да неби толика войска оскудѣвала; место, за битку згодно, избрао самъ. Остало є у вашой власти; покушајте само побѣдити: а, разнешени гласъ, као да є наше оружѣ обезсрамлѣно противъ тако храбри мужева, презрите. Несмислено є, колико сте до данасъ о храбрости очаявали, коя, почемъ є први нападай безуспѣшанъ остао, као свако, жаоку свою изгубивше животно, чами. Ове пакъ битке одкриле су онай мали брой войске, кои су планине Киликије у тайности и храниле. Видили сте редове войника разређене, крила войске разширена, средину праздну и малаксалу; а последньи коє є остратъ поставио, спремни су да беже. Доиста и самимъ копитама коньскимъ могу сатрвени бити, па макаръ ништа противъ ньи да непошлѣмъ, осимъ кола, косама снабдѣвени. И войномъ ћемо преодолѣти, ако у битки побѣдимо, єръ немаю башъ гди побеђи, одовудъ Еуфратъ одтудъ Тигрисъ притеснѣне задржава. Што имъ є пакъ на руци било, то имъ се напротивъ окренуло. Наша є войска хитра и слободна, ньиова плѣномъ претоварена. Претоварене дакле плѣномъ нашимъ ми ћемо поубияти, то ће дѣло и слѣдство и награда побѣде бити. Да ли кои одъ васъ, кога име рода побуђуе, држи, да тамо само оружѣ Македоняна лежи, а не масса. Много смо крви међусобно пролили, а свагда є знатния у маломъ числу штета. Єръ Александеръ ма колики да є у очима несмели и страшльиви, опетъ є човекъ, и ако ћете ми веровати, све несмислено и неразумно до данасъ є срећније због нашегъ ужаса, него због нѣгове храбрости испало. Но ништа није тако дуготраюће, коме неби рачуна било. Види се заиста да срећа помаже, но опетъ неће најпосле ни ова несмислености довольна бити. Осимъ тога кратке су и променльиве судбе, а срећа се безъ призрения никадъ непротиви. Можда є Божество такву судбу одредило, да царство перзиско, коє є у овомъ другомъ периоду крозъ 230 година до найвишегъ вр'а узвисило, великимъ потресомъ већма усколеба, него да обори, и да насъ опомене на слабости људске, на коє се у срећи јако заборавля. Текъ што смо се своєвольно са Грцима заратили, садъ у домовину нашу дошавшегъ узбиямо Боримо се наизменце съ различномъ срећомъ. Заиста єданъ народъ незаузима царство, почемъ се узаймично усилявамо. У осталомъ, ако и неби надежде било, опетъ би насъ нужда приморати морала; почемъ є до крайности дошло. Мою матерь, две кћери. Оха, на надежду овогъ царства рођеногъ, князеве, ону децу кралѣвскогъ порекла, предводителѣ ваше, образъ кралѣва, заробио є; и ако ми ви непомогнете, самогъ ће мене, съ многима моимъ заробити. Ослободите утробу мою одъ затвора, повратите ми залогу мою, за кою се неодричемъ самъ умрети, избавите ми родительку, децу, єръ самъ супругу у ньиовой тавници изгубио. Верую те ми, да садъ све ово у ваше руке полажемъ, молимъ отечествене Богове и помоћь вашу, сажалѣнѣ, верность изчекуемъ, да би оне изъ робства и окова избавили, и измолѣни имъ животъ дали. Да л' мислите, да равнодушно онима робую, кои кралѣви бити, презирали су. Видимъ да се непријательска примачинѣ войска: но што се већма приближавамъ то самъ съ онимъ, што самъ рекао, манѣ задоволянъ. Заклинѣмъ васъ отечественимъ Боговима и вечномъ ватромъ, коя се на олтарима напредъ носи и сяйношћу сунца, при пропасти царства мога рађаюћегъ се, вечитимъ споменомъ Кира, кои є први одузето одъ Мидяна и Лидяна царство у Персию пренео: одмастите одъ крайнѣгъ безчестия име и родъ персиски. И тако бодри и надеждепуни! онакву

славу потомству оставите, какву сте одъ ваши стари примили. У десницама вашимъ слободу, благо, надежду будућности носите. Сваки ће онай избећи смрть, кои исту презре; најстрашльивиегъ само она гони. Я се не само по народномъ обичаю на колима возимъ, него и да би ме видити могли, нити одричемъ, да ћу вамъ или у храбрости или у страшльивости за примеръ служити.“

Съ латинскогъ превео
Ђ. С. Симићъ
ученикъ VI. разр.

Берберинъ.

Берберинъ. Чудо, поредъ свега тога што ништа нема важногъ ни новогъ, опетъ су све новине пуне. Почетакъ ланьске године био є за новинаре врло лепъ почетакъ, у неколико дана они яве да є по 30.000 люди погинуло, да є неколико лађи и кућа изгорело, да се неколико барутана запалило, и онда светъ изъ човеколюбия грабио се за сваке новине да чита. Ова година рђаву жетву за новинаре обриче.

Господинъ. Али опетъ све су новине пуне и доносе лепи ствари.

Берберинъ. Знате шта я мислимъ о свима новинама на свету. Съ почетка сваке године све су добре и докъ се годъ нови пренумеранти уписую, новине све добре предмете доносе, а после шта се нађе, оно се и шалѣ читательима. Учредници свию листова, могу се уподобити онима што донесу на пияцу, брашно на продаю, па одозго у врећама мету лепо и бело брашно, а оно друго све до дна како є Богъ дао. Мало биле су се све новине обрадовале да ће се Прайска и Швайцерска потући и онда имало би се шта писати; али и то проће и тай ратъ сврши се безъ рата. Сада є іоштъ єдина надежда, да ће Енглеска съ Персіомъ тући се и читателѣ новина забављати. О далѣмъ рату Кинеза и Американаца такође ништа се нечуе. Свуда є тишина, кое би се могло назвати политическа оморина. Све новине говоре само о ономъ убилцу Вержеу и нѣговомъ процесу.

Господинъ. Є-ли већъ обешенъ?

Берберинъ. До садъ є само на смрть осуђенъ. Што ти є човекъ! тай исти Верже, што є онакво злочинство учинио, нада се да ће га царъ помиловати. Нѣговъ адвокатъ тражио є да докаже да Верже ние сасвимъ при себи био, и за доказателство наводи єдно писмо, што є онъ пре убиства писао учреднику Жирандену, у коме писму казао є да є учредникъ „безобразанъ“. То є лепъ комплиментъ за све учреднике. — Млоги се іоштъ надаю да ће Верже изъ призрения на нѣговъ чинъ бити помилованъ.

Господинъ. Шта има друго ново?

Берберинъ. По талиянскимъ државама затвараю іоштъ по гдѣ-коегъ поету и списателя.

Господинъ. То ние лепо.

Берберинъ. Лепо ние на сваки начинъ, али я држимъ да є то са свимъ у своемъ реду. Славує кои лепо певаю треба у кавезъ метути. У осталомъ я држимъ да такве люде треба што се годъ већма може, гонити и злаимъ чинити, єръ онда они текъ ваљаю, и онда они текъ истину у своимъ списанияма казую. Они могу се лимуну уподобити, єръ лимунъ докле негнявишъ и срце му неразсечешъ недає никаква сока. Да ние угнѣтения небили люди умели ценити слободу.

Господинъ. Шта се чуе изъ Шпание?

Берберинъ. Све нове и нове партає на ново се рађаю. Тамо люди т. є. великаши, меняю партає заєдно са своимъ альинама. Они за свою користь часъ єдно, часъ друго предузимаю, а остали потрче за ньима те гину, па после одма виде шта є и како є. Я одъ како самъ чуо име Шпание, єднако слушамъ и да є буна у ньой. Партає су чудноватe ствари. — Потопи се на мору єдна лађа, делфинъ што є по мору онуда пливао осети нешто на своимъ леђима, онъ помисли да є човекъ, и пливао є къ обали, єръ є радъ био да спасе човека, кадъ до обале доће, маймунъ скочи съ нѣгови леђа на обалу и почне му се ругати. Тай делфинъ, сваки є онай човекъ, кои се за нешто съ одушевленѣмъ заузме пре него што є ствaрь добро изпитао. Млоги често придржаваюћи се своегъ предводителя, на примѣръ Нарваєца или Одонела или кога другогъ, мисле да Богъ зна какво славно дѣло чине, а кадъ се осврну виде да су маймуна на леђима носили.

Господинъ. Зашто су се свадили Кинези са Енглезима?

Берберинъ. Због маленкости. Врло є мало на овомъ свету воћено ратова због каквогъ великогъ узрока или за какву човеколюбиву цѣль. Шведска у средньемъ веку тукла се съ єдномъ државомъ неколико година, само зато, што краль ове државе кадъ є писао кралю шведскомъ ние по правилу после титуле кралѣве ставио трипутъ „и проче“ него є само ставио двапутъ. И због те проклете речи водио се ратъ, и войници съ одушевлѣнѣмъ гинули су, и мислили да се туку за отечество.

Господинъ. Я самъ те питао за Кинезе а не за Шведе.

Берберинъ. Кавга се родила овако: на єдну малу енглеску лађу доће єдна чета Кинеза, и повежу и затворе дванаестъ енглески лађара. Енглескогъ конзула што є дошао на ту лађу да то извиди, грдили су и ружили. Конзулъ се тужио кинезкомъ губернатору, но онай одбие ту тужбу. Онда енглески адмиралъ Сеймуръ, съ топовима сруши неке кинезке тврдиѣ и отудъ ће сада ратъ да почне, на кои новинари европски єдва чекаю, и непрестано вичу: „та што се већъ не тучете съ Кинезима и Персиянима, немамо съ чиме да наше читателѣ забављямо“. Ко проведе животъ само у читаню и писаню новина, тай є изгубио животъ, тай ние ништа живио. Одъ 1848. године светъ се навикао на новости, и на читанѣ новина, па му є несносно и дуго време, како нема ратова, буне, или баремъ какви мали немира. И американске лађе неколико су градића кинезки срушиле. Новине пишу да и Француска радо ће у томъ послу помоћи. Нѣгово величество царъ Наполеонъ срећно є утишао републику и революције у Европи, па нерадо гледи да и у небесномъ кинезкомъ царству револуция

напредује. Све револуције треба човекъ да мрзи. Револуције нису нигда ни єдномъ народу какво добро донеле.

Мале приче.

(*Просидба на бурету.*) Нека лица, коя су се избавила съ потопљеногъ американскогъ параброда „Пулавски“, приповѣдаю многе занимљиве а и страовите појединости тога догађая, а између ови и приключения некога лорда Ридца и господичне Онеловъ. Овай лордъ бияше не лаѣи, и био є єданъ одъ први кои су се гледали избавити, почемъ є машина параброда већъ прсла; но приликомъ опази онъ и єдну младу девойку, коіой су се старіи већъ подавили. Онъ притрчи къ њойзи, да и ню избави и смести у чамацъ, но у забуни и гунгули изгуби онъ ню изъ очию; онъ є ню после узалудъ тражио, а чамацъ се међутимъ већъ отиснуо одъ лаѣе, коя є већъ тонула. И тако се онъ повѣри безданомъ мору на єдномъ празномъ на површини воде пливаюћемъ бурету. Мало затимъ опази онъ у води єдну женску, коя се већъ са смрћу борила. Онъ остави буре, доплива до нѣ, и врати се съ њоме срећно къ бурету коє є њи обоє до душе носило, но тако, да су имъ само главе надъ водомъ вириле. Ова избављена женска бияше она иста млада девойка, због коє є онъ пропустио прилику, да се на чамцу избави. Она му є изявила да є готова умрети, да би само онъ могао се избавити; онъ іой пакъ одговори; „ми живимо и умиремо заєдно.“ После некогъ времена дођу они до єдногъ комада разлупане лаѣе, на комъ су се истина болѣ сместити могли, али они нису имали ни капи воде ни залогая леба.

У ютру нису видли ништа друго, него пучину морску и пространо небо; мало после опазе они у дальини землю, али предъ вече окрене се противанъ вѣтаръ, и сутраданъ небијаше одъ землѣ ни трага. Трећега дана виде они найпосле єдну лаѣу, но нису є могли довикати. Кадъ су ій найпосле съ лаѣе опазили и избавили, бияу обоє одъ сунца страовито изгорѣли полумртви одъ гладі и умора, но били су іоштъ при свести, и могли су се двизати и говорити.

Неустрашимость, коју є човекъ показао, опасность, коіой се онъ изложио, а найвећма пожртвованѣ, съ комъ є онъ нѣнъ животъ избавио, премда су они сасвимъ страни и непознати били, разпламтило є у срдцу ове девойке према нѣму найтоплиє и найяче чувство благодарности, коє є іоштъ пре, него што ій є стала мучити гладъ и жеђь, у нѣжнию страсть, — любавь — коя нигди већма не пламти, него у прсима женскимъ. Онъ пакъ са своє стране био є тако силно узбуђенъ нѣнимъ присутствиемъ духа, нѣномъ одважносћу, и готовосћу, да съ њиме судбину свою дѣли, да є и у нѣговой души преотело ма нѣжно чуство, коє се недає сакрити нити савладати. И тако на средъ дивлѣгъ и усколебаногъ мора, усредъ страва, коє су ій обкружавале, при ужасной и готово извѣстной судбини, коя ій є очекивала, и предъ свевидећимъ Богомъ изявили су они узаямну любавь, и завѣрили се свечано, да се у случаю избављења никако више и неразлуче, кадъ ій є несрећа тако тесно скопчала

Кадъ су се избавили, рекне онъ њойзи, да є нѣгова дужность одкрити іой, да є онъ несрећомъ, коя имъ се на мору догодила, савъ новацъ свой одъ прилике 25.000 талира изгубио, да є онъ садъ просякъ у туђему свету, и да ни толико средства нема, колико єданъ ручакъ да плати, и да іой онъ при свему томе, што му є врло тешко дату нѣну рѣчь натрагъ враћа, ако она налази за добро и умѣстно оставити га. Она пакъ и при самомъ помислу на разстанакъ бризне плакати, и запита га є ли могуће, да ій сиротиня баци у страшнию бѣду, него што є она, кою су они заєдно претрпали. Онъ іой на то изяви свою готовость, да ће њой за любавь и то искупенѣ претрпити, и ясно є изразио свою радость о томе, што она тако драговољно држи дату свою рѣчь, коя се свакадъ лакше дає, него држи. Текъ после овогъ разговора саобшти му ова племенитогъ срца девойка, да є она притяжателька єднога польскогъ добра, коє вреди преко 200,000 талира.

Набирци.

— Прве харинге, коє Холандези увате и усоле, и то само у два до три бурета, пошлю се одма брзопловномъ лаѣомъ у Холандию. Кадъ лаѣа приспѣ у Мааглуй, онда се одма пошлѣ єдно цвећемъ и баряцима окићено буре у Хаагъ, кралю на поклонъ, кои опетъ одъ своє стране поклони срећнимъ риболовцима 1100. форинти. Остала се бурадъ продаду на явной лицитаціи, и поєдине те прве харинге продаю се потомъ за скупе новце. Єдна се харинга плаћа и по два форинта, и ове су рибе у таквой чести, да се прва харинга сматра за лепъ и одличанъ даръ. Дворски и великашки служитељи у униформи лете тада по сокаци съ таньирима у руци, у коима леже у финой белой марами увиєне по єдна или две харинге, а поредъ њи стои и по єдна мала цедуля. Продавнице харинга окићене су у то време са цвећемъ.

— У южнимъ предѣлима око равнителя пада лето обично у оно време, кадъ є кодъ насъ студена зима; зима пакъ тамо ниє никако ни позната. Кодъ њи заступаю силне кише зиму и пролеће; тада пада у онимъ предѣлима крупна као голубинѣ яє киша, напуни потоке преко 50 стопа дубоке, потопи шта више и читаве предѣле на неколико стотина миля далеко. Ове су кише праћене страовитимъ буряма и олуинама, коє претвараю данъ у ужасну ноћъ, коя є напротивъ ясно осветлѣна одъ силни муня, коє у свима правцима небо неописаномъ брзиномъ просецаю и управо разтрзаю. Море се узруя, безбройни громови потресаю даню и ноћу равнице и планине своіомъ тутнявомъ; и тако трає ова дивля борба разярене природе по пуни неколико неделя. Но кадъ се найпосле небо изведри, кадъ се влажна земля стане пушити одъ силногъ жара южнога сунца, онда се поврате рѣке у своя дубока прекорачена корита натрагъ, и свакояко растѣние ниче и успѣва изъ землѣ.

— Чисто є невѣроватно, како є кодъ Шпаньолаца страсть пушења укорењена. У Шпаніи пуши сваки, нити чини овде разлику возраст или чинъ. Племићъ пуши исто тако, као и простъ селякъ, па и самъ просякъ, коі проси за комадићъ изпушене цигаре, и коі са землѣ

купи побацане комаде, сѣче ій у ситно, и завия дуванъ брижљиво у артию, и заборавля тако за неко време неутолиму гладь. Па и сама дѣца у найнѣжниємъ возрасту и госпоє пуше, и носе при себи особитогъ вида мале и лепо израђене цигаре. Никакавъ поклонъ ниє Шпаньолцу миліи него неколико комада добри хавански цигара; ничимъ га човекъ неможе већма обвезати, него кадъ му понуди єдну цигару. Па и кадъ є до бѣснила разјренъ, учини єдна цигара на нѣга найчудниє дѣйство; она га утиша, и претвара тигра у ягнѣ. Ако Шпаньолацъ нападне кога разбойнички и грози му смрћу, то ће се онда моћи колико толико ублажити, ако му онай понуди єдну цигару. И тако се свакомъ странцу, кои по Шпаніи путує, може съ ползомъ савѣтовати, да се снабдѣ съ цигарама, ако є радъ задобити за себе Шпаньолце, и разположити ій према себи добро. По средствомъ цигаре може се у сваку кућу доћи, и са свакимъ у познанство ступити. За свету се дужностъ држи, дати ономъ ватре, кои є радъ пушити, и због ватре може се и сме се на свачия врата куцати; на овай су начинъ већъ млога познанства учињена. Цигара изравнява у Шпаніи све разлике у редовима жительства. Богати у власти племићъ ни најманѣ се не затеже, извадити цигару свою изъ уста и пружити є простомъ селяку, да и овай потоме свою цигару запали. У Шпаніи веома редко пуши ко на чибукъ Више класе редко пуше кодъ куће; среднѣ пакъ свакадъ и свуда. Тамо сваки има цигару у руци пре и после обѣда, а и при самомъ ручку, кодъ куће, при раду, у шетньи, у меани и поштанскимъ колима, а неки путъ и у самомъ театру, шта више неки су путници видили у єдной канцеларіи на єдномъ стубу лампу, на коіой су виши и нижи чиновници своє цигаре усредъ званичногъ посла запаљивали.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Размирица између Енглеске и Персиє све се већма развия. Енглеска войска већъ є дошла предъ Бендер-буширъ у персиски заливъ, и како пристаниште тако и островъ Каракъ заузела є. Буширъ лежи на обали Шираса, и место є врло згодно, да оданде Енглези почну безъ боя, Персияници повукли су се натрагъ у внутреность.

= Изъ Шпаниє одъ 3. Ян. являю: да се по гди-кои озбильни немири догађаю међу войницима. Єдне ноћи нашле се прокламациє у млогимъ кафанама и касарнама, коє су войнике на буну дражиле.

— Руски посланикъ у Хановеру г. Фонтонъ премештенъ є за посланика у Франкфуртъ.

Огласи.

(2—3) По рѣшенію ово-окружногъ Суда одъ 25. Мая тек. г. № 7411. кои зактева да се дугъ школи Обштине Шабачке принадлежећи, наплати па неимаюћи изъ чега другогъ то продаваће се нижеслѣдуюћа непокретна добра Васе Тушановића овд. за рачунъ наплате и наведеногъ и прочи ньиови дугова за коє интабулация постои. Добра истога Тушановића, за продаю намѣњена, єсу: єданъ плацъ у прекомъ шору ове вароши не врло далеко одъ пияце на врло добромъ и важномъ мѣсту постоећи; плацъ овай садржи у себи 6 фати 1 шухъ и 6 цоли ширине и 58 фати и 2 шуха дужине, на коме постоє 2 куће обе одъ тврдогъ материяла, коє обе садрже коє са лица коє у авліи 1 дућанъ 5 соба 3 куйне и 1 подрумъ одъ овы 2 коморе и єдна шупа одъ дрвеногъ материяла подъ єднимъ кровомъ єдна фуруна за печенѣ леба и бунаръ озиданъ. Све ово оцѣњено є до 500 # цес. и продаће се у мѣсту овд. вароши путемъ явне тридневно 7. 8. и 9. Фебруара 1857. год. држати се имаюће лицитациє, и ономе теслимити, кои на трећой и последньой лицитацији, коя ће тога дана после подне у 4 сата по европски заключити, найвећу цену обећа и готове новце одма положи.

Продаю ови добара дакле настоећимъ обзнанює Начальничество Окр Шабач. свима жительима отечества нашегъ съ тимъ, да сваки онай, кои би такова купити желіо, у означене дане овамо доће и на лицитацији присутствуе.

№ 5765. 7. Декем. 1856. у Шабцу.

(1—3) За измирени є кредитора, Ђуре Николића изъ Шабца има се покрай продатогъ осталогъ покретногъ имања єданъ дућанъ на великой Ћупріи овди постоећи лицитационнимъ путемъ путемъ продати. Дућанъ овай постои у чаршіи истина одъ слабогъ материяла али доста на важномъ месту, и оцѣњенъ є у 150: # цес. дане за продаю уречистоећегъ дућана одредило є Начaлн. Окр. Шабачк. 10. 11. и 12. идућегъ мес. Февр. о. г. и ономе ће исти дућанъ трећегъ дана лицитациє после подне у 4. сата уступити кои найвише на лицитацији обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 8452. 9. Янура 1857. у Шабцу

(1—3) Долеподписана препоручуемъ мою помодарску трговину за госпоє и господу, коя се трговина налази у кући г. Магде Кара-Јанкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуемъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

(3—3) Подписани обзнанює почитаемомъ публикуму да се кодъ нѣга може добити с у в а п е ш т а н с к а к в а с ц а — pres germ. у свако доба, за кои подписаный ємствуе и добаръ стои да ће свако съ ньимъ умешено тесто добро за рукомъ доћи, ако се на єдну оку воде или млека єданъ лотъ квасца мете.

У Београду 9. Януара 1857. г.

Стефанъ Лазаревићъ
пекаръ спроћу г. Куманудине куће

(3—3) Кои би желио спремљеногъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владичиномъ кафаномъ, гдт є у фатове сложенъ, и гдѣ се можэ за цѣну разумети.

У книгопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 19. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 9**

Мирођии.

Зеванѣ. То є єдна речь као и друге речи, али ни єдна речь недѣйствује на човека тако одма као она. Нека човекъ ваздань говори на примѣръ г л а д ь, ако ниє гладанъ неће одъ те речи добити апетитъ; нека ваздань ко годъ говори с и т ъ с а м ь, ако ниє ручао, онъ поредъ свега тога опетъ є гладанъ; нека ваздань говори когодъ я с а м ь р о д о л ю б и в ъ ако ниє дѣломъ показао ниє му ништа вайде; а само єданпутъ или двапутъ реци: „з е в а н ѣ“ па одма зевашъ, шта више треба само човекъ да помисли на ту речь, па одма мора зевати. Да може све што є добро и лепо да буде тако прилѣпчиво као зеванѣ; како когодъ н. пр. спомене или учини какво лепо дѣло да онда и други сви чине тако исто, као што сви зеваю кадъ виде єднога да зева; при млогимъ родолюбивимъ приликама Срби су достойно свога напредка зевали, за садъ треба да зеваю, кадъ читаю списакъ и позивъ на скуплянѣ прилога за споменикъ Карађорђу. Зеванѣ, то є нешто што човекъ незна управо шта є. Кои намъ докторъ може протолковати шта є зеванѣ. Ништа тако на свету ниє прилѣпчиво као зеванѣ. Оно прелази на човека не само кадъ види да ко-годъ зева, и кадъ говори о зеваню; него и кадъ помисли на зеванѣ. Немогу се уздржати да овомъ приликомъ єданъ истинитъ случай неприповедимъ, на кои кадъ годъ помислимъ я се смеємъ. Пре 12 година, путовао самъ на гвозденомъ путу съ єднимъ моимъ приятелѣмъ и землякомъ изъ Хале у Берлинъ. Насъ двоица седили смо на колима єданъ до другога, према нама сеђаше єданъ стари главатъ и трбушастъ Прайзъ, мора да є био какавъ гехаймратъ (совѣтникъ). Онъ є мирно седио и гледао у насъ а ми у њега. На єдан-путъ рекне ми мой сопутникъ: „Оћешъ да видишъ, колико тай према нама има зуба?“ Я се зачудимъ, на кое онъ извади свой сатъ и рекне: „гледай само шта ће одъ њега бити, за 40 минута, онъ мора баремъ 12 пута зинути, а я му ништа нећу казати.“ Я самъ био страшно любопитљивъ, и гледао самъ у трбушастогъ Прайза, кои одъ како путуемо ниє уста отворио. На єдан-путъ тай мой приятель поче зевати, и текъ што є онъ уста склопио, а сирома старацъ што годъ може зину; текъ што старацъ уста затвори, а овай опетъ почне зевати, и ни путъ ниє старацъ изостао да зеванѣмъ неодговори; и я самъ морао зевати, и томе самъ се тако здраво смеяо да самъ одъ смея руку угануо. Што насъ є годъ било у колима, а било насъ є преко двадесетъ, сви смо зевали, а осимъ насъ двоице нико други ниє знао одъ кудъ доће то зеванѣ; и тако за 40 минута не 12 пута него може бити сто пута коє ко зенуо є у онимъ колима. —

Садъ опетъ далѣ да говоримо о той речи. Изъ свачега човекъ може се нечему научити, и зеванѣ ниє дала природа човеку безъ цѣли, ко зна после неколико хиляда година, те неће люди у зеваню већу философию и науку наћи, него што ій ми данасъ у млогомъ коєчему тражимо. Можда ће они о томе у Европи велике књиге писати можда ће они те књиге назвати: „зеванѣ или история наши предака.“ Кадъ коме што годъ говоришъ или причашъ, а онъ зева, то є знакъ да онъ ништа неслуша шта му ти говоришъ, зато одма прекрати твою приповедку; кадъ ко годъ у друштву зева, то є знакъ да му є то друштво несносно или да му се дрема, ако є прво нека иде кући, а ако є друго онда нека иде у учено друштво.*) Кадъ видишъ двоицу да се оштро нешто разговараю, то знай да нешто о своимъ приходима диване, а кадъ видишъ да двоица зеваю, то онда знай да свршаваю разговоръ о каквимъ обштеполезнимъ стварма. Кадъ молишъ кога за нешто а онъ зева, онда нечекай одговоръ одъ њега него узми капу у шаке па иди; кадъ видишъ да се момакъ и девойка разговараю, а ти гледай, оно прво коє почне зевати ниє залюбљено. Зеванѣ трає іоштъ одъ Адама, зеванѣ є узрокъ што има жена на овомъ свету. Адамъ кадъ се видио у раю, онъ є шетао тамо амо, и за кратко време свега се наситио, и почне му рай због самоће несносанъ бити, време му є дуго било, онъ є непрестано зевао, и тако зеваюћи легне подъ єдну ябуку и заспи. Кадъ се пробуди, има шта и видити. Ева стои предъ њимъ, онъ се опипа и осети да му є єдно ребро манѣ. После тога Адамъ ниє

*) Молимо да ко годъ подъ овимъ неразуме друштво српске словесности, коє одговараюћи прилѣжно и подпуно према станю, своме задатку, носи скромну титулу, а нигда себе неназива ученимъ друштвомъ. у.

имао кадъ више зевати, морао є землю копати и оно своє несито ребро ранити. Мислимо, да смо већъ доста о зеваню говорили, и садъ кадъ намъ читатељи кажу да зеваю кадъ читаю Шумадинку вероваћемо, єръ смо увѣрени, да ни єданъ неће ово прочитати а да неколико пута немора зенути. Зеванѣ обично долази кадъ є човекъ дремљивъ, кадъ види да ко годъ зева, и кадъ чита умствованя Дневника о некаквимъ парізлияма у Београду.

Мале приче.

(Народъ што ђавола обожава) У предѣлу око старогъ града Ниниве живи єданъ чудновати народъ, Єзиди, кои вѣрую, да є милость божия исто тако безконачна као и нѣгова мудрость, и да по томе ниє нуждно, да га люди почитую; напротивъ тога обожаваю они ђавола, єръ они вѣрую да ће се ђаво опетъ кодъ Бога удворити, и тврдо су увѣрени, да ће Богъ по безграничной милости своіой опетъ у небо ђавола примити. А друго они ђавола почитую и за то, што вѣрую да є Богъ добаръ, милостивъ и благъ и никоме никаква зла не чини, а увреде милостиво прашћа; али ђаво на противъ врло є зао, и тежко ономъ кои се нѣму замери. Турци веле да Єзиди зато вѣрую ђавола, подземногъ цара, да би овай после ньиове смрти съ ньима милостиво поступао и ньи штедио. У почитаню своме према ђаволу они су тако далеко дошли, да они не само име ђавола никада на уста не изговараю, него да се и свакогъ изражая, кои би наликъ био на нѣгово име, као живе ватре клоне. Кадъ оће нѣгово име да спомену, они кажу „Велики краль“. — Тешко ономъ, кои се у земльи Єзида усуди, грдити ђавола; єръ ако га чую, одма га каменѣмъ утуку. Доћу ли они у какву варошь, онда ій човекъ ничимъ неможе већма увредити, него тиме, ако зло о ђаволу говори. Више пута догађало се да су Єзиде, кои су за преступленя у турскимъ варошима поватани и на смртъ осуђени, наморавали, одрећи се ђавола и проклињати га; но до садъ ниє то ни єданъ учинио, и волео є умрети. По ньиовой вѣри ђаво є лепъ и величественъ, као што є пре свога падения био; онъ по ньиовомъ мишленю ниє ништа изгубио одъ виспрености свога ума, и они га обожаваю у виду змиє. 10. Августа ноћу држе Єзиди свечано празнованѣ у славу ђавола; тада долазе Єзиди изъ найдальніи краєва, и скупляю се на єдномъ високомъ брегу, у коме се налази єдна бездана пештера, коя по ньиовой вѣри води у мрачно подземно царство. Око поноћи бацаю они у пештеру свакояке дарове; затимъ уђу они съ машалама унутра и започну свакояке чудноватe игре, у коима се не стиде участвовати ни жене ни девойке. Єзиди имаю особногъ свога поглавара, кои поредъ себе има єдногъ такозваногъ ђака, и овай прима одъ сатане пророчества. Они питаю при свакомъ предузећу ђавола за савѣтъ преко овога ђака, кои се онда простре на мртвачки одъ камена сандукъ првосвештеника Езидскогъ (Шеих-Єзида), па се учини, као да спава, и тако у сну прими одговоръ одъ нечастивогъ, кое опетъ онима саобштава, кои су га запитали. Єзиди купую одъ ови Єзида и мѣста у раю и они су тврдо убеђени, да ће они та мѣста после смрти зацело заузети.

(Кинези єду свашта.) По улицама и явнимъ мѣстима велике кинезке вароши, може се видити читавъ излогъ свакоякогъ єстива, па често и онакви предмети, кои у нашемъ краю света не важе за избрана и вкусна єла, као кобци, сове, орлови и роде. Ништа не пада Европейцу смешније, него кадъ види Кинезе съ обрамицомъ о коіой съ єдне и друге стране висе кавези, у коима се умѣсто голубова и кокошию налазе мложина паса и мачака. Нарочито єдань особити видъ ситни паса важи кодъ Кинеза за деликатну посластицу. Пси леже у своимъ покретнимъ тавницама сасвимъ мирно, мачке пакъ праве паклену ларму, као да предвиђаю судбину свою. Ньиово месо, кадъ су мачке добро угоєне, цѣне Кинези врло скупо, и парадира на асталу най богатіи великаша. Пацове пакъ єде само сиротиня. Продаваць пацова долази на пияцу, са ражнѣмъ, на комъ су по више тестета ови животиня надевени као врабци. На путника изъ Европе мора погледъ ови животиня непріятно подѣйствовати. Међутимъ и ово ждеранѣ свачега казни се само собомъ. Кинези пате яко одъ несвареня, одъ коєга ій ни ньиовъ чай неможе свакадъ курталисати, а притоме и пси врло яко мрзе на ове своє непріятелѣ. Они врло добро познаю оне кои се псећимъ месомъ наслађаваю, и гоне и уєдаю.

(Предчуствие.) Кадъ є єдно оделење енглеске флоте Тулонъ обсађивало, дао є предводитель къ себи дозвати на кровъ лађе єдногъ официра, кои є дуго на мору служио, и кои є ладнокрвно и неустрашимо у найстрашніимъ биткама участвовао. Лађа є била одъ обале француске 3. енглеске миль удаљна, а башъ, оногъ часа, кадъ се стари официръ на кровъ лађе попео, опале французи на прибрежнимъ батерияма єданъ топъ. Кадъ є стари официръ видио севанѣ опалѣногъ топа, стресе се савъ и викне: „То є за мене! я знамъ добро, то є за мене!“ Зачуђени капетанъ текъ што є почео пребацивати официру нѣгову плашљивость, у тай исти ма већъ се валяла на крову лађе крвава лешина убиєногъ официра. Нико на лађи осимъ погинувшегъ ниє држао за могуће, да ће топъ до лађе добацити моћи.

Берберинъ.

Господинъ. Што си се замислио?

Берберинъ. Нешто самъ имао до вамъ кажемъ па ми неможе садъ да падне на паметь. Човечия паметь ниє ништа друго него єдна велика књига, што є човекъ старіи у той књиги све више лишћа има. То є ясно одтуда кадъ човекъ оће што годъ да се опомене, онъ се онда замисли, а то ништа друго ниє, него онъ онда преврће у своіой глави лишће и тражи на комъ є месту оно уписано; ако се несети, то є знакъ или да му є мастило избелило, или да є превидио онай листъ; и тако видите, човекъ све што є старіи све му се више паметь у артию претвара. Или іоштъ болѣ да кажемъ, човечия глава изнутра поделѣна є на разне мале преграде; или, има много мали фиока као у бакалницама и апотекама. У єдной фиоки стои разумъ, то є обично мала фиока; у другой умѣреность, у трећой досетльивость, у четвртой поменане добре наклоности, у петой любавь и пријательство, у шестой єдной малой фиоки

родолюбиє, у седмой храбрость и искреность, и тако далѣ іоште хиляду малу фиока. Млоге фиоке коє су за разне добродѣтельи стоє сасвимъ празне, Страсти: пакость, злоба, интриге, пиянство, крадльивость, лукавство, превара, неправда, оговаранѣ и проче стоє у великимъ бурадма. Зле страсти и наклоности меру се на кантаръ, а добре на теразиє То самь вамъ само о раздѣленю мужке главе говорио, женска паметь и женско срце имаю млого више фиока. О њима дуже ћу вамъ садъ гооорити.

Господинъ. Остави жене на миру. О њима, о змијама, о полиціи и о колери неваля се ништа зло говорити.

Берберинъ. Дакле я ћу опетъ о людма говорити, — Во' кои є тежакъ по кад-кадъ до 800 фунти, има само єдну фунту мозга.

Господинъ. А ти рече да ћешъ о людма говорити.

Берберинъ. Пардонъ, я оћу да сравнимъ тежину мозга воловске и човечиє главе; погрешка є сва у томе што самь вола найпре споменуо; али управо ниє то никаква погрешка, єръ у целомъ животу волови обично предъ нама стоє; и кадъ оремо и кадъ се возимо на колима они су све напредъ, само онда иду за нама кадъ ій водимо на касапницу. Дакле во одъ 800 фунти има само єдну фунту мозга, а човекъ одъ 100 фунти има 4 фунте мозга. Дакле човекъ на сваки двадесеть и петъ има єдну фунту. После човека делфини имаю найвише мозга, они обично имаю по три фунте. То су мерили вешти люди, овде кодъ насъ нека се нико неосланя, да му ко годъ може и оће точно измерити паметь и мозакъ, за млоге чућете гди неко каже да имаю по 8 фунти мозга а међу тимъ они немаю ни по 2 фунте; наши су сви кантари и све теразиє неправдни и пристрастни. Томе ми нисмо са свимъ криви, млоги изображени народи мере тако, цента и фунта млого су точније мере, па зато и кодъ насъ иде све на фунту. Чудновато є то, да ни єдномъ животномъ мозакъ нерасте, онъ остає єдне исте тежине; велики и стари во нема ништа више мозга него єдно теле.

Набирци.

Саборна црква у Кордови или управо саборна џамия, сазидана є већомъ части одъ материяла грчки и римски храмова. Она є имала иначе 1200 стубова (садъ само іоштъ 854) кои носе кровъ. 115 одъ ови стубова донешено є изъ Нима и Нарбона у Француской, 60 изъ Севиле и Тарагоне у Шпаніи, 140 стубова поклонио є Леонъ, грчки царъ, а остали донешени су изъ храмова картагински и други африкански вароши. И због тога с, ови стубови сасвимъ неєднаки, неки одъ ясписа други опетъ одъ порфира, неки одъ найчистиєгъ и найлепшегъ мермера и одъ неєднаке ячине; кои су сувише дугачки били, одломљени су, или су дубоко у землю укопани; они, кои су били сувише кратки, добили су као наставакъ грдна коринтиска подножия, тако, да укупно цѣло нема никакве єднообразности. — Кордова, коя є била некадъ гнѣздо арабиски палата, западни Багдадъ, сѣдиште богатства, образованости и разкоштва; Кордова, коя є у десетомъ веку имала неколико стотина хиляда жителя, 300 џамия, 900 амама и 600 явни гостилница ниє садъ ништа друго, него бѣдно, опало и пола пусто мѣсто, съ неколико само хиляда одрпани и гладни жителя.

— У апсани и исправителной кући у Амстердаму, употреблява се врло цѣлисходно средство, да се леньивци, кои се ничимъ на радъ натерати немогу, нагоне на дѣлагелность. Ово є средство подубока са свию страна сасвимъ затворена соба, у кою одозго непрестано толико воде утиче, колико єданъ иоле дѣлателанъ човекъ на шмркъ истерати може. У ову собу затворе леньивца, даду му држальицу одъ шмрка у руке, пусте воду у собу, и рекну му: Избацуй воду или се утопи! — Любавь къ животу чини чуда, и досадъ іоштъ се ниє догодило, да є леньость одржала побѣду надъ любави къ животу; него є сваки црпио воду прилѣжно, и после некогъ времена био є прилѣжавъ и за друге послове.

— У Конгу и Коанги, на западномъ прибрежию Африке, прави се одъ унутрашнѣ коре єдногъ растѣния, коє є неки видъ бамбусовогъ дрвета, разно одѣло. Жительи купе у залудно време, у лову и риболову, по баровитимъ предѣлима, и онда свакъ живо настане, да ту билькy изради, докъ се не би сокъ нѣнъ изсушио. Кадъ се горня кора олюшти онда се ова билька у свезчицама суши. Нека се часть боядише после съ разнимъ бояма, коє су врло сталне и живостне. Па кадъ се то све сврши, онда се изъ тогъ биля разне ствари израђую. Єдна страна ови ствари снабдѣвена є є врло правилнимъ полуузвишенимъ ликовима и ово носе само принцеви; на краю има разчешляне окрайке. Ову билькy преду тамошньи жительи найпростіимъ начиномъ, т. е. упреданѣмъ съ рукомъ преко бутине. Изпредени конци израђую се за мараме, шалове капе и друге части одѣла. Капе се плету врло чудноватимъ начиномъ съ єдномъ єдиномъ игломъ, а починю се радити одъ потилька. Ово плетенѣ састои се изъ пруга, коє су на измѣнце узвишене и удубљене. Шалови су округли, и имаю у среди рупу, крозъ кою се глава провлачи. Конци су врло яки и чврсти и даю се на найтанѣ конце цепати. Ова би се билька могла као и ланъ израђивати.

Мрвице.

— За єднимъ асталомъ у гостионици, говорио є єданъ свештеникъ противу некогъ генерала. Маіоръ слушаюћи то иза другогъ астала нађе се увређенъ и рекне: „господине я да самь ближе васъ я би васъ за такве грднѣ лупио шакомъ; сматрайте дакле као годъ да самь васъ ударио“. На то свештеникъ са свимъ тихо одговори: „господине да самь я ближе васъ, я би вамъ одсекао главу сабльомъ, сматрайте дакле себе као годъ да немате главе. Господо г. маіоръ мртавъ є“. На овай хитри одговоръ сви се гласно почну смеяти, и разборити маіоръ и свештеникъ пристану такође у смей.

— Президентъ Херве шетаюћи се єдномъ наиђе изненада на єдну жену поредъ плота, коя нитъ є седила ни стояла. Она кадъ види президента хтене брзо устати, на коє президентъ Херве повиче іой: „остани, остани тако, я волимъ да видимъ кокошь него нѣно яе“.

— У Лондону поведу два крадльивца да обесе. Кадъ виде вешала, єданъ лоповъ рекне своме другару: „о бра-

те, да лепа нашегъ заната што би било, само да ниє тій проклети вешала!“ — „Лудо“ одговори му други — „башъ вешала су узрокъ што ми добро стоимо, и одъ краће можемо лепо да живимо; єръ да ниє вешала, онда би свака шуша могла красти“.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Неаполя являю: да се све већемъ немиру надаю. Полиция предузела є сва средства да би се могао миръ одржати. У краљевой палати само Швайцерци сада стажаре, Талиянима краль се неможе више нимало да повери. Правителствена фабрика за дуванъ, била є запаљена навалице. Забрањено є писма у кутиє бацати, него сваки мора своє писмо у руке поштанскогъ чиновника предати, то є за то учињено, што у писма међу запалителну смесу, коя се упали, а друго и за то што млоги пишу ковешта на краля безъ подписа. 30. прошл. мес. є преко 300. люди, и затворено 7. кафана. Шта више полиция мора да чува ноћу и саме лампе по улицама да неби погасили.

— У Берлину врло су се увређени нашли онимъ чланкомъ што є у монитеру печатанъ о швайцерскомъ и прайскомъ поравненю; и сбогъ тога Прайска на конференцияма о той ствари сада ће млого манъ попуштати.

— Изъ Париза одъ 9. т. м. „преса“ явля, да су тогь дана папинъ Нунциусъ, и епископъ одъ Триполи ишли цару да моле да изъ призренія на свештени чинъ помилуе Вержеа. Министеръ правосудія добно є само за єданъ данъ преко 200. писама са разни страна, коя сва моле да се Вержеу животъ опрости. Префектъ полиције пакъ изразио се, да би такво помилованѣ било врло неполитично и врло опасно.

Огласи.

Експедиция Ш у м а д и н к е налази се сада испод Варош-капије у сокаку водећемъ на Саву, у кући г. Крсте Ракића.

(3—3) По рѣшенію ово-окружногъ Суда одъ 25. Мая тек. г. № 7411. кои зактева да се дугъ школи Општине Шабачке принадлежећи, наплати па неимаући изъ чега другогъ то продаваће се нижеслѣдующа непокретна добра Васе Тушановића овд. за рачунъ наплате и наведеногъ и прочи њиови дугова за коє интабулация постои. Добра истога Тушановића, за продаю намѣнѣна, єсу: єданъ плацъ у прекомъ шору ове вароши не врло далеко одъ пияце на врло добромъ и важномъ мѣсту постоећи; плацъ овай садржи у себи 6 фати 1 шухъ и 6 цоли ширине и 58 фати и 2 шуха дужине, на коме постоє 2 куће обе одъ тврдогъ материяла, коє обе садрже коє са лица коє у авліи 1 дућанъ 5 соба 3 куйне и 1 подрумъ одъ овы 2 коморе и єдна шупа одъ дрвеногъ материяла подъ єднимъ кровомъ єдна фуруна за печењ леба и бунаръ озиданъ. Све ово оцѣнѣно є до 500 # цес. и продаће се у мѣсту овд. вароши путемъ явне тридневно 7. 8. и 9. Фебруара 1857. год. држати се имаюће лицитације, и ономе теслимити, кои на трећой и последньой лицитаціи, коя ће тога дана после подне у 4 сата по европски заключити, највећу цену обећа и готове новце одма положи.

Продаю ови добара дакле настоећимъ обзнанюе Началничество Окр Шабач. свима жительима отечества нашегъ съ тимъ, да сваки онай, кои би такова купити желіо, у означене дане овамо дође и на лицитаціи присутствуе.

№ 5765. 7. Декем. 1856. у Шабцу.

(2—3) За измирени є кредитора, Ђуре Николића изъ Шабца има се покрай продатогъ осталогъ покретногъ имања єданъ дућанъ на великой ћупріи овди постоећи лицитацияльнимъ путемъ продати. Дућанъ овай постои у чаршіи истина одъ слабогъ материяла али доста на важномъ месту, и оцѣнѣнъ є у 150: # цес. дане за продаю уречистоећегъ дућана одредило є Начальн. Окр. Шабачк. 10. 11. и 12. идућегъ мес. Febr. о. г. и ономе ће исти дућанъ трећегъ дана лицитаціе после подне у 4. сата уступити кои найвише на лицитаціи обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 8452. 9. Янура 1857. у Шабцу

(2—3) Долеподписана препоручуемъ мою помодарску трговину за госпоє и господу, коя се трговина налази у кући г Магде Кара-Янкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуемъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

(3—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаемой публици, да я у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицея, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло євтином. ценомъ и то: Пелисиєра фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; япунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковићъ.

(1—3) Подписани има у ливади своіой у Годомину близу Смедерева 130 кола врло лепа сена на продаю, съ врло умереномъ ценомъ.

Ко би хтео стоку онде ранити; я ћу му драговольно уступити.

У Смедереву 17. Ян. 1857.

Іованча Райковићъ
трговацъ изъ Смедерева.

У књигопечатньи княжества србскогъ.

У Београду 22. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 10.**

Мале приче.

Поштени дужникъ. Између посѣтителя єдне отмѣне колачрнице у Паризу бияше око год 1770. єданъ отмѣнъ и углађеногъ изгледа господинъ, у финимъ альинама. Онъ є сваки данъ у єдно исто време долазио, сѣдао є на своє опредѣлено мѣсто, и узимао є чашу кафе и єдну порцию колача.

Одъ тогъ времена прошло є готово 20 година, и тада є букнула она велика и страшна революция у Француской, год. 1789; — онай господинъ є све єднако посѣћавао речену колачарницу, пио є свою кафу и єо порцию колача. Несрећни краль Лудвигъ XVI. бияше већъ погубљенъ, и нѣгови су привржении и приятельи прогнани изъ Француске и разсѣяли се кудъ кои по свету;— но овай човекъ вићанъ є свакогъ дана у колачарници на староме своме месту; и премда є нѣгово одѣло већъ доста излизано било, ипакъ га онъ ниє меняо, него є све оне исте альине носио; но што є найглавние, онъ ниє више као досадъ, плаћао оно, што є потрошио, него є све ишло на вересию, а онъ се самъ и невештъ чинио. — Маркеръ, кои му є обично доносио кафу и колаче, ниє се усудио, ударити му у очи, и зактевати одъ овога давногодишнѣгъ и постояногъ госта новце; но зато опетъ яви онъ свомъ господару, да речени гостъ већъ неделя дана свой трошакъ неплаћа. Господаръ пакъ одъ кафане заповеди маркеру, да томе госту и одсадъ дає све штогодъ овай заиште, па макаръ и неплаћао. Колачаръ, кои бияше богатъ, мислио є у себи: „оћу да видимъ, докле ће овай на вересию трошити, а могу га опоменути у свако време“.

Бурна и ужасна времена у Француской већъ су протекла; Наполеонъ бияше први консулъ, па найпосле 1804. год. и царъ француски; — но онай є гостъ све єднако, као и до тогъ времена, у єданъ исти сатъ, у ономъ истомъ капуту долазио, попио чашу кафе, потрошио порцию колача, и — ниє плаћао ништа.

Господаръ колачарнице већъ є међутимъ умр'о, нѣговъ синъ заступи отца и продужи нѣгову радню, и синъ є овогъ чудноватогъ госта примио одъ отца као неки аманетъ; єръ и синъ є забранио своимъ млађима, да одъ тогъ госта не ништу паре за оно, што троши, ако онъ случайно самъ не би плаћао.

Прођоше међутимъ године; — Наполеонъ буде сбаченъ съ престола и Лудвигъ XVIII. постане краљемъ; — то бияше год. 1814. — У то време приће єдномъ овай вѣчити гостъ, кои є све єднако у ту колачарницу долазио, асталу, за коимъ сећаше господаръ цѣле радне, и запита овогъ, колико му є онъ дужанъ?

Већъ и самъ приступъ къ асталу овогъ чудноватогъ госта учинило є смешно и необично упечатлѣнѣ на господара колачарнице, будући є навикао био, устати ћутећи са свога мѣста, и поћи управо къ вратима, — но онъ се іоштъ већма дивио и збунио, кадъ є гостъ учинио онаково питанѣ, на коє онъ ниє никако спреманъ био, одговорити. — Онъ у онай паръ управо ниє знао, шта ће да му одговори, нити се пакъ могао сѣтити, одъ коєгъ времена онъ на вересию троши; а при томе му можда на умъ пала рѣчь свога покойногъ отца. И тако му одговори онъ съ францускомъ учтивосћу: „Ви ми нисте ништа дужни!“

Гостъ пакъ остане сталанъ при своме питаню и зактевао є рачунъ. Господаръ одъ колачарнице ниє му никако хтео дати рачунъ, а и да є хтео, не би ипакъ знао, како ће га сачинити. Кадъ види овай чрезвичайни дужникъ, да му господаръ неће да направи рачунъ онъ се дигне и оде.

Но не прође ни по сата, кадъ наєданпутъ зауставе се кодъ врата колачарнице врло сяйна кола коя су златомъ и сребромъ богато искићена била. Два у сяйномъ одѣлу служителя скоче на землю, прићу вратима интова, и помогну сићи съ кола єдномъ старомъ отмѣномъ човеку, кои є савъ искићенъ био орденима и златнимъ ключемъ дворскогъ коморника. Онъ уће у колачарницу, прије застрашеномъ господару колачарнице и преда му єдну цедулю: у исто пакъ време изброяо є єданъ служитель на асталу неколико стотина дуката.

„Равно оволико износи мой рачунъ одъ године 1789. до 1814.,“ — рекне отмѣни господинъ, поклони се, изиће изъ колачарнице, и остави све присуствующе у крайнѣмъ удивленю. Интовъ є брзо далѣ одлетио.

Ово небияше нико други, него онай исти честопоменути гостъ, кои є одъ год. 1770. колачарницу посѣћавао, и кои и онда, кадъ є велика француска революция букнула, коя му є сво иманѣ отела и просякомъ га учи-

нила ниє могао одвикнути се одъ свога двадесетогодишнѣгъ навичая. — Кадъ се Лудвикъ XVIII. год. 1814 попео на престолъ свои предака, онда су и свимъ нѣговимъ привржениицима повраћена узапћена добра, њиова достоинства и звания; а осимъ тога добили су и богате дарове. У редъ ови люди спадао є и тай чудновати гостъ колачарнице маркизъ одъ Р., єданъ одъ найбогатїи великаша погублѣногъ краля Лудвика XVI.

(*Варошь у води.*) Варошь Калао близу Лиме у южноамериканской држави Перу пропала є у море приликомъ ужасногъ земльтреса године 1746. Кадъ є море гио, и предъ залазакъ сунца, може се варошь Колао врло ясно видити; варошь изгледа онако, као да ниє ни мало порушена. Улице и куће, па и саме цркве и торњеви стоє подъ водомъ, као засуте старе римске вароши Херкуланумъ и Помпея подъ земльомъ, и прождрљива морска чудовишта шетаю се по кућама крозъ врата и пенџере, гонећи безбройне ситне рибе и морске животиньице. Кадъ се по бистромъ и тиомъ мору надъ прогутаномъ вароши плива, онда, по рѣчима путника Волмера, чини се човеку чисто за немогуће, да неће наєданпутъ жительи изъ кућа изићи и одати по улицама по коима се утркую млоге рибе и змиє. — Приликомъ пропасти ове вароши нашло є 6000. люди гробъ у узруянимъ таласима бѣснећегъ мора; одъ цѣлогъ жительства вароши Калао избавлѣне су само две душе одъ кои єданъ бияше музикантъ; — овай є у тренутку земльтреса башъ пошао био на єдну игру са своимъ великимъ ћеманетомъ, коє му є о рамену висило, кадъ се на єданпутъ грдни таласъ надъ вароши склопи и ову прогута. Онъ одъ силногъ потреса и стра падне у несвесть. После неколико сати освести се онъ три милѣ далеко одъ вароши, недалеко одъ єдне усамлѣне капелице, а подъ њимъ бияше нѣгово шпанско, водомъ размекнуто ћемане, коє га є довде донело, и тако животъ му избавило Одъ цѣле вароши ниє било ни трага, ню є море прогутало заєдно са целимъ околнимъ предѣломъ, у комъ є варошь лежала. Текъ шестогъ дана, кадъ се море одъ пене очистило, опазили су рибари подъ собомъ варошь, коя є одъ тогъ времена постала населбина морски животиня и то можда због млоги мртви тѣла, коя се тамо налазила, а можда и зато, шта є ова потоплѣна варошь са своимъ кућама била врло згодно сместиште овимъ животиньицама.

Досадъ се іоштъ ни єданъ гнюрацъ ниє усудио, сићи на дно мора, да извади на светъ силно благо, коє тамо безъ сумнѣ лежи; на обали пакъ стои свакадъ єданъ стражаръ, кога є задатакъ, да све, што би море случайно наполѣ избацило, на суво извуче.

Берберинъ.

Господинъ. Шта има ново?

Берберинъ. Текъ што ниє ратъ букнуо.

Господинъ. Гди, ко,зашто, између кога?

Берберинъ. Између Шумадинке и Србски новина. И то мора бити крстоносна война, єръ єданъ дописникъ, носи на своимъ дописима крстъ. А и са Дневникомъ нека мала размирица све се више показуе. Световидъ є неутраланъ, а Подунавка већъ припрема сву свою войску и лађе, а незна се іоштъ противу когъ ће. Међу тимъ іоштъ се за цело незна ће-ли до правогъ мастилопролития доћи. За садъ текъ су изменяне прве ноте, коє су доста политично и учтиво направлѣне, и ако небуде други какви важни догађая, онда за цело слѣдоваће овай књижевни ратъ, о коме смо увѣрени да неће никакве полезне послѣдице донети. Толико се пута ратъ у нашемъ књижеству међу књижницима водио, и нигда ниє на што годъ добро и савршено окончанъ. То є вѣчно не свршено источно питанѣ. Свагда кадъ се остали народи подигну на ратъ за слободу или за друго што годъ, онда Срби обично съ обе стране Саве подигну ратъ, о „дебеломъ єру“ о „іота“ или о ономъ што є свети Іованъ єо у пустиньи? билѣ или скакавце. Садъ имамо петоре новине што на нашемъ єзику излазе; ови петъ наши сила свака на свою страну дере, свака има свой правописъ за себе, свака има своє нарѣчиє за себе, свака има своє књижевно и политическо мнѣниє за себе, наравно да ни єдна нема обште мнѣниє за себе, у томе се све ове силе слажу што є неслѣдственость свима єдина слѣдственость. У овомъ рату, неће бити питања о ключевима Єрусалима, ни о црномъ мору, ни о Зміинскимъ островима, ни о Болграду, ни о дебеломъ єру, него ту ће бити јѣчъ (ѣ) на плацу. Ово є знате векъ у комъ се обично сада по мору туку, а сирото „јѣчъ“ изгледа као катарка, зато књижевници али не Фарисеи, мисле да є сада найболѣ време повести ратъ о нѣму. Оно коє се негда прво ширило у србскимъ новинама, садъ га нема више, оно є негда било безобразно и стаяло є и на онимъ местима гди ниє требало, а сада га нема ни онде гди су га читательи навикли да стои. И ако се отвори ратъ, као што су сви изгледи, онда ће се сви Срби поделити на две партае; и гоня ће се и препира ће се као што су се наши славни предшественици борили за дебело єръ и противу нѣга. Конференциє између ови петъ сила држа ће се, миръ ће се заключити, и никоме на свету после неумеду казати зашто су се тукли, и каква є ма найманя обшта полза одъ свега тога рата произишла?

Господинъ. Ако се тай ратъ отвори, и ако се сви наши листови умешаю, шта мислишъ ко ће побѣду одржати?

Берберинъ. Незнамъ ко ће побѣду одржати, само то знамъ да ће пренумеранти на правди Бога све ратне трошкове плаћати. Ал' тако є на свету.

Господинъ. Ако се тай ратъ отвори, вальда неће бити само због писмена, вальда є главни узрокъ рата єзикъ и нарѣчиє коимъ єдне или друге новине пишу.

Берберинъ. Да богме. Због єзика; та знате да су сви прави ратови због єзика поведени, єзикъ є свагда готово био єдини узрокъ рата, єзикъ є узрокъ такође домаћегъ рата то єсть женски єзикъ. Єданъ нѣмачки списатель чини ми се Коцебу, молио є Бога, да учини да сви люди ослепе, єръ вели онда неби било зависти, неби било славолюбия, неби било соревнования, неби било моде, и хилядама други страсти коє произлазе само одтуда што човекъ очи има. Онъ ниє имао право, човеку су нуждне очи да види ова чуда шта се ради, али требало є да моли Бога, да одузме свима людма єзикъ,

єръ одъ нѣга више зла произлази него одъ очию. Єръ ако очи могу уреѣи, єзикъ може убити, и коме шкоди єзикъ томе непомаже гасити углѣвлѣ. — Србски листови отвараю ратъ да поправляю србски єзикъ, писаће да се избаци яѣъ (Ѣ) да се избаци іота, дебело єръ и проче, а види ћете да ни єдне новине неће споменути о томе да се са србскогъ єзика избаци: лукавство, пакость, неслога, клевета и тако далѣ. Већъ є близу 50 година одъ како сирото дебело єръ єднако тамо амо протерую, Срби тераю нѣга невиногъ, доброгъ и мирногъ, а нетераю толике друге рђаве ствари одъ себе. Но у дебелогъ єра, дебела су чуства, и оно као и млоги Срби, немари или га гдио или га фалио. И я држимъ да є „дебело єръ“, єдино наше право писмо, коє намъ гди-коме сасвимъ приличи, єрбо дебело єръ ништа невреди и ништа незначи, а опетъ свуда се уплеће.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

+ Београдъ 20. Января. Учредничество „Србски новина“ као да є се увређено нашло, што смо мы у 6. бр. „Шумадинке“, у чланку нашемъ примѣтили: да исто учредничество меня у чланцима не само речи, него іймъ и смисао квари; па у 7. бр. свои новина каже: „да є у нечему штилъ дотерало по природи србскогъ єзика, задржавши у свему смисао ствари; да нашъ чланакъ у „Шумадинки“ печатанъ, не бы имао места у нѣговомъ листу, кои ніє радъ, да се раздвая школа одъ цркве; и да сажалѣва, ако мы добру волю нѣгову приписуемо каквой злой намери.“

Овымъ чланкомъ учредничество „Србски новина“ дало є повода, да стварь болѣ разяснимо и кажемо, како є било. Исто учредничество позвало є средствомъ новина све учене Србе, да га и морално подпомажу, а дописника + и лично є г. учредникъ моліо, да му чланке дає по струци школской. Ово смо мы, за любавь обште ствари, обећали по могућству чинити, па смо му одма написали познатый чланакъ о проєктираномъ преустроєню основны школа, и управе школске уобште. У овомъ чланку учредничество изменя млоге речи, и у место: школска заведенія, посѣћавати, цѣль и т. д., мете: „школски заводи, посећавати цель и т. д.“ Онди, гди мы говоримо, како су се школе здраво умножиле, и како бы се ове болѣ посѣћавати и надзиравати могле, кадъ бы Попечительство у станю было више одъ два лица по истомъ дѣлу шиляти, додало є исто учредничество „а и савѣстніе и прилѣжніе.“ Ове с речи смисао чланку покариле по томе, што ма колико лица по посѣћаваню школа шиляно было, ніє слѣдство, да се савѣстніе и прилѣжніе посѣћавати могу, него што су до-садъ посѣћаване, нити учредничество то може доказати. Осимъ овога, оне су речи бацале хрђаву сеньку на доякошнѣ посѣћаванѣ и надзираванѣ школа; одкуда се види да су съ намѣромъ додате. — Противъ оваковогъ додаваня речи, мы смо одма протестирали, и учредничество є принуђено было у 4. брою свога листа поређи оне речи „савѣстніе и прилѣжніе“; но ипакъ ніе хтео истину казати, єръ ій є приписало погрешки преписчика и њи заменуло са „све безъ изузетка“. На овай начинъ оно є само признало да є смисао чланка покварило, єръ речи „савѣстніе и прилѣжніе“ са речма „све безъ изузетка“ неизражаваю єдно и исто понятіе, нити икаквогъ сродства имаю. А да є заиста учредничество „Србски новина“ речи „савѣтніе и прилѣжніе“ додало, мы бы се могли на више, и то отмѣніи лица позвати; но то ніе нуждно, кадъ исте осведочава самъ нашъ рукописъ, кои се у учредничеству наоди, и за кои смо му казали, кадъ смо протестирали, да га чува. Са истиномъ дакле треба предъ светъ излазити, и никомъ ништа непридевати, што ніе заслужіо, па ће онда и листъ и учредничество нѣгово болѣ уважавано и подпомагано бити. — Да мы далѣ у предреченомъ чланку „Шумадинке“ неидемо на никаково „раздвоєнѣ школа одъ цркве“, кадъ кажемо, да єданъ фондъ треба за свештеничке, а другій учительске удовице и сирочадъ установити, свакій може лако увидити. Но учредничество „Србски новина“ и овди по своме обичаю прегони, и свету доказуе, да ће се школа одъ цркве одвоити, ако свештеничке и учительске удовице и сирочадъ у єдномъ лонцу не куваю и изъ єдногъ чанка некусаю. Оваково што држати и доказивати, само речено учредничество може, и нико другій! — Напослѣдку мы недржимо, да бы учредничество „Србски новина“ противу свойства србскогъ єзика погрешке правило па и неслѣдствено было, као: „провала између држава прерашириla него съузи; блискимъ лицама породице, путевоћа, Богоявлѣнѣ, одушевлѣнѣ, савдинѣнѣ, следеће слово, цель, и т. д.,“ па за то ій и мы држимо „просто за passus calami.“

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Майланда гдѣ се сада царъ и царица аустриски налазе, телеграфираю одъ 13. тек. м. слѣдуюће: За ломбардо-млѣтачко кралѣвство учинио є царъ обште помилованѣ. Сви политически осуђеници ослобођени су и пуштени су, траюћи процеси због политични иступления прекинути су; мантуйски чрезвичайни судъ укинутъ є. Обште веселѣ трає.

— Паризъ 13. Януара. Царъ Наполеонъ кадъ є примио персискогъ посланика, сажалѣвао є што є почетъ ратъ са найприснімъ нѣговимъ саюзникомъ (Енглескомъ) и желио є да долазакъ тога посланика поврати миръ кои ће дуго траяти. — Кардиналъ Морло постао є Архибискупъ у Паризу.

— Съ ратногъ позоришта изъ Бомбая одъ 20. Нов. являю: да є Буширъ за цело узетъ. Енглези изгубили су 4 официра и 20 прости войника. Войска се обкопала у шанцеве између вароши и града. Іоштъ 25.000 войника тамо ће се послати.

— Изъ Хонг конга одъ 3. Дек. пр. г. пишу: Станѣ Кинеза ништа се неменя. Вице-краль кинезки Ехъ непрестано ништа непопушта одъ своге іогунства. Да би се могло далѣ противъ нѣга радити нуждно є имати више войске. Французи су разорили єдну тврдиню, Американци такође туку али са слабимъ успѣхомъ. Кинези запалили су неколико здания. У Пекингу (у Кини) изпало є Русима за рукомъ те могу имати сада за свою трговину петъ пристаништа, коє имъ пре Кинези никако нису дозволявали, него су одъ 1725. год. имали Руси за трговину у Кини место и састанакъ у Кяхти. Само є

руски посланикъ седио у Пекингу, и свагда су и до сада Руси најболѣ примани у Кини, али сада кинезки царъ због тога што га туку Енглези, Французи и Американци, бацио се са свимъ у наручя Русіи. Кинези су уступили Русіи многе землѣ у Тунгузіи, и установили су уредну пошту изъ Пекинга преко Кяхте у Петерсбургъ. Садъ ће Русия са отваранѣмъ ови петъ пристаништа съ успѣхомъ надметати се съ другимъ народима тамо у тргованю. — Революция у Кини непрестано напредує, провинция Куанг-Си и варошъ Кирикингъ узета є и сви цареви привржениці грозно су поубияни.

— Аустрия заключила є у прошломъ месецу Юлію уговоръ са Сѣверномъ Америкомъ. да єдна другой издаю побѣгше преступнике као: лопове, разбойнике, кои фаличне новце праве, куће пале, и овима подобне. Овай уговоръ заключенъ є само за ову текућу годину, и ако ове две државе єдна другой неучини какву примѣтбу о томе онда ће и у будуће тако се подразумевати. После годину дана обе ове стране могу у свако време напредъ явити, и тай уговоръ покварити.

— Изъ Париза одъ 15. Ян. телеграфираю: Много се говори да ће се умалити буџетъ войске и флоте. — Непосредствена извѣстия лорда Редклифа потврђую да є Персия примила предложеня коя є Енглеска учинила за поравненѣ. — Болградъ у месецу Февруарию биће сасвимъ преданъ и уступлѣнъ. Позната руска дипломаткиня у Паризу княгиня Ливеновица умрла є. (Она є била у своіой 71. години.

ФИЛИПА МОРТОНА
СТОВАРИШТЕ ХАЉИНА
ИЗЪ ПЕШТЕ

Препоручує се почитаємомъ публикуму у призрение, Дућанъ є са најбољимъ изборомъ готови

ХАЉИНА ЗА БАЛОВЕ

као фраковима француским, капутима, панталонама, пруслуцима по найновіой моди снабдѣвенъ.

Свака о свакой сорти наручбине за наступаюће пролеће прима се, и свагда ће се брзо и на најбољи начинъ извршити.

Стовариште овы готови хаљина налази се овде у чаршіи у кући г. ШОПОВИЋА, а у Пешти Наенмаркт-плацъ № 15.

PHILIPP MORTONS
KLEIDER-NIEDERLAGE
aus PESTH

Empfiehltsich einem hochgeehrten P. T. Publicum zur geneigten Beachtung. Das Lager ist auf das reichhaltigste

in Baal-Anzügen

als: SALON FRACKS, CAPOUTS de FRANCE

BEINKLEIDER et GILETS, nach der allerneuesten Façon assortirt.

Bestellungen für die nächste Frühjahr-Saison jeden Umfanges werden angenommen, und stets prompt und solid effectuirt.

Das Verkaufslocal befindet sich in der Csarschia im SCHOPOWITS'schen Hause, in Pesth Neumarckt-Platz № 15.

(1—3) Кодъ подписаногъ има на продаю веће количество суво самлеваногъ и на нѣговой машини за просеянѣ фино просеяногъ брашна одъ ражи најболѣ сорте; — исто тако и врло лепогъ семена одъ детелине, кое є на собственой нѣговой њиви произведено, и зато за овдашню землю особито сходно, а прво до садъ у нашемъ отечеству подигнуто; ко би дакле одъ тогъ ражногъ брашна или детелиновогъ семена више или манѣ количине купити желио нека се обрати на подписаногъ.

У Београду 18. Јануара 1857.год.

Антоніе Немецъ притяжатель воденице на мокромъ лугу кодъ Београда.

Стецишта су отворена:

1 При Суду Смедеревскомъ надъ масомъ поч. Саве Стойковића див. меанџије до 16. Февруара.

2 При Суду в. Београда надъ масомъ самоубице Филипа Николића див. калфе браће Михайловића до 11. Феб.

Судъ Окр. Алексиначкогъ позива оне кои право наслѣдня надъ масомъ умр. малолѣтногъ Миливоя наслѣдника поч. Спасе Ивановића иначе Бачића изъ Катуме, имаю да му се до 4. Фебруара прияве.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 24. Јануарија 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VII. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 11.

Мале приче.

(*Избављенѣ живота у опасности*) Ђорђе Тумбулъ бияше капетанъ єдне лађе, коя є, као и млоге друге, ишла у Гренландию у риболовъ. Кадъ є онъ іошъ думенция био на єдной таквой лађи, биху се морнари исте бавили пуна три месеца у Гренландіи, и уловили су већъ 12 китова. Надаюћи се іошъ болѣмъ лову, попну се они са своимъ алатомъ за ватанѣ рибе на єдну грдну ледену санту, пливали су съ ньоме горе и доле, како є вѣтаръ доносио, и ловили су узпутъ сваки ловъ, на кои су наишли.

Єдногъ ютра, кадъ су они башъ разпарали и уредили єдну грдну рибу, викне намештени стражаръ съ катарке, да єдна грна поларна (бела) мечка са своимъ штенетомъ, къ санти, на коіой су морнари били плива, єръ є на окрайку санте, одприлике по милѣ далеко, избацила вода на ледъ єдногъ мртвогъ кита. Седамъ морнара съ лађе науме, поћи у ловъ на ту мечку, а и онако су они намислили ловити и туђи лисице кои се више стотина скупило око мртвогъ кита.

Найвећа є тишина владала, никаквогъ вѣтра не бияше, и они седамъ морнара, између кои бияше и Ђорђе Тумбулъ, наскоро наиђу на мечку, коя є у први ма' почела измицати: но будући да нѣно штене ніе могло преко равногъ леда доста брзо за майкомъ трчати; то се и мечка наєданпутъ окрене, и очекивала є неустрашимо ловце. Морнари убију штене, да би и стару мечку лакше уловили и тай планъ испадне имъ добро за рукомъ; єръ мечка ніе никако хтела помѣрити се са свога мѣста, догодъ сирѣчъ своє штене не освети, или и сама непогине. Морнари нападну на ню и управе копля своя нѣнимъ прсима; но она бияше тако грдно велика и яка, да є сву седморицу разтерала, одъ кои двоица већъ су и посрнули, и да имъ нису они други у помоћь притекли, они би се грозно окончали Но будући се мечка у той борби на стражнѣ ноге усправила, то морнари ограбе ту прилику, те іой три куршума у прси саспу и тако она падне. Мечка бияше необичне и редке величине, колико найвећи угоєни во. Морнари є съ тешкомъ мукомъ сасвимъ дотуку; но докъ су се ови око нѣ бавили, дигне се сѣверни вѣтаръ и почне падати силни снегъ. Морнари хтедоше се одма лађи вратити, Тумбулъ пакъ надао се, да ће вејавица скоро престати, и ніе се могао ни хтео растати одъ тако скупе и лепе коже, кою є наумио одерати; єръ да є онъ мечку само неколико сати оставио на леду саму, лисице би є, коє никако нису могле доћи до мртвога іошть єднако край леда люляюћегъ се кита, заедно са нѣнимъ штенетомъ, разчупале, и тако скупу нѣну кожу упропастиле.

Остали морнари остану стални при своіой намѣри, да се врате на лађу, Тумбулъ пакъ ніе никако хтео ићи съ ньима и остао є на леду. Међутимъ є сѣверни вѣтаръ све силніе дувао, снѣгъ є све гушће съ провалѣногъ неба падао, и Тумбулъ є живо у той мећави скидао кожу съ мечке. [illegible]

готовъ, кадъ на єданпутъ осѣти, да га є зима савладала, и да се савъ укрутио; На лађу већъ се ніе више могао вратити; єръ одъ силногъ снега, кои є све трагове завејао, и сву, па и найближу околину очима нѣговимъ отргнуо, ніе знао Тумбулъ, коимъ правцемъ да пође; и тако є предвиђао и самъ, да ће се морати бѣдно смрзнути. На єданпутъ пакъ падне му на умъ средство избављења. Онъ є већъ у пола здерао кожу съ мечке, но іошть є ніе био разпорио. Онъ садъ живо приступипослу, разпори є, извади дробъ, и завуче се савъ у нѣну утробу. Мечка бияше тако исполинске величине, да се онъ савъ у ньой сместио, онъ дакле склопи опетъ врата, на коя є ушао, и нѣму бияше унутра врло топло и угодно; єръ животиньска топлота мртве мечке іошть се ніе била разладила.

Тимъ є начиномъ избавио онъ животъ свой одъ смрти, као и млоги француски войници при повратку изъ Русиє, кои су такође своє конѣ убияли, и у ньиовой утроби одъ страовите зиме заклонили се. Но Тумбулъ ніе ни по сата лежао у мечки, кадъ наєданпутъ позна онъ по некомъ трзаню и черупаню, да су млоге лисице дошле, и почеле разтрзати мртву мечку. Ньи є морало бити врло млого, єръ на све стране черупале су и почеле су ждерати, и неке одъ ньи већъ су почеле завлачити оштре своє губице у просѣкъ, крозъ кои се онъ у мечку увукао. Тумбулъ бияше у толико срећанъ, што є свой ножъ могао изъ џепа извући, премда є у маломъ простору врло стеснѣнъ био, и кадъ га є єдна лисица ста-

ла дрпати, онъ іой є ножемъ губицу ранио; да се ніе овомъ средству досетио, лисице би за кратко време и нѣга поеле. Найпосле се пакупи толико лисица, и то тако гладни, да су већъ на све стране прогризле дебелу кожу мечке, и почеле чупати месо.

Тумбулъ мисляше, да ће онъ лисице заплашити и разтерати, ако само изскочи наполѣ, и онъ се яко забринуо, да ће оне повести нѣговъ заклонъ одъ страовите поларне зиме, и оставити га тако на леду и вејавици, да се смрзне, а и у овоме положеню био є у опасности, да ће и нѣга лисице повести.

Тако є провео онъ страовиту и мучителну ноћь; найпосле продре мало светлости крозъ горню часть тѣла мртве мечке, и онъ садъ види, да га само іоштъ ребра нѣна закланяю, крозъ коя су лисице провлачиле своє губице и дрпале нѣгове альине. Садъ намисли Тумбулъ, да ій заплаши ясномъ викомъ, но у тай ма пукоше неколико пушака. Неке пушке згоде мртву мечку, но на срећу, Тумбула ни єданъ куршумъ не рани. Онъ садъ викне, што є игда могао: „Халло, халло!," и чимъ люди, чую човечій гласъ, они престану одъ пуцаня. Они су пуцали на лисице, кои є ту стотинама било, єръ да њиовъ думенция — то су сирѣчь били они исти морнари съ лађе — у мртвой мечки лежи, то нису они ни у сну саняли. — Кадъ су сирѣчь матрози видили, да Тумбула никако нема, да се лађи врати, заключе они, да га траже, премда су врло слабу надежду имали, наћи га іоштъ у животу. Премда є Тумбулъ савъ био испрлянъ одъ крви мечке, они се ипакъ одъ радости и у усхићеню съ њимъ изгрле, и одведу га лађи као у некомъ триумфу. Овай чудновати догађай произвео є у Енглеской велико узбуђенѣ и смей, и принео є млого томе што є Тумбуль постао после капетанъ єдне лађе, коя є на сѣверъ у риболовъ ишла.

Мирођија.

Ручакъ. Кадъ човекъ око подне што годъ єде, то се зове ручакъ. У старія времена кадъ є свашта било євтино, и кадъ є свакъ одъ софре устаіо ситъ, то се звало обѣдъ. Садъ пакъ, кадъ човекъ неможе ситъ ни да се наеде а камо-ли да се обѣде, незове се више обѣдъ, него само ручакъ, то єстъ, узме нешто изъ руке те поеде, па доста. Што є годъ светъ изображеніи, и што є годъ већа скупоћа а маня плата, то се обично све доцније ручава. Наша стари ручали су кадъ су годъ били гладни; млоги іоштъ памте кадъ се ручало око 10. сати, пре неколико година свуда се ручало у 12. сати, сада већъ ручава се у єданъ сатъ. После неколико година ручава ће се у 3. сата, а ако се трговцима трговина, селяцима данакъ, чиновницима плата, неповиси, онда ће се и ручати и вечерати у 6. сати. Што се годъ до садъ далѣ напредовало, ручакъ се све далѣ измицао, ако ова соразмѣрность іоштъ дуго остане, онда ће се ручкови сасвимъ измаћи. У гладной 1847. год. читао самъ у єдномъ минхенскомъ листу слѣдуюће: „єданъ кемикеръ у Лондону пронашао є после млогогодишнѣгъ изпитиваня, да се два зрна пасуля могу тако сготовити, да одъ та два зрна єданъ човекъ може савршено ситъ бити; хановерско правителство на тай гласъ, одма є послало двоицу да то важно изобретенне науче, за своє чиновнике и учителѣ". У той гладной години свакъ се истина томе зачудио, али свакн се обрадовао томе изобретению. Млоги су мислили, кадъ є човекъ кадаръ изнаћи телеграфъ, онъ є кадаръ пронаћи и то, да се човекъ одъ два зрна пасуля насити. Кадъ ономе кемикеру што є то огласио, добро плате, да имъ каже ту вѣштину, онъ имъ одговори: то є цѣла истина, да човекъ съ два зрна пасуля може ситъ бити, ево вамъ два зрна пасуля понесите са собомъ, оћете-ли ви сити бити то я незнамъ, али я ћу са ово што сте ми дали за та два зрна бити ситъ неколико дана. Заръ ніе то вѣштина?" Другомъ є опетъ пошто му є онай платио у писму одговорио: „узмите два зрна пасуля, метите обадва зрна у єдну оку свињскогъ или говеђегъ меса, па то заедно изпеците и поедите, па ако небудете сити онда нисте човекъ него медведъ.

Набирци

Путованѣ по алџирскимъ пустарама пѣшице врло є тежакъ задатакъ за војнике. Пре неке године описиваo є єданъ Француз овакавъ єдаиъ маршъ изъ Орана у Мостаганемъ, кое износи двадесетъ и петъ сати. Првога дана хтела є војска прећи шестъ сати места, и учинити конакъ кодъ бунара Гудіела. На целомъ овомъ простору ніе било узпутъ ни капи воде, ни дрвета, па ни чбуна, иза кога би се човекъ могао заклонити одъ сунчане препеке, коя све живо сажиже, и предѣлъ у врелу усияну пустару претвара. Већъ у 9 сати ујутру била є врућина несносна, и износила є 45 степени. Млоге војнике ударила є капла, и они падну мртви на усияну землю: око єданаесть сати пало є већъ преко 200 люди у несвестицу; єданъ одъ њи спшао є съ памети, и коњаници морали су узети пешаке на коњ, да би ій само одвукли да се нескончаю одъ силне жеге пламенитогъ сунца. — Па и сами мађарци, кои су носили пртлягъ официра, попадали су и поманькали готово сви, а одъ паса, кои су узъ војску ишли, ніе дошао ни єданъ на мѣсто свога опредѣленя.

— У єдномъ бою између Черкеза и Руса догодио се пре неки година слѣдуюћи занимљиви случай. Єданъ планинацъ (Черкезъ) излети безъ оружја изъ редова своє браће, улети међу Русе и падне на колена предъ єднимъ козакомъ, вичући изъ свега грла: „Сасъ, сасъ!" Кадъ су га затимъ одвели ђенералу, онъ изяви овомъ съ изразомъ найвеће туге и очаяня, да су Руси мало пре у истомъ овомъ бою заробили нѣговогъ брата, да онъ неможе безъ нѣговогъ брата живити, и молио є са сузама ђенерала, да му брата или поклони, или да ій обоицу на єдномъ мѣсту погубити даде. Руски командантъ, тронутъ као и сви околостоећи пламенитомъ братскомъ любави, вратио є великодушно брата брату, кои се затимъ са сузама изгрле. Они се затимъ закуну, да ће никадъ више противъ Русие воевати, па макаръ ій њиова браћа планинци зато и убили. — Наскоро по овомъ догађаю разпламти на ново бой између Руса и Черкеза, и кадъ су се убиєни Черкези итно натрагъ повлачили, наиђу Руси при потери на два мртваца, кои су за ноге обешени били. То биху два споменута браћа, кои су жи-

вотомъ платили свою завѣру, да неће више противъ свои благодѣтеля воевати.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

В. Београдъ 23. Јануара. По гласу „Србски новина“ изъ више окружни мѣста приспѣла су и приспѣваю честитања приликомъ рођења Књажевића Ђорђа, коя честитаня Његова Свѣтлость примила є са особитимъ благоволенѣмъ.

Београдъ 21. Јануара. Данасъ после подне саставио є г. Вучићъ одборъ изъ 14. лица, кои ће се одборъ старати о скупляню прилога за споменикъ Карађорђа. Сбогъ тога што є овай листъ одвећъ мали, неможемо ставлати обширна извѣстия, међу тимъ свагда ћемо являти читательима колика є сума нарастла и шта се предузимало буде. Позивъ ови дана би ће свуда разпосланъ. Сваки кои уме уважавати и оцѣнити оно шта є блаженопочивши Карађорђе урадио, дочека ће овай позивъ съ онаквимъ одушевлѣнѣмъ, какво є заслужио онай на кога споменикъ сада се прилози купе.

—. Београдъ 22. Јануара. Има єданъ обичай кодъ насъ, да кумъ кадъ сватови излазе изъ цркве баца крайцаре скуплѣной предъ црквомъ деци, коя непрестано вичу: „изгоре куме кеса.“ Съ овимъ обичаємъ осимъ тога што се деца онде туку ко ће пре ограбити крайцару, и осимъ тога што шегрти одъ своегъ посла, маньи ђаци одъ школе дангубе, уче се томъ прилкомъ изъ малена просити и навикну се безобразлуку; а такође врло є ружно видити да се єдна гомила деце предъ црквомъ по блату грабе и лармаюћи ударе једно другомъ цепаю, кое се често и у средъ гди-кое цркве догоди, кадъ кумъ у цркви проспе новце. Бадава є деци савѣтовати и говорити, бадава є и казнити ій зато, деца остаю деца, и докле годъ кумови бацаю крайцаре, дотле ће деца трчати да купе. Ние-ли болѣ место свакогъ савѣтованя малой деци, савѣтовати и заказати маторимъ людма да небацаю нигда крайцаре. Нека годину дана ни єданъ кумъ небаца крайцаре, па после тога обичая неће бити, и неће ни єдно дете зебсти и чекати да се туче за крайцару. У свему треба мотрити на воспитание деце. Кад-кадъ мали обичай, мали какавъ догађай даде детету правацъ за читавъ нѣговъ животъ. Дете нетреба нигда учити изъ малена да бадава новце добия, одатле после развияю се различне страсти у велѣнимъ годинама. Свакъ ће се опоменути на ону причу у старомъ Буквару, гди є Петаръ мали крадецъ био казнѣнъ што є єданъ ора украо, да неби после и веће ствари крао. Зато кумимо и молимо све кумове да небацаю крайцаре предъ црквомъ, и да неуче свою рођену децу изъ малена просити, єръ кои се изъ малена навикну просити, они кадъ одрасту ако немаю одъ шта живити, отимаю.

М. *Београдъ 23. Јануара.* По извѣстию изъ Петербурга одъ 7. т. м. преставио се у Петрбургу у 86. год. своіой обер-камерхеръ, дѣйствителни тайни совѣтникъ графъ Григоріи Александровићъ Строгоновъ. То є онай исти Строгоновъ што є био посланикъ вис. рускогъ двора у Цариграду, кадъ є наше отечество после своє пропасти (1813. год) почело на ново васкршавати. Блаженогъ успомена покойникъ био є велики приятель народа србскогъ. Онъ є свсимъ вештимъ дипломатскимъ преговорима са високомъ портомъ, био єданъ одъ они, кои су полагали темель данашньой слободи и правама нашегъ отечества. Совѣтомъ и дѣломъ примао є живо и искрено свако участие у судбини Србие. Има іоштъ живи наши великаша кои памте нѣгове заслуге, будућа история србска умеће ій іоштъ болѣ оценити, и сваки ће Србинъ име Строгонова съ благодарносћу споминяти. Являюћи овай нѣговъ растанакъ са привременимъ животомъ, желимо да му Богъ нѣгове труде на небу благосови и награди, а одъ насъ буди му вѣчна память, то є онъ заслужио да му сваки Србинъ рекне.

† *Чачакъ 14. Јануара.* Пре неколико дана донесе намъ Шумадинка радостну вѣсть, о знаменитимъ прилозима на подизанѣ давнозапуштеногъ М. Жиче, сакуплѣнимъ. — А данасъ у саборной цркви нашой на свршетку свечаногъ Богослужения, кое є у присуствию многобройногъ народа, протоврей овдашньи г. Радованъ Поповићъ одслужио; чусмо изъ нѣгове пастирске бесѣде, у коіой намъ є представио разлику између божие и людске просвѣте, и то да се духомъ св. Савве одушевлѣни ревнитеља, — Жича већъ прилѣжно понавља. — И да се Жичи усрдни прилози св. утвари, као путира, дискоса, звѣздица, и златни крстова, са найвећомъ побожносћу на даръ приносе. Ми се овомъ богоугодномъ предузећу радуємо и надамо се, да ће оно сваког Србина, сматраюћегъ ове св. прадедова наши задужбине, съ оне стране, съ кое њи сматрати треба, яко обрадовати, и побудити. — (Имена приложника биће [illegible])

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Ферукъ-канъ у месецу Февруарию ићи ће у Лондонъ.

— Енглеске новине потврђую да є енглеске правителство добило извѣтие да є Персия предложеня енглеска примила; и по томе сада неће рата съ Персиомъ бити.

— Помилованѣ политички преступника у Ломбардіи, у Енглеской съ радостћу су чули и о Аустріи са усхићенѣмъ говоре и пишу новине.

— По извѣстияма новинарскимъ руске власти 20. ов. м. оставиле су Болградъ и сасвимъ изъ нѣга исселиле се.

— У Паризу говори се да се Француска са Прайскомъ већъ споразумѣла о условияма коя ће о наєнбуржкомъ питаню за стална поставити.

— Войске западни сила за кратко време изаћи ће изъ Грчке.

— Швайцерска разпустила є свою войску. Генералъ Дифуръ разпуштаюћи войску казао имъ є измеђъ осталогъ: „Неразставляйте се одъ оружя. Будите свагда готови, опетъ съ оружѣмъ на границу потрчати, ако би намъ се какавъ непріятель приближио.“

— Изъ Петерсбурга являю: да є Русия заключила трговачки уговоръ са Сицилиомъ, по коме є трговини много што се тиче ћумрука и морепловства

олакшано. Руске новине вичу на Енглеску због њених ратних поступака са Киномъ.

— Последњи рокъ за излазакъ аустриске војске изъ Влашке остављенъ є до 30. Марта. Целогъ тога месеца спремаће се и излазити војска.

— Персиски посланикъ предао є цару Наполеону дарове: Персиски орденъ лафа и сунца у брилиянтима; єданъ низъ бисера; єдну богато украшену саблю за царскогъ принца, и 4 коня кои се одликую своіомъ лепотомъ.

— По єдномъ найновијемъ званичномъ попису има у Француской 14.258 Доктора, 6765 лѣкара нижегъ реда; 5540 апотека кое су на 7662 општине подѣлене.

— Нови Архибискупъ париски ићи ће у Римъ због крунисања цара Наполеона. Говори се да ће велики князъ Константинъ угодити свое путованѣ тако, како ће на крунисанѣ у Паризъ стићи.

— На гвозденомъ путу у Лиону бяше ови дана скуплѣно млого света, да виде єдну стару . рамняюћу камилу, покривену скупоценимъ источнимъ ћилимомъ. Ту стару камилу водили су два млада Арапина. Та камила роћена є у єданъ данъ са Абдел-кадеромъ; она є съ њимъ целу судбину нѣговогъ живота делила, она га є носила по бреговима кадъ є іошъ дете био. У єдной битки съ Французима, избавила є та камила животъ Абдел-кадеру и двема нѣговимъ наймилијимъ женама. Съ тога Адел-кадеръ није никако оставляо то вѣрно животно, него є свуда са собомъ водио. Али сада поредъ све неге та камила ослабила є, и све се већма смрти клони, зато Абдел-кадеръ послао є ту камилу съ пратньомъ изъ Брусе чакъ у Паризъ, да є тамо найбољи марвени лѣкари негую.

— Енглези оставили су Буширъ да се на Караку утврде, Француске новине примѣчаваю да є Персиа 1768. год. Каракъ Француской уступила.

— Гвоздени путъ отвореня є између Чивита-Векије и Рима, и врло млого има превоза.

— Кардиналъ Виале Прела посланъ є изъ Рима да цара аустрискогъ и царицу поздрави.

— Изъ Баден-бадена одъ 11. тек. м. являю да се єдно важно лице уватило кое є помоћу фотографичке вештине банке правило.

— Изъ Цариграда одъ 9. тек. м. являю: Правителство є дозволило Лионелу Цисборну да направи телеграфъ одъ Дарданела чакъ у Индију крозъ црвено море. Та привилегија гласи на 99 година.

— Убилацъ Верже погубљенъ є 18. тек. м. у 8 сати пре подне. Страота млого света присутствовало є томъ погубленю. Верже врло се плашљиво показао. Онъ є пао у несвесть и морали су га носити на шафотъ.

Огласи.

(3—3) За измирење кредитора, Ђуре Николића изъ Шабца има се покрай продатогъ осталогъ покретногъ имања єданъ дућанъ на великой Ћуприји овди постоећи лицитацијалнимъ путемъ продати. Дућанъ овай постои у чаршіи истина одъ слабогъ материала али доста на важномъ месту, и оцѣненъ є у 150: # цес. дане за продаю уречистоећегъ дућана одредило є Начал. Окр. Шабачк. 10. 11. и 12. идућегъ мес. Febr. о. г. и оно ме ће исти дућанъ трећегъ дана лицитације после подне у 4. сата уступити кои найвише на лицитацији обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 8452. 9. Јнура 1857. у Шабцу

(3—3) Долеподписана препоручуемъ мою помодарску трговину за госпоє и господу, коя се трговина налази у кући г Магде Кара-Јанкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуемъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

(1—3) Подписани дає свою кућу кадъ „два бела голуба“ постоећу, коя има две собе сарачану подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирију и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради јавити се.

У Београду 22. Јнуара 1857. год.

Іованъ Куюнџићъ
терзија.

(1—3) Дрва мишлинъ и колубарска има кодъ подписани съ врло угодномъ ценомъ на продаю.

Димитрије Пилавлѣвићъ
и Илија Бошићъ.

У кући почившегъ Алексе Маринковића на Сави има на продаю старе добре шљивовице како на млого тако и на єданъ аковъ, коме би потребно било нека се погодбе ради преяви кодъ Димитрија Данића на Сави (1—3)

(2—3) Кодъ подписаногъ има на продаю веће количество суво самлеваногъ и на нѣговой машини за просеянѣ фино просеяногъ брашна одъ ражи найболѣ сорте; — исто тако и врло лепогъ семена одъ детелине, коє є на собственой нѣговой њиви произведено, и зато за овдашню землю особито сходно, а прво до садъ у нашемъ отечеству подигнуто; ко би дакле одъ тогъ ражногъ брашна или детелиновогъ семена више или манѣ количине купити желио нека се обрати на подписаногъ.

У Београду 18. Јнуара 1857.год.

Антоніе Немецъ притяжатель воденице на мокромъ лугу кодъ Београда.

Продаваће се:

Управителство вар. Београда продава ће непокретна добра Іозефа Линднера овд. и нѣгове жене Алойзе за рачунъ повѣрителя и то: 14. 15. и 16 Февруара.

Управителство вароши Бсограда дава ће 26. 27. и 28. Февруара касапнице ововарошке лицитарно подъ аренду.

Началничество Окр. Рудничкогъ држа ће лицитацију 1. 2. и 3. Марта поради зиданя цркве Калѣвачке.

У Књигопечатњи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 12.**

Одломакъ.

Колико пута на гробъ ти дођемъ,
Или край твога гроба я прођемъ,
Вавѣкъ те гледамъ, свагда ти с' чудимъ,
Ал' се на дѣла твоя небудимъ:
Већъ вавѣкъ мислимъ нашто то све,
Кадъ опетъ мора се да умре.

Савъ ми светъ каже да си ги славанъ,
И да си света идолу раванъ,
Да твое име савъ светъ познае,
Споминѣ, мрзи, ил' честь одае.
Па шта то значи — што ће ти то?
Шта ће ти круне и благо сво.

Мислио с' да си ти нешто више
Нег' човекъ обичанъ што душомъ дише;
Мислио с' у твоіой дивльой страсти,
Подвргнут' све живо твоіой власти.
Ал' нема, пропасть — смрть є ту већъ,
Мало си пио за твою жеђь.

Круне си вальо ногама своимъ,
Стаяли кральи предъ врат'ма твоимъ,
Дркташе страомъ народи яки,
Одъ твогъ погледа . . . . .
Гдѣ є та сила, шта є тай стра?
Сада є ништа, земля и пра.

Кои би просякъ са своіомъ торбомъ,
Меньо се царе са твоимъ гробомъ;
А ти бя с' радо к'о просякъ диг'о,
Ал' одтудъ царе невраћа с' нико.
Дао би блага и круне све
К'о просякъ да ти се живит' сме.

(1851.)

Слово Александра Великогъ своимъ войницима.

Нетреба се ни найманѣ чудити, юнаци, што ви, сматраюћи на велика дѣла, коя смо починили, за покоємъ чезнете, и што сте славе сити. Да оставимъ на страну Илирце, Трибале, Беоцию, Тракию, Шпарту, Ахайце, Пелопонезъ, одъ кои єдне самъ моимъ предводительствомъ, друге власћу и повелительствомъ подчинио; и гле! почевши ратъ одъ Хелеспонта, Іонце, Еолиду изъ робства слепогъ варварства отргли смо; Кирию, Лидию, Кападокию, Фригию, Пафлагонию, Памфилию, Перзию, Мидияне, Партяне, имамо у власти. Више самъ предѣла заузео, него што су други варошя освоили; и незнамъ да л' ми се броећи коя множина исти дѣла подкрала. И тако, кадъ би држао, да є довольно безбѣдно притяжанѣ они земаля, коє смо тако брзо освоили, я би се, юнаци, къ домаћимъ боговима, къ матери и сестрама, и къ осталимъ граћанима, кадъ би ви и противни били, повратио, да тамо нарочито прибавлѣну съ вама честь и славу уживамъ, гди насъ найобилние награде за побѣде очекую; радость деце, жена и родителя, миръ, одпочиванѣ, иманѣ храбросћу добивено као наше собствено безбѣдно притяжанѣ. Али у новой, и, ако признати оћемо, умолѣной влади, почемъ су нѣнъ храмъ досадъ нерадо варвари сносили, времена юнаци, треба, докъ блажие мисли добию, и подивляте мекши обичай ублажи. И плодови за зрелость опредѣлено време очекую; тако и оно премда се чуства лишава, своимъ се закономъ укроћава. Шта! заръ држите, да су толики народи на туће владѣние и племе навикнути, не на законъ не на обичае, не на єзикъ съ нама сродни, кои су у оной истой битки савладани, у коіой су побѣћени? Они зависе одъ вашегъ оружя, а не одъ свои нрави; и кои се у присуству боє, ти ће у одсуству неприятельи бити. Съ дивльимъ зверовима посла имамо, коє зароблѣне и затворене дуже време припитомлява, єръ ій природа ньиова умекшати неможе. Но я и садъ тако говоримъ, канда є све подчинѣно, што є подъ власти Дариєвомъ било. Хирканию є Набарзанъ заузео, Бактру не само да є присвоио злочинацъ Бесъ, него и угнѣтава. Согдияни, Даки, Масагети, Саки, Индияници у своимъ су праву. Сви ови, чимъ леђа ньима окрнули будемо, гони ће насъ. Єръ они су єдне исте народности, а не туће и стране. Своима се сваки радие повинуе, па ма и онай заповедао, одъ кога би се іоштъ већма бояли. Зато, што смо освоили, на страну оставити треба, што пакъ немамо заузети валя. Као што у болестнимъ тѣлама, юнаци, ништа, што є шкодльиво, лекари неоставляю, тако и ми, штогодъ нашой власти противстае, обараймо. Мала често искра занемарена велики проузро-

куе пожаръ. Ништа спрамъ предосторожногъ непријателя занемарити не треба, кога презиремо, тога ћемо небрежењемъ нашимъ снажнијемъ учинити. Ни самъ Дарій није наслѣдствено владѣније надъ Перзијанцима добио, него га є на престолъ Кира Багоє, ушкоплѣникъ, поставио; немојте веровати, да ће Бесъ великимъ напрезанѣмъ упразнѣни престолъ заузети. Ми смо такође погрешили, јунаци, ако смо Дарија због тога побѣдили, да нѣговомъ слуги предамо владѣније, кои є, одважившн се на крајнѣ злочинство, краља свога у свачемъ оскудѣваюћегъ, коме смо ми као побѣдителји све опростили, као заробљника у оковима држао; и напослѣдку, да неби га ми избавили, убио. Заръ ћете овога ви трпити да влада? Доиста би се пожурио, да истога разпета видимъ, како би свима народима и краљевима, и верности, кою є погазно, заслужномъ казни платио. Доиста кадъ чули будете, да тай исти грчке вароши и Хелеспонтъ опустошава, како ће вамъ бити, што є Бессъ награде ваши побѣда отргао? Тада ћете наново къ дѣлу приступити, тада ћете на оружѣ устати. Но колико є болѣ овако застрашеногъ и скоро обезумљѣногъ угњавити? Четири дана ода остає нама, кои смо толике снегове прегазили, толике реке прешли, толике врхове брегова претрчали. Незадржава насъ у путу оно море, коє колебаюћи се таласима путъ препречуе, незатвараю теснаци Киликије. Све є равно и подножно. На самомъ прагу побѣде стоимо. Само намъ бегунци и свои господара убице остаю. Изредно є тако ми богова дѣло, коє се међу првима ваше славе счислява, што ћете потомству и истории оставити, да сте се убицама Дарија као непријателя, по заборављѣной после нѣгове смрти мрзости, осветили, и да нико неправеданъ ваше руке избегао није. Кадъ ово свршите, колико мислите, да ће Перзијанци покорнји бити, почемъ ће увидити, да ви праведне ратове предузимате, и да се злочинству Бесса, а не нѣговомъ имену светите?

съ латинск. превео ученикъ VI. разреда
Милошъ Зечевићъ.

Мале приче.

(*Умиранѣ и васкршаванѣ јапански даира.*) Јапанъ є царство у Азіи, дванаестъ пута велико као Србија, са четрдесетъ милиона жителя. У нѣму владаю управо два цара: єданъ мирски, а други духовни. Мирски престолуе у вароши Єду, и неограниченъ є и наслѣданъ; а духовни у Милку или иначе Кіи, такође неограниченъ и наслѣданъ. Узгредъ речено, сва су достоинства и јавна звања тамо наслѣдна. Духовни поглаваръ зове се д а и р ъ. Сви четрдесетъ милиона жителя исповедаю га као Бога на земљи. Што годъ онъ дирне, одма се посвети. Неумире, него само меня душу. Ни породица му неможе никадъ изумрети. — Дворъ нѣговъ одвећъ є великолѣпанъ. Само дворјана има онъ двадесетъ и две хиљаде. Ови су сви свештеници. Служе службе божије по црквама, кои само у даиръ-вароши има четирн хиљаде. — Даиръ никадъ неизлази предъ народъ. Но ове године 19. Јунија разболи се, а сутраданъ буде му и горе, а прекосутраданъ већъ буде близу и да умре. Дворјани нѣгови, свештеници, зађу по црквама, и огласе народу да є науманъ вознети се къ седморици велики Богова на небу, и тамо съ највећимъ Богомъ променити стару душу за другу нову. Затимъ се започну молитве, коє кадъ се сврше, јаве свештеници народу да є садъ свакоме слободно доћи и видити пресветогъ даира. Народъ одъ сви страна поврви у дворъ. Даиръ лежи на постељи єдной, богато и најсветчаније намештеной као за Бога. Алјине су му бела одежда као у наши ђакона кадъ служе, но само краћа. По глави є покривенъ финимъ провиднимъ покровомъ одъ исте материје, каквомъ и ми покривамо мртваце. — 22. Јунија у 9. сати изутра умре даиръ. Чимъ онъ издане, а првосвештеникъ дигне прстъ, за знакъ, да є већъ умръо; но уєдно и то примети, да ће се онъ, тѣлесни Богъ, скоримъ опетъ вратити одъ духовни Богова съ неба. На то сви уђуте тако, да имъ се ни дисанѣ не чуе. А после 10 минута покрије првосвештеникъ даира белимъ, великимъ чаршавомъ по свему тѣлу. Затимъ прође неколико минута, па онда опетъ дигне чаршавъ; и гле садъ чуда божија! исподъ чаршава лежи на ономъ истомъ месту живъ и здравъ даиръ, наликъ на бившегъ покојнога! Онъ се и усправи, сиђе съ постелѣ; и попне се по басамацима до єдногъ олтара, па благослови народъ, — народъ, кои тада стане подвикивати одъ радости. — Како то може бити? Ево како: Свештеници лепо извуку одоздо изъ постелѣ тѣло покојногъ даира, па брже подметну на оно исто место сина и наслѣдника нѣговогъ, кои є као синъ, наравно наликъ на отца, те тако народъ, кои даира вића текъ кадъ умре и воскресне, па и недогледа га како управо изгледа, помисли одъ сина да є отацъ, па само подмлађенъ. Та маневра испада свештеницима у толико лакше за рукомъ, што постеља, на кою међу даира кадъ умре, стои на месту, коє є мало извишено и застрто ћилимима. — — 25. Јунија изиђе нови даиръ изъ двора у народъ, и провоза се по свој вароши на колима, у коя су упрегнути с т о бели коња. Све живо, кадъ га угледа, клекне предъ њимъ и додирне челомъ землю, показуюћи тиме да га почитуе као Бога. Сви послови поостављаю се на страну, сви сужни пусте се изъ тавница, и прекину све криминалне парнице. — — Што ово приповедамо о Јапану, куда само сунце доспева да види како є, то имамо захвалити само Холанђанину єдномъ, кои є, преобукавши се у јапанске алјине, можда єдини доспео био у даирове државе башъ онда, кадъ се предописани случај догодио.

(*Чудновата просидба*) Графъ єданъ био є тако срећанъ, као што се мало људи на свету налази, младъ, врло богатъ, дружеванъ; онъ се возао, у ловъ ишао, јашио, ео, пио, а никакве на свѣту бриге имао није. Само се на женитбу није могао никако да склони. Премда є на то више пута желю осетио. И онда, кадъ му се млада єдна девојчица, кћи єдногъ доброгъ приятеля нѣговогъ, врло јако допадала, није могао къ рѣшителномъ кораку томъ да приступи. Нѣгова будућа пуница налюти се на то отезанѣ нѣгово и зажели да той ствари крај учини. Она дакле писмено запита графа изречно, мислили онъ кћеръ нѣну узети, или немисли, и заиште одъ нѣга, да іой одма одговоръ даде. Графъ се нађе садъ у великой муки, забуни и невољи. Нерѣшитеность нѣгова доспе до найвишегъ степена, и онъ се незнаде никако другчије помоћи, него да се слепомъ случаю преда. Онъ напише два писма; у єдномъ напише „оћу“ а у другомъ є-

дно учтиво „нећу.“ Обадва писма стрпа у свој шеширъ, викне служителя свога и рекне му: Узми єдно одъ ти писама и однеси госпои Н. — „Коє писмо, господинъ графе?“ — „Коє ти оћешъ.“ — Служитель узме єдно писмо, а друго графъ спали. Кућа приятеля нѣговогъ била є десетъ сати удаљена; служитель се пре двадесетъ и четири сата ниє могао вратити; читавъ є данъ дакле протећи морао, безъ да є графъ знати могао, како ће случай да стварь рѣши. Заиста смешно положеніе: читави двадесетъ и четиръ сата незнати, да ли младу лепу девойчицу проси, или руку нѣну одбия. Напоследку се рѣши загонетка. Служитель є предао писмо, коє дану речь у себи садржавало и графъ постане найсрећніи супругъ.

(Листъ се окреуо) Пре неколико година ишао є єданъ париски позориштникъ по поноћи крозъ єданъ пустъ и на страни сокакъ. Єданъ по сполаштности подозителанъ човекъ приће къ нѣму, запне уплашеномъ позориштнику пиштоль у прси, и рекне оп оримъ гласомъ: „Господине, колико има сати? Ово є питанѣ било сасвимъ ясно, и позориштникъ га є врло добро разумео; онъ дакле, предаваюћи се у судбину свою, и покораваюћи се незгоднимъ околностима, извади сатъ, преда га странцу, коме є толико било затимъ стало, да дозна, колико є сати, и отиде наглимъ коракомъ. Но мало часъ чуе онъ приближаванѣ єдни кола, — онъ се на то брзо врати лопову и рекне му: „Господине, ви као да радите вашъ занатъ на врло лепъ начинъ; чуйте ме дакле: Я садъ идемъ кући, и мораћу кодъ куће доказати, да самъ доиста покраденъ, єръ я имамъ врло пакостну жену, или ме убите или ми набавите какавъ извинителни основъ за мою жену“. „Па шта знамъ да вамъ радимъ?“, одговори зачуђени лоповъ. „Избаците пиштоль и проюрите куршумъ крозъ окраякъ мога япунцета; я ћу онда моіой любезной госпи моћи доказати, да самъ се текъ после храброгъ одпора одъ мога сата растао“. „Съ драге волѣ, разширите ваше япунце“.

Лоповъ кресне, но само капсла пукне, и япунце є било читаво.

„То ми ниє доста“, рекне на то позориштникъ, метните другу капслу.

„Жао ми є, што немогу зактеваню вашемъ удовлетворити; єръ мой пиштоль ниє пунъ; я самъ васъ само съ ньиме хтео застрашити“. „Па заръ немате при себи другогъ оружя?“ „Немамъ“. Текъ што є лоповъ ову речь изрекао, позориштникъ счепа лопова за яку и викне: „Стани, угурсузе, садъ смо обоица равни!“ Онъ се увати съ ньиме у коштацъ и борио се съ ньиме донде, догодъ се ниє лоповъ полу-мртавъ одъ убоя на землю прострео. Позориштникъ одузме одъ нѣга свой сатъ, па однесе као неки знакъ побѣде и пиштоль, кои є само за плашню опредѣленъ био.

Украдена девойка, — Пре повише година нестале су две мале девойчице одъ 5—6 година одприлике у єдно исто време изъ кућа свои родителя, кои су єданъ одъ другогъ удаљени живили у южной Француской. Оба детета побегла су одъ куће, боећи се казни за єдно незнатно преступленѣ. Маргита Когорданъ, єдна одъ тій дѣвойчица, одведена є изъ варошице Валансола одъ скитаюћи се цигана. Маргита живила є међу циганима готово пуни 20. година, и скитала се у дружтву съ ньима по свету, но при свемъ остала є у памети нѣной неясна опомена на нѣну постойбину, премда є она управо заборавила име мѣста, гди се она родила. Найпосле испадне іой за рукомъ, да остави друштво цигана, и ступи у службу кодъ некогъ судиє у Калкасону, коме є она саобштила своє неясне и тавне опомене изъ найнѣжниєгъ дѣтиньства. Судия се сажали на дѣвойку и мотрио є пазльиво на нѣна казиваня, како би, ако є икако могуће, ушао у трагъ нѣной родбини и мѣсту роћеня. Нѣму се найпосле учини, да се са нѣнимъ казиванѣмъ єдно мѣсто у долньимъ алпима (у южной Француской) подпуно слаже, и писао є тога ради у Динь. Тамо ниє познатъ био ни єданъ примѣръ, да є каква девойка нестала, но опоминяли се да є име Когорданъ у варошици Валансолъ врло често. Све ово буде явлѣно господару Маргаритиномъ, кои се одма съ ньоме крене на путъ у Валансонъ и тако доиста наће єдну фамилию, коя є била изгубила єдно женско дете; но єдна чудновата околность уништи опетъ све надежде ове бѣдне девойке. Родительи сирѣчь признаду, да се ньиово дете некадъ у свету изгубило, но у исто време изяве, да су га они већъ одавно нашли, и показали су зачуђеномъ судіи єдну девойку као ньину изгублѣну бившу кћерь. И тако є несрећна Маргита одъ родителя свои изневѣрена, коє є на ню тако силно подѣйствовало, да се опасно разболела. Ово до срдца троне родителѣ; они почеше сумняти, отворе наручия своя бѣдной девойки, и виде да су текъ садъ нашли своє давно изгулѣно дете.

Лажна Маргита призна, кадъ су є строго на испитъ узели, да є нѣно право име Баптистина Бартеле, и да є она ћерка єдногъ рибара у Марселю. Она є као дете одъ куће своє побегла, и отишла у светъ са єднимъ старимъ слепимъ свирачемъ, съ коимъ се више година по читавой земльи скитала. Тако є дошла она и у Валансонъ; родительи Маргитини мислили су, да су у ньой нашли ньиово давно изгублѣно дете, и зактевали су є одъ слепогъ свирача натрагъ на основу родительскогъ права. Почемъ се дакле она побояла, да ће є послати кући, гди зацѣло не би добро прошла, то є она подраньивала само обману преварени родителя, и пређутала є право своє име. Она є примлѣна у кућу фамилиє Когорданъ, кою є она дуго време навикла сматрати као свою праву постойбину.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Немачки єданъ славанъ астрологъ, као што явля „Ендеп“, одъ 18. ов. мес., прорачунао є да ће се 13 Юния ове год. планета єдна ударити са земльомъ нашомъ, и да ће после два дана, 15. ист. мес., пропасти светъ.

Да ће се та планета и земля наша доиста ударити то потврђуе и француски єданъ астрологъ; но онъ вели да ће то земльи нашой само толико наудити, као кадъ би мува пала на какву лађу.

— У преговорима са Персиомъ Енглеска труди се да задржи садашня своя заузета положеня у персискимъ заливима.

— Изъ Париза одъ 19. т. м. телеграфираю да француска очекує іошть само саглашенѣ Енглеске па ће онда одма излазити изъ Грчке. Велики князъ Константинъ текъ ће у Априлу доћи у Паризъ.

— Тѣло княгинѣ Ливеновице носиће се изъ Париза у Русию. Она є іошть одъ год. 1812. почела у политики важити; онда є нѣнъ мужъ князъ Ливенъ био посланикъ у Лондону. Нѣнъ мужъ доцније био є воспитатель садашнѣгъ цара рускогъ, и на путованю съ њимъ умр'о є 1839. год. у Риму. Княгиня Ливеновица врати се у Паризъ гдѣ є непрестано седила. Она є стаяла непрестано у корешподенціи са владѣтельима и великимъ државницима. Она има написано своє житиє, и млоги радо очекую да се исто печата.

Примѣтба. У 10. бр. Српски новина печатанъ є єданъ чланакъ подъ „Л. П. Н.“ коє ништа друго незначи него моє име. Я знаюћи добро да убиям цену т. є. умалява пренумеранте, кадъ пренумеранти єдни новина траже друге новине да виде шта учредникъ њнови новина пише; морамъ овдѣ примѣтити да онай чланакъ у толико є само мой што самъ због тога што є мой листъ одвећъ мали, имена членова одбора за споменикъ и шта є заключено г. учред. Српски новина послао. А г. учред. Српски новина, кадъ є написао или одъ кога другогъ онай написанъ чланакъ са „Л. П. Н.“ печатао, могао є добро знати да то мени неиде у рачунъ. Єръ кадъ би гости примѣтили да кафеция иде у другу кафану да пиє кафу, онда би и они сви оставили нѣгову кафану. Зато држимъ да є пробитачно за моє новине, овомъ примѣтбомъ явити моимъ гг. пренумерантима, да оно ниє мой чланакъ, и да я незнамъ одкудъ на нѣму она писмена мога имена.

Учр. Шум. Л. П. Н“

ФИЛИПА МОРТОНА
СТОВАРИШТЕ ХАЉИНА
ИЗЪ ПЕШТЕ

Препоручує се почитаємомъ публикуму у призрение, Дућанъ є са найбољимъ изборомъ готови

ХАЉИНА ЗА БАЛОВЕ

као фраковима француским, капутима, панталонама, пруслуцима по найновіой моди снабдѣвенъ.

Свака о свакой сорти наручбине за наступаюће пролеће прима се, и свагда ће се брзо и на найбољи начинъ извршити.

Стовариште овы готови хаљина налази се овде у чаршіи у кући г. ШОПОВИЋА, а у Пешти Наєнмаркт-плацъ № 15.

PHILIPP MORTONS
KLEIDER-NIEDERLAGE
aus PESTH

Empfiehlt sich einem hochgeehrten P. T. Publicum zur geneigten Beachtung. Das Lager ist auf das reichhaltigste

in Baal-Anzügen

als: SALON FRACKS, CAPOUTS de FRANCE BEINKLEIDER et GILETS, nach der allerneuesten Façon assortirt.

Bestellungen für die nächste Frühjahr-Saison jeden Umfanges werden angenommen, und stets prompt und solid effectuirt.

Das Verkaufslocal befindet sich in der Csarschia im SCHOPOWITS'schen Hause, in Pesth Neumarckt-Platz № 15. (2—3)

(2—3) Подписани има у ливади своіой у Годомину близу Смедерева 130 кола врло лепа сена на продаю, съ врло умереномъ ценомъ.

Ко би хтео стоку онде ранити; ја ћу му драговольно уступити.

У Смедереву 17. Ян. 1857.

Іованча Райковићъ
трговацъ изъ Смедерева.

(3—3) Кодъ подписаногъ има на продаю веће количество суво самлеваногъ и на нѣговой машини за просеянѣ фино просеяногъ брашна одъ ражи найболѣ сорте; — исто тако и врло лепогъ семена одъ детелине, коє є на собственой нѣговой њиви произведено, и зато за овдашню землю особито сходно, а прво до садъ у нашемъ отечеству подигнуто; ко би дакле одъ тогъ ражногъ брашна или детелиновогъ семена више или манѣ количине купити желио нека се обрати на подписаногъ.

У Београду 18. Января 1857. год.

Антоніе Немецъ притяжатель воденице на мокромъ лугу кодъ Београда.

У Кньигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 29. Јануария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 13.**

Мирођии.

Гробљ! На овомъ свету само су два места за одморъ човеку опредѣлена. Обадва та места узана су и стеснѣна, а то су колевка и гробъ. По правилу и по реду требало би найпре о колевки да говоримо, али кадъ све друго на овомъ свету иде натрашке, и ми ћемо оставити оно што є пре за други путъ, и говорићемо найпре о гроблю. Гробљ є заиста место покоя, али само за мртве, а за живе то є место найвећегъ непокоя; єръ ни єданъ човекъ на свету ние тако тупоглавъ, ни єданъ ние тако узвишенъ у мислима, ни єданъ ние тако каменитъ или силанъ, да му, кадъ крозъ гробљ иде, веко тайно неспокойство и страовита и тужна єза крозъ срце и крозъ душу непроће. Стари Грци и Римляни паметно су чинили што су своє мртваце спаљивали; они су съ тимъ желили да се трагъ смрти што већма може заглади. Човекъ треба често да по гроблю шета, съ десна и съ лева да гледа оне мале брежулке, съ плоче на плочу полако да корача, и далѣ и далѣ да размишлява оне мисли што му се онда у души побуђую. Такве мисли и на томъ месту, водиће га къ смирености, и къ некой тихой побожности. Оно немо ћутанѣ и оно тужно осврнанѣ око себе, найлепше су молитве. Хилядама мали крстића, каменя и споменика стоє, хилядама брежчића єданъ иза другогъ лежи! кои є тай, кои се неће стрести, кадъ помисли, да су то све негда били люди, одили, певали, смеяли се, текли новце, оснивали желѣ безъ края. У свакомъ томъ гробу, подъ свакимъ тимъ знакомъ и плочомъ, стоє несвршене желѣ. Владательи, великаши, безбожници, суетне лепоте, сребролюбци, тирани, и сви они кои какво веће место запремаю у човечѣмъ друштву, и сви надъ коима нека страсть има владу, требало би да чешће шетаю по гроблю, и онда би манѣ зла, манѣ страсти на овомъ свету било. Судови кадъ би у средъ гробля подигнути били, онда би више правде било на свету; кадъ би краљеви, министри, войводе и други њима подобни ковкакзи великаши, свагда найпре по гроблю се шетали па онда о ономе што є за државу важно рѣшавали, онда би много напредние светъ стаяо, много би искренѣе било рѣшавано о ползи обштества а по томе и о ползи поєдини.

Кадъ дакле читателю о гроблю говоримо, хайдемо у гролѣ. Найлепша є шетня по гроблю, кадъ сунце залази, у єсенъ кадъ лишће съ дрва опада, кадъ се трава суши. Изъ далека виде се хиляде гробова, прекрилили брежчиће и долинице, предъ вратима гробаръ сретне те и за утѣху каже ти да є то ново гробљ и да ни єдногъ старијегъ одъ 50 година нема. Съ првимъ коракомъ чинити се да земля на кою стаєшъ помиче се, чини ти се да она трава кою газишъ узправля се и каже ти „немой ме газити я самъ єдинче у майке.“ Корачай далѣ, срешће те люди са ашовима, враћаю се кући са своє наднице; погледай на десно или на лево, види ћешъ гди люди копаю или зидаю гробнице; такве куће у коима ће люди вѣковати озидаю се за неколико сати, а куће у коима може бити неће ни 10 дана човекъ провести зида неколико година. Кадъ будешъ у средъ гробля, стани на какву узвишену плочу, ћутећи слушай и сматрай око себе. Са свию страна долазиће ти гласови туге и плача, видићешъ у црно завијене майке и сестре, како као сеньке по гроблю иду. Мало подалѣ на другомъ гробу нећешъ моћи разпознати, или є црна штатуа, или у жалость занешенъ и укоченъ човекъ. Чућешъ гдѣ мати у жалости, по имену свога сина или кћерь, изъ гроба зове, видићешъ, гдѣ сестра брату цвеће и колаче на гробъ доноси, осетићешъ да є то место неки други светъ, светъ тежке жалости и тишине. Она чуства и осећаня што твоіомъ душомъ онда владаю, само се на томъ месту, у то доба, тимъ околностима побудити могу. То су далеко узвишения осећаня, него што намъ каква найлепша и найвештије представляна драма побудити може. Найлепше написана осећаня и побуђеня на осећанѣ, нису ништа друго него найрђавия копия тога твога положеня и тога твога осећаня. Заустави се на томъ месту подуже, та су твоя осећаня неко нѣжно уживанѣ. То є, ако ниси знао, узвишена поезия у своме оригиналу. Поете, кадъ се труде у своимъ дѣлима, да насъ трону, и да намъ кою сузу измаме, само али одвећъ слабо, подражаваю таквимъ сценама. Кадъ є човекъ тронутъ каквомъ написаномъ, или представляномъ драмомъ, онда самъ себе вара. Суза, кою измами читанѣ „Милтонови ноћи“, смешна є према твоіой сузи, или према твомъ найманѣмъ уздисаю. Читателю, єсенѣ сунце залази, кажи лако-ноћь томе тужномъ месту, и излазећи

изъ те ограде мртви, помисли, да ће и тебе твои пријатељи са ономъ жалостномъ пѣсномъ у то место покоя допратити и ту те оставити и — заборавити. Та врата, и тай путъ неможемо ни єданъ обићи. За живота шетай са често по гроблю, єръ то є храмъ за нѣжне молитве и нѣжна чуствованя. Ту ћешъ само видити богате и сиромае, учене и просте, старе и младе, властне и ништаве, гдѣ съ равномъ нѣжностћу и осећанѣмъ жалости туже. Жалость само срце треба, она узвишава свакогъ човека у неки други светъ. Єднака су чуства, у оногъ богатогъ кадъ грли позлаћени на гробу мермеръ, са чуствама сироте удовице коя сузама залива дрвени крстъ на гробу. Кадъ се читателю, повратишъ изъ овогъ тужногъ места, гди самъ те тако дуго задржавао, немой да у ларми овога света заборавишъ на гроблѣ. Оно ћете свагда опоминяти да си створенъ да будешъ човекъ. Ако те каква пакость или интриге гоне, прошетай се по гроблю, и представи себи оно време после 80 година, и чини ће ти се да видишъ твои непријателя гробове, гди поредъ твога гроба леже. Ако ти какавъ случай или људска пакость и неправда, иманѣ разори и комадъ леба изъ руку ти узме, прошетай се по гроблю, онай погледъ, онай воздухъ, оно осећанѣ, мири те са светомъ, узвишава те у мислима надъ свимъ страстима и надъ свимъ штетама, и доводи те у сажаленѣ према твоимъ непријатељима.

Мале приче.

Како се чудновитимъ начиномъ често врло лукаво намишлѣни планови сами собомъ казне, показуе єданъ догађай, кои се пре неки година у Сѣверной Америки случио:

„Судия єдногъ графстви (окружия) у сѣверной части држава Мисисипи имао є у кући своіой 15—20.000. талира државни новаца. То є лепа сума и злато засенява очи. — Судия рекне своіой жени, да онъ мора неколико дана одпутовати одъ куће по своме послу и препоручи іой, да буде смотрена и пазльива, будући новацъ лежи у томъ и томъ сандуку. Онъ отиде, и нѣгова госпоя остане сама. У вече тогъ истогъ дана лупао є на капию одъ куће єданъ по изгледу отмѣнъ човекъ, и молио є учтиво, да га приме на конакъ. На близу небияше нигди гостилнице, а ноћь є била суморна, ветровита и ладна; госпоя є до душе себи предузела била, да за време одсутства свога мужа никаквогъ странца у кућу непушта; Судия є пакъ съ друге стране лице явно, и гостопримство спадало му є удужность; при томе є странацъ све єднако съ молбама навальивао, и тако се найпосле госпоя приволе, прими га у кућу, и да му єдну спаваћу собу. Те исте ноћи нападну разбойници на кућу, обию и ућу у нутра. Њи бияше троица, и то црнаца или бѣли људи, кои су се порушили. Они прићу кревету госпоиномъ, и закгевали су плаовитимъ гласомъ, да имъ изда 20.000. талира. Бѣдна госпоя викала є за помоћь — но узалудъ; она се морала разбойницима покорити. У соби, гди є странацъ спавао, бияше новацъ. Госпоя отвори врата, и обећа се, да ће одма новацъ донети. Кадъ є пакъ у собу отишла, види она странца, кога є вика и тутнява разбудила, како пуни пиштолѣ. Онъ іой одма пришапне, да се ничегъ не бои, и да се охрабри, — све се іоштъ лепо и срећно свршити и новацъ избавити може: „Ви ћете у леву руку узети новацъ“, рекне странацъ госпои „а десномъ рукомъ опалите пиштоль на црнца, кадъ овай пружи руку, да новацъ узме; съ осталима я ћу самъ бити готовъ“.

Госпоя юначки изврши овай савѣтъ, и єданъ одъ црнаца падне, у истомъ є тренутку и странацъ єдногъ оборио и пробо трећегъ своимъ ловачкимъ ножемъ пре, него што є овай могао избећи и бранити се. Сусѣди разбуђени и узбунѣни овомъ пуцнявомъ, дотрче, да виде, шта се догодило. Они завире мртвимъ црнцима у лице, и тада се на удивленѣ и ужасъ свию покаже, да є црнацъ, когъ є госпоя убила — нѣнъ мужъ, а она друга двоица присни приятельи нѣгови! Причини овогъ разбойничкогъ нападаня лако є било у трагъ ући; што се пакъ лукави судия у рачуну преварио, томе є кривъ голи случай или самъ промисао. Ми нећемо ништа говорити о туги преварене супруге! Гди се изгуби почитанѣ, ту престае и любовь; па ма колико човекъ сажалѣвао, презренѣ заглаћуе жалость.

Двапутъ саранѣна тетка. — Єданъ белгиски листъ явио є слѣдуюћи чудновати догађай:

„Єдна преко 80. година стара госпоя умрла є у селу Лаеру после дуготрайне болести, одъ коеє више година у кревету лежала. Она є имала бити саранѣна два дана после нѣне смрти, и будући є нѣно посмртно иманѣ било незнатно, то су нѣни, любезни сродници при погребу показали найвећу штедню. У место дакле, да по обичаю позову жене, коеє ће мртво тѣло у сандукъ положити, повѣрили су они овай посао тишлѣру, кои є мртвачки сандукъ начинио. Оногъ дана у зору, кадъ є имао бити погребъ, однешенъ є сандукъ преминувше, и она два шегрта, кои су сандукъ донели, оставе га у соби, и отиду, неказавши никоме ништа.

Око десетъ сати доће свештенство и носачи са носилама, да сандукъ понесу (кои се тамо, као и у већой части Европе носи заклоплѣнъ), и да отиду съ њимъ у цркву, гди ће се опело држати. Єданъ одъ носача примѣти своимъ другу до себе, да му се сандукъ чини тако лакъ, као да у нѣму нема тѣла, на коеє онай други одговори, да є то сасвимъ природна ствар, будући є покойница била врло сува и одъ дуготрайне болести яко изнурена. Оба носача метнуше затимъ сандукъ на носила, однесу га у цркву, и свештеници сврше обредно опело. Затимъ є сандукъ однешенъ на гроблѣ и тамо саранѣнъ.

Међутимъ нареди се, да се очисти соба, у коіой є покойница лежала и умрла, и на тай конацъ дозову тамо єдну жену. Ова є найпре хтела довести у редъ и изнети постелю, но текъ што є завѣсу испредъ кревета подигла, она ужасно дрекне, и безобзирце полети на врата и потрчи стрмоглавъ низъ басамаке. Цѣла се кућа узруя; ужаснута жена єднако є викала: „Тетка се повампирила, тетка се повампирила“, и одъ стра' падне у несвесть.

Найхрабріи одъ укућана попне се узъ басамаке са некомъ зебньомъ и сумньомъ; но на скоро зачу се доле нѣгова страовита вика: садъ већъ нико више ниє сумняо, да є тетка опетъ изъ гроба устала, и вика и стра' разпростре се по цѣломъ комшилуку.

Најпосле поставе неки питанѣ, да ли є тѣло доиста у сандукъ положено? Тишлѣра позову на испитъ, и слѣдство овогъ питаня било є то, да су оба шегрта нѣгова најпосле признали, да ій є при погледу нагдногъ мртваца такавъ стра' и єза попанула, да су они одма оданде отишли, неиспунивши датъ имъ налогъ, да сироту тетку у сандукъ положе. Ово простодушно признанѣ осиромашило є свѣтъ съ єдномъ суевѣрномъ преєстественомъ гаткомъ; но садъ се породила велика неприлика, како ће се сирѣчь тетка по други путъ сараньивати. Мѣстно свештенство разрѣшило є овай чворъ на врло разуманъ начинъ; оно є сирѣчь рѣшило, да се сандукъ, — почемъ су за покойницу сви црквени обреди већъ єдномъ свршени, — у тишини изъ гроба извади, тѣло сироте тетке унутра положе, и тако безъ сваке далѣ церемоніе по други путъ сарани.

Живо буре. Єдна лађа путовала є пре некогъ времена изъ НюОрлеана у Ню-Іоркъ. Између остали путника бияше и єданъ четрнаестогодишньи дечко, кои є своіомъ веселомъ нарави, а и раскалашнимъ несташлукомъ момке на лађи истина увеселявао, но доста имъ и досађивао. Капетанъ одъ лађе, коме су несташлуци овогъ дечка најпосле додияли, претио є, да ће га ако небуде миранъ, метнути у єдно велико празно буре, и тамо га затворити. Овай пакъ држао є ову претню за шалу, терао є своє несташлуке, као и донде,. и буде најпосле заиста у буре затворенъ. Воздухъ є могао у буре улазити, єръ є чепъ био изваѣенъ. Преко ноћь пакъ дигне се страовита буря, лађа се о єдну стѣну разлупа, и буре се отисне на широко безранично море, као играчка дивльи горостасни таласа. Тридесетъ сати блудило є овако буре по узруяной пучини морской, и најпосле избаце га таласи кодъ предгория Сен-Бла на прибрежіе. Дечко се изъ петни жила напрезао, да се изъ овогъ тесногъ апса избави, но узалудъ, онъ се дакле преда своіой судби, и чекао є тако у найвећемъ очаяню часъ грозне смрти. У то време чуе онъ, да ту наблизу одаю неке краве. „О! кадъ би ій Богъ нанео овамо!“ мишляше дечко. И оне доиста доћу ближе, обилазише око бурета, и єдна између њи махаше репомъ тако близу одушке одъ чепа, да є дечко требао само мало да пружи руку наполѣ па да є увати за репъ; кое онъ тако и учини. Разуме се по себи, да се крава уплашила и рикала; најпосле она нагне бегати, као да є вуци гоне, и повлачила є за собомъ лако чамово буре, неколико стотина корака преко песка и каменя, докъ најпосле обручи непопуцаю и тако буре распадне се. Дечко плакао є одъ радости, и ніе мотрио на то, што се по овомъ чуднаватомъ и рапавомъ путу прилично изубияо; — Богъ є тако заръ хтѣо, да кравльи репъ буде избавитель нѣговогъ живота; онъ онако слабъ, уплашенъ и изубиянъ дигне се изъ своє разлупане тавнице и наиће на скоро на неке рибаре, кои га у єдну оближню варошицу одведу; овди се неколико душевни люди порефене, те му даду 2—3 талира путнога трошка до вароши Коломбає, гди се овай дечко станио, и іоштъ єднако тамо налази.

Набирци

Панаћуръ у развиканой вароши Салерну мора да є нешто изванредно и чудновато. Десетъ хиляда купаца и продаваца, десетъ хиляда любопитльиваца и залудни люди, и десетъ хиляда просяка долазе, и стеку се тамо сваке године. Најбольи пазаръ чине просяци, єръ они не само да просе, него и краду. Човекъ неможе себи представити, колико се краћи догаћа само за єданъ данъ. — А гди су судови и полиция? О томе ни спомена нема; єръ кадъ би свакогъ лопова, џупибатину и угурсуза предъ судъ водили, онда 100 судия неби било довольно, да разправе њиове угурсузлуке; него є тамо сваки свой собствени судия; лопову, кога у дѣлу увате, одвале неколико валяни шамара, и стварь се на томе и сврши. Судови имаю и са самимъ трговцима доста и сувише посла. Ако є на пр. данасъ хиляду куповина заключено, онда сутраданъ има најманѣ петъ стотина парница. Судови би се силнимъ посломъ претрпали, кадъ би они сваку ситницу разправляли; но они на то и немисле. Они опредѣлюю тужительима неизвѣстанъ рокъ, кадъ ће опетъ доћи; на овай начинь може и єдна и друга страна мислити, да има право, и будући се већомъ части за ситне маленкости парниче, то є сваки съ тимъ рѣшеніемъ задоволянъ, и стварь на томе и остане, нити они опетъ иду у судъ.

Мрвице.

Светковина нове године у Бирми (задньо-индиской држави). — У Бирми є врло смешна и чудновата светковина нове године, коя настає са младимъ мѣсецомъ Априла мѣсеца. Предъ свакомъ кућомъ направе се филарете одъ бамбусове трске, 6—8 стопа високе, кое су врло лепо искићене младимъ палмовимъ гранчицама и саксияма са најлепшимъ цвећемъ, тако, да сви сокаци изгледаю као ходници дивни башта. Ово су текъ спреманя за будаласту церемонию, кою Бирманци овомъ приликомъ извршую. Кодъ њи сирѣчь наступи онда обшти ратъ съ водомъ. Свакомъ є слободно да свогъ сусѣда или макогъ мимопролазећегъ водомъ посипа, и обично посипаю мужки женске, а женскинѣ мужкарце. Но главна су лица у той будалаштини дѣца. Тога дана нема ни єдногъ уроћеника у сувимъ альинама, но они су на то спремни и облаче тада најгоре альине.

Малине.

Желишъ ли да кодъ люди увекъ у єднакомъ уваженю стоишъ, то имъ се дай познати, али опетъ да те никада непремере. Твое уваженѣ клоне, чимъ имъ ти пограничну точку способности твои видити дашъ.

Кадъ човекъ умре, то се у чауру завиє гусеница, коя є за простъ скотски ужитакъ створена била и ограниченомъ препитания нагону служила. Благородніе створенѣ произиће, кое одъ небесне росе живи и божественомъ нагону любави служи. О ко би за простомъ чауромъ тужио, кадъ му сіянъ лептиръ пролеће? Ко би се хтео меуне лишити, кадъ плодъ познае, кои изъ нѣ произиће.

Зашто да животъ изъ самоће и дружевногъ саобраштая утканъ небуде, као живописъ изъ светлости и сенки? — Дуваюћи ветрови чине плодоноснима билѣ, али у тихомъ само воздуху напредуе набубрена клица, и цветъ къ расцветаваню своме оће миръ.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „Званични Новина“ постављенъ є Атанасиє Пантелићъ практикантъ попечител. финансиє; за пр. Телеграфисту штаціе београдске; Василиє Поповићъ и Іосифъ Здравковићъ за привр. телеграфисте, и то први при штаціи Ягодинской а други Крагуєвачкой и Коста Прендићъ м. писаръ Суда Алексиначкогъ за привр. телеграфисту штаціе Алексиначке, а привр. телеграфиста исте штаціе Ђорђе Деспотовићъ премештенъ є по потреби службе у Ягодину.

Београдъ 27. Ян. Ноћасъ после поноћи запалило се оно мало зданиє до Совѣта гди су рударско одѣлениє и воени штабъ смештени. Штета є могла велика бити, но брзомъ помоћу сва су званична акта спасена. Између остали што су ревностно гасили, показали су се войници изъ касарне, одъ кои капларъ Миланъ тако се неустрашимо по горећимъ гредама пеняо и гасио, да є пао са висине у ватру, но срећно се опетъ премда ранћенъ спасао. Њгова Свѣтлость изъ уваженя за показану неустрашимость призвао га є данасъ къ себи и произвео га є у чинъ официра, и іоштъ томе и официрске альине поклоніо му. Како г. Попечитель Внутренъ и Дѣла, тако и млоги други сановници били су. Ватра є око 5 сати угашена, кућа є по средини изгорела. Ватра се изнутра появила, и узрокъ є непознатъ.

— 28. Ян. Први ючашньи балъ испао є болѣ него и єдне године до сада што су први балови испали. Друштво є било достабройно, и веселѣ траяло є до 3 сата.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Наєнбургско питанѣ іоштъ ће дуго дипломціи давати посла. Прайска остає при томе да се Хохенцолерска (прайскогъ краля) застава виє са наєнбургскогъ градића, и да се краль прайски непрестано зове и княземъ Наєнбурга. Швайцерска противи се постоянно овомъ зактеваню. Француска є са швайцерске стране. Конференціе о томъ питаню држа ће се у Паризу.

— По извѣстию изъ Беча князъ црногорски Данило доћи ће у Бечъ ови дана.

Огласи.

(1—3) За измиренѣ кредитора Савве Богдановића овдашнѣгъ, имаю се непокретна добра истогъ явномъ и уредномъ лицитациомъ продавати. За продаю ову намѣнѣна су слѣдующа добра Саввина имено: єдна башта одъ 10. плуга землѣ до сами кућа варошн Шабца коя є са воћемъ (шљивама) засађена и сада у найболѣ време раћа као и нешто винограда, кои є такође на родъ настао, са єдномъ ливадомъ покрай истогъ воћа и винограда, у коіой врло лепа трава раћа, и уцѣнѣно є све то скупа у 100. # цес. и єданъ дућанъ на бенской ћупріи постоећи, кои є такође оценѣнъ у 200 # цесарски. Дане за продаю гореизложени добара опредѣлило є Началничество ово 4. 5. 6. мес. Марта т. год. и ономе ће се найпре башта, ако подпуна сума за кредиторе изаће, а ако не, а оно и дућанъ трећегъ дана лицитаціе после подне у 4. сата уступити кои найвише обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 5288. 17. Января 1857. у Шабцу.

(3—3) Подписани има у ливади своіой у Годомину близу Смедерева 130 кола врло лепа сена на продаю, съ врло умереномъ ценомъ.

Ко би хтео стоку онде ранити; я ћу му драговольно уступити.

У Смедереву 17. Ян. 1857.

Іованча Райковићъ
трговацъ изъ Смедерева.

(2—3) Подписани дае свою кућу кадъ „два бела голуба“ постоећу, коя има две собе, сарачану, подрумъ и врло лепу башту одъ 1. Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради явити се.

У Београду 22. Января 1857. год.

Іованъ Куюнџићъ
терзия.

(3—3) Подписани узимамъ честь обявити почитаємой публици, да я у моме собственомъ дућану налазећемъ се спрамъ Лицея, имамъ на продаю сваке сорте мушки готови хальина врло евтином. ценомъ и то: Пелисиера фини, одъ 18 до 24 фор. ср.; капута зимски одъ Велура Шифа са атлазомъ и другомъ свиломъ поставлѣни одъ 14 до 26 фор. ср.; фракова до 20 фор. ср.; капута летньи до 15 фор. ср.; япунцета 14 фор. 30 кр. ср.; панталона штиковани 9 фор. 40 кр. ср.; панталона клотъ одъ црногъ тоскина до 7 фор. ср.; пруслука одъ 2 фор. 30 кр. ср. до 4 фор. ср.

Исто тако и за ГГ. Свештенике имамъ готови хальина.

Димитріе Добринковићъ.

(2—3) Дрва мишлинъ и колубарска има кодъ подписани съ врло угодномъ ценомъ на продаю.

Димитріе Пилавлѣвићъ
и Илия Бошићъ.

(3—3) Долеподписана препоручуємъ мою помодарску трговину за госпоє и господу, коя се трговина налази у кући г Магде Кара-Янкове преко пута одъ Толчинскогъ на Варошкапіи. У истой се може добити свакояке сорте и видова балски коафира, вѣнаца и напрсни мидера; исто тако препоручуємъ се долеподписана, да могу фризирати косу за балъ, и то у моме квартиру за 1. фор. ср., а изванъ куће за 1. фор. и 40. кр. сребра.

Тереза Штолцъ

Стецишта су отворена:

При суду вар. Београда, надъ масома поч. Алексе Докића телеграфиста 7. Февруара.

При истомъ Суду надъ масомъ поч. Димитрия Ђорђевића калфе ђонпископ 7. и. м.

При Суду Окр. Смедеревскогъ надъ масомъ поч. Танаска Петровића рибара 4. Февруара.

При Суду Окр Крагуєвачкогъ надъ масомъ Ивана Милића изъ Г. Трешнѣвице 4. Февруара.

При Суду Окр. Београдскоъ надъ масомъ поч. Коце Вельковића изъ Раковице 20. Февруара.

При Суду Окр. Крагуєвачкогъ надъ масомъ презадуженогъ Димитрия Мильковића берберина 18. Февруара

При Суду Окр. Чачанскогъ надъ масомъ поч. Іована Живковића изъ Чачка 27. Февруара.

У Майданпеку дућанъ подъ № 5 дава ће се подъ кирию лицитациомъ до 1. 2. и 3 Февруара.

При Попечителству внутрени дѣла за граћенѣ нове апсане валѣвскогъ Началничества 8. Февруара.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 31. Јануарија 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 14**

Мале приче.

(Пробитачанъ занатъ) Енглезъ єданъ дође пре две недељ дана посломъ некимъ изъ Довера у Хавръ. Имао є о раменима више кожни кеса, гди се држе новци; а притоме су неколико момака носили за њимъ много путнички ствари. Отуда сваки помисли да ће то бити какавъ новчанъ човекъ, кои є дошао каквомъ поштеномъ шпекулациомъ. — Онъ отиде у прву гостионицу, и тамо заиште найлепши ручакъ. Мѣшћанинъ єданъ нешто га добро узме на око, али га зато опетъ сасвимъ учтиво поздрави, и потруди се додворити се његовогъ повереня. Но и онъ њега врло лепо прими, те іоштъ замоли га да съ њимъ и руча, друштва ради. После ручка пакъ запита га неби ли знао когъ банкера, да му промени неколико мѣница. „Башъ добро“, одговори други. „Я самъ вели и сама банкеръ, и седимъ ту близу, два—три корака одъ гостионице. Па ако су мѣнице одъ добри фирма' па макаръ да износи и 300.000. франака“. — На последнѣ речи, т. є. 300.000. франака, удари банкеръ мало яче гласомъ, а притоме чисто кушаюћи погледа Енглеза у очи. — „Ехъ, то, башъ валя“, одговори овай. „Башъ волимъ што смо се познали. Изволите дакле да идемо;“ — На отиду обоица. Кадъ дођу кући банкеровой, Енглезъ изнесе мѣнице, а банкеръ се учини да ій добро разгледа, па онда се окрене вратима и заключа ій, метне мѣнице у џепъ, извади пиштоль и управи га на Енглеза. „Господине. вели, Ви сте неваляо човекъ. Я васъ знамъ ко сте, єрбо самъ добио о Вама писмо єдно, пре него што ћете доћи овамо. Ви сте били казначей кодъ В. и компание, у Лондону, а я самъ њиовъ коресподентъ. Ви сте имъ украли 300.000. франака у мѣницама, у овимъ истимъ, што су садъ у момъ џепу. Зато Вамъ ій више недамъ, и убићу Васъ на место, ако се усудите силомъ отимати ій натрагъ“. — Енглезъ пакъ ништа се неуплаши, те іоштъ и непромени се у лицу, него само равнодушно рече „о! о!“ Банкеръ на то порадуе се свршеной побѣди, и размећући се рече: „Кажите само хвала Богу што су ваши старіи великодушни, а ви би зацело висили! Они су ми писали да ћете Ви овамо доћи, да да дамъ позора на Васъ, кадъ будете меняли мѣнице„. — Енглезъ опетъ рече само „о! о!“ — Банкеръ настави „кућа гди сте служили и украли мѣнице, оће съ вама великодушно да поступи, па не само праштa вамъ што сте учинили, него се іошъ осврће на жену и децу вашу, па ми є писала да вамъ дамъ у готову новцу шесетъ хиляда франака. Дакле ево вамъ ій, па гледайте те одсадъ поштење живите!“ — Енглезъ прими шесетъ хиляда франака, па неколико пута найучтивіе поклонивши се, бржеболѣ отиде на гвоздени путъ, и одпутуе у Паризъ. Банкеръ пакъ пише у Лондонъ кући оной, коіой су нестале мѣнице, па яви како є свршио што му є наложено, и узео одъ Енглеза мѣнице, а дао му шесетъ хиляда франака. Али се чисто обнезнани, кадъ после три дана добиє на то изъ Лондона писмо, у коме му се явля, да кући, коіой є онъ коресподентъ, нису никадъ никакве мѣнице нестале, нити є Енглезъ онай икадъ био нѣнъ казначей, па зато нека коресподентъ самъ на свою штету узме они шесетъ хиляда франака, што є несмотрено дао варалици. Те тако нашъ банкеръ токъ садъ види да му є Енглезъ вешто подметнуо ногу, те покрао управо њега, а не кућу ону у Лондону; и да му є онай исти изъ Лондона и писао и явио.

— На прибрежию енглески провинция Чезира, Коривелса и од'части Велса има іошть и садъ прибрежни морски разбойника, кои поступаю са разлупанимъ и пострадавшимъ лађама онако варварски и безаконо, као найдивльи африкански народи. Њиове су нрави и обичаи као у найгори разбойника. Они се противе грађанскимъ властима, иду ноћу у четама на грабежъ, крию се по рупама и иза пешчани брежуљака на прибрежию на прибрежию, грабе, шта кои може добавити съ пострадавше лађе, и носе после у своя ятачка смѣстишта у внутрашньость земљ. Ови се разбойници радую западньой бури съ кишомъ и вѣтромъ; єръ они то сматраю као предтечу богате айдучке жетве, и како се гласъ разнесе, да є каква лађа међу оштре стѣне насѣла и разлупана, онда цѣло племе ови разбойника поита прибрежию и тако нестрпельиво очекуе тренутакъ, кадъ ће вѣтаръ њиовъ плѣнъ на суво избацити. Као вуци и ястребови навале они онда на мртве и изумируће, коє последнѣ они често сасвимъ дотуку, и къ небу вапиюћа иступленя догађаю се томъ приликомъ. Да би прстенѣ смакли, одрезую они прсте страдалника, шта више, они често одгризу уши да би минђуше скинули, ако ій другчіимъ начиномъ смакнути немогу. Кадъ кои између њи види надъ водомъ

пливати какавъ денякъ или судъ и буре, онда се онъ највећой опасности излаже, да га само рукомъ дирне; и онда ясно викне: „Ово є моє!“ и по тамошњемъ обичаю онъ є тиме задобио савршено право собствености. При таквомъ кораблекрушенію скупи се често 300—400. овакви разбойника, па и самъ изненаданъ и брзи долазакъ ови люди, кадъ є каква лађа пострадала, задає човеку некакву зебню и страх. Ово су грабљиви вуци и зли дуси морски страдалника.

— Млогима одъ наши читателя можда су іоштъ непознате слѣдующе поединости о трговини скупоцѣни кашмирски шалова. Ови дивно израђени производи азиятске радиности, ушию се у меке коже, и носе се тако преко грдни и дивљи пустара на пазаръ. За продаю єдногъ таковогъ шала потребно є найманѣ три дана. Уговоръ се у највећой тайности заключуе, и при уговараню држе се и купацъ и продавацъ тврдо за руку. Онай, кои први шалъ купи, претвара се, као да га онъ у ништа нецѣни, напротивъ продавацъ изявлюе са сузнимъ очима свою нужду, коя га управо нагонила, разставити се одъ нѣговогъ шала, и то тако упорно и у толикой мѣри, да га често мораю и батинама натерати, да изда продати шалъ. Кадъ є уговоръ већъ свршенъ и стварь предана, онда купацъ и продавацъ пию кафу, клекну и изговоре слѣдующу молитву: „О велики боже! ти кои си заштититель трговаца и ткача шалова, учини да европске жене непрестано буду суетне, лакомислене и помодарке, као што су одъ искона одъ тебе створене, да би наши шалови на западу се продавали по велику цѣну!“ — Садъ већъ има преко 70 година, одкадъ ови безазлени люди у простоти своіой ову по њиовомь начину топлу молитву Богу шилю, и досадъ имъ є Богъ ову молитву свакадъ благонаклоно примао и саслушао.

Камила и њена нарав. — Камиле у карванима, кое еспапъ носе, иду свакадъ по 40—50 у реду, єдна за другомъ, а предъ овимъ одѣленѣмъ яше по єданъ воћа на магарцу, кои првой камили путъ показуе, за ову прву камилу везана є друга танкомъ узицомъ, а тако и све остале по реду, и врло є занимљиво и чудновато, смаграти савршени овай поредакъ и послушность ове преполезне стоке. Кадъ наступе велике врућине, и южно сунце сву бильну природу умрти, и землю и каменѣ пламенитимъ зрацима усия, онда путую карвани ноћу, и праве одморъ у десетъ сати уютру. Негованѣ и надгледанѣ камила оставлѣно є онда дѣци. Смакне ли дѣте првой у реду камили узицу съ главе, онда ова радостно рикне и вѣшто на землю клекне, и дѣца, коя су іой єдва до трбува допирала, одреше съ нѣ велике денькове еспапа, кои съ обе стране висе. Друго дѣте доће съ єднимъ судомъ воде, кое камила поздрави іоштъ радоснимъ рикомъ, и дѣте іой опере губицу ладномъ водомъ и убрише сунѣеромъ. Кадъ є ово пранѣ, кое є камилама врло пріятно, свршено, онда иду оне весело у лугъ и шумаракъ, да прекоданъ, докъ є яко сунце, пасу; и то чине све до єдне по реду; ни єдну немора човекъ гурати или на ню викати, као на нашу теглећу стоку, и оне клекиу наоколо у кругу, у комъ еспапъ прекоданъ у размѣреномъ растоянію лежи. После три сата даде се знакъ, свака камила доће одма клекне између своя два денька, кои се єданъ за другимъ свежу, и тако се за неколико минута цео карванъ крене. Камиле имаю особиту и чудновату наклоность къ дѣци, одъ кои по троє четворо претураю се и скачу по нѣнимъ лећима, и камиле често завуку главу свою у шаторе, гди дѣца спаваю, а грдно имъ тѣло наполѣ лежи, и тамо се играю съ дѣцомъ.

(Присуствие духа єдногъ лекара.) — Бивши управитель луднице у енглеской вароши Гласгову, докторъ Реймбовъ, єданъ веома даровити и за свою струку страстно заузети мужъ, није се ограничавао єдинствено на просте посѣте своимъ съумашедшимъ болестницима, него є и највећу часть свога времена пробавляо у научномъ сматраню ови бѣдни створеня и у разговору съ њима, и тиме, што є онъ слабости свию њи сазнао, прибавио є онъ међу њима толику важность, да су му сви безъ разлике повѣренѣ своє поклонили, и у свему га слушали. Но слобода и неустрашимость, съ коіомъ се онъ са овимъ суманутимъ и бѣсомучнимъ людима мешао, мал' га није єдномъ приликомъ живота стала. — Неколико сирѣчь болестника жалили се нѣму, како имъ се врло рђава и невкусна чорба изъ куйне заведения издає. Да би се о истини њиовогъ казиваня увѣрио отиде онъ съ њима у куйну, и башъ кадъ є хтео куснути кашикомъ чорбу, коя є у грдномъ котлу надъ ватромъ ключала, приступи єданъ одъ бѣсомучни, коега є плаовити изразъ лица изявльивао бѣснило, къ нѣму, и рекне му: Г. Докторе, ви сте угоєни; я самъ увѣренъ, да би одъ васъ била врло валяна наша чорба, кадъ би васъ метнули у овай казанъ. Троица четворица одъ нѣговогъ дружтва одобре съ усклицанѣмъ ово изредно предложенѣ стадоше се церекати и као дивяци рикати, подигну несрећногъ дактора у висину, и хтедоше га бацити у ключану чорбу; но овога на нѣгову срећу умудри Богъ, те у самртномъ страу викне заповедателнимъ гласомъ, као што имъ є и иначе обично говорио: „Станте, будале, заръ сте наумили покварити вашу чорбу?“ — Будале га одма спусте на землю, но обколе га са свию страна, и стадоше га мѣрити дивльимъ и плаовитимъ погледима. „Заръ ви невидите,“ продужи лѣкаръ ладнокрвно, „да ће при свемъ томъ што ће вамъ моє тѣло чорбу поправити, моє панталоне и чизме исту іоштъ горе покварити? зато причекайте мало, докъ се свучемъ, па ћу после одма доћи.“ — Будале нађоше, да лѣкаръ има подпуно право, и пусте га, да отиде и да се свуче; но после неколико тренутака врати се докторъ Реймбовъ съ єдномъ четомъ чувара у куйну, и учини край целомъ овомъ чудноватомъ опиту о поправки чорбе.

(Друштвена кола покойногъ цара рускогъ Николе.) Довольно є већъ познато и доказано, да є царъ Никола поредъ осталога и све оно, што къ повольностима и угодностима живота принадлежи, на найвеличественіи и найскупоцѣніи начинъ здружити старао се. Одъ найманьи ствари, кое су за потребу нуждне, до сами ови за царско лице намѣнѣни кола, одъ найнезнатніи ловачки колеба, до сами дворова у Петрограду, Варшави и Москви, све то доказуе право царско великолѣпиє, вкусъ и богатство. Да се пакъ и наши читательи и о томе болѣ увере, ми ћемо за сада само речена кола узети овде у прегледъ.

Може се сасвимъ за извѣстно узети, да осимъ друштвени кола кральице енглеске, никакови и нигди више у Европи нема, коя би се съ овима у красоти, драгоцести и богатству сравнити могла. Редки ови кола Варшава є место производства, коя тамошнѣмъ заведению коларскомъ на велику честь служе. Све што промишлѣность, радиность, са угодностѣу и цѣли сходно измислити и саединити може, то є при майсторскомъ правлѣню ови кола употребльно и на такавъ начинъ сложено, да целоме само царски, а опетъ никакавъ претеранъ изгледъ дае. Сва су кола одъ самогъ ливеногъ гвожђа, преграде пакъ одъ дрвета, и леже на шестъ точкова. Да се сила разтезаня и врло неприятно дрманѣ кола на начинъ, што больи бити може, умали, употребљена су место повиєни, коя обично на осовинама стое, равна пера, (федери), и ова су опетъ съ дупломъ телећомъ кожомъ навучена, чимъ се притискиванѣ равномерно разделюе и ниянѣ знаменито променьива. Споляшньость кола износи 12 стопа висине, 18 стопа дужине и 5 стопа ширине; унутрашньость пакъ 6 стопа висине и 4 и по стопе ширине.

Споляшность кола. Саставне части, коє су одъ гвожђа, снабдѣвене су са найвкуснiимъ украшенияма и бронзиране су, а основъ є — темель — одъ дрвета са плавимъ лакомъ навученъ. Около крова одъ кола наоди се мали ходникъ са оградомъ по начину арапскомъ, — као што ови съ лишћемъ на стубовима куће и зграде своє украшаваю, — намештенъ и такође бронзиранъ, а више обои врата, крозъ коя се у кола улази, и коя се у ширини кола наоде, начинѣна є круна са мачемъ и скиптромъ, као знакъ царскогъ достоинства. Сама пакъ врата, до кои воде четири врло лепо украшена, изпрегражена, гвоздена басамака, тако су направлѣна, кадъ се єдна отворе, да се у исто време на противной страни наодећа сама собомъ отворе. Къ найважнiимъ споляшньимъ пословима принадлеже такође и кандила — лампе — са обадве стране кола. Кандила су ова тако направлѣна, да и путъ и унутрашньость кола осветляваю, и имаю свой собствени механизамъ, да се светльсть по вольи умложити може.

Унутрашньостъ кола састои се изъ три одѣленя, коя су црвенимъ завѣсама одъ дамаске єдно одъ другога разставлѣна. У свакомъ одѣлению наоди се на ножицама одъ ливеногъ гвожђа бела мермерна плоча као асталъ, а остале наодеће се собне ствари такође су одъ скерлетне дамаске и тако начинѣне, да асталъ окружаваю, а при томъ да се додиромъ єднимъ у креветъ преобратити могу. Прозори, кои су и дугачки и широки, одъ дебелогъ су кристалногъ стакла, и да би се путникъ са стране сунца одъ жестоки сунчани зрака сачувати могао, ставлѣне су завѣсе одъ тешке са златомъ везене свиле и снабдѣвене су тешкимъ одъ злата китама и ресама. У обоимъ средньимъ зидовима други одѣленя наоде се висока огледала у златнимъ облогама. Горньи зидови одъ кола украшени су са скупоцѣнимъ изображенияма, коя представляю найкрасние изгледе гвоздени и подземни путова. Таваница є одъ белогъ лака са украшенияма и златнимъ окрайцима снабдѣвена. Обадвоя врата такође су изнутра одъ белогъ лака са златнимъ окрайцима.

Малине.

Височество и сяйность легну съ нама заедно у гробъ. Само споменъ на благородна дѣла прати насъ и съ оне стране гроба. Само бистаръ обзиръ на прошлость осветлява полѣ будућности.

Устезанѣ є покривало притворства, єръ добра душа има постояну силну желю къ саобштаваню.

Болѣ заключи приятельство съ младићемъ него са старцемъ; онай люби люде, а овай мрзи на ньи, єръ се више съ ньима дружити неможе.

Човекъ потребуе радость али и жалость.

Немора се човекъ трудити да страсти изкорени, него да ій руководи и надъ ньима влада, и тако да ій полезнiима учини.

Неки люди осную свезу приятельства, когъ є прво условиє ово: Ако ћешъ да ти приятель останемъ, нетражи никаквогъ приятельства одъ мене.

Кои се хвали да млого приятеля има, у томе познаємъ човека, кои се дае лако варати.

И старости є природа собствене радости приписала, а не, као што рђавъ стихотворацъ последнѣ дѣйство у драми злочесто изради.

Духъ се неда лако убѣдити о чему, кадъ є срдце тронуто.

Неброєна су благодѣяния приятельства као разсуте подкрѣпителне росне капљ по пространомъ предѣлу. Све су оне балсамъ за увенуту природу, и свака поєдина благодѣтельна напая цветакъ, на комъ почива: такова су исто и сладка подкрепленя приятельства.

Я самъ познавао неке женске, коє су изгледале да су чуство само, кадъ су романъ єданъ читале; коє су сасвимъ саучаствовале у повѣстници хероя; коє су се тако яко за положенѣмъ нѣговимъ занеле, да су у несвесть пале: — и те нѣжне душе неимадоше никаквогъ страопочитания спрамъ родителя свои, никакве нѣжности спрамъ деце своє, никаквогъ човечества спрамъ подчинѣни свои.

Шта є човекъ безъ любави? Онъ є странацъ найсветiимъ чуствованияма природе своє! Коме обшта благонаклоность спроћу браће своє срдце непродире ко, глувъ спроћу жалби ньнови и нечуствителанъ спроћу неволя ньнови, само свой беданъ малени добитакъ рачуна: како би се могао тай съ великимъ дѣломъ хвалити, кога вредность и послѣдице вековечито траю.

Ко увекъ ради, шта оће, редко ради шта треба да ради. Оно є велики мужъ, кои волю свою надячати може, и кои нигда неће, шта може, ако то ние сходно здравомъ разуму и честности.

Ласкатель и тако названа болесть ракъ у томе су єдно на друго наликъ, што, почемъ се они већъ єданпутъ нечега докопаю, неможешъ ій отерати, докъ се наймањ меса іошть на томе наоди.

Воспитание младежи предметъ є, кои є найвећегъ внимания владѣтеля достоянъ.

Нису ли люди све злоупотребили? — растения, да изъ ньи отровъ цеде; гвожђе, да єдни друге на зло на-

воде; художества, да средства, какоће єданъ другогъ упропастити, умложе. Како ужасно морепловство незлоупотебише? море є постало крваво позориште, а и воздухъ би по свой прилици таково исто било, само да су они до пута дошли, да науку воздушногъ равновѣсия усавршенствую.

Срце є то, што насъ добродѣтелнима чини; разумъ є више рѣавимъ пословима лепши видъ дао, него да ій є дотерао, да буду добри.

Природа, да све на земльи у дѣлателность постави, задовольила се съ тимъ, што є у срце човечие две желѣ улила, коє су изворъ сваке нѣгове среће и свию нѣгови патня: наклоность къ удовольствама, коя одржанѣ рода нашегъ за цѣль има, и наклоность къ првенству, коя славолюбие и неправичность, чезнѣ и прилѣжание производи.

Само у срдцу обитава цео човекъ; єдинствено ту може онъ срећу свою и миръ свой наћи.

Владѣтельи имаю иляду начина, да народе своє срећнима учине; али само єданъ єдини начинъ имаю, да себи самима праву срећу прибаве, то да любовь свои подайника заслуже.

Храбрость, коя незна ни за какву границу, престає права храбрость биги, и ништа друго ние, него слепа продрзльивость.

Єдинствено желенѣ ние любавь; любавь чувствено разумногъ човека дете є природе и ума, и саєдинителна точка обои. Права любавъ укоренява се у нравствености, као дрво у земльи, али и она, као и оно, найболю свою рану сиса изъ топлогъ, чистогъ небесногъ воздуха, и радостно къ истоме своє гранчице у цветиће узноси. У любави смо саєдинителну точку небеснога и земальскога у човеку нашли.

Само крозъ любавь и крозъ познаванѣ любави постає човекъ човекомъ. Она дає души већи полетъ. Изъ сами прости душа мами она божествие искре; одъ нѣне свете вере свако користолюбиво дѣло пропадне. Она диже човеческу природу у висине, гди трновити ободи живота, туга земамальска, ништа іой немогу; она узвишава душу сврхъ неприятни последа судбине, дає слободу духу, бодрость и животъ къ благоводной дѣятелности.

Све што є приятно лепо є али све лепо ние приятно.

Последньи є найбольи плодъ, кои доцние у топлой души узре: мудрость спрамъ немилостивога, стрпельивость спрамъ нестрпельивога, топлота спрамъ самолюбца, и човеколюбие наспрамъ човеконрзца.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза телеграфираю да є Француска одма се на саєдинењ Влашке и Молдавие рѣшула, и нада се да ће се и Турска на то склонити. Француско правителство непрестано ће се заузимати да своимъ упливомъ у Турской Християнима станѣ побольша.

— И Неапла одъ 16. Ян. пишу: Пре неколико дана, нападне єдунъ свештеникъ у Матери свогд Архиепископа съ ножемъ у олтару, и на место би га пробо да єданъ калуђеръ ние собомъ заклонио; и место своги архипастира ударъ убилца примио и одма умро. Пошто є убилацъ тога убио, юриши на ново на Архиепископа, кои крозъ єдна мала врата и низъ єдне сасвимъ стрмене басамаке нагне бегати, ту га стигне и увати убилацъ, но на срећу у исти ма сплете се Архиепископъ и скобрля се низъ басамаке и повуче са собомъ и убилца, гъѣ га одма увасе и затворе. Папа кадъ є чуо врло се ожалостио. Архиепископъ зове се Росини.

— Енглеске и Француске лађе отишле су да пренесу войске изъ Грчке. До конца Февруара би ће сва Грчка очишћена одъ стране войске.

Огласи.

(1—3) За измиренѣ кредитора Савве Богдановића овдашнѣгъ, имаю се непокретна добра истогъ явномъ и уредномъ лицитациомъ продавати. За продаю ову намѣнѣна су слѣдующа добра Саввина имено: єдна башта одъ 10. плуга землѣ до сами кућа вароши Шабца коя є са воћемъ (шљивама) засаћена и сада у найболѣ време раћа као и нешто винограда, кои є такође на родъ настао, са єдномъ ливадомъ покрай истогъ воћа и винограда, у коіой врло лепа трава раћа, и уцѣнѣно є све то скупа у 100. # цес. и єданъ дућанъ на бенской ћупрії постоећи, кои є такође оценѣнъ у 200 # цесарски. Дане за продаю гореизложени добара опредѣлило є Началничество ово 4. 5. 6. мес. Марта т. год. и ономе ће се найпре башта, ако подпуна сума за кредиторе изиће, а ако не, а оно и дућанъ трећегъ дана лицитацие после подне у 4. сата уступити кои найвише обећао и готовимъ новцемъ платио буде.

№ 5288. 17. Января 1857. у Шабцу.

У кући почившегъ Алексе Маринковића на Сави има на продаю старе добре шливовице како на млого тако и на єданъ аковъ, коме би потребно било нека се погодбе ради преяви кодъ Димитрия Данића на Сави (1—3)

(1—3) Подписани препоручую се и обявлюю почитаємомъ публику да притяжаваю доста добру суму сваке ране као: пшенице, єчма, овса кукуруза, пасуля, брашна. — Коимъ муштериє са доста євтиномъ ценомъ послужити могу, а такођеръ и

ЗА МЕАНЦИЄ

налази се добре Шљивовице на више акова одъ 8. 9. 16. 18. и 20. гради жестине коіомъ ће моћи тако исто євтиномъ ценомъ, муштериє послужити

Београдъ 28. Января 1857.

Карапешићъ и Маргетићъ ортаци на Сави,

(1—3) Кодъ Томе Поповића бирташа „Кодъ Дампфшифа“ идући на Саву, има врло лепа Карловачка вина по 2. гроша ока на продаю. Ко жели на аковъ и на више узети може много євтиније добити.

Ко би се желио іоштъ пренумерирати, моћи ће све броєве Шумадинке одъ нове године добити. Због праздника у суботу неће овай лисвъ изићи

У Књигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 5. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 15**

Мале приче.

Купацъ дѣце. — Єданъ богати Енглезъ, кои се пре неколико година задржавао у єдномъ купатилу у пиренейскимъ планинама, и кои є свакомъ познатъ био због особите нѣгове нарави и оригиналности, учинио є пре краткогъ времена своє у цѣломъ нѣговомъ животу најчудноватиє дѣло. Єднога дана, кадъ башъ бияше недельни вашаръ, опази онъ єдну по изгледу врло сироту, но младу и врло лепу жену, коя є воће продавала, будући є прерано удовицомъ постала и надала се, да тимъ тешкимъ начиномъ живота себе и своє неяко детенце сиротно издржава. Дѣте се башъ край матере своє играло, кадъ є Енглезъ поредъ ньи пролазио. Енглезъ на єданпутъ стане, мѣрио є позадуго майку и дѣте зачуђенимъ очима; затимъ приступи удовици, и рекне іой: „Ви ми се допадате, а и ваше дѣте такође; и я ћу вамъ казати, зашто. Я самъ имао лепу госпоју, коя є здраво на васъ наличила, и коју самъ волео, него мой животъ и цѣо свѣтъ. Она умре на жалость по краткомъ времену, и остави ми єдногъ сина, кои є био иста мати, анђео одъ дѣтета; но и ово на скоро умре. Да би тугу мою загладио и заборавио, путуємъ я свудъ по свѣту, и кадъ случайно гдегодъ видимъ какво мужко дѣте, коє би наликъ било на мога сина Вилияма, я даємъ за нѣга колико годъ родителъи заишту, и одкупимъ га одъ ньи подъ условиємъ, да ћу се я за дѣте и будућность нѣгову старати. Я већъ имамъ четворо у Лондону, коє я съ найвећомъ пажньомъ и брижльивости одгаямъ и воспитавамъ. Онога пакъ између ньи, коє ће у петнаестой своіой години бити найпаметније, и коє буде найвише приличило лику кои я у мислима представлямъ, да би мой незаборављени Вилиямъ у тимъ годинама одъ прилике имао, я ћу усвоити, и тай ће бити наслѣдникъ могъ имена и мога великогъ иманя. Остале пакъ осигура ћу тако, да могу безбрижно и угодно живити. Но ни єдно одъ те деце ниє толико наликъ на мога Вилияма као вашъ синчићъ. Оћете л' ми га продати, я ћу вамъ даги колико годъ заиштете. —“ Мати се нашла дубоко увређена тимъ рѣчма, загрли свога сина и одговори кратко, и опоро: „Господине, я продаємъ трешње а не дѣцу“. — „Стварь ниє тако хитна“, одговори Енглезъ найвећомъ ладнокрвности: „я вамъ даємъ три дана рока на промишленѣ“. — Ядна мати дуго се борила съ мислима о томъ чудноватомъ предложеню; цѣла варошь говорила є о томъ смешномъ догађаю, и Енглезъ би у вароши могао наћи лакоћомъ и десеторо дѣце по єфтину цѣну; но лепа ябучарка доће после три дана къ Енглезу, и рекне му рѣшително: „Я би то држала за велики грѣхъ, кои ми Богъ никадъ не би опростио. кадъ би я моє дѣте подло за новце продала“. — Енглезъ пакъ ниє дао себе лако одбити; онъ є кумио и молио, и приклиняо удовицу Богомъ и животомъ, — узалудъ. Найпосле рекне іой: „Я ћу се обкладити, да ћу я ипакъ ваше дѣте добити; єръ я га морамъ имати. Я самъ се о вама извѣстио: ви сте наликъ на мою покойну Єнну, — оћете ли поћи за мене, па да вашъ синъ заступи мога сина? Я самъ слободанъ и богатъ, и полажемъ то єдино условиє, да се одсадъ зовете Єнна, а вашъ синъ Вилиямъ“. — Удовица є ово предложенѣ млого зреліє промозгала, и ниє требала три дана, да се одсудно рѣши. Она пристане, и садъ є сирота ябучарка лепа и преузношена графица Н.

(Мала шала) Шальивчина єданъ у Берлину баци на єдно место у сокаку завиютакъ єданъ съ печатомъ утврђенъ и съ овимъ яснимъ надписомъ. „100. талира“. Текъ што младићъ єданъ намисли да завиютакъ са землѣ дигне, дотрчи кочияшъ єданъ увераваюћи, да є онъ завиютакъ тай пре видио, а затимъ стиже и надничаръ єданъ наводећи опетъ право своє на тай завиютакъ. Наравно садъ се између ньи породи велика распра и тако се вика заметне, да се сиясетъ света око ньи скупило било. Садъ се опетъ одъ ови, као што наравно у таквимъ догађаима и то бива, ядни заузму за єдногъ, други за другогъ а трећи за трећегъ, и умало да неби до велике озбильности дошло, да ниє одъ присутствуюћи єданъ на ту паметну мисао дошао, да се завиютакъ пре, него што би се за озбильна средства латили, отвори и види какво є управо садржаніе нѣгово. Предлогъ се овай одъ свию препираюћи се страна одобри и завиютакъ се торжествено отвори, кои є на упрепашћенѣ и озбильни смей свию присутствуюћи єдногъ добро увиєногъ слепогъ миша у себи садржавао. Наравно є да є инатъ за овимъ одма край свой имао.

(Ловъ на дивлѣ патке) Очевидацъ єданъ приповѣда, да є собственимъ очима гледао, како у Египту на Нилу патке ватаю. Издубе и лепо изнутра очисте бундеву и-

ли велику тикву, изсеку округлу рупу, колико да исту на главу натући могу, и пробуше две рупе, да крозъ исте гледати могу. Тако наоружани ућу у воду, загнюре се и допливаю изподъ воде до оногъ места, гди се патке наоде. Ту усредъ патака изиђу на воду. Патке се нимало непоплаше одъ бундеве или одъ тикве, кое по површности воде пливаю, и ловацъ зна вешто стоећки тако пливати, да му се ни една часть тѣла изъ воде невиди осимъ главе, на кою е, као што рекосмо, бундева или тиква натучена. За појасъ свой привеже онъ велики џакъ. Тако изподъ воде счепа једну по једну патку за ноге, увуче е унутра у воду и стрпа у свой џакъ, то есть, само ону коя е дебела, угоена, а мршаву одма пусти. Кадъ џакъ свой напуни, загнюри се опетъ и изплива на обалу, гди ловъ свой разпрода.

(Велика удобность за странце у Петрограду) Странцу једномъ, кои е по Петрограду одао, яко су пали у очи намоловани шилтови, кои на зидовима одъ кућа и то одъ земль па до крова куће за означай дућана служе, и на коима се слабо гди наоде надписи са словима, кои би означавали име трговца. Све и сва, што би годь човекъ купити пожелио, на тимъ шилтовима измаловано стои. Ко би желио кафе, шећера или шта друго купити, немора онъ руски језикъ знати, нити икога за то питати, него само треба да на шилтове гледа, па ће му на скоро пасти у очи кафа, шећеръ, чай и т. д., а на некима ће опетъ видити различите увеселяваюће фигуре. кое производство или приуготовляванѣ тій еспапа представляю, на примѣръ: видиће црица, гди шећерну трску сече; кинеза, гди лишће одъ чая савия и т. д. Оће ли ко обућу да купи, видиће на шилту или обућара са шиломъ у руци, или купца гди ципеле проба, измолована. Зажели ли ко кафе или чая пити, то шилтови са представленѣмъ кафеногъ посуђа означаваю кафану, гди се такова пића у найболѣмъ качеству добити могу. Служители точећи у стакла вино, разуме се, све намоловано, означаваю крчме. Кола, одъ найпростій тарница до сами онакови интова, кои би за самогъ цара пристойни били, све е то овде изложено. Више негъ еданпутъ морао самъ я — вели странацъ тай у свомъ описанію —, кадъ поредъ себе никаквогъ пратиоца имао нисамъ, трговца иза тезге нѣгове изазвати наполъ и показати му између млогобройни ствари, кое су на шилту ньиовомъ изложене, рукомъ ону ствар, кою самъ я потребовао. И сме се слободно на честь тамошньи молера шилтова казати, да изображения ньиова ни једногъ странца, кои незна руски језикъ, нигда преварила нису.

(Вкусови у елу различити су.) У Саксонiи е кокошка съ чорбомъ исто тако найприятние ело, као што е у Хамбургу одъ вегуля чорба са зеленимъ грашкомъ са меунама; у Баварской гомбоције (валюшке), у Аустрiи пржено пиле, у Енглеской плумпудингъ (тесто); у Италiи макароне (резанци), и као што Шпаньолацъ безъ цигарета и белогъ лука живити неможе, тако Гренландезу найболѣ оскудѣва, кадъ му нестане рибнѣ масти за пиће. Кинезацъ држи съ истимъ правомъ порцию дебели паукова за найвећу сласть, као што Немци сматраю пастрмке, яребице, райнскогъ лаха (риба, врста сома) и паштете (колаче) одъ гушчије цигерице. Као годь што Перзиянацъ једну дозу (узимакъ) найячегъ опiума (афiуна) съ найвећомъ приятносћу употреблява, тако Киргизъ и Калмикъ младе пацове и лояне свеће за празднично свое ело штеде. — Исто тако радо као што Французъ вечеру свою са салатомъ одъ морски рака и шампанѣромъ свршава, узима Исландезацъ при своioй вечери као найслађи залогай покварене рибе са сирупомъ. (Рибе се те у бурудма држе, али се никоимъ начиномъ пре трошити несмеду докъ годъ савршена трулежь ненаступи. Сирупъ е талогъ одъ шећера.) Па и сами они за людождере познати жители Найсееланда, као и она у унутрашньости Суматре живећа племена Батакара и Дегзкера разликую се међу собомъ у смотреню ньиовогъ найслађегъ залогая. Тако потврђую на примѣръ Найсееландези да е Немацъ млого вкуснiи одъ Американца, а Енглезъ да е сочнiи одъ Шпаньолца, а Батакери увераваю, да имъ мисионерацъ (посланикъ кои безбожнике обраћа у Христову веру) служи за празнично ело, и холандско правителство неможе овимъ врагобима никакову већу повольность учинити, него што овакове посланике у ньиове гудуре шилѣ, гди су досада сви ови као жертва Канибалима своима у део пали.

(*Разлика између мужа и жене.*) Кадъ бацимо погледъ на васцели духовни карактеръ мужкогъ и женскогъ рода, наодимо слѣдующу поглавиту разлику: мужъ е дрзновенъ, предузимателанъ и силанъ; жена е предосторожна, мудра и верна. Мужъ е пунъ самовладѣния и поузданя у себе самогъ; жена е страшльива. Мужъ долази до истине после дугогъ времена и млоготрудно; жена съ еднимъ погледомъ. Онъ мисли; она осећа. Онъ заключуе; она дели исто мнѣние и наклоность. Онъ има духъ; она стрпельивость. Онъ брзо падне у очаяние; она непрестано живи у надежди. Нѣгове су жестоке страсти: честолюбие, любовь къ рату и славолюбие; ньой принадлеже благе страсти: любовь къ деци, къ добродѣтели, къ приятельима. Нѣговъ е разумъ; нѣно е срдце. А тако су исто и у вероисповеданимъ чувствама неједнаки. Нѣгова е вероисповесть разума; нѣна вероисповесть закона. Мужъ мора вероисповеданѣ имати; смиреность е жене независна одъ свию система и найлепша е и найблагородния због любови.

— У једной одъ найотмѣнiи гостионица у вароши Н, догодио се недавно слѣдующи преко мѣре смешанъ случай. Еданъ сирѣчь Енглезъ, кои е недавно тамо дошао, купио е у предградию еданъ простъ мртвачки сандукъ, и даде га донети у свою собу. Почемъ се пакъ никако ние разтолковати могло, какву намѣру има овай здравъ као тресакъ Енглезъ са тимъ мртвачкимъ сандукомъ, а особито кадъ се мало затимъ зачуло у соби Енглеза яко лупанѣ и куцанѣ, држао е газда одъ куће за умѣстно, учинити овомъ Енглезу посѣту са еднимъ случайно ту десивши се полицаемъ, и да га пита за причину овогъ нѣговогъ чудноватогъ владаня. Кадъ су се ови попели горе, нађоше они врата одъ собе изнутра забравлѣна, а Енглезъ е унутри тако силно лупао, куцао и стругао, да онъ задуго ние могао чути куцанѣ на вратма съ поля. Поплашени газда и полицай хтедоше већъ врата обити, да ih ние Енглезъ случайно и самъ отворио, и на ньиова збунѣна и поплашена питаня слѣдующи кратки и ладнокрвни одговоръ дао: „я самъ овай мртвачки сандукъ само изъ тогъ узрока купио, што ми

се нѣгова дугуљаста форма види врло удесна за комотно паковањѣ альина.“ — Ладнокрвни Енглезъ бияше се врло обрадовао, што є нашао єданъ видъ сандука, у комъ се нѣгови фракови и панталоне неће гужвати и преламати, као у обичнимъ краткимъ куферима, и задуго ниє могао понять и себи изяснити стра и упрепашћенѣ свои посѣтителя, кои су се надали каквомъ ужасномъ догађаю, убиству и томе што подобно.

(Добротворство доноси добаръ интересъ) После битке кодъ Дрездне (1813) заостане єданъ аустриски официръ тешко ранѣнъ у Диполдисвалду и уживаше у той вароши кодъ отмѣне фамилиє єдне найближльивию и уважаваня найдостойнию негу, коіой є онъ имао на томе благодарити, што є у мало месеци совршоно здравлѣ своє повратио. Бадава є молио овай при растанку да са златомъ напунѣну кесицу єдну као мали доказъ благодарности нѣгове приме; — ови одбию сваку наплату за чинѣне изъ любови услуге, будући є у то време фамилия ова къ найимућнiима места тога принадлежала. Но четрдесетогодишня зла срећа, коя се надъ фамилиомъ овомъ вила, доведе ій после дотле, да су почемъ є домаћинъ офицровъ умро, удовица и кћери нѣгове, принуђенима се видиле, богате сроднике своє за милосрдиє молити. У горкой невольи своіой дошавши оне у Дрездну, гди су сродници ньиови обитавали, пряспе и писмо одъ мѣстне власти аустриске єдне окружне вароши на ньи, изъ когъ су увидили, да є онай официръ, кога су они благородно подворили наслѣдницама нѣговогъ вредногъ домаћина 10.000. форинти сребра у тестаменту своме кой є садъ после смрти нѣгове отворенъ, завѣштао, и тако є наслѣдиє наслѣдницима нѣговимъ, удовици и кћерама предао.

Малине.

Ми се играмо са предсказиваняма, предчувствованяма и сновима, и тиме правимо свакидашньи животъ нашъ важнимъ. Али ако ће садъ животъ самъ важанъ бити, кадъ се све око насъ движе и зуи, онда ће крозъ она привидѣния буря само іоштъ страшния бити. Зато нека остає суєвѣрие, као найшкодльивиє, шта се у човека уселити може, омрзнуто.

Болѣ є праведно сиромашанъ, него неправедно богатъ бити. Оно узбуђуе сажаленѣ, овомъ наскоро слѣдуе каштига.

Уманъ човекъ налази скоро све да є смешно, разборитъ скоро ништа.

Са страстима є, као — са свачимъ на свету. Мало шкоди мало; премлого є нездраво; и вода, коя є за пиће добра, неваля у обући.

Како є лепа добродѣтель! Увекъ є зелено лишће њно, увекъ трае мирисъ њнъ, увекъ су лековите силе њне. Она украшава празднычну трапезу, она крунише невесту предъ брачнимъ олтаромъ, съ ньомъ є богиня любави крунусана.

Неможе срећа нигда са обадве пуне руке доћи. Или намъ даде волю на єло, а ништа за єло, као што бива кодъ сиромака, кои су здрави; или намъ даде богатъ ручакъ, а одузме намъ волю на єло, као што то бива кодъ богатоша, кои излишность имаю а уживати немогу.

Кадъ би се човекъ одао свакой неповольности, коя му се случи, то онъ неби ништа друго за то добио, него болести.

Ми смо моралногъ произхођеня; найвише морално суштество овай є законъ и ову слободу у нама поставило. Наше є опредѣленѣ морално, оно є — самозаслужено блаженство. Съ нама є, као моралнимъ створенямa, основана намера на вечитость, позивъ точно испуняваги, овай повинуюћи се надчувствени законъ у нама, мора се са заслуженимъ за то блаженствомъ у другомъ свету, а не на овомъ чувственомъ, изравнати.

Сваки човекъ при улазку у овай светъ добия цедулю одъ ове разнобойне лутрие; али нѣгова снага опредѣлюе улогъ, нѣгово облагороћенѣ добитъ.

Право постигнута и съ мудрошћу употреблѣна, сва су опредѣленя неба, добра, и ако насъ она таки съ ньиовимъ страшнимъ погледомъ поплаше, ипакъ су већа часть зала преобучени благослови.

Разумъ и добродѣтель єдина су лепота и єдино благополучиє свию ствари. Безъ ньи уздише створенѣ у свима своимъ царствама.

Свака добродѣтель носи у карактеру, у комъ се она снажно развила, више или манѣ бою природности. Али саме природности добродѣтельи, или правилние речено, добродѣтельи подобна природности свойства, нечине човеку ништа више чести, него животиняма, у коима ми нешто подобно примѣчавамо. Тако похвалуємо у лафу дрзновеность, у агнѣту мирноћу, у псету верность.

Истина є основни законъ приятельства.

Човекъ є на смрть роћенъ. Умрети, учити и мудровати одкако є, сматрано є за єдно исто; єръ у истини ниє светъ овай приуготовляваня место, или смо ми найбѣднія створеня.

Любоморность є ватра у сувомъ трню, разпали се она брзо, али угасити тешко.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

— По гласу „Званични новина“ поставлѣнъ є г. Любомиръ Тодоровићъ за канцелисту гл. контроле — г. Васа Живановићъ телеграфиста смедеревске штације по молби разрѣшенъ є одъ службе.

В. 5. *Февр.* Неможемо се уздржати да кою речь непроговоримо о веселю коє є пуна три прошла дана траяло. Г. ђорђе Ценићъ секретарь касацион. суда вѣнчао се са кћери г. Миаила Гарашанина. Млогобройни сватови на колима и на коньима ради болѣгъ веселя ишли су у Гроцку, гдѣ є и вѣнчанѣ било. У прошлу суботу и неделю траяло є непрестано веселѣ у Гроцкой и ноћу и даню. Текъ су се юче сватови у Београдъ повратили и у кући младоженѣ до мрака веселѣ продужили. У Болечу ручало се, гдѣ су одъ стране девоячке найпре сватови дочекани а после испраћени. На Емеклуку изашли су такође у сретанѣ мдоги конянници. Банда є на коньма ишла. Дочекъ у Гроцкой неможе се описати. У неде-

лю у вече балъ у Гроцкой могао се мерити са баломъ у Београду у свему, само што є у Гроцкой било веће и друштвеније веселѣ. Овакви сватови гдѣ се путує по девойку, гдѣ пушке непрестано пуцаю, гдѣ се хатови утркую, опоминю свакога на оне старинске сватове, коє споминю народне песме.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза являю, да се Француски кабинетъ живо заузео за сѣдиненѣ подунавски княжества, и да по предмету томе г. Талѣранъ, агентъ француски у Влашкой, добио є важна наставленя. Француски листови труде се доказати, да ће ово сѣдиненѣ бити пробитачно како за сама княжества, тако и за турску а и читаву Европу, даводећи, да ће се томе сѣдиненю само Енглеска и Аустрия противити. Аустриски пакъ и Енглески листови воюю противъ овогъ сѣдиненя изъ свию сила, доказуюћи да ће то сѣдиненѣ бити заметакъ нови и опасни размирица, коє ће Европу посвой прилици у ратъ уплести, и да ће се тиме сасвимъ на руку ићи рускимъ намѣрама на Дунаву.

— Съ персискогъ бойногъ поля дознаємо садъ обширније поєдиности о паденю персиске тврдинѣ Бендер-Абушира. Персиска войска, коя є изъ града изишла Енглезима на сусрѣтъ, узбиєна є по краткомъ но огорченомъ бою, и повуче се у тврдиню. На то почну Енглези тврдиню обсаднимъ топовима, авантоповима и ракетлама бомбардати, и тако се тврдиня преда са цѣломъ войскомъ и силномъ тамо нагомиланомъ ратномъ заробленомъ справомъ и цебаномъ. Войсковођа енглески пошлѣ команданта неприятельскогъ са єдно 100. виши и нижи персиски официра и отети застава у Бомбай као знакъ побѣде, а осталу войску разпусти кућама своимъ, почемъ су се заклели, да неће више противъ Енглеза воєвати. — Извѣстия са запада являю, да ће се овай ратъ скорим временомъ свршити, и да персиски посланикъ у Паризу Ферук-канъ, већъ о томе преговоре води са лордомъ Ковлаємъ; вѣсти са истока напротивъ сасвимъ су ратоборне, и како изъ Цариграда, тако и изъ Петробурга являю, да є Шахъ персиски прогласио овай ратъ за „народни и свети“ да у Персіи найвеће огорченѣ влада, и да є ратна партая у Техерану сасвимъ превагу добила.

Велики Князъ руски Михаилъ 26. прошлогъ месеца отишио є изъ Турина у Генфъ, одакле ће у Русию.

— Као што „Морнингъ постъ“ одъ 26. Януара явля: Енглеска и Француска позвале су своє трупе изъ Грчке

— Князъ Данило са княгиньомъ 25. Януара дошао є у Которъ, одакле ће као што се говори найпре у Корфъ отићи.

— Изъ Хине долазе намъ извѣстия, да су тамо неке Француске убойне лађе у Колинхини освоиле єдну тврдиню, и преморале тамошнѣгъ гувернера, да отвори слободанъ трговачки саобраштай са Европейцима.

— Приликомъ бомбардираня Кантона оштећени су яко и европски трговци, найвише пакъ енглески; найвећу пакъ штету учинио є огорчени простъ народъ у Кантону, кои є све плячкао, палио и разоравао, што є годъ европско било.

Паризъ 1. Февруара. Велики князъ Константинъ дође ће око половине овога месеца у Туринъ. — Престолонаслѣдника виртембергскогъ (зета удове царице руске) кои є у Ницу отишао, очекую у Паризу.

— Конференціе о Наєнбургскомъ питаню почеће се Марта месеца у Паризу.

— Новонаименовани руски посланикъ при прайскомъ двору Баронъ Бруновъ 23. м. дошао є у Берлинъ.

Огласи.

(3—3) За измиренѣ кредитора Савве Богдановића овдашнѣгъ, имаю се непокретна добра истогъ явномъ и уредномъ лицитациомъ продавати. За продаю ову намѣнѣна су слѣдуюћа добра Саввина имено: єдна башта одъ 10. плуга землѣ до сами кућа вароши Шабца коя є са воћемъ (шљивама) засађена и сада у найболѣ време рађа као и нешто винограда, кои є такође на родъ настао, са єдномъ ливадомъ покрай истогъ воћа и винограда, у коіой врло лепа трава рађа, и уцѣнѣно є све то скупа у 100. # цес. и єданъ дућанъ на бенской ћупрія постоећи, кои є такође оценѣнъ у 200 # цесарски. Дане за продаю гореизложени добара опредѣлило є Начальничество ово 4. 5. 6. мес. Марта т. год. и ономе ће се найпре башта, ако подпуна сума за кредиторе изиће, а ако не, а оно и дућанъ трећегъ дана лицитациє после подне у 4. сата уступити кои найвише обећао и готовимъ новцемъ платно буде.

№ 5288. 17. Януара 1857. у Шабцу.

У кући почившегъ Алексе Маринковића на Сави има на продаю старе добре шливовице како на млого тако и на єданъ аковъ, коме би потребно било нека се погодбе ради преяви кодъ Димитрия Данића на Сави (3—3)

(2—3) Подписани препоручую се и обявлюю почитаємомъ публику да притяжаваю доста добру суму сваке ране као: пшенице, єчма, овса кукуруза, пасуля, брашна. — Коимъ муштериє са доста євтиномъ ценомъ послужити могу, а такођеръ и

ЗА МЕАНЦИЄ

налази се добре Шљивовице на више акова одъ 8. 9. 16. 18. и 20. гради жестине коіомъ ће моћи тако исто євтиномъ ценомъ, муштериє послужити

Београдъ 28. Януара 1857.

Карапешићъ и Маргетићъ
ортаци на Сави,

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа „Кодъ Дампфшифа“ идући на Саву, има врло лепа Карловачка вина по 2. гроша ока на продаю. Ко жели на аковъ и на више узети може млого євтиније добити.

(3—3) Подписани дає своју кућу кодъ „два бела голуба“ постоећу, коя има две собе, сарачану, подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради приявити се.

У Београду 22. Януара 1857. годъ
Іованъ Куюнџићъ
терзия.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 7. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 16.**

Мале приче.

Многозначећи ексеръ. — Єданъ постаръ човекъ имао є две милѣ далеко одъ Лондона єдно лепо польско добро, кое є већъ одъ 500. година у фамилiи нѣговой одъ отца на сина прелазило. Осимъ овога польскогъ добра имао є онъ и одъ лежећи капитала знатне приходе, тако да га є сваки за богатогъ човека држао, кое є онъ заиста и био. Онъ є имао єдинца сина, кои ће ово богатство некадъ наслѣдити. Да би пакъ сина свога метнуо на пробу, преда му отацъ управлянѣ надъ половиномъ целогъ иманя, кадъ є синъ већъ 21. годину навршио.

Но синъ ниє ни нимањ био по ћуди отца. Онъ се одда пиянству, картаню и другимъ пороцима и страстима. За кратко време онъ є не само иманѣ своє разтурио, него се іоштъ и презадужио. Узалудне биау све опомене и мудри савѣти. Найпосле є отацъ, кадъ є већъ на самртной постельи лежао, молио свога безнадежногъ сина, да онъ у случаю томъ, ако га несрећни догађаи упропасте и примораю, да прода своя добра, да баръ стару отчеву кућу, коя є одъ давнашньи времена била собственость нѣгови предака, не прода. Найвећма га є пакъ приклиняо, да ону собу, у коіой онъ умре, за свагда за себе задржи: „То ће ти“, говораше му отацъ, „бити последнѣ склониште, ако га нигди вище на свѣту не будешъ имао“.

Но што є годъ отацъ сина лепше савѣтовао, то є овай све манѣ слушао, и у мѣсто да се мало тргне, онъ по смрти отца не само продужи свой пустъ и неуреданъ животъ, него се іоштъ већма поквари. За неколико година онъ є све наслѣђено иманѣ расточио. Онъ є шта више и стару ону кућу продао, и само последню желю свога отца испунио, сирѣчь ту, што є задржао себи ону собу, да за цѣлога живота у ньой обитава. За кратко време потроши онъ и оно мало новаца, што є за кућу добио, и нѣму ништа друго неостане, него сажалѣнѣ они, кои су му за велику добить, ишли на руку разтурити свое иманѣ и кои су га у пороке увальвали.

И тако є провео онъ неко време у туги, бѣди и тешкой бриги. У углю нѣгове собе стаяше єданъ стари долапъ, кога є онъ до тогъ времена слабо и примѣћавао. На овай долапъ баци онъ садъ свой суморни и очаяни погледъ. Заръ ниє могуће, да є у ономъ орману заостала нека часть родительскогъ иманя? помисли, и ћипи са столице; да своме любопитству удовлетвори. Онъ є све испреметао, но не наће ништа друго, но старе неке папире, и комаде одъ чоє, свиле и платна, остатке очеви альина. Но онъ ипакъ даде себи труда све ове ствари испретурати, догодъ ниє дошао до дна долапа. Но како се онъ упрепасти, кадъ на дну долапа види следующе рѣчи крупнимъ словима написане: „Распикућо! заръ си већъ све проћердао? Заръ си и твою кућу већъ продао? Иди садъ и вѣшай се! У таванской греди наћи ћешъ єданъ велики ексеръ на ту цѣль“.

Каква поразителна стрела за изгубљногъ сина! Самъ отацъ заповѣда му, да се обеси. Уплашено погледи онъ горе у таванъ, и види заиста єданъ подебео ексеръ, о комъ є висио якъ конопацъ. У крайнѣмъ очаянию помисли онъ, да є то нѣгова судбина и воля божия, да онъ следує савѣту родительскомъ. Онъ се попне на єдну столицу, замакне личину око врата, отисне ногомъ столицу, но у мѣсто да остане у воздуху о личини, онъ падне доле о патосъ. Тежина нѣговогъ тѣла истргла є ексеръ заєдно съ єднимъ иверомъ греде, у коіой є закуцанъ био. Изъ єдне рупе у греди покуля садъ на очаяногъ сина силни дукатъ, и овай биняше изванъ себе одъ стра, удивленя и радости. Мудри є отацъ ово сокровиште сакрио у шупльой греди, да би тако свога сина, коега є конацъ и судбину онъ предвиђао, у часу крайнѣгъ очаяня освестио, да къ себи дође, ако є икако могуће.

И ова крайня мѣра покойногъ отца имала є пожелани успѣхъ. Съ єдномъ части сакривеногъ у греди новца могао є онъ одкупити очеву кућу; съ осталимъ новцемъ почео є онъ трговати, и распикућа почео є одъ тогъ времена уредно и штедльиво живити, тако, да є онъ за неколико година стекао іоштъ веће иманѣ, него што є оно било, кое є одъ отца наслѣдио.

(Шальива превара) Шарнасъ, француски богаташъ био є кодъ Лудвига XIV. пажъ, а у исто време служио и међу тѣлохранительима нѣговима. Онъ є имао предъ своимъ польскимъ добромъ у Анжу, врло дугачко шеталиште међу дрвећемъ, кое є одъ куће селянина єдногъ, кои є кроячъ био, сакривено било. Ни Шарнасъ ни отацъ нѣговъ, нису могли никоимъ начиномъ селянина то-

га да приволу да имъ колебу свою пошто било уступи. Шарнасъ почемъ му отацъ умре, покуша наново, не били ма како селянина склонно на то, да му колебу прода, али и то буде опетъ узалудно. Найзадъ, почемъ већъ самъ ниє знао, шта да ради, да би кући своіой опетъ изгледъ прибавио, измисли слѣдующу чудновату шалу.

Кроячъ, коме є кућица та принадлежала, самъ є самцитъ у ньой обитавао. Шарнасъ пошлѣ по нѣга, и поручи му, да є позванъ у дворъ, па да му за нѣгове служительѣ нова униформа, треба. Кроячъ дође. Шарнасъ погоди се съ ньимъ за цену, али то условиє предложи, да дотле изъ куће никудь не крочи, докъ альине сасвимъ готове не буду. Кроячъ пристане на то, па и онъ, као што се разуме, обвеже опетъ одъ своє стране благородника, да му овай за цело то време єло и пиће дає. И тако започне посао.

Садъ Шарнасъ нареди, те се планъ одъ куће и баште кроячеве извади. Затимъ буде одма кућа порушена, и истоветна тако, као што є та била, на єданъ пушкометъ далѣ направлѣна. Такође се покућство онако исто, као што є пре стояло, до саме найситниє стварчице, понамешта. И сама башта, съ наблюдаванѣмъ бившегъ реда, устроєна буде. Место на комъ є кућа одпре стояла, дао є Шарнасъ тако уравнати и очистити, да се ни познати више ниє могло. Напоследку већъ и кроячъ єдно вече съ посломъ своимъ готовъ буде. Шарнасъ задржи га скоро до поноћи, исплати га, и овай оде. Онъ предузме прави путъ крозъ аллее, али му се учини, као да є овай млого дальи, него што є обично до садъ било. Дође до дрвећа, коє му є досадъ за воћу служило, али немогаше кућу свою да нађе. Стане се чудити, очи трти, па напоследку дође му и то у пameть, да не саня, или да се самъ ћаво съ ньимъ неигра. Међутимъ пође далѣ обзираюћи се при свакомъ кораку то на єдну, то на другу страну, и докъ є тако, немогући самъ чуду своме да се начуди, далѣ ишао, падне му на єданпутъ кућа єдна у очи, коя є сасвимъ исто онака, као сушта кућа нѣгова изгледала. Истина ниє на ономе месту, промумла у себи, на комъ є пре неколико дана била, али є ипакь моя кућа! Чудо!! Прегледа є са свию страна, извади ключъ изъ џепа, тури у браву, врата се отворе; уђе у собу, нађе свой креветъ, асталъ, столице — накратко, све у своме надлежноме реду. Сирома кроячъ незнаде садъ самь, шта да мисли, већъ напоследку заключи у себи, да му у глави мозакъ сасвимъ на своме месту нестои. Тако у той мисли и у креветъ легне, толкуюћи и размишляваюћи на сваку руку, па найпосле и заспи.

Сутра данъ дође превареномъ кроячу пameть на своє место; селяни, сусѣди нѣгови, преповеде му шалу богатогъ Шарнаса. Онъ се разгоропади — али се сви шали той смеяше, и самъ краль, кадь га о томе известише, насмея се сладко.

(Индиски лоповъ.) Єданъ Енглезъ преповеда слѣдующи смешни догађай: Єдно вече чувао є єданъ конюшаръ везаногъ испредъ шатора коня своегъ господара; кадъ наєданпутъ приће къ нѣму єданъ странъ човекъ, и рекне му слѣдующе рѣчи: „Приятелю, я ти саветуємъ, да добро на твогъ коня пазишъ, єръ я самь намислио, да га ове ноћи украдемъ.“ После ови рѣчи повуче се онъ на двадесетъ корака натрагъ, и сѣо є са найвећомъ ладнокрвносћу наспрамъ чувара, кои зачућенъ овомъ безобразномъ дрзновеношћу, ниє никако очи съ нѣга — странца — скидао. Међутимъ се и сумрачакъ уватио, и обоица су іошть єднако єданъ према другомъ стаяли, и єданъ на другогъ мотрили. Наєданпутъ пакъ чуе слуга острагъ топотъ коньски копита. Онъ се осврне и гле чуда! нѣговогъ коня нема, а кудъ га є по мраку знао и тражити. У найвећемъ страу устреми се онъ на оногъ мирногъ и таинственогъ странца, да га увати, и као ємца и таоца држи и викао є ясно за помоћь. Но ко ће описати нѣгово удивленѣ, кадъ онъ на ономъ мѣсту, гди є странацъ сѣдио, ништа друго ненађе, него єданъ у землю забоденъ штапъ на комъ є чалма Индиянца стаяла, и око кога є обвиєна била бѣла альина нѣгова, кою є онъ непримѣтно са себе смако. Кадъ се већъ мракъ уватио онда є лоповъ полако све своє альине свуко, и тако ій є вешто око забоденогъ у землю штапа наређао, да сирома чуваръ коня; никако ниє примѣтити могао промѣну; лоповъ се затимъ полако по трбуу као змия оданде подкрао, и извршио тако краћу, почемъ є конопце, за коє є конь привезанъ био, пресекао, на коня узяшио и умак'о. Нѣгове пакъ рѣчи имале су само ту цѣль, да пазльивость чувара обрати на нѣга, а да є одъ коня одврати.

(Препредена краћа) — Єданъ паризки свештеникъ дошао є при излазку изъ цркве у гунгулу, єръ се силни свѣтъ тамо беше десио. На єданпутъ осѣти онъ, да се єдна туђа рука у нѣговъ џепъ, у комъ му є сатъ стано увлачи. Онъ се одма тргне, и увати руку свога найближегъ комшиє, кои є башъ украденъ сатъ у свой џепъ метнути хтео. Свештеникъ хтео є да дигне ларму; и да даде лопова уапсити. Овай пакъ рекне му сасвимъ полако и ти'о „Ако Бога знате господине! немойте ме у несрећу бацати! Метните вашу руку у мой џепъ, и узмите вашъ сатъ сами натрагъ“. Свештеникъ тако и учини безъ млогогъ размишляваня. Но текъ што є онъ завукао руку у џепъ лопова овай му увати руку и стане викати: „За Бога, помозите! Ево єногъ лопова у свештеничкимъ хальинама, држите га да не умакне!“ Околостоећа светина мислила є заиста, да свештеникъ ниє свештеникъ, него преобученъ какавъ лоповъ. И тако є морао сирома оставити лопову сатъ и безъ обзира побећи да би само избегo злоставлянѣ раздражене светине.

— Лордъ Бомбовъ, кои се своимъ юнаштвомъ и трезвеносћу духа узвисио одъ низкогъ степена лађарскогъ момка, до високогъ адмиралскогъ достоинства, бияше у єдной морской битки, у коіой є участвовао, іошть само простъ матрозъ. Топовско ђуле однесе усредъ битке нѣговомъ до нѣга стоећемъ другу єдну ногу. „Брате“, викне му ранѣни, „ти видишъ, я имамъ само єдну ногу, а ти имашъ две; однеси ме лѣкару“. Бембовъ ниє се дуго мислио, него упрти свога ранѣногъ друга на раме, и понесе га преко крова лађе у собу лѣкара. Но узпутъ однесе єдно ђуле ономъ ранѣномъ и главу. У густоме диму, и страовитой пуцняви битке Бембовъ то ниє ни опазио, и продужи мирно свой путъ. Кодъ є са своимъ мртвимъ другомъ приспѣо кодъ лѣкара, рекне онъ лѣкару: „Ево вамъ доносимъ посла“. — За име Бога, шта я знамъ радити съ човекомъ коме є ђуле главу однело?“ запита лѣкаръ. Бембовъ се обазре, и рекне мало срди-

то: „До ђавола! онъ є мене преварио, за главу ніє ми ништи ни спомену, него є само рекѡ, да му є нога однешена“.

(Пияна войска) — У шпаньскомъ рату (подъ старимъ Наполеономъ) нашла є Енглеска войска у вароши Торквемади грдне количине вина, стадоше безъ рачуна пити. Онога дана и сутраданъ лежало є свуди по улицама и авлияма преко 12.000. войника мртви пияни. Кадъ є француски маршалъ Султъ съ войскомъ у ову варошь дошао, морао се онъ 12. сати преко одређеногъ времена забавити у вароши, будући є у нѣговой войсци било іоштъ више пияни момака него и у енглеской. — Кадъ су Енглези Баядоцъ на юришъ отели и оплячкали, нашао є єданъ енглески официръ у єдной цркви три мртва войника, кои су се у ракіи удавили. Єдна сирѣчь пространа подземна коморица у цркви употреблѣна є у ово ратно време за сместиште ракіе. Войници, ушавши унутра, нису имали кадъ, да отворе бурадъ, него ій пробію куршумима, да би брже къ цѣли дошли; ракия истече сва, и у той се коморици направи мало но доста дубоко єзеро. Троица одъ войника яко су се напили, пали су свладани пићемъ, на землю, и удавили се у єзеру одъ одъ препечене ракіе.

(Слутня смрти) — Бивши ађутантъ маршала Бесиєра и Султа, де-Боди, прича у своіой єдной књиги слѣдующе:

„30. Априла 1813. године ноћу бияше главни станъ царско-француске войске у Вайсенфелсу. И маршалъ Бесиєръ, кои є цѣлу кавалерию командовао, спавао є у главномъ стану кодъ Вайсенфелса. Я самъ сутраданъ у ютру доручковао само у друштву са маршаломъ; но я га нађемъ у врло суморномъ расположеню и жалостивогъ, и задуго нисамъ га могао склонити, да се заложи са разнимъ єлима, коя су на софру принешена била; онъ ми є одговарао, да ніе гладанъ; я му на то примѣтимъ, да наше и непріятельске предстраже сасвимъ наблизу єдна наспрамъ други стоє, и да се имамо надати озбильномъ и крвавомъ бою, кои намъ по свой прилици цѣлога дана неће дозволити, да помислимо на нашъ стомакъ. Маршалъ се найпосле склони и рекне: „нека буде по твоіой вольи; па ако ме пре подне згоди смртоносно зрно, оно баръ да неотидемъ гладанъ съ овогъ света.“

Кадъ смо се дигли са софре, даде ми маршалъ ключъ одъ нѣгове путничке торбе и рекне ми: „потражите Бога вамъ писма моє супруге.“ Я то и учинимъ и предамъ му сва та писма. Онъ ій узме и баци ій сва у ватру; а до оногъ времена онъ ій є брижльиво чувао. Войводкиня одъ Истриє (супруга маршала Бесиєра, будући є онъ имао титулу „војводе одъ Истриє“) казивала ми є у доцнія времена, како є маршалъ при полазку и праштаню млогимъ лицама казао, да се онъ неће изъ те войне живъ кући повратити.

Царъ Наполеонъ узяше на коня, а маршалъ Бесиєръ ишао є за њимъ. Лице нѣгово бияше бледо и черте нѣгове изявльивале су тако дубоку жалость и суморность, да ми є то сасвимъ яко у очи падало, и я реknемъ єдномъ другу до себе: „ако дође данасъ до битке, маршалъ ће за цело погинути.“ Битка се заметне Херцогъ одъ Елхингена (єданъ Наполеоновъ маршалъ) заузме се са своіомъ пѣхотомъ село Рипихъ а војвода одъ Истриє (Бесиєръ) спремао се, да проматра онай кланацъ и теснаце, изъ кои є непріятель истиснутъ, будући є онъ туда хтео проћи са своимъ одѣленѣмъ войске. Кадъ є дошао на висину, коя є владала селомъ, онъ се налазио у домашаю єдне батериє топова, кою су непріятельи ту намѣстили, да ватромъ своіомъ држе у власти цѣо друмъ. Прво ђуле, кою є батерия избацила, одкине єдномъ гардейскомъ квартир-майстору одъ польске лаке кавалѣриє главу, кои є више година извршавао кодъ маршала дужность ордонансну. Овай губитакъ яко сневесели херцога одъ Истриє, и онъ се у трку оданде удали. Но после неколико тренутака врати се онъ съ пратньомъ и рекне, показиваюћи рукомъ на мртваца: „овай войникъ мора се саранити, а и царъ би незадоволянъ био, кадъ би видио овде єдногъ мртвогъ нижегъ официра одъ гарде; єръ кадъ би непріятель случайно позицию ову опетъ натрагъ отео, онда би онъ могао помислити, да є гарда узмицала.“

Єдно ђуле, коє є съ те исте батериє избачено, згоди маршала башъ у овомъ тренутку, кадъ є ове речи изговорио, и онъ падне мртавъ съ коня. Лева рука, коіомъ є узду држао, будући є тада башъ дурбинъ у цепъ међао, сасвимъ є размрскана и ђуле му проће крозъ тѣло. Нѣговъ цепни сатъ зауставио се, премда ніе ни найманѣ повређенъ био; онъ и садъ іоштъ показуе сатъ и минутъ, кадъ є маршалъ погинуо; єръ одъ тогъ времена ніе никако ни навиянъ.

Мрвице.

(Право пријательство) Неки несрећни младъ Француз, кои є вавѣкъ потребовао новаца, будући му є финансия била у найвећемъ нереду, но кои се знао вешто помоћи издашномъ кесомъ нѣгови срећніи, посѣтио є єдномъ свога пријателя, именомъ Абу-а, према чиіой є кеси особиту наклоность осећаао, будући є Абу нѣму свакадъ готовосћу узаймльивао, безъ да є после яко навальивао на нѣга, да му заямъ врати. „Добро ютро, любазни пријателю!“, рекне онай први као безъ душе и хитно, „опрости ми што те узнемуравамъ; я самъ само дошао, да ми узаймишъ десетъ дуката!“ — „Я немамъ пара за узаймльиванѣ“, одговори Абу. — „Пријателю я морамъ десетъ дуката имати“, повтори онай први. — Я ти ипакъ кажемъ, да немамъ новаца за даванѣ. — „Онда ми остає іоштъ єдно ужасно средство!“, викне овай неуредникъ съ изразоми туге и очаяния. — „А то би било?“, рекне Абу. — „Да скочимъ у Сену (рѣку)!“ — „Лудо, шта си наумио! но ти то зацѣло нећешъ учинити; та заръ не видишъ, да є Сена сва замрзла? — Е, пријателю кадъ є већъ дотле дошло съ тобомъ“, рекне Абу сажалително, „онда нећу, да се замномъ говори, да самъ ти последню услугу одрекао! . . . . „О, мой добри и племенити пријателю! Ти си се дакле само шалио, а у ствари ти ми твою помоћь нећешъ одрећи, . . . рекне сасвимъ радостно онай први, мислећи, да є са своіомъ очаятелномъ претньомъ срце пријателя свога тронуо и разжалио. —„ Ево два франка“, рекне Абу ладнокрвно, тиме ћешъ баръ моћи наймити кога, да ти разлупа ледъ на реки Сени па онда скочи у воду.

Малине.

Само є дѣятелность животъ, а радъ є уживанѣ.

О какву радость срце човеческо осећати може, ако є оно іоштъ невино.

Непрепири се съ незналицама; они се недаду убѣдити, єръ они недаду радо незнанѣ њино познати.

Богатства дворе мудрога, а господаре надъ будаломъ.

Мударъ никада неће рећи, него оће дѣло.

Богатство ниє увекъ благополучиє.

Ползуй се съ временомъ, оно се, добро упамти, нигда више невраћа!

Ко непрестано само одъ єдне радости другой трчи; ко нарочито само у кругу чувственя удовольства тумара: тай губи, размеће и разсипа свой животъ, али га неужива. Такавъ начинъ живота отвора сасма брзо оне изворе досаде, гнушаня, неповольности, кои се, кадъ већъ єданпутъ потеку, тешко опетъ затворити даю. Такавъ начинъ живота необходимо доводи дуго време, тога непріятеля свію задовольства, и нити се съ опредѣленѣмъ нити са силама човеческимъ подудара. Изнуренѣ тѣла, ослабленѣ духа, слабость и немоћь къ далѣмъ ужитку, необходима су, неизбѣжна слѣдства, коя раниє или доцниє, текъ зацело, изъ тога произлазе.

Зачуди се свачемъ или ничемъ. Што човекъ у другомъ већъ часу живота свога живити непрестане, свакидашнѣ є, али ипакъ веће чудо, него кадъ би просякъ кралѣмъ постао.

О ти, кои си добродѣтель твою пренебрегао, савесть твою уцвелио: непрестано ћешъ тамо амо блудити, мира нећешъ нигда наћи: и бадава ћешъ за уживанѣмъ живота чезнути.

Іоштъ ми непознаємо границе савршенства човеческогъ. Престанакъ, кои ми мислимо да увиђамо, само є привиданъ. Органъ, тѣло може остарити, али оно не. Нѣгове се силе узвишаваю употребленѣмъ, а тимъ се истимъ и разлучаваю за будуће траянѣ.

Загонетке и одгонетке.

Колико у Библіи има писмена? — Шестъ. Гди се налази найстариє царство? — У оче-нашу. Гди вреће држе совѣтъ и засѣданиє? — У воденики. Коима више очію, него што година има дана? — Онай кои се првогъ Јануара роди. Тагино дете, мамино дете, а ничій синъ — кћи. Съ чиме се починѣ данъ? — съ добро (д.)

Зашто — зато.

Зашто люди кажу да є несрећа кадъ зецъ претрчи путъ? — Зато єръ да є среће онъ неби трчао него би ставо печенъ на асталу.

Зашто петао зажмури кадъ пева? — зато, да кокоши мисле да онъ то зна на паметь. Зашто люди обично радо о туђимъ погрешкама говоре? — зато да би сами своє погрешке уманьивали.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Вѣсти изъ Кине одъ 19. Јануара являю: да є царъ кинезки миру наклонѣнъ, и да є гувернеръ Єхъ сбаченъ и на нѣгово место Елингъ поставлѣнъ.

— Званично є већъ явлѣно да ће се конференциє због Наєнбурга у Паризу држати, и почеће при свршетку овогъ месеца.

— Персиски посланикъ Ферук-канъ рѣшио се да иде у Лондонъ, нѣгови разговори са енглескимъ државницима миролюбиви су, и савъ є изгледъ да ће се сва размирица са Енглескомъ и Персиомъ безъ рата свршити.

— Воєни француски министеръ издао є налогъ да се у Тулону што пре сврши єдна линейна лађа и єдна фрегата, како би се кадъ руски вел. князъ Константинъ тамо дође, предъ њимъ у море могле спустити, и тиме нѣговъ дођекъ увеличати.

— Царъ аустриски и царица кои сада по Италіи путую и велике милостинѣ чине, путоваће у Маю месецу и по целой Мадарской, и већъ гди-кое припреме предузимаю се за тай дочекъ.

— Изъ Париза пишу да министеръ иностранн дѣла графъ Валевски нестои найболѣ кодъ цара, и да може сваки данъ промена бити.

Огласи.

(3—3) Подписани препоручую се и обявлюю почитаємомъ публикуму да притяжаваю доста добру суму сваке ране као: пшенице, єчма, овса кукуруза, пасуля, брашна. — Коимъ муштериє са доста євтиномъ ценомъ послужити могу, а такођеръ и

ЗА МЕАНЦИЄ

налази се добре Шљивовице на више акова одъ 8. 9. 16. 18. и 20. гради жестине коіомъ ће моћи тако исто євтиномъ ценомъ, муштериє послужити

Београдъ 28. Јануара 1857.

Карапешићъ и Маргетићъ
ортаци на Сави,

(3—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа „Кодъ Дампфшифа“ идући на Саву, има врло лепа Карловачка вина по 2. гроша ока на продаю. Ко жели на аковъ и на више узети може много євтиније добити.

Стецишта су отворена:

При Суду Окр. Валѣвскогъ надъ масомъ поч. Максима Крстића изъ Валѣва до 25. о. м.

При Суду Окр. Црнорѣчкогъ надъ масомъ поч. Живана Ратковића изъ Планинице до 11. Марта.

При Суду Окр. Рудничкогъ надъ масомъ презадуженогъ Василия Даниловића изъ Рудника до 6. Марта.

При истомъ Суду надъ масомъ презадуженогъ Вучка Милића изъ Брезне 11 Марта.

При Суду Крагуєвачкомъ надъ масомъ поч. г. Петра Марковића бив. члена до 11. Марта.

При Суду Црнорѣчкомъ надъ масомъ безъ наслѣдника умрлогъ Косте Митровића изъ Лесковца у Турской до 1. Априла.

Продаваће се:

Начал. Ок. Подринскогъ лицитира ће зиданѣ єдногъ здания за школу у Крупню 25. 26. и 27. о. м.

Нач. Ок. Рудничкогъ продаваће добра Живана Саввића изъ Лютовнице 15. 16. и 17. о. м.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 9. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА
КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 17.**

Колумбъ.

Іоштъ у древности служила є Индия за удивленіе. Тамо се тражило дубоко знанѣ, изредно художество, а найвише небројено благо. Али до 15. столѣтия други путъ у ту землю ніе био познатъ, осимъ дугачкогъ и опасногъ пута крозъ Бедуине и преко Египта и Абисиніе. Неке су главе себи већъ то питанѣ предложиле, како би се око Африке могло обићи, и пловенѣмъ брже и безбѣдніе у Индию доћи? У 14. и 15. столѣтию били су Португалци найодличніи морепловци, и кралъ Іованъ II. послао є одважногъ мужа Вартоломея Дияса, да тай морски путъ у Индию открије. Онъ открије връ Африке, кое є краль у радости назвао „предгорје добре надежде“, и мислио є да неће бити тежко удаљену Индию наћи.

У то доба појави се други у мислима смѣли мужъ. Шта, мишляше онъ, ніе ли земля округла? Не читамо ли у описаніима путованя, да се Индия у неизмѣрной той дальини къ востоку пружа? и дали се неби могло тамо доћи, све на западъ пловећи? Нису ли португалски морепловци често виђали како су волне морске мртва тѣлеса, вешто урађена дрва, и непознату неку трску са запада овамо терале? И нису ли то знаци, да мора бити землѣ на западу? да л' є грдни океанъ толика морска пустиня, и дали се сва сува земля само на половини земногъ шара стисла? Млого є іошть више о томе размишлявао, и увѣривши се овако о истинитости свога мишленя, заключи да исто у дѣйство приведе.

Кристофоръ Колумбъ — ово є име било памятодостойногъ мужа — роћенъ є у Ћенови. Іоштъ као дете посветио се морепловскомъ заниманю. Нѣговъ високи духъ скоро се увѣрио, да ће онъ безъ знања у геометріи, звездарству и земльопису остати само простъ лађаръ, и и зато се съ найвећомъ ревности одао тимъ наукама. Одъ своє 14. године био є постоянъ на мору; у єдномъ кораблѣкрушенію показао є онъ велико дрзновенѣ и неустрашимо присутствіе духа.

Онъ є био на португалскимъ лађама, кадъ су млоге морске путове одкрили, и доцніе постао є тако вештъ у морепловству, да є мало нѣму равни било.

Користь овогъ предузећа хтео є онъ своме отечеству ћенуи обратити; али нѣгови саотечественици, єдно због великогъ трошка, съ чимъ би се лађе за путъ спремиле, друго због претерани Колумбови идеа, назвали су га ветрогоньомъ. У Лизабону ніе болѣ успѣо; међутимъ є онъ, докъ се трудио, да своє мишленѣ двору шпанскомъ препоручи, послао свога брата у Енглеску, али су ту мислили да саня, и неки є мислио кадъ би се тако далеко пловило, то би се морало све дублѣ и дублѣ низъ воду силазити, да се неби никадъ могло на узвишену површину мора опетъ попети. Напоследку после 5 год. испадне за рукомъ єдномъ Колумбовомъ пријателю, те є благородну Изабелу, кральицу шпанску и супруга нѣногъ Фердинанда склонио, да даду Колумбу три лађе. Уговоромъ єднимъ буде потврђено, да є Колумбъ за главногъ адмирала свију нови мора и за вице краля свију нови земаля и острова, што онъ пронашао буде, наименованъ био; да му десета часть одъ свију прихода припадне, и да сва ова достоинства и сва користь нѣговимъ наслѣдницима остане. Лађе су биле среднѣ и мале; цело людство на лађама састояло се изъ 120 лица, одъ кои се више ньи нерадо примили овогъ, као што се чинило, безразсудногъ предузећа.

Трећегъ Августа 1492. године пре излазка сунца отишла є ова мала флота, у присуству небројено млого гледаоца. Далеко су ій исти гледаоци очима пратили. После неколико дана породи се восточни ветаръ, кои є ову возидбу здраво ускорио. Брзо су све землѣ изчезле. Ужасна мисао за оне люде, кои су се беснећимъ волнама подвргли у таквимъ само собицама, кое су одъ целогъ живогъ света одцеплѣне и опасне и кое су одъ балвана и дасака сграђене; свудъ унаоколо море и небо, непрестано су далѣ и далѣ терани, предвођени одъ єдногъ дрзкогъ човека, кои никакву другу вештину о той цѣли ніе имао, осимъ што га є нѣгово уображенѣ варало! Заиста, ніе требало морнарима замерити, што су се устрашили; и што су проклињяли, онога кои є више одъ сто люди тако ладнокрвно у пропасть водио.

Колумбъ є међутимъ свима ньима своимъ покоємъ удивленіе и поверенѣ улио. Непрестано є онъ стаяо са мѣриломъ и другимъ инштрументима на крову лађе, и бележио є и найманьи случай; само є по неколико часова спавао. Гди є примѣтио да є страшно и опасно, ту є пријательски говорио; своє незадовольне ободра-

вао є обећањима. Ветаръ є све ячe дувао, а лађе су као стреле напредъ летиле. Првогъ Октобра били су они већъ 707 миля одъ свога отечества удаљени. Њиовъ стра' сваки є часъ све већма растио. Садъ имъ се єданъ зрачакъ надежде покаже. Єдно ято птица заустави се на њиову катарку. Али они нису знали да су то морске птице, коє више одъ 100. миля далеко летити могу. После неколико дана било є море са зеленомъ некомъ морскомъ травомъ покривено, да су се лађе у пловеню своме скоро зауставиле. Али трава и птице изчезну, и сиромаси остали су опетъ сами далеко у пустомъ океану. Садъ се породи међу људствомъ овимъ побуна; неки су дошли на ту злу мисао, да Колумба, ако се не би хтео натрагъ вратити, у море баце. Колумбъ се чинио као да њину бунтовну намѣру ниє примѣчавао, и іоштъ єданпутъ му є испало за рукомъ да ій своимъ яснимъ поузданѣмъ утиша; онъ є говорио, да є са своимъ досадашњимъ напредованѣмъ задоволянъ, и да извѣстну надежду има, да ће скоро цѣли доћи.

Птице су се опетъ указивале и изчезавале; сунце се раћа и залази, а лађе су єднако летиле као стреле на западъ. Стра се ови морепловаца преокрену у отчаяниє, и казали су, да неће даль ићи. Садъ напрегне Колумбъ сву снагу свога духа; постояно є онъ њима говорио, да є све узалудъ, онъ неће одъ свогъ предузећа одустати донде, докъ помоћу Божиомъ ненаће Индию. Тежко би онъ садъ могао ову уплашену и узбунѣну чету люди дуже у стеги држати, кадъ се неби показали слѣдуюће ноћи извѣстни трагови, кои су опоминяли, да се у близости землѣ налазе. Трска и гранчице са црвенимъ ягодама и єдна вешто урезана палица пливале су. Сунце є опетъ зашло, Колумбъ є заповедио, да се стража постави, коя ће пазити, неће ли преко ноћь на какву обалу морску наићи, и ономе, кои први землю угледа, обећао є велику награду. Найвећи є немиръ владао на лађи; ни єданъ ниє око затворио. На два сата после поноћи, угледа Колумбъ изъ далека неку светлость. Овай є светлацъ био непостоянъ, часъ є изчезавао, часъ се наново показивао; али Колумбъ є то држао за извѣстни ємацъ землѣ, и зацело око два сата уютру (12. Окт.) загрми пуцнява топова съ лађе, и узвикъ „земля, земля!“ орио се изъ уста свию. Садъ полети єданъ другомъ у наручия, єдни су уздисали одъ радости на прсима други. После првогъ усхићеня, опомену се они своє веће дужности; и сви срдачно узвикну: „Господе Боже, тебе хвалимо ми“, кадъ є ютро приспѣло, угледаю морепловци крозъ радостне сузе, — єданъ лепъ зеленъ островъ предъ собомъ.

Сутра данъ у зору уђу у чамацъ и почну веслати къ земльи, а музика є свирала и барякъ се вио. На обали су се скупили млого обитателя острова, кои су се тако дивили редкямъ овимъ гостима, као што су ій сами на удивлениє побудили. Они су били сасвимъ голи и црвене бакарне боє, безъ браде. Око главе и бокова носили су лепъ венацъ одъ шареногъ птичиєгъ перя. Њиовъ говоръ био є несаюженъ, као у животинѣ. Цео овай родъ люди био є врло подобанъ каквомъ поплашеномъ стаду оваца или срна; и тако су боязльиво, тако хитро тамо амо трчали, и изъ свега што се на њима видило, тако є мало разума произвело, да су Шпанци мислили, да то нису прави люди. Употребление ватре нису они познавали, виюћи се пламенъ држали су они за какво живо створенѣ; неразсудно су ножъ за оштрину счепавали, докъ имъ крвь изъ руку потекла ниє; о землѣдѣлию ништа нису знали: мека клима и плодоносна земля причинявали су имъ непрестано пролеће и давале маніокскогъ корена изобилно и нису ій приморавале, да се брину о топлимъ хальинама и обиталиштама. Велики животиня тамо ниє било, и єданъ европски велики пасъ могао є цело стадо ови плашльиви створеня у бѣгство обратити. Колумбъ богато одѣвенъ и съ голимъ мачемъ у руци стаяо є на врху првогъ чамца, кои є до суве землѣ дошао, да би онъ први био одъ Европеяца, кои у новъ светъ ступа. Нѣму су слѣдовали и други и у неизказаной радости срећно избавленогъ живота, после преко четрдесетодневногъ смртногъ страна колебаюћимъ се даскама, попадаю сви на безбѣдну землю и любили су є са усрдиемъ, онда су подигли єданъ крсть, предъ коимъ су свою побожну молитву очитали. Они су у своимъ одушевленю трчали къ своме адмиралу, грлили га, любили руку и све чинили, да би само ономъ мужу, чиемъ су животу пре неколико дана претили, своє превелико почитанѣ и свою благодарность указали. За Колумба доиста важанъ тренутакъ! єръ є онъ напослѣдакъ оно достигао, што му се као какавъ санъ у души представляло! Садъ є пакъ то предъ нѣговимъ очима удѣйствовано! (свршиће се)

Мале приче.

Єданъ врло добродѣтеланъ човекъ у истоку обдари роба свога са слободомъ, опреми му яку єдну лађу съ потребнимъ стварма, а поредъ тога да му и новаца, да предузме путъ и да у земльи, коя му се допадне срећу себи тражи. У слободу поставленъ навезе се весео на море, но текъ што є мало времена на средъ мора био, али се страшна буря подигне, и све, што є годъ на лађи било, съ лађомъ заєдно пропадне на дно мора, а само се онъ єданъ помоћу пливаня спасе и изиће на острово єдно, коє му се учини да є необитавано. Усамленъ, очаятеланъ, упути се одъ обале долиномъ далѣ, попне се затимъ на мали єданъ брежулякъ, гди му се на єданпутъ лепа, утрвена стазица укаже. Предузме по њоой путъ далѣ и на скоро опази недалеко лежећу єдну велику варошь. Обрадованъ и обнадежденъ обрати онъ кораке своє тамо и не мало се упрепасти, кадъ ближе доће и опази, гди жительи у гомилама нѣму на сусретъ трче, до црне землѣ предъ њимъ се кланяю и усклицаваю: „Добро намъ дошао кралю нашъ!“ донесу га у паради у варошь у єдну огромну, величествену палату, огрну га пурпунимъ огртачемъ, метну му круну на главу, благородници и войници положе заклетву на вѣрность, покорность и привреженость у име целогъ жительства тога острова њиовогъ.

Нови владатель мисляше да є то санъ, но почемъ се мало доцниє освести, да є онъ у истини кралѣмъ постао, дозове къ себи старогъ єдногъ човека, кои є у држави нѣговой први до нѣга био, и кога є судбина, као што се видило, опредѣлила, да съ њимъ кои му є више пута добре совете давао, заєдно надъ островомъ влада, и приятельски га запита; „Кажи ти мени добри приятелю

мой, како се то догодило, да самъ я овде кралѣмъ постао? Зашто ми се толика покорность указуе, као страцу єдномъ? И оће ли то тако до смрти моє траяти?“

„На то ћу ти, господару, одговори старацъ, “изясненѣ дати; слушай ме дакле: Духови, кои сачињаваю жительство државе ове, молили су Бога, да имъ сваке године пошлѣ човека єдногъ, кои ће надъ њима владати. Богъ є саслушо и уважио сузе и молбе њиове и сваке имъ године у єданъ данъ у єданъ сатъ доће одтуда одъ мора човекъ єданъ, кои одма, као што си и ти на престолъ поставлѣнъ буде али влада нѣгова трає само годину дана, затимъ га съ престола баце, одузму му све кралѣвске украсе, войници га одвуку на обалу морску и баце га у лађу, коя га на други пустъ островъ однесе. Тако дакле сваки кои є пре краткогъ времена, тако моћнимъ владателѣмъ био, остане садъ самъ, безъ икаковогъ приятеля, безъ икаковогъ утѣшителя, и проводи жалостанъ, усамлѣнъ животъ. То є судбина свию кралѣва кои су били пре тебе, а та ће иста зацело и твоя бити, єръ тако гласи и наређуе законъ острова овогъ“.

„А єсу ли знали они“, запита далѣ краль, „кои су пре мене овде владали, будућу ту судбу њиову?“

„Єсу господару, сви они то знали, али нису духа имали, да обрате погледъ свой на оно, што имъ угрожава већъ су се само веселили у саданьости; сяйность коя ій є окружавала, заслепила имъ є очи, те нису ништа далѣ видили; тако имъ є изчезла година, безъ да су знали како, и освануо имъ є, ахъ; ужасанъ данъ, безъ да су шта за будуће убожество своє приуготовили“.

Речи ове старогъ саветника продру у душу кралѣву и испуне є са страомъ и бригомъ. Будући є пакъ већъ часть єдна године прошла, то онъ заключи, да остатакъ исте брижльиво на будућность свою обрати. „Ти си ми, мудри човече“, рекне краль старцу, „будућу судбу мою искрено саобштио, ти ћешъ ми знати и средства показати, чимъ я могу оно, што ми предстои умалити“.

„Представи себи,“ одговори старацъ, „да ћешъ исто онако го, као што си на овай островъ дошао, съ нѣга отићи, и да никада више нога твоя на нѣга ступити неће. Оћешъ ли, да будућу судбу твою олакшашъ, то пошльи одавде на необитаєми островъ онай, на кои ћеду те у своє време однети, посленике, кои амбаре зидаю, и дай ове съ раномъ напунити, да у време нужде биће твоє на ничемъ неоскудѣва, ползуй се съ власћу твоіомъ и отвори источнике среће за поздно оно време несвестице; и то ти совѣтуємъ, да почнешъ што пре и да свршишъ што пре, време лети и тренутакъ, кои проће, нигда се више вратити неће; а пре свега мисли на то, да на ономъ месту, гди ћешъ доћи, ништа наћи неће шъ него то, шта си одавде за време среће твоє тамо послао.“

Краль одобри совѣтъ старчевъ. Съ места буду на онай пустъ островъ посленици, а и жительи послани, и што годъ є могао одъ блага, коя є притяжавао, уштедити, употребляваo є на то, да будуће пребивалиште своє украси. Тако доће време, кадъ се онъ круне одрећи морао; али га то нимало неужасне, него є шта више съ великомъ радосћу дочекао магновеніе, да се у нѣгово, њиме самимъ створено царство, пресели. Година протече, баце га съ престола, одузму му све украсе кралѣвске и баце га, као што му є предсказано било, на лађицу єдну, коя га у нѣгово заточеніе однесе. Онъ срећно тамо приспе и славно живляше одъ онога, шта є предосторожность нѣгова тамо у новомъ царству, коє є онъ самъ собомъ створио, прибрала.

(*Просидба на сокаку.*) — Господична Н. млада и лепа девойка посѣтила є Марсель, и била є већъ наумна вратити се родительима своимъ у варошицу Гепъ, премда іой то башъ ніе тако мило било; єръ іой се удобности и увеселения ове велике и богате приморске вароши яко допале. Но све бадава, она є морала одпутовати; коньи бияу упрегнути, и постилионъ већъ є сѣо на своє мѣсто. Іоштъ неколико тренутака, па би дѣвойка далеко одъ красне вароши Марселя била. Но башъ у онай паръ, кадъ се хтела попети на поштанска кола, кадъ є већъ съ єдномъ ногомъ у колима стаяла, осети она, да є неко за руку уватио. Она се обазре, и види непознатогъ у найбольимъ годинама човека, приятни черти и благогъ израза лица у врло избраномъ одѣлу; кога она никадъ до тогъ времена ніе видила. Овай непознати молио є учтиво и срдачно ову дѣвойку, да свой одлазакъ одложи баръ за неколико тренутака, и да га саслуша, шта ће іой саобштити.

„Али я васъ господине непознаємъ,“ одговори збуњена дѣвойка, „шта ви имате мени саобштити?“

Но при свемъ томъ она сиће доле съ кола.

„Ми ћемо се већъ познати и сазнати, господична,“ продужи непознати господинъ, — „но имайте доброту, и немой те ми речь прекинути, я већъ видимъ, да є време сувише кратко, да є постилионъ нестрпельивъ, и да навалюе на полазакъ; но єдна єдина рѣчь све ће вамъ објаснити. Я васъ любимъ, шта више, я васъ обожавамъ, господична моя, и я осећамъ, да безъ васъ живити немогу. Я вамъ дакле подносимъ мою руку и моє имање . . . .

„Али колико има времена, одкадъ се ми познаємо? Я незнамъ шта ово све значи?“

„Я васъ познаємъ текъ одъ єдногъ сата, я самъ васъ садъ текъ први путъ видио, и любавь према вами планула є у мени као муня. Смилуйте се на мене: дайте ми животъ или смрть; оћете ли бити моя супруга или не? Я самъ богатъ, и имамъ преко три стотине хиляда франака иманя; оба моя дѣтета изъ првогъ брака посветила су се духовномъ реду, и я немогу већъ више самъ живити . . . . “

Нашто да развлачимо ову приповедку? Доста є то, да дѣвойка ніе одпутовала у Гепъ. Непознати господинъ искао є безъ одлаганя дѣвойку одъ нѣни родителя, и за кратко време они се вѣнчали.

(*Єни Линдъ.*) Єданъ париски листъ приповѣда слѣдуюћи смешни и занимльиви догађай, кои се прославлѣной и преузношеной пѣвачици Єни Линдъ случио у вароши Кале-у приликомъ прелазка нѣногъ изъ Француске у Енглеску, куда є ишла, да нове лавре побере: Неколико любителя пѣваня смишляли су свакояке планове,

да ма коимъ начиномъ набаве себи то уживанѣ, да чую дивно пѣванѣ ове пѣвачице, и постигли су свою цѣль на слѣдующи начинъ: Три у фине альине обучена господина достойногъ и заиста господскогъ изгледа, оду у кућу, у коіой є Єни Линдъ сѣдила, и ућу преко нѣне волѣ у нѣну собу, будући она ниє никакве посѣте примала. „Изволѣте намъ показати вашъ пасошъ!“ викну они опоро зачућеной пѣвачици. „Нашто то?“, запита она. „Нама є врло жао, но ми смо извѣштени, да єдна госпоя, коя є врло наликъ на прославлѣну пѣвачицу, у нѣно име путує и тако млогимъ неприликама повода дає.“ Єни Линдъ покаже свой пасошъ, господа га прегледаю, и рекну да є тай пасошъ лажльивъ и фаличанъ. Пѣвачица садъ се одъ истине уплаши, и увѣравала ій и клела имъ се, да є она сушта Єни Линдъ. „Има само єдно, и то врло просто средство, коимъ би насъ могли увѣрити, да сте ви права Єни Линдъ,“ одговоре господа „а то є, да намъ за увѣренѣ нешто пѣвате.“ — Єни Линдъ одбиє срдито ово предложенѣ. „А, ви дакле нећете, садъ текъ видимо, да є наша сумня основана. Єни Линдъ ниє имала кудъ, него є пѣвала. „Дивно, прекрасно, божествено!“ викну одушевлѣни и занешени дивнимъ гласомъ слушатељи изъ сусѣдне собе и заори се громовито узклицанѣ. Пѣвачица видила є садъ свою погрешку и замку, у коју є улетила. Но одушевлѣнѣ, коє є она произвела, бияше тако силно, да су є они за опроштенѣ молили съ толикомъ снисходителносћу да имъ є Єни Линдъ ову комедию опростила, и ове варалице отиду, радостни, што су побѣду одржали.

Мрвице.

(Особитости у Персіи.) Персиянке држе истина много на свою лепу косу, но оне ю не плету нити гвожђемъ у коврџице савияю, него іой оставляю нѣнъ природни токъ. Напротивъ тога оне су доста суєтне, те покриваю мѣста гди є коса опала или редка, художественомъ, као ми Европейци. На писанѣ и читанѣ оне врло мало држе. Њиова є забава и радъ шивенѣ и плетенѣ. Исто тако не занимаю се оне ни игромъ ни свиркомъ, премда оне имаю нѣжно за музику чуство; само што оне саме то не упражняваю, него ій свирачи одъ заната свиркомъ и игромъ увеселяваю. Одтудъ є вальда произишла слѣдующа анектода: єдна отмѣна Персиянка, коя є участвовала у увеселяваню у єдномъ европскомъ салону, питала є, зашто не оставе они тай посао слугама. — Яшенѣ є пакъ наймилия забава госпоя персиски; но оне се одъ европски дама само у томе разликую, што не сѣде на коню са стране него яшу као и мушкарци.

(Єданъ Херкулъ у почетку 18 века.) У наша времена одликовали су се чудноватомъ тѣлесномъ снагомъ између млоги други нарочито неки Франке, после Француз Лебесниє, Јулиюсъ Штаркъ и нѣговъ отацъ Карлъ Штаркъ изъ Баварске, а особито Тиролацъ Карлъ Рапо, коме су се у Петробургу и Цариграду, а и цѣломъ свету дивили. Но у почетку прошлогъ вѣка живио є неки Іованъ Карлъ изъ Екенштета, коі би све ове постидио, да є іошт живъ. Онъ стаяше на челу єдне чете комедияша и светски представляча, био є уедно и продавацъ лѣкария и ситница, и показивао є свуда необичну свою тѣлесну снагу. — Онъ є дизао више пута єдномъ рукомъ топъ одъ 3000 фунти (1300 ока) са землѣ и држао га є у руци, докъ ниє чашу вина испио; два коня нису га могла съ мѣста помѣрити; єданъ єдекъ, коі два коня нису могла раскинути, онъ є као конацъ раскинуо; онъ є єданъ ексеръ, коі є био єдну стопу дугачакъ и одъ дебљине палца, увио рукомъ, да є изгледао ексеръ као шрафъ, носио є у зубима єданъ фатъ и по дугачакъ асталъ, а на противномъ краю одъ астала сѣдио є єданъ човекъ; и чинио іошт млоге подобне пробе своіомъ дивномъ тѣлесномъ снагомъ, чему се нѣгови савременаяци нису доста начудити могли.

Онъ є проводио свою вѣштину задуго; а год. 1717 уапшенъ є у Лайпцигу због куповине єдногъ кона. Онъ се сирѣчь наговорити дао, купити єдногъ коня, и то да плати за први ексеръ одъ плоче єданъ пфенигъ, за други два, за трећи четири, за четврги осамъ, и све тако далѣ у удвоєномъ растеню, докъ ниє найпосле на нѣговъ ужасъ дознао, да га є конь стао 58274, талира, коє онъ ниє могао платити. Доцниє давао є онъ представленя и пробе своє снаге у Дрезди. Нѣговъ у бакру изрезанъ ликъ показує осамъ проби нѣгове исполинске тѣлесне снаге. Чудновато є то, да се овай човекъ познаво и мѣшао са многимъ високимъ лицама и славнимъ ученимъ людма, и стаяо є съ њима у писменомъ саобраћаю.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 9. Фебруара. Познато є читательима да одъ скора постои єданъ фондъ одъ 250 дуката, основанъ одъ г. Вучића и г. Илиє Милосављевића Коларца, за држанѣ парастоса свию они што су на войнама за ослобођенѣ отечества нашегъ изгинулл. Данасъ рано држанъ є торжествено тай парастосъ, за изгинувше за вѣру и отечество. Г. Митрополитъ чинодѣйствующи са іошт 12 свештени лица, говорио є сходно слово. Како Свѣтла Княгиня са кћерима, тако и гг. Попечитељи и млоги други Сановници присутствовали су, овомъ лепомъ и благодарномъ спомену.

— Нѣгова Скѣтлость Князъ одпутовала є у Тополу и Крагуєвацъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Неаполя являю о стаю тамошньи ствари врло жалостно. Непрестано іоште затвараю. Немирници прогласили су да ће краль дати оставку.

— По найновиємъ извѣстию изъ Русиє, и царъ Александеръ у почетку месеца Априла путова ће у Ницу гдѣ му се сада мати наоди.

— Графъ Морни све се већма удомаћава у Русіи, онъ є науманъ сада купити єдно велико добро близу Петерсбурга, на име своє жене.

— Изъ Париза являю: да ће се у будуће са францускимъ новинама блажиє поступати, и да неће тако строгимъ одговорностим учредници подлежати као досада.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 12. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА
КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 18**

Колумбъ.

(Свршетакъ)

Колумбъ є са обичномъ формомъ и торжествомъ задобио островъ шпанской круни. Добри Индияници гледали су то, али нису ништа о томе разбирали; премда су питали, по комъ праву страни ови дошляци населѣну землю осваяю. Островъ є носио име Гваснахани; одкровитель назвао га є Сан-Салвадоръ. Колумбъ є съ почетка извѣстно држао, да є на какавъ Индиянцима принадлежећи островъ дошао, и тако доцније се увѣрио, да є нову часть света одкрио. Због ове преваре назвали су обитателѣ оне Индиянца; и текъ доцније су се разликовали ови острови именомъ „Западна Индия“ одъ оне старе одсадъ Источна Индия назване Индиє. Онъ є одкрио іоштъ веће острове, као Кубу, Хаити; приморія су свуда показивала богатство растѣния, лепе предѣле, кристалисанъ изгледъ вода, ясно плаво небо, трептећа сазвѣздия, што они іоштъ никадъ дознали нису. Често су наилазили на мало изображеніе и ратоборніе обитателѣ. Њиови кралѣви звали су се кацике. Єданъ одъ ови приповедао є Колумбу, наравно више знацима него рѣчма, да су ій често непріятельски сусѣди карайбиски острова нападали, заробљенике одвлачили, пекли и єли, Колумбъ є дао кацики разумети, да би онъ хтео на нѣговомъ острову (Хиспаньола или Хаити) єданъ мали градићъ за обрану противу они людождера подићи, и єданъ помоћни гарнизонъ у нѣму оставити, коє врло обрадуе обитателѣ. Колумбъ самъ морао є о своме повратку мислити, єръ му се єдна лађа већъ разбила, а и пратиоци нѣгови нису му били сасвимъ сигурни. Онъ є оставио ту 39. Шпаньолаца, и опоменуо ій да се приятельски обходе са Индиянцима, узме неколико обитателя и производе њиове землѣ, и подъ вѣтрилама крене се натрагъ у Европу.

Єдна страшна буря умало што ніе уништила ове пловце и њиове важне вѣсти. Колумбъ кои є само то гледао да важни задатакъ, кои є онъ садъ постигао, неостане човечеству неодкривенъ, напише хитно єдно извѣстіе на пергамену о своимъ одкровенияма и то добро затвори у єдно буре, и баци га у море. Садъ є очекивао мирно свою судбу. Но опетъ се морао радовати, што є успѣхъ свога предузећа самъ обявио, Небо се развелри и досне Колумбъ у шпаньска пристаништа. Съ каквимъ є радостнимъ узвикомъ био онъ одъ овде налазеће се гомиле люди дочеканъ, коя га є пре 7. месеци са истогъ места гледала, како є на лађама одлазио! Звоно є звонило, топови су пуцали и загушили га тискаюћи се кадъ є онъ са своима съ литиомъ у главну цркву дошао. Дворъ се бавио онда у Барцелони, и Колумбъ морао є целу Шпанию проћи; ово є било прави триумфски походъ, и почемъ є торжествено предъ Фердинандомъ и Изабеломъ, кои су на престолу седили, извѣстиє засведочио, тада є у собранию владало тако усхићенѣ и одушевленѣ, да є Колумбъ мислио, да є ово награда за све трудове и нѣгову жертву; то є био найлепши данъ нѣговогъ живота.

По целой Европи летила є вѣсть о новооткривеномъ свету и све є, нарочито учене люде обузело одушевленѣ и усхићенѣ. Сваки є садъ желио у новъ светъ ићи, да би се са златомъ и сребромъ натоварио и после неколико месеци опетъ вратио. Съ Колумбомъ є скоро 1500. люди одпутовало; нови острови су пронађени и велико богатство скуплѣно. Али сиромаси обитательи били су одъ сребролюбиви Шпаньолаца страшно мучени, и Колумбъ самъ, као странацъ, съ неблагодарносћу є награђенъ био. Краль ніе одржао уговоръ, него є послао єдногъ благодарногъ Шпаньолца за вицекраля, на Колумбово место и овай заповеди многозаслужногъ мужа у гвожће метнути. Краль га є истина опетъ ослободио, али торжествено подтврђена условия уговора ніе му испунио, и премда є онъ іоштъ три путованя предузео и нове землѣ одкрио, опетъ ніе био почитованъ, но є бригомъ и гоненѣмъ притиснутъ свршио онъ 1506. год стазу свога уморногъ живота. Мртво тѣло нѣгово буде на островъ Кубу однешено.

превео съ нѣмачкогъ
Д. Х. Павловићъ.

Мале ствари.

(Особити Просякъ) — Найчудноватіи просякъ, кои намъ се икада появио, дошао є у єдну нѣмачку варошъ, овомъ човеку могло є бити одъ прилике 50 година. Нѣгова є главна цѣль била, да срца люди троне и разжали високимъ изреченияма и крупнимъ рѣчма. Но будући є онъ свой матерньи єзикъ кои є онъ доста збунѣно разумевао високимъ изразима іоштъ већма изопачавао, то є неразговетность нѣговогъ говора превазилазило булазненя

манитогъ. Єдна нѣгова молба, управлѣна устмено на єдно лице гласи овако: „Анѣелски возлюблѣни човече и господине! Будући почемъ се я усуђуємъ, упасти изненада у вашу доброту, — да би вамъ повѣренѣ моє горе у душу попело се, — небесни Богъ, кои то уме наградити благословомъ вишнѣгъ творца на дѣци и цѣломъ потомству до трећегъ и четвртогъ колена у напредъ и натрагъ, єръ я припадамъ вами у скромномъ посртаню, и у одважности убеђења на прекомерно сажалѣнѣ вашегъ особитогъ милосрдия, како би се небо разширило и надъ сиротиньомъ и богатима кога сунце и млоги новци осветляваю; — но сиротиня є врло ружна стварь, коя у сузама ближньи наши жалость и свакояка чувствованя порађа. Добри господине и човече! Доћи ће вече и ютро, кадъ ћемо ми сви бити позвани и на теразиє мерити се, и онда ће онай, кои намъ ниє ништа дао бити у доброти ексикъ, и претегну ће теразиє. И онда ће сиромашакъ доћи и казати: „Ово є онай, кои є имао изобилиє у оскудности благодушия и доброте, и анђео ће полетити са путиромъ, па ће у нѣга покупити сузе, коє су у невольи и свакоякимъ приликама текле, и сасуће ій за олакшанѣ бѣдни у путиръ страдания. Но я овде стоимъ и говоримъ, и нико ме не чує, а то долази изъ тврдога свойства ваше душе и пр. и пр.

Пожертвованѣ єдне супруге. — Господинъ Д. єданъ богатъ землѣ притяжатель изъ єдне африканске француске населбине, дошао є у Француску, узео є єдну любведостойну младу девойку изъ провинциє Нормандиє за жену, и одвео є на своя добра у населбини. Они су две године дана живили у найвећой слоги и њиова срећа іоштъ є већма узвишена роћенѣмъ єдногъ сина. После овогъ времена дошао є єданъ младићъ, роћакъ госпоє Д, у ту населбину и био є за неко време гостъ ове фамилиє, а затимъ є узео квартиръ за себе. Но онъ є ипакъ наставляо посћте тако ревностно и често, да се у господину Д, коме є врела африканска крвь у жилама текла, разпламтило саревнованѣ. Нѣгово саревньиво подозреванѣ ясно се обистини, кадъ му є єданъ одъ нѣгови робова явио, да се роћакъ госпоє Д. у невреме пушта у кућу. Господинъ Д. употреби обично лукавство, казавши кодъ куће, да ће ићи на путь; онъ є пакъ међутимъ изъ оближнѣ куће вребао и стражарио, и видио є у зору оногъ младића излазећа изъ нѣгове куће. У тренутку найдивлѣ ярости убиє онъ роћака изъ пушке. Затимъ є ушао у кућу, и имао є разговоръ са своіомъ женомъ. Одма затимъ предстане онъ суду добровольно и закгевао є, да га осуде. Убійство є било ясно доказана стварь, и ниє се могло никако одрицати, и господинъ Д. ниє ни на єдно питанѣ одговорио. За време траюћегъ судейскогъ изслѣдования предстала є госпоя Д. сама суду, изявила є съ неколико рѣчи, да є она мужа свога преварила и да є то єдини поводъ крвавомъ дѣлу; коє є онъ учинио. Кадъ є све ово изказала, пала є она у несвестъ, и изнели су є наполѣ изъ суднице. У мѣсто да се господинъ Д. стресао и у ярость долазио при погледу своє жене, онъ є био пораженъ тугомъ и очаянѣмъ. Судъ и заклете судиє рѣше, да увреда, каю є онъ претрпио, довольно извинява нѣгово преступлениє, и онъ буде єдногласно одъ сваке казни ослобођенъ. Госпоя Д. изиће изъ куће свога мужа и живила є петъ година у єдномъ бѣдномъ кућерку у найвећой самоћи. После овогъ времена падне г. Д. у тешку болесть, тако, да су већъ и лѣкари дигли одъ нѣга руке. Нѣговъ се последньи часъ све ближе и ближе примицао, но прие него што є изгубио сасвимъ свою свесть и снагу, даде онъ къ себи дозвати гувернера, судиє и остале чиновнике цѣлогъ населя, више свештенство, своє близке сроднике и поверителне приятелѣ, и изяви имъ ясно и съ найвећомъ озбильносћу, — да онъ одъ тешке туге и каяня умире — да га є она у договору, кои є съ њоме после убійства имао, савршено увѣрила, да се оне посћте нѣногъ роћака нису тицале нѣ, него єдне девойке, кою су они били узели подъ своє, — да нѣгова супруга никако ниє дозволити хтела, да онъ чисту истину призна; єръ изъ узрока тога, што є тай погинувши роћакъ био врло богатъ, и што би иманѣ нѣгово по праву наслѣдия имало припасти госпои Д., не би се можда казиваню нѣномъ веровало; па башъ кадъ би га судъ и ослободио, ипакъ би на чести нѣговой остала ляга, и обште би мнѣниє нѣга прећутно осуђивало — Послѣдице ове исповѣсти на смрти лежећегъ супруга биле су тако ненадне, као и околности, коє су ій произвеле. Обште презренѣ, коимъ су до тогъ времена сматрали госпою Д. преобрати се на єданпутъ у одушевлѣно обожаванѣ нѣногъ юначкогъ пожертвованя; избрани членови целогъ саюзногъ друштва оду у скупу у бѣдну колебу госпоє Д., и однесу є у триумфу нѣномъ супругу, кои є скинувши овомъ исповѣсти терет са своє душе, и у чуству радости, што є свою добродѣтелну супругу опетъ кодъ себе видио, набрзо оздравио, и садъ имаю обоє изгледа за дуговѣчни и срећни животъ

М р к и щ е.

(Награда одпадника одъ вѣре.) Єданъ Христианинъ у служби богатогъ єдногъ Турчина пређе у вѣру исламску (потурчи се), и извѣсти о томе свога господара. „Я се томе одъ свегъ срца радуємъ“, одговори му Турчинъ, „но будући ти садъ већъ више несмешъ вина пити, то ћу ти я одсадъ 30 гроша манѣ на месецъ давати, него што си пре имао.“ Притомъ заповедио є газда укућанима, да пазльиво мотре на овогъ вѣроломногъ човека, да неби и нѣга — газду — у чему преварио или покрао.

— У Варшави живляше пре неколико година єданъ браварски калфа, именомъ Миаило Ганенцки. Овай калфа добио є одъ мѣстне власти изъ Ню-Іорка (у сѣверной Америки) писмо, да є нѣговъ роћакъ Іосифъ Ганенцки у той вароши умро, и нѣга поставио за наслѣдника цѣлогъ нѣговогъ иманя коє є износило 2 и по милиона талира. Овакови догађаи нису по себи тако нечувени и чудни; но найсмешниє є ово што слѣдуе: Миаило Ганенцки саслушао є ту вѣсть са найвећомъ ладнокрвности, као какавъ Холандезъ, и изявио є, да ће онъ отићи у Ню-Іоркъ, да прими своє наслѣдиє; но онъ то неће учинити пре, догодъ неизиће време, на коє се онъ кодъ тогъ майстора погодио, коє ће бити текъ Юния месеца идуће године, а то єдинствено изъ тогъ простогъ узрока, што є онъ кодъ тогъ майстора већъ 20 година непрестано радио, и што є онъ за цѣло ово време уживао благоволенѣ свога майстора. Онъ є исто тако тврдо остао при своіой намѣри, узети за жену куварицу свога майстора, єдну добру и радену селянку, коє є онъ њой одавно обећао, и чекао само време, да побольша своє

станѣ. Овай занатлия био є тада 33 године старъ, и ниє могао и при найвећемъ прилѣжанию ништа стећи.

— Чудновата є она судба хинезки трговаца, кои са Сибириомъ трговину воде. Уплете ли се какавъ Хинезъ у такву трговину, онда постає онъ у своме отечеству сасвимъ туђинъ, и нѣгови га єдноплеменици избегаваю; управо рећи, онъ се сматра као неки изгнаникъ. Єлъ се онъ већъ єданпутъ населио у Нахмаціи, то онъ већъ више неужива права хинезвогъ грађанина. Онъ се несме више вратити у внутреность хинезкогъ царства, шта више нѣму є забрањено и ступити у писмени саобраћай са своимъ приятельима и сродницима. Овакавъ човекъ живи онда између две прегрдне државе, а непринадлежи ни єдной, и управо ниє ничіи. Онъ се више несме вратити у Хину; но при свемъ томъ онъ є поданикъ хинезки и служи свою државу. Онъ живи непрестано међу Русима, а ипакъ у случаю нужде нема кодъ Руса никакве заштите, єръ између Русиє и Хине постои уговоръ, да све државе єдна другой узаямно враћаю њиове бегунце.

— У области Фаръ-Уестъ, на западньой части сѣвърне Америке врло є прость начинъ просидбе кодъ тамошньи млади населѣника Они тамо неласкаю млого нити се заносе, єръ зато немаю они времена. Младићъ посѣти свога съ одрастлимъ ћеркама обдареногъ сусѣда и пита: „Како се наодите?“ сѣдне на столицу испредъ оцака, плюне у ватру, и неговори више ни рѣчи. Кадъ є онъ овако неколико посѣта учинио, каже онъ дѣвойки, кою є заволео; „Я би васъ узео за жену!“ Одговоръ є обично: „Я противъ тога немамъ ништа.“ Они отиду онда безъ околишеня мѣстномъ судіи, кои надъ њима сврши грађански бракъ (безъ свештеника); а кадъ случайно какавъ мисионаръ или други какавъ свештеникъ проће онуда крозъ варошь, онда се надъ њима сврши и вѣрозакони обредъ.

(Єдно людско чудовиште.) Као таково може се узети нека Варвара Магдалена, кћи Лудвика Шада, префекта вароши Улма. Она є живила у првой половини прошлогъ вѣка. Она ниє могла провући нѣну главу крозъ обичанъ прозоръ, такве є дебљине и обима нѣна глава била. Обимъ нѣногъ тѣла износио є више одъ петъ рифи. Нѣне руке бияу дебеле колико єданъ обичанъ човекъ у тѣлу. Ноге пакъ биле су іоштъ єданпутъ тако дебеле. Нѣнъ доручакъ састояо се изъ 24 велики земичака са шербетомъ, а нѣнъ ручакъ изъ 4 и по оке меса са млогимъ зелѣмъ. Она є одъ шале поєла 6—8 лебчића, кои су пре сто година доста велики били, къ томе пила є она по 1 и по оке люте ракіе и млого вина и пива. У вече ниє єла млого, и рано є легала, а живила є 40 година.

(Нѣмачки факиръ.) Бруно Варендорфъ, доминикански калуђеръ у Либеку носио є одъ године 1386. кадъ му є била 21 година, око гологъ тѣла као поясъ єданъ гвоздени прстенъ, два палца широкъ. Овай прстенъ био є изнутра, гди є кожу додиривао, снабдѣвенъ са 24 гвоздени шиляка. У 28-ой нѣговой години опасао є онъ руке око лактова и ноге око колена са іоштъ четири гвоздена прстена, исте ширине, кои су такође имали изнутра сваки по 24 ситни шиляка. Ови петъ прстена притегао є онъ съ гвозденимъ ланчићима, да се неби тамо амо померавали, и то тако, да є свакадъ и непрестано нове болове осећао, па ма лежао, ишао, стояо, клечао, или ма како кретао се. Ово гвзодено прстенѣ називао є своимъ каятелнимъ крстомъ. Сваки шилякъ у њима имао є пакъ особито неко значенѣ. Кадъ є умро, било му є 63 године, и тако є онъ пуне 42 године мучио свое тѣло. Почемъ онъ ниє ово прстенѣ никадъ скидао то є оно одъ непрестаногъ тока крви, причинѣнъ одъ оштри шиляка, било сасвимъ зарђало и у месо зарастло.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

В. Београдъ 11. Февруара. Юче є био испитъ и прстенованѣ ађутанта княж. подполковника г. Ђорђа Карађорђевића. Скупъ є био у двору княжескомъ, одакле се на млогобройнимъ колима ишло после 5 сати кући девоячкой. Воєна банда ишла є напредъ. Нѣгово Високопреосвештенство г. Митрополитъ по сходномъ говору о браку и о дужностима брака учинио є испитъ. Поводомъ овимъ давао є г. маіоръ Миша Анастасиєвићъ сіянъ балъ у зданію кодъ „Круне“ на кои су млогобройни гости свакога реда позвани, одлично дочекани и угошћени били. Свѣтла Княгиня, господа Конзули, паша, а тако исто и млоги гости изъ Земуна и други места присуствовали су овоме редкомъ веселю у нашой вароши.

— Секретаръ Суда Окр. Шабачкогъ г. Лазаръ Дамяновићъ после краткогъ врућичногъ болованя преселио се у вѣчность и био є у прошли Четвртакъ саранѣнъ у Шабцу.

+ У Параћину 5. Февруара. Кадъ првобрачни остане удовъ, а назвао се отцемъ деце, коя у двострученомъ оданости упру очи у нѣга, очекиваюћи у нѣму заступника материнске нѣжности, свакояко є предметъ обштегъ сажаленя; но ова саучастность већимъ деломъ тичесе деце, коя ће данасъ сутра добити маћію, коя, да л' ће быти повой, да л' бичъ, то се незна. Тежко ономъ, кои мора стрепити у овой неизвестности! Овакве мысли намећусе саме при погребу матере, супруге и домаћице. Алъ кадъ смо данасъ испратели до гроба супругу нашегъ отличногъ свештеника г. Пантелеимона Поповића, и ако смо плачни были, ипакъ насъ є деце ради блажила та мысао, да ова благотворнимъ рѣшенiемъ вселенскогъ собора немаю нужде страшити се, єръ њима є црквеный законъ забраномъ второгъ брака обезбѣдіо за свагда любовь отца, узевшегъ на себе мило бреме материнѣ нѣжности. Природа неће себе изневерити. При свемъ томъ неда се одолѣти чувству, коє постає врло мекано у подобнимъ тренутцима. Безчеданъ свештеникъ єдва упола има за себе саучастность; али, кадъ видимо за мртвачкимъ носилама съ трупомъ отца и свештеника, са две неяке дѣвойчице, онда насъ срдце заболе и сузе намъ потеку одъ жалости. Тай є случай при овдашнѣмъ г. пароху нашемъ. Сви га сажалѣвамо и молимо Бога, да га подпомогне сносити свою велику скорбь. Спроводъ є био сіянъ према нашемъ месту. Три свештеника са г. намѣстникомъ чинодѣйттвовала су и єданъ одъ њи говоріо є слово на опелу, свршеномъ у цркви. Сва учећа се младежь ов-

дашньи основны разреда обоегъ пола заедно са своимъ гг. учительима и г. учителькомъ као и млогобройни сажитељи, нарочито женскинѣ испратили су покойницу рођену у месту, бракомъ сачетану год. 1841., петнаестъ лѣта съ венчанимъ другомъ своимъ поживившу и у 34 години одъ рођеня са животомъ раставшусе, оставивши по себи три жива порода, гореспоменуты двоє женски и єдно мушко одъ 12 година, питомца београдске Гимназіе. Вѣчна іой память!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Париза телеграфираю: да персиски посланикъ Ферук-канъ неће у Лондонъ ићи, єръ нѣгови преговори са лордомъ Ковлеомъ нису по нѣговой жељи успѣли. Графъ Киселѣвъ вратио се изъ Ницe. Законодавной скупштини учињено є предложенѣ да се сто хиляда франака годишнѣ маршалу Пелисию опредѣли.

„Преса“ явля да є по извѣстию обшти Агсбург. новина, у Ђенови єданъ свештеникъ хтео убити свога Епископа. Но срећно є ово покушенѣ осуећено. Ближе околности о томе новомъ злочинству нису іошть познате, само то новине кажу да є злодѣй кадъ є ножъ на Епископа замануо повикао: „Кадъ Ђенова има свога Сибура, нека има и свога Вержеа.“

— Изъ Цариграда являю: да є Омер-бей у име Порте заузео Сулину. Варошь Комратъ као накнада за уступлѣни Болградъ, преданъ є рускимъ комесарима 3. тек. мес.

— Оно пре што смо явили да су непријательства са Кинезима престала, ниє истина. По найновіимъ извѣстияма одъ Кине, непријательства єднако траю. Нити є царъ Кинезки вице-краля кинезкогъ Єха збацио, нити є енглескомъ адмиралу Сеймуру предложеня мира чинио.

— Руски пароброди извозе єднако войску на черкезке обале, да потомъ своє велике операције започну.

— У Техерану (у Персіи) велико є одушевлѣнѣ за ратъ. Млоге хиляде своєвольника отишле су къ югу да се съ войскомъ саюзе. Персияни сматраю овай ратъ съ Енглезима као неки свети ратъ. Међутимъ сви су изгледи за миръ.

— По єдной депеши изъ Марзеля являю новине: да су Руси 30.000 войника у Арменіи скупили, и са воєнимъ потребама натоварени 8 лађа отишле су одъ Астрахана къ обалама провинције Мацендерана. Руси намѣраваю на пролеће противу Арата воєвати.

— Француска ће да умножи свою войску у Риму іоште съ пола бригаде.

— Изъ Бесарабиє чуе се: да є послованѣ пограничаваюће комисиє тако далеко успѣло, да се до конца Фебруара можемо свршетку нѣногъ задатка надати.

— Француска намѣрава да умали свою войску.

— Изъ Париза одъ 5. т. м. являю: да є царъ у слову своме при отвараряю законодавне скупштине, напоменуо да размирица швајцерска са прајскимъ кралѣмъ нема никаквогъ ратногъ значая; и да ће саюзне войске скоро оставити Грчку. Потомъ спомену є да сада, кадъ сва правителства у найболѣмъ споразумлѣню стоє, треба у унутрашньости снагу и богатство народа уређивати и развияти, и проче“, Бечке новине нарочито „преса“ одъ 6. т. м. критизираю млого ову беседу и кажу да є то єдна одъ найнеопредѣлителніи беседа, коюєигда царъ на своя уста изговорио. „Ниє ни єдну“ вели „речь изустио коя би могла подићи мало завѣсу у коіой су завиєни будући планови наполеонске дипломације. Ниє изустио ни єдну важну речь ни о унутрашньой ни споляшной политики. Ни єдне речи нема о истоку, нити о подунавскимъ княжествама. О Русіи прешао є са тайне пуннмъ ћутанѣмъ, Енглески саюзъ єдва є єдне речи удостоєнъ. И у Енглеской и у Француской осећаю се сада своя положеня. Стари саюзи нису са свимъ разкинути, нови нису іошть везани. Іошть є знаменития она празнина цареве беседе о унутрашньой политики. Навѣштени премештай каєнски заточника са нездравогъ и убияюћегъ острова Гвияне у Алгиръ, то є триумфъ Европскогъ мнѣния, противъ неумолиме досаданѣ системе. Ми съ наше стране често смо се питали, съ коимъ правомъ француско правителство одъ Неапла ište рачунъ за поступанѣ са политичнимъ заточеницима, оно, коє политичке преступнике безъ пресуде и безъ решения судия административнимъ путемъ на островъ Гвияну шалѣ, гди нездрави воздухъ мора найздравіегъ европейца найдалѣ за три године уморити. Енглезке, а затимъ све — осимъ француски — европске новине писале су противу грозности каєнске. И садъ премештаємъ политички заточника немогу се они што су поморени оживити, неможе се оно загладити. Надежда, да ће у царевой беседи бити напоменутъ програмъ за слободне изборе, и тако исто надежда да ће царъ у своіой беседи обећати законе о печатньи учинити да небуду тако драконски, преварена є. Царъ по своимъ обичаю метнуо є уво на землю француске, чуо є муклу тутняву у унутрашньости земль и мумланѣ іошть несмирени страсти, и то га безъ сумнѣ научило, да у ово ой години іошть ниє време, оно што є пре 4 године у лепимъ речма обећао „На зданию коє є на основима спашеногъ друштва подигнуто круну праве слободе ставити. („Преса“)

— Изъ Котора одъ 25. Јануара пишу: Сутра или прекосутра доћи ће овамо князъ Данило и княгиня Даринка, яои ће у Корфъ ићи, гди є єдна сестра княгиньина за єднимъ Грком удата. На овомъ путованю прати ће князa француски конзулъ и єдна одъ нѣгови сестара. Пко 400 люди разгртали су ово дана снегъ одъ Цетинѣ до Котора куѓа ће князъ проћи, (нуто! нуто!) И то се чуе као извѣстно, да ће князъ преко Марзеля отићи у Паризъ, да самъ собомъ заступа црногорске ствари кодъ цара Наполеона.

Огласъ.

Подписани продає кућу съ плацемъ налазећу се у сокаку кодъ Баракъ џамије, коя никаквомъ дугу не подлежи. Она садржава 4. собе, ганга, єдну куйну, шталу, подрумъ и пространу авлию. Ко буде имао волю предречену кућу и плацъ купити, нека се подписаномъ найдалѣ до 1. Марта о. г обрати єръ є доцније неће моћи добити

у Београду 11. Февр. 1857.

Іованъ Куюнџићъ.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 19.

Мале приче.

(Десети човекъ. Истинити догађай) Єданъ Французъ, баронъ Б., кои є за време велики они ратова француски подъ покойнимъ Наполеономъ и у войни противу Руса као официръ участвовао, имао є брата єдногъ. Братъ є нѣговъ такође официръ био, али гди се у то време налазио, то баронъ знао ниє.

Свакомъ живомъ позната су ужасна приключения ове войне, страшна она уступаня натрагъ, губитци француза и залазакъ ньиове срећне планете.

Незнатанъ остатакъ огромне оне войске враћаше се мучно и трудно због метежа европейске политике и због страовите строгости ненавикнуте климе натрагъ. Мално оделенъ войске, комъ є маіоръ Б. придруженъ био, састаяше се изъ неколико бригада, одъ кои є маюшни остатакъ у єдну дивизию у повратку споєнъ био. Полагано, врло полагано корачало є ово напредъ. Снегъ и студенъ грабили су изъ дана у данъ нове жертве, и сироти войници илядама су падали при усиляваню маршираня. Жалость є била видити, како повише ньи наєданпутъ стану, падну и више неустану, єръ нико се усудити ниє смео да имъ у помоћь притече, свакогъ є стра обузела била, да и онъ подобной судбини не подлегне. Сваки се морао чврсто гомиле држати; кои є застао ил' пао, тай є већъ изгубленъ био. Наймучние и найтужние позорѣ било є то за свако нѣжно, чувствително човеческо срце. Зла судба безъ спомагателногъ средства, смрть безъ помоћи, а и безъ смрти.

Баронъ Б, позориштемъ овимъ найдубље потрешенъ, почувствова у себи такову желю, да одъ ове свирѣпе неумолѣне смрти єдну баръ жертву отме. Али кою жертву? За кога да свой собствени животъ на коцку метне? Због кога да се на магновение єдно одъ обштегъ маширања удали, може бити да мртваца башъ са землѣ дигне?

„Десети човекъ, кои одсада падне, нека буде тай, когаћу я да спасемъ! рекне баронъ себи самомъ. Посве є грозно, кадъ се мора очима да гледи, како смрть између насъ єдногъ поєдногъ одъ наши храбри другара граби. Єдногъ ћу да спасемъ, ма и я самъ съ ньимъ после заєдно пао!“

Онъ брои. Ниє дуго траяло и онъ већъ десетогъ угледа. Младъ єданъ официръ застаде одъ реда свога, пође коракъ, два, и као грудва снега паде на землю. Онъ саобшти рѣшение свое дружини своіой, ова га задржаваше: Пао є, мртавъ є! рекоше му. Што му драго! Онъ се заклео, да жертву єдну одъ смрти отме. Башъ неће у томъ снегу саранѣнъ остати — онъ се отрже одъ дружине свое, поита тамо, гди младъ онай войникъ скоро већъ мртавъ лежи — упне се да га подигне и — — позна брата свога. Брата свога, за кога ни мислио ниє да є овде, ил' да є био у Русіи, већъ за кога є држао да є далеко, далеко одъ нѣга удалѣнъ, чакъ у Француской! или да є већъ гди давно погинуо.

Одкуда се у срдцу томе та побѣдити се немогавша жеља породила, да спасе животъ човека єдногъ, єдногъ међу илядама? И зашто башъ десетогъ? То є тайна Божия. Доста є то, братъ є избавленъ био, а то є драгоцѣна рѣчь у овой чудноватой приповедки.

(Женски светъ у Шпаніи) У цѣлой Шпаніи неможе човекъ наћи ни єдну девойку, коя би се одъ стида зарумена и страшльиво очи земльи оборила. Жене и девойке гледаю човеку безъ зазираня у очи, а и обазре се сасвимъ слободно, да буди кога очима прати. Оне се умѣшаю съ найвећомъ слободомъ у сваки разговоръ, при комъ би у нашимъ земляма женске одъ стидльивости и забуне у землю потонуле; па то ипакъ кодъ ньи ниє безобразлукъ, него є то єдинствено слѣдство обичая, кои имъ то положенъ и слободу у дружтвеномъ животу дає. Но помодна образованость већъ є у найновие доба и кодъ Шпаньолкиня увела суетне обичає и притворне форме и етикете, и то особито у Мадриду. Народнѣ игре, коє цѣлу Европу лепотомъ своіомъ у усхићенѣ доводе, истиснуте су одавде, и морале су уступити несланимъ играма страни земаля. Маноле (шпанске слободнякинѣ) задржале су єдне ове пријатне игре, коє оне съ найвећомъ вѣштиномъ и дражести играю. У Шпаніи сасвимъ є непозната она кућевна строгость, коіой су девойке у другимъ европскимъ државама подвргнуте. Изъ найотмѣніи мадридски кућа иду девойке са каквомъ пријательицомъ по Праду у шетню, у цркву, у посѣте и ньиова познанства нечине намъ се да су сумнителна. Допадне ли се коіой девойки какавъ младићъ, то овай одма почне ньой у кућу дола-

зити као нѣнъ признати любезникъ, и има као такавъ право доћи у свако доба, ићи съ њомъ у шетню, владати съ њомъ на балу, єдномъ речи онъ игра ролу младожењ. Ова рола трає кадъ кадъ врло дуго и они мораю понекадъ по 6—7 година чекати; єръ у Шпаніи има истина свако право, казати у очи, да когъ воле, нити є нуждно то тамо таити; но докъ поднаредникъ аванцира, докъ се у канцеларіи место какво упразни, трає у Шпаніи іоштъ дуже, него у другимъ државама. Ово дуготрайно узаямно одложењ служи мећутимъ на то, да єдано друго довольно и скрозъ позна. Ако родитељи девойке неће нѣногъ момка у кућу да пусте, то іой они ипакъ немогу забранити, да се она съ њимъ на прозору неразговара; и ако после дужегъ времена запроси девойку одъ нѣни родитеља и ови га одбію, то онда траже момакъ лека кодъ свештеника, одведе съ овимъ девойку кодъ какве чести старе госпое у вароши, гди она читавъ месецъ седити може. Девойка сме само у дружтву ове жене излазити изъ куће, и то само у цркву. Любезникъ несме за то време никако къ њой долазити; нѣни пакъ родитељи непрестано одлазе њой и труде се излечити є одъ нѣне любави и покорити є вольи њиовой. Ако є они за то време неузмогу одвратити и остане ли при своіой любави, онда іой родитељи по изтечению мѣсеца немогу стати вѣнчаню на путъ. Одтудъ поносъ и ячина карактера кодъ шпански жена у њиовимъ разговорима и дѣлима, у њиовимъ добродѣтељима па и у самимъ страстима и пороцима. Никадъ неће Шпаньолска оскврнити свою страсть плашљивосћу или лаганѣмъ и по свима готово областима врло є честа безпримѣрна вѣрность.

— Кадъ є руски царъ Петаръ Велики по срећно и славно свршеномъ рату са Шведима наумио, ползовати се немирима Персије, одкрио є самъ ту свою намѣру у соби царичиной, у коіой никогъ небияше, осимъ царице и княза Менчикова. При концу разговора овогъ рекне царъ супруги своіой и князу Менчикову: „О овой ствари незна іоштъ нико на свету осимъ насъ троє; я вамъ заповедамъ, да ту ствар у тайности држите“.

Неколико дана затимъ, кадъ се цару овай планъ іоштъ єднако по глави окретао, и кадъ є случайно био на само съ єднимъ своимъ денчикомъ, и запита га текъ онако одъ шале: „Шта се чуе ново?“ „Ништа,“ одговори денчикъ, „осимъ то, да ћемо маршировати противъ Персије.“ „Шта!“ викне царъ упрепашћенъ, заръ противъ Персије воєвати? Одма да ми кажешъ, одъ когъ си ову лажь чуо.“ — „Одъ вашегъ папагая у двору,“ одговори денчикъ „єръ кадъ самъ юче у предсобію царичиномъ на ваше величество чекати морао, чуо самъ папагая неколико пута ясно рећи: „айде противъ Персије.“ — Царъ одма пошлѣ по княза Менчикова, одведе га царици, и каже имъ, да є њиова тайна о уговореной войни противъ Персије издана и явности предана, нека му садъ отворено и искрено признаду, коме су они то у повѣрењу одкрили. Како царица, тако и князъ Менчиковъ увѣравали су цара свечано и съ найвећомъ озбилношћу, да они никомъ на свету нису о томъ ни словце прословили. Царъ, увѣренъ о вѣрности и ћутљивости обадвога, покаже рукомъ на папагая царичиногъ и рекне: „Видите, ово є изданца.“ — Онъ имъ затимъ разясни ову загонетку причанѣмъ денчика, и замоли царицу са смеянѣмъ, да уклони папагая изъ собе, съ рѣчма: „Ни у моіой, ни у твоіой околини несме се задржавати изданца и брбљавацъ.“

М р в и ц е.

— „Господинъ капларе!“ рекне єданъ глупъ селякъ єдномъ ћенералу. — „Я самъ ћенералъ,“ поправляо є овай селяка. „Но, но!“ викне селякъ, „немойте за зло примити; ако нисте, то ћете, ако Богъ и срећа даде, бити.“

— *(Кредитъ є болѣ имати, него готовъ новацъ.)* Єданъ странацъ дошао є у єдну велику варошъ, гди є намислио подуже бавити се; но будући се цѣло нѣгово иманѣ у готовомъ новцу састояло изъ петнаесть форинти, то се онъ у први ма мало застрашио, одкудъ ће се онъ издржавати, и онъ због тога заключи, да не само у пръу и найотмѣнию гостионицу сврати, него да тамо себи и кредитъ отвори баремъ на 6—8 неделя, по истечению когъ времена онъ є рачунао, да ће добити новаца одъ куће. Да би дакле овай кредитъ себи основао, даде онъ сутраданъ разменити кодъ келнера єдну банку одъ 10 фор., єдину, коюю є іоштъ имао; но тога истогъ дана размене онъ овай ситни новацъ, опетъ у крупну банку одъ 10. форин. и промену ову сутраданъ опетъ кодъ келнера за ситанъ новацъ, жалећи се келнеру, како се млого новаца преко данъ на ситнице потрошити може у овой вароши, гди є таква скупоћа. И тако є продужавао онъ овай сарафлукъ одъ дана на данъ, а неки путъ и по двапутъ на данъ и келнеръ наравно ниє ни майманъ посумняо на овако издашногъ и привидно богатогъ господина, кои є преко данъ по десетъ форинти и више на саме ситнице и безпослице трошио (єръ све редовне потребе набавляо є онъ наравно, и то на вересию у самой гостионици), и тако є оно време, кадъ є доиста платити могао, приспѣло, безъ да є нѣму рачунъ донде и поднешенъ; єръ како газда, тако и келнеръ гледали су, да таквогъ издашногъ госта штогодъ дуже могу, одъ себе непусте.

— *(Кромвелъ.)* Овай славни енглески републиканацъ, кои є око половине 17-огъ века оборио стари енглески кралѣвски домъ, и дрмао за цѣлогъ свогъ живота снажно съ читавомъ државомъ, имаћаше єдногъ младогъ и оштроумногъ чизмара, коме бияше име Витъ. Овай Витъ залюбио се у наймлаћу ћерку Кромвелову, лепу Франциску, коіой є предстояла сяйна судбина. Франциска чула є потайне уздисаје смртно залюбљногъ Вита, на се тиме ниє нашла увређена; но ово ашикованѣ залюбљни ниє се могло задуго прикрити одъ оштрогъ ока пламенитогъ Кромвела. Онъ є истина у почетку само сумняо о овой любави, и зато є тражио прилике, да се о томе самъ очевидно увѣри. На тай конацъ дотрчи онъ єдномъ, кадъ є знао да є Витъ кодъ Франциске, изненада у нѣну собу, и опази залюбљногъ Вита како є предъ Франциском клекнуо, и како є руку нѣну къ устнама своимъ притиснуо. Но Витъ, у место да доће у забуну при овомъ опасномъ одкривеню, окрене се съ найвећомъ трезвености и присутствомъ духа Кромвелу и рекне му сажалителнимъ гласомъ: „О сайна звездо и небесни заштитителю велике Британије, будите ми садъ у помоћи! помозите ми, склонити вашу ћерку, да ми уступи нѣну дворску служавку, у коју самъ я страшно залюбљенъ!“ Кромвелъ му є до душе опростио нѣгову

дрзкость због вештине његове, којом се он из забуне и ватре извукао, но даде одма призвати једног свештеника и дворску служавку Францискину, која је врло ружна била, и даде свршити над Витомъ и служавком неприятно али у ствари измољено вјенчанѣ.

— У пролеће год. 1801. сврате неколико руски војника, који су се из ратног робства у Француској кући враћали, у једно немачко село близу Рајне. Честни сељаци приме ове странце с највећом гостољубивошћу, загледали су ій с љубопитством и угостили су ій ваљано. Један од ови Руса, који је био у квартиру код једне добре жене, хтео ioй је сутрадан изјавити за пријатељски дочекъ и угошћенѣ своју признателност. Он је просуо пуну торбу благодарителни изражая; но она сирота неразумеваюћи ни једну рѣчь руски, стаяла је збуњена и није знала шта он управо оће. Он почне затим накрпат француски говорити, колико је мог'о за кратко време у Француској научити; но га опет није ни мало разумела. — Русъ, видећи то, отрчи љутитъ и раздражењ, донесе пушку, стане предъ ню, као у фронту, удари једно „предъ прси“ и отиде весо и задоволян из куће, увјерен будући, да га је она садъ зацѣло разумела.

— У предсобию једне палате у Петробургу стаяу у течаю зиме придворни служителъи князева и графова са япунцетима и скупоценимъ огртачима на руци и чекали су на своју господу. Кадъ је посѣта већъ свршена и великаши већъ кући полазили, облачио је князъ Г. свој скупоцѣни огртачъ, но при облачењу опази, да је горња кожна постава одрезана. То је један лоповъ учинио, и премда се на први погледъ чинило, да је онъ врло мало украо то је ипакъ лоповъ добаръ изборъ учинио, јер је огртачъ био од црногъ најскуплѣгъ самура, и украдени рукавъ вредио је најманѣ 1000. сребрни рубаља. Да би се штета ова накнадила, пошлѣ князъ сутрадан огртачъ своме кроячу на оправу но овай на брзу руку није могао у цѣломе Петробургу наћи онакавъ комадъ самура, који би доликовао оном рукаву, кадъ наједанпутъ дотрчи један служитель у дворской униформи князa Г., носећи одрезани рукавъ, и приповеди кроячу са радошћу, да је полиција лопова уватила и затимъ рекао, да ће онъ причекати, докъ се на брзу руку прешије рукавъ, будући је князъ радъ ioштъ оно пре подне обући га. — Кроячъ неподаюћи се никаквомъ угурсузлуку, видећи служителя у познатой униформи, какву носе дворски лакаи реченогъ князa, сврши на брзо посао и преда му џубе. Но како се кроячъ упрепастио кадъ је око подне дворски старатель князa Г. дошао да узме огртачъ, и кадъ се показало, да је лоповъ преобученъ у служителъску униформу, употребио украдени рукавъ на то, да цѣо огртачъ добије! О огртачу и лопову нема ни трага ни гласа.

Сажалѣвани лоповъ. — У Антверпену сретне недавно један богатъ трговацъ при уласку у његову кућу једногъ човека, који је преко авлије носио једнъ душекъ, и запита га кудъ ће онъ съ тимъ душекомъ. Онай пакъ брзо се прибере и одговори сасвимъ тј'о „идемъ да га дадемъ у залогу, да би добио нужданъ новацъ за трошакъ, који ћу морати теглити при предстојећемъ порођаю моје жене“. Трговацъ, тронутъ бѣдомъ овомъ несрећногъ сиромашка, извади изъ џепа 10. франака и поклони му. Но кдаъ је трговацъ у кућу ушао, дозна онъ наскоро затимъ да му је један душекъ украденъ.

(Пожалѣни лоповъ.) Два сиромашна ђака спавали су у њиовой ладной собици. Наједанп тъ чује један одъ њи неку лупу и шушкараньe, усправи се изъ кревета и види како један човекъ крозъ пенцеръ у собу улази. — „Чујешъ брате!“ шаптао је онъ своме другу полако на уво, — ево једнога лопова!“ — „ћути! нека га некъ уђе“, одговори онай други сасвимъ полако; я ћу изненада продерати се на њга и онъ ће можда одъ стра испустити изъ руке штогодъ што је на другомъ месту украо.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Једне белгиске новине опроврћаваю сасвимъ ону вѣсть да ће царъ Александерь ићи у Паризъ, и вели да о томе није се ни мислило. — Изъ Рима являю, да се Папа рѣшио увести многе пробитачне промене у свое правителство. Шта више говори се да ће и законикъ грађански француски увести.

— Изъ Петерсбурга одъ 31. Ян. пишу: једно доста велико число официра турски који су у последњемъ рату заробљени и тамо заостали покрстили су се; и сада са чиновима поручика поделѣни су у региментама пѣхоте.

— Изъ Париза одъ 9. Февр. телеграфираю: да Монитеръ даюћи изясненѣ о уговору између Аустрије и Француске о осигураню Италије, вели, да је тай уговоръ био закљученъ само на случай ако би Аустрия ратъ објавила. И да то нису ништа друго него сада мртва писмена.

— Између Персије и Енглеске у садашньимъ преговорима за миръ највеће су препоне: Што баяги Персия тражи 3. милиона фор. ср. које Енглеска треба да ioй по закљученомъ съ њомъ контракту изда за прошле 3. године што је Персия ратъ съ Русиомъ водила; а Енглеска опетъ одбияюћи то тражи да Персия плати све трошкове овога рата што Енглези сада съ Персиомъ воде.

— Руска княгиня Ливеновица што је у Паризу умрла, оставила је бив. министеру подъ Луи-Филипомъ Гизоу, 40. хиляда гроша годишнѣгъ прихода до нѣгове смрти.

— У Каири одкривенъ је један комплотъ, гди су хтели да гвоздени путъ прекину, па онда једну касу одъ 4. милиона фор. која је на лађи „Неру“ донешена оплячкаю. Већъ је 150. особа због тога затворено.

— Један дописникъ изъ Беча у „Везер. нов.“ доказује, да Аустрия и Енглеска — поредъ свега тога што у политики о подунавскимъ княжествама једну политику воде — ипакъ непрестано ioштъ имаю у многомъ кое-чему важномъ врло различна мнѣния; а особито у томе се сасвимъ немогу да сложе, што Аустрия јако се заузима да достоинства господара влашко-молдавски буду наслѣдствена, а Енглеска заузима се да одржи досаданѣ станѣ и обичай.

— У Паризу 3. т. м. давао је г. Мило за честь списателя и новинара велики ручакъ, на комъ је 130. комада списателя и новинара било, и веселѣ пуни 11. сати траяло је. Ручакъ је погођенъ за сваку персону 100. франака (500. гроша) безъ вина. У вече је, кадъ су и госпе имале приступа било преко 400. персона. Сви су задовољни били само један учредникъ највећи ирландезки новина лутно се што није имао на ручку по своме обичаю

кромпира угувани неолюштени. Адвокатъ Кремиѣ, шио ѥ у здравлѣ слободне печатнѣ и слободногъ писаня; коѥ млогима ѥ било неприятно єръ се боѥ одговорности.

— Изъ Париза 8. т. м. телеграфираю: да су главне препоне у персиской размирици уклонѣне, и да су се обе стране о главнимъ условиями мира споразумеле.

— Потоме што ѥ наполитански посланикъ у Паризъ приспѣо, а француски у Неаплу опетъ погодио одказани квартиръ за ову годину, заключую да ће размирица између Неапла и западни сила скоро измирити се.

— По белгискимъ новинама енглеске воѥне лађе изашле су изъ црногъ мора и отишле у Малту; адмиралъ Лионъ са остаткомъ лађа остао ѥ іоштъ у црномъ мору докле аустриска войска не изађе изъ подунавски княжества.

— По извѣстию изъ Одесе одъ 25. Јануара, контромандъ ѥ укинутъ, и лађама коѥ изъ Турске долазе сада ѥ тимъ много олакшано.

— Изъ Неаполя одъ 27. Ян. єдно писмо у „преси“ гласи: полиция ѥ визитирала куће генерала Лека, Искитела, бившегъ воєногъ министра, и Филанџиєра. Партаѥ све се већма єдна одъ друге одлучую, у коѥ су найзнаменитиѥ личности уплетене. Хилядама артия разтурено ѥ и прилеплѣно по улицама, на коима написано стои „да живи уставъ“ и ова партая установобранителя ако са своимъ анархичнимъ желяма успѣ велику ће несрећу и штету овой земльи нанети. Іоштъ непрестано млоге затвараю, међу коима се такође млоги чиновници министерства налазе.

Да се већъ задужбина негдашньи Српски кралѣва М. Жича, обновлявати почела; и да се тамо одъ родолюбиви Срба усрдни прилози приносе познато ѥ мислимъ свима Србима, не само у Србіи него и у другимъ краєвима свѣта живећима.

Сада ми имъ непропуштамо и имена ови приложника обявити, шта су кои приложили, и то:

1. Г. Висприанъ Пантићъ Єромонахъ ман. Студенице велики са сребромъ художествено израђени и позлаћени крстъ у вредности око 30 # цес дуката.
2. Маса поч. Весе Петровића бивш. трговца Чачанскогъ, по самртномъ завѣштанию нѣговомъ, два пара служашчи свештенички одѣяния у вредности 24 # цес.; и єдно одъ две центе звоно у вредности 90 талира.

Прилогъ покойниковъ ниѥ по величини толико знаменитъ, колико што ѥ по првенству, єръ м. Жича пошто су ѥ Турци порушили, и оно іой велико звоно, што іой блаженопочивши вождъ србски господаръ Карађорђе приложио био, у Лѣсковацъ однели, ниѥ пре никакова звона добила. Ова маса покойника обдарила ѥ и сиротни м. Воведениѥ са подобнимъ звономъ, и остале пакъ Манастире епархиѥ Ужичке, са по єднимъ дукатомъ ради спомена покойникова.

3. Стефанъ Новаковићъ капетанъ Гружански приложио ѥ Жичи сребрно-позлаћенъ путиръ у вредности 10 # цес.
4. Милисавъ Лукићъ трговацъ Карановачки подобногъ квалитета путиръ одъ 10 # цес.
5. Марко Баіовићъ трговацъ Карановачки и супруга нѣгова, почившой кћери своіой за споменъ єданъ сребрнъ ћивотъ за св. причащениѥ одъ 6 # цес.
6. Босилька супруга Симе Милекића изъ Карановца, дискосъ, звѣздицу, копиѥ и ложицу, одъ сребра у вредности 7 # цес.
7. Марко Нешковићъ трговацъ Карановачки подобне ствари у вредности 7 # цес. И напоследку Євта Драгутиновићъ служитель г. капетана Гружанск. 1 # цес.

Сви именовани приложници поредъ ове явне благодарности, имаће вѣчити споменъ у монастиру Жичи. —

Огласи.

(1—5) **Лаймъ** или **лепакъ** за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

(1—3) Подписани прешавши изъ Смедерева примио ѥ на себе и отворио велику названу „гркову кафану“ у Пожаревцу, и снабдѣо ѥ са свима потребама на наибольи начинъ. Обявлюћи ово, препоручуе се учтиво свима и свакомъ госту и путнику. Квартири у овой гостилници намештени су и уређени на заєдничке и екстра собе Исто тако са найбольимъ и найвкуснііимъ єломъ и пићемъ, и брзомъ послугомъ свакъ ће бити у свако доба предсретнутъ, и то све са найумѣреніомъ ценомъ.

У Пожаревцу.

Мияило Стефановићъ
кафеция.

(3—3) Дрва мишлинъ и колубарска има кодъ подписани съ врло угодномъ ценомъ на продаю.

Димитриѥ Пилавлѣвићъ
и Илия Божићъ.

(3—3) Подписани даѥ своју кућу кодъ „два бела голуба“ постоећу, коя има две собе, сарачану, подрумъ и врло лепу башту одъ 1 Марта о. г. подъ кирию и то за годину дана. Ко жели узети, нека изволи погодбе ради приявити се.

У Београду 22. Јануара 1857. год.
Іованъ Куюнџићъ
терзия.

Продаваће се:

Началничество Ок. Београдскогъ продаваће добра Іована Парезановића изъ Амерића 18. 19. и 20. о. м.

Началничество Ок. Крагуевачкогъ продаваће добра поч. Милиѥ Маринковића там. 18. 19. и р0. о. м.

Началничество Ок. Крайнскогъ продаваће добра Гице Іовановића 18. 19. и 20. о. м.

Управителство вароши Београда по одобрению виш ѥ власти да ће подъ аренду, коя ће се 17. 18. и 19. о. м. држати утрину општине Београдске.

У Кньигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 16. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Непадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 20**

Мале приче.

— Славни позоришникъ Кокъ имао єдно вече представляти у Дублину комадъ подъ именомъ „Странацъ“. — Кадъ є ступио на бину (узвишено место, на комъ позоришници дѣйствую), примѣћавали се на нѣговомъ лицу знаци найвећегъ узбуђења и раздражености; цѣо скоро скуплѣни светъ држао є то за слѣдство комада, кои є имао представляти; они пакъ, кои су слабость нѣгову познавали знали су врло добро, шта є Коку, т. є. да є онъ пиянъ. Кадъ се громогласно усклицанѣ и плѣсканѣ свршило, позоришникъ съ тешкомъ мукомъ промуца почетакъ драме: „Она колиба тамо — вид'те колебу ту!“, затимъ се удари рукама у прси и по челу и одао є или управо рећи посртао є у привидно найвећемъ узбуђењу душе по бини тамо и амо. Скуплѣни гледаоци држали су и ово за вѣшто и майсторско представлянѣ, и обнове вику усклицима и плѣсканѣ. Найпосле, почемъ є Кокъ неколико претећи погледа бацио на суфлера (то є оно лице, кое у театрима са стране шапће позоришницима, кадъ ови у говору застану и збуне се), кои му є узалудъ шаптао и ишао на руку, онда ступи онъ неколико корака напредъ и поче по видимоме у найвећой туги и узбуђености говорити слѣдующе речи са дркћућимъ и тронутимъ гласомъ: „Господо моя! Ви сте трговачки народъ, и познаєте врло добро цѣну новаца. — 10.000. форинти сребра — цѣло моє иманѣ, — — я позайми єдномъ присномъ приятелю, — па ми є садъ пропало! — — — Притомъ мой синъ, моє єдинче — молимъ васъ господо, опростите уцвелѣномъ родительскомъ чувству и срдцу, — валянъ младићъ кога неће майка више родити, погинуо є, — пре неколико сати приспѣла ми є жалостна вѣсть — моя є єдна утѣха, што є онъ за свога краля и отечество славно умр'о! и — Гласъ му задркти и изнемогне покриє лице своіомъ марамомъ и єдва отиде съ бине, тако га є туга силно савладала. Найвеће саучастиє могло се познати на лицу тронути до суза слушателя. — — У самой пакъ ствари нити є Кокъ имао 10.000. форинти, нити сина; и будући є онъ видио да га є вино савимъ свладало ,да не може у нѣговой роли ни маћи, онъ є измислио ту гатку, да се само подъ лепимъ изговоромъ съ бине измакне. Онъ є на рукама однешенъ кући а други є позоришникъ нѣгову ролу играти морао.

(*О великомъ Петру.*) Царъ Петаръ велики наредио є при почетку копаня ладогайскогъ водовода, да властели и спаиє новгородске и петробуржке губерние даду нуждне раднике за овай посао, и подписао є у државномъ савѣту саморучно дотични указъ.

Но оногъ дана, кадъ є ово заключено, одсутствовао є изъ сѣднице савѣта князъ Яковъ Феодоровићъ Долгоруки, єданъ одъ први државни савѣтника, према коме є царъ имао найвеће повѣренѣ, и тако є на овай начинъ нѣму непознато било, шта се у одсутству нѣговомъ догодило.

Сутраданъ, кадъ є указъ већъ подписанъ и сасвимъ спреманъ за обнародованѣ био, дошао є князъ Долгорукъ у сѣдницу као и обично, и прво му є питанѣ било, шта є рѣшавано у нѣговомъ одсутству? Но кадъ су му поднели подписани одъ свию совѣтника протоколъ, кои є садржавао царску наредбу, да се селяци петробуржке и новгородске губерние употребе на копанѣ ладогайскогъ водовода, онъ се противъ тога яко ополчи, наводећи, да то неможе бити, и да се мора цару учинити устмено предложенѣ; — будући би овакова уредба сасвимъ упропастила ове и онако већъ одъ рата опустошене провинције.

Кадъ се онъ овако у найвећой раздражености развикао противъ ове уредбе, поднесу му остали совѣтници уредбу, кою є већъ царъ саморучно подписао, хотѣвши тиме показати му, да є нѣгова лютина узалудна, и да се то заключенѣ неможе више опозвати и измѣнити. Долгоруки пакъ у жестини гнѣва поцепа на удивленѣ и ужасъ цѣлогъ сабраногъ савѣта овай царскимъ подписомъ снабдѣвени указъ. Уплашени совѣтници устану и запитаю га, да ли онъ знаде, шта є учинио, и на шта ће ово несмислено нѣгово дѣло моћи изићи? „Я знамъ,“ одговори Долгоруки снажно, „шта самъ урадио, но я ћу то предъ Богомъ, царемъ а и цѣломъ земльомъ заступати и одговоръ зато дати.“

Усредъ ове забуне и вике уће царъ Петаръ у засѣданиє, зачуди се овой вики совѣтника и запита, шта значи ова необична вика и гунгула? Са зебньомъ и страомъ поднесе генерални прокураторъ совѣта цару поцепани одъ Долгорукогъ указъ. Царъ се у први ма яко

на то разлютио и жестио и питао є разяренимъ гласомъ кнеза Долгорукогъ, шта га є на то побудило, да учини ово нечувено преступленѣ противъ достоинства нѣговогъ царскогъ величества? „Ништа друго," одговори Долгоруки, „него ревность и заузетость за твою честь и за благостанѣ твое землѣ и народа. Немой ми то за зло примити, Петре Алексиевићу." продужи Долгоруки далѣ, „што я о мудрости твоіой предпоставлямъ, да ти вальда ниси науманъ, да твою собствену землю упропастишъ и опустишъ, као краль шведски Карлъ XII. нѣгову. Ти си се при овомъ указу затрчао, а ниси се обазрео на то, у каквомъ су стању ове две провинције, кое су у шведскомъ рату више страдале него сва остала Русия скупа, ниси на то помислио, колико є люди изгинуло, и како су ове провинције у жительству осиромашиле. Шта ти смета, да за копанѣ овогъ твоіой новой вароши Петробургу необходимо потребногъ водовода доведешъ люде и изъ други губернія, и то изъ сваке по мало, па да ни єдна овай теретъ яко неосећа. Па осимъ тога ти имашъ толике заробљене Шведе, кое би ти у место твои собствени поданика могао употребити на овай трудни посао." — Царъ є сасвимъ мирно саслушао овай предлогъ Долгорукога, нашао се заиста у великомъ чуду, окрене се осталимъ совѣтницима и рекне имъ: „Нека ова стваръ засадъ легне, я оћу іоштъ о ньой да размишлямъ, и после ћу текъ саобштити совѣту мою коначну наредбу и заповѣсть." При томе є стварь и остала. Петаръ нашао є међу тимъ за копанѣ ладогайскогъ водовода друга средства, и то по свой прилици по далѣмъ преговараню са нѣговимъ приснимъ и повѣрителнимъ Долгорукимъ, и одредио є после некогъ времена на копанѣ водовода неколико хиляда заробљени Шведа, кои су готово сви поскапали, радећи овай преко мѣре тежакъ посао.

(О великомъ Петру) Царъ Петаръ наблюдавао є у времену найвећу штедню на сваки могући начинъ. Онъ є заиста могао, као и римски царъ Титъ, сажалѣвати сваки сатъ, кои є залудно и безъ ползе протекао. Па и за самомъ трапезомъ налазио є онъ у томе задовольство, да се о полезнимъ стварима разговара. Због тога морали су се свакадъ служительи изъ трапезарије удалити, чимъ є єло на столъ принешено. „Сви", говораше царъ, „пилѣ човеку у очи и у зубе, и искрећу све речи наопако, па ій после овако изопачене по народу разносе."

Овакавъ платонски ручакъ дао є царъ године 1714. найславнійимъ и найодличнійимъ людима свога двора. Рѣчь се повела о дѣлима нѣговогъ отца и о великимъ препонама и сметняма, кое му є патриярхъ Никонъ на путъ ставляо. Сваки є о томе свое мнѣние казао, а између остали и грофъ Мустинъ Пушкинъ, кои є дѣла Петра великогъ до звезда уздизао, а напротивъ све кудио и омаловажавао, што є отацъ нѣговъ урадио. „Премда су", говораше грофъ, „подъ владомъ цара Алексия Михайловића велика и славна дѣла учињена, то се ово више има приписати Мозарову и другимъ даровитимъ людма, него ли самоме цару.

Владаоцъ слушао є ове рѣчи съ найвећимъ незадовольствомъ и негодованѣмъ, и изразио є то следующимъ речима: „Ти ме опорочаванѣмъ могъ отца а подлимъ и ласкателнимъ уздизанѣмъ мене самога више вређашъ, него што се и помислит; може." Затимъ устане онъ са стола, стане иза столице Якова Феодоровића Долгорукогъ и рекне му: „Чуешъ приятелю, я знамъ врло добро, да ти врло често врло жестоко противъ мене говоришъ, тако, да я чисто изванъ себе одъ лютине дођемъ; но я самъ тврдо увѣренъ, да ме ти истинито и искрено любишъ и да ти истину говоришъ. Я самъ ти због тога млого и млого обвезанъ, и садъ те молимъ, да ми безъ околишења и подлогъ ласканя кажешъ, како ти о мени и моме отцу мислишъ.

Руски Катонъ (князъ Долгоруки) замислио се за неколико тренутака о томе, шта ће да одговори, сукао є дугачке нѣгове брке, и рекне затимъ цару: „Владателю! на питанѣ твое валя обширно одговорити. У некимъ є стварма претежніи твой отацъ, а у некима опетъ ти си га далеко превазишао. Дѣла владателя могу се съ три гледишта сматрати и оценявати. Главна є точка неговань правде, и у томе є твой отацъ учинио више него ти. Онъ є дао саставити єданъ законикъ, по коме и садъ судиє суде. Я међутимъ несумнямъ, да би ти у томе и твога отца превазиђи могао, кадъ би се ти само хтео съ тимъ предметомъ занимати. Друга є главна точка воєна сила. Твой є отацъ у томе за Русию врло млого учинио и славе стекао, онъ ти є прокрчио путъ садашньой твоіой воєной сили; ти си текъ само оно усавршио и дотерао, шта є твой отацъ започео. Да ниси ти толике побѣде одржао, онда би заиста сумнително било, коме одъ васъ два првенство припада, теби или твоме отцу. Трећа є главна точка морска сила. У томе неможе ти нико неизмѣрне заслуге одрећи, у томе си ти отца твога далеко надмашио."

Велики царъ слушао є ове речи съ найвећомъ пажньомъ. Затимъ полюби онъ простосрдачногъ и искреногъ говорника у чело и рекне му ове речи! „Побожна и вѣрна слуго,ти си ми у ништети вѣранъ био,за то ћу те надъ млогима узвисити".

Мрвице.

Преварени лоповъ. — Єдномъ шнайдеру више є пута нестала цепна марама, и то све у єдномъ истомъ сокаку. Препредени шнайдеръ науми, да увати лопова и да му се насмеє. Онъ зашие сирѣчь мараму тврдо за цепъ, и пустио є краєве одъ мараме, да по обичаю изъ цепа вире. Затимъ пође онъ предъ вече онимъ истимъ сокакомъ; — лоповъ се на скоро прияви и стаде трзати мараму. Подмукло смеюћи се окрене се шнайдеръ. Лоповъ пакъ разлюћенъ због безуспѣшногъ свогъ покушая пришие му єданъ жестокъ шамаръ и побегне съ речима: „Проклети угурсузе! Заръ ти оћешъ поштене људе да тако варашъ?

— Познато є, како є єданъ богати пиваръ у Лондону свога нећака само подъ тимъ условиемъ поставио главнимъ наслѣдникомъ надъ неизмеренимъ нѣговимъ богатством, ако овай сваке године на данъ смрти свога уяка по єданъ зубъ извади догодъ му зуби узтраю. Онъ є тиме хтео постићи то, да се нѣговъ нећакъ и после

млого година сећа на данъ смрти свога уяка съ непритворнимъ боломъ и жалости.

— (Енглези и њиова чудновата наравъ.) Енглезъ єстъ и остає оригиналъ у целоме животу своме па и на самой самртной постельи. Єданъ Енглезъ, кои се врло радо кладио, био є на самрти и питао є свога лѣкара „колико я іоштъ имамъ живити?“ — „До сутра на подне!“ одговори лекаръ и хтеде се удалити. — „Стани!“ викне му болестникъ са изумрлимъ гласомъ, „я ћу се за 10 фунти стерлина (100 фор. ср.) съ вами обкладити, да ћу я до 2 сата после подне живити.“

— Славногъ списателя жалостни драма, Кребильона запитаю, одкудъ узима онъ тако ужасне ликове, предмете и мисли за своє жалостне комаде. — „Мени ниє оставлѣнъ никакавъ други изборъ“, одговори Кребильонъ, „Корнель отео ми є небо, а Расинъ землю; мени ниє дакле остало ништа друго, него пакао!“ (Онъ є то зато рекао, што су Корнель у виспреной поезіи, а Расинъ у практичной страни драме до найвећегъ савршенства дотерали.)

— Матере шпартанске кадъ су чуле, да су имъ деца у битки погинула, ишле су на бойно полѣ и испитивале су ране погинувши, па кадъ су видиле, да су они ранѣни у прси, онда су се поносиле и сараньивали су ій у огечествено гроблѣ. А кадъ би нашле да су имъ синови у леђа ранѣни, стидиле би се и ядиковале би, па би крадомъ измицале, и оставляле децу, да се у обште гроблѣ закопаю, или би ій тайно довлачили и сараньивали.

— Єдна Шпартанка опази међу войницима свога сина, кои є у битки рану добио и рамао, па се зато стидио, што неможе подобно осталимъ войницима да иде управо. „Поноси се чедо моє“ Рекне му мати, „єръ те сваки коракъ опоминѣ на юнаштво и добродѣтель войничку.“

(Гласно мишлѣнѣ.) Єданъ польски економъ имао є обичай, да самъ са собомъ говори, и изявльивао є тако неотично своє и найважниє мисли. Єданпутъ яшио є онъ на магарцу (коє по западнимъ земляма ниє смешно нити стидно) поредъ єдногъ дуда, кои є пружао своє зрелимъ плодомъ обтерећене гране чакъ преко високогъ пута на др мъ. Добромъ економу закгело се єсти дуднѣ, стаде кодъ дуда, усправи се на седлу, и єо є съ апетитомъ сладакъ плодъ, радуюћи се, што му магарацъ тако мирно стои. Онда му падне на умъ, како би онъ незгодно у трнѣ поредъ плота пао кадъ би когодъ магарцу нѣговомъ викнуо, да поће. Но по несрећи говорио є онъ самъ те своє мисли ясно, и кадъ є магарацъ чуо ону рѣчь, на кою онъ обично полази, онъ заиста скочи, и тако є сирома економъ пао у трнѣ, и постао мученикъ свога смешногъ обичая, што гласно мисли.

— Подобанъ обичай имао є неки Лордъ Д. у Лондону, но само на мало другчіи начинъ. Кадъ є онъ на пр. при асталу поредъ какве госпе сѣдио, па му є случайно пало на умъ, да би учтивость зактевала, да є чимгодъ понуди или послужи, онда є онъ обично найпре о той своіой намѣри размишлявао и то гласно, то єсть, онъ є то полако у себи говорио, онъ є на пр. казао: „Я морамъ са овомъ госпоіомъ до мене єдну чашу вина попити; да, да, я іой морамъ чашу вина наздравити“. Затимъ се окренуо госпи, и питао ню, да ли има волю, єдну чашу вина попити. Госпоя саизволи са смешенѣмъ, у коме се сви за асталомъ придруже, коє є противно правилама учтивости, — а сирома лордъ ниє се могао никако сѣтити, чему се они смею. — Недавно є ручао онъ кодъ лорда А, кои є био врло даровитъ и оштроуманъ човекъ, и сѣдио є башъ до нѣга. За време ручка сѣдио є онай први лордъ по задуго у дубокимъ мислима, коє найпосле и неотично постану ясне: „Я велимъ, да би паметно било, да овогъ лорда, кои се гиэда као лутка, зовемъ єданпутъ на ручакъ, да, я оћу да га зовемъ, и морамъ и треба да га зовемъ“. Онъ башъ хтеде ову намѣру, коя є у тайномъ савѣту нѣгови мисли заключена саобштити ономе, кога се тиче, кадъ на єданпутъ падне и нѣговомъ комшіи до нѣга воля, да ясно мисли: „Я дрижмъ“, мисляше и говораше у себи Лордъ А., да ће ме ова матора будала на ручакъ звати, — но я нећу да идемъ“. — Лордъ Д. био є као громомъ пораженъ, и удивленѣ надмашило є и саму нѣгову лютину. Онъ се сирѣчь чудио и крстио, како може други найтайниє нѣгове мисли погодити? Онъ то за Бога ниє могао сватити.

(Царъ Шальивчина) Царъ неки био є одъ природе велики шальивчина, и са свакимъ се шалио, па зато є и доживио више догађая. Єдномъ му рекне просиякъ єданъ: „Брате царе, дедъ удели што мени сиромаху!“ „А одкадъ смо ми браћа?“ запита га царъ, кои се той чудноватой речи одъ єдногъ просияка зачудио: „Е одговори сиромашакъ, „а заръ нису сви люди браћа по Адаму?“ „Право“, рекне царъ, „я на то нисамъ мислио“, и с тимъ речма пружи му єдну пару. „Но пара є мали подаракъ одъ єднога цара“ рекне просиякъ. „Шта?“ проговори царъ приятелю, а кадъ би ти сва браћа одъ Адама по толико дали, заръ ти не би био найбогатіи у момъ царству?“ За овимъ поклономъ братскимъ, наравно и царски поклонъ слѣдовао є“.

(Обѣдъ у авліи) Многи се често на то туже, како є тежко и готово немогуће съ некимъ людма на край изићи. Међутимъ млоги такви люди нису зли, него чудновати, и кадъ би ій само човекъ познао споля и изнутра, и знао се према њима владати, никадъ да небуде упоранъ нити опетъ попуштаюћи, то би по неки одъ њи лако къ себи дошао. То є изпало за рукомъ єдномъ слуги. Овай ниє могао своме господару никако уговети и често є трпио псовке и кадъ ниє био кривъ. Тако єданпутъ доће господаръ здраво срдитъ кући и седне да обѣдує. Чорба є била или преврућа или сасвимъ ладна или ниєдно одъ обоєга; но доста да є господаръ био срдитъ. Онъ зграби чинію, заєдно съ онимъ што є у њой било и баци є крозъ отворенъ прозоръ, у авлію. Шта є радио садъ слуга? Дуго неразмишляваюћи баци говеђуну, кою є хтео на асталъ метути; такође за чорбомъ у авлію, затимъ лебацъ, после вино, и на последку остални чаршавъ заєдно съ онимъ што є на њему било. „Сметеняче, шта є то?“ упита господаръ, и скочи као опаренъ са столице. Но слуга ладно му одговори: „Опростите ми, ако мисао вашу нисамъ погодио; єръ я мишля да ви оћете да обѣдуєте у авліи. Воздухъ є чистъ, небо плаво, и гледте само, како красно цвета ябука, и како пчеле весело обѣдую!“ — Садъ є чорба бачена, па

лепше нигди. Господаръ є познао свою погрешку, разведри се при погледу на пролетнѣ небо, смеяо се у себи брзой досетки слуге свога, истина одпустио га изъ службе своє, и узео другога али нигда више ніє цандрльивъ био.

(Колико люди толико ћуди.) О истини ове пословице уверио се Карлъ V. на жалость текъ последньи година живота свога, у монастиру св. Юста (у Шпаніи). Између осталога имао є кодъ себе више сатова, коє є хтео дотле довести, да сви и у секунди равно иду; но наскоро се уверио, о немогућности свога предузећа, и напоследку повиче: „Я будала, хтео самь преће мисли, милиона люди сѣдинити, а овде немогу да доведемъ, ни два сата, да єднако иду!“

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „Званични новина“. Наредникъ Милань Стефановићъ произведенъ є у чинъ подпоручика. Атанасиє В. Симићъ подпоручикъ пѣхоте поставлѣнъ є за Началника Среза Ясеничкогъ Окр. Крагуєвачкогъ съ производствомъ у чинъ поручика. Привреm. членъ Суда Окр. Београдскогъ Сава Христићъ, привр. членъ Суда вар. Београда Василиє Бараковићъ, привр. членъ Суда Окр. Пожаревач. Милоє Здравковићъ и приврем. секретаръ Суда Окр. Црнорѣчкогъ Іованъ Димитриєвићъ поставлѣни су за дѣйствителне.

— Височайшомъ уредбомъ одъ 5. ов. м. В№ 193 С№ 105. укинута є трећа точка § 256. поступка судейскогъ коя гласи, да правителство и неинтабулирано на добра оногъ чиновника кои каквомъ явномъ касомъ рукує, долази у други редъ у случаю стецишта.

Подъ 6. ов. м. В№ 212. С№ 101 изишла є височайша уредба, коя опредѣлява, како треба поступати са ономъ женомъ, коя би одъ свогъ мужа одбѣгла.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза одъ 10. Февруара являю да се Шпания са Мексикомъ завадила. Шпански посланикъ већъ се кренуо изъ Мексике.

— Изъ Атине одъ 2. Февруара являю да су две енглеске лађе дошле коє ће войску западни сила почети вући.

— Изъ Париза пишу: Министеръ вн. дѣла позвао є неколико Началника окружни, и питао ій є о обштемъ мишленю и положеню у народу, и кажу да су сада та извѣстия боля и блажия него пре некогъ времена, међу тимъ предградия Париза а особито предградіе Сент-Антоанъ задає велику бригу правителству са своимъ немирнимъ мнѣнияма и явнимъ мишленѣмъ.

(Швайцерска) Саюзни совѣтъ извештенъ да су протерани привржениці краля прайскогъ скуплѣни на граници швайцерске, и да имаю зле умишляяє. Говори се да ій имаде преко хиляду. Француско правителство молѣно є одъ стране швайцерске да таквимъ умишляима на путъ стане, коє є фраицуско правителство и обећало. — Онай предлогъ швайцерски савѣтника у Паризу да се прайскомъ кралю накнада за притяжания нѣгова у Наєнбургу у новцу опредѣли и изда, одбио є прайски посланикъ у согласию са францускимъ министеромъ.

— (Паризъ). Маршалу Пелисию опредѣлѣнъ є додатакъ одъ 100 хиляда франака годишнѣ, коє да му се почне издавати одъ Септембра месеца 1855. године. — После нѣгове смрти ова годишня награда дава ће се нѣговомъ найстариємъ сину, и тако биће наслѣдствено докъ годъ трає нѣгова рода, а кадъ изумру онда припашће држави.

Огласи.

(1—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остає о идућемъ Ђурђеву дану єдна празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи приявити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену раз умети.

Подписани продає кућу съ плацемъ налазећу се у сокаку кодъ Барякъ џамије, коя никаквомъ дугу не подлежи. Она садржава 4. собе, гангъ єдну куйну, шталу, подрумъ и пространу авлію. Ко буде имао волю предречену кућу и плацъ купити, нека се подписаномъ найдалѣ до 1. Марта о. г. обрати єръ є доцније неће моћи добити

у Београду 11. Февр. 1857.

Іованъ Куюнџићъ.

(1—3) Подписани прешавши изъ Смедерева примио є на себе и отворио велику названу „гркову кафану“ у Пожаревцу, и снабдѣо є са свима потребама на наибольи начинъ. Обявлюючи ово, препоручує се учтиво свима и свакомъ госту и путнику. Квартири у овой гостилници намештени су и уређени на заєдничке и екстра собе Исто тако са найбольимъ и найвкуснійимъ єломъ и пићемъ, и брзомъ послугомъ свакъ ће бити у свако доба предсретнутъ, и то све са найумѣренійомъ ценомъ.

У Пожаревцу.

Миянло Стефановићъ
кафеция.

(1—5) Лаймъ или лепакъ за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

Стецишта су отворена:

При Суду Шабачкомъ надъ масомъ поч. г. Іована Поповића поштара Рачанскогъ до 9. Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Стефана Поповића див. п. капетана изъ Бањ до 28. Февр.

При Суду Крагуевачкомъ надъ масомъ презадуженогъ Живоина Миленковића изъ Раче до 11. Марта.

При истомъ Суду надъ масомъ поч. Илие Ђурића Бошняка до 1. Априла.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Іована Лазаревића 6 Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Мите Живановића изъ Рамня до 11. Марта.

При Суду Ужичкомъ надъ масомъ презадуженогъ Павла Тешића абац. до 28. Февр.

Продаваће се:

При Началничеству Подринскомъ добра поч. Панте Миличанца изъ Лознице 28. Февр 1. и 2. Марта.

Судъ Окр. Крушевачкогъ позива Игнята Ђорђевића восковерцію изъ Турске, кои є у Трстенику живио, и незнано куда отишао, да му за годину и єданъ данъ предстане и своє новце изъ депозита дигне.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 21.**

Мртва глава.

(*Изъ хиляду и єдне авети одъ А. Дима*)

превео професоръ С. Бошковићъ.

— — Мой отацъ био є чувени Комусъ, физикеръ краля француског Лудвика XVI. и кральице Маріе Антоанете. И ако є по своме чудноватомъ презимену стављенъ у редъ обсенара и варалица; опетъ био є заиста одлични ученикъ изъ школе волтине, галваніеве и месторове. Найпре почео се у Француской занимати са магіомъ и електрицитетомъ, и држао є у двору математична и єстествословна прочитаваня.

Сирота кральица коя ме є чешће у руке узимала и миловала, єръ самъ у време нѣногъ долазка у Француску био іоштъ дете, показивала се момъ отцу одвећъ благодушна. А нѣнъ братъ Іосифъ II. царъ Аустриски на своме путу крозъ Француску у години 1777. рекао є, да ніе ништа чудноватіе на свету видио одъ Комуса.

Међутимъ гледао є мой отацъ да мене и мога брата добро воспита, при чему се найвише трудио, да насъ са тайнимъ наукама упозна, и да насъ млогимъ природнимъ галванскимъ и магнетскимъ знаняма научи, коя су садъ већъ постала явна и обшта, но онда била су іоштъ тайна само неки люди. У години 1793. за време страовите брђанске (монтаньске) владе буде и мой отацъ као кралѣвски човекъ затворенъ, но хвала неколицини мои приятеля, ков самъ у брђанской партаи имао, мени изађе за рукомъ, те онъ опетъ на скоро слободу добіе.

Я реко, да самъ имао неколико приятеля кодъ брђанске партае. Тако є заиста, єръ самъ са Дантономъ и Камиломъ Демуленомъ врло добро живио. И познавао ме є Маратъ, но више као доктора него као приятеля; текъ опетъ ми смо се познавали. Изъ овогъ познанства могъ съ ньиме изиће, те я оногъ дана, кадъ су господичну Шарлоту Кордеову на губилиште повели, намислимъ да при томе погубленю и самъ будемъ.

У два сата после подне био самъ моє место кодъ кипа слободе заузео. Био є топли юлиски данъ, запара велика и тешка, и по мутномъ небу могло се познати, да ће на скоро олуя грунути.

У четири сата навали яки плюсакъ; у исти ма попне се господична Шарлота на кола, коя су осуђенике на гилотину возила.

У ономъ тренутку кадъ су є изъ тавнице хтели извести, снимао є єданъ младъ живописацъ нѣнъ ликъ. Немилостива смрть као да є хтела, да ова млада девойка после себе ништа па ни самъ свой ликъ неостави.

Глава є већъ била на платну изваяна али зачудо! у исти ма', кадъ є целатъ у тавницу улазио, био є живописацъ до оногъ места на врату дошао, ков ће сикира после неколико минути пресећи.

Мунѣ су непрестано сѣвале, киша као изъ чабра юрила, а громъ часъ по часъ тутньио; но све то ніе немирномъ народу сметало, да грозно позорѣ гледа. Обале сеньске, мостови и све улице биле су препунѣне. Вика и метежь на земльи надвишавале су хуку небесну. Жене, прозване гаднимъ именомъ „вране голотинске“*) викале су и псовале несрећну девойку. Съ єзомъ самъ слушао, како се ньина вика све ближе чує као шуштанѣ каквогъ водопада. Светина се таласала и мутила и тамо и амо, а осуђена несрећница іоштъ се ніе могла угледати. Найпосле появе се издалека она жалостна кола, коя су толико хиляда невини жертви у гробъ однела, и я угледамъ девойку, кою дотле нисамъ ни видио ни познавао.

Била є лепа млада женска око 27. година, имала є красне очи и лице съ найправилніимъ чертама. Она є стаяла управо и съ подигнутомъ главомъ, не што є хтела пажню светине на себе окренути, већъ што іой натрагъ везане руке нису дозволявале другчіе главу држати. Киша є у тай ма била престала, али є девойку целимъ путемъ одъ прилике три четврти сата у отворенимъ колима пратила; зато се по мокримъ альинама свака часть нѣногъ дражестногъ тѣла познавала, као да є изъ купатила изашла. Чудно є било погледати црвену альину на ньой, кою іой є целатъ у тавници навукао, и коя є некакву мрачну сяйность на нѣно гордо разумно лице бацала. У онай часъ, кадъ тужни спроводъ на мѣсто губленя приспѣ, киша сасвимъ стане, и сунчани зраци пробію мутне облаке и осветле іой лепу ко-

*) Ово є била сиротиня, коя є альине погубљени жертви грабила.

су. Тако ми Бога, я се заклињемъ, да управо неби умео казати, да ли є то што самъ гледао, каква светковина за честь ове младе девойке, или спреманъ за њену смрть, коју є она и заслужила, єръ на њеномъ имену стояла є тадна кривица убиства, коя се морала казнити. Како угледа гилотину она пребледи, коє се тимъ яче познавало, што іой є црвена кошуля до врата допирала; но опетъ се брзо поврати, окрене се гилотини и смешећи се погледи є.

Садъ кола застану. Шарлота скочи на землю одбијући услугу, коју су іой при силазеню хтели понудити; затимъ узтрчи узъ клизаве степене, премда су іой везане руке и дугачка осуђеничка кошуля сметале. Чимъ осѣти, да іой целатъ своју руку на раме метне, да би іой скинуо мараму, коя іой є вратъ покривала, опетъ пребледи, но одма се затимъ силомъ и последньи путъ насмеши, као да є хтела своє бледило сакрити. Недаваюћи, да є за ону гадну даску привежу, пружи сама у узвишеномъ чисто радостномъ полету душе крозъ страовити отворъ гилотине своју лепу главу. Као муня спусти се озго сикира, глава одъ тѣла одвоєна падне на подноже губилишта и одскочи єданпутъ одъ землѣ.

У то изађе изъ гомиле єданъ прлявъ човекъ, по изгледу покућарски слуга, сагне се, узме главу њену за косу, и и изъ гадне желѣ да у светини смей побуди, удари мртву главу шакомъ по образу. Я вамъ кажемъ, да є лице мртве главе на ово срамно поступанѣ порумењело; я самъ видио, цѣлу главу, не само ударени образъ, него оба образа и сво лице обаспе руменило стида, єръ свѣсть у овой глави іошъ ниє била сасвимъ изумрла, и съ тиме показала є, да є осѣтила недостойну и предъ народомъ явно учињену іой срамоту, коя у судейской пресуди ниє стаяла.

И народъ примѣти одма ово црвенило на одсѣченой глави, и одма заузме се за мртву девойку противъ оногъ живогъ увредителя, па стане у гласъ викати, да се држи єдно засѣданѣ поради осветe овогъ подлогъ дѣла, коє и буде. После два сата проведе стража тога бестидногъ лупежа у тавницу.

Я самъ хтео дознати, каква є намѣра могла тога човека покренути, да на смртной глави несрећне Шарлоте Кордеове свою суровость покаже. Зато се извѣстимъ, у кою су га тавницу затворили, и измолимъ дозволенѣ да къ њему пуштенъ будемъ.

Пресудомъ народногъ суда био є осуђенъ на тромѣсечну робию. Но онъ ниє могао никако да разуме, како є могао за такво природно и обично своє дѣло осуђенъ бити.

Я га упита, шта га є натерало, да то учини? „Е чудногъ питаня!“ одговори онъ, „я самъ одъ партае Маратове, за рачунъ закона она є била казнѣна, но я самъ є іошъ хтео и за мой рачунъ казнити.“

„Али“ продужимъ я „заръ ви толико нисте имали памети, да видите, да є таква повреда почитаня, коє свакъ треба смрти да ода, готово велико злочинство?“

„А, шта?“ настави овай човекъ, кои є као што ми тада яве, био помоћникъ гробарски при укопу мртваца, кои су на гилотини погинули, „заръ ви мислите, да су главе заиста одма мртве, како се одъ тѣла одвоє.“

„Зацело су мртве“ одговоримъ я.

„Познає се, да ви никада нисте у ону котарицу загледали, кадъ ій ми око губилишта покупимо. Ви нисте видили, како те главе очима преврћу и зубима шкрипе, и то често више минута после погубленя. Ми морамо свака три месеца нову котарицу да узмемо, тако жестоко кидаю зубима плетеръ. Видите, то су све племићске главе, коима є врло жао умрети и я се неби чудио, кадъ би коя таква осечена глава кадгодъ викнула „живио краль.“

Што самъ желио, дознао самъ. Изъ тавнице одма одемъ, савъ обузетъ єдномъ єдиномъ мисли, то есть: да одсечене главе заиста іошъ могу за неколико тренутака живити и имати свести. Зато тврдо се рѣшимъ, да се о овой важной ствари за науку о човечиємъ животу подпуно увѣримъ.

(продужение слѣдуе)

Мале приче.

(О великомъ Петру) — Царъ Петаръ чуо є у Москви о єдномъ адвокату, кога су држали за найглавниєгъ и найвештиєгъ у воћеню парнице у читавомъ царству. О томъ човеку проповедало се, да є онъ све старе како писане тако и обичайне законе а и найдавниє указе царева руски у прсте знао и то да є често и у самой судници судие у законима поправляо, па ма то испало на нѣгову ползу или штету. Онъ є при томе обично казивао, да онъ воле на правди и по закону парницу изгубити, него съ неправдомъ добити.

То бияше човекъ, каквогъ є царъ Петаръ тражио. Онъ га є хтео познати, дозове га неколико пута къ себи говорио є съ њимъ о разнимъ заплетенимъ православнимъ питаняма и познао є у њему човека одъ найдубљ увиђавности, темельне и оштре силе разсуђиваня и найвећегъ поштеня. Царъ за то науми, узети га у свою службу и наименуе га одъ простога адвоката за врховногъ судию и губернатора новгородске губерние, и то съ изреченомъ примѣдбомъ: „Нѣгово царско величество има подпуно уверењ како у нѣгово правдолюбие тако и у нѣгово православно знанѣ, и нада се, да ће онъ млогимъ тамошњимъ и парницама край учинити и да га ни поклони ни лична призреня неће задржавати одъ строге правде. Новонаименовани судия обећао є, да ће онъ милостивомъ и високомъ повѣреню достойно одговорити и да ће званичну свою дужность поштено и вѣрно одправляти, и држао є заиста за неко време рѣчь на найвеће задовольство царево.

Но после неколико година разнесе се о њему гласъ, да онъ чешће мите прима и очевидну непраду чини. Жалбе ове досподу и до самогъ престола. Царъ ласкаюћи себи, да овогъ човека болѣ познае, држао є ове жалбе у први ма за клеветаня. Но неколико важни догађая потврде ову сумню тако, да є царъ принуђенъ био, предузети надъ њимъ испитъ. Царъ се при овомъ испиту увѣри о истини разнешни гласова и увиди у самой ствари, да є нѣговъ любимацъ примао поклоне и да є правду и пресуде за новацъ продавао. Кадъ га є царъ

тога ради яко укоравво и непоштенъ нѣгово пребацивао му, онда призна судия, да га є доиста често понуђени му новацъ засенио, судити криво подъ видомъ правде. „Я се то о теби неби никадъ надао“, рекне царъ, „шта те є на тай коракъ навело?“ Ништа друго“, одговори обвинѣни судия, „него то, што я нисамъ ништа могао заштедити и на страну мећати, шта више нисамъ ни тако улюдно живити могао као остало мени равно дружтво, а да себе и мою фамилию у дугъ не бацимъ. „Па колико ти мислишъ, да би ти доста било, да не би имао после нужде, примати мите и чинити неправду за любовъ новца“, запита га царъ. „Баръ іоштъ єданпутъ оволико колико садъ имамъ плате“, одговори судия. — „Па оћешъ ли ти онда тиме сасвимъ задоволянъ бити“, запита га царъ, „дужность твоє верно и савѣстно одправляти и никадъ поклоне не примати, или на будикакавъ други начинъ власть твою злоупотребити? — „Савршено, премилостиви господару!“, одговори судия; „я се подчинявамъ найжешћой казни, ако ми се буде могло доказати, да самъ изъ любави къ новцу криво судио, и да самъ мите примао. — „Нека буде!“, рекне царъ; „я ти за садъ опраштамъ. Я ти даємъ двогубу плату и іоштъ половину одозго, да би само твоє званиє поштено и праведно извршавао. Но я ћу одсадъ оштро на тебе мотрити, и ако неуздржишъ рѣчь, я ћу те одма дати обѣсити.

Радостни судия благодарио є за ту милость цару коленоприклоно, изрицао є правду и правицу са найвећомъ строгошћу и одправляо є тако дужность свою неколико година безъ икакве погрешке. Но найпосле заборави онъ наново на свою дужность, почео є примати мите и чинио є млогобројне неправде. Кадъ є царъ то дознао, онъ га даде уапсити, преда га суду на комъ се ясно посведочи нѣгова кривица, и яви му преко другогъ слѣдующе: „Кадъ ти ниси твою речь одржао, я ћу мою одржати“, и даде га заиста обесити.

Разне новости.

Изъ Петробурга являю намъ єдне новине слѣдующи карактеристичанъ догађай: Царъ є недавно држао прегледъ войске. Кадъ є дошао редъ на кретаня гвардейски Черкеза, покаже се неки нередъ у кадетскимъ корпусима, тако, да се царъ побуђенимъ нашао, учинити на то внимателнимъ шефа войнички учевни заведения, ђенерал-ађутанта Ростовчова. Овай одма одезди на коню къ єдномъ одъ управителя войнички заведения, ђенерал-лайтнанту М., и изговорио му є жестокъ укоръ. Несрећа є хтела, да є башъ павловски корпусъ кадета; коима є тай ђенерал-лайтнантъ био управитель, найманѣ погрешио, и што є овай одъ цара лично уважаванъ био. — ђенерал-лайтнантъ саслушао є мирно укоръ свога шефа: но кадъ є сутраданъ био зборъ управителя и надзирателя кадетски корпуса, ђенерал-лайтнантъ М. ниє дошао. Ростовчовъ послао є къ нѣму и дао га є молити, да доће. Ростовчовъ позове затимъ трећега дана опетъ све управителѣ къ себи. Но кадъ М. ниє ни садъ дошао, онда є Ростсвчовъ изявио о томе ясно своє сажаленѣ, и то у толико више, што є онъ, — Ростовчовъ — имао намѣру, да увређеномъ ђенералу у присутству цѣлогъ му друштва подпуно удовлетворенѣ даде. Но онъ то садъ чини и у нѣговомъ одсутству, признає явно, да є неправо учинио и моли ђенерала П. да све ово ђенерал-лайтнанту М. до знаня достави. Но овай изяви, да є нѣму, премда є одъ стране Ростовчова подпуно удовлетворенъ добио: ова увреда явно є у присутству цара нанешена, и да се онъ неможе смирити, догодъ недозна мишленѣ царево о овомъ догађаю. Садъ отиде Ростовчовъ цару, и оданде са єднимъ печатанимъ указомъ своме подчинѣномъ, ђенерал-лайтнанту М. у коме указу Ростовчовъ искрено сажалѣва, што є ђенерал-лайтнанта М. увредио; но да онъ држи, да є маня стварь увреду нанети, него нехтети такову искрено признати. Овай ће се указъ читати свима кадетскимъ корпусима.

(Разбойничка чета у Влашкой.) Єдне новине являю, да є полиция одкрила у Галацу єдну яко разгранату разбойничку чету, и да є она од'части већъ и поватана. Главни четовођа позвао є єдно вече къ себи неколико єномисленика свои, и почемъ имъ є своє мишленѣ о њиовомъ узаяномъ одношеню саобштио, тргну сви ятагане иза пояса, клекну и положе заклетву узаямне вѣрности и братства. Неколико убиствe и поара хтели су да предузму іоштъ исте ноћи. Жена разбойничкогъ четовође, коя є у сусѣдной соби чула, да ће при поари сваки немилице бити убиенъ, когодъ даде одпора, уплаши се яко, отрчи у страу своме сусѣду и одкриє овоме опасно ово сазаклетиє. Сусѣдъ яви све ово полицiи, коя одма кућу обколи, и 15 разбойника заєдно са њиовимъ четовођомъ поватаю. — Говори се, да є ова чета имала у Браилу 40, у Букурешту 60, а у Галацу 50 членова.

(Ужасно положенѣ.) Мали морски заливъ, кои варошь Броклинъ одъ Ню-Іорка дѣли, бияше се сасвимъ ове године заледио, и крозъ неколико дана прелазили су люди хилядама преко овогъ 5000 четворни стопа великогъ леденогъ поля идући пѣшице изъ єдне вароши у другу. Но морскимъ приливомъ одъ 7. Януара одвали се напрасно ледъ свудъ унаоколо око обала, и єдна грдна санта, на коіой є било више одъ 500 люди, пошла є управо у безкрайни океанъ. Вика ови несрећника помѣшала се съ викомъ безбройне светине, коя є ово ужасно позорѣ са обале гледала. После неколико безуспѣшни покушая испадне найпосле єдномъ пароброду за рукомъ, пристати узъ ову санту, пре него што є ова изъ залива у широко море изишла, и избавио є сва на прегрдной санти налазећа се лица.

Мрвице.

— У єдной варошици у Ческой упита катихета єдно дете „ко є преварио Адама, те є изео забранѣну ябуку“ „гладъ“ одговори радостно дете.

— У Лондону запитаю єдну девойку коя є млеко продавала, зашто іой є млеко сада тако вруће „Я незнамъ одъ чега ће то бити, одговори девойка, осимъ ако ниє одъ вруће воде, кою у млеко сипамо“.

— Єданъ се спремао да у лето по Швайцерской путує, и због тога є врло често о Алпима, о водопадима и о другимъ увеселенияма говорио. Кадь є хтео поћи, упита любећи своє дете, шта ће да му изъ Швайцерске донесе „Єданъ водопадъ любезни отацъ“ рекне дете.

— Кралъ Шведски Карлъ XIV. посѣти єдногъ славногъ архитекта Сергела. Архитектъ є хтео краля по тадашнѣмъ обичаю у руку полюбити, али га краль загрли и у чело полюбивши рекне „тако почитуємъ я оне люде, кои се за науку и художества стараю“.

— Кадъ є революция у Паризу била, упита єданъ трговацъ некогъ одъ државника, шта мисли онъ о ньой. „Революция се може уподобити пушчаномъ метку кои часком изъ пушке излети“ одговори државникъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

(Паризъ) Све новине говоре о размирци Енглеске и Персиє. До садъ се неколико пута писало да неће бити рата, па одма после тога да ће бити рата. Сада све се у томе слажу да ће бити миръ и да є вечъ и уговоръ мира написанъ, кои ће ови дана бити подписанъ.

— Пре неколико дана явише све новине, да є єданъ младъ отмѣнъ господинъ притрчао да загрли царицу француску кадъ се она шетала у башти Тилѣрия. Онъ є одма уваженъ и затворенъ. Садъ далѣ о томъ случаю являю: да се тай младићъ зове Пиетри, нити є лудъ нити є хтео царицу да убиє, онъ є у свему био доброгъ владаня и воспитания, и писаръ є кода єдногъ Нотароша. Онъ є тако волио и обожавао лепу царицу, да се ниє могао уздржати кадъ се тако близу нѣ видио, да непритрчи къ ньой и да іой свою оданость и почитание ясно непокаже. Царъ є заповедио г. Билолу те га є самъ испитао; Билолъ савѣтовао є томъ младићу да неко време иде изъ Француске на коє онъ ниє хтео пристати. Царъ є заповедио да се пусти, но да се свуда на нѣга строго мотри-

— Краль неапольски послао є єданъ манифестъ правительству рускомъ, аустрискомъ и прайскомъ, у коме тужи имъ се противу поступаня западни сила.

— У Новомъ (у пиємонту) 6. т. м. пала є свилара г. Демихели, и убила є притяжателя свога са іошть 13. персона.

(Паризъ) Млого се говори да ће крунисанъ цара и царице скоро бити.

9. т. м. вѣнчана є кћи княза Чарторискогъ Адама са графомъ Ѣалинскимъ изъ Познаня.

— Лађе коє носе войнике француске оставиле су 30. Ян. Грчку, и сваки данъ очекую се у Тулону.

— Између г. Вилмесана учредника „Фигара“ и г. Мартониса учредника „Полишинела“ догодио се дуель, сбогъ увреда личности у последнѣмъ листу противу г. Вилмесана.

(Петерсбургъ.) У идућой години послаће се опетъ єдна мисия у Китай, коіой ће се придружити и учени люди ради свои научни изпитиваня. Саданя мисия бави се одъ 7 година у Пекингу.

— Изъ Бомбая являю да є станѣ у Китаю оно исто. Войске енглеске иду іоште у персиске заливе.

— (Паризъ.) Уговоръ мира између Енглеске и персискогъ посланика основанъ є на томе, да Енглеска у Персіи има сва она права и повластице што Русия има, и да упливъ Енглеске у Персіи буде изѣдначенъ са упливомъ рускимъ. По томъ, да Енглеска може конзулате своє свуда у Персіи подиѣи гди Русия има своє, осимъ они места на каспискомъ мору; єръ є Русия у ранiємъ єдномъ трактату съ Персиомъ уговорила да одатле буду изключени страни конзули.

(Бечъ.) Важна єдна царска уредба изашла є о пасошима, кою, како сви жителъи Аустриє тако и сви странци кои по Аустріи путую съ великомъ радосћу дочекали су; одъ 3. Марта ове године моћи ће како аустриянацъ, тако и сваки странацъ по целомъ аустрискомъ царству путовати, а нико му несме пасоша тражити, нити є дужанъ икоме пасошъ показивати. Странацъ само на граници треба да покаже и подпише свой пасошъ а иначе нигди, пре прелазка мора такође подписати кодъ консулата. Исто тако олакшано є свима жительима Аустриє да могу на врло лаки начинъ кадъ годъ оће и кудъ оће добити заграничне пасоше. Колике су олакшице за трговину и за саобраштай народа овомъ благотворномъ царскомъ наредбомъ учинѣне сваки може себи представити. Помилованъ обште свию политични преступника у Италіи, и ова садъ наредба царска за пасоше одъ велике су важности и благодети за цело царство.

Огласи.

(1—3) Овимъ почитаємомъ публикуму обзнанюємъ да се могу кодъ мене долеподписанога у кући г. Ресавца на Стамбол-капіи, хальине, марамаре, и сваки предмети, памучни свилени, вунени и проч. по жельи свакога офарбати (боядисати). Исто тако имамъ трукована платна за чаршаве

Іосифъ Милосављевићъ
Шварц-шен-фербер-майсторъ.

Долеподписани дає одъ идућегъ ђурђева дана ове год. свою на терезияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ.

Андриа Борштиновићъ
шлосеръ майсторъ

☞ 6.000 ока

доброгъ старогъ пасуля налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Февруара 1857.

Тома Тасићъ

(1—3) Подписани прешавши изъ Смедерева примио є на себе и отворио велику названу „гркову кафану“ у Пожаревцу, и снабдѣо є са свима потребама на наибольи начинъ. Обявлююћи ово, препоручуе се учтиво свима и свакомъ госту и путнику. Квартири у овой гостилници намештени су и уређени на заѣдничке и екстра собе Исто тако са найбольимъ и найвкуснiимъ єломъ и пићемъ, и брзомъ послугомъ свакъ ће бити у свако доба предсретнутъ, и то све са найумѣренiомъ ценомъ.

У Пожаревцу.

Миаило Стефановићъ
кафеция.

У кньижари В. Валожића сниже варош-капие налазе се по спуштеной ценн следуюће кньиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана	32. гроша
Шумадинка одъ 1855, године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - -	3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - -	3. гроша
Дноклецианъ у Салонн - - - - -	2. гроша

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Фебруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 22**

Мртва глава.

(продужено)

Било є одприлике три сата ноћи, кадъ самъ изъ оне улице изишао, гдѣ се тавница налазила. И текъ што у другу улицу скренемъ, гдѣ ми є обиталиште било, чуємъ мало подалѣ женски гласъ, кои се чинио да за помоћь виче.

Помислимъ да ниє могуће да су рђави люди кога у то доба напали, єръ є іоштъ рано било. Потрчимъ на ону страну одкуда є гласъ долазио, и угледамъ на месечини єдну женску, кою є варошка патрола хтела затворити.

Она ме одма спази и по момъ оделу сигурно познаваюћи да самъ човекъ одъ мало болѣгъ реда, окрене се къ мени и викне:

„О, хвала Богу, ето господина Алберта, кои ме добро зна. Онъ ће вамъ казати, да самъ я заиста кћи старе Ледиєвице пралѣ у овомъ сокаку.“

У исто време узме ме сирота девойка за руку, и бледа као крпа обеси се за мене, сва дрктећи.

„Била ти ма чия кћи“ викне набусито стража, „ти немашъ граћанску билету*); и зато хайд' съ нама у полицию.

Девойка ме є држала тврдо за руку; я самъ видио нѣнъ стра и разумѣо подпуно нѣну молбу и услугу, кою є одъ мене очекивала.

Почемъ ме є съ првимъ именомъ коє іой є у ономъ страу на паметъ дошло, зовнула, зато се исто тако и я къ њой окренемъ и дамъ іой такво женско име, кога самъ се пре у брзини могао сетити.

„Шта! ви сте то, сирота Хелена?“ одговоримъ я, „шта ћете ви овде?“

„Ето видите господо, овай ме господинъ познає.

„Я мислимъ рекне єданъ одъ страже, да би ти умела казати: „граћани, а не господо“

„Чуєте ли, господинъ капларе,“ настави девойка, „я нисамъ крива, што тако говоримъ; моя мати примила є обичає одабраниєгъ света, па ме є научила учтива да будемъ. Я знамъ да се по томе аристократе познаю, али шта ћу, кадъ немогу да се одучимъ“.

У овимъ речма, коє є дрктећи говорила био є са кривенъ тайни подсмей, кои самъ само я опазио. Мучио самъ се да погодимъ, ко є ова женска, но нисамъ могао докучити. Толико самъ извѣстно знао, да ниє кћи никакве пралѣ.

„Шта ћу я овде граћанине Алберте!“ повтори она, „видите шта ми се догодило. Изашла самъ да опране кошулѣ нашимъ муштерияма однесемъ и новце примимъ. Но у єдной кући не бияше газдарица кодъ куће, и я самъ морала почекати, да би само новце добила. О Боже, у ово време свакомъ новци требаю. Надала самъ се да ћу се іоштъ за видела кући вратити, па зато мою граћанску билету нисамъ ни понела, но у чеканю и ноћь приспѣ, и я похитимъ кући кадъ ме на єданпутъ ова господа — опростите — ови граћани уставе. Траже ми билету, и я имъ кажемъ, да є нисамъ понела, па ће садъ у полицию да ме воде. Била самъ се яко уплашила и почела самъ у помоћъ викати, докъ на срећу васъ опазимъ и умиримъ се. Помислила самъ: Кадъ господинъ Албертъ зна, да є мени Хелена име и да є моя мати праля Ледиєвица; онъ ће зацѣло за мене добаръ бити. Єл'те господине Алберте?

„Зацело, я за васъ ємствуємъ“.

„Лепо!“ рекне стражарски капларъ, „а ко ће мени за тебе ємствовати, господине кицошу?“.

„Дантонъ ће за мене добаръ стаяти. Єл' ти то доста? Єли Дантонъ добаръ патриота, шта мислишъ а?“

„А, ако Дантонъ за тебе добаръ стои, то є што другo, онда се ту нема шта више говорити“.

„Вечерасъ се башъ држи сѣдница у клубу Корделиєрскомъ, айдемо, тамо є онъ“.

„Айдемо тамо“, одговори капларъ, окренувши се стражи: „граћани стражари! напредъ маршъ!“

*) Онима, кои нису съ францускомъ историомъ онога доба познати, примѣћавамо, да у оно време страхоте и беснила народнѣгъ у Паризу ниє никоме било слободно после два сата ноћи безъ граћанске билете на сокаку се наћи, а овакву билету морао є сваки имати, кои є као добаръ граћанинъ и приятель слободе кодъ власти осведочио се.

Корделиєрски клубъ скупляо се у некомъ старомъ кордилиєрскомъ (францишканскомъ) манастиру. За неколико минути стигнемо ми къ нѣму. Кадъ смо до авлиски врата дошли, изтргнемъ я єданъ листићъ артиє изъ моє џепне књижице, напишемъ неколико речи и предамъ га каплару, да га унутра Дантону однесе, а ми са стражомъ останемо на полю предъ вратима. Капларъ се на скоро врати заєдно съ Дантономъ а овай кадъ ме опази, викне:

„Шта, ти си то кога оће да затворе? Ти! Мой приятель! приятель Камиловъ, найбольи, републиканацъ на свету. Остависе тога граћанине капларе“, настави Дантонъ, окренувши се воћи стражарскомъ, „я ти стоимъ добаръ за нѣга. Єл' то доста?

„Ти стоишъ добаръ за нѣга, али оћешъ ли ти и за ню ємствовати?“ упита стражарски капларъ.

„За ню, за нѣга и за све што є нѣгово я самь добаръ; єсил' садъ задоволянъ?

„Єсть, садъ самь задоволянъ“, одговори капларъ, „особито кадъ самь самога тебе видио“.

„А, тако ми Бога, ту радость можешъ безплатежно уживати, нагледай ме се добро докъ ме іоштъ видишъ“.

„Хвала ти; само ти и одъ сада брани интересъ народньи, као досадъ што си, па буди увѣренъ, да ће ти народъ благодарити“.

„И я мислимъ тако“ рекне му Дантонъ.

„Оћешъ ли ми дати руку, да се рукуємо?“ настави капларъ.

„Зашто неби?“ И на ово пружи му свою руку.

„Да живи Дантонъ!“ викне капларъ.

„Живио Дантонъ“ повтори џела патрола, и са своимъ капларомъ оде далѣ.

Хтео самь благодарити Дантону, но изнутра сале, гдѣ се засѣданиє држало, одєкну гласови чакъ до насъ на полю, вичући нѣгово име.

„Дантонъ! некъ изиће Дантонъ на трибину да говори!“ Заори џео клубъ.

„Опрости брате!“ рекне ми онъ, „видишъ да ме већъ зову; но дай ми руку, па да идемъ унутра. Каплару пружио самь десну, а теби ево лева; ко зна, вредни тай па триота може бити да є шугавъ био“.

Затимъ се окрене одъ мене и викне съ онимъ силнимъ гласомъ, кои є бурю у народу по сокацима за часъ подизао и за часъ опетъ стишавао. „Ево ме овде самь я!“ па брзо продре у средину засѣдания.

Я самь стаяо на вратима самъ съ моіомъ лепомъ непознатомъ. „Кудъ оћете да васъ водимъ, господична?“ запитамъ є я, „я самь готовъ на вашу заповѣсть“.

„Водите ме къ моіой матери,“ одговори она смешећи се, „ви сте већъ чули, да є праля Ледиєвица моя мати“.

„А гдѣ живи ваша мати“.

„У сокаку Феру, № 24“.

„Айдемо дакле тамо, я ћу васъ одвести.“

Прошли смо више сокака, докъ смо на речено место приспѣли, и џелимъ путемъ нисмо єдно съ другимъ ни речи проговорили. Но према ясной месечини, одъ кое се као у средъ подне џела околина видила, могао самъ я девойку по вольи са очима мѣрити. Она є била дражестно створенѣ око свои 20 година, црноманяста но съ великимъ плавимъ очима, кое су се видиле пуне разума, носъ є имала танакъ и правъ, устне шальиве и развучене, зубе као бисеръ, руке као у какве кральице а ноге као у дѣтета. Поредъ простогъ одѣла кћери єдне праляѣ сачувала є подпуно аристократични господски ходъ и држанѣ, кое є съ пунимъ правомъ вредномъ каплару и нѣговой храброй чети у очи пало. Кадъ смо већъ до капие нѣногъ обиталишта дошли, застанемо и погледимо последньи путъ єдно у друго.

„Е, господине Алберте, шта оћете садъ ви одъ мене“, запита ме она смешећи се.

„Господична Хелена, хтео самъ вамъ казати, да намъ ние нимало вредно било састати се и познати, кадъ се морамо опетъ тако брзо растати.

„Молимъ васъ за опроштенѣ, мени се чини, да є башъ било вредно; єръ да ви нисте онуда прошли, мене би зацело у полицию одвели и познали, да нисамъ кћи никакве праляѣ, већъ права племићка, и тако би ми сутра по свой прилици глава на гилотини отишла.“

„Дакле ви признаєте, да сте аристократска кћи?“

„Я? я непризнаємъ ништа.“

„А, тако! кажите ми баръ ваше име!“

„Ви знате, Хелена.“

„Я добро знамъ, да ово име кое самъ вамъ я случайно дао, ние ваше право име.“

„Ништа зато, я то име волимъ и оћу да га задржимъ — — баръ за васъ.“

„Шта треба да га за мене задржите, кадъ се ми више нећемо нигда видити?“

„То я невелимъ. Я само кажемъ, да ако се опетъ гдѣгодъ видимо, ние нуждно да ви мое право име знате, као што ни мени нетреба ваше право име. Я самъ васъ ту први путъ Албертомъ назвала, задржите дакле то име, као што ћу я име кое сте ми ви дали, задржати.“

„Добро, нека буде; но знате ли шта Хелена?“

„Да чуємъ Алберте“ одговори она.

„Ви сте зацѣло изъ аристократске куће, ни є л' истина?“

„Я и кадъ неби то хтела признати, ви би сами погодили. И тако моє признанѣ губи свою вредность.“

„И васъ као племићску кћерь гоне?“

„Одъ прилике тако ће бити.“

„Ви се сигурно криете, да васъ неби уватили.“

„Тако є, криемъ се у сокаку Феру № 24. кодъ праляѣ Ледиєвице; нѣнъ є мужъ био кодъ мога отца кочияшъ. Видите, да я одъ васъ ништа нетаимъ.“

„А вашъ отацъ? ко є онъ?“

„Я одъ васъ ништа некриемъ, драги Алберте, што се мене тиче; но мога отца тайне нису моє. И онъ се крие, и чека само згоду да изъ Париза измакне. То вамъ є све што смемъ казати.“

„Но да л' ћете се ви съ тимъ задовољити?“

„Зацѣло съ тимъ ћу се подпуно задовољити.“

„Я самъ знала, да ви имате благородно срце. Благодаримъ вамъ за мене и за мога отца, па да вамъ намѣра и неизиђе за рукомъ, я ћу вамъ опетъ за вашу добру волю признателна остати.“

„Кадъ ћемо се опетъ састати Хелена?“

„Кадъ вамъ треба да се опетъ састанемо?“

„Сутра мислимъ да ћу вамъ радостне гласове донети.“

„Добро сутра ћемо се дакле видити.“

„Гдѣ?“

„Овдѣ, ако вамъ є по вољи.“

„Овдѣ на сокаку?“

„О боже, та ви видите да смо на сокаку іошт најсигурніи; ми стоимо кодъ ове капиє већъ одъ по сата, и нико живи ниє прошао.“

„Ал' зашто неби я къ вама у кућу дошао, или ако оћете ви къ мени?“

„Кадъ би ви къ мени у кућу дошли довели би у подозренѣ и опасность ове људе, кои су ми заклонъ дали, а ако я къ вама дођемъ, нисте онда ви сигурни.“

„О, то ништа нечини, я ћу узети билетъ єдне моє сроднице, и вама дати.“

„Па да онда ваши сродници изгину, ако мене увате-“

„Имате право, я ћу вамъ дакле билетъ на име Хелена извадити.“

„Тако! ви ћете іошт видити, да ће напоследку моє єдино и право име бити Хелена.“

„Кажите ми сатъ, кадъ ћу доћи.“

„Исти сатъ, у кои смо се данасъ срели, у 10 сати у вече.“

„Добро, у 10 сати. А како ћемо се наћи?“

„Врло лако. Петъ минута предъ 10 сати будите ви на капіи, а чимъ сатъ избиє, я ћу сићи.“

„Сутра у 10 сати драга Хелена! съ Богомъ!“

„Сутра у 10 сати драги Алберте! лаку ноћь!“

Хтео самъ іой полюбити руку, но она ми пружи чело.

Сутра данъ око 9¼ сати увече био самъ већъ на уреченомъ мѣсту, а четвртъ сата доцниє доће и Хелена. Обоє смо дошли пре уговореногъ времена. Я се радо стао окренемъ и станемъ поредъ нѣ.

„Я већъ видимъ, ви сте донели добре вѣсти“, започе она смешећи се.

„Врло добре; найпре ево вамъ билета“.

„Найпре кажите ми, шта ће съ моимъ отцемъ бити“. И одтури мою руку натрагъ.

„Вашъ отацъ, ако оће, може се спасти.

„Ако оће, велите ви, па шта ће радити?“

„Мора у мене подпуно повереиъ имати“.

„То є већъ свршена ствар“.

„Єсте ли се съ њимъ састали?“

„Єсамъ“.

„Како сте се смели усудити?“

„Морало є бити; а и Богъ самъ чува“.

„А єсте ли отцу све казали?

„Я самъ му казала да сте ме ви іуче одъ извѣстне пропасти избавили, и да ће те може бити до сутра и нѣга спасти“.

„Сутра, управо сутра избавитћу га, ако оће“.

„Шта, како? Говорите, говорите, молимъ васъ. Наше познанство било би право чудо, ако вамъ то за рукомъ изиђе“.

„Али“ — наставимъ я оклеваюћи.

„Али; — кажите, шта мислите!“

„Ви неможете заєдно съ њимъ побећи“.

„Заръ вамъ нисамъ казала, шта самъ у томъ случаю намислила чинити?“

„Но я ћу доцниє и за васъ за цѣло пасошъ добити“.

„Молимъ васъ, да видимо найпре, шта ће съ моимъ отцемъ бити, па после лако є за мене“.

„Добро; я самъ вамъ казивао, да кодъ садашњегъ грознога правительства имамъ приятеля, єл'те?“

„Єстъ, казивали сте ми“.

„Данасъ самъ био кодъ єдногъ таквогъ приятеля“.

„Ко є то?“

„Човекъ, кога ћешъ и ти баръ по имену познавати, човекъ пунъ одважности, чести и поштеня“.

„Кажите ми нѣгово име“.

„Генералъ Марсо“.

(продужениє слѣдуе)

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

— Началникъ Окр. Краинскогъ маіоръ г. Коста Янковићъ получио є одъ цара рускогъ орденъ св. Станислава III. реда.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Которъ 4. Фебр. Князъ Данило већъ є отишао у Корфу одакле ће у Паризъ. Ово путованѣ нема никаквогъ политичногъ значая. Пре полазка свога князъ є опредѣлио редъ наслѣдства, по коме нѣговъ найстаріи синъ опредѣлює се за наслѣдника, а ако князъ неби ни єдногъ сина имао онда да га наслѣди синъ вице-предсѣдателя сената Мирко Петровићъ; ако неби овай наслѣдникъ имао двадесетъ година, онда нѣговъ отацъ и три сенатора одъ владаюћегъ племена Њгоша, да буду намѣстници князу до нѣговогъ узраста. Далѣ у той уредби о наслѣдству, опредѣлено є и то, да сваки онай кои би Турской био наклоњенъ, изключава се изъ права и неможе наслѣдити. Женске су изключене изъ наслѣдия княжеске власти.

Графъ Радецки после 72. гоине своє службе поставлѣнъ є на свою молбу у станѣ покоя. — Царевъ братъ ерцхерцогъ Максимилиянъ постао є намѣстникъ царевъ у Ломбардіи.

— Одъ Китая долазе гласови да су се Китайци саюзили са Малайцима и грозе тамо Енглезима и Немцима. Сеймуръ туче ій и пали са сви страна.

ПОЗИВЪ

НА СВЕ КРАЉВСКО-ПРУСКЕ У СРБИИ ЖИВЕЋЕ ПОДАНИКЕ.

У Княжеству Србіи живећи Краљвско-Пруски поданицы, были они подъ Ц. Кр. Аустрійскомъ или ма чіомъ другомъ заштитомъ, или и безъ странне заштите у Београду или у внутрености Србіе, настоећимъ се позиваю, да се одъ 1. Марта по нов. 1857. год. почевши имаю до 15. Априла 1857. по нов. пріявити или подписаномъ Краљвско-Прускомъ Конзулу у Бѣограду или пакъ они у внутреньости живећи найближемъ Княжеско-Србскомъ Окружномъ Начальничеству, гди ће морати доказати средствомъ крштены писама, пасоша, попутны кньига или други каквы документа, да су Пруски поданици.

Кои бы пакъ пропустіо и небы се овако за ово време пріявіо, имаће самъ себи приписати рђава слѣдства, коя бы одтуда за нѣга или нѣгову фамилію произишла.

Београдъ 2. Марта по нов. 1857.

ВИТЕЗЪ МЕРОНІЙ
Краљвско-Прускій Конзулъ.

Aufruf

an sämmtliche im Fürstenthum Serbien lebende Königlich-Preußische Unterthanen.

Die im Fürstenthum Serbien lebenden Preußischen Unterthanen, sie mögen bisher unter Kaiserlich-Oesterreichischem oder was immer für einem Schutz gestanden, auch schutzlos in Belgrad oder im Innern des Landes gelebt haben, werden hiermit aufgefordert, sich, vom 1. März 1857. neuen Styls an gerechnet, bis spätestens 15. April 1857. n. Styls, entweder bei dem unterzeichneten Königlich-Preußischen Consulat in Belgrad, oder, wenn sie im Innern des Landes wohnen sollten, bei dem ihrem Wohnorte am nächsten gelegenen fürstl. Kreis-Natschalnikate zu melden, und ihre Ansprüche auf Anerkennung als Königlich-Preußischer Unterthan durch Vorlegung von Taufscheinen, Pässen, Wanderbüchern oder andern Documenten geltend zu machen. —

Wer es versäumt dieser Aufforderung nachzukommen, wird sich die nachtheiligen Folgen, welche ihm und seiner Familie durch diese Versäumniß erwachsen könnten, allein beizumessen haben. —

Belgrad den 2. März neuen Styls 1857.

RITTER MERONI
Königlich Preußischer Consul.

(2—3) Монастиръ Горнякъ одъ идућегъ Ђурђева дана издае на три године подъ аренду свой дућанъ съ меаномъ, налазећи се више монастира на друму, водећемъ у Омолѣ. Осимъ дућана и меане іоштъ има: две собе за обитаванѣ, подрумъ, амурлукъ, мутавцинница и пространъ аръ. Све є то подъ єднимъ кровомъ и у добромъ станю. Такође уступаю се арендатору и два чаира за попашу. — Лицитація овогъ добра монастирск. држаће се 22 23. и 24. Марта у Свини, месту обитаваня Началника Среза Млавскогъ Окр. Пожаревачкогъ.

Долеподписани дае одъ идућегъ Ђурђева дана ове год. свою на терезияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ, подъ кирию. Ко има волю некъ се прияви.

Андриа Борштиновићъ
(2—3) шлоссеръ майсторъ

У кньижари В. Валожића сниже варош-капие налазе се по спуштеной цени слѣдующе кньиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године вазана	32. гроша
Шумадинка одъ 1855, године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - - -	3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - - -	3. гроша
Диоклецианъ у Салони - - - - - -	2. гроша

(3—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остае о идућемъ Ђурђеву дану єдна празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би има волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи пријавити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену разумети.

(2—3) Овимъ почитаемомъ публикуму обзнанюемъ да се могу кодъ мене долеподписанога у кући г. Ресавца на Стамбол-капіи, хальине, мармаре, и сваки предмети, памучни свилени, вунени и проч. по жељи свакога офарбати (бојдисати). Исто тако имамъ трукована платна за чаршаве

Іосифъ Милосављевићъ
Шварц-шен-фербер-майсторъ.

☞ 6.000 ока

доброгъ старогъ пасуля налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Фебруара 1857.

Тома Тасићъ

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 24

Мртва глава.

(Продужено)

„Имате право, ако є генералъ Марсо обећао, онъ ће сигурно и учинити“.

„Онъ є зацѣло обећао“.

„О, неумемъ вамъ казати, колико самъ вамъ признателна. А како вамъ є обећао, кажите!“

„Сасвимъ просто обећао є, да ће намъ бити на руци. Клеберъ поставио га є за врховногъ заповѣдника западне войске, и онъ ће се сутра на вече у Ванде-у кренути.

„Сутра на вече! Па ми нећемо имати времена да се спремимо“.

„Нама ништа нетреба спремати се“.

„Како то? я не разумемъ“.

„Онъ ће вашегъ отца собомъ повести“.

„Мога отца повести съ републиканскомъ войскомъ?“

„Єсть као свога секретара. Кадъ се наєданпутъ у Ванде-и види, да ће генералу Марсо-у свою племићку ръчь, да противъ Француске неће воєвати, па єдне ноћи биће пуштенъ, да побегне, изъ Вандее довати ће се Бретанѣ, а одатле ниє далеко Енглеска. Па кадъ се у Лондону сигурно намести, писаће вама, те ћу вамъ пасошъ извадити, и онда можете и ви у Лондонъ отићи“.

„Сутра“, узвикне Хелена „дакле сутра ће мой отацъ на путъ!“

„Само несмемо ни мало времена губити“.

„Мой отацъ незна ништа о томъ“.

„Ви му одма явите“.

„Заръ іоштъ ово вече?“

„Іоштъ ово вече“.

„Али како ћу, кадъ є већъ доцканъ?“

„Ето вамъ грађанска билета, а и я ћу васъ пратити.“

„Имате право. Дайте ми є“.

Я іой предамъ билету и она є мете у недра.

„Дайте ми садъ вашу руку“.

Пружимъ іой руку, и тако пођемо сокакомъ далѣ Кадъ до оногъ места дођемо, гдѣ смо се іуче састали застане она и рекне: „Чекай ме ту“.

Я се поклонимъ и останемъ, а она уђе у єданъ стари хотелъ; после четвртъ сата врати се натрагъ. „Айдете самномъ“, рекне ми „мой отацъ желио би васъ видити, да вамъ благодари“. И съ тимъ ме узме подъ руку. Кадъ до врата дођемо, извуче ключъ изъ цепа, отвори врата, и одведе ме на други спратъ, гдѣ на єднимъ собнимъ вратима особитимъ начиномъ куцне. На ово отворе се врата, и єданъ човекъ око 50. година промоли главу. Био є обученъ као радникъ, и чинио се да ради кньи говезки посао. Но по првимъ речма, кое проговори, могао се познати да є велики господинъ и аристократа. „Господине!“ рекне ми овай човекъ, кадъ смо у собу ушли, „самъ васъ є Богъ къ нама послао, и я васъ сматрамъ као нѣговогъ вѣстника. Єл' истина, да ми можете и да ми оћете животъ избавити?“ Я му приповедимъ све. Кажемъ му да є генералъ Марсо обећао, да га сутра са собомъ као секретара поведе и да ништа више одъ нѣга не тражи, до заклетве да неће никадъ са страномъ войскомъ противъ Француске воєвати. „Я се овде вама на то заклинѣмъ одъ свегъ срдца, а сутра ћу се нѣму наново заклети“.

„Хвала вамъ съ моє и нѣгове стране“.

„Но кадъ ће полазити генералъ Марсо?“

„Сутра“ одговоримъ му я.

„Оћу ли іоштъ вечерасъ къ нѣму отићи?“

„Ако имате волю, болѣ є вечерасъ; онъ ће васъ радо примити“. Отацъ и кћи погледе єдно у друго.

„Я мислямъ, отацъ“ рекне Хелена „да неће съ горегъ бити, ако вечерасъ тамо одете“.

„Добро али како ћу кадъ немамъ грађанске билете“.

„Ето вамъ моє, узмите, проговоримъ я.

„А како ћете ви после“.

„За мене є лако, я самъ свуда познатъ“.

„Гдѣ седи генералъ Марсо?

„У универзитетскомъ сокаку №. 40. кодъ своє сестре“.

„Оћете ли ме ви къ нѣму одвести?“

„На сваки начинъ, єръ треба после госпоичну вашу кћерь натрагъ да одведемъ, кадъ ви кодъ генерала остнаете“.

„Како ћу вамъ за толику доброту благодарити?“

„Да ми оставите да и вашу кћерь іоштъ избавимъ“.

„Я вамъ се у свему подпуно повѣравамъ“. И затимъ узме шеширъ у руке и погаси свеће. Ми се спустимо низъ степене према месечини, коя є крозъ прозоре ходника светлила. На капіи узме онъ свою кћерь подъ руку; а я самъ на 10. корака за њима ишао. За неколико минута доспѣмо до куће генералове. Тада имъ се я приближимъ.

„То є добаръ знакъ“ рекнемъ; „изволте садъ горе, а я ћу овдѣ господичну чекати“.

„Іоштъ єданпутъ хвала вамъ, и съ Богомъ“, одговори отацъ нѣнъ и пружи ми руку. „Єзикъ мой нема довольно речи, да изрази, шта за васъ у овомъ тренутку осећамъ. Но надамъ се да ће Богъ кадгодъ дати, да вамъ мою благодарность дѣломъ покажемъ“.

На то му ништа не одговоримъ, но само стиснемъ му руку. Онъ уђе у кућу а за њимъ и нѣгова кћи; но на измаку притисне ми и она руку. Не прођу ни десетъ минута, а она опетъ изиђе. „Како є?“ запитамъ я.

„Вашъ приятель Марсо заиста є вреданъ да вашъ буде приятель, єръ є валянъ човекъ. Видио є да би я рада била, да се до полазка њиовогъ одъ отца не раздвајамъ, и садъ ми нѣгова сестра спрема креветъ у своіой соби. Сутра до мрака отацъ ће мой бити сасвимъ у сигурности; сутра — ако мислите, да є благодарность єдне чувствујуће кћери, коіой сте отца ви избавили, вредна да є примите — доћите око десетъ сати у вече у познати сокакъ, гдѣ я живимъ, и увѣрите се сами, колико самъ вамъ признателна“.

„О, зацѣло ћу доћи. Єл' вамъ іоштъ што рекао, да ми кажете?“

„Онъ вамъ благодари за вашу билету, и моли васъ да ме одма къ нѣму пустите, да се къ нѣму вратимъ“.

„Идите дакле драга Хелена!“ рекнемъ я, и найпре уватимъ є за руку и метнемъ исту на моє срце. Као и юче она ми пружи чело и одговори: „Сутра имаћемо више времена“.

Докъ самъ іой моє устне на челу држао, држао самъ на моме срцу притиснуту несамо нѣну руку, него и груди нѣне коє су яко одскакале, и само срце нѣно, коє се чинило да гласно куца. Кадъ се раздвоимо я се вратимъ кући више радостанъ душомъ него икадъ пре. Да'л є то одтуда долазило, што самъ знао, да самъ добро и благородно дѣло учинио? Или є узрокъ томе било ово дражестно створенѣ, коє самъ већъ почео страстно волети? Незнамъ да'л самъ ту ноћь спавао или буданъ био. Но толико се добро опоминѣмъ, да самъ све красоте и милине природне у себи осећао. Ноћь ми се учини година, а данъ се одужи као вѣчность. Хтео самъ и силомъ време напредъ да терамъ, и да га опетъ задржимъ, да неби ни єданъ тренутакъ одъ живота изгубио, кои ми є у овакой сласти іоштъ остаяо. Идуће вече био самъ у деветъ сати већъ у ономъ познатомъ сокаку, и чекао самъ на уговореномъ месту. Ниє прошло ни по сата, а я Хелену угледамъ гдѣ са стране долази. Чимъ до мене дође, обавиє ми руке око врата, и проговори: „Избавлѣнъ! Отацъ ми є садъ сасвимъ избавлѣнъ! И ви сте нѣговъ избавитель! О, да знате како васъ любимъ и волимъ!“ Четрнаестъ дана после овогъ састанка добиє Хелена писмо, у комъ іой се являло, да іой є отацъ срећно у Енглеску дошао. Другогъ дана затимъ донесемъ іой пасошъ, кои самъ преко приятеля извадио да и она иде. Кадъ га у руке узе, полете іой сузе, погледа ме жалостно и проговори: „Заръ ви мене тако волете?“ „Волимъ васъ већма одъ мога живота“, одговоримъ я „но вашемъ самъ отцу дао мою поштену речь, да ћу васъ избавити и къ нѣму послати, па ту речь морамъ пре свега одржати“.

„Онда знайте да я мою речь немогу одржати“, рекне ми она. „Ако сте ви тако тврди, да мене можете пустити да идемъ, я самъ толико слаба, да се одъ васъ немогу растати“. Я є загрлимъ и полюбимъ, и она по несрећи у Паризу остане.

(продуженіе слѣдуе)

Мале ствари.

(*Вѣшта краћа*) — Изъ француске вароши Тулуза являю новине слѣдуюћи догађай изъ кога се види, да удалѣніе француске провинціе нису у вѣштини краће далеко иза Париза натрагъ остале: Єдна богато обучена госпоя дошла є на сяйномъ интову предъ єдну помодарску трговину, и уђе унутра, да пазари. Госпоя є покуповала много фини ствари, даде себи рачунъ направити, и понуди првогъ у дућану калфу, да съ њомъ иде на интову нѣной кући, гди ће му нѣнъ касиръ рачунъ исплатити. Калфа сѣдне съ госпоіомъ у интовъ; кола одезде и стану предъ єдно грдно здание. Госпоя уђе съ калфомъ у єдну велику салу, гди ій прими єданъ озбильногъ и достойногъ изгледа човекъ. „Свршите съ овимъ господиномъ посао“, рекне госпоя овомъ човеку, — затимъ оде наполѣ и за неколико тренутака одтутньи она на интову. Кадъ є калфа позадуго био самъ са онимъ човекомъ, кои га є одъ главе до пете пазльиво мерио и проматрао, досади му се найпосле, и онъ рекне ономъ господину нестрпельньо: „Я молимъ за новце“. — „Шта?“ — Я молимъ да ми исплатите штофове, шалове, мараме, свилу, и т. д“. — „Будите ви безъ бриге, я ћу за то добаръ стояти“. — „За шта ћете добаръ стаяти?“ — „За ваше оздравлѣнѣ; будите само на миру“. Сирома калфа мислио є, да има посла са кућевнимъ настойникомъ отмѣне госпое, а онъ є у самой ствари стояо предъ лѣкаромъ тамошнѣгъ заведенія за луде. Госпоя є сирѣчь, пре него што є отишла у болту, да пазари, говорила томе лѣкару, да ће му довести свога млађегъ брата, кои є лудъ и кои себи уображава, да є онъ калфа некакве помодарске трговине, па у лудилу своме све єднако ште новаца за продате шалове и штофове и проче. Лѣкаръ пакъ са своє стране мислио є, да има предъ собомъ лудогъ човека, и хтео є съ њиме као съ таквимъ и да поступа. Калфа є искао, да му се исплати рачунъ, а лѣкаръ му є понудио већъ спремљену за нѣга собу међу другима с'умашедшима. Младићъ се разлюти и развиче, и то лѣкара іоштъ већма утврди у томе, да є онъ заиста лудъ. Већъ є хтео лѣкаръ да употреби насилна средства и да га одведе у ладно купатило; кадъ наєданпутъ заиште

сирома калфа перо и артию, да пише своме господару, да овай по њега дође. Лѣкаръ му донесе артиє писмо буде написано; после єдно по сата дође заиста господаръ да свога калфу ослободи. О младой госпои пакъ небијаше нигди више ни трага ни гласа; она є по свой прилици ово време употребила на то, да изъ вароши умакне.

Разне новости.

Пре некогъ времена явили смо ми у овомъ листу по другимъ новинама разпростръто астрономско извѣстиє да ће 1. Юния ове год. (13. Юн. по рим, кал.) ударити єдна комета о нашу землю, и да ће 3 Юн. светъ т. є. наша земля пропасти. О томе нисмо далѣ ништа хтели являти, єръ и друге стране новине мало а многе нимало нису више о томе говориле. Као што се по новинама примѣчава, у Француской найвећма су се уплашили. Бечке новине „Преса“ одъ 19. ов. месеца доноси о томе слѣдујуће: „у целой Француской, па и у самомъ просвештеномъ Паризу разпростръто є то увѣренѣ да ће 1. Юния светъ или болѣ рећи само наша земля ударити се съ єдномъ кометомъ и пропасти. Има люди, кои су сбогъ тога што се край свету приближује и свой тестаментъ начинили, немислећи ни мало ко ће га по томе тестаменту наслѣдити, кадъ онда не-би ни кога у животу било. Та чудновата шала не само да є у Паризу него и у целой Француской одвећъ озбильно кодъ свију примљена; и ми смо се зачудили кадъ смо у францускимъ новинама „Монитеру ди-калвадо“ читали писмо єдногъ див. морепловца, кои своимъ сограђанима утѣшително извѣстиє явља: да є она комета, коя се могла съ нашомъ земльомъ ударити, іоштъ 21. Декем. прошле године у Америки надъ земльузомъ Панамомъ показала, и никакве штете ниє учинила. Ова комета показује се у 292. године єданпутъ. Последньи путъ она се видила 1556. године, и по томе требало би да се 1848. године показала.—“ Све што се до садъ говорило и писало о овой пропасти земль, по већой части узима се кодъ разборити люди за шалу и измеяваю астрологе и оне кои то вѣрую и одъ тога се плаше. Енглески звѣздочтеци кои су найвѣштіи, ништа о томе не говоре. Єданъ одъ найбольи астролога француски казао є да неће ударити та планета и да неће пропасти светъ; кадъ га є други астрологъ опоменуо да неговори тако кадъ ниє увѣренъ, одговорио є онъ врло досетльиво: „на сваки начинъ я волимъ казати да неће пропасти светъ, єръ ако не пропадне, онда ће сви люди казати да самъ я погодио и ви ће те кои кажете да ће пропасти, бити изсмеяни; ако пакъ пропадне светъ, онда нема ко казати да самъ я слагао, а ви да сте имали право“.

Напредакъ у Америки.

О чудновато брзомъ напредованю североамерикански сѣдињени држава найясниє сведоче она извѣстия, коя при свршетку сваке године управителъи поєдини држава званично обнародую о стању земль поверене њиовомъ управляню. Таково извѣстиє губернатора државе Нюіорка изишло є прошле године, изъ когъ се види, да є само ова єдна држава коя є год. 1800 имала само 588.603, год. 1825. 1,616.458 а 1845 2,604.495 жителя, на свршетку 1855. год. већъ имала 3,466.212 жителя. Вредность имања њиовогъ, састоећегъ се изъ кућа, маюра или сеоски добара, марве, землѣдѣлски орудия и справа, зграда за фабрике, машина у овимъ фабрикама, сирови производа, и фабриката преценѣна є на 2203,010.609 долара или талира сребрни. Они имаю свега 5077 цркви, кое цркве заедно са онимъ што є црквено иманѣ вреде 27,769.328 долара. У тимъ црквама има 2,141.159 седишта, а за свако, плаћа онай кои на њему седи на годину нешто у новцу. Само у овой єдной држави Нюіорку излазило є 1855. год. 559 разни новина и повремени списания, кое све скупа имале су око 2,000.000 пренумеранта. — Войска ове єдине државе имала є 335.000 уписани войника, кои су сви на 70 регименти, 28 бригада и 8 дивизиона поделѣни; али одъ целе ове наоружане иописане народне войске само є 18500 люди подъ оружјемъ, кои су униформирани и службу войничку чине, остали су кодъ свои кућа и само у случаю нужде позиваю се подъ оружиє. Школа основни и виши явни и приватни учебни заведения свакогъ рода имала є иста држава свега 11.883: у коима учило се те исте године ученика мушкогъ и женскогъ пола 951.932 имаюћи одъ 4 до 21 године узраста. На ове школе потрошила є држава Нюіоркъ 1855. год. 3,521 942 долара, и то на плату учителя 2,306.941 доларъ, а на остале потребе школске 1,215.001 доларъ. Кадъ ово човекъ чита и размисли, мора признати, да они кои мисле да ће новъ светъ у младой Америки стару Европу у образованости съ временомъ претећи, ово неговоре безъ довольногъ основа и да то потврђиванѣ да развитакъ човеческогъ рода іошъ и садъ єднако са сунцемъ одъ истока према западу напредує, по овимъ штатистичнимъ датцима и доказима добија велику вероватность.

Мрвице.

— Єданъ парохъ говорио є таково слово, да су сви изъ цркве изишли, а само є єдна стара жена плачући остала. Пароху се чинило да она за то плаче, што іой се нѣгово слово допада, и упита є што плаче? „Ахъ зашто плачемъ питате ме, одговори баба, я самъ дала сина на науке да буде парохъ, па ако буде такавъ као што си ти, онда на што самъ толике новце потрошила“.

— Докторъ єдне морске лађе, кои є све болести са морскомъ водомъ лечио, падне у море, матрозъ кадъ га види повиче „утопи се нашъ докторъ у свою лекарию“.

— Єданъ путникъ приповеда да нема прилѣжніи жена одъ Саксонкиня. Оне, вели не само што се нестиде кодъ куће радити и што су добре кућанице, него и у театроъ кадъ дођу оне непрестано плету.

— Єданъ шегртъ брояо є єдномъ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. неколико пута, майстору се досади и упита га, шта то брои „Ахъ шта броимъ питате ме — броимъ, колико има зли жена у нашой кући „па колико има“ упита майсторъ „Седамъ са майсторицомъ одговори шегртъ“. Майсторъ се налюти и стане га тући „Не, не“ викне шегртъ молећи, шестъ хтео самъ рећи, безъ майсторице“.

— У Бостону у Америци био є поодавна єданъ тако лепъ младићъ да му є власть забранила у цркву долазити; єръ кадъ онъ у цркву дође, све жене, и девойке окану се богомолѣ и гледе у њега.

— Єданъ спаия пође у шетню и у путу сретне єдногъ старогъ шумара и запита га куда иде? Шумаръ му одговори, да иде доктору; єръ є нешто слабъ.. Кадъ се спаия изъ шетнѣ врати, сретне се опетъ са шумаромъ, и упита га, єли му дао докторъ лекъ. „Е, одговори шумаръ, я га срето на капіи градской, а онъ сто пута гори одъ мене изгледа, па зато нисамъ га ништа ни питао“.

— Године 1586 пошлѣ Филипъ II. єдногъ младогъ принца кастилискогъ, да папи Сиксту V честита ступанѣ на ово достоинство. Папа се нашао увређенъ због тога, што є овако млада посланика Филипъ послао и рекне посланику. „Заръ Филипъ тако оскудѣва у людима, те ми є послао човека, кои іоште ни браде нема“ „Кадъ би мой краль знао, рекне принцъ, да честъ достоинства у брады лежи, онъ би вамъ послао ярца а не благородника као што самъ я“.

— Ибикусъ славни поета пође у шуму прошетати се, гди га айдуци убію. Кадъ су га они убити хтели, видио є онъ єдно ято ждралова гди надъ њимъ лети, и звао ій є у помоћъ. После краткогъ времена дођу айдуци у варошъ и угледаю єдно ято ждралова коє управъ у варошъ иђаше и подсмеваюћи се рекну „видите ово су они, коє є Ибикусъ у помоћь звао, они иду садъ да яве, да смо га ми убили“. Околостоећи чую то и власти яве, коя злочинце повата и осуди.

— Єданъ господинъ запита просяка одъ чега живи. „Кадъ би ти мене питао одъ чега умиремъ, могао би ти лакше одговорити; „єръ я умиремъ одъ глади“ одговори просякъ.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Подъ 6. ов. м. В№ 213 С№ 104 изишла є височайша уредба о томе, како треба поступати при наплаћиваню за извозну живу стоку.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Китайско правителство забранило є своимъ поданицима да нетргую више са Енглезима. Кои преступи ту забрану би-ће смрћу казнѣнъ.

— Руски министеръ иностранн дѣла у єдной ноти явио є енглескомъ правителству да између Русиє и Персиє никакавъ тайни уговоръ непостои. Енглеско правителство зачудило се овой услужности рускогъ министра.

— Руска царица (мати царева) писала є кралю неапольскомъ и савѣтовала да гледа да се поравна са Наполеономъ и да се Француской приближи. Краль є благодарио на томе савѣту са особитимъ чуствама. А оће-ли се повести за Францускомъ или неће ниє ништа ни споменуо.

(*Швайцъ*) У Наєнбургу боє се революциє одъ стране кралѣваца; официрско савѣтованѣ држано є; и све су страже удвоєне.

(*Паризъ*) Уговоръ є између Персиє и Енглеске подписанъ и миръ є утврђенъ.

— На данъ кадъ є революция 1848. год. почела (12. феб.) примѣтиле су се по парискимъ улицама неке мале побуне; сбогъ чега є млого ньи позатворано. Само су єдне новине „Сѣклъ“ славиле тай републикански данъ, и нису изашле тогъ данà.

Огласи.

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(1—3) Долеподписани продає изъ слободне руке своє две куће у єдной авліи зовоме пређе кодъ „Грчкогъ Краля и Кральице“, заєдно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагорођенимъ воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іокића и г. Лазића секретара преч. конзисторіє београд.; три плаца у чаршіи фишекциск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну меану постоећу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ єднимъ аромъ и баштомъ у Єзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

(4—5) **Лаймъ или лепакъ** за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

Явна благодарность.

Господинъ Маіоръ Миша Анастасієвићъ поредъ сяйногъ спреманя о предстоећой удадби своє кћери, поредъ великогъ трошка на сяйномъ балу учињногъ, као и удомленю неки сиротни дѣвояка издржаваню више сиротни фамилія, и убоги ученика; — приготовивши се постомъ и молитвомъ за свето причашчение, и исповедивши се надлежномъ своимъ пароху, обдарио є истогъ при исповѣди съ 25 # цес. дуката, на ту цѣль, да себи крсть направи. — Коє му као великомъ штедроподателю и почитателю вере и закона, овимъ явно благодари подписани парохъ, желећи одъ Бога крѣпость здравля; и дуги животъ, њему и његовой побожной фамиліи.

Милошъ Сушићъ.

Стецишта су отворена:

При Суду вар. Београда надъ мас. поч. Ђорђа Поповића папуџіє до 28. овогъ мес.

При Суду Окр. Крагуєвачкогъ надъ масомъ поч. Николе Сридека 4. Марта

Продаваће се:

Правителствени дућани у бив. кући гг. браће Петронієвића даваће лицитандо и то 4. 5. и 6. Марта на три године подъ кирію.

Началничество Окр. Крушевачкогъ продаваће добра Миленка Говедаровића, Єремиє Гавриловића и Милете Марковића изъ Купаца 7. 8. и 9. Марта.

Управителство вар. Београда продава ће єданъ плацъ поч. Стоице Іовановића пандура овд. 7, 8. и 9. Мар.

Меана правителствена у Страгарима 16. Марта даваће се лицитандо до Митрова дана 1858. год. подъ аренду.

Начaлн. Окр. Крагуєвач. продаваће добра поч. Ивана Мимића изъ Трешњевице 4. 5. и 6. Марта.

Начaлн. Окр. Алексинач. продаваће добра презадуженогъ Димитрия Миялковића изъ Ягодине 18. 19. и 20. Мар.

Начaлн. Окр. Подринск. продаваће добра поч. Матиє Василѣвића изъ Крупня 5. 6. и 7. Марта.

Управит. вар. Београда продаваће заєдничку кућу поч. Петра и Косте Каратиколића овд. 28. 29. и 30. Марта.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Февруария 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Недовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 25**

Мртва глава.

(Продужено)

Прошла су три месеца одъ овогъ догађая, ми смо се сваки данъ виђали и састаяли, но ни єдна рѣчица ниє о одлазку нѣномъ више проговорена. Хелена є желила да узме квартиръ у истомъ сокаку гдѣ смо се први путъ видили. И тако я погодимъ квартиръ на нѣно име, коє є онако єднако остало, као што га є онимъ случаємъ нашегъ првогъ састанка одъ мене добила, а и она мене ниє другчиє звала већъ увекъ Албертомъ. Да би є одъ републиканске полиције болѣ сачувао, израдимъ іой у єдной женской школи мѣсто учительке. Недельне дане и четвртномъ проводили смо у єдной малой соби кодъ нѣ, и крозъ прозоре често смо гледали оно мѣсто, гдѣ смо се први путъ састали. У друге дане кадъ намъ ниє могуће било састати се, писали смо єдно другомъ писма я ньой на име Хелена, а она мени на име Албертъ. Ова три мѣсеца найсрећниє су време мога живота. Међутимъ я нисамъ мою намѣру заборавио, кою самъ после разговора съ онимъ гробарскимъ слугомъ у тавници предузео. Измолимъ одъ власти допуштенѣ да наставимъ моя испитиваня о траяню живота, одсечени глава, и млоге пробе увѣре ме найпосле, да свесть и после одсеченя главе може траяти и болъ да мора страовитъ бити. Чуство, личность, биће човечиє може за кратко време іоштъ у мозгу траяти; глава чує, види и осећа, да се одъ тѣла раставила. И тако заключенѣ народне скупштине, коя є гилотину на мѣсто вешала подигла, оснива се на погрешномъ мишленю, да ће човекъ манѣ муке осећати, кадъ му се глава одѳданпутъ одвои, него кадъ се ужетомъ за вратъ обеси. Млоги били су обешени или су се сами вешали, па су се опетъ у животъ повратили, и после су казивали, шта су осећали у томъ тренутку, кадъ су у воздуху висити почели. На ньи нападне дакле као неки крвни ударъ, као неки тешки санъ безъ особитогъ бола, предъ очима засветли имъ неки пламенъ, кои мало по мало у плаветанъ прѣће, после у мракъ, докъ и несвесть недоће. Човекъ, коме се глава на темену пробие, кадъ му се прстомъ мозакъ притисне, неће никакавъ болъ осетити, него се само одма и вѣчно успава. То исто бива, кадъ мозакъ одъ млоге нагомилане крви буде притиснутъ, коє кодъ обешени и неможе другчиє бити; одъ стегнути на врату крвни жила поюри крвь къ мозгу, и неможе више натрагъ да се врати; токъ іой се цео одма поремети, обиѣномъ мракъ на очи наиће и за кратко време несвесть га обузме.

У то време пресуде и погубленя грозногъ бунтовногъ суда необично учесташе. Сваки данъ погубљено є 30. до 40. люди и крвь є потокомъ око губилишта текла тако, да су найпосле морали унаоколо єданъ каналъ одъ три стопе дубљине ископати. Каналъ овай био є даскама покривенъ. Єданпутъ омакне се єдна даска подъ ногама єдногъ детета одъ 8. година, коє є съ другомъ децомъ туда трчало, и ова невина жертва удави се у крви людской.

Нетреба ни да казуємъ да самъ се добро чувао, да Хелена недозна, чиме самъ се занимао, кадъ се нисмо могли састати. У осталомъ морамъ признати, да самъ се испрва одъ ядни човечіи остатака одвећъ грозио, и да самъ чешће са страомъ помишляо на болове, коє моє пробе на тѣлесама после извршене смртне казни може бити причиняваю. Но опетъ самъ се умирио надаюћи се да ће моя научна испитиваня за цѣо родъ човечіи одъ користи бити, и да ће млого къ томе принети, да се смртна каштига єдномъ за свагда укине. По мѣри, како су моя изтраживаня што ново одкрила, бележио самъ то одма у момъ дневнику. Кадъ су на овай начинъ два мѣсеца протекла, био самъ све испите и пробе о траяню живота после смртне каштиге учиниo. Но хтео самъ покушає неке и далѣ терати, и то средствомъ галванизма и електрицитета. Полиция ми дозволи, да се съ моимъ физикалнимъ орудияма станимъ на Кламарскомъ гроблю, и све одсечене главе даду ми се на ово научно разположенѣ. Осимъ тога отворе ми єдну капелу, коя є кодъ истогъ гробля била, и наместе ми є за моя испитиваня. Єръ, кадъ су кралѣви изъ свои дворова били прогнати, онда су и светци изъ ньиови цркви истерани. Я самъ држао ту єдну електрисаюћу машину, и два или три она орудия, што се „будилникъ“ (екцитаторь) зову. Обично око петъ сати предъ вече долазила су страховита мртвачка кола съ губилишта. Лешеви лежали су у єдномъ великомъ сандуку єданъ преко другогъ, а главе су стрпане биле у єданъ џакъ. Я самъ увекъ по єдну или две главе узимао за моя испитиваня а тако исто по

єдно или два мртва тѣла; остало бацано є у єдну велику обшту гробницу. Другогъ дана бацане су главе и тѣла, съ коима самъ я мое научне покушае чинио, съ онима, кое су се тогъ дана приновиле, опетъ у єдну рупу. У средъ овога немилогъ и грозногъ посла и свакидашнѣгъ додира са смрћу и нѣнимъ яднимъ жертвама моя любавь къ Хелени растла е съ дана на данъ. А исто тако волела ме є ова сирота девойка своимъ ватромъ нѣнога младогъ срца. Често самъ помишлио да є узмемъ, и често смо се разговарали о срећи нашегъ будућегъ супружескогъ живота. Но да би се могли вѣнчати, морала є Хелена свое право име и име родителя изказати, а име єдногъ бегунца и аристократе съ места би є одвело на гилотину. Отацъ іой є писао више пута, да пошти къ нѣму у Енглеску, но она му єдномъ одговори да неможе, и одкрив му нашу любавь. У исто време молила га є за одобренѣ, да се може вѣнчати, и онъ іой то допусти; съ те стране били смо садъ осигурани. Међутимъ измеђ свию они грозни процеса, кои су противъ найодабранія фамилия и найвећи мужева старогъ кралѣвскогъ правителства подигнути и сви на губилишту свршени били, започео се єданъ найстрашніи кои є свакога страомъ и тугомъ испунио. То є био процесъ кральице Марие Антоанете. Судейско испитиванѣ започело се 4. Октобра (по римскомъ), и сваки данъ живо се наставляло; 14. истогъ месеца изведу кральицу предъ найвиши бунтовни судъ, 16. изъ ютра осуде є на смрть и іошть истогъ дана поведу є на губилиште. Рано изъ ютра добиемъ цедулю одъ Хелене у коіой ми явля, да тай жалостни данъ неможе пропустити а мене да невиди. Око два сата по подне састанемо се дакле у познатомъ сокаку у оной малой собици. Хелена ние могла сузе зауставити, а и самогъ мене кральичина смрть яко є разжалила; єръ ми є кральица у младости моіой била особито милостива, па нисамь никако могао нѣну доброту заборавити.

О, тога ћу се дана до смрти сећати; била є среда; савъ Паризъ обузела є жалость и стра. И я самъ осећао самъ неки ужасъ, неку слутню, да ће ме несрећа постићи. Хелена плакала є непрестано у моимъ наручияма, и я самъ силомъ хтео да є утѣшимъ, и ако ми єзикъ ние могао блажеће речи произнети, єръ є надежда и слобода одъ могъ срца побегла. Ту ноћь проведемо заедно, но много горе него данъ. Я се іошть опоминѣмъ како є єдно псето у єдной соби исподъ насъ затворено сву ноћь урликало. Уютру распитамо и дознамо, зашто є било затворено. Газда му є рано изишао и собомъ ключъ однео, на сокаку увати га полиция и одведе предъ бунтовни судъ, у 3 сата по подне осуде га на смрть, а у 4 сата глава му є съ рамена већъ била одлетила.

Школа у коіой є Хелена била као учителька намештена, почињала се у 9. сати изютра. Морали смо се растати. Мени є било врло тешко, да є пустимъ да иде а и она ние се могла задуго одъ мене отргнути. Но два дана одъ дужности изостати, значило би изтраживања полиције хотимице на себе навући, кое би за Хелену у нѣномъ положеню било врло опасно. Зато погодимъ одма кола, и седнемъ съ ньомъ заедно, да є донекле испратимъ. Но на последку морао самъ є оставити. Целимъ путема држали смо се загрлѣни у затворенимъ колима, неговорећи ни єдне рѣчице, а сузе су намъ єднако низъ образъ текле, и на устнама свою горчину са сладосћу полюбаца мешале. Кадъ съ кола сиђемъ, немогнемъ одма путемъ далѣ отићи, него останемъ на истомъ мѣсту као прикованъ, неодваяюћи очи съ кола, у коима є Хелена остала. Кола се нису била ни двадесетъ корака измакла ал' одъ єданпутъ стану, и Хелена промоли главу изъ ньи као да є знала, да іошть єднако на истомъ мѣсту стоимъ. Я одтрчимъ къ ньойзи, скочимъ у кола и затворимъ ій, па онда загрлимъ опетъ девойку и жестоко є притиснемъ опетъ грудма. У тай махъ избие на оближньой цркви деветъ сати. Я іой обришемъ сузе, притиснемъ мое вреле устне трипутъ на нѣне, па онда скочимъ изъ кола на калдрму, и брзо одемъ далѣ. Учини ми се као да ме Хелена натрагъ зове. Но толики плачъ и толико застаянѣ на сокаку бояо самъ се да людма непадне у очи, и да се полиціи подозрително неучини. Зато съ великимъ усиляванѣмъ и брзо корачаюћи напредъ уздржимъ се, те се више натрагъ не окренемъ. Пунъ очаяня дођемъ у мое обиталиште. Тай цео данъ проведемъ писаюћи Хелени писмо, кое іой у вече преко варошке поште оправимъ. Мало после добиемъ и я одъ нѣ писмо, у коме ми явля, како су є старешине школске псовале, и претиле да іой скоро неће дати у варошь изићи. Найближи данъ у кои іой се одпре обично допуштало изићи, била є неделя; она ми се у писму заклиняше, да є никаква претня неће заплашити, и да ће се тога дана као и досадъ самномъ састати, ма се морала са своимъ старіима и посваћати.

(край слѣдуе)

Анекдоте.

Бияху у єдной вароши два човека; єданъ бияше особити лакомацъ, а други поглавити ненавидльивацъ, коима рече господинъ єданъ: видимъ да сте у своимъ опакомъ по нарави занату особити майстори, зато што одъ мене будете просили, я ћу вамъ драговольно дати, само подъ овимъ условиемъ: онай кои први буде милость какву одъ мене просио, добиће манѣ него онай кои после дође, єръ последньи добиће двапутъ више. Лакомацъ кои по своіой нарави жели што више добити, неће први да иде. А ненавидльивацъ такође мисли у себи говорећи: бре я ћу чекати докъ годъ лакомацъ не буде први, нећу да онъ после мене оде и добие више. Чекаюћи єданъ на другогъ задуго се нудкаше Найпосле ненавидльивацъ видећи да лакомацъ први неће да буде, налюти се и отишавши ономъ господину рекне: молимъ за милость. Упита га господинъ какву милость? да ми се єдно око изкопа; а лакомцу по уговору нашемъ обадва како дође.

— Сенека философъ имаћаше у кући газдарицу особите лепоте. Ова у тежкой болести своіой изгуби обадва ока; али при свемъ томъ она никако ние признавала да є слепа; но кадъ годъ би ногомъ за каменъ запела, или главомъ о дуваръ ударила, па би іой ко рекао да є слепа, она би свагда одговорила: нисамь я слепа него є кућа мрачна.

— Аждая (Дракунъ) одаюћи по шуми, и препитание себи тражећи, случайно упадне у єдну врло дубоку яму, изъ кое безъ чие помоћи ние се никако могла ослободити. Она є изъ яме викала и обећавала бити благодарна сва-

комъ онако, како є у данашнѣ време светъ обично благодаранъ своме найвећемъ благодѣтелю, кои є изъ яме извуче. Селякъ єданъ кои є око яме дрва секао, чувши то доће къ ями и аждаю извади. Текъ што се ова на земльи одъ яме ослобоћена види, одма счепа благодѣтеля свога да раскине, говорећи: овако светъ плаћа и благодаранъ бива найвећемъ благодѣтелю своме. Видећи се кукавни човекъ у опасности, каже іой да онъ на то не пристае, него да иду на судъ сунцу; на кое аждая пристане: „али да намъ оно судаць буде што прво сретнемо“, човекъ пристане и пођу, идући сретну врло стара пса ужетомъ за грану везана, кои немогавши више господару своме служити, одређенъ є да се убие, да би газда макаръ єдне опанке напоследку одъ нѣгове коже имао. Човекъ видећи га, запита га зашто є везанъ, пасъ одговори „ово є плата и благодарность овога света“. Чувши то човекъ судомъ овимъ незадовольи се, но пођу далѣ, идући сретну врло стара и већъ пола скапата коня, кога господаръ после толике службе истеро изъ ара да самъ себи рану тражи, онъ пасући почесто є уздисао: овако светъ плаћа и на услуги благодари“. Чувши то човекъ, смртна стрела крозъ прси нѣгове проће; но незадовольивши се тимъ судомъ пођу далѣ, срећомъ нѣговомъ сретну лисицу, коіой човекъ стане препоручивати се, обећаваюћи іой све кокоши и рану за цео нѣнъ животъ, само да добаръ судъ по нѣга каже. Лисица саслушавши обадвое рекне имъ да она неможе правицу изрећи догодъ яму не види, изъ кое є аждая ослобоћена. Пођу сви троє къ ями, кадъ кодъ яме доћу рекне лисица аждаи да уће доле и покаже гди є она лежала; аждая уће напредъ, а лисица намигне окомъ на човека да каменъ на яму навали, и тако опетъ остане аждая уловлѣна. Лисица стане на каменъ и почне штогодъ већма може викати: „то є плата света овога, то є благодарность света овога“. Но и лисица плату света овога прими, єръ кадъ оде по оне обећане кокоши, синъ човека оногъ опазивши є напусти псе своє, те є живу разчупаю.

одъ С. Милоєвића
богослова.

Мрвице.

— Алфонсъ краль Неапольски имао є у двору своме єдногъ чауша, кои є имао єдну књигу, у коіой є именa свию они дворяна записивао, кои су што лудо учинили. Краль є био любопитльивъ и загледи єдномъ у ту књигу, и на велико своє удивленѣ наће ту и своє име записано. „Шта самъ я учинио, те си ти и мене међу будале уписао“ запита га краль. „Ваше величество вы сте ономъ човеку дали десетъ хиляда талира, когъ познавали нисте, и о коме ништа незнате, да вамъ конѣ по Африки купуе. Заръ ви нисте могли и на ту мисао доћи, да ће онъ тамо и остати, и да га ви више никадъ видити нећете“, рекне будала. „Али шта ћешъ ти рећи, ако се онъ поврати и мени конѣ доведе“ упита га краль „я ћу онда ваше име избрисати а нѣгово записати.“ Одговори чаушъ.

— Войници Митридатови заробе Помпония и доведу га кодъ нѣга. Митридатъ упита своге заробљѣника: оће ли да буде съ ньимъ приятель, и ако оће, да ће му животъ опростити! „врло радо примићу я твое приятельство, ако ти миръ са Римлянима заключишъ.“ Савѣтници Митридатови повичу да га због таквогъ одговора треба погубити; али Митридатъ недаде то учинити, но рекне „добродѣтель у несрећи нетреба злоупотреблявати.“

— Докторъ єданъ ће у посѣту єдномъ благороднику. Овай кадъ га види, викне свою слушкиню тако гласно, да є и докторъ чути могао и рекне іой: „кажи томе господину да нисамъ кодъ куће“ кое она и учини, и тако се докторъ врати. После краткогъ времена ће благородникъ доктору да га нешто за саветъ упита, доће му кући и куцне на врата. Докторъ, кои є благородника крозъ прозоръ угледао, рекне му изъ собе: „Я нисамъ овде,“ „како да нисте ту, кадъ ви говорите“ „ви неверуєте мени, а я самъ веровао вашой скушкиньи да ви нисте кодъ куће били, я и ако самъ садъ кодъ моє куће, опетъ за васъ нисамъ“ одговори докторъ.

— Єданъ отацъ моляше се овако Богу: „О Боже створителю и промислителю света, кои свима тварима управляшъ, и све бильке могућством твоимъ одевашъ, одени и мою жену, синове и кћери; єръ ми веће досадише конте.“

(Мале лопове вѣшаю.) — Єданъ господинъ у Саксонiи недалеко одъ Дрезде наслонио се напольѣ крозъ прозоръ и види єдногъ старогъ познатогъ селяка, кои се башъ изъ престолне вароши Дрезде кући враћао. Господинъ упита: „Како си, комшия, шта радишъ; — шта има ново у Дрезди?“ Селякъ одговори: „Добро є, као и пре; мале лопове вѣшаю, а великима се скида капа. Добро ютро, господине!“ Съ овимъ рѣчима онъ му скине капу, поклони се, и отиде далѣ.

— Єданъ лоповъ увуче се крадомъ у єдну кућу, у коіой су неки младићи седили. У соби ньиовой наће онъ три япунцета, покупи ій и ће наполѣ. Кадъ є брзо низъ басамаке силазио, сретне онъ єдногъ адвоката, кои се башъ съ пута кући враћао, и кои є такође у той кући сѣдио. Адвокатъ, кои имаћаше фино япунце са якомъ одъ кадифе, запита лопова, кудъ ће съ тимъ япунцетима? Овай му одговори: „То су япунцета ове господе у кући, и дали су ми ій, да ій одъ флека очистимъ.“ „Е, онда узмите и моє япунце,“ рекне му адвокатъ, па изчистите и изъ нѣга флеке; но донесите га за три сата опетъ натрагъ.“ „Съ драге волѣ,“ одговори лоповъ, — узме и четврто япунце, и оде безъ трага.

(Службено свидѣтелство.) Єдна госпоя дала є своіой изъ службе изишавшой слушкиньи слѣдующе свидѣтелство:

„Анна Мария, родомъ изъ Танцхаузена, била є кодъ мене у служби годину дана, манѣ деветъ месеци, и показала се за то време прилѣжна — на кућнимъ вратима; умѣрена — у послу; брижльива — за саму себе; хитра — у изговору; блага — према мужкарцима; вѣрна — своимъ любезницима; и поштена — кадъ є све подъ ключемъ и т. д.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „Званични Новина“ пр. Осмотритель и писаръ карантина Рашкогъ Яковъ Пауновићъ и пр. Осмотритель карантина радуєвачкогъ Милосавъ Тодоровићъ поставлѣни су за дѣйствителне.

Огласи.

Подписани ступивши у ортаклукъ болтарске радње, овимъ свакоме објављемо, да ће Фирма трговине наше подъ подписомъ „Миленковићъ, Петровићъ и Коцићъ“ ићи, и овакови подписъ кодъ подписани, да ће све насъ на свакомъ писменомъ документу обвезивати.

У Пожаревцу 1. Јануара 1857

Іоца Миленковићъ
Лазаръ Петровићъ
(1—3) Мијайло Коцићъ

(3—3) Монастиръ Горњакъ одъ идућегъ ђурђева дана издае на три године подъ аренду свой дућанъ съ меаномъ, налазећи се више монастира на друму, водећемъ у Омолъ. Осимъ дућана и меане іоштъ има: две собе за обитаванъ, подрумъ, амурлукъ, мутавцинница и пространъ аръ. Све є то подъ еднимъ кровомъ и у добромъ станю. Такође уступаю се арендатору и два чаира за попашу. — Лицитација овогъ добра монастирск. држаће се 22. 23. и 24. Марта у Свини, месту обитаваня Началника Среза Млавскогъ Окр. Пожаревачкогъ.

(5—5) Лаймъ или лепакъ за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

Стецишта су отворена:

При Суду Вар. Београда надъ масомъ поч. Ђорђа Мирковића 1. Марта.

При истомъ Суду надъ масомъ поч. Томе Поповића б. ћумрукције Топчидерскогъ 8. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Ћирка Павловића 7. Марта.

Продаваће се:

Началничество Окр. Београдскогъ продаваће кућу Мијайла Стефановића у Гроцкой 5. 6. и 7. Марта.

Нач. Ок. Смедеревскогъ продаваће добра Ранка Животића изъ Лозовика 11. 12. и 13. Марта.

Началн. Окр. Валѣв. продаваћа едну ливаду Мијайла Деспотовића изъ Дуйчића 4 Марта.

Исто Начaлн. продаваће добра Іована Петровића изъ Дуйчића 2. Марта а кућу поч. Стояна Живковића изъ Палежа 1. 2. и 3. Марта.

У новоподигнутой окружной вароши Деспотовици по опредѣлению више власти биће одсадъ Петкомъ а ие Суботомъ пазарни данъ.

ПОЗИВЪ

НА СВЕ КРАЉВСКО-ПРУСКЕ У СРБІИ ЖИВЕЋЕ ПОДАНИКЕ.

У Княжеству Србіи живећи Кралѣвско-Пруски поданицы, были они подъ Ц. Кр. Аустрійскомъ или ма чіомъ другомъ заштитомъ, или и безъ странне заштите у Београду или у внутрености Србіе, настоећимъ се позиваю, да се одъ 1. Марта по нов. 1857. год. почевши имаю до 15. Априла 1857. по нов. пріявити или подписаномъ Кралѣвско-Прускомъ Конзулу у Бѣограду или пакъ они у внутреньости живећи найближемъ Княжеско-Србскомъ Окружномъ Началничеству, гди ће морати доказати средствомъ крштены писама, пасоша, попутны кньига или други каквы документа, да су Пруски поданици.

Кои бы пакъ пропустіо и небы се овако за ово време пріявіо, имаће самъ себи приписати рђава слѣдства, коя бы одтуда за нѣга или нѣгову фамилію произишла.

Београдъ 2. Марта по нов. 1857.

ВИТЕЗЪ МЕРОНІЙ
Кралѣвско-Прускій Конзулъ.

Aufruf

an sämmtliche im Fürstenthum Serbien lebende Königlich Preußische Unterthanen.

Die im Fürstenthum Serbien lebenden Preußischen Unterthanen, sie mögen bisher unter Kaiserlich-Oesterreichischem oder was immer für einem Schutz gestanden, auch schutzlos in Belgrad oder im Innern des Landes gelebt haben, werden hiermit aufgefordert, sich, vom 1. März 1857. neuen Styls an gerechnet bis spätestens 15. April 1857. n. Styls, entweder bei dem unterzeichneten Königlich-Preußischen Consulat in Belgrad, oder, wenn sie im Innern des Landes wohnen sollten, bei dem ihrem Wohnorte am nächsten gelegenen fürstl. Kreis-Natschalnikate zu melden, und ihre Ansprüche auf Anerkennung als Königlich-Preußischer Unterthan durch Vorlegung von Taufscheinen, Pässen, Wanderbüchern oder andern Documenten geltend zu machen. —

Wer es versäumt dieser Aufforderung nachzukommen, wird sich die nachtheiligen Folgen, welche ihm und seiner Familie durch diese Versäumniß erwachsen könnten, allein beizumessen haben. —

Belgrad den 2. März neuen Styls 1857.

RITTER MERONI
Königlich Preußischer Consul.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 2. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 26

Мртва глава.

(к р а ј)

И я се исто тако закунемъ, да ћу се у недељу съ њоме састати; кадъ є више одъ осамъ дана неби видио, бояо самъ се да не свиснемъ, особито што су ме неке рѣчи изъ нѣногъ писма почеле яко узнемиравати: а то є, што кадъ є у школу дошла, застала є єдно писмо одъ отца изъ Лондона, коє іой се учинило као да є пре нѣ отворено. Ноћь самъ провео у великомъ немиру, а тако и слѣдуюћи данъ. Као обично писао самъ опетъ Хелени, и почемъ самъ тога дана мислио моя испитиваня на мртвимъ главама опетъ предузети, то се упутимъ око три сата после подне къ гроблю Кламарскомъ. Време є било одвећъ неугодно. Узмућена природа являла є свою жалость якомъ єсењомъ кишомъ, коя є ладна и съ ветромъ помешана скору зиму оглашавала. На своме путу и по свимъ сокацима чуо се гласъ полицайни служителя, кои су имена они люди извикивали, кои ће се тогъ дана погубити. Списакъ њиовъ био є необично велики, а било є и жена и деце. Крвава жетва бунтовнички радника тога є дана врло богато испала, и я самъ видио да ћу се истогъ вечера имати у моіой капели съ чиме занимати.

Данъ є већъ био у то време сасвимъ окрачао; кадъ самъ у четири сата на гроблѣ приспѣо био є скоро мракъ. Изгледъ овога гробля съ нѣговимъ многимъ скороископанимъ гробовима и съ оно мало дрва безъ лишћа коя су се одъ ветра као скелети нияла, био є мрачанъ и грозанъ. Свудъ гдѣ ниє била скоро ископана земля, видило се само трнѣ и коприве, а зелену траву гутали су све нови и нови гробови. У средъ ови гробова стаяла є зияюћа рупа, тогъ дана ископана, и чекала као аждая свою грабежь. Познавало се, да се брой осуђеника тога дана одвећъ умножио, єръ є рупа била необично велика. Приближимъ се той рупи. Дно є било покривено водомъ, и ту су се несрећни човечіи остатци, голи и ладни као вода, бацали. Кадъ се одъ овогъ грознога позория хтедо окренути, да далѣ идемъ, оклизне ми се нога, и умало што у рупу непадо. Коса ми пође у висину и свога ме єза обузме; устанемъ што самъ брже могао и удалимъ се путаньомъ къ мѣсту гдѣ самъ обично пословао. Ово є била, као што самъ већъ казао, нека стара капела. Я се нехотице окренемъ и потражимъ очима какавъ годъ знакъ, кои би на Бога и на цркву опомињао; прегледимъ све дуваре и мѣсто гдѣ є пре олтаръ стаяо, но дувари су били празни и наги, а олтаръ порушенъ. На ономъ мѣсту, гдѣ є била света тайна, на томе мѣсту стаяла є намештена єдна мртва глава безъ меса и косе, а то значи: смрть, то єсть: ништа. Упалимъ свећу, метнемъ є за мой посао на асталъ, кои є савъ покривенъ био одъ они чудногъ строя орудия, коя самъ я изнашао, и седнемъ задубљенъ у мисли. Но шашто самъ найвише мислио? — На ону ядну кральицу, коя є била тако лепа и срећна, и кою є сваки волео, кою є мало пре тога цѣо єданъ народъ съ молбама и благосиланѣмъ обасипао, а одма затимъ на целатскимъ колима на губилиште одвео, и коя садъ, съ главомъ одъ тѣла одвоєномъ, у простимъ мртвачкимъ носилама лежаше, она, коя є на златной постельи у Тилєрияма, Верзалю и и Сен-Клу спавала. Докъ самъ у ова мрачна сматрана задубљенъ сѣдио, навали све жешћа киша, а ветаръ є дувао съ жалостномъ хукомъ, и силно продирао крозъ гране дрвля и прозоре капеле тако, да самъ се одъ грозе нехотице стресао. Съ овомъ хукомъ помеша се наскоро тутнява далнѣ грмлявине, но само што ова грмлявина ниє долазила съ неба изъ облака, него одъ кола коя су землю потресала. То су била црвена мртвачка кола, коя су лешеве погубљеника съ губилишта на кламарско гроблѣ возила. Врата мале капеле отворе се; два човека уђу и унесу єданъ пунъ џакъ одсечени глава. Єданъ одъ њи био є онай исти гробарски помоћникъ, съ киме самъ се пре неколико мѣсеци у тавници разговарао, а други опетъ єданъ прости гробаръ. „Ево грађанине“, проговори онай први „за васъ доста посла; нетреба да се вечерасъ одвећъ журите. Ми вамъ садъ предаємо све ове дртине, па ћемо ій текъ сутра укопати; знамъ да неће киявицу добити, ма и целу ноћь на полю стаяле“. И ова два наємника смрти метну у грозномъ смею џакъ узъ дуваръ, поредъ негдашнѣгъ олтара лево одъ могъ астала. Затимъ изиђу изъ капеле а врата незатворе; ветаръ одма съ жестокимъ ударима почне пламенъ одъ моє свеће нияти, кои и безъ тога бледъ и тако рећи у последнѣмъ издисаю, єдва се іошть на црномъ фитилю држао. Чуо самъ како она два човека на

полю у авліи конѣ изпрегоше, гроблѣ затворише и одоше, а кола мртвачка пуна несрећни лешева оставише. Већъ самъ имао волю, да за њима идемъ; али нешто, незнамъ шта, држало ме є као прикованогъ за столицу. Крозъ сво тѣло прође ми єза. Заиста нисамъ био страшљивъ; но хука онога ветра, плюсакъ оне жестоке кише шкрипанѣ дрва коя су се изъ корена нияла, звижданѣ воздуха ветромъ узколебанога, кое ми є свећу сваки часъ хтело угасити: све ово пробуди ми у срцу неку страву, коя ми одъ моє косе крозъ цѣло тѣло прође. У єданпутъ учини ми се, као да неки тихи но уєдно тужни гласъ име „Албертъ“ изговори; тай гласъ као да є изъ олтара долазио. О! Я скочимъ са столице. „Албертъ!“ Єдно єдино створенѣ на свету звало ме тимъ именомъ. Узверене очи пођу ми као саме одъ себе по малой капели, за кою, колико є мала била, свећа ние достизала, да све угљове осветли, и уставе се на цаку, у олтару наслоњеномъ на коме є крваво и незатегнуто платно показивало, съ чимъ є напуњенъ био. У исти ма, кадъ ми се очи на цаку зауставе, повтори исти гласъ, но само іоштъ слабиє, іоштъ тужниє исто име „Алберте!“

Я се стресемъ одъ ужаса и савъ претрнемъ: тай гласъ чинио се да изъ самогъ цака изнутра излази. Опипамъ се да би се увѣрио, да ли снивамъ или самъ будань; па онда укоченъ као окаменѣнъ човекъ пођемъ съ опруженимъ напредъ рукама, и кадъ до цака дођемъ, завучемъ руку у нѣга. Тада ми се учини, као да се неке устне іоштъ помало вруће за мою руку прилепише. Ужасъ ме овлада до тога степена да ми сама величина тога ужаса слободу улиє. Я узмемъ рукомъ єдну главу, одъ кое су вруће устне руку мою дирнуле, одемъ посрћући до астала натрагъ, клонемъ на столицу, а ту главу метнемъ на асталъ.

Ахъ, кадъ погледимъ, вриснемъ страовитимъ гласомъ. Та глава — одъ кое су устне іоштъ помало вруће биле а очи упола затворене — то є била глава моє Хелене.

Помислимъ да самъ полудио и викнемъ трипутъ! „Хелена, Хелена, Хелена!“

При трећемъ узвику отворе се нѣне очи, погледе ме, пусте две сузе, и пошто неки влажни пламенъ изъ њи засветли, као да башъ тада душа изађе, затворе се опетъ, и више се никадъ неотворе.

Устанемъ изванъ себе, у самомъ бѣснилу и очаянию; хтео самъ утећи, но при устаяню запне ми капутъ за асталъ, овай се стровали, обори свећу, коя се угаси, а съ њоме и ону главу, коя се одкотрля, па и мене за собомъ повуче. На земльи лежећи учини ми се, као да опетъ видимъ ону главу поредъ себе, и нѣне устне као да моє додирую, ладанъ зной пробиє ме свега, узданемъ іоштъ єданпутъ силно и паднемъ у несвесть.

Сутраданъ нађу ме гробари у капели, ладна као мермеръ на коме самъ лежао.

Хелена по писму свога отца, кое є полиция отворила, разпозната, била є истогъ ючеранѣгъ дана затворена, одма осуђена и у вече погубљена.

А она глава, коя є къ мени говорила, оне очи, кое су ме погледале, оне устне, кое су моє устне додирнуле биле су устне, очи и глава Хелене.

Дуго времена затимъ лежао самъ ненадаюћи се животу и єдва су ме вѣштина лѣкарска и моя снажна природа могли одъ смрти спасти.

Мале приче.

О великомъ Петру — Царъ Петаръ позове єдномъ све стране при нѣговомъ двору посланике, да съ њиме предузме увеселителну шетню у Кронштатъ, где имъ є хтео показати нека нова здания и бродниче а и єдну часть своє флотте, коя є већъ спремна била, да се пусти на широко море. Посланици уђу съ царемъ у єдну холандску лађу, на коіой є самъ царъ думенъ управляо. Кадъ су у финскомъ заливу већъ били на по пута дигне се противанъ ветаръ са запада. У исто време примѣти царъ на далнѣмъ хоризонту маглу и тавне облаке, и яви сапутницима да ће се буря дићи. Већина између њи заплаше се, и то у толико више, што су они примѣтили, да є неустрашими думенция, Петаръ, дао савити єдра и викне матрозима, да добро мотре и да наопрезу буду. Неки изъ друштва, кои су видили да лађа више къ Петробургу, него напредъ къ Кронштату иде, и да се часъ на єдну часъ на другу страну вия, предложе нѣговомъ царскомъ Величеству, да л' не би болѣ било, вратити се у Петробургъ, или баръ пристати съ лађомъ у Петергофъ? Но они добию одъ цара, коме се предстоећа опасность ние ни у пола онолика учинила, колико њима, за одговоръ: „Небойте се ништа!“ — Међутимъ се дигне страовита буря у друштву са олуиномъ, плюскомъ и грмљавиномъ, таласи су заплюскивали и у саму лађу, и чинило се, да ће разярено море трошну лађицу прогутати. Опасность є била очевидна, и на лицу свию могао се видити изразъ самртногъ стра'а, само не на лицу Петра и нѣгови морнара. Управляюћи изъ свию сила думеномъ и издаваюћи заповѣсть своимъ вѣрнимъ и отврдлимъ морнарима, ние царъ Петаръ ни найманѣ пазио на говоръ и молбе страни посланика докъ найпосле єданъ између ови цару у найвећемъ стра'у своимъ рекне: „За име Бога, я молимъ ваше царско величество, да се вратимо у Петробургъ или у Петергофъ, и молимъ васъ да се размислите, да мене ние мой краль послао у Русию, да се овде безъ неволѣ у море утопимъ. Ако се я овди удавимъ, као што є сва прилика, да ће бити, онда ће Ваше Величество за то кодъ могъ двора одговарати“. — Царъ се на ове рѣчи и у найвећой овой опасности ние могао одъ смея уздржати и одговорио є посланику съ найвећомъ ладнокрвносћу: „Господине Л., ако се ви утопите онда ће мо се и ми сви утопити, и онда неће вашъ дворъ имати одъ кога тражити за то рачуне“.

Но кадъ є међутимъ изкусни думенция увидио, да се већъ више неможе противъ бурѣ и таласа борити, онъ скрене на страну, избави се срећно изъ бурѣ и дође у пристаниште нѣговогъ увеселителногъ двора Петергофа; овди поврати онъ сапутницима своимъ душу съ вкусномъ вечеромъ и мађарскимъ виномъ па ту съ њима и преноћи.

У зору отиде онъ самъ на лађици своіой у Кронштатъ, и пошлѣ оданде неколико чамаца съ поузданимъ и вѣштимъ морнарима по госте своє у Петергофъ.

(Записке о Египту) — На питанѣ єдногъ назови-ученогъ човека, кои є свою мудрость по меянама прода-

вао, гди Египетъ лежи, одговорио є єданъ берлински аманинъ:

Египетъ лежи съ леве стване равнителя, коя рѣчь у земльописанію значи велику врућину. Египетъ се граничи на сѣверу са европейскимъ карантинима на югу са турскомъ войскомъ, на западу са библическомъ повѣстницомъ, а на истоку са енглескомъ политикомъ. У Египту є тако велика врућина, да Египтяни никако изъ зноя не излазе, кое се тамо зове клима (поднебиє); и то тако топло, да би се наши, кадъ би тамо отишли, разтопили новци у цепу. Египетъ є земля преко мѣре плодовита, и производи почестне кромпире, као што су уобште и сва растѣния у найвећемъ успѣваню. Тамо се налази бадема, дрва, на коима роди суво грожђе, далѣ има тамо холандскогъ сира, роде пакле са лепљивомъ гумомъ, има у изобилию салате одъ сардела, кафе сувогъ свињскогъ меса и іоштъ многе друге сорте южнога воћа; главни є пакъ производъ густъ пилавъ, кога Египтяни врло радо єду. Тамо има и разне феле животиня, кое одчасти тамо у виду пиладиє живе, а одчасти се тамо баве изъ задовольства и комодитета, као на пр. хиєне, кое се шетаю радо по гроблю, и то изъ презѣлне любви према мртвимъ людима, далѣ крокодилъ, кои има грдне челюсти, тако да и найситниє рибе прогутати може; далѣ нека фела четвороножни птица, кое се зову Ихнсумонъ, и коя се изъ страни земаля у Египетъ доноси, па тамо за новце показуе као кодъ насъ маймуни; найпосле има више морски аждая, кесега, рода, свилени бубица, Енглеза и іоштъ млоги други дивльи зверова. Найглавния є пакъ животиня камила, коя се у Египту у место караване употреблява, коя никадъ ништа не пиє, и зато никадъ напойнице (бакшиша за пиће) не иште. Учени естествословци мисле, да се камила у часове одмора занима са леженѣмъ, ня. Египетъ є іоштъ због тога знаменитъ што су тамо пирамиде изнађене, кое су тако велике, да се на хиляду миля далеко видити могу. Кадъ египтяни умру, онда се они зову мумиє, кое се за скупе новце продаю музеумима европскимъ; у осталомъ Египтяни су при свой високой изображености ипакъ врло глупи, єръ су ови у старо време веровали у вола, и обожавали га и т. д.

Мрвице.

(Ко є срећни.) — Валериянъ Максимусъ приповеда: „Єдномъ є прао Диогенъ зелѣ свое на бунару, и ту га затече Аристипъ. Овай му рекне: „Да ти оћешъ и оле тирану Дионисию да ласкашъ, или баръ да га негрдишъ, ти се неби морао овимъ зелѣмъ ранити.“ — „Ние тако,“ одговори Диогенъ, „да ти оћешъ съ овимъ зелѣмъ да се ранишъ, ти неби имао нужде лагати и подло ласкати Дионисию!“

— Єданъ селякъ у Нѣмачкой пошао є после службе изъ цркве управо у меану. Кадъ є у меану дошао, примѣти онъ, да є изгубио свою молитвену књижицу на путу. Онъ се за то жалио меанџіи, и овай му савѣтуе, да се врати истимъ путемъ у цркву, можда ће є іошъ и наћи. „О!“ одговори селякъ, „нема одъ тога ништа; неможе се наћи, єръ я нисамъ књигу изгубио идући изъ меане у цркву, него на путу изъ цркве у меану.“

(Двобой.) Двоица се за нешто порѣчкаю, и єданъ є позвао оногъ другогъ на двобой. Позвани, кои бияше човекъ врло ладнокрвне нарави, трудио се изъ петни жила, да стварь и распру на лепъ начинъ и безъ проливаня крви разправи, но све узалудъ. „Ованова се увреда може само крвлю опрати,“ бияше одговоръ раздраженогъ и пргавогъ противника. Найпосле прими онай први позивъ, и они изиђу на опредѣлено место. Овде є повторио и увѣравао позвани опетъ, да онъ ние имао никако намѣру, нѣга увредити, и предложио є опетъ, да се помире. — „Никако!“ викне онай други бесно, ми се морамо тући, и єданъ одъ насъ мора остати овде на плацу!“ — „Е, па добро“ одговори онай миролюбиви, „кадъ є тако, а ви останите, я идемъ.“ — Съ тимъ рѣчима окрене онъ ономъ другомъ леђа и пошао є наглимъ коракомъ кући; секунданти (обестрани сведоци при двобою) ударише у смей, а исто тако и онай разярени ветропиръ, и стварь се на томе и свршн.

(Строга казнь.) — Позориштникъ А. у єдной нѣмачкой престолной вароши бияше познатъ као лакомисленъ и нештедљивъ човекъ, кои є знао валяно уживати време и животъ, кои се бринуо само за данасъ, а за неизвѣстно сутра никадъ ние бригу водио, и кои є по томе мѣсечне свое рачуне примања и издаваня свршивао свакадъ са округлимъ броемъ т. є. са нуломъ. — Премда є имао знамените приходе, то онъ зато ипакъ ние никадъ могао што заштедити, него є шта више вавѣкъ дужанъ био. — Єданпутъ се догодило, да су нѣгови благонадеждни, или управо рећи благобезнадеждни синови, дивльи и разкалашни дерани истукли синове у истой кући седећегъ министра, графа одъ В., и разкрвавили имъ главе. Нѣгово превосходителство графъ одъ В. бияше изванъ себе одъ ярости и гнѣва кадъ є видио истучене свое синове, и послао є одма свога камердинера къ безбрижномъ позориштнику са жестокимъ укоромъ и пребациванѣмъ и съ дипломатскимъ озбильнимъ зактеванѣмъ, да му се да сяйно и довольно удовлетворенѣ примѣрнимъ и строгимъ казненѣмъ разпуштене нѣгове дѣце. — Позориштникъ А. саслушао є говоръ камердинера мирно и викне затимъ као изванъ себе: „Ужасно! мои су дакле разуздани синови досита такво злочинство учинили? То є страшно, грозно, неописано, нечувено!“ „Па зато треба они и да буду тако строго казнѣни, да за цѣлогъ свогъ живота памте.“ — „Али кажите ми, г. камердинеру, заръ има казни, коя би довольна била за такво преступленѣ?“ — Камердинеръ слегао є рамена и рекне: „Незнамъ я, него нѣгово превосходителство озбильно зактева, да се строто казне.“ — Позориштникъ А. одао є горе доле по соби немирно и као у очаяню; наєданпутъ стане онъ предъ камердинера, лице му се разведри и онъ викне страстно: „Знамъ, сѣтио самъ се; Кажите нѣг. превосходителству, да ћу я мое синове нѣму за удовлетворенѣ свирѣпо казнити, я ћу ій — лишити наслѣдия!“ затимъ се сладко насмее. Єръ осимъ дугова ние ништа имао.

(Рибе.) Єданъ сиромашанъ Євреинъ позванъ є био на ручакъ кодъ єдногъ богаташа, такође Євреина. Кадъ су изнели на софру рибе, онда извади богаташъ сиромашку на таньиръ оне найситниє. Овай пакъ разлюћенъ, превртао ій є вилюшкомъ по таньиру, нити ій є хтео єсти, него є полако гунђао и мрмляо. Богаташъ гледао га є позадуго, па га найпосле запита шта то ра-

ди съ рибомъ? — „Опростите," одговори упитани „я разговарамъ." — „Па шта веле рибе?" запита богаташъ. — Я самъ, знате, имао єдногъ брата," одговори сиромашакъ, „па се тай удавио, и никако се ниє могао више изнаћи; и садъ я питамъ рибе, били ми знале што казати за могъ брата, кудъ се део?" — „Е, па шта веле оне?" запита богаташъ. — „Оне ми кажу, да су іоштъ здраво мале, и да тай догађай непамте, него ме упућую, да запитамъ те велике што су предъ вама." Застиђенъ богаташъ поднесе му крупниє рибе, коє є сиромашакъ съ апетитомъ єо.

(Основъ за разводъ брака.) Єданъ пияни шнайдеръ отишао є свештенику и рекне му: „господине, я оћу, да ме разведете съ моіомъ женомъ!" — „А зашто? — зато, што моя жена врло млого ракиє пиє." — „Млого ракиє?" запита зачуђени свештеникъ, „па ти имашъ іоштъ образа да се на то тужишъ, ти, кои си навћкъ пиянъ?!" — „Па башъ зато," одговори шнайдеръ, „я самъ радъ, да у моіой кући баръ єдно лице буде, коє є трезно!"

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Њгова свѣтлость князъ приспѣо є 28. Февруара у Београдъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Извѣстия изъ Влашке одъ 25. пр. м. являю: да є князъ Богоридесъ поставлѣнъ за каймакама.

— „Теимсъ" пише да ће изъ Лондона отићи єданъ посланикъ управо цару у Китай, кои ће съ њимъ непосредно договорити се о уговору по коме ће се миръ заключити. 5000 войника отишло є Хонг-Конгъ.

— Изъ Цариграда пишу: у Галати на ћумруку заустављѣно є млого славенски књига, коє су за Бугарску опредѣлене, у коима такође има молитва; да Богъ отоманско царство разори и православномъ цару подчини. Являюћи новине примѣчаваю: да є знаменито то што су исте књиге по заповѣсти цара Александра а по благослову Синода печатане. (Турци се врло вараю да Руси своє црквене књиге поправляю сбогъ њиовогъ царства. Тако се те књиге печатаю одъ памтивека, наравно да свима црквенимъ књигама стоє изрази противу неверника, али то є писано пре него су Турци и били у Европи.)

(Бечъ) Царъ Аустр. и царица враћаю се изъ Италиє; званично є већъ явлѣно да ће цео месецъ Май и Юній путовати по горньой Мацарской до Сегедина.

— Она звезда што се у вече према западу онако сиінв и велика види, све се више приближава нашой земльи. Сваки 8. година она се овако велика показуе. У Суботу 23. Марта и 3. Юния моћи ће се она и даню видити, и стаяће она готово на средъ неба.

— У Љубляни и Клагенфурту 26. Февр. осетио се яки землѣтресъ, тако да су се прозори тресли, и млога огледала и тимъ подобне ствари у собама попадале, и где-коє куће попуцале.

— Изъ Париза пишу да є турски посланикъ съ графомъ Валевскимъ био примлѣнъ одъ цара, гди є посланикъ цару важне ствари о саєдиненю Влашке и Молдавиє саобштио. У Паризу сви мисле да ће саєдинењ ова два княжества бити удѣйствовано, и онда биће особита комисия у Паризъ сазвана коя ће опредѣлити ко ће бити князъ надъ та два саєдиненя княжества.

— Посланикъ персиски Ферук-канъ врло є задовољанъ што є заключио миръ са Енглескомъ. Онъ є одма телеграфирао у Букурестъ гди се налази єданъ њговъ човекъ, кои є одма съ томъ депешомъ отишао у Техеранъ.

Огласи.

НОВА КЊИГА

подъ именомъ „Црногорацъ или страданя Християна у Турской, романъ одъ Левичнига превео Стоянъ Бошковићъ професоръ." Печата се у Новом-Саду и у три свеске изнеће преко 40 печатани табака. Ово є єдна одъ найинтересантніи књига по своимъ садржаю за нашъ народъ. Сваки се умолява да се скупляня предплате прими, и да уписнике у Шабацъ г. професору Ст. Бошковићу шалѣ, а у Београду да се уписую кодъ г. проф. Стояна Вельковића. Єданаеста књига дав се на даръ. Имена уписника би ће у последньой сваеки трукована. Цена прве свеске (одъ 15 табака) 8 гроша а други двею свески по 6 гр. сво дѣло 20 гроша.

(3—3) Овимъ почитаємомъ публикуму обзнанюємъ да се могу кодъ мене долеподписанога у кући г. Ресавца на Стамбол-капіи, хальине, мармаре, и сваки предмети, памучни свилени, вунени и проч. по жельи сваког офарбати (боядисати). Исто тако имамъ трукована платна за чаршаве

Іосифъ Милосављевићъ
Шварц-шен-фербер-майсторъ.

Долеподписани дає одъ идућегъ ћурћева дана ове год. свою на терасияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ, подъ кирию. Ко има волю некъ се прияви.

Андриа Борштиновићъ
(3—5) шлосеръ майсторъ

(4—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остає о идућемъ ћурћеву дану єдна празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи прияви у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену разумети.

☞ 6.000 ока

доброгъ старогъ пасуля налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Февруара 1857.

Тома Тасићъ

У књижари В. Валожића сниже варош-капие налазе се по спуштеной цени следующе књиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана 16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана 32. гроша
Шумадинка одъ 1855, године везана 50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - - 3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - - 3. гроша
Дноклецианъ у Салони - - - - - 2. гроша

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 5. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 27.**

Женидба безъ любави.*)

Ово ниє било давно, нека дѣйствующа лица изъ ове моє фамилиярне драме, іоштъ су жива.

Време є било врло хрђаво, као обично у време равноденства; бурни ветаръ наносио є кишу плюскомъ на прозоре. На улици ниє било ни живе душе; око Луксамбурга све є било пусто; само неко несретно псетанце жалостно є урлало предъ вратима. Око осамъ часова уђемъ я у собу моє сестре маркизе Понсъ.

Сестра моя била є већъ стара; найболѣ време младости своє провела є она у дворцу Мариє Антоанете**), несрећни дани слѣдовали су іой, за овимъ сяйнимъ животомъ; но затимъ іой є опетъ судба благопріятномъ постала, и єдно четрдесетъ година живила є маркиза сретно, съ онимъ што є сачувала после революције. Кадъ є први путъ човекъ види, чинила се она да є врло сурова, но у пріятельскомъ дружтву била є сасвимъ любезна; њена се нагдашня лепота іоштъ видити могла кроз боре, коє су іой због старости лице покриле. Гледаюћи на њенъ високи и лепо сложени стасъ ниє се могло помислити, да іой већъ осамдесетъ година има. Одъ аристократскогъ света заостао є у њ неки ладанъ и церемониялни изгледъ, но после први комплимента бивала є она сасвимъ весела и кад-кадъ и сувише, разговорна као каква безбрижна шестнаестогодишня девойка. Сва њежна чувства Маркизе, а и моя, обраћена су била на унуку, кћерь њеногъ єдинца, кои ниє био више на свѣту, на сладку Валерию Понсъ, и заиста била є ова девойчица као ангель.

Ове вечери ниє било кодъ насъ одъ страни никогъ. Госпоћа Понсъ є плела; Валерия седећи сниже њени ногу мотала є свилу, на њеномъ крилу лежала є повелика кита цвећа, коє є већъ одъ зиме побледило, но у топлой соби іоштъ є свой мирисъ давало. Теобалдъ є моловао, његове внимателне очи прелазиле су непрестано, съ насъ на моловањ; и гледаюћи на њега, онъ се умилявао съ радосћу художника, кои є са самимъ собомъ задоволянъ. После месецъ дана опредѣлћна є била свадба Теобалда Мон-мора съ нашомъ Валериомъ.

Я самъ стояо кодъ пећи съ графомъ Анатоломъ Сен-Сервиеномъ; онъ є био Теобалдовъ родъ, и због тогъ неизлишанъ у нашемъ фамилиярномъ кругу; онъ є био човекъ добаръ но сасвимъ суетанъ, т. є. єданъ одъ они люди, кога любе и почитую, но међу тимъ нитъ се радую кадъ є онъ међу њима нит' за њимъ жале кадъ га нема.

Овай мирни фамилиярни кругъ напаяо ме є найпріятніимъ надеждама будућности. Теобалдъ є био онакови младићъ, каковогъ самъ башъ я желио за супруга Валеріи; онъ є и одъ добре фамилије, не богатъ но имао є добру службу, и човекъ доброгъ владаня, умѣреногъ честолюбия, благородногъ карактера и добродѣтеланъ. Валерия се осланяла са свимъ на блаженство, коє смо іой ми приготовлявали; њене боязљиве очи съ њежносћу и повереньемъ биле су управлѣне на Теобалда, и кадъ што съ изражавемъ благодарности бацала ій є на мене.

*) Путуюћи изъ Србије правителственимъ посломъ 1841. године у Русію, приспѣмъ 4. Августа у контумацъ руски на молдавской граници Скаляни. Периодъ є био 14. дана. Кои ниє седио у контумацу, онъ неможе себи представити како є тешко и скучно време у овомъ затвору проводити. Пакъ іоштъ 14 дана! Найболя забава су књиге. Но одкудъ ій набавити? Хвала Богу я самъ толико срећанъ био да између прочи контумацски кои су насъ посѣћавали, чиновника, штаб-лекаръ Матвей Кузмичъ Лизанцовъ, био є тако добаръ да ме є съ неколико нѣмачки и руски књига послужио, између кои била є и књига, подъ именомъ „журналъ художества“, и будући да є моє правило, колико є могуће за свою народность радити, то самъ изъ истогъ журнала ову приповедку, єдно због моє забаве, а друго и за забаву, мои саотечественика извадио и съ рускогъ превео, а оригиналъ написанъ є на францускомъ єзику.

Іованъ Ђорђевићъ, поручикъ.

(Ова лепа преповедка лежала є непрестано до сада у рукопису. Садъ кадъ намъ є дошла до руку ми є радо печатамо; преводитель є у оно време прилѣжно радио на полю србске књижевности. Онъ є одавно у руской военой служби. Овай преволъ опоменуће његове пријателѣ и негдашње војне другове на њега.) У.

**) Француска краљица жена Лудвика XVI. погинувша у време револуције на Гилотини.

— Седите овде уяче, рекне она мени, показующи на канабе кодъ стола. Теобалдъ мора и васъ начертати на момъ Албуму. —

„Враже мали! повичемъ я, ти оћешъ да моє боре представляю разнообразиє съ твоимъ седамнаєстогодишњимъ лицемъ. Мени се чини да би на нћму добро стаяла и осамдесетогодишня Маркиза?

— Ахъ, мени то ниє ни на умъ пало! пакъ ништа, я знамъ да я нисамь лепа. —

Говорећи то била є она тако прелестна, у нћнимъ плавимъ очима било є толико смерьости и ясности, колико и приятности у нћной умилятости и обхођеню! Я станемъ кодъ стола до Теобалда. Нћгово чертанћ било є врло прекрасно; само глава валерина била є, штоновеле, зализана, видило се да се художникъ трудио, но ниє му могуће било украсити дћйствителность.

— Валерио, рекне онъ, досадно утирући черту коју є више пута поправляо: нагните главу мало на лево. —

Она се нагне на бабу, и нћне прекрасне златорусе косе покрию іой витицама ягодице.

— Доста, рекне Теобалдъ, садъ є добро, — и онъ поита сакрити подъ овимъ витицама неправилне черте валеріине.

Боже мой! помислимъ я у себи: онъ врло рано примћчава да она ниє найлепша. . . . . .

У то магновениє киша нанешена ветромъ почне плюскомъ ударати у прозоре, и издалека зачуе се грмлявина.

— Каково страшно време! повиче графъ Анатолъ, кои одъ єдно полъ часа ниє ни речи проговорио, но само є гледао како пада киша.

— Мени є то заиста врло досадно, рекне на то сестра моя, а найвише због тогъ, што є госпођа Лас-Бермехасъ хтела вечерасъ къ мени доћи.

— Лас-Бермехасъ! повиче устаюћи графъ; Госпођа Лас-Бермехасъ! да ниє то она коіой є мужъ убиєнъ у Навари; и коя є пала у робство карлистама, и некимъ чудомъ одъ њи спасла се?

— Єсть, то є она иста.

— О, то мора бити юнакъ жена! да-ли зна она француски?

— Као и ми. Она се родила у Шпаніи но воспитана є у Паризу.

— Но, то ми є особито мило! мени би тежко било, кадъ неби могао нћнъ разговоръ разумети. И, да ниє ове проклете кише, она би вечерасъ за цело дошла! Ниє-ли то досадно Теобалде?

— Ни найманћ, одговори Теобалдъ осмћнувши се на Валерию: она би насъ само узнемирила; нама є сасвимъ лепо у оцакліи, кадъ смо сами кадъ киша недопушта досаднимъ гостима къ нами долазити. А и да право кажемъ, мени се недопада женски юнакъ, мени є млого милия женска смирена и боязљива, коя се своіомъ природномъ милиномъ допада, негъ ове воєне лепотице коє яшу као катане, недрктећи бацаю пушке и томе подобно. Женски юнакъ чини ми се мора бити нека наказа.

— Добро, добро, съ тобомъ човекъ неможе говорити. Наравно да се теби допадаю садъ женске нћжне, скромне и плаве; но зашто се неби мени допадале снажне и юначне? Я као садъ да гледамъ госпоју Лас-Бермехасъ; она мора бити висока, смећа, гордогъ погледа и благородногъ 'ода; може бити да є џандрљива, но то она прикрива своіомъ красотомъ лица. Єл' тако сестро? Я би се обкладио да самъ погодио.

— Мал' да нисте одговори ми сестра смеюћи се, кои данъ ћу васъ одвести къ њой, и онда ћете видити дали наличи она на то ваше описаниє.

— О како є несносна ова киша! рекне Анатолъ, прилазећи къ прозору, у кога су стакла сва водомъ обливена.

Текъ што є онъ ово изговорио, а зачусе лупа интова. Сви ућуте и почну слушати.

— То мора бити госпоя Ла-Бермехасъ, рекне Валерия умилято Теобалду, као зато да би га утћшила због тогъ досадногъ безспокойства.

— Доисто? у мени воћъ срце куца, рекне графъ Анатолъ поправляюћи косу.

После єдног минута яве намъ да є дошла госпоя Лас-Бермехасъ. Лакимъ корацима уће она у собу, уздигне своє црно покривало, поклони се нама свима и седне до Маркизе.

Я немогу изразити моє удивленћ, коє є узбудило у мени лице ове Лас-Бермехасъ. Представите себи єдно одъ они лица, коє живописацъ себи представля у тренутцима своіх одушевленя, и срди се да га неможе изобразити на платну: величествени стасъ, прелестне прси полакъ сакривене подъ црномъ густомъ чипкомъ, руке беле и мале, она є била обучена у црне жалостне хальине.

Я незнамъ шта є она съ почетка говорила, — тако ме є забунила нћна лепота; но звукъ нћногъ гласа обрати на себе моє вниманиє: гласъ нћжанъ и сладакъ, изговоръ чистъ, заносећи мало на страни. Теобалдъ є такође зачућено гледао на овогъ юнака; но предрасућенћ нћгово о њой, іоштъ му се чинило да у глави стои. Онъ наново почне чертати и трудио се врло прилћжно. Међу тимъ госпоя Ла-Бермехасъ погледа на нћга, пакъ затимъ на графа Анатола. Међу ова два човека ниє било никакве єднакости. Теобалдова физономия била є єдна између они, коє заузимаю убраженћ женскиня, и умилятость коя се неда изразити; графъ Анатолъ нћжанъ, пунъ, руменъ, мало кратковидъ, био є човекъ сасвимъ обичанъ; онъ се са свима силама трудио обратити на себе пазљивость госпоє Ла-Бермехасъ, но она негледећи ни на нћга, кои є непрестано у ню бленуо, ни на Теобалда кои ниє обраћао на нју погледа, сасвимъ спокойно разговарала се съ Маркизомъ.

(продужениє слћдує)

Мрвице.

(*Поштенћ.*) Єданъ раденикъ є уваженъ, кадъ є ноћу крао снопове жита са спаиски њива. Спаия га даде къ себи дозвати и рекне му: „За име Бога, Мартине; што ти є пало на умъ, да крадешъ? Та ти си досадъ био валянъ и поштенъ човекъ.“ — „Єсть, цћла истина, милости-

ви господине," одговори Мартинъ, „но такво є садъ настало време, да човекъ неможе поштено живити, ако непоштено неради."

(Ладнокрвность.) У Вашингтону убио є єданъ енглески лордъ у пиянству изъ пушке келнера оне гостионице, у коіой є онъ обитавао. Уплашенъ гостионичаръ дотрчи као безъ душе: „господине, знате-ли ви, шта сте урадили? ви сте убили мога келнера!" — „Е па добро!" викне пияни лордъ, „а ви ми га ставите у рачунъ!"

— Єдна є жена пала у воду и утопила се. Нѣнъ мужъ є дошао, и тражио є на ономъ месту, гди є пала, па после ишао є све узъ воду и мотрио, оѣели є какогодь спазити. „Єси л' ти лудъ," рекну му околостоећи, „што є тражишъ узъ воду, та она є морала низъ воду отићи!" — „То неможе бити," одговори онъ, „єръ є она за цело време нашегъ брака вавѣкъ узъ воду пливала; т. є. све узпркосъ радила."

(Енглезъ.) Єданъ Енглезъ узео є у Паризу подъ кирію єдну читаву велику кућу, и задржао є за себе само две собе у найгорнѣмъ бою. Господаръ одъ те куће бияше врло любопитанъ, какве госте племенити лордъ іоштъ очекує, и запита га: „Високородни господине, ви безъ сумнѣ очекујете овде вашу милостиву госпоју са фамилиомъ?" — „То ниє", одговори племенити лордъ зеваюћи, „я очекујемъ само моя четири ловачка пса, кои ће се ради поправлѣния здравля бавити шестъ месеци у Француской.

(Ракия.) Ракия є врло чудновата стварь; — после смрти чини она човека вечнимъ и безсмртнимъ, а за живота тѣши га и упропашћава; ево ясногъ примѣра: Єданъ болестанъ надничаръ отишао є лекару, и овай му є забранио пити ракию, будући она стомакъ квари и троши; кадъ наєданпутъ опази радникъ у соби лѣкаровой єданъ човечіи стомакъ, кои є стояо у стаклету єдномъ, напунѣномъ са шпиртомъ да не изтруне. Надничаръ се томе яко зачудио и рекне: „Смешна є стварь ракия; овде у стаклету храни она стомакъ одъ пропасти; а моме стомаку шкоди, како то може бити?!"

— При представляню єдногъ новогъ позориштногъ дѣла питао є єданъ любитель театра єдну до нѣга седећу госпоју: „Єлте госпоя! овай є комадъ предиванъ; ви сте безъ сумнѣ изванъ себе одъ усхићеня?" — „А не, господине", одговори саньива госпа, „я моє задовольство и увеселениє трпельиво сносимъ.

(Енглеска) — Прославлѣни енглески дипломатъ Фоксъ ручао є за време свога бавленя у Паризу кодъ графа С. — После ручка оде газда съ гостомъ своимъ у єдну салу, у коіой бияше и єдна прекрасна мапа целога света. Француски графъ, показиваюћи прстомъ на Енглеску, запита Фокса: „Кажите ми, како є то могуће, да овай тако мали островъ влада надъ половиномъ света?" — „О!" одговори Фоксъ, „ово є само нашъ квартиръ за конакъ, светъ — то є права Енглеска!?"

(Узаямность) — Єданъ господинъ узео є врло ружну девойку, и хтео є баръ на свадби показати се према ньой услужанъ и учтивъ. У той намѣри рекне онъ ньой: „любезна моя, премда сте ви преко мере ружни, то ћу васъ я ипакъ тако нѣжно любити, као да сте суштa богиня лепоте". „А и я", одговори она, „нећу никадъ у любави према вама оладнити, и премда сте ви врло глупъ, я ћу васъ свагда за найдаровитиєгъ и найпамтниєгъ човека сматрати".

(Преповедке о духовима) — Єдна служкиня коя є видила на асталу свога господара научни и забавни листъ „Духъ времена", молила є господара свога, да іой даду ту кньигу на прочитанѣ, будући є она велика любительница „преповедки о духовима и аветиняма".

(Мисао) „Мени є пала на умъ лепа мисао", рекне єданъ у друштву. — „Я се немогу томе начудити", одговори други „єръ є мисао редко появленѣ у вашой глави".

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

В. *Београдъ 4. Марта.* Данасъ пре подне по постоећимъ формама подигнута є застава на кралѣв. Прайскомъ конзулату. Топови како испредъ касарне тако и съ града поздравили су подизанѣ ове заставе.

+ *Београдъ 4. Марта.* После дужегъ болованя преселио се іуче у вѣчность г. Петаръ Радовановићъ Управитель основни школа. Тѣло є нѣгово при млогобройной пратньи данасъ пре подне саранѣно. Сва виша и нижа школска заведения и све готово канцелариє испратиле су до гроба овога у нашемъ отечеству найстариєгъ училяштногъ сатрудника. Онъ є у свои 50. година живота, скоро 20 година провео непрестано као Управитель школа. Нѣгово Високопреос. г, Митрополитъ указао му є своимъ при опелу чинодѣйствованѣмъ последню почесть. Г. Архимандритъ Гаврилъ говорио му є сходно слово, у комъ су укратко поброяни нѣгови труди око школа и труди на кньижевномъ полю. Бог-да му душу прости.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

По извѣстию изъ Париза, сва флота адмирала Лиона оставила є 3. Марта Босфоръ и отишла є у Малту. — За време последнѣгъ рата, руска войска ниє прелазила персиску границу, него є само на границу єданъ корпусъ био ставлѣнъ.

— Француско и енглеско правителство садъ су опетъ у найболѣмъ споразумленю, и садъ ће у Китайской размирици заєднички радити. Уговоръ є єданъ у той ствари заключенъ, при комъ є Француска имала ползу Католика у призрению.

— Монахъ Вентура држао є опетъ предику у Тилѣрияма 25. пр. м. и врло є яко у той предики противу универзитета говорио.

— Царъ аустриски и царица враћаюћи се са путованя изъ Италиє приспѣли су 1. Марта у Бечъ; где су са найвећомъ свечаностћу дочекани.

— Изъ Котора одъ 16. пр. м. являю загребачке новине ову сумнителну вѣсть: руско є правителство сву новчану помоћь што є преће Црной Гори давало, одсечно одказало и престало давати. У слѣдству тога князъ Данило при полазку своме издао є заповесть, да се све молитве коє су се до сада у црквама за здравлѣ цара рускогъ чиниле, изоставе, и да се само князъ Данило у црквама споминѣ. Турска пакъ због догађая у Суторини, прикинула є саобраштай са Црномъ Горомъ, и смишля да ма коимъ начиномъ обвлада Црномъ Горомъ.

Огласи.

(1—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може свтиние добити

(1—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на много, по умереной цени. А такође и добра пасуля може се кодъ мене добити, на мало и на млого.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ћурчия на Теразіи

Стецишта су отворена:

При Суду вар. Београда надъ масомъ одбегшегъ Ристе Димитриевића иначе Неновића до 14. Марта.

При Суду Ужичкомъ надъ масомъ поч. Пауна Смиляница бив. Рачунов. судейск. до 13. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ маіомъ почив. Павла Булића бив. члена судейск. до 14. Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Живка Іовановића асурџіе до 18. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Милосава Ђорђевића бив. кафеџие до 18. Марта.

При Суду ћуприскомъ надъ масомъ поч. Милька Ристића бив. меанџие до 16. Марта.

При Срду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Лиле Самарџие изъ Турске до 21. Марта.

При Суду Гургусовачкомъ надъ масомъ поч. Дамяна Стефановића изъ Гургусовца до 30. Марта.

При Суду Пожаревачкомъ надъ масомъ поч. Іосифа Илића бив. Поштара Нересничкогъ до 29. Марта.

При Суду Пожаревач. надъ масомъ презадуженогъ Іована Костића бакалина до 1. Априла.

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

ПОЗИВЪ

НА СВЕ КРАЉВСКО-ПРУСКЕ У СРБІИ ЖИВЕЋЕ ПОДАНИКЕ.

У Княжеству Србіи живећи Краљевско-Пруски поданицы, были они подъ Ц. Кр. Аустрійскомъ или ма чіомъ другомъ заштитомъ, или и безъ странне заштите у Београду или у внутрености Србіе, настоећимъ се позиваю, да се одъ 1. Марта по нов. 1857. год. почевши имаю до 15. Априла 1857. по нов. пріявити или подписаномъ Краљевско-Прускомъ Конзулу у Бѣограду или пакъ они у внутреньости живећи найближемъ Княжеско-Србскомъ Окружномъ Началничеству, гди ће морати доказати средствомъ крштены писама, пасоша, попутны кньига или други каквы документа, да су Пруски поданици.

Кои бы пакъ пропустіо и небы се овако за ово време пріявіо, имаће самъ себи приписати рђава слѣдства, коя бы одтуда за нѣга или нѣгову фамилію произишла.

Београдъ 2. Марта по нов. 1857.

ВИТЕЗЪ МЕРОНІЙ
Краљевско-Прускій Конзулъ.

Aufruf

an sämmtliche im Fürstenthum Serbien lebende Königlich Preußische Unterthanen.

Die im Fürstenthum Serbien lebenden Preußischen Unterthanen, sie mögen bisher unter Kaiserlich-Oesterreichischem oder was immer für einem Schutz gestanden, auch schutzlos in Belgrad oder im Innern des Landes gelebt haben, werden hiermit aufgefordert, sich, vom 1. März 1857. neuen Styls an gerechnet bis spätestens 15. April 1857. n. Styls, entweder bei dem unterzeichneten Königlich-Preußischen Consulat in Belgrad, oder, wenn sie im Innern des Landes wohnen sollten, bei dem ihrem Wohnorte am nächsten gelegenen fürstl. Kreis-Natschalnikate zu melden, und ihre Ansprüche auf Anerkennung als Königlich-Preußischer Unterthan durch Vorlegung von Taufscheinen, Pässen, Wanderbüchern oder andern Documenten geltend zu machen. —

Wer es versäumt dieser Aufforderung nachzukommen, wird sich die nachtheiligen Folgen, welche ihm und seiner Familie durch diese Versäumniß erwachsen könnten, allein beizumessen haben. —

Belgrad den 2. März neuen Styls 1857.

RITTER MERONI
Königlich Preußischer Consul.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 7. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 28**

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Сестра моя — Маркиза — била є усхићена одъ радости; она є радо имала овака позория, а ово заиста била є чудна сцена. Међу тимъ Анатолъ ниє заборавио на историю госпоє Лас-Бермехасъ коюю она сама може преповедати, историю коє є она сама била главно лице, и коя є читавъ данъ савъ Паризъ забављала кадъ є била печатана у новинама. Онъ є съ помоћу Маркизе повео разговоръ тако вешто, и навео госпою Лас-Бермехасъ на овай предметъ. Но мени се чинило да є и она сама рада била, ако и єсте ово било деветдесетъ девети путъ, почети преповедку о ономъ догађаю у комъ є она играла онако сяйну ролу.

Међутимъ на прво питанѣ грофа Анатола одговорила є она само:

— Да; то є истина, мене су осудили били да стрелям као простогъ солдата; но опетъ є болѣ, него умрети на вешала или на гилотини, ако, истину рећи, то човеку ни на умъ непада кадъ му є смрть предъ очима.

— Васъ су осудили стреляти! повиче Маркиза, и мене су били осудили на смрть 1793. године но нису ме могли наћи. . . . . И ови злодѣи вальда су се сажалили на васъ, и нису се усудили убити васъ?

Госпоя Лас-Бермерхасъ мане главомъ. — Они су смели, но я самъ некимъ чудомъ избављена одъ смрти. — Она ућути, као да є тронута одъ оногъ страшногъ успоминяня; затимъ, бацивши као крадомъ погледъ на Теобалда, кои є непрестано чертао, продужи далѣ:

— Мой є супругъ убиєнъ подъ бедемима Витория; я останемъ после нѣга сама, у земльи преиспуѣной огорченя међу две партае, коє су се биле и секле безъ поштеде. Валяло ми є бежати у планину и тражити спасениє у каквомъ селу. Но и тамо, какву самъ я могла наћи безопасность? какавъ є пасошъ могао заштитити мене одъ разбойника, кои се у међусобномъ рату не боє каштиге. И я се рѣшимъ бежати.

Самномъ є био само єданъ слуга; я нисамъ узела ни пасоша ни заштитителногъ листа, да се не би сетили о момъ намѣреню.

Я изиђемъ изъ Витория на момъ интову, као да би ишла на село; узела самъ са собомъ само мало хальина а златни накитъ ушиемъ у ястуке интова. О, како є страшанъ био овай путъ! ми смо путовали по предѣлу гладномъ и опустошеномъ . . . . . ; Путови су били искварени, поля необрађена, села пуста, кои жительи, бѣже како угледаю мундиръ, и мрзе на обе стране; єръ и карлисти и привржениці Христине єднако іи угнѣтаваю.

„Съ почетка намъ є све благоприятствовало; ми смо путовали брзо, но странпутицама, да неби пали Гериласима у руке, и я самъ провела две ноћи у опустившимъ колибама. Трећи данъ у вече дођемо у неку ядну венту у предѣлу Естеле, мазге моє биле су одъ умора сасвимъ ослабиле, и я самъ морала овде заустaвити се. Но да-ли ви знате шта є то вента? Ово є здание кли болѣ рећи шупа, у коіой спаваю заедно свештеници, трговци, солдати, просияци и кириције. Но шта смо знали чинити? Валяло намъ є овде уставити се. После вечере слуга мой Перико, легне спавати на сламу подъ ведримъ небомъ, а я одемъ у интовъ и трудила самъ се заспати. Ноћь є била права кастилска, топла и ведра, мой интовъ стояо є подъ єднимъ великимъ дудомъ предъ вратима венте. Око поноћи уздигне се месецъ на небо сянъ и пунъ. Могло се мислити да се скоро зора приближуе. Предамномъ се простирала прекрасна равница насађена где-где џбуновима дрва: на хоризонту видили су се зидови и торонь градића, окруженогъ мрачнимъ брдима. Све є спавало у овой пустой околини, кромъ пошца кои є цркутао исподъ траве. Како є чисто било небо! какова тиха и прекрасна ноћь. Како се лепо чинило живити у овомъ блаженомъ предѣлу испуѣномъ првимъ мирисомъ єсенѣгъ цвећа! Ко би могао помислити да є пламенъ, грабежь и смрть тако близу?

Гледећи на све ово я задремамъ но сваки часъ уморене очи моє отварале су се и бацале погледъ на дальину. На єданъ ма учини ми се као да опажамъ гдигди варнице, но бледе, одъ свєтлости месеца; затимъ разда се нека страна вика изъ далека, и одма повторена буде близу мене. Я притомъ пробудимъ се са свимъ. Перико дотрчи устрашено къ мени.

— Сеньора, рекне онъ мени сасвимъ уплашено премда є био човекъ сасвимъ слободанъ: одъ Естеле иду карлисте, шта ћемо чинити? —

Бѣжати, овай часъ бѣжати! одговоримъ му я. —

— За луду! болѣ би било овде остати. —

После єдно десетъ минута били смо ми већъ на путу. Притяжатель венте, коме самъ я за све добро платила, одтрчи као што ми се учинило предъ карлисте да іимъ мене изда. Ми смо путовали сву осталу часть ноћи по жалостнимъ путовима, између пропасти и шуме, и већъ се почнемо спуштати у єдну долину, кою є просецао єданъ мали, изъ планине изтичући, поточићъ; грдни громови бацали су мрачне сѣнке на узки путъ и поредъ нѣга на дубоке рупчаге и яруге; надъ нама су се уздизале стрмените стѣне, коє као да су хтеле свакогъ тренутка на путъ стропоштати се, надъ коима су се вили само орлови и вране. О, та нигда нећу я заборавити онай мрачни изгледъ дивлѣгъ оногъ предѣла. Я као садъ да гледамъ свако дрво, сваки каменъ, сваки изронѣни изъ землѣ съ кореномъ, пањ, и бели крстъ, поставлѣнъ вальда овде, за споменъ каквомъ убиєномъ путнику.

Ми смо ишли као да смо сами на краю света, но на єданъ ма иза дрва чує се ужасно: — Стой.... Перико опали бичемъ мазге но у овомъ ока тренутку съ обе стране пукне неколико пушака. Перико падне, мазге стану и я скочимъ изъ интова. . . . .

— И садъ, викне граѳъ Анатолъ, кои слушаюћи нѣну приповедку ниє смео шушнути, — и садъ ви вальда опалите пушке мужествено на разбойнике?

„Ахъ не, одговори Шпаньолка съ удивителнимъ простодушиємъ: я самъ се била врло уплашила и почела плакати. Интовъ буде обколѣнъ солдатима, коє по издрпанимъ мундирима познамъ да су карлисте. Официръ кои є съ њима управляо прије къ мени и почне ме испитивати. Я самъ седила у край пута и одвраћала главу да невидимъ тѣло несрећногъ Перика, кои є у своіой крви лежао. На сва питаня одговарала самъ я, да самъ францускиня, и да идемъ къ роду. Међу тимъ солдати подеру мой кожни путнички сандукъ, претуре све што є у нѣму било вичући и псуюћи око мене. Мени є било преужасно самой у рукама ови злодѣя. . . . .

Она ућути, и са изражаємъ ужаса протре се рукомъ по челу. Теобалдъ є оставио свой плаївазъ и пазљиво упильио очи у ню: у нѣговимъ очима могло се примѣтити, нека безпокойна и мучителна сумня.

„Ови су люди били прави Шпаньолци, продужи госпоя Лас-Бермехасъ, као да є хтела одговорити на мисли Теобалдове: зли и неумолими фанатици, они су кадри женску убити, но не увредити є. Официръ ме одведе мало на страну, и постави кодъ мене два солдата да ме чуваю. На средъ пута сбере се совѣтъ, ту є било петъ или шестъ официра, свештеникъ и три човека безъ мундира. Они су се у њиномъ кругу живо разговарали. Мало подалѣ одъ њи стояло є єдно сто солдати ћутећи. Мени ниє ни на умъ пало да є животъ мой у опасности, и я самъ се дрктећи молила Богу, о упокоєню душе бѣдногъ Перика, кога самъ я узрокъ смрти. Съ ужасомъ одвраћале су се моє очи одъ нѣговогъ мртвогъ леша, и я самъ се само бояла, да ме неће оставити саму съ њимъ, у свой страшной пустињи. Присуствиє карлиста ниє ме нимало плашило, напротивъ іоштъ ме є тѣшило; єръ найгоре самъ се бояла остати овде сама.

Солдати су непрестано долазили и одлазили. Кадъ што су се чуле пушке; близу одъ насъ била є битка. То є све траяло єданъ сатъ. Затимъ солдати кои су ме чували уклоне се одъ мене подалѣ. Официри приближе се къ мени, њина лица била су мрачна и безчуствена, и сви су одвраћали одъ мене очи.

„ — Дона Инеса де Лас-Бермехасъ прићите овамо, рекне ми официръ у мундиру полковника главногъ штаба.

„Я се сгрозимъ чуюћи моє име.

„ — Дона Инеса де Лас-Бермехасъ, продужи далѣ полковникъ, ви сте ухваћени у издайству, шпионству и непокорности къ нѣговомъ величеству Карлу V. Молите се дакле Богу, воєни совѣтъ кои є овде сабранъ, осудио васъ є на смрть.

„Крозъ сву мене пробиє смртни ледъ; стра укочи све моє членове. Умрети! умрети! у моіой двадесетой години! . . . . Я паднемъ на колена, почнемъ се клети, молити и горко плакати.

— Ово є доиста униженѣ, коє би мужки држали за стидъ и безчестиє. Но слаба жена може безъ стида молити свое убице за свой животъ. Я самъ желила живити. Сиротиню, самоћу и найпоследнѣ станѣ я би предпоставила, само да останемъ жива.“

Теобалдъ погледа на госпою Лас-Бермехасъ съ прећашньомъ сумньомъ.

„Да, све кромъ безчестия . . . . Но ови люди били су безъ сажаленя, и оду одъ мене. Свештеникъ приготови се исповедати ме. Я самъ хтела говорити, но речи су изумирале у моимъ устма, и стояла самъ на средъ пута као окаменѣна на колени, управивши погледъ мой, на редъ, у гомилице поредъ пута сложени пушака. Я нисамъ могла съ њи очию скинути, нити самъ више плакала ни за милость молила, но самъ само гледала у ове пушке, црне и сяйне; а надамномъ є било небо чисто и ведро. Свештеникъ ме є тѣшио; но я одъ нѣгови речи ништа чула нисамъ, до онда кадъ ми є рекао: „ — Кћери, моли се Богу, они већъ долазе.“

„Отче, отче, повичемъ я ухвативши га за хальину, я самъ невина, избавите ме? Я одъ васъ нећу одступити, они ме неће смети до васъ убити! . . . Отче, погледайте на мене; видите како самъ я іоштъ млада а они оће да ме убію! . . . Я би іоштъ могла живити! . . . . О, они ће за мене предъ Богомъ одговарати.“ Монахъ є ктео мене одъ себе отиснути, но я му се яко ухватимъ за альину и пузила самъ за њимъ на колени. На єданпутъ зазвече замномъ шипке у пушкама; ова ужасна звека одекне по збунѣной глави моіой; руке моє изнемогну; я испустимъ изъ руку альину свештеника и осетимъ да се онъ одъ мене удалио. После подуже тишине, чує се звукъ пушака и я паднемъ безчувствена на землю.

(продужениє слѣдує)

М р в а ц е.

(Приходъ) — Єданъ Енглезъ одговорио є комисарима, кои су дошли, де узму порезъ на нѣгове приходе, слѣдуюће: „За последнѣ године износили су годишньи

мои приходи нешто мало манѣ одъ 160. дуката; у будуће пакъ претрпи ће мои приходи неку малу промену; єръ єданъ човекъ, одъ они люди одъ кои самъ обично ове новце крао умр'о є.

(Втаћена посѣта) — У єдной кафани жестоко се посваћаю два сусѣда. Єданъ одъ ови напише изъ освете ономъ другомъ на вратима у вече: „Угурсузъ!“ Овай последньи оде одма куѣи свога разыреногъ комшие; служкиня пакъ рекне му: „господинъ ниє кодъ куће ево папира, па напишите, шта сте желили, а я ћу му поднети“. Комшия одговори: „Ниє нуждно, кажите само вашемъ господару, да самъ нѣгово име нашао на вратима моимъ записано, па да самъ я држао за дужность, повратити му посѣту изъ учтивости“.

(Готовость) — Предъ єдномъ болтомъ стаяше на вратима слѣдующи надписъ: „Ако ниє нико у дућану а ви изволте звонити“. Єданъ туда пролазећи читао є надписъ, завири крозъ стаклена врата, и видећи да нема никогъ, стаде изъ петни жила трзати гайтанъ одъ звонцета. Одма сиће трговацъ съ горнѣгъ боя доле, и запита учтиво, шта жели купити? — „Ништа“, одговори овай, „но будући се овимъ надписомъ умолява, да звони, ако никогъ у дућану нема, то самъ вамъ и я ту доброту учинити хтео“, — и оде далѣ своимъ путемъ.

(Примѣри глупости) — Єданъ несрећникъ, кои є у рѣку скочио и утопио се да би одвратио одъ себе сумню самоубиства, написао є при полазку одъ куће на своемъ асталу слѣдующе рѣчи: „Я самъ се неотице удавио, єръ я самъ имао намѣру, да се само окупамъ“.

— Жена єдногъ богатогъ спаиє добила є за време нѣногъ бавленя на польскомъ добру опасне грчеве у прсима, нѣнъ мужъ яко се препао, дозове єдногъ слугу, и рекне му уплашено: „Іоване! оседлай што брже можешъ коня, па да трчишъ у варошъ по лѣкара; поитай само, я ћу међутимъ написати лѣкару писмо.“ — Докъ є спаия писао писмо, попусте милостиву госпою грчеви, и она оздрави. У тай ма уђе слуга у собу: „Господине,“ рекне онъ спаіи, „конь є оседланъ.“ — „Причекай, іоштъ мало,“ одговори спаия, „да додамъ іоштъ неколико речи,“ — и напише доле на писму слѣдующе:„ Моіой є жени болѣ, зато немойте ни долазити. Опростите, што васъ трудимъ!“ — Онъ запечати писмо, преда га слуги, и овай отрчи у варошъ лѣкару.

— Єданъ путникъ заспао є на поштанскимъ колима; други єданъ путникъ разбуди га съ рѣчма: „Шта наопако, заръ оћете ви єднако да спавате? Та ми смо међутимъ већъ грданъ просторъ прешли?“ — „Па колико сте већъ прешли?“ запита дремљиви путникъ. — „Ми смо,“ одговори онай други, прешли већь пуна три сата одавде.“

(Поштенѣ.) Єданъ лихвоимацъ запита єдногъ ученогъ али шальивогъ човека у дружтву, шта онъ разумева подъ понятиемъ поштеня и честности? — „Нашто ми такво питанѣ?“ одговори шальиваць, „што се мешате у ствари, вое се васъ нетичу?“

(Американске кафане) Єданъ путникъ Европлянинъ продере се у єдной малой американской варошици на првогъ келнера съ рѣчма: „Шта то радишъ, црни угурсузе; већъ си ме двапуть будио, да устанемъ, єръ є доручакъ готовъ; и кадъ нисамъ хтео устати, єръ ми се іошъ спава, а ти извлачишъ чаршавъ исподъ мене!“ — „Опростите господине,“ одговори безазлени келнеръ, „я нисамъ другче могао; єръ ми чаршавъ треба за софру!“

— Отацъ єдногъ селяка бияше на смрти, и дошло є већъ до издисаня. Селякъ отрчи у глуво доба свештенику, да га доведе умирућемъ отцу; но кадъ є дошао подъ прозоръ свештениковъ, онъ є морао пуна три сата чекати, єрбо є сасвимъ тио куцао. Кадъ се свештеникъ найпосле разбуди, запита га онъ, зашто ниє яче куцао. Селякъ одговори: „Я самъ се побояо, да васъ у сну не узнемиримъ“. — „Е па добро, шта си радъ?“ запита га свештеникъ. — „Мой є отацъ издисао“, одговори селякъ, „кадъ самъ я одъ куће пошао„. — „Е, то є онъ већъ издануо“, одговори свештеникъ, „ єръ ти си три сата подъ прозоромъ стояо; и я ћу по свой прилици поздно доћи“. — Неверуемъ, господане попо!“, одговори селякъ, „єръ кодъ нѣга є комшия Пера, и овай ми є обећао, да ће до вашегъ долазка мога отца забављати, да му лакше проће време“.

— Єдно друштво ишло є у полѣ у шетню. Кадъ су се већъ далеко одъ вароши одмакли, поче се небо са свию страна облацима навлачити. — „Чуйте“, рекне єданъ измећу њи, „я оћу Бога ми да се вратимъ; єръ киша текъ што ниє плюснула, и онда ће мой новъ шеширъ исквасити се“. — „Знашъ шта“, одговори му єданъ изъ друштва, „ако стане киша падати, я ћу ти дати мой шеширъ на послугу, а я ћу узети твой“. — Онай први радостанъ, што ће свой шеширъ одъ кише сачувати пристане на то, и тако су ишли мирно далѣ.

Источне пословице.

Срце будале стои на єзику, а єзикъ мудраца стои на срцу.

Магарацъ кои свой товаръ носи, више вреди него єданъ лафъ кои люде раздире.

Сузе и туженя, то су оружия слаби люди.

Сребролюбиє, то є мучитель богати люди.

Ко другога учи мудрости, а самъ се мудро невлада тай є подобанъ ономе ратару кои оре а несее.

Кадъ страсти разумъ надвладаю, подобно є ономъ човеку надъ кимъ жена заповеда.

Умереность є дрво, когъ є коренъ задовольство, а плодъ спокойство.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Цариграда одъ 22. пр. м. являю: *Порта є издала законъ о печатньи.* По коме неће бити цензуре, него ће се само по єданъ комадъ печатаногъ дѣла савѣтнику просвештенна на прегледъ и одобренѣ послати. Кньигопечатнѣ и литографска заведения дозволява ће виша власть. Препечатаванѣ каквогъ дѣла безъ знаня списателя чиє є то дѣло, забранѣно є. Велика енглеска лађа „Ростонъ“ запалила се кодъ Смирне и пропала.

— Баронъ Рихтхофенъ прайски пуномоћникъ, за европску комисию коя ће устроити Влашку и Молдавию, поћи ће ови дана изъ Берлина у Букурештъ а тако

исто и руски и аустр. пуномоћници поћи ће изъ Беча, француски већъ є у Букурешту.

— Бечке новине являю да по писмама изъ Париза, слаба є надежда да ће князъ црногорски Данило, склонити Француску да му ма какву помоћь и заузиманѣ у нѣговомъ потраживаню одъ Турске, учини.

— У уговору — што є Енглеска съ Францускомъ заключила да заедно противу Кине воюю, — потврђую да се Француска обвезала ако буде потребе 20.000. војника у Кину послать.

— Изъ Русиє являю: да є у Петербургу било єдно воєно торжество. У овой се години навршава 125. год. одъ како є први кадетски корпусъ установљенъ. Царъ є присуствовао са великимъ князевима.

„Вѣдомости Петербурзске“ являю да на югу кинескогъ царства све више революция отима ма'. Престолна варошь Пекингъ почела се разселявати, єръ изъ побунѣни предѣла никако не долази данакъ. Чиновницима неиздає се плата, државне касе празне су сасвимъ. Сребрни новаца сасвимъ є нестало. Правителство принуђено є да кує новце одъ гвожђа. Правителство незна шта да ради.

— Перзия по смислу уговора са Енглескомъ дала є независимость Херату.

— Француске новине являю: да ће царъ руски Александеръ на пролеће у Италию путовати, и после тога може бити и у Паризъ доћи. За време нѣговогъ путованя одправляће државне послове єдна комисия коя ће се састояти изъ цареве браће вел. князева Николе и Миаила, и неколико генерала.

— Телеграфска депеша изъ Париза одъ 2. Марта явля: „князъ црногорски Данило био є данасъ у Тюлѣриама примљенъ, и представио є цару свога будућегъ заступника кои ће у Паризу седити.

— Фрайбуршки универзитетъ кои є основанъ 9. Септ. 1457. год. слави ће ове године у тай данъ своє четиристолѣтно траянѣ.

— Владаюћи князъ Шаумбург-липски, у Нѣмачкой, кои є найстарiи измеђъ свию владателя у Европи, слави ће 26. Апр. 50. год. одъ како є на престолъ ступио.

Огласи.

(1—3) Следующа непокретна добра умрлогъ Николчета Величковића, бившегъ овдашнѣгъ трговца, и недавно умрле жене нѣгове Марие, даваћемо подъ аренду одъ ђурђева дна ове године:

1. Кућу у Београду на великой пияци наодећу се, у коіой се на горнѣмъ бою две велике собе, єдна сарачана и пространъ ходникъ наоди. У авліи доле има єдна велика трапезария съ куйномъ, и друга мања соба за млађе съ куйномъ и шпархердомъ.

2., Три дућана подъ истомъ кућомъ и

3., Єдну башту на Врачару за сеянѣ кукуруза спремљену, у доброй огради, на ћошку до куће г. доктора Бирга.

Кои би дакле ков одъ предречени добара подъ аренду узети желио, нека се или нама или пакъ гг. браћи Величковићима трговц. овдашнѣимъ, найдаљ до 10. Априла тек. год. погодбе ради приявн, гди ће и потребна о томе условия сазнати моћи.

У Београду 4. Марта 1857.

Тутори массе.
Ђорђе Ђуринъ
М. Барловацъ.

(1—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ состоећи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ оделения у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

К. С. Антула,

Долеподписани дає одъ идућегъ ђурђева дана ове год. свою на теразияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ, подъ кирию. Ко има волю некъ се приави.

Андриа Боршгиновићъ
(4—5) шлосеръ майсторъ

НОВА КНЬИГА

подъ именомъ „Црногорацъ или страданя Христиана у Турской, романъ одъ Левичнига превео Стоянъ Бошковићъ професоръ.“ Печата се у Новом-Саду и у три свеске изнеће преко 40 печатани табака. Ово є єдна одъ найинтересантнiи кньига по своемъ садржаю за нашъ народъ. Сваки се умолява да се скупляня предплате прими, и да уписнике у Шабацъ г. професору Ст. Бошковићу шаље, а у Београду да се уписую кодъ г. проф Стояна Вельковића. Єданаеста кньига дає се на даръ. Имена уписника биће у последньой свезки трукована. Цена прве свеске (одъ 15 табака) 8 гроша а други двею свески по 6 гр. сво дѣло 20 гроша.

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(2—3) Долеподписани продає изъ слободне руке своє две куће у єдной авліи зовоме преће кодъ „Грчкогъ Краля и Кральице“, заедно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагороћенимъ воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іокића и г. Лазића секретара преч. конзисторие београд.; три плаца у чаршіи фишекциск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну меану постоећу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ єднимъ аромъ и баштомъ у Єзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

Подписани ступивши у ортаклукъ болтарске радње, овимъ свакоме обявлюемо, да ће Фирма трговине наше подъ подписомъ „Миленковићъ, Петровићъ и Коцићъ“ ићи, и овакови подписъ кодъ подписани, да ће све нашъ на свакомъ писменомъ документу обвезивати.

У Пожаревцу 1. Јануара 1857

Іоца Миленковићъ
Лазаръ Петровићъ
(2—3) Миаило Коцићъ

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 9. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Недадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 29.

Д р ж а в и.

(Изъ Орација књига I. ода 14.)

О лађо! нови таласи носе те
У бурно море. Стани! и одважно
Заузми пристаниште. Єръ гле!
Страна весала ти лишена є,

Катарка јужнимъ ветромъ повређена,
Одъ ветра мотке пуцаю. Основа
Безъ єдека издржат' ће л'
Бесноме мору? Провиде се

Гле! єдра твоя; Богови неће ти
Просећи гласъ твой чути у невољи
Ако и єси лађа Понта.
Изредне горице чедо. Залудъ

Се дичишъ, гордима суєтна именомъ,
Порекломъ. Добаръ лађаръ неверує
Чертаной лађи. Ветровима
Пази да на смей не служишъ! Скоро

Несносна брига била си мени, а
Садъ желю будимъ, старанѣ велико
Іоштъ. Бежи одъ Циклада страшни
Сливаю с' мора гди многа с' хукомъ.

Дим. И. Павловићъ.

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Дошавши къ себи я самъ видила да лежимъ край пута, на ястуцима могъ интова. Свештеникъ є седио до мене и пушио цигару. Ми смо били сами. Како отворимъ очи я се свега опоменемъ, и премда самъ видила да нисамъ убиєна, мислила самъ да самъ баръ яко ранѣна. Свештеникъ ме дигне и даде ми неколико капльи вина, одъ кои се мало опоравимъ.

„Кћери рекне онъ съ примѣтнимъ задовольствомъ, небой се ништа, ти си се само уплашила. Умири се и благодари Богу.

Я самъ хтела изявити овомъ добромъ монаху мою благодарность, єръ самъ се сетила да ме є онъ избавио, но немогавши ништа изговорити, само самъ съ прекрштенимъ на груд'ма рукама плакала.

Хвала Богу, хвала Богу, рекне онъ, будите спокойни, и ничега се не бойте; ви нисте ранѣни, кугле су прелетиле високо, а ви сте клечали..... Но шта ви садъ чинити намѣравате?

— Я би рада ићи у Француску, одговоримъ му я; и само васъ молимъ отче, да ми кажете на кою ми страну ићи валя?

— Ви ћете у Француску! повиче монахъ манувши главомъ; то є зла земля..... Шпаньска због нѣ оволико страда. Прави шпаньолацъ неможе у њой живити.

Я знамъ сладки отче, дрктећи боећи се да га неразсрдимъ одговоримъ я, да є она зла земля, и да се у њой невладаю по християнски, но я више у Шпанїи немогу остати.

Онъ потврди то машенѣмъ главе; устане и рекне ми:

— Айде дакле, я ћу ти бити пратиоцъ, я ћу са свимъ да те спасемъ.

Я га ватрено полюбимъ у руку.

— Кћери моя, рекне онъ пружаюћи руку къ сѣверу. Кадъ будешъ тамо за онимъ брдима, опомени се наше Шпаније, и не заборављяй у твоимъ молитвама напоменути и мене грешногъ монаха Антония Леона.

Интовъ є мой стояо іоштъ насредъ пута, но мазга ние било. Я самъ тражила съ очима тѣло бѣдногъ Перика; монахъ покаже ми рукомъ на гробъ не давно претрпанъ исподъ белогъ крста. Сирома Перико! онъ є такође био младъ; и знамъ да би био радъ и дуже живити. Я извадимъ изъ интова мое новце и накитъ све самъ ово хтела на поле съ монахомъ подѣлити, но онъ ние хтео ништа примити. Ми пођемо дакле одавде пешке и други данъ била самъ я већъ у Француской.“

Госпоя Лас-Бермехасъ ћути. Валерия и сестра моя стискивале су є за руку; оне су биле плакале. Мое срце тврдо, као што є обично у старогъ осећелца; такође се мало умешкало при овой приповедки; Анатолъ є одъ удивленя усклицавао; само єданъ Теобалдъ є ћутао и ние проговорио ни речи. Госпоя Лас-Бермехасъ постане у нашемъ друштву, као членъ наше фамилие. Мало

има женскиња на свету кое притяжаваю даръ допадати се свакомъ, као она. Њна безбрижна прелесть, чистосрдачни и забавни разговоръ, били су исто тако примамльиви, као и њна лепота. Њно є станѣ било чудно, ако и сасвимъ наравно: удовица безъ сродства, довольно богата є текъ одъ двадесетъ година, сасвимъ слободна. Я самъ мислио съ почетка да би се она удати могла за графа Анатола; но изъ њни речи примѣтио самъ, да іой се онъ нечини доста богатъ. Она се обходила съ њимъ врло ладно, млого ладниє него съ Теобалдомъ, съ коимъ одма съ почетка предузела є неки приятельски тонъ. Могло се мислити да онъ као младоженя, за ню є сасвимъ безопасанъ младићъ, и неће подлећи њнимъ искушеняма, но я самъ то гледао съ друге стране, и одма съ почетка почео самъ се я бояти, ако и нисамъ никоме о томъ говорио, ослаияюћи се на Теобалдовъ здрави разумъ и на време, кое се скоро њговой свадби приближавало.

Измећу осталогъ лукавства госпое Лас-Бермехасъ, било є и то, што се она притварала као да мисли: да є Теобалдъ залюблѣнъ смртно у Валерию. Она є била одвише проницателна, да би могла представити онде любавь гди є само слабо приятельство. Я іой нисамъ праштао за ово притворство, ако и нисамъ могао постићи њгову тежню.

Єдномъ седећи ми кодъ сестре моє поведемо неки важанъ разговоръ. Ми смо говорили о браку. Графъ Анатолъ є представляо овай союзъ земнимъ раємъ, при комъ є єдно свагда залюблѣно и покорно, друго мило и задовольно. Ако є случай и ктео да я останемъ неженѣнъ до старости, опетъ самъ зато био тогъ мнѣния, да човеку кои є проживио пола своґъ вѣка, найболѣ є женити се.

Госпоя Лас-Бермехасъ чинила се замишлѣна и ћутећи махала є своіомъ лепезомъ, лакимъ скиптромъ у обчаранимъ рукама Шпаньолке. Кадъ я свршимъ говоръ, она се исправи мало на канабету, и погледавши на мене мане главомъ.

— „Бракъ безъ любави? какво є то жалостно лудило! рекне она. Мени є познато да се може жертвовати слобода, страсти дубокой коя упропашћава ако іой се човекъ непокори, я знамъ да є могуће, натоварити на себе ярамъ, кадъ се безъ њга чини савъ светъ страшна пустиня: ово є бракъ изъ любави. Я знамъ такође, да се може ступити у бракъ, за узвисити свое станѣ у свету, или обогатити се: и то є бракъ изъ честолюбия. Но безъ любави у срдцу, или баръ безъ честолюбия, предати свою независимость у руке човеку, оковати свою будућность, одъ кое се више избавити ниє могуће и ладнокрвно говорити себи: — „Я нисамъ залюблѣна, нисамъ постала ни узвишена у свѣту ни богата, већъ самъ се удала изъ покорности и фамилиярногъ приятельства“, то є лудория! я то поняти немогу.

„Ни я такође“, рекне Валерия, коя є била у свога младоженю страстно залюблѣна.

— Ни я! ватрено рскне Графъ Анатолъ.

Теобалдъ ниє рекао ни речи, већъ баци погледъ на госпою Лас-Бермехасъ, кое ниє примѣтила Валерия.

— У наше време, рекне Маркиза-Понсъ, други бракова ниє ни било, кромъ изъ покорности и фамилиярногъ приятельства, а међу тимъ млоги су и у наше време живили срећно. Кадъ самъ я пошла за покойногъ могъ мужа, пре свадбе нисамъ га више но само двапутъ видила. Заръ самъ я могла любити човека, кога нисамъ никако познавала? Но после тога ми смо єдно друго врло радо имали и задовольно живили.

— То є за то што њему ниє било дозволѣно залюбити се у васъ пре свадбе одговори Шпаньолка.

Мени є она била досадна због Валериє. Но чимъ самъ є могао корети? Она се чинила да є сасвимъ увѣрена, да Теобалдъ страстно люби свою невесту.

Графъ Анатолъ отишао є по рано: онъ є морао доспѣти на неки свадбени балъ. Мало наше друштво іоштъ се већма стесни кодъ оцака. Теобалдъ є остао іоштъ седећи за столомъ, и плайвазъ њговъ блудио є као безъ икакве цѣли, по празномъ листу Албума валерінногъ. Я погледимъ на овай листъ, и угледамъ на њему њжанъ и прелестанъ ликъ госпое Лас-Бермехасъ. На єданъ ма Теобалдъ као да є къ себи дошао, почне ревностно чертати далѣ, и после неколико минута примѣтимъ я исти ликъ вешто сакривенъ у лишћу дрвета, кога є дебло у пола подъ рамомъ сакривено било. Само случай или особита пазльивость могли су одкрити међу гранама подъ лишћемъ удивительно сходно портре Шпаньолке.

Око єданайстъ сати госпоя Лас-Бермехасъ устане. Она є обично ишла куће у наймлѣномъ интову. Я зазвонимъ да пошлѣмъ служителя по интовъ.

— Какова прекрасна ноћь, рекне она дошавши къ прозору, како є приятво садъ ићи по ладу. Я ћу ићи пешке.

— Нека васъ Теобалдъ одпрати до куће; рекне добра Валерия. Госпоя Лас-Бермехасъ благодари іой съ нерѣшителнимъ видомъ, Валерия пакъ дода іой полако: — „нико о томъ неможе ништа говорити, єръ онъ є већъ готово оженѣнъ човекъ . . . .“

Спочетка Теобалдъ ниє се овогъ примити ктео. Ово њгово неповольно движение, учинило се Валеріи и сестри моіой тако забавно да су се гроотомъ засмеяли, и чинило имъ се да то одтудъ долази, што Теобалдъ іоштъ ниє био радъ одъ њи, тако рано растати се. Но я и госпоя Лас-Бермехасъ болѣ смо прави узрокъ тога разумѣли.

— Айдемо мусиє Теобалдъ! рекне простодушно Шпанка, бацивши на лице покривало, подъ коимъ се іоштъ лепша чинила.

Теобалдъ навуче рукавице. Онъ непроговори ни речи, єръ би гласъ њговъ могао издати њгову забуну. Онъ пружи руку, госпои Лас-Бермехасъ коя наслони на ню свою њжну ручицу; онъ побледи; но она га погледа умилято и тако обоє оду.

Я самъ био яко огорченъ, и наново седнемъ предъ оцакъ; сестра оде у свою собу, а Валерия седне край мене съ плетивомъ. Она се чинила да є удубљена у дубоке мисли, и я већъ почнемъ съ безпокойствомъ гледати на ню, но на єданъ ма увати она мою руку и съ ангелскимъ простодушиємъ рекне:

— Уяче, єлте да самъ я сасвимъ сретна?

(продужение слѣдуе)

Анекдоте.

— Некога писмоношу, кои є изъ єдне велике вароши кући путовао, сретне єданъ селякъ и запита га: не знали што годъ ново? Ништа особито, одговори писмоноша, осимъ да су пре неколико дана єдногъ злочинца обесили. „А шта є тако ти Бога учинио? запита любопитљиви селякъ. „Та то є био єданъ варалица, одговори писмоноша, сушио є зимусъ снегъ на фуруни и у место соли продавао га „о чуда! ко би се томе сетио!“ повиче зачуђени селякъ.

— У некой вароши буде єданъ казанция обешенъ. У исто време догоди се да є єданъ путникъ, кога є наступаюћа ноћь у полю затекла, подъ єдно дрво, ков є башъ поредъ вешала стаяло, да преноћи легао. Други данъ у зору пролазили су млоги землѣдѣлци онуда, путуюћи на вашаръ; єданъ одъ ови повиче изъ шале обешеномъ: „устай море устай! айдемо на вашаръ!“ — Путникъ, кои є подъ оближньимъ дрветомъ лежао, мислећи да нѣга зову, одговори: „Ето ме ето, причекайте ме мало“. Будући да зора само обѣшеногъ, а никога подъ дрветомъ лежећегъ видити допуштала ніе, то држали су сви да онай съ вешала говори и нагну бегати. Путникъ потрчи за ньима вичући непрестано: чекайте! чекайте. Но што є овай више викао то су они све већма бегали и найпосле, ков одъ страхъ одъ умора єдва живи у вароши дођу и разгласе да є онай на вешалама оживио.

— Путујућегъ войника крозъ єдно село нападне єданъ пасъ, кога овай сабльомъ своіомъ прободе и на место убиє. Господаръ пса хотећи свою штету накнадити, искао є знатну суму новаца говорећи: да є псето весма вѣрно и вредно било. Войникъ се извинявао да онъ ніе навалице пса, но изненада бранећи се, убио. Стварь предъ судіе дође, кои войнику пребацивати почну, да онъ ніе морао съ оштримъ врѣмъ сабль, но са држкомъ бранити се. „Я би заиста тако и учинио био, одговори войникъ, да є псето на мене репомъ а не зубма напало“. Судіе, кои су овой досетльивости гроотомъ смеяти се морали, ослободе войника одъ новчане казни.

М. Л.

Источне пословице.

Ако ти є непријатель и као мравъ мали, опетъ га сматрай да є већи одъ елефанта.

Владатель безъ правичности, то є потокъ безъ воде.

Мудрость безъ упражняваня, то є облакъ безъ кише; дрво безъ плода; богатъ безъ издашности; сирома безъ стрпленя; кандило безъ зейтина.

Пријательство великаша, то є топло време у средъ зиме; умиляте речи жена, и опроштай непријателя — а све скупа то су четири ствари, коима нетреба нигда веровати.

Болѣ є са тешкимъ чекићемъ у вигню гвожђе ковати, него съ прекрштенимъ рукама предъ тираномъ стояти.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу званични новина членъ Суда Окр. Црноречкогъ г. Миленко Петровићъ премештенъ є по потреби службе за члена у Судъ Окр. Гургусовачкогъ.

Београдъ. — У 23-ћемъ брою „Србскихъ Новина“ єданъ госп. подъ знакомъ вели: *„Читаюћи животописъ свет. Саве у осмой части „Гласника,“ наићемъ на страни 192. у 8-ой врсти, на неке речи, ков ме зауставе.“* А те су рѣчи, ков су га зауставиле, ове: *„У по ноћи очи Ускрса, светый Сава — предао є духъ свой.“* Исте рѣчи навеле су га да посумня: прво о истинитости оригинала, а другого о вѣрности превода; но како се то мене, као преводителя живота св. Саве, тиче: то држимъ да є нужно, да г. одговоримъ, и да га сумнѣ ослободимъ, баръ што се друге точке тиче.

Што є на страни 192-ой Гласника казато „очи Ускрса“, то не само да ніе „каква замашна“ моя погрѣшка, него ніе ни найманя; єръ у рускомъ оригиналу стои: *„въ полночь на день свѣтлаго Воскресенія,“* а „день свѣтлаго Воскресенія,“ Руси само Ускрсъ зову, као што зову и цѣлу недѣлю по Ускрсу „свѣтлая Недѣля:“ дакле изъ тога може г. вићети, да я, преводећи, нисамь умѣсто, „недѣля,“ казао „Ускрсъ.“ А ако онъ сумня да ли є тако заиста у оригиналу казато; то некъ изволи доћи у библіотеку овдашнѣ Семинаріе и некъ поиште одъ Библіотекара „Прибавленія къ изданію твореній святихъ отецъ, часть VIII,“ па прочитавши на страни 297-ой врсти 12-ой одозго, може се о истинитости моихъ рѣчій увѣрити.

А што се тиче пытаня: „да небуде каква погрѣшка у самомъ рускомъ оригиналу?“ На то му нисамь у стању одговорити, пошто немамъ подъ рукомъ ни рукописа лаврске библіотеке, коимъ се сачинитель, као што самъ вели у примѣтби 2-ой страни 153-ой, при састављању истогъ сачинѣнія, руководио, нити оногъ, коимъ се Шафарикъ руководио. Я бы рекао да и сачинитель ніе погрѣшио, него да є на основу каквогъ рукописа тако рекао. Ово моє мнѣніе правда се тиме, што сачинитель на страни 153-ой примѣтби 2-ой вели: „Треба іоштъ и то узети наумъ, да се рукописъ живота св. Саве, коимъ се Шафарикъ руководио, разликуе одъ руски рукописа, ма да се и на овима последньима свуда налази надписано, „списано Монахомъ Дометіаномъ.“ Дакле могуће є да є у истоме рукопису, когъ є онъ подъ рукомъ имао, казато, да є св. Сава очи Ускрса умръо. Ово тимъ пріе можемо мислити, што се изъ примѣтбе прве на стр. 153. види, да є сачинитель знао, да црква светкуе св. Саву (руска) 12 и (наша) 14. Јануара и 13. Фебруара, притомъ да є познавао и друге изворе изъ коихъ мы знамо кадъ є св. Сава умръо; па послѣ тога, вальда ніе могао тако грдну погрѣшку учинити. Ако є погрѣшка(?), то є погрѣшка у рукопису Штета є само, што сачинитель ніе ову разлику у примѣтби и ставио. (Д. Нешићъ.)

В. *Београдъ 9. Марта.* Бивши правителств. питомацъ воєни наука Ефремъ Јов. Вельковићъ после дужегъ болованя на жалость свои родителя и приятеля преселио се у вѣчность. Тѣло нѣгово биће сутра саранѣно.

Београдъ 9. Марта. Изъ разни места нарочито изъ Ужичкогъ Окружия чуемо да є ови дана врло велики снегъ пао. Овде зима съ якимъ ветромъ, мразомъ и снегомъ никако іоштъ непопушта.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Турина одъ 1. Марта являю: да ће руска царица-мати ићи у Римъ где ће Ускрсъ провести а потомъ ће се преко Сардиніе повратити.

— Устроеніе Влашке и Молдавіе као што новине пишу неће се іоште за 6. месеци свршити. Као што „Норъ“ явля: Русия є єдина коя ніе пре времена изавила своє мнѣніе о саєдиненю та два княжества. Искрена є жеља Русіе да се о томе саслуша безпристратно мнѣніе народа.

— У Паризу 28. Февруара била є вечерня забава кодъ графа Валевскогъ, на кою забаву позванъ є и князъ Данило, и цело друштo тогъ вечера само є гледало у нѣга и о нѣму говорило.

Огласи.

(5—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остає о идућемъ ђурђеву дану єдна празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи приявити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену разумети.

(2—3) Слѣдуюћа непокретна добра умрлогъ Николчета Величковића, бившегъ овдашнѣгъ трговца, и недавно умрле жене нѣгове Мариє, даваћемо подъ аренду одъ ђурђева дна ове године:

1. Кућу у Београду на великой пияци наодећу се, у коіой се на горнѣмъ бою две велике собе, єдна сарачана и пространъ ходникъ наоди. У авліи доле има єдна велика трапезария съ куйномъ, и друга маня соба за млаће съ куйномъ и шпархердомъ.

2., Три дућана подъ истомъ кућомъ и

3., Єдну башту на Врачару за сеянѣ кукуруза спремлѣну, у доброй огради, на ћошку до куће г. доктора Бирга.

Кои би дакле коє одъ предречения добара подъ аренду узети желио, нека се или нама или пакъ гг. браћи Величковићима трговц. овдашньимъ, найдалѣ до 10. Априла тек. год. погодбе ради прияви, гди ће и потребна о томе условия сазнати моћи.

У Београду 4. Марта 1857.

Тутори массе.
Ђорђе Ђуришъ
М. Барловацъ.

Подписани ступивши у ортаклукъ болтарске радње, овимъ свакоме обявлюємо, да ће Фирма трговине наше подъ подписомъ „Миленковићъ, Петровићъ и Коцићъ“ ићи, и овакови подписъ кодъ подписани, да ће све нас на свакомъ писменомъ документу обвезивати.

У Пожаревцу 1. Януара 1857

Іоца Миленковићъ
Лазаръ Петровићъ
(3—3) Миялло Коцићъ

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтиніе добити

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(2—3) Долеподписани продає изъ слободне руке своє две куће у єдной авліи зовоме пређе кодъ „Грчкогъ Краля и Кральице“, заєдно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагороћенимъ воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іокића и г. Лазића секретара преч. конзисторіе београд.; три плаца у чаршіи фишекциск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну меану постоећу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ єднимъ аромъ и баштомъ у Єзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

Стецишта су отворена:

При Суду Шабачкомъ надъ масомъ поч. ђурице Павића пинтере изъ Дреновца до 23. Марта,

При Суду Ягодинскомъ надъ масомъ поч. Димитрия Марковића Калинића онд. до 28. Марта.

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ презадуженогъ Симче Янковића меанџие изъ Делиграда до 15 Априла

При истомъ Суду надъ масомъ презадуженогъ Мике Нешића трговца до 26. Марта.

При Суду вар. Београда надъ масомъ поч. Дра. Вилхелма Вагнера б. физикуса Крушевачкогъ до 2. Мая.

При истомъ суду надъ масомъ поч. Димитрия Новаковића бакалина до 11. Априла.

Продаваће се:

Управителство вар. Београда даваће општинску утрину подъ аренду 12. 13. 14. Марта.

Начальничество Окр. Подринскогъ продаваће добра Петра Янковића 14, 15. 16. Марта.

Начальничество Ок. Црнорѣчкогъ продаваће добра Аранђела Николића изъ В. Извора 20 21. и 22. Марта.

Начал. Ок. Ягодинскогъ продаваће добра Димитрия Миялковића 27. 28. 29. Марта.

Начал. Ок. Рудничкогъ продаваће добра поч. Неше ђроћевића 27. 28. 29. Марта

Начал. Ок. Шабачкогъ продаваће нека добра Милоша Клицановића 26. 27. и 28. Мавта.

Управителство в. Београда даваће право кантарине и тамисе подъ аренду 1. 2. 3. Априла.

Начальничество Ок. Ягодинскогъ позива све искусне у зиданю майсторе, да се на лицитаціи коюће се 1. 2. и 3. Априла рсди зиданя Начальничества и Суда држати доћу.

Нач. Окр. Валѣвскогъ продаваће добра Аксентия Николића изъ Барячића 20. 21. 22. Марта.

Управит. в. Београда продаваће кућу Мариє жене Николе Константиновића овд. 1. 2.3. Априла — Плацъ Іована Молнера шлосера овд. 10 11. и 12. Априла — Непокретна добра Петра Бурмуџића и нѣгове жене Маце 18. 19. и 20. Априла

Монастиръ Сретения издає своє двокатно здание у Чачку постоће на три године подъ аренду, коя ће 29. 30. и 31. Марта држати.

Нач. Окр. Смедревскогъ дава ће своє касапнице за єдну годину подъ аренду и то 26. 27. и 28. Марта.

Нач. Окр. Валѣвскогъ продаваће добра Николе Радосавлѣвића изъ Ровна 22. 23. и 24. Марта

Судъ Окружия Пожаревачкогъ своіомъ пресудомъ прогласно є Богдана Мишића изъ Прзова зи распикућа и управу надъ иманѣмъ предао нѣговимъ синовима.

Судъ Руднички позива Ристу Марковића изъ Турске кои є незнано гди отишао, да му 25. Марта предстане, ако му поставлѣни Судомъ заступникъ г. Настасъ Петровићъ по вольи ніе.

Судъ в. Београда позива све оне кои право наслѣдия надъ масомъ поч. Вучка Стефановића изъ Турске имаю да му се за годину и єданъ данъ прияве.

Судъ Алексиначки прогласно є Неделька Павловића там. за распикућу и управу надъ нѣговимъ иманѣмъ старателыима предао.

Судъ Ужички позива Максима Протића изъ Ужица, да му за годину и єданъ данъ предстане и своє новце у 995. гр. и 14. пар. ч. дигне.

У Београду 12. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 30.**

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Други данъ било є кодъ маркизе вечернѣ дружтво. Валерия є хтела последньи путъ скупити кодъ своє бабе девойке своє другарице, може бити, поносећи се са своіомъ срећомъ, хтела имъ є показати свогъ младожењу. Почели су се скупляти, и она се први путъ надала бити царица на томъ балу.

Око деветъ сати дође госпоя Лас-Бермехасъ. Она є била скинула са себе жалостне альине, и била є обучена у чисто белой одъ атласа альини; дуге косе нѣне биле су оплетене у пљоснасте плетенице и прибодене китомъ љубичице; на свомъ нѣномъ накиту ниє се могло видити ни злата ни камења; она є изгледала као сама богиня. Сви обрате очи на ню,за тимъ гомила изтрчи и обколи є. Необраћаюћи, као што се примѣтити могло, ни најманѣгъ внимания на ово суетно обожаванѣ, она се изрази да неће играти, оде у другу собу и седне на канабе до стола, на комъ су две моє старе приятельице почињале партию шаха.

После неколико минута дође и Теобалдъ. Ушавши у собу онъ є очима тражио госпою Лас- Бемерхасъ. Валерия опазивши га зарумени се, єръ га она читавъ данъ видила ниє. У сали су играли. Графъ Анатолъ добивши корпу одъ госпоє Лас-Бемерхасъ, увияо се око некл лепи женски, да би тимъ разтерао свою неволю. Теобалдъ ми се чинио спокоянъ но невесео. Онъ изигра први кадрилъ съ Валериомъ, и затимъ седне у други угаль сале.

Я одемъ такође у ону собу, у коіой є била Лас-Бемерхасъ, и почнемъ играти шаха съ госпоіомъ М***, єдномъ старомъ женомъ глувомъ и разсеяномъ тако, да се до нѣ могло говорити тайно како є коме воля. Я самъ седио леѣма кт госпои Лас-Бемерхасъ, но самъ є видио у огледалу право противъ себе. Она є седила на канабету и била є умилята као свагда, но замишлѣна; єдва є одговорила и онима кои су є зашто питали, а пазљиво гледала є на нашу игру. Ово є траяло до првогъ после поноћи сата.

Я самъ почео мислити да самъ се преварио, но у ово време уђе Теобалдъ къ нама у собу. Госпоя Лас-Бермехасъ погледа на иѣга и тихо се осмене. Онъ седне до нѣ: я се учинимъ као да самъ се у игру удубио.

— Како сте ви вечерасъ весели? запита га госпоя Лас-Бермехасъ съ саучастиемъ.

— Никако, я нисамъ могао весео бити; у мене има млого тавни мисли, и ништа ме неможе развеселити.

— Васъ као да усхићава, што сте тако сретньи!

— Заиста, и право да кажемъ, валало би да я топлиє любимъ Валерию, єръ она є тога достойна.

— А зашто не? она є лепа, я вамъ се исповѣдамъ, да немогу постићи, како ви можете бити къ ньой тако равнодушни. Заръ ви неосећате ону срећу, оно неописано блаженство, живити съ другомъ срдца, съ миломъ супругомъ, съ єднакимъ мислима, съ єднакимъ желама, любити изъ свегъ срдца свою собствену душу. О, то є блаженство! . . . .

Говорећи ово, она є управила своє велике, преиспуњене туге, црне очи, на Теобалда; овай га погледъ засвимъ обчара; я самъ видио како є онъ уздрктао. Устне нѣгове побледе, онъ є єдва дисао. Затимъ нека мисао обрати га опетъ къ себи.

— Заръ ви нисте любили вашегъ покойногъ супруга? запита ю онъ ладно.

Она уђути, и неки презрителни осмей єдва іой се покаже на устнама, пакъ затимъ рекне ясно: „ни нѣга ни никогъ на свету“.

— Дакле вашъ бракъ ниє био изъ любави? рекне Теобалдъ съ некомъ радосћу.

— Ниє, мени є било текъ шестнайстъ година! Садъ я не би онако лудо изрекла заклетву, коя на васъ животъ люде веже.

— Ви се дакле нећете више удавати?

— Не, Теобалде, я се нећу више удавати.

Онъ погледи у ню зачуђено, због изражая, съ коимъ є она изговорила ове последнѣ речи.

— Я се нећу нигда склонити на другу удадбу, безъ любави, дода она умилято.

— „А изъ любави?“ упита Теобалдъ као неотице. Она печално мане главомъ.

— Изъ любави, рекне она. Ко разуме шта є любавь тако као я! Любавю називаю овде суетно превијанѣ, ласканѣ и лицемѣрно пријательство. Погледајте свуда около насъ, ко измеђъ ови људи зна шта є любавь? Графъ Анатолъ! О не! у њега є врло жива на лицу боя, онъ врло добро игра, и улагує се млого свимъ женскињама, може л' онъ любити єдну измеђъ њи? Валерия? пресретна девойчица! Она ниє нигда плакала васъ чекаюћи; а не бледи и не стрепи кадъ чує да ви долазите. А и ви Теобалде. . . . .

— Я, рекне на ово Теобалдъ съ некимъ незадовольствомъ: я, дакле ви мене добро познаєте!

— Ви нелюбити Валерию, нити ћете ю кадгодъ любити, продужи она: но она због тогъ неће бити несретна зато, што она незна, шта недостає къ нѣной и вашой срећи.

— „А заръ я знамъ?“ рекне Теобалдъ дубоко уздануши. Она мало почути и одговори такође уздануши:

„Ви знате.“

— О дакле ви валя да ме сажалѣвате! рекне онъ чисто изванъ себе. Ахъ, како самъ я одъ овогъ часа несрећанъ! . . . .

Она га умири єднимъ своимъ погледомъ. Онъ ућути; затимъ прекрсти руке, и съ некомъ тугомъ, кою се више ниє трудио сакрити, рекне: — Ви дакле знате шта я трпимъ.

— Бѣдни Теобалде! рекне она тихо, и као да іой се суза на очи навукла и заблистала на трепавицама.

Онъ одъ горећегъ чуства побледи; и рука нѣгова дотакне се руке ватрене Шпаньолке.

— Но я іошть нисамъ оженѣнъ, рекне онъ дрктећимъ гласомъ. Я самъ іошть слободанъ. О, я самъ текъ данасъ разумѣо, како би могао бити срећанъ!

Госпоя Лас-Бермехасъ обрати очи на нѣга, и ниє говорила ни речи. Они су и безъ разговора єдно друго разумѣли. Я самъ тражио очима Валерию: пресрѣтна и повѣрителна девойчица, играла є у сали и изъ далека осмейкивала се на свогъ младоженю.

После єдно четвртъ часа госпоя Лас-Бермехасъ устане и оде. Теобалдъ седне на нѣно место, и заостане ту дуго у дубокомъ размишлянію. Я самъ пакъ непрестано играо съ госпођомъ М * *

У три сата после поноћи, кадъ су се почели разлазити, Теобалдъ устане, приће къ мени и рекне: Я би желио съ вама нешто говорити: оћете л' моћи самномъ састати се сутра на само?

Сутра немогу, одговоримъ му я спокойно, ако є сце моє и цепало се: сутра у седамъ сати идемъ я у Бове, и тамо ћу се четири дана задржати. Ако оћете у неделю, я ћу право съ пута доћи къ вама на доручакъ.

— Дакле у неделю, рекне онъ дајући ми дружески но сасвимъ замишлѣно руку, у неделю.“ Онъ се спреми да иде. — Лаку ноћь, рекне прилазећи къ нѣму Валерия. Ви вечерасъ нисте ни мало били весели. Но доиста и мени є приятниє наше домаће дружтво.“

Идуће неделѣ, враћаюћи се изъ Бове, одемъ я прво къ Теобалду. Онъ є седио самъ у своіой соби. Онъ є био печаланъ, но сасвимъ спокойно пресретне ме и даде ми руку. Я се нисамъ надао да ћу га оваквогъ застати: Онъ є био равнодушанъ, коє се ниє слагало съ онимъ, што ми є онъ казати хтео. Ми обоица седнемо за нѣговъ писаћи асталъ.

— Єданъ мой сродникъ епископъ Д—ски умрьо є, рекне онъ пружаюћи ми распечаћено писмо; наслѣдникомъ своимъ онъ є назначио Анатола, а мени є оставио двеста иляда франака. — Я вамъ изъ свегъ срца честитамъ: ви се чини ми се нисте никако надали томъ наслѣдію? — Нигда. То є трипутъ више одъ свегъ могъ досадашнѣгъ имања. Мени є то особито мило због Валериє . . . “ — дода онъ, савивши писмо и бацивши га на столъ.

Я самъ се одма сетио да при промени обстоятелства благородство душе неће допустити Теобалду, одказати се одъ руке Валеріине; и изъ дубльине душе благодарио самъ Богу. Мени се чинило да њина свеза мора бити благополучна; но опетъ не безъ стра рекнемъ:

— Теобалде, ви сте ми хтели нешто казати данасъ и я самъ нарочито због тогъ къ вами дошао.

— Ништа ништа, одговори онъ; мени є врло жао што самъ васъ сбогъ безпослице узнемиравао.

Я га нисамъ био кадаръ далѣ разпитивати и само му рекнемъ: Теобалде, ако ви имате какву тайну на срцу, то се надамъ, да є можете одкрити вашемъ старомъ, као што самъ я, пријателю.

Онъ ма'ане главомъ тако ровнодушно и решително да є нашъ разговоръ при овомъ престао. Онъ узме єданъ на асталу лежећи календаръ и покаже ми пръстомъ єдну, исподъ 25. Новембра превучену черту.

— Іошть десетъ є дана остало, рекне онъ; да нисте заборавили?

Чини ми се ништа, одговоримъ я, узнемиренъ нѣговимъ ладнокрвиємъ, коє є њимъ обладало у време овогъ приготовляваня.

Донесе се доручакъ и ми продужимо разговарати се о ситницама свадбе. Анатолъ ниє могао бити на свадби: онъ є морао ићи да доведе у редъ дѣла тичућа се наслѣдия, коє му є приносило шестнайстъ хиляда ливри годишнѣга прихода.

Давно є заключено да буде валеріина свадба у селу у прекрасной кућици близу Медона. У овой истой кућици маркиза є воспитала Валерию, и она є непрестано желила, вѣнчати Валерию у оной истой цркви гди є и крштена.

(продужениє слѣдуе)

Мрнце.

(*Посао*) Єданъ човекъ дошао є после подне кодъ єдногъ господина, и питао є вратаса, оће ли моћи предъ господина изаћи, да му єдно прошениє поднесе. Вратаръ уће у собу, врати се за неколико тренутака натрагъ и

рекне му: Можете слободно ући, господинъ ніе у послу, онъ седи и чита". После неколико дана дође проситель опетъ, и по обичаю запита вратара, ће ли моћи унутра ићи. Вратаръ оде, но врати се одма натрагъ и рекне: „Опростите за данасъ; господинъ є у послу; онъ є растворио ћемане, и намешта нове жице; зато потрудите се, и дођите сутра".

(Точанъ рачунџия) — Два богата Јеврејина Аврамъ и Яковъ, сретну се на сокаку, и по краткомъ разговору о њиовой трговини, рекне Аврам Якову:„Ове си године млого добио на вуни, па ваља и ти да се оженишъ". — Яковъ се намргоди и рекне жалостиво: „Неможе бити; я самъ то ютросъ рачунао па неможе никако да ми изиђе по вольи; — єръ видишъ; прошле недељ рекао намъ є Хахамъ (єврејски свештеникъ), да є бракъ лепа ствар; єръ ту постаје између мужа и жене највеће єдинство; ту постаје одъ два єдно; я самъ ти се јако уплашио, єръ самъ већъ био бегенисао єдну па би се зацело и у дублъ будалаштине упустио, да ме ніе срећомъ свештеникъ неотице одвратио. — Єръ помисли само; онъ каже, у браку постаје одъ двоје єдно; то є већъ губитакъ у 50. на 100.; — я се у такову трговину неупуштамъ.

Єданъ цандрљивъ човекъ рђаво є живио са своіомъ говорљивомъ женомъ; најпосле дође и до развода брака. Они оду свештенику и свако одъ њи правдало є себе, и бацало кривицу на противну страну. Свештеникъ видећи да су обоје подеднако криви, рекне имъ: „За Бога люди, попустите свакъ одъ своје стране, па ће онда све добро бити. Та између мужа и жене треба највеће єдинство да влада". Какво єдинство? викне жена — „ви іоштъ незнате, господине попо; али да васъ Богъ *нанесе* подъ нашъ прозоръ, кадъ се ми текъ у средню руку инатимо, ви би за цело помислили да насъ има 20. у соби".

(Ништа є нешто) Єданъ младићъ сретне єдногъ пријателя на сокаку, и стадоше се повћрително разговарати о стању њиове болешљиве кесе. Онай први рекне другомъ: „Я ти брате кршене паре немамъ; а требало би ми баръ 2—3 дуката за єдно веселъ у комъ я морамъ бити; — башъ мени нека садъ нико незавиди; и я данасъ смемъ слободно казати, да се са свакимъ могу смеяти, па да опетъ небудемъ у штети." — Онай други одговори: „Само немой самномъ; єръ я истина такође ништа немамъ, али самъ при томе доста и дужанъ, а то є іоштъ манъ него ништа у цепу немати.

— І. И. У „Србскимъ новинама" почело се одъ некогъ доба писати: донесено, пренесено, а такођеръ и: доносено, преносено.

Глаголъ *„нести"*, кои се кодъ насъ само сложено говори, и кои у начину неодређеномъ и у придевцыма на *л* избацује крайнъ корено писме *с*, треба одвоити изъ реда савршено правилны глагола, кои се у начину неодређеномъ свршую на *ти*. То се мора и због тога учинити што тай глаголъ и у другомъ придевку има или: *донет, донета, донето* (на *нути*), или: *донешен, донешена, донешено* (на *ити*). У оба случая одвая се онъ изъ обичногъ реда правилны глагола, па или се примало прво или друго. Ако ли се башъ хоће да се и овай глаголъ на силу дотера у редъ осталы савршено правилны глагола ове врсте, па да се пише *донесен, донесена, донесено*: то бы онда у реду было захтевати да се пише и: *донесао, донесла, донесло, донести*; тако исто и: *пойдо, пойдемъ, пойди, исти* (м. ићи) *отисти* (м отићи), єръ ће само што то правилама граматичнимъ противно ніе, него се іоштъ и по народу говори. —

„Доносено, преносено" нити се игде у народу говори, нити то човекъ граматичный допушта!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Вћсти *изъ Цариграда* являю да є руски посланикъ захтевао одъ порте да му каже зашто є енглески єданъ паробродъ са єднимъ корпусомъ Поляка и цебаноиъ посланъ къ черкеской обали. Порта є на то одредила комисию, коя ће испитати ствар.

— Князъ Ђорђе Стирбей отишао є у Сирию и Египетъ; некажу зашто. — Ново отоманско паробродарско друштво почело є 28 пр. мес. пловитбу у Одесу, а свртаће пароброди узъ путъ и у друга пристаништа.

— *изъ Петрограда* пишу да ће за време, докле се царъ бави изванъ земљ, наместна комисия єдна замениги га у државнимъ пословима. — — Ради се наредба, по коіой ће млади люди одсадъ и на страни учити науке, па ипакъ бити примљени у явну грађанску службу. Даљ се ради да у напредакъ и синови одъ простогъ отца и матере могу учити гимназию, а досадъ су само племићска чиновничка и трговачка деца то могла. — —

Руска царица-мати, кадъ се врати изъ Нице, неће више седити у Петробургу, него ће ићи у забавни дворацъ, кои є нћ ради већъ сграђенъ близу Одесе, и тамо ће стално обитавати.

— У седници *грчкогъ сената* одъ 2. ов. мес. била є нешто велика повика на министера Финансие. Рангаба. — Тай данъ дошао є у Атину изванредань руски посланикъ Озеровъ.

— *У Тилѣрияма* ће 18. ов. мес., као на данъ, кадъ є заключенъ миръ, бити велика часть, на коіой ће бити савъ дипломатски коръ. — — 6. ов мес. имали су графови Хацфелдъ и Валевски неки разговоръ о Наєнбургу; а сутраданъ имала се држати и формална конференција. — — Разнео се гласъ, да ће се завести неко ново-наполеонско племићство. „Патри" одриче. — — Ферук-ханъ ићи ће ови дана у Лондонъ.

Знамо да *сардинско и аустриско правителство* имаю распру због начина, на кои сардинске новине пишу о аустрискомъ правителству. Садъ являю да є Аустрия оправила Сардинiи іоштъ єдну ноту, коіомъ захтева даля нека изасненя. — — Сардинска камера депутираца одобрила є правителству да потроши 5. милиона франака на утврђенъ Алесандриє. „То утврђенъ" — вели графъ Кавуръ — „изазвано є тимъ, што и Аустрия утврђуе Пияченцу"

— Неки чланови *парламента енглескога* жестоко протестираю лорда Палмерстона што ће се бирати нови чланови, и вичу и на споляшню политику нћгову. Лордъ Гренвилъ пакъ брани га, и наговешћава већъ и неке нове

законе, кои ће се предложити новоме парламенту кадъ се састави.

— Вѣсти *изъ Хине* одъ 18. предпр. мес. являю да се флота енглеска, коіомъ управля адмиралъ Сеймуръ, 1. ис. м. наместила између Кантона и Боке-Тигра. Пре одласка пакъ нѣногъ одъ Кантона, разорили су Енглези велики део те вароши и предградия нѣни. — Индиска Компания противна є тои войни, па непристає дати Енглеской помоћь. — Међутимъ именованъ є новъ комисаръ енглески за Хину, кои ће, пре него што тамо отиде, свратити нешто у Паризъ.

— Докле у сукобу међу Енглескомъ и Хиномъ влада као нека маина, холандске єдне новине являю да се Енглеска сударила и съ Јапаномъ. Писмо єдно изъ Батавиє одъ предпр. мес. явля т. є. да су Енглези покидали ланце, коима є прегрђено било пангазачко пристаниште, па са две убойне лађе продрли унутра. То су они учинили тако изненада, да се јапанске местне власти одъ чуда нису у први ма ни браниле.

Огласи.

(5—6) У кући гг. Браће Симића на Сави остає о идућемъ ђурђеву дану єдна празна магаза за издаванѣ подъ кирию, у коіой сада Д. Радовановићъ лончарски еспапъ држи. Кой би имао волю исту магазу подъ кирию узети, нека се изволи приявити у кући г. Алексе Симића, гди ће за цену разумети.

(1—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на млого, по умереной цени. А такође и добра пасуља може се кодъ мене добити, на мало и на млого.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ђурчия на Теразіи

(1—3) У кући наслѣдника г; П. Цукића на в. пияци, има за издаванѣ подъ кирию одъ идућегъ ђурђева дана седамъ дућана са принадлежећимъ магазама, и єдна кафана са великимъ подрумомъ. Кои би желио исте подъ кирию узети на годину дана или далѣ задржати, нека се погодбе ради прияви госпои Цукићки у истой кући.

У Београду 10. Марта 1857.

(3—3) Следующа непокретна добра умрлогъ Николчета Величковића, бившегъ овдашнѣгъ трговца, и недавно умрле жене нѣгове Марие, даваћемо подъ аренду одъ ђурђева дна ове године:

1. Кућу у Београду на великой пияци наодећу се, у коіой се на горнѣмъ бою две велике собе, єдна сарачана и пространъ ходникъ наоди. У авліи доле има єдна велика трапезария съ куйномъ, и друга маня соба за млађе съ куйномъ и шпархердомъ.

2., Три дућана подъ истомъ кућомъ и

3., Єдну башту на Врачару за сеянѣ кукуруза спремљену, у доброй огради, на ћошку до куће г. доктора Бирга.

Кои би дакле кое одъ предречени добара подъ аренду узети желио, нека се или нама или пакъ гг. браћи Величковићима трговц. овдашньимъ, найдалѣ до 10. Априла тек. год. погодбе ради прияви, гди ће и потребна о томе условия сазнати моћи.

У Београду 4. Марта 1857.

Тутори массе.
Ђорђе Ђуричъ
М. Барловацъ.

(1—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ состоећи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ оделения у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

К. С. Антула,

Долеподписани дає одъ идућегъ ђурђева дана ове год. свою на терасияма кафану са 4. собе, куйномъ, подрумомъ и лагумомъ, подъ кирию. Ко има волю некъ се прияви.

Андриа Борштиновићъ
(4—5) шлосеръ майсторъ

ПРОДАЯ ДОБАРА.

(2—3) Долеподписани продає изъ слободне руке своє две куће у єдной авліи зовоме преће кодъ „Грчкогъ Краля и Кральице“, заєдно са земльомъ, єдну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагороћенимъ воћкама у комшилуку гг. Шафарика професора, браће Іокића и г. Лазића секретара преч. конзисторие београд.; три плаца у чаршіи фишекциск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; єдну меану постоећу на Дунаву у Гроцкой съ две магазе, и єдну кућу у Смедереву съ две собе и две сарачане съ єднимъ аромъ и баштомъ у Сзавской Мали. —

Никола Ж. Райковићъ
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтиние добити

НОВА КНЬИГА

подъ именомъ „Црногорацъ или страданя Християна у Турской, романъ одъ Левичнига превео Стоянь Бошковићъ професоръ.“ Печата се у Новом-Саду и у три свеске изнеће преко 40 печатани табака. Ово є єдна одъ найинтересантніи кньига по своимъ садржаю за нашъ народъ. Сваки се умолява да се скупляня предплате прими, и да уписнике у Шабацъ г. професору Ст. Бошковићу шаље, а у Београду да се уписую кодъ г. проф. Стояна Вельковића. Єданаеста кньига дає се на даръ. Имена уписника биће у последньой свезки трукована. Цена прве свеске (одъ 15 табака) 8 гроша а други двею свески по 6 гр. сво дѣло 20 гроша.

☞ 6.000 ока

доброгъ старогъ пасуља налази се на продаю кодъ долеподписаногъ врло умѣреномъ цѣномъ.

у Ягодини 16. Фебруара 1857.

Тома Тасићъ

У кньижари В. Валожнића сниже варош-капие налазе се по спуштеной цени следующе кньиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана	32. гроша
Шумадинка одъ 1855, године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска	3. гроша
Шумадинче II. свеска	3. гроша
Диоклецианъ у Салони	2. гроша

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 31.**

Пембе-Аша.

Протужила Пембе Аша:
„Дертлия самь него паша!
Одкудъ нећу дертли бити
Кадъ на срцу ядъ ме мори?
Како нећу сузе лити,
Кадъ ме тешка туга гори?
Акшамъ иде, ноћь се спрема,
А за мене санка нема,
Оца виче: саба зора,
А я дремамъ край прозора!
Ядъ ядуємъ, неказуємъ,
Бона нисамь, а болуємъ,
Кога хоћу, недаю ми,
Кога нећу, намећу ми.
Ал' тако ми свеца мога,
Неимала дина свога:
Боловаћу и умрећу,
Наметника любит' нећу!
Волемъ съ горомъ друговати,
Нег' съ недрагимъ живовати.“
Па одъ дерта, тежке муке,
Оде млада у хайдуке.
Мало време, дуго неби,
Добаръ ловакъ уловила
Башъ пашина сина мила
Младо момче према себи.
Майка стара поручує
Ашу кара и светує:
„Врат' се амо, кудъ се тепашъ,
Те свилено рухо цепашъ?“
Аша майци одговара:
Небрини се майко стара!
Нецепамъ га четуюћи
Већъ съ пашићемъ севдишући“.
Паша сину поручує
По своєму вѣрномъ аги:
„Врат' се амо сине драги!
Ко ће съ бабомъ да пашує?“ —
Доста ага ти имадешъ,
Пашуй, бабо, како знадешъ,
Волемъ моє Пембе драго
Нег' све твоє силно благо!
Милия є мени Аша,
Него да самь царевъ паша“.

І. И.

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Неказуюћи томе узрока, я самь непрестано настаявао, да на свадби никогъ одъ страни небуде. Сестра се мени ниє у томъ ни противила: и то є мене удивлявало, особито знаюћи да она люби сяйна увеселења. Я се нисамь смео ни надати да ће она то одобрити, и она ме съ овимъ сама избави одъ тогъ, да неби истраживао средства како би госпою Лас-Бемерхасъ съ свадбе уклонио єръ она є ню радо имала и безъ нѣ ниє могло никакво веселѣ у нашой кући бити.

Одъ Теобалда я одемъ право кући. Валерия дотрчи одма у мою собу и седне до мене съ посломъ у руци.

— Єсте ли чули како є Теобалдъ срећанъ? онъ є постао наслѣдникъ одъ двеста хиляда франака. Но мени то нє башъ наймилиє. Єръ садъ може светъ помислити, да се я нѣговимъ благомъ поносимъ као и са самимъ ньимъ. Ахъ не, я би нѣга и у сиротиньи любила.

Она ућути стидећи се, што є свою мисао тако ясно изразила. Она метне главу на моє крило. Я ю полюбимъ у чело и она почне плакати.

— Шта ти є Валерия? запитамъ ю я забринутъ

— Ништа уяче, ништа, детинство; я самь тако сретна и пресретна садъ, да ми се све чини као да ће ми се нека велика несрећа догодити.

— Дивте! повикнемъ я, а зашто смо ми живи, и съ тобомъ? Заръ ми тебе нећемо сачувати одъ сваке несреће? Будућность є твоя прекрасна: све ће се скоро свршити, и до неколико дана ти ћешъ бити госпоя Теобалдовица.

— Заиста, рекне она съ важносћу, само єдна смрть може разрушити моє благополучиє.

Овай исти данъ одемо ми на село. Ми смо тамо били сасвимъ сами. Теобалдъ никако ниє одлазио у Па-

ризъ. Незнаюћи шта му є на срцу, могло се мислити: да онъ страстно люби милу свою невѣсту, коя є само за њега и живила. Онъ іой є обраћао найнѣжния стараня, и чинило се да само мисли о будућности, къ коіой су они ишли заедно. Но, ахъ! Свим' овимъ управляла є само єдна тврда воля, испунити оно, што є онъ држао за свету свою дужностъ.

Последньи десетъ дана прођу сасвимъ брзо; 25. Новембра био є данъ ясанъ и лепъ као у пролеће. Я самъ се радовао њему съ тимъ више, што є онъ єданъ могао истребити изъ моє главе савъ немиръ, и што ће се съ њимъ почети данъ моє среће, кою неће бити кадра рушити буйна и безумна стварь. Овако близу края моя жеља, мой стра изчезне! Уютру истогъ дана Валерия полюби ме у руку и молила є за мой благословъ.

Ми проведемо ютро у соби сестре моє. Теобалдъ ниє долазио. Онъ ниє хтео безпокоити Валерию, у оне тренутке, кадъ девойка несматраюћи на свету свою любавь, съ невольнимъ страомъ чека промену своє судбине.

Я самъ іоштъ изпрва казао: да є маркиза Понсъ била сасвимъ добра, но привезана сасвимъ свѣтскимъ обичаима. Она є сво ютро провела облачећи Валерию, и бринула се о свима свадбенимъ ситницама. Она є ходила овамо и онамо, све сама уређивала, све намештала и текъ кадъ-што є погледала съ пунимъ задовольства очима на мене.

У мерово *) надлежателство опредѣлѣно є било ићи у седамъ часова, а одтудъ у мединску цркву. Позвани су били само єдни сведоци. Маркиза є доручковала у своіой соби съ Валериомъ, а я одемъ къ Теобалду. Я самъ био тронутъ видећи га необично весела. Сретна Валерия, готовећи се къ свомъ счастию, молила се Богу; а онъ се трудио загушити своя чуства, да мужествено сврши своє само-отваженѣ. Мени є било жао, што нисамъ прѣе на њега навалио, да ми све исповеди; но садъ є већъ било доцканъ. Я самъ примѣчавао да се онъ внутренѣ мучно, и може бити хтео є мени сву свою тугу одкрити; мени, његовомъ искреномъ приятелю и второмъ отцу. Но нашто то садъ? после два сата онъ ће већъ бити валеріинъ мужъ. А притомъ и паметние би било не говорити о ономъ, што би његове ране позлећивало, и тугу његову обновило.

Я га оставимъ дакле облачећи се. После пол' часа доће онъ къ мени у библиотеку. Нигда ми се ниє учинио онъ тако приятнимъ. А међутимъ судећи по његовимъ црнимъ хальинама, и бледомъ лицу, мучно є било погодити къ чему се онъ спремио, на свадбу или на укопъ.

Я самъ се такође облачио. Теобалдъ прође къ орману, узме съ њега єдну кньигу, но одма ю баци; затимъ оде къ пећи и усили се веселимъ показати се, но руке његове су дрктале.

Я дигнемъ кньигу, кою є онъ бацио: то є било путованѣ по Шпаніи, кою намъ є дала на прочитанѣ госпоя Лас-Бермехасъ.

*) у Француской є обичай, да предходително, желеће се венчати, испита грађанска власть, да ли єдно друго драговольно узима, пакъ после иду се вѣнчати. Меръ пакъ є сваке варошн глава као: биргермайсторъ.

За тимъ одемо у велику собу, Теобалдъ є био сасвимъ равнодушанъ. Онъ приће къ Валеріи, коя се шетала съ своіомъ бабомъ, и полюби є у руку. Валерия є била са свимъ у бело обучена, съ венцемъ одъ цвећа и покриваломъ на глави. Она є била у овимъ хальинама сасвимъ прелестна; као ангео, у когъ присутствию све зле мисли и безумне страсти саме по себи изчезаваю. Теобалдъ є такође осећао овай утицай чисте невинности; лице се нѣгово разведри; у овомъ ока тренућу заборавио є онъ на младу удовицу Лас-Бермехасъ.

Соба є била величествено осветлѣна, и накићена, показуюћи сяйность и милину. Но ми смо се некако губили у овой великой соби єдно одъ другогъ, и я предложимъ сестри да идемо у маню собу.

— Не не, повиче она са свимъ задовольна; садъ ће доћи гости. Заръ ви мислите да ћу я удати Валерию Понсъ тайно и крадомъ?

Она іошъ ово ниє изговорила: кадъ наеданпутъ врата се отворе широмъ, и слуга яви: да є дошла госпоя Лас-Бермехасъ, а за њомъ іошт єдно дванаестъ лица, приятеля и сродника обе фамилие.

— Ово є изненада чедо рекне маркима Понсъ тихо Валеріи, коя радостно зарумењивши се примала є и поздравляла госте.

Я самъ био у очаянию. Госпоя Лас-Бермехасъ спокойно приће къ Валеріи и седне до нѣ. На њой су биле беле альине, у косама нѣнимъ уплетени су били бели цветови. Богата мантила била іой є по шпански преко главе пребачена. Она є наличила сама на невѣсту, и била є тако примамльива, да є могла човека чисто залудити. Я потражимъ очима Теобалда; онъ є био покрио марамомъ лице, и я самъ му само чело видио, кое є било тако бледо, да се ниє могло разликовати одъ мараме.

Читавъ четврть сата прошао є у честитаняма гостию, и затимъ яве намъ да интови чекаю. Сви устану. У овомъ обштемъ движеню госпоя Лас-Бермехасъ приближи се непримѣтно Теобалду; я самъ био за њомъ. Чинило се да се онъ усилявао одгнати одъ себе страшно чуство и раздирућу му срце тугу. Очи су нѣгове биле управлѣне на єдно мѣсто, колена почну подъ њимъ клецати и онъ се ухвати за врата.

(продужение следуе)

Репата Звезда.

Репата звезда, коя се очекуе 1. Юния, зове се „*репата звезда одъ 1556. год.*“, ербо се те године появила на небу репата звезда, одъ кое се била яко поплашила Европа. Она се є пре тога появила била 1264. год., па пошто є крозъ 292. године обишла свой кругъ, появила се наново. Светъ се био тако поплашио, да є самъ Карлъ V. због тога найвише и дао оставку на круну. Због тога се та звезда зове и „*звезда Карла V*“. — Меланхтонъ є написао о томе појаву обширно извѣстие. Марта мес. 1556. год. виђена є та звезда у Дѣвиномъ сазвездию. Виђена є у исто време и у Хини, али млого дуже времена него у Европи. Кажу да є била 700.000. миля далеко одъ землѣ.

По найновіимъ пакъ рачуннма холандскогъ астронома Бома у Миделбургу могла би та „звезда Карла V.“

изостати и до Августа месеца 1860. год., а да се неможе напредъ казати и данъ, у кои ће се появити. Отуда вели Демљ да є само измишљено што кажу да ће се она появити башъ 1. Юния ове год. притоме и астрономъ Бабине, когъ Французи зову „истреблячъ репати звезда“ доказує да су све репате звезде, па имале или немале репъ, само гасови кои по даљнимъ небеснимъ просторияма шврляю. Нашъ г. Вукъ Маринковићъ („Начела Физнке“ одъ 1851.) вели да се репате звезде уобште понайвише састоє изъ мутне променљиве парне масе, и имаю у той єзгру, коя нити є стална нити є гасовита, него є растресита, єрбо светлость непокретни звезда пропушта крозъ себе целокупну и безъ преламања.

Астрономъ Бабине у єдномъ своме раниємъ дѣлу о репатимъ звездама прогласио є ове уобште за „звезде, коє люди само превиђаю“, и доказує штавише да су ове іошъ манѣ нешто, него ни ништа. У последньой седници париске „академие за науку“ доказивао є онъ то овако:

1) Воздухъ, кои би био густъ за єданъ милиметеръ а налазно би се у предѣлу гди се появлюю репате звезде, па би га сунце осветлило, — био би іоштъ млого сяйнїи него репате звезде.

2) Репата звезда ма да є велика као и земля наша, опетъ ниє тежа одъ 30.000. килограма, т. є. ниє тежа него 30. кубички метера воде.

До тога резултата дошао є Бабине напоследку отуда, што репата звезда, кадъ се появи испредъ непокретне коє звезде, доиста ни мало неспречава светлостъ ове, него є сву крозъ себе пропушта, па макаръ да є непокретна звезда десете или єданаесте, те іоштъ и манѣ величине. Ту истину доказую и астрономи Хершелъ, Пияци, Беселъ, Струве и Хиндъ. Репата звезда одъ 1828. год. изгледала є као кугла одъ єдно 125.000. миля у пречнику, па є Стрве ипакъ крозъ ню видио непокретну звезду єдну, текъ єданаесте величине.

Чимъ се тако зна густина коє репате звезде, онда Бабине вели да одма може и скупну важину такове звезде изнаћи Онъ є прорачунао да репата звезда, велика као и земля наша неби тежа била одъ 30.000. килограма; дакле неби била тежа одъ 30 кубички метра воде. Таква пакъ звезда, све ако би и ударила у землю нашу, ударила би по његовомъ мишленю тако слабо, да ми неби ни осетили. Но ниє, вели онъ, ни мислити да икадъ може икоя репата звезда ударити у землю нашу, єрбо се свака репата звезда появлюе текъ одвећъ далеко одъ земль. Ниє дакле ни мало бояти се репате звезде, коя се очекує 1. Юния ов. год.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

По гласу „званични новина“ архиваръ Суда вароши Београда Петаръ Анђелковићъ поставлѣнъ є за секретара Суда Окр. Смедеревскогъ, а на нѣгово мѣсто за архивара Миаило Ђелешевићъ канцелиста Поп. Просвещения — Књиговодитель Суда в. Београда Петаръ Стояновићъ за Рачуноводитоля истогъ Суда, а на нѣгово мѣсто за књиговодителя Новакъ Еремићъ Канцелиста Совѣта.

У Београду 14. Марта.

„Српске новине одъ 12. ов. м. являю по чувеню, да є изишла и скоримъ ће се званично обнародовати уредба, коіомъ се „Трговачки Одборъ“ у Београду установлява. За случай пакъ, ако се покаже потреба, мисле те новине іошъ напредъ да ће се и на више места у отечеству установити подобни одбори.

— „Званичне новине“ одъ 9. ов. м. обявлюю да є у напредакъ *слободно извозити рану* изванъ отечества. Тимъ ће веле, жителъи наши, кои су у той трговини били ограничени, добити простание полѣ за свою радню.

— Прилози на *споменикъ Карађорђевъ*, колико іи є досадъ обнародовано само у „Српскимъ новинама“, износе преко 2537 # цес.

— Юче 13. ов. м. у $2^3/_4$ сата послеподне, имали смо овде *први путъ ове год. грмлявину* са севанѣмъ муня и некимъ градомъ, — знакъ наступившегъ пролећа.

— Архиваръ и регистраторъ Апелације II. одѣл. г. Петаръ Маринковићъ после дужегъ болованя преселио се 13. т. м. у вѣчность.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

О завдничкой радньи Енгелеске и Француске противъ Хине доноси „Пей“ овай знаменитъ чланакъ: „Зна се да є Француска наумна помагати Енглеской противъ Хине. Ту валя узети двоє на умъ; єдно се тиче онога што є већъ било па и прошло; а друго се тиче онога што ће текъ бити. Што є прошло, то наравно спада само у историю; а што ће текъ бити, то се тиче интереса различити сила, коя свака у своіой трговини трпи садъ велику штету због сукоба съ Хиномъ, па има нужду радити да се томе стану учини край. За то су се, кажу, Енглеска и Француска већъ споразумеле, па Енглеска шиљ іоштъ убойни лађа адмиралу своме Сеймуру, кога знамо да и онако управля знатномъ морскомъ силомъ противъ Хине; а Француска, гледаюћи на оперираньу прошастой войни, па оставивши флоту адмирала Герена на хинескимъ водама, налаже садъ томе своме адмиралу да заєднички ради съ ономъ флотомъ, коіомъ управля адмиралъ Риголъ. Наша дакле морска сила заузеће положай, коимъ ће налагати да се има спрамъ нѣ почитованя. Заєдничкомъ пакъ радньомъ енглеске и француске флоте мораће се израдити поравнанѣ, коє ће учинити край рату, и у ствари побольшати досадашнѣ станѣ. Енглеско є правителство, осимъ предреченогъ подкрепленя, послало іошъ и особите комисаре, кои ће наново скопчати преговоре съ Хиномъ. Ти преговори тимъ ће поузданиє испасти добро за рукомъ, што ће се имати на руци знатна морска сила, коя ће Хинезе опоменути да увиде да немаю никакве користи, ако и далѣ наставе непријательства“. — Тако „Пей“ о Француской. У исто време пакъ и *Шпањолска*, кажу, шиљ одъ Филипински Острова єданъ полкъ войске, коя ће осветити конзула свога што є убиєнъ.

— Вѣсти изъ Котора одъ половине прош. мес. являю о некомъ преврату, кои є у Црной Гори хтео начинити неки Лука Радонићъ, чланъ историске породице Вука Радонића. „Алг. Цтгъ“ пише о томе овако:

„Радоничи су скоро 3 столећа владали у Црной Гори. Глава имъ є био владика. — 1834. године црогорски сенатъ због различити сумня осуди првогъ одъ те породице, Вука Радонића, и неке његове помагаче на смрть, и узапти добра њиова, и прогна млогобройне чланове тога племена, кои затимъ потраже и нађу заштите кодъ аустрискогъ правителства. Прогнаници ти живили су и живе и данъ данашньи одъ трговине и радиности. Лука Радоничъ, єданъ одъ унука' погубльнога Вука, буде примљенъ о државномъ трошку у православну источну семинарию у Задру, да се изобрази за свештеника. Одъ природе даровитъ, а притоме дотеравши се и у наукама, стане онъ размишляти како му садъ ниско стои породица, а како є негда високо стаяла; па као младъ и ватренъ човекъ, узме себи то, да се тайно завери са некимъ незадовольнимъ Црногорцима противъ садашнє владе, и ту завѣру настави до данасъ. Колико се досадъ могло докучити, завереници ти обрате се рускоме конзулу у Дубровнику съ тужбомъ на княза, као да овай прекорачава неке своє дужности. Но єданъ одъ њи изда то князу, те овай му препоручи да се и далє претвара предъ њима као да се заузима за намеру Лукину, како да іошъ болє може докучити што раде и мисле радити. Кадъ дакле князъ отиде изъ Црне Горе Паризу, гди се и садъ налази, а тай мними завереникъ яви Луки да су као и више њи, кои пре тога нису съ њимъ држали, садъ прешли на страну његовогъ плана; те тако завереници закључе поручити Луки да дође изъ Котора, па да се посаветую како ће започети. Лука се превари и отиде съ неколико Црногораца у єдну гостионицу близу Котора, и пошто тамо вечераю, отиду на страну на єдно место на друму, кои води у аустр. тврдиню Санту-Триниту. Кадъ Лука мало по мало увиди изъ речи исти свои Црногораца да єдно мисле а друго говоре, а они га вежу и отераю на Цетинє и затворе. . . . .“

Тако „Алг. Цтг.“ Што се оногъ места тиче, гди є речь о свези Лукиногъ покушая са рускимъ конзуломъ у Дубровнику, „Световидъ“ иде и далє, па вели да є Лука баяги по наговору тога конзула све то и чинио. Напротивъ „Србске новине“ мисле да то ніє веровати. „Световидъ“ далє некаже, као „Алг. Цтг.“, да є Лука измамльенъ изъ Котора, него вели да є 14. пр. мес. самъ дошао на Цетинє съ намеромъ, да се прогласи за владаоца црногорскогъ, али су га сенатори тамо затворили. — Додуше наликъ на то веле по „Алг. Цтг.“ и Црногорци сами, єръ они су Луку само „склонили да самъ одъ своє волє дође на Цетинє, те покуша што є наумио.“

Случай тай у осталоме одма є по телеграфу явльенъ князу Данилу, одъ кога се садъ очекуе на Цетиню заповесть како ће се съ Лукомъ поступити.

Међутимъ князъ Данило, као што явля „Алг. Цтг.“ изъ Париза, 3. ов. м. представльенъ є графомъ Валевскимъ цару Наполеону, премда є турски посланикъ свакояко гледао стати томе на путъ. И кабинетъ и новине француске показую се князу сасвимъ наклоньни. Графу Валевскоме предао є онъ меморандумъ, гди каже чему се Црногорци надаю одъ цара Наполеона. Црна Гора има се прогласити за независну, и да іой се међународномъ каквомъ комисиомъ уреде границе, и да іой се уступи нешто земле према Котору, како да има приступъ у заливъ Которски, те да води трговину и изобрази се. И доиста гдишто се већъ поговара о „црногорскоме питаню“, дакле о нечему, што се има формално решити.

— О вѣсти оной у посл. 30. листу, гди є явльено како су *енелеске лађе напале на Япанъ*, повела се речь већъ и у седници парламента енглескогъ одъ 7. ов. мес. Лордъ Кларендонъ вели да правителство іоштъ ништа незна за то нападанъ.

— *О Русіи* явля „Ендеп.“ да у флоти на каспискоме мору има 17. пароброда, а градъ руски на ушћу одъ Гургуна да є сграђенъ за 2000 момака посадне войске.

— Као што являю белгиске новине, *Порта* є преко своегъ официра одъ артилѣрије, Саидъ-бега, наручила у кралѣвской тополивници у Литиху да іой се салије млого топова.

— *У Француской*, и то у Бордоу, граде се, кажу, за рачунъ рускогъ правителства 60 мали фрегата. — — Францускогъ конзула у Яшу, г. Пласа, очекую да дође у Паризъ. — — 4. ов. м. сяйно є одсветкованъ у Тилерияма данъ рођеня царевићевогъ.

— У свези са раніимъ вѣстима явля „Фрбл.“ да *аустриски пуномоћникъ кодъ францускогъ двора*, „башъ ако“ због размирице съ тимъ дворомъ „и отиде изъ Турина, зато іоштъ неће захтевати и пасоше“. Размирица є дакле већъ дотле дошла, да се пита іоштъ само о пасошима у случаю одласка.

— Што се тиче *наєнбуршке ствари* „Теймсъ“ явля да су прайскоме посланику у Паризу, графу Хацфелду, дошле такве наредбе, да ніе мислити да ће се наєнбуршко питанє іоштъ крозъ кратко време расправити.

— „Ендеп“ явля да су къ *уговору међу Енелескомъ и Персиомъ* додани више тайни чланака, одъ кои єданъ одређуе да Персия у напредакъ буде дужна неприбегавати ничиємъ страномъ посредованю.

Стецишта су отворена:

При Суду Ћуприскомъ надъ масомъ малолѣтн. Недељ кћери поч. Живка Марковића изъ Ћуприе до 27. Марта.

При Суду Ягодинскомъ надъ масомъ поч. Іована Євтића изъ Варварина до 29. Марта.

Продаваће се:

Начальн. Окр. Ћуприск. продаваће добра Радойка Крстића изъ Свилаєнца 26. 27 и 28. Марта.

Начальн. Окр. Крушевачк. продаваће добра поч. Іована Аврамовића 28. 29. и 30. Марта.

Начальн. Окр. Ћуприск, продаваће добра поч. Илие Сибиновића 27, 28. и 29. Марта.

Начальн. Окр. Рудничк. продаваће єдну њиву Стояна Бугарина изъ Ракова 26. 27, и 28. Марта.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 16. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Нешадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 32**

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

М. Ћуприя 3. Марта.

Я истина нисамъ тако башъ вештъ у писаню, те да тога ради пуштамъ се по новинама да разлажемъ, шта є болѣ шта ли ниє начинити одъ новаца што се скупе за споменикъ Карађорђевъ, али кадъ сваки може казати шта му се чини да є найболѣ, то самъ и я радъ што годъ рећи; коє такође ништа друго ниє него само мнѣниє єдногa измеђъ милиона. Све што є до садъ по новинама наведено, као за театоръ, за школу учительску, за цркву, за заведениє банке, за оправку Жиче и проче. све є то красно, лепо и потребно, али я мислимъ кадъ би се Ћуприя на Морави правцемъ главногъ друма између Цариграда и Беча крозъ Србию начинила за споменъ Карађорђу, било би найнуждниє за наше отечество. То су обични кодъ насъ споменици, коє често приватни и сиромашни люди себи или коме своимъ умершемъ за споменъ подижу. А тако светъ би пролазио преко Ћуприє, сећао би се Карађорђа, и рекао би Бог-да прости и њега и оне, кои су му тай споменъ подигли.

П. Параћинъ 5. Марта.

Непропуштамъ васъ извѣстити о єдной редкости, о коіой одъ неколико дана овуда се говори. У селу Врабчану, среза параћинскогъ, овца Златоя Ружића оягњила є при концу пр. мес. четири ягњета, одъ кои єдно є само мушко. Сва четири ягњета живе и напредую као и други яганьци.

М. Т. Л У Ужици 10. Марта.

Како кодъ насъ у Србіи іошъ нема установлѣни заведения за сумашедше, неме, глуве, мутаве и њима подобне, тако се по варошима нашимъ често видити може погдѣкои страдалникъ, кои одъ овакове болести страда. Да се пакъ онима, кои съ ума сиђу, помоћи може, па макаръ страдали одъ те болести и дуже време, — о томе нека насъ увери нижеслѣдующи случай:

До пре године дана вићаше се по улицама вароши ове єдна сумашедша девойка Вида, изъ села Д., општине Ужичке. Она є сирота ишла боса, гологлава, косе расплетене, у поцепанимъ альинама, и то како лети по врућой прашини, тако и зими по студеномъ леду и снегу Газила є и лети и зими дубоке и студене рѣке, силазила є подъ воденице у свако недоба, и тамо се испод кола воденичногъ по шуштећой води на найячой зими купала. Она се пеняла и играла по страшно високимъ и ускимъ старимъ зидовима ове вароши. Часъ є у гласъ кукала, споминюћи некогъ Гаю, а часъ опетъ на гласъ певала. И овако є ядна страдаюћи три четири године провела, а ниє ништа о себи знала.

Ово є општини ужичкой врло тежко било гледати, єръ є знала да є страдалница до пре неколико година здрава била, али ниє знала начинъ, како би іой помогла, будући да лекара окружногъ или општинскогъ ниє имала. Но наипосле ревностни кметови ове општине, кои се о целомъ обштеству своме одушевлѣно стараю, побрину се и за ову страдалницу Виду. Они є предадоше на леченѣ єдномъ приватномъ лекару, Петру Стефановићу Ягодинцу, кои овде у Ужици са фамилиомъ и сада живи. Овай Ягодинацъ прими страдалницу у свою кућу, и предузме брижљиво лечити є. Божиомъ помоћу онъ є за шестъ неделя дана тако излечи, да є кући своимъ сиромашнимъ родительима здрава здравцита и сама отићи могла. Садъ нека сваки представи себи ону неописану радость родителя, кою су осетити морали, кадъ су кћерь свою наеданпутъ исцелѣну видили!

Она садъ живи кодъ свои родителя, и ради своє обичне послове као што є и пре болести радила. А одкако є исцелѣна, прошло є већъ дуго време, и болесть іой се ниє повраћала. Отацъ њенъ Мияило, одвећъ сиромашанъ будући, ниє имао чимъ платити лекару Видиномъ ни трудъ ни трошакъ. Али почитованя достойни кметови ужички нису остали ни према той прилици равнодушни. Они су и трудъ и трошакъ лекаровъ признателно уважили, и изъ касе сиротиньске достойно наградили га. А поредъ тога издали су му и сведочанство одъ своє стране (подъ 31. Јануара т. г. № 93.), и у њему изложили како є речени Ягодинацъ сумашедшу Виду заиста лечио и излечио, и како онъ има знаня одъ овакове болести лечити.

Узрокъ болести Видине, по казиваню неки люди а и лекара њенога, био є тай. Она є страстно волила некогъ Гаю, момка у селу њеномъ, и мислила є за њега удати се. Но онъ узме другу девойку, коя є одъ богатиє фамилиє била, а сироту Виду остави. Отуда сирота Ви-

да сиђе съ ума, и тако остане 3—4 године, докле є предпоменути лекаръ неизлечи.

О Црной Гори.

Явили смо у последњемъ 31. листу како є на Цетиню затворенъ познати Лука Радоничъ, што є хтео силомъ прогласити се за князa црногорскогъ за време, докле се князъ Данило бави у Паризу. Садъ кажу да су и неки попъ-Мина и капетанъ њгошки затворени, што су съ Лукомъ држали. Осимъ њи двоице има ій, као што се далъ докучило, іошъ преко двеста, кои су помешани у Лукинъ покушай. Међу њима є и капетанъ бѣлички; но онъ є са синомъ своимъ већъ измакао у Которъ.

Неки данъ є добегло изъ Горнѣ Арнаутске у Црну Гору до 300 Христиана, кои неће да буду низами, као што су пописани.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Распра међу *Аустриомъ и Сардиниомъ* (бр. 31.), као што являю званичне сардинске новине, већъ се изметнула на дипломатски раскрстъ. Посланикъ аустриски већъ є одазванъ са свимъ персоналомъ. Поданике аустриске закланяће за време Прайска.

Напротивъ за одношае међу *Неапольскомъ и западнимъ силама* кажу да су близу да се опетъ поврате. Западне силе повукле су лађе своє одъ Неаполя, и царъ француски већъ є оправио тамо посланика єдногъ изванреднимъ некимъ посломъ, а у исто време є и краль њему ванредно учинио неке саобштае.

О навнбуржкой ствари пакъ явля „Ендеп.“ да прайски краль пристае одрећи се суверенства надъ Наєнбургомъ, али тако, да се и у напредакъ зове „князъ наєнбуржки“, и да іошъ крозъ 4 године прима отуда свои 100 иляда франака, коє му годишнѣ доносе стари њгови домени и т. д. Съ друге стране являю да є у прошасту суботу президентъ швайцерскогъ народногъ севата, г. Ешеръ, нешто предстаио цару Наполеону.

Тодоръ Яковлѣвичъ I.

(краль абисински)

Іошъ Февруара пр. год. явио є „Тр. Цтг“, како се у Африки появио неки *Тодоръ I. краль абисински*, кои є, покоривши нека идолопоклоничка племена у унутрашньости Африке, науманъ напасти и на Египетъ, те повратити Абисинїи оне области, коє іой є отео Мехмедъ Али-паша. Два србска листа споминяла су по томе, као што се съ некимъ основима поговарало и доказивало, да є Тодоръ *Србинъ*, родомъ изъ Баната; но ни єданъ одъ та два листа ниє хтео узети на своє увереньѣ, да є башъ тако. Међутимъ то се ипакъ примило за свршенъ посао, те іоштъ, као што се види изъ долнѣгъ писма, изводи се и родбина Тодорова, коя као и данъ данашньи живи.

Абисиния, иначе Хабесиния или и Хабешъ, кралѣвство є у Африци, и граничи се одъ истока съ Црвенимъ Моремъ и Аделомъ, одъ запада съ Нубиомъ и Суданомъ, одъ сѣвера опетъ съ Нубиомъ, а одъ юга съ Галаскомъ. Велика є као петпайстъ Србия са главномъ вароши Гондаръ, гди има преко двапутъ толико жителя, колико у Београду. Горовита є, има злата, сребра, гвожђа, бакара, олова и врло млого соли; довольно жита, кукуруза, южногъ воћа, шећерне трске, памука, различити лековити биля и лепи шума; рогате марве, коня, оваца, слонова, лавова, леопарда, хиєна, маймуна, ноєва, крокодила и грдни змиюрина. Жителя има преко 4 милиона, кои су прави Абисиняни, Арапи, Маври, Галаси, Чивути и други различити народи. Главна є вера християнско-коптиска, съ обредима православно-источне цркве, но многимъ чивутскимъ обичаима. Глава є цркви самъ краль, па онда митрополитъ, кои се зове „абунъ“, т. є. отацъ, и кога потврђуе александриски патриярхъ. — Пре краля Тодора, о коме є овде речь, била є Абисиния врло ослабила; одъ нѣговогъ времена пакъ корачила є опетъ у напредакъ, и пошто є водила войне противъ различити сусѣдни народа и држава, нарочито противъ Галаса, и побѣдила ій, остало є прошлогъ мес. Декембра на войни, коюе є Тодоръ наумио био водити противъ Египта, но о коіой се одъ онда до данасъ ништа далъ нечуе.

Да се вратимо садъ на горню речь о томе *Тодору*. Ово є већъ четрнаєсти месецъ, одкако се о њему има „уверенѣ“ да онъ неможе бити ништа друго, него прави Србинъ изъ Баната. Зато ниє ни чудити се што се то „уверенѣ“ данасъ и исторички мотивира. У овоме правцу има история србска бити захвална нарочито млогозаслужноме за ню испитателю, обштепознатоме, додуше самоукомъ, али зато опетъ превећъ ревностномъ књижевнику, а уєдно и клозеру, господину и майстору *Мати Яковлѣвићу*, — г. Мати, кои є међу осталимъ познатъ већъ и као сачинитель „Нероћеногъ Детета“, т. є. немилостиво забранѣне и само за утѣху сачинителѣву у єданъ само егземпларъ печатане мапе, гди изъ єдногъ ћошка дува сѣверъ, изъ другогъ югъ и т. д., и гди су штавише и природни земальски производи намоловани, као што су различите руде, змиє, волови и т. д. Онъ се съ найвећимъ самопрегоренѣмъ одао на то, да пронађе родословиє Тодорово, па є после млогомучногъ и млоготрудногъ испитиваня дошао до тогъ неоценогъ резултата, да Тодоръ, краль абисински, ниє нико други него — братъ нѣговъ, одъ роћеногъ найстариєгъ му стрица. Зато є садъ управио на „цара“ Тодора долнѣ писмо, а найпре га є дао превести на енглески и француски, валяда за сваки случай, ако є Тодоръ досадъ можда и заборавио србски. То писмо „неће ићи ни поштомъ ни телеграфомъ, него ће га понети аџиє одавде до Єрусалима, а оданде ће га тамошньи патриярхъ, кои му є такође родъ, оправити цару Тодору право у Абисинию“. Међутимъ и ми смо умолѣни обнародовати то писмо у свой найоригиналниой оригиналности као што слѣдуе:

Државноме Цару Абисинскоме у Градъ Гондаръ у Африки да вручится со честию!

Царе любезни Брате буди намъ здравъ намногая лѣта. По гласу света и новина чуо єсамъ овако! Єданъ човекъ изъ Баната Родомъ прави Србинъ по имену велу нѣму єли презиме по своме Родителю Тодоръ. Прошавши Света доће у Африку и Абисинию узме єднога Гувернера Девойку себе за жену и прогласисе за Краля. Други веле напространије разговоръ Тодоръ Царъ

Абисинскій и тако остаемо у Єврпи. Царе я имамъ мога Брата од Рођена Пай млађега Стрица Тодора Най млађи Синъ Костандинъ из Баната на Реки Тамишъ из села Модошъ у велико воиводство сада Србскомъ у Европи у Трговину На воспитание отиснесе повремену у светъ из Евпропе од Треста у Египетъ Африки. Ни гласа Ни трага онѣму Не дочекасмо. На ово Царе сада ми се радуемо ако Царе примите ово писание мое Я се молимъ обрадуите Насъ и Све Родство Наше а и Народ Србски ко томе Ко Єданъ Србинъ да е тако Богомъ даровань. Царе Єсили ти мога Стрица Тодора Синъ Костандинъ Ако си ти Явисе мене ако и Ниси опетсе яви. Ко Србинъ од Србски рода и колена За любовъ рода и Народа Србскаго. Да се стобомъ умилно ко са Братомъ Нашимъ Дичимо. Данамъ пошлѣшъ знанѣ отебе чи Єси Синъ ти Царе и одкудъ єси ти родомъ Царе и изкогъ места ко прави Србинъ и Пошлыи На мене Твой Ликъ Царе и Царице Жіене Твое са Назначенимъ именомъ своимъ. Коеѣемо ми вовѣки честовати и поминяти. По Дужности Богопочитания и Человѣколюбия Заслужена Човека Царе изБавителя, Абисинска Народа одъ Робства и проче — и проче. На Лондонъ у Британию. На Паризъ у Француску. На Берлинъ у Прусию. На Бечъ у Аустрию подаите израдити ма Ілядама На мене у Београдъ Наредите. и све твое родство преко мене Царе попишу походи

У Београду 1. Марта 1857. лѣта.

Твой Братъ одрођена Найстария Стрица.

Яковлѣвіѣъ Мата,

Клозеръ изъ Баната.

Женидба безъ любави.

(Продужено)

Будите мужествени, рекне му госпоя Лас-Бермехасъ, бацивши на нѣга чуствителни погледъ: будите мужествени Теобалде! . . . — О, я несретни! одговори онъ загушльивимъ гласомъ: Я любимъ васъ! . . . само єдну васъ любимъ! . . .

Гадномъ самолюбию ове женске и безчовечномъ лукавству нѣномъ било є удовлетворено; єдва примѣтна горда умилятость покаже іой се на лицу; она се брзо удаля одъ Теобалда, вешто претвараюћи се као да є зачуђена и огорчена.

У овомъ истомъ ока тренућу изиће Валерия изъ собе, у кою є она ишла. Я поведемъ Теобалда къ маркизи Понсъ, съ коіомъ є онъ валяло да иде; онъ є ишао замномъ са свимъ као машина. Затимъ я приђемъ къ Валеріи да є узмемъ за руку, она є стояла наслонивши се на оцакъ, и била є тако бледа да самъ я помислио она ће пасти у несвесть. Она ниє знала ни сама шта ради, я є узмемъ за руку, и ми изаћемо.

Иѣи на интову ниє било далеко. Валерия сѣдне у угаль интова; я самъ ово све држао за стра и стиденѣ предъ овако торжественимъ тренутцима. Кадъ смо силазили у надлежателство мерово, рука є нѣна дрктала и я самъ осећао да є она посртала.

Шта ти є сладка моя, рекнемъ іой я: чега се бошшъ? кадъ си се већъ приготовила къ свршетку судбе твое, и кадъ те очекуе такова срећа.

Я ю доведемъ до места; она седне укочено до Теобалда, према меру, кои се спремао прочитати неизгладима слова: „ви се соединявате у име закона“. . . .

Меръ самъ прочита законъ и затимъ рекне: Теобалде де Мон-Моръ, єсте ли ви изабрали и имате-ли волю узети себи за закону супругу Валерию де Понсъ?

— Имамъ господине, одговори ясно Теобалдъ.

— А ви господична Валерио де Понсъ, примате-ли за законогъ супруга себи Теобалда де Мон-Мора.

— Я не! одговори она изнемоглимъ гласомъ, и падне безъ чуства на своє мѣсто!

Сви буду изванъ себе одъ удивленя. Маркиза притрчи къ своіой унуки, узме є у обятия: „Она се забунила! . . . Валерио, Валерио! погледай на мене. . . . Заръ ти оћешъ да ме убившъ?

Теобалдъ є био изванъ себе одъ чуда, и умилявао се као у фантазіи. Онъ узме свою невѣсту за руку и рекне маркизи: „За Бога госпоя умирите се; то є ништа, то ће проћи! она ће садъ къ себи доћи и ми ћемо свршити обредъ. За Бога небезпокойте се!“

Валеріи су подносили сирће подъ носъ, плюскали є ладномъ водомъ, но ништа; найпосле єдва она отвори очи и погледъ свой управи на Теобалда, кои се био надъ ньомъ сагнуо. Она є хтела нешто казати, но ниє могла проговорити ни речи, и исправивши се на ноге, съ ужаснимъ волненѣмъ падне натрагъ и загушено уздане.

Сви сведоци овогъ чудногъ позория били су чрезвичайно поражени. Госпоя Лас-Бермехасъ као да се уплашила оде на страну. Госпоћа де Понсъ села є съ ньомъ у интовъ. Я одведемъ Теобалда: онъ є био самъ свимъ као убиенъ и уништенъ.

— Теобалде, рекнемъ му я съ пунимъ суза очима, кое крити нисамъ се трудио: Теобалде молимъ васъ и заклинѣмъ онимъ, што вамъ є на свету наймилиє, будите самномъ искрени. . . . и кажите ми: шта сте ви рекли Валеріи?

— Ништа, одговори онъ, такође неуздржаваюћи сузе своє; ни речице, кунемъ вамъ се моіомъ чешћу.

— Дакле мора бити Лас-Бермехасъ да іой є штогодъ казала.

— Такође ни речице, я стоимъ за ню добаръ моіомъ чешћу.

„О! повичемъ я горко плачући; дакле она є сирота фантазирала. Какови ударъ за насъ старе! . . . . Теобалде, Теобалде! ми сами остаємо несретньи, а ви сте опетъ слободни“. . . . .

— Доста графе, рекне онъ ухвативши ме за руку: доста. . . . Други на момъ мѣсту узео би овай догађай за велико себи безчестие; но я гледамъ у нѣму само єдну несрећу, и свеза є наша прекинута.

— Нема ништа, све є свршено; рекнемъ я, но ви ћете остати опетъ нашъ приятель.

Кадъ ми кући стигнемо, нађемо Валерию већъ у кревету. Неки измећу наши искрени приятеля седили су у собн погружени у жалость. Госпоя Лас-Бермехасъ отишла є у Паризъ подъ тимъ изговоромъ, да пошлѣ доктора.

Кадъ я ступимъ у собу, нађемъ Валерию лежећу безъ чуства, внутреня волнения су є оставила. Я самъ мислио да іой є после тако страшне муке нужданъ покой, и нимало нисамъ се бояо летаргичногъ сна, изъ когъ є пробудити ништа ніе могло. Сестра моя заповеди пренети свою постелю у ову собу, и ми сву ноћь преседимо кодъ постелѣ валеріине. Теобалдъ є улазио сваки часъ у собу и питао о нѣномъ стаю.

Сутра данъ ми се мало умиримо, Валерия є непрестано спавала; лице нѣно било є бледо, но ніе показивало никакве болѣ, и я самъ чекао да се она пробуди. Теобалдъ ніе могао остати на селу; онъ оде у Паризъ и я се обећамъ двапутъ на данъ писати му. Удванайстъ сати доће домаћи маркизинъ докторъ. Я му све искажемъ и затимъ га одведемъ къ постельи болестнице. Я самъ се надао чути што утѣшително; но онъ нерекавши ни речи постои єдно по сата кодъ постелѣ и сматрао є само на дјянѣ валеріино. Кадшто іой є подигао главу но она є падала свагда мльитаво на ястукъ, и залудъ се трудио разбудити болестницу изъ сна. Овай санъ ме є страшно поплашио.

— Докторъ, рекне маркиза Понсъ обливена сузама; я видимъ да є моіой сиротой Валеріи сасвимъ зло!... Докторъ є мало умири у зовне мене у другу собу.

(свршиће се)

Малине.

(Човекъ као актеръ овога света.) Човекъ є чудно створенъ. Животъ — то му є люба; жена — чаурица; судбина — учитель; надежда — дойкиня; срећа — лажльивъ приятель; а слухъ, видъ, мирисанѣ, осећанѣ и вкусъ — то су му слуге. Пратня нѣгова єсу: слабость, страсть, погрешке, блудня и т. д. Место, гди онъ све то представля као актеръ, єсте велико зрно песка, т. є. земля наша.

(Іошъ нешто о човеку.) Немацъ єданъ пише на што чіи животъ наличи, па вели: Просячки животъ наликъ є на дугачку предику узъ велике посте; грађански на новине; скитнички на дитирамбъ; а слугинъ на писмо, єръ и онъ увекъ свршує са „слуга покоранъ“ као и писмо. Животъ оне женске, коя гледа што пре удати се, наликъ є на векслу са краткимъ рокомъ, на кои она после увекъ жали што є брзо изишао; а животъ оне женске, коя дуго неће да се уда, наликъ є на збирку романа и песама одъ више ньи сачинителя. Докторски животъ наличи на некрологъ, наменѣнъ болестницима; а животъ велике господе на законикъ, кои само заповеда шта ће други радити. Надничарски животъ наличи на календаръ, єръ надничаръ живи само одъ дана до дана; — светци су у томъ календару печатани црвенимъ словима, єрбо ій крваво светкує. Животъ подеранице наличи на обяву рата свему свету; дужнички на вечиту интабулацію; а — новинарски на вечиту елегію што нема довольно пренумеранта.

Мрвице.

(У нужди се познав приятель.) Два приятеля путовали су планиномъ єдномъ, па угледаю мечку єдну, те єданъ побегне на дрво, а други, знаюћи да мечка немари за мртво животиньско тѣло, легне на землю и учини се мртавъ. Кадъ мечка доће близу овога другогъ, а она га онюши одъ свуда, и найпосле и на уво; па мислећи да є мртавъ, отиде далѣ. Садъ сиће онай съ дрвета, и радујући се што мечка ніе ништа приятелю нѣговомъ учинила, запита га: „Шта ти є оно шапнула мечка на уво?“ А онай одговори: „Немогу садъ сетити се башъ све, што ми є шапнула; али ми є казала то, да више неверуємъ кикоме приятелю, докле га годъ у нужди неискусимъ.“

(Сузе Христове.) Србинъ єданъ изъ Босне донесе єданпутъ изъ Италіе онога вкусногъ вина, што се зове „сузе Христове.“ Радознали синчићъ нѣговъ окуша те „сузе“, па видећи да су сладке, рече отцу: „Да ће Богъ дати да се єданпутъ и наше сузе засладе!“

(Пречи животъ него безсмртность.) Ученогъ човека єднога запита єданъ: зашто єданпутъ неизда кньигу свою, коя є тако вешто саставлѣна, да ће га кньижевность одма записати међу безсмртне? А онъ одговори: „Немогу є іошъ издавати, докле найпре нестечемъ иманѣ, одъ кога ћу моћи живити; єръ найпре ми валя живити, па онда безсмртанъ бити.“

Найновіе.

Француска, кажу, шиљ противъ Хине 10 иляда войске. „Естр. Цтг.“ примѣчава да то ніе ништа на 300 милиона Хинеза. и додає да Француска нема ни зашто борити се, єръ Енглеска тргуюћи съ Хиномъ добива годишнѣ по много стотина милиона, а Француска нема толико ни стотина иляда, но можда се башъ одъ садашнѣгъ заплета нада болѣму.

Огласи.

(2—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на много, по умереной цени. А такође и добра пасуля може се кодъ мене добити, на мало и на млого.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ћурчия на Теразіи

(2—3) У Антулиной куће имаде о ћурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ состоећи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ оделения у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

К. С. Антула,

(2—3) У кући наслѣдника г; П. Цукића на в. пияци, има за издаванѣ подъ кирію одъ идућегъ ћурђева дана седамъ дућана са принадлежећимъ магазама, и єдна кафана са великимъ подрумомъ. Кои би желио исте подъ кирію узети на годину дана или далѣ задржати, нека се погодбе ради прияви госпои Цукићки у истой кући.

У Београду 10. Марта 1857.

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Недадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 33.**

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

У Београду 17 Марта.

Обнародовано є дакле Устроєнѣ Трговачкогъ Одбора у Београду. Поделѣно є на 3 главе. Прва (§.§. 1—9.) садржи обшта опредѣленя. У другой су одредбе о бираню чланова и замѣника' и траяню ньини дужности (§§. 10.—27.). А трећа садржи одредбе о предсѣдательству, переводителю и дѣловодству (§§. 28.—40.). Самъ пакъ текстъ Устроєня ово є:

„§. 1. У Бѣограду, као главномъ мѣсту трговачке раднѣ у Княжеству Србіи, установлявасе єданъ Трговачкій Одборъ. Послѣ показаногъ за неко време искуства Попечителство ће Финансіе учинити, ако за полезно судило буде, нуждне кораке, како бы се Трговачкій Одбори и по другимъ важнімъ трговачкимъ мѣстима отечества нашегъ установили. — § 2. Одборъ Трговачкій у Бѣограду занимаће се исключително пословима, односећимсе на трговину и занате отечественне. Онъ ће быти органъ, одъ когъ ће Попечителство Финансіе потраживати мнѣніе у предмету трговине и заната'. Онъ ће истомъ Попечителству предлагати и подносити желѣ, клонеће се на олакшанѣ, поболшанѣ и развитакъ отечественне трговине и заната' и притицаће истомъ Попечителству у помоћь, да оно може лакше постићи цѣль напредка трговине и заната' у отечеству. — § 3. Одборъ Трговачкій у Бѣограду може потражити одъ Примирителны' Судова, да му поднесу извѣстія о стаю трговине и заната' мѣстны'. И зато писма, коя реченымъ Примирителнымъ Судовима писао и одъ ньи' пріимао буде, не подлеже плаћаню поштанске таксе. — § 4. Одборъ овай моћићесе употребити као Изборный Судія, да пресуди спорне предмете трговине и заната', како се на то тераћесе стране сложе. — § 5. Време, кад', и случає, у коима ће се Одборъ Трговачкій у предмету трговине и заната' преслушати, опредѣлиће Попечителство Финансіе. — § 6. Одборъ Трговачкій у Бѣограду составлѣнъ ће заса. быти изъ 9. членова и толико замѣнѣника', кой ће брой Попечителство Финансіе моћи према потреби и обштемъ интересу на 15. членова и толико замѣнѣника' подићи. — § 7. Членови Одбора и замѣнѣницы могу быти трговцы и занатліе и они, кои у Бѣограду не живе; али опетъ две трећине одъ ньи' треба да буду у Бѣограду сталнo живећи. — § 8. Членови Одбора и замѣнѣницы служе безплатежно. — § 9. Одборъ Трговачкій у Бѣограду престає быти, кадъ бы сви членови и замѣнѣницы у єданпутъ оставку да ли, или кад' Попечителство Финансіе нареди, да се Одборъ тай укине. — — § 10. Членови и замѣнѣницы Одбора могу быти уроћени и прироћени Срби, кои подпуно уживаю сва права грађанска, кои су 28. година' најманѣ стари и кои трговину или занатъ најманѣ петъ година' раде. — § 11. Не могу быти членови Одбора они, надъ коима є стецыште отворено, кои своє повѣрителѣ измирили нису, кои су какву кривицу или преступлѣнѣ учинили, сбогъ когъ су осуѣени были на затворъ најманѣ 3. мѣс. — § 12. Членови Одбора и замѣнѣници ньини избираю се на 2. непрекидне године, есапећи одъ 1. Јануара сваке године. — § 13. Изабраный за члена и замѣнѣника изборъ пріимити мора; само дуготраюћа болесть, велика старость и съ ньомъ скопчана немоћь, или особити догађаи, могу узрокъ быти, да изабраный изборъ не пріими. — § 14. Тако исто, кадъ послѣ пріимлѣногъ избора членъ кой одбора или замѣнѣникъ жели дужности те опроститисе, мора на то особито допуштенѣ добыти одъ Попечителства Финансіе. — § 15. Мѣсто оставногъ члена Одбора заузима замѣнѣникъ. — § 16. По свршетку двѣ године членови и замѣнѣницы, у дужности бывши, могу и опетъ за такве изабрани быти. — § 17. Али у овоме случаю зависиће одъ волѣ ньине, новый изборъ пріимити или га одбацити. — § 18. Членова шесть и толико замѣнѣника' (§ 7) избираће у Бѣограду надлежный Примирителный Судъ са обштинарима; а три члена и толико замѣнѣкика' Попечителство Финансіе одъ познаты' у отечеству трговаца. — § 19. Изборъ членова и замѣнѣника' у Бѣограду предузећесе у присутствію єдногъ, одъ Попечителства Финансіе одређеногъ повѣреника. Изборъ ће се извршити по односителномъ вышеству гласова. — § 20. Повѣреникъ Попечителства Финансіе извѣстиће писмено свакогъ изабраногъ, да є изабранъ; кой за два дана не преда писменно, да изборъ пріимити и изъ кои' узрока' (§ 13) не може, сматрасе, да га є пріимio. — §

21. Имена изабраны' членова и замѣнѣника' повѣреникъ ће поднети на увиђенѣ Попечителства Финансіе. — § 22. Ако бы изборъ пао на какво лице, коє по §§ 10. и 11. не може быти изабрано, Попечителство Финансіе огласиће га за неважећъ и наредити новъ изборъ за изабране бывше а неодобрене членове и замѣнѣнике. — § 23. Пошто се ⅔ членова (§ 7. и 18) у Бѣограду изберу и имена ньина (§ 21) Попечителству Финансіе на усмотренѣ поднесу, Попечителство ће Финансіе изабрати ⅓ членова и замѣнѣника' изъ познаты' у Отечеству трговаца (§ 18) за Одборъ Трговачкій у Бѣограду, и изборъ тай посредствомъ надлежны' властій изабранымъ на знанѣ дати. — § 24. Одборъ ће Трговачкій почети засѣданія држати кад' Попечителство Финансіе данъ опредѣли. У засѣданію овомъ наћи ће се одређеный одъ Попечителства Финансіе повѣреникъ, кой ће предсѣдательство повѣрити ономе члену, кой буде годинама найстаріи. — § 25. Кадъ кой одъ ⅔ у Бѣограду изабраный членъ умре или сбогъ важны' узрока' изступи, позваћесе на нѣгово мѣсто онай замѣнѣникъ, кой є при избору найвыше гласова имао. — § 26. Кадъ пакъ умре или изъ важны' узрока' изступи єданъ одъ членова и замѣнѣника' Попечителствомъ Финансіе изабраны', исто ће Попечителство бригу имати, да се прописаный брой попуни. — § 27. У оба пакъ предидућа случая овако допунително наименовани и поставлѣни испуняваю ову дужность до новогъ избора. — — § 28. Како се Одборъ установи (§ 24) изабраће себи єдногъ Предсѣдателя и єдногъ Подпредсѣдателя. Изборъ єдногъ и другогъ одъ овы' подлежи одобреню Попечителства Финансіе. — § 29. Попечителство ће Финансіе одредити Одбору єдногъ переводителя. — § 30. Предсѣдатель є законный заступникъ Одбора; онъ пріима и отвора писма, дошавша на одборъ; онъ подписуе писма, коя се одъ стране Одбора пишу; онъ наређуе, како да се предмети у разсматранѣ Одбора узму; онъ позива замѣнѣнике умѣсто членова, кои у засѣданіе доћи не могу; онъ є подъ одговоромъ, да се све прописно ради. — § 31. Засѣданія одбора єсу редовна и изванредна; прва се држе свакогъ мѣсеца єданпутъ, а друга, кад' то Попечителство Финансіе или ⅔ гласова захтѣваю. — § 32. При свакомъ засѣданію узећесе предмети у разсмотренѣ по израђеномъ найпре программу, кой ће Предсѣдатель съ переводителѣмъ сачинити и членовима и замѣнѣницима пре засѣданія на нѣколико дана саобштити. — § 33 Заключеня Одбора постаю коначна односителнымъ выше ствомъ гласова; ако су гласови єднаки, рѣшава гласъ Предсѣдателѣвъ, коіой се страни онъ придружіо буде. Заключеня ова подносиће се Попечителству Финансіе на разсмотренѣ, и ако бы мѣста имала, и на далый поступакъ, сама по себи никакве снаге и извршителности немаюћи. — § 34. Кадъ Попечителство Финансіе према важности предмета', о коима є рѣчь, нађе за добро, да пошлѣ у засѣданіе Одбора єдногъ нарочитогъ своѓъ повѣреника, моћиће то чинити; повѣреникъ овай имаће право говорити, кад'годъ захтѣ; али гласа при рѣшаваню нема. — § 35. Протоколлъ засѣданія водиће переводитель, кой ће сви присутствуюћи подписати. Особито мнѣніе дати слободно є свакомъ члену. — § 36. Протоколлъ засѣданія Одбора Трговачкогъ моћи ће се посредствомъ Новина' обнародовати; само кадъ Одборъ као Изборный Судія предметъ рѣшава, протоколлъ засѣданія неће се явности предавати. — § 37. Какавъ ће се поредакъ држати у засѣданію Одбора, кадъ онъ као Изборный Судія рѣшава, опредѣлиће се особитомъ уредбомъ. — § 38 Посленый редъ при засѣданіяма одредиће самъ Одборъ, кой га може по потреби и преиначити; али све са знанѣмъ Попечителства Финансіе. — § 39. Примирителный Судъ варошн Бѣограда стараћесе, да се Одбору даде згодно мѣсто, гдѣ ће засѣданія држати и своє послове одправляти. — § 40. Одборъ ће имати свой званичный печатъ.

Заичаръ 9. Марта.

. . . До 6. ов. мес. било є овде право пролѣћно време, а сутраданъ дуне у єданъ ма кошава, коя є овде увекъ тако ладна, да велику ладноћу и снегъ натера. И доиста 7. ов. мес. у подне почне снегъ яко падати, праћенъ якимъ ветромъ. Садъ, кадъ ово пишемъ, већъ су одъ онда 72 сата, а ветаръ іошъ нестаe, и снегъ іошъ пада тако, да неда ока отворити, и већъ є за 3 педля нападао. Због тако зла времена затворена є сва чаршия, и скоро нико се неусуђуе изићи изъ куће. Варошь наша изгледа садъ као да ниє у Србіи, него у Сибиру. Томе се, као у ово време, т. є. на Мученике = Младенце, чуде и найстаріи старци, и веле да непамте да є іошъ икадъ тако било. Понайгоре є пакъ за овце и краве, єръ садъ се башъ найвише ягнѣ и теле.

О Црной Гори.

Дальи вѣсти о преврату, покушаномъ противъ владе княза Данила (бр. 31.), нема за данасъ никакви. Тако ни о радньи княжевой у Паризу ништа се далѣ нечуе. „Преса“ явля по допису єдномъ изъ Париза одъ 11. ов. мес., да ће Нѣгова Свѣтлость, пошто свршн што има у Паризу, ићи и у Лондонъ, а оданде и у Петробургъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Последньомъ поштомъ дошавше вѣсти являю да су 8. ов. мес. *у Цариграду* почети преговори о гвозденомъ путу, кои ће водити на Дунавъ, али неће додирати княжество Србию. — Самикъ паша наименованъ є за министера школски, а Ахметъ-Вефикъ-ефендия правосудни дѣла. — Распра она због пароброда, отишавшегъ къ черкеской обали (бр. 30.), іошъ ниє свршена. О комисіи оной ништа се далѣ неспоминѣ. Г. Бутенѣвъ се, као што явля „Ендеп.“, у исто време разговорио и съ лордомъ Редклифомъ. Овай му є овако рекао: „Правительство моє непризнае никакво блокованѣ черкескогъ приморя, а по енглескимъ законима неможе се ни забранити никоіой лађи съ енглескомъ заставомъ, да на томе приморю неводи трговину“. Међутимъ пароброд онай имао є и оружя и цебане и войске и єдну књигопечатню и машине за кованѣ новаца. И кадъ є дошао подъ обалу, подвикивали су одъ радости планинци и Поляци, кои су већъ били кодъ Черкеза.

Неапольска стварь. као што смо већъ явили (бр. 31.), на путу є да се изравна. Краль пристае да се питанѣ

о оружницима реши тако, да се ова оправе у Аргентинску Републику. То попуштање огласио је лордъ Палмерстонъ 9. ов. м. у парламенту за „почетакъ умереније владе у Неапольской, коју западне силе и траже.“

Ради *навнбуршке ствари* држане су у Паризу већъ четири конференције. Последня је била 14. ов. мес. Даљ решаванъ стои за дальимъ некимъ наредбама, које изчекује швайцерски пуномоћникъ одъ саюза.

Већъ је обнародованъ *у Лондону* кральичинъ прогласъ, коимъ се разпушта садашньи, а сазива други парламентъ. Садашньи парламентъ привремено ће радити іоштъ до 18. Апр. — Изишао је и други прогласъ, гди се шотскимъ перовима препоручује да изберу свои 16. представника за горньи домъ.

Изъ Париза являю да је француски посланикъ кодъ енглескогъ двора, г. Персиньи, израдио, те је Енглеска усупила Француской гробъ Бонапартинъ на св. Елени, заедно съ кућомъ гди је живио.

„Норъ“ явля да је Ферукъ-ханъ, пре него што ће отићи изъ Париза, имао преговоре съ посланицима аустрискимъ, прайскимъ, тошканскимъ и сардинскимъ о томе, да заклюне трговачке уговоре. Ферукъ-ханъ је, кажу, опуномоћенъ заключити такве уговоре и са свима просвештенимъ европскимъ државама. Међутимъ сви ти уговори могу зато опетъ остати само на заключаваню. Саединене американске државе погађаю се съ Персиомъ већъ 10 година да заклюне такавъ уговоръ, па іошъ га нису заключиле.

Найпосле о распри међу *Шпаньолскомъ и Мексиканскомъ* явля „Преса“ да је подъ управомъ кубанскогъ гувернера већъ отишла експедиција, коя ће, ако дође до мораня, извести се на мексиканске обале и бомбардирати Веракруцъ.

Женидба безъ любави.

(к р а й)

Я вамъ советуемъ, да одведете маркизу у другу собу, рекне ми онъ.

— Боже мой! заръ ће Валерия. . . .“

— Ньой је врло зло, има узпаленъ у мозгу . . . Ко зна шта іой је у глави? . . . Све је знанъ за луду према овой страшной болести, које и знаци могу се само при параню видити. Ми ћемо покушати нека средства; но признаемъ да је мала надежда да ћемо је избавити. Зато васъ молимъ удалите маркизу; она неће моћи преживити свою унуку. А я ћу остати овде.

Онъ оде у собу къ Валерін, сирота сестра моя лежала је већъ у несвестици, ню је валяло однети такође у постелю. Кадъ я прођемъ крозъ предню собу, опазимъ слугу госпов Лас-Бермехасъ, кога је она послала питати за здравлъ болестнице.

— Кажи госпођи да је маркиза и Валерия на смрти.

Како ћу описати страданя, у коима смо провели слѣдующа четири дана! Бѣдна Валерия ние више къ себи долазила, нити се будила изъ ужасногъ сна, кои је све више и више личио на смрть. У затвореним нѣнимъ очима ние се могло видити суза, тѣло іой је било недвижимо и безчувствено; нити іой је ватра, у коіой се налазила, причинявала каквогъ бола. Я самъ непрестано био у нѣной соби, исчекующи ма єдну речицу или найманъ движения. Кадъ-што ми се чинило као да іой се устне мичу, и да произносе неке неразумителне речи, при чемъ самъ се я одма нагињао надъ ню, и викао је, но она ми ние одговарала.

Последнѣ ноћи я самъ седио кодъ нѣне постелъ; докторъ је ишао изъ нѣне собе у собу сестре моје, и обећа се да насъ неће оставити, докъ се обе ове болести ма на кои начинъ не свршe.

Г. Докторе, рекнемъ я нѣму плачући; заръ ви нећете моћи ни єдну измећъ њи излечити?. . . .

Ахъ, кадъ би сестра моя, у нѣнимъ годинама, при нѣномъ већъ слабомъ здравлю морала умрети. . . . . Я знамъ да медицина неможе удалити неизбѣжни часъ: но Валерия! . . . — Валерия! у седамнайстой своіой години. Заръ је башъ ништа неможе избавити одъ смрти? Заръ нема никакве помоћи, коіомъ би се могле укрепити свезе овогъ гасећегъ се живота.

— Оне су већъ раскинуте! одговори жалостно докторъ: она се неможе повратити; нѣна паметь, способность мислити, найблагородния чуства, већъ су је оставила. Каква дакле помоћь може ю избавити одъ тогъ уништеня; или ко је у станю пробудити је!

— Она нема не одговара; но може бити чује што ми говоримо; повикнемъ я, пораженъ изненада некимъ уображенѣмъ. Докторъ сумнително мане главомъ. Я узмемъ свећу и прићемъ къ постельи. Бѣдна Валерия лежала је безъ чуства као окаменѣна; бѣле ручице нѣне биле су іой скрштене на грудма; глава іой је потонула на ястуку у средъ замршене косе; очи пола отворене: ягодице и устне покривене су биле некомъ плавомъ бледоћомъ.

— Валерио! повичемъ я нагнувши се надъ ню: Валерио! Теобалдъ је дошао, онъ је овде и жели те видити.

При овомъ имену она не отвори очи, нитъ се макне, но на нѣнимъ ягодицама примѣтно буде неко тавно руменило.

— Валерио! повикнемъ опетъ я: анђеле нашъ! дакле ти чуешъ?. . . .

Она почне мицати рукама, и падне у страшно мученѣ; очи іой се отворе, и управлѣне буду право на мене, но она ме ние познавала, и нѣно неєднако дисанѣ кадъ-што се са свимъ прекидало.

— Погледайте са ове стране, рекне ми докторъ придржаваюћи је. Ово ће васъ позорие сасвимъ убити. . .

Валерия се мало предигне, ухвати се обема рукама за главу и рекне сасвимъ ясно: *О, я несретньи! . . . Я любимъ васъ! . . . Єдну васъ любимъ! . . .*

Садъ текъ мени падне на умъ, да је она сирота била у оной соби, до које је врата стояо Теобалдъ кадъ се при полазку на испитъ госпоя Лас-Бермехасъ къ нѣму приближила. „Я несретньи! . . Я любимъ васъ. . . Єдну васъ любимъ!“ — повтори Валерия, ухвативши се обема рукама за косе, затимъ падне у постелю; очи іой се затворе и уста іой се престану мицати, ни суза ни туге. Сутра уютру умре.

Сестра моя преживила є свою унуку само десетъ дана, и я останемъ на свету, после толикогодишнѣ среће, съ коіомъ смо се наслађавали у нашой до скоро благополучной фамиліи. Я самъ затаяо у срцу последнѣ речи, оне су биле страшанъ укоръ Теобалду; а я на њга нисамъ мрзио. На скоро затимъ оставимъ я овай предѣлъ. кои ме є опоминяо на тако горке несреће, и одемъ да путуємъ у Италию. Теобалдъ ми є често писао, мени су била њиова писма приятна, єръ ми є онъ непрестано био мио. Мени се чинило да є онъ несрећанъ, но онъ ми ниє нигда о томъ являо, већъ у свима своима писмама изявльивао ми є желю и намѣренѣ путовати по свету.

Пре две недељ вратио самъ се я у Паризъ, гди наново први путъ чуємъ за госпою Лас-Бермехасъ; она се удала за грофа Анатола Сен-Сервиена. Други данъ после могъ долазка одемъ я Теобалду. Жалостно є било видити како га є туга осушила и како се покварио! Ми смо се разговарали приятельски и я самъ га отечески тѣшио.

— Ахъ! я низки и презрени човекъ, говорио є онъ: я іоштъ непрестано любимъ ону женску.

— Є-ли могуће? повикнемъ я, та знате ли колико намъ є она зла починила? — Сузе груну изъ очию Теобалдови.

— У те проклете женске камено є срце; рекне онъ мени: О! да ви знате! . . . Она ме є питала надеждомъ, я самъ ю обожавао, и био нѣнъ робъ. . . Єдномъ одкриє она мени сасвимъ равнодушно, да оће да пође за Анатола. . . . Вѣруйте ми да самъ се я био унизио до тога, да самъ плакао као дете предъ њомъ, молио є и преклиняо за нѣну любовь, безъ коє я нисамъ живити могао; за нѣну руку, кою она ниє тобож' хтела дати безъ љубови. „Бракъ безъ љубови жалостно є лудило“ говорио самъ іой я, ви сте сами били тога мнѣния. У бракъ може се ступити само изъ љубови. . . „Или изъ честолюбия“; одговори она ладнокрвно, и ово су биле последнѣ нѣне речи. Одъ тогъ доба я є више нисамъ видио. . . . нити ћу є више видити.

— То є несрећа, кою ће време одъ васъ отерати; у срцу младогъ човека све съ временомъ изчезава, зато, єръ є предъ њимъ будућность съ новимъ радостима и жалостима. Сажаленя смо ми старци достойни, кадъ насъ зао судбине ударъ згоди, єръ се у будуће ничемъ немамо надати.

— Заръ ви мислите да се я нисамъ трудио ослободити се ове безумне страсти. Ни здрави разумъ, ни тврда воля нису могли побѣдити ово теженѣ, коє дово ди мою сву душу, при самомъ єдиномъ о њой помислу, у найвеће волненѣ, коє привлачи мене къ нѣной красоти, и нѣной пакленой ладной души. Ви видите да я ню добро познаємъ. О! кадъ би я само єданъ данъ могао овладати томъ женскомъ, заповѣдати іой да стрепи предъ мномъ, да ме люби, или баръ да се претвара да ме люби! . . . О! я би безъ сожаленя дао мой животъ за то счастие!“

— Ви треба да идете путовати; рекнемъ му я.

— Я то и оћу, одговори вадећи пасошъ изъ гомиле свои хартия; Ево мой пасошъ; я идемъ у Шпанску.

— Да! оћу да ступимъ у Донъ Карлову службу, и потрудићу се да у првой битки погинемъ. Животъ є за мене тежко бреме; и я мислимъ да неби за мене, као што є за женску, умрети у младимъ годинама, била тако велика несрећа. . . после ће она може бити замномъ жалити, и совѣсть ће є гризти.

— Ахъ Теобалде! повичемъ я огорченъ нѣговомъ лудомъ страстћу: како вамъ се судбина жестоко осветила за Валерию.

— Сирото анђелче! рекне онъ узданувши и дигнувши очи къ небу.

Я самъ се са сузама съ њимъ опростио, и онъ є іуче одпутовао.

Малине.

(Сирома и тврдица.) Колико се годъ мисли да су сирома и тврдица далеко єданъ одъ другогъ, толико опетъ су они сасвимъ єднаки. Сирома човекъ сиротује што нема, а тврдица што тако оће. Разлика дакле само є то, што є тврдица своєвольно сирома.

(Женско срце) И у старо време било є, исто као и данасъ, срце женско наликъ на градъ, но само съ томъ разликомъ, што су се у старо време женске браниле тимъ градомъ, а данасъ осуђую мушке у тай градъ на робію.

Мрвице.

(Полюбацъ у руку) Има гди є обичай, те іоштъ и нужна учтивость, любити младе женске у руку. Такве полюбце цене тамошнѣ жене овако: Ко само люби у руку, а негледа да ли люби у голу руку или по рукавици, то є ветренякъ; ко натенани люби, лола; ко ватрено и стисне руку, юнакъ; ко и обалави руку, невоспитаница; ко само люби, а негледа или є лева или десна рука, — будала; а ко крадомъ и привуче къ себи руку, тай већъ има єдну љубезну. Остає дакле да є само оно постоянъ полюбацъ, кадъ се да у зглавакъ одъ руке.

(Безазлено захтеванѣ.) Залюбљенъ младићъ єданъ отиде живописцу да га живопише за драгинъ именданъ. „Свега ме, вели, живопишите као што єсамъ; но само вратъ начините ми безъ мараме и подужи, како да ме драга може комотниє загрлити.“

(Прводация.) Млада девойка єдна испроси се за стара човека. Кадъ пођу на венчанѣ, а прводация стане свимъ путемъ говорити и њой и нѣму: „Добро памтите да є мени име Петаръ.“ Њима падне у очи то непрестано опоминянѣ, па га запитаю зашто имъ то єднако говори. А онъ одговори: „Зато, вели, што ће ми после криво бити кадъ ми станете издевати име, па говорити да васъ є ђаво, а не Петаръ саставио.“

(Рђава препорука) Єданъ претваралица клео се лепотици єдной да є тако яко у ню залюбљенъ, да нема ништа на свету, што онъ неби нѣ ради учинио „изъ свегъ срца“. На свашто, што би га годъ питала да ли би учинио, одговарао би онъ „изъ свегъ срца“. „А би ли ви желили“ — запита га она „да я умремъ?“ „Изъ свегъ срца“ одговори онъ пре него што є и саслушао што га пита.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртковъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 34.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

Београдъ 16. Марта.

Ово ће бити валяда већъ четрнаести месецъ одкако є Трговачки Одборъ своє прошеніе о преустроєню трговине у отечеству нашемъ светломе Князу поднео. Свакоме є познато, съ каквомъ су радошћу очекивали наши трговци плодъ овогъ явногъ, за наше отечество важногъ появленя. Обште се имало уверенъ, да ће светли Князъ са високимъ му Правительствомъ молбу ону, коя се уєдно и као молба времена сматрати има, великодушно уважити; нити є ико посумняо да ће дѣланѣ Одбора остати безуспѣшно. Листъ 33. *ови новина* уверава насъ, да є дѣланѣ Одбора одъ 30. Јануара 1856. год. кодъ нашегъ високогъ Правительства одзива нашло, и да ће се точке, истимъ Одборомъ за преустроєнѣ наше трговине височайшой власти предложене, на скоро у дѣйство привести. По гласу ови новина т. є. Нѣгова Княжеска Светлостъ, у согласію са земальскимъ Совѣтомъ, одобрила є Трговачку Камеру, коє задатакъ биће совѣтовати се о начину и о средствама, коима да се трговина нашегъ отечества у цветаюће станѣ доведе. Ово є зацело єдна одъ найнуждній мера, кою є у той струци требало предузети. Камере трговачке постоє у целомъ светуѣ, и нигди се нису досадъ показале излишне. Оне су посредственикъ измеѣу трговаца и правительства у свему, што се материялногъ благостаня отечества тиче. Камери Трговачкой моћи ће сваки мнѣніе своє саобштити, и преко нѣ далѣ дѣйствовати. У ньой ће трговачки интереси имати свога заступника и найпозванієгъ приятеля. Она ће мотрити на недостатке у трговини, и предлагати начине, како да се овима доскочи. Ми дакле съ благодарношћу поздравлямо ово ново появленѣ на полю преображеня трговине наше, желећи да Камера наша буде срећна и да онаквимъ истимъ духомъ продужи посао преображеня трговине нашегъ отечества, какавъ є одушевлявао и привремени Одборъ одъ прошле године. Ми се тимъ већма томе надамо, што смо уверени, да ће и високославно Попечительство Финансіе дѣланѣ те Камере у свему подпомагати и свойски се заузети да се предложеня Камере, истимъ Попечительствомъ уважена, у дѣйство приведу. Уверенѣ ово да є намъ основа надати се, да ће се и остале точке, у прошенію Одбора садржане, као што су обнародованѣ Трговачкогъ Законика, устроєнѣ Трговачногъ Суда, уведенѣ Трговачкогъ Училишта и т. д. на скоро у дѣйство привести. Све ове и овима подобне инштитуціе врло су нужно условіе, да трговина отечествена напредуе, особито у време, у коє ми живимо, гди насъ сваки изгубљени тренутакъ баци далеко натрагъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Њиове Светлости, *князъ и княгиня црногорска*, били су 10. ов. мес. на концерту єдномъ у маршалской сали у Тилѣрияма.

Различите новине являю да се аустриска войска *у княжествима* сасвимъ повукла. 15. ов. м. отишло є последнѣ одѣленѣ. Съ друге стране являю исте новине да ће порта садъ, кадъ се у княжествима заставляю дивани, метнути на границу войску, коя ће „пазити да се недогоди какавъ непоредакъ.“

Последнѣ *цариградске вѣсти* являю да енглески адмиралъ до 4. ов. м. ніе іошъ био отишао одъ Цариграда. — На пароброду ономъ, што є отишао къ черкеской обали, било є 350 Поляка, Мађара и руски бегунаца. Изслѣђиванѣмъ, коє є по захтеваню рускогъ посланика наређено портомъ, нађена су два паше за криве, и то Ферадъ- и Исмаилъ-паша. — На црномъ мору било є 4. ов. м. велике буре. Само кодъ Варне насело є због тога 11 лађа. Притоме появили су се били на марморскоме мору гусари, противъ кои се морала шилять войска да іи повата.

Услѣдъ *распре са Сардиниомъ* одазвала є Аустрия, као што знамо (бр. 31.), посланика свога изъ Турина. Званичне сардинске новине являю садъ да є и Сардиния одазвала своегъ посланика изъ Беча, а поданике своє у Бечу поверила заштити францускогъ посланика, (а аустриске поданике у Турину закланя прайски посланикъ). Аустриски посланикъ већъ є отишао изъ Турина, и то іошъ 11. ов. мес. Расписомъ єднимъ разлаже аустриски министеръ иностранн дѣла узроке, изъ кои прекида одношаѣ са Сардиниомъ. Аустрия се у томе распису налази садъ „двоструко увређена, и то єдно одъ новина сар-

динскi, а друго одъ самогъ правителства сардинскогъ, што іой онако опоро одговара на жалбу"; и назива се сардинско правителство „коловођомъ бунтовни покрета у Италіи", те іошъ и таквимъ, кое политикомъ своіомъ прети „пореметити и политички поредакъ у свой Европи; но зато опетъ Аустрия само прекида сваку званичну свезу са туринскимъ двороmъ, а неће се пуштати ни у каква већа неприятельства противъ њега". Тако Аустрия. „Патри" вели: „Одношаи, тако яко раздражени као што су међу Аустриомъ и Сардиниомъ, наравно мораю єданпутъ букнути на раскрстъ. Зато є іошъ радовати се што су одношаи, као такви, међу њима прекинути за време, докле ій силе непоравнаю". По овоме дакле очекивати є да ће друге силе посредовати, а по „Фрмдбл."-у већъ се француски посланикъ у Бечу, баронъ Буркней, труди поравнати стране.

О распри пакъ међу *Прайскомъ и Швайцерскомъ* явля „Теймсъ": Швайцерскомъ пуномоћнику у Паризу дошле су такве наредбе, да се може рећи да се текъ почињ распра. Швайцерска т. є. неће ни мало да попусти (сравни бр. 32.), него оће да се краль прайски безусловно одрече свакогъ суверенства надъ Навнбургомъ.

На последку што се тиче окршая међу Хинезима и Енглезима, француске єдне новине являю да є већъ оправлъно противъ Хинеза 59 убойни лађа енглески са 740 топова, осимъ други оманьи лађа, кое су такође добро оружане. Притоме ће, ако затреба, отићи іошъ 16 лађа одъ флоте на Тихомъ Мору.

Животрапци и Полипци.

(по Чокеу.)

Ми знамо до садъ само за неке чланове одъ неизмерногъ ланца суштества, и по већой части недостаточно примѣчавамо како чланови истогъ ланца, кои се крозъ целу вселену повлачи, у свези стое. О чудноватимъ свойствама исти, само у очи падаюћи суштества знамо текъ погдикое. Има растења, коя се чине да су будна и да спаваю као животинѣ; има животиня, кое расте и разплођаваю се као растења; животиня, за кое су дуго држали да су растења, а кое у ствари нису то биле. Тима су подобни таконазвани полипи, црвићи, створеня одъ најпростие врсте и одъ најразличнїи родова и видова. Они живе у води морской, рѣчной, єзерской, барской и у тѣлу већи животиня. Они нити имаю мозка нити дишу, а опетъ живе, своєвольно се движу, и уста имаю, крозъ коя рану гутаю, а несварено натрагъ повраћаю. Нити имаю желудца нити црева; њиово є изнутрашнѣ тѣло само фина цевь, а опетъ узимаю рану и сварую є. Осећаю веселѣ и болъ, као и свака друга животиня, знаю своимъ дугачкимъ жилицастимъ мишићима плѣнъ свой уватити и тврдо држати, премда се одма непоня како га могу спазити, почемъ се ни најманьи трагъ одъ очию примѣтио ние. Може се одвећъ брзо, и имаю скоро непрекидну животну силу. Као растења тераю пупольке изъ тѣла, кои расте. Ако є младъ полипъ, кои съ матероmъ єданъ исти животъ има, довольно израстио, то се одъ нѣногъ тѣла одчупа, тражи себи рану, и тера споля нове пупольке или младе полипе. Ово є разплођаванѣ тако брзо, да за єданъ єдини данъ више родова новъ животъ добию, и тако є распространѣно, да є тѣло свакогъ полипа многимъ пупольцима снабдѣвено, одъ кои млади постаю. Неки се чине да су каквомъ финомъ кожицомъ обрастли; други су покривени, као познати корали, некомъ кречномъ љускомъ, у коіой живе. Као примѣръ њиовогъ брзогъ и прегрдногъ множења може служити то, што найвећа коралска племена у мору буду стопу и по велика, и што одъ њи не само читави брегови израсте, него и по неколико миля велики острови изъ дубљине морске произиђу. Скоро є веровати, да ова створеня, коя кречно обиталиште праве и разширую, као што то пужеви и школьке чине, мораю бити прастара и наймногобройния на земльи, или баръ да су то некадъ била, єръ нема сумнѣ, да се већа часть садашнѣ земне коре, или површине круга земногъ, изъ остатака овакви и други створеня састои, и да су читаве планине одъ њиовогъ креча саставлъне. И како се брзо фамилие ови животиня умножаваю, то би се изискивало грдно време одъ неколико човечіи векова, да до толике множине доспемо.— О изванредной, у њима налазећой се животной сили, дознало се ово: да ій т. є. никаква несрећа, никакво требленѣ савршено поништити неможе. Єдна врста ови црви, названа хидери, кои обично са своимъ прозрачнимъ и питиастимъ тѣломъ висе о малимъ воденимъ растењима и разновидно се своимъ жилицама или мишицама окрећу и траже ране и узму є у уста, тако є силе животне пуна, да се сасвимъ размрвити може, а да се неубие. Секли су є на 3 и на 4 части, па за 24 сата свака часть постане за себе животно, и иде по свою рану. Њиову су изнутрашньость извртали на лице, као кадъ се каква рукавица изврне, па по истеченію єдногъ дана почињу опетъ на исти начинъ живити и ранити се. Друге су врсте уздужъ секли; но до 10 дана раћале су опетъ младе, и њиова су се уста опетъ саставила, тако, да рану могу гутати. — У нашимъ рибњацима, єзерама, и барама, као и у свима неотичућимъ водама, живе милиони овакви животиня, гди радо о ономъ зеленилу и о сочивцима висе, коима є обично лети покривена вода, коя неотиче. Тада се голимъ окомъ єдва спазити могу. Само се на већаюћа стакла виде. Онда су, кадъ се скупе, наликъ на зрнце, а кадъ ноге разшире, на звезду, цветъ, или репъ. Многи се за єданъ минутъ непонятнимъ начиномъ претворе у найразличние фигуре. Найвећма ій летня топлота оживлява. Кадъ се чашомъ завате заєдно съ водомъ, види се како се найрадие на ону страну повлаче, одъ кое сиа сунце. При каквомъ якомъ гласу сви заєдно иду као поплашени. — Животинѣ, кое у коралской люски живе и ове праве, почемъ се чиня да неке бале наликъ на кречъ избацую, кое потомъ отврдну и у каменъ се претворе, єсу нѣжне и наликъ на питие. Таква животиня носи яя као фине млечне капљице на каквомъ камену или стени, одъ кои се млади излегу. Єдна и иста коралска грана бивала є често обиталиште илядама такови животиня. Свака одъ тій беле є фарбе, и има осамъ мишица, а у средини сваке мишице по єдно грло за ждеранѣ, а тѣло є веома мало, и само є споля слабимъ некимъ кончићемъ за малу рупу корала утврђено. Ова и сва суштества подобне врсте живе и появлюю се за време летнѣ топлоте; зими изчезну. У топлимъ земляма, нарочито у морама тамошньимъ, живе безбройне струке, па ипакъ су се у тѣлу гдикои родова и мале рибе нала-

зиле. Одъ чега се дакле ране она суштества, коя се нашимъ голимъ очима ни найманѣ видити немогу? О! та налазе іошъ много маня суштества, него што су и сама, коя имъ за рану служе. Єръ ко незна да є све у природи животномъ силомъ препуњено? и да є, као годъ и земни кругъ, и найманя маовина на стѣни животнимъ населѣна? и да, као годъ што море одъ риба кипти, тако исто у єдной капльи воде безбройне животиньице пливаю, у коіой се весело као у каквомъ великомъ мору мичу? У свакой чаши воде, кою човекъ испиє да свою жеђь угаси, незнаюћи прогута читаво море, у коме се илядама живи створеня налазе и расплоћаваю, и коя се текъ на велика већаюћа стакла разговетно у тайной кући своіой видити могу. Они се налазе у свакой течности, у крви, у цревма човечіимъ и животиньскимъ, илядама у нечистоћи око зуба, у найчистиой води, а іошъ више у води, коя є неко време на сунчаной топлоти стаяла, и у квасцу и у лепу (ћиришу) кадъ се помеша съ брашномъ и т. д.

(свршиће се)

Мале Приче.

(Преноћишта у Пекингу.) У Пекингу, главной варошы у Хвни, има више преноћишта, коя су грдне собе, гди ноће люди, кои немаю свои кућа. У тимъ грдимъ собама спаваю по неколико стотина люди у єданпутъ, и то сви на єдной постельи, коя се отуда може мислити колика мора бити. Найсмешнїе є при томе како се покриваю. Има т. є. неколико стотина ћебета, коя су сва єдно за друго зашивена тако, да сва заєдно изгледаю као єдно ћебе. Крозъ то ћебе просечено є стотинама рупа, тако малени, да човекъ само главу може крозъ ньи промолити. Кои доћу спавати, ти полежу по постельи, и чекаю докле ім доће іошъ више. Кадъ ім се пакъ искупи до неколико стотина, онда се ћебе, коє се свако ютро на машину диже съ постелѣ и стои прекоданъ више нѣ, опетъ на машину спусти доле на спаваче, и све ім у исти ма покриє. Онда траже исподъ ћебета сваки себи по єдну рупу, па испромаляю крозъ ньи главе, и тако одспаваю ноћь; а ютру опетъ увуку главе подъ ћебе, коє се после одма на машину съ ньи дигне повисоко, како да се сваки може усправити.

(Како право, тако здраво.) Три пустаиє убию и оплячкаю єдногъ богатогъ путника у шуми, па однесу отето благо у свою пећину, и пошлю наймлаћегъ одъ ньи у варошь, да имъ купи штогодъ за єло и пиће. Кадъ овай отиде, а друга двоица реку: „Зашто да делимо тако велико благо са єднимъ дечкомъ? Кадъ се врати, ми ћемо га убити.“ Међутимъ и онай наймлаћи пустаия помисли путемъ у себи: „Како би я срећанъ био, кадъ би сви новци мои били. Я ћу моя два друга отровати, па ће онда све благо мени самомъ остати.“ На купи у вароши єла и пића, па метне отрова у вино, и врати се у шуму. Текъ што у пећину ступи, а оба она друга наєданпутъ на нѣга скоче и ножевима га пробуразе. Затимъ посаде се, па єдоше и пише отрована вина, и тако и они погину, а благо остане.

(Смешанъ обичай.) Путникъ єданъ ово приповеда: Я самъ путовао крозъ Мисиръ, Берберію, Лоповске Острове, Предгорѣ Добре Надежде, Камчатку и т. д. У Мисиру има добри и зли люди као и у насъ; у Берберіи варвара, но и гостолюбиви люди; на Предгорю Добре Надежде млого самъ се варао у надежди, но тако ми є найпосле и у отечеству. На Лоповскимъ Островима покрадоше ме, а у Камчатки нико ми ништа неукраде зато, што нисамъ ништа ни имао. Камчатчани превазилазе све остале народе у нечистоћи, єръ никадъ неперу руке нити лице умиваю; нокте никадъ необрезую, и єду заєдно съ псима изъ єдне чиниє, коя ниє чистия него што су и сами они. Притоме су іошъ одвећъ суєвѣрни; жене имъ се хвале да врло вешто знаю вражати и напредъ казати што ће бити, и могу болестне одма излечити. У Африки има єданъ народъ, кои носъ и уста марамомъ покрива, єръ мисли да су те части тѣла човечиєъ зато само, да крозъ ньи нечистоћа излази, па валя ій крити.

(Новъ лекъ за богалѣ.) Случайно пронађено є не давно у Лондону средство, да богальи не само ићи, него и трчати могу. Шестнаестъ година просио є тамо єданъ богаль на ћошку єдне улице. Но кадъ єданпутъ угледа єдногъ леопарда, кои изъ звериняка побегне одъ свои чувара, па устреми се право на богаля, а онъ баци штаке, па у найвећемъ трку побегне съ ћошка, и одъ онда добиє ноге.

(Послуга око астала.) Французъ єданъ, кои є био у Михигану, држави єдной у Америци, приповеда како се тамо по великимъ гостионицама регулашки послужуе око астала. Било насъ є, вели, тридесеторо за асталомъ, іоштъ непоставлѣнимъ за ручакъ. Тридесетъ црнаца уђу унутра, а предъ свима єданъ као командантъ. Овай да знакъ, те сви се ни мало негураюћи се, ставе у овай редъ: Шесторица стану напредъ у три реда, држећи предня двоица преднѣ, а стражня стражнѣ краєве одъ чаршава за асталъ, а средня двоица по среди. Иза ньи поређаю се сви остали єданъ за другимъ, носећи єданъ таньире, други салвете, трећи кашике, четврти вилюшке, пети ножеве, шести сланике, седми воде, осми чаше, девети вина, десети леба насечена, єданаести говеђу чорбу (супу), а остали сви по єданъ утирачъ преко руке. Командантъ да опетъ знакъ, па ноће напредъ одъ леве стране астала, а остали сви за ньимъ, корачаюћи сви онако регуларно, као годъ войници. Нико нигда незаостане, него она предня двоица, што носе преднѣ краєве одъ чаршава, отиду право за командантомъ до горнѣгъ чела, и текъ тамо итро опруже чаршавъ по асталу, а тако и средня двоица среду чаршава, а стражня стражнѣ краєве, па одма ступе напредъ за командантомъ око астала на десну страну. Тако и сви други, што носе єданъ таньире, други салвете, трећи кашике и т. д., брзо метну предъ свакогъ госта што кои носи, па одма далѣ за командантомъ. Они пакъ, кои иду празни и носе само утираче преко руке, разреде се гостима иза леђа тако, да све по єданъ доће на насъ неколико. Ти остану кодъ астала докле се годъ руча, но сви подалѣ одъ насъ, како да могу доцније проћи они, кои донесу даля єла. Међутимъ командантъ врати се наполѣ десномъ страномъ на врата, па коя су и ушли, а за ньимъ у найвећемъ реду и сви остали, кои су што оставили на асталъ, па за ньимъ далѣ ишли. У то доће време да се

донесу и даля єла и промене таньири и т. д., што се тако исто найрегуларние сврши као и први актъ

Мрвице.

(Слика за прилику) Пацицвркъ єданъ, Енглезъ, изпроси трипутъ већу жену. Кадъ га запитаю зашто неузме жену према себи, а онъ одговори: „Сви люди, кои се жене, могу се поделити на двое. Єдни се жене према себи, а други према потреби. Я самъ одъ ове друге партае. Високи су ми пенцери у соби, па оћу кога да ми ій отвара и затвара.“

(Персиска учтивость) Ни єданъ народъ можда ние тако учтивъ, као Персияници. Тако кажу да є єданпутъ персиски министеръ иностранн дѣла ишао молити страногъ єдногъ посланика кодъ персискогъ двора, да му опрости што є — ружно време.

(Оригиналанъ светски човекъ.) Єданъ є писао прошение на владаоца єдногъ, и молио га да му учини неку милость, па на последку завршио є прошение овако: „У осталоме опростите Ваше Величество што самъ скинуо капутъ докле ово понизно прошение пишемъ, будући да ме є тако яка врућина обузела, да неби могао у капуту ни перо узети у руке“.

(Енгелеска равнодушность.) Странацъ єданъ угледа у театру єдну постару госпоћу, коя се у ложи съ єдномъ младомъ женскомъ разговарала „Коя є оно стара маймуница,“ упита онъ єдногъ лорда до себе. „Оно є моя госпоћа“ одговори лордъ равнодушно. „Не, милостиви господине“, збунћено покуша странацъ поправити се. „Я непитамъ за ону у годинама госпоћу, него за ону младу совулягу, што є до нѣ.. „Оно є моя кћи“, одговори Енглезъ спокойно. И никомъ ништа.

(Кудъ ће иверъ одъ кладе.) Неки отацъ пребаци своме сину, кои є у школу ишао, да є рђавъ и неваљо. „То се сасвимъ напросто доказуе“ одговори синъ. „Ви знате драги татко ону пословицу, коя вели да є одъ отца и синъ, одъ дрвета и клинъ.“

(Досетљивъ изговоръ.) У єдной шуми, гди є ловити забрањено, увате єдногъ крадљивогъ ловца и затворе га. Кадъ на суду одрече ловачку крађу, запита га судия шта є хтео съ пуномъ пушкомъ? Онъ се за часъ промисли и одговори: „Я самъ хтео себе самогъ убити,“ и тако проће читавъ.

Продаваће се:

При Начални. Окр. Валѣвск. плацъ єданъ съ кућомъ пок. Симе Стояновића изъ Уба, Начальника Ср. Посавск., 29. 30. и 31. тек. мес.

При Начални. Окр. Крушев. добра Дече Равилића изъ Опака 2. 3. и 4. Априла.

Огласи.

Продая куће.

Подписана продаемъ мою собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа иста наоди се у сокаку г. Доктора, Линденмаера, ниже шанца одъ варошь-капие идући на Теразие; у истой кући има 4 собе съ 1 куйномъ; а такође и у башти има єдна кућа са єдномъ собомъ и куйномъ. Башта є засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући приявити изволи.

У Беогр. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

(1—3) При туторима масе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има єдна сума масини новаца за издаванѣ подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се І. Кумануди правител. банкеру приявн.

(1—3) Кућу мою на Врачару, близу воене школе са баштомъ, воћемъ и лозама засађеномъ, даемъ подъ кирию одъ ђурђева дна, за єдну годину, или за више времена; а и продаемъ є.

У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Предсѣдатель Суда, вапредно Гл. Контр. причислѣни.

(3—3) Я долуподписани имамъ 4000—5000 комада воловски кожа на продаю, како на мало тако и на много, по умереной цени. А такође и добра пасуля може се кодъ мене добити, на мало и на млого.

У Београду 1. Марта 1857.

Никола Миленковићъ
ћурчия на Теразіяма

(3—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ, состоећи се изъ 4 собе єдне, куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ оделения у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

К. С. Антула,

(3—3) У кући наслѣдника г. П. Цукића на в. пияци, има за издаванѣ подъ кирию одъ идућегъ ђурђева дана седамъ дућана са принадлежећимъ магазама, и єдна кафана са великимъ подрумомъ. Кои би желио исте подъ кирию узети на годину дана или далѣ задржати, нека се погодбе ради приави госпои Цукићки у истой кући.

У Београду 10. Марта 1857.

(3—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтиние добити

У кньижари В. Валожнћа сниже варош-капие налазе се по спуштеной цени следующе кньиге:

Шумадинка одъ 1850. године везана	16. гроша
Шумадинка одъ 1852. године везана	32. гроша
Шумадинка одъ 1855. године везана	50. гроша
Шумадинче I. свеска - - - - - -	3. гроша
Шумадинче II. свеска - - - - - -	3. гроша
Дноклецианъ у Салони - - - - - -	2. гроша

— Сви броєви Шумадинке одъ ове године могу се іоште добити.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 23. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 35.**

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

У Београду 22. Марта.

Односно на познато у предпоследнѣмъ 33. листу устроєнѣ Трговачкогъ Одбора у Београду накнадно доносе ючеранѣ „Зв. Нов.“ ово:

„Саобштивши попечительство финансіє, свима началничествама окружнимъ и управительству вароши Београда уредбу, печатану у званичнимъ новинама одъ 16. тек. мес. № 22. о. г. *устроєніе трговачкогъ одбора у Београду*, оно є подъ 16. т.м. П. № 1009. реченимъ надлежателствама препоручило; и то: началничествама окружнимъ, да свако — началничество — одъ знатніи у окружію своемъ трговаца попечительству финансіє представи трошцу, на коє бы се по нѣговой разборитости, искуству и способности, при избору три члана и толико заменѣника по §. 18 устроєнія трговачкогъ одбора у Београду, призрѣніє имати могло; овдашнѣмъ пакъ управительству варошкомъ препоручено є предпоменутимъ расписомъ одъ 16. т. м., да ово устроєніе трговачкогъ одбора овдашньой обштини обзнани, и да са споразуменѣмъ исте даде сачинити списакъ свію трговаца и занатлія београдски, кои по §§. 10 и 11 устроєнія одбора трговачкогъ, за чланове и заменѣнике истогъ одбора изабрани бити могу. Списакъ овай нека обштина 15 дана у примирителномъ суду изложи на видело, како би сваки одъ овдашньи грађана, кои би мисліо, да є неправедно изъ списка изостављенъ, или кои би желіо доказати, да є коє лице противу смисла поменути §§-а у списакъ стављено, могло те своє приметбе учинити; и текъ на основу овакови доказати се могући приметба, исправљенъ и допунѣнъ, и одъ самогъ управительства за исправанъ признани списакъ, да се попечительству финансіє достави, после чега оно ће учинити наредбу, да къ избору чланова и заменѣника приступи.

На ове вишеизложене препоруке попечительства Финансіє издане Управителству ово-варошкомъ горенаведенимъ расписомъ да обрати позоръ свію овдашньи грађана у интересу обштемъ и своемъ собственомъ, єръ добримъ изборомъ чланова и замѣнѣника кои ће интересе трговине и заната заступати, постизаваю се предозначени интереси.“

СТРАНЕ НОВОСТИ.

„Агр. Цтг.“ явля изъ Босне, како су тамо већъ двапутъ примани Християни за сведоке, сходно хатишерифу, и обадва пута уважена имъ є сведочба. — У свези са вѣстима у последнѣмъ 34. листу являю данашнѣ вѣсти да є порта већъ послала на границу бесарабску корпусъ єданъ одъ 12.000 мом. „Пей“ одриче. — За кнеза Бибеска, бив. влашкогъ господара, явля „Преса“ да ће доћи изъ Париза да буде на избору дивана.

Подъ 4. ов. м. оправила є *Аустрия Сардинији* депешу, онаквогъ истогъ садржая, као што є и расписъ, саобштени у 34. листу. Изъ Париза међутимъ явля „Преса“ по телеграфской вѣсти єдной одъ 18. ов. м., да су се Француска и Енглеска понудиле помирити стране, и да су ове већъ близу да се поравнаю.

О *навибуржкой ствари* чує се само толико, да є 17. ов. м. имала бити држана и пета седница (бр. 34.).

У Паризу су се сложили први учени люди одъ свію струка, да саставе друштво, коє ће списательима давати известну новчану помоћь кадъ остаре. Фондъ є већъ основанъ поклономъ єднимъ одъ 20.000 франака. — Царъ є одредио старогъ официра єдногъ одъ негдашньи ескадрона Наполеона I., да чува овоме гробницу на св. Єлени (бр. 32.)

О *енглеско-персиском* рату текъ садъ стижу обширніє вѣсти. У битки одъ 27. Ян., кою су дакле пре, него што є заключенъ миръ, 40 миля далеко одъ Абушира имали источно-индиски и персиски копяници, Персіянци су, као што веле Енглези, коначно разбиєни, и изгубили су 700 (а други веле и 800) мртви, а Енглези само 10 мртви и 62 ранѣна.

Найпосле о *хинеско-енглеском* сукобу являю да є царъ хинески расписао пограничнимъ гувернерима, да се спреме за одбрану, и да одбияю стране пароброде. Близу Хонконга виђена є гусарска флота єдна, противъ коє су одма оправљена 2 парода. Енглеске и хинеске лађе єднако се бию. Хинези су кушали запалити у воздухъ енглеску убойну лађу єдну, но нису могли. Войска се єднако искупля у Хонконгу. — Тако по вѣстима одъ 3. пр. м. По новіимъ пакъ одъ 15. ов. м. царъ хинески готовъ є помирити се.

Царъ Іосифъ II. у Петробургу.

(Историска новела одъ Милбаха)

Князъ Потемкинъ.*)

I.

Князъ Потемкинъ текъ устане изъ кревета, и пође полагано и тромо у свой кабинетъ. Две паже, обучене скоро у само злато, истрче предъ њега, и поклоне му се до земљ, па онда брже отворе врата предъ њимъ. Друге две паже пођу за њимъ, и понесу му дуги скутъ одъ спаваће альине, коя бияше одъ кадифе и везена златомъ и драгимъ каменћмъ, далеко вукући се за високимъ, исполинскимъ стасомъ княжевимъ. Иза пажа иђаху четворица собни му слугу, носећи турску наргилу и чоколаду.

Потемкинъ, као што већъ рекосмо, отиде полагано и тромимъ коракомъ у свой кабинетъ, па ћутећи и нешто намргођенъ извали се на софу, застрту найфиниимъ казимиромъ. Паже клекну предъ њега, и поднесу му шоль съ чоколадомъ на златномъ таньиру, бисеромъ искићеномъ. Онъ узме чоколаду, па онда као да му се тешко учини да є самъ пиє, те спусти шоль опетъ на таньиръ, и заваливши главу на ястукъ сустало рече: „Сипайте!“

Одма скочи єданъ одъ пажа, па кадъ князъ благоволи зинути, кане му по малко чоколаде у уста. Паже, собне слуге и шесторица официра княжеви, кои га очекиваху у кабинету, стаяху ћутећи и круто као войници, у найвећемъ страопочитаню, нескидаюћи ока съ любимца царичина, свемогућниєгъ него ни сама царица.

Потемкинъ међутимъ неудостои ій ни погледа. Чимъ срkне мало чоколаде и дозволи пажи да му убрише уста марамомъ, одвећъ финомъ и златомъ везеномъ, отвори опетъ уста. Собни слуга, чиє є дворити га наргиломъ, притрчи одма съ њомъ, па спустивши стакло на турски ћилимъ, простртъ по патосу, метне му међу полакъ отворене устне ћилибаръ одъ кожне цеви, крозъ кою се вуче димъ.

Опетъ буде найвећа тишина. Паже и собне слуге и официри ћутећи и у найвећемъ страхопочитаню гледаху само у Потемкина. Онъ пакъ повуче кадшто великъ димъ изъ наргиле, намрштено гледаюћи за њимъ како се у ковитлацъ пенћ горе.

„Колико сати?“ — запита на последку, єдва и те две речи изустивши.

„Два по подне“ — попашти се єданъ одъ официра одговорити.

„Има ли млого люди у предньой соби?“

„Сви министери и ћенерали и велики племићи, и ішъ небројено ньи са прошенијама.“

„Єсу ли већъ одавно ту?“

„Има 3 сата одкако єдва чекаю тренутакъ, у кои ћете Ваша Светлость имати милость дозволити имъ да васъ виде.“

Князъ повуче опетъ неколико димова, ни мало неузнемиренъ што га већъ 3 сата чекаю дворани.

Текъ кадъ попуши све, тргне се изъ велике замишлћности, и полагано дигне се са софе.

Две собне слуге притрче са три различите униформе, златомъ везене и найбогатије искићене. Свака бияше другчия: друге боє и другогъ кроя и веза. — Питаюћимъ погледомъ исчекиваху кою ће униформу благоволити Њгова Светлость данасъ обући: да ли фелдмаршалску, или велико-коморничку, или и униформу рускога князя, златомъ везену и за чудо лепо испарану и скупоценомъ кожомъ поставлћку.

Потемкинъ ништа непроговори, већъ мане рукомъ да одлазе, па пође далћ онако, као што є већъ обученъ. Мрка коса њгова, дугачка и густа као грива у лава, висаше неочешљана и накострешена низъ лепо му, но сустало лице, гдишто ішће имаюћи и трагъ одъ спаваня, текъ прекинутогъ. Крозъ незакопчану предню страну спаваће му альине прилично вићаше се и долня одећа, такође немарно склонћна. По папучама, златомъ и бисеромъ везенимъ, вукоше се чарапе, спале и не башъ найчистије, а спажни му листови одъ ногу бияху голи.

Тако немаришки, а опетъ скупоцено обученъ, князъ Потемкинъ догега се до врата одъ преднћ собе. Чредници (дежурни) официри отворе одма врата, и на гласъ викну: „Њгова Светлость, князъ!“

Одъ тога имена као годъ одъ сунчева погледа тргну се у єданпутъ сви у предньой соби изъ дремежа одъ дугогъ чеканя. Стотинама ньи, ћенерали и министери, старци и младићи, први великаши и князеви одъ старогъ племићскогъ рода, и ерцези и князеви, кои можда текъ юче и створише сву свемогућу волю царичину, дубоко се поклоне предъ великимъ и поноситимъ стасомъ човека, свемогућниєгъ и одъ царице, єръ онъ се ничиой, а царица баръ єдной вольи покораваше, — вольи Потемкиновой.

Потемкинъ прође ћутећи и поносито крозъ редове двора свога, немарно кланяюћи се текъ по гдикоме ћенералу или другоме коме, кои му се види да є тога вредань, а гордо пролазећи остале, кои га молећи гледаху и сваки коракъ њговъ праћаху пуномъ надеждомъ, да ће се валяда и на ньи смиловати, па погледати ій.

Али Потемкинъ изгледаше тай данъ тако, да ніе ни мислити да ће се и на кога смиловати и запитати га каквомъ є можда нуждомъ дошао. Онъ прими подворенћ свогъ двора као сваку тешку бригу, кою има влада и мора се носити; па опетъ равнодушно отиде на врата, коя воде у кабинетъ.

„Є ли ту онай, што тргує съ адићарима? Звао самъ га нешто“ — рече официру на врати. Па кадъ му овай одговори да єсте, а онъ дода: „Нека дође овамо, а затимъ и управитель полиције!“

Па уђе опетъ у свой кабинетъ, и дозволивши своимъ собнимъ слугама да га обуку, пусти пред-а-се Артанкова, трговца оногъ, што тргує съ адићарима. Си-

*) Ђорђе Александеръ Потемкинъ, князъ, руски министеръ и фелдмаршалъ, рођенъ 1736. год. био є до смрти свое, 1791. год., одвећъ великн любимацъ царице Катарине II., и владао є средствомъ нћ скоро неограничено своимъ Русиомъ. Међу њгова славна дћла спада нарочито освоенћ вароши Херзона у Криму, а тако и Очакова 1788. год.

Учр.

рома човекъ пребледи савъ као крпа, нити крочи съ места, очекујући да му князъ први проговори. Княза међутимъ башъ у онай ма чешљаху слуге, а онъ сеђаше на столици єдной съ наслонима, сигравши се, па бацаюћи и ватаюћи златне лоптице.

„Добро што си ту, Артанковѣ," — рече Потемкинъ смешећи се. „Имамъ ти нешто наручити."

Трговацъ се до земљ поклони, и прогунђа неколико неразговетни речи, коє пакъ Потемкинъ неузме ни на умъ.

„Видио самъ јуче у твомъ дућану врло лепъ накитъ за асталъ кадъ се руча. То су оне штатуице одъ злата."

„То є туђа наручбина" — стрепећи одговори трговацъ.

„Наручбина?" рече Потемкинъ смешећи се. „Дакле я то немогу добити?"

„Ниє могуће, Ваша Светлость."

„То дакле наручуємъ ти да и за мене начинишъ такавъ исти накитъ, — чуешъ? И да є онако исто израђенъ; а особито оћу да є онако и тежакъ! — Шта ће коштати?"

„Шесетъ иляда рубаля, Ваша Светлость".

Потемкинъ дигне очи као да се мисли. „Прилична сума" вели. „Дакле начини ми два таква накита. Но мора бити крозъ 8 дана готово, и да ми се овде преда!"

„А съ плаћанћмъ?" усуди се трговацъ питати. „Кадъ ћете Ваша Светлость имати милость платити?"

„Овай часъ" одговори Потемкинъ смешећи се. „Поставлямъ те за дворскогъ таквогъ трговца наше царице, премилостиве наше госпође".

Трговацъ пакъ као да се толико необрадуе той великой милости, већъ стрепећи погледа у княза.

„Приклинћмъ Вашу Свћтлость" — рече онъ дркћућимъ гласомъ — „смилуйте се на мене, па некойте се шалити! Єръ я имамъ ситну децу, па ако испунимъ ту велику и доиста княжеску наручбину, коју Ваша Свћтлость имате милость наложити ми, то морамъ уздати се да ће ми се одма платити, ако нећу да пропаднемъ".

„Да свршишъ мою наручбину, или ћешъ свакояко пропасти" — рече Потемкинъ смешећи се, па почне опетъ играти се лоптицама. „Ако несвршишъ за 8 дана ићи ћешъ у Сибиръ да видишъ є ли болћ трговати съ адиђарима или ватати видре".

„Свршићу" — рече трговацъ узданувши. „Но кадъ ће Ваша Свћтлость имати милость платити ми?"

„Платити?" рече Потемкинъ смеюћи се. „Къ врагу! та я ти ево одма плаћамъ, — поставлямъ те за дворскогъ таквогъ трговца. Та то є далеко више, него што ти имамъ платити за наките! — Иди, иди, па помисли малко и на Сибиръ! — Иди!"

Гордо манувши рукомъ, изрече то Потемкинъ. Трговацъ пдебледи савъ као крпа. Сузе му груну изъ очию. Єдва дрћећи се на ногама, потакне се до врата и отиде.

Потемкинъ погледи за њимъ смешећи се. Лице нћгово, пре изнемогло, садъ оживи и засия се „Сто двадесетъ иляда рубаля!" прогунђа онъ, облачећи фелдмаршалску униформу.

„Болћ ми є растопити ій, па начинити новце, єръ ови су увекъ бољи него златни накити за асталъ!"

У тай ма отворе се врата и управитель полиције, Наришкинъ, уђе унутра.

(наставиће се)

Животиньица и Палинци.

(к р а й)

Човечије є тћло по свой прилици грдно светско здание за обитаванћ милиона непознати животиньица. Кадъ умре и кадъ му тћло иструли, онда се нћгово месо и нћгова крвь опетъ у нове врсте животиня преобраћа, и то у веће, примћтне црве, кои' є онъ прву материю, клицу и яя у себи носио, а на то ни слутио ниє — Кадъ се само єдна капь укареногъ сирћета на врх игле узме и предъ већаюће стакло принесе, видићемо съ удивленћмъ у овой увећаной капльи безбройне мале змије и єгулћ, као фине кончиће, спредъ и острагъ зашилћне, коє се брзо тамо амо крећу, почемъ се снажно крозъ воду увияю, часъ лагано, часъ брзо, по своіой вольи. Ко ће моћи ово неочекивано позорћ сматрати, а да се неубезекне! Єгулћ, коє у лепу (ћиришу) живе, секли су већъ и примћтили како до сто млади изъ њиногъ тћла покуляю, кои су као мала кожаста яя. Али и они одма изъ ови яя изићу и пливаю, ширећи се у простору као и њиови старіи. Неке одъ ови животиньица довольно су велике, да се и голимъ окомъ примћтити могу. Тако има єдна врста, коя се зове куглица, и величине є врло малогъ зрна сочива, али тако нћжна и мека, да се, несмотрено рукомъ уваћена, разплињи. Напротивъ на већаюћа стакла примћчава се да є ова животиньица лепе боє и као море зелена, и да на све стране плива, почемъ се као какво ћуле котрля. Пошто имъ є тћло прозрачно, виде се у нћму такође нерођени млади уєдно, као мале кугле 20—30 на брою, те іоштъ и у младима већъ далћ племе њиово, а у овоме іоштъ доцніи млади и т. д., докъ и найболя већаюћа стакла тако неослабе, да тако безконачно мала суштества непримћтнимъ учине. Ако су млади сазрели да на светъ изићу, то се стария кугла разпукне, а мали за єданъ сатъ 5 до 10 изкотрляю се наполћ, кои наставляю животъ стариега, кои се затимъ скупи и умре. Неке одъ ови животиня носе яя, а неке младе рађаю живе. Све пакъ ране се на начинъ, сасвимъ особитъ. — Али одъ чега живе ове животинћ у єдной капльи воде, коя имъ є као море? — ове животинћ, коє су кадшто милионъ пута манћ одъ зрна песка? Наше око недопире у безконачность овогъ новогъ света. Али є могуће да живе іоштъ много манћ животинћ, коє имъ за рану служе, — животинћ, коє око човечије можда нигда доспети неће да види. Оне се свуда налазе, и како у фигурама своимъ, тако и у начину кретаня врло су различне. Неке, коє су округле, появлюю се као танка кожа, коя на све стране крозъ течность гмиже; а друге, као куглице, єсу обле, и њиово се кретанћ састои у непрестаномъ и брзомъ окретаню око своє осовине, при чему често на истомъ месту остану; а неке, као репате, имаю фигуру наликъ на крушку, єръ су на

єдномъ краю зашилясте, и често се некимъ танкимъ репомъ завршую. Неке, као точакъ, имаю око себе мале жилице, подобно лику сунчаномъ са зрацима, — жилице, коима се као точакъ саме око себе окрећу, а неке, као ендерлингъ, узимаю сваки часъ другу фигуру, па часъ се скупе као кугла, а часъ се опруже као каква дугачка пантљика.

Да би читавъ светъ живи суштества у биће позвали, треба само на лишће и траву, цвеће и животињске части мало воде сунути и на сунце метнути или на умерену топлоту ставити. За часъ ће се вода разлучити на врећ или црвоточину, али то што ми зовемо црвоточина, само є предвѣстникъ новогъ живота. Милиони животиня постаю. Но одкудъ долазе, куда изчезаваю, и нашто служе? Ко ће допрети до те тайне божије? — Али є и найманѣ суштество преко нужно вселени, као годъ и найвеће. И сунце, које є млого иляда пута веће одъ землѣ, није праотцу живота ни мало важніи предметъ него што є и найманя животињица, коя илядама у єдной само капльи воде обиталиште налазе. — Куванѣмъ воде, у коіой живе, привидно се умртве, и више се у води немогу видити. Али ако се њиовъ мокри гробъ само неколико дана метне на воздухъ и сунчану топлоту, појаве се опетъ нове животињице, па било мртве, или су опетъ оживиле, или су имъ се яя о ништа разбити могла; єръ се дознало, да оне после смрти на неколико година опетъ оживе. Ако вода, у коіой се појаве, усане, то се животињице осуше, изгубе сву животну силу и ни мало се непознаю. Види се њиова осушена кожа као светлећи се пра, безъ мицаня. Али ако се после дужегъ времена успе опетъ скорашня вода, то за неколико тренутака одъ исте опетъ оживе и брзо пливаю. — Гди ћемо наћи границе животу?

Ђ. М. Павловићъ.

Мрвице.

(Добаръ рачуница.) Єдноме пияници била є меана єдна одвећъ съ неруке, а опетъ є волио ићи у ню, него у ближе меане. Кадъ га запитаю зашто то чини, а онъ одговори: „Зато, што є тамо свака ока за 1 грошъ євтиния, па што више пиємъ, то све већу асну имамъ, єръ на сваку оку добивамъ по 1 грошъ найчистіе вайде.“

(Сяйна свойства.) Єданъ стихотворацъ спева песму єдну за имениданъ некоме богаташу, и похвали га да има одвећъ „млого сяйни свойства.“ Богаташъ му изброи неколико дуката, и рече: „Ево и теби неколико сяйни свойства, кадъ велишъ да ій млого имамъ.“

(Побѣда надъ собомъ самимъ.) Єдна древна пияница зарече се да неће више пити, ни у меану ићи. А да то и докаже, зарече се да ће више пута поредъ меане проћи, а неће у ню свратити. И тако проће поредъ меане єданпутъ; а затимъ се врати и проће и други путъ; пакъ кадъ и трећи путъ срећно проће, рече самъ себи: „Но, кадъ си се ти тако побѣдио и толико се уздржао, заслужио си да пиешъ, и съ тимъ отиде у меану.

По гласу „Званични новина“ Подполковникъ пѣхоте Илия Марковићъ поставлѣнъ є за Подполковника Артилѣріе.

Стецишта су отворена:

При Суду Чачанскомъ надъ масомъ презадуженогъ Радоице Поповића до 24. Априла.

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. поч. Саве Голубовића изъ Г. Зулича до 20. Априла.

При Суду Ужичкомъ надъ мас. поч. Спасоя Милошевића изъ Д. Добринѣ до 25. Априла.

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. почив. Милоя Райковића до 18. Априла.

Огласи.

ПРОДАЯ ВИНА

Долеподписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирћета по умереной цени на продаю. Ко жели узети нека изволи явити ми се. (1—3)

Іованъ Павловићъ.
у кући г. Косте Антуле
на малой пияци.

(1—3) Подписани има врло лепа бела брашна, аусцугъ звана, а тако исто и врло лепа пасуља съ умереномъ ценомъ на продаю.

У Београду 21. Марта 1857.

Іованъ Жарковацъ
спроћу куће г. Ресавца
кодъ два златна лафа.

(1—3) При туторима масе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има єдна сума масяни новаца за издаванѣ подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се I Кумануди правител. банкеру прияви.

ПАВЛЕ БАШКАЛФИЋЪ.

у кући своіой на пияци издає савъ горньи спратъ, заєдно са особитимъ мутвакомъ, трапезариомъ, шпайзомъ, шталомъ за 4 коня и врли пространомъ отлуканомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за дрва и особитимъ подрумомъ одъ идућегъ Ђурђева дна подъ кирию. (3—1)

(1—3) Даємо на знанѣ, да є до сада у служби Високогъ Правителства бивши, братъ нашъ **МИЯИЛО** съ нама одъ данасъ у заєдничку трговину ушао.

У Беогр. 18. Марта 1857.

БРАЋА БАРЛОВЦИ.

Продая куће.

Подписана продаємъ мою собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа иста наоди се у сокаку г. Доктора, Линденмаєра, сниже шанца одъ варошь-капије идући на Теразије; у истой кући има 4 собе съ 1 куйномъ; а такође и у башти има єдна кућа са єдномъ собомъ и куйномъ. Башта є засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући приявити изволи.

У Беогр. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 36.**

О Црној Гори.

Париске новине поправляю гласъ онай да ће князъ Данило скоримъ ићи у Лондонъ и Петробургъ. Онъ ће іошъ остати у Паризу, єрбо му є француско правительство обећало склонити порту да опуномоћи и нужнимъ наставленяма снабдѣ пуномоћника свога у Паризу, те да се поведе формална конференция о црногорскоме питаню.

Међутимъ случай онай са Лукомъ Радонићемъ надмаша за сада важность и самогъ формалногъ тогъ уређиваня одношая међу портомъ и Црномъ Горомъ. Аустриске новине одвећъ се заузимаю за Луку, и труде се поступакъ наместне владе у Црној Гори жигосати као такавъ, да вређа аустриско правительство, и побуђуе га енергично противъ тога поступити.

Као тако расположенимъ, ніе аустрискимъ новинама ни чудити се што данасъ измишляю и то, да вишина народа црногорскогъ захтева да се уклоне вицепрезидентъ сената Мирко и архимандритъ цетињски, и да се сазове неки видъ дивана ad hoc (хромада), кои ће се предъ комисарима велики сила посаветовати. Та партая, коіой су коловође старешине одъ први племена црногорски, наумна є, веле, горнѣ захтеванѣ изявити меморандумомъ, и протестирати и противъ раніи и противъ доцніи нови наредба князя Данила и брата му Мирка. (Фолксфрайндъ.)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Депеша єдна изъ Париза одъ 20. ов. мес. явля бечкой „Преси“ да се, што се тиче *Влашке и Молдавиє*, лордъ Палмерстонъ сложио у мишленю са француским кабинетомъ.

„Журн. д. К.“, доносећи познати *турски законъ о печатньи*, примѣчава да има врло млого недостатака, єръ говори само о онима, кои имаю типографиє, а ништа непредписуе о трговини књижарской, особито што се Европеяца тиче. — По вѣстима одъ 20. ов. мес. отишао є адмиралъ Лионъ 13. ов. мес. одъ Цариграда, а пре одласка давао є часть єдну за честь персискомъ посланику. — Риза-бегъ, кои є пре био портинъ посланикъ у Атини, иде садъ у Петробургъ за редовногъ посланика.

Аустрискоме паробродарскомъ друштву за Дунавъ, као што явля пештански „Льодъ“, правителство ће због престанка повластице нѣгове ємствовати до 1880. год. чистога прихода годишнѣгъ 1,920.000. фор. ср.

Полузваничви „Патри“ потврђуе што смо укратко већъ явили да се у *бордоскоме пристаништу* гради „знатанъ брой“ убойни лађа за рачунь рускога правительства.

Сардиния моли француско правительство да іой дозволи копирати планъ о утврђеню Алесандриє, кои є начинио іошъ Бонапарта, и садъ се налази у француской воєной архиви. („Преса“)

Француске и енглеске новине напоминю новъ *расписъ графа Буола* на стране кабинете, гди се, веле, іошъ оштрия тужба диже противъ Сардиниє, него што є и позната последня депеша.

Ради *навибуршке ствира* држана є 19. ов. м. шеста седница конференциє у Паризу. Има іошъ незгода да се уклоне. Найвећа є оно, што краљ прайски захтева неке новце (бр. 33).

Шпаньолска єдна фрегата одъ експедициє, коя є одаслана противъ *Мексиканске*, већъ є као што явля „Преса“, пуцала на Веракруцъ. Повода томе дао є самъ Веракруцъ, што є први опалио на шайке, коє су ишле съ томъ фрегатомъ.

Найпосле обширніе вѣсти изъ Источне Индиє допиру текъ до 21., а изъ Хине до 3. пр. мес. По првима овако стои съ познатомъ биткомъ међу *Персиянцима и Енглезима* кодъ Бушира: „Енглески ђенералъ Утрамъ дошао є био 15. Ян. у Буширъ, а 22. ист. мес. отиде са 4620 мом. европски и индиски пешака и коняника и 18 топова противъ Борашуна, єдно 46 енглески миля далеко одъ приморя, а 12 миля одъ планине, гди се шираски принцъ Шуџа-улъ-Мулкъ са 6000. мом. обкопао био. Персиянци, кадъ угледаю Енглезе да иду ближе, оставе своју позицию и побегну у планину, а оставе Енглезима све што су имали у стану, заєдно съ цебаномъ и раномъ. Енглези затимъ сруше Борашунъ, а 26. поменутогъ месеца врате се у Буширъ. Сутраданъ пакъ, и то ноћу, Персиянци наново се приберу, па нападну на Енглезе, кои се у први ма збуне єдно због изненадногъ напада-

ня, а друго и због тога, што ђенералъ Утрамъ одма у почетку битке падне съ коня и рани се тако, да принуђенъ буде предати команду ђенералу Стеклеру. На срећу енглеску брзо престану Персијанци пуцати. Енглези, кадъ ји сутраданъ у зору виде намештене на левомъ крилу са 6—7000 мом. и 5 топова, потераю ји коњаницима и топовима тако жестоко, да за єданъ сатъ сасвимъ изгубе начинъ борити се. 700 мртви Персијанаца покрију бојно поље, и изгубе 2 топа и 100 заробљеника заєдно съ џебаномъ. Енглези пакъ изгубе 10 мртви, а међу њима 1 официра, и 62 рањена, а међу њима 3 официра. Побѣдителји остану прекоданъ подъ ведримъ небомъ на бојноме полю, а кадъ се смркне, пођу натрагъ у Буширъ, и стигну тамо неки 28., а неки 29. реченогъ месеца.“ — Тако по вѣстима пре заключења мира. Што се овога пакъ тиче, „Руски Инвалидъ“ вели да є у материялноме погледу заключенъ користно за Енглеску, а у моралноме одвећъ штетно, єръ међу осталимъ зна се, вели, да є Енглеска најпре напала војскомъ на Персију, па онда објавила јој рать, те тако є неприправну принудила пристати на условија, која ни на каквоме праву нису основана.

О сукобу пакъ међу *Хинезима и Шпањолцима* већъ смо явили како међутимъ, докле сукобъ съ Енглезима иде краю, Шпањолци спремаю експедицију противъ Хине, да освете конзула свога, кога су Хинези убили у Кантону. „Дияро“ вели да ниє тај конзулъ, него вице-конзулъ у Хонконгу убиенъ, и зато, вели, Шпањолска „нема право што ће због єдногъ вице-конзула послати манилску војску у Хину, и здружити се противъ нѣ съ Енглескомъ.“

Везувъ.

(По Хајлбронеру.)

Ко ниє никадъ видио ватромету гору, томе природа још ниє показала свою највећу силу. Одъ свију чуда на земљи зацело є највеће оно, кадъ гора избацуе ватру. Напољска, ако э икадъ била у непрестаномъ врену, данасъ є. Везувъ избацуе како кои данъ све више ватре, а ову ноћь највише. Људи се побоє за места украј нѣга, и потраже начина да ји избаве. Но и небројено њи радозналаца у читавимъ колонама одъ кола' потутњи у Портиче, Торе-уел- Анунцијату, Розину и Помпеј, а млоги отиду и на саму гору, да є докле се може гледаю у свој нѣговој страховитој лепоти. Међу овима нађемъ се и ја. — Ваља ми најпре описати како изнутра изгледа гора. Отуда ће се моћи докучити да садъ већъ ниє онако тешко сићи у нѣнъ кратеръ као пре што є било, и да се то могло и у време последнѣгъ избациваня ватре. При єдномъ одъ највећи избациваня, какви є само икадъ било, савъ највиши връ, куда є пре излазила ватра, срушио се у кратеръ, кои є млого пре издубљенъ био, те тако се овај одвећъ разширио. Връ онај, како є цео пао у стари кратеръ, тако є цео и остао у трбуву одъ горе, кои є садъ отворенъ; стои дакле и данъ данашњи на рупи, крозъ коју и излази ватра. На ту рупу сукляли су и овомъ приликомъ стубови одъ ватре, и текла є лава у околну долину одъ великогъ кратера. Връ се зове Мали Везувъ, и високъ є као полакъ стѣна, коє стоє око кратера као дувари. Съ тій дувари види се савъ казанъ, кои є гдишто и више стотина стопа дубокъ. Одозго се може савъ кратеръ обићи; но има места, гди се мора ићи и четвороношке, те зато се врло тешко обилази. Вешти пешаци могу га обићи крозъ по' сата. — Колико є и онако страшно гледати, толико се још страшнија чини та провалија, кадъ се човекъ одъ нѣ обазре на страну, и види прекрасанъ изгледъ средземногъ мора красногъ залива съ принадлежећимъ му островима. Понајчудније є што на Маломе Везуву има траве, премда ова сасвимъ особито изгледа због опасне околине, у коіој се налази. Тако и лава и сумпоръ сасвимъ су особите боє, тако, да се може скоро рећи, да є лава сива, но прелива се у најчудније друге, скоро још невиђене боє, а сумпоръ, кои є иначе беличасто жутъ, кадкадъ є сваке друге боє, а само не жуте. То мењањебоја' мора бити отуда, што се често различно меня и сама температура. — Кадъ самъ први путъ силазио доле, био є кровъ одъ кратера тако врео, да се морало єднако скакати съ єдногъ комада лаве на други, и то преко попространн пукотина, крозъ кои є сукљала ватра; а зими су, као што су ми приповедали, те поља сасвимъ голе биле, и лако се могло по њима ићи. Тешко є описати како є у кратеру, а скоро немогуће казати на колико се небројени помешани боја преливаю основне боє нѣгове. — Текъ што самъ дошао био, већъ су били стубови одъ дима куљали свуда унаоколо изъ врели дувари и изъ Малогъ Везува, а изъ накострешени поља одъ лаве лизао є пламенъ. Поље те, коима є покривенъ кратеръ као каквимъ паркетомъ, врло су неправилно єдна преко друге стаяле у грдномъ комаћу. Више се пута, те још и кадъ є гора сасвимъ мирна, догађа да се комаће одъ стена стропоштава доле; и кадъ човекъ силази у кратеръ или излази наполѣ, круни се комаће одъ лаве подъ ногама, и стропошта се у провалију, те тако могу страдати они, кои напредъ иду, заєдно съ онима, кои за њима иду. Узалудъ є у томе подземномъ свету тражити равницу; па коє зато, а коє и што се сваки часъ наилази на нукотине, тешко є ићи.

Ја самъ имао младогъ єдногъ и одважногъ човека, кои ме є водио, и више самъ сати гледао како є гора избацивала ватру. У кратеру тако є страшно тутњило, да смо више пута морали запушити уши, да неби оглувили. Ветаръ є єднако дувао одъ югоистока, тако, да є димъ и каменѣ, коє є далеко у висину избацано, летило на єдну исту страну, те зато є сва та страна била покривена усијанимъ пепеломъ, и изгледала є као други Везувъ. Ја се договоримъ съ вођомъ моимъ, да идемо у вече у друштво, састоће се одъ млоги странаца, за коє самъ чуо био да су још неки данъ отишли да изблизу гледаю то позорѣ. Па пошто се мало приватимо, здружимо се съ више њи познати ми страни путника, кои су дошли били такође да гледаю. Никадъ се људи нездружую тако лако, као кадъ свима прети єднака опасность; и зато ниє никакво чудо, што се и къ нама придружи енглеска породица єдна, коя насъ сретне башъ кадъ смо на путу били у кратеръ. У друштву нашемъ било є четири женске и тринаестъ мушки, различите народности. Но нико ниє знао шта самъ ја смислио чинити.

Докле смо ишли на коњма крозъ покривене шуљњине одъ лаве, изъ кои се ниє могло видити наполѣ,

били смо сви весели, премда є по неки можда и дрктао у срцу одъ стра, єрбо се земля подъ нама све већма и већма тресла. Кадъ дођемо на равницу украй саме купе одъ кратера, гди валя сяшити и пешице пужати се на камениту висину; и кадъ близу предъ нама угледамо брдо, коє є било у самомъ жару, и гди би и насъ и најманьи потисакъ воздуха могао саранити међу стѣне и у пепео, — онда они, кои су донде највеселіи и најразговорніи били, уєданпутъ умукну, и неки стану световати да се вратимо. Я имъ одма кажемъ да самъ тврдо науманъ невраћати се; а пошто є свуда т тньило тако яко, да се ниє могло чути што кои говори, то се упутимъ напредъ, да се успужамъ на купу. Зачудимъ се кадъ видимъ женске гди прве пођоше за мномъ, а особито се зачудимъ младой єдной и лепой Енглезкиньи, коя ми се іошъ путемъ чинила врло одважна, и вшла є безъ воће и безъ ичиє помоћи. — После єданъ сатъ мучнога хода попнемо се на висину, башъ кадъ є сунце седало Само неколико старіи люди изостану. — Све є изгледало као што човекъ неможе себи иначе представити, и у кратеру, коме смо тако близу били, беснио є елементъ тако жестоко, да насъ све подиће велика страва. Кадъ сунце заће, угледамо позорѣ, съ каквимъ се више никоє неможе успоредити. Што намъ се за сунца чинило само димъ, то садъ све буде ватра. Грданъ стубъ одъ пламена бацао є мислишъ до неба усияно каменѣ, а одъ усияногъ пепела и лаве, коя є куляла на све рупе, изгледало є и небо и земля као да є у ватри. Позорѣ то буде іошъ страшніе, кадъ се іошъ већма смркне и груне страовита тутнява изъ утробе тресуће се горе. Храбри воћа мой викне ми да є радъ испунити обећанѣ, те сви поитамо за њимъ, єрбо є онда поволянъ ветаръ дувао. Казавши осталима шта самъ науманъ, хтедо растати се съ њима, кадъ али млада она Енглескиня повика: „Идемъ и я!“ (свршиће се)

Самоубици.

(изъ Русоа)

Ти оћешъ себи да прекратишъ животъ, но я би желио знати да ли си ти почео живити. Шта! да ли си овде на земльи поставлѣнъ да ништа неучинишъ? Заръ теби Богъ са твоимъ животомъ ниє ништа наложио, коју ти овде на земльи испунити морашъ? Ако си твой посао свршно пре вечери, ти одпочини онай остатакъ дана то баръ учинити можешъ; али стани да видишъ твой посао. Какавъ одговоръ спреманъ имашъ ти за судию свевишнѣгъ кадъ ти потражи рачунъ одъ твогъ времена? Несрећниче! нађи ми онога праведника кои се хвали да є доста живио: па да те одъ њега научимъ како треба човеку животъ свой проводити да би имао право оставити га.

Ти у роду човечиємъ само зла броишъ, па велишъ: „Животъ є єдна беда“. Али слепче, отвори очи и потражи у закону ствари, да видишъ можешъ ли наћи икакво добро, коє ма съ каквимъ зломъ помешано ниє? Може ли се дакле због тога казати да у свету никаквогъ добра нема, и можешъ ли ти помешати оно, што є зло по самой природи, са онимъ, што не бива зло, већъ само по случаю? Трећи животъ човечіи ниє ништа, и зато не сматрай ти у њему, већъ само тѣло трошно, кога ће се онъ на скоро опростити; али морални животъ, кои мора дѣйствовати на ово човечіе суштество, састои се у упражняваню кѣгове волѣ. Животъ є зло за злобногъ човека и злотвора, кои успѣва у своме предузећу; али є онъ највеће добро за поштеногъ човека, па макаръ овай и последньи сиромашакъ био; само одношенѣ живота съ предметима чине га добримъ или злимъ.

Теби є досадно живити, па кажешъ: „животъ є зло“ Небой се, пре или после утѣшићешъ се, па ћешъ онда казати: „ахъ животъ є мећеръ био велико добро“. И заиста ти ћешъ онда казати цѣлу истину безъ икаквогъ размишљаваня; єрбо се ништа тако као ти променити неће. Променюй се дакле іоштъ одъ данасъ; и будући да є зло у ружномъ разположеню твоє душе, то поправляй што пре твоє неуредне страсти, и не запалюй кућу свою, жалећи мало труда поднети око оправляня нѣногъ.

Чуй! шта су десетъ, двадесетъ и тридесетъ година за безсмртно створенѣ? Мука и радость пролазе као сенка: животъ проће у тренутку; и онъ ниє ништа самъ по себи, него нѣгова важность зависи одъ нѣговога употребленя. Само добро, коє човекъ учини, остає вечито, и текъ по величини овога добра животъ добия свою важность. Не кажи нигда да є животъ за тебе з л о, будући да одъ тебе зависи да ти є онъ највеће д о б р о; па башъ ако си и зло живио, немой мислити да ти є дозволѣно умрети своєвольно, єрбо би то онда значило да ти є дозволѣно роптати противу твога творца и таити твоє опредѣленѣ.

Самоубиство є потайна и срамна смрть; оно є краћа, учинѣна целомъ роду човечиємъ, кога нетреба пре оставити, него што му вратишъ оно што є онъ теби учинио. „Е! али я то не држемъ ни за што, я самъ свету неполезанъ“. — Филозофе обични! знашъ ли ти, да теби овде на земльи ниє дозволѣно ни єданъ коракъ корачити, а да никакву дужность неиспунишъ, и да є сваки човекъ полезанъ роду людскоме само зато, што живи? Несмислениче! ако ти ма и најманя искра добродѣтельногъ чуства остає у души и срцу твоме, дођи къ мени да те научимъ почитовати и уважавати твой животъ. Кадъ годъ помислишъ изъ нѣга изаћи, реци у себи: „чекай баръ да учинимъ іоштъ єдно добро дѣло, пре неге умремъ“, па онда пођи тражити каквогъ бѣдногъ и помози му, каквогъ несрећногъ и утѣши га, каквогъ нападнутогъ и одбрани га. Ако те оваково поступанѣ уздржи данасъ, уздржаће те и сутра, прекосутра и целогъ твогъ живота. Ако те оно неуздржи, а ти умри несрећниче, и болѣ да се ниси ни родио кадъ си тако пакостанъ и малодушанъ.

У Цариграду.

М. Павловићъ.

Анекдоте.

Фридрихъ II., путујући єдномъ по Шлезіи, морао се због оправке кола у єдномъ селу задржати. Школа є била близу, у коју краль оде, гди застане учителя, некогъ старогъ човека, кадъ є деци разяснявао четврту заповѣсть. Наравно да се учитель при улазку монарха врло збунио, међутимъ єдина простота, коіомъ є кралъ свакомъ поверенѣ улити знао, и овде се заиста показа-

ла. Стараџъ се охрабри, и кадъ му Фридрихъ наложи да се незабуне но да далѣ продужи рекне: „Дакле, пазите.“ — „Четврта заповѣдь неодноси се само на дужности, кое деца прама њиови родителя извршивати имаю, него и на све дужности према свакомъ предпоставлѣномъ. Кадъ ви децо порастите, и као войници обучени будете, онда се морате вашемъ краљу, и свима онима кои су старіи одъ васъ тако исто покоравати се и тако ім исто волити и уважавати као и ваше родителѣ. Морате за вашегъ краља и за ваше отечество животъ жертвовати, и никадъ недопустити, да какавъ страни краљ или народъ вашимъ отечествомъ влада. И онда ће се видите децо испунити оно обећанѣ: „Да благо ти будеть на земльи.“ Тада нећете бити нити клетвопреступници нити пакъ скитнице, него ћете остати у вашемъ отечеству, кое сте вашомъ крвлю одбранили, чествовани и као честити мужеви почитовани. Онда ћете у отечеству умрети, у отечеству вашемъ почивати, почивати мирно у оной земльи, коју сте ви тако храбро заштићавали“.

Чистосрдачность, коіомъ є овай стари мужъ ово изговорио, и побуђено у деци вниманѣ усхитило є монарха скоро до суза; онъ пружи врстномъ учителю руку, и пооштри га у дужности да своє предаванѣ непрестано тако продужує. Често є Фридрихъ овогъ честитогъ мужа у своіой свити споминяо.

— Приповеда се о славномъ В. Троцендорфу ректору у Голдбергу, чия се школа своимъ педагогичнимъ именомъ врло умножила, да є често свимъ ученицима овако говорио: „Помозъ Богъ, ви благородници, грађани сенатори, ви рукодѣлци, трговци, ситничари, пандури, целати и скитнице“. Кадшто є и ово додавао: „Єръ све ово можете бити само како се владате“.

— Славни лекаръ Редклифъ, како своіомъ вештиномъ тако и тврдоћомъ познатъ, лечио є єдаипутъ єдногъ своґъ пријателя одъ опасне неке болести и изяснио є се несвойственимъ му великодушиємъ да за свой трудъ неће ни паре тражити. Болестникъ се на скоро преднгне и Редклифъ се као лекаръ опрости. „Господине! говораше оздравивши „у овой самъ кеси вашу дневну награду (коя у Енглезкой за сваку посѣту кодъ славни лекара єдну гвинеу износи, скоро 5. талира) оставляо, и я се одъ ваше доброте надамъ, да ме као благодарногъ нећете посрамити.“ Докторъ Редклифъ погледи на кесу, добро є расмотри, за часъ израчува дане болести, пружи свою руку и одговори: „више немогу издржати. — Сваку би гвинеу поособъ читаву годину одбияо, али све скупа ніе могуће.“

Ђ. М. П.

Стецишта су отворена:

При Суду Београдскомъ надъ мас. поч. Луке Павловића изъ Сараєва до 24. Априла

При Суду Ваљевскомъ надъ мас. почив. Луке и Петра Мирковића изъ Тврдосваца до 15. Априла.

Продаваће се:

Монастиръ Раковица даваће подъ закупъ попашу и жиръ у своимъ забрану 28. 29. и 30. Марта. Лицитация ће бити при Начальничеству овдашнѣмъ.

Начални. Окр. Ваљевск. продаваће плацъ съ кућомъ поч. Симе Стояновића изъ Уба 29. 30. и 31. Марта.

☞ Умоляваю се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са п р в и м ъ делижанцомъ пошалю предплату баремъ за ова прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину давати.

О г л а с и.

(1—3) Подписани донео є данасъ врло добра црна крайнскогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ ключкогъ вина, и мањ одъ єдногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се яви у Бачванина кафани; кое ћу по умѣреной цени дати.

Атанасій П. Миовићъ

(2—3) Даємо на знанѣ, да є до сада у служби Високогъ Правителства бивши, братъ нашъ **МИЯИЛО** съ нама одъ данасъ у заєдничку трговину ушао.

У Беогр. 18. Марта 1857.

БРАЋА БАРЛОВЦИ.

☞ **Продая кућє.**

Подписана продаємъ мою собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа иста наоди се у сокаку г. Доктора, Линденмаера, снише шанца одъ варошь-капиє идући на Теразие; у истой кући има 4 собе съ 1 куйномъ; а такође и у башти има єдна кућа са єдномъ собомъ и куйномъ. Башта є засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући приявити изволи.

У Беогр. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

(1—3) Подписани препоручує почитаємомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове **ХАЉИНЕ**, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найєвтинию цену. Наручбине такође примаюсе. Стовариште є у кући г. **Шоповића** у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

(2—3) Пре туторима масе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има єдна сума масяни новаца за издаваће подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се I. Кумануди правител. банкеру прияви.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 37.

О Црной Гори.

Знамо да ће се због Црне Горе држати формална конференция (бр. 35.). Томе су поводъ ранїи, па садъ пооштрени покушаи княза Данила. У седници парискогъ конгреса одъ 12. Марта изясни се турски пуномоћникъ како порта и данъ данашньи сматра Црну Гору за саставну часть отоманскогъ царства. Други пуномоћници нитъ реку да єсте нитъ да ниє тако. Князъ Данило небуде тимъ задоволянъ, већъ на неколико неделя после заключеногъ мира оправи европскимъ великимъ силама меморандумъ, у коме међу осталимъ представи како є нуждно додати Црной Гори какво пристаниште, єрбо она неможе безъ трговине напредовати, нити изнутра развити се, нити сходно устроити се, нити и достойно относити се къ суседнимъ државама. Далѣ представи како є право да се и єданъ део турске землѣ дода Црной Гори тимъ пре, што се и одъ руске бесарабске землѣ додає єданъ део Турской, а Русия є манѣ опасна Турской, него ова Црной Гори. Напосле захтева се у меморандуму да се Црна Гора, колико є годъ у ствари већъ за себе, опетъ и дипломатски призна за независну, и да іой се размакну границе према Ерцеговини и Арнаутской, и да іой се границе точно назначе и према турской, као што су назначене према аустриской земльи, и на последку да се Црной Гори дода и пристанишка варошь Баръ. Тако гласи меморандумъ. Како є пакъ онъ примљенъ кодъ остали сила, изванъ Француске, іошъ се незна. Но што се Француске тиче, све вѣсти слажу се у томе, да се она яко заузима за ту ствар црногорску, и да одъ нѣ и произлази то, да се држи конференция, коя ће формално решити ствар.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Ствар *влашка и молдавска* — пише „Преса“ — стои већъ на той точки, да обрати на себе скоро исключителанъ позоръ. Већъ су се и последня одѣленя аустриске войске повукла; чланови комисиє, одређене парискимъ конгресомъ да преустрои княжества, већъ су у Букурешту; а и избори привремени дивана већъ су султанскимъ ферманомъ расказани. Порта се бои садъ већма него икадъ пре, да Русия и Француска, на чиой є страни садъ и Енглеска, непродру съ тимъ, да се княжества саєдине подъ єдну владу.

Руско правительство уговорило є, као што явля „Преса“, съ Американцемъ єднимъ, да извади изъ севастопольскогъ пристаништа колико годъ више може лађа, што су подавлѣне за време последнѣгъ рата. Има ій 107. Американацъ тай нада се извадити најманѣ 40 лађа, а остале ће разлупати барутомъ, кои ће му дати руско правительство. Ту операцию свршиће онъ некаквимъ новимъ справама, коє є самъ измислио. Сасвимъ пакъ нада се бити готовъ крозъ 2 године, єръ єдно є вода у пристаништу увекъ тия, а друго є и плитка, и гди є найдубља, има текъ 60 стопа. Колико лађа извуче читаве, добиће за награду по полакъ вредности одъ сваке.

Изъ Лондона пишу 19. ов. м. да се лордъ Палмерстонъ на части єдной, коя є у Тивертону давана нѣму за честь кадъ є наново изабранъ, изяснио у беседи єдной међу осталимъ овако: „Има ій, кои мисле да различите партає у Енглеской тако зло живе єдна съ другомъ, да вуку свака на свою страну и онда, кадъ Енглеска има ратъ съ другомъ коіомъ државомъ. Ниє тако. За примеръ наводимъ само последньи ратъ съ Русиомъ. Све партає радиле су заєдно, да се съ томъ државомъ заключи достоянъ миръ. . . . Као министеръ споляшньи дѣла имао самъ, срећомъ или и несрећомъ, посла са млогимъ тешкимъ питањима. Називали су ме неки европскимъ жарачемъ, а неки и несрећомъ европскомъ. Пребацивало ми се да свуда дижемъ буне и нарушавамъ Европи миръ. Я пакъ, заєдно съ правительствомъ, кога самъ био органъ, нисамъ ништа друго радио, него самъ народе, кои су желили поправити своє установе, колико се пристойниє могло подстрекавао да заведу парламентарно правительство, као што є у Енглеской, гди се због тога и уживаю толики благослови. И Белгия є отуда постала независна и срећна држава. У Шпањолской пакъ нису могла та начела продрети да се изврше, али се тамо ипакъ има неки парламентъ; а гди слободе има у форми, тамо ће є раниє или доцниє бити и у ствари. Тако и Португалска има данасъ већъ у већой мери практичне користи одъ парламентарногъ устроєня. Све то пакъ помогла є Енглеска урадити и безъ рата, а зато опетъ говоре неки о некаквоме жарачу и несрећи европ-

ской . . . Садашня распра са Хиномъ тиче се млого важнијегъ начела, него што млоги мисле. Ратъ є за сада іошъ само местанъ, па цару хинескоме стои на вольи збацити свога дотичногъ наместника, премда ће онъ то тешко учинити пре него што нашъ изванредни посланикъ стигне у Хину. Царъ хинески међутимъ стои и одъ буне у собственой земльи одвећъ опасно тако, да ние лако напредъ погодити на што ће се онъ решити. Но опетъ се надамъ да ће нашъ изванредни посланикъ, — подпомогнутъ знатномъ войскомъ и флотомъ, коя ће бити іошъ єданпутъ онолика, колику смо били оправили кадъ смо први путъ имали ратъ съ Хинезима, — постићи желѣне цѣли. . . . Страни народи сматраће нашу политику за достойну, єръ достойна є свака политика, коя чува права своє државе и зна кадъ ће умешати се. Министери дакле, кои се држе такве политике, не само нису налетльиви на ратъ, него су іошъ чувари мира. Више пута намъ є пребацивано зашто се неугледамо на Американце, а овамо видимо садъ да се Американци іошъ на насъ угледаю, одупревши се Хинезима флотомъ своіомъ одма, чимъ су ови опалили на американску убойну лађу єдну. Флота є та одма бомбардирала безъ престанка, те тако за 24 сата принудила Хинезе да даду Американцима удовлетворења. Наши чиновници напротивъ радили су текъ коракъ по коракъ, и увекъ су оставляли Хинезима времена да се сами одъ себе на болѣ окрену, па ипакъ ништа.“

Вѣсти изъ Америке одъ 7. ов. м. являю да су саединѣне сѣверно-американске државе заключиле съ Мексиканскомъ уговоръ, по коме за неку сум новаца добиваю две државе, Сонору и Цинналоу, кое владаю калифорнискимъ заливомъ. Тимъ ће се дакле земля саединѣни држава знатно размаћи, и допираће до рачијегъ обртногъ круга.

Везувъ.

(наставакъ)

Кадшто су женске, особито при путованю, одважние него и люди, и небеже ни одъ очевидне опасности. Такавъ примерь наћи ће читатель и у овоме случаю, о коме приповедамъ. Младу ону Енглескињу, девойку, ние нико могао одвратити да неиде самномъ у кратеръ, па зато отацъ нѣнъ покуша ако може мене наговорити да неидемъ, како да онда и она мора остати. Но кадъ я ипакъ пођемъ далѣ съ моимъ вођомъ, а отацъ и родбина нѣна почну є опетъ световати да остане. Сестре нѣне стану плакати и клечећи молити є; те іошъ и я се вратимъ и замолимъ є да одустане одъ намере. А да є на то пре склонимъ, представимъ іой како є садъ млого страшние у кратеру него пре што є било. Ништа непомогне. Она одговори да є све и сама промислила, па є опетъ тврдо наумна ићи. Я онда кажемъ да самъ се предомислио, па нећу ни самъ ићи; но и то узалудъ Она ми пребаци да самъ човекъ, кои само говоримъ о опасностима, а немамъ срца и изложити имъ се. „Идемъ сама“ — дода она. Найпосле, кадъ видимъ да є узалудъ савъ говоръ, утѣшимъ отца и родбину нѣну, да ћу баръ пазити на ню и чувати є. Наступи трогателно позорѣ. Она лежаше у наручяма отчинимъ и сестара іой, и осећаше и сама да іи врећа што іи оставля, али ипакъ остане при намери, и пође самномъ за вођомъ.

Хука и тутнява изъ кратера бияше све већа. Ми зато опетъ наставимо путъ. Кадъ пакъ дођемо на стрмените низбрдице, гди валя обићи кратеръ, да се дође на єдно єдино место, одакле се лакше може сићи у кратеръ, (а то є одъ оне стране, одъ кое леже затрпани Помпеи,) а я опетъ и последньи путъ покушамъ одвратити девойку одъ намере; али опетъ узалудъ. Вођа пође напредъ, а я се уватимъ за нѣговъ штапъ, а Енглескиня мени за альину. Тако дођемо на место оно башъ према оставшемъ друштву нашемъ. Ту седнемо да се мало одморимо. Вођа насъ єднако опоминяше да идемо далѣ, и као да већъ изгуби и волю, ићи съ нама. Я кажемъ девойци како є вођа у бризи што се ветаръ сваки часъ меня, па можемо страдати ако се противъ насъ окрене. Она опетъ непопусти, а толикимъ постоянствомъ напоследку побѣди и мене, те престанемъ више опоминяти є, па почнемъ шаломъ храбрити є да се небои ништа. Да є то била друга коя, зацело неби гледала на шалу, него би се препала одъ опасности, каква є нама предстояла. Но она не; она се башъ ни мало непромени ни у лицу. — Я є іошъ напредъ спремимъ за сваки случай, єрбо се у кратеру ништа нечуе, ма како човекъ човеку да виче и на уво. Колико самъ пре имао стра, садъ га оставимъ, єръ дође време да се мора ићи далѣ. Яко се обрадуємъ што ћу видити позорѣ, ради кога идемъ, а ни далеко непослутимъ несрећу, коя ће се доћние догодити.

Насъ двоица, я и вођа, узмемо девойку у среду, па увативши є єданъ за єдну, а други за другу руку, сиђемо доле. Изъ вреле а мрке землѣ одъ лаве покуля подъ нама усиянъ пепео, а ноге наше дубоко упадну, и уза сваки коракъ одклизамо на десетъ до двадесетъ кораци доле. На тай начинъ за тили часакъ сиђемо на дно одъ кратера. Но овде наиђемо на сасвимъ другчие појаве, кои изискую да човекъ нипошто неклоне духомъ, и да буде врло смотренъ и окретанъ, ако ће зло да непроће. Прва т. є. незгода, на кою наиђемо, била є широка єдна пукотина, преко коє намъ є валяло прескочити іошъ у трчаню на ниже, єръ немашъ за што уватити се и зауставити; и да є пукотина била іошъ шира, сви троє би се у ню стропоштали. Чудна другарица наша покаже ту први путъ да є одвећъ одважна; а доцние се іошъ већма осмели тако, да сама потражи опасность. Тутнява и хука била є тако велика, да мислишъ распашће се сва гора. Шта є битка, гди найжешће груваю найвећи топови, — шта ли и найвећа грмлявина спрамъ оне страоте! Човекъ ние у стаю описати како є у той пакленой бездни. Ватра надъ нама, ватра подъ нама, а ватра и свудъ око насъ! За чудо морасмо пазити да непаднемо у ватру. Одоздо буде іошъ већа врелина него ни одозго, и мали пламичци као оно блудећи огань падну гдишто на насъ. При томе изненада букне гдишто подъ нама широкъ пламенъ, те тако одвећъ тешко идосмо далѣ.

Непробавимо у кратеру можда ни по сата, а прва лава рекомъ потече управо къ нама. Ми скренемо на страну. Црвена као крвь и текући као съ некимъ величествомъ, прокрчи она себи путъ према Отаяну, и са страовитомъ праскомъ разори све, што іой годъ буде на путу. Ми прићемо ближе жаркоме кориту нѣномъ, коє

ние башъ тако пространо, али є врло високо. Токъ нѣнъ бияше тако споръ, да се свуда лако могосмо уклонити. Ко є видио како се лию топови, тай може найболѣ себи замислити како и лава тече. — Девойка приђе съ марамомъ, да огори край єданъ у лави; али врелина, коя иде изъ лаве, тако є яка, да съ места букне марама, а и девойка яко опече руку. Я бацимъ сребрнъ новацъ унутра, кои после вођа мой єдва извади окованимъ штапомъ своимъ. Лава прионе за новацъ, и за тренутакъ отврдне, чимъ га вођа извади. Новацъ тай єдино є, што имамъ за споменъ на путованѣ по кратеру.

Затимъ пођемо далѣ усредъ кратера. Уза сваки коракъ буде све већа тутнява. Найпосле дођемо на мали Везувъ. Бияше савъ у ватри, и тако покривенъ текућомъ загаситосяйномъ лавомъ, да намъ се учини као да стубъ одъ пламена више нѣга иде изъ самогъ великогъ кратера. Тамо намъ буде тако топло, да намъ се све тѣло зажари и мислишъ букнућемо и сами. Зато се одмакнемо далѣ; но због непрекидне и страовите грмлявине, одъ коє сви заглунемо, помислимо да се вратимо. Особито я навалимъ да се вратимо; али девойка у єданпутъ ме повуче на другу страну, — незнамъ управо зашто, но по свой прилици да видимо како ова страна изгледа одъ друге стране. Нашъ вођа забезекне се одъ чуда што тако радимо, па донекле некрочи съ места, а затимъ поскочи съ комада на комадъ лаве олађене, и што већма може расшири руке на насъ да као брже бежимо натрагъ. Ми пакъ зато опетъ занесемо се око различити поява, коє донде іошъ нисмо видили; а и онако буде ми криво на нѣга што насъ оставля да идемо сами; но съ друге стране то му толико и незамеримъ, мислећи да є плашљивъ. Но како ме велики ужасъ обузме, кадъ у єданпутъ докучимъ прави узрокъ што онъ тако ради. Лава намъ изненада пресече прелазакъ на ону страну, гди є онъ, текући право къ дувару одъ кратера, покрай кога горе башъ морамо проћи. Текъ садъ видимо да се никадъ нећемо моћи вратити, ако нестигнемо пре лаве на стрменити онай дуваръ. Обоє видимо опасность, па дркћући полетимо предъ лаву. Но текъ престигнемо ту грдну ватрену реку, а окаменимо се одъ стра'! — Оно очаяванѣ да ми у єданпутъ велику снагу, па узмемъ сиротицу у наруче, и понтамъ съ њомъ натрагъ, само да стигнемо до дувара оногъ одъ кратера. То ми испадне за рукомъ. Я покушамъ неколико стопа високо попети се по лави до дувара, па наиђемъ на єдну пећину одъ сумпора, гди ние тако врело, те спустимъ девойку и протремъ іой слепе очи виномъ, кога самъ понео био у стаклу. Па пошто се она малко опетъ поврати, дамъ іой малко вина да пие, па онда є прикунемъ да се прибере и гледа како ћемо изићи живи. Но она клекне и помоли се Богу, па онда ме замоли да є оставимъ нека іой буде што Богъ да. „Немогу далѣ“ рече, и покаже ми десну ногу. Препаднемъ се кадъ видимъ да іой є та нога сва опалѣна. (свршиће се)

Сваком своє.

Подъ яворомъ, край потока, трава зелена,
Ту долази млада мома, бѣла румена:
„Да лѣпо ти ярко сунце подъ яворомъ ся,
Іошъ да ми є коло овде, играла би я!“
Яворъ с' вие и повия, вѣтрићъ лаори.
А поточићъ младой моми тио жубори:
Небрини се, млада момо, велимо ти сви,
Биће кола и сувише, нек' си жива ти!“

Подъ яворомъ, край потока, трава зелена,
Ту долази млада нева, скоро вѣрена:
„Да лѣпо ти ярко сунце подъ яворомъ ся,
Іошъ да ми є драгогъ овде, пѣвала би я!“
Явор с' вие и повия, вѣтрићъ лаори,
А поточићъ младой неви тио жубори:
„Небрини се, млада нево, велимо ти сви,
Биће пѣсме и сувише, нек' си жива ти!“

Подъ яворомъ, край потока, трава зелена,
Ту долази стара баба, баба згурена:
„Да лѣпо ти ярко сунце подъ яворомъ ся,
Да самъ сада, ко некада, царовала б' я!“
Яворъ с' люля изъ корена, оће да пане,
Вѣтаръ дува ко помаманъ, неће да стане;
Потокъ шушти и протиче, ништа невели,
Већъ оставля стару баку нек' се н а ж е л и.

І. И.

Мале Ствари.

Кадъ є Еразмъ изъ Ротердама у Француску дошао, приявi се кралю Францу I. єдномъ загонеткомъ. Она є гласила: „Нѣговомъ величеству жели єданъ странацъ представлѣнъ бити, кои изъ оне землѣ долази, коя є нижа одъ воде, и гди жительи свою матерь сагореваю“. Таково приявлѣнѣ, коє оштоумие оногъ времена карактеризира, побуди у кралю любопитство. Онъ заповеди да му се странацъ представи. Врло зачуђенъ позна у нѣму славногъ Еразма, и прво питанѣ било є да се загонетка разреши. — „Моє є извѣстие сасвимъ на истини основано“, одговори Еразмъ. „Холандия би іошъ одавна одъ високогъ мора прогутана била, да се тамо нису яки насипи грднимъ трошковима подигли. Холандези горе скоро само тресетъ, кои се изъ землѣ вади, а ова є наша обшта мати.“

— Анакреонъ добие єдномъ одъ хунскогъ князя Поликрата на поклонъ 3.000 дуката, али почемъ га овай поклонъ тако узнемири, да є едва и спавати могао, то іоштъ сутраданъ поврати поклонъ.

— У Панами, врло бреговитой а слабо населѣной земльи у Южной Америки на мексиканскомъ заливу, налази се шкодљива, а често животу човечиемъ и опасна буба, коя се зове „нигуа“. По већой се части налази у песку или прашини, и прилепи се за ноге човечие, и непримѣтно се у кожу човечию укопа безъ особитогъ бола. Човекъ текъ доцние осети као сврабъ, и у кожи неку црну точку примѣти. Садъ є текъ време, да се досадни гостъ вешто наполѣ извади. Ово се насѣкомо угнѣзди у табанъ, а чешће и међу нокте одъ палца, и ту као неку кесу одъ яя начини, коя све већма съ числомъ жителя расти и не редко яко запаленѣ проузрокуе, коє ако се скора лекарска помоћь неупотреби, у ватру преће, и баръ пропасть тогъ уда за собомъ повлачи. Због тога се мора ова кеса пуна яя, коя є подобна ћинћуви каквой, врло предосторожно вр'омъ игле изъ меса чи-

стити, да неби ни єдно у рани заостало, како се неби болуюћи новой опасности излагао. Французъ Фирманъ приповеда: да є єданъ изъ Западне Индиє у Француску враћаюћи се капуцинъ, и немислећи на ову тако опасну животиню, сваку помоћь противъ исте пренебрегао, па у намери да є лекарима свогъ отечества на испитиванћ однесе, остави на миру ову рану на нози. Докъ є дошао у Француску, ова се опасна ћинћува у єданъ тако велики и позлећени чиръ преобратила, да є сирома за награду своє ревности, што є лекарству новъ єданъ предметъ дати хтео, ногу изгубити морао, само да би се одъ смрти избавио.

Ђ. М. П.

Стецишта су отворена:

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. почив. Стояна Деспотовића до 17. Априла.

При Суду Пожаревачкомъ надъ масомъ поч. Панте Стоићевића до 27. Априла.

При Суду Чачанскомъ надъ мас. поч. Стевана Раића изъ Кукића до 22. Априла. — Надъ масомъ поч Перише Ракића изъ Ойковицо у Тудской до 26. Априла.— Надъ масомъ Станоя Ковачевића изъ Драгосиљца до 17. Априла.

При Суду Крагуєвачкомъ надъ мас. поч. Илиє Новаковића изъ Кнића до 10. Маія.

При Суду Валѣвскомъ надъ мас. поч. Симе Н. изч. Турске до 17. Априла

При Суду Подринскомъ надъ мас. почив. Вука наслѣдника масе поч. Неделька Симића изъ Трбушнице до 12. Априла.

Судъ Ягодински позива све оне кои што изъ масе убице Мите Улкалера тражити имаю да му се до 1. Априла яве.

Продаваће се:

Начални. Окр. Подринскогъ продаваће добра Янка Дикановића изъ Милине 12. 13. и 14. Априла.

Начални. Окр. Смедеревскогъ продаваће добра Радосава Тимотиєвића изъ С. Аџибеговца 1. 2. и 3. Маія.

Начални. Окр. Подринск. продаваће добра Трифуна Єрића изъ Милина 11. 12. и 13 Априла.

Начални. Окр. Рудничк. продаваће добра Николе Миливоєвића 11. 12. и 13. Априла.

Начални. Окр. Краинскогъ продаваће добра масе презадуженогъ Лазара С. Мокраньца 15. 16. и 17. Апр.

Начални. Окр. Подринск. продаваће добра Миће Пурића изъ Д. Добрића 17. 18. и 19. Априла.

☞ Умоляваю се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са п р в и м ъ делижанцомъ пошалю предплату баремъ за ова прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину давати.

Огласи.

Подписани дошавши ово дана изъ Беча и Брина, снабдѣо є свою трговину свакостручнимъ израђенимъ альинама летньимъ како за одрастле, тако и за децу, осимъ тога има у изобилию разни н а й н о в і и и н а й и з р е д н і и ш т о ф о в а за летнѣ альине, и у стаю є сваку наручбину што само брже може бити свршити. Цена є према саданѣмъ стаю врло умерена.

У Беогр. 27. Марта 1857.

ТОМА СТОЯНОВИЋЪ
шнайдеръ кодъ „Паризца.“

(1—3) Долеподписани обявлюемъ како почитаемомъ ововарошкомъ публикуму тако и окреснимъ трговцима, меанцияма и кафецияма, да имадемъ различита пића како на мало тако и на млого на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерцискомъ радньомъ сасвимъ предати, ко би имао волю што купити или одъ єдика или одъ пића или и дућанъ са єдикомъ у колико му є потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добримъ ємцима нека се изволи притяжателю на Стамбол-капіи у кући г. Іосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „златногъ Слона“ погодбе ради приявити

У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерција.

(1—3) У новой кући г. Игнята Станимировића професора Права има три дућана са споредним собицама одъ идућегъ ђурђевадна подъ кирию Ко жели узети, нека се прияви у истой кући, гди ће се о свему што желио буде извѣстити.

(2—3) Кућу мою на Врачару, близу воєне школе са баштомъ, воћемъ и лозама засађеномъ, даємъ подъ кирию одъ ђурђева дна, за єдну годину, или за више времена; а и продаємъ є.

У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Предсѣдатель Суда, ванредно Гл. Контр. причисльни.

ПРОДАЯ ВИНА

Долеподписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирћета по умереной цени на продаю. Ко жели узети нека изволи явити ми се. (2—3)

Іованъ Павловићъ.
у кући г. Косте Антуле
на малой пияци.

ПАВЛЕ БАШКАЛФИЋЪ.

у кући своіой на пияци издає савъ горньи спратъ, заєдно са особитимъ мутвакомъ, трапезариомъ, шпайзомъ, шталомъ за 4 коня и врлн пространомъ отлуканомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за дрва и особитимъ подрумомъ одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирию. (2—3)

(2—3) Подписани донео є данасъ врло добра црна крайскогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ ключкогъ вина, и манѣ одъ єдногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се яви у Бачванина кафани; кое ћу по умѣреной цени дати.

Атанасій П. Миовићъ

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 30. Марта. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. ½. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 38.

СРБСКЕ НОВОСТИ.

У *Београду* 29. Марта.

Као што ће публици овдашньой по већой части познато бити, постои овде већъ одъ три године при евангеличкой обштини немачка школа, у кою су одпре ишла само немачка деца. Кадъ су се пакъ више србски родитеља приявили съ децомъ, желећи да ова онако исто, а съ манѣ трошка, науче немачки, као што уче н. п. у Земуну, Панчеву, Ораовици, Митовици и т. д., онда се представничтво речене обштине, одзиваюћи се той жељи, обратило високославномъ Попечительству Просвештения съ молбомъ, да поменуту школу благоволи узети подъ своє надзиранѣ. На добивши што є молила, имала є евангеличка обштина срећу, 26. ов. мес., као на данъ полгодишнѣгъ испита, поздравити у школи своіой єдногъ одасланика хвалѣногъ Попечительства, кои є на испиту предсѣдавао. Начинъ на кои се у той школи предає, онай є, кои є већъ млогогодишньимъ искуствомъ по свой Германіи обистинѣнъ као цѣлисходанъ. По томе начину свако, ма како слабогъ дарования дете, научи за по' године правилно читати и писати. Одъ предмета пакъ, кои се предаю, єсу, осимъ немачкогъ єзика, іошъ и обшта знања изъ историє, земльописа, физике, геометриє, аналитичко рачунанѣ и чертанѣ. Ноте такође се предаю. Школска година трає 10 месеци, а свакидашнѣ предаванѣ 6 сати. Ученици кои нису одъ евангеличке обштине, плаћаю на месецъ 1 талиръ, кои се на издржаванѣ учителя обраћа. Но и то незнатно плаћанѣ само є за сада. —

Војводство Србия. — „Алг. Цтг.“ явио є неки данъ да ће се укинути Србско Војводство, па опетъ саставити съ Мађарскомъ. Данасъ пакъ самъ вели да то неможе никадъ бити, єръ то недаду мислити ни историски развиткъ војводства, ни догађаи одъ 1848. год., нити и званично министерско изясненѣ о устроєню те землѣ одъ 17. Нов. 1849. год. по новоме. Далѣ и самъ царъ єданпутъ се већъ (патентомъ одъ 18. Нов. 1849. год. по нов.) прогласио за „великогъ војводу Војводства Србиє“, па садъ неможе оставити ту титулу. Притоме нису војводствомъ само Срби награђени за верность, него и самой држави иде у рачунъ да та земля остане одвоєна одъ Мађарске.

Црна Гора. — Кажу да Аустрия шиљѣ іошъ војске у Которъ, да што већма подкрепи протестацию свою противъ познатогъ поступка са Лукомъ Радонићемъ. Међутимъ самъ „Естр. Цтг.“ допушта да є Црна Гора кадра бранити се, єръ самъ вели да є яка као градъ, а притоме може одъ свои 150.000 жителя одвоити на бой по 40.000 юнака. — Исте новине пишу даљ о одношаю црногорскогъ народа и према Турцима, па веле да Црногорцима ниє ни замерити што се єднако бію съ Турцима, єръ люди су, па валя имъ живити, а земля имъ є тако сиромашна, да немогу силомъ изнудити изъ нѣ све што имъ треба; него дипломатия валя да се заузме за Црну Гору, па да іой дода єданъ комадъ землѣ турске, а Црна Гора да призна порту за сизерена надъ тимъ комадомъ землѣ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Последнѣ вѣсти изъ *Букурешта* являю да ће дивани ad hoc съ почеткомъ Мая почети радити, и да ће „европска комисия“ пре Августа моћи поднети известиє своє конференціи, коя ће се тамо Септембра месеца тога ради наново састати у Паризу.

О *Русіи* явля берлински „Публицистъ“ да ће се на єдно 8 миля даљ одъ Петробурга основати єдно немачко населѣ одъ єдно 50.000. душа.

Ради *неапольскогъ* питаня ићи ће, као што явля „Газ. д. Вер.“, велики руски князъ Констаитинъ у Неаполь, да помогне расправити распру са западнимъ силама. У томе смислу већъ є и царъ Александеръ, кажу, писмомъ єднимъ спремио цара Наполеона и побудио га послати у Неаполь француску лађу едну съ дотичнимъ посредникомъ.

Због *навибуршке* ствари држана є у Паризу и седма конференция, а іошъ нису стране ни близу поравнане.

Сардиния устроява станъ єданъ одъ 20.000 мом. кодъ Алесандриє. — Посланикъ сардински одазванъ є изъ Бе-

ча зато „што краль сматра да ниє сходно оставити свогъ дипломатскогъ агента у Бечу, кадъ є и Аустрия одазвала свога дипломата изъ Турина“. — Правительство сардинско обнародовало є єданъ меморандумъ, коимъ доказує права своя на Ментону и Року.

У Анкони є, као што отуда явля „Ес. Кор.“, 19. ов. мес. неко пуцао са сокака на жандарскогъ стражмештера Балдония у єдной одъ најживљи кафана, и ранио га є смртно. Но мисли се да ће то пре бити приватна чия освета, него политичка каква демонстрация.

Међу *Шпаньолскомъ и Португалскомъ* заметнула се распра због границе. Зато є саставлѣна єдна мешовита комисия, коя є, кажу, већъ прилично незгода уклонила.

Избори нови чланова за парламентъ у *Енгелеской*, као што явля „Глобъ“, овако су испали: Изабрани су т. є. њи 325 либералаца, и 210 конзервативаца.

Оружанѣ противъ *Хине* наставля се међутимъ єднако: Тако „Преса“ явля да є 25. ов. мес. отишло изъ портсмутскогъ пристаништа више убойни лађа са єдно 3000 мом.; а и изъ Гибралтара отишла є єдна бригада.

Најпосле вѣсти изъ *Америке* являю о одношаима американскогъ правительства къ Новой Гранади ово: Посланикъ американски, Бовлингъ, и изванредни комисаръ саєдинѣни држава, Морзе, кои є одасланъ био у Панаму да изслѣди зашто є тамо проливена крвь поданика нѣговогъ правительства, — ишту пасоше да одлазе изъ землѣ, єрбо правительство републиканско непристає учинити имъ по предлозима.

Везувъ.

(к р а й)

Іошъ никадъ нисамъ био у тако очаяной незгоди. Енглескиня се єднако молила Богу, немогуѣи далѣ ићи због ноге опалѣне. Нисамъ могао ни помоћи іой ни оставити є.

Опасность постане неизбежна. Лава т. є. свршитечай свой до великогъ дувара, па онда скрене десно, и потече узъ нѣга башъ покрай наши ногу. Отуда буде тако яка врелина, да є више немогосмо ни минутъ издржати. Я се усилимъ што већма могу, па узмемъ сироту девойку да є однесемъ преко пећине одъ сумпора. Она се іошъ молила Богу.

Кадъ прећемъ преко пећине, дођемъ до неколико повиши стена, по коима самъ могао далѣ пужати се съ њомъ заєдно. Већъ помислимъ да смо спасени, кадъ али єдна одъ тій стена, на кою самъ најпосле стао, одрони се подъ нама, те обоє скотрлямо се доле, а за нама полети млого каменя. Срећомъ и чудомъ некимъ ненауди намъ то каменѣ ништа. И одъ лаве међутимъ побегнемо тако, да остане иза насъ. Али како се яко препаднемъ, кадъ опетъ наиђемо на опасность, кою доиста, ако икою другу, ниє никако могуће било избећи! Предъ нама се уєданпутъ отвори єдна провала, широка и пуна ватре. Преко нѣ прескакати неусудимъ се, єрбо самъ био изнемогао одъ тешке врелине. Но све и да покушамъ прескочити є самъ: ћу ли то моћи и съ њомъ заєдно? Никако. Зато она, кадъ то увиди, прикуне ме да є оставимъ, па гледамъ како ћу се самъ спасти. Но како я да є оставимъ?

Юначни млади Салваторъ, исти воћа нашъ, узме обнесвешћену и полакъ мртву девойку, па одважно прескочи преко провале. Охрабренъ, прескочиић и я за њимъ, па онда саставимо руке унакрстъ, и по среди узмемо девойку, и поскочимо преко стена и пукотина крозъ жаръ и ватру, те тако съ тешкомъ мукомъ дођемо до дувара, одъ кога се надасмо спасенію. Како самъ се успужао на дуваръ, незнамъ ни самъ. Густъ димъ куляо є и подъ нама и надъ нама, и више пута смо одкизали натрагъ, башъ кадъ смо съ највећомъ мукомъ єдва неколико стопа отишли били у напредакъ. Срећа велика што се ниє донде іошъ променио био ветаръ, а никадъ се неби попели на дуваръ. Више самъ пута био и обневидио, и клецао самъ коленима сваки часъ, и морао самъ често спуштати кукавну девойку, єрбо самъ єдва могао и самъ пужати се. И воћа є био яко изнемогао тако, да смо морали сваки часъ пити вина изъ могъ стакла, те тако смо се држали на ногама.

Тако очаяваюћи, обазремъ се, и може сваки мислити како ми буде кадъ неочекивано видимъ кодъ себе — вернога воћу нашегъ! Онъ є невићено прескочио био преко ватрене провале къ нама. То ме наново охрабри, и загрлимъ га као анђела спасителя. Онъ пакъ отргне се одъ мене, па поплашено пружи прстъ горе и продере се колико игда може: „Меня се ветаръ!“ И у исти ма' покрию насъ читави облаци одъ пепела усияногъ, и грдно комаће одъ стена са страовитомъ праскомъ стропошта се свудъ око насъ. Земля се подъ нама зания, и груне тутнява тако яка, да помислимъ садъ ће се стропоштати сва гора, и саранити насъ подъ своимъ развалинама!

Кадъ се попнемо за три трећине узъ стрмениту низбрдицу, севну око насъ различити ватрени појави тако, да се сви стресемо одъ стра. Гора као да хтеде и насъ заєдно съ ватромъ избацити наполѣ. Громови нѣни грмише ужасно, и дуваръ, узъ кои се пужасмо, затресе се тако яко, да се єдва могосмо држати. Сваки минутъ стаясмо све опасније да насъ дуваръ нестресе са себе. Но башъ та опасность и пооштри насъ да се усилимо што већма можемо, те тако најпосле стигнемо на највиши връ.

Прође ме ладанъ зној, па обнесвешћенъ свалимъ се на землю; и прође неколико сати, докле се опетъ повратимъ да могу ићи далѣ. Неколико господе одъ оставшегъ друштва нашегъ, а међу њима и отацъ, скоро полудивши отацъ несрећне девойке, дотрче къ нама са своимъ воћама да намъ помогну. Али помоћь њиова на жалость дође већъ доцканъ, єръ сирота девойка већъ є сва дрктала изванъ себе, а и воћи нашемъ била є десна рука готово сва раздрускана одъ єдногъ камена, кои се у ономъ прескаканю одронио био на нѣга. Сви смо били да неможе горе бити.

У највећемъ ћутаню пођемо натрагъ, но сви жалостни, а не онако весели, као што смо били кадъ смо дошли. Девойку обнесвешћену однесемо до Резине, а оданде у Неаполь, гди после неколико сати — умре.“

Додатакъ по г. В. М. — Іошъ страшније є Везувъ избацивао ватру пре наведеногъ случая, о коме приповеда Хайлбронеръ. 24. Августа 79. год. засуло є

такво избацанѣ две вароши, Херкуланумъ и Помпеє, коє су на 16 година пре тога већъ биле покварене одъ якогъ земльотреса. Догодило се пакъ то онда, кадъ су скоро сви люди били у театру. Грдна мложина пепела, кои є летио до Рима и чакъ у Сирию и Египетъ, помрачила є била воздухъ тако яко, да се усредъ подне ниє видило; а одма затимъ заронио є тай пепео и лава речене вароши гдишто 74, а гдишто и 100 стопа високо, тако, да имъ се ниє знало ни места гди су биле. — — Међу знамените вулкане спада и Етна у Сициліи. Гора та висока є, и никадъ се на ньой некрави снегъ. Године 1536., а и доцниє, потекоше изъ нѣ яке лаве; а г. 1693. затресе се земля, и за три дана прогута 16 вароши и више села, и сарани преко 90.000 люди.

Одъ Етне долазио є земльотресъ исподъ мора и између 5. Фебр. и 28. Марта 1783. год., кадъ су опустиле Калабрия и Сицилия. Читави предѣли спузили су се съ гранитскогъ своґъ предѣла, и близу Сциле свалио се велики комадъ брда у море. Вода є одъ тога после нагла натрагъ, и однела 1450 люди. Найвећи є био потресъ у варошици Опиду близу Аспрамонта, висине єдне одъ апенински планина, коя є вечитимъ снегомъ покривена. Потресъ тай простирао се преко 80 квадрат миля и изъ темеля є порушио 400 вароши и села, и свалио више одъ 100 брда, и на млоги мести отворио страшне провалиє, и око 100.000 люди коє потукао коє осакатио. — У Лизабону, престолной вароши португалской, страдало є 1. Нов. 1755. год. 30.000 люди; а 1746. године, кадъ є развалѣнъ Калао и Лимъ варошь, пропале су 23 галиє у море, и то све за 3 минута. У Сиріи пакъ, гди више година єдно за другимъ био земльотресъ, 17. год. порушено є за єдну ноћь 13 велики вароши, и потукао 200.000 люди; а 1759. год. наново є срушио 7 вароши, и потукао найманѣ 30.000 люди; а 1822. год. у єдну ноћь крозъ 10—12 минута нестало є 8 вароши са свима околнимъ селима, и погинуло є 20.000 люди. — И у Америки, одкадъ се за ню зна, било є земльотреса у више предѣла. Страшанъ є био у Каракасу 1812. и 1813. год., а нарочито у Венецуели. После велике за 5 месеци суше, почеше звона сама одъ себе звонити, и исподъ землѣ чуо се тресакъ, одъ когъ се земля залюляла као таласъ. Силни светъ, кои се скупио био у цркву на молитву, буде савъ заронѣнъ. Црква, коя є била 150 стопа висока и стаяла є на 12—15 стопа дебелимъ стубовима, свали се и падне у 6 стопа дебео пра. Касарне са целимъ упараћенимъ полкомъ нестане сасвимъ, и скоро сва варошь буде разорена, и погину око 10.000 люди.

Наравно да сви земльотреси недолазе одъ Етне, ни само одъ Везува, него има іошть млого такви гора не само у Европи, него и у Азіи, Африки, Америки, и Аустраліи. Што се пакъ, говорећи о ватрометимъ горама, уєдно говори и о земльотресима, и обратно, то є зато, што оне исте силе, коє у утроби коє ватромете горе праве ватру и избацую є, праве и земльотресъ, дѣйствуюћи при избациваню само у висину, а при земльотресима на све стране. Іошъ се потврђує да све такве горе стоє међу собомъ у свези, па кадъ почне єдна избацивати ватру, често и друге избацую є у исто време. Мора дакле да има млого исподземни ватра, за коє се и незна; а найманѣ зна се за подземне ватре у мору. Тако се пре 1700 година дигао изъ мора островъ Делосъ. Но такви острови понайвише су опетъ у море пропадали.

Одъ материя на последку, коє ватромете горе избацую, найзнатния є лава, т. є. усияна и растоплѣна маса, у коіой кадшто има расоплѣногъ и бакара и сребра, те іошъ и гвожђа, и коя кадшто тече 2 милѣ широко, 15 миля у дужину, а 200 стопа дубоко. 1699. год. истекло є изъ Етне толико лаве, да би се могла начинити четири Везува, силни непео и нерачунаюћи.

Малине.

Немой се жалити на оскудицу у радостима. Оне изничу по путу живота свуда као цвеће. Непрезри скромну любичицу, што се она невелича као горда лала.

Као што су се грчке вароши у производству лепога у свакомъ роду надметали, тако се надмеће опадаюћи векъ у разкоштву и лудости. Цѣль є наликъ єдна на другу, само тамо мудрогъ, овде лудогъ човечества.

Карактеръ онай има, кои оно, што ниє лепо, што є заблуђено и замршено у животу нѣговоме, помоћу основоположеня у найтешню преграду упути, кои ове непріятелѣ бића познає, и пре ньиовогъ, подъ свакоякомъ маскомъ покушаногъ повратка обуздa, да се съ тимъ чистомъ, слободномъ животу празно место прибави.

Све намъ приповѣда целу истину: добродѣтель є опредѣленѣ човека, нѣгово найвеће преимућство и сачинява цело нѣгово достоинство. Ти ненаодишъ истина у томе никаково савршенство, али приближаванѣ къ истоме.

Суєта, стидъ, а навластито сложениє тѣла, сачињаваю често юначство люди, а добродѣтель жена.

Почитуй човечество! и ако би сви люди достоинство своє заборавили, и ако нигди не би люди у лепимъ дѣлима били, почитуй човечество!

Само истинито чувствованѣ и чиста любавь знаду достойно благодарити; суєта и занешеность приносе у припознаваню туђи заслуга само себи самима благопріятну жертву.

Озбилна воля свемогућа є, она є Богъ у прсима нашима.

Свирѣпе и смућене су често различите промене среће.

Здравлѣ, покоі и радость су лишће одъ детелине наши дана.

Само люди, кои радити знаду, познаю даръ мира, даръ овай, осниванѣ ово, подражаванѣ ово створителя.

Вѣроисповѣдь чини насъ мудримъ, добримъ, веселимъ и задовольнимъ; она насъ учи саданьость право употреблявати и уживати; она отвара найлепше изгледе у будућность, обећава намъ тамо горе вечито блаженство, и чини насъ за то блаженство заиста способнимъ.

Распознаванѣ истине, жеља и снага къ добру, мирно, задовольно срдце, умереность у срећи, утѣха и бодрость у несрећи, надежда и поузданость у животу и у смрти: све су то дарови вѣре, и како су драгоцѣни и необходимо нуждни ови дарови къ блаженству нашемъ.

Поставленія.

По гласу „Званични Новина“ протоколиста Совѣта Іованъ Бабићъ поставлѣнъ є за столоначалника Совѣта, на овога место Коста Арсенијевићъ експедиторъ, на овога место Филипъ Николићъ бив. библиотекаръ правительствени, а на упразнѣно место канцелисте Совѣта поставлѣнъ є Василије М. Трифуновићъ канцелиста Контроле.

Стецишта су отворена:

При Суду валѣвскомъ надъ масомъ поч. Янка Трипковића изъ Палема 24 Априла.

При Суду ужичкомъ надъ масомъ поч. Спасоя Милошевића изъ д. Добринѣ до 25. Априла.

Продаваће се:

Управительство в. Београда продаваће кућу Димитрия Несторовића 1 2 и 3 Априла.

Позивъ судейски.

Судъ Пожаревачки позива Тасу Димитриевића, кои више парница при Суду има, и за когъ се незна гди є, да му до 31. Мая предстане, или, ако му Судомъ поставлѣни заступникъ по вольи ніе, другогъ избере, и тако парнице свое оконча.

☞ Умоляваю се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са п р в и м ъ делижанцомъ пошалю предплату баремъ за ова прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину давати.

Огласи.

(1—3) Меану на друму Крагуевачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ ђурђева дне подъ кирию узети, нека се подписаномъ прияви.

Голубъ Петровићъ,
пензионирани Советникъ

(1—3) Кућу мою съ плацемъ у Крагуевцу више конака спрамъ куће г. Туцаковића продаемъ. Кои би имао волю исту купити, нека 10. Априла т. г. дође на лицитацию, коя ће се тога ради у Крагуевцу држати, и кадъ ће се кућа, ако добра цена изиће, теслимити.

У Београду 29. Марта 1857.

Илия М. Ракићъ.

(1—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ, састоећи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ одѣленія у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

(3—3) При туторима масе поч. Косте Барловца бив. овд. трговца има єдна сума масини новаца за издаванѣ подъ интересъ. Кои жели такову суму подъ интересъ узети, нека се I. Кумануди правител. банкеру прияви.

(1—3) Кодъ Т о ш е П о п о в и ћ а бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по д в а гроша ока. Ко жели на више узети може євтиние добити.

(1—3) АНТОНІЄ ГОЙКОВИЋЪ пинтеръ у кући своіой на пияци издаје савъ горньи спрать, кои се состои изъ 4 собе, куйномъ, пространимъ гонгомъ и подрумомъ, одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирию. Кои би поменути квартиръ желио иматя, нека се притяжателю, погодбе ради прияви.

ХАЙНРИХЪ ХИРШЛЪ.
изъ Беча, што танецира и тргує са собнимъ намештаемъ,

препоручує свою новоснабдѣвену продавницу найразличитіи политирани ствари найновиегъ вкуса а цене врло євтине. Притоме прима се и наручбине, кою такође обећава найсавестние извршити. Обитава у Београду у зданию „кодъ єлена.“ (1—3)

(2—3) Подписани препоручує почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЛЬИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найєвтинию цену. Наручбине такође примаюсе. Стоваріште є у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

☞ Продая кућЕ.

Подписана продаемъ мою собствену кућу, съ плацемъ, дућаномъ са сокака и баштомъ, изъ слободне руке. Кућа иста наоди се у сокаку г. Доктора, Линденмаера, сниже шанца одъ варошь-капие идући на Теразие; у истой кући има 4 собе съ 1 куйномъ; а такође и у башти има єдна кућа са єдномъ собомъ и куйномъ. Башта є засађена лепомъ лозомъ и разнимъ воћемъ.

Ко би желио исту кућу купити, нека се подписаной ради погодбе у истой кући приявити изволи.

У Београ. 20. Марта 1857.

Драга Т. Путника.

(3—3) Даемо на знанѣ, да а до сада у служби Високогъ Правителства бивши, братъ нашъ МИЯИЛО съ нама одъ данасъ у заедничку трговину ушао.

У Београ. 18. Марта 1857.

БРАЋА БАРЛОВЦИ.

У Београду 4. Априла. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртком и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 39.**

К р т и ц а.

(изъ Коцебуа)

Ето садъ лежишъ предъ моимъ ногама, ти бѣдна кртицо! а я, наслоњенъ на ашовъ, замишлѣнъ сматрамъ те. Ти си ми твоіомъ маломъ њушкомъ и са твоє четири шапе много штете овогъ лета учинила. Каква є садъ разлика између тебе и каквогъ великогъ воєногъ предводителя, кои на парадной мртвачкой постельи лежи, пошто є петдесетъ вароши опустошио? Ви сте обоє мртви. Ви ће те обоє бити пра.

Ти си погинула радећи свой одъ природе ти опредѣлени посао. Я самъ те убио у ономъ тренутку, кадъ си ти єдну лею мога цвећа рила. Рудари, кои злато изъ земљ копаю, за коє ми зачину нашемъ животу и наше болести купуємо; робови, кои у име каквогъ азиатскогъ Хана кога они нигда ни видили нису, вароши опустошаваю — умиру такође као и ти у своемъ опредѣленю. Ко ће ми моћи казати, зашто є твоє опредѣленіе да ти мени шкодишъ? и зашто є моє опредѣленіе да я тебе сбогъ тога казнимъ и да те убиємъ? Зашто я немогу да живимъ безъ плода изъ моє баште? И зашто ти немогаше живити а да у мою башту недирашъ? — Неколико моє браће, кои се философима именую, мисле да знаду тай узрокъ. Али — ма колико они мудри били — непознаю они стохилядиту часть єдне точке овога целогъ створеня, и саюженѣ те точке са вселеномъ. Они незнаду о томе више него што ти мала ядна кртицо знашъ о каквой воєной лађи. Али доћи ће време, кадъ ће сви люди — а можда и философи — па може бити и ти бѣдна кртицо, нешто мало више о великомъ плану створеня дознати.

Я знамъ добро поштена животиньо, да ти ниси хтела управо коренѣ могъ цвећа и зеля єсти, само си тражила оне бубе и црвиће што коренѣ могъ цвећа и зеля затир,. Ти си дакле воєвала противу мои непріятеля, и требало би да самъ ти зато благодаранъ. Али ти си равна адвокатима, кои потроше сво моє иманѣ бранећи га. Нисамъ те смео пустити да риєшъ далѣ.

Твоє мале очи нису могле толико светлости сносити колико моє, ти ниси знала ни то да двапутъ два чини четири, а іоштъ манѣ ти си могла разликовати добро одъ зла; али твоє чуство обоняня било є далеко финіе него моє, ти си имала сто пута већи слухъ одъ мене. Твоя є њушка вештіе начињена него икакавъ сатъ; твоє шапе цѣлисходніе су него икакво орудіе за земљдѣлску радню. Чуствованѣ и животъ притяжавала си ти као годъ и я; ти си волила твоє биће и плашила си се уништеня

Я би се лютио кадъ би ко годъ предамномъ єданъ сатъ разбио, па макаръ то био сатъ мога непріятеля, па опетъ я исти убио самъ тебе, сирота кртицо! — Али као што си ти по закону твога биња црвиће убияла, кои су као и ти свой животъ любили, тако самъ и я опетъ по законима мога биња тебе убио. Онай кои є мене, тебе, и оне мале бубице створио, основао є те законе, и само онъ зна зашто су живећа суштества тако устроєна, да свагда єдно друго убияти мора. — Баремъ я тебе нисамъ мучио. Єданъ ударъ само, и тебе ніє више у животу било. Я самъ законе природе као какавъ милостивъ судия извршио.

Ствари на овомъ свету, моя мила кртицо, тако су тесно скопчане, да би заиста радо знати желио, какву ће промену на овомъ свету проузроковати то, што самъ тебе я убио? Безъ сумнѣ велику промену! — али какву? о томъ се може саняти. — Овде край мене стои єданъ лепъ одвећъ якогъ мириса цветъ кои ће скоро процветати. Єдна лепа девойка — на примеръ — узбере тай цветъ, одне се га у свою собу, и одъ якогъ нѣговогъ мириса добіе несвестъ; међу тимъ дуне ветаръ и отвори прозоръ, завѣса залюля се одъ ветра, дође близу свеће и упали се. Сву кућу а после улицу обузме пламенъ. Државна архива упали се и изгори, а у той архиви пропадне єданъ важанъ документъ, и због губитка тога документа после сто година отвори се жестокъ и крвавъ ратъ, кои читаве државе опустоши. — Да тебе нисамъ кртицо мала убио, ти би коренъ онога цвета изрила и одъ свега тога неби ништа било.

Оди, оди о сирото створенѣ, я ћу те закопати и саранити између найлепши мои ружа. Можда ће у будућой години што годъ одъ твои смртни остатака у мирисъ руже прећи; и ко зна, да се после хиляду година наше частице неће састати, или у венцу какве невѣсте, или у дияманту какве кралѣве круне.

О женскомъ буренію.

(съ немачкогъ)

Мою бившу жену звао самъ, као што є то кодъ свию изображени народа обичай, анђеломъ; мою садашню жену зовемъ, кадъ се на ню разсрдимъ, одпадиимъ анђеломъ, али кадъ се брачна непогода разведри анђеломъ са покраћенимъ крилма. „Зашто са покраћенимъ“ питаше ме Милица, кадъ самъ се овимъ изразомъ први путъ послужио: я се збунимъ, єръ іоштъ нисамъ био научио претварати се, нити самъ пакъ знао, како є лажъ у браку преко нуждна, и како би црвене очи (одъ плача) безъ овогъ засенка истине іоштъ већма поцрвениле. „Драга Милице“ — говорио самъ я, докъ самъ іой єдно парченце шећера, кое є врло волела, у ружична устанца метуо, — „мила птичице, заръ я неби морао дрктати за моіомъ срећомъ, кадъ твоя анђелска крила неби мало подкраћена била. Зарь се неби морао бояти да ти неодлетишъ“. . . . и кадъ би ти одлетила на небо, гди и есть твоя постойбина, — заръ ти неби я тамо баръ у мислима слѣдовао“. Али моя добра жена недаде ми ни да изговоримъ. „Ти се дакле боишъ, да ти неби неверна била? питаше ме она, али на одговоръ ніе чекала него се намршти, затвори уста и набури се. Узалудъ самъ молио, претио, говорио, найпосле и ћутао, она є непрестано била лютита. Брзо самъ по соби одао горе и доле; у анђелской милини ніе ни найманѣ узбуђенѣ начертано, кое я неби съ найвећомъ природномъ верношћу описао: любавь, мрзость, гнѣвъ беснило, очаянѣ; моя Милица пакъ ни речице непроговори. Овомъ самъ се приликомъ упознао са славнимъ женскимъ буренѣмъ, и одъ то доба нисамъ га више заборавио. То є био тридесети данъ по моіой свадби, кадъ є моя срећа у обртни кругъ рака ступила. У почетку є моя Милица кадъ се набури имала єдну столицу, затимъ є заузимала какавъ ћошакъ, доцніе се затварала у єдну собицу, докъ ніе напослѣку упражнаванѣмъ дотле дотерала, да се по целой кући бурила.

Я самъ како съ теоретичномъ тако и практичномъ филозофиомъ прилично упознатъ, Метафизика, Логика, Антропология нису ми башъ тако стране, разумевамъ се у психологіи, али са теориомъ женскогъ буреня до садъ іоштъ не мого на чисто доћи. Присвемъ томъ опетъ ћу радо нека истинита начела, коя самъ моимъ искуствомъ дознао, саобштити, коя у садашнѣмъ станю Европе можда неће излишна бити. Буренѣ женско ништа друго ніе, него ратъ поделѣнъ на чете, кои оне пратквъ усредоточене силе людске воде и у коимъ су оне увекъ победительи. Шта вамъ може ваша тешка артилѣрия, кадъ комарацъ за комарцемъ руке, кое фитилѣ спремаю, пецкаю и збуніою. Каква вамъ є асна, што имате три путъ по сто иляда добро наведени узрока? Жене, као да су съ њ нечастивимъ союзъ заключиле яче су, нико ій не надби. Њиово є опасно оружіе уста коима се за говоръ и ћутанѣ служе. Ако говоре, а ви сте доста паметни и стрпельиви, онда ій можете по кадкадъ ћутанію принудити, али ако ћуте, (кое се у домаћой воєной вештини буренѣ зове) онда є сва мука узалудъ да ій на говоръ натерате, ви се морате натрагъ повући, и подъ ма каквимъ условіемъ заключите пиренейски миръ.

Разлюћени човекъ баръ главомъ надвишава облаке своегъ гнѣва, жена пакъ стои съ главомъ подъ грмляюћимъ облакомъ и ни найманьи зракъ мира неосветлява нѣно тамно лице. Кадъ се съ моіомъ Милицомъ свађамъ, знамъ да ћу се до четврть сата опетъ помирити; а мой набурени анђео нема ни помисла, да ће икадъ самномъ опетъ лепо живити. Смешно какво неспоразумленѣ есть узрокъ, што є већма разлюти. Я обично мою драгу супругу зовемъ Милицомъ; али чимъ се почнемо свађати зовемъ є анђеломъ, ова насъ речь іоштъ већма завади єръ она држи да се я овимъ тога ради служимъ, да би є изсмеяо, — тако вешто зна она овай ратъ водити.

Я самъ већъ често моіой драгой жени предлагао, да би желио на нѣно буренѣ месечно пренумерирати се, почемъ би іой увекъ и у напредакъ на 30 дана право давао, а притомъ самъ мислио да би много болѣ стаяли, али о таквомъ уговору ніе хтела ни да чуе. И тако самъ многе набурене дане у момъ домаћемъ календару имао и при концу године метеорологиски биланцъ неиспада башъ по мене добро. Што пакъ момъ календару іоштъ необичнію а жалостну важность дає, есть, да я истина данъ и часъ означити могу, кадъ се моя Милица починѣ бурити, али нити дана нити часа, кадъ се престає бурити. Она се тако тио и мало по мало престає срдити, да се неможе опредѣлити, кадъ се и последньи гласакъ нѣногъ незадовольства изгуби, и я се изненада у средъ моє обичне среће нађемъ, незнаюћи како самъ до исте дошао. Она ми є єданпутъ поверила, да тако и све друге жене раде; кое, кадъ њиово на миру стоеће срце опетъ навію, пуштаю га да целе часове, половине и четврти избия, преко кои казалька пролази, догодъ казалька на часъ любови не одкуцне. Тако оне мораю радити да іймъ се сатъ њиове душе не би покварио.

Кадъ ме моя добра Милица изъ рая, кои ми є сама створила, за неколико часова или дана због нѣногъ буреня истера, то є моя собствена кривица. Я самъ несмотрено момъ домаћемъ уставу, недостатакъ шпанскогъ устава дао. Моя жена и я образуемо єдну камеру, и тако се мора оно случити, што се увекъ у таквимъ случаима и догаћа: да демократско господарство добає власть надъ аристократскимъ. Женско є срце — као какво атинско тржиште, подъ величественимъ плавимъ небомъ: лепе ките цвећа, мирисни южни плодови, пріятна милокрвность, духъ, оштроумие, чувство; али и лукавство, ћудь, непостоянство и неблагодарность. Гди є пакъ домаће законодавство мудро на две камере раздѣлѣно, гди човекъ горньи домъ, а жена долньи саставля: ту ће се волне демократие о стене демократие разбити, на коима є стенама како престолъ тако и миръ основанъ!

Ђ. М. П.

Мисли.

Слобода безъ разума ужасанъ є даръ.

Шта га ій є, кои обраћаю умъ свой само на такове ствари, кое нити су њима самима, нити другима полезне! И онай човекъ, кои поредъ ученя наука, такође на истинитомъ изображеню и благороћеню срца свога неради, равнъ є трутовима, кои се одъ прилѣжания трудолюбиви пчела ране, а сами ништа не раде.

Напрегнутъ радъ производи изнуренѣ. Ово станѣ спроводи празднѣа нека, огъ кое би се човекъ радо изчупати хтео. Али сасвимъ безъ занимания бити нити оће нити може по природи своіой; а да отмѣние послове разума у реченомъ станю продужи ние способанъ. Зато почне онъ за предньимъ станѣмъ, кое би кадро било, оба края, кои єданъ другомъ противорече, саєдинити, напрезанѣ у сагласію раздвоити и узаймичанъ прелазакъ изъ єдногъ стања у други олакшати. Средство зато наодимо у естетичномъ чувству, или у чувствованю лепога Найпространіи кругъ за човечески духъ, кой за дѣлателносћу тога рода жедни, отвора театеръ, почемъ онъ свакой сили душевной рану дає, безъ да икою напрегне, и — почемъ онъ само за забавлянѣ служи, а у исто време разумъ и срдце изображава.

Машина ће єдна само у томъ случаю оно чинити, шта треба да чини, ако су саставне части, изъ кои се она састои, не само свака за себе цѣлисходно изпословане, него ако су оне и међу собомъ у надлежной свези. — Театеръ є та машина. Нѣгове су понаособне саставне части: позориште, поетична сочинења, стихотворци, играчи и светъ. Єсу л' ове саставне части какве треба да су, стоєл' оне међу собомъ у надлежной свези, то неће ни єдно одъ театра очекуюће се дѣйство изостати.

Задовольнимъ незове се ни на кои начинъ равнодушанъ. Велика є разлика између паметно мудра човека, кои важность ствари точно испитуе и потоме пресуду свою изриче, и између неразсудногъ непостоянства лакомисленогъ човека, кои ни за какавъ други законъ незна, него за случай, и све по своіой вольи пресуђуе. Истина обоє неводе бригу за будућность, али ко ће одъ ньи двоє исту за себе найболѣ преправлѣну наћи?

Прави каменъ мудри люди гробни є каменъ, кои пенео нашъ покрива. Нашегъ великогъ лѣкара, гробъ, свакиданъ за советъ питати, то є єдини путъ къ оздравлѣню.

Човекъ, за мудрость и добродѣтель опредѣленъ, понайвише доспѣва до тога текъ после млоги блудня. Безъ обработаваня, безъ углађеня, безъ добротворне бриге отца, учителя власти по већой части є онъ сурови плодъ, или лудъ, или рђавъ, или обоє.

Душе, кое су єдна за другу створене, теже єдна другой на сусретъ, како се и гди се годъ сретну.

Са познаванѣмъ, да честногъ приятеля поредъ себе имамо, осећамо се у туђима тако домаћима, као што се безъ овогъ обстоятелства у постоибини своіой странима осећати можемо.

Срећа никоме неда доста, а понекоме сувише.

Илядама люди сматраю веро-законъ као намрштеногъ ансанцию, коя само укорава и казни, коя само одриче и украћуе, и тераю є изъ свакидашнѣгъ обхођења у скупе сате ладне, приморане молитве. Они є непознаю. Иначе се неби одчупавали изъ руке добре приятельице и неби се съ намеромъ за нѣнъ благословъ преварили.

Све, што земля за насъ узрети дає, то є последнѣ. Свуда стає стопа наша само на остатке онога, што є негда било; цела є наша судбина смеса одъ изчезнувши радости и проливени суза, и нешто савршено и траюће бадава ми овде тражимо.

Ако се ти на то навикнешъ, да твоимъ приятельима увекъ приятанъ совѣтъ дадешъ, то ће они редко узрока имати, да ти за то благодаре.

СРБСКЕ НОВОСТИ.

— Попечитель правосудия и просвешт· г. С. Марковићъ отишао є съ фамилиомъ на 20. дана до у Пешту, а височайше одређенъ є г. Єремия Станоєвићъ чл. совѣта да га за време у дужности заступа.

— Директоръ београд. Гимназие г. Лука Павловићъ дао є на своє звание оставку; на нѣгово место поставлѣнъ є г. Ђ. Ћирићъ досаданьи професоръ историе гимназие.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Париза являю да є царъ намѣранъ опетъ войску на маньи брой свести, ствари швайцерска неће се іошъ моћи свршити. Швайцерска само пристає на то да краль прайски носи титулу князa наєнбуршкогъ докъ є онъ живъ, а нѣговъ наслѣдникъ не.

— Изъ Црне горе нестижу ништа больи гласови. Раздоръ се све већма распростире. Князъ Данило іошъ се ние повратио.

— Рускомъ генералу Тотлебену указую се найвеће почести у Паризу. Нигда више руса ние било у Паризу него сада. Велике се преправне чине за дочекъ велик. князa Константина.

— Изъ Париза являю: да є због прокламације Ледри-ролела изъ Лондона, немира било, и одкривена су у Паризу нека тайна договараня. До сад є 106. персона сбогъ такви састаяня и договараня позатворано.

Паризъ 30. Марта

За дочекъ великогъ князa рускогъ Константина чине се у Паризу огромна спреманя. Сяйность овога дочека превазићи ће све, што є Паризъ досадъ томе подобно видіо. Флотски министеръ дочекаће Нѣг. царско величество великогъ князa Константина и првогъ адмирала у рускомъ у Тулону (ратномъ францускомъ пристаништу), гди ће се нѣму за честь држати велика смотра и упражнения француске флоте. Ратни пакъ министеръ отићиће высокомъ госту на сусретъ чакъ до Ліона. — Царъ Наполеонъ науміо є, да овогъ знаменитогъ госта као сина цара Николе и брата владаюћегъ цара сверусіискогъ дочека съ найвећима блескомъ и одличиемъ. Дочекъ ће имати свуда карактеръ воєни, будући великій князъ путуе самъ, а не са своіомъ супругомъ. Париске улице већъ врве одъ высоки руски официра кои ће сачинявати свиту великогъ князa. Између ови официра налази се и прославлѣни ђенералъ Тотлебенъ храбри бранитель Севастополя.

— Говори се да ће удовица царица руска такође у Паризъ отићи.

Изъ Петробурга являю, да царъ руски неће овогъ лета путовати у Италию и Француску, као што се то поговарало; али князъ Горчаковъ, министеръ внутреньи дѣла и ђенералъ Сихозанетъ, воєни министеръ, ићи ће

у Берлинъ, и као што се говори, због неки важни политички намѣрења.

— По извѣстиям изъ Хине ние се брзомъ миру надати, и огорченъ є противъ Енглеза велико.

По найновіимъ вѣстима бавиће се велики князъ Константинъ у Паризу неделю дана дуже, него што є намишлѣно било.

Стечишта су отворена:

При Суду вар. Београда надъ мас. поч. Лазара Павловића див. Пиляра овд. до 25. тек. мес.

При Суду Крушевачкомъ надъ мас. поч. Милана Милосављѣвића до 17. тек. мес.

При Суду Ягодинскомъ надъ мас. поч. Илиє сина поч. Григорія Павловића изъ Параћина до 29. тек. мес.

При Суду Ваљевскомъ надъ мас. поч. Милована Петровића изъ Уба до 29 теч. мес. — Надъ мас. поч. Миће Илића изъ Седлара до 29. тек. мес.

Продаваће се:

Начал. Окр. Подринскогъ продаваће добра задуженогъ Милисава Пакића изъ д. Добрића 16. 17. и 18. тек. м.

Начал. Окр. Ваљевскогъ продаваће добра Милована Євтића изъ Попадића 11. 12 и 13. тек. мес.

☞ Овай ће листъ у Четвртакъ после празника изићи.

Огласи.

Кодъ долеподписаногъ може се за врло євтину цену свакоякогъ оружия добити и то: двоцевке ширие и тешние, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голице и штуцева на кременъ и на капслу, свакояке величине пиштоля мали и велики съ две и съ єдномъ цевкомъ на капслу.

ТОМА ТЕШИЋЪ
пушкарски майсторъ у кући
(1—3) Янѣ Мецовалие на Теразіяма

Кафана постоећа на теразіи коя се 1 путъ Іосифова, 2 путъ кодъ златногъ пауна звала, являмъ почитаємомъ публикуму и странимъ гостима да се иста кафана одъ сада кодъ „Айдукъ Велька“ зове. У исто време даваюћи на знанѣ да самъ означену кафану съ добримъ квартиромъ, пићемъ, єломъ, шталомъ и послугомъ снабдѣо, за коє я долеподписани свакомъ госту ямчимъ.

Илия Николићъ.
(1—3) кафеция

(2—3) У новой кући г. Игнята Станимировића професора Права има три дућана са споредним собицама одъ идућегъ ђурђевадна подъ кирию. Ко жели узети, нека се прияви у истой кући, гди ће се о свему што желио буде извѣстити.

(2—3) Долеподписани обявлюємъ како почитаємомъ ововарошкомъ публикуму тако и окреснимъ трговцима, меанцияма и кафецияма, да имадемъ различита пића како на мало тако и на млого на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерцискомъ радньомъ сасвимъ предати, ко би имао волю шта купити или одъ єдика или одъ пића или и дућанъ са єдикомъ у колико му є потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добримъ ємцима нека се изволи притяжателю на Стамбол-капіи у кући г. Іосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „злат ногъ Слона“ погодбе ради приявити

У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерция.

(3—3) Кућу мою на Врачару, близу воєне школе са баштомъ, воћемъ и лозама засаћеномъ, даємъ подъ кирию одъ ђурђева дна, за єдну годину, или за више времена; а и продаємъ є.

У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Предсѣдатель Суда, ванредно Гл. Контр. причислѣни.

ПРОДАЯ ВИНА

Долеподписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирћета по умереной цени на продаю. Ко жели узети нека изволи явити ми се. (3—3)

Іованъ Павловићъ.
у кући г. Косте Антуле
на малой пияци.

(2—3) Подписани има врло лепа бела брашна, аусцугъ звана, а тако исто и врло лепа пасуля съ умереномъ ценомъ на продаю.

У Београду 21. Марта 1857.

Іованъ Жарковацъ
спроћу куће г. Ресавца
кодъ два златна лафа.

(2—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтиние добити.

(2—3) АНТОНІЄ ГОЙКОВИЋЪ пинтеръ у кући своіой на пияци издає савъ горньи спратъ, кои се состои изъ 4 собе, куйномъ, пространимъ гонгомъ и подрумомъ, одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирию. Кои би поменути квартиръ желио имати, нека се притяжателю, погодбе ради прияви.

Подписани дошавши ово дана изъ Беча и Брина, снабдѣо є свою трговину свакостручнимъ израђенимъ альинама летньимъ како за одрастле, тако и за децу, осимъ тога има у изобилию разни найновіи и найизредніи штофова за летнѣ альине, и у стаю є сваку наручбину што само брже може бити свршити. Цена є према саданьмъ стаю врло умерена.

У Беогр. 27. Марта 1857.

ТОМА СТОЯНОВИЋЪ
шнайдеръ кодъ „Паризца.“

ПАВЛЕ БАШИЋ-ЋОРИЋЪ.

у кући своіой на пияци издає савъ горньи спратъ, заєдно са особитимъ мутвакомъ, трапезарномъ, шпайзомъ, шталомъ за 4 коня и врлн пространомъ отлуканомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за дрва и особитимъ подрумомъ одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирию. (3—3)

(2—3) Кућу мою съ плацемъ у Крагуєвцу више конака спрамъ куће г. Туцаковића продаємъ. Кои би имао волю исту купити, нека 10. Априла т. г. дође на лицитацию, коя ће се тога ради у Крагуєвцу држати, и кадъ ће се кућа, ако добра цена изиће, теслимити.

У Београду 29. Марта 1857.

Илия М. Ракићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 11. Априла. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртномъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 40**

Опомене изъ детињства краља римскогъ.*)

Марта 20. год. 1811. занимали се по старомъ начину школскомъ сви разреди паризки лицея са саставлянѣмъ пѣсмотворни састаавка, и ми смо, седећи у полукругу у найвећой тишини завели се у наше латинске задатке подъ благимъ надзиранѣмъ Г. Адама, четвртогъ професора при царскомъ лицею; — наєданпутъ сви се пренусмо; топъ загрми! . . . Сви задатци биху заборављени . . . у царскомъ тилѣрискомъ двору родио се царски потомакъ! У средъ обште забуне, у коіой є неизвестность нестрпельивости нашой ћутанѣ налагала, бројяли смо брой избачени топова, и то и професоръ и 60 ђака, кои су полако професорове рѣчи повторавали. Ми набројясмо већъ 21! — . . . Садъ се попео професоръ на катедру, и пруженимъ преда-се рукама наложи намъ озбилно но благимъ гласомъ, да умукнемо . . На лицу свію насъ могло се читати изразъ зебнѣ и страшльиве неизвѣстности — кадъ наєданпутъ загрми и 22. топъ! — Садъ већъ нико више ние ћутао, нити є ко брояо, сви су узклицали, и ћипали одъ силногъ узхићеня и задатци су летили подъ скамиє: „живио! браво! живио царъ! добио є сина! То є краль! живио принцъ! и т. д.“ Одъ времена на време надячала є све силния и силния грмлявина топова, кои су брой 101 навршавали, радостни нашъ жуборъ и изливъ усхићеня, повишавало є обште веселѣ, и учителю нашемъ, кои є у дубльини душе тронутъ био, замутише се очи сузама.

На овай начинъ оглашено є рођенѣ царевогъ наслѣдника тадашнѣмъ нараштаю, одъ когъ є већина између ньи дорашћивала. да се за нѣга и нѣговъ сяйни и силни престолъ бори —, а да га по истеченію три године дана изъ своє средине изгуби, и да изъ дальногъ мѣста нѣговогъ прогнанства чуе само извѣстия о нѣговой плачевной смрти. При свемъ томъ сачувале су ясне опомене и ликови овогъ у почетку тако пресяйногъ, а доцние тако тужногъ живота римскогъ краља Наполеона II.

Све што є годъ найбогатия сила уображеня дворяна могла измислити, да тако силногъ родителя, као што є Наполеонъ, обрадуе, употребльно є, да се прослави и преузнесе рођенѣ овогъ царевића награду тако свирѣпогъ развода брака царевогъ са првомъ царицомъ Іозефиномъ. Но цѣлу хуку и блескъ званични и дворски поздрава и честитаня и сяйни спальиваня художественe ватре освѣтлѣня превазишла є любавь читавогъ народа, кои є са найнѣжніимъ саучастиємъ пратио све кораке и погледе овогъ детета, саданѣгъ краля а будућегъ цара. Кадъ є годъ било лепо време, тилѣриска є башта била препуна света свию редова и пратили су очима златна кола неякогъ царевића, у коя биху упрегнута два као снегъ бѣла ягнѣта. Онъ се овако возао по дугомъ ходнику дворскомъ чакъ до оногъ края, съ когъ се може прегледати цѣо край око пияце „слоге“. Кадъ се годъ мала кола приближила позлаћеной решетки ходника, то га є шетаюћа се туда светина поздравляла плѣсканѣмъ руку и яснимъ усклицанѣмъ! И ово одушевлѣнѣ ние обузело само неке извѣстне класе люди, него є оно плѣнило сва срца, и продрло є и у оне фамилие, кое су донде биле безчувствителне за толику славу и силу; и сами ови непријательи Наполеоновогъ престола дали су се занети любкосћу и чаромъ, найсигурніомъ обраномъ и штитомъ дѣтиньства.

Као што є познато, избрао є самъ царъ Наполеонъ госпою одъ Монтески за воспитательку и старательку младога краля, а између лица, коя су госпои одъ Монтески била у помоћь придата, налазила се и госпоя С... кою є често нѣна млада кћи посѣћавала. Овой дражестной дѣвойки пала є то неки путъ срећа у дѣо да за неколико тренутака пребуде кодъ колевке, коя є дивни рукотворъ вѣштака Томиона и Одиота, и при томе даръ одъ стране вароши Париза.

Младе безазлене девойке радо имаю малу дѣцу, и тако ние чудо, што є ова четрнаестогодишня девойка съ найвећомъ нѣжносћу обилазила око царевића. У двору су се већъ навикли, видити є, но нико ние на ню толико ни мотрио, докъ се ние єднога дана краль римски, коме є тада било десетъ месеци, толико развикао, да га никако нису умирити могли. Шта нису съ ньимъ радили! љуляли га, пѣвали му, — но све узалудъ. У овой забуни узела є госпоя С... свога малогъ питомца, кои є непрестано плакао, у наруче, наслонила є нѣгову гла-

*) Синъ Наполеона I. добио є одма при рођеню насловъ „краль римски“.

ву на своѥ раме, и однела ѥ наглимъ коракомъ по соби горе и доле, како бы заръ дѣте у томъ шетаню неку забаву налазило. За ньомъ иѣаше узастопце нѣна кѣи, коя се на предметъ толикогъ узалудногъ тѣшеня (т. ѥ. разплаканогъ краля римскогъ) часъ приятно осмеивала, часъ пакъ намргодила, кадъ наѳданпутъ дѣте престаде плакати. Краль римски узправи се; нѣгово велико плаво око сматрало ѥ съ усхиѣенѣмъ дивотно лице, коѥ за ньимъ као сенка иѣаше; затимъ се насмеѥ, и пружи своѥ мале руке къ красной утѣшителькы. Тада ѥ први путъ повѣренъ царевиѣъ неги младе дѣвойке, коя ѥ съ неописаномъ радошѣу славила свою побѣду.

Но овай догаѣай у соби ниѥ само на собу ограниченъ остао; и цару и царици причали су, какавъ срећни и непонятни уплывъ ове дѣвойке има на болъ или лютину римскогъ краля; и они су іой честитали и изявили іой, да она кодъ царевиѣа остане подъ именомъ приятельице нѣгове. По краткомъ времену удостои се наклоности краля римскогъ іошть ѥданъ любимацъ но у маньой мѣри, него господична С . . . Име овогъ другогъ любимца застрла ѥ тама заборавности; а то бияше ѥдно мало псето, чудноватe шарене длаке, коѥ ѥ веома према свакомъ пакостно било само не према своме младомъ господару, кои га ѥ смео черупати газити и за уши вући, а да се неналюти. Ово куче, коме ћемо да дамо произвольно има „Азуръ“ бияше средство за разведренѣ римскогъ краля кадъ се сила воображеня дадиля и дворски послужавки веѣъ изцрпила у измишляваню забаве за неразположеногъ царевиѣа.

Овако ѥ растло три године дана ово дѣте, коѥ ѥ іошть у колевки кралѣмъ постало; оно ѥ у тишини растло, и нѣгова ѥ соба била можда ѥдино мѣсто у Европи, куда ниѥ продирао тутань ратова и побуна, коѥ су бесниле и коѥ се спремале; оно ѥ тако растло, и све се веѣма савияло око своѥ младе приятельице; а кадъ ова ниѥ била ту, онда ѥ звао свога любимца Азура, и смеяо се ясно и весело, кадъ га ѥ псето зубима за столицу счепало, и съ лютитимъ реженѣмъ по соби вукло.

Кадъ ѥ трећи данъ роѣеня овога дѣтета прославлѣнъ, ковга ѥ роѣенѣ страовитомъ грмлявиномъ топова цѣломъ свету оглашено, како се силно промѣнио изгледъ престолне вароши и духъ нѣгови жителя! Овай градъ, у комъ су одъ 15 година све побѣде француске войске у свечаностима црковнимъ и засѣнаваюћимъ торжествама свой одекъ имале, — овай градъ, у комъ се войничка слава Француза тако често блистала у дивотномъ блеску, морала се садъ навикнути, да слуша тутань битки, коѥ су сусѣдне предѣле шампаньске крвлю напоиле, и светина ѥ са немимъ ужасомъ читала по ћошковима извѣстия у коима се могло іошть ѥднако видити Француза блистаюћа храбрость, — но ова ниѥ више могла умирити узруяне духове застрашеногъ жительства. Залудъ су войсковоће, да би светъ умирили и охрабрила га, дали провести крозъ Паризъ десетакъ хиляда зародлѣни саюзнички войника, ньиово круто држанѣ и горди погледъ, ньиова свѣтини бачени усклицаи о скорашнѣмъ ослобоѣеню, све ѥ то іошть веѣма умножавало суморность люди и стра и ужасъ жена; залудъ ѥ долазно у театеръ комисаръ са тробойнимъ поясомъ у средъ позориштногъ представлѣня и читао скуплѣномъ свѣту извѣстия о биткама кодъ Монтеро-а и Шам-обера; свѣтина ѥ истина радостно усклицала, но при свемъ томъ однео ѥ сваки своіой куѣи суморне мисли и жалостне слутнѣ.

(продужиће се)

Разне новости.

(Изявленѣ саучастия) — Лако ѥ понятно, да ѥ прославлѣни ѥстествословъ Александеръ Хумболдъ у последнѣмъ своме опасномъ болованю добияо безбройна писма, у коима ѥ изражено било чувство туге и саучастия, а притомъ и свакояке понуде и предложеня; но два оваква предложеня заслужую због своѥ оригиналности да се овде напомену: Ѥдна чуствителна госпоя замолила ѥ у своме съ найвећомъ тугомъ написаномъ писму овогъ славногъ мужа, да іой у нѣговой куѣи уступи ѥдну собу до нѣгове смрти, будући ѥ нѣна найтоплия жеља, да при нѣговомъ издисаню присуствуе и да му она придржи свећу. — Ѥданъ тишлѣръ пакъ понудно ѥ самртнику своѥ херметично затворене мртвачке сандуке (т. ѥ. сандуке, кои су тако добро затворени, да никодкудъ воздухъ уѣи неможе); будући се у истима мртваци задуго одъ трулежи сахранитя могу.

(Чудноватa коцка.) — Изъ Лондона являю намъ слѣдуюћи смешанъ догаѣай: „Ѥданъ отмѣнъ човекъ имао ѥ две одрастне ћерке, коѥ ѥ већъ могао разудати. Недавно доће му у куѣу ѥданъ просиоцъ, кои се пакъ ниѥ никако могао рѣшити, кою да узме; еръ му се обе девойке подѥднако допадале; и зато остави онъ оцу на вольи, да онъ ту сумню прекине, и да му опредѣли, кою онъ т. ѥ. отацъ ће. Отацъ пакъ доће на ту смешну мисао, да стварь ову коцкомъ рѣши. — Коцка падне на млађу; но ова неће никако на свою старию сестру да удара; отацъ пакъ ће да одржи свою важность родительску. Млађа сестра видећи се у томъ положеню, наумна ѥ, да ту стварь преда судовима; и будући да парнице у Енглеской обично читаву вѣчность траю, то ће за то време по свой прилици яко оладнити обестрана жестина.

— Ѥданъ професоръ у Штетину (у прайской провинціи Поморанской) обявио ѥ недавно, да ће онъ држати прочитаваня „о околностима, подъ коима би могла наша земля пропасти“, и то найвише тога ради, да стави лаковѣрность и плиткоћу люди на пробу, а не башъ толико због новаца, коѥ ће томъ приликомъ добити. — Млогобройни присуствуюћи слушатељи зачудили су се веома, кадъ су изъ уста самогъ професора чули, да ѥ 1. Юній 1857. године онай данъ, у кои ће се земля наша сударомъ са грдномъ появити се имаюћомъ репатомъ звездомъ у комаде раздробити и пропасти. Кадъ ѥ пакъ друго прочитанѣ о томъ истомъ предмету држао, накупило се іошть трипутъ толико света.

(Занимљива грађанска парница.) Ѥдне берлинске новине доносе намъ о ѥдной парници, воћеной у ѥдной вароши на Вастули реки слѣдуюће:

„Тамошньи ѥданъ спаня, кои ѥ имао велико стадо оваца, шиляо ѥ исто сваки данъ преко рѣке на супротну страну, гди ѥ онъ имао такоће своѥ землѣ, да пасу. За превозъ оваца употребљена ѥ ѥдна повелика скела, коіомъ ѥ овчаръ самъ управляо. Ѥдномъ предъ вече, кадъ

в овчаръ стадо своє већъ у скелу сместио био и на воду се отиснути хтео, спази онъ изъ далека єдногъ човека, кои нагло къ њему њаше, машући непрестано съ рукомъ. Овчаръ пречека странца, и на молбу овога, да и њега на ону страну превезе, онъ га драговољно прими, и тако униђе странацъ у скелу. Овай бияше одъ далњегъ пута тако утруђенъ и уморанъ, да є при приятномъ љуляню скеле задремао, и тако седећи главомъ кланяо, као што то обично бива, кадъ човекъ на путу задрема. То є видио клепетушомъ украшени найстариј ованъ, кои є стадо предводно.

Съ почетка є ованъ кланяюћегъ пакостно очима мѣрио; но мало после, кадъ є сирома странацъ све єднако главу њиво, коє се овну учинило као уводъ къ нападаню, устреми се онъ са спуштеномъ главомъ яростно на спаваюћегъ, и удари га главомъ и роговима тако силно, да є сирома странацъ у воду пао. Но при томъ изненадномъ нападаню уплео є ованъ роговоре своє тако яко у альине путника, да є овай при паданю и овна у воду повукао. Чимъ то опази стадо, а оно слѣдуюћи природномъ нагону, поскаче сво у воду за своимъ вођомъ; и сирома овчаръ є само незнатну часть помоћу свога пса и то съ тешкомъ мукомъ спасао. Найвећа часть оваца потопила се у брзой и валовитой рѣки. Докъ се ово на скели сбило, странацъ се є у води съ великимъ напрезанѣмъ одмрсио одъ рогова овна, изишао є на површину, допливао до скеле и на ову се попео. Но кадъ є овай съ альина своій воду колико є могуће било, цедио, опази онъ да му є при паданю испао изъ џепа скупоцѣни сатъ и кеса съ новцима, и бияше због тога тако исто суморанъ и ожалошћенъ, као и овчаръ.

Єдино, што имъ є за тада остало чинити, било є то, да што пре доћу до обале, коє они и учине. На обали разстану се они; овчаръ сирѣчь отиде своме господару да му яви несрећни догађай, а странацъ отиде у први ханъ, да осуши альине. Кадъ є спаия дознао шта се догодило, онъ проспе савъ гнѣвъ свой на странца, кои є по његовомъ мишлѣню злоупотребио право гостопримства, и похитао є, што є брже могао, у поменути ханъ, да тога странца задржи одъ далѣгъ пута. Но овди наће онъ текъ, као што валя; єръ кадъ є онъ одъ странца искао накнаду за овце, заиште овай накнаду за сатъ и новце, наводећи, да є газда за то одговоранъ, кадъ се неатосћу његови млађи трећемъ штета нанесе. При тако супротномъ мишлѣню и убеђеню обадвею страна ниє наравно могло доћи до мирногъ поравненя, и оба ова лица воде садъ о томе граћанску парницу, коє се край съ любопитномъ нестрпельивосћу изчекує.

— Робеспиєрова галантерия. У смотреню галантериє могао се крвосокъ Робеспѣръ са свакимъ Французомъ мѣрити. Само што се є при томе служио чудноватимъ средствама, коя нису свакомъ у власти била; нити су била по свачиємъ вкусу. Тако є єдна госпоя, съ коіомъ се онъ по Паризу шетао, стала испредъ єдне куће, и дивила се њеной лепоти. — „Допадал' вамъ се ова кућа?“ запита Робеспѣръ. — „Заиста ми се веома допада,“ одговори госпоя. — „Она є одъ сутра ваша.“ Сутраданъ окриви онъ господара те куће као издаицу, да га погубити и поклони госпои кућу.

— Єданъ американски листъ честитао є своимъ читательима нову годину овако: „Ми вамъ честитамо нову годину и желимо вамъ топлу собу, ал' да се непенѣ топлота на кровъ; желимо да се санькате, но да се неизвратите; желимо вамъ топле альине безъ празни џепова; желимо вамъ добра вина а и добро памтенѣ, како би се ви, као наши пренумеранти свакадъ сѣтили свете истине: „Точно є плаћанѣ душа приятельства!“ — Све ово, а нарочито ово последнѣ, и *данасъ* жели *„Шумадинка“ своимъ* читательима!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Ратъ у Хини постає све огорченіимъ — Хинези су люди врло упорни; зато кадъ се маса овогъ безбройногъ народа узруя, онда є врло тешко умирити га.

Млоги свакояко толкую последнѣ мѣре хинезкогъ правительства; али да Хинези о миру и немисле, то ясно доказую њиове огромне припреме за ратъ. Њиова се флота састои изъ 130 ратни лађа, измећу кои су неке велике, као европске фрегате. Хинези несматраю на међународна правила у рату; они се сирѣчь служе са свима могућимъ средствама, да непријателю науде, тако су сирѣчь отровали єданъ мали потокъ: одкудъ су европски морнари често пиянѣу воду доносили, те су тамо млоги одъ ови помрли. И зато су наумили западняци у савезу са Америкомъ, да поплаше свирѣпе и упорне Хинезе са ужаснимъ примѣрима; єръ другчиє веле Енглези, ниє могуће, ове Азияте склонити на миръ.

Енглези гледаю тиме извинити своє нечовечно бѣсненѣ у Кантону према Хинезима. — Међутимъ ратъ ће овай садъ текъ разбуктати се, и може имати неизмѣрне послѣдице, а притоме неможе му се край предвидити.

— Изъ Париза пишу подъ 1. Априла, да є Турска по средствомъ свои посланика у Паризу и Лондону званично обявила западкимъ силама да ће се турска войска найдалѣ до 3 Априла повући сасвимъ изъ подунавски княжества. Ова є обява у Паризу и Лондону врло повољно примљена.

Што се тиче питаня о сѣдиненю подунавски княжества, Француска се іоштъ єднако тврдо придржава начела да се ова княжества спое уєдно.

— Изъ Париза являю подъ 2 Априла, да є руски инжинирски ђенералъ, прослављени бранитель Севастополя, Тотлебенъ позванъ одъ инжиниирскогъ корпуса у Лондону, да почествуе Енглеску своіомъ посѣтомъ.

Стецишта су отворена:

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Тасе Гойковића изъ села Беговишта до 2 Мая.

Продаваће се:

Нач. Ок. Крушевачкогъ продаваће добра Стоянче Мильковића 24, 25 и 26. Априла.

Нач. Ок. Чачанскогъ продаваће два дућана са земльомъ г. Іована Енглезовића 16, 17 и 18 Априла. — Исто Началничество продаваће меяну съ плацемъ поч. Іована Живковића 14, 15 и 16 Априла.

Управительство Рудокопія у Майданпеку даваће касапнице подъ аренду и то 13, 14 и 15 Априла.

Нач. Ок. Београдскогъ даваће на лицитаціи коя ће се 11. 12 и 13 Априла држати подъ аренду попашу и жиръ у забрану м. Раковице.

Нач. Ок. Црнорѣчкогъ позива све зидарске мајсторе да на лицитаціи коя ће се ради довршеня цркве болѣвачке и слатинске 1. Мая држати, у Заєчару нађу се.

Нач. Ок. Ужичкогъ продаваће добра Трпка Салдића изъ Иваньице 23, 24 и 25 Априла.

Нач. Ок. ваљевскогъ продаваће добра Павла Еремића изъ д. Лепковца 10 11 и 12 Априла.

При канцеларіи Попечительства внутеньи дѣла држаће се лицитация поради набавке 15000. рифи плаве чоє, 300 рифи алове 100 рифи црне чоє, 180 к. четки коньски 180 чешагия и 20.000 рифи платна за кошулѣ.

При Суду вароши Београда има 25.000 # ц. са интересомъ 10% за издаванѣ.

Судъ Ок. Београдскогъ позива наслѣднике убиеногъ у в Мокромлугу Петка Мильковића кои є био родомъ изъ Чикерице наіє Катунске у Турской, да му они за три месеца рачунаюћи одъ дана печатаня овогъ огласа прияве єръ ће иначе Судъ са поставлѣнимъ заступникомъ дѣло ово окончати.

Судъ Ок. Чачанскогъ позива Павла Марковића съ Рашке, да му за подину и данъ предстане и 168. гр. досуђеногъ му трошка по парници Саватия Дугалића противу г. Стаменке Анђелковића, прими. — исти Судъ позива Аврама Алафе Евреа изъ Београда, за когъ се незна гди є, да му за годину и данъ предстане и 365 гр. и 10. пара чар. коя му є сума изъ масе презадуженогъ Павла Атанасковића и Миниła Мићовића изъ Чачка досуђена прими.

Оглас и.

(2—3) Меану на друму Кратуєвачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ ђурђева дне подъ кирію узети, нека се подписаномъ прияви.

Голубъ Петровићъ,
пензионирани Советникъ

Кодъ Марка Раіовића у кући кодъ „буренцета“ има єданъ шпархертъ на продаю. Ко жели узети нека се обрати реченомъ Раіовићу.

(3—3) Подписани донео є данасъ врло добра црна крайнскогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ ключкогъ вина, и манѣ одъ єдногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се яви у Бачванина кафани; ков ћу по умѣреной цени дати.

Атанасій П. Миовићъ

(1—3) Подписаный снабдѣо є свою трговину са свакостручнимъ израђенимъ альинама, зимньимъ и летньимъ и то како за одрастле тако и за децу, а и неизрађенимъ врло финимъ штофовима за летнѣ альине. Осимъ тога добио самъ врло фини материя за гг. Ссвештенике и Калуђере, и у ставю самъ сваку наручбину што є брже могуће свршити. Што се цене тиче, я више одъ 10 на сто процента нетражимъ.

Димитрие Добринковићъ.
шнайд. спроћу Лицея.

Кодъ долеподписаногъ може се за врло євтину цену свакоякогъ оружия добити и то: двоцевке шире и тешнѣ, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голице и штуцева на кременъ и на капслу, свакояке величине пиштоля мали и велики съ две и съ єдномъ цевкомъ на капслу.

ТОМА ТЕШИЋЪ
пушкарски мајсторъ у кући
(2—3) Янѣ Мецовалиє на Теразіяма

ХАЙНРИХЪ ХИРШЛЪ.
изъ Беча, што танєцира и тргує са собнимъ наменташемъ,

препоручує свою новоснабдѣвену продавницу найразличитіи политирани ствари найновиєгъ вкуса а цене врло євтине. Притоме прима се и наручбине, кою такође обећава найсавестние извршити. Обитава у Београду у зданию „кодъ єлена.“ (2—3)

(3—3) Подписани препоручує почитаємомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЛЬИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найєвтинию цену. Наручбине такође примаюсе. Стоваріште є у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

(2—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ, састоєћи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ одѣленя у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

(3—3) У новой кући г. Игнята Станимировића професора Права има три дућана са споредньимъ собицама одъ идућегъ ђурђевадна подъ кирію. Ко жели узети, нека се прияви у истой кући, гди ће се о свему што желио буде извѣстити.

(3—3) Долеподписани обявлюємъ како почитаємомъ ововарошкомъ публикуму тако и окреснимъ трговцима, меанцияма и кафецияма, да имадемъ различита пића како на мало тако и на млого на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерцискомъ радньомъ сасвимъ предати, ко би имао волю шта купити или одъ єдика или одъ пића или и дућанъ са єдикомъ у колико му є потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добримъ ємцима нека се изволи притяжателю на Стамбол-капіи у кући г. Іосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „златногъ Слона“ погодбе ради приявити

У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерция.

(3—3) АНТОНІЄ ГОЙКОВИЋЪ пинтеръ у кући своіой на пияци издае савъ горньи спратъ, кои се состои изъ 4 собе, куйномъ, пространимъ гонгомъ и подрумомъ, одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирію. Ков би поменути квартиръ желио имати, нека се притяжателю, погодбе ради прияви.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 18. Априла. 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази Вторникомъ, Четвртвомъ и Суботомъ на по табака. Цена му є за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. **№ 41.**

Опомене изъ детињства краља римскогъ.

(Продужено)

Најпосле є свануо 16. (28) Мартъ год. 1814. Ахъ овай данъ и дани по овомъ слѣдујући бияху за Француску дани туге и жалости! Са зоромъ навалили су са сѣверне стране престолногъ града непрегледни редови селячки кола, натоварени са пртлягомъ бѣжећи селяка, кои су своє покретно иманѣ одъ навале побѣдоносногъ непријателя закланяли. По свима главнимъ улицама, кое су водиле къ сѣвернимъ краєвима вароши, стаяху гомиле суморни и поражени людій, одъ кои се поєдини кадъ и кадъ одваяли, и идући на сусретъ долазећимъ бѣгунцима, ове коєшта запиткивали. Одъ времена на време заори изъ средине гласъ: „Тишина! ћутите!“ праћена съ маханѣмъ руку, кое є ћутанѣ налагало; — млогима се сирѣчь чинило, да чую дальну грмлявину топова.

Најстрашније пакъ и најжалостније бияше гледати безбројна колица, коя су вукли селяци, на коима бияху ранѣни у последньимъ боєвима войници, да паризке болнице напуне; неки, кои се борили смрћу, лежали су пружени на слами, и єдва су могли изумрлимъ окомъ бацити погледъ на нему свѣтину, коя є тужнимъ срцемъ ово позорије гледала; други се бияу наслонили на лесе одъ кола, и држали су юначки у висину своє раздрускане удове, да ій сачуваю одъ судара са колима; неки, и то на жалость незнатанъ брой, сѣђаху усправлѣни, и имали су на бледоме лицу іоштъ изразъ бодрости и юнаштва. Войници пакъ одъ кавалѣрије царске гарде највећи су позоръ на то обраћали, и свѣтина ій є съ удивлѣнѣмъ гледала; заогрнути ньиовимъ беличасто-сигавимъ япунцетима, коя су имъ ране закланяла, они су гордо дизали главу, съ кое є шлемъ спао, и укочене очи ови сунцемъ опалѣни и попрашени лица давале су овимъ узрастнимъ людима изгледъ войнички страшила.

Но одвратимо погледъ нашъ одъ овогъ тужногъ позора, и обазримо се, шта се є у то време у царскомъ двору „Тилѣрияма“ догађало. Ту се држао министерски савѣтъ, и размишлявало се о мѣрама, кое се имаю предузети, — и стра, кои никадъ неизбавля, но свакадъ губи, стра є улио министрима ту несрећну мисао, да се уклони царица и нѣнъ синъ, млади краль римски изъ Париза, и да отиду у Рамбуйлѣ. Ноћу добије 1200 войника одъ царске гарде заповѣсть, да служе као пратня овомъ жалостномъ походу. Сутраданъ зоромъ стаяху на каруселскомъ мѣсту стотину спремни кола за високе бѣгунце и ньиову свиту, и на све стране бияху дворски служительи — служавке у послу, да по двору покупе у сандуке и кутије найдрагоценије ствари у найвећой хитньи, и то се све збило у ономъ предивномъ двору, за чије су украшенѣ сви народи, кралѣви и престолни градови свой порезъ приложили. Упрепашћени народъ гледао є крозъ високе гвоздене филарете, кое су карусолско мѣсто одъ предворија (мѣсто испредъ двора) раздваяле съ брижнимъ и суморнимъ любопитствомъ, што се ради; найодважніи изъ свѣтине, запиткивали су гердејске войнике, кои су по авліи одали шта значе ове припреме? У самомъ двору пакъ праштали се тужнимъ срцемъ полазећи са онима, кои у двору остаю, али најжалостније праштанѣ бияше безъ сумнѣ последнѣ „съ Богомъ“ младе господичне С . . . , коя ніе била у списку полазећи, будући она ніе никаквимъ извѣстнимъ опредѣленѣмъ везана била за дворъ. Она є плакала, што се разстаје са своіомъ майкомъ, а плакала є и зато, што се навѣкъ праштa са младимъ своимъ питомцемъ, кралѣмъ римскимъ, кои є ню звао „приятельицомъ.“ Сатъ є избияо; у предворію све бияше єдномъ рѣчи готово, и само се чекао знакъ изъ двора; — али знака ниодкуда нема!

Докъ є у двору и изванъ нѣга све узруяно било, и за путъ спремило се, сећаше єданъ дечко одъ три године у єдной сали долнѣгъ спрата двора на богатомъ персискомъ ћилиму, и држао є на крилу своимъ єдно шарено куче; онъ є уватио съ ручицама своимъ уши мирногъ пса, кое є дремало, и трудио се, да му састави уши подъ гломъ, говорећи му коєшта и мазећи га, да би га заръ одобровольио и олакшао му болъ, кои му є причињавао тегленѣмъ за уши. Онъ му є шаптао: „Я те волемъ, мой мали Азуре; я те волемъ, єръ ти си добаръ; я те волемъ, єръ ти имашъ црвенкасте пеге на ушима; я те волемъ, што имашъ дугачке уши, и што све чинишъ, штогодъ я оћу.“ — Овай би дѣтиньски разговоръ можда іоштъ задуго траяо, єръ ожалошћени дворски служительи, кои су неми стаяли у єдномъ углу собе, нису дрзнули, узнемирити срећну безбрижность о-

вогъ безазленогъ дѣтета; — наѣданпутъ уђе госпоя одъ Монтески у собу, и запита служителѣ, да ли су они царевићу нѣномъ младомъ питомцу явили о полазку. Они іой одговоре, да нису. Она дакле приступи къ дѣтету, и яви му, да ће се на путъ полазити. То небијаше време, у коѥ ѥ онъ обично у шетню ишао, и зато запита царевићъ, зашто да иде у невреме у шетню. Садъ се ниѥ имало кудъ, него му мораше саобштити опасность, коіомъ грози непријатель престолномъ граду; но дѣте безбрижно продужи свою игру съ Азуромъ, и одговори, да ће нѣговъ отацъ нѣга — т. ѥ. непријателя — узбити. Но кадъ ѥ на то госпоя Монтески заповѣдила ѥдной одъ присутствующи дворски дама, да царевића узме у наруче, скочи овай наѣданпутъ на ноге, наслони се узъ дуваръ између две столице, и изявио ѥ, да онъ никако неће изъ Тилѣрија да излази. Госпоя Монтески надала се, да ће моћи савладати одпиранѣ дѣтета; но овай се тако снажно бранио, да се морао овай догађай царици явити. Царица Марија Луиза хтеде онда башъ сѣсти у кола; но кадъ ѥ чула, шта се догодило, она се врати натрагъ, и отиде у собу, гди ѕ нѣнъ синъ био; овай ѥ слушао материне рѣчи са покорномъ пазљивости; но кадъ ѥ она пружила руку нѣму, да га са собомъ одведе, отрчи онъ къ завѣсама прозора, и обавиѥ се съ истима, а нѣговъ вѣрни Азуръ отрчи за њимъ, и стаде узъ нѣга. На то заповѣди царица ѥдному дворскому служителю, да га на силу оданде понесе; но царевићъ се увати обадвема рукама за свилене завѣсе, и стане жалостно плакати и викати, да ѥ и само лютито реженѣ вѣрногъ Азура викомъ надвикао.

Нико ниѥ имао толико смѣлости, да употреби силу, єръ то би било свирѣпство; у овой крајньой забуни шапне неко одъ околостоећи царици на уво име господичне С . . . ; царица на то одма запита, да ли ѥ она у двору, и кадъ мати нѣна одговори, да ѥ нѣна кћи у сусѣдной соби, чекаюћи, да се съ њоме опрости, царица ѥ позове унутра.

Господична С . . . уђе у собу, и докъ іой ѥ царица цѣо догађай испричала и разяснила, пусти мали противникъ изъ руку свилене завѣсе, престаде плакати, и баци пријатељски и повинителанъ погледъ на свою пријатељицу, кою ѥ иза своѥ засѣде очекивао; ова пође къ нѣму, и да би іошт успѣшниѥ са упорнимъ царевићемъ преговоре водила, сѣдне край нѣга на ѥдну столицу. За каквогъ са стране гледаоца било би то заиста чудновато и тронително позорѣ гледати, како съ ѥдне стране царица и цѣо дворъ трпељиво стоѥ, а съ друге стране како иза ѥдне завѣсе два дѣтета воде преговоре о питаню, коѥ се тиче вѣчитогъ изгнанства. — Краљ римски престао ѥ истина плакати и викати, али се іошт ниѥ хтео предати, него се почео одпирати съ доказима; онъ говораше о батальонима гарде, о храбромъ ђачкомъ полку, кои ѥ онъ толико пута съ провора гледао, и о дворскимъ пажима (млади служительи), кои су сви такође јунаци. Но господична С . . . разлагала му ѥ опасности изненадногъ нападаня и јуриша, и употребила сву силу убеђеня, и да га склони на одлазакъ позове се она на волю самога цара.

Царевићъ се замисли мало, затимъ погледа онъ пријатељицу свою своимъ великимъ очима, и запита ѕ, ће ли и она ићи съ њиме? Она одговори: „Я незнамъ“ — „Питајте царицу,“ рекне іой краљ римски. Господична С . . . дигне завѣсу, коя ји ѥ обоѥ закланяла, и повтори съ тихимъ гласомъ ово питанѣ. „И она ће ићи съ нама, да, ићи ће,“ одговори царица.

Завѣса се спусти опетъ за ѥданъ тренутакъ, и краљ, кои ѥ овога часа лишенъ круне, рекне своіой пријатељици: „Видишъ, да самъ имао право, што нисамъ хтео ићи; видишъ, и теби ѥ жао, и ти плачешъ!“ — Затимъ изиђу обоѥ неполѣ, и држећи господичну С . . . . ѥднако за руку, приђе царици и каже іой, да ће да ѥ послуша, и да ће ићи. Садъ се даде давно очекивани знакъ полазка, и на челу овогъ спровода, кои ѥ био символъ обореногъ царства, ишаше млада дѣвојка, водећи рукомъ ѥдногъ дечка, а поредъ царевића трчало ѥ ѥдно псето, коѥ ѥ брижљиво на своѓъ младогъ господара погледало.

Кадъ су стигла кола до пијаце „Слога“, рекне царевићъ пријатељици своіой, окренувши се натрагъ: „Пустите ме да іошъ ѥданпутъ видимъ Тилѣриѥ.“ Затимъ наслони онъ главу на крило господичне С . . , и поквасио ѥ рук. нѣну сузама своимъ, а и она ѥ одъ силне туге загушљиво ѥцала, само да младогъ царевића іошт већма неразжали.

(продужиће се)

Несрећна приключења срећногъ Исполина.

„Я самъ отишао,“ приповеда ѥданъ Холандезъ, за време могъ у Паризу бављења у ѥдно после подне у циркусъ (представлянѣ вѣштогъ јаханя и гимнастике). Све ми ѥ било обично, єръ самъ такова представляня често гледао; само самъ се дивио прегрдной величини ѥдногъ представляча, родомъ изъ Белгиѥ, коме ѥ управитель дружтва наменуо ролу Голията за онай данъ.

„Ништа ниѥ на свету страшниѥ и жалостниѥ него овакавъ узрастъ,“ говораше комшија, до мене. Я се обазремъ, и опазимъ, да ѥ то Енглезъ кои говори, и зачуђенъ тимъ рѣчима, запитамъ га, зашто ѥ то велика несрећа, кадъ човекъ тако у висину порасте.

„Мы имамо у фамилији нашой, продужи Енглезъ примѣръ такове несреће; мой прадедъ Балтазаръ бијаше прешко 7 стопа високъ, и то ѥ био за нѣга изворъ млоги чудновати приключеня, коя би вамъ я радо испричао, када би знао, да би у томе задовољство нашли.“

Я му одговоримъ, да ће ми то врло мило бити, и онъ ми поче причати свѣдујући чудновати животописъ:

„Балтазаръ Макенсфелдъ, мой прадѣдъ, синъ ѥдногъ фабриканта изъ Линколна, бијаше одъ отца свога іошт у нѣговомъ дѣтињству опредѣленъ за свештенички редъ. У четрнаестой тодини своіой, кадъ ѥ већъ више науке почео учити, разболе се онъ опасно, и лежао ѥ осамъ месеци на самртной постељи. Онъ се као некимъ чудомъ предигне, видило се на удивленѣ, да ѥ онъ за време своѥ болести цуни петнаестъ палаца порастао, и ово растенѣ тако ѥ нагло напредовало, да ѥ онъ за кратко време прешао у висину 8 стопа.“

„Родительи биjу у великой неприлици због необичногъ изгледа њиовогъ сина; єръ овай као да ѥ само на

то створенъ, да служи свету на удивленѣ и любопитство. Нѣговъ необични узрастъ затворио му є све изгледе будућности, почемъ по понятияма тадашнѣгъ времена ниє могао оваково чудовиште ступити ни какву државну службу или радню. Наскоро осети и самъ Балтазаръ жалостне послѣдице своє величине. Отацъ му у трговини пострада и умре, оставивши дѣци само дугове. Балтазарова два брата нађу себи лако мѣсто; старіи є био на флоти, а млађи є добио државну службу; Балтазаръ пакъ ниє нигди примљенъ. Исполинъ би рђаво изгледао на лађи."

„Незнаюћи шта да ради и на коју страну да се окрене, скитао се несрећни Балтазаръ пуне две године у Линколну, гди є служио дѣци на сокаку за увеселение, маню пакъ дѣцу, коя су непокорна била, плашили су родительи именомъ нѣговимъ, као са баукомъ. Дошавши до највеће бѣде, онъ є већъ наумио, да скочи у воду и да оконча свой животъ, кадъ наєданпутъ дође къ нѣму домостроителъ графа Вилферстона, и понуди му 100 велики дуката у име своґъ господара. Да би пакъ ове новце заслужио, требао є ићи на польско добро Вестембургъ, єданъ сатъ мѣста одъ Линколна, гди є графъ скупио млогобройно друштво млади племића, да се Балтазаръ бори са прославленимъ борцемъ Давидомъ Дикомъ, кои є, почемъ є све своє противнике побѣдио хтео нову палму стећи побѣдомъ и надъ оваквимъ исполиномъ. У млогобройномъ друштву овомъ обкладили се млоги за велике новце о исходу ове борбе, и домостроитель графа наговарао є Балтазара живо, да се прими тога посла. Бѣдни Балтазаръ, кои є већъ дошао био до очаяня — и видећи толике новце, склони се и отиде у Вестембургъ.

(продужиће се)

Мрвице.

Случайно одкривени убица). Єданъ славни француски драматички песмотворацъ принео є недавно неотице къ томе да се єданъ злочинацъ одкриє и улови. Онъ ићаше сирѣчь замишленъ улицомъ, и занео се дубоко у своє найновиє, башъ тада довршено дѣло; онако удубленъ у мисли, говорио є онъ полако неке стихове изъ тогъ позориштногъ дѣла, и пратио є своє рѣчи са движенияма тѣлеснимъ, као што би се то у театру морало представляти. Измећу осталогъ, рекао є и овай стихъ: „Стани убица; нећешъ ми умаћи." — Єданъ мимопролазећи упрепасти се на ове рѣчи, и нагне безобзирце бѣжати. Ово чудновато владанѣ нѣгово побуди подозрение два наблизу налазећа се полицайна агента; они потрче за ньимъ, увате га, и после се дознало, да є онъ за иста убица, кога полиция одавно вреба, но коме є трагъ загубила.

— Кадъ є Мирабо, прославленi бесѣдникъ за време прве революциє француске, противной партаи у народной скупштини, све опасніи постаяо и све више грозио, да ће є оборити, гледала є ова партая отрести га се, и наговорила є 50 благородника изъ найстаріи породица, кои су готово сви били официри, да га позову на двобой. Мирабо, кои є и самъ био одъ стране племените породице, и коєга су предци крозъ читава столѣтия у войничкой служби славу стекли и кои є и самъ славно воєвао — повео є све 50 понуде на двобой са собомъ у скупштину, изприча сву ствар, и метнувши писмене позиве на асталъ, рекне: „Моя глава важи отечеству моме више, него 500 овакви вуцибатина! Я молимъ, да се ньиовъ позивъ и мой на то одговоръ народу обяви."

(У среди). Двоица су ишли кући у глуво доба ноћи, и пролазили су крозъ тесне и тавне улице. Єданъ измећу ньи, кои бияше веома плашльивъ рекне своме другу, кои се далеко напредъ удалио:

„Чуєшъ, я те тражимъ, што си тако далеко напредъ умакао;" Е, па ти иди напредъ, а я ћу за тобомъ," одговори онай други.

Онай први стане напредъ ићи, но у своме страу умакне далеко напредъ, и викне ономъ другомъ, кои далеко за ньимъ ићаше:

„Чуєшъ, мени є стра, што си толико натрагъ заостао!"

„Е, па како ћу ти угодити, како си радъ да идешъ?"

„Пусти ме бога ти, у среди да идемъ," одговори бѣдни плашльивацъ.

(Людождерци). Кодъ Батакера, єдногъ народа на великомъ индиском острову Суматри, обичай є, єсти люде, па шта више, овай є обичай и законом утврђенъ. По закону биваю поєдени: 1., нарушителъи брака. Одтудъ произлази то, да су батакерске госпе врло цѣломудрене, или управо да мораю такове бити, будући имъ врло тешко излази за рукомъ, уплести кога у своє замке. 2., издаице и шпиони. 3., лопови, кои су више пута крали. Оваквогъ злочинца вежу за какавъ дирекъ, и сваки при овомъ позорю присуствующи одсече са живога кривца по єданъ комадъ меса, коє на ватри као ћулбастию пеку, докъ бѣдномъ кривцу сва крвь неистече, и овай у найжешћимъ мукама неумре; притомъ непада никоме наумъ, да овомъ несрећнику самртни ударацъ даде, кои ће га грозни мука ослободити. 4, заробљени непријательи. Ако ови нису на бойномъ полю съ оружиємъ у руци уваћени, онда ій немуче живе, него ій найпре заколю, па онда текъ поєду. Чудновато є, да овай нечовечни обичай може обстати у народу, кои є иначе доста образованъ, кои има доста валяни обичая, кои има своя особита писмена, и кодъ кога є читанѣ и писанѣ законом наложено.

— Неколико Енглеза тражили су владику одъ Квебека, кои є заєдно съ ньима путовао, па се после некуда степао. При траженю нанђу они на єдногъ дивлака, и запитаю га, да ли онъ познає владику одъ Квебека? Дивлякъ имъ одговори: „Како га неби познавао; та я самъ га и поєо!"

— Славни статистикъ баронъ Шарлъ Дипенъ прорачунао є, да є одъ створеня света, ако се постанку овога за основъ узме свето писмо, помрло досадъ 26.628,,743.285,075.840 люди!

(Н и к о). Цѣло жительство єдне мале меанице у Берлину састояло се недавно само изъ кафецике, келнера и єднога госта. Кадъ є келнеръ по закteваню госта пошао у подрумъ по єдну оку пива, рекне му брижльива госпоя кафецика: „Чуєшъ Мартине! немой никако

донети више одъ едне оке; видишъ добро да у кафани нема никогъ!“

— Славни Милтонъ био є у исто време и слепъ и удовацъ; наскоро затимъ онъ се по други путъ ожени. Кадъ му се еданъ нѣговъ приятель дивио, како є онъ као слепацъ могао наћи жену, одговори му Милтонъ: „О врло лако; да ме є Богъ іоштъ и глупогъ створио, онда би я у читавой Енглеской био найболя партия за жену!“

(Петъ минути). Єданъ славни вития (беседникъ) рекао є єдномъ: „Петъ минута треба єдномъ леньивцу и бадавацiи, да обуче папуче, петъ минута є вештомъ сарафу доста, да добие 20.000 талира; петъ минута само треба лѣкару, да киявицу претвори у запалѣнѣ, петъ минута є довольно славномъ войсковоћи, да рѣши судбину државе; каћиперка ће за петъ минути найоштриегъ човека преварити; и найпосле човеку одъ избраногъ вкуса и бистрогъ проницаня нетреба више одъ петъ минута, да какву кньигу оцѣни и осуди.

По найновиой аустриской гимназиялной штатистици има у Аустріи свега 262 гумназиє, и то 113 одъ 8, — 100 одъ 6, а 49 одъ 4 разреда. Ученика има свега 54.186, а професора 2755, и то последньи 1578 свештеника, а 1177 миряна.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Изъ Париза являю, да ће Француска послати у Хину 20 000 войника, коя ће войска заедно са енглескомъ и сѣверо-американскомъ воєвати противъ Хинеза. — „Журн. де Деба“ вели, да є князъ црногорски Данило отишао у Бечъ.

— Удова царица руска навезла се 9. Априла у Ници на руской фрегати „Олафу“ за Чивита-Векию.

— Изъ Хонг-Конга (у Хини) стижу намъ подъ 3. Мартомъ слѣдующе вѣсти: „Хинези су савладали енглески паробродъ „Кингъ“. Капетанъ одъ лађе и сви готово матрози а и неки одъ путника поубияни су.

Єданъ одъ главни хинезки бунтовнички войсковоћа прешао є на царску страну.

— По вѣстима изъ Персиє види се, да є миръ само на папиру заключенъ. Разноси се гласъ сирѣчь, да су се Персіянци опетъ сабрали кодъ Бушира; и по томе сва є прилика, да ће Енглези предузети експедицию у Буширъ.

— — — Изъ Париза пишу подъ 12. Априломъ слѣдующе: овди се гласа, да ће Француска по свой прилици скоримъ поднети отоманской Порти єдну ноту, у коіой ће се Порти жалити противъ управе у подунавскимъ княжествама.

Велики князъ Конгантинъ стиће ће 18. Априла (т. є. данасъ) у Паризъ, гди ће се съ необичномъ свйношћу дочекати.

Огласи.

(1—3) Нѣгово Превосходителство г. ТОМА ВУЧИЋЪ ПЕРИШИЋЪ, Войвода Србскій, кои многа похвална пожертвованя на богоугодне цѣли чини, изволио є приложити и Монастиру Петковици у Мачви на граћенѣ започети нови ћелия, за споменъ почившой своіой супруги г. АГНІИ 200 фор. сребра; на комъ прилогу, братство М. Петковице, поредъ смирени свои дановоћни молитви, коє престолу Вышнѣга за здравлѣ и дугоденствиє г. Приложника и за спасениє душе почив. г. Агниє шалѣ, узима слободу и явно високомъ Приложнику г. Вучићу предъ србскимъ свѣтомъ благодарити.

(3—3) У Антулиной кући имаде о ђурђевудне ове године за издаванѣ єданъ квартиръ, састоєћи се изъ 4 собе єдне куйне са шпархертомъ и шпайзомъ, и єдногъ одѣленя у подруму. — Кои га жели имати нека се изволи приявити притяжателю у истой кући.

(3—3) Меану на друму Крагуєвачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ ђурђева дне подъ кирію узети, нека се подписаномъ прияви.

Голубъ Петровићъ,
пензионирани Советникъ

Кодъ Марка Раіовића у кући кодъ „буренцета“ има єданъ шпархертъ на продаю. Ко жели узети нека се обрати реченомъ Раіовићу.

ХАЙНРИХЪ ХИРШЛЪ, изъ Беча, што тапецира и тргує са собнимъ намештаємъ,

препоручує свою новоснабдѣвену продавницу найразличитіи политирани ствари найновиегъ вкуса а цене врло евтине. Притоме прима се и наручбине, кою такође обећава найсавестние извршити. Обитава у Београду у здванию „кодъ єлена.“ (2—3)

Кодъ долеподписаногъ може се за врло евтину цену свакоякогъ оружия добити и то: двоцевке шире и тешнѣ, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голице и штуцева на кременъ и на капслу, свакояке величине пиштоля мали и велики съ две и съ єдномъ цевкомъ на капслу.

ТОМА ТЕШИЋЪ
пушкарски майсторъ у кући
(3—3) Янѣ Мецовалиє на Терасіяма

Кафана постоєћа на терасіи коя се 1 путъ Іосифова, 2 путъ кодъ златногъ паува звала, являмъ почитаємомъ публикуму и странимъ гостима да се иста кафана одъ сада кодъ „Айдукъ Велька“ зове. У исто време даваюћи на знанѣ да самъ означену кафану съ добримъ квартиромъ, пићемъ, єломъ, шталомъ и послугомъ снабдѣо, за коє я долеподписани свакомъ госту ямчимъ.

Илия Николићъ.
(2—3) кафеция

Свима кои су намерни да зидаю цѣлисходне и лепе куће, као и онима кои би око Београда или ма гди у внутрености Србіе польска добра за премераванѣ имали: нудимъ моє услуге као Архитектъ и Инженѣръ у вандужностно доба, съ томъ приметбомъ, да се послова изванъ Београда само за време годишнѣгъ школскогъ одмора примити могу.

(1—3) Професоръ Іосимовићъ.

У Београду 11. Маія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ налази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 42.

Опомене изъ детиньства краля римскогъ.

(Продужено)

У овомъ жалостномъ погледу краля римскогъ лежао є изразъ вѣчногъ разстанка. Одъ тогъ дана бияше онъ навѣкъ лишенъ свию изгледа, и последня честь, коя му є учињена, и кою би заръ до смрти имао, да є до припадаюће му круне дошао, бияше посѣта цара рускогъ и краля прайскогъ у Румбуйлѣ-у, кои су владаоци по поздраву царице Марие Луизе закгевали, да виде малога краля.

Шестъ неделя по овомъ догађаю обитавао є наполеоновъ синъ єдно крило дворца Шенбруна у околини Беча, и садъ є настао за њега онай усамлѣни животъ, коега празноћу и опасности онъ баръ онда іошгъ ниє познавао, но у овой усамлѣности остала в при њему она, коя га є єдна могла склонити на одлазакъ изъ Париза, а и Азурове шарене уши биле су му повольна забава; као кодъ свакогъ дѣтета, избрисала се изъ његове душе она тайна слутня коя му є улила онолико противлѣнѣ противъ одлазка изъ тилѣрискогъ двора; — напротивъ његова вѣрна чуварка осећала є при помислу на судбу овогъ царевића ову тежину бола и туге; противъ коє є безазленомъ царевићу дѣтиньски узрасть био штитъ. Кадъ су сви готово европски владаоци били у Бечу на конгресу скупили се, наслушала се она угрожаваюћи претньи противъ овогъ невиногъ дѣтета. Они говора'у: „ми смо били сувише великодушни; Бонапартино племе валяло є сасвимъ утаманити, — његовогъ сина осудити на вечно безженство и бацити га у какавъ тавничарски монастиръ.

Тада є господична С... свакадъ у найвећемъ стра'у и туги долазила младоме кралю; сматрала га є сузнимъ очима и са любавномъ зебньомъ рођене майке, коіой су лѣкари одузели надежду да ће іой се чедо предићи. Но и само њено повѣрително обхођенѣ са несрећнимъ царевићемъ бияше гвозденимъ ланцима ограничено. Ньой су сирѣчь грозили, да ће ю у Француску натрагъ оправити, ако она дрзне, говорити што кралю римскомъ о његовомъ отцу, о отечеству и о догађаима, кои су га у Аустрию довели; и за нѣжно срце ове дѣвойке бияше то горка туга, гледати, како се изъ ума њногъ питомца губи свака опомена на оно, што є онъ био, а шта є садъ и каква му тавна и горка судба предстои; єдину но неизвѣстну утѣху налазила є она у томе, што такве мисли непогрожаваю млађану му душу; — онъ ниє опажао теретъ лукавогъ полициє надзиравања, коя га є окружила читавомъ мрежомъ шпиона, коя му є удвоявала страже, и коя є одъ њега удалявала свако лице или вѣсть изъ Француске.

Но при свемъ томъ доспела є ипакъ єдна вѣсть чакъ до найтайніи углова ове великолѣпне тавнице: велики царъ, сирѣчь Наполеонъ, извезао се изъ Кана на француску землю и обећао є народу своме а и другимъ саюзнимъ му народима, да ће онъ свою супругу, царицу Марию Луизу и свога сина, краля римскогъ вратити у Француску. Она є дакле изчекивала ослобођенѣ одъ каквогъ одважногъ дѣла и изненадногъ силногъ удара, кои би лежао изванъ свию граница могућности и надежде, да се ниє ту радило о бићу његовогъ сина коме є онъ царску круну спремао. С . . ниє за Бога смела никомъ изустити своє наданѣ; само понекадъ, кадъ є малогъ царевића у наручию држала, уплела є она у безсавезне рѣчи съ коима се дѣца задоволяваю, по неку пламениту искру њни мисли и пуногъ іой срца. Ноћь є била баръ њена; колико є пута стаяла она ноћу замишлѣна на прозору, и управила погледъ свой у силно разпламћеномъ воображеню на дальни западъ, изгледаюћи одважне и юначке ослободитељ, и препоручуюћи Богу овогъ чеда Француске, за кога се є любавь читавогъ єдногъ вели когъ народа сасредоточила тада у срце єдне слабе девойке?! Но, ахъ! ниодкуда гласа, и предметъ оволике зебнѣ и страованя накнађавао є уцвелѣной души њной овай силни теретъ удвоєномъ любави своіомъ.

Єдногъ дана бияше се она на балкону дуже но обично забавила и при повратку у дворску башту чуе она ясну войничку свирку, коя є издалека до ушию њни допирала; она доће незнаюћи узрокъ овогъ веселя, у предсобие римскогъ краля, и опази на лицу свию присуствуюћи вѣрни необичну бледоћу и суморность. Она ій запита дрктећимъ гласомъ: „Шта є? — „Ова весела свирка . . . — Шта є то, шта значи?“ — „Прославля побѣду у страовитой битки“ . . . — кою су они (саюзници) добили?“ — „Царска є гарда уништена“. — „А царъ?“ — За навѣкъ изгубљенъ“.

Онда се іошть ніе знало име Ватерло, нити рѣшителне послѣдице ове крваве битке, али у радости Аустріянаца назирала є она одсудну пропасть Француза и ушла є дркћући у собу онога, кога є законодавно тѣло у Паризу прогласило за цара францускогъ подъ именомъ „Наполеонъ II.“ Млади краль стаяше на прозору, гледао є доле на войничку банду, коя є царици аустриской свирала, и подскакивао є по такту музике. — Ахъ! то бияше за ню ожалошћену сувише; она притрчи къ њему, подигне га оданде, однесе га у найдальи угаль собе, обавіе га рукама и своимъ шаломъ, да само не слуша ову срце іой раздирућу музику: сирото дѣте плакало є, али она є лакше сносила њговъ болъ и вику, него ли радость, коју є прѣе изявльивао

Одъ тогь дана пристизале су вѣсти за вѣстима: дознало се, како є царъ Наполеонъ осуђенъ, да на єдномъ донде готово непознатомъ пустомъ острову у средини синѣга мора као заточникъ умре, како є онъ проглашенъ као мртавъ за цѣо свѣтъ и да никадъ више ни свою супругу ни єдинца сина неће видити смети. Оваква безпримѣрна несрећа после тако пресяйне славе разпламтила є воображенѣ господичне С . . . Ню є непрестанце мучила мисао о нѣзиной туги несрећногъ цара, кога су живогъ убили у срцу свога дѣтета. И тако є она дошла до тогъ убеђеня, да по преимућству њой, коя є имала готово изключено право на любавь младога краля, у дужность спада да баръ єданпуть у мислима сѣдини изгубльногъ отца са изгубльнимъ синомъ, и силна є чезня обузме, да спроведе цару преко пучине пространогъ мора буди какавъ мали споменъ краля римскогъ.

Но нѣной су намѣри стаяле на путу велике запреке. Све силе ков су цара са престола бациле и живогъ га сараниле, заключиле су, да одъ своє стране пошлю по єдногъ комисара, кои ће мотрити на сваки коракъ високогъ заточника, као да Енглеска ніе била довольни тавничаръ. Аустрия є пакъ хтела, да нѣногъ комисара, у острово Св. Єлене прати и г. В . . ., професоръ билъословля (ботанике).

Г. В . . . . бияше єданъ одъ они люди, коихъ садъ све манѣ и манѣ има, и кои ће скоримъ са лица землѣ нестати. Одань свимъ срцемъ и душомъ природословнимъ наукама, прешле су му надъ главомъ толике буне, покрети и Европу потресаюћи ратови, безъ да є то све кадро било, нѣга и найманѣ пореметити у нѣговомъ умованю, и побѣда саюзника надъ великимъ царемъ имала є сасвимъ незнатанъ упливъ на нѣгову ботаничку башту, гди се сасредоточили нѣгови научни опити, страсти и савъ нѣговъ животъ. Онъ є био єданъ одъ они самосвойствени люди, коихъ ученость сваки радо похваліое; будући є у томе удивленю и похвали умешано и неко чуство сажалења са осталимъ нѣговимъ недостаткомъ светскогъ изображеня, коіе се свакадъ као примѣтба похвали нѣговой додаіе. Као и сви остали люди изванъ чиегъ круга лежи, да неке интересе заступаю да се за исте бори, да мнѣния оснива и людска дѣла оценява, бияше г. В . . . по нарави добаръ и благъ. Више є онъ вечъ пута случайно поздравляо се и разговарао са господичномъ С . . ., кадъ є ова, ползуюћи се дугимъ сномъ свога питомца, отишла са вѣрнимъ пратиоцемъ Азуромъ у ютру у башту, да се наслађуе свѣжимъ ютреньимъ воздухомъ. То є дакле био онай научни мужъ, кои се є путованѣмъ аустрискогъ комисара у Св. Єлену хтео ползовати у томе, да се упозна са царствомъ биля овогъ удалѣногъ каменитогъ острова подъ южнимъ сунцемъ; оданде є намѣравао, отиће у Африку и на южномъ прибрежію ове части света (предгорѣ „добре надежде“) попунити и усавршити свой бильословни кабинетъ, коега су недостатци били нѣму често изворъ туге и неразположеня. Господична С . . . осећала є, да єдина надежда нѣна лежи у томе мужу, и цело нѣно мишленѣ ишло є на то, да изнађе средство, како ће одъ нѣга измамити обећанѣ, да ће нѣну найтоплію желю испунити.

На неколико дана затимъ посѣти Г. В . . последньи путъ лепе Алее вѣгове любиме Шумице сматраюћи душевнимъ удивленѣмъ на дрвима и лишћу дрктаюћу росу, почемъ є далѣ споредномъ єдномъ Алеомъ одъ главне само оградомъ раставльномъ пошао био. Кадъ не бы толике иляде бисера внимао, кои су се првимъ зрацыма ютренѣгъ сунца осветлѣни, као рубини и смарагди сіяли, то бы онъ, не преко ограде, почемъ є ова висока была но крозъ празна места исте, бело одело неке девойчице примѣтіо, коя є истомъ стазомъ уздужъ ишла. Ботаникъ застане кодъ єдногъ младогь іошть ниского дрвета, коє є одъ столѣтны сусѣда окружено было, да се диви преливаюћой се роси а потомъ га снажномъ рукомъ увати и потресе.

Одъ дрвета овако потресеногъ падоше иляда капьи, а лака се вика иза ограде зачу. Професоръ беше само неколико корак ляя одъ врати коя су на огради была удалѣнъ, и кадъ до ньи доће угледа Господичну С · · · коя є смешећи се нѣну орошену альину брисала. „Ахъ Господична“! говораше професоръ поцрвенивши као ракъ, „молимъ васъ иляду путій за опроштенѣ . . . я ћу се у дворацъ вратити.“

„Та останите! не мари то ништа,“ одговори господична С · · · пошавши и далѣ, као да бы нѣно прооданѣ наставила, докъ є међу тимъ Ботаникъ, повтораваюћи своя извиненя, покрай нѣ ишао. Онъ бы се лако због своє несреће утѣшіо, да є о првой радости младе Господичне и слутити могао, коя є видла, да іой є могуће, да съ ньимъ користанъ разговоръ тичући се младогъ цара поведе. А ко бы могао ємчити, да є ова радость чиста башъ одъ ћаволства и несташлука была, коју каква шеснаестогодишня девойчица у нѣна найболя дѣла меша?

Прве речи нису имале скоро никакве свезе, као и свакій каквомъ забуномъ прекинутый резговоръ, или усилѣна учтивость. Найпосле стану муцати, и господична С · · · свакій часъ се бояла, да іой се планови не покваре ако се онъ одъ нѣ опрости. На срећу пакъ Г. В. · · · · спадао є у ону много числену классу людій кои на разстанакъ лако не мисле. Она є примѣтила, како онъ о своимъ путу камерава говорити; ніе дакле више оклевала но започне. — „Господиње, можда желите овой шумицы због ом казати? — „Да, Господична, али горко због ом.“ — „Заръ бы радіе у Шенбруну остали?“ — Г. В · · · мирно стане, и пружившій обе руке повика: — Заръ би могуће было да се човекъ на овакомъ лепомъ месту срећнимъ не осећа?“ — Господична С · · · повтори тихо тресући главомъ: — „срећнимъ?“ — Заръ ово сумнително питанѣ и за васъ важи?“ питаше є про-

фесоръ смеюћи се. — „за мене? вы сте хтели казати, да самь я врло млада, да се іоштъ сада тужимъ.“ — „Є пакъ кога ће се иначе ово питанѣ тицати?“ — Ил' є то можда тайна?“ — Ніє Бога ми, та заръ вамъ новине нерасцияваю причину. — „Я редко читамъ новине.“ — Заръ непознаєте Госпою Маршандъ, коя седи у дворцу?“ — „Не познаємъ.“ — „Она є єдна добра и почитаня достойна жена, коя є царицу и краля римскогъ у Немачку допратила, па тога ради нѣну фамилію а нарочито єдинца сына оставила. Она є сама овде.“ — „Али нѣнъ синъ може доћи и кодъ нѣ се станити, или се она може доцніе къ нѣму вратити.“ — „Не може Господине, єръ є сву надежду изгубила.“ — „Како то.“ запита професоръ, па стаде, ал' не да какво растѣніе сматра, но да болѣ пази; єръ люде, кои се са светомъ слабо обходе, яко се тиче каква приповедка.

„Баръ знате све што се цара Наполеона тиче? Сынъ Гос. Маршандъ пратіо га є.“ — „Као вы младогъ Принца.“ — Добро, ал' мы живимо овде као у некомъ заточеніи, и до неколико дана смо у Фрайцуской; ал ће онъ тамо као у робству живити.“ — „Наполеонъ?“ — „А съ њимъ и они, кои су кодъ нѣга. Тако удалѣни и раставлѣни одъ њиовогъ отечества, њиове фамиліе; подъ непрестаннимъ надзираніемъ, бдителномъ полиціомъ; далѣ сама стѣна, а около войницы; и тихимъ гласомъ к' томе придода, „ови комесари, коє вы пратите; вы имате право; єръ Госпоя Маршандъ живи іоштъ доста срећно у Шенбруну.“ — „Али нѣнъ ће се сынъ вратити.“ — „Ахъ, неће, онъ га ни тренутакъ не оставля; то є дужность срца, кою онь испунява. Онъ ће остати кодъ своєгъ цара, до годъ царъ живи казала є синоћъ нѣгова майка плачући, и я се морамъ Богу молити: макаръ га више и невидла. Ахъ господине, то є грозно свою децу не видити, а знати да су несрећна.“ — „Да видите господична, не треба толико за тимъ тужити . . . ни претеривати . . . Та Госпоя може нѣномъ сыну писати, а онъ ће іой често, свакогъ месеца одговарати.“ — Боже сачувай! Забранѣно іймъ є писати; шта треба далѣ да кажемъ? Увекъ ій вреба по єданъ чуваръ, кои и чуе и види.“ . . . Професоръ садъ ништа више ніе могао опроврагавати, и њаше далѣ спустившій главу, као какавъ пріятель, кои ни привидно баръ утѣхе више нема. — „Па и овде,“ продужи Господична С . . као да сама собомъ говори, немамо никогъ, кои бы насъ посѣтіо, нити имамо прилике да какво невино, али драгоцено писмо пошлѣмо или добіемо; єръ међъ странцыма немамо доброгъ пріятеля“. . . . — „Та имате, вы опетъ претеруете, добро дете моє, говораше Г. В· · · · єръ и я идемъ на св. Єлену.“ — Ал' вы се нећете примити, да писмо ове ядне майке тамо предате? — „Зашто не?“ — „Ал' є то опетъ исто те исто: све силомъ, нема ту поверителности и вы ће те писмо показати.“ — „Ако оћете, я ћу га сакрити“. . . . — „Гди ће те га сакрити?“ — „Међъ коимъ травама и кутіама, коє собомъ носимъ. Притомъ свакій зна, да се я више са Ботаникомъ а не политикомъ занимамъ.“ — „И вы ће те га сами Г. Маршанду предати.“ — „нѣму самомъ.“ — „У тайности?“ — „Ахъ! господине“. . . И две іой се велике сузе засветлише у очима. . . — „Вы ћете доћи дакле у ютру у шумицу?“ — „Ако вы оћете.“ — „У овай истый часъ? — „Ако вамъ є овай часъ наймиліи.“ — Девойка пружи обе руке овомъ изредпомъ човеку, у коє є онъ єдва своє метути усудіо се. (Край слѣдуе.)

Мрвице.

Єданъ официръ, кои є было сынъ єдногъ угостителя, кріо є станѣ свога отца и увекъ се є издавао за благородника. При єдной части, кадъ є онъ о свомъ благородству говоріо, рекне му єданъ кол є нѣговогъ отца добро познавао „я познаємъ вашегъ отца врло добро, онъ є врло милостивъ спрамъ свакога, свакога радо прима, и нѣгова кућа у коє оћете време свакомъ є отворена.“

Два Енглеза ручали су єдномъ заедно, и после други важни разговора поведу речь о своимъ трговинама. Єданъ одъ исти хтео є увеличати свою трговину одношенѣмъ коє са трговцима има и рекне“ я трошимъ у моіой канцелларіи 100 фунти мастила годишнѣ. „Шта? рекне онай другій као зачуђенъ „та я толико узштедимъ годишнѣ, кадъ точку на і немећемъ и кадъ апострофе (') неупотребимъ!“

Питали су єдногъ шта є Опера, и онъ врло ладно одговори ово „кадъ є єдна ствары тако будаласто написана, да є човѣка стидъ да говори, она се пева.“

Єдне новине явиле су пре краткога времена да у Кантону у Хини има 24 енглески, 8 американски, 5 нѣмачки, 5 француски, 4 руске, 2 португалске, 2 перуанске, 2 єрменске, 16 муамедански, 4 юдейске, 4 холандске и 11 разни други народа трговачки кућа.

Смѣсице.

У Лондону се налази костуръ єдногъ грдногъ Кита, у зданію єдномъ нарочито зато сагранѣеномъ. Ово редко животно пашли су одавно неколико рибара недалеко одъ Остенде али мртво, и съ великомъ мукомъ помоћу три чамца добро съ людма снабдѣвенима изнесу га на прудове недалеко одъ остендскогъ пристаништа, ту изсеку а потомъ балсамираю. Савъ костуръ у дужини има 94 стопе, а у ширини 18. Сама є глава дугачка 22 стопе, дакле четири човечия боя, а репъ заузима двадесетъ и три стопе. Цело животно било є тешко, као што є изнађено преко 480.000 фунти, а костуръ іоштъ садъ има 70.000 фунти; изъ самогъ нѣговогъ сала добивена мастъ износила є 40.000 фунти. Више славни естествоиспитателя, а међъ овима и француз Кувиръ, мисле да є ово морско чудовиште, коме досадъ подобно іоштъ ниє виђено, најманѣ 900—1000 година морало имати, и као поузданъ основъ наводе то, што су рскавице на пераица сасвимъ отврдле, и у тврду се кость предтвориле, одкуда се безъ сваке сумнѣ толике године ове рибе извести могу. — Костуръ садъ стои на скелама, коє су одъ самога гвожђа начинѣне, и сваки кои то први путъ види, тако се мора упрепастити да текъ мало по мало одъ чуда къ себи долази коє му овай китъ проузрокуе. Нарочито су грдна перая на прсима, коя би се заиста за какву руку съ четири прста узети могла и коя прва пазльивость посѣтителя привуку. Грудна перая кита несастоє се изъ крути жила, као обично

у остали риба, него изъ костию и мишића, као у предњимъ ногама скоро свију свсаюћи животиня. У трбуу костура воде једне спуштене степени, као што се горе на ртењачи столице за седењ налазе, а и астали са природословнимъ књигама, да би се човекъ по вољи забављяти могао. —

(Очи муве). Ништа ме тако неувеселява, као очи мува и њиовъ саставъ, подъ увеличателнимъ стаклама. єръ ін има млогостручни. Очи имъ се састоє изъ две полукугле, кои округла површина подѣљна є у чистоправилне шестоуглѣ. У средини свакогъ стои зеница Свакн є дакле шестоугаль једно око. Почемъ мува у свакой полукугли 4000 такви шестоугла има, то притяжава она 8000 очию; по неки лептиръ 17 хиляда; госпоице (бубе неке) до 36 хил. — Три мала одъ зенице у троєуглу стоећа проста ока, немогу се у свию чисто видити. Найболѣ се виде кодъ велики стрмљена. Управо се незна, нашто имъ служе; али посредствомъ велики састављни телескопа, лептиръ ій текъ у своимъ совршеномъ станю, кадъ и крила има, добиє, почемъ пре тога у чаури сасма мале кратковидне очи има. По неки ноћни лептири имаю поредъ велики очию іоштъ и два маня ока, да би ноћу іоштъ болѣ видити могли.

— Израчунато є да є годишнѣ потребно четрнаестъ хиляда милиона свилени буба, да би се свила начинила, кою Енглеска само годишнѣ троши.

Ђ. М. П.

ГГ. ПРЕНУМЕРАНТИМА.

Шумадинка ніе престала излазити, само овай месецъ дана неуредно є излазила, а то се чешће догађало свима србскимъ листовима, и непрестано ће се догађати, докъ се неуведе она поштанска уредба, коя по свимъ земляма постои, да се гг. пренумеранти на поштама могу пренумерирати и новце положити. Свакъ ће се зачудити кадъ чуе да є изъ окружны места само ньи 4 платило за целу годину а 18. за прошла три месеца. При оваквомъ плаћаню кодъ оваквогъ трошка кадъ трипутъ на неделю овай листъ, излази, ніе никакво могуће излазити на край. Предплата ніе се тражила напредъ, али требало є по истеченію она три месеца послати є. Ми некривимо гг. пренумеранте у окружияма, єръ требало є свакомъ доћи и поискати а то ніе имао ко свуда чинити, ми ій молимо сада учтиво да по 4 цванцика за ова прошла 3. месеца незабораве што пре послати, а тако исто да пошалю и одъ прошле године кои шта имаю давати, єръ одъ прошле године остало є 840. фор. ср. вересіе. Шумадинка єдино сбогъ тога неплаћаня, неће моћи за ову годину излазити трипутъ на неделю као до садъ, али излазиће непрестано, и то сваке суботе; шта знамо друго чинити, вѣштъ лѣкаръ одсече ногу болестнику да му животъ спасе, то смо средство и ми узели, и одсадъ ће Шумадинка излазити єданпутъ на неделю, да іой се само животъ одржи. Цена є одъ 1. Априла чакъ до нове године 4. цв. и по. Онима у окружияма што су за годину платили повратиће се по 7 и по цв. — Учредникъ одсуствуе на дуже времена изъ Београда.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаємъ изъ слободне руке мой єданъ просторъ землѣ, подъ старомъ родномъ горомъ, постоећи преко могине у атару села Трняна у окруж. Пожаревачкомъ кой се граничи, съ восточне стране до кривога раста на утрини реченогъ села, са западне стране до шанца Петра Митровића и нѣгове браће изъ Пожаревца, са сѣверне стране до старогъ друма, са южне стране до ливада села Трняна и коловозскогъ пута. Зато ко бы имао волю овай просторъ землѣ, кои се може за врло добру ливаду употребити, купити, нека се мени поради погодбе пріави.

У Смедереву, 25. Апр. 1857.

(1—3) АКСЕНТІЄ МИХАЙЛОВЋЪ.
Прак. канцеларіе среза подунавачкогъ.

Браћа Величковићи
у БЕОГРАДУ

преместили су свою трговину, коя є до ђурђева дне ов. год. постоила у чаршіи спроћу седамъ звезда, у свою кућу на великой піяци. (98—1,3)

Свима кои су намерни да зидаю цѣлисходне и лепе куће, као и онима кои би око Београда или ма гди у внутрености Србіе польска добра за премераванѣ имали: нудимъ моє услуге као Архитектъ и Инженѣръ у ванъдужностно доба, съ томъ приметбомъ, да се послова изванъ Београда само за време годишнѣгъ школскогъ одмора примити могу.

(2—3) Професоръ Іосимовићъ.

(2—3) Подписани препоручуе почитаємомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЛЬИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найєвтинію цену. Наручбине такође примаюсе. Стовариште є у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

Кафана постоећа на терасіи коя се 1 путъ Іосифова, 2 путъ кодъ златногъ паува звала, являмъ почитаємомъ публикуму и странимъ гостима да се иста кафана одъ сада кодъ „Айдукъ Велька“ зове. У исто време дававаюћи на знанѣ да самъ означену кафану съ добримъ квартиромъ, ићемъ, єломъ, шталомъ и послугомъ снабдѣо, за коє я доленодписани свакомъ госту ямчимъ.

Илия Николићъ.
кафеција
(3—3)

ХАЙНРИХЪ ХИРШЛЪ.
изъ Беча, што таписира и тргуе са собнимъ намештаемъ,

препоручуе свою новоснабдѣвену продавницу найразличитіи политирани ствари найновиегъ вкуса а цене врло евтине. Притоме прима се и наручбине, кою такође обећана найсавестние извршити. Обитава у Београду у здању „кодъ єлена.“ (3—3)

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 18. Маія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 43.

СМРТЬ ЛУДВИКА XVI.

(прев. изъ Минѣа.)

Народни састанакъ (конвентъ) установи се 20. Септембра 1792. и отвори своя засѣданія 21. Іошть у првомъ засѣданію укине онъ кралѣвско достоинство и прогласи републику. 22 присвои онъ себи републику, изявивши да се неће више започинати *одъ год. IV. слободе*, но *одъ год. I Француске републике*. После овы први мѣра съ усклицанѣмъ одобрени и съ некимъ соперничествомъ демократіе и одушевлѣня одъ стране обе партае, кое се биле раздвоиле при свршетку законодателне скупштине, конвентъ, мѣсто да се одао пословима, преда се унутрашньимъ расправама. Жиронденцы и Монтанярци, пре него што ће установити нову революцію, хтѣли су знати коме ће између ньи двое она припадлежати, игрдне опасности ньиовогъ положеня нису предупредиле ньиову борбу. Они су имали више него игда бояти се Европе. Почемъ су Аустрія, Пруска и нѣки владатељи у Нѣмачкой были ударили на Француску пре 10. Августа, то се могло садъ сасвимъ мислити, да ће се и други владатељи изразити противъ нѣ после паденя монархіе, затвора Луй XVI и убиства у мѣс. Септембру. У унутрашньости брой непріятеля революціе био є умноженъ. Требало є къ привржениціма уставногъ кралѣвства присаединити оне, кои су се живо бринули за судбину Луи XVI. и оне, кои су држали, да є слобода немогућна безъ правила и подъ владѣниемъ светине. Усредъ толики препона и противника, у оно време, кадъ є ньиова слога была крайнѣ нуждна башь да бы се у ударало, партае Жиронда и Монтань нападну єдна на другу съ найвећимъ огорченѣмъ. Истина, да ове двѣ партае нису могле єдна другу сносити, и да ньиови поглавари нису се могли сложити: толико є было повода къ удалѣню у ньиовомъ супарничеству за владѣніе и у ньиовымъ намѣрама!

Жиронденъ были су одъ догађая принуђени, да буду републиканци. Найболѣ би іймъ приличило, да су били остали уставни. Чистоћа и искреность ньиовы намѣра, ньиово гнушаванѣ светине, одбациваюћи насилна средства, а особито, што су тако паметни били да нису покушавали оно, што ніе било могуће, све имъ то било као законъ; али они нису били слободни, да остану такови као што су се изъ почетка показивали. Они су слѣдовали нагону, кои є ньи вукао къ републики, и они се мало по мало навикли на ову форму правленія. Премда су ню данасъ ватрено и искрено желили, они су ипакъ осѣћали како є тешко ню установити и утврдити. Стварь имъ се чинила велика и лѣпа, али они су видили, да нема людій за ту стварь. Светина ніе имала ни просвѣштенѣ ни нрави, кое су потребне за ову форму явногъ управленія. Революція, кою є была произвела уставодателна скупштина была є іошть закопитія, изъ тогъ узрока, што є была праведна; она є имала свой уставъ и свое граћане. Али єдна нова революція, коя бы нижу классу жительства позвала у државно управленіе, не бы могла дуго траяти. Она бы морала повредити премноге интересе, а имала бы само привремене бранителѣ, нижа класса могла бы дѣйствовати и управляти за време кризе, али не свагда. Но ипакъ на ню се морало ослапяти, кадъ се саизволявало на ову другу революцію. Жирондени то нису учинили, и нашли се у сасвимъ крвомъ положеню: они су изгубили помоћь уставны, безъ да су придобили помоћь демократа, и они нису имали на своіой страни ни высоку, ни низку класу. И тако су они само полу — партаю сачинявали, коя є брзо была оборена, єръ є была безъ жила. Жирондени, послѣ 10. Августа, били су између средњѣ классе и просте светине што су *Монархисте* или партая Некера и Муніе-а послѣ 24. Юнія были, између привилегираны класса и граћанства.

Монтаньска партая напротивъ, хтела є републику съ народомъ. Поглавари ове партае, кое є важность Жирондена помрачавала гледали су, да оне оборе, и на ньіово мѣсто доћу. Они су были манѣ просвештени, манѣ краснорѣчиви, али вѣштіи, рѣшителніи, и нимало негледећи на своя средства. Крайня демократія ньима се чинила, као найболѣ правленіе; и што су они називали народомъ, то єсть нижа класса была є предметъ ньіовы непрестани ласканя, и ньіове найвеће бриге. Ниедна партая ніе была опаснія; али слѣдственіе радила є она за оне, съ коима се борила.

Одма како се отворіо конвентъ, Жирондени су были заузели десну странку, а Монтаняри край лѣве, одъ туда су и добили име, подъ коимъ се она назива (партая съ брега). Жирондени были су найснажніи у скупштини, у обште, сви избори по департаментима были су испали у ньиномъ смыслу. Великій брой депутираца законодателне скупштине быо є повторително избранъ; и

будући, да у данашнѣ време саюзи много чине, сви чланови, кои су были саединѣни са депутаціомъ Жиронде, или съ обштиномъ Паризскомъ, пре 10. Августа, опетъ се повратили съ истымъ мнѣнія̀ма. Други су долазили безъ системе, безъ партае, безъ наклоности, безъ непріятельства, они су сачинявали што се у оно време звало *равница* или *блато*. Овай безкорыстный саюзъ у борбама између Жиронде и Монтань прелазіо є свагда на праведнію страну, докле є ньой было дозволѣно, да буде умѣрена; то єсть дотле, докле се ніє за себе саму бояла.

Монтаньска партая састояла се изъ Паризски депутираца, кои су были избрани подъ упливомъ обштине одъ 10 Августа, и изъ нѣки департаментски явни републиканаца, после су ню они умножавали, коє су догађаи разпаљивали, или коє є страхъ къ ньой придружіо. Али премда є по брою маня была у скупштини, ипакъ ніе была манѣ снажна іоштъ у оно време. Она є владала у Паризу; обштина была є ньой одана, и обштина є дотле дотерала, да є была постала прва власть у држави. Монтаняри покушавали су да обладаю съ разнымъ департаментима у Француской, установивши дописиванѣ у смотреню намѣра и поступања између варошкогъ Паризкогъ началничества и осталы варошки поглаварства, ипакъ они нису сасвимъ успѣли, и департаменти были су по већой части наклонѣни ньовымъ противницима, кои су одржавали ньово добро мышлѣнѣ средствомъ кньижица и новина, коє є разпошиляо министеръ Роланъ, когъ су кућу монтаняри називали *уредъ явногъ духа*, а нѣг ове пріятелѣ *сплеткароше*. Али осимъ саединѣня обштина, коє іймъ є пре или после морало испасти за рукомъ, имали су іоштъ саєдинѣнѣ съ Якобинима. Овай клубъ, имаюћи найвећій упливъ, као найстарій и найраспространитія, промѣньивао є духъ у свакой кризи, безъ да є име променьивао. Клубъ Паризкій было є глава Якобинизма, и скоро суверенски владао є надъ другима. Монтаняри су га сасвимъ были обладали; они су већъ были одатле изключили Жирондене съ многимъ обтужаванѣмъ и досађиванѣмъ, и на мѣсто чланова одъ грађанства увели су Санкилоте. Жирондинима є само остало министерство, коє є поредъ противлѣня обштине, было немоћно у Паризу. Монтаняри пакъ располагали су съ целомъ дѣйствителномъ силомъ у главной вароши, съ явнымъ духомъ преко Якобина, съ варошкимъ одѣленіяма и съ предградіяма преко Санкилота, найпослѣ съ бунтовницима преко варошкогъ началничества.

Прва мѣра партая, почемъ су были заключили републику, буде да се потуку. Жирондени были су разлюћени због убійства мѣс. Септембра, и они су съ гнушаванѣмъ гледали у конвенту оне люде, кои су то совѣтовали и прописали. Двоица између остали побудили су найвеће негодованѣ: Робеспієръ, за когъ су мыслили да тежи за тиранствомъ, и Мара, кои се є одъ почетка революціе у своимъ новинама проглазіо за апостола убійства. Они су съ већимъ огорченѣмъ, него памећу были обтужили Робеспіера; кои іоштъ ніе было тако страховитъ, да због диктаторства буде обтуженъ. Нѣгови непріятельи, пребацуюћи му невѣроятне планове, и у свакомъ случаю немогавши ій доказати, сами су умножили нѣгово народолюбіе и нѣгову важность.

Робеспієръ, кои є играо тако страшну роллу у нашой революціи, започео є у првомъ реду дѣйствовати. Пре тога, поредъ свію свои усиляваня, было є онъ нижій у своіой партаи: подъ уставодателномъ скупштиномъ были су други знаменити поглавари; подъ законодателномъ были су поглавари Бршо и Петіонъ: 8. Августа Дантонъ. У овымъ разнымъ епохама изявіо се є противъ оны, кои су га помрачивали съ ньовымъ гласомъ и народолюбіемъ. Усредъ знатны особа прве скупштине, немогавши се одликовати, но само са простымъ своимъ мнѣніемъ, показао се є, као претераный реформаторъ; у другой скупштини было є постао уставнымъ, єръ су нѣгови супарници были обновительи, и онъ є Якобинима говоріо на користъ мира, єръ су нѣгови противници войну захтѣвали. Послѣ 10. Августа учіо є онъ у клубовима, како ће упропастити Жирондена, и доћи на мѣсто Дантона, свагда саєдињаваюћи ствареь своє суєте са ствари светине. Овай човѣкъ, когъ су даровања была обична, и кои є имао суєтанъ карактеръ, због своє низкости чиніо се, да є међу послѣдньима, а то є велика полза у революціи, и изъ свогъ самолюбія тежіо є за првымъ степеномъ, све є чиніо, да се тамо попне, све є предузимао, да се одржи. Робеспієръ имао є качества за тиранство; никакву выспрену душу, но просту; само єдну страсть, сполящность отечестволюбія, заслуженый гласъ неподмићеня строгъ животъ и нимало негнушаваюћи се одъ крви. Онъ є доказао, да се у грађанскимъ побунама неможе постићи политична срећа са своимъ духомъ, но са своимъ поступанѣмъ, и да є средный духъ, кои є тврдоглавъ, силніи, него выспреный духъ, кои се прекида. Треба такођеръ рећи, да є Робеспієръ имао подпору грдне и фанатичне партае, коє є управленіе онъ тражіо, и подпомагао начела послѣ довршене уставодателне скупштине. Ова секта имала є свое порекло изь 18. столѣтія, когъ є нѣка мнѣнія представляла. Она є имала за символъ у полити *дружствени уговоръ*, одъ Русо-а, у вѣри деизмъ *исповедания вѣре савоїскогъ викара*; она є доцініе крозъ нѣко време была све то удѣйствовала у уставу год. 1793. и у богопочитаню *врховногъ сушества*. У разнымъ епохама революціе было є више система и фанатизма него што се мыслило.

(Продуженѣ слѣдуе).

Опомене изъ детиньства краля римскогъ.

(Свршетакъ.)

И пре нег' што є госпоя Маршандъ на дужность зовнула, чувствовала є већъ радость, коюю іой є Господична С· · · · причинила; али у писму, коє є нѣномъ сыну послати хтела, морало се іоштъ єдно уметути, да бы већегъ очаяника утѣшило, нег' што є нѣнъ. Обе ове сазаклетнице на то се сагласе, да све досадне удале, и да тогъ дана часъ изберу, кадъ бы краль римскій ньово предузеће свршіо. Єдномъ га сама застану, и господична С· · · · дозове га єднимъ знакомъ главе к' себи, и говораше му полу—тіимъ гласомъ: — „Ако ми се обећате, да нећете ни найманѣ лармати, но само полако говорити, то ћу вамъ нешто приповедити, коє ће васъ яко обрадовати.“ — „Какву басну?“ питаше дете. — Не, праву истину. — „Е, добро,“ одговори онъ, спус-

тивши већъ гласъ. — И вы ћете све чинити што вамъ я наложимъ?“ — Да бы іошть већу пазльивость показао, одговори само поклонившій се главомъ.

На єданъ мигъ Господичне С· · · ·, изиђе госпоя Маршандъ полако изъ собе, и яви да є бащъ садъ краль римскій заспао; и за читавъ сатъ не чу се у соби ни најманђгъ шума, у коіой є онъ самъ са своіомъ пріятельицомъ остао. Ова га є у њено крило узела, и приповедаше му, како є познавала єдно дете њговы година, ков є отца врло великогъ човека и славногъ ратника имало. Али єдногъ дана изневере га пріятели, коима се повериo, и њговимъ га непріятельима издаду, кои га са собомъ врло далеко одвуку, и на єдну голу стену оставе. Дете пазльиво слушаше приповедку своє пріятельице, њгове очи почива'у на њнимъ. — „Па шта се случило са сыномъ тога човека?“ питаше дете, кадъ є она єдномь застала. — „Сына су му предали пріятельима, кои су га одма к' себи узели, докъ несрећный отацъ. . . . — „То га є сигурно яко опечалило?“ — „врло яко! єръ є онъ казао: „Кадъ бы само сына могъ кодъ мене имао, онда небы несрећанъ было, али ме є сирото дете заборавило.“ — „Заръ га є истина њговъ сынъ заборавіо?“ — „Ахъ ніє! єръ є то грей своегъ отца заборавити; али почемъ є оно іошть мало, а о њговомъ отцу ништа му и никадъ нису говорили, єръ га нису волели, наравно да є редко на њга мыслило.“ — „Па то онда ништа ниє криво.“ — „Дабогме да ніє, али єдногъ дана понуди му се неко тайно, са свимъ тайно, да своегъ у затвору налазећегъ се отца о себи извести; шта бы требало онда да то мало дете чини?“ — „Своме отцу писати.“ „Али ніе умело писати.“ — „Заръ ніе никакву пріятельицу као я, имало?“ — „Єсть, и оно є имало єдну пріятельицу.“ — „То треба ню да моли, да на место њга пише.“ — Али кадъ њгова пріятельица напише писмо, онда не може отца тако яко обрадовати, као кадъ бы му сынъ писао“ — „Па како бы се томе помоћи могло?“ — „Њгова бы му пріятельица руку водила, и помогла бы му да све оно напише, што бы своимъ отцу казати хтео.“ — „Заръ то може?“ — „Да богме да може, айде пробайте мало?“ — — „Добро, оћу, оћу!“ — „Али у највећой тишини.“ — Дете седе на столицу предъ єднимъ асталомъ, гди є већъ све спремлѣно было; господична С· · · стаяше и за њга, нагнувшій се у пола надъ њимъ, и докъ му є перо међ' прсте намештала, говораше му: — „Вы ће те вашемъ отцу писати, кои є несрећанъ, я ћу вамъ помоћи да речи напишете, ков ми напредъ казали будете. А шта треба горе написати?“ — Мой Любезный Отче! Єл'те, онъ є было врло великій ратникъ?“ — „Єсть, врло великій ратникъ.“ — „Е, онда морамъ додати, мой храбрый Отче! — Следующе речи затимъ изявльивале су жалбу, што га више не може видити, ни на њговомъ крилу играти, и што га свако вече загрлити не може. Господична С· · · напише све до словца, што іой є њнъ младый пріятель диктирао. — „Треба ли іошть што да пишемъ?“ питаше є краль наслонивши свою главу на ону руку, коя є њгову водила, и затимъ погледавшій є єднимъ срећнимъ осмейкомъ. — „Садъ бы требало да о вами пишете, о ономе, шта радите и шта мыслите.“ — Дете продужи и далѣ диктаранѣ: „Я волемъ яко мою пріятельицу.“ — Добро, ал' онъ незна кою.“ — „А вы напиште своєручно доле: Њгова самъ пріятельица я, коя му руку водимъ.“ — Такође є споменуо њгове миле игре, и напоследку є хтео казати да є Лове іошть кодъ њга, али му господична С· · · одведе мысли опеть на тако несрећногъ и тако оставлѣногъ прогнаника, и последнѣ њгове врсте, садржавале су детиньске изражає, кои бы оногъ отца побудили, кои своегъ сына никадъ више видити неће.

„Садъ морамо писмо затворити,“ говораше римскій краль; и кадъ га є савіяти почео, осети єдну руку, коя му єдну витицу одъ њгове косе увати, и маказама одсече. Онъ се брзо окрену. — „Нашто то?“ говораше онъ гледаюћи господичну С. · · · · Зашто є моя коса у писму нуждна?“ — „Да бы отацъ одъ васъ што имао.“

Ово писмо, и ова витица, тамо верно предато и недошавши у руке комесара, узнемиривали су дуже времена читаву Дипломацію, и были су єдина утѣха Наполеону, за време њговогъ шестогодишнѣгъ заточенія.

М р в и ц е.

У єдной вароши было є повише позоришника, коима є посао рђаво пролазіо. Єдногъ дана рекне имъ управитель вароши, да єдно представленѣ на ползу сиротинѣ даду „та ми то свакій данъ чинимо“ одговоре они „єръ у целой овой вароши зацело нико нетрпи већу оскудицу одъ насъ.“

Простакъ єданъ, кои ніе знао читати, добіе писмо одъ свои' сродника и радъ є было да види шта му пишу, али му се ніе свидило да и други то знаду; шта є дакле радіо? Онъ зовне єднога ћака, да му писмо прочита, а да небы ћакъ чуо, мете му своє руке на уши.

Кадъ є Паганини 1830 године изъ Бремена отишао, єдне новине написале су му следующій опроштай. „Срећанъ путъ Паганини. Наше су уши пуне твои мелодія, али є и твоя каса пуна наши новаца!“

Єдна жена претила є своме мужу, кои є врло доцне кући долазіо, да ће врата затоворити, ако се іошть кои путъ задоцни. Онъ повериє томе, па зато, кадъ по своимъ обичаю у мсяну поће, понесе и врата са собомъ.

Безпосличаръ єданъ, кои є научіо своегъ Папагая само овымъ рѣчма „ко може о томе сумняти“ донесе га на пазаръ. Любитель Папагая упита га, колико ште за њга, а овай му одговори 100 рубія, нашто онъ ко изъ шале рекне Папагаю „вредиш'ли ты доста толико“ „то може о томе сумняти“ одговори Папагай. Купцу се во врло допадне и купи га; али се лото покає, кадъ види, да Папагай ништа више осимъ ово неколико речи незна, и рекне „башъ самъ я нека будала, што самъ ову птицу купіо“, а Папагай му по обичаю одговори „ко може о томе сумняти“.

Преварено Лукавство. Два войника бегунца, єданъ Французъ а другій Њмацъ са Райне, осуђени су, да вуку коцку, кои ће одъ њи быти стрелянъ. Командантъ є хтео Њмцу избавити животъ, мислио є постићи то тимъ, ако метне у шеширъ две куглице, одъ кои є єдна бела, а друга црна, обадве црне, па после Француву даде првенство, да онъ найпре вуче. Французъ є пакъ дознао

за ту сплетку, и осуетіо є на следующи начинъ. Онъ безъ икаквогъ противлѣня зграби єдну одъ они куглица, и прогута є съ изрезомъ найвећегъ очаяня тако брзо, да ніе нико опазити могао, какву є куглицу извукао. Затимъ се окрене своме полковнику и рекне му: „Опростите ми мою наглость; у смртномъ страу незна човекъ, шта ради; но съ тиме ніе ништа покварено, будући има іоштъ єдна куглица у шеширу. Ако є ова у шеширу бела, онда самъ я црну прогутао, и онда ћу погинути, ако ли є пакъ у шеширу она црна, онда самъ белу прогутао, и ослобођенъ.

Єданъ млади принцъ, имао є ту слабу страну да є у дружтву обично лагао или баръ истините догађае сасвимъ изопачавао. Єдномъ є представлянъ у дворскомъ театру нѣговогъ отца єданъ шальиви комадъ, у комъ се слуга єдногъ паралаже звао Клитонъ. По свршеномъ представленю причао є млади принцъ дружтву єдну пресну измишльотину као какву неоспориму истину. Нѣговомъ є отцу додияло већъ толико лаганъ. и да бы сина свога осрамотіо, викне онъ дворскогъ послужителя младога принца; „Клитоне! подай твоме господару єдну чашу вина.“

— Єданъ писаръ на селу имао є написати єдномъ путнику пасошъ. Онъ є био тада веома разсеянъ и зато кадъ є дошло до личногъ описа, онъ напише слѣдующе: Запиманіе: шеширџія; лице: црно; очію: нема; носа плавогъ; уста: 5 стопа и 3 палца; коса: неженѣнъ.

Стецишта.

При суду окр. Пожаревачкогъ надъ массомъ пок. Николе Янковића изъ Кобиля 31 Маія.

При суду окр. Ваљевскогъ надъ массомъ пок. Димитрія Дринчевића изъ Лукавца, 30 Маія.

При суду окр. Ћупрійскогъ надъ массомъ презадуж. Марка Атанацковића и нѣгови синова Косте и Крсте изъ Свилаєнца 29 Маія.

При суду в. Београда надъ массомъ пок. Іована Велића иначе Тасића б. аласа 20 Маія.

При суду окр. Ягодинскогъ надъ массомъ пок. Николе Станковића изъ Рибара 3 Юнія.

При суду окр. Шабачкогъ надъ массомъ пок. Стевана Поповића изъ Коцелѣве 4 Юнія.

Лицитаціе.

Нач. окр. Пожаревачкогъ продава ће добра Раице Миловановића изъ Ћадиковца 22, 23 и 24 Маія.

Нач. окр. Крајинскогъ продава ће добра Іована Раиногъ изъ Текія 29, 30 и 31 Маія.

Нач. окр. Ћупрійскогъ продава ће добра Павла Лазића 6, 7 и 8 Юлія.

Нач. окр. Крагуєвачкогъ продава ће добра Радована Богосављевића изъ Тополе 22, 23 и 24 Маія.

Нач. окр. Ужичкогъ продава ће добра Милана Бонцулића изъ Лелића 22, 23 и 24 Маія.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке мой єданъ просторъ землѣ; подъ старомъ родномъ горомъ, постоећи преко могине у атару села Трняна у окруж. Пожаревачкомъ кой се граничи, съ восточне стране до кривога раста на утрини реченогъ села, са западне стране до шанца Петра Митровића и нѣгове браће изъ Пожаревца, са сѣверне стране до старогъ друма, са южне стране до ливада села Трняна и коловозскогъ пута. Зато ко бы имао волю овай просторъ землѣ, кои се може за врло добру ливаду употребити, купити, нека се мени поради погодбе пріяви.

У Смедереву, 25. Апр. 1857.

(2—3) АКСЕНТІЄ МИХАЙЛОВЋЪ.
Прак. канцеларіе среза подунавскогъ.

Браћа Величковићи
у Београду

преместили су свою трговину, коя є до ђурђева дне ов. год. постояла у чаршіи спроћу седамъ звезда, у свою кућу на великой піяци. (2—3)

(3—3) Подписани препоручуе почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошавше готове ХАЛЬИНЕ, одъ разне величине, кроя и квалитета, подъ найевтинію цену. Наручбине такође примаюсе. Стовариште є у кући г. Шоповића у чаршіи.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

Свима кои су намерни да зидаю цѣлисходне и лепе куће, као и онима кои би око Београда или ма гди у внутрености Србіе польска добра за премераванѣ имали: нудимъ моє услуге као Архитектъ и Инженѣръ у ванредужностно доба, съ томъ приметбомъ, да се послова изванъ Београда само за време годишнѣгъ школскогъ одмора примити могу.

(3—3) Професоръ Іосимовићъ.

(3—3) Подписаный снабдѣо є свою трговину са свакостручнимъ израђенимъ альинама, зимньимъ и летньимъ и то како за одрастле тако и за децу, а и неизрађенимъ врло финимъ штофовима за летнѣ альине. Осимъ тога добио самъ врло фини материя за гг. Ссвештенике и Калуђере, и уставію самъ сваку наручбину што є брже могуће свршити. Што се цене тиче, я више одъ 10 на сто процента нетражимъ.

Димитріе Добринковићъ.
шнайд. спроћу Лицея.

(1—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може евтине добити.

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 25. Маія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 44.

СМРТЬ ЛУДВИКА XVI.

(Продужено.)

Или су Жирондени изъ далека предвидили да ће владати Робеспієръ, или што су се одъ своє ярости дали обвладати, они га обтуже због єдногъ за републиканце найвећегъ преступленія. У Паризу владао є немиръ партая; Жирондени хтћли су издати законъ противъ свію оны, кои су побуњивали на непоредакъ, на насылія, и у исто време дати конвенту незавысиму сылу, коя се оснивала на 83 департамента. Они наименую єданъ одборъ, комъ су наложили, да поднесе извћстіе о томъ предмету. Монтаньска партая нападне на ову, за Паризъ поругателну мћру; Жиронда ню є бранила, показуюћи нћкій планъ тріумвирата, кои є Паризска депутація сачинила. „Я самъ се родіо у Паризу, рекне на то Оселенъ; я самъ депутирацъ ове вароши. . . Говори се, да се нћка партая подигла у нћдру Паризскомъ, коя хоће диктаторство тріумвіра, трибуна. Я велимъ пакъ, да човћкъ мора быти дубокій незналица, или великій безбожникъ, кои бы такавъ планъ быо сачиніо. Нека се баци проклетство на оногъ одъ Паризске депутаціе, кои бы се усудіо породити такову идеу!“ — „Єсть, повиче Ребеки изъ Марзеля, єсть, у овой скупштини постои єдна партая, коя тежи за диктаторствомъ, и поглаваръ ове партае, я ћу га именовати, єсть Робеспієръ! Ево когъ човћка я обтужувмъ.“ Барбару подупирао є ово обтуженћ са своимъ свидћтелствомъ; онъ є быо єданъ одъ найславніи виновника 10. Августа; онъ є быо поглаваръ Марзеляца, и онъ є имао грдный упливъ на югу Француске. Онъ є увћравао, да є онъ у време 10. Августа, почемъ су обе партае, коє су дћлиле владу у главной вароши, призивале Марзельце, быо дозванъ къ Робеспіеру, и да му се тамо рекло, да се сєдини съ граћанима, кои уживаю найвећу народну благонаклоность и да му є *Панисъ* именовао *Робеспіевра, као човћка добродћтельногъ, кои бы морао быти диктаторъ у Француской.* Барбару быо є дћлателанъ човћкъ. Десна странка притяжавала є нћке чланове, кои су мислили, као и онъ, да треба побћдити своє противнике, да не бы одъ ньи были побћћени. Они су хтћли, да служећи се конвентомъ противъ скупштине, департаменте противставе Паризу, и да се непоштеде непріятельи, докле су іоштъ слаби, иначе да ће іимъ се времена, да се осиле и оснаже. Али већа часть бояла се раздвоєня, и одбацивала є енергичне мћре.

Обтуженћ Робеспіера ніе имало никакву послћдицу, али оно падне на Мара-а, кои є савћтовао диктаторство у своимъ новинама *„Пріятель народа“*, кои є похваљивао и одобравао убійства. Кадъ се быо попео на катедру, да се брани, ужасъ обузме скупштину: *Доле! доле!* повичу са свію страна. Мара-а ніе се то ништа коснуло. После єдногъ магновеня ћутаня рекне: „Я имамъ у овой скупштини великій брой личны непріятеля. — *Све! све!* — Я ій опоминћмъ на срамъ и стидъ; да се оставе бћсне вике, и непристойне претнћ противъ єдногъ човћка, кои є служіо слободи и ньима много више. него што они мысле; нека ме знаду єданпутъ саслушати!“ И овай човћкъ разложи у средъ конвента, кои се дивіо нћговой дрзновености и ладнокрвности, шта онъ мысли о прогнаніяма и о диктаторству. Дуго є онъ избћгавао потайный явный надзоръ и затворъ, комъ бы се онъ имао подвргнути. Нћгове крвожедне новине быле су особите: онъ є захтћвао главе и приправляо светину на убійства Септемберска. Нема никакве лудости на свћту, коя не бы могла ући у главу єдногъ човћка, а што є іоштъ горе, коя се не бы могла удћйствовати. Мара имао є нћке сталне идеє. Революція имала є непріятелћ, а као што є онъ мысліо, она ніе требала да ій има те, да бы траяла; ништа дакле не бы требало, него да се они утамане, и да се наименуе єданъ диктаторъ, когъ бы дужность была на смрть осуђивати; онъ є явно проповћдао ове две мћре, безъ суровости, али цинически нештедећи ни правичность, ни животъ людій, презирући као слабе духове све оне, кои су сматрали нћгове планове као жестоке и сурове, мћсто да су ій држали за дубокоумне. Революція имала є іоштъ крвожедніе дћлателћ, него што є онъ быо, али ни єданъ ніе имао жалостніи упливъ на оно време, него онъ. Онъ є покваріо моралъ партая, кои є и онако быо мало праведанъ, и онъ є имао две идеє, коє є одборъ за явно благостанћ доцніе извршіо средствомъ свои комесара, или своегъ правленія, а то є таманенћ гомилама, и диктаторство.

Обтуженћ Мара-а ніе имало никакву послћдицу: онъ є задавао више гнушаня, а манћ мрзости, него Робеспіеръ. Єдни су га само сматрали као луду; други су сматрали ове препирке, као партайне сваће, а не

као предметъ, кои се тиче републике. У осталомъ свидило се као опасно, да се очисти конвентъ, или да се изгна и само єданъ одъ чланова, и то є было таковый коракъ, кои се тешко могао прекорачити, башъ и одъ самы партая. Дантонъ ніе правдао Мара-а: „Я га нелюбимъ, рекао є онъ, я самъ испитао нѣговъ темпераментъ: онъ є ватренъ, радо се свађа, тврдоглавъ є. Али зашто тражите у томъ, што онъ пише, мнѣніе єдне партае? Да ли є узрокъ обштегъ покрета другій кои, него покретъ революціе?“ Робеспіеръ одъ своє стране увѣравао є, да онъ мало познае Мара-а, да се є пре 10. Августа само *вданпутъ* разговарао съ ньимъ о државнымъ дѣлима, послѣ чега є Мара, когъ жестока мнѣнія онъ неодобрава, пронашао, да су робеспіерова политична мнѣнія тако узка, те да є Мара писао у своимъ новинама, *да Робеспіеръ нема ни мнѣнія ни дрзновеность єдногъ државника.*

Али онъ є было предметъ већегъ нападаня, єръ су га се више бояли. Прво обтуженѣ Ребеки-а и Барбару-а ніе было успѣло. Доцніе є министеръ Роланъ поднео єдно извѣстіе о стаю Француске и Париза; у томъ є онъ обтуживао Септемберска убійства, скупштину, што є неправедно себи преотела туђа права, осуђиваю є поступаня бунителя. „Кадъ найпаметніи и найдрзновеніи бранительи слободе, рече онъ, постану мрзски или подозрителни, кадъ се явно изражаваю начела буне и убіяня, кадъ она у скупштини усклицанѣ поражаю, и кадъ се противъ самогъ конвента викати може: то немогу више сумняти, да привржениці старогъ правленія, или лажни пріятельи народа, скриваюћи своє лудило или безчиніе подъ видомъ отечестволюбія, нису измыслили планъ преврата, те се надаю, да ће се узвисити на развалинама и мртвымъ тѣлесима; и за потврђенѣ тога навео є онъ єдно писмо, у комъ му подпредсѣдатель другогъ одсѣка криминалногъ суда явля, да су онъ и найотмнѣніи жирондени у опасности; да, по израженю ньіовы непріятеля, *потребно є іошть єдно ново кровопролитіе*, и да ови люди неће никога да слушаю, кадъ тко говори, осимъ Робеспіера.

На ове рѣчи овай потрчи на катедру да се правда: *Нитко*, рекне онъ, *неће се усудити, да ме у очи обтужи.* — Я ћу, повиче Луве, єданъ одъ найважніи жирондена. *Єсть Робеспіеру*, продужи онъ упревши очи на нѣга, *я те обтужуемъ.* Робеспіеръ, кои є донде было задржао присутство духа, буде тронутъ; онъ се є єданпутъ мѣріо кодъ Якобина съ овымъ страховитымъ противникомъ, за кога є онъ знао, да є пунъ духа, напраситъ и да ништа нештеди. Луве одма почне говорити, и напрасно у найкраснорѣчитіемъ слову ніе ноштедіо ни дѣла, ни особе; онъ є казивао какавъ є было Робеспіеръ съ Якобинима, какавъ у обштини, у изборной скупштиини, како є грдіо найболѣ отечестволюбце, како є неколико стотина людій изнайпре називао народъ Паризскій, а послѣ само народъ, а найпослѣ суверенъ; како є повторавао непрестано своє собствене заслуге, своя савршенства, своє добродѣтельи, и почемъ є доказао сылу, величество, суверенство народа, нигда ніе пропустіо, да ніе навео, да є и онъ такођеръ народъ.“ После тога грдіо є монтаняре и септемберска убійства, и найпосле окончао є Луве своју ватрену филипику овимъ страшнимъ изреченіемъ: *Робеспіеру, я те обтужуемъ.*

(продужиће се)

О именима места у Америки.

Европейцы, кои су Америку населили пренели су и поєдина имена вароши, села и река у тай новый светъ, и тако рећи старый светъ у новъ пресадили, будући да нема ни єдногъ имена у Европи, Азіи и Африки, кое у Америку пренешено ніе, и коимъ именомъ баръ два три места незову се. У Мексики и у онымъ местима, гди є Шпанія некадъ владала, има више места подъ именомъ Друксила; у сѣвернымъ саюзнымъ државицама, гди є енглеско племе множиномъ своіомъ превагу добило, сва су имена енглеска. Али осимъ нови имена има врло много стари грчки, римски, египетски, месопотамски, па чакъ и руски и хинески.

Мы ћемо овде само нека и то одъ старія, примѣра ради навести. — Тако преко 18 вароши и варошица носе име горде *Атине*, и у двема одъ ньи има свеучилиште. Атина у Охіи нележи на поетичнымъ рекама Цефиссосъ и Илисусъ, али на Хокхохингу у врло прекрасномъ предѣлу. Она брои 800 жителя, има свеучилиште, са Ректоромъ, 25 професора, 165 слушателя и библиотеку са 2500 свезкій. Друга Атина у Георгіи има такође свеучилиште и 3000 жителя. У Нев-іорку лежи *Шпарта* коя 6000 жителя има, и осимъ ове има іошть 14 места подъ овымъ именомъ. Год. 1777 сазиданъ є прьый *Коринтъ* у Вермонту. Єдно село, кое се звало Есупс-ланди, заменуло є своє име са овымъ — Коринтомъ — и єдно место у Георгіи кое ни 30 кућа нема, носи име богатогъ Коринта. Име старогъ Вавилона и Ниниве, преузела су два села у Невіорку. Римъ є и тамо надъ Картагомъ као неку превагу одржао, єръ 14 места има подъ именомъ Рима а 12 подъ именомъ Картагене. На реки Охіо леже Атина, Римъ и Картагена єдно до друго. У разнымъ државицама има четири вароши кое се зову Делфи, и кое такође свое оракуле, ко и древный Делфъ имаю. Варошъ *Леонидъ* у Михигану, има 400 душа, дакле 100 више, него што є подъ храбрымъ Леонидомъ шпартанскимъ воћомъ у Термопилима, противъ Персіянаца, изгинуло. У старой Грчкой была є єдна Аркадія, а сређни Американцы имаю већъ три, и ко зна нећел' се іошть коя подигнути?! *Мемпфисъ* є пропао и више га нема, али новый, цветаюћи подиже се на обалама красне рѣке Мисисипи, и у толико надвишава старый, што има три књигопечатнѣ и троє новине. *Троя* коя є због єдне женске тако грдный и опустошителный ратъ водила подигла се такође у новому свету, єръ има 21 место, коя име нѣно носе, одъ кои найзнатніа є Троя на реки Хундсону, и коя 20.000 жителя има.

Па и имена стары певаца, философа, и предводителя придана су поєдинымъ местима. У древности было є 7 варошій, кое су се за место рођеня Омира отимале, а у саюзнымъ државама Америке, носе већъ шестъ име нѣгово, и можемо сумняти, да се и седма подићи неће. У Невіорку леже Хорацъ, Виргилій и Овидій. Име Сенекино носе 10 вароши, Платона єдна, Брутуса две, а Цезара само єдна. Ханибалъ Африканацъ, кои є пре 2000 година Алпе у Европи прешао, дао є своє име єд-

ной преко брега Аллехани на рѣки Михигану лежећой вароши, а нѣговъ противникъ Сципіо, єдной у Михигану, Индіани, и Невіорку. Државице Майна, Охіо и Невіоркъ диче се са Солономъ. На єзеру Еріо лежи варошь Еуклидъ, а Невіоркъ има іошть єдногъ Катона и Цицерона. Имена язически богова такође су поєдинымъ местама придана, тако: у Арканзасу лежи Јупитеръ, у Индіяни и Аллабами Марсъ; Церера и Аполло у Пензилванiи. Флора у Илиной, Диана у Невіорку, Минерва у Охіо, Кентуки и Хундзону.

Библійски имена има и одвише — Єрусалимъ лежи у Невіорку и у Виргиній, а 7 вароши носе име „Витлеємъ.“ Тамо има 11 Палестина, 13 Ханаана и више Сиона. Пекингъ у Илиной нема истина 2 миліона жителя као у Хини него 900, али већъ излазе у њему єдне новине и козна, дал' неће временомъ одъ 5 места, коя ово име носе, коє и Пекингъ хинескій претећи. У Михигану лежи Хина, Нанкингъ и Кантонъ, у Охіи такође Кантонъ и Нанкингъ; Бомбай и Делхи у Невіорку, а у Охіи Делхи и Калкута. Каиро лежи на утоку Охіо у Миссипи; у држави Михигану лежи Бенгалъ, у Майни Леванта, и два водовода на рѣки Арканзасу носе име Дарданела!

Историчне записке Париза.

360 год. Кадъ є Паризъ мала варошица бьо, проглаше Легіони римски, кои су у њему седили, Јулиана за цара римскогъ — 845, 857 и 861 оплѣне га Нормани — 1200 заведенъ є првый Универзитетъ — 22 Августа 1572 была є крвава свадба или Вартоломеова ноћь — 1589 обседне га краль Хајнрихъ III, а 10 Марта 1594 узме. — 28 Јануара 1763 закљученъ є миръ између Енглеске и Француске. — 1789 Прва революція Француска. — 27 Априла 1789 прва седница народне скупштине. — 2 Јунія и. г. разоренъ Бастилъ — Народный Конвентъ. 9 Сеп. 1793 Француска проглашена за републику. — 9 Јулія 1793 смртъ Лудвика 16 подъ Гилотиномъ — 29 Марта и. г. скупштина революцанта — 11 Септ, 1795 директориумъ — 17 Нов. 1799 буна — укинутъ директориумъ, — 1 Дек. 1799. Бонапарта првый конзулъ — Конкордатъ са Папомъ Пиюсомъ VI — 3 Јунія 1801 обновленъ католичке цркве у Француской — 22 Септ. 1801 миръ између Русіе и Шпаніе — 13 Јунія 1802 миръ између Француске и Турске — 21 Јунія 1802 Бонапарта проглашенъ є за првогъ конзула докъ є живъ. — 6 Марта 1804 Наполеонъ проглашенъ за цара Францускогъ — 12 Фебр. 1811 саюзъ са Прайскомъ — 2 Марта и. г. са Аустріомъ — 19 Марта 1814 Улазакъ саюзника — 30 Марта Наполеонъ збаченъ съ престола. — 21 Априла, повраћенъ бурбонъ Лудвикъ за краља — 18 Маія 1814 првый парискій миръ — 8 Марта 1815 повратакъ Наполеона съ Елбе — 27 Јунія опетъ повраћенъ Лудвикъ 18 на престолъ — 14 Септ. света алиянція између, Русіе, Аустріе и Прайске — 8 Нов. 1815 по другій путъ закљученъ миръ — Одъ 14 Јулія до 25. 1830 Јулійска революція, у коіой се Карлъ 10 престола одрекао — Луй Филипъ Херцогъ Орлеанскій доће на престолъ, и 1835 при светковини јулійске революціе хтедоше га убити — — — 1570 у предградію св. Германа закљученъ є миръ између Хугонота и Католика — — 638 у предградію Сент-Дени, тѣло цара Дагоберта пренешено є у цркву, коју є онъ подигао, у коіой су се после краљви Француски сарањивали — 28 Окт. 1567 Католици подъ Монморенсомъ, побѣде Хугоноте подъ предводительствомъ Конде-а — 13 Јулія 1593. Хајнрихъ IV пређе у Католичку веру.

М р а ц е.

Преварена дѣвойка. Єдне њемачке новине донеше намъ слѣдующу чудновату приповедку: „Ови є дана учињено предъ судомъ у Тибингену ово памтења достойно одкривењ: Єдна млада, 16 годишня девойка, именомъ Роза Кнебелъ, упознала се съ єднимъ ђакомъ, кои є медицинске науке учио, и залюби се у њга. Єдна наводаница умеша се међу њи, и ову є сироту, добродушну девойку 14, словомъ четрнаєстъ година! са лажнимъ подметнутимъ писмама заваравала и у надежди одржавала. При свемъ томъ, што она тогъ свога мнимогъ залюбљника пуни четрнаєстъ година није видила, при свемъ томъ, што є она, као баяги одъ њга, добияла непрестано читаву поворку писама, коима є онъ на ню навальивао, да му шиљ новаца, альина и млоге друге ковкакве ствари, при свемъ томъ, што су ова писма садржавала лагарије, коє готово у предѣле невѣроватности спадаю, као н. пр. да є у Хамбургу єдно особито казнително заведеніе установљено, у коє се сви они затварају, кои испите школске добро неположе, при свемъ томъ, што любезникъ њенъ по гласу писама свои изъ єдногъ апса у други прелази, сваке године најманѣ по двапутъ руку или ногу сломиће, и изъ єдне болести у другу пада: то є ипакъ сирота девойка непрестанце и постояно подрањивала према њему нѣжну любавь, догодъ ю није єданъ огласъ њемачкогъ єдногъ листа раздрмао изъ овогъ приятногъ сна и показао іой ништету свога надања и опору истину њене обмануте душе. У огласу є сирѣчь стаяло, како є тай нѣнъ мнимы залюбљникъ Готлибъ Кеплеръ, оставивши жену и неяку дѣцу, у Винтербаху, умр'о. Садъ іой се смакне густа тмина испредъ очию: садъ є текъ видила она, да є пуни 14 година лажна писма и квите примала, и да ю є она преварила, коју є држала за найвѣрнию повѣреницу свою; т. є. наводаница. — Само женскиню могуће є овако преварити; но и съ друге стране само жена є кадра овако преварити и само жена може имати овако неограничено повѣренѣ. — У овомъ догађаю лежи заиста непонятна слабость, но уєдно и неизказана племенитость душе.

— *Найлепша дѣвойка* на земльи кажу, налазила се у харему персійскогъ шаха. Нѣна є лепота по казиваню была тако плѣнителна, да су млоги између чувара харема полудили.

Лаже. Єданъ француски великашъ обећао є ономъ одъ трояце служителя нѣгови, кои ће му найнескладнию лажь казати, знатанъ поклонъ. „Я нисамъ никадъ лагао,“ рекне први између њи; други продужи, и рекне: Я не само да нисамъ лагао, него я то и не умемъ;“ онай трећи пакъ рекне: „Ова два моя другара говоре сушту истину.“ Великашъ се насмеє, рекне овомъ трећемъ: „То є текъ пресна лажь,“ и даде му обећану награду.

Хитрость у лагању. Єданъ Енглезъ обећао є єдномъ дечку, кои є био брзъ на лагању, дукатъ, ако му сасвимъ на брзу руку што слаже. „Шта“?, одговори хитра паралажа, „та ви сте ми мало пре обећали за єдну лажь два дуката, а садъ сте спустили цѣну на 1 дукатъ. Ладнокрвномъ Енглезу видила се ова съ безпримѣрнымъ безобразлукомъ изражена лажь сувише скупа; но онъ се насмее, и даде лажи 2 дуката.

— *(Неотичне погрешке многи славни живописаца)* — Познато є, да су и найславнији живописци у своимъ ликовима често веома смешне погрешке правили; и изме-

ћу остали да наведемо само неколико: у Шпаніи се налази єданъ давно израђени ликъ одъ єдногъ између најпрославлѣнији вештака, кои ликъ представля онай догађај изъ библійске исторіе, гди праотацъ Аврамъ, покораваюћи се смирено вольи божіой, оће да жертвуе свога сына Исака. Ту стои праотацъ Аврамъ са запетимъ пиштолѣмъ! (Пушке пре неколико хиляда година!!). У Толеди (такође у Шпаніи) представіо е єданъ живописацъ она три мудраца са истока, кои су дошли на поклоненіе новорођеномъ спасителю. Ми знамо, да су то была три индійска или аравійска краля; двоица су были беле бое, а само єданъ црне; будутьи су они представлѣни у клечећемъ положеню, то су ньіове ноге мало измешане; но при свемъ томъ могло се на први погледъ видити, да онай црнацъ између ньи има три црне ноге, напротивъ оба бела краля морали се задовольити съ три ноге. — Єданъ е живописацъ представіо краля египетскогъ Фараона (изъ прастари времена,) и у нѣговой пратньи одликовала се нарочито нѣгова тѣлесна гарда, коя е имала униформе, подобне одѣлу француске войске!

(Забуна Дѣвојка.) Єданъ шальивацъ увредіо е єдну велику госпоју у шали до срца. Она е изъ освете заповедила свимъ своимъ послужавкама да се снабдѣду съ добримъ батинама, па да на тога увредителя нападну и добро га измлате, кадъ први путъ опетъ доће. Оне се све обећаю да ће по заповести учинити. На то даде госпоя позвати тога шальивца да доће къ ньойзи. Кадъ е отишао у собу и видио толико наоружане дѣвойке, онъ се одма сѣтио, да се то нѣгове коже тиче, и рекне имъ: „Я се здраге волѣ покоравамъ вашой жељи и намѣри, но я само за ту єдину милость молимъ, да ме она између васъ почне тући, кою самъ найвише пути полюбио“. — Девойке се згледаше збуњено и зачуђено; шальивацъ ползуе се ньіовомъ забуномъ и умакне читавъ.

Постављенія.

По гласу „Званични новина“ Началникъ среза Моравскогъ окр. Пожар. Коста Антоновићъ поставлѣнъ е за помоћника Началничества окр. Шабач. на нѣгово место премештенъ е по молби Антонія Павловићъ Начал. среза Левачкогъ окр. Ягодинскогъ, на овога место поставлѣнъ е членъ управителства в. Београда Васа Вуковићъ, Марко Бабићъ протолиста воєногъ одѣленія за члена управителства в. Београда, на овога место Станко Мутавцићъ, дѣловодитель комесаріята; за дѣловодителя комесаріята, Гаврило Майсторовићъ рачуноводитель грађевине; на овога место Секретаръ Нач. окр. Крайнскогъ Стефанъ Ћирићъ; за Секретара Нач. окр. Краинскогъ Милое Крстићъ писаръ Нач. окр. Смедеревскогъ, а на овога место Никола Димитрієвићъ пр. писаръ Нач. окружія Ужичкогъ.

— Прив. управитель в. Београда Никола Христићъ утврђенъ е за дѣйствителногъ и произведенъ у чинъ маіора.

Стечишта.

При Суду окр. Крагуєвачкогъ надъ масомъ пок. Стояна младолѣтногъ сына и наслѣдника поч. Милоша Міяйловића изъ Раче 3 Юнія.

При Суду окр, Краинскогъ надъ масомъ поч. Міяила Петровића изъ Пирота у Турской 5 Юнія.

При Суду окр. Валѣвскогъ надъ масомъ поч. Петка Василѣвића берберина 6 Юнія.

При Суду окр. Подринскогъ надъ масомъ поч. Луке Зебића трговца 11 Юнія.

При Суду окр. Шабачкогъ надъ масомъ поч. Ристе жене умр. Ђуке Павловића ядранина 8 Августа.

При Суду окр. Валѣвскогъ надъ масомъ поч. Живка Алексића и Уба 10 Юнія — надъ масомъ поч Якова Андрійћа изъ Босне б. слуге Іована Ђурића 15 Юлія.

Лицитаціе.

Нач. окр. Ужичкогъ продава ће добра поч. Иліе Костића 30, 31 Маія и 1 Юлія

Управ. в. Београда продаваће ньиву поч. Николе Атанацковића 23, 24 и 25 Маія — непокретна добра Петра Бурмутцића и нѣгове жене Маце, 29, 30 и 31 Маія — плацъ масе поч. Міялка Іовановића, б. папуціе овд. 17, 18 и 19 Юлія.

Нач. окр. Београдскогъ продава ће добра Стевана Калебанчића изъ Острушнице 20, 21 и 22 Юлія.

Нач. окр. Крагуєвачкогъ продаваће добра презадуженогъ Живоина Миленковића изъ Раче, 17, 18 и 19 Юлія.

Судъ окр. Чачанскогъ прогласіо е Николу Туфекцића изъ Чачка за распикућу.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке мой єданъ просторъ землѣ, подъ старомъ родномъ горомъ, постоећи преко могине у атару села Трняна у окруж. Пожаревачкомъ кой се граничи, съ восточне стране до кривога раста на утрини реченогъ села, са западне стране до шанца Петра Митровића и нѣгове браће изъ Пожаревца, са сѣверне стране до старогъ друма, са южне стране до ливада села Трняна и коловозскогъ пута. Зато ко бы имао волю овай просторъ землѣ, кои се може за врло добру ливаду употребити, купити, нека се мени поради погодбе пріяви.

У Смедереву, 25. Апр. 1857.

(3—3) АКСЕНТІЕ МИХАЙЛОВЋЪ.
Прак. канцеларіе среза подунавскогъ.

(3—3) Кодъ Тоше Поповића бирташа кодъ „Дампфшифа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтине добити.

Браћа Величковићи
У БЕОГРАДУ

преместили су свою трговину, коя е до ђурђева дне ов. год. постояла у чаршіи спроћу седамъ звезда, у свою кућу на великой піяци. (3—3)

☞ Како се на књигу „Црногорацъ или страданя Христіяна у Турской“ явіо знатанъ брой предуписника, то е издателю могуће было штампати неколико стотина екземплара выше него што бы за явлѣне предуписнике потребовао. Зато се овимъ обзнанюе читаюћемъ свету, да писма съ именима гг. предуписника іошъ прима у Шабцу професоръ Стоянъ Бошковићъ, докле годъ прва свеска неизиће, а та се већъ у велико штампа. (1—1)

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 1. Јунія 1857

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 45.

Путови Судбине.

(Приповедка изъ древни времена србскн.)

I.

Сунце се већъ полако клонило залазку; сѣнка грмова и шибља све се већма уедно сливала и мѣшала са слабомъ присѣнкомъ, кою вечерньи зраци сунца на суморну єдну стѣновиту долину рѣке Мораве бацаю; сове и ноћне птице, коє се одъ зрака сунчаногъ по пештерама и мрачнимъ кланцима крию, оживиле су и подмукло ньиово крештанѣ неприятно є потресало ноћну тишину, тако, да є душу осамнайсто лѣтне дѣвойке Воляне коя се у плавини закаснила, и коя є иначе неустрашимо крозъ дивльи овай предѣлъ унакрстъ пролазила, нека тайна зебня обузела. Она бияше дошла у ову дивлячку пустиню іоштъ око подне, да ту набере лековите траве, коє нигди тако у изобилю не бияше, као у овимъ необитаванимъ и дивльимъ кланцима. Одъ ови трава хтѣла є она сварити цѣлителни лекъ своіой старой и болной майки, коя є у єдной усамлѣной колеби у средъ планине самртно лежала.

Дѣвойка се већъ одавно могла кренути кући, да ниє на єданъ сатъ предъ залазакъ сунца одъ умора подъ єднимъ гранатимъ растомъ легла; и ту чудновати санакъ снила. Она є снила, да ю є єданъ лепъ и племенитогъ изгледа младићъ, коме равногъ она іоштъ никада видила ниє, нѣжно загрлио, и да є у томъ тренутку неисказана милина прси нѣне потресла; но изъ овогъ чудноватогъ и ньой непознатогъ осећаня, тргне є єдно суморно страшило, коє іой є гробнимъ гласомъ прозборило ове рѣчи: „Савладай чувство и страсть, коя ти у души ма' преузима; на стази судбине твоє не клия мирисно цвеће любови; ти си посвећена освети, и само средствомъ освете можешъ ти срећномъ постати!“ Ово страшило на то изчезне, а одма затимъ отргне се и онай младићъ одъ нѣ и притрчи другой дѣвойки, клекне предъ ньомъ и завѣри ньойзи свечано вѣчну любавь и вѣрность. Воляна є одъ силне туге и стра повикала и кадъ се иза сна тргла, бацило є сунце последнѣ своє зраке на вр'ове горостасни єла.

Замишлѣно продужила є Воляна своє траженѣ лековити трава и ниє се никако могла отрести овогъ чудноватогъ сна, кои є душу нѣну тако силно потресао. Ликъ оногъ красногъ младића, когъ іой є нѣна сила воображеня у сну показала, живо є трептио предъ очима нѣнимъ, и премда се она усилявала обратити мисли своє и позоръ на онай посао, због кога є одъ куће пошла, она ниє могла никако истиснути производъ свога воображеня изъ узбуѣене душе.

Ноћь бияше већъ далеко превалила, докъ є Воляна све потребне іой траве набрала. Дивлѣ су хуяли планински потоци, силниє є дисао вѣтаръ и преламао се о кршеве, ясниє су крештале птице ноћногъ мрака, но при свимъ тимъ страхама, и премда є млађано срце Волявино нека зебня обузела, ишла є она своіой кући ипакъ тихимъ коракомъ съ ноге на ногу; єръ іоштъ єднако заносіо є мисли нѣне чудновати санъ, но она ніє мислила само на оногъ младића, него и на оно грозеће страшило и нѣгове рѣчи, и тада се она сѣти, да іой є и нѣна мати често говорила подобне рѣчи, кадъ се случайно кадъ повела рѣчь о любави, и та околность видила іой се врло чудновата и испунявала є нѣно срце страомъ и некомъ немомъ слутньомъ.

„Чувствованѣ, коє самъ у сну имала,“ уздисаше Воляна, бияше тако прелестно и небесно, ахъ! — па я да га утаманимъ, да му се никадъ заръ не предамъ! Какву ми накнаду може за то дати освета? — Нећу, немогу; я самъ већъ єдномъ освете сласть уживала, но душа є моя све то своіомъ тугомъ, а савесть своимъ каянѣмъ горко одплатила. Єдномъ играла самъ я сирѣчь съ моимъ питомимъ єленчетомъ, коє ме у несташной своіой игри роговима рани; я огрезнемъ у крви. У слепой жестини гнѣва доватимъ я лукъ са оштромъ стреломъ и прободемъ єленче. У опай ма', кадъ му є стрела срце пробола, я самъ радостно узкликнула, што є око моє тако добро погодило. Али кадъ се невино живинче у крви своіой и самртнимъ мукама предъ ногама моимъ валяло, онда ме обузе неизказана туга и силни болъ, силніи одъ оногъ, кои ми є причинявала моя рана, и я бы тада драговољно и две такве ране отрпила, кадъ би само моє пренагло дѣло загладити могла. — Не, не, освета неможе никадъ бити тако виспрена и сладка, као любавь!“

Борећи се съ оваквимъ мислима стигла є она у глуво доба ноћи усамлѣной колеби своє майке. Она полако отвори врата. Майка є нѣна спавала, али нѣнъ санъ

бияше немиранъ и већма є приличіо грозничномъ буни-лу, него ли крепителномъ одмору. Воляна є примѣтила, да є нѣной майки млого горе, него што є было око подне.

Ганида итно наложи ватру и поче готовити болной майки лѣковити напитакъ. Но пре него што є она готова била, тргне се иза сна болна Вешта (тако іой бе-ше майки име.)

„Ты си се дуго забавила, моє дѣте," прозбори іой мати укорителнимъ гласомъ, „я самъ те жуднимъ срцемъ изчекивала."

Кадъ є болестникъ самъ, нѣму двогубо теже падаю муке. Но самоћа пада найтеже ономъ, кои види предъ очи-ма извѣстну смрть, а притомъ му на души лежи тешки те-ретъ, кои га силно притискує, и кои жели овай теретъ са срца пре умираня свалити, — чезнећи за ономъ вѣр-номъ душомъ, кою умирући єдинствено люби и коіой безъ затезаня своє млоговажне тайне повѣрити може.

„Немой ме укоравати, любезна мати," прозбори Во-ляна молећимъ гласомъ, „єръ ће ме спопасти суморна слутня и я ћу клонути духомъ. Ти ћешъ опетъ оздра-вити, на радостъ мою и на радость они, кои іоштъ кла-няю старимъ боговима (єръ тада іоштъ нису били сви Срби примили вѣру християнску,) и кои са снажномъ вѣ-ромъ и съ побожносћу вѣрую твоме прорицаюћемъ гла-су, и кои се диве чудесама твоій тайни ванестоственi сила. Ти ћешъ опетъ оздравити на радость планински наши жреца, кои те високо почитую и преузносе; єръ ти си іймъ была вѣрна помоћница, коя си іимъ свакадъ на руци била и ньиова дѣла крунисала божественимъ у-спѣхомъ! Да, любезна мати, ти ћешъ опетъ оздравити, прелазити самномъ унакрстъ дивлѣ планине, ти ћешъ ме іоштъ већма и дубль упознати са тайнама природе и та-инственимъ силама духовногъ света, и ти ћешъ іоштъ млого пута у моме присуству приносити гнѣвнимъ бого-вима жертве у светоме лугу. (Ово су изражаи язи-чески.)

„Воляно, немой се заваравати суетнимъ надеждама," одговори іой болна мати тужнимъ гласомъ, „я врло до-бро видимъ, да є ужасна смрть већъ грабльиве руке сво-є на мене пружила. Та вальда ћу я бистро знати про-никнути мое собствено положенѣ, — я, коя проничемъ у тайно дѣйствованѣ васцѣле природе. Немой тужити, моє лепо дѣте, што се я садъ покоравати морамъ суд-бини свию трошни и смртни створеня; та я се нераз-дванмъ одъ тебе сасвимъ; мой ће духъ іоштъ често надъ тобомъ лебдити у бурнимъ и приятнимъ сановима, да те ободри или да те напоминѣ и укорава. Дѣйствованѣ жи-вота мога іоштъ ніе сасвимъ окончано, при свемъ томъ, што я умиремъ. Последнѣ дѣло могъ живота прено-симъ я на тебе. Я самъ тебе одранила и одгаила, да бу-дешъ осветителька моя, — зато я одъ тебе не захте-вамъ, да за мномъ тужишъ и плачешъ, него закгевамъ одъ тебе єдно важно дѣло, достойно онакве женске, коя има мужки духъ и мужку снагу и одважность.

Страва и ужасъ потресе душу нѣжне Воляне при овимъ рѣчима. „Освета и опетъ освета!", говораше она у себи, „та заръ ће ми вавѣкъ ова страовита рѣчь у ушима звонити, и у сну и на яви?" — Но набрзо доће Воляна къ себи, и видећи изумрле черте своє преко свега люблѣне майке, викне она ясно: „Заповеди ми, лю-безна мати, шта да чинимъ, и я ћу желю твою испуни-ти. Та ти знашъ, да є твоя Воляна свакадъ послуш-на била."

(Продужиће се.)

Наполеонъ и Фридихъ Штапсъ.

1. Октобра 1809. дакле на єданъ данъ пре, него што ће се дефинитивный миръ између Француске и Аустріе заключити, прегледао є Наполеонъ предъ палатомъ у Шенбруну, различиту войску. Єданъ младићъ, просто обученъ, кои є войничкій шеширъ на глави имао, и на комъ є была само войничка значка, безъ кокарде, про-дре до генерал-штаба съ єдномъ артіомъ у руцы, и ви-дећи цара, упути се управъ къ нѣму. Князъ Невшате-скій, кои є у той пратньи цара было, рекне му да немо-же садъ предъ цара изићи, него ако какву молбу пре-дати има, да нѣму — князу — да, па ће є онъ кадъ се прегледъ войске свршн, цару предати; но онъ идући ближе цару рекне, да мора садъ самъ съ царемъ го-ворити єръ нѣгова молба одлаганя нетрпи. Генералъ Раппъ, аћутантъ Наполеоновъ, кадъ види овогъ непозна-тогъ къ цару наглећегъ младића, увати га за яку и пре-да жандарима, кои су поредакъ одржавали, те га у ньи-овъ квартиръ одведу и при прегледаню нађу при нѣму єданъ новъ врло оштаръ куинскій ножъ, четири фридрих-дора и ликъ єдне врло лепе девойке. Кадъ га є гене-ралъ Саваріе пытао на што су му ове ствари, одговоріо є само то „я самъ хтео съ царемъ да говоримъ." Напо-леону яве, шта є онъ одговоріо, и онъ онда заповеди, да га вежу и к' нѣму ради испыта доведу. — На пытанѣ, како се зове и одакле є, одговори младићъ: „я се зовемъ Фридрихъ Штапсъ, родомъ самъ изъ Наумбурга у Сак-соніи, и отацъ ми є проповедникъ у томъ месту.

„Одкадъ се задржавашъ у Бечу" упита га Напо-леонъ.

„Има два месеца" одговори младићъ.

„Шта си хтео са мномъ да радишъ."

„Я самъ васъ хтео молити за миръ, будући є онъ врло нуждань."

„Знашъ ли ты, да я редко когъ човека ради таквогъ посла оћу да саслушамъ, осимъ ако га є какавъ князъ и-ли краль послао."

„Я бы васъ онда убіо."

„Шта самъ ти урадіо."

„Вы угнѣтавате моє отечество и цео светъ. Кадъ нећете миръ да заключите, треба да будете убиени, небыл се човечество васъ ослободило, и да самъ васъ я убіо, учиніо бы єдно дѣло, коє човека правимъ чове-комъ чини. Я обожавамъ вашъ даръ, одъ вашегъ вели-когъ духа млогоме се надамъ, и пре него што бы васъ убіо, покушао бы, да васъ на миръ склонимъ."

„Ты си сынъ єдногъ проповѣдника и то безъ сумнѣ вѣре — — — "

„Не," ваше величество, упадне младићъ у речь „момъ отцу моя намера ніе позната; я є никомъ саобштіо ни-

самъ, и іоштъ пре две године мисліо самъ о томе: како ћу васъ одъ вашегъ предузећа одвратити или убити.“

„Єси ли быо ты прошле године у Ерфурту.“

„Я самъ ваше величество онда трипутъ видіо.“

„Зашто ме онда убіо ниси.“

„Зато, што сте онда мому отечеству мало више слободе дали, и што самъ се надао, да ћете и миръ заключити.“

„Познаешъ ли ты Брутуса.“

„Има ій два; и последньій умрьо є за слободу.“

„Кодъ тебе се є нашао єданъ ликъ, кажи ми чіи є.“

„Оно є ликъ моє найболѣ пріятельице, девойке, кою є мой добрый отацъ усвоіо.“

„Какавъ човекъ можешъ ты быти, кадъ оћешъ оногъ човека да убієшъ, когъ, као што си мало пре рекао, любишъ и почитуєшъ.“

„Я слѣдуємъ гласу мога срца.“

„Како си могао на ту мисао доћи, да мене у средини толики мои войника убієшъ, и заръ се ниси надао, да ћешъ то тешко учинити моћи.“

„Мени є свеєдно, кадъ самъ се већъ рѣшіо умрети, и чудо ми є како самъ іошъ живъ.“

„Шта бы вы радили, кадъ бы вамъ слободу као што желите дао.“

„Онда бы мой планъ быо извршенъ — я бы се вратіо моіой кући,и вы се небы за вашъ животъ бояли.“

Неки Историци и Хроници веле, да є Фридрихъ Штапсъ на последнѣ пытанѣ, Наполеону ове речи рекао „Я бы мой животъ само донде штедіо, докъ не бы какву годъ прилику добыо васъ убити; єръ, ко то учини тай ніе учиніо преступленѣ већь дужность?

После испыта, зовне Наполеонъ лекара и заповѣди му да тогъ младогъ човека, кои се усудіо на нѣга поћи, испыта, и увиди, да ли є онъ савршено здравъ. Докторъ є учиніо по заповѣсти и никакавъ знакъ какве душевне слабости на нѣму примѣтіо ніе, кое ни могуће было ніе, кадъ є човекъ здравъ быо.

Фридрихъ Штапсъ провео є два дана у обиталишту Жандарма, кои су се непрестаио око нѣга налазили. Онъ є одао замишлѣно доле горе по соби и често се є Богу моліо. За ручкомъ, доносили су му и ножъ, кои є онъ врло ладно сматрао. Єданпутъ кадъ га є тако сматрао, хтеде му га Жандаръ отети, но онъ пруживши ножъ рекне му „небойте се, нећу я самъ себи животъ одузети, єръ да самъ то чинити хтео, зацело се не бы на овако дѣло рѣшіо.“

После єдногъ дана, одкадъ є овай младићъ у затвору быо, почну топови грмити. „Та пуцнява означава миръ кои є данасъ заключенъ“ рекне єданъ одъ жандарма. „Немойте ме молимъ васъ варати“ одговори младићъ узплаиренъ. — „Не, не, немойте сумняти, я вамъ истину кажемъ, миръ є зацело заключенъ“ одговори жандармъ.

Младића обузме радость и проліе сузе, на удивленѣ свію окружаваюћи га, кои никако одкако є затворенъ сузу у нѣговомъ оку видили нису, и клечећи моліо се Богу. Почемъ се неко време тако Богу моліо, устане и радостно рекне „садъ ьежалимъ да умремъ.“

Тогъ истогъ дана испытивали су га последньій путъ и гледали какогодъ дознати, єли іоштъ ко ту нѣгову намеру знао и єли одъ кога наговореиъ быо. Али є то све залуду было. Онъ є тврдо остао при своимъ речма и судъ га осуди на смрть. Сутраданъ поведу га на губилиште и при полазку замоли младићь капетана кои га є на губилиште водіо, да га везана неводе, обећавши се да ће врло мирно ићи, кое му є капетанъ и дозволіо, али є и онъ свою речь одржао, єръ є, као да на часть иде, мирно до места своє вѣчне куће дошао, и дошавши клекнуо є и трипутъ пре нег што ће га убити задовольно викнуо „живіо миръ, живила Нѣмачка.“

Колико бы болѣ и за Наполеона и за целу нѣгову породицу было, да є онъ у Шенбруну убієнъ быо, него што є после овогъ догађая по другій путь оженіо се, признао є онъ самъ — Наполеонъ — кадъ є одвоєнъ одъ свію свои' подъ стражомъ на острову св. Єлене последнѣ дане свога живота завршивао.

Мрвице.

(Већина гласова) — Странацъ єданъ запита у лудници єдногъ уманутогъ, како є онъ дошао у лудницу? — Єдиственo због єдногъ несаглашаваня у мнѣнію; одговори будала. — „Та є ли то могуће?“, запыта наново странацъ. — „Цѣла истина, господине. Видите, я самъ казао, да су сви остали люди будале; сви пакъ важу напротивъ, да самъ я будала, и већина є гласова на жалость продрла.

— Єдногъ врло даровитогъ, али при томе и преко мѣре мршавогъ лѣкара у Лондону поздрави нѣговъ єданъ пріятель съ рѣчима: „Помози Богъ? пріятелю, шта ради твоя душа?“ — Зачуђенъ због овогъ пытаня одговори лѣкаръ своимъ пріятелю: „Одкудъ доће моя грешна душа до толике чести, да се и за нѣно здравлѣ пыта?“ — „Іоштъ пыташъ!, па за шта ћу те упытати, — за твое тѣло ниє више пытати вредно.“

— Єданъ младићъ, кои є врло сувъ и мршавъ быо, као каква мумия, нашао є єдномъ на своимъ кревету написане слѣдуюће рѣчи: „Овде почиваю кости Г. Н.“

— Єданъ Живописацъ, кои є радіо на єдномъ комаду, кои є имао представляти жалостно скончанѣ Милона Кротонскогъ (изъ старе грчке историе), сретне на сокаку єдногъ човека исполинскогъ стаса и строя тѣлесногъ. Пошто се већъ надивио нѣговомъ страшномъ изгледу и снажнымъ мишцыма, предложи му онъ, да му послужи за образацъ при довршеню горнѣгъ комада. Она грдосия на то пристане; єръ обећана му є была такова награда, коіой ниє лако могуће было противстати. — Кадъ є отишао кући живописца, онъ се морао ту го' нагъ свући и дати приковати за єдну велику гвоздену алку, како бы сасвимъ приличіо несрећномъ за грмъ привезаномъ Милону, кога су у томъ положеню дивльи зверови разтргли. На то рекне живописацъ своме везаномъ исполину: „Садъ представите себи у мислима,

а да се єданъ раздраженый лавъ на васъ устремио, да васъ разтргне; чините уедно и сва напрезаня, коя бы у ономъ случаю чинили, кадъ бы у самой ствари били у подобной опасности, па бы се трудили, да се отмете.“ Живи образацъ чинио є одъ своє стране све, колико є годъ могао, но гле неволѣ, живописацъ ніе никако био задоволянъ са усилѣнимъ покретима и безъ икаквогъ израза двизанѣмъ; и сва поученія была су узалудна. Наеданпутъ падне му особита єдна мысао на умъ. Онъ пусти изъ ланца свога великогъ и пакостногъ пса, и раздраживао га є на ядногъ везаногъ исполина. У томъ тренутку добило є нѣгово одбранително напрезанѣ и двизанѣ сасвимъ природни изразъ. Узхиѣени вѣштакъ отрчи къ своіой мушеми, и докъ є свезани образацъ одъ страа гласно дерао и одъ пса отимао се, говорио є живописацъ радостно: „Изредно! о како є то дивно; молимъ васъ, продужите само іошть мало.

(Графъ одъ Монте-Христо у Берлину.) — Пре некогъ времена ишао є по Берлину софіlномъ улицомъ єданъ младъ у финомъ одѣлу човекъ, кои є мимопролазеѣимъ говорио, да є онъ графъ одъ Монте-Христо и да є онъ радъ сиротиньи помоѣи: ово є обеѣанѣ онъ одма и испуняваo, бацаюѣи новацъ по сокаку. Мимопролазеѣи само су се сагнути требали, па да не само ситни новацъ, иего и талире са землѣ купе. Овай благодѣтель сиротинѣ обкруженъ быо є наравно за кратко време одъ силне светине, коя се отимала, ко ѣе пре што уграбити. Они, кои су што заватили, извукли се непримѣтно изъ гомиле, но на ньиово место долазили су све нови пришелци; кои су такоѣе хтели учинити употребленъ одъ племените издашности господина графа. Но овомъ просипаню новаца учинѣнъ є на скоро край, будуѣи се полиция због гунгуле умешала и господина грофа за яку счепала; али и безъ полиције не бы за дуго траяла ова благородна издашность, будуѣи нашъ графъ ніе имао оно безбройно и неизмерно благо съ коимъ є списатель француски Дима обдарио юнака свога романа за нѣгово многогодишнѣ страданѣ у тавници, и будуѣи є онъ одъ цѣлогъ своегъ малогъ капитала, кои є при себи имао, вѣъ скоро половину разтурио. У исто време посѣтио є овай назови-графъ одъ Монте-Христо и єдногъ тамошнѣгъ вишегъ реда свештеника, и казавши му своє прослављено по свету име, понудио му є новаца за подпомаганѣ сиротинѣ; но разумни свештеникъ, кои є одма познао, да съ пиянимъ човекомъ има посла, показао му є врата. Но при свемъ томъ онъ є опетъ у кућу нѣгову дошао, свою понуду повторио и текъ онда удално се, кадъ му є свештеникъ стао претити съ полициомъ. Онъ се противио полицаима, кои су га хтели уапсити. Кадъ є у полицию доведенъ, нашли су тамо због нѣговогъ манитогъ владаня и збунѣногъ говора за нуждно, подвргнути испиту нѣгове душевне силе. Апсенички лѣкаръ одма є казао, да є овай графъ одъ Монте-Христо яко напитъ, и држао є за найболѣ, да га оставе, да се добро изспава. Графъ одъ Монте-Христо заиста наскоро заспи, спавао є одъ 12 сати у подне чакъ до сутраданъ уютру мирно и непрекидно, и кадъ се пробудио, био є сасвимъ трезвенъ и савршено здравъ тѣлесно и душевно, о догаѣаима пакъ одъ прошлога дана остало му є само неко тавно и сасвимъ неразговетно сѣанѣ.

Графъ одъ Монте-Христо небияше нико други, него неки келнеръ, по имену Карлъ Августъ Швенкинъ, кои є быо у служби кодъ некогъ берлинскогъ пивара. На основу ючерашньи нѣгови поступака обтуженъ є онъ због узнемириваня кућевногъ мира (кодъ свештеника) и због противлѣня полиціи у извршаваню званичне нѣне дужности. Обтужени изявио є при испиту, да онъ о свима тимъ поступцима, за коє се онъ окривлює, ништа незна, и да є онъ тога дана у стаю крайнѣгъ пиянства быо; онъ зна само то, да є тога дана пио млого баварскогъ пива и рума, и да є при себи имао 70 и неколико талира. Тако є заиста и било, и будуѣи є лѣкаръ изявио, да є онъ савршено здравъ, то є онъ одъ сваке казни ослобоѣенъ, и то због тога, што се нѣму као пияномъ ніе ништа могло у кривицу приписати.

Мане.

Човекъ ако ѣе и зао быти има у себи способность одъ зла престати и добаръ быти.

Постоянство безъ разума лако прелази у самовольство и тврдоглавство.

Среѣніи є стрпельивый човекъ у сиромашству, него нестрпельивый у богатству.

Ко ніе смиренъ неможе быти умѣренъ, єръ смиреніе раѣа умѣреность, а гордость суету.

Ништа се мучніе неприма него совѣть, а то зато, што сваки мисли да є у стаю кога советовати, а не самъ туђъ саветъ примити.

Лепа є ствар умети лепо говорити ,но само кадъ єзыкъ нетрчи предъ памеѣу.

Постати и престати найвеѣи є законъ природе, и нема ничега, што є постало а да престати неѣе.

Гди ясно хвалеѣи се будала беседи, ту мударъ ѣути.

Съ веѣиномъ людій тако є, као и са плодовима рѣавогъ рода, ови потрулу пре, него што сазру.

Загонетке.

Коє є животно найяче?

Гди се вода найскуплѣ продає?

Шта расти изъ землѣ и све люде, одъ цара до просяка одваи?

Коє реке немаю ни капи воде?

☞ Умоляваю се сви гг. пренумеранти да што пре изволе послати предплату баремъ за прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину, давати.

Издає **Любомиръ П. Ненадовиѣъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 8. Јунія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 46.

Путовни Судбине.

(Продужено)

„То си ти заиста была,“ одговори іой болна мати, и њене одъ болова и немоћи изумрле черте постану при овимъ рѣчима за неколико тренутака пријатне, тако да су имале изразъ необичне благости и нѣжности, коє є Воляна редко кадъ на њойзи примѣтила. — „Не само да си была послушна,“ продужи Вешта, „него и разумна и оштроумна, тако, да самъ навѣкъ задовольна съ тобомъ была. Испуни и довриши велики задатакъ, за кои самъ те спремала и одгаяла, и буди умирућой а скоро и мртвой твоіой майки оно, што си іой навѣкъ была. И онда ће те срећа увѣкъ пратити, и ти ћешъ до великогъ почитаня и славе доћи у овимъ планинскимъ предѣлима. Привржениці стари наши богова носиће те на рукама своимъ, а послѣдовательи нове вѣре, (т. є. християнства) стрепиће одъ тебе, као одъ пламенитогъ мача; а и єдни и други изговараће име твоє са страхопочитаніемъ и раздрктанимъ срцемъ. — Сѣди садъ край мене, и слушай добро, шта ћу ти причати, да би све моє речи добро запамтила. Садъ є већъ дошло време, да дознашъ и ти све оне околности и тайне, коє се мене и тебе тичу, и да разумешъ єдну суморну приповедку, коя ће ти довольно разяснити, зашто самъ те я изабрала за орудіе моє освете, и зашто ова племенита страсть испуњава прси моє до последнѣгъ мога часа. Смртъ є иначе найбольи изравнатель, кои укоренѣну мржню заглађує, и кои застарела злочинства затире вѣчномъ тамомъ заборавности; али размирица, у коіой самъ се я борила и страдала, нетреба да се моіомъ смрти прекида. Крваву мржню, до коє ме вопиюћа злоба разпламтила, однећу я и на онай светъ; и надъ моимъ гробомъ и пепеломъ нека се іошть єданпутъ разбукти очаяна борба, коя ће се окончати са смрћу мои непріятеля. — Но пріє, него што ћу започети причанѣ мога страданя, дай ми овай цѣлителни напитакъ, кои си ми ти зготовила, моє добро дѣте. Животъ и здравлѣ повратити ми неће, али даће ми баръ толико снаге, да ти могу испричати све, што ти є годъ нужно знати.“

Воляна іой пружи напитакъ, и сѣдне на постелю край своє майке. Пошто є Вешта испила лѣкове, започе она причанѣ своє.

„Кадъ самъ се я родила, не бияше се іошть прострло християнство чакъ у ове предѣле. Моя є мати была жена видовита (т. є. пророчица) и цѣо народъ звао ю є „мудра жена изъ Дрибе планине“ єръ у свимъ племенима среднѣ Србіе (јужне границе садашнѣ Србіе одъ прилике мало ниже исподъ Крушевца) ніе было готово ни єдногъ човека, коме ніе она съ ползомъ послужила или у изцѣленю какве тежке болести, или коме ніе баръ са мудримъ совѣтомъ на руци была. Она є дуго време у найсрећнiемъ браку живила съ моимъ отцемъ, кои є у ратно доба на челу єдне чете ратника браніо землю одъ непріятеля, а у мирно доба заштићавао свети лугъ наши богова одъ насртаня неосвећени. Она є мене и мою сестру Ярну, коя є две године млађа одъ мене была, у зрелiемъ узрасту почела обучавати у великой науцы, познавати тайне и чудноватe силе природе и владати съ њима. На скоро претекнемъ далеко у овымъ знаняма мою лакомисленію сестру и постанемъ тако любимацъ мои родителя. Но при свемъ томъ є знала и Ярна доста одъ они вѣштина у коима насъ є мати обучавала.

Кадъ ми є было одъ прилике 18 година, а моіой сестри 16, дођоше неколико калуђера изъ Грчке у наше планине и почеше проповѣдати єдну науку, коя є пропашћу грозила важности и достоинству наши донде почитовани стари богова. Велика часть народа поведе се за овимъ странцима и одпадне одъ стари богова. А и мой отацъ приклони се рѣчима грчки свештеника, и био є одъ њиови рѣчи и начела тако занетъ, да є и у њему сазрела намѣра, одпасти одъ стари богова и примити нову науку: християнство. Залудъ се мати моя противила, залудъ є она прорицала њему и дѣци његовой пре или после велику несрећу и жалостну судбину; онъ є душомъ и срдцемъ заволіо християнство, — и тыме є нарушенъ нашъ домаћи миръ. Мати се моя разведе съ њимъ, будући є њенъ вѣрозаконъ њойзи забраньивао живити у браку съ одпадникомъ. Я и моя млађа сестра морадосмо слѣдовати нашой матери у ове дивлѣ планине и кланце, гди є она затимъ себи обитель направила.

Велика жертва, кою є она тимъ поступкомъ принела старой своіой вѣри, прибавила є њойзи кодъ оне части народа, коя є такође боговима отечественимъ вѣрна остала, найвеће почитаніе и уваженѣ. Она є одъ тогъ времна поздравляна одъ целе околине као неко избрано лице неба и свака є њена речь важила као какво пророчество. Но она є само кратко време уживала ова одличия. Єдно јутро нађемо є ми мртву на постельи.

Лака смрть ослободила є душу њену одъ трошногъ тѣла и узнела є исту у райске предѣле вѣчне милине. Садъ насъ прими отацъ опетъ къ себи у кућу и навальивао є донде на насъ съ молбама, разлаганяма, а найпосле и претняма, догодъ се нисмо и ми крстомъ прекрстили и християнство примили. Овай поступакъ стао ме є велике душевне борбе и туге; напротивъ сестру мою Ярну отацъ є лакше на то склоніо.

Наскоро затимъ запроси єданъ одъ найплеменитіи и найбогатіи властела мою сестру Ярну, коя є дивне лепоте была. То бияше господаръ одъ Ибра и Ситнице, притяжатель пространи и плодовити области и неограничени господаръ надъ много хиляда поданика. Засенѣна и заслеплѣна његовимъ богатствомъ, пошла є суетна Ярна за њега, премда га ніе любила, нити є онъ био любови достоянъ; но я се не сумнямъ, да є подмирена њена гордость богато накпадила њеномъ высокоумномъ срцу небесно и сладко чувство нѣжне любови, когъ се она лишавала. Одъ тогъ времена она се тако силно погордила, да є на ме гледала као на какву низку служавку, и да ме є понекадъ до срца вређала и рѣчима понижавала. Но пошто се она већъ вѣнчала, и пошто є она као преузношена госпоя са своимъ пресилнимъ супругомъ у нове своє дворе ушла, тада се разжали мало њено срце, и наклоность према своіой сестри оживи у засенѣной и занетой души; — она ме понуди, да останемъ одъ тогъ времена кодъ њ, и да уживамъ тако и я срећу, и богатство, коє іой є судбина њена тако обильно подарила. Али моє пуним правомъ огорчено срце и увређени, до прашине понижени поносъ уліо ми є, да одбіємъ ову понуду, нити да живимъ одъ ћудљиве милости ове високоумне сестре. Я самъ волела живити у самоћи са моимъ отцемъ. Наскоро затимъ умре и отацъ мой, ахъ! — и я останемъ у 22 моіой години сама себи остављена на овомъ свету. Уто време упозна ме єданъ скромни и храбри войникъ, и запроси мою руку. Онъ до душе ніе притяжавао никакво богатство, но његовъ племенити изгледъ и доброта срца била су таква преимућства, коій се сасвимъ лишавао супругъ моє сестре, горди и силни господаръ одъ Ибра. Кадъ є истекло време жалости за моимъ отцемъ, я се вѣнчамъ са моимъ заручникомъ. Срећне самъ дане проводила съ њимъ, али, ахъ! само за кратко време. Кадъ самъ у трећой години нашега брака обнадеждена била, да постанемъ мати, морао є мой супругъ отићи на войну противъ Авара. Онъ є погинуо у битки и гласъ о смрти његовой дошао ми є оногъ дана, кадъ є чедо любави наше свѣтъ угледало.

„Бѣдна майко“, уздане Воляна прекинувши матери своіой рѣчъ, „заръ є данъ могъ роћена био за тебе данъ ужаса и туге“.

„То дѣте ниси била ти“ одговори Вешта, „коє є у томъ сумрномъ тренутку свѣтъ угледало; то бияше красно мужко дѣте, огледало свога несрећногъ отца. — Ти ме гледашъ зачуђено и съ изразомъ питаня а и съ некимъ немиромъ. Зауздай твоє удивлѣнѣ и любопитство, ти ћешъ све по реду одъ мене чути и іоштъ ћешъ многе чудесне ствари одъ мене дознати, коє ти нису никадъ ни на крај памети пале. Но чуй ме далѣ. Животъ є мой виcіо о концу, толико самъ се била препанула, кадъ ми є єданъ несмилени ужасну ову вѣсть безъ икаквогъ предходителногъ преправляня саобштіо. Необуздана и безпримѣрна туга раздирала є моє убієно срце. Но, ахъ! такве болове и страоте ніе природа човеческа кадра савладати; — дивно є, шта и невѣроятно, колико ми слабомоћна дѣца прашине сносити можемо, а да насъ безмерни теретъ, кои насъ притискуе, не смрви. — Ма колико да є била туга моє увеле и безнадежднe душе, ипакъ є зато материнско чувство своє мѣсто одржало. Изъ нѣжногъ осмеиваня мога дѣтета црпила самъ я утѣху; за нѣжно ово дѣте живити и страдати осећала самъ снагу и одважность, коя би иначе одавно у души моіой изумрла била; єръ я самъ се налазила у найвећой бѣди и остављена одъ васцѣлогъ свѣта, бияше ми предъ очима свуда пустошъ и тама. Я самъ одъ иманя имала само толико колико да текъ у силу бога животъ мой и мога дѣтета одржимъ. Премда су предци мога супруга били некадъ найсилніе племе у народу, преврати, буне и међусобни раздоръ сурвао ін є съ ове висине тако дубоко, да су унуци они славни войсковоћа одрасли у бѣди и сиротиньи, а кадъ су узрастли, они нису као предци њіови блистали на челу войске, него су као прости войници воєвали противу непріятеля свога отечества. При свемъ томъ ніе у овой племенитой породици изумрео духъ снаге и бодрости и свака њена грана подраньивала є а и данасъ подранює надежду, да ће се племе Растаново (тако се ово племе звало) кадъ тадъ узвисити до пређашнѣ своє славе и величине. А да би у случаю томъ, ако би се ово догодило, и изгнани, по свѣту разтурени членови овогъ племена упознани били одъ они, кои су у Србіи заостали, споразумели су се сви између себе „да се свакомъ новороћеномъ у овомъ племену удари знакъ на врату и то у виду коньске главе, коя є била грбъ Растановића, и коя є некадъ и на њіовой побѣдителной застави блистала. И мой мали Жарко добіо є тай знакъ.

Два су већъ мѣсеца одъ роћеня његовогъ протекла била, и то самъ време пробавила у найвећой бѣди. Єдно вече сѣдила самъ на прагу моє колебе подъ дебелимъ ладомъ єдне горостасне єле, и гледала самъ замишлѣно и съ немомъ тугомъ залазакъ сунца, а дѣте ми є у лакомъ сну лежало на крилу. Наеданпутъ тргне ме изъ мога запоса топотъ више коня. Редко є кадъ пролазио какавъ коњаникъ крозъ ове стѣновите предѣле край моє колебе; и зато се я уплашено пренемъ, кадъ чуємъ ову тутняву. Два богато обучена служителя на виловитимъ коньима сяше предъ моіомъ колебомъ, и запитаю ме: да ли самъ я Вешта, удовица єдногъ младогъ войника одъ племена Растановића? — Я одговоримъ да єсамъ. — „Є, фала Богу“, прозбори на то онай старіи између њи, кадъ смо те єдномъ нашли; ми ти доносимо поздравлѣ одъ твоє сестре Ярне, моћне и богате госпоє одъ Ибра. Она те позива и моли, да дођешъ у дворе њеногъ супруга; єръ она потребуе твою сестринску услугу. Она є пре неколико дана родила прекрасну дѣвойчицу, њено друго дѣте, но због слабости, у коју є пала одъ опасне єдне болести, ніе у стању, доити га. И будући є она разумела за твоју злоудну судбину, а и твоє садашнѣ положенѣ добро познав и сожалѣва, то се она нада, да ћешъ ти њену молбу испунити и бити дойкиня њеногъ дѣтета. Што

се твогъ синчића тиче, нѣму неће ништа оскудѣвати; нити ће му се укратити твоя нѣжна материнска нега. Ти ћешъ га са собомъ понети и оба дѣтета подѣднако надгледати. Немой се бояти, да ће она съ тобомъ поступати као съ каквомъ нискомъ служавкомъ, и да ће бити увређена гордошћу твое преузвишене сестре, а ваше госпоће; госпоя одъ Ибра чезне, да после толикогъ времена опетъ види, и никадъ неће она заборавити, какву си іой ти неоцѣниму услугу испуненѣмъ нѣне молбе учинили.

(Продужиће се.)

Судъ краля Кастилскогъ Педра.

Подъ владомъ краля Педра, названогъ грознымъ, убіо є Митрополитъ Толедскій єдногъ чизмара само зато, што є чуо, да є онъ о нѣму — Митрополиту — ружно говоріо. Сынъ убієногъ ніе хтео свога отца неосвећеногъ оставити, зато оде духовномъ суду и обтужи Митрополита као убицу. Судъ саслуша нѣга и осуди Митрополита, да годину дана несме никакавъ свештеный обредъ свршити.

Чизмару, кои казни црквене ниє познавао, чинила се ова казнь врло малена, и зато є размишлявао како ће свога отца достойніе осветити, и чекао є за то удесну прилику.

Краль Педро долазіо є сваке године у Толедо, кадъ є заветина была, па є и те године дошао. Сынъ убієногa изиће предъ нѣга, баци се на землю и са сузнымъ очима заиште заштиту и правицу. Краль му рекне „заръ то може быти, да се теби, ако право имашъ, правица недосуди“. О како да неможе, ваше величество, я самъ чизмаръ, а убійца мога є отца Митрополитъ Толедски; кои є за то своє, простогъ човека недостойно дѣло, осуђенъ само на то, да годину дана никакавъ свештеный обредъ свршити неможе, а то ніе ништа“. „Мислишъ ли ты, да бы ти се онда задоста учинило, кадъ бы ти своіомъ рукомъ убійцу твога отца убіо“ упита краль. „О! съ каквомъ бы радости и задовольствомъ я то учиніо, кадъ бы ми ваше величество дозволило“ рекне чизмаръ. „Я ти дозволявамъ, и бринућу се о теби“ одговори краль.

Са нестрплѣнѣмъ очекивао є чизмаръ светковину сутрашнѣгъ дана, при коіой ће Митрополитъ чинодѣйствовати. Онъ прикріе мачь и сакріе се кодъ палате царске, гди є литія проћи морала, уочи добро убійцу свога отца и кадъ є онъ управъ спроћу овога быо, потегне чизмаръ мачь и два-путъ га прободе.

Глась, да є Митрополитъ при литіи убієнъ, распростран се скоро по целой вароши, сви су се чудили одважности чизмара и мислили о начину, на кои ће за ово велико преступленѣ казнѣнъ быти. Убицу увате и хтели су га у затворъ одвести, но онъ се отимао и дерао тако яко, да га є краль, кои є на балкону стаяо, чуо и заповедіо къ нѣму га довести.

Садъ су сви мислили и говорили, да ће преступникъ найгрознііе казнѣнъ быти, знаюћи какавъ є краль, и зато сви потрче, да чую, на што ће осуђенъ быти. Краль му рекне, кадъ су га већъ предъ нѣга довели: „бѣдный човече, какавъ те нечастивый духъ наведе, да предъ божіимъ и моимъ очима онако дѣло учиниш.“ Чизмаръ приповеди кривицу свога отца, због кое є убієнъ, и правицу, коју му є духовный судъ досудіо. Пріятельи убієногa доказивали су краліу, да є нѣму и одвише удотлетворенія дато, кадъ є Митрополитъ, као лице високогъ духовногъ реда осуђено, да за *годину дана* никакавъ свештеный обредъ свршити неможе, и надали су се, да ће убійца найжешће казнѣнъ быти; али се преваре. Краль упыта, какавъ є занатція убица и кадъ му кажу, да є чизмаръ, окрене се и рекне, „я те за твое велико преступленѣ казнимъ тимъ, да годину дана твой занатъ радити несмешъ, а да бы за то време живити могао, опредѣлићу ти єдну сумму изъ имања митрополита, кога си убіо.“

Мрвице.

— Наполеонъ є страшно мрзіо на оне жене, коє нису свой правый посао гледале, него се у политику мешале. Тако єдномъ приликомъ кадъ є єдна списателька са єднимъ одъ вишегъ реда чиновникомъ у дружству гди є и Наполеонъ быо говорила о политики и о рату, кои се води, рекне іой онъ: „Немешайте се госпо у туђъ посао, већъ гледайте да вамъ дѣца неплачу.“

„Части ме єднымъ доручкомъ“ рече єданъ шальивчина Юди, кои є велика тврдица быо, па ћу ти казати нешто, што више одъ 100 форинти вреди. Юда радостанъ превари се и части га, и съ нестрплењемъ єдва є дочекао, да овай доручкуе, и чимъ є видіо, да є шальивчина ситъ, упыта га шта є то, шта му има казати, и шта бы више одъ 100 форинти вредило. Шальивчина се окрене и рекне му: „двеста форинти єлъ да бы више вредило него сто?“ и оде.

— Єданъ піяница кадъ є у врло якой грозници быо, зовне два доктора у помоћь. Они се стану саветовати найпре о томе, како ће му велику жеђь, коју има, загасити, а онъ чувши то рекне имъ „небринтесе ви за жеђь, я знамъ ньой лекъ, већъ гледайте, те грозницу часъ пре отерайте“.

Кажу, да є године 1661. осуђенъ быо у Финландіи єданъ ђакъ на смрть само зато, што є врло лако стране єзыке учіо и изредно писао, и да му є ову казнь после вишій судъ ублажіо съ вечитомъ робіомъ.

— Близу двора цара хинескога нико неумире, а то зато, што чимъ се ко поболе, а близу двора обитава, таки га носе на читаву милю далѣ. Ако ко одъ капи (шлога) близу двора умре, у найвећой тайности мора се извети, и сродници глобу плате.

Кадъ су Руси подъ Потемкиномъ 1788. год. Очаковъ одъ Турака отели, министри султанови нису му дуго смели казати, но найпосле боећи се, да онъ одъ кога другогъ нечує, кажу му, да има два Очакова, т. є. велики и мали, и да су овай последньи Руси отели. Султанъ ніе више о томе ни мисліо. Єдногъ дана изютра рано, пође онъ по обичаю своимъ и наиће на єдногъ изнемоглогъ войника, кои є за парче леба просіо, и кои му є ове речи, кадъ се є къ нѣму приближіо рекао: „Удели ми што великоможни падиша, єръ самъ се за тебе и вѣ-

ру у Оцакову тукао, па садъ одъ глади скапавамъ. — „Єсилъ ты дакле бio у оной битки кадъ су Руси мали Оцаковъ отели упыта султанъ. „Господару правовѣрны, Оцакова нема два, већъ єданъ и тай єданъ отели су Руси.“ Садъ султанъ увиди, да су га нѣгови министри преварили, и за предупредити веће преваре неке одъ ньи повеша, а неке изъ землѣ прогна.

Малине.

Буди пріятелю твоме пріятель, люби свакогъ пошteногъ човека, непоставляюћи разлику између вѣре, заниманія и народности.

Пріятельство данасъ ништа ніе него трговањ, єръ ти нико данасъ неће быти пріятель, ако каквугодъ асну одъ тебе нема.

Одъ смрти се нетреба бояти, єръ є она по себи добро, будући се ньомъ учини край свима злама.

Само онай кои цветъ на дрвету чува, може на плодъ мислити, и само онай, кои є семе посеяо, може се жетви надати.

Отечестволюбіе найвиша є добродѣтель, єръ у прсима гди оно неживи, нема никакве любави; дакле ни добродѣтельи.

Трудолюбіе є выше одъ оштроумія, и илядама, кои бы са овымъ вратъ себи сломили, попну се съ онымъ срећно на висину, кудъ теже.

Богатство брже отврднява срце човека, него кључала вода яе.

Чувайсе одъ површногъ, єдностраногъ и замршеногъ изгледа стварій! Изслѣди имъ темель; успокои се у свему, шта читашъ, слушашъ и мислишъ, само при чистымъ и опредѣленымъ понятіяма. Єръ привезати се за мрачна и несавршена понятія, то производи замѣшателство и неспоразумѣванѣ.

Шта не бы смо дали за єдну основну надежду у смрти! — Очешь ли да є имашъ, то се учи Бога и себе самогъ познати.

Найвећа часть людій ніе злонаравна, неће ни зло да чини; али и међу самымъ онима, кои се виде, да ій є природа правичнима и добрима учинила, мало ій є, кои бы довольно некористолюбиви были, кои бы волѣ и наравне величине имали, да добро съ некимъ пожертвованіяма своима чине.

Чувство правде и саболѣзнованя, природный нагонъ къ дружевности, гордость да є полезанъ и кь помаганю готовъ быо, свима є людма обште, оно може бѣдомъ усамлѣни дивляка задржано, али не изкоренѣно быти. Но нагони ови получаваю развитакъ овай у свеобштемъ животу, а управлянѣ своє разсуждаванѣмъ и размишляванѣмъ. Растенѣ нравствене науке зависи дакле одъ просвете ума ньювогъ.

Одгонетке.

1. Корняча, єръ носи свою кућу. 2. У апотеки. 3. Ланъ. 4. Оне на мапи.

Загонетке.

Ко развлачи свой посао и опетъ у своє време буде готовъ?

Некува се, нежваће се, негута се, и опетъ многима добро прія, и безъ нѣга немогу быти?

Изъ живота самь произишао, самъ животъ немамъ, а кадаръ самъ свакомъ живомъ што оће одговорити.

Коме све у своє време долази?

Стеница.

При Суду Алексиначкомъ надъ масом поч. Цветана Мишића б. дунђерина изъ Алексинца 2 Августа.

При Суду Крагуєвачкомъ надъ масомъ поч. Николе Поповића ђеде 16 Августа.

При Суду Чачанскомъ надъ масомъ през. Младена Агатановића с' Рашке 5. Августа.

При Суду в. Београда надъ масомъ поч. Неше Николића изъ Подгорице у Турской 5 Августа.

Лицитаціе.

Нач. окр. Чачанскогъ продаваће у Чачку зданіе съ плацемъ у комъ є судъ быо 25. 26 и 27 Юнія.

Нач. окр. Пожаревачкогъ продаваће добра Милоша Гаиногъ изъ Бора 10, 11 и 12 Юнія.

22 т. м. држаће се петодневный панаћуръ у Карановцу.

15 т. м. држаће се петодневный панаћуръ у Крушевцу —

ОГЛАСИ.

Подписаный радъ є своя непокретна добра, коя се у Неготини и окo нѣ налазе продати, и позива оне, кои би што одъ исты купити желили, да му се пріяве. Добра су проценѣна и то: кућа у Неготини 350 # ц. браникъ са 500 комада дрва и поредъ нѣга два дана и по ораће землѣ, коя се као башта употреблява 200. # ц. Ливада на Радуєвачкомъ путу 40 # ц. браникъ у селу Ясеницы 50 # ц. Ливада близу Неготине 10 # ц. Исподъ ове цене неможе се ништа дати. Ко жели видити добра нека се обрати отчуу момъ Сими Новаковићу у Неготини.

ИЛІЯ ЛУКИЋЪ
Практикантъ Поп. Просвете.

(4—4) Кодъ Тоше Поповића а бирташа кодъ „Дамшшфа“ има лепа Карловачка вина по два гроша ока. Ко жели на више узети може євтиніе добити.

☞ Како се на кньигу „Црногорацъ или страданя Христіяна У турской“ явіо знатанъ брой предуписника, то є издателю могуће было штампати неколико стотина екземплара выше него што бы явљене предуписнике потребовао. Зато се овимъ обзнаню читаюћемъ свету, да писма съ именима гг. предуписника іоштъ прима у шабцу професоръ Стоенъ Бошковићъ, докле годъ прва свеска неизиће, а та се већъ у велико штампа.

(2—2)

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 15. Юнія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 47.

СМРТЬ ЛУДВИКА. XVI.

(Продужено *)

Луве сиђе се съ катедре и са свію страна слѣдовало є плѣсканѣ. Робеспієръ попне се да се правда; онъ є изгледао бледъ, и пратило га є мрмлянѣ. Или изъ забуне, или изъ страха захтѣвао є онъ осамъ дана. Кадъ є то време было дошло, онъ ніє више изгледао као обтуженъ, него као побѣдитель; онъ є съ подсмѣхомъ опровргнуо пребациваня Луве-а, и упустіо се у дуго по хвальиванѣ себе самога. Но дѣла су была само уобште наведена, те бы се лако могла она умалити или уништити. По галеріяма было є спремно, да се плѣска; и самъ конвентъ, кои є ово обтуженѣ сматрао као свађу изъ самолюбія, и кои се ніє бояо, као што вели Бареръ, *єдногъ човѣка одъ іуче, єдногъ малогъ предузимача побуна,* было є склонъ да прекине ове препирке. И тако кадъ є рекао Робеспієръ при концу: „Што се мене тиче, я нећу изъ тога чинити никаква лична заключенія: я самъ се одрекао лаке користи, да одговоримъ на опорочаваня мои противника съ іошт страшніимъ обтуживанѣмъ; я самъ съ намѣромъ оставіо нападателну страну могъ правданя, я се одричемъ праведне освете, на кою бы я право имао противъ мои опорочателя; я нетражимъ никакву другу освету, но само повратакъ мира, и тріумфъ слободе! Нѣму су плѣскали, и скупштина пређе на дневный предметъ. Бадава є Луве хтѣо на то одговорити; онъ ніє могао на то добити допуштеня; и Барбару бадава є хтѣо устати као тужитель, и бадава се Ланжине противіо дневномъ предмѣту, опетъ се зато далѣ препиранѣ ніе хтѣло дозво ити, на што су и сами Жирондени пристали, те су учинили єдну погрѣшку, што су започели обтуживанѣ, а другу што кадъ су почели, нису га подпомогли. Монтаняри се одрже, єръ нису были побѣђени, и Робеспієръ іошт се већма приближи ономе, одъ чега є было прилично удаљенъ. Монтаняри се наскоро нађу у революціи, што се само мыслило, да су у ньой; и ова партая узме Робеспієра за своегъ поглавара, зато што су га Жирондени као таковогъ гонили.

Али іошт важніе, него лична нападаня, быле су препирке о средствама правленія, и о владаню власти и партая. Жирондени изгубе не само у препиркама противъ особа но и противъ обштине. Ни єдна ньіова мѣра ніє успѣла, оне су быле зло предложене и зло подпомагане. Они су требали да снаже правленіе, да промѣне варошко управителство, да се одрже противъ Якобина и ньи надвладаю, да придобію светину или да предупреде нѣно дѣланѣ; а они нису одъ свега тога ништа учинили. Єданъ између ньи, Бизо, предложи, да се даде конвенту стража одъ 3000 людій изъ департамента. Ово средство, коє бы баръ одржало незавысимость скупштине, ніе доста живо подпомагано, да бы се одобрило. И тако су Жирондени нападали на Монтаняре, а нису ій ослабили; нападали на обштину, а нису є покорили, нападали на предградія, а нису ій уништили. Они су раздражили Паризъ, позиваюћи департаменте у помоћь, а ову помоћь нису себи прибавили, те су тако радили противъ правила найпростіе мудрости; єръ є много сигурніе, учинити какву стварь, него само претити ньоме. Ньиови противници вѣшто се ползую овымъ обстоятелствомъ. Они су изподмукла разпростирали такве гласове, кои су морали Жирондене у неприлику довести, то єсть, да они хоће да пренесу републику у южну Француску, а да оставе остало. Ово є дало повода те су Монтаняри мало доцніе заключили *єдинство и нераздѣлимость републике.* То є было єданъ начинъ, на Жирондене нападати, и на ньи бацити подозренѣ, премда су они пристаяли на ова предложеня тако, да се чинило, као да су се каяли, што ій нису они сами учинили.

Али єдно обстоятелство, коє є по видимомъ было странно у разпрама између обои партая, іошт є болѣ служило Монтанярима. Већъ ободрени неуспѣшнимъ покушаваньима, коя су противъ ньи была управлѣна, само су чекали на прилику, да започну сами нападати. Конвентъ было є већъ уморанъ одъ овы дуги препиранія; и они чланови, кои се то ніе тицало, и они одъ обе партає, кои нису были као у првомъ реду, осећали су потребу слоге, и хтѣли су, да се съ републикомъ занимаю. Само є споляшньій миръ владао, и внимателность скупштине обрати се крозъ нѣко време на новый уставъ, когъ се партая монтаняра была манула, да найпре рѣши судбину збаченогъ краля. Изъ разны повода поглавари крайнѣ леве странке за тымъ су настоявали: они нису хтѣли, да Жирондени и умѣрена партая, кои су управляли съ одборомъ за уставъ, уреде републику,

*) Види брой 44.

Ови бы были установили владу грађанске класе, давши јој више демократскій уставъ, него што є было онай одъ год. 1791. а они су ишли на то, да установе владу просте светине. Али они нису могли постићи ову намѣру ако недобію у руке владу; а нису могли иначе добити владу, него продужаваюћи революціонарно станъ Француске. Осимъ ове потребе, да се препречи уведенъ законогъ реда, и да се учини страшный државный ударъ, осуђенѣмъ Лудвика XVI. чимъ бы се потресле све страсти, чимъ бы се њима присаединиле беснеће партае, сматраюћи ій, као стално чуваре републике, надали су се они іошт, да ће Жирондени томъ приликомъ показати своя чувствованя, кои нису сакривали свою желю, да избаве Лудвика XVI. те да тако упропасте ове у очима светине. Безъ сваке сумнѣ было є много Монтаняра, кои су при овомъ обстоятелству, найискреніе дѣйствовали єдиственo, као прави републиканци, у чіимъ є очима Лудвикъ XVI. было кривъ према революціи, а єданъ збаченъ краль опасанъ є раћаюћой се демократіи. Али ова партая была бы много блажія, да ніе морала упропастити Жиронду, а у исто време и Лудвика XVI.

Одъ некогъ времена приуготовлявани су были духови на нѣгово суђенѣ. Клубъ якобинскій єчао є одъ вике на нѣга; распространявани су найружніи гласови о нѣговомъ карактеру; захтѣвано є, да се онъ осуди ради утврђеня слободе. Народна дружства изъ департамента писала су адресе конвенту у истомъ смыслу; одсѣци долазили су у скупштину, и съ викомъ захтевали су освету противъ Лудвика Капета. У то доба називанъ є было Лудвикъ XVI. именомъ старогъ основателя нѣгове породице, као да бы му на место титуле краля дали старо име нѣгове породице.

Себична побуђеня партая и беснило светине саединила су се была противъ овогъ несрећногъ владателя. Они, кои бы пре два месеца были одъ себе одбацили мисао, да се онъ другой каквой казни подвргне осимъ да се збаци съ престола, садъ се удиве ньойзи: тако се брзо у критичномъ времену губи право, бранити своє мнѣніе. Одкритіе гвозденогъ сандука умножило є фанатизмъ светине и слабомоћіе кралѣви бранителя. После 10. Августа кадъ є узбунѣна светина юришила на кралѣвску палату, нашла су се у канцеларіи цивилисте нѣка акта, коя су доказивала тайна сношеня Лудвика XVI съ незадовольнымъ принцевима, бѣгунцима и Европомъ. У єдномъ извѣстію, саставлѣномъ по заповѣсти законодателне скупштине, было є онъ обтуженъ, да є имао намѣру, да изда државу и да обори революцію. Пребацивало му се што є 16. Априла 1791. писао епископу клермонскомъ, *да ће, ако добіе свою власть и сылу, повратити старо правленіе и свештенство у оно станѣ, у комъ се пре налазило*, што є доцніе предложіо войну само да бы ускоріо ходъ свои ослободителя, да є стаяо у писменомъ саобраштеню съ людма кои су му писали: „война примораће све сыле, да се саюзе противъ бунтовника и бездѣлника, кои тиранизираю Француску, да казнећи ій ова казнь служи за примѣръ свыма онима, кои бы покушавали, да повреде миръ држава . . . Вы можете рачунати на 150 хиляда людій, Пруса, Аустріянаца и изъ остали немачки држава и на войску одъ 20 хиляда бѣгунаца; затимъ што є было у споразумлѣню са своіомъ браћомъ, кое споразумлѣнѣ ніе явно показивао; и найпослѣ што є непрестано ишао противъ революціе.

За потврђенѣ овы обтуживаня показана буду конвенту акта нађена у Тилѣріяма иза єдногъ чекмецета гди є была єдна рупа у зиду съ гвозденымъ вратима. Овай тайный сандукъ было є показанъ министру Ролану, и ту су се нашла сва акта и писма о дворскомъ теженю противъ революціе, планови кои су ишли на то, да се утврди уставна кралѣвска власть средствомъ народны поглавара, да се поврати старо правленіе, договараня съ Мирабо-омъ; предложеня Булд-а подъ уставодателномъ, и нѣка новія послованя подъ законодателномъ скупштиномъ. Ово одкритіе умножило є разпалѣность противъ Лудвика XVI. Слика Мирабо-а буде кодъ Якобина изразбіяна, а конвентъ увіе у платно ону, коя є стаяла у сали засѣданія.

Одъ нѣкогъ времена породило се питанѣ у скупштини о процесу овогъ владателя, кои почемъ є было збаченъ, не бы се могао више гонити. Ніе было суда, кои бы могао надъ њимъ изрећи пресуду; ніе было казни на кою бы се могао осудити: и тако су се упустили у лажна толкованя неприкосновености кралѣвске коя є Лудвика XVI, по самомъ уставу заштићава, єръ су га силомъ хтели осудити као на законитый начинъ. Найвећа неправда партая, осимъ што су оне быле неправичне, была є та, што оне нису хтѣле задржати ни споляшній видъ правде. Законодателный одборъ, комъ є было наложено, да поднесе извѣстіе о питаню, да ли се може судити краю Лудвику XVI. и да ли може конвентъ њему судити, изрази се, да све то може быти. Депутирацъ Мелхъ устане у име одбора противъ догме неприкосновености; но будући да є ова догма владала у времену пре революціе, то є онъ потврђавао, да є Луй XVI. было неприкосновенъ као краль, а не као приватный човѣкъ. Онъ є навео да є народъ, почемъ неможе изгубити свое ємство у смотреню дѣла власти, надопуніо невредимость монарха съ пододговорносћу нѣгови министра, и да ондѣ гди є Луй XVI радіо као обичный приватный човѣкъ, нѣгова пододговорность неможе пасти ни накога, те тако да онъ престае быти невредимъ. И тако є Мелхъ ограничіо уставну заштиту, предану Луй XVI. само за кралѣвска дѣла. Одъ туда є онъ заключіо, да бы Луи XVI. было казнѣнъ, почемъ нѣгово паденіе съ престола ніе казнь, но промѣна правленія, да се то учини по сыли криминалногъ законика *о издаџама и сузаклятницима*, найпослѣ да му конвентъ суди, безъ да се слѣдуе поступку други судова, єръ конвентъ представля народъ, народъ садржава у себи све интересе, сви су интереси народа правда, те є дакле немогуће, да народный судъ повреди правду, а онда є безполезно, да онъ буде подчињенъ формама.

Препирка започне се 13. Новембра, шестъ дана послѣ поднешеногъ извѣстія тогъ одбора. Привржениці неприкосновености, премда су по своіой неполитичности и смаграли Лудвика XVI за кривца, ипакъ су потврђавали, да се њему неможе судити. Найпоглавитіи између овы было є Морисонъ: онъ є осимъ осталога рекао, да република нема никакве користи, да осуди Лудвика XVI да она треба само да се ограничи на мѣре обште сигурно-

сти у смотреню њега, те тако или да га држи као заробљеника, или да га протера изъ Француске. То є было мњніе десне стране у Конвенту. Равница (партая у конвенту) была є истогъ мнѣнія, као и одборъ, али брегъ (монтаньска партая) у коіой се нарочито одликовао бесомучный Сен-Жисть, одбацивала є неприкосновеность и суђенѣ Лудвика XVI.

Ова бесна партая, коя є хтѣла употребити државный ударъ на место судейске пресуде, коя ніе хтела слѣдовати никаквомъ закону, никаквой форми, но само нападати на Лудвика XVI. као на єдногъ побѣђеногъ заробљеника, да бы непріятелство преживило побѣду, была є у врло слабой маньини у конвенту, али су є съ поля яко подпомагали Якобини и обштина. Конвентъ и поредъ страа, коє є она онда већъ задавала, одбаци њена убійствена позиваня; а привржености кралѣвске неприкосновености наводили су мужествено узроке явногъ интереса, као и правила правде и човѣчества. Они су потврђавали, да єдни исти люди немогу быти уєдно и судіе и законодавци, тужительи и порота. У осталомъ они су хтѣли да се новой републици даде сяйность велики добродѣтельи, добродѣтель великодушія и опроштеня: они су хтѣли да се слѣдує примѣру римскогъ народа, кои є изговоєвао свою слободу, и кои є ню задржао крозъ 500 година, а кои се великодушнымъ показао, єръ є протерао Тарквиніе, а ніе ій дао погубити. Изъ обзира на политику они су доказивали неслѣдственость овогъ обтуженя, коє ће анархичну партаю іошть већма охрабрити, а и неутралне европейске силе приморати, да ступе у саюзъ противъ републике.

Али Робеспіеръ, кои є у целой овой препирки попоказивао дрзновеность и тврдоглавство, што є іошть изъ далека предсказивало његову свемогућность, попне се на катедру, и почне говорити: „Скупштина є и незнаюћи далеко се удалила одъ правогъ питаня. Овдѣ се неради ни о каквомъ процесу; Лудвикъ ніе обтуженикъ, вы нисте судіе, вы нисте а и неможете друго быти, осимъ државници, вы немате да изречете пресуду за кога или противъ кога, но да употребите мѣру за явно благостанѣ. Лудвикъ быо є краль; република є основана; знаменито питанѣ, коє васъ занима, рѣшено є съ тымъ єдинымъ речима. Лудвикъ неможе се судити: нѣму се већъ судило, онъ є осуђенъ или република ніе ослобођена“ и за тимъ є закѣвао, да *конвентъ прогласи Лудвика XVI. за издаицу према Французима, за преступника према човѣчеству; да га по сили побуне одма осуди на смрть.*

(Продужиће се).

Путовни Судбине.

(Продужено)

Овай ме є позивъ поставіо у удивлѣнѣ, и супротна чувствованя узколебала су мою душу. Нека тайна слутня шаптала ми є: „Немой ићи у Ибаръ! Мой природни поносъ веляше ми: „Одбаци понуду твоє високоумне сестре, — но гласъ материнскогъ чувства, кои ме є наговарао: ти ћешъ овомъ жертвомъ можда срећнимъ учинити твоє дѣте, коє би у свакой бѣди и сиротиньи готово извѣстно пропало, — овай гласъ, велимъ, надмашіо є све сумнѣ, коє су ме на све стране трзале. Я обећамъ посланицима, да ћу доћи и сутраданъ оставимъ я ове спокойне предѣле, кои су были сведоци моє найвише среће а и моя найвеће туге. Дочекъ у Ибру бияше такавъ, да самъ у први ма' себи ласкала са цвѣтнимъ надеждама; єръ Ярна предусрела ме є срдачно, а и нѣнъ супругъ приміо ме є пріятельски и безъ икакве гордости. За неколико први неделя дана я самъ се и сама увѣрила, да є све оно истина, што су ми служительи ибарскогъ властела у шуми говорили, суморна скорбь, коя є све већма подраньивала у пустой самоћи мога пређашнѣгъ мѣста пребиваня, преобратила се у тиху и неку тугу, а понекадъ є и зракъ радости и веселогъ разположеня проникнуо у мрачну дубльину моє тежко испитане душе. Я самъ любила Лиляну, красно дѣтенце моє сестре, готово съ онаквомъ истомъ нѣжности, као и мога Жарка, и свесть о вѣрно испунѣной материнской дужности према обадва неяка дѣтета бияше ми мелемъ и утѣха за моя сваколика страданя.

Сви обитательи ибарскогъ двора предусретали су ме пріятельски, сви ми бяху наклони, изузимаюћи єдну стару и одвратногъ изгледа бабу, коя є кодъ моє сестре и нѣногъ супруга у великой чести стояла. Она є негда была чуварка господара одъ Ибра, и знала є многимъ ситнимъ услугама одржати се у наклоности нѣговой; при томе є своіомъ вештиномъ прорицаня и другимъ врачбинама повела за собомъ и мою сестру Ярну, коя є іошть у дѣтиньству своме была занешено заузета за све, што є имало изгледъ ванприродни. Што се мене тиче, я самъ се одъ оногъ времена одкадъ самъ примила вѣру христіянску, одрекла свію они таиствени вѣштина, коє самъ одъ моє майке научила, будући ми є нова христова наука то строго забраньивала, као богомрзко и за душу пагубно заниманѣ.

Неколико већъ пута подсећала самъ мою сестру, кадъ смо саме биле, на ову стварь и молила є, да се изтргне изъ замкій ове подозрителне бабе, коя є на свакояке поступке своимъ наговоромъ навести може; но лакомислена Ярна узимала є сасвимъ олако моє опомене, и што самъ іой данасъ говорила, то є она сутра заборавила. Она пакъ пакостна баба почела є све већма на мене мрзити и ненавистно гледати. Она се мене клонила колико є више могла, говорила є само онда, кадъ є морала, и то свакадъ краткимъ и леденимъ рѣчма; али њени оштри и пламенити погледи ясно су ми сведочили, да ме она у крайнѣму степену мрзи. Я пакъ слабо самъ се обзирала на њену мржню и непріятельство; єръ мени є довольна была любавь моє сестре и наклоность остали у двору лица, па зато самъ у себи мислила: шта ми є стало за мржню пакосне хиене?

Тако прођоше скоро две године. Мала Лиляна ніе била више повѣрена изключномъ моме о ньой стараню, као пре, докъ самъ є доила. Она є добила іошть єдну чуварку, коя є некадъ и на могъ Жарка пазила, кадъ самъ по жельи моє сестре понекадъ участвовала у каквомъ веселю или торжеству, или кадъ самъ у онаквомъ послу была, кои ми ніе дозволявао, да будемъ непрестано око дѣце, кодъ коє самъ я найрадіе бавила се; будући самъ я веће задовольство налазила у ньинимъ невиневинимъ играма, него у веселимъ, а често и раззузданимъ частима, у богатимъ дворанама ибарскогъ властела.

Єдногъ дана слављено є у сусѣдномъ замку, кои є принадлежао єдномъ пріятелю и бойномъ другу мога зета, торжество побѣде, на коме самъ и я морала присуствовати по жељи сестре моє Ярне. Сви кои су тамо били, предали су се найвећомъ веселю, само я не, нека чудновата смутня притеснявала є прси моє; мени бияше, као да подамномъ земля пламти. Я зовнемъ мою сестру, и повѣримъ іой моє тайно чувствованѣ. Она се уплаши и увѣраваше ме: да є и она мало пре такавъ исти немиръ осећала, но да є исти већъ изчезао. Тада уватимъ я дркћући руку сестрину и рекнемъ іой: „Слутнѣ, то су опомене судбине, немой, да ій тако мало уважавамо. Айдемо! айде да се у Ибаръ вратимо. Я се боимъ, да се тамо каква велика несрећа догодила ніе, кою ћемо нашимъ долазкомъ моћи можда одклонити или баръ умалити.“

Моя сестра бияше већъ склона, пристати на моє речи, но по краткомъ ћутаню замоли она мене, да дођемъ къ себи, и да страшљивымъ слутняма моимъ не замутимъ обште веселѣ, докъ она свога супруга о томи не извѣсти, и одъ њега дозволѣнѣ за нашъ повратакъ неизмоли.

Я самъ морала пристати на ове умѣстне рѣчи. Но стра бивао є одъ часа на часъ све силніи, и ахъ! — прошло є више одъ єдногъ сата, докъ смо се за путъ спремили, докъ смо се одъ свію опростили и кући кренули. Ярнинъ супругъ, кои є нерадо пристао на наше зактеванѣ, остао є у замку свога приятеля. Ми пакъ одездиле смо съ пратњомъ одъ неколико слугу и војника, нашему двору.

Премда су наши коньи брзо ишли, то є ипакъ много времена прошло, докъ смо до нашегъ замка дошли, єдно због тога, што є разстоянје и по себи било доста знатно, а друго и по томе, што є планинска рѣка, преко коє смо имали прелазити, одъ кише тако нарастла, да є ћуприю однела, те смо тако далеко морали са правога пута свернути и обилазенѣмъ путъ увећати. Ми смо садъ са страомъ упрле очи наше на ону страну, гди бияше замакъ, да видимо, да ли се какавъ пламенъ, или облакъ дима опажа, єръ ми смо се бояле: да се ніе у замзу заръ пожаръ появио. Но нашъ насъ є стра обмануо. Бистро и ведро бияше свудъ унаоколо небо, и кадъ смо у планинске кланце унишли, кои опасую тврди замакъ мога зета, осенявао є месецъ у пуной своіой красоти бѣле зидине и светлећа кубета тврдога и сяйнога замка, и нигди не бияше ни трага опустошителномъ каквомъ елементу.

„Наше суморне слутнѣ улиле су намъ празанъ стра,“ проговори садъ Ярна, „но благо нами, ако се никадъ небудемо неприятніе преварили него данасъ!“

(Продужиће се.)

Мрвице.

— Подъ владомъ краля француского Карла 9. парохъ єданъ у Домфронту у Нормандіи, дошао є до тога, у хроницы цркве нечувеногъ чуда, да є при крштеню и опело наплатити хтео. Узрокъ, зашто є то чинити почео, ніе хтео никомъ казати; и зато люди, коима се неправо чинило и кои су знали, да то ништа друго ніе него злоупотребленѣ власти у дужности, обтуже пароха владики. Овай га позове на одговоръ и упита: како є могао до таквогъ чега доћи, да при крштеню и опело наплаћує, на коє му онъ одговори. „Садъ є већъ пуни седамъ година, одъ како самъ парохъ у овомъ месту, и за то цело време, крстіо самъ годишнѣ по 100 деце, али никогъ одъ 5 година старієгъ сараніо нисамъ. Испочетка быо самъ съ овимъ срећнимъ станѣмъ врло задоволянъ, али после пало ми є на паметъ, да у цркване књиге загледимъ и о свему достаточно уверимъ се. Я то учинимъ, и на удивленѣ нађемъ, да се одъ сто година овамо, сваке године по сто деце крстило, а нико одъ 5 година старіи сараньнъ ніе быо. Но іоштъ самъ се више упрепастио, кадъ самъ видіо, да се житељство у овой вароши за цело то време умножило ніе, и ово ми се учинила прва загонетка, коју я дуго разрешити нисамъ могао, и коју ми є доцніе єданъ пріятель мой овако разрешіо, т. є. да се сви, кои се у Домфорту роде, у Руену обесе; я пакъ да бы то предупредіо и моє стадо одъ такове грозне смрти сачувао, дошао самъ на ту мисао, да при крштеню и опело наплатимъ.

Владика упыта тужителѣ, ели то истина што парохъ наводи, и кадъ ови то признаду, рекне: „я ћу се старати да то више небуде“, коє и учини: и тымъ начиномъ имао є пароха доста мртваца за сараньиванѣ.

— Єданъ управитель школски овако є при уласку своме у школу поздравляо своє ученике „Добро вамъ Богъ дао, ви благородници, началници, царски и княжески совѣтници, рукодѣлци, вештаци, трговци, пандури, вешачи и несрећници“ додаваюћи одма, „све то можете бытн, єръ ће то, одъ вашегъ владаня зависити.

— Кажу, да є Мезофанти, управитель библиотеке ватиканске у Риму 32 страна єзика врло лепо говорити и писати знао.

ОГЛАСИ.

Подписаный радъ є своя непокретна добра, коя се у Неготини и околнѣ налазе продати, и позива оне, кои би што одъ исты купити желили, да му се пріяве. Добра су проценѣна и то: кућа у Неготини 350 # ц. браникъ са 500 комада дрва и поредъ њега два дана и по ораће землѣ, коя се као баштa употреблява 200. # ц. Ливада на Радуєвачкомъ путу 40 # ц. браникъ у селу Ясеницы 50 # ц. Ливада близу Неготине 10 # ц. Исподъ ове цене неможе се ништа дати. Ко жели видити добра нека се обрати отчуу момъ Сими Новаковићу у Неготини.

ИЛІЯ ЛУКИЋЪ
Практикантъ Поп. Просвете.

Подписаный добіо є ови дана одъ найбольи майстора бечки врло фини гласирани и фикследеръ штифлетни, и то како мужки тако исто и женски. Осимъ тога има врло фине коже за израђенѣ обућа, и врло изредногъ фикса, препоручує се многобройнимъ наручбинама. (1,—3)

ПАВЛЕ ІОВАНОВИЋЪ.
Чизмаръ

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 22. Юнія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 48.

ПОЗДРАВЪ

Свѣтлой Княгиньи

ПЕРСИДИ А. КАРАЂОРЂЕВИЋА

приликомъ Њеногъ долазка у Валѣво

15. Юнія 1857. год.

Весело, о Срби пойте!
Радостный дижите гласъ
Поносно данасъ ми стойте
Срећный єръ приспѣ вамъ часъ:
Са поля *Крушичкогъ* равногъ,
Кличевца са брда славногъ
Геніе зове єръ Васъ!

Валѣво место ты красно.
Торжества спремай садъ чаръ,
Попѣвай садъ громо-гласно
Среће ти ето на даръ:
Ето ти єръ кћери драге
Княгинѣ Србске намъ благе,
Радуй се младый и старъ!

Плетите вѣнце прекрасне
Валѣвске дѣвице вы!
Двойнице удесте ясне
Пастири кодъ стада сви!
Весело пѣсме садъ стройте
На сусретъ ПЕРСИДИ пойте,
Србіе сйнови!

Валѣво! о мѣсто мило,
Колевко драга ІОЙ ты!
Красоте отварай крило
Место ІОЙ младости.
Зелене ливаде, лузи,
Шумице, славуя друзи
Пливайт' у радости!

Да су ми крила ахъ! перна
Тамо бы кренуо летъ;
Изъ срца запѣв'о б' верна
Цѣо башъ некъ чує светъ:
„Княгиньо Свѣтла, намъ мила
Вишня некъ храни ТЕ сила
Среће Т' некъ цвета цветъ!“

Ал' 'вако духъ ми текъ лети
Валѣву миломе ТВОМЪ,
Надъ истимъ весело трепти,
Торжеству радуе с' томъ.
Валѣва поносъ онъ гледећ'
За ТОБОМЪ жељно слѣдећ'
Срцу олакшава мом'.

Ф. Н. Г.
Валѣвацъ.

СМРТЬ ЛУДВИКА. XVI.

(Свршетакъ.)

Монтаняри, съ овымъ страшнымъ предложенѣмъ, кое се светини у Паризу допадало, учине, да є осуђенѣ постало скоро неизбѣжно. Идући предъ свыма другимъ партаяма приморавали су ій, да іймъ оне премда издалека слѣдую. Уставно вышество састоѣе се изъ ѣе части Жирондена, кои се нису были усудили да се изразе за неприкосновеность Лудвика XVI, и изъ партає одъ равнице, заключи, на предложенѣ Петіона, противъ волѣ фанатичны монтаняра и привржениха неприкосновености да ће конвентъ судити Лудвику XVI. Робертъ Линде састави у име одбора своє извѣстіе о Лудвику XVI, сачини се єданъ актъ, кои є садржавао дѣла коя су кралю приписивана, и скупштина позове предъ себе апсеника.

Лудвикъ XVI. већъ є было четири мѣсеца затворенъ у Тамплу, онъ ніе было тамо слободанъ, као што є изъ — найпре хтела законодателна скупштина, давши му Луксенбургъ за обиталиште. Подозрѣваюћа скупштина строго га є чувала; али онъ ипакъ, предавши се своіой судбини, на свашто приправанъ, ніе дао примѣтити ни нестрплѣня, ни каяня нити икакве болѣ. Онъ є поредъ себе имао єдногъ єдиногъ служителя, Клери-а, кои є у исто време послуживао цѣлу кралѣвску фамилію. У првымъ мѣсецима нѣговогъ затвора ніе се онъ одъ нѣ разстаяо, и у томъ є іоштъ нѣку сладость налазіо; онъ є тѣшіо себе и другове своє несреће, свою жену и сестру, онъ є было учитель своемъ сыну, младомъ дофену. Онъ є много читао, и често є у руке узимао исторію Англіе, саставлѣну одъ Хюма; онъ є ту нашао многе збачене владателѣ, и єдногъ између ньи, когъ є народъ было осу-

дію. Човѣкъ свагда тражи судбине своіой подобне. Али утѣхе, кое є онъ налазіо кодъ своє фамиліе, нису дуго траяле: нѣга одъ нѣ одѣле чимъ се породило пытанѣ о нѣговомъ суѣню. Обштина хтела є избѣи, да се апсеници недоговараю о свомъ правданю; надзиранѣ Лудвика XVI. было є свакій данъ све жешће.

Међутимъ Сантеръ добы'є заповесть, да доведе Лудвика XVI. предъ скупштину. Онъ отиде по краля у Тамплъ заєдно съ варошкимъ управителѣмъ, кои саобшти крапю своє посланство, и запита га да ли ће иѣи. Лудвикъ неко време узтезао се, а найпослѣ рекне: „И то є насиліе; и томъ треба уступити!“ И онъ се рѣши, да ступи предъ конвентъ, когъ онъ ніе одбацивао, као што є англійскій краль Карлъ I. чиніо према своимъ судіяма. Чимъ се явило да онъ долази: „Преставници“, рекне предсѣдатель Бареръ, „Вы ћете садъ упражнявати право народне правде, нека ваше положенѣ и држанѣ буде сходно новомъ званію“. И окренувши се къ галеріяма: „Граћани, опомените се оногъ страшногъ ћутаня, кое є пратило Лудвика XVI. повраћеногъ изъ Варена.“ Држанѣ Лудвика XVI. улазећи у салу скупштине, было є постояно, и онъ увѣрително погледа на скупштину. Онъ є стаяо предъ ньомъ; и предсѣдатель, съ дрктаюћимъ гласомъ рекне: „Лудвиче! народъ Францускій обтужуе васъ: вы ћете садъ чути актъ садржаваюћій вама приписивана дѣла; седите.“ Єдна столица была є за нѣга спремна, и онъ седне. У дугомъ испитиваню показивао є онъ спокойство и присутство духа; онъ є на свако питанѣ ладно одговоріо, понайвише побѣдително и побудително. Онъ є одбіяо пребациваня у смотреню нѣговогъ поступаня пре 14. Юлія, наводећи, да нѣгова власть іошть ніе была ограничена декретомъ уставодавне скупштине; найпосле починяюћи одъ 10. Августа, сва явна дѣла одбацивао є на министерску пододговорность и одрицао се свію тайни корака, кои су нѣму лично были приписивани. Онъ ніе признавао и да има какавъ гвозденый сандукъ, и одрицао є сва писма, коя су му была поднешена, и найпосле позивао се на законъ неприкосновености.

Кадъ се Лудвикъ XVI. вратіо у Тамплъ, конвентъ є узео у претресанѣ захтеванѣ нѣгово, да му се даде єданъ бранитель. Бадава су се томъ противили нѣки монтаняри, конвентъ заключи, да му се даде єданъ совѣтъ. Онъ за то наименуе Тарже-а, и Тронше-а, но првый се тога одрекне. На то почитанія достойный Малербъ понуди се конвенту, да брани Лудвика XVI. „Я самъ было двапутъ позванъ,“ писао є онъ конвенту, „у совѣтъ онога, кои є было мой господаръ, у оно време кадъ су сви за тымъ званіемъ чезнули; я самъ му дужанъ ту исту услугу учинити сада, кадъ ово званіе многи сматраю за опасно.“ Нѣгово захтѣванѣ буде одобрено. Ово доказателство оданости коснуло се срца Лудвика XVI. кадъ су га сви были оставили. Кадъ є Малербъ ушао у собу, приступи онъ къ нѣму, загрли га, и са сузнымъ очима рекне му: „Ваше пожертвованѣ тимъ є благороднѣе, што вы вашъ животъ опасности излажете, а мой неизбавляте.“ Малербъ и Тронше непрестано су се занимали съ нѣговомъ образомъ, и себи придруже М. Десеза. Они су ободравали краля, али су увидили, да то тешко иде. Онъ іймъ є єданпутъ рекао, „Я самъ увѣренъ, они ће ме погубити; али ништа зато; занимаймосе съ нашимъ процесомъ, као да бы га я добіо; и оћу га заиста добыти, єръ ће за мномъ остати чисть споменъ.“

Найпослѣ приспѣ данъ обране. То обяви М. Десезъ. И Лудвикъ XVI. ту є присуствовао: найвећа тишина владала є у скупштини и на галеріяма. М. Десезъ навео є за обрану обтуженогъ краля сва призренія правде и невиности. Онъ се позивао на неприкосновеность, коя є нѣму закономъ дана; онъ є рекао, да као крапю неможе му се судити; а народни представници, као тужительи немогу быти нѣгови судіе. У томъ онъ ништа ніе навео было, што ніе єдна часть скупштине подпомагала. Али є онъ найвећма на тимъ настоявао, да оправда поступанѣ Лудвика XVI, и да му припише свагда чисте и непорочне намѣре. Онъ довршн съ овымъ послѣдньимъ и торжественымъ рѣчима: „Найпре чуйте исторію, коя ће рећи явнимъ гласомъ: Лудвикъ дошавши на престолъ у своіой 20. години, донео є са собомъ примѣръ нравій, правду и штедльивость; а ніе донео никакву слабость: онъ є было непрестано пріятель народа. Народъ є хтѣо да се укине єданъ несрећный данакъ, Лудвикъ га є укинуо, народъ є хтѣо, да се укину поданство и спаіилуци, Лудвикъ ій є укинуо; народъ є захтѣвао реформе, онъ ій є увео; народъ є хтѣо промѣнути своє законе, онъ є на то саизволіо; народъ є хтѣо, да толики миліони Француза задобію своя права, онъ іймъ є то дао; народъ є хтѣо слободу, онъ имъ є и то дао. Неможе се одрећи Лудвику XVI. та слава, да є онъ са своимъ пожертвованяма ишао предъ народомъ, пакъ су га вамъ нѣга предложили . . . . Я недовршуемъ граћани, я самъ стао предъ исторію, помыслите да ће она судити о вашой пресуди, а да ће нѣно суѣнѣ быти вѣчно.“ Али страсти су већъ быле ослепиле, и нису кадре быле предвидити. Жирондени желили су избавити Лудвика XVI. али они су се бояли да іймъ се не пребаци да су роялисте ков су имъ име већъ почели давати монтаняри. За време целогъ процеса ньово поступанѣ было є доста дволично: они се нису смели изразити ни за обтуженога ни противъ нѣга, и ньова умереность ньи є упропастила, а ніе имъ ни на што послужила. У овай паръ нѣгова стварь, не стварь нѣговогъ престола, него нѣговогъ живота, была є и ньова стварь. Садъ се рѣшавало, правдомъ или државнимъ ударомъ, да ли ће се повратити къ законитомъ правленію, или да ли ће се продужити революціонарно правленіе. Побѣда Жирондена или Монтаняра састаяла се у ономъ или овомъ рѣшеню. Монтаняри су се яко узбунили. Они су наводили, да се слѣдуе формама, на кое є републиканска енергія већъ заборавила и да є обрана Лудвика XVI єданъ коракъ у монархію. Якобини су ій снажно подпомагали, и депутаціе доћу у скупштину, да захтѣваю смрть краля.

Међу тимъ Жирондени, кои се нису усућивали подпомагати неприкосновеность, предложе єдно вѣшто средство, да бы се Лудвикъ XVI. одъ смрти избавіо, апелираюћи одъ пресуде конвента на народъ. Крайна десна странка іошть є протестирала што є конвентъ себе у судъ преобратіо. Али почемъ є надлежность конвента у овой ствари већъ была найпре заключенѣмъ примлѣ-

на, то се све снаге и силе обрате на другу страну. Салъ предложи, да се Лудвикъ XVI прогласи за кривца но да скупштине цѣлогъ народа изрекну казнъ. Бизо боећи се, да се съ тымъ конвенту неприпише слабость, предложи да самъ конвентъ изрекне казнь, те да се послѣ тога одъ те пресуде апелира на пресуду народа Монтаняри се живо упну противъ тогъ мнѣнія, а осимъ овы и велика часть умѣрены уставобранителя, кои су мыслили да ће се породити грађанска война, ако се народъ у своє скупштине сазове. Конвентъ се савѣтовао, и кадъ се предложило питанѣ апелираня на народъ, 284 гласа была су за апелиранѣ 424 а противъ тога; десеторица нису се хтѣли изразити. После тога, почемъ се апелиранѣ одбацило, прѣше се на страшно питанѣ о опредѣленю казни. Паризъ є было у найвећемъ степену узбунѣнъ: претило се депутирцима и на самымъ вратима скупштине; бояло се новы иступленя народа; по якобинскимъ клубовима орила су се нападаня на Лудвика XVI и на десну странку конвента. Монтанярска партая, коя є донде была найслабія, ишла є на то, да средствомъ застрашеня добіе вышество. Найпослѣ почемъ су крозъ четири сата депутирци прозивани давали своє гласове, рекне предсѣдатель Верньіо: „Грађани, я ћу прогласити резултатъ вотираня. Кадъ правда изговори, мора доћи редъ и на човѣчность. Было є 721, кои су давали гласове. Савршено вышество было бы дакле 361. гласъ. Смртъ буде проглашена съ вышествомъ одъ 26. гласова Мнѣнія су была помѣшана: жирондени су се изразили за смрть; найвећа часть десне странке изразила се за затворъ или изгнаніе; неки монтаняри изразили су се као и жирондени. Чимъ се дознао резултатъ вотираня предсѣдатель рекне са жалостнымъ гласомъ: *„Я изявлювамъ у име конвента, да є смрть казнь, кою є онъ изрекао противъ Лудвика Капета.* Бранители ступе предъ скупштину: они су были врло забунѣни. Они су покушавали да доведу скупштину на чувство сажалѣня, сматраюћи на малый брой гласова, кои є пресудіо. Али се ово питанѣ већъ претресивало и рѣшило. *„Закони се сачинявају башъ само по вдномъ вышеству,“* рекао є єданъ Монтаняръ — *„Єсть,“* одговори єданъ гласъ, *али се заключеня могу опозвати, животъ пакъ вдногъ човѣка неможе се.* Малербъ хтѣо є говорити, али ніе могао доћи до говора. Єданѣ угушавало є нѣговъ гласъ, и само є неке молбене рѣчи испустіо изъ уста. Нѣгова жалость плѣни скупштину. Жирондени захтѣваше повторително вотиранѣ, као последнѣ средство; али ни у томъ они неуспѣдоше, ньіова нерѣшителность и страшльивость у одсудномъ часу, упропастила є и краля и ньи, — и пресуда буде изречена.

Лудвикъ се томе надао. Кадъ є Малербъ къ нѣму плачући дошао, да му обзнани пресуду на смртъ, нашао га є наслонившегъ се съ лактомъ на асталъ, а лице на руку, у дубокимъ мыслима. На лупу породившу се при улазку Малерба устане Лудвикъ XVI и рекне му: „Има већъ два сата како размышлявамъ, да ли самъ за време могъ владаня одъ мои поданика заслужіо и найманѣ хуленѣ. Е добро! г. Малербе, я вамъ се кунемъ са своимъ истиномъ могъ срца, као єданъ човѣкъ, кои ће ступити предъ Бога, я самъ свагда хтѣо срећу народа, и никадъ нисамъ ни пожеліо, што бы нѣму противно было. Малербъ га є тѣшіо съ надеждомъ, да ће се примити повторително вотиранѣ, коє Лудвикъ ніе веровао. Онъ є моліо Малерба пратећи га, да га неостави у нѣговомъ последнѣмъ магновеню. Малербъ обећа му, да ће опетъ доћи; али онъ є више пута къ нѣму долазіо, но до нѣга ніе могао доћи. Лудвикъ често є то захтѣвао, и было є жалостанъ, што га ніе могао іошть видити. Онъ є спокойно саслушао пресуду, кою му є обзнаніо министеръ правосудія. Онъ є захтѣвао три дана, да дође предъ Бога; осимъ тога захтѣвао є да му даду єдногъ свештеника, когъ є онъ желіо, и да може быти у слободномъ саобраштеню са своіомъ женомъ и дѣцомъ. Ова два послѣдня захтѣваня дозволе му се.

Магновенъ састанка было є ужасно за ову несрећну Фамилію; а време растанка было є іошть ужасніе. Лудвикъ раставши се, обећа, да ће ій сутра опетъ посѣтити; али вративши се у свою собу, осећао є, да є то врло тежко трплѣнѣ, и корачаюћи по соби, рекне: *„Я нећу ићи.“* То є было нѣгово последнѣ колебанѣ душе: послѣ тога само є мысліо, да се за смртъ приуготови. Ону ноћь, коя є предходила нѣговомъ погублѣню, мирно є спавао. Нѣговъ служитель Клери пробуди га у 5 сатій, као што му є было заповѣдіо, и онъ учини своя послѣдня разполаганя. Онъ се пречести, изрекне Клери-у последнѣ рѣчи, и остави му све оно, съ чимъ є смѣо разполагати, єданъ прстенъ, єданъ печатъ, неколико коня. Већъ захуе добоши, зачую се довлачени топови, и узбунѣни гласови. Найпослѣ уће Сантеръ. *„Вы ме тражите,“* рекне Лудвикъ, *„молимъ васъ само єданъ минутъ.“* Онъ преда свой тестаментъ єдномъ чиновнику изъ варошкогъ управительства, заиште свой шеширъ, и рекне съ постоянымъ гласомъ: *„Айдмо!“*

Єданъ сатъ ишла су кола изъ Тампла до революціонарне піяце. Съ обе стране пута стаяли су солдати, више одъ 40 хиляда людій было є подъ оружѣмъ; Паризъ было є жалостанъ. Жителъи кои су погубльиваню присуствовали, нити су одобравали, нити су явно сажалѣвали: сви су ћутали, владала є обшта тишина. Дошавши на мѣсто погублѣня, Лудвикъ сиће се съ кола. Съ постоянымъ коракомъ попне се онъ на басамаке губилишта, клечећи пріими благословъ одъ свештеника, кои му є на то рекао, као што кажу: *„Сыне светогъ Лудвика попни се на небо!“* Онъ даде себи руке свезати, премда съ узтезанѣмъ, и живо окренувши се на лѣву страну губилишта, рекне: „Я умиремъ невинъ, опраштамъ моимъ непріятельима; а ты, несрећный народе! . . . У истый махъ ударанѣ у добоше угуши нѣговъ гласъ, а нѣга узму три џелата. У 10 сатій и 10 минута престао є живити.

Тако є погинуо, 39 година старъ, после 16½ годишнѣгъ владаня, тражећи народно благостанѣ, найболый, али найнесрећніи измећу монарха. Нѣгови прадѣдови оставили су му революцію. Више него и єданъ одъ ньи было є онъ у станю, да ню предупреди или оконча; єръ онъ є могао быти краль обновитель пре, него што є она букнула, а доцніе уставный краль. Онъ є може быти єдиный владатель, кои неимаюћи никакву страсть, ніе грамзіо ни за власћу, и кои є имао два качества, коя чине добре кралѣве, страхъ одъ Бога и любовь према народу.

Онъ є погинуо као жертва страстій, коє онъ ніє имао, жертва своє околице, коя є одъ њега сасвимъ различна была; и жертва просте светине, кою онъ ніє быо раздражіо. Мало има краљева, кои є споменъ такве похвале достоянъ. Историја казаће о њему, да бы онъ быо єдинственый краль, да є само имао већу душевну снагу.

Путови Судбине.

(Продужено)

„Сестро не радуйсе пре времена; можда несрећа іошть за нама пузи, као отровна гуя по мирисавомъ цвћћу," одговоримъ я Ярни; — но и моє срдце бияше већъ мало утишано и духъ мой бодріи.

Мы садъ наставимо нашъ путъ мало съ лакшимъ коракомъ узъ врлетне стене, коє су водиле къ узаной капіи нашега замка. Кадъ смо до капіе дошли, изиђу намъ неколико служителя и жена изъ замка са горећимъ машалама на сусретъ; — но на лицу њіовомъ могао се примћтити изразъ ужаса и несреће. „Немойте се плашити" викну намъ они предньи, „велика се несрећа догодила!"

„Моє слутнћ!" викнемъ я поражена и одъ силногъ дрктаня єдва самъ се на коню могла држати!

Ярна є показала веће присутство духа. „Кажите шта се догодило? Ми треба то одма да дознамо," говораше она слугама, сяше съ коня и помогне после и мени, да и я сяшемъ.

На то предузме єданъ одъ њи рћчь.

„Чуварка дћце бияше предъ вече у башти, гдћ су се оба дћтета изграла по мекой трави испредъ великогъ рибняка. Наєданпутъ, излети изъ шибља єдна курячица, коя є Богъ зна одкудъ овде забасала, и —

Садъ као да є и Ярна наєданпутъ клонула. Она се у очаяню у прси лупала, и прекине бесћду слуге съ рћчма: „за име Бога, моя бћдна Лиляна — она є мртва! "

„Ниє тако, свћтла госпођо,!" одговори слуга; „ваше є дете избављено; но мали Жарко синъ ваше сестре — —"

Више нисамъ ништа чула, — я самъ свесть изгубила. Као мртву однесу ме у унутрашность двора. Три дана бияше животъ мой у опасности; но я нисамъ ништа знала о моме ядномъ станю; благотворна несвесть застрла є тамомъ мой збуњни духъ, несвестица ме изъ челюсти неописане туге изтргне; но чимъ дођемъ къ себи, одма се поврати и пакленый болъ моє убієне душе. Я самъ видила мою судбину; — — она ми є даровала животъ гори одъ смрти, а будућность моя бияше мрачна и грозна, у коіой бияу само ужасне опомене прошлости као блудећа ноћна страшила.

Кадъ самъ се већъ довольно освестила, и запитала гди є моя сестра, казаше ми: да є одма сутраданъ после оногъ несрећногъ догађая одпутовала са своимъ супругомъ у други свой оближньи замакъ, Рибницу. Пакостна є Вуча — тако се звала она баба — и она чуварка, у чіемъ є присутству моє ядно дћте пострадало морали су є тамо пратити. Мени є садъ двогубо тежко пало, што самъ се лишавала сестринске утћхе, и я самъ се веома гнћви а на Ярну што є она была тако равнодушна, да ме у часовима моє найжешће болъ и туге саму остави. — Кадъ самъ се већъ прилично снагомъ опоравила, запиткивала самъ я подробніе, како се є тай несрећный случай догодіо, и онда ми приповћдаше: како се чуварка играла съ дћцомъ по трави, да се є мали Жарко за неколико корака удаліо, кадъ є гладна курячица изъ честара устремила се и дете зграбила. У найвећемъ страху узме чуварка Лиляну у наручя и нагне безобзирце бежати; а кадъ се већъ прилично удалила и мало осврнула, видила є, како курячица дћте у честаръ носи. На вику њену дотрче млоги служительи изъ двора, неки оружани а неки безъ оружя, у башту, но ништа друго нису више нашли, него само дћтиню мараму у трави и трагъ одъ крви; — курячица є дћте одвукла и по свой прилици разтргла.

„Ядна и кукавна майко!" — рећне Воляна сузнимъ очима, наслонивши главу свою на раме болне Веште; „како си несрећна, безмћрно несрећна била ты у оно време, кадъ су сви зли дуси свой адски гнћвъ на тебе слабу и невину просули!"

„Єсть, моє лепо дћте," продужи Вешта, „у души моіой бияше истина суморна тама; па ипакъ нису зашле све звезде съ намргођеногъ неба мога живота, іошть є живила у мени вћра на човеческо чувство и доброту, іошть самъ, ахъ, вћровала у сестринску любавь; но наскоро затимъ издаду ме и ови последньи трошни стубови, и тада ми се свећа цћлога наданя угаси, на све стране не бияше за мене ништа друго, него ужасна злоба, пустошъ и пра!"

(Продужиће се).

ОГЛАСИ.

Подписаный радъ є своя непокретна добра, коя се у Неготини и оконћ налазе продати, и позива оне, кои би што одъ исты купити желили, да му се пріяве. Добра су проценћна и то: кућа у Неготини 350 ⌗ ц. браникъ са 500 комада дрва и поредъ њега два дана и по ораће землћ, коя се као баштa употреблява 200. ⌗ ц. Ливада на Радуєвачкомъ путу 40 ⌗ ц. браникъ у селу Ясеницы 50 ⌗ ц. Ливада близу Неготине 10 ⌗ ц. Исподъ ове цене неможе се ништа дати. Ко жели видити добра нека се обрати отчуу момъ Сими Новаковићу у Неготини.

ИЛІЯ ЛУКИЋЪ

Практикантъ Поп. Просвете.

Подписаный добіо є ови дана одъ найбольи майстора бечки врло фини гласирани и фикследеръ штифлетни, и то како мужки тако исто и женски. Осимъ тога има врло фине коже за израђенъ обућа, и врло изредногъ фикса, препоручує се многобройнимъ наручбинама.

ПАВЛЕ ІОВАНОВИЋЪ.

Чизмаръ (2,—3)

Издає Љубомиръ П. Ненадовићъ.

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Юнія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VII. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за сдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 49

Путовни Судбине.

(Продужено)

После неколико неделя врати се Ярна у Ибаръ натрагъ. Она ми се извинявала, како є воля нѣнога супруга ню наморала, да отиде съ њимъ у Рибницу, те да тако мене, сестру свою у найвећой моіой туги остави, но да є она при свемъ томъ саучаствовала у моіой туги, и да є се са жалостнимъ срцемъ, истргла изъ наручія моій. Я самъ нѣнимъ рѣчма повѣровала и осећала самъ неко олакшанѣ и утѣху; єръ погруженый у туги радо приклања своє уво мелему благи рѣчи, и теретъ му се у пола съ душе скида, кадъ види, да и други участвує у нѣговомъ болу, кадъ и други осећа величину нѣгове несреће.

Са моіомъ сестромъ вратила се само Ласта и єдовита Вуча; чуварка дѣце ніе дошла съ њима; она є изъ службе одпуштена. Мени є заиста у єдну руку было мило, што є отишла испредъ мои очію; єръ премда я нисамъ башъ могла свалити сву кривицу за онай несрећный случай на ню, то би ми ипакъ несносно было, имати свакадъ предъ очима оно лице, кое є мое, нѣномъ надгледаню повѣрено єдинче у смртной опасности безчувствено оставила, Будући самъ я садъ была сасвимъ усамлѣна и срце моє пусто, то самъ се са толико већомъ любави приклонила и посветила нѣжной и красной дѣцы моє сестре, премда є то была слаба накнада за мога изгубљеногъ Жарка. Особито четворогодишньій и бодрый синчићъ Ярнинъ, Владимиръ, бияше мой любимацъ, а и красно ово дѣте бияше ми веома наклоњено, и све ми се чињаше, као да є онъ судбомъ опредѣленъ, да мога Жарка замени. Лиљана пакъ, мала ћерка Ярнина, бияше много ладнія према мени, — она є била истоветна мати, душомъ и тѣломъ.

Готово єдна читава година дана бияше протекла одъ тога тужногъ за мене догађая, кадъ наведаппутъ найстаріи братъ мога покойногъ супруга пошлѣ къ мени єдногъ вѣстника, и замоли ме по нѣму, да безъ одлагања къ нѣму похитимъ; будући є онъ лежао на самртной постельи, па є веома желіо, да ме іошть єдномъ види, и будући да ніе имао порода и други наслѣдника, да ме постави за єдину наслѣдницу свога незнатногъ иманя. После дня воля племенитогъ овогъ мужа бияше мени светиня, и я се ни єдногъ часа нисамъ затезала, да є испунимъ. Съ обећанѣмъ, да ћу се за кратко време опетъ у Ибаръ повратити, опростимъ се съ моіомъ сестромъ и нѣнимъ супругомъ, и похитимъ у светый за ме предѣлъ, гди ми є некадъ любови срећа цветала, и кои већъ пуне три године дана видила нисамъ. Я самъ іошть дошла на време, мой деверъ бияше іошть у животу и радовао се веома, што ме є видио; но на два дана по моме долазку умре онъ безъ икакви мука', Богъ нека га прости и утѣши у блаженымъ небеснимъ предѣлима за обиде и гоненя, коима є племе нѣгово подлегло. Я самъ наредила да се сво нѣгово покретно иманѣ мени у Ибаръ донесе а кућу нѣгову и землю, предала самъ надзору старешине они планина. — и почемъ самъ све ово свршила, кренемъ се на путъ натрагъ у Ибаръ.

Страовита олуина и бурна киша принуди ме другога дана мога путованя у вече, да се одъ разуздане ярости стихія склонимъ у єдну усамлѣну колебу, коя є подалеко одъ пута у средъ дивлѣгъ честара лежала. Єдна старица привати ме на прагу своє колебе са пріятельскимъ и гостопримимъ поздравомъ, но примѣти ми уєдно, да морамъ дѣлити малену нѣну колебу съ њоме и нѣномъ на смрти лежећомъ ћеркомъ. Кадъ самъ у собу ушла, усправи се єдна женскиня на своіой постельи, упре непостояный погледъ свои изумрли али необичнимъ пламеномъ севаюћи очію на мене, стресе се сва; и викне гласомъ, кои є ужасъ и стра уливао: „Милость, милость. Ти си несрећна! Ахъ, остави ме, да мирно умремъ, та я ти већъ немогу више оно повратити, што самъ ти узела; но я самъ моє дѣло тежкимъ каинѣмъ и великимъ мукама одплатила! — Ахъ! кадъ бы баръ знала извѣстно, да самъ се доста патила, неби ни по ада было, него ахъ, — я ћу можда за свагда на ономъ свѣту вѣчнимъ мукама предана бити!“

Мене обузе страва и зебня при овимъ рѣчима. У првый ма' мислила самъ, да є она уманута или бесомучна; — али гласъ нѣзинъ учини ми се познатъ, и я приступимъ, да ово умируће бѣдно створенѣ изближе видимъ. Я самъ пазљиво упрла мой испитуюћи погледъ у бледо лице болне, и са стравомъ познамъ у њой ону чуварку дѣце, у присуству кое є мой несрећный Жарко пострадао, и кою одъ оногъ дана никако више видила нисамъ.

Она сакріе са поразителномъ запѣвкомъ своє лице одъ мене, кадъ самь приступила нѣноме кревету; мене пакъ обузе саучастна туга и сажалѣнѣ према овой умируѣой души. Я іой пружимъ руку и рекнемъ іой утѣшителнимъ гласомъ: „Небой се одъ мене, бѣдна несрећнице! Я самь ти давно већъ опростила. Шта си ты томе крива што мене несрећницу злоудна судбина гони? Я знамъ добро, да одпоръ твой не бы могао застрашити гладну курячицу.“ — Болна дѣвойка окрене се мени, мѣрила ме є тужнимъ погледомъ, и озбильне є сузе ронила низъ увело лице. „Бѣдна Вешто!“ рекне она, „ты дакле іоштъ незнашъ како си ђаволски обманута, каква ти є вопиюћа неправда учинѣна, ты незнашъ, како си ты жертва била пакостне преваре и злобни умишляя? — — Твои найближи сродници, коима си се ти прилюбила са неограниченимъ повѣренѣмъ и вѣрносћу, — они су ти ножъ у срце заболи. — О паклени демони, кои ми засѣнуше очи блескомъ злата! Они у своимъ богатимъ дворима живе весело и у задовольству, нити ньіову душу раздире каянѣ, — а мене, коя нисамь ни близу онако неваляла, мене ужасно пробадаю стреле крайнѣгъ очаяня, и споменъ на ово єдино мога живота грешно дѣло недає ми ни на яви ни у сну нигда мира! О, тежко мени, тежко моіой души!“

Ужасна слутня ме обузме при овимъ нѣнимъ рѣчима: „Казуй разговетно, несрећно створенѣ!“ викнемъ іой пламтећимъ очима, и у найвећемъ узбуѣеню душе, „скини тавну завѣсу съ твое страовите тайне. Я морамъ све пэреду знати, па макаръ о цѣломъ свѣту и човѣческомъ роду очаявала!“

На то се болна усправи и прозбори промуклимъ гласомъ: „Твое дѣте ниси ты изгубила несрећнимъ случаємъ, и ту ніе било ни спомена о каквой курячици, — све є то лажь, ядна обманута майко! твое є невино дѣте по заповести твое собствене сестре одъ крваве целатске руке пало!“

„Ужасно!“ викне Воляна, прекинувши своіой майки рѣчь, „проклето нека буде то адско чудовиште, та твоя одроѣена сестра! Па ты се іошть ниси осветила за то, несрећна майко?“

„Іоштъ нисамь, нити могу; него *ты* треба да ме осветишъ!“, одговори Вешта, и дивля іой ватра сѣваше изъ упали очию.

„Оћу, майко, оћу! Ономъ ђаволу валя се осветити, ономъ демону, кога ти є природа за сестру подарила, па макаръ то и мене живота стало!“

„Садъ си моя права кћи, и ако останешъ стална при овакимъ мыслима и вѣрна твоимъ рѣчима, онда ће те свакадъ мой духъ съ благословомъ облетати и пратити. Но я ти іошть нисамь све приповедила, чуй дакле далѣ:

„Премда ме є при првимъ рѣчима те несрећнице нека страшна слутня прострелила, то ме ипакъ при свршетку нѣногъ казиваня обузе таква страва, какову никадъ осећала нисамь. Я у првый ма нисамь могла ни сватити такове величине злочинства, па зато іой нисамь одма безусловно ни поверовала:

„Ти лажешь!“ викнемъ я на ню, чисто изванъ себе, „ніе могуће, да є моя сестра Ярна у стаю, таково злочинство учинити. Ты ню мрзишъ, што те є она изъ двора одпустила, и рада си изъ осветe мене противъ нѣ раздражити. Немой ме у очаянѣ доводити, несрећнице, я те молимъ, я те приклинѣмъ, казуй истину!“

„На дверима смрти“, одговори она,“ онемо лажь, подлость и клевета. При умираню и найцрньій злочинацъ казуе са страомъ и зебньомъ ясну истину, єръ га мори приближаванѣ неизвѣстне будућности. Ни я те нећу обманути у момъ последнѣмъ часу, премда бы обмана за тебе боля была него ова ужасна истина. Но я самь се горко покаяла, и нисамь рада понети на онай светъ никакву лажь!“

Я покріемъ мое лице, и неописано чувство раздирало ми є прси. Но после краткогъ времена прикупимъ опетъ силе, и рекнемъ каюћой се грѣшници заповѣдателнимъ гласомъ: „Казуй дакле све по реду, да ясно проникнемъ то паклено злочинство!“

„Познато ти є,“ започе болна несрећница свою приповѣдку, „да є твоя сестра, госпоя одъ Ибра и Ситнице, одъ вайкада была здраво наклона оной гадной и пакостной баби, Вучи, и да є особито задовольство налазила у нѣной вѣштини прорицаня и саобраћаня са тайнимъ дусима. Па и саму мене бияше проклета вештица привукла на свою страну, тако, да самь сваку нѣну рѣчь сматрала као гласъ вишегъ створеня. Єдно ютро, кадъ самь се я случайно десила у соби Вучиной, уће госпоя Ярна къ нами у собу изприча намъ: како є врло ружно снила, и како іой се у сну єдно страшило показало, ков є у лицу сасвимъ наликъ на нѣну сестру Вешту, сирѣчь на тебе , но у осталомъ имало є то страшило изгледъ грозне аждае. — Вуча мане при тимъ рѣчима твое сестре суморно главомъ, тайно но демонско смешенѣ могло се на нѣногъ одвратномъ лицу примѣтити и по кратькомъ ћутаню прозбори она: „Я самь те вавѣкъ позорномъ чинила на ту твою сестру, но као годъ што си ме ты у свачемъ безпрекословно слушала, тако си башъ у своимъ моме совѣту, кои се тицао твое сестре, была напротивъ сасвимъ упорна. Благо теби садъ кадъ ве є и сама судбина на мой совѣть подсетила. Него мы ћемо оне ноћи, кадъ буде пунъ мѣсецъ, питати о томе подземне духове.“ Овай є предлогъ примила Ярна после некогъ малогъ противлѣня и затезаня. — После неколико дана, кадъ є бледи мѣсецъ у пуной своіой слави свое сребрне зраке на мрачну землю расипао, скупимо се: я Вуча и госпоя Ярна, твоя сестра, у єдномъ тавномъ лагуму исподъ величественогъ замка око поноћи, съ томъ намѣромъ, да будућность испитамо. Вуча є понела са собомъ єдно тайнствено огледало, єданъ малый котлићъ неке амайліе и друге неке ствари, посвећене злимъ дусима подземнога свѣта. Пошто є Вуча неке, мени посве неразумителне рѣчи изговорила и страовнимъ изразомъ лица подземне духове позивала; пошто є неки мелемъ одъ свакояки ствари скувала и свой демонскій благословъ надъ ньимъ изрекла, погледа она у тайнствено огледало, и рекнувши намъ, да се мало на страну склонимо, изговори она ужаснимъ гласомъ слѣдуюће речи: „Госпоћо

одъ Ибра и Ситнице!, одъ твоє сестре немашъ се ничему бояти; но нѣно ће дѣте, ако остане у животу, быти убица твоє дѣце.“ Тад' повикне Ярна: „Смрть нека постигне нѣно дѣте!,“ а Вуча одговори ђаволскимъ смешенѣмъ: „Тако нека буде; пріе него би угинуло овакво благородно и дично племе, као што є племе юначкогъ господара одъ Ибра, нека се уништи и погази тай незнатни црвъ“ — И тако є оне ноћи заключена смрть невиногъ Жарка. Вуча є примила тай посао на себе да за скупе новце найми убійцу, коме самъ я имала дѣте предати у руке. А и мени є обећана сяйна награда ако се добро узвладамъ, ако мой налогъ вѣрно и разборито испунимъ, и ако за навѣкъ ову ужасну тайну, мраку заборавности предамъ, напротивъ тога, ако би ми икадъ пало на умъ, да ій издамъ оне су ми смрћу грозиле. Сребролюбіе, стра' а при томе и привржености према моіой госпои, све ово опредѣлило ме є, да приступимъ овомъ пакленомъ савезу. За кратко є време нађенъ убійца, и за то богомрско дѣло опредѣленъ є онай данъ, кадъ си ты, несрећна майко, отишла съ твоіомъ сестромъ Ярномъ на веселѣ у сусѣдни замакъ. У исто време измислила є она вештица Вуча єдну гатку, съ коіомъ ћу я тебе и остале у замку обманути. На неколико сатій по одлазску твоме и твоє бездушне и подле сестре изъ Ибра, отидемъ я съ Жаркомъ и маломъ Лиляномъ у найдальи угалъ баште, гди є владала мртва тишина. Лиляну самъ посадила на меку траву, и дала самъ іой цвѣћа, да се съ ньиме игра, Жарка пакъ приволемъ, да отиде самномъ мало далѣ, да у бистромъ рибняку рибе ватамо. Онъ се приволе на то радостно, и я га одведемъ у оближнію шумицу. Тамо є чекао целагъ и вештица Вуча невину жертву своє ђаволске пакости. Мене є обузела нека тайна зебня и затезанѣ, кадъ самъ ове нелюде издалека видила, и мени се учини, као да ми є неки тайни гласъ шаптао, да се нагло оданде уклонимъ, и сирото дѣте избавимъ. И доиста, я самъ већъ пошла неколико корака натрагъ, међутимъ се мали Жарко заплашено око мене савияо, показиваюћи рукомъ на Вучу и целата, као да є сирома слутіо, шта ово двоє съ ньиме намѣраваю. Но на скоро ме сустигне Вуча съ нѣнимъ пратіоцемъ. Она пакостна вештица запита ме срднимъ лицемъ и стреляюћимъ очима, шта значи мой нагли повратакъ? Я паднемъ предъ ньомъ на колена, и молила самъ є и приклињала, да поштеди млађани животъ невиногъ Жарка. „Несрећо разнѣжена, продере се она на мене,„ заръ ты незнашъ, да се овай црвъ мора погазити, да не дорасте до отровне зміе, коя ће дѣцу племените породице одъ Ибра и Ситнице прогутати?“

При овимъ рѣчима дала є она знакъ ономъ дивлѣмъ разбойнику, кои се одма на мене устреми, истргне ми дѣте изъ руку, и съ ньиме нагло у шуму похита, да га, као што му є наложено, далеко одъ замка у густой шуму убіе и грабльивимъ птицама и вуцима остави.

Каянѣ и очаянѣ раздирало є прси моє, кадъ самъ видила, како є целатъ дѣте у шуму одвукао, и я посрнемъ на землю. На то ме Вуча подигне са земль, и шапне ми на уво; „Освести се, ово є дѣло неизбѣжно коє се морало учинити. Немой цѣло ово, добро удешено дѣло да покваришъ твоіомъ неумѣстномъ чувствителносћу, немой, изиграй ову игру разумно, како не бы изгубила сяйну награду, коя ти є обећана.“

Я пакъ нисамъ могла одъ тежке туге сузе задржати. Онда ме Вуча увати за руку и рекне ми: „Айде самномъ, я ћу за тебе говорити. Ты ми само немой у ничемъ противословити, па ће се све на лепъ начинъ свршити.“

(Продужиће се).

Мрнци.

— Єдномъ кралю покажу приятельи єданъ надгробны споменикъ, кои є найвећемъ нѣговомъ непріятелю подигнутъ быо, и да бы му се допали упитаю га, дозволявали да га сруше. Краль ій ладнокрвно погледи и рекне „не, незашто бы то чинили, я бы желіо да се свима моимъ непріятельима што пре такавъ споменикъ дигне!“

— После битке кодъ Н. дотерали су селаке изъ оближньи села, да погибше саране. Ови су све редомъ у рупу бацали, и єдноме, кои є изнемоглимъ гласомъ викао „Я самъ живъ, немойте ме бацати“ одговоре: то ніе истина да си ты єданъ међу оволикима живъ, него айде и ты тамо съ ньима и баце га као и остале у рупу.

— Кажу, да є црковный учитель Августинъ, єдномъ на средъ піяце наградіо єдну велику дашчару, и почео викати, „овамо, овамо люди, я ћу свакомъ казати, шта мысли.“ Садъ навале сви изъ любопитства, да виде, дал' то може быти, да онъ зна, шта ньи толики мисле. Кадъ се дашчара напунила и светъ се утишао, рекне онъ“ Я знамъ, да сви вы мислите и ради сте да сваштa, євтино купите а скупо да продате. Сви се насмею, признаду да є то цела истина, и да є сваки човекъ користолюбивъ и разиђу се.

— Некій чиновникъ, у време цара Іосифа II быо є яка піяница. Царъ га є выше путій као свогъ любимца саветовао, да се єданпутъ тогъ порока окане, єръ ће га изъ службе изтерати, коє кадъ буде не предстои му ништа друго него просячкій штапъ, па єданпутъ му рекне између осталога и ово: „Ты знашъ добро, дете моє да се тестія дотле на воду носи, докъ се неразбіе, па се боимъ, да и кодъ тебе тако не буде.“ Чиновникъ хитро и савимъ равнодушно рекне на то, „ваше величество, я самъ у томъ сигуранъ, єръ се моя тестія никадъ нено си за воду, већъ све за вино, и тако се неће никадъ разбити.“

— Првый певацъ италіянски опера у Невіорку, Нардини, обогатіо се, слѣдуюћимъ врло слепимъ случаємъ. Онъ се залюби у єдну модисткињу и посѣћавао є врло често. Єдномъ кадъ є кодъ нѣ у посѣту дошао, дође братъ модисткинѣ и упревши му пиштоль у прси рекне „казуй, ошешъ ли узети мою сестру, и ако ошешъ то прави брачный уговоръ“ Нардини се упрепасти и одговори да оће. Садъ овай доведе три човѣка, уговоръ се начини, и ньи двоє венчаю се. После венчања на неделю дана, дође младой госпои писмо изъ Лондона съ тимъ радостнымъ гласомъ, да се є нѣкій нѣнъ издалека сродникъ представіо и ню за наслѣдницу целогъ свогъ има-

ня, кое на 4 миліона долара износи, оставіо, и тако Нардини постане силомъ богатъ човекъ.

— У време оно, кадъ є Луи Филипъ последный краль Францускій, врло опасно болестанъ быо, скакале су акціе врло високо, и неки су се яко обогатили. Многи су съ тымъ спекулаціе правили и онда кадъ є кралю већъ много болѣ было. Баронъ Ротшилдъ коме є такође много стало было, да зна, како є кралю, оде у дворъ и рекне аћутанту, да има врло важный посао кодъ краля и да зато моли за аудіенцію. Краль му дозволи да уће, и кадъ Ротшилдъ неимаћи шта да говори, почне коешта да говорити бы забашурити свою праву намѣру, рекне му краль „я знамъ любезни бароне, да сте ме вы ни зашто друго, већъ само зато посѣтили, што су многи ваши интереси, са моимъ здравлѣмъ скопчани, зато идите и немойте се више бояти за моє здравлѣ.“

(Присуство духа и познаванѣ слабости) Догаћало се више путій, да су люди кои су великогъ присуствія духа были и кои су слабость народа и поедини познавали, несамо себе него народе одъ пропасти избавляли, и къ большой и славниой будућности приводили. Примѣра тога у свѣту было є доста, но мы ћемо само неке овде навести.

Юлиє цезаръ є народъ р мскій више путій у найвећой ярости утишавао съ овимъ рѣчима „Квирити“. Єдномъ, кадъ су войницы нѣгови сазаклетіе противу нѣга начинили, ушао в онъ у средъ скупштине сузаклетника и врло ладнимъ гласомъ викнуо „Ево ме овде, вы, кои се толико бринете за начинъ, коимъ ће те ми главе доћи, ево ме, и некъ єданъ одъ васъ, когъ самъ увредіо, узме мачъ и прободе ме.“ Ове рѣчи тако су дѣйство имале на непріятелѣ нѣгове да су сви као укопани стаяли и нико одъ ньи ніе ни речице проговорити могао, већъ су слепо нѣговой заповѣсти слѣдовали.

Скоро овимъ истимъ рѣчима приволео є Ханибалъ своє войнике, да преко Алпа проћу онда, кадъ су се неки одъ нѣгови привржениха и за самъ животъ нѣговъ бояли.

Єдномъ скупи се на піяци римской силный светъ, и сви су мрмляли, тако, да се є наваннутъ читава буна дигла. Сципіо Насика кадъ чуе за то, дигне се на піяцу и ушавши у средину незадовольника викне: „ућутите римляни, єръ я знамъ болѣ одъ васъ шта є за републику полезно, а шта ніе.“ Савъ народъ ућути, миръ се поврати и народъ се мирно разиће своимъ кућама.

Тиранъ Сиракузскій Гелонъ чуе, да є противу нѣга созаклетіе начинѣно и зато се дигне самъ самцитъ на место гдѣ су незадовольници были, уће у средину ньиову, баци оружіе са себе и рекне„ вы оћете да ме убіете и измишлявате начине, коима ћете до цѣли доћи; я самъ ево самъ дошао и донео вамъ оружіе моє, узмите га и убійте ме и тымъ вашу цѣль постигните, ако самъ я тай, кои іой на путу стоимъ.“ При овимъ рѣчма сви онеме. Народъ, кадъ є чуо за ову одважность свога владаоца, любіо га є двапутъ више него пре, и подигао му є на томъ истомъ месту споменикъ, кои га є у томъ положеню бывшегъ представляо. После овогъ догаћая веле, да є Гелонъ више путій говоріо, лакше є иляцомъ людій владати кои што изгубити имаю, него єднымъ, кои ништа изгубити нема.

Сципіо Африканацъ, кадъ є непріятелѣ на своіой земльи сатро и упропастіо, пошао є у Африку и сву свою войску на лађе натоваріо. Войници су были тымъ ярло незадовольни и готово се читавъ метежъ у лађи породіо. Сципіо видивши то, рекне имъ „О' ал' смо срећни храбри другови мои, кадъ смо и море побѣдили и покорили.“ и они се сви стишаю.

Малине.

— Превисока мудрость на небу є, и мы є достићи неможемо, докъ злобу са света неуклонимо.

— Ніе чудо, што неки будалу радо имаю и помажу, єръ подобанъ подобна люби.

—Нигди се добродѣтель у свой своіой слави непоказуе, као у владателю; єръ се о нѣму може рећи, да є своєвольно испунява.

— Ко є кадаръ своє богатство на добро употребити, има право да га жели.

— Богъ є дао човеку за свашта способность, а владательима є оставіо да є удѣйствую, зато се они називаю намѣстницы божіи на земльи.

— Младомъ се човеку све чини ласно, а старомъ све мучно, и зато ни єдно ни друго неваля.

— Ко ніе кадаръ мрзити, ніе кадаръ ни любити.

— Само є мудрость єдина безсмртна, а то зато што съ душомъ живи.

ОГЛАСИ.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке свою кућу наодећу се у сокаку водећемъ Калемегдану до Обштинске куће, и комшіе съ леве стране Саве Нешића быв. клисара Саборне Цркве. Кућа є на єдномъ бою и заузима плаца ширине съ лица 5, са зади 4¾ и дужине 16 фати. Ко бы волю имао купити нека се изволи мени подписаномъ овамо у Шабцу, или Господ. Гаврилу Вуковићу у Београду погодбе ради приявити.

У Шабцу 24. Юнія 1857,

ПАВЛЕ СТАНКОВИЋЪ

(1—3) ћумрукція шабачкій.

Подписаный добіо є ови дана одъ найбольи майстора бечки врло фини гласирани и фикследеръ штифлетни, и то како мужки тако исто и женски. Осимъ тога има врло фине коже за израђенѣ обућа, и врло изредногъ фикса, препоручуе се многобройнимъ наручбинама.

ПАВЛЕ ІОВАНОВИЋЪ.

Чизмаръ (3,—3)

Подписаный сбогъ одлазка изъ Бѣограда, дае свою кућу подъ кирію, коя постои на врачару више княжевогъ конака, у сокаку водећемъ одъ велике касарне цркви палилулской и коя содржи у себи:

1.) Четири добре собе са єдномъ сарачаномъ;

2.) Три куйне са зиданымъ подрумомъ и

3.) Пространу авлію и башту разнымъ усевима засеяну, у коіой и вода у обште употребителна има.

Ко дакле има волю узети ю, нека се погодбе ради подписаномъ, кои іошть у истой кући самъ седи обрати.

У Бѣограду 22. Юнія 1857. год.

КОСТА АТАНАЦКОВИЋЪ

І. Писаръ Суда Окр. Чачан.

(1—3)

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 6. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 50.

Сиятелномъ Княжевићу Србскомъ

ПЕТРУ КАРАЂОРЂЕВШЋУ.

НА ПЕТРОВ-ДАНЪ.

„Што изгуби родъ у деди —
Што у оцу сада следи —
У унуку нек' наследи!"

Слав-унуче! деда славногъ —
Сыне, србскогъ Княза сяйногъ,
Светле майке златно крило
Княжевићу! чедо мило
И надеждо рода своегъ!
Светле твоє са висине
Прими поздравъ, изъ низине —
Изъ дубљине срца могъ.
— Духъ се рода Богу моли
„Храни Боже Господара,"
Света правда што измоли
Одъ милости вишњегъ цара:
„Одъ Тополе богодану
Славногъ стабла славну грану!"

Одъ молитве србске ове
На потомство одєкъ пада —
Одъ оцева на сынове,
Смене на могъ сына млада:
Па одъ оца своегъ што чуе
Сынъ, да сыну свомъ казуе.

Я ћу сына могъ заклети
Да за Србство мре и живи —
Оног' слави — ономъ с' диви
Кой ће слави родъ понети:
У унуку нека штуе
Што у деду оплакуе!
Некъ у Теби млађанъ гледи
Светлогъ свога господара —
Животъ мили нек' нештеди —
„Као Милошъ за Лазара"
Да подъ тобомъ племе ово
Заборави на Косово!!

У Београду С. К.

Путовни Судбине.

(Продужено)

Она ме одведе натрагъ у замакъ. Узпутъ поведемо и малу Лиљану, коя є іошть єднако по трави играла, а Вуча є међутимъ сву траву у наоколо пошкропила крвлю єдногъ закланогъ марвинчета. Лиљана ме є све єднако питала, зашто я плачемъ, и гди самъ оставила нѣногъ драгогъ Жарка. Я пакъ на ова питаня коя су ми срце раздирала, нисамъ знала ништа одговорити. — Кадъ смо приспѣли у замакъ, подиже Вуча велику запѣвку и кукняву, и приповѣдила дотрчавшимъ на нѣну вику служительима ону измишлѣну гатку, съ коіомъ си и ты бѣдна Вешто и несрећна майко, тако лукаво обманута. Моя нема туга, коя се само у сузама и запѣвки изливљива, потврђивала є лажно казиванѣ старе варалице, и нико се већъ више ніе сумняо о истини жалостиве гатке. Мене одведу у мою собу, и Вуча, коя се одъ моє стране надала издаи, мотрила є пазљиво на мене, догодъ се ніе Ярна повратила. Два дана затимъ морала самъ ићи съ госпоіомъ и Вучомъ у замакъ Сятницу; — и тамо самъ добила награду, коя ми є обећана. У мѣсто да ме новцемъ награде за учинѣне іймъ ђаволске услуге, бацише ме у мрачну тавницу, да у ньой цѣо мой вѣкъ проведемъ, боећи се, да ћу я кадъ тадъ ово грозно ньиово дѣло одкрити и ньи издати. Но я нисамъ задуго боравила у томъ живомъ гробу. Єдногъ дана, кадъ ми є тавничаръ донео мой сужничкій оброкъ, опазимъ я, да є онъ веома напитъ, я употребимъ то на мою ползу, нападнемъ на нѣга очаятелно, савладамъ га, и умакнемъ срећно изъ тавнице, а после и изъ саме околине замка. Я самъ побегла овамо у ову удалѣну и пусту долину, гди моя мати обитава; но високоумна и свирѣпа госпоя одъ Ибране прокопала ово мѣсто, па зато смо мы одъ нѣногъ гоненія сасвимъ обезбѣђени. — Ахъ! кадъ бы я само тако исто утећи могла и одъ грозногъ каяня и паклени мука узнемирене совѣсти, као што самъ одъ Ярне побегла! Не, ове ме муке непрестано разтрзаю, и одъ оногъ ужасногъ дана іошть ніе прошла ни єдна ноћь, у коіой ми нису предъ застрашену душу излазиле свакояке страве и аветинѣ. Одъ тогъ времена іошть ніе миранъ санъ моє истрошено тѣло опоравио. Но наскоро ће моє, толикимъ мукама раздирано тѣло, сурвати се у гробъ. Ахъ! кадъ бы баръ смрть подарила души моіой покоя, кои я,

узалудъ на земльи тражимъ. — Садъ све потанко знашъ, ядна, преварена Вешто! Я се не усуђуемъ, да те за опроштенѣ молимъ; али немой ме баръ проклиняти; та ты видишъ, како те є промисао божій на мени ужасно осветио.“

Она уђути. — Я самъ є безъ и єдне рѣчи слушала, премда су ми была чувства у найвећемъ степену збунѣна и узруяна. Наизменце є прси моє раздирао часъ силный болъ, часъ освета, часъ каянѣ.

„Тако є, несрећнице,“ рекнемъ я болной, кадъ є приповѣтку свою окончала, „судбина ти є твоя горко платила; но зашто си само ты казнѣна, коя си найманѣ повина. Она остала чудовишта, на коима лежи тереть стогубо већегъ злочинства живе у изобилю и веселю и радую се свршеномъ успѣху свога пакленогъ умишляя. Путуй спокойно съ овогъ свѣта, теби ћу я опростити, — али оно чудовиште, коє ми є судбина сестромъ назвала, ону подмуклу змию, коя ми є у очи ласкала, а у исто време могъ живота єдину уѣху и радость утаманила, проклињаћу и гонићу осветомъ моіомъ, догодъ ми прси душу, догодъ ми имаю уста рѣчи и разумъ мысли. — После ови рѣчи паднемъ я уморна на постелю болне дѣвойке и осећала самъ неописану тугу.

„Бѣдна и сирота майко!“, рекне Воляна, кадъ є Вешта одъ дугогъ говора неколико тренутака одахнута хтела и узела неколико капльи оногъ цѣлителногъ лѣка кои іой є Воляна сготовила.

„Тако є моє, лепо дѣте,“ настави Вешта съ уздисаємъ, „садъ самъ текъ была убога сирота; єръ преће самъ подраньивала іошть у прсима моимъ тврду вѣру у човеческу любавь, у вѣрность и истину, и то ми бияше у животу моме єдина іошть утѣха. Но садъ ми є и та вѣра насилно изъ душе моє изчупана, — и одъ тогъ є времена наступила савршена тама у души моіой. Ништа ніе ту ноћь могла разгонити, нити топли зраци сунца, нити пріятна свѣтлость бледогъ мѣсеца, — само єданъ бурный пожаръ, — разбуктаный пламенъ моє за осветомъ жеднеће душе. Кадъ самъ одъ силногъ раздраженя и узруяности посрнула край постелъ умируће несрећнице и тамо као у заносу лежала, пренесе ме нѣна мати на постелю одъ лепе маовине; ту самъ на скоро тврдо заспала. Но у сну су ми страшни ликови ужасне прошлости облетили душу мою. Я самъ гледала, како онай безчовечный целатъ моє невино дѣте убия; я самъ чула дѣтиню вику, хтедо му притрчати у помоћь; но моя нечовечна сестра и проклета Вуча счепала ме, недадоше ми маћи и гротомъ се смѣяле моіой безмѣрной тузи. У крайнѣмъ бѣснилу хтедо я ћипити и напасти на оба ова чудовишта; но у тай ма появи ми се сѣнь моє покойне майке; — она ме суморно погледа и рекне ми: „Вешто!, ты си твою судбину заслужила; — зашто си одпала одъ твоє старе вѣре, и зашто си се одрекла богова, коима самъ я служила, и кои су насъ бглаословомъ обасипали, докъ смо іймъ годъ вѣрни были. Какву ти є ползу нова вѣра принела? Видишъ ли садъ плодове твога одпадничества! Твоя тугомъ и боломъ разтрзана душа праведно жедни за осветомъ, — но ты се несмешъ осветити; єръ вѣруєшъ Христову науку; ты се морашъ дати трпельиво газити као црвъ, па морашъ іоштъ цѣливати ногу, коя ти за вратъ стає. У найвећимъ твоимъ мукама несмешъ замолити небо, да казни, вопиюћа злочинства твоій смртны непріятеля; не, ты шта више морашъ се іошть молити Богу, да онъ іошть и благословъ свой ниспошлѣ на проклете ньине душе єръ тако вели и налаже Христова наука; осветy си могла зактевати само одъ они Богова коима самъ я служила, — но ты си се ньи одрекла.

„Я ћу опетъ да имъ се поклонимъ, я ћу опетъ старимъ боговима жертве приносити, и христіянства се одрећи!“ викнемъ я у сну велегласно и — пробудимъ се Сва страшила, коя су ме у сну узнемиравала, быяу изчеала; но последнѣ моє рѣчи учине ми се, као да нису сань, и као да самъ ій на яви изговорила; — одъ тогъ часа сазрела є у души моіой стална намѣра, да се старой моіой вѣри опетъ вратимъ. Узнемиренъ и раздраженъ духъ мой ніе више могао исповѣдати вѣру, коя є дисала самомъ любави, смирености и стрпельивости.

Я скочимъ съ постелѣ моє и изтрчимъ наполѣ изъ колебе, у коіой сви бияху у дубокомъ сну. Сунце се башъ родило и први нѣгови зраци продирали су крозъ густе гране. Олуина є прошла и прси су дисале чистъ воздухъ, муньомъ и бурномъ кишомъ изшибанъ. Служитель, кои є быо мой пратиоцъ, іошть є спавао край оба наша коня, кои бияху за єданъ грмъ привезани. Я одрешимъ могъ коня, бацимъ му се на плећа, и одездимъ наго управъ онимъ правцемъ, одкуда самъ и дошла, да са моимъ новимъ наслѣдіемъ ново разположенѣ учинимъ. У Ибаръ пакъ намислила самъ отићи текъ онда, кадъ будемъ была у станю, моіой бездушной сестри ужасно осветити се. Садъ пакъ да се ньой вратимъ, било ми є немогуће; єръ я бы се морала силомъ претварати, да не издамъ у присуству моє сестре пламените мисли моє и за осветомъ жеднеће умишляє; а притворность и ласканѣ ніе ми было уроћено, као моіой злоковарной и покваренои сестри.

Кадъ самъ свршила послове моє око наслѣдия, нисамъ отишла у дворъ мога зета, властела одъ Ибра, него самъ се упутила у ону пусту долину, у коіой є моя мати провела последнѣ живота свога дане, кадъ се одъ отца мога збогъ вѣре развела. И то є оно исто мѣсто, гди мы и садъ обитавамо, моє лепо дѣте. Кућа у коіой самъ негда у срећнія времена заповедала, бияше празна и пуста; єръ жители околногъ предѣла држали су то мѣсто за свету обитель, будући є ту живила єдна висренимъ и чудотворнимъ знаняма обдарена пророчица, и одъ тогъ времена нико ніе дрзнуо, да заузме ову пусту кућу.

Тако самъ я опетъ заузела мѣсто моє првашнѣ миле постойбине, одрекла самъ се овди христіянства и поклонила се опетъ старимъ боговима, коима се и мати моя кланяла. Сви околни жители бияу се веома радовали моме долазку, а нарочито бияше іймъ мило, што самъ постала достойна наслѣдница и послѣдователька оне, коя ме є родила и у тайнимъ знаняма и обредима старе наше вѣре обучавала; — и тако самъ за кратко време придобила међу планинцима толико почитаніе каково є у прећашня времена уживала моя мати.

Пошто самъ се и последньи трагове христіянства и христіянски обичая отресла, и кадъ самъ прву жертву старимъ боговима принела у светоме лугу, нисамъ пропустила, запитати подземне духове за савѣтъ, на какови начинъ да се одрођеной моіой сестри, Ярни, осветимъ. Духови ми се явише, и рекоше ми: да ћу се я найболѣ и найизвѣстніе осветити, ако проклетой Ярни утаманимъ оно, што іой є намиліе на свѣту, то єстъ: нѣну дѣцу, као годъ што є она и самномъ учинила, па да іой тако равно съ равнимъ вратимъ. Време пакъ кадъ ће се ово догодити, іоштъ є веома удалѣно, при томе ово крваво дѣло нетреба да извршимъ я моіомъ рукомъ, него посредствомъ єдне невине дѣвице, коіой іоштъ нису любовне страсти прси разпињале. Далѣ су саветовали подземни духови, да се я уздржвамъ свакогъ личногъ нападаня на мою смртну непріятельицу; єръ ћу у томъ случаю пропасти, а ньойзи ништа наудити нећу, шта више, моіомъ пропасћу нѣна ће се побѣда и слава іоштъ већма узвисити; єръ у књиги судбине стои записано: госпоя одъ Ибра биће одъ своє сестре текъ посредствено упропашћена. Што ће се пакъ дуже одлагати освета, па ма я то и не доживила, него оставила тай аманетъ моіой наслѣдной осветителькы, у толико ће савршенія моя освета быти, и у толико ће извѣстія быти ужасна пропасть Ибарскогъ дома.

Премда є моя, бѣсиломъ и страшћу разпламћена душа ово изреченѣ духова нерадо разумѣла; то самъ се я ипакъ морала ньима покоравати. Но єдно баръ удовлетворенѣ имала є узруяна душа, и то ме є одчасти баръ смирило; чуй ме:

Ты знашъ. Воляно, да служба богова наши закгева, да се на свакомъ великомъ жертвеничкомъ празднику, кои се сваки петъ година по єданпутъ слави, принесе боговима на жертву єдно баръ човеческо створенѣ. Но ако смо ради, да намъ за идуће петогодіе богови изяве особито благоволенѣ и милость, то се мораю четири лица на освећеномъ камену у светоме лугу жертвовати, сирѣчь: какавъ старацъ или старица, єдна девойка и єданъ младићъ, па найпосле и єдно дете па было то мужко или женско.

Случайно дакле десило се, да є башъ на неколико дана предъ оваки обшты праздникъ, на комъ самъ я прву путъ имала принети крваву жертву гнѣвнимъ боговима, стара Вуча са незнатномъ пратньомъ крозъ ове планине путовала, и то съ непознатомъ мени намѣромъ. Она мене ніе опазила, — но я самъ є видила и одма познала. Одма скупимъ неколико одабрани планинаца, нападнемъ съ ньима на Вучу и уватимо є; я іой вежемъ руке наопачке и бацимъ є у єдну велику мрачну и съ поля съ решеткама снадбѣвену пештеру у средъ кланаца планински, и чувала самъ є тамо за свечано торжество жертвоприношеня. Душа ми мало одане при помислу, да ће моя рука ову проклету вештицу на освећеномъ камену заклати и нѣна нечиста крвь утишати у нечемъ болове мога погаженогъ материнскогъ чувства.

На неколико сатій после зароблѣня Вуче донеше ми служителы светога храма, коє су жреци изаслали были, да пронађу какво лице за жертвованѣ, єдну малу дѣвойчицу одъ две године кою су они на бугарской граници украли, башъ кадъ є се играла предъ кућомъ. Кадъ ме опази дѣте, оно притрчи къ мени, увати се за моюальину и викне уплашено: „Помози ми, сладка майко!“ Ове рѣчи, а и анђелски изгледъ тогъ невиногъ створеня тропуше ме дубоко, и я самъ изнова после дугогъ времена осећала у срцу моме благотворно осећанѣ и милосрдія и сажалѣня. Я самъ замолила жреце, да ми уступе ту дѣвойчицу; єръ я самъ и тако већъ на мѣсто дѣтета имала у приправности другу жертву, коя є и онако стогубу смрть заслужила. То дѣте пакъ, Воляно моя — была си ти!“

„Я?“ викне дѣвойка съ найвећимъ удивлѣнѣмъ. „Я дакле нисамъ твоя роћена кћи?“

„Ниси!“, одговори Вешта; „твои родителы, коє я нисамъ никадъ видила нити познавала были су по свой приляци бугарски селяци и христіяни, єръ у ономъ предѣлу, изъ когъ су те служителы храма донели, завладала є већъ была нова наука Христова.“

Воляну су ове рѣчи силно потресле. „Ахъ, бѣдни родителы мои!“, уздисаше она; „каква ій є безмѣрна туга морала обузети, кадъ су ме изгубили!“

(Продужиће се)

М р в и ц е.

— У єдной вароши полупа олуя све прозоре. Путникъ некій, кои є таки после олуе дошао, упыта єдногъ, зашто на свимъ скоро кућама прозора нема, а овай одговори: „Зато, што су люди наши ради, да имаю слободанъ изгледъ.“

— Сафиръ сретне єдногъ лекара и хтедне се съ ньимъ о нечему разговарати, но овай му рекне „извините, я морамъ єднога, *кои є врло опасно болестанъ посѣтити.*“ „Садъ сте праву истину казали“ одговори Сафиръ „єръ сви, коє вы лечите, мораю быти опасно болестни“

— У Ирландіи ухвате єдногъ Харамбашу айдука, а мало затимъ и єдногъ кои є прво мѣсто до овога заузимао. Кадъ су ій суочили, и упитали арамбашу познаєли онъ тогъ, кои предъ ньимъ стои, и єли и онъ нѣговъ другъ, одговори овай врло ладнокрвно „есте, но чини ми се, да є само почастный членъ“

— У Хроницы Швайцерске налази се записанъ слѣдуећій доста чудный догађай — Єданъ младый Швайцерацъ именомъ Лоренцъ коме се ондашнѣ станѣ управе у Базелу ніе допадало, кои є страшно на развратъ и разкошлукъ мрзіо, оде 1714 године изъ Базела, гди се є родіо и воспитао съ намеромъ, да потражи каквугодъ варошъ у отечеству, гди већа слобода влада и гди развратъ и раскошлукъ іоштъ продрли нису. Онъ доће у Валисъ, и ово му се место у свему допадне. Ту се упозна са єднымъ врло честнымъ старцемъ Муртеномъ, кои є недалеко одъ вароши своя польска добра имао и на ньима по већой части са своимъ двема кћерима задовольно живіо. Овай га старацъ врло заволе, и кадъ се Лоренцу млађа кћи нѣгова допадала, саизволіо є да се ньи двоє узму. Венчанѣ є было за неко време одложено и то дотле, докъ Лоренцъ у Базелъ неоде и остатакъ свога иманя не разпрода. Добра Муртанова лежала су на єдномъ равномъ брегу, близу кога было є опетъ єданъ брежчићъ. Девойка науми своге любезногъ, кои се за

путъ спремао до суседногъ брега испратити, кое іой отацъ саизволи. Кадъ га є до вр'а брега испратила и кадъ су се опраштати и на вѣрность заклињати почели, удари яка киша са севанѣмъ и грмлявиномъ, да су мислили светъ ће пропасти. Севанѣ съ грмлявиномъ и кишомъ, траяло є єданъ читавъ сатъ и кадъ се є после разведрило и сунце огрануло, виде да є брежулякъ, на комъ є ньіовъ добрый отацъ Муртенъ добра имао, као што смо напредъ споменули, пропао, па съ ньимъ наравно и онъ са старіомъ ћеркомъ. Лоренцъ є съ великомъ мукомъ своју заручницу, коя є због тога у несвесть пала, повратіо, и почемъ су се са милимъ местомъ, кое є овимъ несрећнимъ случаємъ тужно постало, опростили, оду у Базелъ, гди Лоренцъ сво своє имањ распрода, па край Боденскогъ єзера друго купи, гди су ступивши у бракъ срећно животъ свой довршили.

— Фридрихъ великій показивао се често, да са варошкимъ управителѣмъ Берлинскимъ Раминомъ ніе задоволанъ и често му є пребацивао и говоріо „Рамине ты ниси за полицаю єръ си кукавица, почемъ ми ништа ново не доносишъ, као што су досаданьи управительи чинили и све оно, што є ко за или противъ мене рекао, являли ми, зашто се неугледашъ на ньи и на полицає други вароши.“ Кадъ є онъ єдномъ тако говоріо, окрене се Раминъ и рекне „оће ли ваше величество и то да зна“ „оће“ одговори краль „Е кадъ оће онда треба да ми сваке године по неколико миліона талира на расположенѣ да, па ћу я свашта являти; но съ тимъ ћу то чинити да ће народъ вашъ, кои є примѣръ оданости и поштеня развратнимъ и непоштенимъ постати, чега слѣдство бы ће то,да ни братъ съ братомъ, ни отацъ са сыномъ добро живити неће.“ Старый краль насмеє'се и рекне „то самъ хтео одъ тебе чути вѣрный Рамине, и я за цело волемъ да мой народъ као што є остане, него да имамъ онакву полицію, коя ће га до разврата и непоштеня довести; али самъ само зато оно рекао, да видимъ, єси ли и ты одъ оны людій, кои своє интересе гледаю, и кои се ни о коме другомъ, већъ само о себи брину.“

Монологъ єдногъ комедіянта — Заямъ є найстаріи законъ природе, єръ река узаймлює одъ потока, море одъ река. Облацы узаймлюю одъ воздуха, земля узаймлює светлость одъ сунца а ноћь одъ месеца. Првый човекъ створенъ є одъ землѣ а прва жена изъ нѣговы ребара, дакле она є позаймила одъ човека своє быће. По овоме, цео светъ почива на займу кои є врло различитъ, па онда зашто да човекъ као божіе створенъ неузаймлює. Кадъ се великій океанъ нестиди да одъ мали речица узаймлює, зашто бы се єданъ сиромашный комендіантъ стидіо задуживати. И кадъ месецъ светлость ону, коју одъ сунца узамлює невраћа, зашто да сиромашный комендіянтъ своимъ повѣрительима плаћа. Я мислимъ да бы то врло противприродно, врло лудо, врло будаласто, и самомъ уређеню божіемъ противно было.“

— Єданъ селякъ у Ческой гледао є у календаръ кадъ ће какво време быти, и кадгодъ є у нѣму писало, да ће быти лепо време навекъ є было ружно. Ово му се ніе само неколико путій, већъ скоро непрестано догађало, и єдномъ кадъ є у календару писало да ће быти лепо време и кадъ се спремао, да неке своє польске послове сврши и због тога у полѣ изишао, удари яка киша, онъ се налюти одтрчи кући, узме календаръ, пободе дрво у средъ авліе и обесивши календаръ на нѣга рекне му „ово лепо време уживай ты самъ лажове ниєданъ“

Малине.

— Ко є немилостивъ према скоту, тай ће быти такавъ и према човеку, кадъ му се власть да.

— Кога природа за што створила ніе, тай нека се на то неодае.

— Завистъ и злоба найвыше муче онога, у кога се срцу налазе.

— Ко много тѣлу угађа, тай или незна да има словесну душу, или ако и зна, онъ є за ништа недржи и мало уважава.

— Благородство, богатство и наука, ако съ добродѣтельи саюжена нису, невреде ништа.

— Пресвештенъ и добаръ владатель миліоне люди къ себи подиже, прославля и на путъ благополучія и добродѣтельи наставля.

— Ко ніе никоме благодаранъ, показуе, да нити кога люби нити да почитуе и уважава.

— Онай, кои люде, као своє ближнѣ нелюби, тай зацело не люби ни Бога.

— Као годъ што є коню узда, тако є човеку умереность нуждна.

— Лито се вара онай, кои мисли да ће съ притворствомъ далеко доћи, и да се томе никадъ у трагъ ући неће; све се то временомъ увати, па после му нико никакво дѣло као свесрдно учињено нецени и неуважава.

— Тежко ономъ. кои є толико слабъ да га другій своимъ ласканѣмъ себи подчини и надъ ньимъ господари.

ОГЛАСИ.

☞ Понизно молимо ону г. г. пренумеранте, кои намъ што одъ прошле године и за прошло прво и ово истекше тримесечіе давати имаю да намъ то што пре пошлю

Уч р.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке свою кућу наодећу се у сокаку водећемъ Калемегдану до Обштинске куће, и комшіе съ леве стране Савве Нешића быв. клисара Саборне Цркве. Кућа є на єдномъ бою и заузима плаца ширине съ лица 5, са зади 4¾ и дужине 16 фати. Ко бы волю имао купити нека се изволи мени подписаномъ овамо у Шабцу, или Господ. Гаврилу Вуковићу у Београду погодбе ради приявити.

У Шабцу 24. Юнія 1857,

ПАВЛЕ СТАНКОВИЋЪ

(2—3) ћумрукцій шабачкій.

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 13. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 51.

Домаће Новости.

Съ радости являмо читателима нашимъ, да є сходно §. 19-омъ устроєнія одбора трговачкогъ, предузетъ 15. пр. месеца у примирителной кући вароши Београда изборъ ⅔ чланова и заменика за истый одборъ трговачкій у Београду, у присутству повѣреника Попечителства Финансіє началника Одѣл. Промишлѣности Г. Іована Гавриловића. Изборъ є тай данъ свршенъ одъ стране овдашнѣгъ примирителногъ Суда и обштинара. Єдногласно су изабрани за чланове: ГГ. Миша Анастасіевићъ, Іованъ Кумануди, Анастасъ Христодуло, Коста А. Антула, Моша Ав. Руссо и Риста Величковићъ, а за заменике: ГГ. Живко Карабиберовићъ, Ђока Трпковићъ, Симеонъ Іовановићъ, Игнятъ Стаменковићъ, Іованъ К. Поповићъ и Іованъ Куюнџићъ.

Изборъ овай расмотривши Попеч. Финансіє сходно § 21. устроєнія одбора трговачкогъ, одобрило га є. Далѣ исто є Попечителство сходно § 23. устроєнія одбора трговачкогъ изабрало ⅓ членова и заменика изъ познаты у Отечеству трговаца за реченый изборъ и то за чланове: ГГ. изъ Окр. Шабачкогъ Іована Богатинчева изъ Шабца, изъ Окр. Смедеревскогъ Танасія Ристовића изъ Смедерева и изъ Окр. Пожаревачкогъ Петра Протића изъ Пожаревца; за заменике: ГГ. изъ Окр. Ваљевскогъ Михаила Лаловића изъ Санковића среза Колубарскогъ, изъ Окр. Ягодинскогъ Михаила Раденковића изъ Ягодине и изъ Окр. Крајинскогъ Стевана Исаковића изъ Неготина.

Попечителство є Финансіє наредило, да одборъ трговачкій сходно § 24. устроєнія држи прво своє засѣданіе у понеделякъ 15. тек. мес. При комъ ће засѣданію быти одъ стране Попечителства Финансіє, као повереникъ, Началникъ одѣленія промишлѣности, Г. Іованъ Гавриловићъ.

За Перводителя Одбора трговачкогъ одредило є Попечителство Финансіє, сходно § 29. устроєнія одбора, архивара и регистратора свога Г. Тому Цинцар-Јанковића.

Подъ 1. т. м. В. № 961. изишло є высочайше рѣшеніе, коє опредѣлява, какако ће се поаре, безъ повреде зграде, у коіой бы се сандукъ, орманъ, или другій какавъ затворъ наодіо, судити.

Путовни Судбине.

(Продужено)

„Они су патили оно исто, што самъ и я сносити морала“ одговори Вешта; „свакадъ, кадгодъ самъ тебе, умилято створенѣ, сматрала, истина изъ дубљине душе сажалѣвала самъ ньіову судбину, и радо бы те ньима повратила, да ме ніе тайствени гласъ подземны духова непрестанце савѣтовао и наговарао, да я то дѣте, коє самъ подъ мою заштиту узела, при себи задржимъ, и спремамъ и одгаямъ за мою осветительку; єрь то ће ми у позднія времена на радость изаћи, и накнадиће одъ части неоцѣними губитакъ, кои самъ я претрпила. — А то си ты заиста и учинила, моє лепо дѣте! Мене бы одавно већъ скорбь и човекомржня угнявила и погазила, да ме твоя привржености, твоя весела наравъ и ведре мысли нису свакадъ изъ пращине подизале. Гледаюћи, како буйно напредуешъ и растешъ, и моя є надежда растла. Твоя бодрость, твой одважный и снажни духъ нораћао є у моіой души све веће и силніе поузданѣ: да ћешъ ти некадъ домъ ибарски упропастити, и тако ужасно осветити вопиюће злочинство и неправду, кою ми є насиліе, злоба и притворство нанело. Мой се последньи часъ приближава. У овомъ трошноме тѣлу я нећу дочекати данъ освете, кои самъ я пуни 16 година жуднимъ срцемъ изчекивала; но ако ти, подпомогнута повольнимъ околностима, овай часъ освете ускоришъ, онда ће се моя упокоєна душа усхитити, и мой ће духъ надъ тобомъ лебдити, и тебе благосиляти.“

„Што самъ ти се завѣрила, то ћу и одржати, одговори Воляна,“ но кажи ми, шта си учинила са старомъ пакостномъ Вучомъ, противъ коє є моя мржня найжешће разпламћена?“

„Я самъ є жертвовала гнѣвнимъ боговима и моіой освети, то єсть заклала самъ є на ладномъ камену жертвеника. Она є знала, каква іой судбина предстои; но да самъ я она, коя іой є гробъ ископала, то є она до-

знала текъ на єданъ данъ пре смрти. Єръ онда самъ отишла на оно мѣсто, гди є она безнадежно лежала и безъ утѣхе грозну смрть очекивала, да се наслађавамъ нѣнимъ мукама. Я самъ слушала нѣно јуканѣ, видила самъ, како є съ очајанѣмъ држала гвоздене решетке, коє су пакъ пркосиле нѣномъ узалудномъ напрезаню. Я самъ опазила, како се она трудила, молити се Богу, но како притиснута многимъ грѣсима, ніє се ни богу молити могла. Онда самъ у себи помислила: та овај є погледъ баръ какво-такво удовлетворенѣ за неисказану тугу, кою ми є ово маторо чудовиште нанело. Узхићена овомъ моіомъ побѣдомъ, искочимъ я изъ мога заклона, одкудъ самъ є сматрала, наполѣ, станемъ предъ гвоздене решетке, и викнемъ іой подсмешљивымъ гласомъ: „Обазри се овамо, проклета зміо, да л' ме іоштъ познаєшъ“

„Она дрекне изъ гласа, кадъ ме є спазила и познала, стане се у највећемъ бѣснилу по земльи валяти, чупала є свою косу и произносила є страшне клетве. „Я знамъ,“ продужимъ я, „на какво си грозно и вопиюће злочинство ти, отровно чудовиште, сестру мою навела; я знамъ, да си ти она, коя си погодила целата, и коя си највише принела къ извршеню тогъ пакленогъ умишљаја. Густу завѣсу, коіомъ сте ви, притворне зміє, знале покрити ваше црно дѣло, я самъ раздерала и проникла самъ скрозъ сво ваше паклено лукавство. Горду и високоумну госпоју одъ Ибра и Ситнице постићиће пре ил' после ужасна освета, али надъ тобомъ, људски измету, рѣшила є судбина, да іоштъ раніе праведни судъ држимъ, и по заслуги те наградимъ. Знај, — сутра ће те у ютру последњи путъ обасяти сунце; а кадъ заће, лежаћешъ ти, моіомъ рукомъ заклана, на ладномъ жертвеничкомъ камену светога храма!“ — После ови рѣчій я іой окренемъ леђа и отидемъ, а за мномъ є летио одєкъ нѣни клетва и очајателногъ урланя.“

„Кадъ самъ сутраданъ устала съ постелѣ, поздравиште ме торжествене пѣсме жреца светога луга, и старешине околногъ предѣла уђоше ми у кућу и одведоше ме у храмъ светога луга. Ту самъ се заогрнула багряномъ одеждомъ, коју жречица на данъ жертвоприношенія обући мора. Прву половину дана провели смо у молитвама и торжественимъ обредима и пѣнію. Затимъ смо изишли у дивлю долину, изведемо оданде изъ мрачне пештере Вучу, да надъ њомъ прво моє жертвоприношенѣ удѣйствуємъ. Но, као што є лако понятно, ніє ми то башъ тако тежко ни пало, — єръ она, коју самъ имала заклати, биняше моя смртна непріятельица. Кадъ самъ подигла жертвенички ножъ, представила ми є узруяна сила воображеня онай догађай и образъ, како є сирѣчь и моє бѣдно дѣте нечовечномъ целату предано было, — неописано бѣснило разпињало є моє прси при овомъ помыслу; дивля ватра гнѣва и освете сѣваше ми изъ очію, и ни најманѣ тронута и разжалѣна јукомъ и самртнимъ страомъ савияюће се подъ ногама моимъ непокајане грешнице, задамъ іой снажномъ рукомъ смртни ударацъ, и извршимъ тако дѣло, коє су ми богови налагали, и на коє ме є и сама моя, за осветомъ жеднећа душа нагонявала.“

При овимъ рѣчима застане Вешта, єръ є была клонула одъ многогъ говора и раздражености. Она є сирѣчь последню часть своє приповѣдке изпричала съ таквомъ жестиномъ и ватромъ, коя бы и здравогъ човека уморила; а притомъ є најпосле она на онай предметъ скренула, кои є нѣну неодолимомъ мржњомъ испунѣну душу у највећу раздраженость довео. Чиняше се, као да она при опомени тогъ крвногъ своегъ дѣла свою побѣду іоштъ єдномъ ужива у оной истой мѣри, као у часу извршеня.

Воляна сматрала є Вешту неколико тренутака са сажалѣнѣмъ, а у єдно и съ некомъ грозомъ; затимъ пакъ упыта она Вешту, не изъ радозналости, него зато, што є уплашило суморно ћутанѣ болне майке: Да ли є Ярна смрть своє вѣрне служителке и пріятельице дознала, за и да ли є она покушавала, осветити се за то?“

„Єсть заиста покушавала,“ одговори Вешта, пошто се мало опетъ опоравила. „Неколико месеци после тогъ догађая нападне нѣнъ супругъ са своіомъ войскомъ опустошително на ове планинске предѣле. Разпламѣнъ жељомъ, да храмове, света места и олтаре наши стари богова сруши, и можда іоштъ више тежећи, да мене, противъ коє є нѣгова госпоя, а моя одроѣена сестра, највећма огорчена была, у свою власть добіе, навалio є онъ, забацивши смотреность, коя є нѣговомъ високомъ предводительскомъ духу иначе свакадъ свойствена была, сасвимъ ватрено и несмислено у наше непроходне и дивлѣ планинске кланце, и налетio є тако у єдну засѣду, коју су наши планинци избрали У крвавомъ бою побію планинци готово цѣлу войску одъ Ибра, па и самъ Борислављ (Ярнинъ супругъ и господаръ одъ Ибра и Ситнице) єдва се бѣгствомъ избавio, окруженъ неколициномъ само вѣрни свои ратника; — и тако є онъ у тай данъ изгубio свою засењаваюћу славу, коя га є была проказала, да є онъ „непобѣдимъ“, — звѣзда є нѣгова почела тавнити. Наскоро затимъ дигну се на нѣга и нѣгови сусѣди, коє є онъ, опіенъ славомъ и силомъ, често вређао и огорчавао; и одъ тогъ времена онъ є съ њима у непрекидной завади и рату, у комъ є онъ велике губитке искусио, тако, да є често съ највећомъ мукомъ и натезанѣмъ могао одржати себе и свой домъ. А исто су тако и дивлѣ бугарске чете више пута опустошително нападале на нѣгове области, и крвави су боеви биєни између нѣга и храбри Бугара, тако, да му ніє више ни на крај памети пало, изгладити лягу, коју су му наши планинци нанели. Шта више, онъ се є можда понекадъ за срећногъ сматрао, што га планинци, кои су были задовольни тиме, што су одбранили свою домовину и светинѣ, нису никадъ нападали.

И тако ми Ярна одъ тогъ времена ніє ништа могла нашкодити. Можда бы она кушала, да ме преваромъ, лукавствомъ и издајствомъ упропасти, да ю ніє застрашио разнешенъ гласъ о моме високомъ пророческомъ дару, и о моме све већма растећемъ напредку у таинственимъ вештинама природни наука, коє є све и њой до ушію дошло. У исто време бояла се она и освете ови одважни планинаца, кодъ кои самъ я у највећемъ уваженю была, и кои бы сваку мени нанешену обиду крваво осветили. — Тако є прошло 16 година, и іоштъ ніє приспѣо данъ савршене наплате. Но ипакъ самъ и за то време имала по неко іоштъ мало удовлетворенѣ, ко-

имъ се моя, неизгладимомъ мржньомъ противъ мое сестре огорчена душа могла наслађивати. -- Изъ поуздани извора дознавала самь сирѣчъ: да Ярна непрестано одъ мое освете стрепи, и да іой тай трепетъ нигди мира ни одмора не дає. Съ каквомъ самь я радошћу и задовольствомъ ове гласове добиjала, то ћешъ лако себи представити моћи, Воляно, кадъ већъ єдномъ знашъ, шта самь я искусила и претрпила. — Но тиме ниє довольно изглађена Ярнина кривица. Ти, кою самь я за мою осветительку одгаjала, ти ћешъ ово дѣло довршити. Подземни духови явили су ми у сну: да ће Ярнина кћи Лиљана скоро теби у руке пасти. Ако є ти убієшъ, онда ћешъ срцу мое сестре найсвирѣпiи ударъ нанети. То є она точка, на коiой є найлакше повредити можешъ и теби є наменѣно, да є ту самртно ранишъ. И садъ чуй іошть єдну озбильну рѣчь: Ако ти желишъ испунити мой аманетъ, съ коимъ такође у тесной свези стои и срећа твое будућности, — онда Воляно! клони се любовне страсти. Кадъ дођешъ у искушениє, кадъ твое прси постану приступне нѣжномъ осећаню, онда употреби сво твое постоянство, да то чувство силомъ савладашъ. То ће те чувство и страсть, ако іой се слепо одашъ, за кратко само време усхитити, но после ће оставити у души твоіой отровну болю, коя ће твой покой разорити и теби пропасть спремити. И онда нећешъ моћи извршити дѣло освете, коє си ми ти свечано обећала. Тако су ми подземни духови изявили. Но ако се ти пролазне и нестално сласти любавне одречешъ: онда ће ти се то богато накнадити другимъ претежнiимъ благама живота. Ти ћешъ довольну накнаду имати у племенитомъ и поносномъ осећаню, да те твой народъ високо почитує и преузноси; а средства, да тако високо узлетишъ, имашъ на руци, и до тебе стои, оћешъ ли се съ њима полъзовати. Богови су те обдарили племенитимъ изгледомъ и ликомъ, и бистримъ, проницателнимъ духомъ. Ти си искусна у тайнственимъ наукама и вештинама, у коима самь те я обучавала. Смрть ме одазива пре, него што самь те могла до оне точке довести, кою самь я постигла. Но немой се печалити; я самь се ипакъ побринула за твое далѣ образованѣ. Видишъ, у ономъ мало тамо ћошку наћићешъ єдно црно сандуче, и ево ти ключа одъ њега. У томъ сандучету наћићешъ ти єдну кньигу, кою самь за тебе списала. Проучи є и промозгай са свеколикомъ пажньомъ твога ума, и теби ће много коєшта постати ясно, што ти є садъ іошть загонетка, но што ће ти за поздниє твое опредѣленѣ веома потребно быти. Ова є кньига найвеће благо, коє ти я оставлямъ, и многи бы є скупимъ благомъ одкупили, да є могу само добити. Чувай ово наслѣдиє добро, и кадгодъ по ньой читашъ и тайне наше испитуєшъ, а ти се опомени несреће Вештe, коя ће онда већъ боравити у царству блаженства, — и опомени се твое завѣре."

Болна вешта ућути. Дуги говоръ яко ю є уморио, и она по краткомъ времену падне у дубоки и буновный санъ. Воляна пакъ ниє мога никако заспати, премда є и она веома уморна и утруђена была. Опомена, да се любави клони, тешко іой є на срце пала. Она се сећала онога сна, коi є снила у планини, и уздисала є тио: заръ да она нѣжна чувства, крозъ коя самь я назирала небесно блаженство, заръ та чувства, велимъ, я да нимало непознамъ, и ладнокрвномъ гордосћу савладамъ и утаманимъ? Ахъ већъ и самъ санъ довео ме є у райско узхићенѣ; на какве би сласти іошть испунявале мое разпламћене прси, кадъ би се санъ у истину претворио. Па заръ свеколикогъ тогъ блаженства да се я одречемъ, и да га заменимъ са благама, коя само сувти людской ласкаю; но коя немогу испунити срце вишнимъ земнимъ благомъ.

Дуго іошъ сећаше девойка край постелѣ нѣне болне майке, заносећи духъ свой у такве суморне мисли, коє су душу нѣну тешкимъ боломъ испунявале, — докъ найпосле предъ свитанѣ зоре, коя є приятель свию болни и уморни, любки санъ и на ню своя тавна крила ниє прострео.

(Продужиће се).

М р в и ц е.

— Єданъ богатый шальивчина, лежаше на самртной постельи, и кодъ нѣга бияу два адвоката. Онъ кадъ ій угледа, рекне имъ: „станите єданъ съ десне, а єданъ съ леве стране, да и я као спаситель умремъ"

— Єдногъ, кои є врло растроєнъ быо, и кои никадъ датумъ у писму писао ніе, пытали су, зашто то нечини, а онъ одговори „зашто да мећемъ датумъ у писму, кадъ га у календару има".

— При веселю єдномъ, у комъ є доста, обоєгъ пола друштва было, загонетне єдань овымъ рѣчма „шта ми ти є шта, прошле и ове године ніе дошао, а ни идуће доћи неће." Сви су погађали и мислили шта ће быти, а наваннутъ устане две године служећи православъ Практикантъ, и према себи седећемъ другу своmъ, кои є такође одгонетати почео, рекне: „шта се мислишъ ваздань, та то є нашъ ванцаментъ".

— Рабинъ Асси разболесе, и лежећи на постельи, одъ свои ученика обколѣнъ, преправляо се за смрть. Унукъ нѣговъ приступи къ нѣму, види да му є дедъ плакао и рекне му; зашто плачешъ, заръ погледъ на твой прошлый животъ никакву ту радость недае, заръ ниси свете законе добро изучіо и у ньима друге наставіо, ево ти твои ученика, и ово ти є доказъ, да си имъ добаръ и полезанъ быо, а скромность была є круна свію твои дѣла. — Ради тога любезный сыне, одговори Рабинъ Асси, тужи срце моє, я самь могао правицу међу люде делити, пакъ самь то изъ зло разумлѣне скромности пропустіо учинити; то ніе требало, єръ є єданъ великій мужъ казао ове, толикимъ искуствомъ за истините признате рѣчи „ко се одъ правице клони, узрокъ є пропасти државне" па самь ій я, као учитель заборавіо гди треба употребити.

— Єданъ управитель театра, позове на свой имендань све актере на ручакъ. Кадъ су већъ єсти почели, примети онъ и суфлера за асталомъ, кои са найвећимъ апетитомъ єћаше и рекне му „коє васъ на ручакъ звао",? Суфлеръ устане, поклони се и одговори „извините господинъ управитель, я мислимъ, да кадъ актери безъ суфлера ништа представляти немогу, то немогу безъ нѣга ни єсти, па зато самь дошао, да и при єлу съ ньима будемъ и примѣромъ имъ предходимъ.

— *Каква имена вданъ човекъ у разнымъ приликама носи.* — Кадъ є у суду, зове се *тужитель* или *обтуженъ*, кадъ є у апсу *сужникъ*, кадъ є због чега на казнь осуђенъ, *осуђеникъ*, држава га назива *поданикомъ*, остали люди у држави *грађанином*ъ, на пароплову зове се *путникъ*, у цркви се зове *правовѣрни*, онай, коме є што дужанъ, зове га *дужникомъ*, попъ га зове *стадомъ*, при попису зове се *глава*, кодъ мѣнице, зове се *издатель*, и *примаоцъ* мѣнице, при закупу *закупитель*, кодъ жене є *мужъ*, у меяни *гость*, на балу *играчь*, кодъ новинара *пренумерантъ*, кодъ лекара *болестникъ*.

— У месту Н. буде єданъ младићъ на смрть осуђенъ, па будући є онда, кадъ су ту казнь надъ њимъ извршити хтели, болестанъ био, то га пошлю у шпиталь да се излечи. Кадъ є оздравіо, докторъ подне се криминалномъ суду слѣдующе известіе „Подписаный у свакой понизности явля славномъ криминалномъ суду, да є осуђеникъ Н. савршено оздравіо, и потоме да ће безъ икакве опасности смртну казнь издржати моћи“.

— Одъ времена оногъ, кадъ є ова породица, коя садъ у Мароко влада, ступила на престолъ, завео се обичай, да свакій членъ те фамиліе подразумеваюћи ту и цара, мора узети по єдну девойку за жену, одъ найотмѣније породице. Царъ пакъ има 700 жена и то 200 у Мароко, 200 у Меки и 300 у Фецу. Прорачунато є, да између 8 милиона Мароканаца има читавъ єданъ миліонъ, кои су одъ царске крви, и да има вароши и предѣла изъ самы унучади њиови населѣни.

— *Зашто жене радо любе.* — У дружству єдномъ поведе се речь о томе, зашто жене радо любе, и єданъ на то рекне ово: 1. зато, што су одъ природе къ люблѣню наклонѣне; 2. зато, што су се томе іошъ у колевки одъ матери научиле; 3. што, у свакомъ окружаваюћемъ ій предмету нешто люблѣня достойно налазе; 4. што, свакій нагонъ у колико се више задоволява, у толико є већій; 5. што оне за свашта лепо, и добро, єдномъ речи за свашта естетично пріємльиве су, па потоме и за люблѣнѣ; и напослѣдку 6. Све женске любе найвыше изъ обычая. Да є ово истина сведочи намъ то, што се оне свакадъ, кадъ се на сокаку сретну, любе, и потоме њиовымъ полюбцима ни найманѣ нетреба вѣровати.

Маліне.

— Сама доброта у човеку безъ разума може му быти пре шкодльива, него полезна; єръ га она ніе кадра сачувати одъ лукавы и зломислены людій, одъ кои се свакадъ и у свако време сачувати валя.

— Богатство ніе кадро излечити човека одъ сребролюбія, нити му оно може дати покой, кои се у разумной умѣрености наоди.

— Добро разумети шта други говоре и како валя на то одговарати, есть мучніе него знати добро говорити.

— Животъ є даръ Божіи, доброме є датъ на велико добро и ползу, а зломъ, да се мучи и гризе.

— Ништа ніе неразумніе, него вѣровати све оно, што намъ ко каже, немислећи да ли то све тако быти може.

— Живи само о мртвима могу говорити шта оћеду, єръ нити ій се боѳ, нити стиде.

— Човекъ кадъ є у своемъ правомъ природномъ станю, онъ є добаръ, кротакъ, дружелюбивь и све и сва; а кадъ се разгнѣви, тада не само да све ово ніе, него и на себе самогъ заборави.

— Найвыше зла чине они, кои речи одъ єдногъ до другогъ пренесе, и тако и найболѣ пріятелѣ заваде.

— Любавь мора быти или на узаямномъ интересу и ползи, или што є више и постояніе, на чистой добродѣтельи основана.

— Потреба є велика познати онога, съ коимъ оћемо да говоримо.

— Богатъ човекъ безъ науке и добра срца, подобанъ є волу, кои позлаћене рогове има.

— Ко се опари, а некаже да є чорба врућа, тай ніе за дружство. Онъ треба да каже, па онда други некъ раде шта оће.

ОГЛАСИ.

Стечишта.

При Суду в. Београда надъ масомъ презадуженогъ Беневинисте Албали Давида, А Азріела Єврея овд. 22 Августа.

При Суду окр. Чачанскогъ надъ масомъ поч. Танаска Іовићевића изъ Балѣвца, 7 Августа.

Продаѳ.

Нач. окр. Чачанскогъ продава ће добра Николе Раковића изъ Дугановиће 21, 22 23 Юлія.

Нач. Окр. Рудничкогъ продава ће добра Гавила Ћилесовића и Симе Ненадовића изъ Блазнаве.

Судъ Окр. Крагуєвачкогъ прогласіо є Ђорђа Антоновића изъ Божурнѣ за распикућу.

Подписаный продаємъ изъ слободне руке свою кућу наодећу се у сокаку водећемъ Калемегдану до Обштинске куће, и комшіе съ леве стране Савве Нешића быв. клисара Саборне Цркве. Кућа є на єдномъ бою и заузима плаца ширине съ лица 5, са зади 4¾ и дужине 16 фати. Ко бы волю имао купити нека се изволи мени подписаномъ овамо у Шабцу, или Господ. Гаврилу Вуковићу у Београду погодбе ради приявити.

У Шабцу 24. Юнія 1857,

ПАВЛЕ СТАНКОВИЋЪ

(3—3) ћумрукція шабачкій.

☞ Понизно молимо ону г. г. пренумеранте, кои намъ што одъ прошле године и за прошло прво и ово истекше тримесечіе давати имаю да намъ то што пре пошлю У чр.

Издає Љубомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 52.

ОПИСАНІЄ НОЋИ

(Превео съ Немачкогъ В. Я.)

Палемонъ. Оди любезный малый Лиде! Месецъ є већъ изишао, и звездице блистаю. Последнѣ боє сутона боядишу мале облачиће. Оди у чунъ; я ћу данасъ моє обећанѣ одржати, узъ воду ћу полако веслати, и гдѣ є кою лѣпоту ноћи теби показати! Оди сѣди овдѣ на попреченой даски чуна, и отвори твоє чувствително срце свакомъ веселомъ чувствованю! Сѣдишъ ли тврдо? Дакле да весламъ.

Лидасъ. Я сѣдимъ, любезный Палемоне! Я сѣдимъ тврдо и добро. О како ме то весели, што ме съ тобомъ узимашъ.

Палемонъ. О каква ме радостна тишина, и любка хладовина окружава! Никакавъ шумъ радећи руку, никакавъ се гласъ овдѣ нечуе! Само весло плѣска о воду, и забада се на дну воде у шлюнку. Чуєшъ ли ты како се тамо водотокъ у дальини єдва чуе? Слушай како весело и меланхолично крекећу и ую жабе! Водени и польски мишеви на обали усућуюсе изъ њини рупица изиђи, и играюћи се међу собомъ жвиждућу, дружевни пакъ зецови позиваю своє у цѣвь. Како дивлѣ патке у води гачу. —

Лидасъ. Но гле! Шта є ово, што се овдѣ на страни чуна тако лѣпо сяи?

Палемонъ Пужићъ сыне, пузи ту! Мѣсецъ блиста на туткаластой пруги, преко ков є онъ прешао. Немой му зла чинити, никакво створенѣ нетреба да мучишъ!...

Лидасъ. Остави ме, зли ты слѣпый мишу! шта ми цичишъ летећи ми тако близу поредъ главе? . . . и ты дубокомумлаюћи єлену, лети далѣ одъ мене, далеко да! Я се боимъ твои штипаюћи маказа . . .

Палемонъ. Гле, мы смо већъ кодъ мале шумице. Страшльиве срне проую крозъ лишће шумарице, и хите трчаюћи съ брега доле на воду. Звечећи котрляю се за њима одцеплѣни камичци. А и дебеле совуляге жалостну свою пѣсму пою летећи съ дрвета на дрво, ноћна пакъ ластавица попѣва жалостно свой пригласакъ.

Лидасъ. Ху, я се ужасавамъ! Овдѣ є страшно у тамногъ лугу; лишће некако потайно шушти, и полако нѣшто све жвиждуће међъ дрвима! Я не бы овдѣ нипошто спавао. Зацѣло є нечисто у шуми, као што стара Симета каже! Боже буди намъ у помоћи! — тамо ватра тиня у лугу.

Палемонъ. Небой се малый човече! Никаква ватрица тамо нетиня. Труло, влажно є дрво, што се у тами сяи. . . . Што стрепишъ тако? чекай я ћу ти єдно парче одъ њега донети. — Узми! неплаши се! — осећашъ ли садъ да є дрво? Видишъ, нетреба се таки уплашити!

Лидасъ. Ахъ! Како се влажно ово дрво са зеленикастомъ ватромъ блиста, пакъ опетъ є зато хладно? О гле, како є сваки трунакъ као искра светао, кадъ га на землю бацимъ. Сутра ћу матери приповедати. И она ће ми затимъ што приповедити или ће ми пѣсмицу какву одпѣвати, као некій данъ. И тада ме є єдну научила о лисицы и леньой видри.

Палемонъ. Пѣвай ми дакле!

Лидасъ. Да, ако ћешъ ми и ты затимъ што пѣвати.

Палемонъ. Айде, я ћу.

Лидасъ. (Видра) „Хе лисче, шта радишъ овдѣ ноћу, са замоченимъ у потоку репомъ?“ Раке хватамъ, єръ самъ одвећъ гладанъ. — „Ха, добро ми дошао лисче! ти си дакле и рибаръ?“ — Єсамъ, єръ ме доста зато штипаю. — „Гле, гле! та ти найлѣпшегъ рака извади наполѣ! Пріятанъ ти апетитъ желимъ къ ужини!“ Имамъ га већъ, имамъ, изредно ће ми пріяти. — „Подѣли га са мномъ брате лисче!“ Не тако, госпоя видро! не тако: ко хоће да єде, тай треба и да лови. —

Палемонъ. Живіо, чедо, живіо! Слабъ твой колебаюћій се гласићъ и гдѣкои погрешный тонъ радо слушамъ я.

Лидасъ. Ние ли, истина да є лисацъ паметно рекао? Ко неће да ради, тай некъ и неєде!

Палемонъ. Єсте, запамти то чедо!

Лидассъ. Садъ дакле и ти морашъ пѣвати.

Палемонъ. Дозволи, да найпре чунъ одъ обале отиснемъ; тада плови онъ, окретаюћи се своєвольно, низъ воду. Онъ учини ово, попречи весло, посади се и затимъ започне свою пѣсму.

„Хладна, торжествена тамности! Како љубко лебдишъ ти надъ земльомъ! Како усхићава блага твоя

красота моє срце! У пріятной тамности крію се предмети. Страшљиве животинѣ остављаю своя пребивалишта и траже себи рану у напуштенимъ поляма. Садъ се извлачи єгуља на землю, и наслаждава се по росномъ былю. Похотльивый ракъ тражи предуготовлѣный примамакъ и много єдуѣій шаранъ у влачи се у трску. Рибе тамо амо по рогозу плове, и тируѣи се на дну о ситу, причињаваю да се горе четки подобно сѣме нѣно тресе. Друге играю при мѣсечини на блистаюћимъ се таласчићима и продрзљиво о воду реповима удараю, да по свуда мали кругови плашљиво обалама бѣже. У цѣлой околини пріятна тишина влада. Свакій ма колико слабъ быо гласакъ сугубо раздражава моє уво. О! како се радуємъ цвркутанѣ попка кадъ чуємъ, или уянѣ крвожедногъ комарца, кои ми невидимо око главе и врата свира! Све є дражести пуно и лѣпо! Све показує, да насъ богови любе; да су за наше увеселенѣ светъ овай тако красно створили! О, онай є сажаленя достоянъ, коме срце за приманѣ природни красота отворено ніе, кога само съ крикомъ пратеће игре увеселяваю! На свакомъ колебаюћемъ се таласчићу, кога му вѣтрови плюскомъ на чунъ натерую, могао бы примѣтити онъ сладко блистаюће му се увеселенѣ. Но . . . онъ ій невиди, невиди радость, коя му се у свакой колебаюћой се травчицы указуе; сирома! Онъ има очи, но опетъ є зато слѣпъ! Неосмѣва му се спокойный мѣсецъ, и блистаюће га звѣзде неозараваю любко. Но, о! кои чувствуе колико си красна и дражести пуна ти природо и онда, кадъ се видишъ у ноћномъ сну почивати; о, тому са свакогъ рогозногъ листа веселѣ на обали притиче, са свакимъ валяюћимъ се таласчићемъ радость му блиста, и са свакимъ гласићемъ кои уво нѣгово напоява увлачи се у нѣга найчистія и найслађа дражесть. Невино нѣгово срце преиспунява му се топломъ благодарности молитвомъ; благоговѣйно и чисто почитуе онъ богове, подателѣ свакогъ блага и красоте. Ништа отровно неври у спокойной нѣговой души, непристойне наклоности немогу се у нѣму укоренити. Чувствителанъ сироѣ несреће свакогъ човека, люби онъ текућу сузу изъ ока страдаюћегъ, и милосрдно хлѣбацъ свой са гладномъ сиротомъ дѣли. О, ко му драго быо ты! задржи непрестано простосрдіе твое, за нигда невенуће дражести красне природе! Тада ће добродѣтель и задовольство съ тобомъ подъ єднымъ кровомъ обитавати, и радостиће ти трави подобно око тебе цвѣтати!“

Лидасъ. Твоя дражести пуна пѣсма, Палемоне, каже ми управо оно, што ми свагда мила моя майка у срце уселява. Она ми непрестано каже: Айде, испитуй добро, како су красно благи богови свѣтъ овай украсили, пакъ се радуй изъ свегъ срца, и благодари имъ, ако што пріятно видишъ! О садъ ћу къ ньой у колебу да идемъ, и казаћу іой: „Любезна мамице, ала да много причина имамъ, богове изъ свегъ срца могъ славити; єръ ми є Палемонъ, пловећи само са мномъ, красоту ноћи одкріо!“

Путови Судбине.

(Продужено)

Да обратимо садъ погледъ нашъ и на замакъ ибарски, и то у оно время, у кое є Ярна сестри своіой ону неизлечиму рану задала, и кое смо мы све потанко дознали изъ Вештине приповѣдке.

Две године после тогъ злочинства, на кое є Ярну материнска зебня и суєвѣрие навело, падне госпоя одъ Ибра у тешку и мучителну болесть. До тогъ є времена лакомислена Ярна сматрала крвну свою кривицу као дѣло, кое є неизбѣжно, и кое є она морала учинити, па зато се слабо и каяла; но башъ кадъ ю є понекадъ гласъ савѣсти узнемиривао, то є она такова осећаня забунила и успавала разнимъ забавама и свакоякимъ ужійванѣмъ. Садъ пакъ кадъ є Ярна на болной постельи лежала, гди є умукло сво веселѣ и буне и необуздане забаве, гди є и сама смрть ужасомъ устрелѣной Ярни озбильно грозила — садъ текъ познала є у пуной величини вапиюћу сестри своіой нанешену неправду, и теретъ овогъ великогъ грѣха тешко є притиснуо нѣну душу, тако да нигди мира ніе имала, да є сваку утѣху презирала, и да є съ найвећимъ ужасомъ предвиђала праведну казнь небесногъ судіе. Она дозове къ себи свога супруга и свога исповѣдника, (ово бияше єданъ грчки калуђеръ, кои є недавно у Ибаръ дошао), и одкрие обоици крвно свое злочинство, кое є тешко притиснуло нѣну савѣсть. Обоица се веома препадну, кадъ іймъ є Ярна свою тайну одкрила; и будући се овакавъ грѣхъ никаквимъ каянѣмъ ніе могао ублажити и избрисати, то монахъ ніе могао застрашеной Ярни никакву другу утѣху дати, него само препоручити є неизцрпимой благости и милости небесногъ суде. Противъ свакогъ очекиваня Ярнина се болесть после неколико дана окрене на боль, и Ярна оздрави. Кадъ є сасвимъ већъ изздравила, подчинила се она вольно и са сокрушенимъ срцемъ тешкимъ црковнимъ казнима, кое іой є смирени монахъ наложио ради испаштаня свога великогъ злочинства. На жалость ніе се дало ово ничимъ изгладити, єръ се мртви немогу изъ гроба подићи; притомъ се Ярна ніе могла надати, да ће се икадь са своіомъ сестромъ помирити, особито због тога, што є Вешта одпала одъ христіянства. Па и ово одпаданѣ одъ спасаваюће науке Христове бияше послѣдица црногъ нѣногъ дѣла, и гласъ савѣсти непрекидно іой є говорио: „Ти си Вешту не само за овога живота у несрећу и бѣду бацила, него ти си є лишила и блаженства, кое вѣрне на ономъ свѣту очекуе.

Одъ тогъ времена изчезло є веселѣ, части и забаве изъ зидина ибарскогъ замка, и предивни овай дворъ више є быо наликъ на какавъ суморни манастиръ, него ли на сѣдиште найсилниегъ и найболѣгъ србскогъ властелина. Понекадъ само, али и то врло редко, давао є господаръ одъ Ибра своме дружству изъ околни замака часть у великой трапезаріи; но сайна и весела торжества и игре, кое су пре тако често држане, бияу сасвимъ престале; єръ у Ярни, коя до тогъ времена бияше круна свакогъ веселя, бияше изумрло свако чувство веселя и радости. Само кадъ є гледала невине игре свое красне деце, осећала є іоштъ овогъ живота сласти; па и то нѣжно материнско чувство было є свакадъ узмућено помисломъ, да она одъ свию земни блага башъ ово найманѣ заслужуе; єръ є она сама материнскомъ срцу свое несрећне сестре самртну рану задала. Зато се она и бояла: да ће ю стрела осветe пре или после погодити башъ на ономъ мѣсту, гди ће є найвећма тиштати. Съ томъ зебньомъ: да ће изгубити оно, што іой

є наймилије, растла є уедно и нѣна безпределна љубавь къ овимъ милимъ предметима свога материнскогъ стра'а и слутнѣ. Но и съ пунимъ правомъ полагала є Ярна сву свою надежду у ову невину дѣцу; єръ обоє су найлепше напредовали и посташе љубимци свию подданика ибарскогъ дома. У Сретену (сину Ярниномъ) већъ су се зарана развияле клице свию они одлични и племенити свойства, коя честитогъ човека и храброгъ войника красе; а Лилянина дивна лепота и приятность стояла є у найлепшемъ сагласію са првенственимъ даровима нѣногъ духа и срца. Кои є ово нѣжно и анѣелско створенѣ видіо, тай є одма при првомъ погледу было тврдо увѣренъ, да у прсима ове дивотне девойке царує благость, нѣжность и племенитость.

Силни упливъ времена показао є пакъ надъ Ярномъ неодолиму моћь. Она є мислила, да є дугимъ каянѣмъ, строгимъ испаштанѣмъ и мучителнимъ казнима, коима є она сама себе подвргавала, своє велико злочинство, ако и не сасвимъ изгладила, а оно баръ у толико ублажила, да ће се опетъ удостоити милости превѣчногъ судіе, и да се нема више бояти страшногъ суда небесногъ Творца. Она є по совѣту свога исповѣдника основала єданъ монастиръ, и радовала се брзомъ напредку ове спасительне задужбине у толико више, што ю є монахъ тѣшіо, да є она овимъ богољубивимъ дѣломъ не само стару свою кривицу сасвимъ загладила, него да є она шта више себи тимъ поступкомъ прокрчила путъ къ вѣчномъ блаженству.

Садъ є была найтоплія жеља Ярнина: да се са своіомъ сестромъ састане и съ ньоме помири. Она бы радо отишла своіой тежко увређеной сестри, па бы є на коленима и са сузама найискренієгъ каяня молила за опроштенѣ; али распре, коє є господаръ непрестано имао са своимъ сусѣдима, па и язическимъ планинцима, учиниле су овакавъ путъ ако не башъ посве немогућимъ, а оно баръ доста сумнителнымъ и опаснимъ за слободу и животъ предузимательке.

Наєданпуть допре до Ярне гласъ: да є Вешта, жречица и пророчица србски племена око Приштине умрла. Ова є вѣсть была за окаяну Ярнину душу громовни ударъ. Она є сирѣчь у последнѣ доба подраньивала надежду: да ће іой при састанку после тако дугогъ невиђеня заръизићи за рукомъ, измолити опроштенѣ одъ своє сестре. Садъ є пакъ ова надежда занавѣкъ порушена, и болу и туги нѣзиной за упокоєномъ сестромъ придружила се іоштъ и та суморна мисао, да се ни съ оне стране гроба неће више наћи са своіомъ сестромъ, єръ є ова као язичница умрла.

Но при свемъ томъ ніе могло застрашено Ярнино срце себи затаити, да є са смрћу Веште уедно уклоњена и грозећа опасность, коя іой се надъ нѣномъ повиномъ главомъ війла. Докъ є Вешта живила, морала є госпоя одъ Ибра непрестано стрепити одъ освете Вештине. Садъ є ова зебня нестала — єръ да є Вешта на самртной постельи свою поћерку Воляну избрала за осветительку Ярниногъ злочинства, то ніе Ярна ни на край памети могла имати. — Ослобођенѣ одъ ове зебнѣ, коя є ню толике године узнемиривала, причинило є госпои одъ Ибра неко душевно задовольство, коє она иначе, после толики догађая, кои су нѣну совѣсть раздрмали, не бы могла тако лако получити.

Наскоро затимъ запроси єданъ млади племићъ, по имену Славоборъ, Лилянину руку. Славоборовъ отацъ быяше єданъ одъ найсилніи племића и властелина, а при томе био є пре найстрашніи непріятель дома Ибарскогъ. Но пре краткогъ времена помире се ова два дома, и они заключише, да тай савезъ пріятельства іоштъ већма утврде овомъ брачномъ свезомъ.

Лиляна се ніе противила вольи очиной; а и наменѣни іой младоженя био є до душе честитъ младићъ, кои є и тѣлесно и душевно богато обдаренъ было. И по томе ніе могло другчіе ни быти, него да се Лиляна приклонила; премда она према Славобору ніе башъ осећала оно, што се назива „права любавь," єръ ово є чувство было ньой, коя є готово рећи была текъ єдва изишла изъ дѣтиньства, сасвимъ страно. Она є дакле са задовольствомъ изчекивала време, кадъ ће є Славоборъ као свою госпою одвести свечано у свой дворъ, и ньой за честь држати сяйна веселя и игре, єръ овакова увеселеня бияу већъ одъ много година врло редки появи у ибарскомъ двору.

Већъ є и данъ вѣнчаня обестрано уговоренъ было, и опредѣленъ є за то данъ Светогъ Іована Крестителя. Срећомъ и пламтећомъ любави опіени Славоборъ пожеліо є времену крила, да бы ово брже протицало и жуднимъ срцемъ изчекивану зиму примакло, коя ће му у овой години донети више задовольства, него што доноси дивльи ловъ и необуздане части. Но пре него што є ова жельна изчекивана зима приспѣла, нападну Бугари на область Ибарскогъ господара, и пре, него што би се ови дивльи гости побѣдили и у ньіову землю съ тежкимъ губиткомъ одгнали, ніе се могло ни мислити на весела торжества и свечано вѣнчанѣ Славобора и Лиляне.

Међутимъ се є господаръ одъ Ибра хитно и изъ свію сила опремао за войску, да бы ове непріятељ, кои му нису никадъ давали мира, и кои су га већъ често на осветy раздражавали, садъ люто казни, како бы за дуга времена изгубили волю, да опетъ опустошително на ибарску область нападаю.

Млади господаръ одъ Ибра, Лилянинъ братъ, имао є садъ први путъ на войску отићи, да ту у боєвима храбрость свою покаже, а и Лилянинъ заручкимъ, Славоборъ, моліо є, да свога друга и пріятеля у бой прати, како бы се іоштъ већма удостоіо руке прекрасне Лиляне. Славоборовъ отацъ пристане на то, и пошлѣ іоштъ Ибарскомъ властелину єдну избрану чету войника у помоћь. И тако поће ибарски властелинъ са силномъ и ваљано опремљномъ войскомъ на Бугаре.

(Продужиће се.)

Мрвице.

— „Я самъ вашегъ отца врло добро познавао, єръ є єданъ изреданъ човекъ было," рекне єданъ селякъ некомъ господину. „А одкуда га познаєте?" упыта господинъ. „Отудъ, што смо заедно выше путій у меани дотле пили, докъ за себе заборавили нисмо, и онъ ме никадъ у дружству издао ніе," одговори селякъ.

— У Берлину дође младићъ єданъ у пошту и запыта: „имали какво писмо на мене“; а поштаръ му брзо одговори: „я невидимъ да икакво писмо на васъ има“.

Трпељивацъ. Као годъ што сви вѣштаци, тако и дагеротипи имаю прилику чрезвичайно мислити о людма и познати чудноватe образце човечіегъ рода, кои се подъ именомъ „синови поносногъ Албіона“ називаю. Єданъ такавъ синъ, изгледаюћи крупанъ, одъ свои 40 година човѣкъ, дође недавно дагеротиписцу Штелцнеру, у Хамбургъ, па га сасвимъ озбильно запыта, били се овай склоніо, да га — сто пута дагеротипише. Г. Штелцнеръ непоплаши се одъ овогъ великогъ посла, него ономе начисто и просто одговори: „да бы врло радо то учиніо.“ — Засѣданія одпочну свакій данъ, кадъ є за радню лепо време было, у коима є Енглезъ примѣрну сталноћу и велику трпьливость показао. Кадъ беше готови сви сто ликова, кои су єданъ као други по образцу Енглеза сасвимъ добро погођени были, и кадъ є овай кола довео, да ликове понесе: онда се текъ усуди вештакъ запитати Енглеза куда ће онъ съ толики ликови, да ли оригиналъ ликова нема много присни сродника или пріятеля? да ніе науміо убити се или у невратъ одпутовати, па да нѣговимъ любезнимъ друговима и пріятельицама такавъ красанъ споменъ остави? Не, ништа одъ свега тога ніе было. Енглезъ се само обкладіо, да ће отрпити, да га сто пута мучи дуговлачећи дагеротиписацъ, и тако є побѣдоносно обкладу добыо.

Убійце. „Єсте л' Вы“ упита ме неко вече женски гласъ изъ мрака. „Дабогме, да самъ я“, мишля и одговорихъ. Беше тако мрачно, да се ніе видіо прстъ предъ окомъ; а я самъ стаяо предъ врати єдне куће, кадъ нѣжна женска рука узме мою руку и одвуче ме са собомъ. — То ће быти одъ мене велика комедія, помислимъ я сада у себи; но што му драго нека буде, само нека небуде батина! Іошъ єдномъ стиснемъ любезно женску водећу ме руку, мыслећи, да іой тимъ чинимъ неко задовольство.

„Шта Вамъ є,“ упыта ме она срдито, „єсте ли понели мртвачкій сандукъ“? „Мртвачкій сандукъ?“, и я се каменимъ, но опетъ дођемъ къ себи и рекнемъ да ће се тай таки донети. „Госпођа васъ већъ читавъ сатъ чека,“ прошапће она, а господаръ може свакій часъ грунути, па онда тешко нама свима, ако господаръ о овомъ укопу дозна“. — Тако ли є, промрмлямъ Я. „Іошъ кадъ є венчанъ са госпоіомъ, претіо іой, є да ће морати погинути, ако ніе рада госпођа съ ньиме растати се. Сирома Салошъ; онъ є рѣчь свою одржао“. Я помислимъ да овде нешто быти мора, и да є дете убієно, па ће криминалный судъ имати ту посла, почемъ є провидніе мене послало, да злочинство обелоданимъ. — Ми се попнемо преко неки басамака — а єдна се врата отворише и я се нађо у єдной богатой спаваћой соби. На кревету лежала є єдна млада лепа госпођа съ плачнимъ очима. — „Ево видите, любезный майсторе“ започне она, видите, све што имамъ, моє сво добро на свету, моє анђелче“ коє є мой мужъ, несрећный убица, удавіо. Є ли мртвачкій сандукъ лепъ испао. „Та“, викне садъ собна девойка, „то ніе майсторъ. Шта є вама господару! Ко сте вы.“ Да, несрећнице, загрмимъ я гласомъ, нисамъ я вашъ невалялый помоћникъ зла; него ме є провидѣніе избрало, да ваше паклено злочинство одкриємъ. Заръ вы мислите, да се може сакрити ваше дѣтоубійство? Не! предъ судомъ божіимъ и предъ людма морате вы за то гадно злочинство одговарати! Обе женске погледе ме зачуђено и поплашено. „Гдѣ є несрећно убієно дѣте? я се морамъ найпре увѣрити, па онда тежко вама?“ На єданъ ма зграбимъ одъ зелене свиле іорганчићъ, кои є покривао малу колѣвку, што є край кревета госпођиногъ была, и на велико удивленѣ видимъ єдно псетанце, бѣло као снѣгъ, гди лежи у колевцы са заврнутимъ вратомъ, и свуда около цвѣћемъ изкићено.

Я самъ се дакле самъ осудіо, и морао самъ будаласто, одвећъ лудо изгледати; єръ кадъ самъ врата за собомъ повукао, чуо самъ гдѣ ми се женске грохомъ подсмѣваху. На улицы пакъ сусретнемъ столара, кои є дивно украженъ одъ абоноса слоновомъ кости и сребромъ обложенъ и извезенъ мртвачкій сандукъ носіо

— Девойка єдна уда се за удовца и после осамъ дана се страшно покає. Кадъ су є пытали зашто се кає кадъ іой є мужъ богатъ, добаръ и вреданъ човекъ, а она одговори „я самъ се страшно преварила, а то зато, што самъ слушала, да ако се коя уда за совѣтника, постане совѣтниковица, ако за началника началниковица, ако за професора професоровица и т. д па самъ мыслила, ако се удамъ за удовца, постаћу удовица, и тако наслѣдити оно иманѣ, што ми є мужъ брачнымъ уговоромъ завештао.

Малине.

— Найвећа полза кою човекъ може имати, познаюћи слабости и погрешке други', састои се у томе, да себе одъ такови чува.

— Мы се тужимо на друге, што су непостояни у пріятельству, а други опетъ на насъ, и потоме смо сви єднаки

— Гди нема праве добродѣтельи, ту нема ни правогъ пріятельства, или ако га и буде, то є съ интересомъ скопчано, и потоме донде трає, докле и интересъ.

— Наше страсти и погрешке за насъ су шкодльиве, али другима су одъ велике полze.

— Ко само у свою ползу живи, ніе достоянъ, да га светъ погледи, а камоли люби.

ОГЛАСЪ.

На усѣкновеніе св. Іована т. є. 29. Августа ове год. држаће се, по постоећемъ установленію, овде у Зайчару пето-дневный свію отечественi и страни производа Панаћуръ, о комъ панаћуру непропушта Началничество окр Црнорѣчкогъ свима онымa, кои бы желили на исти доћи, обзнанити.

№ 2715 Одъ стране началничества окр. Црнорѣчкогъ 10 Юлія 1857. год. у Зайчару.

Издає Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 27. Юлія 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖИВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 54.

Домаће Новости.

У Београду 26. Юлія. Познато є млогима читательима нашима, како су се неколико наши млади люди сложили, и у немачкомъ театру српска позоришна дѣла вешто представляли; али одъ некогъ времена нису намъ давали прилику, да се њиовомъ добромъ вольомъ и вештиномъ при представляню у умиленѣ доводимо. Узрокъ овоме никако ніе была та околность, што су речени родолюбци у своме предузећу оладнили, и тако одъ започетогъ похвалногъ намереня одустали, него су они єдино тога ради принуђени были представляня прекинути, што су одласком немачкогъ театралногъ друштва остали безъ потребны стварій за представлянѣ, као што су то гордина (завеса), кулисе, альине и друге припреме. Како смо дакле садъ извештени, да є друштво родолюбаца наши речене ствари набавило: то овимъ непропуштамо нашима читательима явити, да ће оно у четвртакъ или у неделю представляти „Владислава краля Бугарскогъ“ дѣло, коє є списао нашъ славно познатый, не давно преминувшій списатель Іованъ С. Поповићъ.

— По гласу званичны Новина, помоћникъ Начальничества окр. Чачанскогъ маіоръ Риста Туцаковићъ поставлѣнъ є за Начальника окр. Гургусовачкогъ, на нѣгово место по потреби службе премештенъ є помоћникъ Нач. окр. Алексиначкогъ, капетанъ Іованъ Протићъ, на овога место Помоћникъ Нач. окр. Ягодинскогъ капетанъ Танасіе Ивановићъ, на нѣгово место Помоћникъ Нач. окр. Шабачкогъ маіоръ Коста Антоновићъ, а на овога место Начальникъ среза Подцерскогъ истогъ окружія, капетанъ Радованъ Ђурићъ. — Помоћникъ Нач. окр. Београдскогъ маіоръ Димитріе Миленковићъ поставлѣнъ є за Начальника окр. Подринскогъ, а на нѣгово место Начальникъ среза Врачарскогъ окр. истогъ Яковъ Станоєвићъ съ производствомъ у чинъ капетана. — Начальникъ окр. Ягодинскогъ Іоца Наумовићъ премештенъ є по потреби службе за Начальника окр. Крушевачкогъ, а Начальникъ истогъ окружія Радованъ Петровићъ, кои є подъ судомъ было, и кои се у путу помилованія поредъ низврженя на єданъ чинъ ниже и са премештаемъ у истомъ качеству казнити има, поставлѣнъ є за Начальника окр. Ягодинскогъ.

— Начальникъ окр. Чачанскогъ, капетанъ Іованъ Перуничићъ изъ уваженя ревностне службе, произведенъ є у чинъ маіора.

— Сумма свію досадъ прибрани прилога на споменикъ Карађорђевъ износи, 943.092 гр. 25 пара.

— Београдъ 25. Юлія. Пензионираный членъ суда Ужичкогъ Васа Григорієвићъ, кои є пре два дана овде дошао, да єдногъ своєгъ сынчића у школу да, после єдно дневногъ болованя преселіо се іуче у 7 сатій у вѣчность, а данасъ є матери земльи преданъ.

— Књига „Црногорацъ или страданя Христіяна у Турской“ романъ одъ витеза Х. Левичнига, кою є г. Стоянъ Бошковићъ, професоръ полугимназіе Шабачке съ нѣмачкогъ єзыка превео, изашла є и разашилѣ се пренумерантима. Ово є може быти єдина одъ досадъ изишавши српски књига, коя на 1900 пренумеранта има.

Путови Судбине.

(Продужено)

IV.

Неколико дана после оне ноћи, кадъ є Вешта свою жалостну судбину поћерки своіой Воляни испричала, изданула є она, и благодарни обительи околни планина саранили су є съ найвећомъ тугомъ близу храма у светоме лугу.

Воляна, сећаюћи се последньи опомена покойне нѣне помайке, ніе пропустила, ону таинствену књигу, кою іой є Вешта као єдино наслѣдіе оставила, прилѣжно проучавати, и она є помоћу свога бистрогъ и проницателногъ ума за кратко време све проникла, тако, да є народу могла быти у пуной мѣри, што є и Вешта была, па зато є она и наслѣдила сву любавь и почитаніе, коє є Вешта за живота уживала.

Велики жертвенички праздникъ, кои є сваки петъ година по єданпутъ славлѣнъ, већъ се біяше приближіо, и служительи светога храма уватили су на тай конацъ већъ єдно дѣте и єдногъ старца, да ій у славу отечественни богова жертвую. Садъ кадъ бы іймъ іоштъ за рукомъ испало, заграбити на ту исту цѣль іоштъ єдногъ млади-

ћа и єдну дѣвойку, и то изъ непріятельски племена, онда бы се привржениџи старе вѣре могли за идући петъ година по мышлѣню њиовомъ поуздано надати свакой срећи и напредку.

У то време догоди се, да се є на сѣверу области Приштине єданъ отмѣни старешина народни, кои є у великомъ уваженю стаяо, тежко разболео, и послао по Воляну, да му помогне, єръ є она на — далеко разглашена была. Дѣвойка се одма крене на путъ, єръ є позиву таквогъ мужа на сваки начинъ морала слѣдовати. Она є морала пуне четири милѣ путовати до куће нѣгове. Нѣна дубока вештина у лекарству посведочила се и овде; єръ после неколико само дана, было є онай поглаваръ, кои є већъ сву надежду было изгубіо, сасвимъ издравіо. Кадъ є већъ найвећа опасность прешла, ніе морала Воляна непрестано и брижно облетати око предижућегъ се болестника; и тако є она по неки путъ изшетала по околномъ предѣлу. Шетаюћи єдномъ овако, наиће она изненада на єданъ прекрасни и великолѣпни дворацъ, кои є већъ лежао изванъ границе Приштинске области. Єдна богато обучена дворянка изшетала є башъ у онай паръ изъ двора, и на пытаня Воляне одговори она: да є овай дивни замакъ собственость властелина Драгуше, чия ће се кћи после неколико дана вѣнчати. „На овомъ сайномъ веселю,“ заключи дворянка свое причанѣ, присуствоваће и кћи Борислава, господара одъ Ибра и Ситнице, прекрасна Лиляна, чія се лепота и дражесть до звезда преузноси.“

Воляна се при овимъ рѣчима мало тргне; єръ она се сѣти свое заклетве и види є: да є дошло згодно време и удесна прилика, извршити оно, што є Вешти обећала. Што є Вешта предвидила, и наслутила, то се садъ све лично стицало. — „Да! мислила є Воляна у себи, Лиляна мора пасти одъ жертвеничкогъ ножа, као и стара Вуча, како бы Ярна у материнской неизмѣрной туги и очаяню и сама искусила у пуной мѣри оне муке, кое є у давнія времена своіой бѣдной сестри задала.

Докъ се є Воляна у ове мысли занела, и на даљи разговоръ дворянке замка Драгуше слабо пазила, искрсне изъ шуме єдна чета одъ 12 — 15 коњаника, кои су пратили єдну богато обучену женскиню, и сви су ишли управо къ замку. „Ево є гди долази,“ продужи дворянка, „ево ћерке храброгъ Борислава и скромне, богобоязливе Ярне. Погледай є добро, па кажи, заръ ніе лепша одъ румене зоре?“

Воляна, учињена овимъ рѣчима внимателна, погледи на ону страну, одкудъ є коњанички спроводъ долазіо, и нѣнъ погледъ мѣріо є зачуђено дивни Лиљанинъ ликъ.

Премда є млада жречица и сама была у найлепшемъ цвѣту и окићена необичномъ красотомъ и дражестима, то є она ипакъ сама у себи признавала: да є Ярнина кћи анђелско створенѣ, да є створенѣ несравньене лепоте. „Грехота є доиста,“ мысляше она у себи, да такавъ млађани животъ тако прерано угине, да таково тѣло у мрачномъ гробу труне; — али съ друге опетъ стране она є заиста найдостойнія жертва, кою бы могла принети гнѣвнимъ боговима и уцвелѣной сѣни несрећне Веште.“

Дворянка се опрости и отиде за четомъ коњаничкомъ у замакъ; Воляна пакъ стаяше іоштъ неко време на ономъ мѣсту, и бияше се занела у дубоке суморне мисли. Затимъ се полако крене кући, и размишлявала є єднако о начину, како ће Лиљану у свое руке добити. Кадъ є већъ стила была до обыталишта оногъ поглавара планинаца, когъ є она одъ самртне болести изцѣлила, она є већъ была смислила, како ће нѣна намѣра найудесніе за рукомъ изаћи.

Она є сирѣчъ причала овоме поглавару, кои бияше нѣнъ пріятель и велики почитатель, слѣдующу измишлѣну гатку: како є она данасъ у шуми, уморомъ свладана заспала, како іой се у сну єданъ духъ явіо и њой заповѣдіо, да єдну христіянску дѣвойку на силу отме и придода онимъ другимъ жертвама, спремлѣнимъ за велико жртвеничко торжество. Духъ є њойзи у сну показао и ликъ те дѣвойке, па є после у зракъ одлетіо. „И текъ што самъ се затимъ,“ продужи Воляна,„ изъ сна тргла и очи отворила, угледамъ єдну чету коњаника, кои су єдну христіянску дѣвойку спроводили у замакъ властелина Драгуше. Кадъ я дѣвойку добро погледамъ, я сва уздрктимъ, видећи истоветни ликъ, стасъ и черте оне дѣвойке, кою ми є духъ у сну као жертву назначіо. Заиста, воля богова ніе ми се могла ясніе появити; — они захтеваю ту христіянку за жертву, и ако смо ради, да не навучемо на себе њіовъ гнѣвъ — —“

„То іймъ се морамо повиновати,“ пресече іой поглаваръ рѣчь. „Я ћу одма одредити неколико вѣрни и разборити увода у замакъ Драгушинъ, да разпитаю и дознаду, коя є та дѣвойка, и одкудъ долази.“

„Я самъ то већъ дознала!“ одговори Воляна. „Она є кћи Борислава, властелина одъ Ибра и Ситнице, и бавиће се неколико дана у замку Драгушиномъ, да присуствуе при свечаномъ вѣнчаню нѣгове ћерке, а свое присне другарице, па кадъ се буде враћала кући, ми ћемо на ню и нѣну пратню напасти и згробити є. Ты ћешъ ми при овомъ предузећу на руци быти, и даћешъ ми у помоћь довольни брой одважни войника, кои ће быти у стаю, ово дѣло у славу наши богова срећно извршити. То є све, што одъ тебе захтѣвамъ за мое досадашнѣ услуге!“

„Нека буде твоя воля, висока и преобдарена жречицо!“ одговори поглаваръ. „Борислављ є до душе силанъ властелинъ, и ми ћемо после морати стрепити одъ нѣгове освете. Но богови, кои намъ то дѣло налажу, браниће насъ снажномъ рукомъ, ако бы намъ трула сила людске руке грозила за то, што смо се овако повиновали вишемъ налогу.“

На четири дана после овогъ догађая и разговора крене се Лиљана са своимъ пратиоцима кући у ибарски дворъ. Али недалеко одъ границе Приштинске области нападне изненада на Лиљану и нѣну пратню єдна чета дивльи планинаца. Премда су ибарски войницы ћерку свога господара са найвећомъ храбросћу бранили; то су они ипакъ найпосле морали уступити надмоћномъ брою планинаца, и нису могли стати на путъ, да планинци Лиљану не заробе. Кадъ є то видіо предводитель пратнѣ, онъ се окрене побѣдительима и рекне іймъ: „Ако сте ви ово

дѣло учинили изъ користолюбія, онда васъ молимо и приклињено, поступајте (у людно са овомъ племенитомъ и одъ високогъ рода дѣвојкомъ; ви ћете за ню добыти велику одкупну сумму. Но єдноме одъ насъ дозволите, да отиде у Ибаръ, да донесе одкупъ, кои ви захтевате за ослобођенѣ њно!“

Тада изађе Воляна на среду и рекне заповедателънимъ гласомъ: „Вами свима, ви ибарски войници, поклоннмъ животъ и слободу, и ви можете ићи кући; али ова“ — показиваюћи рукомъ на бледу, дркћућу Лиляну — „ова ће остасти у моіой власти, и никакво благо овога света неће єћи одкупити. Кажите њной майки, охолой Ярни, нека се ужасне и некъ очаява. Єръ мртви жедне за осветомъ, и свете се, па ма то было у последнѣ време.

„Ко си ти, ужасно створенѣ?“ запита заробљена Лиляна, и погледи са ужасомъ и самртнимъ страомъ Воляну, коя є као какво гнѣвно божество са виспренимъ и страовнимъ величествомъ на ядну Лиляну гледала.

„Я самъ анђео осветитель“, викне Воляна, а послао ме є єданъ увисъ са землѣ отишавши духъ да казнимъ злочинства твое майке. А вы“ продужи Воляна обазревши се на пратиоце Лилянине, „отидите у Ибаръ, и кажите вашой госпођи све мое речи по реду. Она ће смисао мои речи врло добро разумети познаће у њима съ найвећимъ очаянѣмъ мачъ праведне казни.“

„Па шта ће быти найпосле одъ наше младе госпе?“ запита дркћућимъ гласомъ стари предводителъ Лилянине пратнѣ.

„Смрть на жертвеничкомъ олтару наши богова!“ одговори Воляна кратко. — Бѣдна Лиляна падне є одъ ужаса у несвесть, а и войници ибарски подигну жалостну вику и кукняву. Ови иначе сурови и тврдога срца войници проливали су сузе, и сви су єдногласно молили, да њи све скупа побію, да се неби са таквимъ грознимъ гласомъ враћали у замакъ свога господара, и да нечую и невиде очаятелну жалость и пребациваня поражене майке, коя ће са сузама найвеће туге дѣте своє одъ њи искати.

„Идите, кудъ оћете, и чините, што вамъ є годъ драго!“ одговори іймъ Воляна ладнокрвно. „Я нећу проливати узалудъ ничію крвь, а за вашимъ животомъ ніе ми ништа стало. Да има међу вама кои младићъ одъ 20 година, тай бы башъ и безъ вашегъ самопожертвованя было одъ мое стране почествованъ, да умре заєдно са своіомъ младомъ госпођомъ; но сви сте већъ зрели люди, и богови незахтеваю вашъ животъ. Зато одлазите, и штедите вашу крвь за другу прилику.

Опроштай ови вѣрни войника одъ несрећне Лиляне было є поразителанъ и тронителанъ. На и сама Воляна окрене се на страну, и рекне полако и жалостно: „О Вешто, Вешто, ти си много одъ мене захтевала! Коме у дужность спада, да буде свирѣпъ, тай треба да стои већъ на оной страовитой висини, на коіой є већъ сва нѣжна човеческа чувства са себе стресао.“

(Продужиће се.)

НЕШТО О РОБСТВУ.

(съ нѣмачкогъ)

Седиште робства на югу є, но и сѣверъ ніе безъ истогъ остао, єръ є и тамо то, на поругу людства служеће станѣ умны створеня распространѣно. У старія времена робство є было ограничено на оне, кои су у рату заробљени, а у доцніе люди су као свака марва куповани и продавани были. У Атини веле да є было 400.000 робова, а само 10.000 слободни граћана. У Шпарти пакъ было є число ньиово много знатніе. У време Хорація продавао се єданъ робъ за 500 франака. Марко Антонинъ купіо є два, врло лепа близанца за 50.000, Сабинусъ дао є за два научена роба 30.000 а єданъ врло вештъ актеръ продать є у време републике грчке за 60.000 франака. Лукулъ є овомъ трговиномъ преко 4 миліона франака добіо. Островъ Делосъ быо є средоточіе ове трговине, и истокъ є готово трећу часть своегъ жительства за радъ неспособну имао, коє се природно догађало, єръ нієданъ робъ никадъ штећенъ быо ніе, будући є онъ, по понатіяма, имаоца за ньиову службу створенъ.

Стари Британцы были су робови саксонски, и у време Хептархіе было є тамо 4 части робова. Робство є укинуто у Ирландіи подъ Хайнрихомъ II. у Италіи у почетку 15. века, већа часть немачки селяка ослобођена є 13. века, а године 1315. краль францускій Лудвикъ X. све є на своимъ спаилуцима робове ослободіо.

Слобода свію доцніе и раніе ослобођены народа остала є на єдномъ месту, и то, што є готово свуда равновѣсіе политично было, остали су люди баръ формално, ако не у ствари слободни. Ова слобода ограничавала се и онда и садъ само на Европу, а у Америки, кою су просвештени Европейци населявати почели, и кою и садъ населюю, оно се и до данасъ у подпуной сили одржало, али само што люди беле боє нису робови, већъ црнцы, коє є Лазказасъ као удесніе препоручіо, и за коє є рекао, да су нешто ниже одъ остали людій, и потоме ніе никаква гріота, ако се, као и свака остала марва употребе. До конца 18. столѣтія ова трговина съ робовима была є у рукама Енглеза, єръ су они сваке године преко 40.000 црнаца изъ Африке у Америку довлачили, и у години 1836. было є 2,350.000 робова само у сѣверной Америки. Колико ій садъ има известно се незна, а тако исто и то є неизвѣстно кадъ ће савимъ нестати.

Мрнице.

— Лађари енглески у путу своимъ увате кодъ острова Асцензиона неколико корњача, коє су три ноге имале и понесу ій са собомъ у Енглеску. Они су дуго збогъ бурѣ тамо амо по мору лутали и текъ после велике муке у каналъ ньиовъ упловили. Кадъ су упловили, виде, да є єдна корњача готово цркла, они є жигошу и баце у воду. После године дана ти исти лађари уватили су на истомъ месту гди и прећу ту корњачу, за коју су мислили да є цркла и бацили є. Тешко є и помислити, да такво што быти може, но ипакъ мора се и веровати, єръ ако ничему неверуємо, докъ сами неискусимо, никадъ ништа научити неможемо.

— У Енглеской се чинъ официра као свакій еспапъ купити и продати може, и млади богати люди, кои су се на нерадню научили, и коима є мило да злато на рамени а саблю о бедри носе, купую за скупе новце те чинове, и сви официери по већой части млади су люди. Єдна врло богата а притомъ шальива госпоя у Единбургу позове све, у тамо налазећой се компаніи официре на балъ, на комъ є выше света свакогъ званія было. Кадъ є музика на игру засвирала, примѣти она, да ниједанъ официръ неигра, приће къ њима и рекне имъ „за Бога господо, зашто вы неиграте, кадъ сте сви млади, и кадъ сви, као што мислимъ, врло лепо знате играти“; а они іой одговоре: „Госпо, официри ове компаніе неиграю никадъ, па зато немогу ни садъ“. Госпои се то ниє најболѣ допало, и чинило іой се, да имъ се дружство недопада, па мишляше, како ће и она њима сличанъ одговоръ дати. Време за вечеру дође, и официри никако незаиграше. Сви уђу у трапезарію и кадъ су служителъи официре, кои су чекали, да ій госпоя понуди сести за асталъ, нудити почели, окрене се госпоя и рекне „немойте господу официре нудити, єръ они никадъ неће, већъ имъ спремте кола да кући иду, а мы кои играмо мы ћемо и єсти.“

— Єданъ берлинскій раденикъ, кои є на барикадама было, имао є меянціи 5 талира платити, и да бы то учиніо, напише магистрату писмо и преда га меянціи съ речма, да писмо гди треба однесе, па ће новце добити. Писмо то гласило є овако „Славный магистрате, имайте доброту овомъ доносителю писма петъ талира за мене дати, єръ я немамъ, а казали су ми да магистратъ све дугове на барикадама бывши селяка плаћа. Ако магистратъ овай дугъ плати, нека ми яви, да му и лебара, касапина, берберина, и остале мое повѣрителѣ пошлѣмъ, и нека ми одсадъ свакій данъ по єдну оку леба и по оке меса шилѣ, докъ летину не саберемъ. Да самъ пакъ я доиста на барикадама было, посведочиће два покрай мене погинувша селяка“.

— Учитель у селу Н. приповедаше ћацима своимъ повѣсть о болестномъ и Самарянину и учаше ій како треба быти добримъ према свакомъ човеку, ма коє онъ народности и вере было. Кадъ є повѣсть свршіо, запыта єдногъ одъ свои ученика овымъ речма, „Но Петре: шта бы ты радіо, кадъ бы каквогъ Самарянина на путу нашао?“ а дете му хитро одговори „я бы га іоштъ болѣ утукао господине, а ништа друго“.

— Лопова піяницу єдногъ доведу на губилиште, а онъ се моляше, да му штогодъ даду да попіє. Молба му се уважи, донесу му оканицу вина, онъ є сву испіє и кадъ є момку повратити хтео испусти є те се разбіе, а онъ се окрене и рекне: „Ах тешко мени, ово ніе добаръ знакъ, кадъ я оканицу текъ садъ после толикогодишнѣгъ могъ піянченя разби, и видићете браћо, да ће ме данасъ велика несрећа постићи“.

— У єднымъ немачкимъ новинама Карнеминъ є буцетъ овако опредѣліо: Буцетъ є кньига, гди се не о забавама, већъ само о новцыма говори. Кньига, коя о талирима, а не о слободи беседи, у кою є материялно быће починюћи одъ владателя до практиканта написано, кньига, коя сузе и зной сиротинѣ у себи садржава, и изъ коє господа свой ужитакъ добія.

Малине.

— Нетражимо похвалу пре него є заслужимо, па башъ и кадъ є заслужимо, неиштимо є, єръ ће она кадъ тадъ сама доћи.

— Лакомость подобна є врућичини, у коіой што се выше піє, у толико све выше жедни.

— Кога є нужда приморала да служити мора, тай нека неменя често господара.

— Ко є радъ, да га скотъ служи, а да о нѣму бригу неводи, безсловесніи є одъ скота.

— Зао човекъ тражи узрокъ да бы учиніо зло, а кадъ неможе да нађе, а онъ чини опетъ зло, єръ є то и намисліо.

— Совѣтовати се треба лагано, а радити брзо.

— Разумно своелюбіе мати є добродѣтельи, а неразумно раћа сваку будалаштину и злобу.

— Старай се, да си тѣломъ трудолюбивъ а съ душомъ мудролюбивъ, и онда ћешъ съ онымъ учинити све што желишъ, а съ овымъ ћешъ увидити све што є полезно, паметно, добро.

— Тежко добрима онде, гди є сва власть у рукама зли.

— Коя є користъ паметно мислити, а лудо поступати, добро говорити, а зло творити.

— Прси, коє ништа нечуствую и неосећаю пуне су леда, подобне су тавной печурки и ни за што выше способности немаю.

— Неможе човекъ имати хитрієга ни лукавієга ласкателя, кои бы га кадаръ было тако заслепити, као нѣгово неразумно своелюбіе.

ОГЛАСЪ.

На усѣкновеніе св Іована т. є. 29. Августа ове год. држаће се, по постоећемъ установленію, овде у Зайчару пето-дневный свію отечественни и страни производа Панаћуръ, о комъ панаћуру непропушта Началничество окр. Црнорѣчкогъ свима онима, кои бы желили на исти доћи, обзнанити.

№ 2715 Одъ стране началничества окр. Црнорѣчкогъ 10 Юлія 1857. год. у Зайчару. (1—2)

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 3. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 54

САМОЋА.

По рѣци блаженства плива ми душа,
Када усамлѣнъ у гору похитимъ;
Ту ми се тише таласаю страсти
Ту се я китимъ цветомъ спокойства. —
Ведро є небо, шире се прси,
Лакше єръ дишу безъ икакве зебнѣ;
Ту не допире буновно вренѣ
И загушљивъ задай светине живе. —
Бистаръ є таласъ планинске рѣке,
Каогодъ душа безъ ограде страсти; —
Ко с' не надмеће са суетомъ свѣта,
Скромне мус' желѣ, а питоме мисли. — —
Сладко се спава подъ гранатимъ грмомъ
Кадъ га занесе дисанѣ вѣтра,
Лѣпше є свако планинско цвеће
Нег' сваки украсъ и градска сяйность. —
Какве ми сласти даю веселя,
Прашљиви варакъ ласкавогъ света,
У комъ са сваке зияю стране:
Отровна ждрла клевете, мржнѣ. —
Лепо є одат' по вечернѣмъ ладу,
Усамлѣнъ са руйномъ зборити зоромъ;
Сладко є чисту имати савѣсть,
Ма и неимао Крезуса благо!
Путуйте дакле, несите жуднѣ,
Што сте ми болно разпињяле срце,
Кадъ ми годъ старе позледе се ране,
Самоћо! ти ћешъ донети лека! —

М . . . . .

Путовн Судбине.

(Продужено)

У тай ма примѣти бѣдна робиня Лиляна, да є и Воляна тронута, и да іой є силно узтрептало срце, и имаюћи садъ іошть єдну искрицу надежде, падне на колена предъ жречицомъ, целива є у скутъ и рекне іой: „Не, я се нисамъ у теби преварила, виспрено и чудновато створенѣ. Ты не само да имашъ ликъ нѣжнівгъ пола, него у твоима є прсима и женско нѣжно срце; то ми свѣдочи суза, коя ти трепти у очима. О, немой се стидити те лепе сузе, — та она те више украшава него ли у-красъ твога свештеничкогъ чина. Жена є онда найузвишенія, кадъ женски осеѣа. Слѣдуй гласу природе, коя у души твоіой узбуѣуе сажалѣнѣ, познай да си онда твою прву и найсветію дужность испунила. Нашъ полъ, нема већегъ украса, него доброту срца и благость душе.“

„Свештеница се мора одрицати женскогъ чувства,“ одговори Воляна, коя се сетила своє заклетве, савлађуюћи насилно свако нѣжније чувство, коє іой се у души пораћало. Мене є моя судбина поставила на оно мѣсто, гди я не смемъ нѣжно и благо осеѣати, као срећније моє сестре; и у толико є горе по мене, што я, као орудіе више волѣ, немамъ срце одъ камена. Я морамъ слѣдовати позиву, коме самъ се посветила, па зато ме твоє приклинянѣ и ядикованѣ несме тронути. Не троши рѣчи узалудъ, бѣдно и несрећно створенѣ; єръ уво є моє затворено твоіой безмѣрной туги; — предай се твоіой злоудной судбини!“

При овимъ рѣчима удали се Воляна, давши своимъ войницима знакъ, да одма за ньомъ и Лиляну поведу. „О мили мои родительи, любезни брате и драги приятельи, я васъ никадъ, никадъ више видити нећу! Тешко мени бѣдной и несрећной, чиме самъ я ову ужасну судбину на мене навукла?“, — тако є ядиковала бѣдна Лиляна, кадъ су є сурови войници одвукли. — Съ дивльомъ тугомъ и узалуднимъ и немоћнимъ бѣсниломъ гледали су обезоружани ибарски войници, како су планинци ньиову младу госпоћу у планину одвукли. Они нити су были у станю ню избавити, нити ужасну судбину преузношене и у цѣломь двору ибарскомъ као идолъ обожаване Лиляне ублажити, и зато су у безмѣрномъ очаяню проклињяли онай данъ, кои іимъ є толику несрећу донео.

Но све ово изчезава према неизмѣрной и неописаной жалости Ярне, кадъ су се вѣрни али несрећни пратиоци Лилянини у дворъ вратили, и поразителни гласъ донели Запѣвка, кукнява и очаятелна туга разлегала се по двору; сви служительи и служавке ишле су по двору збунѣно и плачнимъ очима, и чисто нису могли ни сватити такову несрећу; єръ сви су одъ срца волели добродушну Лиляну, коя є и према найнижемъ была блага и снисходителна.

Ярна пакъ лежала є безъ суза и поражена предъ олтаромъ своє дворске капеле. Она є лупала своє прси, — дизала є руке у немомъ очаяню, и молила є не-

бо, да избави њено несрећно дѣте, премда се є готово стидила, изустити такву моливту, нити є имала надежду, да ће быти услишана: єръ іой є њено срце казивало, да она милость и помоћь божію ниє заслужила. „Садъ познаємъ твой праведни, превѣчни судъ, о небесна правдо!“ говорила є поражена Ярна. „Не смемъ роптати ни тужити у безмѣрной моіой туги; єръ што ми се ово случило, ниє ништа друго, него праведна казнь за црно злочинство, коимъ самъ мою сестру оядила. Но я самъ мислила, небесни Творче, да те є ублажило моє дуго каянѣ и тешко испаштанѣ; я самъ у моме заблуђеню помислила, да си моє злочинство избрисао изъ књиге твое превѣчне правде, као што се оно изъ памтења мога већъ готово избрисало. — Ахъ, люто самъ се преварила — праведне освете пламенити мачъ после толикогъ времена ніе промашіо мою повину главу! Ахъ, я садъ нисамъ была спремна за такавъ догађай. Яо моє дѣте, моє лепо добро и несрећно дѣте! Я самъ мислила, да те за кратко време окитимъ брачнимъ вѣнцемъ, — а ти садъ морашъ угинути у цвѣту твога млађаногъ живота, — па іоштъ на какви ужасни начинъ! — Я те у мислима гледамъ, како у мрачной тавници лежишъ, како часъ за часомъ пролеће, како ти надежда све већма изчезава, а страшна смрть надъ главомъ ти зија и све ближе и ближе долази, како ты у найвећемъ очаянію за помоћь вичешъ и како те нико нечуе! О свемогући Боже избави є, избави, ако си Богъ благости, као што ме учи истинита вѣра, коју самъ примила! Я ю немогу отети изъ руку крвожедни и за осветомъ жедњећи язичника. Ахъ зашто се то морало догодити башъ садъ, кадъ є храбри Борославъ отишао далеко одавде на войну противъ свои найжешћи непріятеля? — Яо моє дѣте, моє ядно дѣте, да те баръ іоштъ єданпутъ могу видити!“

Овако є ядиковала сажаленя достойна мати, и одбацивала є одъ себе сваку утѣху. Она є терала одъ себе све служавке, па и самогъ своги изповѣдника, и сви у двору шаптали су єданъ другомъ на уво: „Наша госпоя неће преживити ову ужасну несрећу.“

Єдно суморно и облачно вече сећаше Воляна усамлѣна у планинской своіой обители, и размишлявала є съ некимъ тайнимъ ужасомъ о дану великогъ жертвеничкогъ торжества, кои се све ближе и ближе примицао, и у кои ће данъ она први путъ у животу своме принети гнѣвнимъ боговима крваву жертву. „О Вешто, Вешто!“ говораше она у себи жалостно, „теби є было много лакше, кадъ си први путъ ову тешку дужность испунявала; — єръ ти си започела жертованѣ съ твоіомъ найвећомъ непріятельицомъ, и ти си тако безъ икаквогъ стра и противлѣня душевногъ могла бити послушна нашимъ боговима. Мени є пакъ одредила судбина, да убіямъ люде, кои ме нису никадъ увредили, и у чіой туги и я болно саучаствуємъ! — Бѣдна Лиляно, коя чамишъ у мрачной пештери, да знашъ ты, како ми твоя туга и очаянѣ болно срце пара! Ахъ, я ти несмемъ помоћи; я морамъ сурово и свирѣпо съ тобомъ поступати; єръ ме на то наморавају два силна основа. Та заръ нисамь я и одъ тебе несрећнія? Кадъ ми судбину нашу сравнимо, заръ ніе твоя боля? — Ти си одрастла у срећи и радости; нѣжна любавь ти є была вѣрни пратиоцъ, и посипала стазе младости твое мирисавимъ цвѣћемъ, докъ те ніе твоя злоудна судбина изъ тогъ цвѣтногъ круга изтргла; но и твоя ће несрећа быти краткога траяня; нагла смрть преселиће те за тренутакъ у благословене предѣле райскога покоя. — Я пакъ одтргнута самъ іоштъ у првашнѣмъ дѣтинству одъ прсію моє неутѣшне майке; мене є одгаяла суморна човекомржня, и посветила є мой животъ туђой освети, да будемъ отровни мачь у туђой руци! Са срцемъ, кое се ніе одтућило одъ чувства любави и сажаленя, као што є моє, морамъ вршити дѣло неокаяногъ бѣсомучника, у чіимъ є грудима изумрла човечность и свако племенито чувство, — па іоштъ къ томе несмемъ слѣдовати нѣжномъ осећаню, кое дає женскомъ срцу найвише блаженство. О Вешто, Вешто! болѣ бы сто пута было, да си ме у дѣтиньству, кадъ самь ти у руке пала, безъ сажаленя боговима жертвовала. Я ти немогу благодарити на оваквомъ животу, кои се найвишегъ блаженства земногъ одрицати мора.“

Куцанѣ на вратима нѣнимъ раздрма Воляну изъ ови непріятни мисли. Воляна отвори врата, и унутра уће єданъ младићъ сасвимъ скромно. Сумрачакъ у соби ніе дозволявао, да Воляна угледа изгледъ и ликъ овога странца, но нѣговъ високъ и племенитъ стасъ показивао є ипакъ, да є спадао међу одличніе свога пола. Она се мало препане, но онъ падне предъ њомъ на колена, и рекне іой нѣжнимъ и благозвучнимъ гласомъ: „Я те непознаємъ, обитателько ове усамлѣне куће; но была ты ко му драго, ти ћешъ за цѣло, надамъ се поштовати законъ гостопримства, и дозволићешъ, да ову ноћь негди у заклону проведе єданъ бѣдни и гонѣни, како бы могао неколико часова одпочинути и сабрати силе за далѣ бѣгство.“

Воляна погледа на странца са жалостнимъ смешенѣмъ. „Несрећни,“ мисляше она, „кодъ кога є дошао онъ тражити заштите. Нѣга є овамо довела нѣгова зла судбина. Башъ такова іоштъ жертва потребна є боговима бѣдни младићу, у мѣсто да нађешъ спасенѣ, ти самъ улећешъ у зіяюћу провалу смрти. Међу дивльимъ зверовима пустинѣ ты бы безбѣдніи быо, него ли у овой кући. Но заръ я да издамъ нѣга, кои съ найвећимъ поверенѣмъ руку ми пружа, заръ да погазимъ свето гостопримства право? — Ахъ я несрећна, я несмемъ човечно осећати, я морамъ по дужности да будемъ лукава и свирѣпа!“

„Ты ћутишъ и не удостоявашъ ме одговора?“ продужи странацъ по краткомъ ћутаню, єръ Воляна му не бияше ништа одговорила. „Заръ скромна молба єдногъ гонѣногъ неналази одзива у твоіой души?“

„Не — я нећу да будемъ издайница,“ мисляше жречица, „я нећу да погазимъ право гостопримства. Нека иде съ милимъ богомъ — алъ, та онъ и тако неће избећи одъ своє судбине! Бдительни служительи храма уватиће га, и довешће га овамо насилно! Онда я баръ нисамь она, коя га є издала;“ и окренувши се къ младићу, рекне му: „Бѣдни странче, кодъ мене неможешъ наћи заклона, єръ я самь дѣвойка и седимъ сама; зато те несмемъ я овде никако примити.“

„Кадъ є тако, а ти ми дай какавъ напитакъ,“ продужи странацъ молебнимъ гласомъ, „па ћу я онда, прем-

да самъ веома уморанъ, отиђи одавде, и покушаћу, да се далѣ одвучемъ.

Онъ є говоріо ово съ тако нѣжнимъ и пріятнимъ гласомъ, да є Волина іоштъ веѣма тронута была, нити му є могла ову последню молбу одбити. „Причекай мало овде, садъ ћу се я вратити!,“ тако му рече Волина, и изаће наполѣ у куйну. Ту запали она свећу, и донесе страпцу млека и воћа. Но кадъ му є при зраку свеће у лице погледала, дрекне она ясно и посрне на землю; єръ у нѣму є познала оногъ младића, коєга є ликъ она негди у сну видила, кадъ є на неколико дана предъ смрть Вештину заспала у планини подъ великимъ растомъ.

(Продужиће се.)

Мрнац.

— Срце кодь здравогъ човека у 24 сата куцне 100.000 путій, дакле свакогъ сата 4167, свакогъ минута 70, а у 6 секунда 7 путій. Ко живи 4 године, тога срце куцне 146,100.000 путій; а ко 40 година, тога срце за то време куцне 1,461,000.000 путій.

— На пытанѣ „зашто су Харинге слане,“ одговоріо є єданъ: „зато, што у мору живе.“

— Мы имамо у нашемъ єзику речи, коє єдинственогъ, а неке коє множественогъ броя немаю, тако речь „срећа“ нема множественогъ броя, єръ є врло редко гдигодъ на земльи има.

Ладнокрвность. — Єданъ Енглезъ ручао є у єдномъ великомъ дружству. На єданпутъ наоблачи се, почне севати, громъ пукне и убіе служителя Енглезовогъ, а онъ се чиняше као да ніе чуо громъ, па текъ после четвртъ сата, на велико удивленѣ остали, кои су одъ стра премрли, окрене се и мртвомъ служителю рекне: „опомени ме сутра, да магнетъ на куйу метемъ.“

— Єданъ млади посланикъ купи да поклони жени првогъ министра огледало и све што є за чешлянѣ нуждно, па кадъ іой є тай даръ предао, рекне му она: „заръ и то стои у вашимъ наставленіяма?“

— У месту Н. возаше кочіяшъ єногъ учредника новина, и кадъ су на средъ чаршіе были, кочіяшъ преврне кола. Учредникъ падне и викне: „Шта то уради убіо те Богъ?“ „Ништа, — написао самъ єданъ чланакъ за ваше новине“ одговори кочіяшъ.

— Прво кафено дрво засађено є у Арабіи 1454, године 1554. пили су првый путъ кафу у Цариграду, 1654. у Марзелю, 1754 у Прайской, а садъ се піе у свима краєвима света.

— Кадъ є єдно свеучилиште своє стогодишнѣ быће светковало, седне єданъ странацъ у цркви у столъ єногъ трговца. Овай кадъ дође, рекне му „устаните то є моє место“. „Молимъ васъ, оставите ме на миру за садъ, а я вамъ се обећавамъ, да при идућой стогодишньой светковини, на ваше место сести нећу.

— „Познаєтели вы овога господина, што мало пре овде прође“ упыта странацъ, єдну на сокаку десившу се женску. „О како га небы познавала, кадъ є онъ мой блискій сродникъ“ одговори женска. „Єлъ вамъ доиста родъ и одкуда“ запыта опетъ странацъ, и она му одго- *„та єсте, да богме, єръ є пре године дана хтео мою најстарію сестричину узети.“*

— Єданъ послужитель понесе две врло лепе шольице у собу, и кадъ є на средъ собе дошао, измакне му се єдна изъ руке, падне на патосъ и разбіе се. Господинъ се страшно налюти кадъ то види, и викне: „несрећниче, гди су ти руке, те испусти таку красну шолю?“ Слуга се препадне, дигне руке горе, испусти и ону другу шолю, и рекне: „Ево ій господине.“

— Благородникъ Н. коме є по ньиви єдно дете птице ватало и сву ньиву изгазило, гледао га є каквимъ му драго начиномъ превариви и къ себи добити, да га изтуче. Єданпутъ га види и викне: „Оди мали къ мени да ти нешто ново кажемъ“. Дете се сети шта онъ оће и рекне „Фала вамъ господине на доброти, алъ опетъ нећу къ вама да дођемъ; єръ оваква мала деца, као што самъ я, немораю знати шта є ново.“

— *Селякъ.* Господине, овай човекъ украо ми є єногъ вепра.

Судія. Єли истина да си украо.

Лоповъ. Ніе господине.

Селякъ. Како да ниси, кадъ я ћу то са три сведока доказати.

Лоповъ. Кадъ є тако, то ћу я 10 сведока довести, кои ће посведочити да ме видили нису.

Судія. Почемъ се обтуженый на десетъ, а тужитель на три само сведока позвао, и почемъ є вишество на обтуженога страни, то се тужба одбацити мора.

— Игранѣ у старія времена као да є врло тешко ишло. Тако приповедаю, да су у време Карла 9. краля францускогъ по псалмима играли, и да є краль найрадіе по псалму 129 играо.

— Принцезу Елеонору, доцнію кральицу Енглеску, између остали нѣны добры дѣла и лепоте, фалили су и съ тымъ што є читати умела. Ово є было 1152. године.

— *Отацъ.* Шта кошта сынко тай дуванъ што ти пушишъ.

Сынъ. Дукатъ ока.

Отацъ. Я самъ задоволянъ и съ онимъ дуваномъ кои некошта выше одъ 4 цванцика.

Сынъ. Е кадъ бы я имао толико деце колико вы, я небы никако пушіо.

— Гиббонъ є быо угледа уредности. Онъ є све своє послове на сате и минуте измеріо, и никадъ ніе хтео у времену, коє є н. п. за читанѣ опредѣліо, друго што радити. Тако приповедаю, како се берберинъ тужіо, да га никадъ у собу пустіо ніе, кадъ є ма єданъ минутъ пре, или после опредѣленогъ времена дошао.

(Презренъ и одбаченъ даръ). Млада девойка єдна, коя є одъ богатогъ а постарогъ човека єногъ, кои є оженѣнъ быо, себи ласкати допуштала, питала се томъ надеждомъ, да ће іой почитатель нѣнъ на нѣнъ имениданъ драгоцѣнъ даръ послати. Она є видила у дућану кодъ ювелира єногъ, прекрасну белензуку и више є дана предъ богатимъ своимъ съ найвећимъ похва-

лама о белензуки той говорила, да, она є управо захтевала одъ нѣга, да се и онъ згодномъ приликомъ у тай дуѣанъ сврати и да ту белевзуку види, ако ће то башъ и радъ самогъ тога быти, да іой каже, да ли лепъ вкусъ има.“ — Почитатель нѣнъ чиніо се, као да желю господичице неће да разуме, онъ се є увекъ при похвальиваню нѣномъ смеяо само, одговоріо никадъ ніє ништа, него се опростіо и удаліо. — На свой имендань добіе господична кутію єдну, коя є канапомъ десетоструко увезана и са свію страна печатима утврђена была. Наравно се садъ тврдо надала, да ће ту некій скупоценъ даръ, а пре свега ону хвалѣну белензуку наћи. Она брзо отвори кутію и — проста єдна торта лежаше предъ очима нѣнымъ.

„Да ми є знати, шта є тай човекъ хтео са тимъ упетляванѣмъ? Таково се што слушкиньи поклоня, а не мени,“ викне лютито.

У то магновеніе промоли просіякъ єданъ седу свою главу крозъ врата унутра и замоли за милостиню.

„Башъ добро, старче; таманъ си ми дошао како вала,“ рекне налюћена лепотица, узме кутію и торту и да просіяку, а овай са стотину благодарны сагибаня своимъ путемъ оде.

Она му после малогъ поклона окрене леђа. После подне уђе почитатель у собу свое лепойке. Онъ є изгледао, као да на благодарность очекує. Али о томе ни речице небыяше. Напоследку є запыта, како іой се торта допала.

„То морате пытати просіяка, коме самъ я особитый тай даръ дала.“

„Шта? Вы сте торту поклонили?“

„На службн!“

„И безъ да сте є изсекли?“

„На што ми є то? Я такве ствари неєдемъ.“

„Дакле, вы сте 1000 форинтій поклонили, єръ толико є коштала фалѣна она ваша белензука, коя є у краю єдномъ одъ торте сакривена была,“ одговори почитатель.

А тако є и было. Срећный просіякъ недоће іой више на врата. Застиђенъ, забуну и лютину обое ньи, ков є несрећа ова посѣтила, лако свакій себи представити може.

— Пирона су питали зашто неће да буде членъ академіе париске, и онъ имъ одговори „я немогу 39 людій натерати да онако мисле као я, — а я немогу онако мислити како ньи 39 мисле. па зато и нећу те почести да се примимъ.

— Папа Пиюсъ 6. давао є о єдной новой години многе милостинѣ и многима є пензію опредѣліо. Єданъ старый парохъ приће му и замоли га, да и нѣму какву пензію опредѣли, єръ є слабъ и немоћанъ. Папа му на то рекне: „Како ћу вамъ пенсію дати, кадъ вы никакве заслуге немате“. „То є истина“ одговори старый парохъ, „да я никакве заслуге немамъ, али какве заслуге имаю обелисцы и пирамиде, те ій свакій часъ пошто пото купуєте!“

— Пизаро, кои є познатъ као свирѣпъ и нечовечанъ, єръ є скотскій са перуанцима поступао, скочіо є єдномъ у єдну валовиту рѣку и с' опасности живота избавіо є єдногъ своегъ служителя. Пріятельи нѣгови, кадъ є изъ рѣке изишао прекоревали су га, што є лудъ быо, те є животъ свой, за животъ єдногъ слуге на коцку метуо, а онъ имъ одговори: „Вы сте башъ нелюди, кадъ ми тако што пребацуєте, и кадъ непознаєте вредность єдногъ верногъ слуге.“

Малине.

— Лепота є само видъ, и данасъ єсте а сутра ніе, а добродѣтель є онай мирисъ, кои насъ не само у старости, него и после смрти неоставля.

— Свакъ се лакоми на ружу докъ є іошъ у цвету, а кадъ увене нико се необзире на ню, него є подъ ноге баца.

— Неразуманъ и нерасуданъ найвише се на несрећу тужи, а неће да увиди, да сва та несрећа ништа друго ніе, него нѣгово невниманіе и неразуміе.

— Ко хвали добродѣтельи и заслуге свои прародителя, а самъ имъ неподражава, онъ се съ тимъ срамоти.

— Како годъ што ватру, кадъ се гдигодъ появи, итамо угасити и гледамо то свима могућимъ средствима учинити, тако исто треба да се трудимо и сваку мрзость и непріятельство одма съ почетка угасити.

— Зависть є єдна одъ найружніи, найвећи и найопасніи страстій, коя онога, кои є има, найвыше мучи и суши.

— Ко оће и жели да буде добаръ и паметанъ, томе и мала наука велики плодъ приноси, єръ семе на добру землю пада.

— Честь и лепо име, то су найдрагоцѣніи украси свакогъ, а особито єдногъ младогъ човека.

ОГЛАСЪ.

На усѣкновеніе св Іована т. є. 29. Августа ове год. држаће се, по постоећемъ установленію, овде у Зайчару пето-дневный свію отечественн и страни производа Панаћуръ, о комъ панаћуру непропушта Начальничество окр. Црнорѣчкогъ свима оныма, кои бы желили на исти доћи обзнанити.

№ 2715. Одъ стране начальничества окр. Црнорѣчкогъ 10. Юлія 1857. год. у Зайчару. (3—3)

Стечишта.

При Суду Шабачкомъ надъ масомъ поч. Іована Ковачевића изъ Градовића 19 Септембра. — надъ масомъ поч. Глише Глидића меянціе изъ Шабца 3 Октобра.

При Суду Рудничкомъ надъ масомъ поч. Обрада Михаиловића изъ Живковаца 19 Августа.

При Суду Чачанскомъ надъ масомъ распикуће Иліе Караянковића изъ Ездине 6 Септембра —

Надъ масомъ поч. Стефана Іотића изъ Карановца 16 Августа.

Поправка. Прошлый брой быо є 53, а не 54, као што є погрешно ставлѣно. Учр.

Издае **Любомиръ П. Некадонићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 10. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 55.

ПОГОДОПИСНО СЛОЖЕНІЄ МѢСЕЦА ЮНІЯ 1857. ГОДИНЕ У СЕРБИИ.

У Бѣограду 1. Авг. — У минувшой години основано погодописно заведеніе усавршава се, и станице су се нѣгове умножиле са десетъ нови одъ времена поднешеногъ второгъ извѣстія о радньи нѣговой у „Србскимъ Новинама“. Као што є тамо пре полъ године речено, у почетку мыслило се двадесетъ станица основати, снабдѣвене са свима погодописнымъ оруђама, за нашу землю и за постиженѣ поставлѣне цѣли за нужна нађенымъ. Међутимъ одъ овогъ се плана одустати морало, на мало времена по полученымъ извѣстіяма, причиномъ томъ, што су єстествена свойства нашегъ отечества одъ єдногъ до другогъ предѣла, на саразмѣрно тесномъ простору, због географичкогъ положеня и геологичкогъ вида, разновиднія него у многой другой европской земльи равне површине. Побуђенъ наведенымъ єстественимъ одступаняма, наумимъ найважніи за наше поднебіе део погодописны сматраня разширити, те тако къ прваштнѣмъ числу одъ 20 подпуни станица додамъ іошть и 10 новы само съ кишомѣромъ снабдѣвены, понамѣстивши ій удесно између станица првогъ реда.

При предузетомъ распореду погодописны станица ніе се толико просторна величина у обзиръ узети могла, колико обрадльива способность земльишта и степенъ населимости поєдины краєва наше постойбине: зато су станице у Поморавлю и Краини почесте а у Старомъ Влау и Браничеву рѣдке. У последнѣмъ краю подигнута станица у Загубицы текъ є овога мѣсеца съ кишомѣромъ опите чинити одночела. Уобште пакъ узевши станице су наше и по величини површине землѣ згодно распоређене, пакъ ако бы у овомъ смотреню штогодъ и пожелити было, то се неуспѣхъ єдинствено оскудости способны и ревностни погодописателя, као и томъ обстоятелству приписати има, што бы многе точке сматраня, одъ поштански линія поудалѣно лежећи за писмени саобраштай врло непрепоручителне быле.

У последнѣмъ извѣстію, изложивши радню 20 наши погодописны станица, казали смо; да ни єдне землѣ у Европи нема, у коіой бы мрежа точкій сматраня гушћа была него што є у нашой земльи, данасъ пакъ са додаткомъ 10 новы станица получава горнѣ потврђенѣ и ячій обстанакъ. — Француска брои 40 станица, дакле на 240 ☐ миля єдну; Аустрія 100, или на 120 миля єдну; Пруска съ Хановеромъ, Мекленбургомъ и Олденбургомъ брои 60 дакле на 100 миля єдну; Виртембергъ 6 или на 60 миля єдну, а Белгія 12, коє чини 44 миля за сваку станицу. — Кодъ насъ быће скоримъ 20 станица првогъ реда или на 40 миля по єдна а са 10 второгъ реда имамо већъ на 27 четвороугольни миля по єдну точку сматраня. У свимъ овдѣ наведенимъ земляма станице су прилично по размѣру површногъ протезаня земльишта распоређене, премда не онако згодно као кодъ насъ што су, а у сусѣдномъ намъ царству іошть сасвимъ неправилно; єръ докле оне у Ческой, Горньой и долньой Аустріи. Тиролской, Штаєрской и Крайнской изобилую у Галиціи и Ломбардіи съ Венеціомъ мало ій има, у Бановини само єдна, у Ердељу свега четири, а у Войводству србскомъ нема ни єдне. У Угарiи нагомилане у словачкимъ кршевима, прередке су у пустарама између Подунавля и Потисля а тако исто и у питомой Панонiи.

Обширно излаганѣ послованя погодописны станица нашегъ отечества чува се за особеный научный лѣтописъ, али поєдине мѣсеце са свойственимъ, одъ обштегъ правила одступаюћимъ, появима єстественимъ помоћу дневны листова нашимъ сарадњанима саобштавати за дужность држимъ. Сасвимъ чудновата свойства имао є и прошлый овогодишньій мѣсецъ Юній, пакъ зато ћемо у нѣму получене податке у овомъ листу єдно за другимъ изложити.

I. Топлота воздуха.

(по стораздѣленомъ топлотомѣру.)

Брой	Станица.	найвиша.	найнижа.	средня.
		Степенiй		
1.,	Нѣготина	25·27	18·12	21·70
2.,	Бѣоградъ	22·69	15·75	19·22
3.,	Пожаревацъ	21·88	15.02	18.45
4.,	Алексинацъ	21·93	14.85	18.39
5.,	Убъ	23.93	12.27	18.10
6.,	Паланка	22.50	13.57	18.04
7.,	Крушевацъ	22.17	13.90	18.03
8.,	Шабацъ	20.78	15·25	18.01
9.,	Карановацъ	20.40	14.95	17.67
10.,	Крагуєвацъ	20.18	14.92	17.55
11.,	Валѣво	21.12	12·70	17·41
12,	Гургусовацъ	21.07	13.65	17.36
13.,	Ягодина	20.95	13.17	17.06
14.,	Лозница	80·17	14.83	16.55
15.,	Иваньица	22.73	11.82	16.27
16.,	Ужице	20.47	11.70	16.08
17.,	Рашка	17.93	12.38	15.15
18.,	Деспотовица	18.07	11.32	14.70
	Сербія	21.13	13.95	17.54
	у години 1856.	24.70	16·93	20.81
		—3.57	—2.98	—3.27

У ставлѣнимъ станицама нису заступлѣне: Майданпекска и Зайчарска, прва зато, што због званичногъ путованя Г. инжинираъ Ханткенъ извѣстіе до данасъ послати ніе могао, а втора изъ узрока, што іоштъ подпуна ніе, ербо су за ню опредѣлена бывша оруђа у стару Србію послата.

Судећи по податцима изъ десетогодишнѣгъ искуства у Бѣограду полученымъ и 23.34° за средню топлоту за Юній износећимъ, было є овай мѣсецъ у текућой години необычно хладовитъ: са 18% исподъ среднѣ вредности. Подобне нагле промѣне у лѣтнимъ мѣсецима врло су редке и догодиле су се у подобной мѣри само у годили 1816. у западной Европи, а по казиваню Г. погодописателя Спиридона Поповића прорекли су подобну годину старе Ере іоштъ пре Воскресенія за Србію.

Међутимъ кодъ насъ примѣћено пониженѣ температуре воздуха у Юлію у западной Европи мѣста нашло ніе, као што слѣдећій прегледъ показуе.

Француска год.	1857.	18.34°;	13 год.	17.98°
Нѣмачка	„	„ 16.57°;	10 „	15.83°

У Француской было є дакле овогодишньій Юній са 2%, а у сѣверозападной Германіи са 4½% топліи него у средню руку. Сѣверна часть Француске имала є исту топлоту као и мы, т. є. 17.58%.

Познато є нашимъ читательима изъ извѣстія погодописногъ за Декемврій у новинама обѣлоданѣны, да Г. Владимиръ Іовановићъ, правителственый Економъ у Топчидеру, температуру извора исподъ цркве у истомъ мѣсту бѣлежи. Получени податци у Юнію ови су:

Данъ	Топлота живе воде у Юнію	у Декемвру
1—10.	12·92°	15·02 °
11—20.	8·92°	13·88 °
21—30.	7·50°	14·00 °
Цѣо мѣсецъ	9·53°	14·30 °

Преко цѣле зиме и пролећа имао є тамошньій кладенацъ непромѣну скоро топлоту одъ 14°, съ наступившимъ лѣтомъ почела є вода хладнити у толикомъ степену, да є у последньой трећини Юнія мѣсеца вода текъ пола оне топлоте имала, кою є у почетку Декемврія показала была. — Съ почеткомъ идуће есени започеће Г. Димитріе Богићевићъ, учитель Баньскій и мой негдашньій Крагуевачкій саученикъ, топлоту кладенца у Баньи преко пута одъ купатила бѣлежити, а съ временомъ изплешће се мрежа подобны сматрана и далѣ.

II. *Станѣ неба.*

Брой	Станица	Дана ведры	полув.	прозрачны	облачны
1.,	Пожаревацъ	9	—	11	10
2.,	Гургусов.	7	5	4	14
3.,	Паланка	7	5	7	11
4.,	Рашка	6	2	7	15
5.,	Крушевацъ	6	—	7	17
6.,	Шабацъ	5	6	11	8
7.,	Ягодина	5	4	8	13
8.,	Валѣво	4	—	26	—
9.,	Карановацъ	3	14	13	—
10.,	Алексинацъ	3	7	7	13
11,	Бѣоградъ	2	3	20	5
12.,	Нѣготина	1	9	9	11
13.,	Убъ	1	4	23	2
14.,	Деспотовица	1	3	19	7
15.,	Крагуевацъ	—	11	6	13
16.,	Иваньица	—	4	13	13
17.,	Ужице	—	2	26	2
18.,	Лозница	—	—	24	6
	Сербія	3	5	13	9
у години 1856.		11	—	16	3
у Бѣогр. одсѣкомъ		12		16	2

Ведрине плавогъ неба были смо у овогодишнѣмъ Юнію жельни; будући є текъ една четвртина одъ обичны дана забелѣжена (у год. 1848 было ій 18.). Како са топлотомъ воздуха тако и са ведриномъ могла бы ланьска година за средню важити, пакъ сравняваюћи обе увѣравамо се, да є у текућой прерѣдко ведрине показало се, облачны дана предоста, а прозрачны као и преће. У цѣлой Француской брои се на 9 дана облачны у Юнію, ове пакъ године было ій є само 6, дакле са 3 дана манѣ у восточной Европи.

III. *Воздушни појави.*

Брой	Станица	вѣтаръ.	грмлявъ	градъ	магла.
1.,	Гургусовацъ	27	5	—	—
2.,	Паланка	19	8	—	2
3.,	Карановацъ	16	9	—	1
4,	Шабацъ	15	7	—	—
5.,	Крагуевацъ	14	5	—	1
6.,	Ужица	13	6	26-гъ	1
7.,	Убъ	11	8	—	—
8.,	Лозница	9	6	11-гъ	1
9.,	Нѣготина	9	4	—	—
10.,	Валѣво	7	7	21-гъ	—
11.,	Бѣоградъ	7	6	22-гъ	—
12.,	Алексинацъ	4	5	—	1
13.,	Иваньица	3	7	—	—
14.,	Пожаревацъ	3	5	—	—
15,	Деспотовица	2	6	21-гъ	8
16.,	Ягодина	—	4	22-гъ	—
17..	Рашка	—	2	—	—
18,	Крушевацъ	—	1	—	1
	Сербія	9	6	—	—

Вѣтра є у овомъ мѣсецу свакогъ трећегъ дана было, т. є. горнякъ є дувао 4 пута, маджарацъ 3 путъ а кошава 2 путь. Ноћу између 21. и 22. владала є у цѣлой земльи яка и опасна олуя. Овай дѣо погодописны сматраня као да се строго неузима, али у пропису стои да се и дани съ вѣтровима и дотичнымъ правцыма назначаваю неусвояваюћи за такове само разлаћуюће вѣтропире, које пѣсницы зефирима називаю.

Грмлявине є было нешто рѣће, и то са еднымъ даномъ него ланьске године, иако є у овой манѣ кишны дана забѣлежено. — Града є было осимъ именованы места и у Баньи 11-гъ, као и у Тополи 2. и 25. у рѣчи стоећегъ мѣсеца. Признати дакле изъ поднешены извѣстія морамо, да є градъ, овай неумитнный бичъ за земљеделца, трећину нашегъ отечества ове године поодіо, задржавши до душе доста благій значай, а ланьске го-

дине никако га ніе ни было. — Магла є найчешће владала у Љубовіи, крозъ 17 дана, у Деспотовици крозъ 8 и у Чачку крозъ 4 дана, у другимъ мѣстима или никако или само по єданъ данъ. (Продужиће се.)

Путокъ Судбине.

(Продужено)

Срце и душа Волянина потрешена є тимъ появомъ, као некимъ волшебнимъ ударомъ. Найвише удовольство и найжешћи болъ колебали су наизменце нѣне прси. Безъ мицаня, и као занета у безпредѣльномъ усхићеню сматраше она красногъ бегунца, и за кратко време осети, да іой све с'ле малаксаше. Зачуђено притрчи млади странацъ къ ньойзи и привати є, да не падне на землю. Она доће къ себи подъ пламенитимъ полюбцима нѣговимъ, и сладка туга и неописано чувство занело є нѣну душу, кадъ є младогъ странца сасвимъ изблиза у очи погледала; но исто є тако и странацъ бьо у неописаномъ усхићеню, кадъ є дивну дѣвойку у наручю држао, и кадъ є осетіо силно куцанѣ нѣнога срца. Пламенито нѣгово око потражило є нѣно око; но она є очи склопила; она є мислила, да є отишла у небесне предѣле: „О Богови,“ шапташе она полако; „дайте садъ да умремъ, у живота могъ найслађемъ тренутку!“

„Немой тако говорити, предивна дѣвойко!“, одговори странацъ, кои є ове полако произнешене рѣчи разумѣо, „богови были бы свирѣпи, не према теби, него према людима, кадъ бы твою молбу услишали. Ти валя да живишъ, прекрасно створенѣ, да усрећаваш и само срећно да будешъ; єръ коме є срећа у део пала, да у тво іой околини пребыва, тай мора іоштъ на земльи назирати милине райске. Па и я, кои самъ пре єдногъ часа іоштъ, быо погруженъ у суморной туги и очаяню, я благодаримъ небу, што ми є послало ужасни данъ несреће, кои ме є збаціо съ врлетне висине моє славе; єръ безъ тога никадъ као бѣдни бѣгунацъ небы заблудіо у ову планинску долину, и никадъ тебе небы видіо, анѣелско и предивно створенѣ!“

Тада отвори Воляна своє пламенито око и погледи младића съ таковимъ изразомъ, кои є задирао у дубльину нѣгове душе. „Немой благосиляти случай, бѣдни странче, кои те є овамо довео,“ рекне она нѣму гласомъ, изъ когъ се довольно могао увидити болъ, и тежка борба између немиле дужности и пламените любави, „ахъ, кадъ бы ти знао“ — — —

Она сама пресече свой говоръ, єръ она се уплашила, да є већъ сувише прекорачила своє опредѣленѣ; и да му се већъ сувише издала и исказала. Младићъ є ню рѣаво разумео. Онъ є мисліо, да ньойзи нѣгово присуство доноси опасность или срамоту и бруку; єръ онъ се сећао речи, кое му є она изговорила, кадъ ю є замоліо за конакъ и склониште. Зато испіе онъ брзо напитакъ, кои му є она донела, пружи іой свою руку и рекне: Съ Богомъ, прекрасна дѣвойко, и фала ти на твоме подарку! Я те нећу никадъ, ахъ! никадъ заборавити! Ма у кои край света да ме однесе олуина моє бѣде — твой ће ми дивни ликъ вавекъ трептити предъ очима, и мисли ће моє довека быти у овой долини! Сећай се и ты понекадъ бѣдногъ бѣгунца, и — буди срећна! Нека те небо благослови! —

Тронута Воляна ніе више могла противстати гласу любави и сажалѣня. Знаюћи, да є несрећни овай бѣгунацъ пропао, ако у руке падне служительима светога храма, и да га она онда неможе више избавити, заустављала є полазећегъ нѣжномъ силомъ и рекла му є: „Остани овде, красни младићу; ти ћешъ извѣстно пропасти, ако изъ ове куће изађешъ. Ты си єдинствено подъ моіомъ заштитомъ безбѣданъ. Непріятельи коє ти непознаєшъ, и коє ты никадъ увредіо ниси, мотре на сваки твой коракъ, да те улове у мрежама извѣстне смрти! Ты се дивишъ и сматрашъ ме съ двоумльѣнѣмъ, тражећи, да ти разяснимъ ове неясне, страшне рѣчи. О, немой ништа више зактевати, да ти кажемъ; мой є єзикъ везанъ, я ти не смемъ казати. Но вѣруй ми, повѣри се мени, — я ћу те избавити!

„Ко си ти, високо и таинствено створенѣ?“ рекне странацъ. „Ти ме као некомъ чаробномъ силомъ за околину твою прикиваш, да те морамъ безусловно и слепо слушати. О, кажи ми ко си ти, преобдарени анѣеле.“

Воляна обазре се у силномъ узбућеню на страну и сузе іой потекоше низъ разжарено лице. „Ахъ я се не смемъ ни нѣму повѣрити,“ говораше она у себи, ако нисамъ рада да уништимъ овай приятни санъ, кои ме тако усрећава. Да зна овай младићъ, ко самъ я и каквомъ самъ се позиву посветила, — онъ би ужаснутъ изъ моє околине похитао, и онда бы се разкинула лепа свеза, коимъ є нѣжна любавъ наша срца неодолимомъ силомъ обавила. — Не, найпре га морамъ я сасвимъ и съ нераздвойнимъ ружичнимъ оковима за мене привезати, пріе него што ћу му тайну мою одкрити; онъ мора быти мой, безусловно мой, тако, да га ни небо ни адъ одъ мене одтргнути неможе, — и онда текъ смећу му дигнути завѣсу съ очію. И окренувши се опетъ младићу, рекне му: „Мени є име Воляна, я самъ дѣвойка усамљена, безъ отца и майке, и живимъ подъ заштитомъ планинаца овога предѣла. Немой ме ништа више пытати нити далѣ што изтраживати, ако ниси радъ, да се на те срдимъ; ако самъ ты коле мила, ти ми се морашъ повѣрити; я ћу те овде прикрити, докъ опасность прође. Можда ћу за седамъ дана быти у станю, да ти могу савршену слободу дати“

„Не, никадъ ты то нећешъ моћи учинити,“ одговори странацъ съ изразомъ найвеће туге и чезнѣ, „я ћу довека твой заточеникъ быти; єръ ты си моє срце оковала привлачномъ силомъ неодолиме любави!“

Воляна се насмене и мане му рукомъ, да за ньомъ пође. Она га одведе у єдну другу собицу, у кою є само крозъ єданъ прозорчићъ съ решеткомъ улазіо воздухъ и светлость. Овде му она намѣсти постелю, и послужи га руйнимъ виномъ. „Буди овде слободанъ, као у твоіой собственой кући,“ рекне му она, пруживши му чашу, у мени ћешъ за цѣло наћи благогъ тавничара.“

„Да ми є никадъ неизићи изъ ове тавнице,“ одговори младићъ, или, да ми є баръ свакадъ у ню повратити се, догодъ ме твоє пламенито око у ньойзи осенява; єръ сладко є овакво сужанство!“

„Ко зна да л' ти небы ови окови прие ил' после несносни постали, кадъ бы те я хтела за вавекъ оковати?“ одговори Воляна. „Немой ми ништа на то одговорити. По истеченю 7 дана, кадъ получишъ твою слободу, я ћу ти можда о томе озбильно пытанѣ предложити. Донде ће се млого ковшта важно рѣшити. Садъ пакъ кажи ми, племенити младићу, ко си ти? Мени баръ, коя те є гостолюбиво примила, и коя те заштићава, нећешъ ово пытанѣ замѣрити!“ (Продужиће се.)

Мрвице.

— Паганини оставіо є єдной своіой сестри 60.000 а другой 75.000 франака, матери пензію одъ 1200 франака годишнѣ, а тако исто и жени, сыну пакъ осимъ осталогъ имања, оставіое 4 миліона франака у готовомъ новцу.

— Кадъ су Паганина пытали, знали онъ, да є првый виолиниста у свету, одговоріо є: „Я незнамъ да самъ првый, али знамъ, да є Липинскій другій.“

— Кажу, да є Паппенхаймъ, кои є было Генералъ у тридесетогодишнѣмъ рату, пре битке кодъ Лицена тако предстоећу му смрть предвидіо, да се є сву ноћь богу моліо, и кадъ є сутраданъ одъ непріятельске стране тешко ранѣнъ было, препоручіо є свою жену и децу богу и цару, и при последньимъ издисаима запытао: „Єсу ли наши побѣдили?“

— Петаръ Великій, царъ рускій, за когъ знамо, да є многе занате знао, зарадіо є єдномъ неколико рубаља са своимъ занатомъ и донео ій царицы съ речма: „ево, ово самъ я зарадіо са зноємъ моимъ, и знай, да бы те и онда ранити могао, кадъ небы царъ было.“

— Кадъ є славный енглескій адмиралъ Хавке дете было, одведе га отацъ на обалу морску, покаже му да є то море и рекне, „я се надамъ сыне: да ћешъ ты капетанъ морскій быти, и да ћу я то доживити.“ „Та кадъ небы адмиралъ было и кадъ се небы надао, да ћу баръ кадъ тадъ постати, небы никадъ на море ступіо“ одговори дете

— Хайнрихъ IV. краль францускій дуго се препирао са посланикомъ шпанскимъ о некой државной ствари: и рекне му „ако краль, вашъ господаръ, неусхте одъ започетогъ правца одустати, я ћу на оружѣ скочити и за неколико дана ето ме у Мадриду“. „Зашто небы вы дошли“ оговори посланикъ „кадъ є и Францъ I. у Мадриду было“. (Онъ е доиста было али не као побѣдитель већъ као зароблѣникъ).

— Пытали су єдногъ просіяка Юду, шта ће кћери своіой, за миразъ дати, а онъ одговори: „да ћу іой две провинціе, и то Прайску и Поморанску, єръ я тамо іошъ просіо нисамъ.“

— Кадъ є Хайнрихъ IV. краль францускій єдногъ дворянина у ритерство производіо и овай предъ њимъ клечећи, рекао му: „Ваше величество, я нисамъ те милости достоянъ“ одговори краль: „я знамъ и увѣренъ самъ да ниси достоянъ, али шта ћу, кадъ су ме сви твои познати окупили, да те за ритера произведемъ, и зато њима, а не мени можешъ благодарити“.

— Єдну девойку нису пытали родительи, оћели она за оногъ момка, когъ су іой наменули, поћи, већъ они сами заключе уговорь и девойку одведу на венчанѣ. Кадъ є ню парохъ предъ олтаромъ пытао, оћели она за тогъ момка поћи, одговори она простосрдачно „вы сте господине попо заиста првый, кои ме пытате оћу ли за њега поћи, єръ ме нико о томе пытао ніе; па кадъ неможе быти докъ се я непытамъ и неусхтемъ, то я одговарамъ, да оћу и да имамъ волю за тогъ момка поћи.“

— Пре неколико година украде єданъ лоповъ одъ єдногъ трговца пуно буре харинга. Полиція га увати и да суду на осуђенѣ. Судъ позове оштећеногъ и упыта єли му лоповъ іошъ што украо. „Та есте“, одговори онъ, „пре ми є украо фирму, и донео є мени да прода, рекавши ми томъ приликомъ, да ћу ту стварь я болѣ него онъ употребити моћи.“

— Славный Райнхолдъ Форстеръ, кои є са славнымъ морепловцемъ Кокомъ светъ обиловіо, за време бављења своегъ у Берлину представи се краљу, и безъ да му є краль рекао да седне, узме столицу и седне. Краљу се то у чини продрзљиво и упыта га, єли онъ іошъ когъ краља видіо? а онъ одговори: „Єсамъ ваше величество, и то четири дивља, а три изображена.“

Малине.

— Неразуманъ и несмисленъ чуди се измени оны стварій на свету, кое су природно томе подложне.

— Гладке речи и велика обећаня силно дѣйствую на просте и слабоумне люде.

— Велика є слабость кадъ ко оныма вѣрує, кои су као лаже познати.

— Разуманъ и чисте савѣсти човекъ нити слуша лажна доношеня, нити мари за њи.

— Тешко неправедномъ кадъ га правда за уши счепа.

— Инаџія подобанъ є тврдоглавомъ коню, когъ што више на теретъ потежемо, толико већма трчи, донъ се неумори.

— Завистъ има єдно добро у себи, а то є, што мучи и гризе завидљивогъ.

— Срце дечіе подобно є артіи, на коіой се свашта написати може, али не избрисати.

— На шалу и смей окретати оно, што ніе за шалу и смей, и свачему недостатакъ налазити, а немоћи самъ ништа болѣ учинити, то є свойство будала' а не паметны людій.

— У комъ су годъ народу поглавари учени, ту наука и изображенѣ велику важность имаю, а гди нису, тамо учени као и да нису живи.

— Кои се пре ручка показує зао, а после ручка добаръ, тай се може злымъ назвати, єръ правда и добродѣтель нетреба да зависе одъ случая.

Београдъ 10. Аве. Сутра ће дружство младежи наше првый путъ као самостално представляти „Владислава краля Бугарскогъ.“

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 17. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖИВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 56

ПОГОДОПИСНО СЛОЖЕНІЄ МЪСЕЦА ЮНІЯ 1857. ГОДИНЕ У СЕРБІИ.

(Продужено.)

IV. Атмосферскій талогъ.

Брой	Станица.	Дана кишны	Кишнице парискя линія.
1.,	Свилайнацъ	9	70·42
2.,	Топола	10	69·28
3.,	Пожаревацъ	12	59·66
4.,	Крушевацъ	10	58·42
5.,	Крагуєвацъ	13	54·28
6.,	Иваньица	13	44·24
7.,	Г. Крушевица	15	53·00
8.,	Чачакъ	16	51·95
9.,	Лозница	11	51·46
10.,	Бѣоградъ	13	51·24
11.,	Паланка	13	51·04
12.,	Ягодина	13	47·12
13.,	Космай	12	45·76
14.,	Деспотовица	16	43·36
15,	Карановацъ	14	41·94
16.,	Шабацъ	12	41·60
17.,	Баня	8	39·96
18.,	Валѣво	15	38·72
19.,	Рашка	14	38·20
20.,	Любовія	11	32·48
21.,	Алексинацъ	12	31·51
22.,	Убъ	14	27·47
23.,	Ужице	13	27·10
24.,	Гургусовацъ	11	23·74
25.,	Кладово	10	22·82
26.,	Зайчаръ	11	22·52
27.,	Мокра Гора	12	22·46
28.,	Нѣготина	8	14·84
	Сербія	12	42·38
	у години 1856.	10	21·26
	разлика	+ 2	+ 21·12

Изъ овогъ прегледа явствує, да є овогодишньій Юній управо двапутъ више кишнице имао одъ ланьскога, кои появъ у тесномъ саюзу стои са гореизложеномъ пониженомъ температуромъ воздуха у истомъ мѣсецу спрамъ ланьске и прошлы година. Найгрозніи кишный изливъ случіо се истогъ мѣсеца у Крушевцу кадъ є 25·52 линіє кишнице нађено, као и 12 у Свилайнцу, кадъ є Г. Радовановићъ " 26·60 линія измѣріо (и 12. Авг. было є обылны плюскова као изъ кабла, у Бѣограду 12·14", у Ягодини 11·32"' и у Алексинцу 10·56"',). Напротивъ овогъ дана у Шабцу и Мокрой Гори ни капи пало ніє.

Ако у Бѣограду крозъ седамъ година получене податке за основъ узмемо, то є ове године у Юнію са 40% више кише пало него одсѣкомъ што пада, а и два дана више є съ кишомъ брояно него прѣе. У Француской было є 9 кишны дана а обычно има ій 11 у истомъ мѣсецу. Што се пакъ самога талога тиче то є накуплѣно у Юнію:

у Француской 1857. год. 28·18;"' крозъ 13. год. 33·26"'
у Германіи „ 11·38"' „ 10 „ 30·46"'

У првой земльи пало є са 15% манѣ кише него што треба, а у другой владала є одъ 1846. год. незапамћена сума: само є єдна трећина падаюћегъ талога ухваћена. Ова у Германіи показана у Юнію а и у Маю сума окренула се у Юлію и првы дана Августа на югъ, єръ по свимъ извѣстіяма владала є последнѣ неделя у Француской прекообична препека, коя є многой стоци а и людма главе дошла.

Француска є єдинита земля у коіой се и съ паромѣромъ опити чине; мы за сада ово важно оруће немамо, но надамо се на годину имати га. — Горе смо видили по колико линія кише у Юнію у Француской пада, т. є. по 33,"' а испарава се крозъ више година по 68,"' дакле управо двапутъ више усише земля него што се наквашава. У овой години пало є кише, као што є наведено, 28·18"', а усануло є 72·92"'; разлика се дає лагко съ тимъ обстоятелствомъ протолковати, што є поредъ слабіегъ талога атмосферска температура узвишенія са 2° показала се у сравненю съ прећашньимъ годинама.

Г. Мачай погодописатель шабачкій, продужава бѣленѣ станя воде у Сави, а получени податци у Юнію слѣдуюћи су:

Данъ	Вода є дошла	Вода є опала
1—6	21"	—
7—24	—	56"'
25—28	7"	—
29—30	—	1"
Скупа	28"	57"

У цѣломъ мѣсецу опала є дакле Сава у србскимъ границама са близу ½ стопе.

V. Влажность воздуха.

Брой	Станица	Влагомѣръ. сувы	Влагомѣръ. мокры	Влага.	Напонъ паре.
		Степеній			Милиметра
1.,	Нѣготина	22·38	17.93	63·65	12·94
2.,	Пожаревацъ	17·70	14·75	72.23	10·90
3.,	Крушевацъ	19.55	16 55	73.14	21.31
4.,	Алексинацъ	18.33	15.43	73.24	11·47
5.,	Ягодина	19·07	16·27	74.51	12.19
6.,	Ваљево	18.10	16.18	75.90	12.22
7.,	Лозница	17·77	15·32	75.76	11·63
8.,	Убъ	19·82	17·32	77·58	13.62
9.,	Гургусовацъ	18·33	15 90	77·89	12.16
10.,	Крагуєвацъ	18·72	16.33	78·06	12.49
11.,	Паланка	18 33	16·05	78·61	12.31
12.,	Шабацъ	18·77	16.62	80 00	12 87
13.,	Ужица	16·28	14·33	80·94	12·21
14.,	Карановацъ	18·37	16 38	81·27	12·76
15.,	Рашка	16·55	14·78	82·68	11·65
16.,	Деспотовица	16·45	14·82	84·00	11·76
17..	Бѣоградъ	18·59	17·08	86·06	13·64
	Сербія	18·46	16·00	77·06	12·16
	у години 1856.	20·84	17·92	74·95	13·67

Изъ града Иваньице зато нема, што є дотичный влагомѣръ у путу разбіо се, пакъ оправке ради у Бечъ послати се морао те іошъ до сада на мѣсто предѣлѣня приспѣти ніе могао.

Као карактеристичну погодописну черту имала є Нѣготина са топлотомъ, почемъ є она тамо яча него и у Бѣограду была; талога є текъ єдна трећина нађена одъ оногъ у цѣлой земльи сакупљеногъ, пакъ ево и найсувльій воздухъ управо у слѣдству овы причина имала. Тамошня ће станица єдна одъ найзабавніи у нашемъ отечеству изъ млоги причина быти, пакъ зато ю и свойской нѣги ученомъ нашемъ другу препоручуємо.

Због ниже воздушне температуре и бурны киша и влаге є са 2 степена у воздуху више суштествовало него у минувшой години истога мѣсеца; са Майданскомъ быће безъ сумнѣ и три степена, будући тамо веома много влаге има као и кодъ насъ у Бѣограду.

У Германіи се, због дуготраюће безкишне погоде сасвимъ противно нашимъ појавама показуе. Тамо є было влаге у Юнію:

у години 1827. 64·02 степеный.
„ 56. 74·38 „
крозъ више година 70·60 „

Многи одъ наши читателя пожелиће, безъ сумнѣ знати, кои су ти родолюбци, кои се безъ икакве награде єдиственo изъ любови къ напрепредку науке и отечества испытиваню лѣпы свойства нашегъ отечества посвѣћую. У мѣсецу юнію были су слѣдующи:

1., *Стефанє Мачай*, градскій лѣкаръ у Шабцу.
2., *Ћира Мирковићъ*, управитель Гимназіе Нѣготинске.
3., *Аћимъ Моловићъ*, „ Карантина Мокрогорскогъ
4., *Іованъ Антонієвићъ*, руковод. тел. станице у Алексин.
5., *Мойсило Ђурићъ*, „ „ „ у Крагуєвцу.
6., *Ђорђе Деспотовићъ*, „ „ „ у Ягодини.
7., *Гаврилъ Протићъ*, ђаконъ и учитель у Любовій.
8., *Панта Поповићъ* „ „ у Тополи
6., *Андрія Буђевацъ* стар. учитель у Карановцу
10., *Живанъ Ковачевићъ* „ „ „ Пожаревцу
11., *Іованъ Радовановићъ* „ „ „ Свилайнцу
12., „ *Царевићъ* „ „ „ Крушевцу
13., *Милошъ Гавриловићъ* „ „ „ Лозницы
14., *Никодимъ Милойковићъ* „ „ „ Гургусовцу
15., *Петаръ Райчићъ* „ „ „ Иваньицы
16., *Светозаръ Ђорђевићъ* „ „ „ Ваљеву
17., *Спиридонъ Поповићъ* „ „ „ Ужицы
18., *Стефанъ Костићъ* „ „ „ Деспотовицы
19., „ *Миросављевићъ* „ „ „ Чачку
20., *Тодоръ Тодоровићъ* „ „ „ Зайчару
21., *Александеръ Радовановићъ* учитель у Паланки
22., *Василіе Кунотровићъ* „ „ „ Г. Крушевицы
23., *Димитріе Богићевићъ* „ „ „ Баньи
24., *Іованъ Миловановићъ* „ „ „ Рашкой
25, *Милія Поповићъ* „ „ „ Неменикућама
26., *Михаилъ Николићъ* „ „ „ Убу
27., *Сава Марковићъ* „ „ „ Кладову

Сви Г.Г. Овдѣ именовани погодописатели српски чине свакидашня сматраня свесрдно и съ тако похвалномъ точности, да у овомъ смотреню ни ученимъ своимъ друговима у високообразованой Белгіи нимало неуступаю. И у самой матеріялной радньи за примѣръ служити могу, одправляюћи своя мѣсечна извѣстія тако, да послѣ десетъ дана навршеногъ мѣсеца овамо стижу. У овомъ погледу морамо и точность наше господе поштара похвалити, као и цѣло поштанско заведеніе, као поглавито средство духовне узаймности и найочевидніи знакъ напредка образованости у нашемъ отечеству, брижльивой неги нашегъ високогъ правителства препоручити. Єръ обазремо ли се само на двадесетъ година натрагъ, кадъ су писма пречесто у приватнимъ рукама губила се, преварама врата отворена была, пакъ кадъ су намѣсто и доспевала, а оно су обычно цѣль свою већъ промашила: то себи честитати морамо, да драгоцѣный овай институтъ имамо, и дасмо га, съ подизанѣмъ телеграфски станица, іоштъ и више усавршити желили.

Господа отечественi погодописатели, са своимъ тихимъ и научнимъ послованѣмъ у славу милогъ своегъ рода, почели су већъ налазити и уваженѣ свога труда кодъ врстни мужева одъ народне интелигенціе. — Чедо и питомацъ Србске Атине, славногъ приморскогъ Дубровника, виспреный народный пѣсникъ Г. Матія Банъ подаріо є нашимъ погодописательима по 30 комада свои. „Пѣсама“ и „Мейриме“, као и найдуговечніи србскій Учредникъ Г. *Милошъ Попивићъ*, 20 к. дѣла, „Чича Томина колиба“. Подобни морални одлични српски сынови већма уважаваю, неголи макакве матеріялне награде, єръ кадъ су ньини отцеви съ великимъ лишаванѣмъ по логорима физичногъ непріятеля одбіяти умѣли, зашто да се они подъ заштитомъ правде као непоколебими поборцы умне свѣтлости свога рода попокажу? —

Владимиръ Якшићъ.

Путови Судбине.

„Бугарска є моє отечество,“ говораше младићъ, „и я самъ срећне дане проводіо тамо, докъ су живили они, кои су ме брижльивомъ негомъ и любавнимъ старанћмъ одгаяли. Но родителъи мои умру узастопце за кратко време; четири године дана покрива ій гробна тама, а на гробу њиовомъ блиста се спасоносни крсть, кои самъ я подигао, и цвета цвеће, кое є моя рука съ чувствомъ топле признателности засадила. Болъ и суморну тугу мога срца хтео самъ угушити у метежу ратномъ. Премда самъ было іошть веома младъ, кадъ самъ се латіо убойногъ мача, то самъ я ипакъ у крававимъ боєвима млого пута побћђивао. Войводе обратише на ме позоръ и одликовали су ме, и тако постанемъ я за кратко време заповедникъ єдне коняничке чете. Млого самъ я пута сяйна и дрзновена дћла извршіо; име „Витомиръ“ бияше ужасъ за непріятеля и застава є моя вавекъ побћдоносна была. Но кадъ смо не давно на србске предћле напали, потучени смо у крававой битки до ногу. Я самъ съ мое стране чиніо све, што самъ годъ могао, и млоги племенити властелски младићи пали су одъ остроте мога севаюћегъ мача, — но узалудъ битка є была изгубљена, и срећа є войничка была на страни огорчени непріятеля! Тай данъ бияше данъ бћде и ужаса. Готово сва є наша войска потучена, и мало се њи спасло одъ пламенитогъ мача гнћвни побћдителя. Текъ онда, кадъ самъ видіо, да є све изгубљено, рћшимъ се я крававимъ срцемъ, да се уклонимъ съ боишта. Єдна чета Србаля гонила ме є; а на челу њиовомъ предводитель. „Нећешъ ми утећи,“ викао є онъ изъ свегъ гласа, тако да самъ га ясно чути могао, „па макаръ отишао на дно ада, паклени изроде — я ћу те и тамо гонити! єръ я се морамъ крваво осветити за мое сынове, кое си ти убіо! — Онъ є далеко напредъ умакао испредъ своє чете, и кадъ я опазимъ, да ме є већъ сустиго, я се окренемъ и станемъ му на супротъ. Кадъ онъ то виде, онъ весело ускликне и замане у найвећимъ бћснилу мачемъ; борба є была очаяна, и я на скоро познамъ, да имамъ съ ячимъ посла; — іошть се никадъ нисамъ боріо съ таковимъ непріятелћмъ. По краткомъ борењу избіе ми онъ силовитимъ ударцемъ мачъ изъ руке; — я бы био изгубљенъ, да ме ме ніе брзина мога коня избавила. Онъ одезди самномъ као стрела, и наскоро доспемо до єдне мрачне шуме. Премда самъ іошть почећше чуо за мномъ громовити гласъ мога гонителя кои ме неуморно и нечувенимъ бћсниломъ гоніо, то ми є ипакъ испало за рукомъ, да одъ њега срећно умакнемъ. И тако я већъ одъ юче по безпутію блудимъ, незнаюћи кудъ. А и мога самъ вћрногъ коня лишемъ; онъ є изданую подамномъ, почемъ є дужность свою испуніо.“

Витомиръ ућути. Воляна га погледа саучастно, и пруживши му руку, рекне: „О, како ме є дубоко тронула твоя судбина, Витомире. Я самъ са срдачнимъ саучастіемъ и са зебньномъ твою причу слушала, као да су се опасности, кое су ти грозиле, и надъ моіомъ главомъ виле. Но садъ надай се и буди бодрогъ духа: подъ зашгитомъ моіомъ ти си савршено безбћданъ; никои одъ гонителя твои неће прекорачити овай прагъ. Но ти морашъ живити у тишини и склонито, догодъ ти слободу не повратимъ. — Садъ лаку ноћь! Ти си уморамъ, а и я треба да одпочинемъ. Збогомъ дакле за данасъ! Нека ти санъ укрепи утруђено тћло!

Витомиръ падне на колена предъ Воляну и погледавши є съ изразомъ найвеће чезнь, рекне іой: „О, немой ме оставити, анћелско створенћ, докъ ниси оставила буди какавъ знакъ твое любав !“ И пруживши руке своє, загрли онъ Воляну, коя се текъ слабо противила, притисне є прсима своимъ, и пламенити нћгови полюбци трептали су на устнама усхићене Воляне. У томъ немомъ блаженству протекоше неколико тренутака. Воляна се изтргне после изъ обятія Витомирови и отиде изъ собе. Витомиръ пакъ, опіемъ неописанимъ чувствомъ, простре се на постелю, кою му є Воляна спремила, и за кратко време падне онъ изъ свога саняня на яви у пріятни крепителни санъ, у комъ є нћгово воображенћ све пріятне ликове повторително души нћговой представило.

Предъ зору пакъ пробуди се Витомиръ, скочи съ постелћ и наслони се на мали прозорчићъ, да се по своимъ обичаю поклони раћаюћой се природи и очита смирену ютреню молитву. Онъ є окомъ прелетао ове непознате предћле; съ нестаянћмъ сумрачка излазиле су му редомъ предъ очи планине, брежульци, долине и найпосле гладка и светла површина єдногъ малогъ, бистрогъ планинскогъ єзера. Руменъ источногъ неба претварала се у пламенито море. Занешенъ овомъ красотомъ изчекивао є тронути Витомиръ величествени излазакъ сунца, — оно се роди обливено найпре питомомъ сяйношћу, као месецъ, и на крилима танки позлаћени облака. Найпосле се ослободи светли котуръ магловите околине, и диже се у пуномъ величеству на пламенити, засеняваюћи престолъ. Дивно є изгледао савъ планински предћлъ, кога є тишину прекидала єдиственo пћсма славуя и други сладкопћвни птица, кое су песмомъ славиле свету природу и величанство творца.

У прсима Витомировимъ волновало се чувство удивлћня и блаженогъ спокойства. Прошлога є ютра онъ у самртномъ страу и нагломъ хитости ютреню молитву творцу поднео; єръ тада му є надъ главомъ севао мачь найвеће опасности, и суморна туга и очаянћ испунявало є нћгову душу. Садъ пакъ подгревала є срце найлепша надежда, єръ му є сванула зора любави. Природа є имала садъ за нћга удвоєне дражести, овай предћлъ учиніо му се райска башта, — єръ у нћму є обитавала нћгова драга. Предъ очима нћговимъ трептила є пріятна будудућность; онъ є ову у мыслима сравньивао са прошлошћу и садашношћу, размишлявао дубоко о своме бурномъ животу и досаћаима, и благосияло є съ удивленћмъ чудновати сплетъ судбине своє. Та све, што є онъ сматрао за несрећу: пагубни свршетакъ крваве битке и гоненіе, збило се само зато, да га путъ судбине одведе у ову долину, гди є нашао оно, што є садъ текъ почео обожавати као найвише благо.

У тай паръ залупа неко яко на вратима. Воляна се тргне, и тако іой є санъ прекинутъ. Онако буновна тражила є Воляна по соби последнћ ликове немирногъ сна. Текъ после повторителногъ куцаня доће Воляна сасвимъ къ себи; она приће вратима да ій отвори. Єданъ жрецъ уће унутра и яви, како су данъ пре

служитељи храма уватили єдногъ младића Грка за жертвованѣ, и сви последовательи старе вере веома се радую, што се после тако дугогъ времена могла поднети гнѣвнимъ боговима четворогуба жертва.

И Воляна є слушала ове рѣчи са задовольствомъ; єръ тиме, што є другомъ та жалостна судбина у дѣо пала, одклонѣна є опасность одъ главе Витомирове: „То є опомена судбине, коя се не срди на мою любавь! викне она радостно, кадъ се є свештеникъ опетъ удаліо. „Да, я се смемъ слободно предати чувству, коє ме неодолимомъ силомъ испунява; єръ иначе не бы се овако повольни случай догодіо башъ у оно време, кадъ є душу мою распињала борба између наймилієгъ осећаня и найтеже свете дужности. А и духъ вештинъ ніе хтео, да се Витомиръ жертвує, и моліо є шта више за нѣговъ животъ. Но у исто є време духъ и главомъ мануо, кадъ самъ му о моіой любави споменула; — но свагда су ме очи превариле; єръ у томъ тренутку была самъ я већъ у среднѣмъ положеню између сниваня и бденя, гди кадкаъ неясни ликови на очи излазе.“

Овакова су чувства испунявала Волянино срце, премда ніе она у дубльини душе спокойна быти. Нѣжно чувство, коє є срце Витомирово тио загревало, претворило се кодъ раздражльиве Воляне у силовити пламень необуздане страсти. Она се є истина найвећимъ усхићенѣмъ подсетила они сладки часова, кадъ є у Витомировомъ наручію лежала, и кадъ су пламенити нѣгови полюбци коснули нѣни устни. Но овой іой є усхићенѣ загорчило кадъ є помислила на оне таинствене опомене и претнѣ умируће Веште, и на ужасно сновидѣніе у оной долини. Тако є она провела безсану ноћь, и бияше играчка часъ пріятни чувствованя, часъ опетъ суморне зебнѣ и слутнѣ; она се до предъ зору борила, шта да ради. У зору падне она у немиранъ и бунованъ санъ, и у сну іой се појави покойна нѣна помайка. Вешта бияше изразъ неме туге: „Єли, майко! ти си духъ освете,“ проговори іой Воляна у сну, „и ти долазишъ, да ме на мою свирѣпу дужность опоменешъ? зактевай одъ мене, што годъ оћешъ, я ћу се повиновати, — али овогъ красногъ младића немогу я заклати — то само немой зактевати; но я знамъ, да си ти башъ тога ради и дошла! — Духъ мане тужно главомъ и метне десну свою руку на срце, а левомъ є знакъ дала, као да моли. — „Дакле ти ниси дошла зато, да нѣгову смрть зактевашъ,“ кликне Волана радостно; „ти шта више молишъ за нѣга? Радо и прерадо испунићу я ову твою желю. Онъ дакле сме живити, живити за мене, и я га смемъ любити са своимъ пламелитосћу моє душе?“! — Вешта мане озбильно и тужно главомъ „Шта?“ рекне преплашена Воляна, „ти опетъ машешъ главомъ? Шта значе твоє озбильне опомене и претнѣ? Говори!“

Єдна само неспокойна мисао замућивала є ово пріятно санянѣ. — Воляна є была язичница: то є онъ познао изъ нѣни рѣчи. Христова пакъ наука, у коіой се онъ родіо, и коіоіомъ є душомъ и срцемъ и одушевлѣномъ ревносћу одавъ быо, забраньивала му є, да срце своє поклони єдной изгубльной души, коя неће моћи на ономъ свѣту дѣлити съ ньиме небесно блаженство. Но надежда му є шаптала: да ће нѣму безъ сумнѣ за рукомъ изаћи, да свою драгу силомъ благогъ наговора и обећаня на путъ свете встине изведе, и онда ће нѣгова любавъ благословена быти, и у толико и Богу угоднія. Ова мисао подизала є душу нѣгову, и онъ є са пріятнимъ предчувствованѣмъ очекивао дане, кои су у самой ствари застрти были тамомъ и завѣсомъ неизвѣстности.

Мрвице.

— Кадъ се француски маршалъ Матиньонъ враћао съ войне кући, сврати онъ на конакъ уєдно незнатно село, гди га є мракъ уватіо. Вечера бяше мршава и рђава, но инакъ є зато маршалъ быо добро расположенъ и весео. Но кадъ му изнеше врућъ лебацъ онъ рекне меанціи: „Шта? заръ врућъ лебацъ; дайте јучерашњега леба. — „Милостиви господине,“ одговори меанція, „жао ми є, што Васъ немогу послужити съ јучершњимъ єръ нема га више.“ — „Е, кадъ нема, нека се одма умеси!„ одговори шаљиви маршалъ.

— Єданъ енглезскій матрозъ гледао є съ удивленѣмъ представлѣнѣ єдногъ обсенара и магикера. Наєданпутъ загрми у сали представляня силни тресакъ. Запалило се сирћуь єдно буре съ барутомъ, кућа и сви гледаоци отиду у воздухъ, и найвећа часть одъ ови последньи погину. Матрозъ, кои є башъ на пенцеру сѣдио, баченъ є случайно крозъ пенцеръ у башту на єдно гранато дрво, и падне у високу траву. Но мислећи, да є и тай догађай учинѣнъ само вѣштиномъ обсенара, и да є зве то само шала, устане полако са землѣ и рекне зачуђено: „Ово є башъ живи ђаво: Да ми є знати, шта ће садъ іошть далѣ да ради!“

— Єданъ веома шаливъ човекъ лежао є не самртной постельи. На єданъ данъ пре смрти дошла су нѣгова два адвоката, кои су парнице нѣгове водили, да доведу у редъ нѣгове рачуне и последню волю. Єданъ є стао єъ єдне стране кревета, а други съ друге. Болестникъ погледа найпре єдногъ, па после другогъ, и рекне подсмевльиво: „Фала вамъ што сте ми честь указали, да и умремъ, као нашъ Спаситель!“ (Ту є онъ подразумевао она два злочинца на крсту съ десне и леве стране Христа Спасителя.)

(*Паръ чизама избавляю главу).* За доказъ, како є у старой Француской буни мало значило, изгубити главу, нека служи и слѣдующи жалостно-смешни догађай изъ живота графа Шлабрандона. Онъ є, као и многе стотине одъ нѣговогъ дружства біо осуђенъ на смрть, и єдно ютро доћоше кола, да нѣга и многе друге одведу на губилиште. Кадъ є грофъ чуо своє име, онъ се почео спремати и облачити, као годъ да ће ићи у шетню. Али ево муке живе — чизме своє ніе могао нигди наћи; онъ ій є свуда тражіо, и тавничаръ ій є тражіо, — узалудъ! нема, па нема. — „Безъ чизама немогу никако ићи!“ рекне онъ тавничару, то ви сами увиђате; него знате шта: пошљите ме на губилиште сутра у мѣсто данасъ; та за єднимъ даномъ више или манѣ ніе башъ стало!“ Тавничаръ, кои не бияше башъ пакостне нарави, пристане на то; єдна глава више или манѣ ніе правила на губительскимъ колима никакву разлику. Сутра данъ обукао є грофъ чизме, — но кадъ су дошла кола, ніе нѣгово име прочитано. Поглавари народньи мислили су, да є онъ іошть юче погублѣнъ. По краткомъ времену падне Робпѣръ и нѣгова партая, и графъ Шлабрандонъ буде ослобођенъ.

Издає **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 24. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 57.

Путови Судбине.

(Продужено).

Ово лѣпо размишљаванѣ прекинуо є Витомиръ, кои у собу ступи, и умилно єсъ „добро ютро“ позорави, пошто се найпре свудъ у наоко обазрео, да ли има кога странога у соби или нема. Воляна одлети му радостно на сусретъ и рекне му: „Сва є опасность за тебе изчезла, мили и племенити младиѣу, и я ти вечъ данасъ могу подарити савршену слободу.“ Но при овимъ последньимъ рѣчима тргне се она силно, єръ се она побояла, да є ухитрила, лишити се заръ найвишегъ свога блага, — а помисао на разстанакъ са овимъ краснимъ младиѣемъ раздирао є прси нѣне неописанимъ боломъ. Али одговоръ нѣговъ разгониo є наєданпутъ сву нѣну тугу и притворіо є ову у найприятнію надежду. „Я немамъ више слободе, одкадъ самь тебе познао,“ говораше онъ, и о! дозволи ми, да іошъ задуго твой заточеникъ останемъ! Нигди ми іошъ ніе тако добро было, као овде! О, зашто є опасность, коя ми се надъ главомъ війла, тако брзо изчезла? я бы вольно остао іошъ задуго подъ твоіомъ заштитомъ!“

„Та я ти и не кажемъ, да идешъ!“ одговори Воляна са радостнимъ смешенѣмъ, „и ако се у моіой околини осећашъ срећнимъ, то самь я пребогато награђена! Остани дакле кодъ мене, ако ти се допада, и я ћу радостно дѣлити съ тобомъ све, штогодъ имамъ. Я се у толико већма рздуємъ, што ти добровольно остаєшъ. Но и теби ће бавленѣ овде быти за кратко време млого пріятніе, кадъ се не будешъ више морао крити по угловима мога тавногъ обиталишта. Премда ти овде засадъ радо остаєшъ, то ће зато опетъ за кратко време оживити у теби ратоборни духъ, и теби ће тешко и горко пасти, лишавати се онога, што ти є пре єдино задовольство было, а то є задовольство лова, и слободно пролазенѣ по полянама и планини. И златанъ є затворъ опетъ тавница, и кои се лишава сладости слободе, тай ће свако друго удовольство текъ само у пола осећати. Зато буди слободанъ и слѣдуй силной тежньи, коя те одвлачи на висове планинске, у зелене дубраве и у дивлѣ кланце тавни долина! мужки духъ и юначко срце оће своє право. Но кадъ се заситишъ оданѣмъ, онда се врати кући, гди те нѣжна очекуе любавь. Али ове две ми се ствари морашъ найпре завѣрити. Я врло мало одъ тебе застевамъ и ти нећешъ быти дуго везанъ за ове мое речи.

„Говори, анѣелско створенѣ, и закгевай, штогодъ оћешъ,“ рекне Витомиръ, „заръ има што на свету, коє би ти я одрећи могао?“

„Кадъ ти доће воля,“ привати Воляна рѣчь, „да се мало по планини прођешъ, — онда се дигни пре зоре и врати се текъ онда кући, кадъ се сумрачићъ увати. А друго: кадъ годъ пођешъ у планину, а ти се клони и немой ићи у предѣлъ, кои лежи узъ планински потокъ; можешъ ићи, кудъ ти є годъ драго, само не тамо, одкудъ долази рѣка. Ова заповесть важи само за седамъ дана, и ако самъ ти я мила, немой ову заповѣсть прекорачити. По истеченю овогъ времена млого ће се коєшта измѣнути, и онда ћу ти предложити єдно рѣшително питанѣ, коє іошъ засадъ прећутати морамъ.

Витомиръ и Воляна одали су се безгранично усхитителномъ чувству, коє іймъ є прси усколебало. Воляна, пламенита, страстна дѣвойка, бияше тако занета неописаномъ срећомъ, кою іой є прва нѣна любавь подавала, да ніе више ни мислила на прећашнѣ опомене и претнѣ, коє іой предсказивале несрећу и пропасть, ако се преда наручю любави. Воляна є садъ за єдинствену цѣль су свога живота држала то, да живи за свога Витомира, и да буде нѣгова срцемъ и душомъ. Она се истина згрозила, кадъ є годъ помислила на свой позивъ и опредѣленѣ, коме се она посветила по туђой вольи и наморавању. У души нѣной све є већма и већма преотимала ма намѣра, да съ Витомиромъ оданде отиде, и да на каквомъ сакривеномъ и далнѣмъ мѣсту съ ньиме проводи срећне дане. Но пре него што є тела ову свою намѣру извршити, морала є она найпре свою заклетву испунити, ако ніе рада была, да є непрестано гони за осветомъ жеднећа душа несрећне Веште. Необична зебня и страва обузимала є, кадъ є помислила на данъ жертвеничкогъ праздника; єръ срце є нѣно было садъ блажіе, но икада, она се сасвимъ одтуђила одъ жеђи за осветомъ, — и башъ садъ, кадъ є она познала животъ съ найлепше и найсветліе стране, садъ да погази и поништи она найсветіе осећанѣ срца свога са крвнимъ дѣломъ, коє бы и найсуморніи човекомрзацъ єдва извршити могао, а да му рука и срце незадркће? — Но она є увидила, да ніе могуће те немиле дужности ослободити се, — и што се годъ ближе примицао страшанъ данъ жертво-приношеня, све іой є теже было сакрити одъ Витомира тугу и суморность, коя є душу нѣну притисла, єръ нѣна душа садъ є текъ сваћала мрзкость дѣла, коє іой є валяло извршити.

Овако є протекло неколико дана. Витомиръ ніє іоштъ никудъ излазіо изъ Воляшине колебе, коє є дѣвойки веома мило было; єръ се є вна по точномъ испитиваню свію околности већъ покаяла, што є тако пре времена обявила Витомиру слободу, да може тумарати по планини. Како є лако могао онъ приликомъ свога излазеня случайно дознати, какво ће се торжество до кои данъ у светоме лугу славити, и каква є дужность Воляни наменѣна? Заръ се не бы тада нѣгова душа огорченѣмъ разпламтила, и заръ не бы онъ одъ нѣ сасвимъ одтуђіо свое срце, коимъ є она већъ безусловно завладаза была? — Ахъ, — па кадъ бы се то догодило, онда бы она неизказано несрећна была; єръ она є Витомира любила неодолимомъ силомъ пламените страсти; — и већъ сама помисао, да ће га она моћи изгубити, и да бы она морала безъ нѣга живити, испуняла є прси нѣне отровномъ бољомъ. — А да не бы у души Витомировой узбудила неповѣренѣ, стра и сумню, ніе се она смела усудити, да му опетъ закрати слободно уживанѣ слободе, кою му є она прерано обявила; и само сладка, ласкава мисао, да се душа Витомирова єдинствено забавля съ нѣнимъ ликомъ, и да є онъ занемаріо сва садашня своя задовольства и забаве, и да се онъ само у околини нѣной срећнимъ осећа, — ова мисао разблажавала є узбунѣну душу нѣну, и разгонявала є суморне мисли, коє є стварало нѣно разпламћено уображенѣ. — Али ахъ! люто се Воляна преварила!

Єдно ютро башъ два дана предъ жертвеничко торжество — отишла є была Воляна іоштъ пре зоре у свети лугъ, да се тамо съ осталимъ жрецима помоли боговима, и да предузме спреманѣ за идући велики праздникъ. Узалудъ ю є тражіо и дозивао Витомиръ, кадь є устао; два сата провео є онъ самъ: време му быяше веома дуго, а самоћа несносна; и тако наєданпутъ запламти у нѣму жеља, да се опетъ лати свога старога начина живота. „Већъ є крайнѣ време,“ говораше онъ у себи, „да се већъ єдномъ пустимъ у планину у ловъ, и да припашемъ мачъ, кои ми є тако доликовао; єръ иначе ће изчезнути моя снага у женской гнѣилости. Айде дакле у планину, ловъ нека ме мало утруди, — та у толико ће ми слаћи быти у вече одморъ и наручю любави!“ — Онъ скочи съ постелѣ, довати Воляшинъ лукъ и стрелу, и отиде радостно у планину. Найпре є по налогу Воляшиномъ ишао низъ обале потока; но ненаишавши ту на никакву дивлячь, окрене онъ на страну у кршну гору и мрачне кланце. Ту є наишао онъ на свакояку дивлячь, и као добаръ ловацъ доста є лова наловіо. Занешенъ овимъ задовольствомъ, кога се онъ тако дуго време лишавао, онъ ніе ни примѣтіо, да се сунце већъ заласку своме клонило. Текъ кадъ се сумрачакъ почео ватати, помисли онъ на повратакъ. Али онъ є врло далеко одтумарнуо одъ потока, и нашао се наєданпутъ у єдной дивлячной и пустой долини, гди нигди човечія стопа ніе ступила, нити є знао кудъ ће и на кою страну, єръ онъ є сасвимъ изгубіо правацъ, одкуда є дошао. У овомъ не згодномъ положеню онъ се сасвимъ предао у руке случаю, да му овай покаже путъ. Онъ є ишао неуморно, лютећи се на самогъ себе, што є своіомъ несмотреношћу Воляну у бригу и стра' баціо. Предѣлъ є бывао све дивлячніи, што є годъ далѣ ишао, а нигди не быяше чистине, одкудъ бы околни предѣлъ прегледати могао. Онъ є већъ почео очаявати, и већъ бияше одъ умора готово посустао, кадъ наєданпутъ чує онъ жуборенѣ планинскогъ потока. „Хвала милостивомъ Богу!“ кликне Витомиръ, пошавши весело правцемъ, одкудъ се є жуборенѣ чуло; „садъ већъ више немогу заићи; ако садъ низъ обалу потока пођемъ, то ћу я найдалѣ за неколико сатій доћи куће, гди ћу сладко одпочинути после толикогъ труда и несмисленогъ напрезаня.

За кратко време стигао є онъ на вр'у планине, и онда є спазіо на подножію стрмените стѣне дивльи планински потокъ. Месецъ лепо осияваше сву гору, и безбройне звезде украшаваше угасито-плави небесни сводъ. Благи, сребрни зраци месеца преламали су се у узруянимъ таласила рѣке; найвећа є тишина, нити є было и найлепманѣгъ вѣтра; само хуянѣ таласева преко стѣна, коє су стаяле на путу брзоме току, прекидало є ову свету тишину, коя є владала у овой предивной долини. Витомиръ стаяо є неколико тренутака очаранъ и занешенъ красосотомъ овогъ предивногъ позоря.

Наєданпутъ чує онъ трептанѣ тужногъ гласа, кои є изъ околине къ нѣму стизао, као да є изъ саме утробе стѣновите горе долазіо. Онъ є пазльиво слушао, и брзо слѣдуюћу нѣжнимъ женскимъ гласомъ произнешену песму:

Ахъ! већъ сунце заишло,
Тиа ноћца превалила,
А у моме тужномъ срцу
Сва се нада угасила.

Тужна смрти! теби само
Изнемогле дижемъ руке
Ти ћешъ мене избавити
Не заслужне мое муке.

Ахъ! — заръ нигди живе душе? — —
Часъ за часомъ итно тече —
Я већъ видимъ, да є дошло
Могъ живота тужно вече!

Ти'о єцанѣ прекидало є ову анѣелскимъ гласомъ пѣвану пѣсму. Витомиръ бияше дубоко тронутъ. Нѣжни гласъ ове несрећне душе, коя є свою тугу и сузе глувой ноћной тишини повѣравала, бяше тако тронителанъ, да є у младићу силна чезня завладала, да овой непознатой несрећници буде изненадни избавитель. Онъ се обзирао свудъ унаоколо, да види, има ли нибудъ какве стазице низъ стрмениту гору, и опази на свою велику радость у средъ густогъ честара у камену изрезане басамаке; кои су управо у долину водили. Онъ се хитно упути доле и приспѣ до єдне велике камените плоче, а до ове бияше єдна велика мрачна пештера. Улазакъ у ову быо є запреченъ якимъ гвозденимъ решеткама, а иза ове смотрио є зачућени Витомиръ єдну женскиню у бѣломъ одѣлу, коя є предъ решеткомъ на коленима лежала. Любопитсвомъ и сажалѣнѣмъ привученъ, ступи Витомиръ сасвимъ близу до решетке, и запита служницу: „Ко си ти, несрећно створенѣ, и како си доспела ти у ову тавницу? — Девойка, коя се ниє надала да ће ичия стопа у то доба смети у ову ужасну пустиню ступити, ужасне се у први ма'; но нѣно сузама обливено лице разведри се кадъ є опазила Витомира. Питоми

зраци мѣсеца осиявали су ясно цѣо овай појав, тако, да су се обоє добро видити могли, и Витомиръ є на први погледъ видио, да є ово тронително створенѣ, ово анѣелско лице, на комъ се ясно читала невинность и скромность, далеко превазилазила све драгести лепе Воляне. дѣвойка пакъ дошла є къ себи, и одговори на питанѣ Витомирово: „Моє є име Лиляна, и я самъ кћи єдногъ силногъ србскогъ властелина. Нечувенимъ насиліемъ заробили су ме язически планинци овогъ предѣла, и бацили ме у ову ужасну пештеру, іди се већъ неколико дана налазимъ, — а прекосутра ће ме на жертвеничкомъ камену заклати у славу лажни њиови богова!“

„Ужасно!“ викне Витомиръ пораженъ, „о да несрећногъ заблуђеня, коє іошть помрачава духъ ови несрећника!“

„Твоя се душа гнушава, ели?“, продужи сужна Лиляна, „а ти си мужъ! О, а какво є зверско срце у моє непријательице, коя ће собственимъ своимъ рукама ово дѣло да сврши — — —“

„Шта велишъ ти, заръ жена?“ прекине іой ужаснути Витомиръ рѣчь.

„Тако є, — жена, кою я нисамъ никадъ увредила, кою нисамъ никадъ ни видила ни познавала, спрема ми ужасну смрть изъ єдне дивлѣ кровождне освете противъ мои родителя, а то є жречица ове планине. Прекосутра ће ми целатска нѣна рука забости отвовни мачъ у прси“.

„То миє могуће!“ одговори младићъ, кои є овымъ рѣчма до срца потрешенъ био; „не, то несме и неможе быти. Проклета была она душа, коя грози невиномъ твоме животу. Но неће то одређено створенѣ извршити свою намѣру, ако има правде, и ако богъ и срећа даде Немой очаявати, скромна и предивна дѣвойко, — я се у Бога надамъ, да ћу те избавити!“

„Ахъ! ти ћешъ то тешко моћи учинити; ти си самъ.“

„Я те немогу истина силомъ отети изъ ноктію твои непријателя; но я ћу те зато опетъ ослободити, ако ми само судбина и непредвиђени какавъ случай на путъ не стане. Кажи ми, дал' те когодъ овде чува, има ли стражара, кои мотре на тебе?“

„Нема овде ни єдне живе душе,“ одговори дѣвойка. Єръ они држе, да самъ я довольно сакривена. Овамо у ову дивлячку долину редко кадъ нанесе путъ каквогъ заишавшегъ странца, обительи овогъ предѣла зацело ме избавити нећеду. При томе ова пештера ніе съ никоє стране оку човечіемъ приступна, будући є свудъ унаоколо закланяю стрмените кршне стѣне и — найпосле ове су решетке яке и пркосе свакомъ покушеню оногъ, кои би ій хтео разлупати и мене избавити. Само у подне долази єданъ служитель храма, и донесе свакидашню рану; нико други не прекида мою ужасну самоћу; єдине само сове, коє бегаю одъ сунчаногъ зрака, облетаю ово ужасно обиталиште у глуво поноћно доба.“

„Е добро!“ рекне Витомиръ. „Я ћу се можда сутра іошть пре зоре овамо вратити, наоружанъ са брадвомъ коя ће поломити ове гвоздене решетке. А кадъ се єданпутъ већъ ослободишъ ове мрачне тавнице, онда ћу те одвести подъ заклономъ ноћнога мрака моє любезнице. Ова нека те обданъ прикріе, докъ се увати мракъ; па онда ћешъ подъ моіомъ заштитомъ и спроводомъ отићи твоіой кући и я те нећу пре оставити, догодъ не будешъ изванъ сваке опасности.“

„О, племенити младићу!“ викне Лиляна радостно, „какавъ благотворни зракъ утѣхе шилѣшъ ти у моє суморнимъ очаяньемъ помрачено срце. — Али заръ ніе твоя любезница язичница? и заръ неће она изъ привржености према вѣрозакону своме мене издати?“

„О, нестраши се тога ни найманѣ!“ одговори Витомиръ. „Она истина ніе Христіянка; но она заиста ніе слепо одана свирѣпимъ заблуђеняма ови дивльи язичнички планинаца. Она є према мени, кои самъ Христіянинъ, была човечна; она ће и према теби човечна быти, особито кадъ є обоє станемо молити и приклинятн. Не, немой ни найманѣ одъ нѣ зазирати, и предай се безбрижно нѣной заштити. Воляна є племенита и добра дѣвойка!“

„Воляна?!“ викне Лиляна съ ужасомъ; какво име ти изусти?“ — Ха, свирѣпа; — ужасно те оно чудовиште послало овамо, да ме у моіой безмѣрной туги и бѣди іошть и изсмеявашъ? Ти ми живимъ бояма описуешъ слободе златни санъ, нако бы у толико теже осећала болове ужасне дѣйствителности, у кою ме немилостиво натрагъ бацашъ. — Али не! то неможе быти; твой ми ликъ сведочи, да погрешно о теби судимъ! Изъ твога благогъ погледа не говори злоба и пакостно срце. — Не, и ти си самъ преваренъ, младићу! Она паклена душа заплела те у ђаволске мреже, обманула є очи твоє обсеномъ ада, кои црной нѣной души служи; єръ она не бы могла иначе присвоити племенито твоє срце. Знай, — иста Воляна, кою ми ти препоручуешъ, и коіой ме ти повѣрити оћешъ, — то є моя кровождна непріятельица, то є оно одређено створенѣ, коє ће ме прекосутра на жертвеничкомъ камену заклати, да загаси моіомъ крви свою освету!“

Витомиръ стаяше као громомъ пораженъ; онъ є єдва быо у станю, сватити мисао Лилянини рѣчи. „То ніе могуће! о, то ніе могуће!“ викне онъ, непонятно є заблуђенѣ помрачило твой умъ, несрећна дѣвойко. Она зверь, коя те є у овай живи гробъ бацила, и коя жедни за твоіомъ крви, мора да є сасвимъ друго лице; нѣой є може быти такође име Воляна; — ти се варашъ; ти се люто варашъ!“

„Благо мени и теби, — ако се я варамъ!“ одговори Лиляна, „но я се сумнямъ, да самъ у заблуђеню. Кровождна жречица, о коіой я говоримъ, живи у єдной белой кући на обали овогъ потока. Не далеко одъ нѣне куће налази се єданъ велики рибнякъ, опасанъ свудъ унаоколо кршномъ горомъ. Она сама пакъ, коя тако жельно за моіомъ крви чезне, дѣвойка є мои година. Она є лепа, но изъ очію нѣни сева дивльи пламенъ. Онай, кога она севаюћимъ очима прострели, мора помислити, да му она душу скрозъ проницава. Нѣнъ є изгледъ величественъ, и нѣна густа црна коса таласи се по раменима. Она има на себи лаку белу альину, а опасана є црвенимъ појасемъ, и — — —

„Доста, доста!“ — прекине іой Витомиръ жалостнимъ гласомъ рѣчь; „ахъ! ти ню одвећъ живимъ бояма описувшъ, тако да ни я више немогу посумняти. О цвѣтно моє наданѣ и слепа вѣро у човечанство и любавь, коя си ме тако блаженимъ чинила, коко си брзо изъ душе моє изчезла, — каква є то ужасна истина за моє обмануто срце!“

Мрвице.

— Єданъ новинаръ врло є лепо живіо са єднимъ своимъ познаникомъ, кои є бio на єдной скупштини предложенъ за члена єдногъ ученогъ друштва. Но овай є по несрећи имао само *єданъ гласъ* на своіой страни. Новинаръ пакъ, коме є тешко пало, што є нѣговъ пріятель тако рђаво прошао, а морао є по дужности обзнанити дѣланѣ скупштине, ниє знао, како ће улепшати овай догађай; него овако: „Господинъ Н. є при избору за члена избранъ *єдногласно*!“

— (*Причина грубогъ начертания*). Єданъ живописацъ запитао є при довршеню єдногъ предѣла пријателя своегъ, како му се посао допада. Пријатель му одгори: „Чини ми се, као да су људи на овомъ лику доста грубо израђени.“ — Живописацъ на то рекне: „Ниє ни чудо, єръ то су сами простаци и овчари!“

— Єданъ младићь кои є бio познатъ као лажа и фалција, хтео є пре времена разлазска отићи изъ єдногъ друштва. Остали су га запитали, кудъ намѣрава? Онъ пакъ затезао се казати и врдао є овамо онамо. На то му примѣти неко изъ друштва: „Та кажите слободно, ми вамъ и тако веровати нећемо!“

— (*Изговоръ у невољи.*) У єдномъ друштву, гди є бio разговоръ о силномъ упливу уображења на душу човечію, и гди су се већъ млоги чудновати примѣри навели као н. пр. како су неки одъ силнога стра за єдну ноћь као овца оседили, — хтео є єданъ у друштву изићи на среду са єднимъ іоштъ чудноватіимъ примѣромъ. „Єданъ ватренъ младићъ,“ приповедаше онъ, „снио є, како є онъ страшћу савладанъ, намислио отровати се заєдно са своіомъ невестомъ: єръ родитељи нѣни нису му є хтели за супругу дати. Онъ є већъ отровъ и купіо; но невѣста дочепа пре времена отровъ, отруе се и умре; сви се збуне, и нашавши кодъ нѣга іоштъ отрова, обтуже га, да є онъ ню хотимице отровао, и онъ буде на смрть осуђенъ. Све припреме за нѣгово погубленѣ гледао є онъ спокойно — наравно све у сну — но што му се годъ часъ смрти ближе примицао, нѣга є све већма зебня подузимала, а кадъ є већъ метную главу на губительски пањ, онъ обамре — сикира падне, . . . и онъ одъ стра издане!“ — У први ма! сви су га съ највећомъ тишиномъ и саучастіемъ слушали; но найпосле падне єдной госпи наумъ, да га запита: „Али кажите ми само молимъ васъ, како се све то могло дознати, кадъ є онъ у сну умр'о, и кадъ се све то у сну догодило?“ Лажљиви проповѣдникъ одговори на то ладнокрвно: „Цѣо овай догађай нашао се у заоставшимъ писмама покойниковимъ!!“

— Єданъ лажљивацъ причао є у єдномъ друштву сасвимъ чудовате и невѣроятне ствари. Сви у друштву смешили су се, и махали су неповѣрително съ главомъ. Онъ се пакъ налюти, и рекне имъ: „Я већъ незнамъ, шта да вамъ кажемъ, па да ми вѣруєте!“ — „Кажите само: я самъ слагао; па ће вамъ сваки вѣровати,“ рекне му єданъ шальивацъ изъ друштва.

— (*Ликови изъ брачногъ живота*) Єданъ горопадне нарави човекъ, кои є свою жену сваки данъ тукао, имао є єдномъ госте на ручку. Кадъ су сви већъ сѣли за асталъ, запита га жена: „како ћемо данасъ, оћемо ли се туђи пре ручка или после ручка?“ Мужъ се застиди и ниє одъ то доба никадъ вишеруку на ню дигао.

— (*Лакомисленость*). У Брицтону у Енглеской обявлѣно є єданпутъ, да ће єданъ вештакъ у три сата после подне по отвореномъ мору као по суву шетати. При свемъ томъ, што є ова вѣсть была посве невѣроятна, то ю є ипакъ већина светине вѣровала. Безбройна мложина света стекла се на уречено време на обали морской. Сатъ є за сатомъ протицао, а вештака нигди ниодкуда. Найпосле се увати сутонь, а іоштъ се никакови припрема ниє чинило за ово чудновато шетанѣ по површини морской. И тако се морао народъ по мракломе мраку разићи кућама своимъ. Сутраданъ се могло на свакоме ћошку читати слѣдующе обявленіе: „Почитаеми граћани, опростите намъ ючерашню мало крупну шалу. Повода є дало томе слѣдующе: Двоица су се обкладили, да ли є могуће, да ће пресна и ладнокрвна лажь моћи у народу као истина примлѣна быти.“ — У овомъ є обявлению благодарио уєдно онай, кои є обкладу добио, народу за нѣгову лакомисленость.

— Славни Лесингъ имамо є єдногъ служителя, кога су неки кодъ нѣга опадали, да му є невѣранъ и уобште да є непоштенъ. Задуго ниє хтео Лесингъ то повѣровати; найпосле пакъ рѣшио се да искуша вѣрность нѣгову, и проповѣдао є єдномъ своимъ пријателю, како є онъ оставно свою кесу съ новцима на асталу, да се увѣри, да л' є сумня и подозренѣ на служителя основано. Но пријатель, кои є разстроєность Легинову познавао, запита га: „Но єсте ли ви и изброяли новце у кеси, и забележили, колико има? — Лесингъ га погледа забунѣно и покуньивши се. — Онъ є заборавио преброяти новце.

— Лесингъ є сѣдио єданпутъ у єдной гостионици, и занео се у писанѣ. У то уће у собу и господаръ гостионице, и запита га, коє онъ и шта є. Но Лесингъ тако се бio у писанію занео, да ниє онога ни примѣтио, нити га є чуо. На то се газда примакне ближе, погледа му преко рамена у папире, и запита на ново, и то опоро: „Я самъ радъ знати, ко сте ви!“ — Лесингъ се обазре и одговори му сасвимъ озбильно: „Я самъ Св. Лука. (Познато є, да се поредъ лика Св. Луке свакадъ и во' изображава.)

— Єданъ селякъ избавио є єдногъ съумашедшегъ, кои є трипутъ у воду скакао, да се утопи; онъ га є трипутъ извукао изъ воде са опасношћу собственогъ живота. Но кадъ се онай несрећникъ после край обале о єдно дрво обесіо, селякъ є сасвимъ ладнокрвно гледао. „Зашто му ниси ти и садъ избавіо животъ, кадъ си то већъ трипутъ са собственомъ опасношћу учиніо?“ запыта га єданъ пріятель. — „Я самъ мисліо, одговори онай, да се онъ само зато обесіо, да му се альине осуше!“

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Књигопечатньи Княжества Српскогъ.

У Београду 31. Августа 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 58.

Путеви Судбине.

(Продужено).

Онъ покріе лице рукама, а душу му є разтрзао болъ преварене надежде. Садъ су му текъ падали на умъ неки мали догађаи и околности последньи дана, на кое онъ до тогъ времена ніе никакавъ позоръ обраћао, но кое є све заиста подпуно потврђавало рђаво сведочанство противъ Воляне. Узалудъ се борила нѣгова страстна любавь према лепой язичници противъ огорченя нѣгове душе; гласъ разума и правде био є у души племенитогъ младића силнія, нѣгово тврдо вероване у скромну невиность своє любе бияше изъ темеля узколебана. „Зато ми є дакле она," говораше онъ у себи, „забрањивала, да се за осамъ дана неусудимъ улазити у онай предѣлъ, кои лежи узъ планинску рѣку; тиме є она хтела, да я нѣну несрећну жертву непронаћемъ! — О, Воляно! ко є мого и помислити, да си ти, изъ чіи очію любавь и анђелска доброта блиста, изродъ пакла; — ахъ! све сведочи противъ тебе, све увеличава страшну моу сумню и подозренѣ. Па башъ кадъ бы и сви гласови у души моіой уњутали, — онда све то обара помисао, да ово нѣжно и анђелско створенѣ, кое овде са сузама часъ избавленя изгледа, ніе у стаю никога опадати." —

„Ти си суморанъ странче!" проговори Лиляна, прекинувши тужне мисли Витомирове. „О, да знашъ ти, како ми є тешко, што самъ лепъ санъ любави твое уништила. Но ти бы се пре или после пробудіо, и ко зна, да л' не бы дознаванѣ истине онда было за тебе страшніе, него ли садъ. Немой се зато на мене лютити, и ако у прсима твоимъ имашъ чувство саучастія, а ти сажалѣвай мене, — мене, кою є злоудна судбина изъ наручя ресће и изъ цветне баште мои млађани надежда изтргла, и предала свирѣпой смрти одъ целатске руке."

„Не! дивотна но несрећна дѣвойко, — — не, ти нећешъ умрети!" одговори Витомиръ. „Повѣри се мени. Я садъ идемъ и наскоро ћу доћи, да те избавимъ!"

„Шта?" рекне Лиляна зачуђено, „заръ ти, кои си срце своє поклоніо смртной моіой непріятельици, — обећешъ при свемъ томъ да ме избавишъ?"

„Ако є Воляна заиста оно чудовиште, кое за твоіомъ крви жедни, — онда нећу да знамъ за ню, да є жива. Я могу мою любавь поклонити само благомъ и неокалянномъ створеню. Видимъ ли пакъ, да самъ преваренъ, онда осећамъ довольно снаге у себи, да разкинемъ оковe, у кое ме є бацило заблуђенѣ слепе страсти. Буди спокойна, я ћу те избавити, па макаръ и мой собствени животъ на коцки было."

Витомиръ хтеде затимъ отиће, но Лиляна га задржи съ рѣчима: „Остани іоштъ неколико тренутака! Ако ти озбиля мислишъ, избавити ме изъ ове ужасне пештере, то онда нико лакше учинити неможе, него любезникъ мое непріятельице. Єси ли ти опазіо, да Воляна носи око врата єданъ одъ косе исплетени огрлякъ?"

„Я самъ га истина видіо, али га нисамъ изближе смотрао; но шта има то свезе съ твоимъ избавленѣмъ?"

„Чуй ме!" рекне Лиляна; „на томъ огрльку виси єданъ мали златанъ ключь, — тай ключь отвара ове гвоздене решетке. Она га зацѣло због тога брижльиво сакрива, да не бы никоме у руке пао. Кадъ су ме нѣни целати овде довукли, и кадъ є она ове решетке затворила, видила самъ, како є она ключъ обесила о огрлякъ. Трипутъ є она овде досадъ была, и свакадъ самъ видила тай ключь на нѣноме врату. Кадъ би ти испало за рукомъ — —

„Разумемъ, и благодаримъ ти на томъ одкривеню. Садъ ће ми у пола лакше быти, да те избавимъ. Садъ съ Богомъ! глуво є већъ доба, и време є, да се Воляни вратимъ. Она се на сваки начинъ већъ морала яко забринути за мене; морамъ ньой отиће, да є умиримъ. Притрпи се само іошъ за кратко време, несрећна дѣвойко! Вѣруй у Бога и мене, и надай ми се скоримъ. Чимъ се я докопамъ ключа, ето ме одма, да отворимъ твою тавницу. Но моли се Богу, да ми намѣра срећно за рукомъ изаће!"

„То ћу учинити!" одговори Лиляна, и Богъ нека те руководи, племенити младићу, и нека те срећно доведа опетъ овамо!"

Витомиръ отиде. У души нѣговой борила се нѣгова любавь према Воляни противъ праведногъ гнушеня, кое є нѣгово срце осећало при помислу на крвожедни духъ Волянинъ, — па кадъ се той борби придружило и сажалѣнѣ према лепой и несрећной сужници Лиляни, онда є лако одржало побѣду гнушенѣ нѣгово и мрзость. Онъ бы іоштъ врло радо посумняо о кривици миле му Воляне, — єръ ахъ! честитомъ и добромъ човеку врло тешко пада, осуђивати оне, коима се нѣгово срце већъ єдномъ приклонило. Но онъ на жалость ніе могао сведочанства, коя су противъ Воляне ясно говорила была,

оборити, — а наскоро затимъ онъ се сасвимъ извѣстно увѣріо, да є Воляна, съ коіомъ є онъ найсрећніе дане свога живота провео, она иста, противъ коє є осуђена на жертвеничку смрть Лиљана съ пунимъ правомъ тужбу подизала.

Идући итнимъ коракомъ низъ обалу планинскогъ потока, стигао є онъ за єданъ сатъ кући, у коіой є пре неколико дана заклона нашао. Онъ већъ хтеде отворити врата, — но у тай ма чуо є онъ неки разговоръ у соби нѣзиной. Онъ се одмакне одъ врата и отиде полако прозору, да прислушкує. И ту є чуо онъ, како єданъ старацъ, по свой прилици какавъ язически свештеникъ, Воляни свечанимъ гласомъ говораше: „Кадъ свештене песме умукну, онда ћешъ заклати најпре дѣте, па после старца. На то ће се опетъ појати свете песме и онда ћешъ свршити жертвоприношеніе са смрћу дѣвойке и младића. Но оћешъ ли ти толико срца и снаге имати, да трипутъ повторишъ овай крвни посао, противъ кога се и при првомъ покушаю женска мекана душа ужасава? — Тешко нами, ако бы ти клонула и ако ово тешко дѣло, коє по давнашнѣмъ обичаю жена извршити мора, неби свршити могла, — ярость гнѣвни богова излила би се на тебе и на све насъ!“

„Небой се,“ одговори Воляна, „я себе познаємъ и имаћу за то дѣло довольно снаге. Задатакъ є истина тежакъ; но видићешъ да ћу га моћи пудпуно рѣшити.“

„Но чуй іоштъ єдну опомену и савѣтъ одъ мене,“ продужи старацъ. „Кадъ дође редъ на младића, да и нѣму смртоносни мачъ у прси забодешъ, онда немой за Бога погледати га у бледо нѣгово лице, него одврати погледъ на страну и удри слепо. Нѣгова лепота и племенити изгледъ могао бы врло лако породити у теби чуство, коє бы ти сву снагу одузело, и за све насъ веома пагубно быти. Старци овогъ предѣла причаю, да да се пре два вѣка овай случай догодіо.“

„Не брини се за мене,“ одговори Воляна, „я познаємъ моє срце! Оно неће за младића више сажалѣня осећати, него за остале жертве!“

Старацъ се садъ опрости, а Витомиръ склони се брзо у честаръ, докъ се овай ниє удалио. Са растећимъ ужасомъ и гнушенѣмъ слушао є онъ савъ разговоръ, и дошао є најпосле и у то заблуђенѣ, да є онъ онай младићъ, о коме є у соби рѣчь била, да се жертвує. Садъ є сва сумня у Витомировой души страшно прекинута, а и пламенита нѣгова любавь према Воляни преобрати се наєданпутъ у крайню мржню.

„О, да подлогъ чудовишта!“ говораше онъ у себи; — „зашто є овако црна душа прерушена у тако дивотне дражести и красоту? О Боже, — зашто си овоме ђаволу подаріо анђелски изгледъ, да се люди у заблуђеню даве. — Дакле и нѣна любавь према мени, кою самъ я држао за чисту и свету, и о коіой никадъ посумняо не бы, — па ни онда, кадъ бы є већъ и као сасвимъ повину држао, — и нѣна любавь дакле биняше само обсена паклена. Ха! садъ ми є ясно и понятно, зашто ми є она при првомъ састанку нашемъ казала: да ме овде опасность окружава. У ономъ кренутку вальда є іоштъ єдномъ пробудило се чувство човечности у прсима нѣнимъ, те ме є чинила внимателнимъ, и хтела ме склонити, да отидемъ далѣ. Но наскоро є подлегло ово племенито чувство зломъ нѣномъ духу, и она є мене, коі нисамъ о ничемъ подозревао, уловила у своє ђаволске мреже. Преблаги Боже, фала ти, што си мени заслепљеномъ іоштъ на време скинуо мрачну завѣсу съ очію. Садъ ћу да разкинемъ ове мреже, коє є паклена злость съ мириснимъ цвећемъ искитила, и съ коима є ово красно чудовиште мене опијеногъ обавило, као отровни паукъ мушицу. Но полако Витомире! клинъ се клиномъ тера, а притворство притворствомъ заварава! Єръ иначе нећу моћи избавити ону невину душу, коя є осуђена на ужасну жертвеничку смрть. Зато употреби сво твоє притворство, да бы изгледао онако исто безбрижанъ и спокоянъ, као што си и досадъ био. Іоштъ єданпутъ баци се у наручя пакленe обсенарке, кою ћешъ ти морати одсадъ презирати у место любити; враћай нѣне притворне полюбце съ полюбцима, докъ ти не испадне за рукомъ, да се доватишъ оногъ таинственогъ ключа, коі ће отворити гвоздене двери мрачне тавнице, у коіой єдна невина и племенита девойка страда. Притворство нека се бори съ обсеномъ! Садъ ћу се съ тобомъ огледати, одрођена ласкателько!“

Занешенъ у ове мисли, приступи онъ вратима. Воляна му изиће на сусретъ, и чимъ га угледа, полети му у наручя: „О како си ме яко обезпокоио!“ рекне му она съ изразомъ нѣжногъ прекораваня. „О, како самъ те я са зебньомъ и жуднимъ срцемъ изчекивала, — а тебе тако дуго нема. Гди си се толико забавіо, и шта ти се догодило?“

„Опрости ми, любо!“ одговори Витомиръ, ютросъ ми бияше дуго време, кадъ си ме сама оставила. Онда се наєданпутъ породи у мени силна жеља за ловомъ. — я узмемъ твой лукъ и стрелу и отидемъ у планину. Я самъ се далеко упустио, и био самъ тако заишао, да ми є єдва у мракъ изашло за рукомъ, пронаћи опетъ путъ овамо твоіой кући, у коіой є сва моя срећа.“

„Па заръ ти се ниє ништа чудновато догодило?“ запита га Воляна, мерећи га пазльив мъ погледомъ. „Єси ли напшао на буди што необично и неочекивино?“

„Ништа!“ одговори Витомиръ сасвимъ безазлено; „што самъ дивлѣ зверове видио, држимъ, да ниє ништа чудновато и необично.“

„А да л’ си се ти строго управляо по моме налогу, и єси ли ишао само онимъ правцемъ коі самъ ти я заказала?“ настави Воляна оштримъ и проницателнимъ погледомъ.

„Я самъ по твоме налогу поступао,“ одговори Витомиръ безбрижно, „твоя є воля мени заповѣсть; и како бы я што учинити могао, што ти не бы по вольи было.“ Витомиръ є при овимъ рѣчма погледа нѣжно, а Воляна, успокоєна неизмѣнутимъ разположенѣмъ нѣговимъ, обасула га є пламенитимъ полюбцима. Они су овако провели неколико саати у блаженству. Најпосле прислони она главу на крило Витомирово и задрема. Витомиръ є то гледао съ побѣдоносномъ радости, и оставіо є мало на миру, догодъ ніе видіо, да є тврдо заспала. Тада є Витомиръ полако и тио однесе на меку постелю, и раздрешн сасвимъ лагано златанъ ључь съ врата. Радостно є сматрао онъ ово нѣму не-

оцѣнимо сокровиште, и шаптао є полако спаваюћој Воляни: „Спавај! накостно но уѣдно и дражестно створењ! О спавај іоштъ задуго и тврдо, докъ не будемъ и далеко, далеко одавде, — и дай Боже, да се никадъ, никадъ више невидимо! Затимъ се онъ полако на прстима подкраде изъ собе, а кадъ є већъ наполѣ изишао, онъ є као на крилима похитіо несрећној и очаяваюћој Лиляни, съ намѣромъ и силномъ жудньомъ, да учини край нѣноме самртноме страу и сумньи о нѣму. Помоћу оногъ драгоцѣногъ ключа падоше одма гвоздене решетке одъ пештере, и ослобоћена Лиляна падне са топлимъ сузама благодарности и нема на колена предъ свога избавителя. Но онъ є подигне и пригрли, — а кадъ є осетіо, како силно усхићено срце нѣно на нѣговимъ срцу біе — нѣга обузе неописано усхићењ, кое у наручю Воляне нити є икадъ почувствовао нити предчувствовао.

Неколико тренутака протекоше имъ у неописаномъ блаженству и заносу, и душе ньіове као да су се узнеле у неке друге блажене предѣле надъ овомъ бѣдномъ земльомъ; єръ оно, што су обоє осећали, быяше небесно чувство, и дало имъ є начувствовати райске милине. Обоє су умукнули, но у очима ови у томъ тренућу пресрећни лица блистале су сузе радости, кое су ясніе говориле, него што бы то рѣчи учинити могле.

У то доба већъ є зора почела свитати, и Витомиръ чуо є гласъ неколико люди, кои є изъ долине долазіо: „Дай да бѣгамо, предивна девойко!“ рекне Витомиръ занешеној Лиляни. „Я ћу те одвести у дворъ твои родителя, и бы ћу твой бранитель, догодъ те не предамъ у ньіове руке, єръ я се никадъ, никадъ више нећу вратити у ову долину зверской Воляни.“

Избављна Лиляна благодарила му є съ погледомъ и изразомъ, изъ когъ се ясно читати могла нѣна наклоность. Она узме нѣгову руку, принесе є своме срцу, и шаптала є тіо: Добри избавителю! о, да ми є, да се никадъ не растанемо!“ Ове су рѣчи звонила преусхићеномъ младићу као анѣлски поздравъ, кои миръ и срећу по свету разсипа. — Но садъ небияше време, да се у ова сладка чувства утопи, — єръ опасность се війла надъ главомъ ньи обоє. Зато узме Витомиръ Лиляну на руку и изнесе є горе узъ стрмееиту стазу на връ планине. Ту є спусти онъ мало доле, и слушао є пазльиво, не бы ли шта изъ долине чуо. Но онъ ништа ніе могао чути; све є доле умукнуло. Но при свемъ томъ ніе држао за совѣтно, да ту тако близу остане и одмарасе. Онъ пружи дакле красной Лиляни руку, и обоє прелетали су нагло тавну гору, пеняли се съ опасносћу узъ стрменита брда и силазили низъ врле и долину, не мотрећи, да су све далѣ заилазили у дивлю планину, гди само дивльи зверови живе, и текъ су онда сѣли одмарати се, кадъ є подне превалило, и кадъ су жарки зраци сунца продирали крозъ густе гране планински растова.

Садъ су бѣгунци већъ држали да су изванъ сваке опасности; єръ ко бы ій у овой дивльой и непроходной планини могао пронаћи, кадъ іймъ у први ма ніе нико трага уватио. Али то и ніе било; єръ одкадъ су се они одъ пештере удалили нису више за собомъ чули никакавъ тутањ или вику, коя би ій застрашила. Они су благодарили Богу, што ій є избавио изъ найвеће опасности, а надали су се да ће появившe се нове непріятелѣ: уморъ и гладъ донде савлаћивати, докъ іймъ зора избављна изъ ови дивльи планина не осване. Но постоянство є њново было у великомъ искушенію, єръ се іоштъ нигди невиђаше край крпне горе. — Одъ умора свладана, наслони се Лиляна на єдно дрво, и насворо заспи. Витомирь пакъ бдіо є непрестано и одаюћи горе доле чувао є предивну дѣвойку одъ сваке могуће опасности.

Каква се є грдна промена у души нѣговой одъ юче у ово време догодила? Онъ се самъ себи дивіо при помислу, како є брзо нѣгова любавь прешла съ єдногъ предмета на други; єръ да є скромна и умилята Лиляна срце нѣгово оковала, то већъ и самомъ себи ніе таити могао. — Па каква разлика измећу прећашнѣ и садашнѣ наклоности. У околини Воляниной обузимала га є свакадъ необуздана ватра, нѣгове су желѣ све дрзновеніе бивале; већъ првога часа усудіо се онъ, признати своя пламтећа чувства дѣвойки, коя є тай пламенъ у нѣму разбуктала, и загрлити є у заносу силне чезнѣ. Сасвимъ различно одъ ове необуздане страсти быяше осећанѣ, коє му є при првимъ састанку са Лиляномъ у срце пресаћено. Свака дрзновена жеља чиняше му се скверна и осудителна; и онъ се страшио изустити оне рѣчи, коє бы дѣвойки могле издати нѣгова племенита осећаня. Онъ се є истина съ усхићенѣмъ сећао оногъ блаженогъ тренутка, у коме є Лиляна, ослободивши се изъ мрачне пештере, на нѣговимъ прсима лежала, — али овай тренутакъ райскогъ блаженства повторити, за то овай иначе юначни младићъ ніе садъ имао довольно снаге и одважности. Нѣму се чиняше, као да є ово невино и анѣлско дѣте тако далеко надъ њимъ узвишено, да му се онъ ни приближити не бы смео, а да не клоне и збуни се. Ахъ, та онъ бияше већъ срећанъ и пресрећанъ кадъ се є красна Лиляна на нѣга осменула, кадъ му є съ благодарносћу руку притисла, и онъ бы са судбиномъ своіомъ сасвимъ задоволянъ быо, кадъ бы само имао надежду, да ће му нѣгова мила іоштъ задуго давати подобне доказе свога благоволеня и наклоности. — Како скромна бияше садъ нѣгова любавь, — но онъ є садъ уѣдно и то искусіо, да є текъ оваква любавь онай чисти зракъ, кои съ престола свевишнѣгъ силази. Наклоность нѣгова къ Воляни небыяше такова. Ова є была само єдина пламенита страсть, зато є брзо и изветрила; чувство пакъ, коє му є садъ у срце усаћено — єсть неувели цвѣтъ, и траје за цѣлогъ живота.

Сунце се быяше већъ за два копля попело, кадъ се є Лиляна пробудила. Премда она за пуни 24 сата ніе ништа єла ни пила, осимъ неколико гутляя мутне воде изъ єдногъ блатногъ потока, то є дуги санъ изнемоглу Лиляну толико подкрепіо, да є она могла и далѣ продужити свой путъ. Іоштъ читави тай данъ морали су уморни бѣгунци лутати по пустой и дивлячной гори, и текъ предъ залазакъ сунца угледаю они окраякъ шуме, чистину, а затимъ и єдну пріятну долину. У овой бияу разсеяны неколико чисти колеба у средъ родни воћняка, и посредъ села подизаше се скромна єдна црквица са крстомъ. Съ найвећомъ радости покаже Витомиръ Лиляни склонито

сеоце: „Видишъ мила сапутницо,“ говораше онъ, „ово смо садъ у средъ наше христіянске браће, а иза насъ оставили смо Килвайске и Приштинске планине, гди владаю язичници, изъ чіи смо се крвожедни ноктію ми срећно избавили. Садъ се надамъ, да нема за насъ никакве више опасности“

„О, племенита младићу“ рекне му Лиљана съ нѣжнимъ погледомъ, „теби, єдинствено теби, имамъ благодарити за мой животъ и слободу и неоцѣнимому срећу: да моє миле родителѣ, брата и домовину, гди самъ се родила и одрастла, опетъ видимъ. Да ми се ти као анђео избавитель ниси појавіо, я бы садъ у самртноме страху лежала на ладномъ и крвавомъ жертвеничкомъ камену, и надъ моіомъ главомъ сѣкао бы губительски мачь моє бездушне непріятельице! — О, мой избавителю и бранителю, колико ти я дугуємъ! Ахъ, нити ћу я, нити мои родительи икада бити у станю, да те за ово дѣло достойно наградимо!“

„Молимъ те, немой ми о томе говорити,“ моляше іой се Витомиръ; „награда є у моме срцу.“

Кадъ су доле у село сишли, дознаду они одъ селяка, коє су на путу сретали, да ово сеоце већъ лежи у области ибарскогъ господара, и да є оно єдно одъ найдальи притяжаня Борислава, Лиљяниногъ отца. Лиљяна є одъ поданика свога отца дочекана и угошћена съ највећомъ радости. Сутраданъ, кадъ су се у Ибаръ кренути хтели, поклоне іймъ селяци два коня, єдногъ Лиљяни а другогъ Витомиру, и свима се заблиста у очима суза, кадъ іймъ є Лиљяна, кою су сви већъ кло мртву оплакивали, съ благодарносћу „съ Богомъ“ казала. Садъ су непрестано и брзо путовали, и сутраданъ у вече опазе путници горде куле ибарскогъ замка.

(Продужиће се.)

Мрвице.

— Єдна жена, коя є имала будаластогъ сина, отишла є съ овимъ у госте. Њой є зебло срце, кадъ є помислила на свогъ сина, боєћи се, да ће овай ню у дружству осрамотити; она му дакле пре полазка, изчита слѣдуюће: „Любезни сыне, ти знашъ, да си будала и да си магарацъ; зато те приклињѣ, да ништа неговоришъ; и ако те ко шта запита, а ти ћути“ — Сынъ є то матери своіой свето и тврдо обећао. — При софри сѣдіо є онъ између двоице, коі су га обоє понешто запиткивали, — но онъ є ћутао, као риба. На то рекне єданъ одъ оне двоице ономъ другомъ: „Шта држите ви о овомъ младићу? Я мислимъ да є онъ немъ.“ — „Мати; мати,“ проговори на то будаласти синъ, „садъ ћу смети вальда говорити, — єръ люди већъ знаду, да самъ я магарацъ.

— Некогъ Американца позову на удвой съ пиштольима, но онъ одговори писмено слѣдуюће: „Я нећу да слѣдуємъ позиву, и то изъ два побуђена: Прво што би ви могли лако мене, а я опетъ лако васъ убити; а неваля ни єдно ни друго. Но предлажемъ да би овако најболѣ било: Отидите у шуму и нађите єдно дрво одприлике моє дебљине; затимъ га намѣстите на прописаной дальини па опалите. — Погодите ли дрво, онда ћу признати да самъ васъ увредио, и молићу васъ за опроштенѣ, — ако га пакъ непогодите, онда нека є неправда на вашой страни!“

— Єданъ Єврей показивао є сину своме богату наслѣдницу, кою є онъ иѣму за супругу намѣнио: „Ахъ, любезни отацъ! заръ невидишъ, како яко рамлѣ! како є то ружно!“ — Па шта то шкоди? Та ти є вальда нећешъ узети за гласоношу, него за жену, одговори отацъ. — „Ахъ, па заръ невидишъ да є на десно око ћорава!“ — „У толико болѣ,“ одговори отацъ, „онда ће баръ твоє погрешке и недостатке текъ у пола видити.“ — „Ахъ, любезни отацъ, заключи синъ, „па є іошъ и гурава!“ — „За Бога сынко! заръ ти очешъ, да нема никакавъ недостакъ на себи? Та она ниє анђео, него човекъ, као и ми!“

— *(Ко ће то разяснити!)* Предъ улазакъ парни кола у єданъ подземни, мрачни ходникъ, имаћаше єдна госпоя на левой страни долнѣ устнице єданъ мали црнъ пфластеръ (коимъ се лече бубульице на лицу). Кадъ су парна кола изишла изъ подземногъ ходника, преместио се пфластеръ на десну страну дольне устнице єдногъ господина, коі є сѣдио башъ према оной госпи. Како се то могло догодити?“

— Єданъ човекъ, коі є знао занатъ, да лажне новце прави, послао є єдномъ свога сина, коме є могло быти одприлике 6 година, меанціи, да му размени єданъ талиръ. Меанция узме талиръ, загледао га є са сваке стране и пробао га є како звечи; затимъ мане главомъ и рекне: „Сынко, овай талиръ ниє добаръ.“ — „То неможе быти“ одговори дечко брзо, „та мой га є отацъ самъ начинио.“

— Єданъ одъ гордости надувени, но врло осиромашивши грофъ хвалио є єданпутъ у друштву свой домъ, нѣгове заслуге и древность. Єданъ други пакъ, коі є за велике своє држави учинѣне услуге благородство получио, и коме є онай старый грофъ за инатъ то говорио — слушао є будаласти овай разговоръ са смешенѣмъ. Грофъ примѣти то, и запита оногъ срдито и раздражено: „Господине, заръ се ви сумняте, да є мой домъ (т. є. породица) тако старъ?“ — „Ни найманѣ,“ одговори онай; „да є старъ, то сваки види; єръ текъ што се ниє сурвао.“

ОГЛАСЪ.

☞ Знаня ради кога се тиче!

Одъ 21. до 29. Септембра ове год. Евреи имаю празднике, и уове дане ништа не раде. (1—3)

Издає **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 7. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Теч. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 59.

Путене Судбине.

(Продужено).

Ярна є већъ сву надежду изгубила, да ће икада іоштъ видити премилу свою и єдину ћерку. Савладана неописаномъ тугомъ и очаянћемъ, вукла се она као неко ноћно страшило, кое нигди мира нема, по пространимъ но садъ пустимъ ходницима и собама свога замка, спомињала є непрестано у найжешћой тузи име свога изгубљеногъ дћета; њой се све чиняше, као да гледа свою Лиляну, и као да чуе њенъ гласъ, кои помоћи у крайњемъ очаяню тражи. — и у таквомъ дивљемъ бунилу и заносу морале су є њене служавке пола обнесвешћену силомъ на постелю положити, гди такође ніе спокойства нашла. Текъ єдва после неколико дана испало є дворскомъ њеномъ исповеднику за рукомъ, да средствомъ духовногъ утћшенія, и благомъ опоменомъ на блажени састанакъ съ оне стране гроба, дивљ очаянћ Ярнине отроване душе и неописани болъ њеногъ материнскогъ уцвелћеногъ срца претвори у тишу тугу; — Ярна се преда немо своюй ужасной судбини, и њена туга ніе више имала онай дивљи плаовити значай, кои є лудилу подобанъ био. Єдно само іоштъ испуњавало є Ярнино устрелћно срде грозомъ и неодолимимъ боломъ, — а то є помысао: да є њено невино дћте нечовечно, као какавъ дивљи зверъ заклано. „Ахъ! да є моя Лиляна природномъ смрти умрла, или да є каквимъ несрећнимъ случаемъ пропала“, говораше често несрећна мати съ горкимъ сузама, „я би се предала обштой судбини несрећни родителя, и тражила бы утћхе у помислу, да є тако воля божія; — али знати, да є моє дћте на тако грозни начинъ живота лишено, то є више, него што може материнско срце поднети!“

Єдно вече, кадъ се Ярна са своимъ исповћдникомъ разговарала о вћрозаконимъ предметима, изазове єданъ одъ служителя духовника. Кадъ се ов айпосле четвртъ сата вратіо натрагъ, блистале су се сузе у очима његовимъ; и онъ рекне тронуто и свечанимъ гласомъ: „Падни на колена, племенита госпо, и благодари Богу, коега є промисао често непроницаемъ, али свакадъ мударъ; но моли се њему уедно, да ти подари силу и крћпость, да бы — — —

„Заръ се іоштъ каква нова несрећа догодила?“ прекине ужаснута Ярна духовника, скочивши на ноге као стреломъ поражена.

„Ніе, госпо!“ одговори овай; „али неочекивана радость и утћха озарила те є. Зато буди бодрогъ и снажногъ духа и прикупи све твое силе; єръ у срећи нам нами слабима често више душевне снаге, него у часовима искушенія, туге и несреће.“

На то отвори духовникъ врата, и съ рћчима: „Богъ чини іоштъ чудеса! Ево ти опетъ твога горко оплаканогъ дћтета, кое си ти за изгубљено држала,“ — уведе Лиляну унутра, коя съ рћчима: „Сладка майко!“ падне у наручия полу обнесвешћене Ярне.

Ніе требало іоштъ много, па бы Ярна у безмћрномъ усхићеню у наручию свога дћтета изданула. Прелазъ одъ найжешће душевие болћ и найцрнћ туге къ найвећемъ блаженству и неописаной радости бияше сувише брзъ, а спреманћ за овай велики и одсудни тренутакъ сувише кратко. Неко време налазила се Ярна као у некомъ душевномъ бунилу и заносу, у комъ се кодъ човека ясна свесть и буновно санянћ у єдно слива. — Но кадъ є сасвимъ къ себи дошла и кадъ є познала: да све, што се око њ догађа, ніе обсена и санъ, него ясна истина и дћйствителность, кадъ є осетила жарке полюбце свога дћтета, и по томе уверила се: да створенћ, кое є ню загрлило, ніе надчулно створенћ и духъ, него њено дћте Лиляна, пролие у дубљини душе тронута мати топле сузе и са склоплћнимъ къ небу рукама рекне: „Милостиви Боже! оволико блаженство я грешница нисамъ заслужила!“

Предъ вратима у ходнику стаяше Витомиръ, и нико ніе на њга толико ни мотрио, а онъ се међутимъ наслађавао трогателнимъ овимъ позорћмъ састанка Лиляниногъ съ майкомъ. Та то бияше њгово дћло, и у овомъ тронителномъ појаву, коега є онъ творацъ, лежала є найвећа награда за племенито њгово срце.

После први излива препуни њиови срца, запита найпосле Ярна: каковимъ се срећнимъ случаемъ она одъ смрти избавила?

Тада потражи Лиляна очима свога избавителя и пошто га є нашла, притрчи радостно къ њему, уведе га своюй майки, и рекне овой съ усхићенћмъ: „Ево онога, коме имашъ благодарити за избавлћнћ твое кћери! Да ми се ніе онъ појавио као анћео избавитель, кадъ є моя бћда и очаянћ найвећи степенъ достигла, и кадъ съ никое стране ніе было ни єдне искре изгледа за избавлћнћ, твое бы дћте већъ застирала тама смрти после ужасни мука.“

Витомиръ падне на колена предъ Лилянииномъ майкомъ; но тронута Ярна подигне га любавно са землѣ и цѣлива га у чело: „Племенити странче!“ говораше му она, „за ово дѣло, кое си ти дому ибарскомъ учинио, може те само Богъ и твоя собствена савесть достойно наградити; па нека бы те наша благодарность наградила и свима нашимъ благама и сяйношћу славе, коя нашъ домъ увѣнчава, то би опетъ био мали даръ за велико твое дѣло. Но ако ти имашъ какву желю, кою би я у станю била испунити, то говори слободно, и ти се съ поузданѣмъ надати можешъ, да ћу ти све на свѣту учинити.“

„Оставите ме за садъ, племенита госпоѣо!“ одговори Витомиръ, „да се єдинствено наслаѣавамъ задовольствомъ, што самъ добро дѣло учинио, и што самъ я слабомоћанъ и незнатанъ васъ обвезао. Можда ће доћи часъ, кадъ ћу толико одважности имати, да васъ за велику стварь умолимъ; но данасъ іоштъ томе ниє време!“

„О, немой тай часъ на дуго отезати!“ рекне Ярна и пружи му приятельски руку, „но кажи ми садъ, одлични младиѣу, ко си ти, кои су твои родитељи и коя є твоя отачбина, да изближе познамъ избавителя мога дѣтета!“

Витомиръ укратко исприча: како є онъ као дѣте остао безъ отца и майке, и како га є садъ война изгнала изъ они краєва, гди є одрастао и младость провео.

„Кадъ є тако, а ти помисли, да си у дому твои родителя, и сматрай мене као твою роѣену майку!“ рекне му Ярна; та ти имашъ найвеће право, да се синомъ моимъ назовешъ, и стекао си право на то име. А и у моме супругу наћићешъ, кадъ се куѣи поврати, заиста другога отца и приятеля. Онъ истина мрзи на Бугаре, и воюе садъ съ огорченѣмъ на ньиовой земльи, али тебе онъ неће сматрати као неприятеля, него као добротвора свога дома!“

„Да, остани овде кодъ насъ, избавителю мой и бранителю!“ моляше Лиляна умилято и съ нѣжнимъ погледомъ. „Ти и тако немашъ родитеља, па гди би ти могло болѣ бити, него овде, гди те окружава любавъ благодарни люди.“

Витомиръ на то пристане. — Па како и не бы, — та заръ ниє одъ неколико дана нѣгова найвећа чезня, да є вавекъ у околини Лилянииной, кою є онъ као свою душу заволео.

IX.

Неколико дана после повратка Лилянииногъ у замакъ свои родитеља, одшетала є она у велику башту око двора, съ намѣромъ, да свога избавителя потражи, кога ваздань ниє видила; єръ онъ ниє ни на ручакъ дошао, коє є и Ярну мало у бригу бацило. Већъ є у Лилянинимъ с рцу преотела ма' зебня, да се Витомиру штогодъ неповольно догодило, и у томъ немиру и стра'у тумарала є она по свимъ и найдальимъ краєвима баште, — и найпосле наће Витомира, гди лежи на бусеню испредъ єдне мале пештере. Онъ є было занешенъ у суморне мисли, — єръ нѣговъ погледъ и изгледъ бияше тужанъ, а очи замућене, и покад-кадъ уздисаше изъ дубльине душе. Лиляна є већъ сасвимъ близу нѣга била, но онъ є ниє усмотрио, кадъ є она дошла, єръ онъ є као у некомъ сну и безчувствено гледао преда-се у землю. Кадъ то виде Лиляна, удари га она полако рукомъ по рамену, и рекне му: „Шта є теби, Витомире?“

Онъ се прене, као да га є когодъ изъ буновногъ сна раздрмао, погледа Лиляну съ тужнимъ смешенѣмъ, и ништа не прослови.

„Каква туга мори твою душу?,“ продужи Лиляна забринуто и дркћућимъ гласомъ: „О кажи ми! зашто се криешъ у ову суморну самоћу, а неповѣравашъ се твоіой приятельици, коя ће у свему подѣднако участвовати, што бы те икадъ могло смутити или развеселити?“

„Ахъ, Лиляно,“ одговори младићъ, „я самъ отимице тражио ову самоћу, да бы се онде, гди ме сполящньи светъ не узнемирава, могао сасвимъ предати суморнимъ моимъ мислима. Я самъ найпосле по дугой и тешкой борби рѣшителни коракъ предузео. Немой се на мене лютити, дивна и прекрасна дѣвойко, ако те тиме застрашавамъ; али дужность и разумъ налажу ми, да тако поступимъ. — Я морамъ одавде отићи, и то врло скоро, можда іоштъ сутра — — —

„Шта ти то рече, Витомире? Заръ ти очешъ мене да оставишъ?“ рекне Лиляна уплашено, као да ю є громъ поразио; — она побледи, и грозничка є страва обузме.

„Я морамъ,“ одговори младићъ, загрливши дркћућу дѣвойку.

„Ти морашъ?“ продужи она сузнимъ очима. „Шта тебе гони изъ круга они, кои те любе? Заръ ти се више недопада овде, или те є неко увредио?“

„Ниє, Лиляно, тако ми душе, ниє; мене ниє нико увредио, — но ти ниси была искрена према мени, а то ми є срце изчупало!“

„Я неискрена према теби? Изрази се ясние; єръ моя савѣсть неказуе ми ништа, чимъ бы се могао оправдати овай прекоръ!“

„Ти си обручена са Славоборомъ, єднимъ младимъ племићемъ,“ одговори Витомиръ озбильно и тужно. „О, Лиляно, зашто си ти то одъ мене таила? Зашто самъ морао я оно, што є валяло, да ми ти сама повѣришъ, чути изъ уста дворски служителя и дворяна?!“

„Ахъ, Витомире, немой се тога ради на мене срдити!“ шапташе она, сакривши свое стидомъ обасуто лице у нѣгове прси. „Одкадъ самъ я тебе видила, я нисамъ више на нѣга ни помислала, на нѣга, велимъ, кога є воля мои родитеља, а не мой изборъ и моя наклоность мени за друга изабрала. Душа се моя само съ тобомъ занимала! То можда ниє лепо одъ мене, нити право. Но ти, Витомире, не бы требало за то да се на мене лютишъ!

„О, дивна девойко!“ рекне онъ у усхићеню и пригрли у радостномъ одушевленю Лиляну прсима своимъ. „О, како ме чини срећнимъ ово твое искрено и простодушно признанѣ! — Па ипакъ, ипакъ немогу я више овде остати! Єстъ, я морамъ отићи, єръ моє овде бавленѣ отровало бы нѣжни цветъ и спокойство твоє младости! О, тешка и горка судбо — кадъ оно занавѣкъ оставити морамъ, што ми є найвеће живота благо!“

„Я немогу подпуно да сватимъ смисао твои рѣчи,“ одговори дѣвойка, „єръ ти говоришъ тавне и таинствене рѣчи, — но садъ знамъ! — садъ ми є све ясно! Садъ знамъ, зашто ти мене оставляшъ. Наклоность къ оной лепой обсенарки, коя ми є животъ одузети хтела, опетъ є планула у прсима твоимъ. Іоштъ нису сасвимъ разкинуте оне мреже, съ коима є Воляна душу твою умотала. Къ њойзи те вуче срце съ неодолимомъ силомъ, къ њойзи — —

„Ние, за Бога, ние!“ прекине Витомиръ Лиляни рѣчь, „ти се варашъ, премила дѣвойко. Тако ми моє душе, оне су свезе одавно прекинуте, и то за навѣкъ! Али нове свезе у толико ме силние окованше, кои се никадъ нећу моћи ослободити! Ахъ! па ипакъ се несмемъ слободно одати сладкомъ овомъ осећаню; єръ гвоздена, неумолима дужность налаже ми, да се тога одречемъ. — Чуй ме дакле Лиляно; ти ме на то нагонявашъ; єръ я нећу моћи поднети помисао, да ти о мени погрешно судишъ — знай: я те любимъ пламенито, я те любимъ хиляду пута искрение и силние, него ону язичницу, за кою ме є само привремено приковао дивльи пламенъ разузданє страсти. Теби самъ пакъ моє срце за навѣкъ поклонио; — оно є свеколико и безусловно твоє — и опетъ те морамъ оставити, да не бы изгубио господарство надъ самимъ собомъ; єръ суетна бы надежда была, кадъ бы се я стао борити, да тебе добиємъ. Воля родителя, коя є дѣци света, већъ є твою руку другомъ намѣнула. И башъ да то и ние! Како бы сиромашни и бѣдни Витомиръ дрзнути смео, запросити руку ћерке богатогъ и силногъ властелина одъ Ибра. Пусти ме дакле, драга дѣвойко, и то што пре, да намъ болъ вѣчногъ растанка небуде после іоштъ већи и тежи. Я ћу као безкућникъ и изгублѣнъ човекъ скитати по дальнимъ земляма, — да бы тако заръ у дивлѣмъ шуму какве битке повратио души моіой спокойство, или нашао желѣну смрть!“

„Ахъ Витомире,“ рекне Лиляна крозъ плачь и єцанѣ, „ти велишъ, да ме любишъ, па ме се опетъ тако лако одричешъ, а нећешъ ни да покушашъ, да ме добиєшъ. Юнакъ се текъ онда злоудной своіой судбини предае, кадъ види, да є све већъ изгублѣно. Зашто бы ти дакле очаявао и клонуо духомъ, кадъ ниси іоштъ ништа ни покушао. При твоме великомъ праву на благодариость мои родителя, валяло бы, да ти одважние желѣ и надежде у прсима твоима подранюешъ, кадъ велишъ, да си ми срце твоє посветио. Та я іоштъ нисамъ прикована за ногъ, коме є воля мога отца мене прерано наменула. Одкадъ су мой отацъ, братъ и заручникъ Славоборъ отишли на войну противъ твога отечества, млого се коєшта промѣнило. Да ме ти ниси избавио, неби ме они никадъ више видили. Теби имамъ захвалити за мой животъ, єдинствено теби посветићу га, одкадъ самъ дознала, да ме ти любишъ. Остани овде, драги Витомире! я ћу сама радити. Я осећамъ у себи такову одважность, каква ме іоштъ никадъ одушевлявала ние. О, вѣруй ми, жена є често снажния одъ юнака, гди се о любави ради! Айдемо садъ натрагъ у замакъ. Можда ћешъ већъ сутра више о мени чути.“

Кадъ є сутраданъ была Лиляна са майкомъ своіомъ сама у нѣной соби, повѣри она Ярни сасвимъ искрено свою тайну. Ярна се была одчасти уплашила овимъ изненаднимъ одкривенѣмъ, одчасти пакъ дивила се сталности и одважности Лилянииной. Іоштъ никадъ ние ова майки своіой говорила съ таквомъ озбилносћу и опредѣлителносћу. Одкадъ є Лиляна любавь осетила, чиняше се, као да є она наєданпутъ сасвимъ зрела и пунолѣтна постала, и шта више, као да є она задобила неко господарство надъ самомъ собомъ и другима, тако неустрашимъ биняше нѣнъ гласъ, и тако убѣдителна нѣна рѣчь. Притомъ є она тако изгледала, да бы и срце одъ камена тронула, тако, да є Ярна до живца потрешена была, и ние се могла ни найманѣ одупрети сладкорѣчивомъ приклиняню и молбама свога дѣтета, премда є разумъ, кои се на све околности обазире, Ярни можда другчие налагао.

Тронута Ярна загрли свою ћерку и рекне іой: „я нећу да воюемъ противъ твоє любави, єръ она є чиста, и света, и нѣнъ є основъ племенитость и благодарность. Да у овой ствари само моя рѣчь важи, я бы іоштъ данасъ наклоности вашой благословъ дала. Витомира сиромашность и тавно порекло не бы никакавъ основъ было, због кога бы я жельи твоіой на путъ стала, — єръ праведна судбина и божия вѣчна правда сломила є мою гордость, и научила ме є, да є само онай узвишенъ, кога є срце чисто одъ сваке кривице, и кои є сачувао неоцѣнимо благородство душе. Но, дѣте моє, срећа твоя ние само у рукама моимъ. Твой отацъ има ту такавъ исти, можда іоштъ претежніи гласъ. И кадъ промислимъ, колико онъ држи на моћь и славу свога дома, то ти у напредъ кажемъ, да ће тешко, врло тешко быти!“ — —

„О, любезна и добра майко!“ говораше Лиляна ласкавимъ гласомъ, „кадъ ми само ти съ твоє стране одобраваш, онда се губи сва сумня и зебня у прсима; єръ я добро знадемъ, колики упливъ ти на мога отца имашъ Онъ є великодушанъ и племенитъ и люби ме съ родительскомъ нѣжности. Кадъ му дакле ти представишъ: да онъ животъ своє ћерке благодарити има єдинствено юначкомъ дѣлу, племенитомъ пожертвованю Витомировомъ, кадъ га ти станешъ убѣђавати, да ћу я мой одтргнути животъ само онда за животъ држати, ако га проведемъ у свези са моимъ избавителѣмъ; и да би у случаю томе, кадъ би се я моє любави одрећи морала, тешка туга и очаянѣ животъ мой іоштъ млого жалостние скончала, него што би биле муке, коє ми є моя непріятельица спремала, — кадъ би я предъ њимъ на колена пала, руке нѣгове сузама облила, — кажи ми би ли онъ сѣдинѣнимъ нашимъ молбама противстати могао?“

„Не бы,“ одговори Ярна, „да ние већъ свою рѣчь дао Слаборовомъ отцу! А дати рѣчь честномъ є човеку светиня. Родительско нѣгово срце биће убиєно, ако узмора према теби бити строгъ и безчувственъ, и ако те тиме учини несрећномъ. Но кажи, може ли онъ другчие поступати, кадъ га обећанѣ везуе. Пре ће потомакъ ибарскогъ дома, заєдно са своимъ домомъ у найвећу пропасть сурвати се, него што ће задану вѣру свою погазити.“

Ярна ућути, — а Лиляна ништа на то неодговори. Последнѣ рѣчи Ярнине поразиле су душу нѣну као громовна стрела. Она сакрие главу свою у крило майке своє, и єцала є у гласъ. (Продужиће се.)

Найлепши бисеръ.

Филипъ благи, херцогъ одъ Бургунда, кои ніе нимало подобанъ био своме сину Карлу одважномъ, коега є дивльи, разуздани и честолюбиви духъ налазио удовольство єдинствено у биткама, освояваню и опустошаваню земаля; — Филипъ, велимъ, любио є миръ; нѣговъ гостолюбиви дворъ у Генту био є средсредно сѣдиште великолѣпия, художества и дружевности.

Єданъ путь се догодило, да є Филипъ после єдне части присуствуюћой господи предложио питанѣ: „Шта се на земльи найбистрие, найсаие и найумилние блиста?“

„Бисеръ,“ одговори єданъ одъ присуствуюћи, кои Хиндостанци изъ дубльине мора извлаче. Бисеръ превазилази сяйность дияманта, па и дияманте на круни нашегъ владателя, а и красота злата изчезава, кадъ се съ бисеромъ сравни.“

На то се подигне єданъ графъ изъ Француске и рекне: „Далеко претежніи одъ бисера морскогъ есть низъ бисера у устима лепотица госпа; єръ овай се бисеръ надмеће са красотомъ крина и са засеняваюћимъ алпійскимъ ледомъ.“

„Говоръ овогъ францускогъ господина веома ласка госпама,“ примѣти трећи; „но шта є красние и сяйние одъ раћаюћегъ се сунца, шта ли є дивние одъ преливаюћи се боя дуге?“

„Шта є лепше и дивотние,“ примѣти єданъ младићъ, „него ли у зору капльице росе на пролетномъ цвету, то се лепше свѣтли, него ли богати украсъ одъ азура и кристала на прсима лепе девойке!“

„Ніе тако!“ викне єданъ стари брабинтски войсковоћа „никакве се капльице лепше не светле, него бисерне каплѣ старогъ вина, кадъ се ово весело у пеаръ сипа. Тай само бисеръ мени є поволянъ, то є само бисеръ радости и живота!“

Херцогъ пакъ говораше: „Нико одъ васъ, господо моя и госпе, ніе на питанѣ моє по жельи одговорио Ништа се лепше не блиста, него суза сажалѣня у очима чувствителна човека. Кадъ нису естествоиспитатели могли дознати, како се на дну мора бисеръ образовао, — то су баръ сви люди, у чіимъ прсима чувствително срце бие, у томе сагласни, да є таква суза текъ найлепши бисеръ, и небесногъ порекла“.

Сви присуствуюћи одобре єдногласно мнѣние племенитогъ владателя.

Мрвице.

— Єданъ господинъ изгубио є златанъ изрезанъ печатъ, у комъ є унутра намештена била музикална справа, коя є свирала єданъ комадъ музикални, кои се звао „тегоба живота“ Онъ є обявио у новинама свой губитакъ, и обећао є ономе, кои златань печатъ наће, два велика дуката. Неколико дана после тога прияви се нѣму єданъ странацъ и рекне му: „Господине, я молимъ, да ми издате половину награде, коју сте обећали ономъ, кои изгубльнъ печатъ наће.“ — Како то, шта ви то захтевате? — Тако є господине, *тегобу живота* нашао самъ, — а печатъ іоштъ нисамъ.“

(Двогубо наплаћено мѣсто.) Єданъ богатъ трговацъ, кои є у задруги са своимъ синомъ држао трговину, и кои є на той своіой трговини имао насловъ *„Петаръ и синъ“* дошао є у некой вароши у поштанску канцеларию, и изявио є, да жели на поштанскимъ колима ићи до Берлина. На питанѣ писара поштанскогъ како му є име, одговори онъ по своме обичаю: *„Петаръ и синъ,“* кои є био насловъ нѣгове трговине. — Поштански писаръ му на то рекне: „То ви имате платити 12. талира.“ — Трговцу се учини ова сума мало позамашна, но є ћутао, и платио. На путу запита онъ єдногъ комшію у колима, шта є платио за путованѣ до Берлина?“ — „Шестъ талира,“ одговори онай. — „Па како є то, да самъ я іоштъ єданпутъ толико платити морао?“ — Онай други путникъ ніе то хтео веровати; па то му покаже онай први свою билету, коју є на пошти примио. Садъ се текъ разрѣши загонетка, — поштански писаръ наплатио є два мѣста, єдно за Петра, а друго за нѣговогъ сина, кои є можда 50 миля далеко оданде био, а то само зато, што є трговацъ у место свога имена казао насловъ своє трговине.

— Неки угурсузъ и разглашени крадљиваць наће єдну кесу съ новцима, и задржи є за себе, но буде уваћенъ. — На питанѣ: да л' онъ зна законъ о наћенимъ стварима, и заръ ніе чуо о огласу у новинама због те кесе, одговори онъ дрзновено: „Я самъ истина чуо о томе; но тай є огласъ управлѣнъ на поштене люде, а не на мене; єръ ко є тако лудъ, да помисли, да ћу я кесу вратити!“

— Позориштникъ Фоте бияше у своє време найбољи комикеръ енглескогъ театра. Но єданпутъ падне му на паметъ, да онъ я у єдномъ жалостномъ комаду изимеђу главни лица фигурира. Узалудъ су га одъ тога одвраћали, узалудъ су му казивали, да ће му се сви смеяти, чимъ га виде! Онъ єзахтеаво роллу. Брутуса представляти и тиме показати, да є онъ кадаръ и озбильне ролле изиграти. — Гомилама є врвио светъ у театоръ, кадъ є чуо, да ће Фоте Брутуса да представля; єръ сваки се морао насмеяти, кадъ на нѣга помисли, а камоли садъ, кадъ ће озбильность да представи. — Завѣса се дигне, — и комадъ се найвећимъ редомъ одпочне; нема є тишина владала. — Завѣса се спусти, и савъ свѣтъ бияше любопитанъ, видити самогъ Брутуса, како онъ седећи за асталомъ у суморне мисли погруженъ, свога у собу улазећегъ сина жалостно пита: „Шта ћешъ ти, сине мой?“ — Завѣса се дигне, и заиста сѣдио є Брутусъ сасвимъ озбильно за асталомъ Но по несрећи подкрао се случайно нѣговъ велики ловачки пасъ на бину; — Брутусъ пакъ мислећи, да є то нѣговъ синъ, подигне озбильно главу, и рекне: „Шта ћешъ ти, сине мой?“ Сала се заори одъ смея скуплѣне светине, и жалостни комадъ бияше свршенъ. — Комъ є суђено да се обѣси, неможе се у води удавити!?“

ОГЛАСЪ.

☞ Знања ради кога се тиче!

Одъ 21. до 29. Септембра ове год. Евреи имаю празднике, и уове дане ништа не раде. (2—3)

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 60.

Путовни Судбине.

(Продужено).

Ярну є до срца тронула боля и очаянѣ нѣногъ ожалошћеногъ дѣтета, и трудила се, утѣшити є, колико є могуће: „Немой іоштъ очаявати,“ рекне она Лиляни нѣжнимъ гласомъ, „іоштъ ниє сва надежда изгубљена. Време іоштъ ниє протекло, нити є какавъ неизгладими коракъ учинѣнъ, а донде се іоштъ млого коєшта изменути може. — Ха! каква ми се мисао наєданпутъ породи! Да, садъ самъ нашла путъ, єдини путъ, коимъ ћешъ до твоє цѣли доћи моћи.“

Лиљанино сузама обливено лице оживи, она се радостно насмеше, и гледаше нестрпельиво у свою майку.

„Славоборовъ є отацъ племенитогъ срца,“ продужи Ярна. „Я ћу ови дана къ нѣму отиѣи, све ћу му по реду и чистой истини изказати, и положиѣу будућу твою срећу у нѣгове руке. Онъ ће се разжалити, и онъ ће безъ сваке сумнѣ учинити први коракъ, кои ће твога отца разрѣшити одъ дане свете рѣчи.“

„О, моя добра и љобезна майко!“ кликне Лиляна, загрливши у найвећемъ усхићеню свою майку, „какву ми надежду ти уливашъ у моє увело срце; какво блаженство ти очима моима представляшъ! Я незнамъ, како да ти за то благодаримъ. Пусти ме, майко, да потражимъ за єданъ часъ самоћу, пусти ме, — єръ срце є моє препуно; пусти ме, да тамо слободно сузе благодарности излиѣмъ, пусти ме, да тамо узруяна чувства и узколебану мою душу утишамъ!“

„Добро моє!“ рекне тронута Ярна, „ти си усхићена, — иди, я те оставлямъ саму себи, и буди срећна у предчувствованю цветне будућности. — Ахъ, ова предчувствованя,“ придода Ярна — полако у себи, „єсу за насъ смртна и слаба створеня єдини блажени часови, — а врло често нарушава суморна дѣйствителность такво приятно санянѣ!“

X.

Време є садъ, да бацимо погледъ и на Воляну, коіой є измакла преваромъ Лиляна, невина жертва туће освете, на Воляну велимъ, коя ниє била тако црне душе, и коя се є съ тешкимъ срцемъ спремала, да изврши крвави завѣтъ. — У наручию Витомировомъ заспала є жрчица, и текъ кадъ су сунчани зраци у собу нѣну продрли, разбуди се она одъ сладкогъ крепителногъ сна. Она найпре потражи очима свога предрагогъ Витомира, и веома се смути, кадъ се увѣри, да нѣга нема. „Погле дивлѣгъ ловца!“ говораше она у себи смућено, нѣга никакова дужность одъ мене неудалява, као што га я морамъ понекадъ због мои' послова оставити. Заръ ниє онъ могао донде баръ савладати страсть свою къ дивлѣмъ лову, докъ мой ютреньи поздравъ неприми, и докъ се пламенитимъ полюбцима до скора виђеня неопростимо? О, да чудноватe несталности кодъ люди! заръ си ти тако рано почела тровати мою прву любавь!“

При овимъ рѣчима спусти она случайно главу свою къ прсима, и она се ужасне, кадъ опази, да іой нема ни ключа ни навратника. Страовита слутня помрачи нѣну душу, и ньой падну на паметь опомене покойне Веште, и онай ружанъ санъ у планини. Но нѣна любавь іоштъ іой є уливала сумню, премда іой є очаянѣ и зебня душу прострелило: „Та заръ є башъ Витомиръ“, говораше она у себи, тражећи у суетной сумньи искру утѣхе, „морао одъ мене ключь узети? Заръ се ниє могла случайно пантльика неосетно раздрешити, и тако ключъ изгубити!“ — Но мало затимъ сѣти се она ясно, да є она іоштъ последнѣ вече, кадъ є съ Витомиромъ сама била, ключь о врату своме видила, — а одъ тогъ времена нити є ко страни у кућу дошао, нити є она кудгодъ изъ куће излазила. И тако се наново почела у души нѣной губити надежда, да є нѣнъ Витомиръ невинъ, и све већма и већма преотимало є у ньой ма' ужасно подозренѣ, и съ овимъ и разуздана боля и туга, очаянѣ и освета. „Ова се пакленa тама мора разведрити, па нека би ясна извѣстность била за мене и поразителни громъ, кои ће ме у срце погодити!“ говораше она — излети изъ куће и упути се као олуина управо пештери, у кою є она Лиляну затворила.

Но ниє него што є она до пештере дошла, сретну є неколицина планинаца изъ овогъ предѣла, и рекну іой уплашено, и као безъ душе: „Ми смо се башъ теби упутили, жречицо, да ти явимо єданъ догађай, кои ће те яко упрепастити. Но вальда ти то и већъ сама знашъ — —

„Незнамъ іоштъ ништа извѣстно,“ прекине іймъ преплашена Волляа речь са грозничнимъ дрктанѣмъ, — „но я само слутимъ, — говорите дакле, шта се догодило?“

„Кадъ смо ютросъ у зору,“ почне єданъ одъ ньи причати,“ прошли дужь подножия планине, и то близу оне пештере, гди є она християнска дѣвойка затворена, коя се сутра имала гнѣвнимъ боговима на жертву принети, и кадъ смо, башъ говорећи о ньой и нѣной суд-

бини, неотично бацили погледъ на пештеру, ми са ужасомъ смотримо, како єданъ младићъ исту дѣвойку узъ брдо носи. У први ма' стра и ужасъ тако насъ є савладао, да смо неколико тренутака као окаменѣни стояли, и само немо згледали се. Но кадъ смо се мало затимъ освестили, ми поитамо за тимъ бездѣлникомъ, кои се усудио, боговима наменѣну іймъ жертву одтргнути. Но због стрменити кршева ми смо текъ после позадугогъ времена и то съ тешкотъ мукомъ узпужали се на вр' планине. Међутимъ су бегунци већъ далеко напредъ умакли — ми смо ій неуморно по свима правцима тражили, но нигди іймъ трага немогосмо наћи!“

Планинацъ ућути, и погледа Воляну уплашено, као да є хтео пытати, шта ће се садъ радити? — „Отидите првосвештенику,“ рекне іймъ она съ оноликимъ достоянствомъ, колико іой є могуће било показати при очаятелномъ разположеню своє душе; „и явите му, шта сте видли, — а онъ ће већъ знати, шта ће се чинити.“

Планинци отиду, и садъ текъ остави Воляна неисказаной больи и туги свой слободанъ течай. Она є бризнула плакати, чупала свою дугу лепу косу, грувала се по челу и прсима, и проклиняла є саму себе и невѣрство Витомирово. Но іоштъ се у нѣной глави мутила мисао, да є Витомиръ невинъ, и нѣно смртно ранѣно срце држало се ове мниме могућности тако тврдо и силно, као што се давлѣникъ вата за сламку. — Ахъ! неодолима нѣна любавь трудила се іоштъ и онда извинити и оправдати люблѣни предметъ, кадъ є нѣгова кривица готово сасвимъ ясно обелоданѣна. „Та заръ ніе други кои младићъ могао сужну Лиляну ослободити,“ говораше она у себи; „та іоштъ ніе све доказано, премда толика ясна доказательства противъ невѣрногъ сведоче!“ — Са оваквомъ слабомъ утѣхомъ трудила се Воляна изнемогле своє силе подићи, и пеняла се узъ стрмениту стазу горе къ пештери. — Но овде се све нѣне сумнѣ разясне, и ужасна истина стаяше предъ очима нѣнимъ. Гвоздене решетке бияу отворене, златанъ кључићъ са раздеранимъ наовратникомъ стаяше іоштъ на брави, а предъ вратима лежаше Витомировъ огртачъ, кои є онъ у хитньи заборавио био.

Съ изразомъ неописане туге и дивлѣгъ очаяня смотрала є Воляна ове последнѣ необориме и несумнителне доказе Витомировогъ издайства. — „Да, я самъ преварана, страшно обманута, и то одъ оногъ, когъ самъ више него мою душу любила, и због кога самъ я обезсветила достоянство мога свештеничкогъ чина. Тай невѣрни изродъ изтрго є овимъ поступкомъ своимъ изъ душе моє вѣру, любавь, надежду и повѣренѣ у цѣо свѣтъ, и будући мой животъ биће ми ужасанъ празанъ просторъ безъ икакве свѣтлости и пунъ пакленогъ мученя. О, ви гнѣвни богови, садъ текъ признаємъ и осећамъ вашъ праведни судъ. Но тако ми и треба. Зашто самъ я заборавила претеће опомене умируће Веште, коя ми є и у сну шиляла духове изъ подземнога царства, да ме на дужность мою опомену. Та мени є тако и предсказано: да ће ми срећа любавна текъ за кратко цветати, и да самъ я само на то роћена, да по краткомъ блаженомъ усхићеню и райскомъ заносу чашу отровну преварене надежде на искапъ попиемъ! Па ипакъ самъ се я неуздржано одала овой за ме несрећной страсти и раздраженомъ бунилу мои' нѣжни осећаня. О, Вешто, Вешто! устани садъ изъ твога леденогъ и мрачногъ гроба и изађи пред-аме, као страшило подземногъ царства, да ме праведно казнишъ за моє лакомство. Предай ме у твоіой ярости свима мугућимъ мукама, я самъ то стогубо заслужила; я самъ заслужила твою найстрашнию клетву, коя страовно къ мени допире изъ дубльине мрачнога царства! Я самъ у несмисленомъ заблуђеню заборавила твоє опомене, и зато самъ постала немоћна и недостойна, да дѣло праведне освете, коє си ми ти наложила, извршимъ. Я самъ заклетву погазила, и на моіой грешной души не лежи само твоя клетва него у єдно и клетва богова. Моя лакомисленость одтргла вамъ є наменѣну жертву, но у замѣну за то я ћу вамъ мой собствени животъ на жертву поднети. Тако є, я нити оћу, нити могу више живити! Шта ћу я више на овомъ свету, са погаженомъ вѣромъ у прсима моимъ и съ уцвелѣномъ душомъ? Какву ми утѣху обећава животъ, мени, коя самъ сама себе, и кою є савъ светъ обмануо? Заръ да се я вучемъ по овимъ пустимъ планинама, као какво страшило, коє нигди мира нема, и коє непрестанце гоне дуси освете, и коє гризе узнемирена савѣсть? Заръ да се я полако губимъ у немоћной туги и да ме разтрзаю болови пламените но преварене любави? Єръ ахъ! я іоштъ любимъ тога подлогъ бездушника, кои ме є тако грдно обмануо, и премда би му я срце изъ недара изчупала, да є садъ ту, то би га я зато опетъ любила; єръ башъ ова моя мржня ніе ништа друго него изродъ моє несрећне, неразложне и безпредѣлне любави! — Не, я нећу, нити могу више да живимъ! Не, више неголи муке вѣчногъ проклетства, мучиће ме помисао: да невѣрникъ люби жертву, кою є моіой освети одтргао; да онъ са злобнимъ смешенѣмъ моє име споминѣ, и да му се душа весели, што є лукаву жречицу преварио! Да, ова би ми мисао непрестано духъ облетала! Зато ме прими у твоє крило, мрачни гробе, и покри твоіомъ непробойномъ завѣсомъ за навѣкъ мою несрећу и мою срамоту! Ублажите се гнѣвни богови! Ублажи се Вешто, Вешто! нек' те ублажи моя крвь! Но дозволите умирућой, коя се сама жертвує, да іоштъ єдну желю изрекне: „О, недајте, да невѣрни онай изродъ, кои ме є тако люто обмануо, икадъ у наручю любови срећанъ буде!“ — Гони га судбо неодолимомъ мржньомъ; баци га у руке непријательима, да грозно и крваво изпашта своє невѣрство! Не, не! то є одвећъ мало за неисказану болю, кою ми є онъ души задао. Судбо! казни га іоштъ ужасние и освети мене несрећну! Нека онъ самъ своіомъ рукомъ уништи оно што му є наймилие, па да се тако и онъ у дугомъ мучителномъ каяню и очаятелной туги бѣдно сконча!

У тай паръ диже се силна олуина у пустой гори, и грдна єла, оборена силнимъ вѣтромъ сурва се съ вр'а планине доле у бездану долину, гди є хуно дивльи планински потокъ!“

„Ха дуси освете! то є вашъ знакъ! Вы сте ме саслушали!“ кликне Воляна у дивльой очаятелной радости и грозничномъ бунилу, и стропошта се съ окрайка врлетне стене у бездану провалу. — — Силовито звиждањ беснеће олуине, и хуктањ надимаюћегъ се валови-

тогъ потока биjу єдина надгробна пѣсма несрећне, — ужасно несрећне Воляне! — — — —

XI.

Докъ є у планини, гди се Воляна тужно скончала, владала суморна жалость и кукнява упрепашћени планинаца, проводили су у зидинама ибарскимъ Витомиръ и Лиљана блажене дане у найлепшимъ надеждама. Съ неописаномъ радости чуо є Витомиръ изъ уста своє Љиљане, да є Ярна готова, учинити све по жељи Љиљаниной. И тако райско блаженство, коє онъ іоштъ никадъ ни у сну уобразио ниє, стаяше садъ предъ њимъ готово као известно! Како би му садъ іоштъ могло и пасти на умъ, да се опрости Љиљане, кою є душомъ и срцемъ заволео?

Ярна бияше већъ одпутовала Славоборовомъ отцу, и петога дана имала се оданде вратити дома. Витомиръ и Љиљана сеђа'у за то време често подъ гранатимъ растовима испредъ дворане, забављаюћи се описиванћемъ своє лепе будућности, коя се на њи као руйна зора осмеивала. А то бияше обично у вече, кадъ се є Љиљана одмарала одъ домаћи послова, коє є она у одсутству своє майке сама одправляла. Витомиръ пакъ проводио є време ловомъ до вечернћгъ часа, а после су заедно шетали съ пунимъ срцемъ по великой и красной башти край замка.

Тако се догодило, да є онъ четврти данъ по одласку Ярниномъ опетъ по обичаю свомъ отишао у ловъ у околне планине, и предъ сумрачакъ враћао се кући, носећи на леђима єдну уловљену лисицу, и певаюћи путемъ радостно, што ће до кои часъ са своіомъ Љиљаномъ састати се, и съ њоме по вечернћмъ ладу одати. На окрайку простране баште, бияше єданъ мали брежулякъ, съ кога се велика часть цѣле баште прегледати могла. Ту се Витомиръ одмори мало одъ наглогъ ода, бацаюћи погледъ почешће преко шибля къ рибняку, гди му є Љиљана обично на сусретъ излазила, кадъ се є онъ у вече кући враћао. Оштро нћгово око заиста усмотри на реченомъ мћсту єдну женску; и онъ се одма упути њой на сусретъ. Одаюћи нагло єдномъ потесномъ стазицомъ, наиће онъ изненада у шиблю са стране на єдногъ наоружано гъ човека, кои є науманъ био, да истимъ путемъ иде. Чимъ се ово двоє добро угледаю, прену се обоица, као да ій є гуя уєла; єръ младићъ позна у странцу оногъ храброгъ четовођу, оногъ дивљегъ нћговогъ непријателя, кои га є у крвавой битки тако огорчено гонио.

Но и странацъ позна одма, ко предъ њимъ стои. „Ха, судбино! Фала ти!“ викне странацъ, „єдва си ми єдномъ испунила мою найтоплию желю. Овде, гди се я никадъ неби надао, да ћу га наћи, овде ми онъ самъ у замку доће, крвни мой непријатель, за чиомъ крви моє раздерано срце жедни!“

Изрекавши ово, тргне свой тешки убойни мачь, и устреми се съ найвећимъ бѣсниломъ на Витомира. Овай скочи мало на страну, спусти коплѣ и рекне странцу громовито: „Натрагъ дрзски разбойниче, єръ ћу те съ места пробости! Бѣжи одавде. Ово ниє боиште, на комъ се ти самномъ борити и мене гонити можешъ. Я стоимъ овде подъ заштитомъ ибарскогъ дома, и — — —

„Подъ заштитомъ ибарскогъ дома??!“ прекине странацъ Витомиру рѣчь са ужаснимъ смеіомъ. „Кадъ є тако, а ти гледай, несрећниче, колико та заштита важи безъ мога потврђеня.“

И наново устреми се разярени странацъ съ голимъ мачемъ на одступаюћегъ Витомира. Овай видећи, да овде штедня на свомъ мћсту ниє, и да є дошло до тога, да или онъ или странацъ погине, одступи неколико корака натрагъ, потегне миздракъ снажномъ рукомъ управо у прси дивљегъ войника. Но у томъ истомъ тренутку излети Љиљана изъ шибля, и съ викомъ: „За име Бога, — мой отацъ!“ улети међу борце — и, о небо! миздракъ, кои є био управљъ противъ Борислава (єръ тай странацъ бияше онъ, госпораръ одъ Ибра), прострели прси несрећне Љиљане. Смртно ранћна Љиљана простре се предъ своимъ отцемъ. Са немимъ ужасомъ скаменио се Бориславъ, нћговъ умъ бияше се помрачио, а нћгове очи іошть су се сумняле о дћйствителности целога ужасногъ догађая. Витомиру пакъ бияше одма све ясно — ахъ! сувише ясно. У истомъ тренутку, кадъ є миздракъ изъ нћгове руке излетио, в дно є онъ, како є Љиљана своме отцу полетила, и пружио є съ немимъ ужасомъ руке у воздухъ, да задржи течай смртоносногъ копља. Али поздно, коплѣ є излетило, и ниє се више повиновало вольи свога господара. Кадъ є несрећни Витомиръ видио драгу свою Љиљану, како є самртно ударена на землю посрнула, простре се онъ у найвећемъ очаяню на землю край умируће дћвойке, изтргне крваво коплѣ изъ дубоке ране, и викне у найвећой туги: „Милостиви Боже, шта я учини!“

Љиљана подиже свой изумрли погледъ, и гледала є свога предрагогъ убицу са тужнимъ смешенћмъ. „Та заръ си ти хтео ово учинити?“ говораше она изнемоглимъ гласомъ: „я ти праштамъ Витомире! Моя крвь нека не падне на твою душу. Садъ съ Богомъ! Милостиви Богъ заръ ће насъ на ономъ свету сѣдинити!“ — Очи іой се укоче. Она є само іоштъ слабо манула Витомиру рукомъ, да бега изъ Ибра, и после неколико тренутка издане. У необузданой туги и безмѣрной больи пао є несрећни Витомиръ на ледено тѣло Љиљанино, и хтео є своимъ жаркимъ полюбцима заданути опеть животъ — узалудъ. — Како є знао садъ бегати, и на што? Шта му є садъ стало за бѣднимъ нћговимъ животомъ? — Да су хиляду мачева и стрела противъ нћга управљене, онъ се не би съ места померио, нити одвоно одъ ладногъ тѣла своє несрећне Љиљане.

Садъ се и Бориславъ мало прибере и доће къ себи изъ заноса и немогъ очаяня. Као што смо напредъ казали, отишао є онъ заедно са синомъ Владимиромъ и заручникомъ Љиљанинимъ Славобором на войну противъ Бугара, и ту є у крвавой битки Бугаре побѣдио; но побѣда га є ова скупо стала, єръ у њой погибоше Владимиръ и Славоборъ. Уцвелѣни Бориславъ продре затимъ далеко у землю бугарску, и опустоши све предѣле, гди є годъ пролазіо, мачемъ и огнѣмъ, — да принесе крваву жертву погинувшемъ своме сину, и да кръвлю загаси свою за осветомъ жеднећу душу. Но онъ се ниє по жељи осветіо, премда се нћговъ дивљи погледъ наслађавао мртвимъ лешинама непријательскимъ

и пустошу њиову попалѣны села и градова, — єръ онай, кои му є дѣцу потукао, умакао є, и нигда га ніе могао наћи. Тако се онъ, пошто є Бугаре люто казнио за нападаня њиова на србску землю, вратио суморнимъ срцемъ и испунѣнъ човекомржньомъ съ войске кући. Но на путу чуе онъ, како су язически планинци єдину нѣгову ћерку Лиляну заробили и у славу свои лажни богова на жертвеничкомъ камену заклали. Нова неописана боля раздирала є Борислављево и тако већъ убієно срце. Онъ є гледао предъ собомъ пропасть свога силногъ и славногъ дома, кога є онъ последньи несрећни потомакъ — онъ биаше безплодно дрво, кое су виори бѣде изъ корена изчупали. Кадъ є био већъ близу свога замка, отишао є онъ мало напредъ предъ войскомъ, да тугу свою у усамлѣнымъ краевима баште врелимъ сузама мало ублажи, како бы после мужествено и съ приличећимъ му достоянствомъ изишао предъ свою супругу и служитељ дворске. И тако се несрећомъ догодило, да є онъ у своіой собственой башти наишао на свога крвногъ думанинина, Витомира, когъ є свуда тражио. Ніе се дакле ни чудити, што є онъ готово изъ памети и свести изишао, кадъ є свою єдину ћерку Лиляну, кою є онъ као мртву оплакивао, видио издисати предъ нѣговимъ очима! (Продужиће се.)

Мрвице.

— Лудвикъ XVIII, кои є био безъ сумнѣ найдаровитіи одъ свию кралѣва бурбонске лозе, рекао є єдномъ приликомъ: „Владателѣ треба сажалѣвати; єръ ніе довольно, да они за себе саме имаю довольно разума, — они мораю и за млоге друге паметни бити!“

— Кадъ є Лудвигъ XVI несрећни краль француски последньи путъ путовао по Нормандіи, (сѣверной Француской) показао є сяйне черте найвеће благодѣтельности, и милости. Кадъ є онъ єдномъ на колима полако ишао узъ єдну стрмениту планину, приближи се нѣму неку селякъ изъ оближнѣгъ предѣла, и испѣва єдну пѣсму у славу и честь високогъ путника. „Врло лепо!“ рекне краль; „твоя ми се пѣсма допада. Ко ю є сачинио?“ — „Та ко ће други него я, Ваше величество!“ одговори простодушни селякъ. — „Ти? Єли могуће? „Е повтори іошть єданпутъ!“ — „Съ драге волѣ!“ одговори пѣвацъ, и развезе наново изъ свегъ гласа. — Краль му на то пружи неколико дуката. Но лукави и шальиви пѣвацъ прими новце єдномъ рукомъ, а другу пружи крaлю, говорећи: „Повторите, повторите!“ — Краль се насмее, и даде му неколико дуката и у другу руку рекавши: „Кадъ є селякъ двапутъ пѣвао, треба краль двапутъ и да плати є.

— Славни и неустрашими француски проповедникъ Маскаронъ држао є єдномъ у цркви беседу у присутству краля Лудвика XIV. у коіой є врло слободно говорио и жестоко шибао и укоравао пороке око престола и у искваренома двору. Дворяни дигоше одма вику противъ Маскарона и стадоше га кралю опадати, да би се овай на нѣга разгнѣвио. Но краль є благороднје мислио, него ласкави дворяни, и рекне іймъ озбильно: „Умукните: Маскаронъ чини само свою дужность; — дай, да и ми нашу чинимо!“

— Кодъ неке врачаре дошла є єдна млада девойка одъ 15 година, и између њи заметне се слѣдуюћи разговоръ.

Дѣвойка. Майко, я самъ ноћасъ смешанъ и чуданъ санъ снила; — но я га несмемъ казати.

Врачара. Слободно, зашто не би? моє лепо дѣте, — санъ є опомена судбине човечие.

Дѣвойка, Я ћу вамъ казати, — али нећу — — оћу, али молимъ васъ, немойте ме погледати, биће ми стидъ. — Видите, я самъ ноћасъ снила, да ме є єданъ младићъ изъ комшилука неброено пута полюбио. — Молимъ васъ, погледайте у сановникъ, и кажите ми, шта то значи.

Врачара. Хмъ! то значи, да ћешъ на лутріи млого новаца добити. — Но садъ одъ тога све зависи, да знамъ, єси ли ти полюбце примила драговольно, или си се томе противила; — у првомъ случаю треба да метнешъ на лутрию нумеру 36-у, а у другомъ нумеру 48-у.

Дѣвойка. (Съ узтезанћемъ) Знате, — како да вамъ кажемъ, — али све єдно, — я ћу да узмемъ 36-у нумеру, па како Богъ да.

ЛОВЪ МОНГОЛАЦА.

Цингисъ-Ханъ, обште познати освоитель и разоритель у источнымъ земляма, све є покушавао да бы се нѣгова войска и онда кадъ ніе на бойномъ полю была, у бореню упражнявала. Лети є пролазіо крозъ землѣ свои непріятеля, и опустошавао є своимъ ужасомъ вароши и народе; а зими, кадъ є свою жеђъ човечіомъ крви заситіо, морала є сирота животиня своіомъ кожомъ платити забаву Ханову и нѣговы войника. — Кадъ се у зиму 1220 и 1221. године кодъ Темреда у предѣлу Кавареиу восточно одъ каспискогъ мора, улогоріо, држао є ту велику айку. До 50.000 Монгола окружи великій просторъ овогъ предѣла, у комъ су се слонови, лавови, тигрови, єлени и други зверови налазили. Овай кругъ стане се садъ све већма стешнявати и редови буду све гушћи, докъ најпосле нису сироте животинѣ у маньи просторъ затворене быле, гди су ій после копляма до очаяня доводили. Затимъ подигну ловци такову ларму воєнымъ инштрументима, да є дивлячь свесть готово изгуби и оглуви, и нато уђе Ханъ са своимъ сыновима и великашима съ голимъ мачевима у овай кругъ, и стане животиню убіяти.

Пошто се уморе, упутио се Ханъ, праћенъ ловачкимъ юнацима, у свой шаторъ, кои є на єдномъ узвишеномъ месту по монголскомъ начну подигнутъ и украшенъ быо, и увеселявао се гледанћемъ како су нѣгови дивльи войници ядну животиню тукли, докъ є нису сву поубіяли или поватали. — Овай є ловъ четиръ месеца траяо, и можда бы се іошть дуже то убіянѣ продужило, да нису принцеви молили, да се осталой животиньи животъ и слобода поклони, кое најпосле Ханъ благоизволи одобрити.

ОГЛАСЪ.

Знаня ради кога се тиче!

Одъ 21. до 29. Септембра ове год. Евреи имаю празднике, и уове дане ништа не раде. (3—3)

Издае **Любомиръ П. Нешадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 61.

Момакъ и Ружа.

I.

У градини у зеленой
Ружица се разцветала.
Цвета свога развияла,
Мирисъ любки просипала.
Роса пада, смилѣ шири,
А лаорићъ лаки пири,
Те на крилу своме ти'о
Носи руже мирисъ мио. —

По стазици танкой, витой,
Момакъ ве'со ружи 'ити
Да у сласти особитой
Срдце купа, душу сити.

Ружу бере, тио збори,
Као ветрић' кадъ лаори:
„Я ћу тебе драгой дати,
Лепо ће те неговати.“

II.

У градини у зеленой
Ружица се разцветала,
Цвета свога развияла,
Мирисъ любки просипала.
Роса пада, смилѣ шири,
А лаорићъ лаки пири,
Те на крилу своме ти'о
Носи руже мирисъ мио.
По стазици танкой витой,
Момакъ ружи съ драгомъ ходи
У пролећу сви милина,
Коє чиста любавь роди.

Ружу бере, венацъ плете
Прве любве првогъ жара,
Сведокъ венацъ овай да є
Кадъ милина срца згара.

III.

У градини у зеленой
Ружица се разцветала
Цвета свога развияла
Мирисъ любки просипала.
Роса пада, смилѣ шири
А лаорићъ лаки пири,
Те на крилу своме тио
Носи руже мирисъ мио.

Стазица се танка пружа
Змиовидно траву пара.
Ал' защт' момка не донаша?
Заръ у ружи нема чара? —

Цвета ружа к'о и досадъ
И лепшимъ се цветомъ спрема
Алъ за момка цветъ не цвета,
Єръ му драге више нема.

М. И. С.

Путови Судбине.

(Продужено).

„Да ли ме пакао вара страшнимъ обсенама, или є све ово, што самъ видио, сушта истина?“ рекне Бориславъ суморно, пошто є мало мисли прибрао. А кадъ є погледъ свой наново обратио на издишућу Лиляну, рекне онъ у необузданомъ очаятелномъ бѣснилу: „Не, то ніє обмана! то є моє дѣте. Лажномъ гаткомъ обманули су ме. Лиляна ніє пала одъ крвожедни язичника; она є живила, да падне одъ руке убице, кои іой є и брата и заручника убио. — И ти си є іоштъ у наручия твоя пригрлио, паклени изроде, — ти, кои си сву мою срећу и све моє надежде уништио. Ти ми се іоштъ ругашъ?! — Умри, зверска душо!“

И съ голимъ мачемъ навали онъ на Витомира. Но овай, презирући свой животъ, и немислећи више на обрану, спусти полако на землю мртво тѣло Лилянино, раздрљи прси и викне: „Удри, несрећни родителю! Ти ћешъ ми брзомъ смрти указати благодѣяніе!“

„Благодѣяніе?“ рекне Бориславъ, тргнувши мачъ натрагъ. „Не, одъ мене нећешъ никакво благодѣяніе искусити. Ти имашъ право, — єръ мало є за тебе, да ти єднимъ ударцемъ животъ прекинемъ. Ти ћешъ грозно, срамно и мучително умрети.“

У томъ тренутку опази онъ єдно одѣленѣ свои коняника на друму. Онъ брзо затруби у єдну малу трубу.

коя му є о врату висила, и за часъ довздише неколико коњаника, коима Бориславъ заповѣди, да Витомира у замакъ одпрате, а и мртво Лилянино тѣло тамо однесу. Витомиръ се даде безъ икаквогъ одпора везати и одвести, и онъ є сасвимъ равнодушно слушао, каква га ужасна смрть очекує. Њему є било све єдно, да га снађе шта му драго; — єръ што є за њега найстрашниє било, то є већъ искусио и очима видио.

Съ найвећомъ радости и узклицанѣмъ предусретну служители дворски и служавке свога господара, кадъ є овай у замакъ ушао. Но њинова радость, коя є већъ и плаовитимъ погледомъ Борислава застрашена била, претвори се у тугу и јукъ, кадъ мртво тѣло Лилянино у замакъ однеше. А кадъ су несрећногъ Витомира, кои є изгледао съ бледимъ лицемъ и укоченимъ погледомъ као оличена смрть, као какво страшило, и кадъ є пукао по замку гласъ, да є Витомиръ, кога су сви у двору любили и пазили, и као найвећегъ приятеля ибарскогъ дома сматрали, Лиљану, Владимира и Славобора убио, и да ће онъ садъ одъ целата срамно погинути, тада се претвори туга свию у ужасъ, и сваки є осећао и признавао, да несрећна судбина надъ домомъ ибарскимъ влада.

„Гди вамъ є госпоја?“ запита Бориславъ, кадъ є већъ у дворану замка ушао. Стари єданъ служитель приступи на то, и яви, да є Ярна пре неколико дана одпутовала Славоборовомъ отцу, и да ће се по свой прилици данасъ или сутра кући вратити.

Ова вѣсть бияше Бориславу веома чудновата. Но онъ ниє никоме изявљивао своє чућенѣ, но прешао є опетъ на дѣло своє освете. Онъ заповѣди духовнику, да дође, и кадъ є овай дошао, окрене се Бориславъ Витомиру и рекне му: „Премда те я неудостојавамъ, да одъ племените руке умрешъ, — изроде паклени, кои си порушио све мога живота надежде, то я ипакъ нећу мою мржню према теби дотле да терамъ, да и твоя грешна душа страда. Ти ћешъ срамно умрети, но спаси душу твою за больи животъ. Зато ти оставлямъ времена, да те свети отацъ съ богомъ помири и за онай светъ приуготови. Я самъ християнинъ, и сматрамъ по томе за мою дужность, да и крвномъ непријателю ту милость укажемъ.“

Духовникъ приступи на то Бориславу и рекне му: „Господару, шта я чуємъ! Заръ овогъ младића да преоашъ смрти? Заръ ти незнашъ, какве є заслуле стекао за твой домъ?“

„И ти ми се іоштъ ругашъ, продрзљиви духовниче?“ загрми разярени Бориславъ. „Не дражи мой гнѣвъ; єръ, тако ми Бога и спасенија душе моє! я би у овомъ часу лако заборавити могао твой чинъ и учинити велико зло. Испуни твою дужность и небрини се за мою освету. Крвь овогъ несрећника нека падне на мою душу, ако є неправедно проливемъ.“ И звераюћи плаовитимъ и бѣснећимъ погледомъ свудъ унаоколо, дода онъ громовитимъ гласомъ: „Нека се нико више не усуди, подићи свой гласъ на обрану овогъ убице! коме є животъ мио, нека ћути и нека се безусловно моіой вољи повинує!“

Нема є тишина наступила. Духовникъ одведе бѣдногъ Витомира на страну и опомене га на исповѣсть и и каянѣ: „Я самъ само онакви злочинства свестанъ, коя самъ неотично учинио,“ одговори Витомиръ. „Душа моя ниє никадъ пораћала зле умишляє. Кривица, за кою ћу я одъ целатске руке умрети, поражава ме, — но кривица ова неможе пасти на мою душу, него пада на теретъ онога, кои ме є бѣсниломъ и јаросћу своиомъ приморао, да за обрану мога собственогъ живота потегнемъ смртоносно оружиє, кое є прекинуло животъ наймилиєгъ ми створења на свету. — О, моја Лиљано! я се надамъ, да ћу се скоро на ономъ свету, гди нема зависти, болѣ, туге, несреће, опадања и гнѣва, съ тобомъ састати. Тако є, пречестѣйши отче, я самъ тврдо увѣренъ, да ће ме премилостиви творацъ примити у своє небесно царство, — и я умиремъ безъ икакве клетве противъ силногъ овогъ властника, коме самъ у руке пао, и кои ме јарости и освети своіой жертвує. Я му за то благодаримъ, єръ онъ тиме неотице чини према мени дѣло љубави и сажалења, єръ ми одузима животъ кои ми є несношанъ, кои би ми одсадъ био ужасно мучениє и мрачна пустиња!“

Витомиръ ућути, а тронути духовникъ пружи му жалостиво руку и увѣравао га, є да є душа нѣгова предъ Богомъ чиста. На то га изведе онъ опетъ предъ Борислава. Овай одма заповѣди: да га целати привежу за срамни дирекъ найвећи злочинаца, кои стаяше у єдномъ углю авлиє, и да му тамо найнижи одъ служителя, кои є свакадъ целатску дужность испуњавао, главу одруби. Витомиръ оголи вратъ и отиде сасвимъ послушно и равнодушно на мѣсто губилишта.

Но башъ у томъ тренутку зачу се велики шумъ и топотанѣ коньско предъ капиомъ замка и неколико гласова обявише долазакъ Ярне, госпоє одъ Ибра.

Ярна є поитала, да се што пре врати дома, и да прерадостни гласъ своме дѣтету донесе; єръ нѣномъ убѣдителномъ краснорѣчию испало є за рукомъ, да склони Славоборовогъ отца на попуштанѣ и на саизволенѣ нѣне молбе. Съ радостнимъ срцемъ, и найвећимъ нестрплѣнѣмъ изчекиваюћи часъ, у комъ ће ћерки своіой обзнанити нѣну срећу и испуненѣ найтоплиє желѣ, пошла є она кући. — Али ко ће описати и сватити нѣнъ ужасъ, кадъ су іой изишавше на сусретъ служавке са сузама и безъ икаквогъ приуготовлења за овай ужасни догађай испричале неописану несрећу ибарскогъ дома.

По други путъ морала є бѣдна крозъ срце простреляна Ярна искусити неизказану материю болю, да є своє єдино дѣте изгубила, и то на ужасанъ, неприроданъ начинъ. Судбина є ню горко казнила. Она іой є после тешке скорби подарила іошт єданпутъ за неколико тренутака найвећу радость, утѣху и узхићенѣ, како би є после оскорбила и срце іой изъ корена изчупала. Садъ є оплакивала губитакъ обадва своя дѣтета, и остала є безъ икакве надежде и утѣхе као муньомъ опаљени растъ. Но она є ипакъ показала садъ више душевне снаге, него онда, кадъ є чула, да су язичници Лиљану заробили и на жртвеничку смрть осудили. Она є наново познала десницу превѣчне правде, коя є поништила сву нѣну радость на овоме свѣту. Но она є уєдно у души своіой съ найвећимъ каянѣмъ признавала, да она коя є свою ядну сестру Вешту у срце погодила и у гробъ свалила, ниє ни заслужила радости материнскогъ срца.

„И Витомиръ є њу убио?“ запита Ярна, пошто є мало къ себи дошла.

„Тако вели вашъ супругъ,“ одговоре служавке; „и зато ће га овога часа дати погубити; садъ га башъ духовникъ спрема за покајаније и смрть.“

„Ту мора да влада тама и непонятно заблуђенѣ!“ рекне Ярна, „єръ то ніє могуће, да є Витомиръ мою Лиљяну убио, — Витомиръ. Та онъ є њу одъ смрти избавио и волео већма него нѣгову душу“ — И она улети као безъ душе у дворану замка, да завѣсу ове ужасне загонетке раздере.

Витомирь іоштъ небијаше погубљѣнъ, али башъ онога часа водили су га џелати везана губилишту, да га као најцрнѣгъ злочинца срамно погубе. „Станте, за име Бога!“ викне Ярна у највећемъ страху, и вика нѣна смете џелате, кои су башъ онога часа хтели пролити невину крвь. Ярна пакъ прилети своме супругу падне му око врата, и рекше: „О, Бориславе! у каквомъ се ужасномъ часу ми састаємо!“

„У часу освете, коя ће нашу неисказану болю смањити,“! одговори Бориславъ суморно.

„То неће бити,“ привати Ярна рѣчь. Тугу нашу и скорбъ може утолити само тврда љубавь и вера у Бога и нѣгову превѣчну правду; а ова ти забрањује, да твою ярость излијешъ на тогъ младића, коєга бледо лице и немо очаваньѣ треба сажалѣньѣ наше да узбуди.

„О, ти незнашъ,“ одговори Бориславъ, „ко є овай несрећникъ, за кога се ти заузимашъ. Погледай га добро и прокљињи га, сажалѣња достойна и поражена майко! Проспи стогубу клетву на нѣгову црну душу; єръ онъ є утаманитель наше среће; онъ є убица наше дѣце!“

Онъ іой затимъ исприча по реду, како є Витомиръ у бугарской войни Владимира, и Славобора убио, и на какови є начинъ пре два сата Лиљяна, њиово єдинче, одъ крвничке руке Витомирове пала, — и тако є онъ савъ домъ њиовъ упропастио.

Ужасна боля раздирала є изнова Ярнино поражено срце, кадъ є потанко чула све ближе околности овогъ несрећногъ догађая. Но и у оволикой неисказаной скорби признавало є нѣно дугимъ искушеніемъ облагорођено чувство правде; да є несрећни младићъ, кои садъ у заносной равнодушности смртни ударацъ изчекује, невинъ, и да се никако као вольни и повини убилацъ сматрати неможе.

„О, Бориславе!“ одговори Ярна ярошћу разпламѣномъ господару њбарскомъ, „немой бити неправеданъ и бездушанъ према овомъ бѣдомъ младићу, кои є то у не знаню, као слепо орудіе вишомъ силомъ руковођене судбине учињо Єдно твоє осветољубіе причина є Лиљянине смрти. Надъ нашимъ домомъ вију се тамни облаци превѣчне правде, а Витомиръ є слепо нѣно орудіе. Како би могао ти на нѣга да проспешъ гнѣвъ твоє отроване душе?“

Бориславъ погледа зачуђено Ярну и стаяше неколико тренутака као окаменѣмъ: „Ярно!“ рекне іой најпосле онъ, „шта є теби? Ти ниси она, коя си била! Заръ си ти тако слабо љубила твою дѣцу, да бранишъ и закљињашъ онога, кои намъ є дѣцу побио и насъ живе саранио?“

„Башъ зато,“ одговори Ярна, „што материня љубавь у прсима моима пламти, башъ зато мора онога љубити, кои є моє дѣте избавио. Тако є, Бориславе, — погледай га само, овогъ бѣдногъ младића, кога си ти предао рукама џелатскимъ; — онъ є избавио нашу Лиљяну, кадъ є она пала у руке крвожеднимъ язичницима, кои су є на жертвеничку ужасну смрть осудили били! Казуй садъ, можешъ ли садъ тогъ младића тако срамно погубити?

„Говоришъ ли ти истину?“ запита упрепашћени Бориславъ; „ели онъ то заиста учињо?“

„Питай твоє служителѣ, кои су у Ибру остали,“ одговори Ярна; „ако рѣчима твоє супруге више невѣруєшъ. Сви ће они моє рѣчи потврдити! О, Бориславе, не само да є онъ Лиљяну избавио, него іой и оданъ био нѣжномъ љубави. Ахъ, у ономъ тренутку, кадъ си га ти на обрану собственогъ му живота приморао, онъ би зацѣло радіе забоо смртоносно оружіе у собствене прси, да є знао, чіе ће срце пробости, — єръ сто живота да има, сва би за Лиљяну жертвовао.

На то подигне Витомиръ свой гласъ и рекне тронуто: „Богъ нека васъ благослови, за ваше рѣчи, племенита госпо! Ви сте свету истину казали. Садъ у толико радіе умиремъ, кадъ само знамъ, да самъ предъ срцемъ вашимъ оправданъ.

„Борислављ ишао є међутимъ у највећой борби горе и доле, и ћутао є као стѣна. Наєданцутъ викне онъ џелатима: „Пустите тогъ младића!“ Затимъ истргне онъ єдномъ войнику до себе мачь, приступи Витомиру, и пружи му мачь съ рѣчима: „Ти си моіой кћери животъ избавио, и опетъ одузео; за то моє дѣте нетражимъ рачуна. — Но ти си и могъ сина убио, и зато имамъ я као отацъ крваво да се осветимъ. Но нетреба срамно и везанимъ рукама да умрешъ, ти кога самъ принуђенъ уважавати. Небо нека рѣши између мене и тебе Зато узми овай мачь па да се боримо на животъ и смрть!“

(Продужиће се.)

М р в а ц е.

Неколико ђака пођу у ловъ на питоме зечеве, съ њима пође и єданъ новайлија, кога су више пута опоменули, да никако гласно неговори, или да не прави ларме, да се не би зечеви разбегли. Они дођу на єдно место, гди много зечева бијаше: „*Oh! Oh! Ecce cuniculi multi!*“ (Гле! колико є много зечева!) повиче нашъ новайлија латински. — Плашљива животиња разбегне се по своимъ рупама. Кадъ су му затимъ другари опоро пребацили нѣгову лудость, извини се онъ: „Та како самъ я могао знати, да и ова мала луда створеня знаю латински?“

— Матрози на єдной енглеской лађи саставе друштво умѣрености, и одреку се свечано, да неће никако

пити румъ; а да би законъ овай остао у пуной сили, они се сви обвежу, да сваки онай, кои законъ преступи, части дружство са 10 ока рума. Наѣданпутъ рекне ѣданъ изъ дружства: „Та онда ћемо сви, колико насъ годъ има, законъ преступити; ѣръ ако ѣданъ погреши, онда ћемо морати попити 10 ока рума, и сви опити се, па онда ће по закону іоштъ сваки понаособъ морати дати по 10 ока рума, па се нећемо никако ни трезнити. Сви се гроотомъ насмею, и баце законъ у ватру, — а умереняци остану при староме.

— „*Смешна є стварь любавь*," рекне ѣданъ накресани шальивацъ у дружству; први дана после свадбе хтео самъ мою жену изъ презѣлне любави поѣсти, — а садъ се каѣмъ, што то нисамъ учинио.

— Неки господинъ, кои се на путъ спремао, наложио є своме слуги, да га у два саата по поноћи пробуди. Слуга пакъ отиде іоштъ у 12 саати у собу свога господина, и пробуди га. „Шта є!" викне буновно господинъ, кои се ниє изспавао, „заръ є већъ два саата избило?" — „Ниє іоштъ, господине," одговори замлаћени слуга, „но я самъ вамъ само казати хтео, да іоштъ имате два пуна саата рока за спаванѣ.

— Неки одъ путујући занатлия заспао є на друму у ладу, оставивши поредъ себе свой ранацъ съ пртлягомъ. Ѣданъ Евреинъ проће, и видећи оногъ, да тврдо спава, дигне ранацъ, и умакне. Но мало затимъ пробуди се онай, и видећи издалека Евреина, потрчи за њимъ, и стигне га башъ предъ самъ улазакъ у варошь. Ту га онъ счепа за яку и одведе у полицию као крадљивца. Онъ пакъ бранио ѣе и казивао, да є ранацъ нашао. „Ниси нашао, већъ си украо, угурсузе!" рекне му судия, „ево овде господара, чия є стварь." — „Опетъ є зато овако, као што я кажемъ, я самъ нашао на путу и калфу и овай ранацъ, ранацъо амъ узео, а калфу самъ оставио!"

— *Двоумленѣ.* У Енглеской, гди се све парнице явно пресуђую, дошао є ѣданъ постаръ човекъ на судъ, и молио є судъ, да му совѣтуе, шта да ради, — жена му є, вели, пакостна, као осица. — „Е, па шта ћемо ми да вамъ помогнемо; — ил' васъ є можда іоштъ и тукла?" — „И тога є било, о томе ниє овде питанѣ." — „Да о чему є питанѣ, и шта ви зактевате одъ насъ?" — Я оћу само, да ми ви пресудите, ѣсамъ ли тимъ поступкомъ моє жене тешко увређенъ, или?" — Судиє и околостоећа светина гроотомъ се насмеѣ, и предсѣдатель заключи дѣланѣ суднице съ рѣчима: „Приятелю, на то питанѣ ми нисмо кадри одговорити; то зависи одъ вашегъ собственогъ сматраня."

КОЛИКО ЉУДИ ТОЛИКО ЋУДИ.

Херцогъ Ото одъ Каринтиє имао є врло досетльиву будалу. Овоме (будали) падне ѣданпутъ на паметь, да истину пословице „колико људи толико ћуди" докаже. Онъ узме пунъ цакъ съ мртвачкимъ главама, попне се на ѣданъ брегъ, изручи изъ цака. Почемъ се ѣдна глава овамо ѣдна онамо одкотрља, повиче: „колико људи толико ћуди!" Кадъ ове и после смрти лудую и свака по своіой ћуди ради, то шта су морале пре у животу чинити!?"

НЕПРИЯТЕЛЬСКА ЉУБАВЬ.

„У моимъ рачунима, сине мой, наћићешъ сваке године записану суму одъ 500 талира, кою самъ я већъ одъ 20 година непрестано свакогъ 4 Фебруара трговцу М** у Б* шильао, и кою самъ осиромашеномъ господ. Ф* давао и после нѣгове смрти нѣговой сиротой деци опредѣлио. — Љубезни сине! тай Ф* бияше управъ онай, кои ме є наскоро после тогъ венчаня са твоиомъ добродѣтелномъ матеромъ, кою є онъ узалудъ просио, 4 Фебруара, отровати хтео, пошто є на два дана пре тога замномъ пиштоль избацио, но ѣдина милость божия сачувала ме є одъ смртоносногъ дѣйства отрова чудноватомъ некомъ помоћи. На неколико година после тога падне овай напрасни човекъ, због своѣ раскошногъ живота у сиромашство, коѣ є тимъ несносниє и жалостниє за нѣга было, што се међутимъ оженио био.

Я благодаримъ мудромъ божиѣмъ промислу што ми є прилике и средства дао, да момъ непријателю добро учинити могу, и опредѣлимъ зато управо онай данъ године, у комъ ме є Богъ тако чудновато сачувао. Садъ дакле, сине мой, знашъ прави узрокъ зашто самъ свагда 4 Фебруара, у ютру, подуже у моіой спаваюћой соби остаяо, и што самъ свагда онай данъ врло радостанъ и весео бивао, кадъ самъ могъ ловца са ѣднимъ завежљаѣмъ у Б* послао. И ѣедно знашъ, шта ме є побудило, те самъ пре три године у време наше вечернѣ нову молитву благодарности увео, кадъ самъ разумео да є овай г. Ф* најпосле опетъ къ себм дошао, и да є искреннимъ покајаниѣмъ свою душу избавио. Ову дакле суму, сине мой, шиљаћешъ сваке године у овай исти данъ, трговцу М** на чиє се ћутанѣ и на чию се верность ти слободно ослонити можешъ, дотле, докле годъ та помоћь той сиротой породици нуждна буде. Я познаѣмъ твоѣ срце, надамъ се да ће оно то учинити ѣръ иначе би те као приятель за то молио, а као отацъ би ти заповедио. Но про свега молимъ те, да ову тайну у гробъ понесешъ."

— У ѣдной школи запита учитель при испиту ѣдно мало дете: дали оно мисли да треба и непријателѣ љубити? Дете застане са одговоромъ, и нато се започне овай разговоръ:

Учитель: Ти знашъ шта є приятель а шта непријателъ? Дете (неодговори.)

Учитель. Пази я ћу ти то разяснити. Кадъ се н. п. ти на обали каквогъ потока играшъ, па се ко крадомъ до тебе довуче и тури те одъ острагъ у потокъ, ко є то?

Дете. То є мой непријатель.

Учитель. Тако сине мой! А ко ти є онда приятель?

Дете (брзо). Онай, кои ме спредъ у потокъ гурне.

Издає **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 28. Септембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 62.

Загонетка.

Чуйте браћо неко ново чудо!
Пре нег' што є Творацъ землю саздо,
И пре сунца и звездица драги
Створио ме отацъ света благ;
И одъ онда непрестано живимъ
Нит' се снажимъ нити опетъ старимъ.

Я не спавамъ нити се одмарамъ
Нити єдемъ, нит' се разговарамъ
Живо нисамъ, али имамъ крила,
Съ кои летимъ брже него вила
Моћи немамъ, ал' царства обарамъ,
Снаге немамъ ал' чудеса стварамъ;
Свака гордость, свака подла сила,
Свака радость и красота мила
И прелести, све небесне сласти
Само стоє текъ у моиой власти.

Докъ ме гледашъ невидишъ ме добро,
Негледашъ ме, тадъ ме видишъ добро
Ал' шта каза! негледашъ ме нигда
Нит' ме згледатъ мож' ти око игда.
Чимъ се родинъ престанемъ да живимъ
Чимъ премнемъ текъ опетъ оживимъ
Прођемъ брзо а долазимъ споро
Кадъ отидемъ невраћамъ се скоро! —

Домишљани одте сада амо
Тешко ниє — загонетка само. —

М. И. С.

Одгонетка у слѣдуюћемн брою.

Путови Судбине.

(Свршетакъ).

Витомиръ пакъ баци пружени му мачь на землю и рекне: „Далеко є одъ мене та мисао, да по други путъ потегнемъ мачь на Лилянииогъ отца. Ако сѣнъ вашегъ сина, кога самь я убио у праведной борби и у метежу битке, у коіой судба крваве коцке баца, зактева осветителну жертву, онда ево прсию моя, заводите мачь у ньи. При издисаню я ћу васъ благосиляти, што сте ме оной упутили, безъ коє би ми животъ био пустошно и неутѣшно пребивалиште. Изврши дакле, племенити Борисдаве, твоє дѣло осветє. — Но допустите ми найпре, племенита госпо, да вамъ изъ свегъ срца благодаримъ за материнску доброту и любавь, кою сте до овогъ часа према мени осведочили," продужи Витомиръ, окренувши се Ярни. „Я самъ ваше срце неисказано оскорбио, — но Богъ зна, а и ваше срце каже вамъ, да самъ я невинъ. Ви ме нећете проклинати, него ће те се са сажалѣнѣмъ сећати бѣдногъ Витомира, кои би за васъ радо и последню каплю крви пролио, но кои є гнѣвномъ судбиномъ избранъ, да вамъ оно, што вамъ є на свету наймилиє, одузме. Садъ съ богомъ! и испуните умирућемъ іоштъ и ову последню желю: Положите руку вашу на мою главу, и молите се Богу за мою грешну душу. Я ћу вашъ матерински благословъ однети вашой дѣци, єръ я ћу се съ ньима скоро састати у блаженимъ предѣлима небесне красоте!"

Онъ на то клекне предъ єцаюћу Ярну. Ова га у найвећемъ тронућу хтеде са землѣ дићи и загрлити, — кадъ наєданпутъ падне нѣнъ погледъ на оголѣли вратъ Витомировъ, — она се препане, као да є громомъ поражена и викне: „Милостиви Боже! — Ово є знакъ племена Астановића! — Ха, каква се слутня у души моіой пораћа! Овакавъ знакъ имао є Вештинъ синъ Жарко, и іоштъ на томъ истомъ месту. Витомире, Витомире, чіи си ти синъ?„

И Борислављ тргнесе уплашено, и приступи къ клечећемъ Витомиру и рекне са силнимъ волнованѣмъ душе своє: „Говори младићу! Одкуда си ти? Ниє могуће, да є твой отацъ Бугаринъ био! У жилама твоимъ тече србска крвь."

„Кои су прави родитељи мои били „одговори Витомиръ, „я незнамъ. Моє прваши дѣтиньство застрто є непробойномъ завѣсомъ. Я самъ дуго време држао оне честите душе, коє су ме одрониле и воспитале, за праве моє родитељ. Текъ на самртной постельи одкрио ми є племенити Бугаринъ, пога самъ я отцемъ називао, да я нисамъ рођени нѣговъ синъ. „Ти си чудноватимъ начиномъ постао моє усвойче," говораше онъ мени. „Први година мога брака я нисамъ имао дѣце, и текъ после 6 година обрадує ме Богъ съ єдномъ ћеркомъ, кою смо я и моя покойна супруга као душу нашу любили. И претераномъ заръ любави према овомъ дѣтету сагрешили

смо се Богу; єръ онъ намъ одузме и ово єдинче наше, и то на онакавъ начинъ, кои є срце наше ужасомъ а душу неописаномъ скорби испуњавао. Служительи храма Србаља язичника украду намъ дѣте, и опредѣле га на жертвеничку смрть. Безмѣрна туга и очаянѣ хтеде насъ уморити; и єдинствено утѣшенија истините вѣре, съ коима є неки смирени дуовникъ, кои є близу насъ сѣдио, наша срца ублажавао, давала су намъ іоштъ мало снаге и утѣхе. Єдномъ пођемъ я забаве ради у ловъ, забасамъ далеко у шуму и наиђемъ при повратку на колебу єдногъ пустиньика, кога самъ я у прећашња времена често посѣћавао. Я се нисамъ могао уздржати, да и тада не свратимъ. Но како се я препанемъ, кадъ нађемъ светогъ овогъ мужа на самртной постельи. Край постелѣ нѣгове играше се єдно мужко дѣте одъ 3 године дана. Лице пустиньика оживи мало, кадъ самъ я у колебу ступио. Онъ ме одма позна, пружи ми руку, и рекне ми, да самъ му добро дошао. На сажалѣванѣ моє: што га у таквоме станю налазимъ, одговори онъ: да му се душа весели, што ће скоро на истину отићи; но да му при разстаню съ овогъ света іоштъ єдна велика скорбъ срце гризе, а то є брига: шта ће бити одъ оногъ дѣтета, коє є онъ у шуми избавио изъ руку єдногъ нечовечногъ џелата, кои є ово невино створенъ убити хтео на єдномъ усамлѣномъ месту. Я бацимъ погледъ мой на ово ядно сироче, коє є безбрижно и безазлено играло, нити му є душу разтрзала брига о будућности, и ово ме до срца троне. Тада ми улиє Богъ мисао: да є можда провидѣниє данасъ само због тога упутило коракъ мой овамо, да я, бѣдни и уцвелѣни отацъ, кои самъ іоштъ єднако оплакивао мою ћерку, нађемъ у замѣну за ню єдно красно дѣте, коє ће скорбъ мою заръ ублажити, и коме ћу я мою родительску любавь да посветимъ. — Ова є мисао и намѣра у души моіой за кратко време сазрела. — Я изявимъ пустиньику мою тврду намѣру, рекавши му: Я самъ моє дѣте, а ово є дѣте своє родителѣ изгубило, зато га я одъ данасъ присваямъ као мога роѣеногъ сина! — Смирени пустиньикъ насмеши се, притисне мою руку своме срцу и увѣравао ме є, да є садъ и последню на овомъ свету бригу са срце скинуо, и да ће онъ за ову утѣху, кою самъ му прибавио, призвати на мене благословъ вишнѣгъ творца. — И на овай начинъ добили смо те ми; єръ тай безазлени дечко био си ти, — ти си био наша найвећа радость; єръ ти намъ бияше замѣна за мило наше єдинче, коє намъ є злоудна судбина изъ наручия наши изтргла.“ — — — „То бияу рѣчи мога умирућегъ поочима,“ завршн Витомиръ своє причанѣ, „а о моме пореклу и отечеству неумемъ вамъ ништа више казати.“

„О, доста, доста!“ викне Ярна, „садъ ясно видимъ и познаємъ чудноватe путове судбине. — О, мой Бориславе, я садъ ни найманѣ више не сумнямъ, — ово є Вештинъ синъ Жарко. И какво чудновато испрекрштанѣ догађая! — Оно женско дѣте, коє є украдено одъ Витомирови родителя, єсть по свой прилици Воляна, потоня жречица. Време, мѣсто и све околности слажу се подпуно са вѣстима, коє самъ я дознавала о Воляни, кою є моя сестра Вешта усвоила. — Тако су оба ова дѣтета неиспитанимъ путовима судбине єдно другомъ за замѣну служила и обоє опредѣлени бияу, да уцвелѣнимъ родительима утѣху и замену даду. Али нашто є кривудала судба тимъ чудноватимъ унакрстнимъ путемъ? — Ахъ! єдинствено на пропасть нашегъ дома и нашегъ порода, и да би се испунило страшно прорицанѣ старе Вуче!“

„Воляна, велите ви?“ прекине Витомиръ Ярни рѣчь, „она жречица, изъ чіи самъ руку Лиляну избавио, — Воляна є, велите, изгублѣно дѣте мои добри родителя?!“

„Вѣровитно єсте, али извѣстно ние, нити ће икада моћи бити,“ одговори Борислављ; и окренувши се своіой супруги, рекне іой яснимъ гласомъ: Све околности подкреплюю твоє потврѣиванѣ, но я инакъ нисамъ тврувѣренъ, да є овай младићъ Вештинъ синъ. Та заръ се ние могло таково исто што догодити и потомку другогъ каквогъ Астановића?“

На то изиђе изъ гомиле войника, кои су се са Бориславомъ изъ Бугарске вратили, єданъ старъ и дивлѣгъ изгледа войникъ, и рекне:

„Племенити господару, я могу посведочити, да ваша супруга ние у заблуђеню, што она овогъ младића“ — показиваюћи рукомъ на Витомира, — „држи за сина своє сестре Веште!“

Господаръ одъ Ибра мѣрио є старогъ овогъ войника съ найвећимъ удивленѣмъ; но овай продужи овако: „Ако є све то истина, што є овай младићъ садъ испричао, онда нетреба ни найманѣ да сумняте, да є то вашъ по крви сродникъ Жарко, кога сте ви давно за мртва држали.

„А чимъ ти можешъ посведочити, да су твоє рѣчи истините, и да твоє потврѣиванѣ ние лажно?“ запита Борислављ войника далѣ.

„Я ћу то посведочити съ признанѣмъ;“ одговори овай, „да самъ я онай исти, кога є некадъ стара вештица Вуча наговорила, да убиємъ невиногъ Жарка.“

„За име Бога, шта кажешъ ти?“ викне Ярна у найвећой сметньи. „Заклинѣмъ те Богомъ истинимъ, кога страшанъ и праведанъ судъ ми у овоме часу познаємо и сносимо, заклинѣмъ те спасениємъ душе твоє, говори истину!“

„Тако ми блаженства моє душе, коє се надамъ у Бога получити,“ увѣраваше сѣди войникъ озбильно и стално: „я нећу слагати! Богатомъ наградомъ и ласкавимъ рѣчима дао самъ се онда заварати одъ пакостне и лукаве Вуче, и примио самъ се тогъ богомрзкогъ дѣла, да єдно невино дѣте, коє ме никадъ увредио ние, у тами густе шуме убиємъ. Пошто є паклени изродъ Вуча изтргла дѣте изъ наручия служавке и мени га у руке предала, однесемъ га я далеко у шуму. Кадъ самъ хтео забости мачь у невине прси, я се разжалимъ, кадъ є Жарко мале ручице пружио и жалостно ме погледао. Но при помислу на дату рѣчь примљеногъ на се обвезателства, и лакомъ на обећану сяйну награду, угушимъ я то благородно чувство, и хтедо већъ извршити крваво дѣло, — кадъ наєданпутъ изиђе преда-ме єданъ сѣди старацъ, кои ми се у ономъ часу чиняше као суштество вишега реда. Нѣгова седа, до пояса брада, беле, тихимъ ветромъ таласаюћи се власи, бледо упало лице и пустиньичко одѣло причинявало є, да є изгледао као какавъ духъ изъ

царства превѣчности. Но изъ очију нѣгови сѣваше необична, жива ватра. Онъ дигне руку свою, и рекне ми величественимъ гласомъ: „Стани, несрећниче!“ — Нѣговъ изгледъ и гласъ тако ме є потресао, да ми є срце задрктало, и душа у трепетномъ страху била. — „Одступи одъ богомрзке твое намѣре!“ настави онъ по краткомъ ћутању, кадъ є видио, да самъ се я одъ ужаса скаменио, — „єръ ће те проклетство и казнь божия гонити на вѣки!“ — Као поразителни громъ звониле су ове рѣчи у ушима моимъ. Мени се учини, као да є єданъ Херувимъ сишао съ више и предъ мене стао страшно и угронително, као што ће некадъ анђели божіи са пламенитимъ мачемъ стати предъ райске двери. Сва ме снага издаде, я самъ дрктао као прутъ, и нисамъ више могао поднети огнѣвити погледъ пророка изъ пустињ. Я упустимъ дѣте на землю, и нагнемъ бѣжати, као да сви паклени дуси за мномъ у потеру єзде. Али кадъ самъ се одъ страха мало повратио и опетъ силе и мисли прибрао, онда ми бияше, као да самъ душу мою изъ поктију ђавола изкушателю избавио, и я самъ се за срећногъ и пресрећногъ држао, што се нисамъ овимъ убитствомъ окаляо; — єръ никадъ ми душа рая видила неби.

„О, човече! каквимъ мелемомъ облажешъ ти моє устрелѣно срце у найцрњемъ часу мога живота!“ рекне Ярна и притисне руку сѣдогъ войника прсима своимъ. „Я самъ оно, што ми є наймилиє на земльи било — мою дѣцу, — изгубила, и остала самъ бѣдно овогъ свѣта створењ, кукавна мати безъ утѣхе и надежде. Но посредствомъ тебе преблаги є Богъ свалио съ душе моє стѣну, коя одъ толико већъ година замуђує све радости моє; — а та є стѣна: свѣсть крвне кривице моє. Богъ є праведанъ. Я нисамъ била достойна траюће материнске среће; єръ ову самъ я сестри моіой насилно одузела; зато ю є превѣчни уништио онда, кадъ є ова на вршку своме била. Но Богъ є милостивъ и преблагъ. Онъ є видио моє тежко покајањ и горко испаштањ и подарио ми є предъ заодъ сунца мога страдателногъ живота то спокойство: да я нисамъ богомъ проклета грешница. Злу мою намѣру, кою Богъ суди, я самъ горко одужила губиткомъ мога найвишегъ на овомъ свету блага, и я ћу садъ спокойние изчекивати смртни часъ; єръ садъ поуздано вѣруємъ: да ће ме смрть сѣдинити са моиомъ дѣцомъ, коя се за награду свога невиногъ живота и на правди страданя, већъ наслађаваю милинама райскимъ и лицезреніемъ свевишњега!“

Ярна ућути затимъ мало, и молила се Богу ти'о и сузнимъ очима. Затимъ продужи овако: „Садъ є сва сумня уклоњена! Бѣдни Витомире! оди, да те загрлимъ, — ти си синъ моє несрећне сестре Веште. Ти си у нѣжномъ твоме дѣтињству осуђенъ био, да будешъ убиєнъ, и то због тога, што є єдна баба прорицала, да ћешъ ти некадъ мою дѣцу утаманити. — Ахъ, ово се прорицање на жалость испунило и постало страшна истина, премда самъ я и мои паклени помагачи хтели да га осуетимо грознимъ и богомрзкимъ злочинствомъ. — О, да бѣдногъ човеческогъ ума, кои себи ваображава, да мудро смишлѣнимъ мѣрама своимъ може обуставити текъ неумитне судбине! Судбина иде мирно своимъ путемъ, а ми, дѣца ништете и прашине, неможемо ту ништа учинити. Шта є кадра мудрость слабомоћни люди учинити противъ промисла и намѣре божие? — Оно, што самъ се я трудила предупредити крвнимъ злочинствомъ, ипакъ се збило. О, младиђу, твоя є рука дѣцу мою убила. Судбина те є гонила по чудноватимъ путовима, тако, да си ти найпосле морао извршити оно, што самъ се я трудила предупредити крвнимъ дѣломъ! Но ти си чистъ и невинъ; я єдинствено себе саму окривити могу. Да самъ се я онда, кадъ ме є ужасно оно прорицање готово до очаяня довело, те самъ саизволила на богомрзко убиство, — вишњемъ творцу обратила, и са скромнимъ молитвама и безусловномъ одношћу, будућность мою положила у нѣгове отеческе руке, у место што самъ я сама будућность мою грознимъ средствама по моіой вольи управляти хтела — ахъ, данасъ би можда све другчиє било, и данасъ би можда две срећне породице проводиле сладке дане у любави и срећноме спокойству у зидинама овогъ гордогъ замка, у комъ се садъ разлеже якъ несрећни родителя и влада ужасъ и суморна скорбь! — Садъ Бориславе, кажуй! можешъ ли ти іоштъ закатевати смрть овогъ младића, можешъ ли ти іоштъ мрзити овогъ бѣдногъ, кои є, гонећъ по мрачнимъ стазама наизбѣжне судбе, учинио неотице оно, што намъ є срцу смртну болю задало и што насъ є за навѣкъ оскорбило?“

Господаръ одъ Ибра бияше силно потрешенъ. Онъ тио приступи Витомиру, пружи му десницу и рекне: „Я ти праштамъ, сине мой. Дай да будемо пријатељи, и да као люди мужествено сносимо нашу несрећу!“

И са сузнимъ очима загрле се помирени противници, а и сви околостоећи єцали су у гласъ; па и сами дивльи и сурови войници, кои су у непријательской земльи били равнодушни према стострукимъ бѣдима ужасногъ опустошителногъ рата, нису се могли уздржати одъ суза.

Одъ силне туге и толики удара скорби и несреће, разболе се Ярна оногъ дана, кадъ є нѣна єдинвца Љиљана саранѣна, врло опасно, и небо є услишало нѣне топле молитве и смиловало се на ню, те є по краткомъ боловању овай трудни и бѣдни животъ заменила съ больимъ, вѣчнимъ животомъ. Она є умрла радостно и са скромномъ одношћу, и саранѣна є поредъ нѣне несрећне Љиљане. А господаръ одъ Ибра, Борислављ, кои є ню за неколико само година преживио, оставио є ибарски замакъ, гди му є сваки предметъ тужне опомене подгревао, и отишао є у свой други замакъ Ситницу. Онъ є наредио, да Витомиръ буде господаръ одъ Ибра. Но за Витомира нису земна блага и блескъ славе и силе имали никакву дражесть; єръ нѣгово найвише благо застирала є тама леденогъ гроба, а животъ ниє му никакве друге чаре подавао. Нѣму є омрзнуо животъ; но онъ ниє хтео богомрзкимъ убитствомъ себи смрть задати, за коіомъ є толико чезнуо. Юначко нѣгово срце іоштъ єданпутъ запламти храбросћу, и у прсима нѣговимъ породи се силна жеља, да тражи опасности, коє ће га неизбѣжно морати у ждрла смрти сурвати. Но она нѣгова чезня ниє га одвлачила у метежъ крвави боєва, гди се люди као дивльи зверони колю и разтрзаю, онъ є себи сасвимъ друго полѣ борбе и опасности изабрао. Онъ се опрости са тронутимъ Борославомъ, и пошто се у єдномъ монастиру предуготовио за свой нови животъ, отиде онъ, као

неустрашими проповѣдникъ слова божиегъ, у планинске предѣле, куда іоштъ небияше продрла светлость христиан ства, да тамо заслепљенимъ язичницима спасоносну науку истине проповѣда, па и самъ тако мученички венацъ полу чи. Но после чуда! Нико ниє смео дрзнути, да дигне руку на неустрашимогъ проповѣдника, єръ и найтврђа и най-суровия срца бияу савладана силнимъ убѣдителнимъ го-воромъ Витомировимъ, и онъ є ту радость доживио, да су читава племена одъ старе вере одпала, и да се на разоренимъ храмовима блистао стасоносни крсть, сим-волъ истине. Тако є доспео Витомиръ после неколико година трудногъ, но плодомъ увенчаногъ путованя и у планине приштинске и килвајске, гди му є такође,п ремда у борби съ великимъ опасностима, испало за рукомъ, да язи-ничке планинце христовой науци приклони. Но овде се окончало нѣгово богоугодно дѣйствованѣ; єръ ту се онъ сурвао съ єдне стѣне и сломио ногу тако, да є по-стао сасвимъ неспособанъ за далѣ путованѣ. И садъ науми онъ, да проведе остали свой животъ као пусти-њикъ, и будући се онъ налазио башъ у ономъ предѣлу, кои му є изъ прећашњи времена, коя су тако важне за нѣга догађає у себи садржавале, врло добро познатъ био, — то є онъ пештеру, изъ кое є негда сужну Лиля-ну избавио, избрао за обиталиште. Кадъ се годъ одъ послова свои одмарао, занимао се духъ нѣговъ са ту-жнимъ, но уєдно и сладкимъ опоменама. Та овде є нѣго-ва Лиляна страдала и безнадеждно изчекивала изба-вљенѣ; — и онъ є дакле хтео тако исто да се пати, и да изчекуе избављенѣ одъ земаљски бѣда, — но не са стра-омъ и клонулимъ духомъ, него са силномъ у Бога вѣ-ромъ.

Но поредъ лика драге му Лиляне, заносиле га мисли нѣгове често и на несрећну Воляну. Іоштъ прве ноћи, кою є провео у пештери, чуо є онъ неки чудновати жу-боръ и шумъ, кои као да долазаше изъ дубљине про-вале потока, и кои се завршивао као тужни човечји гласъ. Кадъ є сутраданъ питао планинце тога предѣла, одкудъ тай гласъ, одговоре му они: да є то гласъ гро-зно пропадше жречице Воляне. Витомиръ се при овомъ имену, кое одавно већъ ниє чуо, стресе, упита за нѣну судбину, и дозна одъ њи, да се є она, незнано зашто, сурвала са врлетне стѣне у бездани потокъ. — Алъ, пу-стињикъ Витомиръ знао є врло добро узрокъ тогъ нѣ-ногъ поступка, и оплакивао є често у тишини судбу нѣ-ну. Свакадъ, кадъ є годъ у поноћно глуво доба чуо ту-жно єцанѣ у дубљини мрачногъ потока, падао є Вито-миръ на колена, и молио се Богу за покой и спасенѣ ду-ше бѣдне язичнице. Найпосле умукне онай гласъ за на-вѣкъ, и Витомиръ є у томъ сладкомъ убеђеню, да є Богъ молитву нѣгову услишао, живио іоштъ неколико годи-на, и лака спокойна смрть узнесе душу нѣгову у предѣ-ле вѣчне красоте. — Задуго су обитељи околни пла-нина кое є онъ христовой вѣри обратио споминяли нѣ-гово име са почитанѣмъ и благодарносћу.

М. . . . . .

М р в и ц е.

Избавитель живота. Єданъ селякъ дошао є у Бер-линъ, приави се мѣстной полиціи, и између нѣга и поли-ције заметне се слѣдующи разговоръ!

Полицай. „Шта зактевашъ ти?“

Селякъ. Я самъ дошао, да васъ замолимъ, да ми из-дате награду, коя є одређена за оне, кои коме животъ спасе, а у єдно да ми дате ону сребрну медалю ко-иомъ се у таквомъ случаю избавитель живота укра сити сме.“

Полицай. Шта, ти си некомъ животъ избавіо? — казуй! — коме? — кадъ? — гди — како?“ —

Селякъ. Дозволите ми господине, да вамъ тай чуд-новати догађай просто и кратко, као што є по реду било ис-причамъ. Синоћъ, кадъ самъ се изъ єдногъ веселогъ дру-жства подоцне кући враћао, нанесеме путъ на стару ћу-прію. Текъ што самъ неколико корака по њой ишао, — ал' єдна трула даска попусти, — я пропаднемъ унутра, но уватимъ се за єданъ стари зрхрђанъ ексеръ, и тако самъ био до плећа у води. Горе се нисамъ могао узпу-жати, — а овамо опетъ слабъ ексерь све се више са-вияо! У овомъ очаятелномъ положеню я упустимъ ек-серъ, запливамъ, срећно я изиђемъ на обалу и — изба-вимъ тако мой животъ са опасношћу собственогъ могъ живота!“

— Єданъ индиянски поглаваръ бияше на свадби кодъ єдногъ богатогъ, 60 година старогъ Енглеза, кои є узео младу девойку одъ 17 година за жену. Кадъ є до-маћинъ запитао простодушногъ Индиянца, како му се веселѣ и нѣгова невеста допада, одговори му онай: Све є лепо, веселѣ є прекрасно, а и ви сте врло красанъ чо-векъ; но я велимъ, да би ваша супруга болѣ погодила, да є узела два мужа, свакогъ одъ 30 година; єръ и то чини 60 година.“

— На єдномъ балу, на комъ є било и неколико мор-ски официра, упита єданъ одъ њи, кои бияше подпору-чикъ, свою играчицу, показиваюћи прстомъ на єдну дру-гу женску, коя се одликовала високимъ и виткимъ ста-сомъ: „Ко є она Фрегата?“ (Фрегата значи ратну лађу одъ два боя). Играчица нѣгова, коя бияше присна пријатељица оне велике даме, одговори истина своме играчу; но по свршеной игри то іой први посао бияше да отиде своіой другарици а да іой каже, како є ню мор-ски официръ назвао. Подпоручикъ, коме се пакъ она висока дама при свемъ томъ яко допала, замоли исту при почетку друге игре, да съ њиме игра, но добіе одъ нѣ слѣдующи одбияюћи одговоръ: „Господине, Подпору-чикъ немоме управляти єдномъ фрегатомъ, зато є нуж-данъ баръ капетанъ; и због тога морамъ молбу вашу одбити.“

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 12. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 64.

ПУТЪ.

После дугогъ тугованя
И горкога уздисаня,
Што проведо у туђини,
Пођо милой постойбини,
Там' гди болно срце моє
Задовольство тражи своє,
И по бурной, мутной води
Дуго чамацъ срећно броди
Дуго броди безъ престанка —
Срце нигде нема станка
Домовину жельно тражи
Где се болно срце снажи; —
И све далѣ чамацъ броди
Али место ненаоди
Где се србска чує рѣчь —
Око мене море само —
Дана много проће већъ —
Жельно срце тежи тамо,
Да угледа онай край
Гдѣ настає србски свѣтъ —
Уцвелѣно срце само
Жельно тамо диже летъ
Задовольства где є рай. —
Разлюћени таласъ ћипа
И на мене воду сипа —
Море бруи, у чунъ грува,
И све яче ветаръ дува,
Данъ за даномъ брзо лети,
А пропасть ми іоште прети
Трудно далѣ броди чамацъ
Съ таласима води бой, —
Шта да радимъ, бѣданъ самацъ
О, спаси ме, Боже мой!
Таласъ скаче, ветаръ риче
Пропасть ми се све примиче
И све далѣ чамацъ спѣши,
Сунце мало већъ се скрива,
Црна ето иде ноћь
Ал' надежда мене тѣши
И нову ми ми моћь улива
Да іоштъ више лебди моћь.
Жельно гледимъ к' оной страни
Где ће срце да се стани:
„Благо мени — ето постойбине,
Пожелѣне моє домовине!“
И тек' ово што изусти,
Али вихоръ рикну пусти,
Таласъ ћипа, вода куља,
Слабачакъ се чамацъ люља —
Срце ми се одъ стра тресло
Вода юрну, чамакъ се изврну
Моћь издаде, клону весло
Я у бездну стропошта се црну —
О, спаси ме, Боже мой,
Моли ти се мрвакъ твой — — —

*

На то с' трго, гледну око себе,
А срце ми іоштъ одъ страве зебе — —
Бледи месецъ бяше на заоду
Сунце блиста на плавоме своду
Боже мили, страшанъ бешe санъ,
Благо мени — отран'о є данъ! —

Лука Сарићъ.

НАДЕНІЄ ДАМАСКА.

(Свршетакъ).

Време є садъ, да напоменемо єданъ догађай, кои не би имао место у озбильной повестници, да ниє у послѣдицама своимъ тако млоговажанъ био. Овако пакъ спада овай догађай пола у исторію, а пола у романтиску литературу; (т. є. у родъ књижевности, гди се занильиви и на срце човечиє дѣйствуюћи догађай искићенимъ слогомъ и пламенитимъ ваображенѣмъ описую).

Отмѣни єданъ младићъ изъ Дамаска, по имену Іонасъ, бияше обрученъ са богатомъ єдномъ и предивне лепоте девойкомъ. Но родительи нѣни задуго су развлачили данъ вѣнчавя. Дѣвойка найпосле непрестаномъ наговараю и приклиняю заручника попусти, и склони се, да тайно съ ньиме побегне. Они су се надали, да ће се моћи провући као непознати крозъ станъ неприятельски, и мислили су отићи у градъ Алепо, гди є Іонасъ имао отмѣне сроднике. Подплаћени стражари на кейзанской капіи пропусте бѣгунце по сумраку. Кадъ су се доватили чистине, отиде младићъ неколико стотина корака напредъ, да проматра, кои ће путъ найудеснїи бити, а да ій неприятель незароби. Но наєданпутъ обколи

Іонаса єдна чета сараценски конјаника, која є у засједи била, и заробила га. Онъ є на грчкомъ єзику викнуо свој ясно милој својој Евдоксији: „птица є уваћена; бегај итно у градъ!“ Дјевојка нагне као поплашена срна у варошь, и прије него су є конјаници непријатељски сустићи могли, довати се она срећно градске капије. Несрећногъ Іонаса доведу предъ Каледа, и онъ му само овај изборъ остави: или да прими исламъ, или да мучителномъ смрћу умре. Љубавь къ животу надмаши, и Іонасъ одпадне одъ христијанске вјере. У почетку можда да се є онъ горко покаяо, што є одъ вјере отаца свои одпао; — но кадъ су му неки заробљени Грци изъ Дамаска явили, да се є Евдоксија, огорчена и у срце устрелјена одпадничтвомъ њговимъ, заклела, да ће га на вјеки заборавити и да є у манастиръ отишла, онда се младићъ у очајању и неодолимой туги својој завјерио да ће се онима, кои су му Евдоксију одъ њга одвратили, ужасно осветити, и да ће насилно оно да изнуди, чимъ га љубавь своєвољно није хтела наградјати. Одъ тога времена постао є онъ занешени и ревностни Мусломанъ и упео се изъ петни жила, да што пре падне Дамаскъ, гди се є онъ родио, у руке нови свои єдновјерника.

Око половине год. 634, башъ у оно време, кадъ є стигла вјесть у сараценски станъ, да є Калифа Абу-Бекиръ умр'о и да є Омаръ постао калифа правовјерни, бијаше раана обсађенимъ Грцима понестаяла, тако да су и најодважнија бранитељи увидили, да нема спасения, и да се градъ мора предати. За време дуге обсаде имали су Грци прилику, добро познати оба непријатељска вожда; сви су се страшили Каледове суровости и необузданости, а напротивъ сви су уважавали поштењ и благость Абу-Обејдаха. Стотина избрани посланика изъ свештенства дошли су око поноћи у шаторъ честитогъ сараценскогъ војводе, да одпочну преговоре о условијама предаћа. Абу-Обејдахъ примио є млогобројно посланство ово са пријатељскимъ достојанствомъ и то башъ за време одсуства Каледовогъ, кои є са своимъ конјаницима по околнимъ предјелима тумарао, и положио є Грцима такова повољна и блага условия, каквима се ни сами Грци нису надали после тако жестоки боєви и дуге обсаде. Уговорено є, да одъ сутраданъ сва непријатељства преставу; сви кои се изселити желе, могу безбједно и слободно отићи и понети са собомъ онолико покретнога имања, колико годъ понети могу; заоставши пакъ житељи Дамаска да постану платежни поданици Калифе, но да остану у притјажаню свију свои добара и земаља; притомъ є дозволјено, да се у 7 христијански цркви служи и христова наука слободно проповједа.

Подъ овимъ условијама предаћи су одма сутра-данъ најотмјенији таоци и она капија градска, коя є најближа била непријатељскомъ стану, војсковођи сараценскомъ Абу-Обејдаху. Војници њгови слједовали су умјерености свога вожда, а овај є добио за награду страхопочитателно уваженје народа, кои є онъ одъ пропасти сачувао.

Но докъ су житељи једне части вароши у радости наслађавали се милошћу благогъ непријатељскогъ војводе, испуњена є била друга часть вароши, коя є съ оне стране ријеке Парфара лежала, страомъ и ужасомъ, и то изненаднимъ једнимъ непријатељскимъ нападанјемъ. Ево како се то догодило: Каледъ се вратио предъ зору съ проматраня свога, и дознао є одъ одпадника Іонаса, кои можда за уговоръ мирне предаће града није ништа чуо, да є на капији кејзанской врло слаба посада, да се чини као да є бдителность градске војске яко попустила, и да онъ по томе држи, да би се јуришъ съ добримъ успјехомъ покушати могао. Необуздани Каледъ примио є ову вјесть и совјетъ свога пријателя Іонаса съ дивљомъ радошћу и усклицанјемъ, и нагрне наједанпутъ са своиомъ одабраномъ четомъ на капију. Грађани, чувши за предаю, нису сматрали више за нуждно, поставити многобројну стражу на капије, єръ нису ни на крај памети имали, да ће непријатель нападати; єръ на што нападанје, кадъ іймъ є градъ већъ у руци. По краткой борби побједе Сарацени: „Нема милости непријатељима пророковимъ“ викне сурови и крвожедни Каледъ. Таламбаси заєче; дивље чете сараценске нагрну у варошь, а крвь несрећни христијана потокомъ є текла. Кадъ є Каледъ съ разузданомъ и боємъ распламћеномъ војскомъ дошао до цркве св. Богородице, онъ се упрепасти, кадъ є видио свога војсковођу Абу-Обејдаха и њгову војску усредъ града. Онъ є мислио, да є главна војска іоштъ наполе у стану, а садъ є изненада видио усредъ вароши, и то у миру и тишини. Војници Абу-Обејдаха имали су у руци у место крвавога мача палмово грање, символъ мира. Множина христијански свештеника и калуђера окружавала є племенитогъ Абу-Обејдаха, кои є тихо, но съ важношћу Каледу на сусретъ пошао, и по краткомъ поздраву њему овако говорио: „Богъ намъ є посредствомъ предаће вручио овај градъ у нашу власть, и заштедио є тиме правовјрнимъ синовима своимъ трудъ око освајања, зато милость покораваюћимъ се!“ — „То неће бити!“ викне разјарени Каледъ; „заръ нисамъ и я војвода правовјрни? — Заръ нисамъ я градъ на јуришъ освоио? Невјрници треба да падну одъ оштрогъ мача правовјрни! Удрите, јунаци, пророкови војници!“

Свирјепи и за плјномъ жеднећи Араби драговољно би извршили добродошлу заповјесть, и Дамаскъ би био пропао, да није Абу-Обејдахъ показао велику сталность и одважность у часу опасности. Онъ улети у средину дркћућих грађана и најсвирјепија Сарацена, и приклињао є ове светимъ именомъ божимъ, да они баръ изъ почитања према њему, као војсковођи, и према њговомъ светомъ обећаню одустану одъ проливања крви и причењу, докъ се војводе посавјетују. Затимъ одведе онъ упорногъ и противећегъ се Каледа у цркву св. Богородице, и после жестоке препирке попусти овај разуму и личной важности главногъ вожда, кои му є убједително доказивао, како треба заключене уговоре као светињу држати, како ће то на честь и славу Мусломанцима служити, ако дату свою рјечь држе, — напротивъ како ће велике муке бити при освајању остали Сириски градова, кое ће невјерство и свирјепство наше принудити на очајателну обрану.

Садъ и Каледови војници престану одъ проливања крви. Највећа часть житеља освоене вароши приме на-

ложена имъ условия и постану платежни поданици Сарацена. — Но храбри Тома и млоги іоштъ отечествољубци, кои су подъ барякомъ воевали, рѣшили су се, да презреду милость и волели су сносити бѣду и прогнанство, него ли бити туђи поданици. Млогобройна гомила свештеника и миряна, војника и грађана, жена и дѣца, изиђоше изъ вароши и стане се на оближньимъ ливадама. Они су у стра'у и хитньи покупили само найскупоценіе посуђе, и спремали се съ тужнимъ срцемъ и горкимъ уздисаима, да свою постойбину и прекрасне обале Парфара за навѣкъ оставе. Каледово зверско срце било є сасвимъ равнодушно при овакомъ яду и бѣди, шта више, племенити Абу-Обейдахъ съ тешкомъ га є мукомъ склонио на то, да имъ дозволи слободанъ одлазакъ. Дивльи војникъ оставио іимъ є само три дана рока за слободно изселяванѣ; а по истечению тога рока да му на вольи стои, прогнанике гонити, и кадъ іи сустигне, поступати съ ньима као съ непријательима. При свемъ томъ, што га є Абу-Обейдахъ одъ те намѣре одвраћао, дивља Каледова ћудъ ніе се на то склонити могла.

Могуће є, да га у нѣговомъ упорству утврђивало отровно наговараньє одпадника Іонаса. Чимъ се є бой свршио, одлетио є онъ, подраженъ љубави а и осветомъ у монастиръ, гди се по казиваню неки заробљени Грка Евдоксия налазила. Но онъ ю тамо ненађе, већъ дозна, да се и она налази у брою они, кои оће да се изселе. Садъ навали онъ на Каледа, кодъ кога є у милости био, да онъ силномъ своіомъ рѣчи дѣвойку нѣму уступи, и да иой закрати, отиђи са осталимъ изселѣницима. Премда Каледъ ніе нинайманѣ чувства сажалења у души своіой имао, то онъ ипакъ ніе ту молбу пријателя свога испунити хтео, но тѣшио є у очаянѣ падшегъ одпадника съ тимъ, да ће нѣгова лака коняничка чета по истечению три дана прогнаницима у потеру поћи и по свой прилици сустиђи іи, па ће онда Евдоксия Іонасу као плѣнъ у дѣо пасти.

Іонасъ, кои у бурномъ и страстномъ разположеню своімъ ніе хтео дати срећу, кою є іоштъ онога дана получити надао се за неизвѣстну будућность, и отишао є изванъ града у станъ изселѣника. Ту нађе онъ Евдоксию и приклиняо є, да садъ дату му рѣчь испуни и нѣгова супруга буде. Но Евдоксия му одговори опоро и озбильно: „Я самь мою рѣчъ дала Християнину, а не Мусломанцу; ти си ме моимъ одпаднишствомъ самь разрѣшио одъ моє рѣчи, и ми смо садъ и за овай и за онай свѣтъ разлучени.“ — Узалудъ є онъ ню молио и приклиняо и молио, да є склони; па и на саме нѣгове претнѣ одговорила є она гордимъ презренѣмъ, — и тако се презрени Іонасъ вратио у варошь съ отрованомъ душомъ и жеднећимъ за осветомъ срцемъ.

Обвезателность заключеногъ уговора, а и старанѣ за ново ово освоєнѣ, причинише, да є присутство Каледово у граду за 4 дана необходимо нуждно било. Жећь за крвлю и грамзенѣ за неизмѣрнимъ благомъ одселѣника можда би се изгубила усредъ други велики и важни предузиманя, да га ніе невѣрни Іонасъ непрестано подбадао, увѣраваюћи га, да су одселѣници по свой прилици већъ яко одъ пута утрућени, да ће ій коняници сараценски лако стићи, и найпосле, да є за љубавь безбройногъ блага вредно, то дѣло извршити. Каледъ се найпосле склони на то, и пође за изселѣницима у потеру са 4000 одабрани коняника, кои су се у христинско одѣло обукли били. Они су се само у време молитве одмарали, а Іонасъ, ньиовъ воћа познавао є скрозъ цѣо предѣлъ, и спроводио ій є найпречимъ путемъ. Задуго су они налазили трагове бѣгунаца, ал' наеданпутъ нестаде и ови трагова; но кадъ су већъ Сарацини, уморени и клонувши духомъ дугимъ узалуднимъ траженѣмъ, већъ натрагъ у станъ свой кодъ Дамаска вратити се хтели, добию они радостну всть, да є цѣо карванъ ударио на страну у планине и да іймъ садъ већъ више неможе утећи. Гонительи имали су се при пролазку крозъ горе ливанске борити са великимъ незгодама и уморомъ, но изгледъ на осветy и плѣнъ уздизао є снагу ови окорели и дивльи занешеняка. Петога дана у ютру, после ладне и кишовите ноћи, угледаю они шаторе бѣгунаца у средъ єдне прекрасне долине. Грађани и војници Дамаска, кои су већъ далеко у внутреность земль умакли, зауставили су се у овомъ дивномъ предѣлу, да се одморе одъ трудногъ и наглогъ путованя, мислећи, да су садъ већъ сасвимъ безбѣдни одъ свакогъ гонения. — Наеданпутъ престрави іи дивля убойна вика сарацена: „Аллахъ акбаръ!“ (Богъ є побѣдоносанъ), и Сарацени се устреме низъ брда као валовита планинска рѣка на станъ упрепашћени Грка. Ови бѣдни и несрећни бѣгунци били су врло слабо съ оружіемъ снабдѣвени, а притомъ уморомъ и страомъ тако савладани, да є одпоръ ньиовъ быо слабъ и безуспѣшанъ. Изузимаюћи неколико жена, сви изгину одъ оштрога мача дивльи Сарацена. Неизмерно благо у сребру, злату и драгоцѣностима лежало є разсуто по стану, и већъ и сама 300 товара свилене робе била су довольна, да се готово цѣла војска ови полу-наги варвара заодене.

Іонасъ тражио є у метежу битке предметъ своє жудньє, Евдоксию, и нађе є заиста; но мржня и гнѣвъ Евдоксинъ према нѣму іоштъ є већма разпламћенъ овимъ последньимъ вапиюћимъ невѣрствомъ и изданомъ, и у борби са необузданимъ нѣговимъ страстима заводе она оштри мачь у болно срце своє. И тако є одпадникъ Іонасъ лишенъ награде за своє богомрзко невѣрство. Очаяванѣ и дивля туга нагонявала га є на дрзска војничка дѣла, коя би само съ ума шедши или какавъ очайникъ предузети могао. Найпосле снађе га у метежу битке смрть, кою є онъ жељно тражио, — и Сарацене преузносили су га као мученика за нову, праву вѣру.

Каледъ, кои є са своімъ одважномъ четомъ 50 миля далеко у срце Сиріе продрео, вратио се затимъ са брзиномъ мунѣ у Дамаскъ, и то съ неизмѣрнимъ плѣномъ. Премда су Абу-Обейдахъ и калифа Омаръ ову дрсновеность Каледову осуђивали, то є онъ зато друге стране задобио силну важность кодъ занешени Мусломанаца, кои су нѣгово юнашство и одважность у пѣсама своимъ преузносили.

Таква є била судбина богатогъ и силногъ града Дамаска, некадашнѣгъ пограничногъ бедема грчкогъ пространогъ царства! *М. Р.*

Касапинъ и Адвокатъ

Єданъ касапинъ отиде єданпутъ некомъ своме приятелю адвокату, да га упита за саветъ у следующой ствари: „Єдна госпа,“ започне касапинъ, дошла є юче да купи повише меса за кућу. Њено кученце пакъ, кое є свуда съ њоме ишло, негледающи за пристойность, довати єданъ комадъ меса съ паня, стаде га дрпати, и увиля га у песакъ и прашину; тай комадъ меса коштс 90 пара. Садъ є питанъ: Да ли є госпоя обвезана, платити онай комадъ меса?“ — Адвокатъ запита, да ли є та госпа добра муштерия, и кадъ му касапинъ одговори, да она сваки данъ кодъ нћиа пазари, продужи адвокатъ овако: „Кадъ є тако, я би вамъ као приятель савћтовао, да нетерате за ти 90 пара макъ на конацъ; єръ ако би силомъ то хтели аплатити, ви би лако могли изгубити добру муштерию, а поредъ нћ можда іоштъ и млоге друге, кодъ кои би васъ она као неотесаногъ човека грдила и людеи одвраћала. Но ако се гдегодъ са нћнимъ мужемъ случайно састанете, то се ви можете томъ приликомъ ползовати, и нћму цћлу ствар учтиво испричати; заиста, я самъ увћренъ, да ће вамъ штету накнадити.“ — „Богъ и душа, имате, право“, рекне на то касапинъ; я ћу се по вашемъ савћту управляти, и по томе узимамъ себи слободу, саобштити вамъ, да є та госпоя, о коіой самъ вамъ говорио, ваша супруга.“ — Адвокатъ, кои се ниє ни на край памети надао той лукавой замки, зажмури и плати 90 пара. — Касапинъ отиде весео кући, дичећи се поносећи тиме, што є адвоката тако лукаво преварио. Онъ приповеди овай догађай свима комшияма своимъ, кои су су се сви той превари смеяли. — Но текъ што є касапинъ сутраданъ устао и свою лулу запалио, донесе му писмоноша єдно писмо. Касапинъ га отвори, и види, да є одъ адвоката, и садржавало є рачунъ следующе речи „За даванћ мога совћта при єдномъ правословномъ питаню: 120 гроша.“

МРВИЦЕ.

Неспоразумлћнћ. Два се приятеля нађу єдномъ на сокаку, и измећу ньи заметне се следующи разговоръ:

Први. Бога ти, приятелю, єси ли и ти био синоћь у театору?

Други. Єсамъ

Први. Па съ чимъ є отворенъ? (т: є: какавъ є био почетакъ дћла.)

Други. Съ ключемъ

Први. Та непитамъ те я то, — него кажи ми, какавъ се комадъ оавао?

Други. Бога ми, поприличанъ комадъ, три цванцика забележено место.

Први. Ама, за Бога, непитамъ те я, шта си платио за улазакъ, него кажи ми, што є било у театру?

Други. Света и сувише, — и врућина, да се ниє могло до на край одседити.

Први. За име Бога, приятелю, та не питамъ те я то, него радъ самъ знати, какво су дћло изигравали?

Други. А ха, садъ знамъ, — играли су „злу жену.“

— Єданъ спаия у Нћмачкой купио є за свой спалукъ велики шмркъ за гашенћ ватре, и учинио є у маломе сразмеру пробу съ истимъ смркомъ, при комъ се опиту показало, да є шмркъ добаръ. На овой проби присутствовали су и млоги селяци. Єданъ измећу ови веома се дивио силномъ шибаню воде и приближивши се спаіи радостно рекне: „Милостиви господару, ово є заиста прекрасанъ шмркъ, но нема на жалость никакве велике ватре, — онда би то било вредно гледати, како ће є шмркъ погасити!

— Како си могао съ коня пасти, за Бога?“ рекне лютито господаръ своме слуги кога є конь збаціо. „Та я немогу о воздухъ да се обесимъ, већъ морамъ на землю пасти“, одговори слуга, пипаюћи се за ребра.

— Єданъ членъ народне скупштине у првой француской революціи, ступио є први путъ у своме животу на катедру, да изговори єдно слово, и започео є исто следующимъ рћчима: „Господо! човекъ ниє ништа друго, него зверъ,“ — но после се збуни, и ниє могао далћ ни макнути. На то се дигне єданъ други членъ скупштине и рекне: „Я предлажемъ, да се ово слово напечата, и украси са ликомъ говорника!“

Епиграмъ.

Кажу Пая добио
Запаленћ у мозгу,
Ко ће томе веровать?
Кадъ є вода горела?! *М. Н. С.*

ОГЛАСИ.

☞ Долеподписаный отворио є кафану у кући Ивана Звечанца у Палежу; зато препоручує се путницнма са добримъ єломъ пићемъ преноћиштемъ и добромъ послугомъ.

(2—3)

Андрія Поповићъ,
иначе Валћвацъ
Угоститель у Палежу.

☞ У Антулиной кући има за издаванћ подъ кирію о идућемъ Митрову-дне єданъ квартиръ, састоећи се изъ 3 собе, єдне куйне са шпархертомъ и єдногъ одћленія у подруму. Кои ій жели имати, некъ изволи приявити се притяжателю у истой кући. (2—3)

У Бћограду 5. Октобра 1857.

Издає **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 5. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 63.

НАДЕЖДА.

(Слободно по Шилеру.)

О будућой срећи чудно мисле люди,
У њой лека тражи свак' по своіой ћуди!
Будућность намъ болѣ сия
Сва милина у њой клия,
Време меня течай свой,
Бюде блажи больи строй!

Надежда насъ мила крозъ савъ животъ прати,
Горке, тужне дане своимъ чаромъ злати;
На дете се любко смеє,
А младића жаромъ греє,
Њењ намъ увекъ шапће гласъ
Да ће больи куцнут' часъ!

Шта подиже у вис' душе чувства чиста,
Там' гди вечне славе храмъ се дивно блиста?
Шта намъ скорбъ и яде блажи
У невольи шта насъ снажи?
Да — надежде само гласъ!
Онъ текъ свуда прати насъ! —

М. Н. Стояновићъ.

НАДЕНІЄ ДАМАСКА.

Текъ што є по смрти пророка Мухамеда нѣговъ приятель и тасть Абубекиръ избранъ за поглавицу Сарацена, и текъ што є неке партає угушио и владу свою мало утврдио, издао є онъ разписъ свима арабійскимъ племенима, коимъ є позивао све изповедателѣ ислама, да лепу пограничну область Сирию одъ невѣрника Грка одтргну, и науку ислама тамо разпростру. Нѣгови телали и изасланици вратили се натрагъ съ томъ радостномъ вѣсти, да є овай позивъ свуда съ найвећимъ одушевленѣмъ примлѣнъ. За кратко време врвио є станъ кодъ града Медине одъ ратоборни Мусломанаца. Кадъ є войска била пунобройна, отишао є Абу-Бекиръ у станъ, држао є смотру надъ ратницима, коньима и оружиемъ и молио се Богу за срећни почетакъ и успѣхъ намѣреногъ предузећа. Затимъ избере за войводу Абу-Обейдаха, човека, кога є вѣрозакона ревность и побожность благосѣу душе нѣгове мало умѣравала се, — и прида му у помоћь ратборногъ Каледа, тако названи „мачь божіи.“ Први дана пратио є онъ войску пешице, а кадъ се после враћао у Мединy, да предузме кормило землѣ, онъ є призвао войводе, и премда бияше онъ неизображени синъ пустинѣ, онъ є ипакъ при разстанку съ войскомъ дао войсковођама слѣдуюћи совѣтъ, на кои се заиста сви освонтельи угледати могу. Ово су биле нѣгове рѣчи: „Опомените се, да сте свакадъ на очима свевидећегъ Бога и на прагу смрти, опомен'те се, да има праведногъ суда, и да има рая за награду достойни. Клоните се неправде и угнѣтеня. У битки борите се као храбри мужеви, но немойте побѣду вашу окаляти крвлю жена и деце. Немойте безъ нужде ни єдну воћку одсећи, нити њиве палити, немойте убияти стоку, до ону, кою за препитаніе ваше потребуєте. Ако какавъ уговоръ заключите, то будите честни и држите дату вашу рѣчь као светиню.“

На граници између Сириє и Арабистана бияше утврђена варошъ Басра. Сарацени найпре Басру обседну, но после єдногъ несрећногъ излетаня грчке посаде изъ града освоє Сарацени градъ, и то помоћу невѣрства градо-Началника Романа.

Ово освоєнѣ тако є силно разпламтило духъ и поузданѣ сараценске войске, да є она одма наумила поћи на стари престолни градъ Сириє, кои є само четири конака одъ Басре удалѣнъ био. По краткомъ одмору крене се войска и стани се недалеко одъ престолногъ града Дамаска, у средъ увеселителни лугова и источника овогъ предивногъ, райскогъ предѣла. Одтуда пошлѣ Абу-Обейдахъ храбримъ граћанима Дамаска, кои су скоро дошавшомъ спомоћномъ войскомъ одъ 5000 Грка изъ Европе подкреплѣни, посланике, и оставио є граду изборъ: или да прими исламъ и плаћа данакъ, или да се упусти у ратъ. Граћани изберу войну.

У време пропаданя ратне вештине, као и у време нѣногъ дѣтиньства, войсковоће су држали за найвећу славу и заслугу, кадъ се у борби са простимъ войницима надмећу, и кадъ у двобою колико є могуће ввше непријателя надвладаю. Ову честь држали су они за тако исто велику, као и славу, кадъ брзнмъ и бистроумнимъ проницаванѣмъ и прегледомъ, и ползованѣмъ повольногъ и срећногъ каквогъ тренутка сумнительни бой у побѣду преобрате. Тако се дакле и при обсади Дамаска догаћала позория, какова намъ безсмртни песмотворацъ Омиръ

у своиой Илияди описує; многи предводительи съ обе стране позивали су се узаямно на двобой, и страховити Каледъ оправдао є томъ приликомъ своє големо юнаштво. Онъ є у тешкой борби надвладао и заробио єдногъ християнскогъ войсковођу, силногъ достойногъ противника. Одма после ове побѣде баци се одморномъ коню на рамена и улети у преднѣ редове непријатељске войске. „Одмори се мало," рекне му приятель нѣговъ Дераръ, „борба са онимъ невѣрникомъ утрудила є те яко." — „О Дераре," одговори одважни и снажни Сарацень, „за одмаранѣ имаћу доста времена на ономе свѣту. Ко данасъ ради, сутра има одмора." — И са истомъ ватромъ изиђе и другомъ борцу на мейданъ, кога такође побѣди.

Несрећни излазакъ неколико боєва принуди граћане Дамаска и грчку войску, да се ограниче на обрану у самимъ обкопима свога града; но єданъ вѣстникъ, кои се умео провући крозъ сараценски станъ чакъ у градъ, донео є радостну вѣсть, да царъ Ираклие силну войску граду у помоћь шиљѣ, и да ће ова за кратко време стићи. Но разуздана радость войске у граду издаде Сарацинима тайну нѣиову. Абу-Обейдахъ и Каледъ заключе, да донде прекину обсаду Дамаска, догодъ се у отвореной битки не сударе са царевомъ войскомъ. Кадъ су Сарацени станъ свой дигли и на сусретъ пошли царевой войсцы, нападне посадна войска изъ Дамаска на заднѣ одѣленѣ Мусломанаца; но непобѣдими Каледъ потуче ій тако страшно, да є найодабрания войска грчка одъ мача огорчени Сарацена пала.

Садъ привуче Абу-Обейдахъ къ себи и она одѣленя сараценска, коя су подъ предводительством войводе Амру-а, познигъ освоителя Египта, тумарала дужъ средиземногъ мора, тако, да є садъ имао подъ барякомъ своимъ 45.000 одабрани ратника, кои су пламтили жельомъ, да се са християнима у одсудной битки ударе. У равноме полю айзнадинскомъ сукобе се они са царевомъ, 70.000 момака якомъ войскомъ, састоећомъ се у пола изъ Грка а у полу изъ Сиряна, и Юлия месеца год. 633 по найвећой жеги сунца, заметне се крвава битка, коя се у први ма' клонила на користъ Християна, — но предъ вече се рѣши на пропасть Грка. Близу 40.000 одъ цареве войске погину одъ мача Сарацена; остатакъ се нагло повуче у Цезареу и Антиохию; а само незнатна часть протуче се крозъ войску арабистанску, и продре у Дамаскъ. Плѣнъ побѣдителя био є неоцѣнимъ; овай се састояо изъ млого застава, сребрни и златни крстова, драгогъ камена, сребрни и златни украса и ланчића, богатогъ одѣла и безбройногъ новца.

Ужасна вѣсть о несрећномъ исходу битке доспела є са брзиномъ мунѣ у Дамаскъ, и испуни страомъ и ужасомъ тамошнѣ граћане и войску, коя є са високи зидина видила повратакъ и приближаванѣ побѣдоносни и занешени Сарацена. Амру є ишао напредъ са 9000 одабрани коњаника; остала войска ишла є за овимъ у густимъ гомилама, и сасвимъ назадъ бияше Каледъ, кои є вручио своме врстномъ приятелю Дерару 2000 коњаника, да свудъ у наоколо око града облеће, да равни предѣлъ одъ непријателя чисти, долазећу помоћь разтури и зароби, а и вѣстнике и уводе вата. Остале сараценске войводе подѣле се на седамъ капия града Дамаска, и тако се обнови садъ обсада са удвоєномъ силомъ, ревношћу и поузданѣмъ.

Но премда су Грци у Дамаску знали, да су одъ сваке помоћи одсечени, они ипакъ зато нису клонули духомъ. На челу нѣиовомъ стаяше єданъ храбри мужъ, кои є знао поузданѣ нѣиово у Бога и свога цара одржати и войску одушевлѣнѣмъ испунити. Воли овай мужъ звао се Тома, и био є сродникъ грчкога цара. Премда се онъ већъ одъ више година повукао одъ свию явни послова, и у мируи тишини као приватанъ човекъ живио, то є онъ ипакъ у часу грозеће опасности био готовъ, слѣдовати позиву притеснѣне войске и наоружани граћана и примити се главне команде надъ градскомъ войскомъ. Деветъ месеци траяла є ова друга обсада, и пре него што су крайнѣ стеснѣни Грци мислили на предаю, рѣшили су се они, съ надеждомъ у небесну помоћь, учинити іоштъ єданъ рѣшителни покушай за нѣиово избавлѣнѣ, — кои є покушай имао на себи и значай вѣрозаконогъ поузданя, но уєдно и крайнѣгъ очаяня.

Необични тутань у граду и ноћно осветленѣ наговѣстило є Сарацинима, да християни намѣраваю сутраданъ изъ града излетити.

Тако є заиста и било. У зору подигну Грци на главной капіи високи крстъ на угледъ обе войске. Архиепископъ града пратио є са цѣлимъ свештенством навальиваюћу крозъ капию войску, и положио є свето еваиђелиє ка подножию частнога крста. Затимъ се заори смирена молитва сину божиємъ, да свою дѣцу заштити, и да истину своє небесне науке одбрани одъ крвни душмана нѣни. — Садъ се одма заметне крвава, очаятелна битка, коя є съ неодолимимъ бѣсниломъ до самога мрака траяла. Вештина племенитогъ Томе, кои є био несравнѣни стрелацъ, стала є многе найврстние Сарацене живота, докъ ние найпосле смрть толики юнака освећена рукомъ єдне одважне жене.

Супруга Абана, єдногъ одъ нижи заповѣдника арабистанске войске, ние се могла одъ нѣга разстати, кадъ є онъ на войну отишао, него га є и она свуда вѣрно пратила. Она се є тога дана храбро борила поредъ нѣногъ супруга, кога є нѣжно любила, докъ ние стрела Томина, коя никадъ непромашуе, храброгъ Абана у срце погодила. „Срећанъ си ти," рекне юначна жена, кадъ є смртно ранѣни Абанъ на нѣномъ крилу издануо, „срећанъ и пресрећанъ, любезни мой! Ти си отишао ономе, кои насъ є овди сѣдинно, но за кратко време опетъ разставио. Но скоро ћу и я теби доћи; али найпре ћу крваво да осветимъ твою смрть."

Безъ и єдне сузе и уздисая сарани она мртво тѣло Абаново по обредима нѣне вѣре; — Затимъ се лати оружия и похита натрагъ у бой, и тражила є у найжешћемъ метежу крвника свога мужа. Прва нѣна стрела прободе Томиногъ баряктара, а друга погоди Тому у око, и уморни и изнемогли Християни тражили су узалудъ очима свога войводу и заставника. Но при свемъ томъ ние хтео племенити Тома вратити се изъ битке у градъ, него є дао ране своє превияти на самоме бедему, а уєдно и заповедио, да сирянска войска остане подъ оружѣмъ. У тишини ноћной дао є Тома наново знакъ излетаню, капие

се отворе, и изнутра покуљаю густи редови огорчени ратника, кои се као олуина устреме на непријатељски станъ, Сарацени, кои се нису тако рано надали нападаню, спавали су безбрижно у своимъ шаторима, и можда би сва войска њиова сатрвена била, да није бдителни Каледъ први опазио намѣру Грка. Онъ стане са 400 коњаника нападательима снажно на супротъ, и задржавао ій є донде, докъ се није остала войска за уредни бой спремила. Християни нису ни те ноћи били болѣ среће, него прошлогъ дана, и морали су се иза бедема и зидина свои повући са губиткомъ 1000 одабрани войника.

(Свршетакъ слѣдуе.)

Чудновати догађай изъ живота славногъ єдногъ мужа.

Прослављени Бомарше проповѣдао є єданпутъ у дружтву, коє га є найвећомъ, пажньомъ и нестрплѣньемъ слушало, слѣдуюћи чудновати догађай изъ свога живота:

„Пре неколико дана“ започне Бомарше чудновато причанѣ своє, „лежао самъ я уютру пре сванућа на моме кревету, и то у ономъ буновномъ саньивомъ станю, кадъ човекъ нити спава нити є будань; — наєданпутъ отворе се собна врата, и унутра уђе єданъ високогъ стаса странацъ у беличастимъ альинама. Његовъ збуњени погледъ, прашльиве његове ципеле, коє су ясно доказивале, да є тай странацъ нагло ишао, а и непрепоручителни ликъ мога чудноватогъ госта зададе ми неки стра' и зебню. Странацъ ме зовне именомъ и рекне ми, да одма устанемъ. Я устанемъ као некомъ непонятномъ силомъ покренутъ, и заогрнемъ мою спаваћу альину, незнаюћи, шта онай бели странацъ самномъ учинити намѣрава. — Онъ ми се затимъ приближи, и примора маханѣмъ руке, да седнемъ на єдну столицу, коя стаяше близу прозора.

Текъ што самъ я на столицу сѣо, докопа ме бездушни, подозрителни странацъ за гушу, и притисне ми о грло єданъ повелики литаръ; затимъ узе у леву руку єдно ћуле, и стаде ми съ њиме гнѣчити сво лице, као да є имао намѣру, да ми вилице и све зубе изломи. Я бия у самртномъ стра'у, ладанъ ме зной спопаде; — у томъ очаяномъ положеню дисанѣ ми се пресече, я самъ мислио, да ће ми душа на носъ изаћи, — лице ми огрезне у пени, я нисамъ смео ни гласа испустити, єръ ми є странацъ оштримъ гласомъ запретио, да се неусудимъ што проговорити, нити викнути. Мало затимъ опазимъ я съ ужасомъ, како онъ тргне єданъ ятаганъ, и пошто му є довольно оштроћу испитао, намести га мени подъ грло; — Садъ самъ готово сасвимъ свесть изгубио, я осетимъ, како ми є крвь лоптила, — и препоручимъ съ тихимъ уздисаима душу мою Богу.

Самртни мой стра, као да є учинио на мога крвника велико упечатлѣнѣ. Онъ ми пошкропи лице ладномъ водомъ, — я дођемъ мало къ себи, и отворимъ очи. Но на то ме увати мой мучитель за косу, веже ме, извади єдну малу пушку изъ пепа и избаци є на мене, но на срећу куршумъ прође мимо моє главе и окрзне само уво. Нечовекъ овай везао ми є руке єднимъ чаршавомъ, да нисамъ могао ни мрднути. Кадъ є онъ видио, да я іоштъ дишемъ, стане ме за косе черупати. Я, кадъ то видо, затворимъ очи и предамъ се мирно у руке страшной судбини моиой; а онъ опетъ потегне єдне велике маказе, съ коима є наумио, прекинути ми животъ, — но узалудъ. Я самъ стаяо као осуђеникъ на губилишту. Наєданпутъ опази мой целатъ на асталу мою кесу съ новцима, притрчи асталу, зграби кесу и полѣти изъ собе. Я се на то охрабримъ, дигнемъ се са столице, разкинемъ свезе, доватимъ єданъ ножь, и хтедо већъ отрчати за њимъ у потеру: — но затимъ се предомислимъ, и останемъ у соби.

Я станемъ предъ огледало, и почнемъ брисати зной съ чела; — узруяна крвь стиша ми се мало, погледъ ми постане бистрія, — и на моє крайнѣ удивлѣнѣ видимъ у огледалу мой ликъ красно обриянъ и косу гладко очешляну и фризирану. — Садъ текъ дознамъ я, да є моє буновно и полу-сновно станѣ било узрокъ моме самртномъ стра'у, — кои ми є єдногъ новогъ берберскогъ калфу представио као некогъ злонамерногъ убійцу, — стра велимъ, кои є невиномъ послу берберскогъ калфе додаванѣмъ силе воображеня дао тако страшанъ значай.

Надмудрени Лисацъ.

У Минхену догодио се слѣдуюћи жалостно-смешни случай: Два тамошня граћана, одъ кои єданъ бияше касапинъ, а други капеция, врло су се лепо живили, и притоме су обоица били на гласу шальивци. Єдномъ се договоре, да єногa ведрогъ зимнѣгъ дана отиду на колима у шетню до єдногъ оближнѣгъ села. Кафеция се пакъ при полазку снадбѣо съ неколико мрени колачића за случай, ако би огладнио, и завуче ій у цепъ свога япунцета. Они међутимъ приседу у село, безъ да є капеция своє ћаконие и дирнуо Кадъ уђу у сеоску меану, обеси кафеция своє япунце заєдно са вирећимъ изъ цепа колачићима о ексеръ єданъ према великомъ огледалу, како би, гледаюћи у огледало, све добро могао видити, шта се ради; притомъ се чинио онъ, као да на ништа непази, како не би подозренѣ узбудио. Касапинъ пакъ већъ є неколико пута за време веселогъ њиовогъ разговора бацио кришомъ очи на беле мрсне сомуне и свакояко размишлявао како да ій украде, и повде, па после свога превареногъ комшию да исмеє, кадъ би овай огладнио и колачиће потражио, и одъ њега дознао, кудъ су се они дели. После некогъ времена укаже се удесна прилика за извршенѣ своє лукаво смишлѣне намѣре. Касапинъ полако се дигне, и стаде по соби одати, и певаюћи єдну веселу песму, прикучи се япунцету, и брзо извади колачиће, и стрпа ій у свой цепъ, извуче се изъ собе, и повде ій кришомъ у авліи. Кафеция є све ово крозъ огледало гледао, и исмишляо є, како ће се своме лукавомъ приятелю осветити. Касапинъ ушао є опетъ у собу; лице му є било радостно и злобно се смешио, што є кафецию, кои є био расглашенъ као препреденъ човекъ, преварио. Обоица су іоштъ неко време ћеретали, пили и пѣвали, и найпосле се дигну, да пођу кући. Кафеция устане први, и скидаюћи сасвимъ безбрижно япунце, коє є о ексеру висило, рекне касапину: „Приятелю, молимъ те, буди тако добаръ и причекай ме мало, я морамъ іоштъ часкомъ отићи моме куму Н., кои ми се пре неки данъ жалио, како му досађую у кући

безбройни мишеви и пацови; я самъ му обећао, да ћу му донети ови дана сичаномъ отровани колачића, па садъ идемъ, да му ій однесемъ.“ — Шта велишъ!“ викне касапинъ, пребледивши као крпа,“ отр-ов-а-ни колачићи! Гди су ти колачићи, гди си ій оставио?“ — У цепу мога япунџета, одговори кафеција и завуче руку у празанъ џепъ. — „Милостиви Боже! Я самъ ій повео!“ дрекне касапинъ, кои се одъ страа скаменио. — „Да грдне несреће!“ закука лукави кафеција; „дајте брзо млека, вруће воде, зејтина, — ако Бога знате!“ — — Цела се кућа узбуни, и на вратъ на носъ донесу све речене лекове; сирома касапинъ пио є у самртномъ своме страу све, што су му годъ донели, и смирио се текъ онда мало, кадъ му се стомакъ сасвимъ изпразнио, и кадъ му є сеоски лѣкаръ, коме є кафеција окомъ намигнуо, казао да нема више никакве опасности. Полу мртавъ одъ стра и силногъ напрезаня при узиманю гнусногъ лека сѣо сирома касапинъ са своимъ приятелѣмъ на кола, и пођу кући, На путу рекне кафеција касапину: „У будуће немой покушатн, да ме преваришъ, єръ ти знашъ, да си ти свакадъ побеђенъ био. Колачићи су били тако нешкодљиви, каогодъ бистра са извора вода, и я самъ те за твой угурсузлукъ, што си хтео да ми се смеешъ, казнио.“

Мрвице.

Хитрость у крађи. У єдномъ парискомъ театру догодило се пре некога времена слѣдующе: єданъ Дворски служитель у окићеномъ одѣлу приступи некой госпи и рекне іой: „Извините мою слободу! Графица С., моя милостива госпоя, замолила васъ є, да іой дате єдну вашу браслету (белензуку) да є види, єръ іой се веома допадаю. Госпа скине єдну белензуку (ове су биле богато брилиянтима искићене) и даде є служителю, кога нѣне очи никадъ више видиле нису. — Четрнаєсть дана после овогъ догађая дође кодъ госпое єданъ полицайни чиновникъ, и рекне госпои: „Ми смо данасъ уватили єдногъ лопова, и нашли смо кодъ нѣга єдну диямантима искићену белензуку; и будући да є полицайна власть дознала, да є вама пре некогъ времена у театру єдна белензука хитросћу украдена, зато васъ молимъ, да ми дате паръ оне украдене, да є сравнимо са наћеномъ кодъ лопова, па ако буду єднаке, онда ћете вашу изгубљену ствар добити. Госпоя, у надежди, да ће до свое ствари доћи, даде белензуку радостно, па ниє ни ову никадъ више видила. — И дворски служитель и полицайни чиновникъ били су преобучени лопови, кои су у договору били.

Поправљени и благодарни злочинацъ. „Я вамъ се свето обећавамъ господине предсѣдателю, да ћу се поправити, ако само садъ благо и милостиво самномъ поступите,“ рекне єданъ лоповъ на испиту. Ово свечано обећанѣ склони судию да га сасвимъ благо осуди. „Богъ и душа!“ рекне помиловани лоповъ, ви сте господине врло човечни, и я ћу вамъ за то благодаранъ быти.“ — Сутраданъ добиє судня єдно писмо заедно съ єднимъ запечаћенимъ завежљаємъ. У писму биаху слѣдующе речи: „Господине, за благодарность, што сте были према мени милостиви враћамъ вамъ у овомъ завежљаю вашъ златанъ сатъ, кои самъ вамъ лане украо био!“

— У єдномъ друштву, гди се є десила и єдна млада, лепа Американка, поведе се речъ о Америки, коіомъ приликомъ єданъ неотесани трбушати богаташъ рекне: „Изъ Америке нисмо ништа валяно и честито добили, изузимаюћи само кромпиръ.“ — Увређена Американка привати му речь, и одговори: Ако се ставимо на точку угоєни свиня, то морамо сви ваше мнѣніе одобрити; єръ за свинѣ ниє ништа изъ Америке болѣ и питателніе дошло одъ кромпира.“

— Млада єдна госпоя сретне єдногъ немогъ просяка и давши му милостиню, запита га сажалително: „Бѣдни човече! колико има времена, одкадъ си онемио?“ — „Ахъ, милостива госпо, већъ две године дана!“ одговори просякъ.

Кафеписки театоръ.

Гостъ. Шта самъ дужанъ?

Келнеръ. 7 гроша и 20 пара.

Гостъ. Ево вамъ паре.

Келнеръ. Е, господине вы сте дали 60 пара манѣ.

Гостъ. Шта му драго, то нека буде келнеру бакшишъ.

Одгонетка загонетке у прошломе брою: ВРЕМЕ.

ОГЛАСИ.

☞ Долеподписаный отворио є кафану у кући Ивана Звечанца у Палежу; зато препоручуе се путницнма са добримъ єломъ пићемъ преноћиштемъ и добромъ послугомъ. (1—3)

Андрія Поповићъ,
иначе Валѣвацъ
Угоститель у Палежу.

☞ У Антулиной кући има за издаванѣ подъ кирію о идућемъ Митрову-дне єданъ квартиръ, састоећи се изъ 3 собе, єдне куйне са шпархертомъ и єдногъ одѣленія у подруму. Кои ій жели имати, некъ изволи приявити се притяжателю у истой кући. (1—3)

У Бѣограду 5. Октобра 1857.

Издає **Љубомиръ П. Ненадовићъ.**
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 19. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 65.

СЛОГА

(триолетъ).

Слого света, кћери неба драга!
Вежи єдномъ Србска срца мила,
Доста си намъ ти неверна била; —
Слого света, кћери неба драга,
Ули срдцу любве чувства блага
Да бы злоће милогъ рода сила,
У бездну се мрачну навекъ скрила
Слого света кћери неба драга
Вежи єдномъ Србска срдца мила! —

М. И. Стояновићъ.

ПОСТЕПЕНЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чокеова Новела.)

Мой є Отацъ на Свеучилишту съ некимъ младимъ, врло даровитимъ човекомъ, кои се Валдернъ звао, пріятельство заключио био. Кадъ су обоица ову школу оставляли, закуну се при чаши вина у очи растанка єданъ другомъ, да ће до смрти верни бити, и макакву судбу доцније имали, да се, ако є могуће сваке године баръ поєданпутъ виде. Истина є, да се по гдикое пріятельство или верность при чаши вина заключи, али кадъ се истрезнимо и огладнимо, осмешкујући се гледамо за собомъ будалаштине младости, и ньи заборавлямо. Єръ се времена меняю, а съ ньима и люди.

При свемъ томъ кодъ могъ отца и младогъ Валдернa другчије є било. Они су речь и верность одржали. Они су се саставили, али имъ се срце и у зрелимъ годинама није оладило. Течай живота обоице ньи, био є веома различанъ, али су срца ньиова и изъ дальина єдно другомъ тежила. Они се ожене; али искрену братску любавь, нису никадъ заборавляли. Сваке су се године поєданпутъ вићали, немарећи, што су три дана єдно одъ другогъ удалћни били. И премда су обоица како званичне послове, тако и децу имали, опетъ су знали они за 14 до 20 дана уштедити

Први година ишле су посћте прилично редомъ. Потомъ є обично мой отацъ био на реду, кои є путовати и кодъ пријателя гостити се морао. Я нисамь знао одкудъ то долази. — Али се Валдернъ обогатио женидбомъ и наслћдствомъ, живио є у престолной вароши, имао є као Директоръ казначейства много посла, — то га є морало везати. Мой отацъ живио є као главни шумаръ у єдномъ селу; нћгова кућа ни за обичне госте није имала излишногъ места, а и самъ є можда већма тежио да годишнћ по єданпутъ велики метежъ престолне вароши види, неголи Директоръ казначейства наше село, гди би имао видити шуму, и места, гди се дрва секу. Довольно да є то зло било, што є мой отацъ лети сваке године морао путовати къ своме пријателю.

Могао самъ одъ прилике 13 година имати, кадъ ме є єдномъ майка одъ главе у нове альине обукла, а отацъ ми рекао: „И ти ћешъ за садъ съ нама у престолну варошъ ићи. Мой братъ Валдернъ одавна жели да те види.

Ко є био радостнiи одъ мене! Засадъ є и майка съ нама путовала. И ми смо се због пута іоштъ пре четвртъ године радовали. Я самъ био єдино живо дете мои родителя; они су се наслађавали моимъ детинъскимъ надама о чудесама престолне вароши.

И заиста самъ у престолной вароши имао шта чути и видити. Директоръ казначейства Валдернъ, био є човекъ врло пријатанъ; али є имао єдиницу кћерь неколико година млађу одъ мене, именомъ Августину, коя ми се одъ нћга много пријатниомъ учинила. Она є непрестано око мене скакала и играла, и прво што ме є упитала, било є „Густаве, єси л' видио већъ мою нову лутку.“ Съ тимъ ме узе за руку, и я се морадо чудити лутки, нћнимъ сајнимъ альинама, одъ кои, да би ій сваки данъ меняла сигурно є читаво туце имала, далћ: кревету лутkиномъ, нћномъ асталу и столицама. Али є већъ сутра“ данъ Августина лутку оставила, и мени у нћномъ маломъ срдашцу место учинила. А и я такође морамъ признати, да є Августина моя лутка била. Мою коврчасту косу, нашла є она за прекрасну, а моє очи за прелепе; она ме є учила играти; а я самъ ню учио у башти воєвати, и са прутомъ одъ цвећа место пушке пуцати. Никадъ се нисмо єдно другогъ разставляли, и одъ ютра до мрака єднако смо се играли и брбляли.

„Чуєшъ човече, рече єдномъ при вечери директоръ казначейства момъ отцу: „Обоица имамо лепу децу.“ При той речи погледимъ я Августину, єръ є іоштъ никадъ зато гледао нисамь, да ли є башъ лепа. И заиста, нћне загасите коврчице, крозъ коє се као ружа црвена пантљика увијала, нћно нћжно, и као яє округло, фино лице;

црне, живостне, а лукаве очи, црвене горећe уснице, приятни покретъ целогъ нѣжногъ тѣла, све ми се чинило, да є лепо.

„Отацъ“! викне Августина, некако небично намргођена: Кадъ би я тако лепу косу и очи имала као Августь, заиста би башъ лепа била.

„Човече!“ продужи Валдернъ, недавши се маломъ суетомъ Августине пресећи, „Наше се приятельство мора и на децу и њиове унуке продужавати. Обоє треба саєдинити. Као да су створени єдно за друго.“

Мой отацъ смешећи се ману главомъ и испиє свою чашу. Родительи се погурну. Я башъ управо нисамь знао, шта є Директоръ казначейства са продужаванѣмъ хтео рећи. Али ме Августина обавести, кадъ є нѣногъ отца упитала: „Ние ли истина татице, повиче она, ви мислите, да Густавъ треба мой мужъ да буде? О, та то є прекрасно. Я ћу га зацело врло волети. О, ал' учините то татице! Єл' Густаве, да се ти такође радуєшъ?

За асталомъ се стану гроотомъ смеяти. Сутра данъ сиграли смо се мужа и жене. Тада є морала найпре свадба бити, а предъ свадбомъ венчанѣ. У башти, ладникъ одъ винове лозе, предъ коимъ су два млада багрена стояла, кои су онда у Немачкой међу редкости причислявани били, представляо є цркву; єдна зелено-офарбана баштенска клупа била є олтаръ; неки нећакъ Августининъ нешто старіи одъ насъ обоє, кои є често к' нама да играмо долазио, био є попа. Августина є све спремила; два оловна прстена са црвенимъ и зеленимъ одъ стакла каменчићима, кои су се предъ олтаромъ променути морали, и да не би због њиове величине с' наши мали прстию пали, били су съ пантљичицама умотани.

„Е садъ ме морашъ єданпутъ полюбити“ рече Августина, та ти си ми неки суровъ младоженя. И съ тимъ ми пружи нѣна црвена усташца. Я самь зацело поцрвенио као ватра, єръ се сећамъ, да самь се застидио зато, да ми непребацую. Я є сасвимъ честно полюбимъ, старогъ обичая ради; Августина ми пакъ за єданъ полюбацъ три поврати. Затимъ смо ишли на ручакъ у єданъ баштенски угаль, гди є асталъ са столицама постављенъ био, а на њему суво грожђе, бадемъ, медени колачи, и млеко у малимъ судовима луткинимъ, коє є све невеста донела. Почемъ се асталъ дигао имали смо већъ као млади супружници дете, сирѣчь лутку. Августина є била скоро луда одъ радости. Я самь морао дете љюляти, и то самь врло смерно радио, као што се отцу пристои. Ал' се найглавние на свадби заборавило — игра — Дете є могло у колевки дрекати. Ми смо играли, а некъ є свирао.

Али нашто овде описивати све детиньске сиграчке? Довольно, да су ми у престолной вароши пролетиле три недељ као санъ. И кадъ є до растанка дошло, нада се якъ и плачь између мужа и жене. Єръ смо загрљени, плачући, вичући и за име божіе молили да насъ не раставе. Родитекьи су намъ се смеяли, тѣшили насъ, и напоследку скоро на силу одтргли єдно одъ друго, али съ надеждомъ, да ћемо се скоро видити.

Е садъ нисмо тако скоро у прест. варошъ одпутовали, као што самь я желио. Кодъ куће ми є било све празно, мртво и пусто. Кадшто самь тайно за Августиномъ плакао. И премда доцние нисамь тако жалио, него се опетъ на мирну очеву кућу, мирно село, и тихе шуме навикао, — а то є брзо послѣдовало — опетъ ми све козе нису биле на брою.

Па зато ми є мило било, што се ово наскоро променуло. Мой отацъ пошиѣ ме у оближню варошъ у школу; гди самь нѣговомъ добромъ познанику Г. Ректору, некомъ старомъ, бодромъ, основно-изученомъ мужу у квартиръ и на раану преданъ. Кадъ самь полазно, моя є добра майка горко плакала. Спремила ми є пунъ сандукъ преобуке и альина. При свемъ томъ нашао самь места, да Августининъ оловни прстенъ међу кошулѣ метемъ. Али га є майка као предосторожна найпре у артию увила.

У почетку ми се кодъ Г. Ректора ниє башъ тако учени животъ допадао, али тимъ више ларма съ другови у школи. Честито смо читали, рачунали и излагали, и у томъ намъ є време пролазило. Почемъ є моє воспитателно место само три миль одъ мога села лежало, то самь доста често кодъ своє куће био. Тада би за мене врло велики праздникъ био, кадъ би читавъ данъ остати могао. О материна любави! О отчево срце! како самь неизсказано срећанъ и весео био, кадъ годъ самь се на позориште моє прве игре и детиньства враћао.

Мой є ректоръ врло поштенъ човекъ био. Нѣга самь као другогъ отца любио. Онъ ми се чини због нѣгове научности као неко више суштество. Ниє се много са грађанима мале вароши обходио. Найрадие є читао старе књиге, или є био међъ своимъ питомцима. Накратко я самь читао, преводио, стихове правно блаженъ самь био, као што и сваки младићъ наукомъ постає.

Одъ пута у престолну варошъ садъ ништа ниє било, премда є мой отацъ по старомъ обичаю редовно одлазио. Али зато нисамь ни марио. Я самь мою малу госпою сасвимъ заборавио нѣнъ оловни прстенъ за изгубљенъ држао, єръ самь га съ другимъ сиграчкама на страну оставио био, гди є толико година недодирнутъ лежао. За време школскогъ одмора, кадшто самь у дружству неки млади саученика моиой куће, а некадъ съ њима њиовима путовао. Тако протекоше године. У 19 години држао є Ректоръ да самь зрео за свеучилиште, и отацъ ме тамо пошиѣ. Разстанакъ є горакъ био. Єръ самь нерадо оставио чести достойна мужа, кои є изображенѣмъ могъ духа основъ момъ целомъ внутреномъ благополучию положио био, іошть теже близо-лежећу отчеву кућу, одъ коє самь садъ 14 миля удаљенъ живити морао. Текъ ми садъ постаде све оно милие, што самь іошть као дете имао и любио. Іошть єдномъ посѣтимъ сва она места, гди самь се сиграо, и премда самь у очи полазка све спремио био, опетъ зато неоставимъ давно-заборављену кутию са играчкама, найситние ствари изъ исте узмемъ као споменике и остатке могъ изчезлогъ света младости, и њи између Омира и Орація метемъ у мой куферъ. И Августининъ оловни прстенъ био є ту.

После три године, коє самь на свеучилишту провео, дотле самь дотерао, да самь Докторъ обои права постати могао, и то и будемъ. Совѣтовали су ме, да се за

професора иштемъ, и да приватна поучаваня држимъ, али мой отацъ као главни шумаръ, ниє знао за честнию службу у држави, него за главногъ шумарскогъ совѣтника, и вѣчъ се за мене постарао, те упливомъ казначейства будемъ я у єдной окружной вароши за Референта поставлѣнъ.

Пре нег' што би на дужность отишао, желио самъ видити моє родителѣ, премда самъ ій сваке године са свеучилишта поєданпутъ посѣћавао.

Отацъ ми дакле пише, да се у престолной вароши съ њиме састанемъ, и да ће онъ ту съ майкомъ кодъ своєгъ старогъ приятеля Валдерна бити. Морао самъ се одма овомъ и за у будуће препоручити.

Поитимъ тамо. Међутимъ самъ наравно на Августину мислио, ал' не башъ съ вольомъ, као да самъ се старогъ детиньства стидио. Природно є, да самъ узпутъ мислио, да є прилично порастла, а и лепша постала. Али ми є мрзка била мисао, да ће наши родительи изъ детиньства озбильность учинити, и насъ саставити. Єръ самъ држао, да састанакъ кодъ Валдерна ниє могао због чегъ другогъ уговоренъ бити. Я се закунемъ да одъ тогъ ништа неће бити.

Я самъ заклетву и одржао, али зацело противъ моє волѣ. Єръ кадъ самъ се у Валдерновой кући, после први срдачни грленя у соби осврнуо, стояло є іоштъ неко лице да се самиомъ поздрави — млада нека женска, лепа као вила, са црнимъ слободнимъ очима, у коє самъ тако исто само мало гледати смео, као у сунце око подне, єръ самъ се бояо, да неослепимъ. Ахъ! вѣчъ самъ прошао. Само самъ примѣтио, да ми се то лице, коє є поруменило, поклони и поздрави ме. Шта самъ на то одговорио, известно незнамъ. Волио самъ иляду миля далѣ бит, да би само къ себи дошао. И опетъ самъ волѣ умрети, нежел' се одатле удалити.

Срећомъ ме изъ ове неволѣ извуку повторена грленя мои родителя, и њиови приятеля. Морао самъ одговарати, и тако се опетъ ослободимъ. Я чу Г. Валдерна, кадъ рече дражестной лепотици: „Августино, єл' готова вечера“ Ахъ! яо, то є дакле Августина. Нисамъ ни смео више на то помислити, да є ова надземна „во время неко“ била моя мала госпа; такова би помисао била вапиюћи грей.

Поћемо дакле на вечеру. Г. Валдернъ узе мою майку, мой отацъ госпою Валдернъ, мени пакъ оста Августина. Дркћући поднесемъ иой руку; али би болѣ било, да ми є она нѣну поднела, єръ истину ређи, я самъ потребовао помоћи. „Боже мой, како сте израстли, я васъ више неби познала“ рече она.

„А я, а я,“ шапутао самъ, „я би желио да смо остали мали. То самъ башъ крозъ плачь говорио.“ То є било найлуће, што самъ игда казати могао. Єръ коя деветнаесто-годишня девойка може опетъ миломъ девойчицомъ постати.

„Гле, а што ви то желите,“ питаше она као зачуђена.

„Єръ самъ тада тако срећанъ био, О! тако срећанъ, што садъ више пити смемъ бити, нити могу. Уздишући казао самъ иой то, па нѣну леву руку на мою леву метемъ, а затимъ на моє раме. Августина ми одговоръ оста дужна. Сигурно самъ опетъ какву будалаштину учинио. Стидио самъ се самогъ себе.

Међутимъ смо при вечери били весели. Навикнемъ се на погледъ Августининъ. Могао самъ иой баръ пометно одговарати. Па при свой моиой памети, опетъ ми єло ниє прияло, и што самъ є дуже гледао, чинила ми се све лепша. Права врачария. Због заклетве се покаємъ, коју самъ прерано у поштанскимъ колима учинио, и безъ размишляваня, решимъ се єдномъ клетвопреступникъ бити.

Четвртогъ дана у вече случисе, а како то незнамъ, да смо обоє у башти сами били. Хтео самъ иой іоштъ нешто казати, ал' шта, то іоштъ нисамъ знао. При томъ дођемо спроћу ладника одъ винови лоза; іоштъ самъ га добро познавао. „О! како су оба млада багрена израстла“ повикнемъ я.

„Заръ се іоштъ ови дрва опоминѣте“, питаше Августина боязљиво.

„А како би могао заборавити мою срећу,“ одговоримъ я; „О! како самъ често у мислима овде био. Ви сте наравно у овомъ ладнику често били, немислећи на малость Густава, кои є при растанку за вама толике сузе пролио.

„Дакле се сећате тога“ питаше она лаганимъ, скоро изумрлимъ гласомъ.

Дођосмо у ладникъ, у комъ се због сенки багренова смрачило било. Я погледимъ око себе. Цео светъ младости оживи. Ћутећи погледимъ Августину. „Ахъ! како се све овде променило.“ Она обори очи к' земльи. Я иой узо руку, и реко: „Овди є некадъ црква била.“

А она показа прстомъ на зелену баштенску клупу, и рече: „Тамо олтаръ. Све іоштъ знамъ.“

„Заръ зацело све?“ упитамъ є я.

„О Густаве!“ муцаше она.

И садъ нит' смо се више питали, нитъ муцали, єръ су намъ устне прилюблѣне, горе ле. И кадъ смо се опетъ повратили, били смо као некадашня деца, и звалисмо се ти, и Августино и Гтставе. Па и опетъ є све другчиє било, єръ нисамъ я садъ суровъ младоженя био.

Я извучемъ оловни венчани прстенъ. „Августино, познаєшъ ли га іоштъ? „Кадъ га є угледала, лице иой се променило. Она га узе, сматраше га дуго, и напоследакъ иой се очи напуне сузама. „Онъ є“ говораше она „и сматраше га са найсрдачніимъ внутренимъ задовольствомъ, затимъ рашири наручия, притисну ме на нѣне прси, гласно плачући, и рече: „О Густаве, ти си больи одъ мене!“ А кадъ се умирила, скину с' руке златанъ прстенъ, натакну га на мой прсть, а оловни на нѣнъ. „Овай ћу чувати болѣ, вечито самъ твоя, ошешъ ти мой довека бити.“?

Разуме се; што може одговорити стихотвораць одъ 22 године, то самъ и я одговорио. Закунемо се дакле єдно другомъ, сунцемъ, месецомъ, звездама, горњимъ и долњимъ светомъ, да ће мо се и съ ове и съ оне стране гроба любити и пазити. Ал' нашто све ово обстоятелно преповедати. Да богме, да свакъ зна, да любећи са временомъ и вечносћу, небомъ и земльомъ господаре.

Љубавь намъ є Адамомъ и Евомъ изгубљени рай надокнадила. Три недељ протеку у невиности и блаженству, као санъ летнѣ ноћи. Тада се о одласку говорило. Благи Боже, а мени се чинило, као да самъ текъ ноче дошао.

Я самъ се чудіо искрености наши родитеља. Како неби они видили, шта се с' нама догађа. Наше очи, коє су се свуда тражиле, наше руке, коє су се свакомъ приликомъ као магнетъ привлачиле, наши разговори, пуни свете љубави: све то ясно є доказивало, да смо у пуной озбильности оно, што смо се пре десетъ година само сиграли. И опетъ ни єдно єдито вече, непаде на умъ Г. Валдерну, као пре десетъ година, да съ подигнутомъ чашомъ рекне: „Човече, наше се приятельство мора на децу и њиове чакъ унуке продужавати, ово двоє морамо спарити.“

Никадъ іоштъ нисамъ могао съ Августиномъ о формалной просидби, свадби и другимъ ситницима, кодъ нѣни родитеља говорити, коє прость грађански животъ изискуе. Ми смо предпоставляли, да су родитељи већъ све о ситницама уговорили,

Међу тимъ приближи се данъ разстанка, кои смо већъ пре три дана оплакали. Мой се отацъ ниє смео више задржавати. У очи разстанка рано, већъ смо обоє залюбљени пре изласка сунца у нашемъ миломъ ладнику били, да би іоштъ єдномъ на само били и наша осећаня признали. Са сузама и завештанѣмъ света се свеза понови, ладникъ се садъ дѣйствително у цркву преобрати, а клупа у олтаръ. Пуни очаяня, падосмо на колена, пружи смо наше руке къ небу, призиваюћи Бога, и свечано се заверимо. Обећамъ Августини, да ћу, чимъ кући одемъ отцу говорити, а потомъ у престолну варошь доћи и ню испросити. Августина поцрвени као ватра, кадъ самъ є моиомъ невестомъ и будућомъ супругомъ назвао. О! како є лепа била. Стидљиво сакриє нѣно дражестно лице на моє прси, и само шапуташе: „Густаве!“

И тако се разстанемо озбильнии, нег' што самъ и очекивао. (Продужиће се.)

МРВИЦЕ.

Чудотворни лѣкаръ. — Єданъ богатъ човекъ тешко се разболео, и млоги га вѣшти лѣкари нису могли съ постелѣ дићи. Болестанъ є човекъ лаковѣранъ и вата се и за сламку, не бы ли какогодъ лека нашао. Тако онъ прочуе за некогъ селяка, да овай одъ млоги болести лека знаде, и дозове га къ себи. — Селякъ доће, загледао га є са свию страна, и рекне му: „Ваша болесть има лека; но треба найпре да ми кажете, колико година желите іоштъ живити? Я имамъ неку чудновату масть, па то одъ мене зависи, колико ћу година живота болестнику дати: петъ, десетъ, петнаестъ и више.“ На то извади изъ џепа єдно лонче, пружи га болестнику и рекне: „Поєдите половину одъ ове масти, али за Бога не више; єръ тако самъ я єдноме, кои є желіо іоштъ 12 година живити, дао одъ ове масти и рекао му, да само 12 драма поє; а онъ ме ниє хтео послушати, и поєо є све, — те тако ниє никако после могао умрети, и морали смо га найпосле батинама утући!“

— У єдномъ селу бирали су кмета. Селяци се скупе, и стадоше претресати, кои би за кмета найбольи лио. На то се дигне єданъ између њи и рекне: Я велимъ, да би Столе найбольи био; онъ є добаръ човекъ и у година. — Но други му одговори: „Столе неможе бити кметъ; — нема диванану, нема серџаде, нема кавенски такумъ; остаће постиданъ, кадъ му доће капетанъ.“

Ништа за єло. — Єдномъ доће подоцне у вече єданъ гость у гостионицу, и запита келнера, има ли шта за єло. Келнеръ ми одговори, да башъ ништа ниє остало. — „Е, кадъ є тако,“ рекне гладни гость, „а ти ми донеси неколико кобасица.“

Школски театоръ.

Учитель. Е, садъ ћемо да говоримо о Немачкой, дѣцо! Я се надамъ да нећете и данась онако затуцани звекани бити, као юче што сте били — Дакле казуйте, гди лежи Немачка?

Іованъ. На мапи.

Учитель. Магарче, то зна сваки! Нѣмачка лежи у сред — —

Павле. Средиземномъ мору.

Учитель. Звекане єданъ! Нѣмачка лежи у средини Европе. — Садъ ми кажите, каква є земля Нѣмачка у државномъ смотреню?

Тома. Нѣмачка є врло лепъ предѣлъ!

Учитель. Ти си прави овчи конь! Ми неговоримо садъ о лепимъ предѣлима! — Кажи ти, Луко, ти вальда болѣ знашъ; — Нѣмачка є са — —

Лука. Саливена држава.

Учитель. Ви сте сви до єданъ звекани! Нѣмачка є савезна држава, а сачезна скупштина држи се у Фран — —

Іованъ. Француской.

Учитель. Маймуне єданъ! у Франкфурту. — Шта ради ова скупштина?

Павле. Она се налази добро.

Учитель. Медведе єданъ! Непитамъ те я то. — Она тамо стануе, да заступи интересе немачкогъ саюза.

Лука. А кодъ кога є капиталъ, господинъ учитель?

Учитель. Ви сте затуцани звекани, и немате ни єдну искру памети. (Разлюти се, узме капу и штапъ и отиде).

Епиграмъ.

Ала ти є вредно момче,
Нашъ комшия Мата,
Устао є приє зоре
Дваесъ четир' сата. М.

ОГЛАСИ.

☞ У Антулиной кући има за издаванѣ подъ кирію о идућемъ Митрову-дне єданъ квартиръ, састоећи се изъ 3 собе, єдне куйне са шпархертомъ и єдногъ одѣленія у подруму. Кои ій жели имати, некъ изволи приявити се притяжателю у истой кући. (3—3)

У Бѣограду 5. Октобра 1857.

Издає **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 26. Октобра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 66.

ЧУСТВА

НА ДАНЪ БЛАГОДАРЕНІЯ ЗА СРЕЋНО СПАСЕНІЄ

НЂГОВЕ СВЂТЛОСТИ

КНЯЗА АЛЕКСАНДРА.

Ой зависти бѣде мати,
О изроде црна ада,
Оћешъ єдномъ ти престати,
Да нечинишъ свету яда.

Ножемъ подлимъ єда пунимъ,
Често кидашъ дѣла лепа,
Съ предузећемъ летишъ худимъ
Кудъ те води жеља слепа.

Заръ ти вавекъ гньиздо стои,
У срцама Срба, єли?
Исторія да зла брои,
Заръ да вавекъ Србинъ жели?

Заръ є Србу яда мало,
Одъ векова што га море,
Заръ є жертва мало пало!
Одъ кадъ сами себе поре.

И текъ што се свитат' заче,
На зренику србске среће,
Ал' несрећна зависть поче,
Да на жертву опетъ меће.

Вукашина црно име
Кой посея црно семе,
Оћел' єдномъ да умине
Да с' нечує такво племе?

Странпутицомъ не те люди,
Што несрећи обштой води,
Нек' свак' смисли и разсуди:
Зло є кадъ насъ пропасть згоди.

Да насъ грли вѣрна слога,
Да насъ любавь братска прати:
То просимо сви одъ Бога
Па ће Србинъ за се знати.

Владателя любмо смерно,
И задатакъ нек' є мили:
Отечество служит' верно
Да бы тако срећни были.

У Крагуєвцу 14. Октобра 1857.

Яковъ М. Жабарацъ,
Найстарій писаръ Суда Крагуєвачкогъ.

ПОСТЕПЕНЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чокеова Новела.)

Чимъ самъ сь родительима у наше село приспеопрву прилику употребимъ, да съ отцемъ измећу четири ока говоримъ, и да му све мое желѣ и блажене изгледе одкриємъ. Како онъ како и мати, кадъ самъ се у сниваня задубио, дирали су ме, да ћу Августину задобити. То є био поводъ къ изповћести.

Мой отацъ, врло мударъ и поштенъ човекъ, и нѣжанъ отацъ, саслушао ме є мирно и стрпельиво. А стрпельивость му є и нуждна била, єръ самъ говорио скоро читавъ сатъ, да би му моя и Августинина завештаня разяснио.

„Дете“ говораше онъ „я нисамъ томе противанъ. Васъ обоє почитуємъ, мило ми є, што любишъ, и Августину любишъ. Опомена на ню зацело ћете одъ неки неблагородни мисли и чувства сачувати. Али те опетъ саветуємъ да у овомъ тренутку не преухитришъ. Ти си іоштъ младъ, нешто више одъ 22 године, немашъ никакву службу, коя ће ти леба дати. Ал' то принадлежи женидби. Истина, да є Августина богата, ал' ти неидешъ кодъ твое будуће жене да те рани? — Ништа непоштенне, но кадъ одъ имена твое жене зависишъ, и ньой за твою срећу имашъ благодарити. Мужъ треба да буде мужъ, и своимъ добромъ и радньомъ да рани жену и децу. Самъ я, као главни шумаръ имамъ умерене доходе, велико ти иманѣ немогу дати или оставити. Такво морашъ самъ стећи, као што самъ и я мое стекао. И видишъ, ово обстоятелство могло би заиста бити узрокъ, да ти мой приятель Валдернъ за неко време Августинину руку одкаже. Августина є воспитана у изобилию, у богатству, привикла се на неке известне удобности, кое су ной потребомъ постале. Ти ниси у станю ове потребе задоволявати. Па іоштъ єдно мало обстоятелство долази к' томе. Августина є одприлике тако исто млада, као и ти самъ. Ти би био несрећанъ што стару жену имашъ, кадъ би се ти у цвету твое мужке снаге налазио. Разлика

одъ десетъ година, између мужа и жене, изравнява њиову старост.

Тако є одприлике говорио мой отацъ. Сваки ће лако понати, да є савршено неправо имао. Я самъ му найлєпше доказивао, и сасвимъ се зачудимъ, како онъ моє крепке наводе неможе да свати. Апелирамъ дакле на мою майку.

„Густаве, ти имашъ право, говораше она. Морамъ ти за право дати. Августина є анђео. Болю сна'у не би желила. Али и отацъ има право. Среће твоє ради, не могу другчіе говорити него као и онъ. Некъ те Богъ утѣши, рече плачући, и полюби ми сузно око.

То є одсадъ нашъ свакидашньи говоръ и саветованѣ било. Нисмо могли на край изићи. У тишини самъ неизказане муке трпио. После две неделѣ, коє самъ опредѣлио, да у престолну варошъ, а изъ ове у варошицу путуємъ, у коиой самъ се као Референтъ одликовати требао, добиє мой отацъ одъ Валдерна писмо. Г. Валдернъ писаше о Августининимъ празднимъ тужбама и ядикованю, и како є по момъ одласку неутѣшна остала, и у грозници неоставля постелю. Садъ є мирния. Мене пакъ заклиняше, нарочито садъ, кадъ самъ безъ службе, због коє, да ме не би изсмеяли, не треба на озбильну свезу съ нѣговомъ кћери да мислимъ, и да недолази одма у престолну варошъ. Тимъ би само безполезно ранне позледио, и Августинино здравлѣ нарушио. Онъ ми пакъ повторително каже, као што є већъ и своиой кћери казао, да они башъ ни найманѣ што противъ наше свезе немаю, кадъ би я у каквой пристойной служби био, коюћу за мало година и добити. Іоштъ више, онъ не брани, кадъ би ми за накнаду разстанка, єдно другомъ писали.

У почетку ме ово писмо скоро памети лишило. Я самъ се помамио и бѣснио противъ свирѣпства и тиранства людскогъ, докъ се нисамъ одъ умора утишао. Садъ и самъ увидимъ, да є Валдернъ врло паметно писао, и мени више обрекао, него што самъ се по првимъ изясненяма мои родителя надати могао. Писмомъ самъ одржао триумфъ надъ отцемъ. Благосиляо самъ Валдерна. Заключио самъ мужественъ бити и Августинину руку заслугама придобити. Допустенѣмъ због писама съ места самъ се ползовао. Напишемъ Августини єдно, три листа велико писмо, а не манѣ и Г. Валдерну пуно израза благодарности.

Г. Валдернъ био є врло мударъ човекъ. Познавао є човечіе срце и ніе хтео наглой буици млади склоности препоне ставляти. Буица би само силния, яча и опустошаваюћа била. Садъ се сама мирно разлила.

Не одпутуємъ дакле у престолну варошъ, већъ тамо, гди самъ као Референтъ, моє течение къ достоинству врховногъ шумарскогъ совѣтника започети желио. Разстанакъ съ милимъ родительима, путничке разсености, прва уређеня и послови у момъ новомъ месту живленя, нису мало къ томе служили, да ме у повольніе разположеніе доведу.

Неуморнимъ прилѣжанѣмъ тежио самъ, да у момъ кругу дѣланя найсавршенімъ човекомъ постанемъ. То се призна. Сваки є моя знаня почитовао. Єдно ми є само оскудѣвало, што самъ іоштъ младъ. Морао самъ пунолѣтанъ бити. О, колико самъ опетъ за тимъ тежио!

Напоследакъ и то доживимъ. Шта се неће дочекати, кадъ човекъ не умре! Али и много горчине. У ово време умре ми майка, а после неколико месеци и отацъ. Али є доживио ту радость, да ме пре смрти у єдномъ провинциялномъ калегиуму съ титуломъ совѣтника види, приличномъ платомъ снабдѣвеногъ. Дакле већъ єданъ велики коракъ къ вр'у мои жеља, Августининой руци.

Пискараћ съ моиомъ любезномъ ишло є међу тимъ своимъ обичнимъ токомъ. Прве године наравно ни єдно писмо ніе било, коє не би три добра листа имало; друге са єднимъ и по били смо задовольни; а треће и съ єднимъ. Време дакле чудеса чини. Али се зато искрена любавь ніе угасила. Августина є временомъ више ньи одъ младе господе одбила, кои су є просили. Моя су писма скоро увекъ била испунѣна ядикованѣмъ, да іоштъ нисамъ на ономъ месту, одкуда би є просити могао. Моя ме плата као члена суда єдва могла оденути, и са свећомъ и дрвима снабдѣти. Незнатна часть одъ наслѣдства мои родителя већъ се потрошила. Напротивъ дочуємъ, да нѣни родительи, увекъ при свакой просидби све већма на ню навалюю, єръ она у онимъ годинама бияше, у коима башъ нећею просиоци тако навальивати, и што ће се маторомъ фрайломъ звати.

Увидимъ, да нѣни родительи имаю право, и споразумевши се са Августиномъ заборавимъ пређашнѣ намере, и писмено Г. Валдерна за Августину замолимъ, па премда іоштъ нисамъ мого жену ранити, тѣшио самъ се найлепшимъ изгледима. Онъ ми по други путъ одбиє Августину за неко време, а уєдно ми наговести, како нѣгову кћерь у несрећавамъ, почемъ она навршивши двадесету годину тридесетой постоянимъ коракомъ на сусретъ иде.

Кадъ самъ писмо добио, срдито се за уши почешемъ, „човекъ има право, савршено право, реко я, и био самъ толико великодушанъ, да ово самой Августини исповедимъ; єсть, я иой пишемъ, да, почемъ іоштъ известно не знамъ, кадъ би достойно нѣну руку поискати могао, то она мене ради не би требало, да се у нѣнимъ найлепшимъ годинама жертвуе. Я би є тако исто любио, и кадъ би когъ другогъ супруга била, и я би савршено срећанъ био, кадъ би само знао да є она срећна.

То є опетъ дало повода пискараю, коє исти предметъ скоро годину дана, са свию страна испитивало. Обоє смо хтели, да єдно друго узаймно и любави и великодушиємъ превазиђемо. Али на последку я одржимъ побѣду, или много више време, коє чудеса чини.

Довольно, сасвимъ изненада добиємъ писмо изъ престолне вароши одъ незнате руке. Неки совѣтникъ правосудия Винтеръ, благодарио ми є на найнѣжніи и найобвезателніи начинъ за моє великодушие, єръ є Августина садъ нѣгова невеста; притомъ ме є врло лепо за пріятельство молио, а и Августина є придодала неколико учтиви врсти доле у писму нѣногъ заручника, као што га зваше.

Као да ме є громъ ударио, тако ми є било, кадъ самъ ово читао. Проклињао самъ моє у невреме великодушие и Августинину неверность. Ал' шта да радимъ? Августина є имала 26 година. Она є имала право. При свемъ томъ био самъ на ню яко омрзнуо, а нарочито на годину дана доцніе, кадъ ноой в отацъ умро, єръ є после

нѣгове смрти могла слободно нѣномъ рукомъ и иманѣмъ разполагати. Да є само іоштъ єдну годину чекала! Све є садъ доцне било. Више ной на словца нисамъ писао. И она мени такође. Ми се заборавимо, као да се никадъ нисмо ни видили.

Садъ ми се опетъ среѣа указа. Я будемъ на болѣ место и у болю варошь премештенъ. Вишина мои дѣла привукла су на се пазльивость државногъ министерства. Имаѳ самъ участия у различнимъ важнимъ пословима, и сретньи свршетакъ исти издѣйствує ми, (почемъ самъ вечъ 31 годину навршио био) чести пуно наименованѣ за предсѣдателя суда у провинціи, у коиой самъ досадъ служио. Поредъ чести, имао самъ валяну плату, могао самъ добру кућу начинити, найотмѣние фамилиє звале су ме у ньиова друштва, а притомъ су іоштъ исте одрастнимъ девойкама украшене биле. Писмо попечителя правосудия, коє ми є указъ донело, у єдно ми є налагало, чимъ ми послови дозволе, да у престолну варошь дођемъ, гди ћу о маньимъ поєдиностима изясненѣ дати а и добити и прилику гди ћу нѣговомъ величеству кралю представлѣнъ бити.

Помисао на престолну варошь, истина ми є кадшто крвь у образе нагонила, премда є Августина, или болѣ рећи госпа советниковица доста заборавлѣна била. Колико самъ одъ путника дознати могао, био є нѣнъ супругъ доста старъ, благороданъ господинъ, а милостива є госпа живила као што се у престолной вароши каже на подножию двора, обколѣна обожательима, сваки данъ у свакимъ племићскимъ друштвама, вечерньимъ забавама, частима, баловима, концертима и т. д. Стара простота Валдернове куће изчезла є. Увекъ ме є єдило, кадъ самъ такве рѣчи чуо. Нисамъ се могао на то навикнути, да себи овако смерну, надземну Августину представимъ. Али опетъ по кадкадъ помислимъ: „Хвала Богу, што ние моя жена.“

Друго писмо попечителя праносудия ускори мой одлазакъ у престолну варошь, кою вечъ одъ толико година нисамъ видно. Одъ могъ предпоставлѣногъ, а и одъ самогъ монарха био самъ найласкавиє примлѣнъ. Вечъ самъ три дана у вароши провео, недобивши ни мало времена да Августину посѣтимъ. А то самъ башъ и намеравао. Али єдно ютро добиємъ слѣдующи билетъ.

„Обштелюблѣни г. предсѣдателю! Тако дакле ваша стара познаница, мора текъ изъ новина дознати, да сте дошли. При моиой найвећой немилости заповедамъ вамъ, да вечерасъ неизоставно на вечеру поредъ неки добри приятеля изволите доћи.

Вами наклонѣна Августина Винтеръ.

Наравно! ко би смео изостати. Али ми се ние допадао начинъ, на кои ме є позвала. Први поздравъ са свимъ самъ другчие очекивао. Єръ самъ увекъ неки чудновати немиръ и стра имао, кадъ самъ прошли дана по кадкадъ помислио: Ти є морашъ по'одити. Вишегодишньи растанакъ, многостручне судбине у овомъ времену, стара любавь и неке промене измећу насъ обоє све ме є то испунявало, некимъ необичнимъ, и ако смемъ казати одвратнимъ чувствованѣмъ, коє ме є због првогъ састанка съ прећашньомъ любезницомъ страшило.

Съ якимъ куцанѣмъ срца, седнемъ у вече у кола, и сићемъ предъ бившомъ Валдерновомъ, садъ пакъ Винтеровомъ кућомъ. Надъ кућевнимъ вратима угледамъ у камену племићски грбъ урезанъ. У внутрености куће било є тако изнова и величествено изидано, да самъ єдва познао; али два хитра служителя у златнимъ бледо-зеленимъ альинама изведоше ме на прави путъ, на широке степене горе у неку пространу осветлѣну салу, напунѣну сяйнимъ друштвомъ.

Милостива госпа домаћица, прими ме при улазку сходно момъ чину. То є била Августина. Да, то є она, али и опетъ башъ она права ние била. Истина, не више свѣжа лица деветнаесто-годишнѣ девойке, али іоштъ онако исто дражестна, као и госпоя одъ 30 година, пуния, разкошния, искрения. Єдва самъ кою речь могао промуцати, тако самъ сметенъ и збунѣнъ био. Ал' нѣне очи, као и што є поцрвенила, све то сведочило ми є силни повретъ нѣне душе. Али є таки къ себи дошла, тако брзо, да ме є на найучтивіи начинъ поздравила, забуне опростила, шальивимъ ме преговаранѣмъ казнила, што самъ тако дуго стару познаницу пренебрегао, и за руку ме у друштво увела, да би ме истомъ представила као доброгъ приятеля, кога одъ 10 година ние видила.

Наскоро самъ се у метежу обштегъ веселогъ разговора опоравио. Госпоя є морала достоинство домаћице заступати. Са свима є разговарала, спрамъ свию є била подєднако добра, часъ шальива, а часъ любве достойна. Кадъ є опетъ за неки близу мене дошла, било ной є прво: „Г. предсѣдателю, колико ћемо дана имати среѣу, да васъ у нашой вароши имамо.“ А друго: „Лепо и красно; али вамъ кажемъ єданпутъ за свагда, да васъ сваки данъ очекујемъ кодъ мене, и за цело то време поставлямъ васъ за могъ почестногъ кавалѣра. Доцние ми се приближи съ молбомъ, да ме мужу представи. Боже мой, рече она, а знамъ ли гди се тай скита. Мени се чини, да є съ врховнимъ надзирателѣмъ лова у полѣ изишао. Башъ добро, на придода к' томе: Єсте л' већъ оженѣни?

Вече проће, а ние ми могуће било, да съ Августиномъ до поверителногъ разговора дођемъ. Играло се и ело. Шала и досетке су владале, а сяйность и великолѣпие све є заслеплявало.

Слѣдующи дана имао самъ среѣу Августининогъ мужа видити. Тайни совѣтникъ правосудия, био є човекъ 50 година, врло фини, врло учтивъ и углаѣенъ, али болешльивогъ изгледа, и изнуренъ и сувъ.

(Продужиће се.)

МЕСЕЦЪ

(*По идеама славногъ звѣздослова Хершеа*).

Као што є познато, месецъ є небесно тѣло, као што є и наша земля. Планине на месецу єсу уобште єднообразне, но врло чудноватогъ изгледа. Ови планина има врло много и оне покриваю найвећу часть површине месеца. Они су готово све округле као купе, и вршакъ іимъ є као у яєта. Као што се изъ сѣнке ньиове судити дає, найвеће одъ ти планина єсу $^3/_4$ миль високе. Оне су по изгледу своме сасвимъ наликъ на угашене огнѣдишуће горе. Чудновато є то, што се на месецу неможе ништа примѣтити, што би на море наликъ было, при свемъ томъ што се опажаю велике

равнице кое су веома на нанешену землю и морско изсушено корито приличиле. Месецъ нема облака, нити икаквогъ трага воздуха (атмосфере). Кадъ би воздухъ површину месеца обливао, онда би се то морало примѣтити при помраченяма и пролазку покрай други звезда. Што се пакъ тиче топлоте и зиме, ствари сасвимъ другчие стое. По рачуну звѣздословномъ влада непрекидно 14 дана преко године на месецу млого већа жега, него у подне на равнителю (екваторъ т. е. онимъ предѣлима землѣ наше, да е найжешћа топлота, и гди у подне сунчани зраци у теме удараю); а исто тако влада за 14 дана непрекидно млого страшния зима, него ли на полусима наше землѣ (полуси ссу они предѣли на нашой земльи, гди е вѣчита зима, и гди никакво живо створенѣ обстати неможе). А кадъ е тако, онда мора свакадъ сва влага и вода, ако е на месецу има, укланяти се съ оне стране, кою сунце обасява на противну страну, гди е студена зима. Одтудъ слѣдуе, да на сунцемъ обясяной страни влада свакадъ найвећа и управо савршена суша, на противной страни пакъ нагомилава се силни ледъ. Но могуће е, да има и мали мора те да тако испараванѣ ньиово на едной страни, а нагомилаванѣ на другой страни неку равнотежу у температури (степену топлоте и ладноће) производе, и тако крайности топлоте и зиме умѣраваю.

Наша увеличателна стакла іоштъ нису до тогъ савршенства дотерана, да би се на месецу могла разпознати жива створеня, здания или нибудъ каква промена у површини нѣговой. Но будући да се на месецу непримѣћава никикавъ трагъ воздуха, то е сва прилика, да тамо немогу обстати жива, нами подобна створемя. На читавой површини месеца неможесе примѣтити, да тамо нибудъ што расте, нити се примѣћава каква промѣна, кояби произлазити могла изъ промѣне годишньи времена (н. пр. зиме, пролећа лета и есени).

Но ако при свемъ има на месецу живи створеня, то іймъ се наша земля чини као велико свѣтло небесно тѣло, кое тако исто расте и опада, као и месецъ (т. е. часъ се види читава површина, часъ опетъ кришке, а понекадъ и ништа). Они би морали примѣћавати на земльи нашой променльиве точке и черте, а на равнителю едну повећу пругу. Због вѣчите промѣне у нашой атмосфери ние прилика, да се икадъ може съ мѣсеца на земльи нашой видити крой наши мора и суве землѣ.

Дивльи бикови у сѣверной Америки.

Пусти предѣли око Мисура и Мисисипа ссу гньиздо ови животиня. Ту се наилази на безбройне гомиле ови прегрдни обитателя пустара, кои су найвећа животиня новогъ света, а по реду величине заузимаю четврто место у целомъ познатомъ свету; еръ израстни дивльи бикъ, има до 1200 ока тежине. Дивльи Индиянци врло су слободни съ ньима, и улете на брзимъ своимъ коньима у средину найвеће гомиле ови створења; тиме они посведоћаваю свою чудновату вештину у яхяню; они се приближе биковима на неколико само корака дальине, и знаду тако вешто са стреломъ владати, да ій они у маломе растояню свакадъ смртно ране. При оваквоме лову улове Индиянци по неколико стотина бикова. Ова кавъ е ловъ заиста величественъ, и тешко е себи то позорѣ и представити, ако човекъ самъ не присуствуе. Велика е вѣштина, сврнути съ пута нападаюћемъ бику, и велика дрзновеность потребна, да іймъ се човекъ яко приближи. Многи Индиянци погину томъ приликомъ, но то іймъ едина раана, а кожа ньиова едино одѣло. Неможе се готово ни вѣровати, колика безбройна мложина ови бикова по прегрднимъ стенама и пустарама западне Америке живи. Изузимаюћи южне пусте предѣле африканске, нигди у свету нема толико дивльи животиня, као у сѣверной Америки. Непонятно е, како ове грдне животинѣ у овако пустимъ предѣлима могу да нађу себи довольно раане и да се тако угое, кадъ оне никадъ неиду у плодоносне предѣле, гди има довольно траве, него све живе по предѣлима, гди е трава по све редка и низка. Нарочито у зиму мораю се дивльи бикови задовольити съ найуђомъ раномъ. Кадъ велики снегови покрию оно мало траве по пустарама, онда се упуте безбройне гомиле ови бикова обалама велики рѣка, кое еу свудъ унаоколо шумомъ обрастле, и живе ту одъ коре грмова и шибля. Природа као да е овимъ животиняма за обрану дала ужасну грдобу; по себи пакъ оне су сасвимъ мирне и благе, и само онда нападаю, кадъ ій човекъ до крайности раздражи или ранни. Читави легиони курякова муте око ови бикова, и налазе довольну рану одъ угинувши бикова. Изузимаюћи люде и велике сиве медведе, кои живе у онимъ предѣлима, немаю дивльи бикови никакви други непријателя, премда се при прелазеню преко валовити рѣка и у блатнимъ барушти нама хилядама даве и гину.

ЭПИГРАМЪ.

ЖЕРТВА

НА ПОДИЗАНѢ ТЕАТРА.

Кадъ све живо отима се граби,
На цѣль красну дати благо свое,
Некъ с' и мое име вечно слави:
„Я жертвуемъ све — дугове мое“! —

М. И. Стояновићъ.

ОГЛАСЪ.

☞ Долеподписаный отворио е кафану у кући Ивана Звечанца у Палежу; зато препоручуе се путницима са добримъ еломъ пићемъ преноћиштемъ и добромъ послугомъ.

(3—3)

Андрія Поповићъ,
иначе Валѣвацъ
Угоститель у Палежу.

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 2. Новембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 67.

ДРАГОЈ.

Каква дивна створила те сила,
Какви дуси фантазіе буйне?
Да с' у тебе огледаю мила
Майскогъ ютра све дивоте руйне.

*

Твое око угасито пламно
Умилятимъ прелива се жаромъ,
Мерцан-устни смешенѣ потайно
Непознатимъ обасиплѣ чаромъ.

*

Ко ти свилне оплетао власи,
Дивнимъ стасомъ тѣло окитио
Лаке виле с' извора планински
За образацъ узео є био.

*

Сладке речи са анѣелскимъ гласомъ,
Медна уста пронашаю твоя,
А на лицу — прамалећа храму,
Тайне чезнѣ развия се боля.

*

Лепо дете! за тобомъ ће мое
Болно срце живо да изгори
Дай ми руку, буди вѣчно моя
Да ме црна туга не умори?

М. . . . . ъ

ПОСТЕЋЕНИЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чокеова Новела.)

(Продужено).

У њиовой кући ништа ми се ние допадало, и само є Августина єдина била, коя би ме побудити могла, да при свимъ нѣнимъ веселяма, уколико су ми послови дозволявали, саучествуємъ. Она ми се ние допадала, али самъ є опетъ за любведостойну држао; нѣна весела нарав, нѣно ћаволянѣ и нѣне досетке у толико су ме привлачиле, у колико ме є опомена и сравненѣ садашньости съ прошлошћу одъ нѣ одвраћала. Осећао самъ, да би ми и садъ могла опасна бити, при свой нѣной лакомислености, и нѣномъ слободномъ животу.

„Пакъ єсте ли ви срећни; милостива госпо!“ реко ной єдногъ вечера, кадъ самъ већъ напоследакъ безъ икакви сведока съ њомъ у опери у єдной истой ложи седио.

„Шта зовете ви срећомъ?“ одговори она.

Я ной счепамъ руку, срдачно є притиснемъ и рекнемъ: „Я оно срећомъ називамъ, што сте ви єдномъ момъ срцу дали били. „Єсте л' срећни?

„Заръ сумняте, г. предсѣдателю“?

„То самъ онда срећанъ, ако истину говорите.“

„Истину говоримъ? Како предсѣдателю, заръ сте ви іоштъ онай стари бувцало? Па и садъ то іоштъ лепо стои. Али немойте заборављати, да место у опери ние за исповѣсть. Да вамъ кажемъ, што ви желите чути, морамо насамо бити. Посѣтите ме сутра на ручку. Благодарно ной руку притиснемъ. Наше се руке опетъ магнетически прилепе, и нису се *раздвајале до конца опере*, одъ кое нити самъ што чуо, нити видио. Затимъ се одвеземо заєдно, к' єдной нѣной приятельици, коя є била дворска дама.

Сутра данъ већъ самъ био у 8 сати предъ нѣномъ кућомъ, али є милостива госпа іоштъ спавала, и текъ у 10 сати будемъ къ њой пуштенъ. Іоштъ є била у ютреньой альиви, али тимъ и дражестния. Садъ є дошло до исповести, као што она зваше. Садъ дознамъ, да кадъ чувствително, романтично време и године млади девояка протеку, да се текъ онда ова, тако названа срећа башъ у самой ствари тражи. Она є са нѣнимъ мужемъ задовольна савршено, што ной є као паметанъ човекъ допустио, да по нѣной вольи живи. Стари совѣти родителя, кои се у детиньскимъ годинама утубе, сами одъ себе изчезаваю, кадъ пameть дође. Наравно ние хтела лагати, да никадъ своегъ мужа тако яко любила ние и придода томе любко смешећи се — стара любавь не 'рђа, іоштъ самъ вами накона али би васъ волела за любезника нежел' за супруга имати.

Наравно да самъ имао противъ тога много ковешта примѣтити, али ми є смеюћи се одговарала. Међутимъ дође єдна одъ нѣни служавки и яви, да є доручакъ готовъ. Она ми поднесе руку. Ми одемо у башту, коя ми є позната била.

Али милу башту, нисамъ више познавао. Изчезле су биле прећашне лее съ цвећемъ, а на место ови, натрпани су били у гомилама страноземски чбунови и дрва по тако названомъ енглескомъ вкусу, и између зеленогъ буссня Крозъ њи су се увияле поедине стазе. Ладникъ одъ лоза преобратио се у затворени хинески храмъ, кои є био засенѣнъ високимъ багреновима. Уђемъ дакле у-

вутра. У место зелене, дрвене клупе донесе намъ се єдно меко канабе одъ махагоновогъ дрвета, поредъ єдногъ јапанскогъ асталчета, поставлѣногъ кафомъ, чоколадомъ и посласицама.

„О лепи, свети ладниче, наша цркво и нашъ олтаре, блажено наше детинство, гди ли є садъ то; то говорећи погледимъ Августину, као да би ној жалостно пребацивао·

„Заръ блаженство одъ ладника зависи?“ рече она смешећи се: Я држимъ да вамъ се садъ текъ у пола допадамъ као пре 10 година, почемъ немамъ на мени ону алјину, коју самъ онда носила?

„Али Августина — єсть, я васъ ијштъ єданпутъ тако називамъ и ово ми место дає на то право, — заръ вамъ нису ова места споменици изъ живота они божествени тренутака као почитаня достојни заостали. и п. погледајте овамо на овај вашъ златанъ прстенъ, когъ сте ми башъ овде на прсть метули, — одъ тогъ доба га непрестано као светињу какву носимъ.“

„А за честь вашу такође, баръ за време овогъ доручка добро познати оловни прстенъ, рече Августина и руку ми предъ очи ставк, погледајте га онъ є поцрнио и опетъ га у момъ сандучету поредъ осталогъ адиђара као какву драгоценость чувамъ.“

Кадъ самъ прстенъ угледао, надвлада ме неко горкосладко чувство. Я узо лепу руку, коју є прстенъ ијштъ лепшомъ учинио, и ватренимъ є полюбцима обасу. Дрктаюћи повуче Августина руку натрагъ и рече: Густаве, заръ си ти ијштъ онај неуздржани фанатикъ? Твоє присуство ниє ми мило. Она хтеде устати, али се опетъ к' мени саже притисну ме у наручия и любляше моє горење образе, при чему є шапутала: „заиста, Густиве съ тобомъ би срећния била. Августинини полюбци, нѣно мицанѣ и нѣна искреность причинили су, да самъ присуство духа изгубио. Я би ијштъ увекъ ону любезну коя ме є толики суза стала, тврдо на моме преверномъ срцу држао·

Почемъ смо доручковали били изгура ме смешећи се изъ хинескогъ храма наполѣ, при чему ми претећи пстомъ говораше: г. председниче! г. председниче! заиста ниє добро, да вамъ се човекъ исповеда.

Шалећи се определи ми часъ, у кои би є на данашнји балъ одвести могао.

Премда самъ 14 дана у престолной вароши пробавио, нисамъ никадъ више прилику улучио, да на само съ Августиномъ будемъ; могуће є што самъ и самъ прилику избегавао. Не гледаюћи, што се одонда одъ кадъ самъ изъ хинезкогъ храма изишао, последня искра старе любави и страопочитаня за нѣомъ угасила, осећао самъ, то нисамъ могао затаяти, да ми є ијштъ могла опасна быти. На последку приспе време да одлазимъ. О какавъ другчији растанакъ вежел' пре 20 или 10 година! Растали смо се на єдной части подъ звукомъ трумбета и добоша, коју самъ пре оставио само да би у ютру рано одпутовати могао. Ми смо ијштъ єдно съ другимъ играли и доста учтиво прошапутали. Испратила ме є до врата и почемъ ми є ијштъ єдно „збогомъ приятелю мой“ казала, врати се натрагъ на руци другогъ некогъ играча у сяйно дружство.

Одъ срца самъ се радовао, што самъ умораваюћи шумъ тако названогъ великогъ света избегао, да би опетъ самъ себи принадлежао. По вольи самъ снивао у моимъ путничкимъ колима, прелазећи ливаде, шуме, варошице и села и помишляо самъ на мою будућность єръ ми є прошлость съ Августиномъ немила била. О како све меня свемогуће време! Мой се путъ нешто (имао самъ 4 дана до могъ места) отегао, єръ є безъ ичегъ важногъ остао. Текъ последнѣгъ дана доживио самъ нешто, и то найзанимљивіє.

Мой се кочіяшъ ютромъ заустави у єдномъ селу предъ крчмомъ, да конѣ нарани Я уђемъ у кућу. Чуємъ унутра свађу. Меанция и єданъ сурови полу пияни кириящъ, кога су кола такође предъ меаномъ стояла, имали су посла єданъ съ другимъ. Єдна као кашъ млада лепо обучена женска у путничкомъ оделу сећаше до астала на єдной клупи плачући. Вика се одтудъ изродила што кочияшъ женску ниє хтео тамо водити, гди є она потврђивала да є погођено; него є башъ на силу хтео у єдну съ оне стране гл. друма лежећу малу варошъ одвести, куда му є одъ друге господе наручено било, да доће и коя данасъ на нѣга чекаю. Онъ є потврђивао, да ће є тамо возити, као што се у почетку изяснио био, крчмаръ се примио младе боязљиве лепотице. Почемъ самъ дознао, да є она кћи єдногъ великогъ пароха, коє є одъ могъ места єданъ сатъ одстояло, и да є само по сата обилазити требало, за часъ ту ствар расправимъ. Женска мало затезаюћи се прими се моє понуде, да ми буде сапутница, почемъ самъ іой казао, ко самъ и куда ћу.

Узъ путъ смо много брбляли. Она є имала лепъ и нѣжанъ гласъ, у свима чертама найнѣжнију анђелску невиность. Никадъ ништъ у момъ животу нисамъ тако лице на бурмутици видио, са тако смернимъ, приятнимъ, повереня пунимъ очима. Кодъ куће дознамъ да се зове Аделаида, нѣнъ братъ одвео є био пре 14 дана у єдну варошицу, гди є градоначалника, очевогъ брата поодила. Сигурно се тамо при погодби са странимъ кочияшемъ због места у повратку неспоразумленѣ догодило, чему я за овако благополучни данъ много благодарити имамъ. Єръ Аделаида при свой нѣной добродушности чинила се да доста оштроумна. Али ми се узпутъ чинила да є много боязљива. Текъ кадъ самъ є у село нѣномъ отцу предао, некомъ снажномъ и отвореномъ старцу — каквомъ су срдачношћу обгрлиле нѣне руке врат старчевъ, заиста би и я желио отцемъ бити, текъ є онда она нѣно природно држанѣ и цену добило. Жао ме є било, што дуже остати нисамъ могао, и ако ме є зато чести достојни парохъ молио. Међу тимъ самъ обећао да ћу посѣту обновити, одъ коє никадъ ништа ниє било. Растроєнъ заборавіо самъ то у послу.

Одъ прилике по године затимъ на єдномъ балу опазимъ измећъ играчица єдну женску; єръ су неожењенѣномъ човеку у 31-ой години женске одъ найвеће важности, — дакле опазимъ єдну женску коя би се безъ сумнѣ измећъ свію лепотица кральицомъ назвати могла, чисту светлећу се ружу пола развцветану а у исто време нѣномъ лепотомъ поцрвенивщу. Млада господа летила су око нѣ као лептири. Срце ми стане куцати, кадъ су очи красне Силфиде по кадшто и на мене управлѣне биле,

а ово се на моѣ чудо почешће догађало. Ал' ми се садъ учини, да самъ ово дражестно лице іоштъ негди виђао, по свой прилици у престолной вароши кодъ Августине, Известимъ се одъ єдногъ комшиѣ ко є? О Боже, та то є Аделаида! Наравно у альинама на балу другчия, а не као у путничкомъ огртачу. Више се уздржати нисамъ могао. Чимъ є отишла, да се одъ последнѣ игре одмори, придружимъ се и я 30-то годишньи лептиръ к' млађима, и она є тако добра била, да сапутника одликує. Играли смо. Известио самъ се о здравлю нѣногъ отца, сажалѣвао самъ, што до садъ послови дозволити нису могли, да га посѣтимъ — наравно лажъ — али се оваквогъ анѣела отрести нисамъ могао, и обеѣамъ се, да ћу ій скоро посѣтити. Приятельскомъ простодушносћу увераваше ме да ће за цело таква посѣта нѣномъ отцу мила бити.

Балъ є у мени проузроковао страшну државну промену. Предсѣдатель суда постаде опетъ стихотворцемъ. Целу ноћь нисамъ могао тренути. Само самъ небесну светлость видио, играюће серафиме, и надъ ньима Аделаиду гди лебди. Чудио самъ се, да тако лепа, тако сирена, тако любезна девойчица іоштъ мужа ниє нашла. Кажесе, да є нѣнъ отацъ тако исто поштенъ као што є она лепа, али на жалость нема никаква имања, — о будаласти свете! После неколико дана већъ самъ отишао, да парохию посѣтимъ; одъ недељ до недељ повторавао самъ посѣте, наскоро самъ домаћи приятель био. Наскоро ми є Аделаида почела пребацивати, кадъ би опредѣленогъ дана кадгодъ изостао. И єданпутъ є дошла до суда, кадъ самъ є уверавао, да би ной можда милиє било, кадъ я неби тако често долазио. По кадшто смо се и свађали, да би се поравнали, и єданпутъ у таквомъ поравнаню полюбимъ є, а она ниє због тога распру поновила. Она се уђути а нѣни су се образи одъ црвевила чисто зажарили. Накратко я самъ любио и био самъ люблѣнъ. Чести достойни отацъ слеже съ раменима и речи: „Она собомъ никаква друга богатства не носи осимъ любави, добродѣтельи и штедльивости, ко то ценити зна, добия више нежел' бачву злата. Съ првимъ пролетньимъ цветомъ накитимъ Аделаиду венчанимъ венцемъ. Самъ є отацъ предъ олтаромъ нѣгове сеоске цркве нашу брачну свезу благословио. Е, садъ поредъ моє изредне женице био самъ найсрећнїи између срећни.

Наскоро насъ цветућа дечица окружила, ови ангели любави кои су мене и Аделаиду све тешнѣ скопчавали. Аделаида є съ дана на данъ све любве достойния бивала, млада є майка зацело любведостойния и одъ вайдражестниє девойчице. Чиста Аделаидина душа и самогъ ме є облагородила, као што самъ и пре био. Текъ смо онда срећни, кадъ довольно постоянства имамо, да добродѣтелни будемо. Пре нѣногъ венчаня само самъ на штедню и обогаћенъ мисли; али кадъ самъ неколико година као оженѣнъ проживио, при свой штедньи Аделаиде, дотле самъ дошао, да самъ држао, да ме пропасть целогъ могъ имања поредъ Аделаиде и моє деце неби више никако унесрећити могла.

Текъ садъ увидимъ да є мой покойни отацъ, што ме є одъ Августине одвраћати хтео, у свему имао право и у обзиру на сразмерность година мужа и жене. Єръ кадъ самъ я мою 40-ту а Аделаида нѣну 30 годину узела, кадъ смо већъ децу одъ 6 и 8 година имали, коя су се око насъ сиграла, била є іоштъ она млада лепа жена, коя би іоштъ покора чинити могла. Августина є напротивъ већъ зрела жена била.

О ньой самъ редко што чуо. На писанѣ између насъ ниє било ни мислити. Путници су ме уверавали, да є прецветала, али да іоштъ читавъ дворъ младе господе око себе има, а нарочито списателя и учени, коима се нѣнъ пунъ асталъ допадао. Одъ други самъ дознао, да ной є мужъ умро; да су списатели, кои нѣнъ дворъ саставляю одъ найновиєгъ соя, у годинама будаластимъ, и сама Августина да се яко у романтичность упустила, неколико нѣни спѣвова већъ су стояли у найновіимъ календарима.

Башъ у оно време кадъ самъ одъ попечительства опетъ налогъ добио, да лично у престолну варошъ дођемъ, да би у єдномъ важномъ делу мнѣниє дао, добиємъ одъ Августине єдно дугачко писмо поредъ читаве гомиле парнични акта. Она є била због наслѣдства нѣногъ мужа съ удалѣнимъ сродницима у завади и искала є одъ мене изъ старогъ приятельства совета и помоћи. Свежемъ дакле акта у мой путнички сандукъ и радовао самъ се, што ћу то съ ньомъ устмено свршимъ.

Я самъ имао 40 и Августина скоро толико исто. Истина да ми ниє више могла онако опасна бити, као пре 10 година у изменѣномъ ладнику. Други данъ по момъ одлазку у престолну варошь пошао самъ нѣной кући, али ми срце ни найманѣ куцало ниє. Већъ самъ се напредъ известио, да знамъ, оћу л' є застати. Єръ су ме у престолной вароши уверавали, да є редко кодъ куће, а понайвише постала окружена, да би романтичне сонете правила или слушала, да би побожна била, или пакъ са постаромъ господомъ и дамама за играћимъ асталомъ седила, єръ є игра била нѣна страсть. Пређашньи нѣни приятельи и приятельице, коє самъ пре 10 година кодъ нѣ виђао био, одъ нѣ да су одпали, єръ се съ госпоиомъ ниє могло на край изићи; — да є она у целой престолной вароши нѣнимъ отровнимъ єзикомъ позната, съ целимъ светомъ у свађи, и кадъ би ко што о државнимъ новостима чути желио, требао є само г. Винтеровицу да посѣти. То су ми башъ пређашнѣ две Августинине приятельице казале, коє самъ пре 10 година кодъ нѣ виђао. Хмъ! помислимъ, али су ове приятельице за 10 година стариє, и можда имаю мало склоности к' оклеветаваню.

Кадъ самъ — тадъ беше лепо єдно летнѣ вече — у Августинину кућу ступио, казаше ми служитель, да є милостива госпа съ дружтвомъ у башти. Да би само какавъ узрокъ имао, коимъ би Августину дирнуо, нарочито самъ нѣнъ златни прстенъ метуо, когъ ми є она пре 20 година у место оловногъ дала. Е, садъ башта и прстенъ, а предаме хинески храмъ, поче ми нешто необично бивати.

„Єли сама милостива госпа“ упитамъ мимогредъ послужителя.

„Ниє, има дружства; само неколико лица.“

Ступимъ у храмъ. Поредъ два мала астала сеђа у ту два дружства кодъ играћи карти съ таквомъ смиреношћу, да ме ни опазили нису. О Боже, како се осушила! О свемогуће време! Не, садъ башъ ни найманѣ ниє могла опасна бити. Съ тайнимъ узхићенѣмъ на Аделаиду помислимъ.

Августина є тако у игру задубљена била да є, почемъ ме є поздравила, само за єданъ тренутакъ навалично молила, докъ партию сврши. Почемъ є ову окончала, подигла се, обасула ме учтивимъ изразима и питаняма, заповедила є донети да се чимъ подкрепимъ и понуди ме картама. Я ін одбиємъ, почемъ нисамъ игру разумевао. „Благи Боже!“ повикне она, па чимъ проводите време кадъ неиграте. „То не могу да сватимъ кодъ човека тако пуна духа, као што сте ви. Она продужи игру. А та є била Фарао. Банкеръ є врло срећанъ био. За часъ є савъ новацъ играча кодъ њега лежао. Страсти свию ясно су се дале познати овде по горећимъ образима, укоченимъ очима и грчевито развученимъ устнама. Банкеръ є пливао у задовольству.

„За часъ самъ вамъ цеповеи зпразнио“ говораше онъ. Ви мало пре говористе о момъ скупоценомъ брилиянту и показа светлећи се прстенъ, я ћу га на лутрию изгубити, метите сво прстењ съ друге стране. Жудно и осветолюбиво погледе сви на преливаюћи се брилиянтъ. Предложењ се прими. Госпа Винтеровица рече: При игри яко ме се прстењ тиче, али кодъ мене немамъ никакавъ. Али — па погледа у мене — башъ добро приятелю ви ће те бити тако добри да ми вашъ за часакъ позаймите? Збунћенъ овимъ неупутнимъ очекиванимъ питанћ скинемъ Августининъ прстенъ я пружимъ иой га: „Посмотрите га добро госпо! Іоштъ га познаєте? Онъ є вашъ.“

Она га брзо погледи па рече: „Тимъ болћ,“ затимъ га у играћу кутию баци къ осталима и само брилиянтъ гледаше. Али сво прстењ пропаде. Банкеръ є добио. И свети прстенъ прве љубави пропаде и то башъ на истомъ месту, где самъ га некадъ у сузама добио. О свемогуће време, како све обарашъ!

Одемо на вечеру. Мало є гостию било добре волћ. Августина се усилявала да се веселомъ покаже, али є то нћнимъ старимъ чертама давало некакавъ ружанъ изгледъ. Пило се, да би се само развеселили, весели нисмо постали, ал' смо више ћеретали. Новости престолне вароши биле су претресане, а такође и тайне приповедке о познаницима. Забави ние ништа оскудћвало, што се тиче досетки, али не човеколюбия. И на мою найвећу муку Августина є била найбогатия у подлимъ досеткама. И ню ние стало, да по кадшто и нћне собствене госте боцне. Ахъ ко бы икадъ и помислити могао, да ће обожавана надземна у нћной 40 години противу образа сама себе каляти. Време ми се отегне и я се згадимъ. После вечере кадъ су опетъ поседали, одемъ рано.

Тешко ми є било што самъ у престолну варошъ дошао али много више, што самъ Августину тако развраћену видио. Премда самъ є истина іоштъ неколико пута ради нћни парнични дћла посћтио, али нисамъ више као први путъ одъ нћ на добро упућенъ био. При свимъ нћнимъ борама на лицу опетъ ние желила, да остари, због тога се наруменила, а я самъ се чинио, као да то непримћчавамъ; чинило се, као да є по кадшто желила да стара нћна одношеня понови, али ми є несносномъ постала. Кадъ самъ єдномъ случайно о нћной 40 година споменуо, погледа ме као туђимъ очима. Мени се чини да ви саняте, Г. председнике! рече она. Ваше памтењ временомъ стари. Кадъ смо се познали, ви сте имали 10 а я 5 година, я само іоштъ съ луткомъ играла, я се тогъ врло лепо опоминћмъ. А десетогодишня девойчица не мисли већъ више на лутке но на мало озбильние ствари. Дакле садъ башъ управо имамъ 35. И мећ нама речено, можда ћу се іоштъ єдномъ удати. Већъ ме одавна єданъ честитъ човекъ и први измећъ наши списателя ише. Сви нћгови спевови на Мадону и све нћгове свете легенде сладкимъ жаромъ чисте срдачности душу за мене.

Скромно самъ: „Сладкомъ жару чисте срдачности“ желио срећу и весео самъ био, кадъ самъ изъ капия престолной вароши к' моіой Аделаиди и нћной деци похитао. (Сршетакъ слћдуе.)

МРВИЦЕ.

— Єданъ турчинъ, кои є више година у Бечу живио, веома се чудно тамошњемъ начину поздравляя, т. є. непрестаномъ скиданю шешира, єръ тога на истоку нема, — и зато є онъ после, кадъ є годъ кога клети хтео, у найжешћой лютини казивао: „Да Богъ да, неимала ти душа више мира, него пивабски шеширъ.“

— Єденъ воденичаръ ишао є путемъ, и ту сустигне два младића изъ вароши. Ови хтедоше са пошћенимъ воденичаромъ спрдню проводити, и ставши єданъ съ десне, а други съ леве стране, запитаю га: Шта си ти већма, или будала или угурсузъ? — Воденичаръ пакъ обазревши се на обе стране, одговори мирно: Я башъ управо незнамъ, но чини ми се да самъ у средини између обоица.“

— Госпа єдна рекне своіой ћерки, да за своимъ покойнимъ стрицемъ носи полужалостиво одћло, т. є. не сасвимъ црно, него угасите тавне боє. Но ћерка се томе зачуди, и рекне: „Ама, за Бога, мамице, заръ є покойни стрицъ само полу мртавъ?“

Бачки театоръ.

Учитель. Но, Перо, кажи ти мени, коіъ є рода дете.

Петаръ. Мушкогъ.

Учитель. Магарче, незнашъ, седи кажи ти Лазо.

Лаза. Пола мушкогъ, пола женскогъ рода, єръ има и женске и мушке деце.

Учитель. Непитамъ те я то, зукване, већъ сама речь дете когъ є рода. Кажи ти Стойко.

Стойко. Речь, Речь є женскогъ рода, именителни речь родител, речи, Да —

Учитель. Доста доста тупане, непитамъ те я за падеже, већъ за родъ, родъ, —

Стойко. Рода има 3 мушки, женски и средньи.

Учитель. (разлюћенъ) ви сте сви тупани, буквани, звекани, вуцте се кући па сутра болћ.

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 9. Новембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 68.

ДРАЖЕСТЬ.

Све што душу покренутъ є кадро,
Ка'но сѣверъ на катарки ядро
И однети неба у висине
Илъ сурвати мора у дубине,
Све дивоте и света милине
За коима човекъ жељно гине
Све то дражесть узела є за се
А њомъ младе момице се красе;
Пакъ садъ ови ангели вселене
Како неће човека да плѣне
Кадъ природа штогодъ є имала
Найкрасниєгъ: све є њима дала,
Вито тѣло, — Ахъ, дражести клета!
Бѣло лице — два ружице цвета,
Алъ све њино, наше быти мора
Ње є била гора безъ извора
Ђелъ шумица безъ умилни птица
И безъ момка млада девойчица?

С. Ђ. Поповићъ.

ПОСТЕПЕНЕ ЖЕНСКЕ ГОДИНЕ.

(Чокеова Новела.)

(Свршетакъ).

Само онда примѣчавамо да старимо, кадъ времена порушена кодъ познати лица изъ наше младости видимо. У престолной вароши учинило ми се, као да самъ старіи но што и єсамъ. Али кадъ самъ опетъ на прсима мое верне и добре Аделаида лежао, кадъ су се моя деца узъ мене пужала и кадъ самъ свакомъ свое, што самъ изъ престолне вароши донео, раздао: онда самъ се опетъ подмладио. Кадъ у домаћемъ кругу невиность и любавь владаю, вечна є младость.

Наравно, да по гди кои одъ насъ съ протицаємъ година корача къ больимъ постояніимъ и вишимъ одношеняма духовногъ света. Али башъ ове разлике чине намъ животъ и целокупность миліимъ, у духу намъ тешњѣ одвашность и тамошньость скопчаваю и у себи нешто вишегъ духа, узвишеніегъ у нашемъ мишленю, жельи и дѣланю носе. Дете є заиста єдниимъ цветомъ задовольно, шаренимъ каменчићемъ, узкимъ сиграліштенъ и ние га башъ ни найманѣ стало за дѣла велики люди. Младићъ и девойчица већъ се радиє у дальину упуштаю да загледаю. Њиова детиньска соба мала є. На више теже. Они добиваю, губе, примаю и никадъ за доста немаю. Хтели би да сво земальско благо обувате. Напоследку іимъ се и ово више недопада. Годинама се распространява животъ, а тимъ и изгледъ живота. Детету є цветъ и шарени каменъ врло маленъ, човеку и жени уживанѣ сваке чести, свогъ злата равнодушно, за духъ земля мало има, онъ пружа десницу у вселену, онъ тражи и има вечность.

То су речи, ков намъ є *Августининъ* изредни отацъ на смртной постельи казао. Око нѣга смо плакали, али смо га волели внутреньомъ светомъ любави, у коиой смо се и сами посвећавали. Аделайда и я живили смо некимъ вишимъ животомъ, одкако између насъ и вечности никакве разлике ние било, и одъ како смо оне тамо почели любити као и ове доле.

Найслађе између свию радости обећавала су намъ наша деца. Могъ найстариєгъ сина самъ на универзитетъ одпратио, и за мене и за Аделанду била є найприятния забуна, кадъ самъ на мой 50-ти рождени данъ кралѣвски указъ за єдно мирно и чести пуно званіе добио, ков іоштъ и садъ одправлямъ. Ово ме место обвезивало, да у престолной варошн обитавамъ, а одавде до вароши, гди се мой синъ наукама занимао, био є само єданъ приличанъ данъ ода. Кадгодъ смо дакле хтели, вићали смо се.

Премда є Аделаида управъ нерадо нѣно место рођеня оставила, али престолна варошь, о коиой є она тако често слушала привлачила ю є, а нарочито нѣнъ прворођени синъ нѣно нѣжно материнско срце привлачио. Наравно да у 40-ой години ние била као какавъо бразъ на бурмутици, као кадъ є први путъ поредъ мене у колима седила, али се нѣно лице већма облагородило, она є поредъ нѣне любкости и достоинство добила. Аделаидино є срце іоштъ младо остало. Я є и садъ као и у почетку любимъ. Нѣно приятно лице никаквомъ страшћу у своимъ благимъ чертама не наружено, ние нимало руменила потребовало, па да башъ увекъ плѣняваюће заостане.

Она є знала за моя прећашня сношеня съ Августиномъ. Кадъ смо у престолну варошъ дошли били, яко є желила, да мою прву любезницу позна.

Протекло є било єдно четвртъ године, докъ самъ г. Винтеровицу потражио, єръ самъ у себи на то

слабо нагоности осећао. Казивали су намъ већъ, да више [illegible] дружства нема, да живи врло усамљено и да [illegible] у [illegible]мъ доцнијимъ годинама тврдицомъ постала у толикимъ степену, у колико е пре раскошна била. Ова проћена чувства може се сматрати као плодъ њеногъ пређашњегъ беснила за игромъ, коиой се одала, као да више ние башъ тако млада, да би се [illegible]о мал ои накитити могла. Нигди се чешће осимъ на литургіи невиђа и одъ неколико година по совѣту неки романтични поета на то е дошла, да се у наручия едино спасаваюће цркве баци и да православномъ постане.

Садъ, кадъ самъ е први путъ посѣтио, случи се, да самъ е опетъ у башти потражити морао. Већъ самъ у трему видио неке иконе, кое о прашљивимъ дуваровима висе. Башта е была каквой шумской пустиньи подобна, и где самъ негда као дете на свадби ручао и Августинину лутку љуляо расло е трнѣ. Багрени су подкресани били, ямачно изъ економие да би имали дрва за огревъ. Хинезки е храмъ сасвимъ сво споляшнѣ великолѣпие изгубио и био е простомъ немачкомъ ћерамидомъ покривенъ. Мали зашиљасти готски прозоръ одъ шарена стакла, као црквенъ прозоръ изъ романтическогъ времена на краю крова, давао е кућици подобие капеле.

А то е заиста и била. Кадъ самъ унутра ступио угледамъ олтаръ, распятие и вечно кандило. Госпа Винтеровица коя е 50 година имала, а врло просто као бака обучена била башъ одъ молитве уставши, изиће ми на сусретъ съ брояницама у руци и мрмляюћимъ устнама.

Мирно самъ предъ њомъ стаяо. Она ме позна и чиняше се као да се обрадовала. Нисамъ могао мое тужно чувство надвладати, станемъ, дочепамъ иой руку и сузнимъ очима на капелу погледимъ. О Августино! повичемъ я, кадъ е овде іоштъ мали ладникъ одъ лоза био, гди смо у сретномъ детиньству оловно прстенѣ поизменьивали, кадъ смо затимъ на 10 година доцние као младиће и девойка прве полюбце невине любави примили и кадъ смо се Богу заветовали —

„Молимъ васъ немойте више на суетно детиньство мислити“, пресече ме она.

Ахъ, Августино ружно е било, што се раскошни ладникъ, потомъ у хинески храмъ преобратно, а іоштъ горе, кадъ самъ морао гледати, да се овде златанъ прстенъ любави, лепи споменъ на картама проигра, садъ пакъ іоштъ и капела!

„Господине мой“ говораше г. Винтеровица уживайте іоштъ шумъ светски и нѣгово суетно задовольство. Таквимъ опоменама не вређайте ми срце. Заръ сте дошли да ме изсмеявате? Ако вамъ е спасение мило, слѣдуйте момъ примеру, одреците се лажногъ света а за посредованѣ признавайте светителѣ божие.

Кадъ самъ дошао куѣи реко Аделаиди: Не, мила моя нећемо къ ньой ићи. Я е више непознаемъ. Она е садъ спольна богомолка. О свемогуће време!

ЗАЧИНЦИ У ЧАСОВИМА ОДМОРА.

Одломци изъ посмртни папира едногъ филозофа.

О нарави людской (темпераменту).

Наравь човечия игра главну роллу у свима нашимъ дѣлима, како у добродѣтельнимъ, тако и у порочнимъ. Іоштъ древни Грци и Латини узимали су четири главна вида човечие нарави, т. е. четири начина душевне ньиове и тѣлесне дѣлательности. А и самъ брой 4 врло е удесанъ, округао и радо се усвая, еръ стари народи узимали су, да има четири главна начела (елемента) видимогъ света: ватра, вода, земля и воздухъ, ми далѣ имамо 4 годишня времена, 4 разреда века човечиегъ, 4 правца у простору (истокъ, западъ, сѣверъ, югъ) и т. д. — Ови видови нарави човечие есу: весела, нагла, равнодушна и ти'а (у научномъ езику зову се: наравь сангвинична колерична, флегматична и меланхолична).

У среднѣмъ веку долазили су учени лѣкари и филозофи на свакояке лудорие, и дѣлили су наравь човечию не само по главнимъ елементима света (ватри, води, земльи и воздуху) него и по 7 главни звезда и знацима звезданогъ круга (Овди е нуждно примѣтити, да звѣздослови ради лакшегъ прегледа небесногъ свода дѣле небесни сводъ на разне кругове, одъ кои е сваки посебице свое особено име добио, и то понайвише имена животиня, као н. п. кругъ лава, медведа и т. д.) Тако су удѣлили снажноме кругъ лава, ти'оме кругъ магарца, веселоме кругъ ярца, а равнодушноме кругъ свинѣ.

Но доста већъ више о томе, како су сирѣчь стари човечию наравь дѣлили, но да прећемо садъ на саму ствареь. Саданьи учени човекослови усвоили су, да се наравь човечия дѣли на четири главна вида: на веселу, снажну, тию и равнодушну, и веле, да весела наравь ужива, снажну е наравь дѣлательна, тиха наравь чезне и жуди, а равнодушна — трпи, па ћути!

У новие време показао се толики брой особити неки људи, т. е. раздражльиви, незадовольни и очаянѣмъ испунѣни, да су саданьи учени люди и ову наравъ у редъ они први четири ставили, и назвали е „црножучна наравь.“ — Но будући да е оваково станѣ човека неприродно и управо душевна болесть, то ми остаемо при старомъ раздѣленю, и сматрамо ову исту наравь као неки изродъ или наказу.

Весела или управо неразборита наравь изражава управо лакоумность — необуздано веселѣ — раздражльиво чувство и чезненѣ безъ постояногъ чувства и траюће дѣлательности; далѣ ова е наравь значай слабогъ или управо никаквогъ карактера, — а найпосле и безсовѣстности. Оваква наравь се слаба брине за будућность, — она нагли и тужи безъ обзира далѣ, и онъ необуздано и безбрижно плови на трошной лађи на отвореномъ мору, па макаръ му бура наочигледъ грозила! — — — Нагла е наравь исто тако немирна и необуздана, али има млого тиаюће дѣлательности; ти'а наравь има млого суморности и склоности къ тугованю, али има постоянство у чувствованю и траюћу дѣлательность и сталность; — равнодушна или ладнокрвна наравь трома е и нечувствителна, и есть умерена, но недѣлательна. Но съ овимъ раздѣленѣмъ хтели смо ми само показати поглавите строге разлике, али ове су нарави измећу себе разновидно и поготову свакадъ више манѣ измешане, и зато ми не велимо, да е сваки сангвиниста отворена глава, сваки нагли карактеръ увдно и пзница, свака тиха наравь увдно и суморна и тужна, а найпосле сваки ладнокрвни човекъ безчувствени пань; — Едномъ речи, човечия наравь недае се у тако строге разреде подѣлити, као билѣ и травчице по изгледу, мирису и т. д.

Веселяци и суморняци (меланхолици) више су карактера женскогъ, напротивъ снажни и троми люди имаю више мужества у себи. Веселяци и нагли люди имаю по већой части племенито нелицемерно срце; суморно“ тиха пакъ и ладнокрвна (трома) наравь обично є скопчана съ лукавствомъ, коварствомъ и злураднимъ срцемъ. Славни Лутеръ є казао: „Чувай се тихи люди; они, кои много ћуте, нису ти опасни“ А и ми имамо пословицу: Испод̀ъ мире триста врага вире.“ Они први доћу обично къ себи, пошто ји жестина и ватра проће; ови пакъ последньи у станю су, казати умирућой супруги, коя моли, да ной се запали свећа: „Оставите ме да спавамъ, та заръ се неможе и безъ свеће умрети.“ — Ако би ова четири вида нарави людске хтели сравнити са некимъ птицама, онда би изашло слћдующе одношенћ: ветренясти веселякъ є ластавица, нагли и жестоки мужъ орао, суморни и тихи є совуљага, а троми є дропља. Кадъ би узели четворицу, одъ кои би сваки имао другчию наравь т. є. по єдну одъ ови гора претресани, онда би сваки одъ ньи на єдно исто питанћ другчије одговорио. Тако, кадъ би ко рекао: „Ено, гди лети єданъ воо!“ ветренякъ би скочио, изтрчао наполћ и рекао: „А гди є?“ нагли и мужествени налютио би се и рекао би: „Проклети лажљивци, како оће да ме за носъ вуку; суморно тихи одговорио би тихо: „О, кадъ би волови летити могли, не би люди съ ньима тако сурово поступали, а троми и равнодушни протеглио би се мало, и рекао би: Па нека лети!“

Бодро око, отворени погледъ, и сво кретанћ добрећудногъ човека показуе, да се онъ само за садашньость, а слабъ за прошлость и будућность брине. Никадъ му ние чело намрштено нити набрано, шальивость му є изражена на смешећимъ се устима, коя радо деле полюбце и небегаю одъ богато и вкусно постављене софре, а на обломъ лицу іимъ се разлива румень. Немирно іймъ око сякти као у змиє. Овакавъ є човекъ подобанъ доброме коню, коме никакавъ болъ неће измамити якъ; напротивъ у узхићеню и раздраженю р’же помамно, па и у самой тутнави бойнога поля; съ похваломъ и лћпимъ рћчима може ій човекъ дотерати на свою руку, како годъ оће; напротивъ бой и вика праве ій плашљивимъ и тврдоглавимъ. — Добрећудни веселякъ обећава тврдо, но редко држи рћчь; онъ є рћавь платиша, и кадъ падне у грћхъ, тешко се поправля, єръ онъ исто тако сметне и сво покајнћ съ ума, као годъ и сва друга обећаня. Онъ живи, као да му є оно последньи данъ; онъ предузима ствари, коє превазилазе и нћгова средства и силе, предае ситницама велику важность, а важне ствари често забацуе, па кадъ се у рачуну своме превари, као што то врло често бива, онъ слегне раменима и рекне: „Ко се томе могао надати?“

Брзоћуданъ є човекъ добаръ войникъ, али рћавъ войсковођа, а овоме є десна рука, кадъ му овай безусловно заповеда. Онъ се поводи по околностима, а при томе показуе се, као да све по собственой ћуди ради. Ньи є лако тронути; но будући да ово тронуће брзо пролази, то се треба истимъ брзо ползовати; они даю свакоме за право. Ньиово ватрено воображенћ наведе ій, да све ствари претерую; они при проповеданю немогу да не дометну штогодъ, али то бива готово неотице. Кодъ ньи є све у превосходномъ степену, па било добро или зло, н. п. гди би р
є та и та певачица доста љ
придодао: „Ни ангели сера
ста преизрядно, божествено, не
прено, ненадвишено непои ятного“ и д.

Но премда є веселякъ готово сасвимъ зависимъ одъ упечатленя спольни, коя на чувства нћгова дћйствую, премда избегава свако напрезанћ, премда є разнћженъ, непостояић безъ снажногъ карактера, и свой собствени робъ: то онъ ипакъ све ово поправля своиомъ веселомъ ћуди, оштроумносћу, брзимъ свађанћмъ, искреносћу, безазленосћу, дружелюбиемъ и прикланянћмъ уза свакога. Онъ є свачић любимацъ, єръ га сваки воле, и сваки га воле, єръ є обхођенћ и друженћ съ ньимъ приятно. Краль енглески Карлъ II хтео є неприметно да се изкраде съ єдне части, коюю є давао єданъ одъ прпи лордова; но овай онако накресаић потрчи за краљемъ и викне му: „Шта врага, заръ оће ваше велићество да учини „блажени измицающихъ?“, — нема одъ тога ништа; ви морате самномъ іоштъ єдну флашу да изврнете:“ — Краль се са смешенћмъ врати натрагъ и рекне: „Веселякъ є човекъ више него краль!“

Лепршави ови и лакоћудни люди врло су заборавни, а на ньи се нетреба зато ни лютити, ако на писмо какво неодговоре, или неодговоре оно, што су запитани. Тако є єданъ лакоћудномъ приятелю своме повторительно, но узалудъ писао, да му на нека важна питаня одговори; найпосле у трећемъ писму написао є: „Молимъ те приятелю, кадъ ми будешъ опетъ писао, а ти незаборави да ми одговоришъ!“

Оваква наравь ние створена за дубоко размишлаванћ; овакви немаю дубокога чувства, нити су они кадри свађати идеале (умогледе), и зато ние Кантова филозофия за ньи ни написана. Женске пакъ, коє овакву наравь имаю, іоштъ су у свему претеране и лепршавие, и зато є добро, да што пре подъ шамию доћу, — што пре, то болћ.

Веселой и лакоћудной нарави сродна є нареъ прека и ватрена; само што има далеко више снаге и дћлателности, но уєдно има и млого страстости, самолюбия и гордости. Такви люди дћлаю у велико и на високо теже, и при осећаню своє душевне снаге и снажногъ ваображеня ньима є урођена тежня, да надъ другима владаю. И самъ заповћдательни изгледъ, кои му є на лицу и кретаню тћла израженъ, показуе начело: Тако оћу, єръ є то моя воля! Строгость и сила праве ій іоштъ упорнимъ, напротивъ доброта и обраћанћ пажнћ на ньи обезоружава ій лако и одобровольи. Съ таквимъ ватренимъ людма врло є тешко на край изи лазити, єръ они оће, да се свака ньиова рћчь и дћло на лази за умћстно и да се обожава.

Лакоћуданъ учиниће несмислена дћла изъ лакоумства и неразборитости; нагли напротивъ и ватрени чини; то по своіой жестини и због превеликогъ у се поуздања стрплћнћ є нћму стварь непозната. Онъ се радо упушта у велика дћла, радо се подчинява найвећемъ напрезаню За све племенито, велико и полезно, никаква жертва ние му сувише велика и отечество може се мирно и безбрижно ослонити на овакве люде. У старой француской революціи появљивали су се такви високи

ойни стари Грка и Ри-
остима ова є наравь найболя;
су такви люди опаки и ме-
вакви на престолу, обично до-
наглом ...летy до велике силе, сяйности
важности, — но то се све опетъ лако губи, єръ у
природи нема скока, и штогодъ пренагло расте, лако
вене, — примѣръ видимо у Александру Селикомъ, Карлу
XII. и Наполеону I.

Но као годъ што се овакви снажни и пламенити
люди заузимаю за похвална и велика дѣла, исто тако су
приємльиви за суровость, безакония велика и злочин-
ства; — онъ излаже животъ свой опасности, да прия-
теля своегъ избави, или да драгу свою види; но съ так-
вомъ истомъ жестиномъ подмирує онъ своє осветолю-
биє само съ пропашћу свога противника, — и рѣчи:
попуштанѣ и праштанѣ нема нигди у рѣчнику нѣговомъ. —
Онъ є заданутъ пламенитомъ одушевлѣносћу, даровито-
сћу, великодушиємъ и истинитосћу; но онънепрестано
мути по бурнимъ ватроноснимъ облацима, кои се при
найманѣмъ судару запале и громовима землю потре-
саю. Снажни и пламенити мужъ мрзи веће одъ себе, ма-
нѣ пакъ сматра, као да ій на свету и нема; онъ ниє ни-
гди радъ, да буде други, и зато светъ овакве люде на-
зива немирне главе. Но не иде ли по ньіовой ћуди,
онда воледу они, да нису ништа, кадъ немогу бити
оно, што желе. Римски императоръ казао є: aut Caesar,
aut nihil *(ил' царъ ил' ништа)* а стари Наполеонъ казао
є: „Волемъ бити у селу први, него у Паризу други!

(Продужиће се).

Неспоразумленъ.

Кодъ єдногъ имућногъ човека служила є єдна млада
слушкиня, а осимъ ове ниє у кући било никаквогъ мла-
ћегъ. Ова є денойка била врло вредна и послушна, но
имала є ту єдну погрешку, да є свакадъ, кадъ є годъ
свой кућевни посао свршила, ишла у комшилукъ своимъ
другарицама и съ ньима радо ћеретала, коиомъ є прили-
комъ по лакомислию своме врло често заборављала, за-
тварати врата кућна. За ово своє ветреясто лакомис-
леніе добијала є она одъ господара свога и госпоє че-
сте укоре; они су иой представљали, како свуда има не-
ваљали люди, лопова и разбойника, ком на то непрекидно
мотре, и єдва чекаю такову згодну прилику, да се у от-
ворену кућу увуку и оно, што є найскупоценије, однесу,
а нарочито сребрно посуће, коє є стаяло у отвореномъ
долапу. Но при свимъ овимъ опоменама падала є ова
ветреяста дѣвойка ипакъ понекадъ у стару свою погре-
шку, тако, да су се найпосле господаръ и госпоя дого-
ворили, да свою несмислену служавку съ измишлѣномъ
краћомъ заплаше, т. є. да они сами нешто сакрію, па
после девойку у забуну доведу. Неколико дана после
овогъ догађая прођу, и они нису више мислили о дого-
вору ньиовомъ, но при свемъ томъ они су заключили, да
кадъ тадъ ову шалу учине. Кадъ су єдномъ сѣли за со-
фру, а служкиня долапу отрчала, да донесе сребрно по-
суће и съ ньиме асталъ постави, дрекне ова изъ гласа,
видећи долапъ празанъ. Она долети у найвећемъ очая-
нію у собу, бризне плакати, и съ єцанѣмъ приповеди го-
спои овай догађай. Мужъ и жена, сетивши се одма сво-
га договора о мнимой и измишлѣной краћи, згледали су
се и смешили; онь є сирѣчь мислио, да є она по дого-
вору сребро сакрила, а она опетъ мислила є, да є онъ
сакрио. И зато намигну они єдно на друго, да се ћути,
докъ служкиню добро не угрию. Тако и учине.

„Видишъ ли садъ, лакоумно створенѣ," развиче се
гнѣвна баяги госпоя, „памтишъ ли моє толике опомене?
Ево садъ се догодило, а морала се кадъ тадъ догодити!
40 си намъ дуката упропастила, ниє намъ остала ни єдна
єдина кашика!" — „Садъ да кусамо чорбу съ дрвенимъ
кашикама, несрећнице!" придода тобоже разярдно мужъ.
— У самртномъ страју падне девойка ни колена предъ
господара и госпоя, кукала є и молила и обећала є, да
ће ій 10 година бадава служити, само да ioй опросте.

Кадъ є већъ позадуго лежала сузама обливена дѣ-
войка на коленима горко изпаштаюћи свою лакоумность,
шапне госпоя мужу своме на уво, да є већъ доста ша-
лс; єръ ће дѣвойка свиснути. „Да, тако є, рекне господа-
ръ, „она се горко кає, и зато ћемо иой засадъ опрости-
ти;" и окренувши се дѣвойки, рекне: „Устани са землѣ!
Шта є било, било! Но то нека ти служи за науку; ти си
намъ истина велику штету начинила, но ми ти праштамо.
Сунце огране ядной дывойки; она скочи са землѣ и ста-
де обливати руке свога господара и госпоє сузама сво-
имъ, а после одлети у куйну, да наспе єло. — „Ядно де-
те!" рекне госпоя своме мужу, кадъ су сами у соби о-
стали, „я се надамъ, да ће она одсадъ бити млого паз-
љивия; но збиля, садъ ће намъ она донети чорбу; зато
извади Бога, ти, сребро, коє си ти сакрио. — „Шта?" ви-
кне мужъ и ћипи са столице, „я самъ суебро сакрио?" —
Кои те то преварио!" одговори госпоя, „заръ ми ти ни-
си намигнуо окомъ, да си сребро уклонио? садъ видимъ
шта є, одъ шале наше направила се сушта истина, па
шта є найгоре, ми неможемо дѣвойки о нашемъ договову
ништа ни спомснути, ми смо иой већъ великодушно опро-
стили!" — У тай ма донесе дѣвойка чорбу на асталъ. —
„Єди є сама безъ кашике, промумла мужъ, „сутра ћу од-
ма купити ново сребрно посће, али то ћу я вавекъ подъ
кључемъ држати, — а за данасъ, айдемо жено на ручакъ
кодъ кума Лазе!"

Школски театоръ.

У ч и т е л ь. (дрема после подне на асталу у школи.)

Ђ а к ъ. (плачући): „Яо Господине, уело ме ваше
псето!"

У ч и т е л ь, (нечуюћи онако бунованч и дремљивъ
о чему є рѣчь): Па уеди и ти њега!"

ЕПИГРАМЪ.

Ђегодъ ватра гори
Ту и дима има
Ал' ђегодъ є дима
Ту ватра негори. С. Ђ. П.

Издає **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У К њ и г о п е ч а т н ь и К н я ж е с т в а С р б с к о г ъ.

У Београду 16. Новембра 1857.

ШУМАДИНАК,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 69.

ЗАЧИНЦИ У ЧАСОВИМА ОДМОРА.

Одломци изъ посмртни папира єдногъ филозофа.

О нарави людскои (темпераменту).

(Продужено.)

Наглоћуданъ човекъ воле, да люди одъ нѣга стрепе и зазиру, него ли, да га любе, — и онъ презире люде. Онъ трпи око себе ласкателѣ, но онъ непада у мреже њиове, него ови му служе за забаву и проводенѣ времена. Оваква само наравь раћа тврдо срце и свирѣпость; овакве люде нетроняваю сузе и туђа страданя, нити они имаю према икоме симпатию.

Башъ ова снага и мужество снажни ови люди, кои се изѣ петнъи жила труде, постиѣи предположену цѣль, и кои оћеду у силу Бога да продреду, наилази често на одпоръ одъ стране други люди, и често є гнѣвъ и лютня єдино средство њиови теженя и намера, єръ є гнѣвъ поглавита њиова страсти; овакви люди єсу наликъ на огнѣдишуће горе, они избацую димне облаке, каменѣ, ватру, па се после утишаю. Нагли люди узъ простогъ народа довека су у парнице уплетани, а врло често и у апсу седе, обично су ови нагли люди црномањасти и рићасти, и по тавницама и апсанама редко се плави люди виђаю, єръ су ови већомъ части веселоћудни.

Човекомрзость произлази изъ жуча, а тако исто и наравь, кои презире люде као и сви пороци людски. Нагле женскинѣ са своимъ тобоже юнаштвомъ, мушкимъ владанѣмъ и гордимъ погледомъ єсу праве наказе у сравненю са нѣжномъ женскомъ природомъ, — оне су права страшила и фуриє. Чисто холерична (нагла) наравъ, врло є несрећна наравь, изузимаюћи кодъ владателя и воисковоћа, но ови лако постаю тирани и деспоте. — Оваква наравь изродила є чудовишта светска, као што су римски цареви Тиверие, Неронъ и Калигула, оваква є наравь изродила крстоносце Лудвика XI Хенрика VIII Филипа II и Робеспѣра, а многе бацила є у лудило, кадъ іймъ се велике препоне на путу показале. Нагли люди треба свакадъ добро предъ очима да имаю, ону стару, грчку басну о тихомъ ветрићу и сѣверной бури: ветрови се надметали кои ће пре путнику єдномъ огртачъ збацити; силовити сѣверни ветаръ дувао є изъ петни жила, а последица є тога била, да се путникъ огртачемъ умотао; слаби ветрићъ насмене се на то, почне тио дисати и путникъ є онда огртачъ и самъ збацио.

Мирни и склонѣни погледъ *суморногъ* човека, нѣговъ лагани ходъ и сва нѣгова кретаня показую већъ ясно, да є и нѣгова душа и умъ тихъ, но дубокъ, и да є и створенъ за одлучно и идеално (умогледно), озбильно и виспрено. Онъ люби самоћу, мракъ и густь магловити воздухъ, ков га све іоштъ суморніимъ и жалостніимъ чини. Лакоћуданъ є човекъ богатъ у чувствованю, а суморни напротивъ веома убогъ; онъ є према свачему неповерителанъ и зато довћка ядикує: о времена о нарави людска! Лакоћуданъ човекъ узима све олако, одпочинѣ свашта са найлепшомъ надеждомъ успеваня, — суморни пакъ пада у противну погрешку: онъ се врло тешко рѣшава на буд[illegible]шта, и тако обоица често промашую цѣль свою. Суморанъ човекъ яко мрзи веселу оштроумность; онъ пакъ држи се да млого зна, и будући се онъ више плаши него нада, то онъ и люби већма тиха увеселения него ли бурна и шумна, онъ радие ужива у воображеню неголи у самой ствари, и нѣгове су добродѣтельи: трезвеность, умереность, сталность, неограничено постоянство и велика трпельивость. Онъ се найтежегъ посла нестраши и што є онъ єдномъ одпочео, то є заиста добро промозгано; онъ є прилѣжанъ, точанъ, а према другима строгъ. Но нѣгове су погрешке ћудльиво разположенѣ, одвећъ велика чувствителность, ћутльивость, неповеренѣ, сребролюбие, упорство, и занешеность и уманутость Суморна є наравь обично наравь човекомрзца, као што є био Жанъ-Жакъ-Русо (славни француски списатель и нравословъ), и као што лекари потврћую, ова наравь произлази одъ црне жучи и густе крви, а врло често и одъ празне кесе и несреће. Єданъ овако несрећанъ човекъ рекао є єданпутъ: „Заиста! да самъ я шеширџия, люди би се безъ главе раћали.“

Суморна є наравь на жалость врло често пратиоцъ даровитости. Найвећа часть самоубилаца воде свое порекло одъ жалостне фамилие суморняка, и по свой прилици суморни су люди измислили понятия о паклу, ћаволима и страшилама. И Волтеръ є морао бити суморнякъ, єръ онъ у єдномъ своме театралномъ дѣлу каже: три четвртине човеческогъ рода єсу будале или угурсузи, а кусуръ є саможивъ,“ ков ричи не нису башъ на подпомаганѣ любави къ ближнѣму. (Продужиће се.)

КАО СТРИЦЪ

ДРАМА У ТРИ ДЕЙСТВА

ЛИЦА.

Полковникъ Войновићъ
Госпа његова
Софія њина ранѣница
Обрадъ Войновићъ, полковниковъ синовацъ.
Савета, Обрадова сестра
Тихомиръ, Софіинъ заручникъ
Миланъ, пріятель Обрадовъ
Периша, послужитель Обрадовъ
Єданъ бележникъ (нотаръ).
Два наредника полицайна.
Єданъ поштаръ
Гойко, слуга у кући Полковниковој
Три послужителя

(Појавъ є у єдной сали, съ єднимъ вратима, коя у башчу изводе. Съ обе стране налазе се врата крозъ коє се у друге собе иде.)

ДЕЙСТВО I.

ПОЯВЪ 1.

Миланъ (уђе нагло унутра и пошто се обазрео свудъ унаоколо, да види имали кога, приђе ближе єдной воштаной свећи, коя є напредъ на єдномъ асталу за писанъ горела, и почне читати єдну цедулю).

„Господинъ Миланъ умолява се, да се довече у шестъ сати у баштенской сали господина Войновића нађе. Онъ може на мала врата ући, коя су цео данъ отворена". — Никакавъ подписъ! — Хмъ! Хмъ! Чудновати догађай — можда є каква лепа госпа, коя жели да се самномъ састане — то би било врло лепо — Но миръ! Какве су те две фигуре коє садъ онуда улазе, куда самъ я ушао?

ПОЯВЪ. ДРУГІЙ.

Обрадъ Вйновићъ и Периша (обоє у огртаче замотани), Миланъ

Обрадъ (дававши свой огртачъ Периши). Добро вече, любезни Милане!

Миланъ. Шта, — заръ си ты Обраде? Одъ кудъ ти овамо? и одкудъ то чудновато украшенѣ — та барока и та униформа, коя ниє одъ твогъ полка?

Обрадъ. Ради моє безбѣдности — я самъ се са моимъ подполковникомъ у двобою тукао, онъ є опасно ранѣнъ и я долазимъ, да се овди сакријемъ. Но почемъ ће ме лако у моіой униформи познати, то самъ држао да ћу найбезбѣднији бити ако одело могъ стрица обучемъ. Ми смо готово єдни година, као што знашъ, и єданъ другомъ у стасу, величини и лику тако равни, да би се човекъ у нама преварити могао, а притомъ єдно име носимо. Само є у томъ єдина разлика, што г. полковникъ бароку носи, а я мою собствену косу, — Но садъ, почемъ самъ и я бароку натукао и униформу нѣговогъ полка обукао, и самъ се нашой подобности дивимъ. Овогъ еамъ тренутка приспѣо, и радујемъ се, што самъ те тако точно на заказаномъ мѣсту застао.

Миланъ. При састанку? Шта? Заръ є и теби она што о томъ повериla?

Обрадъ. Она? коя то она?

Миланъ. Но, та она лепа госпа, коя ме є єднимъ писмомъ овамо позвала! Ти си мой пријатель Обраде, я ништа одъ тебе нетаимъ.

Обрадъ. Лепа госпа?

Миланъ. Шта се смеєшъ?

Обрадъ. Я самъ та лепа госпа, Милане.

Миланъ Ты?

Обрадъ. То є писманце одъ мене.

Миланъ. Лепа превара, но до врага; што ти паде на паметъ, да се неподписуєшъ на твоя писма? — Люди мога реда могу при оваквимъ цндуљама на што друго мислити и рачунати. Али кадъ стварь тако стои, добро! Мы се нећемо єданъ на другогъ љутити, Обраде — дакле я самъ твой покорный слуга (поће).

Обрадъ. Та чекай! Кудъ иташъ тако? Мени є врло нуждно било, съ тобомъ говорити, пре него што се съ другима састанемъ, я потребуємъ твоє помоћи, ми имамо нешто разговарати.

Миланъ. Добро! — Можешъ се на мене ослонити но ме садъ пусти, єръ имамъ важна посла. —

Обрадъ. Заръ тако? Што башъ садъ, кадъ би требало, да ми услугу єдну учинишъ? А за твои учтиви састанакъ съ каквомъ лепомъ госпомъ имао би времена.

Миланъ. Заиста не љубезный Обрада, я морамъ ићи, мене на єдномъ месту очекују.

Обрадъ. Гди?

Миламъ. Єданъ пријатель на три партиє шаха.

Обрадъ. Да важна посла!

Милинъ. Шалу на страну! Я ћу имлти тамо прилику, сестру твогъ подполковника видити. Я имамъ кодъ нѣ важна посла, па ћу іой што и о теби говорити.

Обрадъ. Кадъ є тако, нека ти є просто! Али учини ми ту услугу, кажи моіой сестри, да є неко овде у башти очекује, — Али немой ме именовати, разумешъ?

Миланъ. Немай бриге! Я немамъ времена, него ћу іой поручити, кадъ є немогу самъ видити; у осталомъ я намѣравамъ другомъ каквомъ приликомъ съ њомъ познанство учинити. Я здраво почитуємъ брата, па како неби онда и сестру волео, разуме се, ако є лепа. (оде).

ПОЯВЪ 3.

Обрадъ и Периша.

Обрадъ. На срећу ниє ми нѣгова помоћь башъ тако нуждна. — ниє ме толико башъ ни стало да се криемъ; та вальда неће никомъ пасти на паметъ да ме гони, што самъ дошао, да милу ранѣницу могъ стрица опетъ видимъ.

Периша. Ала сте ви срећанъ човекъ, милостиви господине! — Ви ћете вашу, љубезницу опетъ видити; а я (уздише) мою супругу. — Мы смо као анђели живили, докъ смо на педесетъ миля єдно одъ другогъ удаљени били.

Обрадъ. Миръ! Ето моє сестре!

ПОЯВЪ 4.

Пређашня Савета.

Савета. А — Ви сте? Добро ми дошли!

Обрадъ. Но, то є заиста усрданъ дочекъ!

Савета. То є прекрасно што сте насъ тако изненада обрадовали! ви сте написали да сте велики путъ предузели, съ когъ ћете се текъ после єдногъ месеца вратити, но непрођоше ни четири дана, а ви дођосте.

Обрадъ. Писао самъ, но коме?

Савета. Коме другомъ, него моюй стрини (опази Перишу, кои свой огртачь скида). Но гди є господинъ Тихомирь?

Обрадъ. Кое тай господинъ Тихомирь?

Савета. Та вашъ будући зетъ!

Обрадъ. Кажи ми, за кога ме ти држишъ?

Савета. За кога другогъ, него за могъ стрица.

Обрадъ. Єли могуће! да сестра брата непознае!

Савета. Сестра? Ви мой братъ?

Обрадъ. Твой братъ.

Савета. То неможе бити, ви се шалите, мой є братъ кодъ своегъ полка, 30 миля далеко одавде, мой братъ има свою собствену косу, та то ниє ни нѣгова униформа — па и нека би башъ велика подобность.

Обрадъ. Догађай єданъ, кои се чести тиче, но кои є иначе маловажанъ, принудио ме є, мой гарнизонъ врло итно оставити, а да ме неби ко познао, обукао самъ овай кацутъ и метуо на главу ову бароку.

Савета. Єли могуће? — О то дозволи, да те загрлимъ, љубезни брате — Садъ текъ починѣмъ те познавати! Али подобность є заиста чудна.

Обрадъ. Дакле мой стрицъ ниє ту?

Савета. Дабогме, због свадбе.

Обрадъ. Због свадбе? Какве свадбе?

Савета. Софіине, — ранѣнице нашегъ стрица.

Обрадъ. Шта чуємъ! Заръ се София удае?

Савета. Тако є, заръ ти то незнашъ?

Обрадъ. Тако ми Бога, незнамъ ни словца.

Периша. (Приближава се). Ми ни речи незнамо.

Савета. Неки стари другъ (у войни) стричевъ, заискао є Софію за своегъ сина Тихомира — Каже се, да є млади Тихомиръ єданъ врло любведостоянъ човекъ, ми га іоштъ до душе нисмо видили. Стрицъ є по младоженю отишао, а после намераваю неки велики путъ предузети, да незнамъ какво наслѣдиє приме. Они мисле за єданъ месецъ дана вратити се, па ако онда іоштъ ту будешъ, то ћешъ моћи на свадби заєдно съ нама играти.

Обрадъ. Ахъ љубезна сестро! — Вѣрни Перишо! подайте ми совѣта, помозите ми; ако ми ви непомогнете, я самъ онда свршио, я самъ изгубљенъ!

Савета. Шта ти є брате?

Периша. Мой є господинъ залюбљенъ у ранѣницу нѣговогъ стрица, Софію.

Савета. А, дакле то є?

Обрадъ. Одъ ове свадбе неће бити ништа.

Савета. Богме тешко ће бити, стварь ову покварити. Оба су старца сагласни, речь є дата, положена су условия, и само се іоште младоженя очекуе, да ій подпише.

Периша. Стрпите се! Чуйте! (стане у среду) Мени доће у главу єдна валяна мисао.

Обрадъ. Говори!

Периша. Ви сте већъ єдномъ почели вашегъ стрица представляти! Останите при томъ! довршите ролу ту до края!

Савета. Лепо средство, заиста прекрасно!

Периша. Само полако! Допустите ми само, да мой планъ развиємъ. — Ви ћете представляти дакле вашегъ стрица! Ви ћете бити онда господаръ у кући, и вашъ ће први посао бити, да ту свадбу одложите. — Ви кажите да нисте могли младоженю довести, єръ є умро. — Међутимъ некъ госпоя стрина добиє одъ васъ писмо, као одъ синовца, у комъ одъ стрица Софиіину руку просите. — То є мой посао! Я ћу бити скоротеча, кои ће писмо донети. — Госпоя стрина воле своегъ синовца, она ће то радостно примити, она ће вамъ га саобштити, као своемъ супругу, а ви ћете радо допустити. Затимъ представите се, као да морате врло итно одпутовати, и дайте стрини неограничено пуномоћиє, да ту стварь концу приведе. Ви ћете одпутоват, а сутра данъ ћете се наново появити у вашой собственой коси, и у униформи вашегъ полка, као да сте садъ башъ изъ вашегъ гарнизона дошли. Свадба ће се свршити, уякъ ће доћи свечано обученъ са своимъ младоженьомъ, кои ће место своє заузето наћи, и коме неће ништа друго остати, него да се врати, па да или у сѣверной Америки или у источной Индіи себи супругу тражи.

Обрадъ. Заръ ти мислишъ, да ће то мой стрицъ тако равнодушно гледати?

Периша. О, онъ ће се яко налютити, то се разуме! Онъ ће у први ма' узпламтити. — Али онъ васъ воле! Онъ воле и Софію! Ви ће те га ласкавимъ речма обасути, и обећати му пуну собу унучади, кои ће му сви тако наликъ на нѣга бити, као ви, Онъ ће се насмеяти, ублажити, и све ће се на томе свршити.

Савета. Я незнамъ, — али овай ми се умишляй види приличанъ.

Периша. О, то є прекрасни умишляй.

Обрадъ. Доста є смешанъ, али се неможе извршити. — Тешко ће ме можда за стрица држати, па ако ме познаду.

Савета. Ми мой несмемо времена дати, да се ове обмане отресе. Ако и време употребимо, то ћемо само єданъ тренутакъ требати. — Садъ є вече, помрчина ће намъ помоћи, ове свеће не светле яко, да би ову разлику опазити могли. Данъ не треба ни да чекашъ — изясни се, да іоштъ те ноћи далъ путовати морашъ, а сутра се появи у твомъ правомъ виду. Брзо на посао. Ми несмемо време губити. Пиши стрини писмо, кое ће мой твой Периша као скоротеча предати, и у комъ ти Софиіину руку иштешъ.

Обрадъ. (Приближаваюћи се асталу) сестро, ти пристаешъ?

Периша! (Таруће руке) Ха, ха, ха, како се радуемъ момъ мудромъ умишляю. Штета што већъ жену имамъ, садъ би могао овде главну ролу играти, место што садъ само повѣреника представлямъ,

Савета. Како то, Перишо?

Периша. Па то є сасвимъ природно. Мой є годинъ садъ стрицъ а я би могао господина Тихомира представляти, и зна, шта би се найпосле изъ тога породило, да моя проклета свадба —

Савета. Заиста, Софии има довольно узрока, што зебе.

Обрадъ. (Запечати писмо, и преда га Периши) Ево писма. Уреди како знашъ, я се теби поверавамъ.

Периша. Ви ћете самномъ задовольни бити, за неколико тренутака, дочи ћу я съ њимъ као скоротеча изъ Богъ те пита изъ кое варошци, савъ прашљивъ и зноємъ обливенъ. — Ви милостиви господине, држите се храбро. — Одважность, неустрашимость, па и безобразлукъ употребите, ако є нуждно. — Кадъ будете стрица представляли, кадъ тетку преварите, Софию узмете, па кадъ се све свршило буде, онда истресите цепове и наградите добро верногъ слугу, кои вамъ є у овомъ прекрасномъ дѣлу десна рука био (одлази).

Савета. Ево стрине Она ће те за уяка држати. Покажи се као да имашъ нешто важно да ной саобштишъ, и кажи ми, да васъ оставимъ саме.

Обрмдъ. Али шта ной знамъ казати.

Савета. Све, штогодъ ти є драго, само буди учтивъ и любезанъ.

ПОЯВЪ 5.

Госпоя Войновићка, пређашньи.

Савета. Одите, любезна Стрино брзо! уякъ є дошао.

Г. Войновићка. Како! — Шта? мой мужъ? — Гле, онъ є заиста! — Добро дошао, — тако те скоро нисамъ очекивала. — Но сигурно сте сретно путовали. — Али зашто тако самъ? — Гди су намъ гости?

Савета. (Тайно своме брату) Но говори, — одговори брзо!

Обрадъ. Будући самъ само на кратко време дошао, то самъ дошао самъ, и то у наймлћнимъ колима. — Што се пута тиче, любезна жено — ахъ, овай ниє био найнесрећнии.

Г. Войновићка. Ти ме ужасавашъ. Да вамъ се ниє каква несрећа догодила?

Обрадъ. Мени ниє! Не мени! — Али свадба — (Савети.)
Любезна синовице, я имамъ са теткомъ неки разгоръ.

Савета. Я нећу да васъ узнемиравамъ (одлази).
(Продужиће се).

МРВИЦЕ.

Косидиєръ, кои є после буне француске год. 1848 био подъ привременимъ правителствомъ префектъ полициє у Паризу, морао є при тадашньимъ променама уклонити се изъ Париза; онъ є отишао у Лондонъ, и отворио є тамо радню съ виномъ. После некогъ краткогъ времена препоручио є онъ лорду Бругаму своє разне одабране сорте вина. Лордъ га запита, да ли є онъ Косидиєръ, бивши префектъ полициє у Паризу, кои є непоредкомъ хтео редъ увести: „Єсть, одговори Косидиєръ," я самъ тай. — „Е кадъ є тако," рекне му на то Лордъ, „онда самъ башъ радъ да видимъ, да ли се исто тако разумевате у вину, као и у политики; и зато пошљите ми за 100 дуката разне сорте вашегъ вина на пробу."

— Неки учитель толковао є єдномъ єстествену историю, и поделио є животинѣ на више разреда, а у први разредъ ставио є све животинѣ, кое сисаю. Кадъ є дакле учитель єданпутъ рекао єдномъ своме ђаку, да є магарацъ, отрчао є овай пунъ радости кући, и рекне отцу: „Ахъ отацъ, помисли само, я самъ ставлѣнъ у први редъ!"

— Девойки єдной, коя бияше сасвимъ у бело обучена, хтео є неко ласкати, и рекне ной: „Заиста, ви изгледате као сушта невиность." — Она му на то одговори: „То ви само кажете!" Но у место да удари гласомъ на рѣчь „*кажете*," она є ударила у забуни гласомъ на рѣчь „*ви*." — Да скупе погрешке!

— „За Бога!" рекне неко єдноме презадуженомъ барону, „я немогу да понямъ, како кодъ толики дугова можете ноћу спавати!" — „Ви можда имате право," одговори графъ, „ако то односите на люде, кои мисле платити дугове своє; али на мене се то неодноси."

Политички театоръ.

Еракъ. Ама кажи ми, вере ти, Петаче, шта то управо значи република?

Петакъ. То ћу ти одма казати; него треба да ми кажешъ найпре, знашъ ли ти, шта є то самодржацъ?

Еракъ. Знамъ, то є владаоцъ, кои самъ влада.

Петакъ. Лепо, тако є. — Е садъ шта є република?

Еракъ. Та и я те то питамъ.

Петакъ. Чекай, садъ ћу ти казати; Република є сушта противность самодржавне државе, т. є. у самодржавной земльи влада єдно лице надъ свима, — у републики пакъ владаю сви надъ никимъ."

ОГЛАСЪ.

80 КОЛА СЕНА

Ко има волю, купити у скупу или на манѣ делове лепа сена, нека се погодбе ради прияви у Бачванской кафани на Сави кодъ „Беле лађе".

У Београду 16. Новембра 1857. (1—3)

Издає **Любомиръ П. Ненадовићъ.**
У Књигопечатњи Княжества Србскогъ.

У Београду 23. Новембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 70.

ГДИ Є СРЕЋА?

Текъ што човекъ моћь получи,
Да дѣлати може вольно,
Гледи срећу да докучи,
Да проживи задовольно —
Свакояка тражи средства,
Да бы стеко текъ богатство, —
Немотрећи онъ на слѣдства,
Више пута гази братство
Све за любовь среће клете. —
Царъ, ког' сваки врши волю,
Диже своє силне чете,
Коє пале, руше, колю,
Све у славу цара свога.
Други силно благо грће
Презирући сиротнога,
Трећи землю там' преврће.
Єданъ наравь двори горду,
Коя стране ипте землѣ;
Хитро скаче, хвата ћорду,
Али ено клону, дремлѣ.
Други любве пиє нектаръ,
У восторгу чезне, грца,
Трећи с' маша там' за плектаръ,
Да разнѣжи чуства, срца.
Єдномъ прси ките звезде,
Оманльива слава трешти —
У срцу се страсти гнѣзде —
Ал' колико сяйность блѣшти? —
За титуломъ єданъ чезне —
Сакупльно благо брои —
Нешто шушне, а онъ презне —
Одъ самогъ се себе бои.
Погле тамо други замку
Противнику своме криє,
Ал' га време као сламку,
У немиру ветаръ віє.
Трећи ено тамо скорби,
У себ' гои страсти подле —
Излаже се тешкой борби —
Ал' на путу само бодлѣ!
У облаке смртный леће
На крилима сяйне наде,
Да докучи скуте среће,
А за ньимъ се беда краде.
Вечне тайне измерити
Духъ и разумъ свой упинѣ,
А невиди, куда хити,
Да с' на море пушта синѣ.
Стани, брате, куда твоє
Слабомоћне силе дижешъ,
Недомашно вечно то є,
У ништилу ти тек' гмижешъ.
Суетна є мука, трудба,
Нема у том' смртномъ среће,
Єръ све руши строга судба,
Коя мита никадъ неће!
О врати се натрагъ брате,
Предъ тобомъ є само магла —
Нема тамо среће за те —
Тамо зія пропасть нагла.
Оћешъ срећу — то є лако —
Та ето є близу тебе —
Зашто да се патишъ тако,
Зашто да ти срце зебе?
Зато пази, што ћу сада
На просто ти брате рећи:
Разумъ срцемъ нека влада,
Па ћешъ тако срећу стећи.
Тамо само срећа сія,
Вечну радость духъ ужива,
Гди є наравь смерна тия,
Задовольство гдѣ почива!

Лука Сарићъ.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ПОЯВЪ 6.

Г. Войновићка и Обрадъ.

Г. Войновићка. Дакле драги супруже, ова свадба —

Обрадъ. Одъ те свадбе неће бити ништа.

Войновићка. Како? Зарь намъ ниє отацъ младоженъ тврду речъ задао?

Обрадъ. Истина є цѣла! Али сѣнъ нѣговъ неможе нашу Софию узети.

Г. Войновића. А зашто не?

дъ. (ячимъ глагомъ) Єръ — єръ є — мртавъ.

Войновићка. Боже! какавъ случай!

Обрадъ. Права жалость. Овай младићъ бияше, као готово сви млади люди, мало ветренякъ. Єдно вече, на балу єдномъ завади се онъ съ єднимъ официромъ због неке девойке и они се почну узаямно опоро вређати. Млади Тихомиръ, кои бияше живостањ и напрасанъ као што су обично млади люди, плане и позове противника на двобой, али на несрећу свою намери се на искусногъ кавгацію и борца, кои се никадъ нетуче а да своегъ противника не — убіе. И овай обичай одржи и садъ побѣду надъ вештиномъ нѣговогъ противника; — сынъ мога бѣдногъ приятеля падне, на три мѣста смртно ранѣнъ, и издане за по саата.

Г. Войновићка. Милостиви Боже! Шта ли є морао сирома отацъ претрпити!

Обрадъ. Можешъ мислити! А мати!

Г. Войновићка. Шта? мати? — та она є прошле зиме умрла, у колико ми є познато.

Обрадъ. Ове зиме — дабогме! Сирома мой приятель! Зимусъ му жена умрла, садъ у лето изгубио є и сина у двобою! — Тешко ми є било, оставляти га у той больи. Али служба є садъ строга. Двадесетога мораю сви официри — кодъ полка бити! Данасъ деветнайсти, я самъ само данасъ на єданъ тренутакъ овамо дошао, а довече морамъ опетъ — моме гарнизону отићи.

Г. Войновићка. Шта? заръ тако брзо?

Обрадъ. Служба налаже, — другчіе ниє. Садъ да прозборимо о Софіи.

Г. Войновићка. Та є девойка као убиена и суморна, одкако си ти отишао.

Обрадъ. Знашъ ли, шта я мислимъ? Ова прилика, кою смо іой ми изабрали — чини ми се, ниє била њойзи башъ по вольи.

Г. Войновићка. Тако? Заръ ти то знашъ?

Обрадъ. Я ништа незнамъ — Али њой є садъ 16-а година — заръ ниє могла она сама за себе изабрати, пре него што смо ми то учинили?

Г. Войновићка. Тако є, сваки данъ вићамо такве примѣре.

Обрадъ. Я є неби приморавао, да пође за немила.

Г. Войновића. Боже насъ сачувай одъ тога!

ПОЯВЪ 7.

(Пређашня София)

София. (Збунѣна неочекиванымъ присутствомъ свога отца) — А! — мой отацъ — —

Войновићка. Но, шта ти є? Што си се скаменила? Што не приђешъ отцу?

Обрадъ. (Попито ю є загрлио, у себи) Ала су ти башъ срећни очеви, како ій свако воле и грли!

Войновићка. Ти по свой прилици іоштъ незнашъ, да є єданъ несрећни догађай удадбу твою препречио.

София. Какавъ догађай?

Войновићка. Твой є заручникъ Тихомиръ мртавъ!

София. Боже, шта чуємъ!

Обрадъ. (Упре погледъ у ню и оштро є загледа) Дакле, шта велишъ ти на то, Софио моя?

София. Ахъ, шта да вамъ кажемъ! Я сажалѣвамъ одъ срца тогъ несрећногъ младића, — али — ипакъ — морамъ то као неку срећу сматрати, што — — што се онай часъ, у кои ћу се одъ васъ одвоити, мало далѣ одмакао.

Обрадъ. Али мило дете! Кадъ ти ниє мой изборъ по вольи био, зашто намъ ниси ти то одма казала? Боже сачувай, да би ми тебе преко твое волѣ коме дали; — склоности твоиой нећемо ми на путъ стати.

София. Я то знамъ, — али, — боязливость моя, — стра', да васъ неувреднмъ — —

Обрадъ. На страну съ томъ боязльивосћу, она ниє овде на своемъ месту! — Говори слободно, — кажи ми тайну срца твога.

Войновићка. Тако є, дѣте мое! Слушай твога отца! Онъ ниє радъ, да те несрећномъ учини, — онъ ти є заиста найбольи приятель.

Обрадъ. Ти си дакле іоштъ унапредъ мрзила тогъ твогъ несуђеногъ Тихомира, єли?

София. То не — али га не волемъ.

Обрадъ. И ти неби за оногъ пошла, кога не волешъ?

София. Ахъ, само съ тешкимъ срцемъ и на силу.

Обрадъ. Ти дакле већъ любишъ, — єли?

София. Я то нисамъ рекла.

Обрадъ. Но, но, — разумемъ, — ако и ниє башъ то, оно є наликъ на то, — изясни се сасвимъ слободно, што таишъ? казуй!

Войновићка. Охрабри се, дѣте мое! Говори, као кадъ неби никога било у соби.

Обрадъ. Представи себи, као да са найбольимъ приятелѣмъ говоришъ, — кажи ми, — онай, кога ти волешъ, зна ли, да га волешъ?

София. Боже сачувай! — Онъ ништа незна.

Обрадъ. Єли младъ човекъ?

София. Єданъ любведостоянъ младићъ, — кои ми є у толико миліи, што сваки налази, да є врло на васъ наликъ, — Єданъ вашъ сродникъ. — Ахъ! та ви ћете га одма погодити.

Обрадъ. Немогу тако одма, любезно дѣте мое!

Войновићка. Али я ћу га ямачно погодити! У обкладу, то є твой синовацъ Обрадъ!

Обрадъ. Но, Софио, ти ћутишъ?

София. Одобравате ли мой изборъ?

Обрадъ. (Сакриваюћи свою радость и усхићенѣ, — у себи) Држ' се Обраде, да се не издашъ. (Ясно) Али, — дете мое, — ми се іоштъ о томе морамо промислити.

София. Нашто млого размишляти. Мой и побратимъ Обрадъ найбольи, наймудріи, най — — — —

Обрадъ. Ко? Обрадъ? Заръ онай дивлякъ, онай ветренякъ, кои ми у последнѣ две године, одкадъ є отишао, ниє ни двапутъ писао!

София, Али є мени тимъ прилѣжније писао.

Обрадъ. Тако дакле? Онъ є, велишъ, теби писао? А ти си му наравно одписивала, єли?

София. Нисамь, премда самь то яко желила. Но ви сте ми обећали, да се нећете склоности моюй противити. Мила мати, та рецте и ви кою за мене, молите га.

Войновићка. Та попусти и ти, Боже мой, што си се заинатио. Ту се нема шта више чинити, — признай, да є и Софиінъ изборъ сасвимъ на своме месту.

Обрадъ. Ако оћемо по души да кажемо, она ніе рћаво изабрала; иманћ є съ обе стране готово єднако, — али ако би Обрадъ почео лакомислено газдовати — но ништа, женидба дотеруе младе људе у редъ, — а кадъ га и ако га воле — —

София. Ахъ, здраво га волемъ, — кадъ сте ми Тихомира за супруга изабрали, примћтила самь, да є моя склоность према Обраду неодолима, — па кадъ би іоштъ знала, да є и онъ мени наклоњенъ — —

Обрадъ. (Ватрено) А зашто ти не би наклоњенъ био, драга моя (тргне се и дође къ себи) — — добра моя! Софио! Дакле, шта му драго, — я саизволявамъ.

София. Дакле смемъ ли садъ Обраду писати?

Обрадъ. Како ти є драго! (у себи) Богъ и душа лепа ти є ствар, бити отацъ или поочимъ, кадъ се овако приятне ствари и исповести чую.

ПОЯВЪ 8.

Пређашньи, Савета, Периша (у суруцискимъ альинама бичемъ у руци.)

Периша. (Задиао се, као да є ваздан у трку яшио)

Савета. На страну! ево намъ єдногъ гласоноше.

Войновићка. А гле — Периша!

София. Обрадовъ слуга!

Периша. Милостиви господине — — милостива госпо! Изведите ме изъ моє неизвћстности; кажите ми одма, єли се господична София већъ венчала са Тихомиромъ.

Войновићка. Іоштъ ніе, но нашто ово питанћ?

Периша. Фала Богу? То самь онда на време дошао, да момъ ядномъ и очаяваюћемъ господару животъ спасемъ.

София. Боже! — Заръ му се каква несрећа догодила?

Войновићка. Да ніе сирома Обрадъ боланъ?

Савета. Ти ме ужасаваш, — казуй, шта є моме брату?

Периша. Стишайте се, молимъ васъ! — Мой є господарь сасвимъ здравъ, али ми смо у незгодномъ положеню, — о, кадъ би ви знали — но ви ћете и тако све дознати. Мой се господаръ спремао, да пише милостивой госпои, кою онъ свакадъ споминћ као любезну свою стрину, да ной срце своє одкриє; — вама има онъ за много коешта благодарити, и према вами има онъ найвеће поверенћ, — ево єдно писмо нћгово, прочитайте, и сажалћвайте га!

Обрадъ. Шта ли ће то бити?

Войновићка. (Узме писмо и чита) „Почитаема стрино! Садъ самь башъ разумео, да намеравате вашу ранћницу Софию удати. Садъ се више већъ немоћ уздржати, да вамъ моє срце неодкриємъ, — я люби Софию. — Я васъ као Бога молимъ, да ми ю поклоните, осимъ ако она има велику наклоность према своме заручнику, — я є любимъ и обожавамъ, и поуздано се надамъ, да ћу и нћну любавъ придобити. Я ћу се одма за Перишомъ на путъ кренути, међутимъ ће вамъ онъ писмо предати и о свему извћстити васъ, шта самъ я претрпио одъ оногъ часа, кадъ самъ поразителну за мене вћсть о Софіиной удадби разумео.“

София. Ахъ, боже мой — мили Обраде!

Савета. Сирома Обрадъ, искида се живъ!

Периша. Заиста, то се неда ни описати, у каквомъ є положеню мой господаръ! „Али, господару“ реко му я, „та вальда ніе іоштъ све изгубљено.“ — „Иди, проклети угурсузе!“ одговори ми онъ у найвећой туги и ярости; знашъ бре, да ћу ти грклянъ изчупати, ако не стигнешъ на време! — вашъ синовацъ, Богме, кадъ є лютитъ, доста є и суровъ.

Обрадъ. Безобразникъ єданъ!

Периша. Но, но, господине, ви се тако срдите, као да то о вами говоримъ; а што кажемъ, то є само изъ єдиногъ према нћму искреногъ приятельства да би га ви поправили, — єръ ви сге му найпречи, ви сте нћговъ стрицъ.

Савета. Заиста честанъ и вћранъ слуга! Онъ би за господаромъ своимъ у воду и у ватру.

Войновићка. Иди Перишо и одмори се мало, — то ти є за садъ найнуждніе.

Периша. Добро, милостива госпо, я ћу се одморити у куйни. (Одлази)

ПОЯВЪ 9.

(Пређашньи, безъ Перише)

Обрадъ. Но Софио? Шта велишъ ти на то?

София. Я исчекуємъ мою судбу изъ ваше руке.

Войновићка. Ніе вайде, нема се кудъ, валя му Софию нашу дати.

Савета. Али братъ мой іошть ніе ту.

Войновићка. По писму нћговомъ онъ неможе дуго изостати.

Обрадъ. Е, кадъ башъ ніе другче, — и кадъ ви сви тако мислите, те сте на мене навалили, то нека буде! кадъ сте ви сви задовольни, онда и я немамъ ништа противъ тога. Баръ ће се до мога повратка хука и галама свадбе свршите, — хей момци!

ПОЯВЪ 10-и.

Три послужителя (ућу и чекаю отрагу), пређашньи.

Войновићка. Да, — садъ ми іошть нешто паде на паметь! Нашъ закупацъ исплатио ми є у твомъ одсуству аренду, и дао ми є 2000 талира у мћницама. — а я самъ му квиту дала — є л' ти є по вольи?

Обрадъ. Штогодъ ти урадишъ, мени є по вольи; (Докъ є она мћнице изъ астала вадила, окрене се Обрадъ Савети, и рекне іой) Ћу л' новце примити, шта велишъ?

Савета. (Тайно Обраду) Па него, — ако не примишъ, ти ћешъ подозренъ на себе навући.

Обрадъ. (Тайно Савети) кадъ ти велишъ, я ћу у име Бога да примимъ, баръ ћу дугове моє исплатити!

(Пошто є мѣницу изъ руке г. Войновићке примио, ясно.) Ово се приликомъ сећамъ, да ме є већъ одъ дужегъ времена салетио неки угурсусъ лихвоимацъ за неки 100 дуката, кою є суму мой мало ветренасти синовацъ одъ њега узаймио. Садъ шта велишъ, оћу ли овай дугъ за скинемъ Обраду съ врата?

Савета. То се разуме! та ви вальда нећете дати Софию човеку, кои є до ушию огрезао у дуговима.

Войновићка. Савета добро вели, а што претече одъ ове суме, потрошићемо за свадбу и дарове.

Савета. Да Богме! на свадбене дарове.

Трећи послужитель. (Приступа). Дошла є она госпа, што прави женске альине и шешире, и тражи господичну Савету.

Савета. Башъ као да самъ є звала! Баръ ћемо садъ одма и венчане альине наручити!

(Продужиће се).

МАРГАРИТА.

Хумориска одъ Отона Мозера

У почетку овогъ столећа у целомъ Хаиделбергу ніе било лепше девойке одъ Маргарите Шталека, єдинице пензионираногъ капетана и чиновника великогъ войводе, коя съ дойкиньомъ и отцемъ живляше лети у єдномъ оправлѣномъ зданію старогъ хайделбершкогъ градића, а зими у єдной лепой, на подножію брега, на коме є градићъ, лежећой кући. Маргар та, идолъ младића, одликујућа се како тѣла лепотомъ, тако и богатимъ душевнимъ изображенѣмъ, живила є поредъ свию нѣни изредни свойства у тихой усамлѣности, и чинила се, да и непримѣчава пазльивость и оданость нѣномъ любведостойношћу обчарани младића.

Єданъ одъ найревностніи Маргаритини обожателя бияше млади богати баронъ Рукавичићъ, кои є био тврдо наумио, лепу обитательку градића придобити и непропустити никакву прилику, а да погледима и уздисаима любезной муке свога срца не изяви. И заиста чинило се, као да Маргарита любавь младога благородника негледа равнодушно, єръ нѣговъ пристойни поздравъ био є увекъ приятнимъ смешенѣмъ награђенъ, а на єдномъ балу, кадъ є Рукавичићъ съ нѣговомъ обожаваномъ Маргаритомъ котильонъ играо, осетио є тихи притисакъ нѣне мекане руке. Узхићенъ овомъ наклоносћу, наумн баронъ свое дѣланѣ озбильно продужити, и кадъ є дознао, да є првогъ Октобра Маргаритинъ осамнаести данъ рођеня, рѣши се, ноћномъ музикомъ любезници свою оданость показати.

Несрећни случай хтеде, да є истогъ дана варошки музикантъ изъ Хайделберга, са своимъ дружствомъ одазванъ на єдно близу лежеће ритерско добро, гди є свадба нека била, тако да є баронъ Рукавичићъ принуђенъ био неколико сигналиста у Хайделбергу стануюћегъ гарнизоногъ пешачкогъ баталиона за ноћну музику позвати. Због тога пошлѣ слугу къ вр'овномъ сигналисти Качу, съ молбомъ да му одма дође.

Наскоро стуни Качъ у баронову собу.

„Любезни вровни сигналиста," рече му баронъ, „ви морате до сутра на вече єданъ одкестеръ (музикални хоръ) саставити, кои ће подъ прозорима єднога ангела два-три чувствителна комада одсвирати. Наравно да то мора бити таква музика, коя ће и мени и вама на честь служити. Я самъ самъ, изузимаюћи гитаръ, кои самъ по чувеню учио, слабо вештъ у музики, због тога морате се ви сами за свирке и комаде за свиранѣ постарати." И руку на срце метувши настави баронъ: „Вр'овни сигналиста Качу! кадъ месецъ тихо по своиой стази пливао и звезде лукаво съ неба сияле буду, тадъ ће єданавсть избити, и у ово време морамо ми бити на месту, гди любезна у маломъ удаленю одъ насъ, нѣно сладко дисанѣ са простимъ воздухомъ меша. Наши звуци мораю є изъ тихогъ сна пробудити, и кадъ видимо, да се бела сенка на прозору укаже, онда, господине Качу! морамо прећи у адажио (ти'о преливаюће се свиранѣ) сладко и нѣжно као мирисъ, кадъ се одъ цвећа лучи. Ви знате шта є адажио?"

„Дабогме, господинъ бароне. У гостионици кодъ *ангела одг тенећке*," свирамо ми за игранѣ само адажио.

„Имате ли валяне музикалне силе у вашемъ дружству?"

„Дабогме!" церкаше се Качъ. „Дугачки кметъ, моя прва труба, недавно є съ горопаднимъ другомъ своимъ Бахманомъ, осамъ непокорни кроячки калфи крозъ врата исгурао, будући су ови са чизмарима бой съ батинама заметнути хтели." (Продужиће се).

Ствaрь за даванѣ.

Єракъ. Е, брате, — чудо ти є свету, какви ти има угурсуза између невалаля людій.

Петакъ. Како то, я те неразумемъ.

Єракъ. Помисли само, ноћасъ, кадъ самъ био у оной малой кафани, гди ми наше часове одмора проводимо, увуку се лопови у мою собу, и однесу све, што є иоле вредности имало, — а мою жену за пакость нису хтеди да однесу! Башъ ти има и између лопова доста угурсуза!

Домаћи театоръ.

(Жена седи и плете дете плачући приближава іой се).

Жена. Соколе мой! зашто ми плачешъ, ко те є дирао?

Дете. (плаче)

Жена. Кажи срце мое, кажи ти твоіой матери, ко те тукао.

Дете. Отацъ, отацъ ме тукао, па ме истерао изъ собе и казао, да идемъ до ђавола.

Мати. Оди ти рано, мени, па само кадъ дође отацъ, питаћу я нѣга, како онъ сме мое дете тући.

ОГЛАСЪ.

80 КОЛА СЕНА

Ко има волю, купити у скупу или на манѣ делове лепа сена, нека се погодбе ради прияви у Бачванской кафани на Сави кодъ „Беле лађе".

У Београду 16. Новембра 1857. (2—3)

Издае **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 30. Новембра 185.

ШУМАДИНКА

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 71.

УЗУНЪ МИРКУ.

Кадъ Србство бедно, скрушено врагомъ
Тешкога ланца тишта люти ковъ,
Изчезла снага, уморна мишца
Роду кадъ животъ неказива новъ;
Кадъ ноћца дуга црнимъ мракомъ
И густомъ магломъ српски покри светъ
А српску славу потлачи робство
Као што зима сруби нѣжни цветъ:
Онда ти чувства, Србине врстни!
Узбуди овай браће горки ядъ.
На позивъ свети оружѣ лати
Душмана рода да пошлѣшъ у адъ.
Са Вождомъ Ђорђемъ и браћомъ врстномъ
Бедама страшнимъ излаго си грудъ
За благо обште „Избављење рода“
Свудъ неуморни полаго си трудъ, —
Лозница, Чачакъ, а главно Београдъ
Храбрости твое видили су плодъ;
Юнашство, жертве и одважность врлу
Вечно ће хвалити цео српски родъ.
Некъ трубе гласне славе дѣла твоя
Некъ іймъ се диви цео српски светъ
Њи нит' ће народъ заборавит' игда,
Времена нити изгладити летъ.

На св. Првозваногъ Андрію.

Милутинъ И. Стояновићъ,

МАРГАРИТА.

Хумореска одъ Отона Мозера

(Продужено).

„Вы ме неразумете,“ насмеши се Баронъ; „я мислимъ, валяне люде за нашу ноћну музику.“

„А — ви то мислите? Е па лепо, ту є на примеръ криви Крагуй; нѣга истина єданъ прстъ боле, али у кларинету може и са деветъ прстию свирати. После имамо црвенога Белю, онъ истина неможе дувати, єръ му є іуче чиръ на устни просеченъ, премда дугачку трубу — —“

„Не,“ прекине му речь Баронъ. „Дугачку трубу неможемо употребити. Нѣжни инструменти мораю бити.“

„Егеде съ якимъ гласомъ разбили су чизмари, кадъ смо се не давно потукли!“ рече Качь.

„Боже сачувай, ни такве егеде нетребаю намъ. Заръ немате флаутиста?“

„У флауту я самъ свирамъ! рекне врвни сигналиста, показуюћи свое дебеле устне, иза кои су се као снегъ бели зуби сіяли. „После Зако,“ настави онъ, „тако уме и у клавиръ ударати. Цукша удара у бубањ а Милеръ гуди узъ гусле.“

„Добро, гусле, кларинета, флаута и я гитаръ, то є свршено. Само се постарайте, да Милеръ и Беля дођу. Али какве ћемо комаде за музику избрати?“

„Ниє нужно,“ примѣти Качъ. „Ту є бесненѣ ветра, ноголомъ, особито топовскій валцеръ — величествене ствари!“

„То све мы неможемо употребити!“ рече Баронъ.

„А оно узмимо: ‚Хайнрихъ спава колъ своє невесте.‘ или: ‚шта є равно ловачкомъ животу.“ Сходанъ є и дражестни терцетъ: „Шта є лепше, него пити вина?“

„Боже насъ сачувай ови песама, оне нису довольно нѣжне. Знате ли ви елегію: „Сяй месече, што идешъ полако?“

„Дабогме! одговори музикантъ. „Она се свршуе овако:

Кадъ зазуе бомбе силно
Тад' на твоме крилу я
Сладко спавамъ ка' у раю
Где милине вечно траю.
Огртачъ ћу понетъ мой
Да преспавамъ слађе бой!“ [1])

„То зацело ниє текстъ, любезни Качу, или баръ такавъ ми непотребуемо, єръ овде желимо само штогодъ мелодично. После треба намъ іоштъ єдна песма, кадъ се бела сенка на прозору укаже, и тада морамо штогодъ сасвимъ чувствително изявити. Шта ћемо за то избрати?“

Обадвоица неко време замисле се. Затимъ му рекне Качъ:

„Єдна одъ найлепши песама остає іоштъ, одъ каплара Планинића, кою є при укону свога отца спевао. Она се починѣ овако:

Шта є човекъ землѣ цветъ,
Текъ пелена горакъ сплетъ. — [2])

И кадъ ю є предъ своіомъ любезницомъ одпевао, пала є она одъ великогъ тронућа у несвестъ.“

1. 2. 3. Посрбіо М. И. С.

— я знамъ!“ викне Рукавичићъ, „Паде ми на дуажестна песма:

Зоро светла, твой ми зракъ,
Носи ране смрти знакъ. — [3])

Чин'те дакле са Милеромъ и Бельомъ пробу, и ако музика одговори момъ очекиваню, вы ћете богаваграђени бити.“

„Ослоните се на насъ!“ увераваше Качъ. „Али, гди ћемо се [illegible]тра навечс наћи?“

„Вѣрни сигналиста Качу,“ почне Баронъ съ озбильнимъ лицемъ, „ви сте паметанъ човекъ, има вамъ више одъ тридесетъ година, а као войникъ умете чувати тайну, дакле чуйте ме. Я ћу дозволити, да ви тайну мою проникнете Ви познаєте капетана Шталека. У нѣговой кући дише створенъ, кое само пола света вреди, анђео, кога свимъ жаромъ мога срца любимъ. За ню, обожавану, любезну, спремамо нашу музику, єръ сутра є нѣнъ данъ рођеня, и почемъ нѣна спаваюћа соба гледа у мали сокачићъ поредъ осмоуголне куле, то се морамо тамо наместити. Дакле око єданаєсть сати доћите горе кодъ куле.“

„У кули живи то сибилинско створенъ?“ запита зачуђено Качъ, своє кратке дебеле прсте крозъ заковрцену косу провлачећи. „Добро, мени є све єдно, само ако се стари неће лютити.“

„Она є сама,“ одговори Рукавичићъ. „Капетанъ є за сутра на вече кодъ градоначалника позванъ на єдну партию шаха Дакле є свршено, око єданаєсть сати кодъ куле!“

Машући главомъ удали се Качъ.

Сутраданъ чимъ є єданаєсть избило, ступи свирачко друштво у узани сокакъ кодъ осмоуголне куле и почемъ є Качъ инструменте брижљиво испитао, узме онъ изъ Милерови руку гитаръ, кои є овай као ловачку пушку преко рамена висећу носио, и преда га барону. Затимъ даде знакъ своме дружству, мете флауту на устне, и пошто є трипутъ лупио ногомъ у землю, започне се музика.

„Милостиви Боже, та ви треба да, свирате! „сяй месече!“ шапташе ужаснутъ баронъ, кадъ су свирачи єданъ весео галопъ засвирали. „Ви ме срамотите, ви будале!“

Али ови нису се дали узнемирити, и што се више Рукавичићъ лютио то се яче разлежала музика. После десетъ минута, сврше мучителни дуси са несташнимъ дрктанћемъ гласа, а Качъ се задовольио и поносито смешио

„Да васъ ђаво носи, ви будале, Каче магарче, зашто нисте „сяй месече! свирали?“ повиче съ усилћнимъ гласомъ баронъ.

„То є било, „сяй месече!,“ одговоре му ови са єдва уздржанимъ гнћвомъ. „Може бити ние вамъ музика позната, господинъ бароне, а да є то та песма била, могли би се ми заклети душомъ наши покойни родителя.“

„Качу! видите ли тамо горе на прозору нешто бело?“ шапташе са дркћућимъ одъ радости гласомъ залюблћни баронъ. „То є она; дакле брзо, piano pianissimo (сасвимъ ти'о) сяй месече! Єданъ, два, три!“

Свирачи почну садъ єданъ одъ найжешћи комада свирати, како никадъ дотле нису свирали. Премда є очаяваюћи Рукавичићъ зубма шкрипао и свираче за уши вукао, све є било узалудъ, они су продужили свиранћ и после неколико минута пристане и неко число будни паса у концертъ. Већъ є изъ очаяния хтео баронъ одатле побећи, кадъ полако прозоръ се отвори и у белимъ хальинама укаже се єдна женска

„Она познає мою добру волю,“ шапташе залюблћни, метнувши леву руку на срце, десну къ звездама пружи, да любезной вечность своє любави означи.

Свирачи, примћтивши слћдство њиове вештине, злоставляли су инструменте у разузданомъ веселю. Текъ што є Качъ триумфираюћи погледао барона, кадъ наваннутъ уплашено дрекне и звучну флауту изъ руке испусти, єръ єданъ судъ, приличне величине, спази онъ горе, и башъ не вкусни садржай истога поплави директора музике, кои є дрекао као ярацъ.

„Ви жутоклюни грубияни, научићу я васъ, како ћете се ви поштеной женской ругати, мислите ли ви обешеняци, да ћу я трпельиво сносити да ми се ругате. Чекайте, садъ ћу я све избудити и по полицию послати,“ загрми одозго єданъ гласъ.

Сва четворица чули су само неку часть претнћ, єръ уплашени нагну бегати и текъ после неколико стотина снажни скокова, стану задияни.

„Ето ти посла са вашомъ старомъ господичномъ кашикаромъ!“ рече Качъ барону. То би вамъ я могао предсказати, али са залюблћнима неможе се говорити. Милеру, за име божие! дай ми мало воде! Морао є проклети судъ башъ мене погодити.“

„Ко? Господична кашикара? Запита зачуђено баронъ.

„Та да, стара домнуправителька капетанова. Кадъ сте ной музику ноћну давати хтели, требало є стару Господичну о томъ известити, а тако є мислила да смо ми хтели проводити спрдню! Милеру, дай ми іоштъ мало воде!“

„Али ви нисте мислили, да я старомъ змаю, Кашикари, ноћну музику даємъ?“ повиче разлюћенъ баронъ.

„Дабогме, то ми и садъ мислимо!“ одговори музикантъ.

„О, ви несрећни тупани!“ повиче баронъ. „Анђелу подобной господични Маргарити, капетановой ћерки, била є музика наменћна.“

„Господичной Маргарити?“ рече Качъ. Любезни господинъ бароне, она неспава више у кули, него живи іоштъ одъ прекюче горе на брегу.“

„Хвала Богу!“ викне ободрени баронъ. „Айдмо, пријательи, тамо, али се оставите коєкакви гадни игри и свирайте, „зоро светла,“ али само тихо и чисто. Вече є божествено, може бити да є, Маргарита іоштъ у башти, єръ она воле у мирису ноћу обгрлћногъ цвећа ходати.

(Свршиће се).

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ПОЯВЪ 11-и.

Прећашньи безъ Савете.

Обрадъ. (къ послужителъима) Одите овамо! — (Войновићки). Садъ ћемо послати по нашегъ нотара (бележника) Добросава.

Обрадъ. Ти знашъ гди седи онай стари богати лихвоимацъ Аврамъ, онай матори угурсузъ, кои свакомъ издалека скида капу, а изблиза кожу съ леђа, — она лукава зверка, коя моме ветренастомъ синовцу даје собствене моје новце за папрени интересъ.

Гойко. Знамъ га, ка' рђаву пару, — а како га не би познавао, — та я самъ био свагдашньи куриръ вашегъ синовца, кои ме є понайчешће той маторой лисици шиляо, кадъ му є годъ новаца требало.

Обрадъ. Добро дакле, — отиди нѣму и однеси му ови 200 дуката, кою му суму дугує мой синовацъ, — но пази добро, немой заборавити да узмешъ одъ нѣга квитту.

Войновићка. Позови га уєдно и на вечеру, па ћемо одма све удесно свршити моћи.

Обрадъ. Тако є, право велишъ! (єдномъ послужителю) Ти иди одма златару и кажи му, да донесе найскупоцение и по найновиємъ вкусу ствари; (другомъ послужителю) А ти отиди Г. Добросаву нашемъ бележнику, и кажи му, да га я молимъ, да дође данасъ кодъ мене на вечеру, затимъ погоди за мене поштанске конѣ и то да управо у 11 сатій буду опремни и предъ кућомъ, єръ морамъ іоштъ ноћасъ хитно одпутовати; — (трећемъ послужителю). За тебе Гойко, имамъ єданъ врло тугальиви назогъ, — ти си вѣранъ и оштроуманъ на тебе се могу безбрижно ослонити.

Гойко. Заповѣдайте само, — я ћу све учинити, штогодъ узмогнемъ.

Гойко. Немайте бриге господине! Неда се Гойко тако лако преварити. (послужительи одлазе).

Войновићка. Како ће се зачудити Обрадъ, кадъ сутра дође, и кадъ затече спремлѣне свадбене дарове и своє дугове измирене!

Обрадъ. Како да ниє! Но само ми є жао, што нећу бити овде, да сведокъ будемъ нѣгове и Софіине радости!

ПОЯВЪ 12-и.

Пређашньи Савета.

Савета. (Уђе нагло унутра, и рекне тайно своме брату) Гледай брате да се одма уклонишъ, тако ти имена Божиєгъ! Садъ башъ дође стрицъ съ єднимъ младимъ господиномъ, кои ће бити по свой прилици онай господинъ Тихомиръ.

Обрадъ. Іоштъ ми то само фали, а све самъ свршио, безъ трага имъ глава! (оће да умакне у єдну собу.)

Войновићка. Кудъ си тако похитао?

Обрадъ. Морамъ — имамъ — — но — — — садъ ће се одма вратити (умакне).

Савета. Одите стрино, да видите какве самъ лепе капе добила; молимъ васъ, будите тако добри, да ми ви изберете єдну по вашемъ вкусу.

Войновићка. Тако є и право имашъ, што ме за савѣтъ молишъ; — я се у тимъ стварима разумемъ, и што ти я изберемъ, съ тимъ ћешъ заиста задовольна бити.

ПОЯВЪ 13-и.

Полковникъ Войновићъ, Тихомиръ, г. Войновићка, София, Савета.

Полковникъ Я се врати приє, него самъ мислио, — но тимъ болѣ! Садъ ми допусти, да ти овде овогъ господина — —

Войновићка. Молимъ васъ по хиляду пута за опроштенѣ, я ћу доћи после — она наша комшика што гради венце, чека ме у другой соби, ми ћемо се одма вратити. Айдемо Софио (одлази).

Полковникъ. Но, но! я мислимъ, да би та госпоя комшика могла мало и причекати.

София. Башъ зато, што неможе да чека — —. опростите! (Одлази).

Полковникъ. Може бити — — али я мислимъ — —

Савета. Господа, као што ми є познато, не маре башъ млого за таква лица, као што є наша комшика, али за насъ су то врло важна лица (одлази, поклонивши се дубоко Тихомиру).

Полковникъ. До сто ђавола, садъ насъ све башъ оставише за любавь оне госпоє комшике.

ПОЯВЪ 14-и.

Полковникъ и Тихомиръ.

Полковникъ. лепъ дочекъ заиста!

Тихомиръ. Єли то обичай кодъ овдешньи госпа, да тако равнодушно дочекиваю своє господаре, кои съ дальногъ пута долазе, кадъ іимъ дође каква лажа и варалица у кућу?

Полковникъ. Я и самъ незнамъ, што ћу о томе да мислимъ. Писао самъ іимъ, да ћу се текъ за шестъ неделя вратити, — ево насъ садъ изненада, па гле чуда! нико и не хає, као да нисамъ годину дана изъ куће изишао.

Тихомиръ. Коє су оне две господичне, коє су ме тако учтиво поздравиле?

Полковникъ. Єдна є моя синовица Савета, а друга є моя поћерка София, кћи єдногъ могъ врстногъ и присногъ приятеля, кои є у бою поредъ мене погинуо, и свою єдиницу мени на аманетъ оставио, — то є садъ моя ћерка, а ваша будућа супруга.

Тихомиръ. Обе су врло лепе.

Полковникъ. Лепота — ситне ствари! Све су женскинѣ у моіой кући лепе. Но то ниє доста, да су само лепе него треба да се и паметно владаю.

ПОЯВЪ 15.

Пређашньи и три послужителя, кои ядан по єданъ долазе, — найпосле Гойко.

Први послужитель. (Съ леве стране полковника). Бележнику, г. Добросаву, врло є жао, што неможе данасъ кодъ васъ вечерати, єръ є већъ на другу страну позванъ, но доћиће после вечере.

Полковникъ. Шта брбля ова луда!

Други послужитель. Поштански ће коньи бити овде у єданаєстъ сати предъ вратима (отиде).

Полковникъ. (Зачуђено) шта вели овай — поштански коньи?! — та я самъ ій се єдва опростио, — єръ садъ текъ што самъ съ пута дошао!

Трећи послужитель. (Съ десне стране) милостиви господине! Златаръ є банкротирао, и побегао є ноћасъ, незна се куда. (отиде)

ковникъ. Шта се то мене тиче! Та онъ ми ниє ништа дужанъ био!

Гойко. (Уђе съ леве стране). Я самъ био кодъ старогъ Аврама, као што сте ми заповѣдили. Я самъ га нашао болногъ у постельи. Ево вамъ квита на 200 дуката!

Полковникъ. Каква квита, угурсузе?

Гойко. То є та квита, што у руци држите, — читайте само.

Полковникъ. (Чита) „Я долеподписани признаємъ, да самъ одъ г. полковника Войновића исправно примио 200 дуката, коју самъ суму синовцу нѣговомъ позаймио био.“

Гойко. Милостиви господине, као што видите, квита сасвимъ у своме реду. (Отиде)

Полковникъ. О, — савршено исправна! — — Ври ми глава — снивамъ ли я и єсамъ ли при себи, — то нека самъ ђаво разрѣши, — — найвећи угурсусъ у читавой вароши шилѣ ми квиту на ону суму, коју є мой синовацъ нѣму дужанъ, и коју му я нисамъ исплатио!

Тихомиръ. Можда га совѣсть гризе!

Полковникъ. Айдемо, — айдемо Тихомире! — или самъ я лудъ, или є сва моя кућа полудила, — до врага нека иду сви нотари, златари, поштански коньи, лихваимци и маршандмодкинѣ изъ комшилука! (обоица одлазе, — завѣса пада).

ДѢЙСТВО II.

ПОЯВЪ 1.

Савета и Обрадъ (долази полако изъ собе съ леве стране и обзире се плашљиво).

Савета. (Съ друге стране). Како несмислено. Стрицъ текъ што ниє ушао у ову собу.

Обрадъ. Али молимъ те, кажи ми само, како ће се овай угурсузлукъ свршити, и шта ће найпосле самномъ бити? Ако се све одкрије, и ако стрина дозна, да самъ я био нѣнъ лажни супругъ, — тешко моной кожи!

Савета. Ти ћути, — іоштъ се ништа незна! Стрина іоштъ тамо ћерета съ комшикомъ, стрицъ се развикао и грди — господинъ є Тихомиръ збуњенъ овимъ чудноватимъ дочекомъ, а я ћу се потрудити, да се ова забуна и неспоразумлѣнѣ, коє неможе овако задуго неодкривено остати, баръ онолико одржи, догодъ є могуће, да би тако прилику добила, стрица на твою ползу ублажити, или ако другчије ниє могуће, да учинимъ, да се Тихомиръ у мене залюби; — єръ приє него што допустимъ, да онъ Софию узме, — узећу га я сама.

ПОЯВЪ 2.

Миланъ и пређашньи.

Миланъ. (долазећи итно) Башъ добро, кадъ те нађо! Имамъ ти хиляду новости причати, и то у хитости, єръ морамъ због некогъ посла да идемъ.

Обрадъ. (на страни) Да те ђаво носи, іоштъ ми и ти требашъ!

Миланъ. Господична сестра сме — — —

Обрадъ. Я одъ моє сестре ништа не таимъ.

Миланъ. (окрепувши се Савети) Мени є врло мило господична, што самъ тако пресрећанъ, да се съ вами упознамъ башъ у ономъ часу, у комъ самъ тако срећанъ, да вашемъ брату, а моме приятелю, велику услугу учинимъ —

Обрадъ. Шта чуємъ! — Стричевъ гласъ! — (умакне у собу, изъ коє є дошао.

Миланъ. (непримѣтивши, да є Обрадъ побегао, продужава) Ако би кадкодъ случай донео, да вамъ буди какву услугу могу указати, то ме сматрайте као вашегъ найпокорниєгъ слугу (онъ непримѣчава да є међутимъ полковникъ Войновићъ унутра ушао и на оно исто мѣсто стао, гди є Обрадъ стояо).

ПОЯВЪ 3.

Полковникъ Войновићъ, Тихомиръ и пређашньи.

Полковникъ. Ове су ти жене праве искушательке людскогъ стрпљења!

Миланъ. (окрене се, мислећи да є Обрадъ іоштъ ту, и да онъ съ ньиме говори) Я самъ ти хтео казати, любезни приятелю, да твой подполковникъ ниє умр'о.

Полковникъ. Мой подподковникъ?

Миланъ. Та твой подполковникъ, съ коимъ си се ти у двобою тукао. Онъ є писао момъ приятелю Велимиру, — онъ вели у писму, да є онъ самъ кривъ, и да те є онь напао. Нѣгова є породица почела истина судейскимъ путемъ стварь терати, но ми ћемо све, што є годъ могуће, съ наше стране употребити, да се ова парница на лепъ начинъ изравна и сврши. Я самъ за єданъ часакъ доєздио, да ти ову приятну вѣсть донесемъ, — а садь морамъ опетъ моме дружству отићи, коє ме чека.

Полковникъ. Врло самъ вамъ обвезанъ, али —

Миланъ. Небой се, ти се ни мало не брини, и можешъ мирно спавати, — я бдимъ надъ тобомъ (одлази).

ПОЯВЪ 4.

Савета, полковникъ Войновићъ и Тихомиръ.

Полковникъ. Али молимъ те, кажи ми, шта ли овай човекъ оће?

Савета. Та заръ невидите, да є овай човекъ лудъ?

Полковникъ. Мени се чини, да є цѣо светъ, а нарочито мою кућу неко заразително лудило обузело, одкако самъ одъ куће отишао; — єръ ово є већъ пета, — десета ли будала, коя ми на очи излази.

Савета. Немойте стрини за зло примити ладанъ дочекъ. Кадъ є забуњена око хальина и накита, онда иой нетреба на путъ стаяти.

Полковникъ. Но фала Богу! Садъ чуємъ прву разумну рѣчь у овой кући. Дакле ти буди прва, коју ћу г. Тихомиру представити.

Тихомиръ. Я самъ врло срећанъ, што ме є г отацъ саизволѣнѣмъ своимъ усрећио. Али саизволѣнѣ ово неважи ми ништа, ако ваше — — —

Полковникъ. Ево и тай починѣ! Заръ є обште лудило и тебе заразило? Твой є комплиментъ врло учтивъ, али треба да си га употребио кодъ моє поћерке Софије, а не кодъ моє синовице Савете.

Тихомиръ. Опростите, господична, ви тако савршено одговарате описанию г. полковника о моной невѣсти, да є погрешка моя опростателна.

(Продужиће се).

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.

У Кньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 14. Децембра 1857.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 72.

СРБСКОМЪ РОДУ ПРИЛИКОМЪ СВ. АНДРЕЄ.

Певай данасъ, мили роде!
Къ небу весо дижи гласъ —
Сунце мило — знакъ слободе
Ено срећни носи часъ.

Дуголѣтно преста робство,
Неслоге нам' горки плодъ —
Преста беде узасобство,
У комъ цвили србски родъ.

Ведри ено данакъ свиће,
Да разгони густи мракъ —
Благо нама — ново биће
Будућности лепи знакъ!

Весели се, майко мила!
Црна робства пуче ковъ —
Сакруши се врашка сила,
Већъ ти сину животъ новъ.

*

У сладости чувство грца,
За тронуће само зна —
Теке разумъ наглость срца
Умерава ватрена.

Сродно срце сродномъ тежи —
С' њиме радо дели све —
Гдѣ є любавь, зависть бежи —
Врашка сила чесне, мре.

Како да се радость пиє
Песмомъ кићенъ пуни лугъ,
Кадъ нам' тамо сузе лиє
И вапиє братацъ другъ.

Ахъ неслого, кћери адска!
Ти изворе свака зла!
Света слога, любавь братска
Предъ тобомъ є само пра.

Благи Боже, оће л' єдномъ
Целомъ србству сванут' данъ,
Край да буде бићу бѣдномъ
И среће се снує станъ.

О, утѣши срца смерна,
Надежде нам' яви ликъ,
У загрлю братства верна,
Да се весо чує кликъ.

* *

Бесъ несити смртне киньи,
Све є нѣму слаба сень —
Према брату каменъ синьо
Ал' и самъ є судбе плѣнъ.

Биће трае и престає —
Временна є свака стварь —
Бесна сила, сяйность — шта є —
На што мая празанъ чаръ?

Пріятельство смртни, слава,
Садашньости тек' є слѣдъ —
Добри дѣла блиста слава
Крозъ векова дальни редъ.

Постепено све се диже,
Притиче ли сдружна моћь —
Мали мравакъ трудно гмиже —
Светлость звезда блажи ноћь.

Тек' честито проживити,
Вольомъ бити мударъ, смѣлъ —
Свою срећу съ обштомъ слити —
Човечества то є цѣль.

У блаженству душа плива,
Невина се снажи нравь,
Равномерность кадъ ужива
Мравакъ мали ка и лавъ.

Разбуктана бесни л' ватра,
Ту є редакъ одпоръ њой,
За то найпре свак' нек' сматра,
Кудъ управля посо свой.

Време прошло — савѣть мударъ —
Нека свима буде драгъ —

Тужна лета тешки ударъ
Безумля є нашегъ трагъ.

Страсть злоковна себе гледи,
Све є њойзи средство текъ,
Братство предъ њомъ ниш' невреди —
Туђа пропасть њой є лекъ.

Али време брзо лети —
Све за кои трає часъ —
Брза пропасть ономъ прети,
Ко неслуша ума гласъ.

Смртни с' кає ал' шта значи —
Времена є брзи ходъ —
Разумъ питай, и неплачи —
Безумля є горакъ плодъ.

Безъ саглася нема среће —
Веранъ воћа тек' є умъ
Нема л' њга, све пролеће
Као ветра празанъ шумъ.

Животъ намъ є слаба лађа —
К' пристаништу брзи летъ —
Єдна беда друге раћа,
Те и чюзни страда светъ.

Нек' поправка буде слѣдство
Уздисаня Србе, твогъ —
Знай, вредовно да є средство
И вештака пропасть свогъ.

Та роћена ми смо браћа —
Єдна майка свима нам'!
Свой своєму нек' с' обраћа —
Гди є любавь, срећа там'!

Странпутици єданъ коракъ
Известанъ є брате гробъ,
Дальна века споменъ горакъ
Заборавля тешко робъ.

Име „Србинъ“ некъ намъ буде
Свима мила, сладка речь,
Устай, Србе, нежал' труде,
Огрануло сунце вечь.

Та Косово тужно полѣ
То нам' сбриса славу, честь,
Доста яда и неволѣ —
К' дѣлу будна нагли свесть.

Другъ нек' свога грли друга,
Любвомъ чистомъ дише грудъ,
Устай, брате, изъ сна дуга —
Уживанѣ слади трудъ.

Душанова сяйна дѣла
Нек' потомку дижу духъ,
И на гуслам' прошлость цела —
Коя силно дира слухъ.

Милошъ Страинъ и Краљевићъ,
Къ том' Доситей и Раићъ
Іоштъ Мушицки и Соларићъ
Ко су были, Србе, знашъ!

Залечити ране тешке
Аманетъ є свію насъ —
Кай се брже за погрешке,
Вечности насъ зове гласъ.

На предъ само, браћо, сложно!
Ко є срећи рода радъ,
Сдружной сили све є можно,
Напредъ, напредъ старъ и младъ.

Лука Сарићъ.

МАРГАРИТА.

Хумореска одъ Отона Мозера

(Свршетакъ).

Наскоро стане оркестеръ поредъ красне баштенске ограде съ филаретама кодъ величествене куће свирати и после нужногъ увода, почне музика. Заиста свирали су сада свирачи, коима є песма позната била, веома тронително. Наєданпутъ по свршетку єдне строфе, баронъ да знакъ да престану, и дркћући одъ радости запита свираче, да л' су и они видили нешто тавно, гди крозъ ходникъ баштенски у ладникъ оде?“ —

„Дабогме, то є била господична!“ потврђиваше Качъ.

„Она є пушила,“ дода Милеръ.

„Пушила? Ви будалите! Али садъ морамъ тамо, морамъ предъ њомъ на колена пасти и моє осећанѣ у њено сладко срце накапати. Уватите се за филарете Качу, а я ћу на вашу руку стати; тако, и садъ єданъ скокъ преко шиляка одъ филарета; али — триста врага, шта то би?

„Томе су ушице за навлаченѣ чизме криве!“ рече Качъ. „Ваше су се панталоне замаиванѣмъ изцепале. Сићите се, ми ћемо то съ чиодама закрпити.“

До„ врага! я немогу сићи. Да ли є покрио капутъ поцепано место?“ запита на огради балансираюћи баронъ.

„Види се само єдна бела черта; али готово непримѣтна,“ рече Качъ.

„Тако, чимъ се я приближимъ ладнику, кои дияманте душе моє скрива, почните ви свирати и продужите докъ се не вратимъ,“ заповедаше баронъ.

„Све исту песму о зори?“

„Дабогме, вальда нећете кою одъ ваши очаятелни песама свирати.“

Съ овимъ речма одпузи усхићени Рукавичићъ са куцаюћимъ срцемъ у тихи ладникъ, кои є съ великимъ лозовикомъ обкруженъ био. Предосторожно уклони баронъ неколико густи гранчица и види заиста на малой клупи, съ леђма њему обрнутимъ єдно лице, гди се-

ди. Рукавичићъ шапташе са најтишимъ изразомъ, како є само нѣговъ гласъ кадаръ био:

„Обожавана мога срца, милостива господична, талисмане мога живота, нелютите се на сиромашногъ смртногъ, кои се усуђуе, у вашу свету близость продрети. Месецъ иде полако по своиой тихой стази, звездице лукаво сяю съ ведрога неба и ваше сладко дисанѣ, моя наимилостивия, сачинява просту и опетъ тако нѣжну атмосферу, коя смртногъ окружава. . . . “

„Триста врага! гди є тай нитковъ?“ загрми изъ ладника наѣданпутъ якъ гласъ разлюћеногъ старогъ капетана Шталека, и после неколико тренутака држао є смртно бледогъ Рукавичића за яку, пуштаюћи крозъ уста густъ облакъ одъ дима изъ свое одъ стиве луле.

Баронъ готово бияше изванъ себе. Онъ чу, како Оркестеръ тамо кодъ ограде одъ громкогъ гласа капетановодъ уплашено свиранѣ прекиде, и скоро потомъ изда брзо тупканѣ ногама, да се исти у найвећемъ бегству наодио.

„Господине, ко сте и како сте дошли у ову башту?“ питаше капетанъ, уплашеногъ на месечину обрнувши, „Шта? Господинъ Рукавичићъ? шта ће то значити?“

„Господине капетане, я самъ био несрећанъ те самъ путъ помео.“

„Могуће, но како сте дошли у ову башту, Господине?“

„Крозъ — на — преко ограде.“

„То се опетъ тимъ путемъ и вратите — я ћу васъ до тамо пратити!“

„Господине капетане,“ викне очаяваюћи баронъ, „кадъ самъ преко ограде прескакао, био самъ несрећанъ, те самъ хальину изцепао, тако да я садъ предъ вашимъ очима“ —

„То є све єдно — маршъ преко ограде, или ћу послати по полицию.“

Уздишући узпужа се баронъ на ограду. Мало га є тѣшило и то, што се притомъ капетанъ доста ясно смеяо

Као поплашенъ конь одтрчи баронъ одатле, пошто се учтиво поздравио, и наће близу ћуприе музикални хоръ. Погруженъ оде Рукавичићъ у свое обиталиште.

Две године после ове рѣаво испадше музике, било є у хайделбершкомъ градићу велико веселѣ, єръ се Рукавичићъ венчао съ обожаваномъ Маргаритомъ. По жельи миле невесте, била су и она три музиканта на свадбу позвани, и кадъ су салвете подигли, нашли су на свакомъ таньиру по два велика дуката. Кадъ су чаше у сали зазвечале и сватови „да живи младоженя и невеста“ викали, пристали су скромно ту и свирачи, и весело су певали са младимъ паромъ и одличнимъ сватовима. Слово за свадбу, кое є врховномъ сигналисти Качу Капларъ Слапинићъ сачинио, ние хтео онай говорити, будући му се све ново чинило. У осталомъ помирио се Качъ и са старомъ господичномъ кашикаромъ, коя му є после ручка и єданъ полюбацъ као знакъ помиреня дала, кое є Качъ при свемъ томъ до смрти одрицао.

Посрбіо

М. М. Радовановићъ.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ПОЯВЪ 5.

София, пређашньи.

Софія. Молимъ по хиляду пута за опроштенѣ любезни отче, што самъ васъ мало пре тако оставила; мати ме є звала, и я самъ се морала повиновати.

Полковникъ. Но — но — шта му драго; кадъ се само погрешка увиђа, онда се ова лако извинава.

Софія. Ахъ любезни родителю! Я незнамъ, како ћу вамъ довольно да изразимъ мою радость и изявимъ мою бзагодарность, што саизволявате на овай бракъ.

Полковникъ. Истина? Дакле допада ти се изборъ?

Софія. Те како!

Полковникъ. (полако Тихомиру). Видишъ, како ти є наклоньена, и ако те іошть и непознае; — а то є све због верногъ описаня твое личности, кадъ самъ одъ куће пошао.

Тихомиръ. Я вамъ за то благодаримъ.

Полковникъ. Но, дѣте мое, — време є већъ да и газдарицу мою потражимъ; — єръ я мислимъ, да ће ми се она госпоя комшика већъ єданпутъ скинути съ врата, — ти остани међутимъ овде съ овимъ господиномъ, да му ние дуго време. Онъ є мой приятель, и мило ће ми бити, ако наскоро и твоимъ приятелѣмъ постане: (Тихомиру) садъ погледай, шта ћешъ и какоћешъ, садъ є време! Гледай да іошть данасъ нѣну наклоность задобиешъ, па ће сутра твоя супруга бити. (Савети). Айдемо синовице! Нека се они двое споразуму, како знаду и како могу! (одлазе).

ПОЯВЪ 6.

София, Тихомиръ.

Софія. Дакле господине, и ви ћете на свадби бити!

Тихомиръ. Оћу, господична — мени се као чини, да вамъ є она повольна.

Софія. Као и моме отцу.

Тихомиръ. Добро — али што очеви уговоре, то се кадкадъ ћеркама недопада.

Софія. О, што се ове мое удадбе тиче, ова є управо по моме собственомъ плану, и зато є сасвимъ по моиой вольи.

Тихомиръ. Како то?

Софія. Мой є отацъ тако добаръ био, те є пустио моиой наклоности.

Тихомиръ. Ви дакле волете тога младића, кои вамъ є за супруга наменѣнъ?

Софія. Я то не таимъ!

Тихомиръ. Како! — волете га, — а іошть га и непознаете.

Софія. Како да га не познаемъ, — та я самъ съ њиме одрастла!

Тихомиръ. Шта? — — — Ви сте съ Тихомиромъ одрастли?

Софија. Съ господиномъ Тихомиромъ — Боже сачувай! ліе велимъ я за нѣга!

Тихомиръ. Па кога ви мислите, — я знамъ, да є онъ вашъ будући супругъ.

Софија. Съ почетка є био, али садъ ніе.

Тихомиръ. Како — съ почетка? — молимъ изведите ме изъ забуне, изасните ми ствар!

Софија. Я видимъ, да ви ништа о томе іоштъ дознали нисте!

Тихомиръ. Я ништа незнамъ — ни єдно словце!

Софија. Г. Тихомиръ є умро.

Тихомиръ. Умро!? — ко — Тихомиръ?

Софија. Да Богме, Тихомиръ.

Тихомиръ. Знате ли ви то зацѣло?

Софија. Сасвимъ извѣстно!

Тихомиръ. А ко вамъ є казао, да є умро?

Софија. Мой отацъ.

Тихомиръ. Та вальда ніе! — то неможе бити, то ніе могуће!

Софија. Молимъ за опроштенѣ, тако є, као што я кажемъ, — цѣла є истина! Мой отацъ, кои є съ пута оданде дошао, заиста ће болѣ знати, него ви. Г. Тихомиръ споречка се на балу съ єднимъ официромъ, они се изазову на двобой, и ту буде Тихомиръ смртно ранѣнъ!

Тихомиръ. Богме, то є опасно!

Софија. Те како опасно, онъ є одъ тога и умро.

Тихомиръ. Господична, ви се само самномъ шалите. О Тихомиру, неможе васъ нико болѣ извѣстити, него я!

Софија. Него ви? Заиста смешно!

Тихомиръ. Я велимъ, нико болѣ него я! — єръ знайте, я самъ тай Тихомиръ, и у колико є мени познато, я нисамъ умро.

Софија. Ви — господинъ — — Тихомиръ!

Тихомиръ. Да за кога сте ме ви држали?

Софија. За некогъ приятеля мога отца, кога є онъ на свадбу позвао.

Тихомиръ. Дакле ви се ипакъ спремате за свадбу, и ако самъ я мртавъ.

Софија. Тако є.

Тихомиръ. Али съ кимъ ћете се то венчати, ако смемъ питати?

Софија. Съ моимъ побратимомъ Обрадомъ Войновићемъ.

Тихомиръ. Али ће у той ствари и вашъ отацъ кою прословити.

Софија. Па онъ є то већъ и учинио, — онъ є саизволео!

Тихомиръ. А кадъ є онъ на то саизволео?

Софија. Башъ мало пре — неколико тренутака пре вашегъ долазка.

Тихомиръ. Та ми смо обоє заєдно дошли.

Софија. Ніе тако, господине! Мой є отацъ и пре васъ ту био.

Тихомиръ. (увати се рукама за чело) Мозакъ ми се врти — цѣо ми се светъ наопачке окренуо, — свака рѣчь, кою изговарате, поставља ме у удивленѣ! — ваше рѣчи — Бога ми — — та ту мора нека тайна и загонетка бити, кою я немогу да рѣшимъ.

Софија. Како господине, — заръ сте ви то све озбиля говорили?

Тихомиръ. Сасвимъ озбиля, господична!

Софија. Дакле ви сте доиста г. Тихомиръ? — Боже! шта самъ учинила — како ћу мою несмисленость —

Тикомиръ. Ваше рѣчи не треба ни найманѣ у забуну да васъ доводе! Ваша наклоность къ младоме Обраду таква єствар, коя се радіе пре, него ли после вѣнчаня дознае.

Софија. Али я немогу да сватимъ — —

Тихомиръ. Я ћу г. полковника потражити. Вальда ће ми онъ ту загонетку разрѣшити — но било, како му драго, я се надамъ, да ћете ви са поступцима моимъ сасвимъ задовольни бити (одлази).

Софија. Заиста, — врло учтивъ човекъ! па ако ме неприлораю, да за нѣга поћемъ, то ће ми заиста врло мило бити, што ніе погинуо!

ПОЯВЪ 7.

Софија, полковникъ Войновићъ и Войновићка.

Войновићка. (Софіи) Уклони се мало изъ собе, Софио. (Софија одлази). Шта? и ти ми смешъ іоштъ у очи казати, да ниси мало пре самномъ говорио? Заиста, ко други, него ти, полковникъ Войновићъ, господаръ ове куће, и мой супругъ, могао є то учинити, што си ти мало пре учинио!

Полковникъ. Па когъ самъ ћавола учинио.

Войновићка. Па заръ да ти напоминѣмъ оно, што ти и самъ добро знашъ? Заръ незнашъ, да си мало пре са Софіомъ говорио, да си нѣну склоность према твомъ синовцу Обраду дознао, и да смо се сагласили, да ioй некваримо волю?

Полковникъ. Я незнамъ, жено, да ли є то само буновни санъ твое силе уображеня, или є когодъ други у одсуству моме мене заступао; и ако є ово друго, то є већъ време, да му ућемъ у трагъ; — тай непознати духъ убия могъ зета, удаје мою Софію, тера ме одъ куће, — све по моме собственомъ налогу, а Богъ и душа, безъ мога знаня; — а сви мои укућани іоштъ му у томе помажу!

Войновићка. Какво упорство! Заиста, я незнамъ шта да мислимъ о твоме владаню.

Полковникъ. Ни я о твоме!

ПОЯВЪ 8.

Савета и Пређашньи.

Савета. Я се нисамъ надала, да ћу васъ заєдно наћи! Зашто нису сви супрузи као ви? Никакве свађе

нити распре! Єдно срце и єдна душа! Стрина услужна, као анђео, а стрицъ дуготрпељивъ као —

Полковникъ. Право кажешъ Савето, — човекъ мора имати магарећу трпељивость, као я, — а даю при оваквомъ брбљању твоє стрине неизгуби.

Войновићка. Тако є, имашъ право, Савето, — текъ онай, кои є као я услужанъ, могао би будалаштине твога стрица сносити.

Полковникъ. Дакле госпо — ево Савете, она ме є готово непрестанце пратила, одкадъ самъ дошао, нити ме є изъ очию изгубила. Пристаєшъ ли, да намъ она пресуди наше неспоразумлѣнѣ, и да насъ поравна?

Войновићка. Пристаємъ, и подчинявамъ се нѣномъ изреченю.

Савета. Найпре ми є нуждно знати, у чему се састои стварь.

Войновићка. Представи себи, мой се мужъ усуђуе, рећи ми у очи, да онъ ние онай, съ кимъ смо ми мало пре разговарали.

Савета. Є ли могуће!

Полковникъ. (Савети) Помисли само, моя жена ће силомъ да ме увѣри, да самъ я у овой соби съ ньомъ говорио, и то онда, кадъ ми се сва цигерица дрмала на поштанскимъ колима.

Савета. То є сасвимъ непонятно, стриче. То є нека велика загонетка. Пустите ме, да неколико речи са стриномъ проговоримъ.

Полковникъ. Гледай, шта ћешъ, и чини, како знашъ, не би ли є какогодъ обавестила, — но то ће тешко бити.

Савета. (тихог. Войновићки) Любезна стрино, та то є све само шала одъ стрица.

Войновићка. (Савети) Да Богме, да є тако, та онъ би морао сасвимъ лудъ бити, кадъ би таково што озбиля радио!

Савета. (Войновићки) Знате л' шта? Вратите му шљиве за брашно. Чинте и ви съ ньиме тако исто, и одобравайте му подсмевателно све, што годъ рекне.

Войновићка. Имашъ право, — чекай само!

Полковникъ. Но, ће л' што скоро бити? Я мислимъ; да є већъ доста.

Войновићка. (подсмевателно). Да Богме, да є доста, господару мой, — но почемъ є дужность жене, само са очима свога мужа гледати, — то садъ съ покајнѣмъ признаємъ мою погрешку и заблуђенѣ, и све ћу држати, да є онако, као што ви ћете.

Полковникъ. Съ тимъ подсмевателнимъ говоромъ нећемо далеко дотерати.

Бойновићка. Не срди се! Ти си се о момъ трошку смеяо, а садъ ћу я о твоме. Я морамъ садъ неке посћте учинити. Докъ се вратимъ, можда ће ти бити прошла ова ћудь, и онда ћемо мало озбильние разговарати (одлази).

Полковникъ. (Савети) Бога ти, Савето, разумешъ ли баръ єдну рѣчь одъ свега нѣногъ разговора?

Савета. Я ништа неразумемъ. Н да ту ствари извидимъ (одлази).

Полковникъ. Гледай, вере ти, я дижемъ руке одъ нѣ. — (самъ) Я и нисамъ никадъ тако луду видио, — мора бити, да є ћаво у момъ одсуству ликъ мой на себе узео, и кућу мою наопачке наврнуо, — ја немогу да сватимъ, како — —

ПОЯВЪ 9-и.

Полковникъ войновићъ и Периша (мало опитъ).

Периша. Богъ и моя душа! Овде се живи болѣ, неголи у найбольой механи, — — али до сто ћавола! куд' су се сви одавде степали? Я ошћтъ нисамъ ни єдне живе душе у овой кућ видио, одкако самъ као скоротеча толику галаму начинно. Но гле! — милостиви г. капетанъ. Я морамъ чути како наше ствари стоє (дає полковнику знакъ повѣрителногъ споразумения и смеє се.)

Полковникъ. Шта врага! Та ово є онай угурсузъ Периша. Одкудъ тай ту, и шта значи то нѣгово бечењ и кривлѣнѣ?

Периша. Но — милостиви господине — —

Полковникъ (на страни). Као што ми се чини, овай се валяно нализао.

Периша. Но, шта велите? Заръ нисамъ мою ролу добро изиграо?

Пелковникъ (за себе) Нѣгову ролу? Овде има некогъ угурсузлука! (Перини) Дабогме, мой любезни Перкша, добро!

Периша. Шта добро! Прекрасно, дивно самъ є чудо изиграо. У прашльивимъ чизмама и суруцијскомъ камџіомъ у руци изгледао самъ као сушти татаринъ, кои осамъ дана и деветъ ноћи ние съ коня сяхао; заръ ние тако?

Полковникъ. Да да! (за себе) ћаво би га знао, шта да му одговоримъ; нек' му Богъ буде у помоћи!

Периша. Па како стоє ствари? Докле сте већъ дошли?

Полковникъ. Докле самъ дошао, — како є — — та то и самъ можешъ знати, како є.

Периша. Свадба є извѣстна, ел' устина? Ви сте наравно као отацъ саизволили, є л'?

Полковникъ. Дабогме.

Периша. И сутраћете се появити у вашемъ правомъ виду, као любезникъ и младоженя.

Полковникъ. (у себи) А — садъ самъ ушао забуни у трагъ, — та то є све мога синовца масло!

Периша. И венчаћете се са младомъ удовицомъ г. Тихомира! съ удовицомъ — ха, ха, ха, — съ измишлѣномъ удовицомъ!

Полковникъ. Шта се смеємъ?

Периша. Смеешъ се, како ће се сирома стрицъ забезекнути, кадъ после четири недель дана съ младоженьомъ Тихомиромъ дође — и свою Софию удату затече.

Полковникъ. (на страни) Да полуди човекъ одъ муке кодъ оваки угурсуза.

ха, ха! А шта велите, како ће ће се избе[illegible]ти, кадъ нађе новогъ неопуномоћеногъ заступника?

Полковникъ. Заиста предивно, прекрасно!

Периша. Па коме имате на свему томе захвалити, него ваш[illegible]рномъ Периши.

Полковникъ. Теби? — како то?

Периша. Но па ко вамъ є савѣтовао, да представ[illegible]ляте?

Полковникъ. Ха, — проклети угурсузе!

Периша. Али то є за удивленѣ, како сте здраво на вашегъ стрица наликъ! Заиста, и я би се частнимъ крстомъ заклео, да сте ви башъ сушти полковникъ, кадъ небы извѣстно знао, да є онъ одавде 10 конака удаленъ.

Полковникъ. (за себе) Тай угурсусъ мой синовацъ чини лепо употребленѣ съ моимъ лицемъ.

Периша. Само што преко мѣре старачки изгледате; вашъ є стрицъ само 10 годиоа старіи одъ васъ, и ато ніє нуждно било, да се тако старъ направите.

Полковникъ. Велишъ?

Периша. Но то нечини ништа! Та онъ ніє садъ ту, па да се какво сравненѣ учинити може. И заиста срећа за насъ, што старацъ ніє ту; зло по насъ, кадъ би се случайно садъ вратио!

Полковникъ. Онъ се вратио.

Периша. Како? Шта?

Полковникъ. Онъ се вратио, кажемъ я.

Периша. За име Бога! и ви стоите іоштъ ту, — тако мирно! Гледайте Богме, шта ћете, — я га Богме несмемъ дочекати! (оће да умакне).

Полковникъ. Стани угурсузе, двоструки угурсузе! Дакле сва та изредна дѣла и ширетлуци произишли су изъ твоє мудре главе?

Периша. Шта, милостиви господине! Заръ є то благодарность?

Полковникъ. Стой бездѣлниче — мећеръ моя жена ніе луда, као што самъ я држао — заръ я да неказненъ оставимъ такавъ препредени угурсузлукъ? Не, — сто ђавола нека ме однесу, ако се съ места неосветимъ; — іоштъ ніе поздно. Садъ ћу одма послати по бележника и свештеника, — іоштъ данасъ ће се София съ Тихомиромъ венчати. Я ћу онога угурсуза Обрада да предухитримъ; шта више, онъ іоштъ самъ мора брачни уговоръ подписати, — а што се тебе тиче, вуцибатино — — —

Периша. Я, — я, — господине, и я ћу подписати — и я ћу на свадби играти, ако ви заповѣдате.

Полковникъ. Почекай мало — играћешъ ти. — Садъ се една обавешћавамъ о онимъ квитама, — дакле исплаћенъ они 200 дуката немамъ я благодарити честности лихоаимца Аврама. На мою срећу златаръ є пострадао. Мой неваљали синовацъ ніе се задовольно тиме, да само дугове свое о туђемъ трошку исплати, него є іоштъ хтео и нове дугове на мое име правитл. Но ништа! све ће то онъ наедапутъ платити! А ти, присни друже г. Обрада, надай се царской награди. Жао ми є, што ми ніе штапъ при руци, — но ништа зато, одложено ніе опроштено! (одлази)

Периша. (самъ) Я падамъ изъ облака! Заръ се овай проклети стрицъ морао башъ вратити и самномъ сукобити, да му све по реду самъ испричамъ! Башъ самъ ти я прави магарацъ, — (поводи се мало) — па баръ да самъ пиянъ, — онда ни по яда, али овако — — —

ПОЯВЪ 10.

Периша, Войновићи Обрадъ и Савета.

Савета. (улази полако унутра, у соби) Полъ є чисто, — можешъ слободно унићи, — овде нема никогъ осимъ Перише.

Обрадъ. (улази)

Периша. (окрене се и угледавши Обрада, препане се, мислећи, да є полковникъ) Триста врага, ево га опетъ доће! Држ' се Периша, садъ ће ти отићи кожа на пазаръ! (падне на колена предъ Обрада) Милость, милость, господине! смилуйте се на єдногъ несрећника, кои є истина заслужио, да — — —

Обрадъ. Шта ти то радишъ? — устани, та я ти нећу ништа учинити.

Периша. Шта, милостиви господине, заръ ми праштате?

Обрадъ. А шта ти имамъ праштати! я самъ напротивъ сасвимъ задоволянъ съ тобомъ, — єръ си твою роллу вѣрно и вѣшто ивиграо.

Периша. Шта? — господине, заръ сте ви?

Обрадъ. Дабогме, я самъ.

Периша. Зло по насъ! Знате ли, да є вашъ стрицъ дошао?

Обрадъ. Знамъ, — па шта?

Периша. Я самъ га видио, милостиви господине Я самъ съ њиме говорио, и мислећи, да сте ви, све самъ по реду исповедио; — онъ садъ све зна.

Савета. Будало, шта си учинио!

Периша. Шта знамъ я! Та заръ невидите, да самъ васъ мало пре опетъ променуо, и васъ за стрица вашегъ држао? Заръ є дакле чудо, што самъ и стрица за синовца држао?

Обрадъ. Шта ћу садъ, и куда ћу?

Савета. Ништа тя друго неостаје, него да съ места изъ куће умакнешъ —

Обрадъ. Али ако Софию стрицъ примора, да за Тихомира пође?

Савета. О томъ ћемо се сутра разговарати! Садъ се брзо уклони, докъ ти є іоштъ путъ отворенъ. (Она га доведе до стражњи врата, но у тай паръ искрсне оданде Тихомиръ Обраду на сусретъ, и врати га опетъ натрагъ у собу).

ПОЯВЪ 11.

Тихомиръ. Єсте л' ви? Башъ добро, — я самъ васъ тражио.

Савета. (Обраду полако) То є твой супарникъ Тихомиръ, онъ те држи за стрица. Гледай, да га се што пре отресешъ. (оће да отиде).

Тихомиръ. (Савети). Заръ насъ оставляте, господична?

Савета. Извините ме за єданъ часакъ, я ћу садъ опетъ доћи.

ПОЯВЪ 12.

Тихомиръ, Обрадъ.

Тихомиръ. Ви ћете се опоменути, да сте ме мало пре съ вашомъ ћеркомъ на само вставили.

Обрадъ. Опоминѣмъ се.

Тихомиръ. Она є заиста любве достойна, и она би ме срећнимъ и пресрећнимъ учинила.

Обрадъ. Веруємъ.

Тихомиръ. Но я васъ морамъ умолити, да не учините ништа насилно противъ нѣне волѣ и наклоности.

Обрадъ. Како, шта ви ту разумевате?

Тихомиръ. Она є красно и анђелско створенѣ то є цѣла истина, — али вашъ синовацъ, г. капетанъ Обрадъ, о коме сте ви мени тако често говорили, люби вашу кћерь.

Обрадъ. Єли то истина?

Тихомиръ. Цѣла истина, — па шта више, и она нѣга люби.

Обрадъ. Ко вамъ то казао?

Тихомиръ. Она сама.

Обрадъ. Па шта садъ да радимъ? Казуйте, шта ми ви совѣтуєте?

Тихомиръ. Да будете благъ отацъ.

Обрадъ. Како?

Тихомиръ. Ви сте ми сто пута казали, да ви вашегъ синовца као вашегъ сина волете, — подайте му вашу Софию, и усрећите тиме обоє.

Обрадъ. А ви?

Тихомиръ. Я? — она ме неће, — то є истина несрећа! Али я се немогу на то ни тужити, почемъ є вашъ синовацъ мене предухитрио; — ко приє дѣвойци, онога є дѣвойка.

Обрадъ. И ви сте у стаю, тако лако одрећисе?

Тихомиръ. Я то сматрамъ за мою дужность.

Обрадъ. (ватрено) Ахъ, господине! Незнамъ, нако да вамъ довольно благодаримъ, што — — —

Тихомиръ. Я васъ неразумемъ.

Обрадъ. О, ви іоштъ незнате, какву ми велику услугу чините — Софно моя! ми ћемо срећни бити.

Тихомиръ. (съ удивленіемъ) Шта? Заръ я неговоримъ са г. полковникомъ — є ли могуће — —

Обрадъ. Я самъ се издао.

Тихомиръ. Дакле ви сте г. Обрадъ? Да, ви сте, — васъ заиста нисамъ овде мислио наћи! но опетъ ми є мило; што самъ васъ видио, — требало би до душе, да се на васъ срдимъ због оне три смртне ране, коє сте ми ви наменули —

Обрадъ. Опростите — —

Тихомиръ. Но на срећу нису ране биле смртоносне, дакле нека вам є просто! Вашъ є стрицъ васъ м[illegible] ни до неба фалио. Я немислимъ, да се съ вами завадимъ, или да се съ вами у коштацъ ватамъ, — я вамъ срдачно оодносимъ моє пріятельство, и молимъ васъ, да ви то исто чините.

Обрадъ. Господине, ви сте — — —

Тихомиръ. Къ дѣлу, г. Обраде — ви любите Софию, и имате право, єръ она є анђео. Я вамъ се обећавамъ, да ћу савъ мой уплывъ употребити, да стриц Софию вами за супруту даде, — но подъ условіемъ, да и ви мени за то єдну услугу съ ваше стране учините!

Обрадъ. Говорите! Закгевайте, шта годъ ћете, ви сте свето право стекли за мою благодарность.

Тикомиръ. Вы имате єдну сестру, и почемъ ви за никогъ другогъ на свету немате очи, него само за господичну Софию, то ви по свой прилици нисте ни примѣтили, колико є она красна и любведостойна, — али я — — я самъ то врло добро примѣтио, — у кратко да вамъ кажемъ, — господична Савета заслужуе у пуной мѣри свачию любавь! Я самъ є видио и — —

Обрадъ. Ви є волете? Она є ваша! ослоните се само на мене. Каква срећа! Я стеко пріятеля, кои ми помаже, да мою Софию добиемъ, а и съ моє стране у станю самъ, да и я нѣга усрећимъ!

Тихомиръ. То све тако може бити, али іоштъ ниє свршено, валя и господичну вашу сестру запитати, — но ево є гди долази! Брзо пріятелю, гледайте, шта ћете и како ћете! Заузмите се ви кодъ Савете за мене, а я ћу се кодъ стрица за васъ заузети (одлази).

Обрадъ. Та овай є Тихомиръ єданъ илреданъ човекъ, — моя ће сестра съ њиме заиста срећна бити!

ПОЯВЪ 13.

Савета, Обрадъ.

Савета. Но, како стоє ствари, брате?

Обрадъ. Ти си учинила читаву забуну у глави г Тихомира, любезна сестро! Онъ є одъ пете до перчина у тебе залюблѣнъ. Башъ мало пређе рекао ми є, да є намислио, са стрицемъ о томе говорити; я му на то реко, да се тога посла проће, єръ ти си ми єдномъ казала, да се ти нећешъ никадъ удати. Нисамъ ли му добро казао?

Савета. Да — на сваки начинъ, — али, — знашъ, — опетъ велимъ, ниє требало, да га на тако суровъ начинъ одбиешъ. Сирома младићъ, заръ му ниє и то доста, што га є София тебе ради одбила?

ПОЯВЪ 14.

Периша, Пређашньи.

Периша. Милостиви господине, гледайте, да се одавде уклоните; єръ ако васъ стрина овди застане, Богме — —

Обрадъ. Добро, добро, я идемъ! Садъ се већъ више ке боимъ, да ће ми Тихомиръ Софию отети! (одлази са Саветомъ).

ПОЯВЪ 15.

Периша (самъ).

Ево ме садъ самогъ — хей Периша; та ти би био права будала, кадъ се неби потрудио, да твою пређаш-

вю будалаштину и несмисленость загладишъ, дал' да скрију сав плаз одкријем? Но то не иде, — али шта ћу врага да радимъ? Ми морамо или стрица или младожењ да се отресемо, ер иначе све ће наопачке ићи. — Но како да то удесимъ? — Ха, чекай само — (размишља) — — Мой господаръ и онай младоженя Тихомиръ разишли се д душе као најбољи пріятельи. — но при свемъ томъ сваки ће ми веровати, ако рекнемъ, да су се посвађали. — Добро, ја ћу тако и да учинимъ. Я као добаръ и вѣранъ слуга морамъ несрећу одклонити, — има ли што честите, него старати се о своме господару! = Дакле хајде ти Периша у Полицију! Па заръ ће то бити моя кривица, ако повраикъ дочепа стрица место синовца, — ко е томе крив, што су они еданъ на другогъ тако налинъ. Овай е планъ истина доста клизавъ и опасанъ, но а ћу ипакъ да покушамъ. Надамъ се да неће рђаво испасти, па башъ и ако ће — — — али неможе я би се смео обкладити, да ће све за рукомъ изаћи, — па најпосле, я самъ у сваком случаю заклонћнъ! Я самъ мою дужность учинио, па нека се стрицъ на мене люти, колико му годъ драго, — я ћу се за време прикрити, — синовцу чинимъ велику услугу, за кою ми мора бити признателанъ, — зато Периша брзо къ дѣлу — можда ћешъ томъ приликомъ и ти неку славу стећи. (одлази, — завѣса пада).

(Продужиће се).

МРВИЦЕ.

— *Свакій народъ по своме обичаю.* Кадъ киша яко пада и Немацъ покисне, вели онъ: „Я самъ до *коже* мокаръ.“ Французъ коме е мокрота непріятнія, иде далѣ и каже: „Я самъ мокаръ до *костію*.“ Но іоштъ е неприятния мокроћа Шпањолцу, кои потврђуе, да е до *мозга* мокаръ. А Арапинъ каже: „я самъ мокраъ до *црева*“. Мокріи одъ Арапина зацело неможе нико бити.

— *Каква е разлика између онога кои піе пиво и онога кои шампањеръ піе?* На ово питанѣ одговорио е еданъ келнеръ овако: „Онай кои пиe пиво, пиe, плаћа, ал' никадъ недае напойницу, а онай кои пиe шампањеръ, пиe, неплаћа али дае често напойницу.

— *Чудновато назначенѣ.* Неки анатомиста шиляо е едной лекарской школи разне предмете са ньиовимъ назначенѣмъ. Еданпутъ е више мртвачки глава са именомъ „ношени предмети“ назначио.

— Кадъ е за време француске революције Робеспѣръ у Паризу погубљенъ био, изразно е еданъ официръ изъ привинциа Госконьске на слѣдующи начинъ стра, кои му е овай тиранъ улио: „Колико ми се пута име Робеспѣръ споменуло,“ — казао е онъ „толико самъ пута мой шеширъ обема рукама скидао, и гледао, да случайно нестои у нѣму моя глава“.

Ерак и Петак.

Ерак. Шта ти е Петаче, што си се тако замислио?

Петак. Море мани ме се, ноћасъ самъ ти чудне санове сневао . . све неке, буди Богъ съ нами мечке, конѣ, волове, магарце и Богъ те пита шта, па се боимъ да ће ми се што зло догодити.

Ерак. Е, па небрини се, то е добро, заръ незнашъ како наше бабе гатаю, онай кои се у сну съ родбиномъ састане, добиће сутра зацело какву радостну вѣсть.

ОГЛАСЪ.

80 КОЛА СЕНА

Ко има волю, купити у скупу или на манѣ делове лепа сена, нека се погодбе ради прияви у Бачванской кафани на Сави кодъ „Беле лађе“.

У Београду 16. Новембра 1857. (3—3)

ПРОДАЯ НЬИВЕ.

Ньиву мою лежећу на топчидерскомъ брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београда у Топчидеръ, између комшія Радисава Іовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл. Примир. Суда и воћняка Павла Башкалфића износећу 52 хвата ширине, лица и зачеля по 74 хвата дужине, са све четири стране шанцемъ ограђена, продаемъ я долеподписаный изъ слободне руке, тако, ако бы ко имао волю купити е, нека се обрати мени у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Нешићъ.
Словослагаръ.

Издае Любомиръ П. Ненадовићъ.
ньигопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 21. Децембра 1857.

ШУМАДИЈА

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТ...

ТЕЧ. VI. Овай листъ издази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 73.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ДѢЙСТВО III.

Полковникъ Войновићъ долази, — одма за њимъ и Тихомиръ.

Полковникъ. Морао є ћаво и овогъ бележника башъ данасъ на вечеру довести! Я самъ му єдну цедульицу тамо оставио, а мой красни синовацъ є и пре мене тай трудъ на себе примио.

Тихомиръ. (долази) Засадъ мислимъ, да башъ правогъ полковника видимъ, а не нѣговогъ синовца.

Полковникъ. Заиста я самъ, полковникъ Войновићъ душомъ и тѣломъ.

Тихомиръ. Я вамъ имамъ млого коєшта причати, господине.

Полковникъ. Вѣруємъ, добри младићу. Я знамъ, колико си ти гнѣванъ и разяренъ, али те ипакъ молимъ, да у ничему непренаглишъ, и у освети претеруєшъ. Помисли само то, да є твой увредитель мой синовацъ. — Я васъ молимъ и закгевамъ одъ васъ вашу честну рѣчь, да га мени предате, да га я казнимъ.

Тихомиръ. Али допустите ми — —

Полковникъ. Я ништа недопуштамъ! Одъ тога нема ништа! Такви сте ви млади люди! Ви незнате за други начинъ, да ваше узаямне увреде расправите, него да єданъ другомъ вратове ломите.

Тихомиръ. Али овде за садъ ниє тай случай. Послушайте ме само.

Полковникъ. О, Боже мой! та я знамъ! Та и я самъ био младъ! — Но ти буди спокоянъ, добри младићу! София є твоя, — ти ћешъ бити мой зетъ — при томъ остаємъ, — то є єданпутъ за свагда!

Тихомиръ. Вашу доброту — ваше пріятельство признаємъ и найвећомъ благодарносћу — али, како садъ ствари стоє — — —

Полковникъ. (ячимъ гласомъ упадне му у рѣчь) Доста! — ни рѣчи више!

ПОЯВЪ 2.

Периша са два полицайна наредника, пређашньи.

Периша. Ево видите, да самъ право казао, — башъ садъ хтедоше се потући.

Тихомиръ. Шта траже ови полицайни служительи овде?

Први наредникъ. (полковнику) Да ли я имамъ честь, говорити са г. Войновићемъ?

Полковникъ. Єсть, я се зовемъ Войновићъ.

Периша. (показиваюћи рукомъ на Тихомира) А ово є по свой прилици господинъ Тихомиръ.

Тихомиръ. Тако є, — али молимъ васъ, кажите ми, шта тражите ви овде?

Други наредникъ. Я самъ позванъ, ди на васъ мотримъ, и да васъ свуда пратимъ.

Тихомиръ. Да ме пратите? Та мени засадъ не пада на паметъ, да кудгодъ у шетню идемъ.

Први наредникъ. (полковнику) А я, милостиви господине, одређенъ самъ, да вамъ будемъ пратиоцъ.

Полковникъ. Аали куда желите ви мене пратити.

Први наредникъ. То ћу вамъ после казати, милостиви господине, — а узрокъ нашегъ долазка тай є, што смо чули, да сте наумили, са г. Тихомиромъ у двобою туђи се, и да би — — —

Полковникъ. Да се тучемъ? А као зашто?

Први наредникъ. Будући сте саперници, — ви обоє господичну Софию любите. Г. є Тихомиръ нѣнъ младоженя, кога иой є нѣнъ поочимъ, г. полковникъ, наменуо, — а ви, господине, ви сте нѣнъ љубезникъ; — о, ми све знамо.

Тихомиръ. Ви се варате.

Полковникъ. Заиста, ви сте погрешили.

Периша. Брзо! недайте се варати! (полковнику) Милостиви господине! Збаците већъ єданпутъ то ваше паличиє; признайте, ко сте, и оканите се ове клизаве шале, у коиой неиграте башъ найлепшу роллу.

Полковникъ. Шта, угурсузе, заръ є и ово твоє масло?

Периша. Єсть, милостиви господине, я самъ све то самъ наредно, я то и не таимъ, — шта више, я се тиме іоштъ и дучимъ! — Я самъ длжность поштеногъ и вѣрногъ слуге учинио, єръ самъ ревности моиомъ велику несрећу одклонио.

Полковникъ. (наредницима) Вѣруйте ми, я нисамъ онай, кога ви тражите, я самъ нѣговъ стрицъ.

Први наредникъ. Нѣговъ стрицъ?! Е, ниє него! Чули смо ми већъ, да ви яко паличите на вашегъ стрица, али насъ нећете заиста преварити.

Полковникъ. Али погледайте ме само добро! Я носимъ бароку, а мой синовацъ не носи.

Први наредникъ. Но, но, ми већъ добро знамо, зашто то се тако прерушили и старимъ направили, — вашъ пл є заиста вешто скроенъ, но жао ми є, што ниє срећи є за рукомъ испао.

Полковникъ. Али послушайте ме само, —

Први наредникъ. Е, кадъ би ми свакога слушали, кога требамо да уватимо, то заиста неби у нашемъ

лу далеко дотерали. Изволѣте поћи самномъ, господине, поштанска кола чекаю насъ предъ вратима.

Полковникъ. Како? — шта? — поштанска кола!

Први наредникъ. Тако є! господине! Ви сте вашъ гарнизонъ кришомъ оставили, и зато смо ми одређени, да васъ одма у кола стрпамо, и натрагъ на ваше опредѣленије одведемо.

Полковникъ. Ово є опетъ каква сплетка одъ овогъ проклетогъ угурсуза — (показиваюћи на Перишу) ха, питкове!

Периша. Єсть, милостиви господине, я нијакъ нажемъ, нити таимъ; я самъ то све наредио, — та ви и сами знате, колико самъ васъ одвраћао, да ме оставите несмислено вашъ гарнизонъ безъ одобреня ваши предпоставлѣни.

Полковникъ. (замане штапомъ) Не, — немогу се више уздржати — —

Оба наредника. Умерите се, г. Войновићу!

Периша. Држите га, молимъ васъ — ево какву награду добия човекъ, кадъ неблагодарномъ добра чини! (Полковнику) я вамъ може бити животъ избављамъ што се трудимъ предупредити тай вашъ проклети, двобой, а ви ме изъ велике благодарности мал' неумлатисте, да ме ови бранителъи поредка нису заклонили.

Полковникъ. (Тихомиру) Шта садъ да радимо, Тихомире?

Тикомиръ. Што се не позовете на она лица, коя васъ добро познаю?

Полковникъ. На когъ ћавола да се обратимъ? Моя жена отишла є са Софиомъ у шетню, — а моя синовица Савета у договору є съ њиме — савъ є светъ паметъ изгубио!

Тихомиръ. Онда вамъ ништа неостає, него да путуєте съ овимъ господаромъ, кадъ се недаду башъ ни осолити.

Полковникъ. Али помислите само, та то є нечунечувени угурсузлукъ, да я — —

Први наредникъ (Периши) Али єсте ли сасвимъ увѣрени, да є ово сивовацъ?

Периша, Дабогме! како да нисамъ увѣренъ! Та г. полковникъ садъ є 35 миля далеко одавде — Држ'те ви само овога добро, непуштайте га!

ПОЯВЪ 3.

Єданъ постилионъ, прећашньи.

Постилионъ. Но, ће л' што скоро бити, господо? Мои коньи стоє већъ читавъ саатъ предъ кућомъ, а я Богме нисамъ радъ, да вазда дреждимъ предъ вратима

Полковникъ. Шта ће овай?

Први наредникъ. То є онай постилионъ, кои ће да васъ вози.

Постилионъ. Гле! Заръ ћете ви самномъ путовати, г. капетане. Ви сте се кратко време овде бавили, — данасъ сте дошли, па садъ опетъ брже болѣ одлазите.

Полковникъ. Одкудъ ти то знашъ?

Постилионъ. Но — буди Богъ съ нами! Заръ васъ нисамъ я пре три саата довезао, и заръ нисте ви сишли съ кола кодъ стражньи баштенски врати? Ха, ха, ха! Ви ћете се увѣрити, да самъ я вашъ бакшишъ на добро употребио, — но кадъ ми когодъ какву позамашну напойницу даде, то самъ му я зато и благодаранъ, и испунявамъ честно и вѣрно дати ми налогъ.

Полковникъ. Шта велишъ, угурсузе?

Постилионъ. Та ево и вашегъ слуге, кои є предъ колима яшио; (Периши) помози Богъ испичутуро! (полковнику) Та овай ми є и повѣрио, да сте ви г. капетанъ Войновићъ, и да сте кришомъ и преобучени вашъ гарнизонъ оставили.

Полковникъ. Шта велишъ, вуцибатино? Я самъ тай, кога си ти возио?

Постилионъ. Да како! ко ће други бити, заръ самъ я слепъ. Та заръ нисте целимъ путемъ сами собомъ говорили и непрестано гласно викаили; „Сладка Софио! анѣелче мое, голубицо! Та заръ сте све ово већъ заборавили?

Периша. (полковнику) Милостиви господине, я му заиста нисамъ ово казао, а нико би био тако безуманъ, да на явномъ друму самъ са собомъ о таквимъ предметима гласно говори!

Полковникъ. Я већъ видимъ, да є судбина, да морамъ противъ моє волѣ и безъ моє кривице путовати, и то све због сплетки оногъ могъ вражкогъ синовца —

Први наредникъ. Дакле г. капетанъ — — —

Полковникъ. Дакле, мой незвати пратиоче, я садъ немамъ кудъ, него морамъ съ вами путовати, — али вѣруйте ми, сасвимъ преко моє волѣ.

Први наредникъ. О, господине, ми смо се већъ на то навикли, да людима подносимо наше услуге преко њихове волѣ.

Полковникъ. (Периши) А ти, — ти си мой слуга.

Периша. Єсамъ, милостиви господине.

Полковникъ. Кадъ є тако, то самъ я онда твой господаръ.

Периша. То се разуме.

Полковникъ. Слуга мора свуда своме господару слѣдовати, и ти ћешъ дакле заєдно съ нама путовати

Периша. (за себе) Ала ме улови!

Постилионъ. То се разуме, да слуга мора съ господаромъ, — дакле маршъ!

Периша. Жао ми є, што васъ морамъ засадъ самогъ оставити, — та ви сте довольно увѣрени, колико самъ вамъ я привржен, — я би васъ и овомъ приликомъ о томе увѣрио, — али ви знате како я мою жену любимъ. После толикогъ времена єдва самъ є текъ данасъ видио. Сирота жена плакала є одъ радости, кадъ ме є видила, — садъ самъ наумио, да останемъ за свагда кодъ куће, и да исступимъ одъ васъ изъ службе. Господине, ви ћете се опоменути, да сте ми тримесечну плату дужни, и — —

Полковникъ. (лютито) Три стотине батина самъ ти душанъ, угурсузе!

Први наредникъ. Господине, ви немате право, да овогъ вашегъ слугу противъ нѣгове волѣ на путъ са собомъ поведете, — а при томе іоштъ сте му дужни.

Полковникъ. Ни пребиену аспру нисамъ му дужанъ.

Први наредникъ. На зато немате узрока, да га съ батинама награђујете.

Тихомиръ. (полковнику) Я ћу се изъ петньи жила упети, да васъ избавимъ, — но засадъ, кадъ башъ ниє другчиє, а ви у име Бога путуйте. Срећа є, што я остаємъ овде, и што имамъ доста приятеля и познанства, — я ћу све, што ти є могуће, употребити, и пре, него што сутрашньи данъ осваме, я ћу васъ съ вашегъ пута овамо вратити.

Полковникъ. (Тихомиру) А я ћу постилиона подплатити, да што може спориє путує, како би насъ могли стићи (окрене се постилиону) Ево ти напойница, приятелю! Ни у моє здравлѣ, — али морашъ возити — — —

Постилионъ. (простосрдачно) — да летимо, као олуина, — знамъ!

Полковникъ. Не велимъ я то! Я нећу, да ти — — —

Постилионъ. Та знамъ я, — ви оћете, да єздимо, као при долазку — ка да читава ордия ћавола за нама у потеру иде.

Полковникъ. Да те ђ аво носи, проклета пияницо, та не велимъ ти я, да — —

Постилионъ. То є моя брига, — вами є хитно, а Богме и мени, — будите ви сасвимъ спокойни, летићемо друмомъ, да варнице сѣваю (одлази).

Полковникъ. Овай ће ме угурсузъ до очаяня довести. (Викаюћи постилиона) Стани мало, причекай, да ти кажемъ!

Тихомиръ. Стишайте се, вашъ путъ неће дуго траяти.

Полковникъ. Та заръ су се данасъ сви ћаволи подъ мою кожу завукли. (Одлази съ првимъ наредникомъ).

Тихомиръ. (другомъ нареднику) Садъ айдемо заєдно, кадъ већь мора бити, али то вамъ напредъ кажемъ, да нећу ваше ноге штедити, — ми ћемо ваздань по сокаци тумарати!

Други наредникъ. Како вамъ є драго, господине, я васъ ни у чему неограничавамъ. Съ Богомъ, Перишо. (Тихомиръ одлази са другимъ наредникомъ).

ПОЯВЪ 4.

Периша, затимъ и Савета.

Периша. (самъ) Срећанъ имъ путъ, ха, ха, ха! Алал' ти вѣра, Периша, побѣда є наша! Садъ къ брзо къ дѣлу, да се іоштъ данасъ София са моимъ залюблѣнимъ господаромъ вѣнча. — Но ево сестре нѣгове, њой могу све повѣрити.

Савета. (долази) А, ти си Периша! Знашъ ли, гди є стрицъ?

Периша. Отишао є на дальни путъ, у гарни ньи варошъ вашегъ брата, а мога господара.

Савета. Шта — како — изясни се бол'

Периша. Съ драге волѣ. Ви можд езнате, да се є мой господаръ са г. Тихомиромъ жестоко завадили и посвађали.

Савета. То ниє истина, — сасвимъ томе противно, они су се као найбольи приятели стали.

Периша. Я то нисамъ за мога господара ревности штемъ помоћи. Доћемъ овам є єданъ добио налогъ, да мот свуда прати, а други є добио дина одпрати натрагъ у нѣговъ гарни безъ дозволѣня овамо дошао. Но бесъ га нанесе, те у место синовца докопа стрица за яку, стрпа га готово силомъ у поштанска кола, и отиду као стрела.

Савета. Шта? Ти си могъ стрица у место Обрада на путъ оправио? Ти се шалишъ, Периша.

Периша. Опростите, господична, я се не шалимъ, то є све цѣла истина, — та Италия є врло лепа земля, г. полковникъ ниє іоштъ никадъ тамо био, нѣму ће се тамо допасти.

Савета. Заръ ти іоштъ пада на умъ, да спрдашъ коєшта? А гди є г. Тихомиръ?

Периша. Онъ се са своимъ полицайнимъ пратиоцемъ шета по вароши.

Савета. Сирома младићъ, — я га башъ одъ срца сажалѣвамъ.

Периша. Дакле садъ брзо къ дѣлу! Куймо гвожће, докъ є вруће, нетреба времена губити. Текъ онда, кадъ се мой господаръ са господичномъ Софиомъ вѣнча, вратићемо г. полковника овамо. Међутимъ я идемъ садъ по мога господара, и ако намъ ви будете на руци, то ће се іоштъ данасъ свадба свршити (одлази)

ПОЯВЪ 5.

Савета, затимъ госпоя Войновићка и София.

Савета. То є заиста єданъ препредени обешенякъ, но онъ ипакъ знаде свой посао тако удесити, да му морамъ на руку, башъ да ми се и неће. — Но ето стрине; морамъ одъ нѣ таити, шта се догодило.

Г. Войновићка. Ахъ, любезна синовице, заръ ниси твогъ стрица видила.

Савета. Шта? Заръ се ниє съ вами опростио?

Г. Войновићка. Опростио! Како?

Савета. Та онъ є отишао.

Г. Войновићка. Отишао? — кадъ?

Савета. Овогъ тренутка.

Г. Войновићка. То немогу да понямъ. Та онъ є рекао, да ће текъ око 11 сати поћи. Па кудъ є отишао тако итно?

Савета. Я незнамъ. Я га нисамъ видила, кадъ є отишао. Мени є све то Периша приповѣдао.

Периша и пређашњи.

одина!

— мой мужъ?

го г. капетанъ Обрадъ Вой-

вши му на сусретъ) Ахъ, любезни

ша. Онъ є заиста истину казао, да ће гоно-
ово исто време са своимъ писмомъ доћи.

ту, ко Мой мужъ отишао, — а мой си-
новацъ доће, — како се чудновато и смешно мењаю догађаи!

Обрадъ. Єдва се опетъ после толикогъ разстан-
ка видимо, любезна стрино! И самъ вамъ био у великомъ
немиру и страху!

Г. Войновићка. Добро вече, любезни синовче —

Обрадъ. Какавъ ладанъ дочекъ!

Г. Войновићка. Я се одъ срца радуємъ, што
те опетъ видимъ, — али мой мужъ — — — —

Обрадъ. Да се нис стрицу што неповольно до-
годило?

Савета. Стрицъ се є вечерасъ съ дальногъ пута
вратио, а овогъ часа изчезао, незнамо кудъ.

Обрадъ. То є чудновато!

Периша. Заиста удивително!

Г. Войновићка. Та ето Перише! Тай насъ о свему може обавестити.

Периша. Я, милостива госпо?

Савета. Єсть, ти! Стрицъ се є само съ тобомъ налазио, кадъ є полазио.

Периша. То є истина! Онъ є само самномъ говорио.

Обрадъ. То намъ кажи баръ, зашто є тако итно отишао.

Периша. Зашто? — єръ є морао! Онъ є добио заповѣсть одъ двора.

Г. Войновићка. Шта?

Периша. Онъ има неки врло важанъ налогъ да изврши, кои врло велику итню зактева — и кои зактева мужа — мужа велимъ — више ништа! Изборъ є пао на г. полковника.

Савета. То є врло красно, и служи заиста цѣлой породици на честь.

Периша. Садъ можете изъ тога увидити, да се онъ ниє могао дуго са опроштаємъ забавити. „Периша“, рече ми онъ, „я идемъ државнимъ посломъ у Петробургъ. Држава заповѣда, а я се морамъ повиновати; съ прве поштанске штације писаћу моиой супруги, — а што се свадбе могъ синовца и Софиє тиче, — уредите како єнате!“

Обрадъ. Шта чуємъ! мой стрицъ — — —

Периша. Єсть, милостиви господине, — онъ саизволява! „Я даємъ моиой жени неограничено пуномоћиє“, рече ми онъ, „да она све то сврши, и я се надамъ, да ће она мою дѣцу усрећити!

Г. Войновићка. Є ли одпутовао самъ?

Периша. Самъ? Ниє! онъ є отишао у дружству са єднимъ странимъ господиномъ, кои є врло благородно изгледао.

Г. Войновићка. Я то никако немогу да сватимъ.

Савета. Ми знамо садъ нѣгову волю, и зато валя намъ постарати се, да ю испунимо, и Обрада са Софиомъ вѣнчамо.

София. Нѣгово саизволенѣ чини ме срећномъ и пресрећномъ.

Г. Войновићка. Али я сумнямъ, — я велимъ, да не ухитримо са свадбомъ, него да причекамо прво нѣгово писмо.

Периша. (на страни) Али смо лепо насели, што смо старогъ куряка у Петробургъ оправили!

Обрадъ. Али, мила стрино — — —

(Свршетакъ слѣдуе.)

ОГЛАСЪ.

ПРОДАЯ НЬИВЕ.

Ньиву мою лежећу на топчидерскомъ брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београда у Топчидеръ, између комшія Радисава Іовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл. Примир. Суда и воћняка Павла Башкалфића износећу 52 хвата ширине, лица и зачеља по 74 хвата дужине, са све четири стране шанцемъ ограђена, продаємъ я долеподписаный изъ слободне руке, тако, ако бы ко имао волю купити є, нека се обрати мени у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Нешићъ.
Словослагаръ.

Издає **Любомиръ П. Ненадовићъ.**

У Книгопечатньи Княжества Србскогъ.

У Београду 31. Децемб.

ШУМАДИНА

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОС.

ТЕЧ. VI. Овай листъ излази сваке Суботе. Цена є одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе се 3 кр. ср. одъ врсте за єдан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ. № 74

НЕКА СИЛА.

Има сила нека,
Што ми душу мори,
Срце злобно мучи,
Груди огнѣмъ гори.
Кадъ њой ближе ходимъ,
Стра' ми срцу прети,
Када одъ нѣ ходимъ
Душа къ њойзи лети.
Ноћу, и у дану
На яви и сану
Єднако ме дира
Срцу неда мира! —
Желишъ драга знати
Ко є ова сила,
Каза'ћу ти право:
Ти си душо мила! — М.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Свршетакъ).

Бележникъ судейски и пређашньи.

Бележникъ. (стане између Обрада и г. Войновићке). По вашемъ позиву дошао самь и стоимъ вамъ на услуги.

Г. Войновићка. А гле, г. бележникъ!

Бележникъ. Милостива госпо, я вамъ стоимъ на расположеню; г. полковникъ изволио є доћи къ мени.

Г. Войновићка. Шта? Заръ є мой мужъ пре своґъ полазка био кодъ васъ?

Бележникъ. Пре своґъ полазка? Шта ми то кажете! Милостиви є господинъ по свой прилици зато тако итао, што се ниє могао дуже бавити, нити є могао на мене чекати. Ову ми є цедульицу оставио. Господине, изволте є прочитати (преда цедулю Обраду).

Периша. (полако Обраду) Ево, ово є бележникъ, кога є вашъ стрицъ позвао.

Обрадъ. Збогъ Тихомирове свадбе са Софиомъ.

Периша. (тихо) Ала би згодно било, да га на нашу ползу употребимо.

Обрадъ. Ћути, да видимъ, шта му є мой стриц писао!

Обрадъ. (Чита) „Господине, имайте доброту, потрудите се довече до моє куће, и понесите брачни уговоръ, кои сте за мою Софию саставили. Я имамъ важанъ основъ, због кога желимъ, да се све іошть данасъ сврши.“

Периша. Ево намъ ово на бело! Милостива госпо, садъ се већъ неможете више сумњати о саглашењу вашегъ супруга.

София. Ниє ни нуждно, да вамъ отацъ пише, мати! — кадъ є већъ овомъ господину писао.

Обрадъ. (бележнику) А ви, господине, — шта ви о той ствари мислите?

Бележникъ. Я велимъ, да є ово писмо доста ясно.

Г. Войновићка. Па нека буде тако, дѣцо! Будите срећни. Подпишите брачни уговоръ, па онда да се вѣнчате!

Обрадъ. Брзо, Периша! дай асталъ, перо, мастило, да се одма све сврши.

ПОЯВЪ 8.

Полковникъ, Миланъ и пређашньи.

Савета. А гле! стрицъ!

София. Мой отацъ!

Периша. (за себе) Заръ га ђаво опетъ донесе натрагъ, — сэдъ ће овай проклети старацъ да намъ се на душу попне, — држ' се Периша, — држ' се Обраде!

Обрадъ. (за себе) Заиста, самъ га є ђаво овамо донео. Овай га є Миланъ довео, — башъ є то мой зли духъ.

Г. Войновићка. Шта видимъ! — мой мужъ!

Миланъ. (показиваюћи на г. Полковника) Како самь срећанъ, што г. Обрада могу нѣговой можда већъ забринутой породици повратити (угледавши Обрада) Шта врага, заръ си ти овде! (окренувши се полковнику) А ко сте ви, господине мой?

Полковникъ. Нѣговъ стрицъ, господине мой!

Обрадъ. Али, — разясни ми, Милане — — —

Миланъ. Разясни ми ти! Я самь дознао, да є издана заповѣсть, да те полицаайна власть у твой гарнизонъ натрагъ спроведе, — доцниє дознамъ, да є та за-

я усѣднемъ на могъ кулаша, и на скоштанска кола, у коима самъ дрхо, да заиста нађемъ — —

ни[illegible], Вашегъ покорногъ слугу, кои е гъ лако нскогъ кочияша, коме самъ дао о вози, а кои ме возио, ао олуина

[illegible]ъ. Твой е стрицъ нашао за сходно, да ме путованя неназведе изъ мога аб[illegible]ења, него склони на повратакъ, и садъ ево нисъ ту! Обрадъ мислимъ, да ти мени ревность мою за свога приятеля нећешъ замерити!

Обрадъ. Врло самъ ти обвезанъ приятелю за твою ревность и [illegible] сь ми указао. — само ми е жао, што си мене [illegible]ики трудъ на себе примио.

Полковникъ. Г. Милане! Мой синовацъ можда вамъ ние башъ одъ срца благодаранъ на великой вашой доброти, али я ћу вамъ заиста благодарашъ бити.

Г. Войновићка. Дакле ти нисн био на путу за у Русию ради неки важни државни послова.

Полковникъ. Шта наопако! Заръ су ме неки угурсузи чакъ у Русию [illegible] оправити?

Г. Войновићка. Та да, — та знашъ, због о[illegible] важногъ државногъ посла, кои ти е министерство [illegible] дѣла повѣрило, као што си Периши казао.

Полковникъ. Дакле опетъ тай угурсузъ Периша, све нѣгово масло, — онъ ме найпосле чакъ у Русию опремио. Я самъ му неисказано благодаранъ, што ме на тако велики степенъ узвишава — (бележнику) ви сте сигурно мою цедулю добили, и мени ће веома мило бити, ако се брачни уговоръ іоштъ данасъ подпише и цѣла стварь сврши.

Бележникъ. Милостиви господине, — ништа лакше! Та ми смо наумили, да и у вашемъ одсуству овай посао свршимо.

Полковникъ. Заиста прекрасно! Да по некадъ бива свадба и у одсуству отца, то іоштъ може проћи, али безъ младоженѣ свадба, — то ми никако не иде у главу.

Войновићка. Та ево младоженѣ! Заръ непознаешъ твога милогъ синовца Обрада?

Обрадъ. Есть, любезни стриче, я самъ!

Полковникъ. Мой е синовацъ истина угледанъ младићъ, али Софию неће онъ добити!

Г. Войновићка. Е, па ко ће ю добити?

Полковникъ. Ко! Іоштъ питате! Ко други него г. Тихомиръ?

Г. Войновићка. Та заръ ние г. Тихомиръ умро?

Полковникъ. Госпо, ви се варате! Онъ е живъ и здравъ, онъ є овамо самномъ дошао, — та ево га гди долази!

Г. Войновићка. А ко е онай, што иде съ нъиме?

Полковникъ. То є непознати пратиоцъ г. Тихомира, кога му є поштенѣйши Периша набавио.

ПОЯВЪ 9.

Пређашньи, Тихомиръ са своимъ наредникомъ, кои у ѳданъ ћошакъ собни сѣдне.

Тихомиръ. (полковнику) Ви дакле шилѣте вашегъ стрица ни крива ни дужна на 30 миля далеки путъ? Заиста господине, та васъ шала неће тако олако проћи.

Полковникъ. Гле, гле Тихомира! но ако си башъ тврдо наумио, да се тучешъ, а ти се туци са моимъ сиковцемъ, а не самномъ.

Тихомиръ. (позна га) Шта? заръ сте ви? А како се тако брзо вратисте?

Полковникъ. То имамъ благодарити овомъ господину, (показиваюћи рукомъ на Милана) кои е изъ приятельства према моме синовцу на коню као безъ душе замномъ похитао и овамо ме повратио.

Обрадъ. Г. Тихомире, я васъ неразумемъ! Та ми смо се, у колико знамъ, као найбольи приятельи разстали; — па заръ ми нисте сами безъ икаквогъ узтезаня Софину руку уступили?

Полковникъ. Нема одъ тога ништа! Ни моя жени, ни София, ни синовица, нити синовацъ може тврду мою волю изменути!

Тихомиръ. Г. Полковникъ! Мени е особито мило, што сте се съ овогъ пута вратили, на кои васъ е ѳдна сплетка противъ ваше волѣ опремила, — но ви говорите и чините, шта вамъ є годъ драго, господична София ће ипакъ вашегъ синовца волети, па ту ништа непомаже.

Полковникъ. Я то нећу да разумемъ! Та заръ самъ я младоженю Тихомира зато изъ толике дальине у мою кућу довео, да га после опетъ као бећара нѣговой кући оправимъ?

Обрадъ. Што се тога тиче, господине стриче — то ће се лако наћи начинъ, како да г. Тихомиръ не буде башъ узалудъ овамо дошао. Запитайте само о томе мою сестру Савету.

Савета. Мене? — у чему би я могла — — какавъ то начинъ — я незнамъ — —

Тихомиръ. Но — то ћу онда я самъ говорити! Г. Полковникъ, ваша е синовица, господична Савета іоштъ слободна; — Тако вамъ приятельства, о комъ сте ми свакадъ толико ясне доказе давали, употребите савъ вашъ упливъ кодъ ваше синовице, да *она* вашу неодржану ръчь изгледи.

Полковникъ. Шта? Како то? — Ви Савету да узмете? А овай угурсузъ Периша, заръ да олако и безъ батина проће! — Богме, онъ ће ми за све васъ платити.

Периша. Богъ нека ми одузме мѣсто мое у раю, ако самъ я све ово вами у пркосъ и изъ каквогъ непријательства, него само изъ любави, дужностне привржености и ревности према моме очаяваюћемъ господару а я знамъ, ви ћете ми све то опростити!

Полковникъ. (саставляюћи оба пара) Кадъ е тако, шта му знамъ, — дѣцо, будите срећни!

(Завѣса пада)

МРВИЦЕ.

— При избору народни представника у єдной француской варошици давао є сваки грађанинъ свой гласъ. При гласаню позавади се нижа класа грађана; єдни су хтели єдногъ, а други опетъ другогъ за представника. Распра дође до огорченя; они се одвоє на две партае, и спремили на бой. Єданъ амалинъ пакъ, кои є са стране за цѣло време ћутао, нити є гласа давао, одмакао се мало подаљ одъ позоришта бойногъ. Неки изъ гомиле викали су га, да и онъ приступи, и да се изясни, на кою ће страну да пређе. Онъ пакъ одговори равнодушно: „Знате, я се іошть нисамь сасвимъ рѣшио, — видите, да ми є знати, коя ће страна быти яча, я бы одма гласао, зато чекамъ, докъ се побиєте, па ћу онда дати мой гласъ.“

— Єданъ гренадирски капларъ, кои бияше мало напитъ, одао є по Берлину, и срео є на сокаку своегъ єдногъ бившегъ другара, кои є ступио у дворску службу, и већъ дворски юнкеръ постао. Овай се бияше доста погордио, и ишао є круто и поносито. Капларъ пошао за њимъ узастопце и загледао га є чешће, изчекиваюћи, да га юнкеръ као бившегъ друга свога поздрави и съ њиме се рукуе. Но юнкеръ ние хтео ни да га честито погледа — а кадъ му се найпосле досади онъ срдито рекне каплару: „Молимъ, шта ме ви толико загледате!“ — Капларъ му одговори: „Шта Петре, заръ оћешъ да ти платимъ, што те гледамъ. Ако си то радъ, а ти се найми кодъ Талияна, па да те после за новце гледамъ.“

— *Чудноватa проба.* Єданъ чески селякъ докопао є бичъ после вѣнчаня, и стао є у средъ найвећегъ веселя и игре свою невѣсту попреко и уздужъ туђи. Ню стаде кукнява, она є кумила и приклиняла, и питала га є, шта му є она скривила, те тако съ њоме поступа Кадъ ю є престао туђи, онъ іой ладнокрвяо одговори: „Тими ниси ни шта скривила, ти си чиста и невина као сунце на ведромъ небу; но я самъ ти само хтео пробе ради показати, шта самъ я кадаръ учинити, ако бити доцние кадгодъ пало на умъ, да будешъ угурсузъ!“

— Єданъ нѣмачки марвени трговацъ, кои є при покупляню вересие морао примити ексикъ дукате, гледао є, да ій се отресе, и понео є те паре на панаћуръ, да ій протури. Но Селяци, одъ кои є онъ стоку пазарио, примѣте, да су дукати ексикъ, и нехтедоше ій примити. Трговацъ се мучио свакояко, да ій какогодъ приволе, и рекне іймъ найпосле:

Е, кадъ є тако, а ви дайте єдне мале теразие, па ћете се сами увѣрити, да одъ тежине врло мало фали.“

Селяци му донесу теразие, онъ одъ њи затимъ заиште єданъ добаръ велики дукатъ, и метне га у єдну шолю, а ексикъ дукатъ и две ситне паре метне у другу шолю, те се тежина изравна.

ра

вал

међу

—

у горн
лиръ, и
сваки да у дру

— Єданъ запи
а при томе сигуранъ,
Онай други одговори му
занатъ, я ти незнамъ друг
интересъ, па живи одъ интереса.“

Ерак

Еракъ. Е, башъ ти є она поли

Петазъ. А како то?

Еракъ. Ето како! Ти знашъ, да є то најлепше вило, да влада обшта узаямность, — я самъ чуо, да и између велики царства и мали држава влада совршена узаямность. Али кодъ насъ ние тако.

Петакъ. Богъ нека те разуме, шта ти обећешъ да кажешъ!

Еракъ. Башъ ти немашъ нимало оштроумно..., — ето видишъ, како є кодъ насъ. Я у полицию не дирамъ, шта више, я є се боимъ, као ђаво крста, а она се врло често меша у наше приватне послове, и као што знашъ, у наше ситне рачуне, кое ми тако радо и безъ полиције водимо. Е, садъ кажи ми, каква є то правда, оно, што туђа земля другой чини, то Србинъ Србину неће.

Петакъ. Међеръ ти си паметанъ човекъ. Да є садъ неко лудо време, као по Богу пре неколико година, ти би далеко дотерао!

Театоръ после поноћи.

Станиша. (иде ноћу нализанъ кући и поводи се десно и лево, найпосле наиђе на свога другара Перишу, кои є био такође пиянъ) Башъ добро, кадъ се сретосмо, врстни друже, — садъ ти мене одведи кући, а после ћу я тебе, па ћемо тако обоица лакше кући отићи, — а томъ ћу ти приликомъ и яде мое да кажемъ.

Перишa. (завезао єзикомъ) Ста — а — ниша брате, мени є зло, одведи найпре ти мене, — но кажи ми, тако ти нашегъ приятельства, на кога си ми се толико

— Богме имаће т[illegible]мъ
ведешъ кући, па с[illegible] запа-
идемо после, да [illegible]!

[illegible]ме нико ув[illegible]него види
ови проклет[illegible]ри по Бео-
разпо[illegible]човекъ кући
не смѣ. Ај да красно
[illegible], па идемо, како
[illegible], брамо прстима
а гл[illegible]ти ту не-
дока, него [illegible]ойой вольи.
те Богъ сачува. — [illegible]е светъ, нема
ше весела живота!

Све једно те једно.

Мужъ. Но[illegible], како ти се допало у театору, видимъ, да се [illegible]олико.

Жена. Жали Богъ паре, што самъ дала; ево већъ четири пута повторавају „Ирʼ Яню“ и я самъ свакадъ ишла, — а кадъ само дођемъ, а они говоре опетъ све једно, т[illegible] једно.

[illegible]оръ у књижари

Два се пријателя састану у књижари, и између њи се заметне с[illegible]дујући разговоръ.

Први. Шта ћешъ да пазаришъ, пријателю, я знамъ, да си се ти досадъ слабо съ књигама забавляо.

Други. Знашъ брате, читао самъ у новинама, да има овде у књижари на продаю неки шаљиви календаръ, одъ кога човекъ мора да *умре* одъ смеја, кадъ га чита, — и зато самъ брзо овамо похитао, да купимъ једанъ такавъ календаръ и за мою жену, докъ се нису разпродали.

Први. (књижару на уво) Ако вамъ є само једанъ комадъ остао, я ћу вамъ триплу цѣну платити, да ми га уступите, а нѣму кажите, да немате више.

Свачему дође време.

Еракъ. Петаче; кудъ си тако поитао?

Петакъ. Айдемо заедно! Е брате, како се времена мењаю! Я самъ пошао у театоръ, да представлямъ „скитничку конфузију“, єръ самъ чуо, да се томъ приликомъ могу многе паре добити. Садъ молимъ те, разсуди само, прексиноћь смо обоица били на епитимији у полиції због оне наше мале скитничке комфизије кодъ „три бокала“, а садъ се можемо обогатити. Боланъ брате, видишъ, како свачему дође време!

Еракъ. Е садъ нека ми когодъ каже, да є скитница за ништа, главу ћу му разбити. Айдемо заедно!

ОГЛАСИ.

☞ **Због дугог одсуствованя Учредника на страни, листъ ће овай престати изилазити одъ 1. Януара 1858. године на неопредѣлено време.**

У Београду
31. Децембра 1857.

Учредничество „Шумадинке“.

ПРОДАЯ НЬИВЕ.

Ньиву мою лежећу на топчидерскомъ брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београда у Топчидеръ, између комшія Радисава Іовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл. Примир. Суда и воћняка Павла Башкалфића износећу 52 хвата ширине, лица и зачеља по 74 хвата дужине, са све четири стране шанцемъ ограђена, продаємъ я долеподписаный изъ слободне руке, тако, ако бы ко имао волю купити є, нека се обрати мени у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Пешићъ.
Словослагаръ.

Издае **Любомиръ П. Нешадовићъ.**
У Књигопечатньи Княжества Србскогъ.